LJETOPIS JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE

ZA GODINU 1986.

KNJIGA

90

ZAGREB

1 9 8 7

Urednik
akademik HRVOJE POŽAR

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

LJETOPIS

CODEN LJAUDB YU ISSN 0373—9902

LJETOPIS

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZA GODINU 1986.

KNJIGA 90.

ZAGREB

1987

SADRŽAJ

I. DIO

Članovi Akademije 13

Zasjedanja Akademije

Svečana sjednica Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti održana 4. ožujka 1986. 57

Jakov Sirotković, predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: 120 godina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 59

Pozdravna riječ Josipa Zmaića, predsjednika Sabora SR Hrvatske 82

Pozdravna riječ Syrje Pupovcija, predsjednika Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFR Jugoslavije 85

Pozdravna riječ Tita Kostyja, predsjednika Skupštine grada Zagreba 87

Riječ Andre Mohorovičića, potpredsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na otvaranju izložbe »Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije« 89

Riječ Hrvoja Požara, glavnog tajnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na otvaranju izložbe »Izdanja Jugoslavenske akademije od 1866. do 1986.« 92

Izborna Skupština Akademije održana 11. ožujka 1986. . . . 96

Izborna Skupština Akademije održana 3. travnja 1986. . . . 101

Prvo redovito godišnje zasjedanje Skupštine Akademije održano 3. travnja 1986. 103

Svečano proglašavanje novih članova Akademije održano 16. travnja 1986. 111

II. DIO

Izvještaj o radu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u 1986. godini

Predsjedništvo Akademije 119

Znanstveni skupovi održani 1986. godine u organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije . . 126

Međunarodna suradnja 127

Terminološki odbor 133

Međuakademijski odbori 133

Međurazredni odbor za biotehnologiju 140

Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara . . . 141

I. razred za društvene znanosti 143
II. razred za matematičke, kemijske i tehničke znanosti . . 157
III. razred za prirodne znanosti 172
IV. razred za medicinske znanosti 188
V. razred za filološke znanosti 215
VI. razred za suvremenu književnost 228
VII. razred za likovne umjetnosti 234
VIII. razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju 243

Istraživački centar Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti . . 248

Odjel za društvene znanosti

Zavod za arheologiju — Zagreb 253
Kabinet za arhitekturu i urbanizam — Zagreb 257
Etnološki zavod — Zagreb 260
Zavod za povijesne znanosti — Zagreb 262
Zavod za povijesne i društvene znanosti — Rijeka 270
Zavod za povijesne znanosti — Zadar 278
Zavod za povijesne znanosti — Dubrovnik 279
Zavod za ekonomska istraživanja — Zagreb 283
Zavod za muzikološka istraživanja — Zagreb 285
Zavod za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić« 290

Odjel za pomorstvo

Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva — Zagreb 290

Odjel za prirodne znanosti

Zavod za filozofiju znanosti i mir — Zagreb 295
Zavod za ornitologiju — Zagreb 297
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara — Zagreb . . . 301
Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti — Zagreb 305
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju — Dubrovnik . . 312
Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa — Zagreb 316
Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija — Zagreb 318

Odjel za jezik, književnost i teatrologiju

Zavod za književnost i teatrologiju — Zagreb 319
Zavod za lingvistička istraživanja — Zagreb 325

Zavodi za znanstveni rad

Zavod za znanstveni rad — Osijek 327
Zavod za znanstveni i umjetnički rad — Split 329

Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije

Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva 331
Internacionalni komitet za istraživanje boksita, glinice i aluminija (ICSOBA) 332
Jugoslavenski centar za kristalografiju 332
Odbor za narodni život i običaje 334
Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju . . . 335
Znanstveni savjet za naftu 339
Znanstveni savjet za promet 342
Znanstveni savjet za zaštitu prirode 342
Znanstveni savjet za pomorstvo 343
Centar za teorijsku fiziku 346
Bulletin scientifique — Centralna redakcija 347

Muzejsko-galerijske jedinice Akademije

Gliptoteka u Zagrebu 349
Kabinet grafike u Zagrebu 351
Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu 353

Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije

Arhiv u Zagrebu 355
Knjižnica u Zagrebu 357
Arboretum Trsteno 360
Centar za znanstveni rad — Vinkovci 363

Popis izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1986. 368

Financijski izvještaj za godinu 1986. 389

III. DIO

BIOGRAFIJE NOVIH ČLANOVA AKADEMIJE

Počasni član

Vladimir Prelog 399

Redovni članovi

Vladimir Bayer 417
Tihomir Beritić 419
Stanko Bilinski 424
Ljubo Boban 426
Dalibor Brozović 429
Radoslav Katičić 434
Edo Kovačević 438
Vladimir Majer 439
Davor Miličić 442
Milan Moguš 445
Zvonimir Pavišić 449
Mihovil Proštenik 451
Nikola Reiser 455
Dragovan Šepić 456

Izvanredni članovi

Josip Adamček 459
Stjepan Babić 461
Vojislav Bego 463
Branko Bošnjak 467
Slavko Cvetnić 470
Dragan Dekaris 472
Adolf Dragičević 474
Eduard Hercigonja 482
Vladimir Ibler 483
Koraljka Kos 485
Velimir Kranjec 487
Lujo Margetić 489
Radovan Nikšić 494
Mladen Sekso 500
Vlatko Silobrčić 512
Vinko Škarić 514
Josip Vončina 516
Ante Vulin 519
Lovro Županović 521

Dopisni članovi — strani državljani

Henrik Birnbaum 523
Niels Kai Jerne 525
Henri Lefebvre 527
František Vaclav Mareš 529
Egon Matijević 531
Nikita Iljič Tolstoj 533
Victor Frederick Weisskopf 535

Dopisni članovi — državljani SFRJ

Stevan Karamata 536
Dina Keglević 539
Milan Konjović 541
Mihailo Lalić 542
Valentin (Tine) Logar 543
Zvonimir Maretić 544
Vesna Parun 547
Šime Spaventi 549
Dimitrije Stefanović 552
Pavao Tekavčić 555
Božidar Vidoeski 556
Zlatko Winkler 558
Zdenko Vinski 559
Milorad Živančević 561

Članovi suradnici

Ivan Aralica 563
Ivo Čikeš 566
Theodor Dürrigl 575
Branimir Glavičić 580
Božidar Jelčić 584
Krešimir Kovačević 590
Ivan Prpić 593
Tomislav Raukar 598
Mladen Štulhofer 601
Alica Wertheimer-Baletić 608
Vinko Zlamalik 614

IV. DIO

Nekrolozi

Bogdan Brecelj 621
Jean Cassou 624
Josip Hamm 627
Vjekoslav Maštrović 631
Vjekoslav Parać 633
Ivan Sabolić 636
Stjepan Šulek 639
Dionizije Švagelj 645
Josip Torbarina 646
Mihailo Vukdragović 650

ČLANOVI AKADEMIJE

PREDSJEDNIŠTVO

JAKOV SIROTKOVIĆ
predsjednik

MARIN FRANIČEVIĆ
potpredsjednik

ANDRE MOHOROVIČIĆ
potpredsjednik

HRVOJE POŽAR
glavni tajnik

DUJE RENDIĆ-MIOČEVIĆ
tajnik I. razreda za društvene znanosti

ZLATKO JANKOVIĆ
tajnik II. razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

MILAN HERAK
tajnik III. razreda za prirodne znanosti

DRAGO IKIĆ
tajnik IV. razreda za medicinske znanosti

MILAN MOGUŠ
tajnik V. razreda za filološke znanosti

RAFO BOGIŠIĆ
tajnik VI. razreda za suvremenu književnost

Edo Kovačević
tajnik VII. razreda za likovne umjetnosti

Ivo Supičić
tajnik VIII. razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

Izabrani članovi Predsjedništva

Zoran Bujas
Rudolf Filipović
Branko Kesić
Vladimir Stipetić
Ivo Maček

ČLANOVI

Počasni član

1. *Prelog dr Vladimir,* redovni profesor, Laboratorium für Organische Chemie ETH Zentrum. Dopisni član 1952. 30. VI; počasni član 1986. 11. III. Adr.: Zürich, 8092, Universitätstr. 6.

I. RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Bayer dr Vladimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ilica 186.
2. *Boban dr Ljubo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dakićev trg 3.
3. *Brajković dr Vladislav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Poljička poljana 29.
4. *Čalić dr Dušan,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Gorana Kovačića 13.
5. *Pusić dr Eugen,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vramčeva 1.
6. *Rendić-Miočević dr Duje,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 35.
7. *Sirotković dr Jakov,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Od 1978. 23. III. predsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 97a.

8. *Stipetić dr Vladimir,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 131.
9. *Suić dr Mate,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb/A.
10. *Šepić dr Dragovan,* redovni profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 5/IV.
11. *Vranicki dr Predrag,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Marulićev trg 12.

Izvanredni članovi

1. *Adamček dr Josip,* izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Hanamanova 28.
2. *Bošnjak dr Branko,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Vrtlarska cesta 1a.
3. *Dragičević dr Adolf,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tuškanova 23.
4. *Goldštajn dr Aleksandar,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 19.
5. *Ibler dr Vladimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Svačićev trg 12.
6. *Margetić dr Lujo,* redovni profesor Pravnog fakulteta u Rijeci. 1986. 11. III. Adr.: Rijeka, G. Carabino 11/IV.
7. *Perišin dr Ivo,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 131.
8. *Sirotković dr Hodimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Nazorova 33.

Članovi suradnici

1. *Bilandžić dr Dušan,* redovni profesor Fakulteta političkih nauka Sveučilišta u Zagrebu, 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Nazorova 43a.
2. *Erceg dr Ivan,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Hanamanova 26.

3. *Jelčić dr Božidar,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dobri dol 56/VI.
4. *Klen dr Danilo,* izvanredni profesor Ekonomskog fakulteta u Rijeci u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Rijeka, Polić-Kamova 15.
5. *Pallua dr Emilio,* znanstveni savjetnik Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Palmotićeva 27/II.
6. *Perić dr Berislav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ružmarinka 15/II.
7. *Raukar dr Tomislav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Aleja pomoraca 11.
8. *Štancl dr Branko,* redovni profesor ekonomike poljoprivrede Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Prilaz JNA 75.
9. *Triva dr Siniša,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Dobri dol 56/IV.
10. *Vojnić dr Dragomir,* direktor Ekonomskog instituta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Voćarsko naselje 86.
11. *Wertheimer-Baletić dr Alica,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, M. Badela 34.
12. *Županov dr Josip,* redovni profesor Fakulteta političkih nauka Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Siget 6.

II. RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Balenović dr Krešimir,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Zvijezda 7.
2. *Bilinski dr Stanko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Svibovac 10.
3. *Blanuša dr ing. Danilo,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1952. 30. VI; redovni član 1958. 12. III. Adr. Zagreb, Čazmanska bb, objekt B.

4. *Grdenić dr Drago,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Od 1973. 30. III. do 1975. 14. III. glavni tajnik Akademije. Adr.: Zagreb, Masarykova 13.
5. *Iveković dr ing. Hrvoje,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1950. 24. VI; redovni član 1959. 23. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 84.
6. *Janković dr Zlatko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Prilaz JNA 50.
7. *Niče dr Vilim,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Jukićeva 36.
8. *Paić dr ing. Mladen,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Krajiška 30.
9. *Požar dr ing. Hrvoje,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Od 1978. 23. III. glavni tajnik Akademije. Adr.: Zagreb, Trg Drage Iblera 5.
10. *Proštenik dr inž. Mihovil,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tuškanova 27.
11. *Supek dr Ivan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Rubetićeva 10.

Izvanredni članovi

1. *Alaga dr Gaja,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Beogradska 121c.
2. *Ašperger dr Smiljko,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Miramarska 15d.
3. *Bego dr Vojislav,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. Izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2.
4. *Bosanac dr ing. Tomo,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1960. 29. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 46.
5. *Devidé dr Vladimir,* redovni profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Vinogradska 10.

6. *Fleš dr Dragutin,* redovni profesor Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 32.
7. *Ilakovac dr Ksenofont,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Srebrnjak 168.
8. *Mardešić dr Sibe,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1a.
9. *Matković dr ing. Vladimir,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1966. 23. VI. Adr.: Zagreb, Socijalističke revolucije 37.
10. *Škarić dr Vinko,* znanstveni savjetnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ul. palih omladinaca 7.
11. *Šlaus dr Ivo,* znanstveni savjetnik u Institutu »Ruđer Bošković«, 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Brešćenskoga 11.
12. *Tadić dr Dubravko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI. Adr.: Barčićeva 9.

Članovi suradnici

1. *Braum dr Franjo,* redovni profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Makančeva 22.
2. *Čubranić dr Nikola,* redovni profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Držićeva 71a.
3. *Dadić dr Žarko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Jugoslavenske akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Turinina 2.
4. *Kamenar dr Boris,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Jarnovićeva 50.
5. *Leontić dr Boran,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Davor 6.
6. *Papić dr Pavle,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Trg Republike 3.
7. *Reiner dr Elsa,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1.

8. *Smrkić dr Zlatko,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Mraovića-Simića 33.
9. *Souček dr Branko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 3.
10. *Šarc-Lahodny dr Olga,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 1a.
11. *Volenec dr Vladimir,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Širinečka 2.
12. *Wolf dr Radenko,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb, objekt A.

III. RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Bujas dr Zoran,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Kordunska 15.
2. *Herak dr Milan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1973. 26. I. Od 1975. 20. III. do 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 28.
3. *Jurković dr ing. Ivan,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1969. 20. VI. Adr.: Zagreb, Voćarska cesta 63/I.
4. *Kochansky-Devidé dr Vanda,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Rakovčeva 5.
5. *Lorković dr Zdravko,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Cvjetno naselje III. br. 25.
6. *Majer dr Vladimir,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb, objekt A.
7. *Malez dr Mirko,* znanstveni savjetnik, ravnatelj Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ludbreška 4.

8. *Miličić dr Davor,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Branimirova 25.
9. *Roglić dr Josip,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1969. 20. VI. Adr.: Zagreb, Šrapčeva 4.
10. *Škreb dr Nikola,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1968. 20. VI. Od 1972. 15. III. do 1973. 30. III. glavni tajnik Akademije. Redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Siget 18c.
11. *Vidaković dr ing. Mirko,* redovni profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1969. 20. VI; redovni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 76.

Izvanredni članovi

1. *Devidé dr Zvonimir,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Rakovčeva 5.
2. *Kaštelan dr Andrija,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 4.
3. *Klepac dr Dušan,* redovni profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Vinkovićeva 1.
4. *Kostial-Šimonović dr Krista,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Amruševa 19.
5. *Kranjec dr Velimir,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Macanovićeva 3/II.
6. *Krvavica dr Slavko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Ilica 204.
7. *Makjanić dr Berislav,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Heinzelova 47b.
8. *Meštrov dr Milan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 122.
9. *Milković dr Stevan,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Pod zidom 3.

10. *Polšak dr Ante,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Mlinarska 22a.
11. *Silobrčić dr Vlatko,* izvanredni naslovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 11.
12. *Ščavničar dr Stjepan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.

Članovi suradnici

1. *Bahun dr Stjepan,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Zavod za geologiju, Ul. socijalističke revolucije 8.
2. *Krulc dr Zvonimir,* rukovodilac Sektora za znanstvenoistraživački rad poduzeća »Geofizika« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Klaićeva 60.
3. *Kućan dr Željko,* redovni profesor biokemije u Zavodu za organsku kemiju i biokemiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Antuna Augustinčića 11.
4. *Magdalenić dr Antun,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.
5. *Mihalić dr Vladimir,* redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Preradovićeva 14.
6. *Petz dr Boris,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Cesarčeva 2.
7. *Potočanac dr Josip,* znanstveni savjetnik u Institutu za oplemenjivanje i proizvodnju bilja u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Marulićev trg 5.
8. *Racz dr Zoltan,* redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Krešićeva 6.
9. *Skoko dr Dragutin,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr:. Zagreb, Ljubijska 7.
10. *Šegota dr Tomislav,* redovni profesor Geografskog odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Podsused, Z. Jakovca 6/I.

11. *Škreb-Guilcher dr Yvette,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Siget 18.
12. *Švajger dr Anton,* izvanredni profesor Zavoda za histologiju i embriologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Histološki zavod Medicinskog fakulteta, Zagreb, Šalata 3.
13. *Timet dr Dubravko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Medulićeva 17.
14. *Tišljar dr Josip,* izvanredni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Pierottijeva 6.
15. *Zgaga dr Vera,* viši znanstveni suradnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Bijenička 54.

IV. RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Beritić dr Tihomil,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Mlinarska 51.
2. *Forenbacher dr Sergej,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Đalskoga 48.
3. *Grčević dr Nenad,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 116.
4. *Ikić dr Drago,* predstojnik Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Razreda za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 13.
5. *Ivančić dr Radovan,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Kuhačeva 4a.
6. *Kesić dr Branko,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1968. 20. VI. Od 1978. 23. III do 1985. 19. XI. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Ivekovićeve stube 8.
7. *Padovan dr Ivo,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Čačkovićeva 13c.

8. *Pavišić dr Zvonimir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Nazorova 13.
9. *Topolnik dr Eugen,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ilica 218.

Izvanredni članovi

1. *Cvetnić dr Slavko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI: ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Trnsko 18f.
2. *Čečuk dr Ljubomir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. IV. Adr.: Zagreb, Jurjevska 47.
3. *Dekaris dr Dragan,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 2.
4. *Hajnšek dr Franjo,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, N. Demonje 19.
5. *Krmpotić-Nemanić dr Jelena,* redovni profesor u Zavodu za anatomiju »Drago Perović« Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vinkovićeva 3.
6. *Midžić dr Sead,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Babonićeva 37.
7. *Ruszkowski dr Ivo,* redovni profesor Ortopedske klinike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Gajdekova 20.
8. *Sekso dr Mladen,* predstojnik Interne klinike i Zavoda za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma KB »Dr. Mladen Stojanović« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 20.
9. *Šarić dr Marko,* direktor Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Radićevo šetalište 27.
10. *Wikerhauser dr Teodor,* izvanredni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 6.

Članovi suradnici

1. *Belicza dr Biserka,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Jugoslavenske akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vlaška 70c.

2. *Čikeš dr Ivo,* docent Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, KBC »Rebro«, Kišpatićeva 12.
3. *Čulo dr Filip,* docent Zavoda za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Šalata bb.
4. *Dürrigl dr Teodor,* predstojnik Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju KBC u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Kraljevac 13a.
5. *Hajsig dr Mladen,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Starčevićev trg 4.
6. *Jelčić dr Ivo,* redovni profesor Saobraćajnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Lastovska 6.
7. *Kulčar dr Živko,* naslovni izvanredni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Hercegovačka 91.
8. *Maričić dr Željko,* znanstveni savjetnik Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Nehajska 16.
9. *Medved dr Radovan,* redovni profesor Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Arnoldova 4.
10. *Prpić dr Ivan,* redovni profesor kirurgije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Boškovićeva 23.
11. *Štulhofer dr Mladen,* predstojnik kirurgije KB »Dr Ozren Novosel« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 53.

V. RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Brozović dr Dalibor,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Marka Oreškovića 2.
2. *Filipović dr Rudolf,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 42.
3. *Guberina dr Petar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Trg žrtava fašizma 3.
4. *Katičić dr Radoslav,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Gornje Prekrižje 51.

5. *Moguš dr Milan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Derenčinova 18.

Izvanredni članovi

1. *Babić dr Stjepan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Babonićeva 52.
2. *Finka dr Božidar,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Heinzelova 47a.
3. *Hercigonja dr Eduard,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Aleja V. Bubnja 47.
4. *Menac dr Antica,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 41.
5. *Ratković dr Milan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1969. 20. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.
6. *Švelec dr Franjo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zadar, Splitska 4.
7. *Vinja dr Vojmir,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Mećarova 43.
8. *Vončina dr Josip,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ivšićev prilaz 1.

Članovi suradnici

1. *Bujas dr Željko,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 81.
2. *Glavičić dr Branimir,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Marka Oreškovića 2
3. *Jernej dr Josip,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2/XIII.
4. *Nazor dr Anica,* viši znanstveni suradnik i direktor Staroslavenskog instituta »Svetozar Ritig« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Demetrova 11.

5. *Putanec dr Valentin,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Šubićeva 25.
6. *Sironić dr Milivoj,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Masarykova 11.
7. *Šimunović dr Petar,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Druge armije 40.
8. *Šojat dr Antun,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Švearova 7.
9. *Šojat dr Olga,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Utješinovićeva 4.

VI. RAZRED
ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Redovni članovi

1. *Božić Mirko,* književnik. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Radićevo šetalište 19.
2. *Frangeš dr Ivo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 236a.
3. *Franičević dr Marin,* književnik. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28b.
4. *Jeličić Živko,* književnik. Izvanredni član 1962. 16. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Split, Vlade Bagata 34.
5. *Kaleb Vjekoslav,* književnik. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28c.
6. *Kaštelan dr Jure,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ilica 12.
7. *Marinković Ranko,* književnik. Izvanredni član 1981. 4. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Visoka 20.
8. *Šegedin Petar,* književnik. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 35.
9. *Tadijanović Dragutin,* književnik. Izvanredni član 1953. 30. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 2a.

Izvanredni članovi

1. *Bogišić dr Rafo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Petrinjska 29.
2. *Crnja Zvane,* književnik. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: 51414 Ičići.
3. *Flaker dr Aleksandar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Naserov trg 1.
4. *Franičević Pločar Jure,* književnik. 1973. 26. I. Adr.: Split, Trg Oktobarske revolucije 4.
5. *Mihalić Slavko,* književnik. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Banjavčićeva 24.
6. *Novak Slobodan,* književnik. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Nova ves 45.
7. *Peić dr Matko,* književnik, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 17.
8. *Popović Vladimir,* književnik. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Engelsova 12.
9. *Vučetić Šime,* književnik. Dopisni član 1975. 6. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Kranjčevićeva 25.

Članovi suradnici

1. *Aralica Ivan,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Otokara Keršovanija 16.
2. *Barković Josip,* književnik. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28b.
3. *Batušić dr Nikola,* redovni profesor Akademije za kazalište, film i televiziju u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, B. Kavurića 4.
4. *Bošković-Stulli dr Maja,* znanstveni savjetnik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 235/III.
5. *Čale dr Frano,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1b.
6. *Hećimović dr Branko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Fijanova 13.
7. *Jelčić dr Dubravko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Naserov trg 5.
8. *Mihanović dr Nedjeljko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 10.

9. *Milićević dr Nikola,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 81.
10. *Šicel dr Miroslav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Ilica 178.
11. *Šolc Oto,* književnik. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 30.

VII. RAZRED
ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redovni članovi

1. *Fisković dr Cvito,* direktor Konzervatorskog zavoda za Dalmaciju u Splitu u m. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1958. 12. III. Adr.: Split, Aljinovićeva 26b.
2. *Galić Drago,* majstor-arhitekt, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1962. 16. VI. Adr.: Zagreb, Istarska 28.
3. *Horvat arh. Lavoslav,* rukovodilac Arhitektonsko-projektnog biroa u Zagrebu u m. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 6.
4. *Kovačević Edo,* akademski slikar. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zelengaj 5.
5. *Mohorovičić dr ing. arh. Andre,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1962. 16. VI. Od 1975. 14. III. do 1978. 23. III. glavni tajnik Akademije; od 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Tomislavov trg 21.
6. *Prijatelj dr Kruno,* redovni profesor splitskog odjela Filozofskog fakulteta u Zadru i honorarni redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dopisni član 1968. 20. VI; izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Split, Partizanska 24.
7. *Reiser Nikola,* akademski slikar, izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zrinski trg 16.
8. *Seissel ing. Josip,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1950. 24. VI; redovni član 1962. 16. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 35a.
9. *Šimunović Frano,* akademski slikar. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Vončinina 16.

Izvanredni članovi

1. *Bakić Vojin,* akademski kipar. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 53.
2. *Dogan Boris,* akademski slikar. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Jurišićeva 1.
3. *Fučić dr Branko,* znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Rijeka, Ul. bratstva i jedinstva 171.
4. *Ivančić Ljubo,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Jurjevska 33.
5. *Janeš Želimir,* akademski kipar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Jurišićeva 16.
6. *Nikšić dr Radovan,* redovni profesor Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Čazmanska 2.
7. *Prica Zlatko,* akademski slikar. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3.
8. *Vulin ing. arh. Ante,* viši predavač Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2.

Članovi suradnici

1. *Deanović dr Ana,* znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 1.
2. *Emili dipl. ing. arh. Igor,* direktor Ateljea za arhitekturu i urbanizam u Rijeci. 1980. 31. III. Adr.: Rijeka, Šetalište XIII divizije 50.
3. *Kulmer Ferdinand,* redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Jezuitski trg 1.
4. *Marković dr Mirko,* znanstveni savjetnik Etnološkog zavoda Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Klaićeva 48.
5. *Neidhardt dipl. ing. arh. Velimir,* samostalni projektant Urbanističkog instituta SRH u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ilica 26.
6. *Sekulić dr ing. arh. Srebrenka,* izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 40.

7. *Viličić dr ing. arh. Melita,* izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Srebrnjak 48.
8. *Zlamalik dr Vinko,* Upravitelj Strossmayerove galerije starih majstora Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 3

VIII. RAZRED
ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redovni članovi

1. *Maček Ivo,* redovni profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Prilaz JNA 9.
2. *Papandopulo Boris,* skladatelj. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Opatija, Ul. maršala Tita 245.
3. *Supičić dr Ivan,* redovni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 27.

Izvanredni članovi

1. *Brkanović Ivan,* izvanredni profesor Muzičke akademije u Sarajevu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Aleja pomoraca 19.
2. *Kos dr Koraljka,* izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zelenjak 20.
3. *Županović dr Lovro,* izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Fišerova 3.

Članovi suradnici

1. *Bezić dr Jerko,* viši znanstveni suradnik u Institutu za narodnu umjetnost u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rooseveltov trg 3.
2. *Devčić Natko,* redovni profesor Muzičke akademije u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Račkoga 9.
3. *Kovačević dr Krešimir,* muzikolog, leksikograf i muzički kritičar. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 3.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Alfén dr Hannes Olof*, profesor na Kraljevskom tehnološkom institutu u Stockholmu. 1974. 12. VI. Adr.: Royal Institute of Technology, Department of Plasma Physics, S-100, 43 Stockholm, Sweden.
2. *Anđelić dr Tatomir*, redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Strahinića bana 74.
3. *Apostolski Mihajlo*, član Savjeta Federacije. 1979. 15. XI. Adr.: Skopje, Ul. »958«, br. 3.
4. *Arnovljević dr Vojislav*, redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1965. 23. VI. Adr.: Beograd, Bulevar JNA 2.
5. *Arslan dr Khayël Michele*, šef Otorinolaringološke klinike Sveučilišta u Padovi. 1968. 20. VI. Adr.: Padova, Via Altinate 37, Italia.
6. *Bargmann dr med., dr h. c. Wolfgang*, redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Kielu. 1974. 12. VI. Adr.: 23. Kiel, Niemannsweg 81, BR Deutschland.
7. *Bastid dr Suzanne*, profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Parizu. 1977. 7. VI. Adr.: 88, rue de Grenelle, 75 Paris VII, France.
8. *Benac dr Alojz*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Sarajevo, Pionirska D-6.
9. *Bernabò-Brea Luigi*, soprintendente alle antichità della Sicilia orientale u m. 1961. 16. VI. Adr.: Siracusa, Viale Monte d'Oro 18, Italia.
10. *Bezlaj dr France*, redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1983. 9. VI. Adr.: Ljubljana, Kržičeva 6.
11. *Birnbaum dr Henrik*, profesor slavistike Sveučilišta u Kaliforniji. 1986. 11. III. Adr.: 1159 Tellem Drive, Pacific Palisades, Ca. 90272, USA.
12. *Blohin Nikolaj Nikolajevič*, predsjednik Akademije medicinskih znanosti SSSR, direktor Onkološkog znanstvenog centra Akademije medicinskih znanosti SSSR, 1979. 15. XI. Adr.: Moskva, 109801, ul. Solianka 14, SSSR.

13. *Bohr Aage N.*, profesor teorijske fizike na Sveučilištu u Kopenhagenu. 1977. 7. VI. Adr.: Niels Bohr Institut, Blegdamsvej 17, DK-2100, Copenhagen, Denmark.

14. *Bor Matej*, književnik. 1962. 16. VI. Adr.: Radovljica kod Ljubljane.

15. *Bošković dr Đurđe*, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Arheološki institut, Beograd, Knez Mihajlova 35.

16. *Brenet dr Jean Paul*, redovni profesor Sveučilišta u Strasbourgu. 1974. 12. VI. 34—36, Boulevard Victor Hugo, 92200 Neuilly sur Seine, France.

17. *Brodar dr Srečko*, redovni profesor Univerze u Ljubljani u m. 1975. 16. VI. Adr.: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, Novi trg 3.

18. *Caillère dr Simonne*, direktor Mineraloškog laboratorija u Nacionalnom muzeju u Parizu. 1965. 23. VI. Adr.: Paris V, 61 rue de Buffon, France.

19. *Cvetko dr Dragotin*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1979. 15. XI. Adr.: Ljubljana, Gregorčičeva 15.

20. *Čamo dr Edhem*, redovni profesor Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Sarajevo, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 6. novembra 7.

21. *Čubrilović dr Vaso*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Beograd, Čubrina 2.

22. *Dausset Jean*, profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Parizu, član Francuske akademije znanosti. 1979. 15. XI. Adr.: Université de Paris VII, Institut de Recherches sur les Maladies du Sang, Hôpital Sain-Louis 2, Place du Docteur-Fournier, 75475 Paris, Cédex 10, France.

23. *Daux dr Georges*, profesor arheologije, grčkog jezika i literature u m. 1965. 23. VI. Adr.: 75 Paris XIV, 6, Avenue Paul-Appell, France.

24. *Davičo Oskar*, književnik. 1951. 29. VI. Adr.: Beograd, Studentski trg 19.

25. *Delyannis dr Anton*, redovni profesor Visoke tehničke škole u Ateni. 1965. 23. VI. Adr.: Athènes, POB 1199, Grèce.

26. *Despić dr Aleksandar*, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, Vlajkovićeva 13/II/6.

27. *Dubinin P. Nikolaj*, profesor animalne genetike u Institutu citologije i genetike. 1965. 23. VI. Adr.: Novosibirsk, SSSR.

28. *Đorđević dr Jovan*, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1965. 28. VI. Adr.: Beograd, Obilićev venac 22.

29. *Đurđev dr Branislav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. 1961. 16. VI. Adr.: Sarajevo; Maršala Tita 13.

30. *Ellenberg dr Heinz,* redovni profesor u Institutu za geobotaniku Sveučilišta u Göttingenu. 1977. 7. VI. Adr.: D-3400 Göttingen, Untere Karspüle 2, BR Deutschland.

31. *Gamulin dr Tomo,* direktor Biološkog instituta u Dubrovniku u m. 1968. 20. VI. Adr.: Dubrovnik, Put Jugoslavenske armije 35.

32. *Grmek dr Mirko Dražen,* profesor povijesti bioloških znanosti na Ecole pratique des hautes études, Sorbonne. 1966. 23. VI. Adr.: Paris VI, 10, rue de Savoie, France.

33. *Hadrovics dr Läsló,* profesor na »Eötvös Loránd« sveučilišta u Budimpešti. 1974. 12. VI. Adr.: Budapest XI, Dinnye ut. 5, Hungary.

34. *Hadži dr Dušan,* redovni profesor Fakulteta na naravoslovje in tehnologijo Univerze u Ljubljani. 1975. 6. VI. Adr.: Ljubljana, Teslova 21.

35. *Hadžioloff dr Asen,* redovni profesor histologije i embriologije na Sveučilištu u Sofiji. 1961. 16. VI. Adr.: Sofija, Univerzitet, Bugarska.

36. *Herkov dr Zlatko,* znanstveni savjetnik u Historijskom zavodu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; dopisni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Radnički dol 13.

37. *Hodgkin-Crowfoot Dorothy,* O. M., F. R. S., profesor Sveučilišta u Oxfordu. 1965. 23. VI. Adr.: Chemical Crystallography Laboratory. 9th Parks Road, Oxford OX1 3P.D, England.

38. *Höfler dr Otto,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Beču. 1969. 20. VI. Adr.: Philosophische Fakultät der Universität, Wien I, Oesterreich.

39. *Hohenberg Fritz,* emer. redovni profesor Tehničkog sveučilišta u Grazu. 1979. 15. XI. Adr.: A 8010 Graz, Felix Dahn-Platz 7/II, Oesterreich.

40. *Jakac Božidar,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Ljubljani u m. 1963. 17. VI. Adr.: Ljubljana, Ćiril-Metodova 21.

41. *Janković dr Dragoslav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Beograd, 27. mart 7.

42. *Jerne dr Niels K.,* dobitnik Nobelove nagrade iz područja imunobiologije. 1976. 11. III. Adr.: Chateau de Belle-Vue, F-30210 Castillon du Gard, France.

43. *Junek Leo,* akademski slikar. 1975. 6. VI. Adr.: 24, rue Léon Croc, 91400 Orsay, France.

44. *Kanazir dr Dušan,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, S. Kovačevića 20/II.

45. *Kantoci Ksenija,* akademski kipar, 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Vončinina 16.

46. *Karamata dr Stevan,* redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, Knez Mihailova 35.

47. *Kárnik dr Vit,* predstojnik Seizmološkog odjela Geofizičkog instituta Čehoslovačke akademije znanosti u Pragu. 1977. 7. VI. Adr.: Institut geofizički ČSAV, Sporilov, Bočni II, Praha 4, 14131 ČSSR.

48. *Keglević dr Dina,* znanstveni savjetnik u Institutu »Ruđer Bošković«, 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3/I.

49. *Klimaszewski dr Mieczyslaw,* redovni profesor Jagelonskog sveučilišta u Krakowu. 1974. 12. VI. Adr.: Krakow, Wyspiańskiego 3, Polska.

50. *Kolotirkin dr Jakov Mihajlovič,* direktor Instituta za fizikalnu kemiju imena Karpova u Moskvi. 1977. 7. VI. Adr.: Karpov Institute of Physical Chemistry, Ul. Obukha 10, 107120 Moskva B-120, SSSR.

51. *Koneski Blaže,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Skopju. 1962. 16. VI. Adr.: Skopje, Lenjinski komsomol 57.

52. *Konjović Milan,* akademski slikar. 1986. 11. III. Adr.: Galerija »Milan Konjović«, Sombor.

53. *Koprovski dr Hilary,* redovni profesor Sveučilišta u Philadelphiji, 1977. 7. VI. Adr.: The Wistar Institute, Thirty-Sixth Street and Spruce, Philadelphia, Pa, 19104, USA.

54. *Korać dr Miladin,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, S. Kovačića 42.

55. *Kracher dr Alfred,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Grazu. 1969. 20. VI. Adr.: Philosophische Fakultät der Universität, Graz, Oesterreich.

56. *Kratky dr ing. Otto,* redovni profesor Sveučilišta u Grazu. 1965. 23. VI. Adr.: Institut für Physikalische Chemie der Universität, Graz, Oesterreich.

57. *Kravar dr Miroslav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zadar, Kidričeva 4.

58. *Kreft dr Bratko,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1961. 16. VI. Adr.: Ljubljana, Tavčarjeva 4.

59. *Krek Uroš,* redovni profesor Akademije za glazbu u Ljubljani. 1977. 7. VI. Adr.: 64248 Lesce, Na vrtači 5.

60. *Kurepa dr Đuro,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1952. 30. VI. Adr.: Beograd, Zagrebačka 7.

61. *Kurir dr Anton,* redovni profesor na Hochschule für Bodenkultur u Beču. 1977. 7. VI. Adr.: Institut für Forstentomologie und Forstschutz, A-1180 Wien, Georg Mendel Strasse 33, Oesterreich.

62. *Lalić Mihailo,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, H. Prodanova 14.
63. *Lefebvre dr Henri.* 1986. 11. III. Adr.: 30 Rue Ramboteau, 75003 Paris 3, France.
64. *Leskovac Mladen,* književnik, profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. 1961. 16. VI. Adr.: Novi Sad, Bulevar maršala Tita 6.
65. *Logar dr Tine,* redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1986. 31. III. Adr.: Ljubljana, Ilirska 4/I.
66. *Lukić dr Radomir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1977. 7. VI. Adr.: Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd, Knez Mihailova 35.
67. *Maretić dr Zvonimir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta. 1986. 11. III. Adr.: Pula, Ljubljanska 13.
68. *Mareš dr František V.,* profesor slavistike Sveučilišta u Beču. 1986. 11. III. Adr.: Bauernfeldgasse 9/1/2/6, A-1190 Wien 19, Oesterreich.
69. *Matijević dr Egon,* predstojnik Kemijskog odjela Clarkson University. 1986. 11. III. Adr.: Clarkson University, Department of Chemistry, Potsdam, New York 13676, USA.
70. *Mihailović dr Mihailo,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, Maršala Tita 6.
71. *Milčinski dr Janez,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1977. 7. VI. Adr.: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, Novi trg 3.
72. *Motika Antun,* akademski slikar. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Škrlčeva 29.
73. *Mottelson Ben R.,* profesor, Institut Nielsa Bohra i Nordita, Nordisk Institut for Teoretisk Atomfysik. 1979. 15. XI. Adr.: Blegdamsvej 17, DK-2100 Copenhagen, Denmark.
74. *Mujadžić Omer,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Kosirnikova 21.
75. *Muljačić dr Žarko,* redovni profesor na Freie Universität Berlin, Institut für Roman. Philologie. 1977. 7. VI. Adr.: Habelschwerdter Allee 45, 1000 Berlin 33 (Dahlem).
76. *Myrdal dr Gunnar,* redovni profesor ekonomije na Univerzitetu u Stockholmu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Svalnäs Allé 12 B, n. b. S-18263 Djursholm, Sweden.
77. *Nikoliš dr Gojko,* redovni profesor Vojno-medicinske akademije u Beogradu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Beograd, Koste Racina 14.
78. *Olesch dr Reinhold,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Kölnu u m. 1974. 12. VI. Adr.: Slavisches Institut der Universität zu Köln-Lindenthal, Weyertal 137, BR Deutschland.

79. *Pallottino dr Massimo,* redovni profesor arheologije na Sveučilištu u Rimu u m. 1974. 12. VI. Adr.: 00186 Roma, Via dei Redentoristi 9, Italia.

80. *Papo dr Isidor,* redovni profesor Vojno-medicinske akademije u Beogradu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Rige od Fere 20.

81. *Parun Vesna,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Badelova 15.

82. *Pauling dr ing. Linus Carl,* redovni profesor na Kalifornijskom institutu tehnologije u Pasadeni, 1966. 23. VI. Adr.: Salmon Creek, Big Sur, California 93920, USA.

83. *Peierls dr Ernst Rudolf,* redovni profesor na Sveučilištu države Washington u Seattleu u m. 1983. 9. VI. Adr.: 2B Northmoor Road, Oxford, OX2 6UP, England.

84. *Peršić dr Nikola,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Kišpatićeva 7b.

85. *Petković dr Kosta,* redovni profesor Rudarsko-geološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1966. 23. VI. Adr. Beograd, Čarli Čaplina 31.

86. *Protić dr Miodrag,* akademski slikar, upravnik Muzeja savremene umetnosti, Beograd, Novi Beograd, Ušće Save.

87. *Ravnikar arh. Edo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1963. 17. VI. Adr.: Ljubljana, Arhitektonski fakultet.

88. *Riedl dr Rupert,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1968. 20. VI. Adr.: Althanstrasse 14, A-1090 Wien, Oesterreich.

89. *Rosetti Alexandru,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Bukureštu. 1966. 23. VI. Adr.: Bucuresti, 56, Str. Dionisie Lupu, Roumanie.

90. *Salam dr Abdus,* redovni profesor na Imperial College of Science and Technology University of London i direktor International Centre for Theoretical Physics u Trstu. 1983. 9. VI. Adr.: International Atomic Energy Agency, UNESCO, International Centre for the Theoretical Physics, 34100 Trieste, P. O. B. 586, Miramare Strada Costiera 11, Italia.

91. *Savić dr Pavle,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1948. 12. VI. Adr.: Beograd, Bulevar revolucije 257/5/III.

92. *Schachermeyr dr Friedrich,* redovni profesor Sveučilišta u Beču u m. 1966. 23. VI. Adr.: Wien IX, Lichtensteinstrasse 59, Oesterreich.

93. *Schwabe Kurt,* prof. dr ing. habil., dr rer. nat. h. c., redovni profesor Sveučilišta u Dresdenu. 1974. 12. VI. Adr.: Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, 701 Leipzig, Geotherstrasse 305, Deutsche Demokratische Republik.

94. *Simon dr A. Herbert,* redovni profesor Carneggie-Mellon University 1979. 15. XI. Adr.: Carneggie-Mellon University, Pittsburgh, USA.

95. *Solovjev dr Valentin Dimitrijevič,* profesor virusologije u Institutu epidemiologije i mikrobiologije imena N. F. Gamaleja u Moskvi Akademije medicinskih znanosti. 1977. 7. VI. Adr.: Moskva K. 1, Ul. Malaja Bronnaja 38, kv. 6, SSSR.

96. *Spaventi dr Šime,* redovni profesor onkologije na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB »Dr Mladen Stojanović« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 1.

97. *Stefanović dr Dimitrije,* redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti, direktor Muzikološkog instituta Srpske akademije nauka i umetnosti. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, Knez Mihailova 35.

98. *Stevanović dr Petar,* redovni profesor Rudarsko-geološkog fakulteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Filipa Kljajića 26.

99. *Strubecker Karl,* emer. red. profesor Sveučilišta Karlsruhe. 1979. 15. XI. Adr.: D-75 Karlsruhe 1, Hansjakobstrasse 8, BR Deutschland.

100. *Stupica Gabrijel,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Ljubljani. 1966. 23. VI. Adr.: Ljubljana, Erjavčeva 23.

101. *Szabo dr G. Zoltan,* redovni profesor Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1977. 7. VI. Adr.: Institut za anorgansku i analitičku kemiju Eötvös Lorand Sveučilišta u Budimpešti, Budapest VIII, Múzeum Krt. 4/B, Ungarn.

102. *Šagi Bunić dr Tomislav Janko,* redovni profesor Teološkog fakulteta u Zagrebu. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Borska 35.

103. *Šohaj Slavko,* akademski slikar. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 51.

104. *Tamborra dr Angelo,* redovni profesor povijesti istočne Evrope na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rimu. 1983. 9. VI. Adr.: Via Aureliana 25, Roma, Italia.

105. *Tange dr Kenzo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Tokiju. 1981. 4. VI. Adr.: 7-2-21 Akasaka Minato-ku, Tokio, Japan.

106. *Tekavčić dr Pavao,* redovni profesor Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, OOUR Nastavne djelatnosti u Puli u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Berislavićeva 12.

107. *Tertian ing. Robert,* chef du Laboratorie de physique, Centre de Recherches de la Société »Produits chimique Pechiney«, Saint Gobain. 1965. 23. VI. Adr.: Aubervilliers, 12, rue des Gardinoux, France.

108. *Thenius dr Erich,* redovni profesor paleontologije i paleobiologije na Sveučilištu u Beču. 1983. 9. VI. Adr.: Institut für Paläontologie, Universitätsstrase 7/2, 1010 Wien, Oesterreich.

109. *Tinbergen dr Ian,* član Nizozemske akademije znanosti. 1979. 15. XI. Adr.: Haviklaan 31, 2566 XD Den Haag, The Netherlands.

110. *Tišler dr Miha,* redovni profesor Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Univerze u Ljubljani. 1979. 15. XI. Adr.: Ljubljana, Murnikova ul. 6.

111. *Tolstoj dr Nikita Iljič,* profesor Moskovskog državnog sveučilišta. 1986. 11. III. Adr. Moskva, Boljšaja Ordinka 34/38, kv. 40.

112. *Tompa Kamilo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Šubićeva 64.

113. *Törö dr Imre,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1965. 23. VI. Adr.: Histologisch-Embriologisches Institut der Medizinischen Fakultät der Universität, Budapest, Ungarn.

114. *Trubačëv dr O. Nikolajevič,* član korespondent Akademije znanosti SSSR, voditelj sektora za etimologiju i onomastiku Instituta ruskog jezika. 1983. 9. VI. Adr.: Institut Russkogo jazyka Akademii Nauk SSSR, Moskva, 121019, Volhonska 18/2, SSSR.

115. *Urban dr Paul,* redovni profesor teorijske fizike Sveučilišta u Grazu 1974. 12. VI. Adr.: 8010 Graz, Universitätsplatz 5, Oesterreich.

116. *Valić dr Fedor,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 3.

117. *Vallâdao dr Haroldo,* redovni profesor Pravnog fakulteta Saveznog sveučilišta u Rio de Janeiru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Das Universidades Federal, Rio de Janeiro, Praia de Flamengo 386, Apt. 901, Brasil.

118. *Vetters dr Hermann,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. VI. Adr.: Oesterreichisches Archäologisches Institut der Universität, A-1010 Wien, Dr Karl-Lueger Ring 1, Oesterreich.

119. *Vidmar Josip,* književnik. 1951. 29. VI. Adr.: Ljubljana, Cesta na Rožnik 1.

120. *Vidoeski dr Božidar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Skopju. 1986. 11. III. Adr.: Skopje, Orce Nikolov 96.

121. *Vinski dr Zdenko,* znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu u m. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Gundulićeva 34.

122. *Weisskopf dr Frederick Victor,* predsjednik Američke akademije znanosti i umjetnosti u Bostonu. 1986. 11. III. Adr.: MIT, Dept. of Physics, Cambridge, Mass. 02139, USA.

123. *Winkler dr Zlatko,* redovni profesor Strojarsko-brodograđevnog fakulteta u Rijeci. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III. Adr.: Opatija, M. Tita 266.

124. *Wunderlich dr Walter,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. VI. Adr.: Institut für Geometrie, A-1080 Wien VIII, Alserstrasse 69/ /15, Oesterreich.

125. *Zapfe dr Helmuth,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1977. 7. VI. Adr.: Paläontologisches Institut, A-1010 Wien, Universitätsstrasse 7, Oesterreich.

126. *Zwitter dr Fran,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1961. 16. VI. Adr.: Ljubljana, Kidričeva 4.

127. *Živančević dr Milorad,* profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. 1986. 11. III. Adr.: Novi Sad, Filozofski fakultet.

UMRLI ČLANOVI*

Predsjednici

1. *Dr Andrija Štampar,* red. sveučilišni profesor. Redovni član 1947. 11. II; predsjednik Akademije od 1947. 4. III. do 1958. 26. VI. Umro 1958. 26. VI.
2. *Dr Grga Novak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1939. 6. VI; redovni član 1947. 11. II; od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. glavni tajnik. Predsjednik Akademije od 1958. 20. XI. do 1978. 23. III. Počasni predsjednik od 1978. 23. III. Umro 1978. 7. IX.

Počasni članovi

1. *Pavle Jovanović,* akademski slikar. 1919. 24. IV. Umro 1957. 30. XI.
2. *Ivan Meštrović,* kipar. 1919. 24. IV. Umro 1962. 16. I.
3. *Dr Lavoslav Ružička,* red. sveučilišni profesor. 1940. 7. VI. Umro 1976. 26. IX.
4. *Josip Broz Tito,* predsjednik SFR Jugoslavije, Beograd. 1947. 27. XII. Umro 1980. 4. V.

U RAZREDU ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Albert Bazala,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1947. 12. VIII.
2. *Msgr dr Svetozar Ritig,* opat sv. Helene de Podborje, ministar u m. 1947. 11. II. Umro 1961. 12. VII.

* Popis umrlih članova Akademije od godine 1866. do 1945. nalazi se u »Ljetopisu« za godinu 1978, knj. 82, str. 34—46. i u spomenici »120 godina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, Zagreb 1986, str. 76—88.

3. *Dr Mihovil Abramić,* direktor Arheološkog muzeja u Splitu. Član dopisnik 1931. 20. VI; pravi član 1947. 18. VII. Umro 1962. 8. V.
4. *Dr Mijo Mirković,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1958. 20. XI. do 1961. 8. XI. glavni tajnik Akademije. Umro 1963. 17. II.
5. *Dr Jovan Stefanović,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1961. 16. VI; pravi član 1963. 17. VI. Umro 1964. 20. X.
6. *Dr Ivo Krbek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1937. 8. V; pravi član 1947. 11. II. Umro 1966. 17. I.
7. *Dr Vaso Bogdanov,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1955. 30. VI. Umro 1967. 9. X.
8. *Dr Ferdo Čulinović,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1955. 30. VI; pravi član 1962. 16. VI. Umro 1971. 15. IX.
9. *Dr Marko Kostrenčić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1920. 25. V; pravi član 1921. 25. IV. Od 1922. 14. I. do 1924. 29. VI. gospodarski tajnik, od 1951. 24. III. do 1957. 30. III. glavni tajnik, a od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. potpredsjednik Akademije. Umro 1976. 19. IV.
10. *Dr Juraj Andrassy,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 30. VI; redovni član 1965. 23. VI. Umro 1977. 20. XII.
11. *Dr Grga Novak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1939. 6. VI; redovni član 1947. 11. II; od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. glavni tajnik. Predsjednik Akademije od 1958. 20. XI. do 1978. 23. III. Počasni predsjednik od 1978. 23. III. Umro 1978. 7. IX.
12. *Dr Stjepan Gunjača,* direktor Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1962. 16. VI. Umro 1981. 6. XII.
13. *Dr Vladimir Bakarić,* potpredsjednik Predsjedništva SFRJ i član Predsjedništva CK SKJ. 1950. 24. VI. Umro 1983. 16. I.
14. *Dr Natko Katičić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1983. 10. VII.

Izvanredni članovi

1. *Dr Stanko Frank,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1953. 11. XI.
2. *Dr Miho Barada,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1957. 9. VII.
3. *Dr Pavao Rastovčan,* red. sveučilišni profesor. 1955. 30. VI. Umro 1958. 24. III.
4. *Dr Marijan Horvat,* red. sveučilišni profesor. 1961. 16. VI. Umro 1967. 29. XII.
5. *Dr Ivo Vinski,* red. sveučilišni profesor. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Umro 1985. 26. XII.

Članovi suradnici

1. *Dr Bernard Stulli,* direktor Arhiva Hrvatske. 1983. 9. VI. Umro 1985. 9. X.

U RAZREDU ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Ing. Valerijan Reiszner,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1949. 20. III.
2. *Dr Josip Goldberg,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1940. 7. VI; pravi član 1951. 29. VI. Umro 1960. 15. X.
3. *Ing. Jerko Alačević,* red. sveučilišni profesor. 1950. 24. VI. Umro 1963. 2. V.
4. *Dr Josip Lončar,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1937. 8. V; pravi član 1947. 11. II. Umro 1973. 28. IX.
5. *Dr Željko Marković,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1931. 20. VI. Umro 1974. 23. VIII.
6. *Ing. Milivoj Petrik,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1953. 30. VI; redovni član 1968. 20. VI. Umro 1979. 23. VIII.
7. *Dr ing. Miroslav Karšulin,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1948. 12. VI, redovni član 1952. 30. VI. Od 1961. 8. XI. do 1972. 15. III. glavni tajnik Akademije. Umro 1984. 12. II.

Izvanredni članovi

1. *Dr Radovan Vernić,* izvanredni sveučilišni profesor. 1954. 29. VI. Umro 1958. 20. X.
2. *Dr Rajko Kušević,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1966. 18. II.
3. *Dr Branko Maksić,* red. sveučilišni profesor. 1961. 16. VI. Umro 1966. 20. IX.
4. *Dr Tomislav Pinter,* red. sveučilišni profesor. 1963. 17. VI. Umro 1980. 7. II.
5. *Dr Maksimilijan Konrad,* znanstveni savjetnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. 1975. 6. VI. Umro 1980. 5. VII.

U RAZREDU ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Fran Tućan,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1954. 22. VII.
2. *Dr Aleksandar Ugrenović,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1958. 19. IX.
3. *Dr Vale Vouk,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1920. 25. V; pravi član 1924. 14. VI. Od 1924. 29. VI. do 1936. 16. V. gospodarski tajnik Akademije. Umro 1962. 27. XI.
4. *Dr Ivo Pevalek,* red. sveučilišni profesor. 1960. 29. VI. Umro 1967. 9. I.
5. *Dr Marijan Salopek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1930. 30. V; pravi član 1935. 16. V. Umro 1967. 23. II.
6. *Dr Milan Anić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1963. 17. VI; pravi član 1968. 20. VI. Umro 1968. 20. VI.
7. *Dr Albert Ogrizek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1954. 20. XII. Umro 1970. 22. VII.
8. *Dr Stjepan Horvatić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Umro 1975. 29. V.
9. *Dr Teodor Varićak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1977. 14. X.
10. *Dr ing. Alois Tavčar,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1979. 1. III.
11. *Dr Luka Marić,* red. sveučilišni profesor. 1963. 17. VI. Umro 1979. 17. VI.
12. *Dr Miroslav Tajder,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1983. 10. V.

U RAZREDU ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Andrija Štampar,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1958. 26. VI. predsjednik Akademije. Umro 1958. 26. VI.
2. *Dr Franjo Durst,* red. sveučilišni profesor. 1950. 24. VI. Umro 1958. 16. IX.
3. *Dr Sergije Saltykov,* red. sveučilišni profesor. 1959. 23. VI. Umro 1964. 7. X.
4. *Dr Drago Perović,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1968. 6. I.

5. *Dr Branimir Gušić,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1950. 27. XII. glavni tajnik Akademije. Umro 1975. 7. VII.
6. *Dr Ivo Babić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1950. 27. XII. Umro 1977. 24. X.
7. *Dr Ivo Tomašec,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1952. 30. VI; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1981. 11. VII.
8. *Dr Ivo Čupar,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 30. VI; redovni član 1958. 12. III. Umro 1981. 18. IX.
9. *Dr Nikša Allegretti,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1973. 26. I. Umro 1982. 26. X.
10. *Dr Franjo Kogoj,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1958. 23. XI. do 1972. 15. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1983. 30. IX.
11. *Dr Božidar Oklješa,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1983. 6. XI.

Izvanredni članovi

1. *Dr Arpad Hahn,* red. sveučilišni profesor. 1959. 23. VI. Umro 1967. 12. IX.
2. *Dr Otmar Trausmiller,* šef Parazitološkog odjela Centralnog higijenskog zavoda u Zagrebu. 1951. 29. VI. Umro 1972. 16. XI.
3. *Dr Sergije Dogan,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1977. 7. VI. Umro 1979. 17. IV.
4. *Dr Radoslav Lopašić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1959. 23. VI. Umro 1979. 15. X.
5. *Dr Miroslav Grujić,* ravnatelj Traumatološke bolnice, sveučilišni profesor. Izvanredni član 1973. 26. I. Umro 1981. 15. II.

U RAZREDU ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Dragutin Boranić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1907. 14. III; pravi član 1924. 16. VI. Od 1929. do 1941. tajnik Akademije; potvrđen za redovnog člana 1947. 11. II. Umro 1955. 1. IX.
2. *Dr Antun Barac,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1955. 1. XI.
3. *Dr Petar Skok,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1956. 3. II.
4. *Dr Branko Gavella,* red. profesor Akademije za kazališnu umjetnost. 1961. 16. VI. Umro 1962. 8. IV.

5. *Dr Nikola Majnarić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1949. 4. VI; pravi član 1952. 30. VI. Umro 1966. 4. VI.
6. *Stjepan Musulin,* inspektor Ministarstva prosvjete. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1953. 30. VI. Umro 1969. 19. I.
7. *Dr Mate Hraste,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1955. 29. XII; pravi član 1961. 16. VI. Umro 1970. 29. XI.
8. *Dr Vinko Žganec,* viši znanstveni suradnik Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1966. 23. VI. Umro 1976. 12. XII.
9. *Dr Ljudevit Jonke,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1963. 17. VI. Umro 1979. 15. III.
10. *Dr Mirko Deanović,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1984. 16. VI.
11. *Dr Veljko Gortan,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1965. 23. VI. Od 1972. 15. III. do 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1985. 23. III.
12. *Dr Zdenko Škreb,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1985. 26. IX.
13. *Dr Josip Torbarina,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1956. 28. VI. Umro 1986. 22. VIII.
14. *Dr Josip Hamm,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1986. 23. XI.

Izvanredni članovi

1. *Jakša Ravlić,* red. sveučilišni profesor Akademije za kazališnu umjetnost. 1965. 23. VI. Umro 1975. 21. XII.
2. *Matko Rojnić,* direktor Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. 1956. 28. VI. Umro 1981. 30. I.

U RAZREDU ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Redovni članovi

1. *Vladimir Nazor,* književnik. 1940. 7. VI; potvrđen 1947. 11. II (u Odjelu za jezik i književnost). Umro 1949. 19. VI.
2. *Milan Marjanović,* književnik. 1955. 29. VI. Umro 1955. 21. XII.
3. *Josip Kosor, književnik.* Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1951. 28. XII. Umro 1961. 23. I.
4. *Viktor Car Emin,* književnik. Član dopisnik 1949. 4. IV; pravi član 1951. 28. XII. Umro 1963. 17. IV.

5. *Ervin Šinko,* književnik. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1960. 29. VI. Umro 1967. 26. III.
6. *Gustav Krklec,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1977. 30. X.
7. *Dobriša Cesarić,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1980. 18. XII.
8. *Miroslav Krleža,* književnik. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1957. 30. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1981. 29. XII.
9. *Marijan Matković,* književnik, Izvanredni član 1950. 27. III; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1985. 31. VII.

Izvanredni članovi

1. *Dr Slavko Batušić,* književnik, red. profesor Akademije za kazališnu umjetnost u Zagrebu. 1969. 20. VI. Umro 1979. 25. IV.
2. *Novak Simić,* književnik. 1955. 30. VI. Umro 1981. 19. XI.
3. *Ivan Dončević,* književnik. 1950. 27. XII. Umro 1982. 13. III.

Članovi suradnici

1. *Dr Marko Fotez,* viši znanstveni suradnik Zavoda za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije. 1975. 6. VI. Umro 1976. 3. XII.
2. *Dr Antun Polanšćak,* red. sveučilišni profesor. 1975. 6. VI. Umro 1978. 3. XII.

U RAZREDU ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redovni članovi

1. *Vladimir Becić,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1929. 4. V; pravi član 1934. 17. V; potvrđen 1947. 11. II. Umro 1954. 25. V.
2. *Tomislav Krizman,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1947. 11. II. Umro 1955. 24. X.
3. *Jerolim Miše,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1952. 30. VI; pravi član 1961. 16. VI. Umro 1970. 14. IX.
4. *Dr Ljubo Karaman,* direktor Konzervatorskog zavoda Hrvatske. 1965. 23. VI. Umro 1971. 19. IV.
5. *Arh. Mladen Kauzlarić,* red sveučilišni profesor. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1962. 16. VI. Umro 1971. 6. IX.
6. *Ljubo Babić,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1950. 24. VI. Umro 1974. 14. V.

7. *Krsto Hegedušić,* majstor-slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1975. 7. IV.
8. *Vanja Radauš,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1947. 11. II. Umro 1975. 24. IV.
9. *Oton Postružnik,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1978. 21. I.
10. *Antun Augustinčić,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1940. 7. VI; redovni član 1947. 11. II. Umro 1979. 10. V.
11. *Marijan Detoni,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1963. 17. VI. Od 1972. 15. III. do 1975. 14. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1981. 11. V.
12. *Fran Kršinić,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1982. 1. I.
13. *Marino Tartaglia,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1947. 11. II. Umro 1984. 21. IV.
14. *Dr Anđela Horvat,* znanstveni savjetnik u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Umrla 1985. 26. IX.
15. *Vjekoslav Parać,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1981. 4. VI. Umro 1986. 4. VIII.

Izvanredni članovi

1. *Arh. Marijan Haberle,* predstojnik Arhitektonskog biroa »Forum« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Umro 1979. 20. III.
2. *Ivan Sabolić,* akademski kipar, izv. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1981. 4. VI. Umro 1986. 25. VI.

Članovi suradnici

1. *Raul Goldoni,* red. profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Umro 1983. 24. III.

U RAZREDU ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redovni članovi

1. *Milan Sachs,* direktor Opere Hrvatskog narodnog kazališta. 1954. 29. XII. Umro 1968. 4. VIII.

2. *Svetislav Stančić,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1954. 16. III. Umro 1970. 7. I.
3. *Krešimir Baranović,* skladatelj. 1954. 29. XII. Umro 1975. 17. IX.
4. *Josip Andreis,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1975. 6. VI. Umro 1982. 16. I.
5. *Jakov Gotovac,* skladatelj. 1977. 7. VI. Umro 1982. 16. X.
6. *Stjepan Šulek,* skladatelj, red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1954. 16. III. Umro 1986. 16. I.

Izvanredni članovi

1. *Milo Cipra,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Umro 1985. 9. VII.
2. *Ladislav Šaban,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Umro 1985. 25. VII.

ČLANOVI DOPISNICI IZVAN RADNOG SASTAVA

1. *Arh. Edo Šen,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1949. 16. VI.
2. *Dr Fran Kidrič,* predsjednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1950. 11. IV.
3. *Louis Adamič,* književnik. 1949. 4. VI. Umro 1951. 4. IX.
4. *Dr Matija Murko,* sveučilišni profesor u m. Prag. 1948. 12. VI. Umro 1952. 11. II.
5. *Dr Fran Ramovš,* član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1952. 16. IX.
6. *Emanuel Vidović,* slikar. 1949. 4. VI. Umro 1953. 1. VI.
7. *Ivo Kerdić,* red. profesor Akademije likovnih umjetnosti u m. 1951. 29. VI. Umro 1953. 27. X.
8. *Dr Stjepan Bohniček,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1956. 14. III.
9. *Dr Jovan Radonić,* sveučilišni profesor u m. 1910. 11. III. Umro 1956. 25. XI.
10. *Dr Stevan Bošković,* geodet. general u m. 1934. 17. V. Umro 1957. 9. V.
11. *Dr Jovan Gjaja,* sveučilišni profesor u m. 1936. 15. V. Umro 1957. 1. X.

12. *Dr Živojin Đorđević,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1957. 27. XI.
13. *Dr Rajko Nahtigal,* sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1958. 29. III.
14. *Dr Milutin Milanković,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1958. 12. XII.
15. *Josip Hatze,* kompozitor. 1950. 24. VI. Umro 1959. 30. I.
16. *Dr Josip Vajs,* red. sveučilišni profesor, Prag. 1911. 16. III; potvrđen 1948. 12. VI. Umro 1959. 2. VII.
17. *Dr Marin Katalinić,* red. sveučilišni profesor, Skopje. 1937. 8. V. Umro 1959. 2. XII.
18. *Dr Aleksandar Belić,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1922. 6. VI; potvrđen 1948. 12. VI. Umro 1960. 26. II.
19. *Sreten Vukosavljević,* red. sveučilišni profesor u m. Beograd. 1956. 28. VI. Umro 1960. 9. VIII.
20. *Einar Dyggve,* dr h. c., arhitekt i arheolog, pravi član Kraljevske danske akademije. 1948. 12. VI. Umro 1961. 6. VIII.
21. *Dr Božidar Lavrič,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1955. 30. VI. Umro 1961. 15. XI.
22. *Dr Paul Diels,* red. sveučilišni profesor u m., München. 1954. 29. VI. Umro 1963. 19. II.
23. *Đorđe Andrejević-Kun,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Beogradu. 1963. 17. II. Umro 1964. 17. I.
24. *Dr Milan Bogdanović,* književnik, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti u Beogradu. 1951. 29. VI. Umro 1964. 28. II.
25. *Dr Richard Meister,* redovni profesor Univerziteta u Beču. 1962. 16. VI. Umro 1964. 11. VI.
26. *Dr Maksimilijan Samec,* upravnik Kemijskog inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti, pravi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1932. 30. VI. Umro 1964. 1. VII.
27. *Juš Kozak,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1964. 29. VIII.
28. *Dr Gerhard Bersu,* direktor Römisch-Germanische Kommission u m., predsjednik Međunarodne unije za prethistoriju i ranu povijest u Frankfurtu a/M. 1959. 23. VI. Umro 1964. 19. XI.
29. *Dr Erich Swoboda,* redovni profesor Univerziteta u Grazu. 1954. 29. VI. Umro 1964. 22. XI.
30. *Dr Tadeusz Lehr-Splawinski,* profesor Univerziteta u Krakowu. 1959. 23. VI. Umro 1965. 17. II.
31. *Dr Ilija Đuričić,* redovni profesor Univerziteta u Beogradu. 1962. 16. VI. Umro 1965. 2. IV.

32. *Dr Josip Korošec,* red. sveučilišni profesor Univerze u Ljubljani. 1948. 12. VI. Umro 1966. 11. III.

33. *Dr Bohumil Němec,* profesor Karlova sveučilišta u Pragu u. m. 1932. 27. VI. Umro 1966. 7. IV.

34. *Dr Milisav Demerec,* direktor Carnegijeva instituta u Cold Spring Harbour, Long Island, USA. 1930. 6. VI. Umro 1966. 14. IV.

35. *Arh. Nikola Dobrović,* red. profesor Univerziteta u Beogradu. 1963. 17. VI. Umro 1967. 11. I.

36. *Milo Milunović,* akademski slikar. 1966. 23. VI. Umro 1967. 11. II.

37. *Dr Josip Plemelj,* red. profesor Univerze u Ljubljani, pravi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1923. 19. VI. Umro 1967. 22. V.

38. *Dr Franz Babinger,* red. profesor Univerziteta u Münchenu. 1953. 30. VI. Umro 1967. 23. VI.

39. *Veljko Petrović,* književnik, direktor Narodnog muzeja u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1962. 16. VI. Umro 1967. 27. VII.

40. *Dr Jovan Karamata,* red. profesor Univerziteta u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1933. 31. V. Umro 1967. 13. VIII.

41. *Dr Borivoje Ž. Milojević,* red. profesor Univerziteta u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1967. 21. X.

42. *Dr ing. Bela Lány,* profesor Visoke tehničke škole u Budimpešti. 1965. 23. VI. Umro 1968. 15. II.

43. *Dr ing. Žarko Miletić,* red. profesor Univerziteta u Beogradu. 1951. 29. VI. Umro 1968. 10. XI.

44. *Dr Otmar Kühn,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1965. 23. VI. Umro 1969. 26. III.

45. *Ante Ercegović,* znanstveni savjetnik Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu. 1965. 23. VI. Umro 1969. 25. IV.

46. *Dr Miodrag Grbić,* znanstveni savjetnik u Arheološkom institutu Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1969. 30. VI.

47. *Dr Cecil Frank Powel,* red. sveučilišni profesor, Bristol. 1966. 23. VI. Umro 1969. 9. VIII.

48. *Dr Jorjo Tadić,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1949. 4. VI. Umro 1969. 3. X.

49. *Dr Waclaw Sierpiński,* red. sveučilišni profesor, Warszawa. 1959. 23. VI. Umro 1969. 21. X.

50. *Dr Jerko Radmilović,* poslanik SNS. 1951. 29. VI. Umro 1969. 7. XII.
51. *Dr Vilim Feller,* profesor na Princeton University. 1937. 8. V. Umro 1970. 14. I.
52. *Dr Felix Machatschki,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1965. 23. VI. Umro 1970. 17. II.
53. *Dr Milovan Zoričić,* član Međunarodnog suda u Haagu u m. 1955. 30. VI. Umro 1971. 27. I.
54. *Dr Ivan Stanek,* red. sveučilišni profesor, Bratislava. 1965. 23. VI. Umro 1972. 6. II.
55. *Dr Eugène Tisserant,* doajen Kardinalskog zbora u Rimu. 1968. 20. VI. Umro 1972. 21. II.
56. *Dr Milko Kos,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1937. 8. V. Umro 1972. 24. III.
57. *Dr France Stelè,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1954. 29. XII. Umro 1972. 10. VIII.
58. *Dr Milan Luković,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1968. 20. VI. Umro 1972. 15. IX.
59. *Dr Konstantin Ivanović Skrjabin,* red. sveučilišni profesor, Moskva, 1959. 23. VI. Umro 1972. 19. X.
60. *Dr Jozef Kurz,* red. sveučilišni profesor, Praha. 1965. 23. VI. Umro 1972. 6. XII.
61. *Dr Jovan Hadži,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1920. 25. V. Umro 1972. 11. XII.
62. *Dr Witold Štefanski,* red. sveučilišni profesor, Warszawa. 1968. 20. VI. Umro 1973. 18. VII.
63. *Petar Lubarda,* akademski slikar, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1974. 13. II.
64. *Dr Siniša Stanković,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1949. 4. VI. Umro 1974. 24. II.
65. *Dr Vladimir Vrkljan,* red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1950. 24. VI. Umro 1974. 1. III.
66. *Dr Milan Bartoš,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1974. 12. III.
67. *Dr István Rusznyak,* red. sveučilišni profesor, Budimpešta. 1966. 23. VI. Umro 1974. 15. X.
68. *Dr Giacomo Devoto,* red. sveučilišni profesor, Firenca. 1974. 12. VI. Umro 1974. 25. XII.
69. *Ivo Andrić,* književnik, Beograd. 1951. 29. VI. Umro 1975. 13. III.
70. *Dr Eduard Roch,* red. sveučilišni profesor, Paris. 1965. 23. VI. Umro 1975. 10. V.

71. *Dr Kosta Todorović*, red. profesor Velike medicinske škole, Beograd. 1948. 12. VI. Umro 1975. 19. IX.
72. *Dr Milan Budimir*, red. sveučilišni profesor, Beograd. 1952. 30. VI. Umro 1975. 17. X.
73. *Dr Karla Werner Heisenberg*, red. sveučilišni profesor, München. 1966. 23. VI. Umro 1976. 1. II.
74. *Dr Pavao Štern*, red. sveučilišni profesor, Sarajevo, 1975. 6. VI. Umro 1976. 20. III.
75. *Dr Aleksandar Nikolajević Frumkin*, red. sveučilišni profesor, Moskva. 1965. 23. VI. Umro 1976. 28. V.
76. *Dr Miroslav Feldman*, književnik, Zagreb. 1975. 6. VI. Umro 1976. 29. V.
77. *Dr Vladimir Vranić*, red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1963. 17. VI. Umro 1976. 3. VIII.
78. *Dr Viktor Novak*, red. sveučilišni profesor, Beograd. 1951. 29. VI. Umro 1977. 1. I.
79. *Dr Dmitro Ivanovič Čiževskij*, red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1975. 6. VI. Umro 1977. 18. IV.
80. *Dr André Vaillant*, red. sveučilišni profesor, Paris. 1949. 4. VI. Umro 1977. 23. IV.
81. *Milivoj Uzelac*, akademski slikar, Catignac (Francuska). 1975. 6. VI. Umro 1977. 6. VI.
82. *Dr László Gillemot*, red. sveučilišni profesor, Budimpešta. 1969. 20. VI. Umro 1977. 20. VIII.
83. *Dr Velibor Gligorić*, književnik, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1977. 3. X.
84. *Dr André Blanc*, red. sveučilišni profesor, Paris. 1969. 20. VI. Umro 1977. 17. XII.
85. *Skender Kulenović*, književnik, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1978. 25. I.
86. *Dr Vladimir Milojčić*, red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1968. 20. VI. Umro 1978. 19. II.
87. *Dr Bohuslav Havránek*, red. sveučilišni profesor, Brno. 1968. 20. VI. Umro 1978. 2. III.
88. *Dr Jean Orcel*, direktor Muzeja prirodnih znanosti u Parizu. 1966. 23. VI. Umro 1978. 27. III.
89. *Dr Maks Šnuderl*, red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1961. 16. VI. Umro 1979. 23. VI.
90. *Dr Robert Burns Woodward*, red. profesor Harvardskog sveučilišta u Cambridgeu. 1977. 7. VI. Umro 1979. 8. VII.

91. *Arh. Juraj Neidhardt,* red. sveučilišni profesor, Sarajevo. 1963. 17. VI. Umro 1979. 13. VII.
92. *Stojan Aralica,* akademski slikar, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1980. 4. II.
93. *Dr Nikolaj Vasiljević Cicin,* red. sveučilišni profesor, Moskva. 1965. 23. VI. Umro 1980. 17. VII.
94. *Dr Leopold Escande,* red. sveučilišni profesor, Toulouse. 1961. 16. VI. Umro. 1980. 12. XI.
95. *Arh. Vlado Antolić,* stručni savjetnik u komisijama i savjetima grada Zagreba. 1979. 15. XI. Umro 1981. 13. V.
96. *Drago Ivanišević,* književnik, Zagreb. 1975. 6. VI. Umro 1981. 1. VI.
97. *Dr Mladen Josifović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1976. 7. VI. Umro 1981. 23. VI.
98. *Dr Stojan Pavlović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1965. 23. VI. Umro 1981. 12. IX.
99. *Arh. Juraj Denzler,* red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1977. 7. VI. Umro 1981. 27. IX.
100. *Dr Mosko Moskov,* red. sveučilišni profesor, Sofija. 1974. 12. VI. Umro 1982. 1. I.
101. *Dr Mihailo Konstantinović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1956. 28. VI. Umro 1982. 30. I.
102. *Dr Lado Vavpetič,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1977. 7. VI. Umro 1982. 28. III.
103. *Dr Anton Slodnjak,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1977. 7. VI. Umro 1983. 13. III.
104. *Dr Dragan Plamenac,* profesor muzikologije na Sveučilištu u Urbani (Illinois). 1962. 16. VI. Umro 1983. 15. III.
105. *Miško Kranjec,* književnik. 1961. 16. VI. Umro 1983. 8. VI.
106. *Dr Anton Musger,* red. sveučilišni profesor, Graz. 1969. 20. VI. Umro 1983. 12. VIII.
107. *Arh. Marijan Mušić,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1966. 23. VI. Umro 1984. 6. I.
108. *Ismet Mujezinović,* akademski slikar. 1963. 17. VI. Umro 1984. 8. I.
109. *Dr Petar Martinović,* znanstveni savjetnik u Institutu za nuklearne nauke »Boris Kidrič« u Vinči. 1959. 23. VI. Umro 1984. 26. I.
110. *Prof. dr Vinko Frančišković,* red. sveučilišni profesor, Rijeka. 1981. 4. VI. Umro 1984. 7. V.
111. *Marko Ristić,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1984. 12. VII.
112. *Dr Paul Ramdohr,* red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1966. 23. VI. Umro 1985. 8. III.

113. *Dr Richard Pittioni,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1966. 23. VI. Umro 1985. 16. IV.

114. *Arh. Ernest Weissmann,* Haarlem. 1965. 23. VI. Umro 1985. 13. VII.

115. *Aleksandar Vučo,* književnik, Beograd. 1962. 16. VI. Umro 1985. 21. VII.

116. *Dr Ivan Rakovec,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1968. 20. VI. Umro 1985. 3. VIII.

117. *Dr Borislav Blagojević,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1983. 9. VI. Umro 1985. 28. XII.

118. *Jean Cassou,* književnik, Paris. 1966. 23. VI. Umro 1986. 15. I.

119. *Mihailo Vukdragović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1977. 7. VI. Umro 1986. 15. III.

120. *Leonid Vitaljevič Kantorovič,* red. sveučilišni profesor, Moskva. 1979. 15. XI. Umro 1986. 9. IV.

121. *Dr Bogdan Brecelj,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1963. 17. VI. Umro 1986. 9. IX.

ZASJEDANJA AKADEMIJE

SVEČANA SJEDNICA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 4. ožujka 1986.

Uvodna riječ akademika *Jakova Sirotkovića,* predsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti:

Drugarice i drugovi članovi Akademije, dragi gosti!

Dopustite mi da otvorim Svečanu sjednicu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti kojom, pod visokim pokroviteljstvom Sabora SR Hrvatske, obilježavamo 120. obljetnicu osnivanja i rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Srdačno pozdravljam sve prisutne članove Akademije i posebno naše drage goste: dra Josipa Zmaića, predsjednika Sabora SR Hrvatske, pokrovitelja svečanosti, Emu Derosi-Bjelajac, predsjednika Predsjedništva SR Hrvatske, Miku Špiljaka, predsjednika Predsjedništva CK SK Hrvatske, Marijana Kalanja, predsjednika Predsjedništva Republičke konferencije SSRN Hrvatske, Antu Markovića, predsjednika Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske, Zvonimira Hrabara, predsjednika Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske, Mirka Lackovića, predsjednika Republičkog odbora SUBNOR-a Hrvatske, Antu Milovića, predsjednika Privredne komore SR Hrvatske, Vladu Matijašeca, predsjednika Predsjedništva Republičke konferencije SSO Hrvatske i general-potpukovnika Martina Špegelja, komandanta Zagrebačke armijske oblasti.

Pozdravljam predstavnike vjerskih zajednica: kardinala Franju Kuharića, predsjednika Biskupske konferencije Jugoslavije, i đakovačkog biskupa Ćirila Kosa.

Pozdravljam predsjednike svih naših akademija: Syrju Pupovcija, predsjednika Savjeta akademija i predsjednika Akademije nauka i umetnosti Kosova, Dušana Kanazira, predsjednika Srpske akademije nauka i umetnosti, Janeza Milčinskog, predsjednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Svetozara Zimonjića, predsjednika Akademije nauka i umjetnosti BiH, Jordana Pop-Jordanova, predsjednika Makedonske

akademije na naukite i umetnostite, Mirčetu Đurovića, predsjednika Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Slavka Borojevića, predsjednika Vojvođanske akademije nauka i umetnosti.

Pozdravljam predstavnike grada Zagreba, a posebno: Tita Kostyja, predsjednika Skupštine grada Zagreba, Ivu Družića, predsjednika Predsjedništva Gradske konferencije SKH Zagreba, i Anđelka Runjića, predsjednika Predsjedništva Gradske konferencije SSRNH.

Dopustite mi da pozdravim dra Zvonimira Krajinu, rektora Sveučilišta u Zagrebu, Božidara Gagru, predsjednika Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, dra Uroša Peruška, predsjednika Republičkog komiteta za znanost, tehnologiju i informatiku i dra Boška Barca, predsjednika Skupštine Republičke zajednice za znanstveni rad. Na kraju pozdravljam i sve ostale goste i sudionike Svečane sjednice Akademije.

Jakov Sirotković,
predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

120 godina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

1. *Osnivanje Akademije*

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti osnovana je na dan 4. ožujka 1866. godine, prije 120 godina. Prve inicijative za osnivanje naučnoga društva u Hrvatskoj sastavni su dio preporodnih aktivnosti sredinom tridesetih godina prošloga stoljeća. Sazrijevaju i dobivaju legalnu osnovu u zaključcima Sabora četrdesetih godina, dok do neposredne akcije za početak rada dolazi 1860. godine.

Stoljećima prije toga stvaralo se i gomilalo na tlu Hrvatske, kao, uostalom, i u drugim krajevima današnje Jugoslavije, kulturno bogatstvo najviših vrijednosti. Veoma rano formirao se narodni književni jezik, štokavskoga, čakavskoga i kajkavskoga narječja, na kojemu su pisana vrijedna književna djela, drame, komedije, bilježene kronike i povijesni zapisi. Na ovim su prostorima nicali znanstvenici i umjetnici izuzetnih dometa, osnivači i članovi najstarijih evropskih akademija. Naše je graditeljstvo ostvarilo djela najviših umjetničkih vrijednosti.[1]

U teške prilike, međutim, zapale su hrvatske zemlje nakon poznatog sporazuma s ugarskim kraljem Kolomanom 1102. godine. One su prouzrokovale zaostajanje i u razvitku nacionalne svijesti, i nacionalne kulture.[2]

[1] Vidi o tome u: Ž. Dadić, Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata, knj. 1, do kraja 18. stoljeća, knj. 2, do početka 20. stoljeća, Liber, Zagreb 1982, i M. Peić, Hrvatski umjetnici, Znanje, Zagreb 1968. O istom pitanju vidi, također, radove F. Račkoga i M. Krleže.

[2] O. Keršovani kvalificira taj događaj kao prvi, ali ne i zadnji, primjer »kako vladajući sloj prodaje nacionalnu i državnu samostalnost po cijenu održavanja klasnih privilegija« (u »Povijest Hrvata«, O. Keršovani, Rijeka 1971, 16), M. Krleža kao gubitak suvereniteta (»u osam stotina godina trideset dana hrvatskoga suvereniteta, to je čitava hrvatska politička bilanca na saldu suvereniteta« u »Malo-

Više od osam stoljeća Hrvatska je podijeljena, politički i ekonomski ovisna o velikim silama. Obaveze koje je hrvatsko plemstvo preuzelo na početku toga razdoblja održale su se u transformiranim oblicima sve do sloma Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine. To je ionako zaostale feudalne odnose u našim krajevima pogoršavalo, pa su se oni izražavali u ekstremnoj eksploataciji seljačkih masa, što je uvjetovalo česte nemire i dovodilo do sukoba velikih razmjera, kao što je bila seljačka buna Matije Gupca 1573. godine.

Kada su feudalni okviri u Evropi postali preuski i sve se više ispoljavali kao kočnica razvoja proizvodnih snaga, dolazi do revolucionarnih gibanja, među kojima su najznačajnija ona u Francuskoj. Na povijesnu scenu stupa buržoazija. Feudalni se sistem postepeno ruši ili se prilagođuje novim kapitalističkim odnosima. Ta je smjena povezana s procesima formiranja nacionalnih država s afirmacijom nacija, nacionalne kulture i nacionalnoga jezika.[3]

Taj se proces, međutim, nije mogao u »klasičnim« oblicima provoditi u Habsburškoj Monarhiji. Njezinom centralističkom sistemu, apsolutizmu, politici zasnovanoj na interesima vladajuće nacije odgovaralo je feudalno uređenje. Međutim, suprotnosti koje su se zaoštravale najprije u njezinim najrazvijenijim dijelovima i centrima, nužno su tražile promjene. Do njih je počelo i dolaziti, pa su se one morale odraziti i na gibanja u zaostalijim dijelovima imperije, a tako i na hrvatske krajeve.

U to vrijeme u Hrvatskoj se postepeno formira politički pokret, nazvan »ilirskim«. Taj je pokret bio toliko snažan i organiziran da je u nepuna dva desetljeća izgrađena cjelokupna nacionalna kultura. Osnovane su i dijelom izgrađene središnje njene institucije i trasirani su pravci njihova budućeg razvitka. U političkom smislu idejno se zasnovala koncepcija jugoslavenske zajednice i politike, koja je polazila od činjenice postojanja više srodnih naroda i spoznaje da »vlastiti nacionalni opstanak nužno nameće potrebu jedne političke zajednice, dovoljno široke da svakom od njih osigura maksimum uvjeta za samostalni nacionalni razvitak«.[4]

Zamisao o osnivanju nacionalnog znanstvenog društva pojavila se u samim počecima hrvatskoga narodnog preporoda, 30 godina ranije. Prvi ju je iznio Ljudevit Gaj u »Danici« 1836. godine prijedlogom da se osnuje Društvo prijatelja izobraženosti ilirske. Iste je godine o tome raspravljao Hrvatski sabor, koji donosi i zaključak »o unapređenju narod-

građanska historijska shema«, »Deset krvavih godina«, Zora, Zagreb 1971, 105. Onih »trideset dana« odnose se na Gupčevu bunu), dok V. Košćak kaže: »Hrvatski rodovi ... izabrali su Kolomana za kralja ne zato da sačuvaju svoje privilegije ... nego da opet uspostave cjelokupnost Hrvatske« (u J. J. Strossmayer — Franjo Rački, Politički spisi, Znanje, Zagreb 1971, 28).

[3] Vidi: N. Stančić, Hrvatski narodni preporod 1790—1848 (u katalogu istoimene izložbe, Zagreb 1985, 1—30).

[4] J. Šidak, Hrvatski narodni preporod, ideje i problemi, *Kolo*, 8, 9, 10/1966, 157). M. Krleža o tome kaže: »... Ideja o političkom ujedinjenju ilirskih zemalja javlja se kao logična formula na kraju dugotrajnog historijskog perioda, koji je trajao od Pribojevića i Orbinija do Flacija i od Križanića do Farlatija«. (M. Krleža, Uvodna riječ na znanstvenom savjetovanju u Zagrebu o 130. godišnjici hrvatskog narodnog preporoda, *Kolo*, 8, 9, 10/1966, 129.

noga jezika (»de promovenda cultura linguae nationalis«), u kojem se moli kralj da dopusti osnivanje »Učenoga društva za njegovanje prosvjete narodnim jezikom«. Kako do potvrde nije dolazilo, Sabor je spomenuti zaključak obnavljao u nekoliko navrata idućih godina: 1843, 1845. i 1847. godine, kada je odobrenje dano, ali uz uvjet da se prethodno osigura odgovarajuća (»dovoljna«) glavnica. Međutim, sredstava nije bilo.[5]

Revolucija 1848. i 1849. godine, pa obnova apsolutizma idućih deset godina uz ukidanje ustava i Sabora, odložili su nastavak akcije za daljih 13 godina. U tom razdoblju jedino je dopušteno djelovanje »Družtva za jugoslavensku povjestnicu i starine« od 1850. godine, kojem je bio Ivan Kukuljević na čelu. Tako je u Hrvatskoj stvorena »prva znanstveno-tehnička podloga modernoj historiografiji«. Kukuljević je bio i urednik časopisa »Arkiv«, prvi konzervator i čuvar starina »Kraljevine Hervatske« te arhivar Zemaljskog arhiva. Cjelokupna djelatnost Društva bila je od iznimnog značenja za buduću Akademiju.

Neposredna akcija za osnivanje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti započela je 1860. godine, a inicirao ju je Josip Juraj Strossmayer, uz asistenciju Franje Račkog. Obojica zadojena idejama ilirskoga pokreta od mladih dana (Strossmayer za studija u Beču, a Rački za školovanja u Varaždinu), smatrali su da u novim uvjetima Akademija može postati najsnažnije sredstvo obrane nacionalnih težnji i značiti nastavak ostvarivanja kulturnoga programa hrvatskog narodnog preporoda. Tada je Strossmayer već biskup đakovački i predstavnik Slavonije u proširenom Carevinskom vijeću, u kojem se vatreno bori za ujedinjenje hrvatskih zemalja, za hrvatska državna prava i protiv mađarske (ugarske) hegemonije.

Već na prvom zasjedanju Banske konferencije u Zagrebu 10. prosinca 1860. godine, Strossmayer je dao svoj prilog (od 50.000 forinti) za glavnicu koja je već 1847. godine tražena kao uvjet za početak rada »učenoga društva«. U znamenitom popratnom pismu Strossmayer kaže: »Narodna je knjiga i glavni plod duha svakoga naroda i glavno promicalo njegova razvitka, pače u nesnosnim prilikama javnoga života jedino sidro, koje ga čuva od propasti.« Govori, zatim, o uspjesima koji su u tom smislu postignuti, osobito kod Hrvata i Srba, koji »mogu pokazati na djelu koja bi i ostalim evropskim književnostima služila na slavu«, ali i o potrebi i želji slavenskoga juga da se prevlada rascjepkanost jezika i stvori »jedna knjiga«. U tom smislu nastavlja: »Ova želja, ma koliko smiona se komu vidjela, može i činom postati, jer joj stoje na službu svi potrebni djelnici uma i vremena, pače čvrsto sam uvjeren, da će se duh jugoslavenskoga naroda prije ili poslije odjenuti jednom knjigom. Samo za sada nema još sredotočja u kom da sjedini svoje raznolike življe. Ovim sredotočjem imalo bi biti učeno društvo ili akademija, u kom bi se imali stjecati i sjedi-

[5] Zanimljivo je da je Carska bečka akademija osnovana tek 1846. godine, dok je Mađarska akademija počela rad već 1830. godine, da u Bečkoj akademiji nije bilo ni jednog Hrvata i Slovenca i da su najveći otpor osnivanju Akademije u Zagrebu pružali Mađari (vidi: F. Šišić, Postanak Akademije, *Savremenik*, 1917, 133. do 136).

[6] Vidi: M. Gross, Počeci moderne Hrvatske, Globus, Zagreb 1985, 426.

niti svi bolji umovi hrvatski, srpski, slovenski i bugarski, da vijećaju, kojim bi se načinom imala stvoriti jedna narodna knjiga na slovenskom jugu i kako bi imala u svoje okrilje uzeti sve struke čovječje znanosti«.[7] To društvo imalo bi biti i glavna poluga »duševnoga preporođenja svega Jugoslavenstva«.

Smisao tih stavova možda je najbolje izražen u riječima Franje Račkoga, koje su neposredno nakon toga napisane: »Kad naš narod jednom sebi razvije svoju književnost na temelju svoga jezika, neće se tresti pred svakim vjetrom političke neizvjesnosti i neće se plašiti ne bi li mu mogući popečitelj (ministar) narodan jezik izagnao u domaći zapećak. Obezbjeda narodnoga bića zahtijeva da se što prije ustroji Akademija Jugoslavenska«.[8]

Sabor je 29. IV. 1861. prihvatio prijedlog i imenovao dva odbora: jedan za izradu osnove pravila, a drugi koji će upravljati imovinom (prikupljenom glavnicom) do konačnog osnivanja Akademije. Prijedlog pravila bio je brzo urađen, jer se na tome već ranije radilo, pa ih je Sabor primio na sjednici od 29. srpnja iste godine, pod nazivom »Pravila Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, a osim toga, uz prikupljenu glavnicu (zakladu), odredio je i stalnu godišnju potporu i namijenio zgradu Narodnoga doma (bivši Ilirski dom u današnjoj Opatičkoj ulici 18) te Narodni muzej i knjižnicu (u današnjoj Demetrovoj ulici 1). Kako je Sabor bio raspušten već 12. XI. 1861, potvrda njegovih zakonskih osnova čekala je još gotovo dvije godine (7. VIII. 1863), ali su Pravila Akademije bila potvrđena samo u načelu. Bilo je ozbiljnih primjedbi, a prije svega je tražena izmjena formulacije o svrsi Akademije. Naime, carska vlada u Beču nije mogla prihvatiti prvobitnu formulaciju da je svrha Akademije »njega i potpora znanosti i umjetnosti na slavjanskom jugu među Hrvati, Srblji, Slovenci i Bugari u narodnomu duhu i zajedničkoj prosvjeti«, jer su spominjani i narodi koji nisu u Monarhiji. Prerađena pravila mogla su biti prihvaćena u Saboru tek početkom 1866. godine (jer je ponovno sazvan krajem 1865), s time što je nova formulacija o svrsi, u kontekstu člana 1. (članak 1) glasila ovako: »Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti jest zavod zemaljski i ima svoje sjedište u Zagrebu. Njezina svrha jesu samostalna istraživanja na polju znanosti i umjetnosti, svestrano unapređenje istih, a osobito njegovanje jugoslavenskoga jezika i književnosti«.[9]

Odmah nakon toga, 4. III. 1866, Franjo Josip I. potvrdio je pravila i tako je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti osnovana. Neposredno nakon toga prišlo se izboru prvih članova na temelju prijedloga Sabora (12. III. 1866). Na konstituirajućoj sjednici, već idućega dana (26. VII. 1866) Josip Juraj Strossmayer izabran je za pokrovitelja, a Franjo Rački, tajnim glasovanjem za predsjednika.

[7] F. Šišić, *op. cit.*, 135.

[8] F. Šišić, *ibid.*

[9] *Ljetopis JAZU*, 1, 1867—1877, 7, 8 i 19. Vidi također: Đ. Körbler, Osnutak, uređenje i rad Akademije, *Savremenik*, Zagreb 1917, 141 i 142.

Akademija nakon toga radi punim zamahom, premda se bori s nizom teškoća. Zbog formalnih razloga vlasti su potvrdile izbor Strossmayera i Račkoga sa znatnim pomakom, a imenovanje F. Račkoga za predsjednika bilo je uvjetovano njegovom ostavkom na državnoj službi, bez plaće ili mirovine, što Jagić tumači »kao znak nemilostivog raspoloženja spram akademije« od strane vlade.[10] *Uoči izbora predsjednika, na članstvu su se zahvalili Ivan Kukuljević i Antun Mažuranić, o čemu postoje različita tumačenja. V. Jagić smatra da je osnovni razlog »u oprekama političkog mišljenja«, dok Körbler vidi uzrok u nezadovoljstvu izborom predsjednika.*[11]

2. *Djelovanje Akademije do kraja prvog svjetskog rata*

a. *Akademija za Strossmayera i Račkoga*

Strossmayer je bio pokrovitelj Jugoslavenske akademije od njezinih početaka do svoje smrti — od 1866. do 1905. godine, a Franjo Rački predsjednik je od osnivanja do 1886. godine, punih 20 godina. Nakon njegova sedmog ponovnog izbora 1885. (16. XII) ban Khuen Hedervary odbio je da ga potvrdi uz zahtjev da se izabere drugi predsjednik (20. XII. 1886). Razlozi su, naravno, bili političke naravi.[12] *Početkom 1887. (2. I) Rački se morao povući s dužnosti nakon insceniranog sudskog procesa, a u vezi s optužbama da pretvara Akademiju u agitacijski biro protiv vlade.*

Odstupajući, Rački se osvrnuo na proteklih 20 godina rada i, uz ostalo, kazao: »Naša je Akademija osnovana da ponajprije hrvatskom narodu služi, da izpituje njegov jezik, njegovu poviest, pravo i književnost, do-

[10] V. Jagić, *Suvremenik, op. cit.*, 137.

[11] Đ. Körbler, *op. cit.*, 144.

[12] F. Rački je već početkom 1883. pokrenuo akciju da se u 1885. godini, u sklopu proslave 50. obljetnice preporoda, održi u Zagrebu sastanak »književnika i gojitelja pojedinih struka znanosti« Hrvata, Srba, Slovenaca i Bugara (Jugoslavenska akademija tražila je o tome mišljenje od »Srpskog učenog društva«, »Bugarskog književnog društva«, »Matice hrvatske«, »Matice dalmatinske«, »Matice srpske«, »Matice slovenske« i »Pravničkoga društva« u Zagrebu). Nakon dobivenih pozitivnih odgovora, Akademija je uputila zemaljskoj vladi (7. IV. 1884) prijedlog pravila za taj skup s molbom da ih potvrdi. Sada je to bilo formulirano kao »Prvi sastanak Jugoslavenskih književnika u Zagrebu«. Ban (Khuen Hedervary) odbio je molbu gotovo godinu dana kasnije (3. III 1885). Odmah nakon toga, na prijedlog Račkog, zaključeno je da Akademija sama organizira proslavu »50. godišnjice preporoda hrvatske knjige«, a da se gore navedena društva pozovu kao gosti, što su u Saboru mađaroni kvalificirali kao mimoilaženje naredbe vlade i političkom demonstracijom, koja pretvara Akademiju »u agitacioni bureau proti sustavu i vladi«. Rački je oštro reagirao člankom u »Pozoru« (15. svibnja 1885. br. 111). Uvrijeđeni zastupnici tužili su Račkoga sudu radi »uvrede poštenja«, pa ga je Kraljevski sudbeni (banski) stol u Zagrebu osudio »na kaznu zatvora od 20 dana, koja se po paragrafu 261. k. z. pretvara u novčanu globu od 100 forinti na korist uboške zaklade grada Zagreba«. Žalbu je odbio i kaznu potvrdio Visoki kraljevski sudbeni stol sedmorice 17. V, a 25. V. 1885. Rački je položio 100 forinti »kod ovosudnog ravnateljstva pomoćnih ureda«. (Prema »Korespondencija Rački-Strossmayer«, *op. cit.*, knj. III, str. 377—413. Dodatak: »Spisi o predlogu F. Račkoga o sazivu kongresa jugoslavenskih književnika i o procesu Rački-Crnković«).

movine njegove prirodne odnošaje. A posvećujući znanstven rad hrvatskomu narodu upućena je ne samo pravili, nego i znanošću, nego i znanstvenom metodom na jezik, na biće, na poviest, na pravo, na književnost, na zavičaj srodnih mu plemena velikoga slovjenskoga roda«.[13]

Napad na Račkoga bio je, zapravo, izraz nezadovoljstva s cjelokupnim djelovanjem Akademije. Naime, nakon Austro-ugarske (1867) i Hrvatsko-ugarske nagodbe (1868), a osobito nakon njene revizije (1873), ugarska je vlada nastojala u svemu ograničiti u Hrvatskoj i ono malo samoupravnih prava, na političkom i kulturnom planu, pa se tako na udaru našla i Jugoslavenska akademija. Nije više odgovaralo ni ime niti njena samostalnost, a pogotovu njezina slavenska, jugoslavenska i hrvatska orijentacija. Strossmayer je i kao političar i kao biskup u niz navrata javno istupao i zalagao se za slavensku uzajamnost i jedinstvo crkve. Njegovi poznati govori na Vatikanskom koncilu 1869. nisu naišli na odobravanje, a njegovo pismo (»Promemorija«) Ruskoj vladi 1876, u kojem govori o potrebi sklapanja konvencije između Rusije i Katoličke crkve, razljutilo je cara. U njemu, naime, Strossmayer izlaže svoja gledanja na razvitak političkih događaja u Evropi i sugerira ruskoj vladi jačanje položaja u Evropi, upozoravajući na način kako da ga »što prije učini stalnim, čvrstim i definitivnim«, a »u korist Slavena i svega čovječanstva«. Nameće nam se odmah misao o povezanosti s idejama i ličnošću Jurja Križanića. Treba podsjetiti da su suvremenici Strossmayera izuzetno cijenili. Ubrajali su ga među najistaknutije svjetske ličnosti, a nazivali su ga i genijalnim.[14]

Do krajnjeg careva nezadovoljstva došlo je, međutim, kada je Strossmayer 1888. (27. VII) rektoru Kijevskog sveučilišta poslao pozdravni telegram u povodu proslave 900. obljetnice pokrštavanja Rusa. Režimska štampa Beča, Pešte i Zagreba odmah ga je oštro napala, a vrhunac je bio verbalni okršaj s Franjom Josipom I. u Bjelovaru 12. rujna iste godine, u kojem je car taj telegram ocijenio kao postupak bolesna čovjeka uz tvrdnju da se u Kijevu radilo o skupu najgorih revolucionara, koji je uperen protiv pape i Katoličke crkve, te protiv ruske i austrijske vlasti. Stros-

[13] *Rad JAZU*, 86, Zagreb 1887, 228.

[14] Prema: V. Košćak, Strossmayer-Rački, Politički spisi, *op. cit.*, gdje je priložen prijevod »Memoranduma ruskoj vladi« (podnaslov »Spomenica o važnosti i koristi konvencije koju bi trebalo da utanači slavno Rusko carstvo sa Svetom apostolskom stolicom«) na str. 203—224. Košćak prenosi, prema Setonu Watsonu u »Južno slavensko pitanje u Habsburškoj monarhiji«, mišljenje talijanskog državnika Minghettija, koji smatra da su među suvremenim ličnostima samo dvojica (Bismarck i Strossmayer) za koje je stekao dojam »da pripadaju nekoj drugoj vrsti nego mi ostali« (*op. cit.*, 9). Spominje i prilog Watsonovoj knjizi o korespondenciji poznatog engleskog državnika Williama Ewarta Gladstona i Strossmayera i veliko zanimanje koje je ona pobudila u Evropi. »Pro memorija« (odnosno »Memorandum« odnosno »Spomenica«) Ruskoj vladi na latinskom originalu objavljena je u »Korespondenciji Rački—Strossmayer«, knj. druga, str. 49 do 64. F. Šišić u predgovoru kaže da je »memorandum bez sumnje najvažniji politički spis Strossmayerov«, u kojem se »u punoj svjetlosti vidi njegovo snažno slovensko osjećanje, njegove zebnje i nade u budućnost Slovenstva, kao i njegova genijalna koncepcija evropske politike, koja se nas danas doima kao neko proroštvo što se upravo ispunilo« (*op. cit.*, V). Govori također, o »vjerskom liberalizmu« Strossmayera i o njegovoj »genijalnoj ličnosti«. Vidi također i druge radove F. Šišića o J. J. Strossmayeru.

smajer je odgovorio da je telegram poslao pri najpunijoj svijesti, da mu je savjest čista i potpuno mirna, da je papa njegovim objašnjenjem umiren i da smatra nemogućim da je skup bio takav kakvim ga je car opisao.[15]

Kada se osim svega toga ima na umu da je Strossmayer u stalnoj konfrontaciji s mađarskim predstavnicima i vlastima, da je praktički napustio aktivnu politiku iz protesta kada je većina Narodne stranke kapitulirala pred Mađarima pri reviziji Hrvatsko-ugarske nagodbe, da je osuđivao i sve slične kasnije postupke, koji, kako kaže, samo koriste »neprijatelju našega naroda... mađarskom molohu, koji nâs i ostale narode guta, davi i ždere«,[16] *onda je razumljivo što su se vlasti odlučile da poduzmu još energičnije mjere. Provode se pripreme za ukidanje Jugoslavenske akademije i stvaranje nove, koja bi bila u potpunosti podređena mađarskim vlastima i utjecajima. O tome Rački piše Strossmayeru:*

»Radi se zbilja Akademiji o glavi. Kada ju vlada ne može mirnim putem dobiti u svoju vlast, kano da se odlučila na Kaiserschnitt. Misli, naime, Saboru predložiti osnovu kojom se 'Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti' raspušta, te ujedno stvara 'Kraljevska hrvatska akademija znanosti'... Mi ćemo se ovdje boriti do skrajnosti, te samo sili odstupiti. U ostalom, možebit će nam poći za rukom buru utišati. Ali budimo na sve pripravni. Poslije 25-godišnjega upornoga i uspješnoga rada ovako se kani postupiti sa zavodom toli zaslužnim! Ja ne bih, dakako, htio biti članom hrvatsko-mađarske akademije.«[17]

Strossmayer, nakon što je »bura utišana«, govori kako je Akademija »jedina sjajna točka u našem javnom životu« i da njezinu autonomiju i slobodu valja čuvati »kano oko u glavi«.[18]

Proslava koja je o 25. obljetnici Jugoslavenske akademije održana 1892. godine (10. XII) bila je pod neposrednim dojmom tih zbivanja, pa je razumljivo što su u opsežnom referatu Račkoga bila razmatrana i pitanja s njima vezana, premda je bilo težište na rezultatima rada.[19]

Rački tada obrazlaže načelo samouprave Akademije, argumentirajući njezinu opravdanost iskustvima i primjerima većeg broja starih evropskih akademija, i smatra je bitnom pretpostavkom slobode znanstvenoga rada, pri čemu uzima u obzir i prilike u našem javnom životu.[20]

U prvih 25 godina Jugoslavenska je akademija objavila 241 knjigu, što je izuzetan rezultat, okupila je 118 istraživača. Djelatnost Akademije obuhvaćala je znanstvena istraživanja te sabiranje i izdavanje znanstvene građe, a težište je bilo na jeziku i povijesti.

[15] Prema: Korespondencija Rački—Strossmayer, knj. IV, uredio F. Šišić, JAZU, Zagreb 1931, 21—22.

[16] Korespondencija ... *op. cit.*, 331.

[17] Korespondencija ... *op. cit.*, 321.

[18] Korespondencija ..., *op. cit.*, 331.

[19] *Ljetopis JAZU*, 7, Zagreb 1892.

[20] *Ibid.*, 117.

Rad na »Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika« povjeren je Đuri Daničiću[21]*, istaknutom srpskom filologu, učeniku Vuka Karadžića, prvom tajniku Jugoslavenske akademije. Građa je sabirana punih 13 godina iz svih dostupnih hrvatskih i srpskih pisanih izvora, iz svih predjela gdje žive Hrvati i Srbi, znanstveno je obrađivana po metodama suvremene leksikografije, a 1880. godine počelo je objavljivanje. U tom razdoblju objelodanjeno je 25 knjiga zbornika »Starine«, 19 knjiga starih pisaca, 27 knjiga povijesne građe u zbornicima »Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium« i »Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium«. Rezultate znanstvenih istraživanja Akademija je već 1867. godine počela objavljivati u časopisu »Rad«. U 25 godina objavljeno je 112 knjiga. Također je u posebnoj ediciji »Djela« objavljeno 14 knjiga.*

Nakon 25 godina rada raspolagala je Jugoslavenska akademija bogatom znanstvenom knjižnicom, dragocjenim arhivom rukopisa i listina i novom zgradom (Palača JAZU), u koju je uselila 1880. godine. Tu je bio smješten i arheološki odjel Narodnoga muzeja, koji je u to vrijeme bio pod upravom Akademije. Godine 1884. u toj je palači otvorena i Strossmayerova galerija, koja se u početku sastojala samo od biskupove donacije.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u prvih 25 godina rada pod vodstvom Strossmayera i Račkog razvila se u snažnu znanstvenu ustanovu, afirmiranu u međunarodnim razmjerima. Bitno je utjecala na razvitak visokoga školstva u Hrvatskoj i odgoj mladih istraživača, te na procvat umjetnosti i novih znanstvenih i umjetničkih ustanova, a imala je i značajnu ulogu u razvoju i širenju znanosti i u drugim južnoslavenskim krajevima.

b. *Nakon Račkog i Strossmayera do pedesete godišnjice Akademije (1893. do 1917)*

Poslije Račkoga, predsjednici Jugoslavenske akademije do kraja prvoga svjetskog rata bili su: Pavao Muhić (1887—1890), Josip Torbar (1890—1900), Tade Smičiklas (1900—1914) i Tomislav Maretić (1915—1918). Rački je, međutim, stvarno rukovodio Akademijom za vrijeme Muhića i dobrim dijelom za vrijeme Torbara, dok mu je Smičiklas bio duboko odan i nastavio je njegovim putem. U nepunu godinu dana nakon smrti Račkoga napisao je njegovu biografiju.[22]

Za povijesnu valorizaciju Franje Račkoga od posebnog je značenja korespondencija između Račkoga i Strossmayera, koju je Ferdo Šišić znan-

[21] U povodu 150. obljetnice rođenja Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Srpska akademija nauka i umetnosti organizirale su od 8. do 12. prosinca 1975. godine znanstveni skup o Đuri Daničiću, koji je svestrano osvijetlio tu izuzetnu ličnost srpske i hrvatske znanosti i kulture (Vidi: Zbornik o Đuri Daničiću, JAZU—SANU, Zagreb—Beograd 1981).

[22] T. Smičiklas, Život i djela Franje Račkoga, Djela JAZU, knj. XV, Zagreb 1895, V—VI.

stveno obradio i uredio, koju je Akademija objavila u četiri knjige (od 1928. do 1931. godine). U njima je, na preko 1.800 strana, sadržano 1.404 pisma, s nizom priloga, prije svega Strossmayerovih zapisa i dokumenata (od 1886. do 1893. godine).

Strossmayer je bio pokrovitelj Akademije sve do svoje smrti 1905. godine. Smrt Račkoga duboko ga je potresla, pa kako je već bio u visokoj starosti, nije se više mnogo bavio poslovima Akademije, a teško je doživljavao i ukupnu situaciju u kojoj se nalazila Hrvatska, premda je bio gotovo siguran u skoru propast Austro-Ugarske i u bolju budućnost hrvatskoga i svih južnoslavenskih naroda. Tade Smičiklas, sada već kao predsjednik Akademije, napisao je, odnosno uredio, već 1905. godine i Strossmayerovu biografiju.[22a]

Ti Smičiklasovi radovi o Račkom i Strossmayeru nisu ni do danas nadmašeni, premda je bilo više pokušaja i premda su u toku idućih decenija proširivani izvori.

Značajan prilog osvjetljavanju ličnosti Franje Račkoga, naročito njegova znanstvenoga doprinosa, jesu radovi priređeni za »Zbornik Zavoda za povijesne znanosti JAZU« u povodu 150. obljetnice rođenja Račkoga, premda su i sami urednici naznačili nepotpunost toga izdanja. Veliku vrijednost, međutim, predstavlja prva cjelovita bibliografija radova Račkoga i radova o njemu, koja je tom prilikom urađena.[23] *U tom je području manje urađeno za Strossmayera, a njegov znanstveni prinos gotovo je u potpunosti zanemaren. U prijašnjim, pa i u najnovijim radovima o Strossmayeru, postoje brojne konfliktne, jednostrane, neprecizne pa i proizvoljne ocjene o bitnim pitanjima njegovih idejnih polazišta i političke uloge.*[24]

[22a] Nacrt života i djela biskupa Josipa Jurja Strossmayera i izabrani njegovi spisi: govori, rasprave i okružnice, 443 strane, od čega se 128 strana odnosi na biografiju.

[23] Vidi: A. Gulin, Bibliografija radova Franje Račkoga i bibliografija radova o njemu u *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti JAZU, 9*, Zagreb 1979, 275—373.

[24] Tako, npr., F. Šišić smatra »da je ideja izmirenja istočne sa zapadnom crkvom temeljna ideja biskupove duše i života, s kojom su u natješnjoj vezi sve ostale njegove ideje i djela (pa i politička)« (Korespondencija Rački—Strossmayer, knj. IV, *op. cit.*, VII). Sličnoga je mišljenja i V. Košćak, s time što smatra da je najimpresivniji pothvat Strossmayerov njegov istup na Vatikanskom koncilu (V. Košćak, *op. cit.*, 10), zbog čega je nazvan i liberalnim crkvenim prelatom. V. Bogdanov govori o biskupovoj »austrofilskoj nastrojenosti« i »austrofilskom jugoslavenstvu« i konfrontira ga s »uistinu narodnim političarima«, kao što su Svetozar Marković i drugi na srpskoj, te Milan Makanac, Antun Starčević i Frane Supilo na hrvatskoj strani (V. Bogdanov, Historija političkih stranaka u Hrvatskoj, Novinarsko izdavačko poduzeće, Zagreb 1958, 626 i 627). U svojoj najnovijoj knjizi M. Gross, analizirajući istupanja Strossmayera i Vraniczanya u proširenom Carevinskom vijeću, kaže: »Strossmayer zastupa konzervativno, a Vraniczany liberalno mišljenje« (M. Gross, Počeci hrvatske moderne, Globus, Zagreb 1985, 451). S Bogdanovom polemizira Pleterski, smatrajući da njegova ocjena »proizlazi iz primene pogrešnog merila« (J. Pleterski: Nacije, Jugoslavija, revolucija, Izdavački centar Komunist, Beograd 1985, 81). Prilikom odavanja počasti Strossmayeru o 75. obljetnici njegove smrti na svečanoj sjednici Jugoslavenske akademije 1980. godine, u referatu o ličnosti i djelu Josipa Jurja Strossmayera iznesen je sažet, ali cjelovit pregled svih osnovnih područja Strossmayerove djelatnosti, u

Može se, stoga, kazati da je u tome naša znanost, a posebno Jugoslavenska akademija, tim velikanima hrvatske, jugoslavenske i svjetske kulture, utemeljiteljima suvremene (moderne) hrvatske znanosti, ostala veliki dužnik.

Cjelokupna djelatnost Jugoslavenske akademije u toku njezine druge četvrtine stoljeća (1893. do 1917) u osnovi je značila nastavljanje programa koji su zasnovali Strossmayer i Rački. Prilike za Austro-Ugarsku postajale su sve složenije na vanjskopolitičkom planu, zaoštravali su se odnosi, Balkan je postajao poprište vojnih sukoba, približavao se prvi svjetski rat i raspad Monarhije. I unatoč teškim prilikama u Hrvatskoj, zategnutost između vlasti i Akademije u određenoj je mjeri popustila, što se povoljno odrazilo na njezin rad. Prilikom obilježavanja 50. obljetnice Jugoslavenske akademije godine 1917. konstatirani su veoma dobri rezultati.

U pedesetoj godini djelovanja Akademije (1917. godine) već je bilo objavljeno 215 knjiga znanstvenog časopisa »Rad«, što je veoma blizu slijedu izlaženja iz prvih 25 godina. Objavljena su bila 34 sveska »Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika«, koji je nastavio uređivati Tomo Maretić, 39 knjiga »Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium« i 35 knjiga »Starina«, 25 knjiga edicije »Stari pisci hrvatski« te 50 knjiga »Djela« (uključujući i druga samostalna izdanja).

U tom su razdoblju pokrenuta i nova izdanja, među kojima: »Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena« (objavljena je od 1896. do 1917. godine 21 knjiga, s prilozima preko 200 suradnika), »Građa za povijest književnosti hrvatske«, pokrenuta 1897, izašlo 8 svezaka, »Znanstvena djela na opću naobrazbu«, 6 knjiga, »Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae«, 14 svezaka, u kojima je obrađeno razdoblje od 1101. do 1373. godine, »Prirodoslovna istraživanja Hrvatske i Slavonije«, 10 svezaka, »Izvješća o raspravama matematičko-prirodoslovnoga razreda«, 7 svezaka, »Prinosi za pravno-povjestni rječnik« Vladimira Mažuranića, 6 svezaka. Godine 1912. započeo je rad na zborniku koji bi objavljivao rezultate istraživanja o narječjima i dijalektima u svim našim krajevima. Godine 1911. Jugoslavenska je akademija zaključila da u zajednici sa Srpskom akademijom, Maticom slovenskom i Bugarskom akademijom pristupi izradi »Jugoslavenske enciklopedije«, ali početak balkanskoga rata, pa zatim svjetskoga, onemogućili su nastavak započetoga rada, te se Akademija godine 1915. odlučila da u takvim okolnostima sama radi na »Hrvatskom biografijskom rječniku«, te je, uz prikupljanje građe izdala prvi ogledni svezak.

kojoj je implicirana i objektivna ocjena, koja može služiti kao solidna osnova za buduću potpuniju razradu. (H. Sirotković, O liku Josipa Jurja Strossmayera, pokrovitelja JAZU, *Predavanja JAZU*, Zagreb 1980). Može se posebno upozoriti na pregled Strossmayerove aktivnosti na planu kulturne i znanstvene suradnje i mnogobrojnih potpomaganja inicijativa u mnogim krajevima naše zemlje. Vrijedna je pozornosti suradnja s braćom Miladinov u vezi s tiskanjem zbirke pjesama na makedonskom jeziku (Vidi o tome šire u: H. Polenaković »Braća Miladinovci i dr. Franjo Rački u: *Zborniku Zavoda za povijesne znanosti JAZU*, 9, Zagreb 1979, 259—268).

Knjižnica Akademije dobro se razvijala i krajem razdoblja u njoj je bilo oko 70.000 svezaka. Arhiv se 1892. godine odvaja od knjižnice i 1917. godine ima oko 2.700 rukopisa i preko 30.000 izvornih listina. Strossmayerova galerija povećala se od 235 na 470 slika i 18 skulptura, s vrijednom knjižnicom i grafičkim odjelom.[25]

3. *Razdoblje Kraljevine Jugoslavije i o Hrvatskoj akademiji (1941—1945)*

a. *Akademija između dva rata (1918—1941)*

Propašću Austro-Ugarske i osnivanjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u prvi mah se nije ništa izmijenilo u radu Jugoslavenske akademije. Ona je nastavila djelovati na osnovama Pravila iz 1866. u istom sastavu i pod istim vodstvom. Dr Antun Bauer, nadbiskup zagrebački, a redovni (pravi) član od 1899. godine, izabran je za pokrovitelja Akademije 1915. (10 godina nakon Strossmayera to je mjesto ostalo ispražnjeno). Poslije njegove smrti (1937. godine) Akademija nije više birala pokrovitelja. Predsjednici su, između dva rata, bili: Vladimir Mažuranić (1918—1921), Gustav Janeček (1921—1924), Gavro Manojlović (1924—1933) i Albert Bazala (1933—1941).

Pravila Jugoslavenske akademije mijenjana su tek 1923. godine.

Odmah u početku ovoga razdoblja Akademija se suočila s veoma teškim materijalnim prilikama, jer su državne subvencije znatno smanjene, a vlastita sredstva drastično su izgubila na vrijednosti (glavnica i kamate). Izdavačka djelatnost svedena je na minimum i prvih 11 godina (1919—1929) kretala se između 3 i 8 knjiga na godinu, dok su jedva izlazila po dva broja časopisa »Rad«. Prilike su se popravile između 1930. i 1933, a znatnije od 1935. do 1940. godine. Ukupno su u razdoblju od 1919. do 1941. godine objavljene 293 knjige na blizu 50.000 strana.

U uvjerenju da su nastala vremena koja će omogućiti početak ostvarivanja kulturnog približavanja i ujedinjavanja Slavena na osnovama koje su zastupali Strossmayer i Rački, Jugoslavenska je akademija poduzela 1921. godine jednu takvu akciju. Tako su se u Zagrebu između 28. i 30. listopada 1921. sastali predstavnici Češke akademije znanosti i umjetnosti, Kraljevskog Češkog znanstvenog društva iz Praga, Srpske kraljevske akademije, Slovenskoga učenoga društva iz Ljubljane i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Glavna svrha sastanka bila je pronaći način i uspostaviti savez između navedenih akademija i znanstvenih društava radi organiziranja zajedničkih programa i trajne (dugoročne) suradnje od uzajamne koristi.[26]

[25] Podaci u ovom dijelu su po dr. Đ. K ö r b l e r u, *op. cit.*, 145—151.

[26] Bila je postignuta suglasnost o ovim pitanjima: razmjeni svih publikacija, radu na bibliografiji prirodoslovnih nauka, zajedničkom časopisu za slavističke nauke, osnivanju prirodoslovne stanice (biološke) na Jadranu, zajedničkom radu na polju »historičko-juridičkih nauka«, glosariju »starih izričaja« koji su potrebni za čitanje latinskih, talijanskih, srpskohrvatskih i uopće slavenskih vrela, općoj struč-

Odaziva kod vlasti, međutim, nije bilo, pa su i ona istraživanja koja su bila u toku morala biti reducirana. Svečane izjave regenta Aleksandra prilikom posjeta Jugoslavenskoj akademiji i polaganja srebrnog lovor-vijenca pred Strossmayerovo poprsje sredinom 1920. godine (24. VI), o Strossmayerovu snu koji postaje java, a u novim uvjetima kad je »naš vaskoliki narod — kako se regent izrazio — stao na svoje noge i progledao svojim očima« i kad »nesputan okovima ... ima da stane tamo gdje mu pripada u visokoj civilizaciji«,[27] *bile su samo providna licemjerna farsa. Istę je godine (1920), naime, već bila donesena »Obznana« (s ciljem onemogućavanja radničkog pokreta, uz zabranu KPJ), potpisan »Rapalski ugovor« (kojim je Italija dobila Trst, Goricu, dio Kranjske, Istru, Cres, Lošinj, Palagružu, Lastovo i Zadar, te Rijeku s okolicom, s posebnim statusom, dok je iduće godine (1921) proglašen »Vidovdanski ustav« (sankcioniranje centralističkog sistema i potčinjenosti vlade kralju). S većinom naroda je postupano »kao s neprijateljem države«, dok je ekonomija zemlje postajala sve više ovisna o stranom kapitalu, podređena tuđim interesima.*[28] *Aleksandar, tada kao kralj (Aleksandar I, 1921—1934), već 1929. godine proglašava diktaturu (6. I) poznatu kao »šestojanuarska«, kojom se (sada već) Kraljevina Jugoslavija »afirmira« kao jedan od buržoaskih režima najgore vrste.*

Za Jugoslavensku akademiju to su najteži dani u njezinoj povijesti, dok je Strossmayerovo jugoslavenstvo, pribijeno na relikvijarni križ nacionalnoga praznika, svedeno na običnu obmanu. (Dan Strossmayerova rođenja, 4. II, službeno je slavljen u Kraljevini Jugoslaviji kao dan znanosti i umjetnosti).

To je i razdoblje u kojem dolazi do pokušaja stvaranja jedinstvene Jugoslavenske akademije sa sjedištem u Beogradu, s beogradskom, zagrebačkom i ljubljanskom sekcijom, koja bi nastala spajanjem postojećih akademija (Jugoslavenske i Srpske), a primila bi naknadno i određeni broj članova iz Slovenije. Povod je bio inicijativa za osnivanje Slovenske akademije. Jugoslavenska je akademija, u vezi sa zamisli o osnivanju jedne centralne akademije u Beogradu, veoma argumentirano i oštro reagi-

noj bibliografiji, koja bi se, po mogućnosti, odnosila i na druge slavenske narode, izdavanju zajedničke publikacije o matematičkim i prirodoslovnim radovima na jednom od svjetskih jezika, štampanju publikacija u zajedničkoj štampariji, organiziranju stalnih godišnjih sastanaka o znanstvenim pitanjima prema dogovoru i u tom cilju osnivanju međuakademijskog odbora, uspostavljanju suradnje na umjetničkom planu i organiziranju zajedničkih izložbi. Osim toga, dogovoreno je i o zajedničkim poduhvatima Srpske i Jugoslavenske akademije, kao što su podržani i zahtjevi pojedinih akademija, odnosno Slovenskog učenog društva, Kraljevskoj vladi u Beogradu da osigura potrebna sredstva i za rad na stručnim rječnicima, tj. najprije za pribiranje terminologijske građe, za rad na češko-srpskohrvatskom i srpskohrvatsko-češkom rječniku, za nastavak rada na izdanju Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika itd., itd. *Ljetopis JAZU* za godinu 1921, sv. 36, Zagreb 1922, 17—31.

[27] *Ljetopis JAZU* za godinu 1920, sv. 35, Zagreb 1921, 32.

[28] Vidi: M. Mirković, Ekonomska struktura Jugoslavije 1918—1941, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb 1950, 15 i dr.

rala, a prijedlog nije bio prihvatljiv ni za Srpsku akademiju.[29] *To sve skupa nije omelo dobru suradnju tih triju naših najstarijih akademija.*

U toku 1939. godine u Jugoslavenskoj je akademiji pokrenuta akcija da se njezino ime promijeni i ona nazove Hrvatska akademija. Na sjednicama krajem godine većina je članova taj prijedlog usvojila, premda je bilo sumnji u regularnost donošenja zaključka. Banske vlasti Banovine Hrvatske (ban dr. Ivan Šubašić) nisu odgovarajući prijedlog Akademije uzele u postupak s obrazloženjem da »zaključak nije stvoren u skladu s Akademijinim pravilima i da ... konačnu odluku o tom treba da donese Hrvatski sabor«.[30] *Kako do saziva Sabora nije došlo, nije bilo ni rasprave, pa tako ni promjene imena.*

Može se još samo dodati da je Jugoslavenska akademija u to vrijeme bila pod snažnim utjecajem složenih i konfliktnih društvenih i političkih prilika neposredno prije sloma i rasula Kraljevine.

b. *O Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti*

Nakon kapitulacije Jugoslavije i pripajanja njezinih dijelova okupacijskim silama, u Jugoslavenskoj akademiji smatralo se da je moguće osigurati kontinuitet rada ako se sankcionira promjena imena, pa je u tom smislu upućena molba ustaškim vlastima.[31] *Međutim, već 12. VII. 1941. godine potpisana je »Zakonska odredba« kojom se osniva Hrvatska akademija, a Jugoslavenska prestaje postojati.*[32]

Pomisao o kontinuitetu pokazala se kao naivna iluzija. Hrvatska akademija stavljena je »pod osobitu zaštitu NDH«, a njezini članovi (izuzimajući počasne i dopisne) mogli su biti »pripadnici drugih naroda« (osim hrvatskoga), samo, kako se tamo navodi, »ako su osobito zaslužni za hrvatski narod«.[33]

Od prvog trenutka ustaški je pokret u NDH stavio do znanja da mu je rasistička ideologija polazište, a svrha stvaranje »čiste hrvatske nacije« i »čistog hrvatskog životnog prostora«.[34]

Ostvarivanju toga cilja imala je poslužiti i Hrvatska akademija.

»Najznačajniji« skup koji je Hrvatska akademija održala bila je svečana sjednica posvećena godišnjici NDH (11. IV. 1942), a najveće umjetničke izložbe (u prostorima Strossmayerove galerije) bile su »Njemačka plastika sadašnjosti« (od travnja do lipnja 1942) i »Slikarski dojmovi s

[29] Vidi: Jedna ili tri akademije, članak u beogradskoj »Pravdi« od 5. IX. 1929. i osvrt zagrebačkog »Obzora« od 7. IX, te odgovor predsjednika JAZU Gavre Manojlovića, također u »Obzoru« 16, 17, 18. i 19. IX. iste godine.

[30] Prema: *Ljetopis JAZU*, 53, 1939/40, 43.

[31] *Ljetopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1941—43. god.*, br. 54, str. 202.

[32] »Narodne novine«, br. 76, 15. VII. 1941.

[33] *Ljetopis HAZU, op. cit.*, prilog str. 1 i 2.

[34] Prema: F. Jelić-Butić, Ustaše i NDH 1941—45, Liber i Školska knjiga, Zagreb 1977, 314.

ratišta« (srpanj i kolovoz 1942). Njemačko poslanstvo zahvalilo je Akademiji na susretljivosti, navodeći da je time »u zamašnoj mjeri bila omogućena njemačka kulturna promičba, a osobito upoznavanje zagrebačkog občinstva sa suvremenim njemačkim nastojanjima.«[35]

Ustaške se vlasti, ipak, nisu suviše brižno odnosile prema svojoj Akademiji, financijska pomoć bila je minimalna, a s druge strane rekvirirali su već u srpnju 1941. stambene zgrade u Križanićevoj 3 (izgrađena 1939) i na današnjem Trgu žrtava fašizma br. 8, 10, 12 i 14. Od toga vremena pa do kraja rata te su zgrade bile sjedište jednog od najzloglasnijih i najzvjerskijih fašističkih isljedničkih zatvora: »ustaške nadzorne službe«, polazne stanice za Savsku cestu, Lepoglavu, Jasenovac ...

Hrvatska akademija objavila je u četiri godine 18 knjiga (11 knjiga »Rada«, jednu »Stari pisci hrvatski«, 5 »Djela« i jedan »Ljetopis«), pretežno rukopisa pripremljenih za vrijeme Jugoslavenske akademije, koji su rezultat prijašnjih istraživanja. Međutim, bilo je i nekoliko novih radova koji su bili na pozicijama rasizma i nacionalsocijalizma.[36]

Slomom sila Osovine nestalo je ustaške vlasti, a time je ukinuta i Hrvatska akademija. Drukčije i nije moglo biti: Hrvatska je akademija bila ustaška tvorevina i u svom ukupnom javnom djelovanju se s njima identificirala, što znači i onda kada je postala sasvim očita uloga ustaša kao kvislinškog faktora Osovine na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kad je teror, kao osnovna metoda vlasti u najčudovišnijim oblicima, već bio doveo do masovnog ubijanja i stradanja hrvatskoga stanovništva.

Formalno je Hrvatska akademija ukinuta odlukom AVNOJ-a (od 3. II. 1945) kojom su poništene sve odredbe okupatorskih vlasti na području Jugoslavije.

4. *Akademija u socijalističkoj Hrvatskoj i Jugoslaviji*

a. *Obnova rada*

Poslije oslobođenja prilazi se obnavljanju rada Jugoslavenske akademije. Imenovano je najprije (25. IV. 1946) privremeno tijelo za vođenje poslova s osnovnim zadatkom izrade novih pravila, koja će, kako stoji u odluci, »odgovarati današnjim narodnim potrebama i temeljnim načelima osnivača Jugoslavenske akademije Josipa Jurja Strossmayera«. Privremeni je odbor na osnovi odluke Ministarstva prosvjete od 25. I. 1947. godine utvrdio prave članove iz reda članova JAZU početkom 1941. godine (prema stanju 10. IV. 1941) i izabrao je nove članove (11. II. 1947), a

[35] *Ljetopis HAZU, op. cit.*, 91.

[36] Od 29 članova imenovanih 1941. godine, njih 22 bili su članovi JAZU. (Poslije oslobođenja samo su četvorica tih članova izabrani ponovno u JAZU, i to: Vladimir Nazor, književnik; Dragutin Boranić, filolog; Željko Marković, matematičar i nešto kasnije Ljubo Babić, slikar (1950). Vladimir Nazor je nekoliko puta 1942. godine prisustvovao sjednicama Umjetničkog razreda i nakon toga, od 19. XI. 1942. otišao u partizane.

zatim je sazvao izvanrednu glavnu skupštinu na kojoj je (4. III. 1947) za predsjednika izabran Andrija Štampar, za potpredsjednika Miroslav Krleža. Na toj je skupštini utvrđen i prijedlog novog Zakona o Akademiji, koji je Sabor Narodne Republike Hrvatske usvojio 13. XII. 1947.[37]

U obrazloženju Zakona rečeno je da se taj zakon o Jugoslavenskoj akademiji »po svojoj osnovnoj zamisli« ne razlikuje od onoga iz njezina početka, tj. »da naučno i umjetnički djeluje na dobrobit svih jugoslavenskih naroda, povezanih danas kulturno i politički od Soče do Crnoga mora«. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova NR Hrvatske ima osnovni zadatak »da svestrano promiče znanost i umjetnost s osobitim obzirom na zemlje i narode FNRJ, a naročito na prilike i potrebe hrvatskoga naroda«.[38]

Ovaj povijesni kontinuitet Jugoslavenske akademije posebno je obrazložen na svečanoj sjednici povodom 80. godišnjice Akademije (28. XII. 1947), kojom je prilikom izvršen izbor maršala Tita za počasnoga člana. U svojem govoru predsjednik JAZU Andrija Štampar, uz ostalo je rekao:

»Davno su već nestali oni dani, kada je pred više od stotinu godina počela borba za osnivanje ove Akademije, pa ipak postoji neka duboka veza između one političke i kulturne borbe za Akademiju i ove naše današnje svečane sjednice, kada smo se sastali da proglasimo izbor maršala Tita. Maršala Tita izabrali su svi odjeli naše obnovljene Akademije jednoglasno, na temelju našeg zajedničkog naučnog i političkog uvjerenja, da članstvo ovog počasnog člana naše Akademije predstavlja završnu formulu jednog teškog i krvavog procesa, a što će ga historija označiti borbom za oslobođenje našeg naroda« ...

»... Akademija želi da izborom maršala Tita za svoga člana manifestira pred svim našim prošlim i budućim pokoljenjima, da ostaje lojalnim izvršiocem naučne i umjetničke oporuke naših osnivača, vjernim tumačem idejnih, narodnih, hrvatskih i jugoslavenskih tradicija i graditeljem svjetlije i sretne budućnosti svih naših naroda.

»... Maršal Tito je zamisao našega hrvatskog političkog i kulturnog oslobođenja doveo do pune pobjede u punom smislu ovog idealnog pojma: tj. isto tako bugarskim, slovenskim, makedonskim, kao srpskim i hrvatskim ... On je između naših političkih ličnosti, prvi, koji je hrvatsku državnost, nezavisnost i suverenitet proširio na sve krajeve u kojima naš narod živi, i prvi u našoj povijesti, koji je Majci Domovini vratio sve njene otrgnute gradove, otoke i pokrajine: prije svega Dalmaciju s Lastovom i najslavnijim gradom naše prošlosti: Zadrom, zatim Kvarner sa Cresom, sa svim otocima i Rijekom, i na kraju staru, glagoljašku našu Istru, koja je na to ujedinjenje čekala vjekovima ...

... Hrvatski sabor, koji je donio naš novi Akademijski zakon, djeluje na temelju Ustava NRH, a taj je u okviru Ustava FNRJ samo jedan od klasičnih dokaza kako su sva naša do jučer još prividno nepremostiva na-

[37] »Narodne novine«, 111, 17. XII. 1947.

[38] Prema: *Ljetopis JAZU*, 54, Zagreb 1949, 48—49, citati iz govora Nikole Sekulića, ministra pravosuđa NRH.

cionalna pitanja prevladana u suvremenom i naprednom obliku idealne južnoslavenske političke i kulturne zajednice. Ta zajednica bila je idealom naših osnivača, ona je danas ostvarena, a na nama je i na našim budućim pokoljenjima, da je razvijemo do pune i harmonične sinteze onoga jugoslavenstva i slavenstva, koje je od Pribojevića i Gundulića i Križanića do našega Tita inspiriralo pokoljenja.«[39]

Ovim riječima ne bismo imali ništa dodati ni danas.

Na takvim programskim osnovama Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti nastavila je svoju djelatnost, koju je postupno proširivala i obogaćivala novim sadržajima.

Nakon toga rad je Akademije intenziviran i proširen. Ojačana je materijalna i kadrovska osnovica, a uz buduća istraživanja na područjima koja su tradicionalna, zapaženo mjesto zauzela je nova problematika koju je nametao brz razvoj društva. Osim toga cjelokupna djelatnost Jugoslavenske akademije razgranala se i povezala u stalnim (institucionaliziranim) i u povremenim oblicima s nizom znanstvenih i kulturno umjetničkih središta i organizacija, na uspostavljanje kojih je i sama znatno utjecala, te s velikim brojem privrednih organizacija.

Obilježavajući 100. obljetnicu 1966, predsjednik Grga Novak u prigodnom referatu s ponosom se mogao osvrnuti na rezultate koje je Jugoslavenska akademija postigla u tom razdoblju.[40]

b. *Članstvo, organizacija i metode rada*

Najveće su bogatstvo Akademije njezini članovi. Oni su pokretači i organizatori svih djelatnosti, istraživači i nosioci projekata, organizatori i koordinatori svih oblika suradnje. Jugoslavenska akademija uvijek se rukovodi visokim kriterijima u izboru svojih članova. Njezini članovi bili su, kao što su i danas, vodeće ličnosti hrvatske, jugoslavenske i svjetske znanosti i kulture.

Broj članova se postepeno povećavao, što je uvjetovao razvitak znanosti i umjetnosti u nas i u međunarodnim razmjerima.

Danas Jugoslavenska akademija ima 57 redovnih članova, 66 izvanrednih, 59 inozemnih dopisnih članova, 52 dopisna iz SFRJ, te 86 članova suradnika.

Osnovne organizacijske jedinice Akademije u kojima se odvija i koordinira cjelokupni znanstveni i umjetnički rad jesu Akademijini razredi. Pri osnivanju bila su samo četiri razreda (historičko-filološki, filozofičko-juridički, matematičko-prirodoslovni i umjetnički). Tako je ostalo sve do 1941. godine, s time što je umjetnički razred otpočeo rad tek 1919. godine. Razvoj znanosti i umjetnosti, te nastajanje novih znanstvenih po-

[39] *Ibid.*, 56, 58, 60. i 61.

[40] Vidi o tome u: Spomenica JAZU 1866—1966, izdanje JAZU, Zagreb 1966,

dručja i disciplina, nametnuo je potrebu njihova raščlanjivanja i proširivanja, tako da danas Akademija ima osam razreda, u kojima su obuhvaćena gotovo sva područja suvremene znanosti i umjetnosti.[40a]

Istraživačka djelatnost Akademije pretežno se obavlja u zavodima i drugim znanstvenim, te u muzejsko-galerijskim jedinicama ili u njihovoj organizaciji. U toku svoga razvitka Jugoslavenska akademija je osnovala i uvela u život velik broj znanstvenih, umjetničkih i kulturnih institucija i organizacija, a mnogima je bila i suosnivač. U razvitku moderne hrvatske znanosti i kulture Jugoslavenska akademija je bitan činilac, a i kasnije, kad je prirodni tok doveo do samostalnog razvoja ili izdvajanja pojedinih institucija, uvijek je ostala duboka povezanost. Ona se i dalje nastavlja.

Danas Jugoslavenska akademija ima 45 znanstvenih, muzejsko-galerijskih jedinica i drugih ustanova koje su bazične za znanstvena istraživanja, uključujući znanstvene savjete. Njezine se znanstvene jedinice pretežno nalaze u Zagrebu (33), ali ih je razmjerno velik broj i u drugim gradovima Hrvatske (12), i to: Dubrovniku (s Cavtatom i Trstenom), Orebiću, Splitu, Zadru, Rijeci (s Pulom), Osijeku, Vinkovcima i Varaždinu.

Radi se o relativno malim istraživačkim i muzejsko-galerijskim jedinicama, koje u najvećoj mjeri svoje programe ostvaruju okupljanjem šireg kruga vanjskih suradnika. Zatim, relativno su visoko zastupljeni zavodi koji se bave povijesnim istraživanjima i pomorstvom, jezikom i književnošću, prirodoslovnim istraživanjima. To je povezano s nastavljanjem istraživanja na tzv. tradicionalnim područjima rada Akademije, tj. nacionalne povijesti i narodnog jezika, prirodnog bogatstva i umjetničkog blaga. S tim u vezi mogu se spomenuti: Zavod za povijesne znanosti, Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, Zavod za arheologiju, Etnološki zavod, Zavod za lingvistička istraživanja, Zavod za književnost i teatrologiju, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, Kabinet za arhitekturu i urbanizam, svi u Zagrebu. Zatim zavodi za povijesne i druge srodne znanosti postoje u Dubrovniku, Splitu, Zadru i Rijeci. U novije vrijeme osnivaju se jedinice kojima je težište na suvremenoj problematici, kao što su: Zavod za ekonomska istraživanja, Zavod za političke, pravne i sociološke znanosti »Juraj Križanić«, Zavod za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa, Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju (u Dubrovniku), Zavod za muzikološka istraživanja (u Zagrebu), te zavodi za znanstveni rad u Osijeku, Vinkovcima (centar) i Varaždinu.

[40a] Ti razredi su: za društvene znanosti (I. razred); za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti (II. razred); za prirodne znanosti (III. razred); za medicinske znanosti (IV. razred); za filološke znanosti (V. razred); za suvremenu književnost (VI. razred); za likovne umjetnosti (VII. razred); za glazbenu umjetnost i muzikologiju (VIII. razred).

Među muzejsko-galerijskim jedinicama prije svega treba spomenuti Strossmayerovu galeriju starih majstora (sa 698 umjetnina, pretežno slika), koja je nedavno obilježila 100. obljetnicu, zatim Kabinet grafike s veoma vrijednim fundusom, u kojem je pohranjena i čuvana Valvazorova zbirka zagrebačkog Kaptola, te Gliptoteku s oko 11.000 eksponata. Izvan Zagreba su Muzej i zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu, Pomorski muzej u Dubrovniku i druge manje jedinice.

Posebno mjesto u istraživačkoj djelatnosti Jugoslavenske akademije imaju znanstveni savjeti, koji su osnovani u novije vrijeme, i to: Znanstveni savjet za naftu, Znanstveni savjet za desalinaciju, Znanstveni savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Znanstveni savjet za zaštitu prirode i Znanstveni savjet za pomorstvo. Takav karakter ima i Odbor za narodni život i običaje, Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva i Jugoslavenski centar za kristalografiju, te na određeni način i Internacionalni komitet za istraživanje boksita, glinice i aluminija (ICSOBA). Članovi tih savjeta su, osim članova Akademije, pojedinci i institucije (u velikoj mjeri privredne organizacije) iz Hrvatske i cijele Jugoslavije. Na taj način Akademija okuplja velik broj prije svega mladih istraživača na jedinstvenom programu, što ima krupno značenje za znanstveni pristup ekonomskom i tehnološkom razvitku. Iskustva dosad stečena u tom radu uvjerila su nas da je to prikladan oblik uključivanja Akademije u aktualne probleme društva, koji omogućuje ne samo široku razmjenu informacija već stimulira napore da se znanstvene spoznaje primjenjuju u praksi i djeluju u pravcu punijeg iskorištavanja znanstvenih potencijala. U Jugoslavenskoj akademiji, i izvan nje, već postoje inicijative za proširivanje tih oblika rada. U ovom času osobito su aktualni napori za osnivanje savjeta za promet, savjeta za poljoprivredu i šumarstvo te za turizam.

Od samoga početka Akademija je posebno značenje pridavala Knjižnici i Arhivu, koji imaju izuzetno vrijedan i u velikoj mjeri neobrađeni fundus rijetkih knjiga, dragocjenih rukopisa i drugih dokumenata. Fond knjižnice povećan je u proteklih 40 godina za više od 150.000 primjeraka.

Stručne službe, organizirane u samoupravne radne zajednice, bitan su činilac u radu i djelovanju Akademije. Uzimajući u obzir opseg poslova koje one treba da obave, može se kazati da su pojedini sektori stručnih službi izuzetno opterećeni.[41]

[41] Osnovne su jedinice: za obavljanje općih, upravnih i pravnih poslova, financijsko-ekonomski sektor, odjel za međuakademijsku, međunarodnu suradnju i informacije, jedinica za izdavačku djelatnost, služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara Akademije i druge. Tajnik Akademije (Slobodan Kaštela) rukovodilac je stručnih službi. Zaposleno je oko 270 radnika u svim jedinicama (tj. prema sadašnjem stanju u sve tri radne zajednice: zajedničkih stručnih službi, Istraživačkog centra i muzejsko-galerijskih jedinica, u Zagrebu i drugim centrima).

Na čelu Akademije je Predsjedništvo od 17 članova, koje bira Skupština.[42]

Jugoslavenska akademija je smještena pretežno u zgradama visoke spomeničke vrijednosti.[43]

U većem broju tih zdanja, u proteklim godinama, smišljenom politikom, racionalnim korišćenjem sredstava i zalaganjem stručnih službi izvršeni su značajni zahvati saniranja i osposobljavanja za normalno korišćenje. Međutim, oštećenost nekih objekata uzrokovana vremenom i nebrigom, a u nekim slučajevima i vandalskim ponašanjem korisnika u prijašnjim vremenima (što se osobito odnosi na Narodni dom i Strossmayerov trg 2), takve je naravi da bi bila neophodna znatno veća pomoć zajednice. Čini se da nije problem toliko u pomanjkanju sredstava za znanost i kulturu, koliko u njihovom razumnijem korišćenju.

c. *Znanstveni projekti, skupovi i izdanja Akademije*

Jugoslavenska akademija od početka je nastojala da rezultate svojih znanstvenih istraživanja učini što je moguće više i prije dostupnim javnosti i znanstvenoj kritici. U tu svrhu pokretane su različite edicije, od kojih se veći broj zadržao do danas. Također je bila praksa, a ona i danas traje, da se prije objavljivanja osnovni nalazi izlažu javno na sastancima u Akademiji, a u novije vrijeme veoma se raširilo održavanje znanstvenih skupova, osobito o temama od šireg interesa, uvijek s namjerom da se pripremljeni radovi objave u zbornicima i u redovitim ili posebnim edicijama.

Rezultati znanstvenih istraživanja Jugoslavenske akademije u proteklih su 120 godina doista impresivni. Mjereno brojem objavljenih radova, s napomenom da u Akademiji nije uobičajeno ponavljanje naslova, oni su obuhvaćeni u 2.431 knjigu (od 1866. do kraja 1985) na 561.718 strana, od čega je 1.578 knjiga objavljeno u proteklih 40 godina (od 1946, zapravo 1947. do kraja 1985) na 368.585 strana. Posljednjih 20 godina slijed izdavanja je ubrzan, a najveći intenzitet ostvaren je u proteklih 10 godina, kad se objelodanjuje prosječno jedna knjiga u tjednu (svakih sedam dana). U povodu 120. obljetnice objavili smo »Popis izdanja Jugoslavenske

[42] Skupština bira i četiri člana Uprave, dok petog bira Predsjedništvo. U ovom mandatnom razdoblju članovi Uprave su: Jakov Sirotković, predsjednik, Andre Mohorovičić i Marin Franičević, potpredsjednici, Hrvoje Požar, glavni tajnik i Rudolf Filipović.

[43] To su palača Akademije (Zrinski trg 11), zgrada na uglu Ulice braće Kavurića i Strossmayerova trga i zgrada bivšeg Narodnog doma u Opatičkoj 18, što su sve spomenici prve kategorije. Ljetnikovac Sorkočević u Dubrovniku spomenik je nulte kategorije (u njemu je Zavod za povijesne znanosti), a prve su kategorije još Akademijine zgrade: u Dubrovniku samostan sv. Jakova, u Cavtatu Knežev dvor, u Trstenom ljetnikovac Gučetić i u Splitu palača Milesi. Zgrada na Strossmayerovom trgu 2 (Arhiv i zavodi), te u Medvedgradskoj 2 (Gliptoteka) spomenici su druge kategorije. Akademija raspolaže i s nekoliko drugih zgrada u Zagrebu i na jadranskoj obali.

akademije od 1866. do 1985«, koji će biti prikazan sutra pri otvaranju prigodne izložbe, koji prvi put omogućuje puni uvid u izdanja Akademije.[44]

U proteklih 20 godina Akademija je održala preko 120 znanstvenih skupova, simpozija i savjetovanja, pretežno kao jedini organizator, a u manjem broju uz suradnju drugih znanstvenih organizacija.

Kao primjer mogu se navesti skupovi (po redoslijedu održavanja):

a) o znamenitim ličnostima: Marinu Getaldiću, Marinu Držiću, Ljudevitu Gaju, Nikoli Koperniku, Jurju Dalmatincu, Đuri Daničiću, Matiji Vlačiću, Nikoli Tesli, Mavru Vetranoviću, Slavi Raškaj, Andriji Mohorovičiću Jurju Juliju Kloviću, Pavlu Markoviću, Ivanu Zajcu, Ivi Vojnoviću, Danteu, Jurju Križaniću, Ivanu Meštroviću, Matiji Antunu Reljkoviću, Franji Ksaveru Kuhaču, Ćirilu i Metodu, Miroslavu Kraljeviću i Josipu Račiću;

b) o problemima naših krajeva i gradova: Makarskom primorju, Lici, Slavoniji, Osijeku, Slavonskoj Požegi, Karlovcu, Lepoglavi, Varaždinu, Pazinu, Virovitici, Rabu;

c) u povodu značajnih povijesnih događaja o: osnutku Jugoslavije, raspadu Austro-Ugarske, Vojnoj krajini, Petrovoj gori u NOB, Poljičkoj republici, Kalničkom području u NOB, Hrvatsko-ugarskoj nagodbi, istarskom preporodu i istarskom razvodu, o značenju partizanskog rata i skupljanju građe iz NOB, o NOB i socijalističkoj revoluciji u Hrvatskoj, natpisu kraljice Jelene, hrvatskom narodnom preporodu;

d) o pojedinim znanstvenim problemima: koroziji, o pitkoj vodi iz mora i opskrbi vodom na kršu, imunobiologiji i interferonu (niz skupova), o energetici i nafti (više skupova), o kompleksnoj naftno-geološkoj problematici podmorja i priobalnih dijelova Jadrana, alergolozama respiratornog trakta, o glagoljici i glagoljskim natpisima, o prometnom povezivanju Zagreba s morem, Rijeke i Zadra sa zaleđem, o kompleksnim problemima kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji, malignim tumorima glave i vrata, drugom svjetskom ratu i miru, o valorizaciji Jadranskog mora, o estetici i sociologiji muzike, seljačkim bunama, prometnoj problematici Zagreba, o čakavskom, kajkavskom i štokavskom narječju, o energetskoj elektronici, o materijalnom i društvenom razvoju SRH do 2000. godine, o ljudskom okolišu u Zagrebu, integralnoj fotointerpretaciji, o cestovnoj traumi, o domaćoj tehnologiji u preradi nafte i petrokemiji, rudarskoj i naftnoj renti, o hrvatskoj knjizi od glagoljskog prvotiska do sredine 16. stoljeća, o povijesnoj dijalektologiji, samoupravljanju i pravu, o položaju, pravima i interesima Jugoslavije u odnosu na konvenciju o pravu mora, o Povaljskoj listini i Povaljskom pragu, o tehnici i sigurnosti prometa, o zaštiti Malostonskog zaljeva, prometnom povezivanju Podunavlja s Jadranom (potrebe i interes Slavonije i Baranje), o jezičnim i stručnim pitanjima terminologije, međunarodnim aspektima plovnih putova na Jadranu, niz skupova o problematici kazališta (12) itd.

[44] Vidi: Popis izdanja JAZU, 1867—1985, Zagreb 1986.

Posljednjih godina sve više ima primjera da inicijativa za takve skupove dolazi od strane pojedinih organizacija iz različitih središta SR Hrvatske. To se može shvatiti prije svega kao izraz proširene svijesti da je znanstveni pristup problemima jedini put koji vodi pravim rješenjima.

Nesumnjivo je najveće djelo koje je stvoreno u Jugoslavenskoj akademiji »Rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika«. O njegovim počecima već je nešto rečeno. Rad na »Rječniku« trajao je cijelo stoljeće. Objavljeno je 97 svezaka u 23 knjige enciklopedijskog formata na 22.000 strana. Obrađeno je oko 250.000 natuknica, a iskorišteno je više od 400 izvora. Takav je podvig veoma rijedak i u svjetskim razmjerima. Stvorena je tako najbogatija riznica podataka o hrvatskom ili srpskom jeziku, u prvom redu o njegovoj zakladi riječi sačuvanoj u pisanim spomenicima kroz punih deset stoljeća, ali isto tako o njegovoj sintaksi i stilistici, o morfologiji i tvorbi riječi, o fonologiji, onomastici i etimologiji. Pokazan je u punoj mjeri njegov dijalekatski različito stiliziran književni izraz, u prvom redu štokavski i čakavski, a kasnije (posljednjih 30 svezaka) i kajkavski. Prirodno je stoga što je takvo leksikografsko djelo ocijenjeno u slavistici najvišim ocjenama, a dobilo je i naše najviše društveno priznanje — nagradu AVNOJ-a (1977. godine).

Potreba za dopunama Akademijina »Rječnika« pokazala se već u toku rada, ali se na tome intenzivnije radi posljednjih deset godina. Već je skupljeno oko 400 tisuća pojavnica iz starih i novih izvora, izrađena je nova koncepcija dopuna i posao je toliko napredovao da se može uskoro očekivati prvi svezak od oko 10 planiranih.[45]

Moram još spomenuti izvanredno leksikografsko djelo »Leksikon srednjovjekovnog latiniteta« (»Lexicon latinitatis medii aevi Iugoslaviae«, JAZU, Zagreb 1973—1978).

»Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« je najznačajniji znanstveni časopis u Hrvatskoj i s najdužim kontinuiranim izlaženjem. Prethodili su mu »Arkiv za povjestnicu jugoslavensku« (izlazio od 1851. do 1875), pod uredništvom Ivana Kukuljevića, a obrađivao je uglavnom povijesnu tematiku. Drugi je bio »Književnik«, prema podnaslovu — časopis »za jezik i poviest hrvatsku i srpsku i prirodne znanosti«, a pokrenuo ga je Franjo Rački. Izlazio je samo tri godine: 1863—1866, tj. do osnutka Akademije.

»Rad« je u početku bio jedina edicija u kojoj su objavljivani ne samo svi rezultati znanstvenih istraživanja članova Akademije već i podaci o

[45] »Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika« Petra Skoka, izdan u četiri knjige (1971—1974) svojevrsna je dopuna Akademijina (Velikog) rječnika. To je prvi i najopsežniji etimološki rječnik našega jezika rađen u obliku tzv. etimologijskih grozdova, sa znanstvenim objašnjenjima porijekla riječi i njihova značenja u kojima je i izvanredna poredbena građa iz mnogih indoevropskih i drugih jezika. Potreba za izradom »Rječnika hrvatskoga kajkavskog književnog jezika« pokazala se, također, u toku rada na »Velikom« rječniku. Ta se namjera, međutim, počela tek u novije vrijeme ostvarivati, pa su u protekle dvije godine (1984. i 1985) objavljena prva dva sveska velikog formata (A do drištavica). Počeo je, također, i rad na projektima »Rječnik čakavskoga narječja« i »Rječnik hrvatskih kajkavskih govora«.

drugoj njezinoj djelatnosti. Nakon pokretanja »Ljetopisa« 1877. godine »Rad« objavljuje samo znanstvene priloge, kako je ostalo sve do danas. U početku je bila namjera da se objavljuju četiri broja godišnje, što je u prvih dvadeset godina i premašivano. Kako je istraživački rad neprekidno napredovao nastala je potreba za posebnim edicijama. »Rad« je ipak ostao i dalje osnovni znanstveni časopis Akademije i zadržao je slijed izlaženja. Od broja 60 objavljuje se u nizovima (po razredima), ali je zadržao jedinstvenu numeraciju. Do danas je objavljeno 418 brojeva »Rada«, s 2.362 objavljena priloga.

Spomenuo bih još i časopis za suvremenu književnost »Forum«, koji je u dvadeset petoj godini izlaženja.

Uz navedene edicije, rezultati znanstvenih istraživanja Akademije objavljuju se u nizu drugih: pojedinih razreda, znanstvenih i umjetničkih jedinica, znanstvenih savjeta i skupova. »Ljetopis Jugoslavenske akademije« koji od 1888. izlazi, uz male izuzetke, svake godine, dobar je izvor obavijesti o cjelokupnoj djelatnosti Akademije i njezinih članova (pred izlaženjem je broj 89. za 1985. godinu), kao što su u novije vrijeme i »Vijesti Jugoslavenske akademije«, koje ulaze u sedmu godinu izlaženja.

U Akademiji se danas radi na oko 150 znanstvenih projekata, od kojih je preko 80 u osnovnom programu.

Veći dio tih projekata su dugoročnija istraživanja koja imaju karakteristike sinteza, kao što su: Fosilni ljudi na tlu Hrvatske, Tektonika Hrvatske, Korpus dokumenata i natpisa o razvitku materijalnih i duhovnih uvjeta života u nas, Graditeljstvo i umjetnost starohrvatskog doba, Život i tradicionalna kultura Hrvata, Povijest Istre, Codex diplomaticus, Glagoljski natpisi, Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Hrvatske i Jugoslavije, Ekonomski položaj udruženog rada u Jugoslaviji, Hrvatskoj i Zagrebu, Demografska povijest stanovništva SRH, Svjetsko bankarstvo, Cestovna trauma u Hrvatskoj, Očuvanje genofonda poljoprivrednog bilja i šumskog drveća, Dopune rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika, Rječnik hrvatskoga kajkavskog književnog jezika, Sabrana djela Jurja Križanića, Sabrana djela Ive Vojnovića, Dinka Šimunovića i Ksavera Šandora Đalskog, Naselja i kulture prethistorijskog i antičkog razdoblja na otocima srednjeg i sjevernog Jadrana, Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva, Opća teorijska istraživanja živih sustava, Nacrt gramatike hrvatskoga književnog jezika, Dopuna i redakcija Benešićeva rječnika. Dijelovi ovih projekata postupno se objavljuju.

Na umjetničkom sektoru važno područje rada su izložbe. U proteklih 10 godina održano je preko 70 izložbi, od kojih bih spomenuo: Sto godina Strossmayerove galerije, Francisco Goya i španjolski grafičari, skulpture Ivana Meštrovića, retrospektivna izložba Branimira Deškovića, izložba portreta Antuna Augustinčića, reprezentativna izložba Ernsta Barlacha, medaljarstvo i sitne plastike »memorijal Ive Kerdića«, Dobitnici nagra-

de Kollwitz, godišnje izložbe grafike, trijenali hrvatskoga kiparstva i izložba slikara i kipara članova Akademije u sklopu obilježavanja 120. obljetnice.

d) *Međunarodna i međuakademijska suradnja*

Jugoslavenska akademija ima dugu tradiciju u međunarodnoj znanstvenoj i kulturnoj suradnji. Ona se odvija u različitim oblicima, ali je osobito stabilna i razvijena u razmjeni vlastitih izdanja s mnogobrojnim akademijama (36), srodnim ustanovama i specijaliziranim bibliotekama u velikom broju zemalja u svijetu (s 406 institucija, 44 zemlje na pet kontinenata). Takva je suradnja izuzetno značajna za poticanje i razvijanje svestrane razmjene znanstvenih dostignuća i zbližavanje naroda. To je na liniji tradicionalnih nastojanja Jugoslavenske akademije i od interesa je za razvitak znanosti i umjetnosti u nas, kao što je i prilog daljem jačanju ugleda socijalističke Jugoslavije u svijetu, širenju znanstvene istine o njezinoj prošlosti i sadašnjosti.

Savjet akademija nauka Jugoslavije osnovan je već 1948. godine i sada okuplja svih osam akademija. Savjet akademija pokrenuo je mnoge inicijative radi razvijanja bolje i raznovrsnije međuakademijske suradnje, koja se koordinira preko brojnih međuakademijskih odbora i u drugim oblicima rada. Naša je Akademija veoma angažiran sudionik u tome radu (brine se za 17 međuakademijskih odbora), koji ima značajan udio u cjelokupnoj aktivnosti društva, u poticanju i obogaćivanju znanstvenog rada i kulturne suradnje.

Na kraju želio bih kazati da Jugoslavenska akademija, kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova u SR Hrvatskoj, na svoje mjesto u društvu ne gleda kao otuđeni promatrač, već kao aktivni sudionik u naporima da znanost i kultura postanu svojina cjelokupne zajednice s ciljem da time trajno pridonosi svestranom razvitku društva, boljem i humanijem življenju.

Obilježavanje 120. obljetnice, pod visokim pokroviteljstvom Sabora SR Hrvatske, prilika je da se podsjetimo kako je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti uvijek okupljala najveće umove hrvatskoga naroda, velike ličnosti znanosti i kulture srpskoga i drugih naroda slavenskoga juga. Oni su zajedničkim trudom dali djela neprocjenjive vrijednosti. Takva su nastojanja bila izraz spoznaje o znanosti kao pokretačkoj snazi društvenog napretka, ali i svijesti da se nacionalna sloboda i suverenitet ne mogu ni postići ni održati bez afirmacije vlastitoga kulturnoga nasljeđa, bez tijesne suradnje i povezanosti svih jugoslavenskih naroda, bez znanosti u službi naroda.

Ove povijesne pouke bit će Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti putokaz i u njezinu budućem radu.

Pozdravna riječ Josipa Zmaića, predsjednika Sabora SR Hrvatske, pokrovitelja proslave

Drugarice i drugovi, poštovani akademici i gosti!

U ime Sabora Socijalističke Republike Hrvatske, kao pokrovitelja proslave 120. obljetnice osnutka i rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, pozdravljam sve prisutne članove Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, kao i predstavnike svih akademija nauka i umjetnosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i čestitam Jugoslavenskoj akademiji na uspješnom dugogodišnjem radu, koji provodi u duhu njenih osnivača, đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera, Franje Račkoga i drugih, na dobrobit hrvatskog naroda i svih jugoslavenskih naroda.

Sa zadovoljstvom mogu ustvrditi da veza između Hrvatskog sabora i Jugoslavenske akademije postoji od vremena samog osnutka Akademije. Unatoč tome što je sastav Sabora u prethodnom stoljeću bio iz razumljivih društvenih i političkih razloga specifičan, njegova je osnovna orijentacija u doba prve polovice 19. stoljeća, a to znači u doba poleta hrvatskog narodnog preporoda, čiju smo 150. obljetnicu nedavno obilježili, bila veoma pozitivna u nastojanju da se u Hrvatskoj razvije znanstveni rad i umjetničko stvaranje. Prijedlog da se još 1836. godine osnuje učeno društvo predstavljao je odraz nacionalnog buđenja i preporoda koji je u to vrijeme zahvatio Hrvatsku. Međutim, navedena napredna nastojanja Sabora da se učeno društvo osnuje spriječila je reakcionarna vlada Austro-Ugarske.

Nakon burnih društvenih i političkih sukoba koji su oko 1848. godine konačno potresli posljednje bastione feudalnog apsolutizma i nakon povoljnijih uvjeta koji se pojavljuju 1860. godine u obliku većih prava Trojedine Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, na inicijativu đakovačkog biskupa Strossmayera Hrvatski Sabor na svom zasjedanju dana 29. svibnja 1861. godine donosi odluku o osnivanju Akademije. Dana 29. srpnja 1861. godine Sabor je prihvatio zakonsku osnovu koja je sadržavala pravila Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Vrijedno je i danas naglasiti da je, prema spomenutoj zakonskoj osnovi, svrha Akademije »njega i podpora znanosti i umjetnosti na slavjanskom jugu među Hrvati, Srbi, Slovenci i Bugari u narodnom duhu i zajedničkoj prosvjeti«. Nakon više peripetija, ispravaka i preinaka zakonskih odredaba, austrijski je car konačno 4. ožujka 1866. godine potvrdio zakon kojim je osnovana Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Na svečanoj sjednici Akademije od 28. srpnja 1867. godine predsjednik Franjo Rački je održao programatski govor, u kojem je odredio zadatke i idejnu orijentaciju Akademije. U tom je govoru Rački rekao: »Akademija neće gojiti znanost u pravcu idealnom nego obzirom na potrebe i na korist našeg naroda i naše domovine.«

Hrvatski je Sabor, dakle, u teškim vremenima tuđinske vlasti i socijalnih napetosti smogao snage i odlučnosti da osnuje Jugoslavensku akademiju sa svrhom da njeguje i razvija znanost i umjetnost, kao pretpostavke ukupnog društvenog razvitka.

Jedan od najznačajnijih zadataka novoosnovane Akademije bio je objavljivanje knjiga od fundamentalnog značenja za nacionalnu kulturu. Temeljna edicija Jugoslavenske akademije je »Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika« — monumentalno djelo koje je pokrenuo prvi tajnik Akademije, srpski jezikoslovac Đuro Daničić. Prvi svezak je tiskan 1880. godine a cijelo djelo u 23 velika dijela, odnosno 97 svezaka, dovršeno je tek 1976. godine.

Drugi veliki zadatak kojega je Akademija postavila pred sebe jest suradnja s brojnim inozemnim akademijama i drugim znanstvenim institucijama. Na tom području razvila je vrlo plodne veze. Vrlo uspješnu suradnju ostvaruje i danas razmjenom stručnjaka, ostvarivanjem zajedničkih znanstvenih programa i zamjenom publikacija. Knjižnica Akademije od svog osnutka uspostavila je veze s inozemstvom i sada zamjenjuje Akademijine publikacije s 50 akademija i 340 drugih znanstvenih institucija u inozemstvu.

Trajnu vezu i brigu o radu Akademije ispoljio je Sabor i odmah nakon rata, obnovivši svojom odlukom 1947. godine rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u njezinoj punoj funkciji. Odmah nakon obnove Akademija razvija vrlo živu djelatnost. Da bi svoj rad proširila na nova znanstvena područja, Akademija je pristupila osnivanju niza znanstvenih instituta i zavoda u Zagrebu i izvan njega. U sastav Akademije, osim toga, ulazi niz otprije postojećih institucija, pa je tako za kratko vrijeme Akademija postala žarište vrlo razgranate i žive znanstvene djelatnosti.

Kako smo se mogli uvjeriti, taj je zadatak Akademija u dosadašnjem radu časno i ostvarila. Svjedoče nam to, osim Akademijina rječnika, i mnoge povijesne, gospodarske, filološke i pravne publikacije, zatim prirodnoznanstvene i medicinske edicije kao i teorijske rasprave i stvaralaštvo na području svih grana umjetnosti. Iz tog razloga naš je Sabor uvijek poklanjao odgovarajuću pažnju radu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i 1983. g. donio novi zakon o Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, kojim je Akademija definirana kao najviša znan-

stvena i umjetnička institucija u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj i kojim se omogućuje još svestranije djelovanje Akademije na području znanosti, umjetnosti i kulture.

Danas, kada se naše društvo bori za što intenzivniji razvoj svojih stvaralačkih proizvodnih snaga, a naročito za što uspješniju primjenu znanstvenih dostignuća u neposrednoj proizvodnji, rezultati i dostignuća na području znanosti, umjetnosti i kulture od neprocjenjive su važnosti za naš brži razvitak i napredak.

Uvjeren sam da će Akademija u tom pravcu nastaviti svoj znanstveni rad, jer je u suvremenom svijetu znanstveni rad i u najrazvijenijim zemljama postao najvažniji oblik ljudske djelatnosti i osnovni pokretač društvenog i privrednog razvoja. Što je jedna zemlja razvijenija, to više njezin privredni potencijal zavisi o znanstvenom radu.

Zato je nužno i u našoj zemlji organizirati se tako da u postojećim uvjetima postižemo što veće znanstvene rezultate, u čemu Akademija ima svoje vrlo značajno mjesto.

Imajmo stoga na umu riječi druga Tita izgovorene na Univerzitetu u Beogradu 1972. godine da »naše vrijeme karakteriziraju duboke strukturalne promjene, izazvane, velikim dijelom naučno-tehnološkom revolucijom u svijetu. To podrazumijeva i sve veće angažiranje intelektualnih snaga, sve veću ulogu nauke i ukupnog rada, kao odlučujućeg faktora u razvoju proizvodnih snaga«.

Želim da na tom putu ustrajete. Pri tome sa sigurnošću možete računati na podršku Sabora.

U ime Sabora Socijalističke Republike Hrvatske još vam jednom čestitam jubilej i želim dalje uspjehe u radu.

Pozdravna riječ Syrje Pupovcija, predsjednika Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFR Jugoslavije

Poštovani akademici, uvaženi gosti, dragi druže predsedniče,

Sto dvadeseta godišnjica Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti velika je radost i ponos i za druge akademije naše zemlje i za Savet akademija nauka i umetnosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Osnivanju vaše Akademije prethodilo je bogato i osebujno naučno i umetničko stvaralaštvo na ovim prostorima, pokret narodnog preporoda, dugotrajna i mukotrpna borba za oslobođenje od tuđina, borba za bratstvo i zajedništvo naroda ovog tla i višegodišnja stremljenja ka ujedinjenju južnih Slavena.

Utemeljenju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti znatno je pomogao i lično Josip Juraj Strossmayer. Činjenica je da je ova Akademija — slavljenica — dala izuzetan doprinos nauci i umetnosti u širim prostorima kao i borbi protiv stranih vlasti i nenarodnih režima, a za slobodu, ravnopravnost i zajedništvo naroda i narodnosti Hrvatske i Jugoslavije.

U socijalističkoj, samoupravnoj, Titovoj Jugoslaviji, čijoj pobedi su doprineli i brojni članovi vaše Akademije, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti umnogome je proširila delatnost na brojne nove naučne i umetničke oblasti i grane.

Za dvanaest decenija postojanja i delovanja ova naša najstarija Akademija dala je ogroman doprinos razvoju stvaralačke naučne i umetničke misli u Hrvatskoj, Jugoslaviji i u svetu.

Nova traganja i stvaralaštvo, svojstvena nauci i umetnosti, vodila su Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti, ponetu svežim idejama, ka novim saznanjima i dosezima u nauci i umetnosti u našoj zemlji i šire.

Uvaženi članovi Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, poštovani druže predsedniče, dozvolite mi da vam u ime Saveta akademija Jugoslavije i svih akademija ponaosob najsrdačnije čestitam sto dvadesetu godišnjicu osnivanja i plodonosnog rada vaše Akademije.

Čast mi je i zadovoljstvo da vam, prilikom ove izuzetne svečanosti, uručim poklon bratskih akademija nauka i umetnosti iz republika i autonomnih pokrajina naše zemlje, i to skulpturu akademika Zdenka Kalina, redovnog člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, i učenika akademika Frana Kršinića. Naslov skulpture je »Po Lukasu Kranahu«.

Pozdravna riječ Tita Kostyja, predsjednika Skupštine grada Zagreba

Druže predsjedniče, uvažene drugarice i drugovi akademici, poštovani uzvanici!

Sa zadovoljstvom i ponosom upućujem vam, u ime građana Zagreba, Skupštine grada i svoje osobno najsrdačnije čestitke u povodu 120. obljetnice osnutka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Zahvalni smo generacijama akademika na čelu s osnivačem i pokroviteljem Josipom Jurjem Strossmayerom i prvim predsjednikom Franjom Račkim, na golemom udjelu u sveopćem napretku grada Zagreba, Hrvatske i Jugoslavije.

U novijoj povijesti svih jugoslavenskih naroda i narodnosti, posebno hrvatskog naroda, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti zlatna je nit vezilja u oblikovanju i povezivanju narodnog i nacionalnog života na jugoslavenskim prostorima. U proteklih 120 godina Akademija je bila ogledalo ne samo burne povijesti i znanstvenog napretka nego i rasadište naprednih i slobodoumnih ideja i akcija.

Vrijeme osnutka Akademije ujedno je i doba ekonomskog i društvenog uspona grada Zagreba. Zagreb postepeno postaje središte hrvatske politike, znanosti, umjetnosti i kulture. Grad polako izlazi iz svojih zidina, plemićke začahurenosti i cehovske podijeljenosti i sve više postaje građanski i radnički. Spuštajući se s gričkih gorica prema savskoj nizini otvara se sve više novim idejama i novim ljudima, koji mladalačkim entuzijazmom i rodoljubljem nastoje unaprijediti cjelokupni narodni život. Uporedo s time i ideja o ujedinjenju južnih Slavena u zajedničku domovinu, romantično začeta u ilirskom preporodu, ovladala je svim istaknutim ljudima, koji su u Zagrebu i šire, pisali, govorili i javno djelovali.

Mudri Kukuljević, osvjedočeni borac za narodni jezik, osniva Društvo za jugoslavensku povjesnicu, a svestrani i lucidni Bogoslav Šulek izdaje »Jugoslavenske novine«. Uz njih su i mnogi istaknuti muževi, koji u Zagrebu ideju o južnoslavenskom narodnom jedinstvu mukotrpno pokušavaju pretvoriti u stvarnost.

Među njima se posebno ističe markantna figura velikog mecene i neumornog pregaoca Josipa Jurja Strossmayera i njegova prijatelja, suradnika i suborca Franje Račkog.

U atmosferi sveopćeg nacionalnog uzleta, u kojoj Zagrepčani istjeruju njemačke glumce da bi imali svoje Hrvatsko kazalište, u vrijeme osnivanja zavoda i drugih kulturnih institucija, Strossmayer vidovito predlaže 1860. g. osnivanje Jugoslavenske akademije, što mu i uspijeva šest godina kasnije.

Sa zgradom akademije Zagreb osvaja i skladno oblikuje nove donjogradske prostore. Nastaje tako »Donji grad — treći Zagreb«, kako veli Matoš, »grad redakcija, demonstracija, tvornica, vojarni, banaka i radništva«.

Stoga se građani Zagreba s radošću pridružuju vašem i svom slavlju, ponosni da se upravo u njihovom gradu prvi puta oživotvorila jugoslavenska ideja u jednoj visokoj narodnoj instituciji, koja i nakon 120 godina trajanja zrači istim sjajem ideja vodilja, kao i na početku.

U novoj Titovoj Jugoslaviji te ideje zaživjele su punim sjajem. Jugoslavenska akademija to je jasno i bez dvoumljenja potvrdila primajući u svoje redove Josipa Broza, vođu i narodnog borca, neimara bratstva i jedinstva svih naših naroda i narodnosti i vizionara ravnopravne jugoslavenske socijalističke i samoupravne zajednice.

Čestitajući vam još jednom ovaj visoki jubilej, dopustite mi, poštovani druže predsjedniče, da Vama i poštovanim akademicima, uputim najbolje želje za još uspješniji i plodonosniji rad na dobrobit grada Zagreba, Socijalističke Republike Hrvatske i naše zajedničke domovine socijalističke Jugoslavije.

ŽIVJELI!

*
* *

Nakon pozdravnih govora održan je glazbeni program u kojem je sudjelovao Mješoviti zbor RTV Zagreb, dirigent Igor Kuljerić. Izvedena su djela Borisa Papandopula »Strasni život Jurja Križanića« i Ive Brkanovića »Krijes planine«.

Po završetku Svečane sjednice u Strossmayerovoj galeriji otvorena je izložba »Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije«. Tom prilikom akademik *Andre Mohorovičić*, potpredsjednik Jugoslavenske akademije, održao je prigodni govor.

Riječ Andre Mohorovičića, potpredsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na otvaranju izložbe »Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije«

Drugovi akademici, poštovani uzvanici.

Svečanost sto i dvadesete obljetnice osnutka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, obogaćena preglednim prikazom djelovanja i rada Akademije kroz navedeno razdoblje, predstavlja osnovni povod organiziranju ove izložbe izabranih likovnih ostvarenja njezinih članova. Neka nam bude prigodom svečanog otvaranja ove izložbe, kojemu upravo prisustvujemo, dopušteno da se ukratko osvrnemo na širi smisao spomenutog djelovanja i rada ove Akademije koji izviru iz dalekosežnog i univerzalnog programa koji je prigodom njezina osnivanja u sažetom vidu imao na umu inicijator osnutka Akademije đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer.

Osnovna Strossmayerova zamisao bila je duboko humanistička. Želja mu je bila inicijativom za reorganizacijom Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu i osnivanjem Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti pružiti široke mogućnosti razvitka čovjekove znanstvene misli i umjetničkog kreiranja. Suma progresivnih čovjekovih dostignuća na polju racionalnog mišljenja, odnosno znanstvenog analiziranja, i emotivnog reagiranja, odnosno umjetničkog stvaranja, usmjeruje i ostvaruje proces izgradnje općih kulturnih vrijednosti, a u tom vidu i ukupne pojave kulture kao najviše emanacije i bitnog dostignuća čovjekovih mogućnosti na području izgradnje duhovnih i stvarnih materijalnih dobara.

Jugoslavenska akademija je u toku dugotrajnog djelovanja nastojala da u što višem stupnju ispuni navedenu ulogu organizatora rada na znanstvenom i umjetničkom, što u biti znači i na ukupnom kulturnom planu, a u širem krugu svog osnovnog cilja da svojim aktivnostima, prema intencijama osnivača, služi svome narodu.

U biti toga rada uključen je temeljni filozofski smisao čovjekovih nastojanja da što cjelovitije spozna opće zakonitosti kretanja sveukupne stvarnosti realnoga svijeta. Tom humanističkom smislu služi znanost provođenjem procesa znanstvene analize koja dovodi do spoznaje objektivnih zakonitosti kretanja prirode, ljudskog društva i mišljenja, zakonitosti čija je priroda apstraktna jer tumače osnovna svojstva materijalne stvarnosti svijeta. Umjetnost, međutim, tumači objektivnu stvarnost svijeta umjetničkom spoznajom kojom u procesu kreiranja umjetnik ostvaruje konkretnu ali ujedno subjektivnu sliku navedene objektivne realnosti svijeta. Prema tome umjetnost kao i znanost predstavlja u biti određeni oblik spoznaje objektivne realnosti svijeta. No dok u završnoj fazi procesa znanstvene spoznaje od pojma prelazimo na apstrakciju koju predstavljaju spoznate zakonitosti kretanja objektivne realnosti svijeta, dotle u završnoj fazi procesa umjetničke spoznaje od pojma prelazimo na ostvarenje konkretnog umjetničkog djela, koje također na svoj subjektivni način interpretira svijet koji nas okružuje.

Prema tome umjetnost poput znanosti predstavlja iskonsku aktivnost čovjeka, umjetnost pripada krugu osnovne unutarnje potrebe čovjekova bića da odredi i spontano izrazi svoj elementarni odnos prema realnom svijetu koji ga okružuje. Stoga je blistava umjetnička kreacija, kao emanacija čovjekova čuvstvenog vibriranja protkanog razmišljanjima, snažna poput prodornog znanstvenog saznanja u kojem je sadržana čovjekova duboka misaonost nadahnuta senzibilitetom.

U vidu navedenih razmišljanja o čvrstoj povezanosti životnih zbivanja s umjetničkim djelovanjem možemo se obratiti izlošcima koji su nam na ovoj izložbi prikazani. Ova djela interpretiraju pred našim očima bogatstvo strujanja evropskog kulturnog života u vremenskom rasponu od osnutka Akademije do naših dana. Promatrajući prikazani slijed umjetničkih djela, moramo već na prvi pogled konstatirati da ovi likovni radovi na pregnantan način tumače mnoga burna kretanja i nenadane lomove koje je likovna umjetnost na evropskom tlu u razdoblju od sredine prethodnog stoljeća, dakle u nešto više od stotinu godina, doživjela.

U prvoj vremenskoj fazi koja obuhvaća posljednje decenije prethodnog stoljeća aktualni su u prikazanim djelima prvenstveno likovni problemi prostora, volumena, modela, atmosfere, kompozicije, ravnoteže, igre svjetla, dok je izraz boje suzdržan i ravnomjerno izbalansiran, a elementi realnih motiva ostaju osnovnom okosnicom kompozicije.

Od prijelaza stoljeća do dvadesetih godina osjeća se podvojenost umjetničkih pogleda toliko značajna za likovna previranja u rasponu od individualnih varijacija prvih postimpresionističkih zgusnutih vizija do eterične igre inspirirane likovnom jasnoćom secesije, a odnos prema motivu se kreće u sferi senzibilnog izdvajanja oblika iz realno zapaženog ansambla motiva.

U vremenskom rasponu između dva svjetska rata afirmiraju se snažni likovni pravci nošeni pojedincima ali i formiranim grupama koje proklamiraju svoja umjetnička uvjerenja ponajviše zgusnutim likovnim oblici-

ma, snažnog stupnja oblikovne redukcije, intenziviranja jednoznačnog odnosno proširenog kolorita uz održavanje slobodnog likovnog odnosa prema oblikovnim normativima modela te raznolike definicije dubinske komponente prostorne atmosfere.

Razdoblje nakon drugog svjetskog rata karakteriziraju opća kretanja likovnih pogleda oslobođenih svih normativa klasičnih principa likovnog stvaralaštva, čime se u slobodnoj viziji ostvaruju interpretacije u rasponu od primjene realnih oblikovnih motiva transponiranih u slobodne vizije s naglašenim tretmanom reducirane forme ili poezije boja do pune imaginacije slobodnih apstraktnih prostornih ili oblikovnih zamišljaja tumačenih likovnim repertoarom mase, crteža ili boja.

Konačno, kako smo već napomenuli, ova djela dokazuju da se svi osnovni kulturni i umjetnički problemi evropskoga prostora, iskrsli posljednjih stotinu godina, istovremeno očituju u strujanjima i nijansiranjima umjetničkog interpretiranja likovnih majstora članova Jugoslavenske akademije. Možemo slobodno kazati da ova izložba predstavlja izborom svojih izložaka, zahvaljujući autorima izložbe, reprezentativni profil općeg kretanja evropske likovne umjetnosti u adekvatnom vremenskom rasponu, te ujedno dokazuje značenje Akademijina djelovanja na području likovnih umjetnosti i kulture putem izbora eminentnih majstora u svoje članstvo.

*
* *

Drugog dana proslave, 5. ožujka u atriju palače Akademije otvorena je izložba »Izdanja Jugoslavenske akademije od 1866. do 1986.« i istovremeno predstavljena knjiga »Popis izdanja Jugoslavenske akademije od 1867. do 1985«.

Riječ Hrvoja Požara, glavnog tajnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na otvaranju izložbe »Izdanja Jugoslavenske akademije od 1866. do 1986.«

Mislim da su proslave obljetnice postojanja znanstvenih i kulturnih institucija, kao što je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, prilika da se prikažu rezultati rada ne samo današnje generacije nego i niza naših zaslužnih prethodnika koji su svoje sposobnosti, oduševljenje i ljubav za napredak naroda ugradili u ovu instituciju kojoj danas slavimo 120. obljetnicu djelovanja. Djelovanje znanstvene i umjetničke organizacije najbolje se može sagledati uvidom u njezinu izdavačku djelatnost, jer znanstveni i umjetnički rad može dobiti taj epitet tek onda kad je dostupan javnosti. Zbog toga smo smatrali da je najpogodnije da se prilikom ove proslave prikaže javnosti izdavačka djelatnost naše Akademije od osnutka do danas, i to ovom malom izložbom i edicijom u koju su uvrštene sve publikacije objavljene tijekom 120 godina.

Već neposredno nakon osnivanja Akademije zaključeno je da se počne objavljivati »Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« kao osnovna publikacija novoosnovane institucije, pa je već 1867. izišao prvi broj »Rada«. Prvi svesci »Rada« sadržavali su radove različitih znanstvenih područja, od 1882. godine uvela se dodatna numeracija — jedna za filologičko-historički i filozofsko-juridički razred, te druga za matematičko-prirodoslovni razred — ali su zadržani tekući brojevi »Rada« bez obzira na razrede. Tako je ostalo sve do 1935. godine, kad se pojavljuje nova podserija koja pripada novoosnovanom Umjetničkom razredu, ali već spomenute dvije serije ostaju sve do 1940. godine. Nakon obnove Akademije sve više se granaju podserije, pa danas postoje podserije po razredima, a u nekim razredima i dalja podjela prema užim područjima. Bez obzira na tu dodatnu numeraciju »Rad Akademije« nosi tekuće brojeve koji odgovaraju kronološkom redoslijedu objavljivanja. Do sada je objavljeno 418 svezaka »Rada«.

»Ljetopis Akademije« predstavlja u stvari izvještaj o radu. U početku, do 1887. godine, objavljen je »Ljetopis za desetljeće, a od 1888. godine

za svaku godinu (u nekim godinama i kao dvogodišnji izvještaj). Dosad je objavljeno 88 svezaka.

Već u početku rada Akademije ustanovljene su serije publikacija koje su se održale do danas. Tako je već 1868. godine objavljen prvi svezak serije »Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium« (do sada su objavljena 52 sveska), a 1869. godine pojavljuju se prvi svesci u seriji »Starine« (do danas objavljeno 59 svezaka) i u seriji »Stari pisci hrvatski«, u kojoj je do sada izišlo 38 svezaka. Osim toga, 1877. godine započelo je izdavanje serije »Monumenta historico-iuridica Slavorum meridionalium« (do sada su objavljena 52 sveska), a 1882. godine serija »Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, u kojoj je do danas objavljeno 59 svezaka. Do kraja stoljeća pojavljuju se prvi svesci u seriji »Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena« (1896. godine, do sada objavljeno 49 svezaka) i u seriji »Građa za povijest književnosti hrvatske« (1897. godine, dosad su objavljena 32 sveska). Početkom stoljeća (1904. godine) započelo je objavljivanje »Diplomatičkog zbornika Hrvatske, Dalmacije i Slavonije« u kojem su, u 17 svezaka, objavljene listine koje obuhvaćaju razdoblje od 743. do 1394. godine.

Dakako, naša je Akademija uvijek veliku pažnju posvećivala jezičnim problemima. Svakako da se dugo vremena najviše radilo na »Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika« kojega je prvi svezak objavljen 1880. godine, a posljednji, 97. svezak, gotovo nakon stotinu godina (1976). Radi se o povijesnom rječniku koji obuhvaća oko 22 tisuće stranica. Osim toga, objavljeni su »Prinosi za hrvatski pravno-povjestni rječnik« Vladimira Mažuranića u 11 svezaka (od 1908. do 1923. godine) i Skokov »Etimologijski rječnik« u 4 sveska (1971. do 1974). U 1984. godini počelo je objavljivanje »Rječnika hrvatskoga kajkavskog književnog jezika« (dosad su objavljena dva sveska), a u tisku se nalaze 4 sveska Benešićeva »Rječnika hrvatskoga književnog jezika od preporoda do Ivana Gorana Kovačića.«

Među publikacijama koje se bave lingvističkim problemima treba spomenuti serije »Hrvatski dijalektološki zbornik« (od 1950. objavljeno 8 svezaka), »Filologija« (od 1957. objavljeno 12 svezaka), »Onomastica jugoslavica« (od 1969. objavljeno 9 svezaka), zatim »Lexicon latinitatis medii aevi Iugoslaviae (od 1969. do 1978. u šest svezaka).

Osim u već spomenutim serijama, rezultati povijesnih istraživanja objavljuju se u serijama »Starohrvatska prosvjeta« (od 1949. objavljeno 10 svezaka, izdavanje nastavlja Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu), »Anali historijskog instituta u Dubrovniku« (od 1952. godine objavljeno 13 svezaka), »Arheološki radovi i rasprave« (od 1959. objavljeno 7 svezaka), »Rasprave i građa za povijest znanosti« (od 1963. objavljena 4 sveska), »Građa za ekonomsku povijest Dubrovnika« (od 1954. objavljeno 6 svezaka), »Radovi o djelu i djela Jurja Križanića« (od 1980. objavljeno 5 svezaka).

Pravni problemi obrađuju se u serijama »Pomorsko pravo« (od 1951. objavljeno 6 svezaka), »Anali Jadranskog instituta« (od 1956. objavljena 4 sveska), »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« (od 1958.

godine objavljena 102 sveska), »Pravo i društvo« (od 1982. objavljena 4 sveska), »Radovi Odbora za znanstvenu problematiku samoupravljanja« (od 1982. objavljena 2 sveska).

U serijama »Suvremeni ekonomski problemi« (od 1962. objavljeno 7 svezaka), »Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja« (od 1983. objavljeno 18 svezaka), »Problemi sjevernog Jadrana« (od 1963. objavljeno 5 svezaka), »Adriatica maritima« (od 1974. objavljena 3 sveska), te »Prinosi proučavanju ekonomike ribarstva« (od 1955. godine 7 svezaka), objavljuju se rezultati ekonomskih ili pretežno ekonomskih istraživanja.

Istraživanja iz područja prirodnih znanosti, matematičkih, fizičkih, kemijskih i tehničkih znanosti, osim u »Radu Jugoslavenske akademije«, objavljuju se u serijama: »Prirodoslovna istraživanja« (od 1913. godine objavljen 71 svezak), a u tom okviru 31 svezak »Acta geologica« i 13 svezaka »Acta biologica«, »Anali za šumarstvo« (od 1955. godine objavljeno 36 svezaka), »Thalassia jugoslavica« (od 1956. godine 11 svezaka), »Krš Jugoslavije« (od 1957. godine objavljena 32 sveska) »Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju« (od 1966. godine objavljeno 19 svezaka), »Rasprave odjela za matematičke, fizičke i tehničke znanosti« (od 1952. godine objavljeno 13 svezaka), »Posebna izdanja Odjela za prirodne nauke« (od 1952. godine 9 svezaka), »Paleontologia jugoslavica« (od 1958. godine 33 sveska), »Radovi Znanstvenog savjeta za naftu« (od 1972. godine objavljeno 28 svezaka), »Radovi« i »Bilten Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju« (od 1938. godine 7 svezaka), »Radovi Znanstvenog savjeta za pomorstvo« (od 1983. godine 3 sveska), »Larus«, godišnjak Zavoda za ornitologiju (od 1977. godine 2 sveska), »Travaux« Internacionalnog komiteta za proučavanje boksita, gline i aluminija ICSOBA (od 1965. godine objavljeno 18 svezaka).

Književnost je zastupana u časopisu »Forum« (od 1962. godine objavljena 183 sveska), te u serijama »Noviji pisci hrvatski (od 1949. godine 12 svezaka), »Hrvatski latinisti« (od 1951. godine 11 svezaka), »Kronika Zavoda za književnost i teatrologiju« (od 1975. objavljeno 28 svezaka), »Sabrana djela Silvija Strahimira Kranjčevića« (1958. godine 3 sveska), »Sabrana djela Antuna Gustava Matoša« (1973. godine 20 svezaka), »Sabrana djela Vladimira Nazora« (1977. godine 21 svezak), »Sabrana djela Ivana Gorana Kovačića« (1983. godine 5 svezaka).

Likovna umjetnost, osim u »Radu Akademije«, zastupljena je serijom »Bulletin Razreda za likovne umjetnosti« (od 1953. godine 39 svezaka), katalozima umjetničkih izložaba (217 svezaka) i katalozima galerija i zbirki (18 svezaka).

U okviru Razreda za muzičku umjetnost objavljuju se serije »Zbornik jugoslavenskih narodnih popjevaka« (od 1924. godine objavljeno 6 svezaka), »Spomenici hrvatske muzičke prošlosti« (od 1957. objavljena 3 sveska) i »Djela suvremenih hrvatskih kompozitora« (od 1959. godine objavljeno 25 svezaka). Prvi svezak u seriji »Spomenici glagoljaškog pjevanja« objavljen je 1983. godine.

Veliku skupinu publikacija čine izdanja izvan serija (347 svezaka). Među tim publikacijama nalaze se monografije, zbornici radova sa savjeto-

vanja i druga izdanja. Najveći dio tih izdanja spada u područje prirodnih i tehničkih znanosti (73 sveska), povijesti (64 sveska), književnosti (57 svezaka), medicine (53 sveska) i likovnih umjetnosti (24 sveska), glazbene umjetnosti (14 svezaka) i dr.

Mislim da posebno treba istaći djelatnost zavoda i centara Jugoslavenske akademije izvan Zagreba, i to: Zadar s 42 objavljena sveska, Dubrovnik 30 svezaka, Osijek 14 svezaka, Rijeka 9 svezaka, Vinkovci 5 svezaka, Split 4 sveska i Varaždin 1 svezak.

Konačno, treba spomenuti sekundarni časopis »Bulletin scientifique«, koji se objavljuje od 1953. godine i do sada je objavljeno 47 svezaka, te seriju »Hrvatska bibliografija« (od 1948. objavljeno 19 svezaka).

Ovaj letimični pregled izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti pokazuje da je naša Akademija bila aktivna na svim područjima znanosti i umjetnosti; detaljan pregled svih izdanja nalazi se u »Popisu izdanja« od 1867. do 1985. godine, koji danas predstavljamo javnosti i koji obuhvaća 2431 svezak s oko 600 tisuća stranica. Skroman uvid u izdavačku djelatnost Akademije omogućuje i ova izložba koju danas otvaramo.

Izdavačka aktivnost Akademije imala je i svoje uspone i svoje padove, što je ovisilo i o općim prilikama i o financijskom položaju Akademije. Razdoblje socijalističkog razvitka pogodovalo je ekspanziji izdavačke djelatnosti jer je bitno povećana društvena briga za uspješno djelovanje Akademije i jer je povećan broj članova Akademije, te broj znanstvenih radnika i umjetnika, tako da je u posljednjih deset godina ta djelatnost toliko intenzivirana da se u prosjeku svakog tjedna pojavljuje po jedno izdanje Akademije.

Zadatak je Akademije da i dalje unapređuje izdavačku djelatnost i da pronalazi načine da i u današnjim teškim prilikama održi barem dosadašnji tempo objavljivanja. S tom željom otvaram Izložbu izdavačke djelatnosti i predajem javnosti »Popis izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« u povodu 120. obljetnice osnivanja.

IZBORNA SKUPŠTINA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 11. ožujka 1986.

Dnevni red:

1. Izbor novih članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Prisutni: akademici Krešimir Balenović, Mirko Božić, Vladislav Brajković, Zoran Bujas, Dušan Čalić, Rudolf Filipović, Cvito Fisković, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Nenad Grčević, Drago Grdenić, Josip Hamm, Milan Herak, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Hrvoje Iveković, Zlatko Janković, Živko Jeličić, Ivan Jurković, Vjekoslav Kaleb, Jure Kaštelan, Branko Kesić, Vanda Kochansky-Devidé, Zdravko Lorković, Ivo Maček, Mirko Malez, Ranko Marinković, Andre Mohorovičić, Vilim Niče, Ivo Padovan, Boris Papandopulo, Hrvoje Požar, Kruno Prijatelj, Eugen Pusić, Duje Rendić-Miočević, Josip Seissel, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supičić, Frano Šimunović, Petar Šegedin, Nikola Škreb, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Josip Torbarina, Mirko Vidaković, Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Vladimir Bayer, Tihomil Beritić, Stanko Bilinski, Ljubo Boban, Rafo Bogišić, Ivan Brkanović, Dalibor Brozović, Ljubo Čečuk, Vladimir Devidé, Zvonimir Devidé, Boris Dogan, Božidar Finka, Jure Franičević-Pločar, Branko Fučić, Aleksandar Goldštajn, Franjo Hajnšek, Ksenofont Ilakovac, Želimir Janeš, Andrija Kaštelan, Radoslav Katičić, Dušan Klepac, Krista Kostial, Edo Kovačević, Slavko Krvavica, Vladimir Majer, Berislav Makjanić, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Davor Miličić, Milan Moguš, Slobodan Novak, Zvonimir Pavišić, Matko Peić, Ivo Perišin, Ante Polšak, Vladimir Popović, Mihovil Proštenik, Milan Ratković, Nikola Reiser. Ivo Ruszkowski, Hodimir Sirotković, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Dragovan Šepić, Ivo Šlaus, Franjo Švelec, Dubravko Tadić, Vojmir Vinja, Šime Vučetić i Teodor Wikerhauser.

Predsjedava: predsjednik akademik *Jakov Sirotković.*

1. Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,10 sati i pozdravlja sve prisutne.

Predsjednik poziva Skupštinu da minutom šutnje oda počast preminulom članu akademiku Stjepanu Šuleku, izvanrednom članu Ivi Vinskom i dopisnim članovima Borislavu Blagojeviću i Jeanu Cassouu.

2. Na prijedlog predsjednika Skupština jednoglasno i bez rasprave prihvaća predloženi dnevni red, a za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademika Dragu Ikića.

Nakon toga predsjednik predlaže skrutatore, i to: akademika Hrvoja Požara, za predsjednika, akademike Vladimira Stipetića, Ivu Padovana, Ivu Supičića i Rudolfa Filipovića, i izvanredne članove Slavka Krvavicu, Slavka Mihalića i Borisa Dogana, za članove komisije.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnje Skupštine ispričali akademici Petar Guberina, Mladen Paić, Ivan Supek i izvanredni članovi Smiljko Ašperger, Dragutin Fleš, Stevan Milković i Jelena Krmpotić-Nemanić.

Na temelju izvještaja razredâ, a u skladu s članom 38. Statuta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, predsjednik iznosi prijedlog Predsjedništva Skupštini da se u kvorum i broj glasova što ga za izbor moraju dobiti kandidati ne uračunavaju članovi koji su zbog duže bolesti spriječeni sudjelovati u radu Akademije, i to: akademici Danilo Blanuša, Lavoslav Horvat, Vjekoslav Parać, Josip Roglić i izvanredni član Ljubo Ivančić.

Skupština jednoglasno i bez rasprave prihvaća ovaj prijedlog.

Predsjednik konstatira da Akademija današnjim danom broji 123 redovna i izvanredna člana. Uzevši u obzir prijašnji zaključak o članovima čiji se broj ne uračunava u kvorum, dvotrećinski kvorum iznosi 80 članova. Budući da zasjedanju prisustvuju 103 člana Akademije, Skupština može pristupiti pravovaljanom izboru novih članova. Najmanji broj glasova što ga mora dobiti pojedini kandidat da bi bio izabran iznosi 60, tj. većinu glasova svih redovnih i izvanrednih članova Akademije, odbivši one koji se ne uračunavaju u kvorum.

Predsjednik utvrđuje da su članovi primili izborne materijale, te obrazlaže prijedlog za izbor Vladimira Preloga za počasnog člana Akademije. Nakon toga moli razredne tajnike, da prema prijašnjem zaključku Predsjedništva, obrazlože prijedloge o kandidatima za dopisne i redovne članove.

Nakon što su tajnici Razreda za društvene znanosti, Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, Razreda za prirodne znanosti, Razreda za medicinske znanosti, Razreda za filološke znanosti, Razreda za suvremenu književnost, Razreda za likovne umjetnosti i Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, akademici Duje Rendić-Miočević, Zlatko Janković, Milan Herak, Drago Ikić, izv. član Antica Menac u ime Razreda za filološke znanosti, izv. član Rafo Bogišić, izv. član Branko Fučić u ime Razreda za likovne umjetnosti i akademik Ivan Supičić, dali obrazloženje o kandidatima za dopisne i redovne članove, predsjednik otvara raspravu.

Nakon rasprave akademika Predraga Vranickog, predsjednik moli glavnog tajnika akademika Hrvoja Požara, da objasni način glasovanja. Akademik Hrvoje Požar podrobno objašnjava način glasovanja.

Budući da nitko od prisutnih ne traži objašnjenje u smislu izbornog postupka, prelazi se na izborne radnje. Skrutatori dijele glasačke listiće i obavlja se izbor.

Predsjednik predlaže da, dok skrutatori prebroje glasove, razredni tajnici pročitaju sažetke o kandidatima za izvanredne članove i članove suradnike.

Nakon što su tajnici Razreda za društvene znanosti, Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, Razreda za prirodne znanosti, Razreda za medicinske znanosti, Razreda za filološke znanosti, Razreda za suvremenu književnost, Razreda za likovne umjetnosti i Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, akademici Duje Rendić-Miočević, Zlatko Janković, Milan Herak, Drago Ikić, izv. članovi Milan Moguš, Rafo Bogišić, Edo Kovačević i akademik Ivan Supičić dali obrazloženje o kandidatima za izvanredne članove i članove suradnike, predsjednik otvara raspravu.

Budući da se nitko ne javlja za riječ, predsjednik moli akademika Hrvoja Požara, predsjednika skrutatorske komisije, da podnese izvještaj o broju glasova za počasnog člana, redovne članove i dopisne članove strane državljane, jer skrutatorska komisija nije završila prebrojavanje glasova za dopisne članove — državljane SFRJ.

Na temelju podnesenog izvještaja, predsjednik proglašava da je za *počasnog člana* izabran

Vladimir Prelog

Za redovne članove Akademije izabrani su:

1. Vladimir Bayer u Razredu za društvene znanosti
2. Ljubo Boban u Razredu za društvene znanosti
3. Dragovan Šepić u Razredu za društvene znanosti
4. Stanko Bilinski u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
5. Mihovil Proštenik u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
6. Vladimir Majer u Razredu za prirodne znanosti
7. Davor Miličić u Razredu za prirodne znanosti
8. Zvonimir Pavišić u Razredu za medicinske znanosti
9. Tihomil Beritić u Razredu za medicinske znanosti
10. Radoslav Katičić u Razredu za filološke znanosti
11. Dalibor Brozović u Razredu za filološke znanosti
12. Milan Moguš u Razredu za filološke znanosti
13. Edo Kovačević u Razredu za likovne umjetnosti
14. Nikola Reiser u Razredu za likovne umjetnosti.

Za dopisne članove — strane državljane izabrani su:

1. Victor Frederick Weisskopf
2. Egon Matijević
3. Niels K. Jerne
4. Henrik Birnbaum
5. František Vaclav Mareš
6. Nikita Iljič Tolstoj
7. Henri Lefebvre.

Predsjednik čestita novoizabranim članovima.

Predsjednik najavljuje da se pristupa izboru izvanrednih članova i članova suradnika, nakon čega skrutatori ponovno dijele glasačke listiće, prikupljaju listiće i broje glasove.

Za brojanja glasova, predsjednik daje odmor i moli članove da se ne razilaze kako bi se moglo ponoviti glasovanje za neke od predloženih kandidata za izvanredne članove, jer u tri razreda ima više predloženih kandidata od broja mjesta.

Nakon odmora, predsjednik moli akademika Hrvoja Požara da podnese izvještaj o rezultatima glasovanja za izvanredne članove, članove suradnike i za dopisne članove — državljane SFRJ.

Na temelju podnesenog izvještaja predsjednik objavljuje da su za *dopisne članove — državljane SFRJ izabrani:*

1. Zdenko Vinski u Razredu za društvene znanosti
2. Zlatko Winkler u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
3. Dina Keglević u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
4. Stevan Karamata u Razredu za prirodne znanosti
5. Zvonimir Maretić u Razredu za medicinske znanosti
6. Šime Spaventi u Razredu za medicinske znanosti
7. Tine Logar u Razredu za filološke znanosti
8. Pavao Tekavčić u Razredu za filološke znanosti
9. Božidar Vidoeski u Razredu za filološke znanosti
10. Vesna Parun u Razredu za suvremenu književnost
11. Mihailo Lalić u Razredu za suvremenu književnost
12. Milorad Živančević u Razredu za suvremenu književnost
13. Milan Konjović u Razredu za likovne umjetnosti
14. Dimitrije Stefanović u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Za izvanredne članove, u prvom krugu glasovanja, izabrani su:

1. Vladimir Ibler u Razredu za društvene znanosti
2. Josip Adamček u Razredu za društvene znanosti
3. Branko Bošnjak u Razredu za društvene znanosti
4. Adolf Dragičević u Razredu za društvene znanosti
5. Lujo Margetić u Razredu za društvene znanosti

6. Vojislav Bego u Razredu za matematičke, fizičke, kem. i teh. znanosti
7. Vinko Škarić u Razredu za matematičke, fizičke, kem. i teh. znanosti
8. Velimir Kranjec u Razredu za prirodne znanosti
9. Vlatko Silobrčić u Razredu za prirodne znanosti
10. Mladen Sekso u Razredu za medicinske znanosti
11. Dragan Dekaris u Razredu za medicinske znanosti
12. Josip Vončina u Razredu za filološke znanosti
13. Stjepan Babić u Razredu za filološke znanosti
14. Eduard Hercigonja u Razredu za filološke znanosti
15. Ante Vulin u Razredu za likovne umjetnosti
16. Radovan Nikšić u Razredu za likovne umjetnosti
17. Koraljka Kos u razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju
18. Lovro Županović u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Za članove suradnike izabrani su:

1. Tomislav Raukar u Razredu za društvene znanosti
2. Alica Wertheimer-Baletić u Razredu za društvene znanosti
3. Božidar Jelčić u Razredu za društvene znanosti
4. Mladen Štulhofer u Razredu za medicinske znanosti
5. Theodor Dürrigl u Razredu za medicinske znanosti
6. Ivo Čikeš u Razredu za medicinske znanosti
7. Ivan Prpić u Razredu za medicinske znanosti
8. Branimir Glavičić u Razredu za filološke znanosti
9. Ivan Aralica u Razredu za suvremenu književnost
10. Vinko Zlamalik u Razredu za likovne umjetnosti
11. Krešimir Kovačević u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Predsjednik čestita novoizabranim članovima. Budući da je u Razredu za medicinske znanosti, zbog nedovoljnog broja glasova što su ih dobili pojedini kandidati, potrebno ponoviti glasovanje — predsjednik predlaže da se za četiri kandidata koji su dobili više od 30 glasova ponovno glasuje. Skrutatorska komisija dijeli glasačke listiće za ponovno glasovanje za kandidate Slavka Cvetnića, Radovana Medveda, Zvonimira Krajinu i Krešimira Čupaka.

Nakon što je akademik Hrvoje Požar podnio izvještaj o rezultatima drugog kruga glasovanja za izvanredne članove u Razredu za medicinske znanosti, predsjednik proglašava da je izabran:

1. Slavko Cvetnić.

Predsjednik čestita novoizabranom izvanrednom članu.

Obavještavajući Skupštinu da će se svečano proglašenje novih članova Jugoslavenske akademije održati 16. travnja 1986. godine u 11 sati u palači Akademije, predsjednik zahvaljuje stručnim suradnicima i službama Akademije na poslu koji su obavili pripremajući ovu Skupštinu. Isto tako zahvaljuje predstavnicima tiska, radija i televizije na praćenju rada ove Skupštine i rada Akademije u cjelini i zaključuje skupštinsko zasjedanje u 21.20.

IZBORNA SKUPŠTINA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 3. travnja 1986.

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara i skrutatora
3. Izbor jednog člana Predsjedništva Akademije

Prisutni: akademici Stanko Bilinski, Tihomil Beritić, Vladislav Brajković, Ljubo Boban, Dalibor Brozović, Zoran Bujas, Rudolf Filipović, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Nenad Grčević, Petar Guberina, Milan Herak, Drago Ikić, Hrvoje Iveković, Zlatko Janković, Vjekoslav Kaleb, Branko Kesić, Vanda Kochansky-Devidé, Edo Kovačević, Ivo Maček, Vladimir Majer, Mirko Malez, Ranko Marinković, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Vilim Niče, Ivo Padovan, Mladen Paić, Boris Papandopulo, Zvonimir Pavišić, Hrvoje Požar, Nikola Reiser, Duje Rendić-Miočević, Josip Seissel, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Petar Šegedin, Nikola Škreb, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Josip Torbarina, Mirko Vidaković, Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Josip Adamček, Gaja Alaga, Stjepan Babić, Vojin Bakić, Vojislav Bego, Rafo Bogišić, Tomo Bosanac, Branko Bošnjak, Slavko Cvetnić, Zvane Črnja, Dragan Dekaris, Vladimir Devidé, Zvonimir Devidé, Adolf Dragičević, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Branko Fučić, Aleksandar Goldštajn, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Želimir Janeš, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Berislav Makjanić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Radovan Nikšić, Slobodan Novak, Matko Peić, Ante Polšak, Vladimir Popović, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir

Sirotković, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Vinko Škarić, Franjo Švelec, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Šime Vučetić, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik *Jakov Sirotković.*

1. Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,10 sati i obavještava Skupštinu da prema odredbama Statuta Akademije, za pravovaljano odlučivanje o pitanjima koja su na dnevnom redu, Skupštini mora prisustvovati dvije trećine ukupnog broja članova. Ustanovljuje da ovoj Skupštini prisustvuje 98 od ukupno 142 redovna i izvanredna člana, pa može provesti pravovaljane izbore.

Predsjednik upoznaje Skupštinu s prijedlogom Predsjedništva da se u kvorum Skupštine ne uračunavaju članovi koji su zbog duže bolesti spriječeni sudjelovati u radu Skupštine, i to: akademici Danilo Blanuša, Lavoslav Horvat, Vjekoslav Parać, Josip Roglić i izvanredni član Ljubo Ivančić.

Skupština bez rasprave donosi zaključak kojim se usvaja ovaj prijedlog.

2. Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se za zapisničara zasjedanja izabire akademik Milan Moguš, a za skrutatore akademik Ljubo Boban za predsjednika i izvanredni članovi Vladimir Matković i Antica Menac za članove komisije.

3. Nakon toga predsjednik upoznaje Skupštinu s prijedlogom Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, koji je podržalo i Predsjedništvo Akademije, da se na ispražnjeno mjesto člana Predsjedništva nakon smrti akademika Stjepana Šuleka izabere akademik Ivo Maček. Predsjednik pita Skupštinu ima li i drugih kandidata i zatim otvara raspravu o predloženom kandidatu .

Predsjednik zaključuje raspravu i moli glavnog tajnika akademika Hrvoja Požara da objasni način glasovanja.

Akademik Hrvoje Požar obrazlaže tehniku glasovanja i obavještava da, uzimajući u obzir broj članova Skupštine, te broj onih članova koji su zbog duže bolesti spriječeni sudjelovati u radu Skupštine, kandidat za izbor mora dobiti najmanje 69 glasova.

Predsjednik zahvaljuje akademiku H. Požaru, poziva Skupštinu da pristupi izbornom činu i skrutatore da podijele glasačke listiće.

4. Nakon obavljenog glasovanja predsjednik moli skrutatorsku komisiju da utvrdi rezultate izbora i predlaže da odmah započne redovito zasjedanje Skupštine Akademije.

Nakon prekida na kraju redovitog skupštinskog zasjedanja predsjednik moli akademika Ljubu Bobana, predsjednika skrutatorske komisije, da izvjesti Skupštinu o rezultatima glasovanja za člana Predsjedništva.

Akademik Ljubo Boban izvještava da je za člana Predsjedništva Akademije izabran akademik Ivo Maček za iduće razdoblje od četiri godine.

Budući da je time iscrpljen dnevni red, predsjednik zaključuje skupštinsko zasjedanje u 18,20 sati.

PRVO REDOVITO GODIŠNJE ZASJEDANJE SKUPŠTINE JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 3. travnja 1986.

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara
3. Ovjeravanje zapisnika prvog redovitog godišnjeg zasjedanja Skupštine, održanog 28. ožujka 1985.
4. Izvještaj o radu Akademije u godini 1985.
5. Odobravanje završnog računa Akademije za godinu 1985.
6. Planovi rada Akademije za godinu 1986.
7. Financijski plan Akademije za godinu 1986.
8. Planovi rada Akademije za razdoblje 1986—1990. godine
9. Osnivanje Znanstvenog savjeta za promet
10. Osnivanje Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo
11. Eventualije.

Prisutni: akademici Stanko Bilinski, Tihomil Beritić, Vladislav Brajković, Ljubo Boban, Dalibor Brozović, Zoran Bujas, Rudolf Filipović, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Nenad Grčević, Petar Guberina, Milan Herak, Drago Ikić, Hrvoje Iveković, Zlatko Janković, Vjekoslav Kaleb, Branko Kesić, Vanda Kochansky-Devidé, Edo Kovačević, Ivo Maček, Vladimir Majer, Mirko Malez, Ranko Marinković, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Vilim Niče, Ivo Padovan, Mladen Paić, Boris Papandopulo, Zvonimir Pavišić, Hrvoje Požar, Nikola Reiser, Duje Rendić-Miočević, Josip Seissel, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Petar Šegedin, Nikola Škreb, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Josip Torbarina, Mirko Vidaković, Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Josip Adamček, Gaja Alaga, Stjepan Babić, Vojin Bakić, Vojislav Bego, Rafo Bogišić, Tomo Bosanac, Branko Bošnjak, Slavko Cvetnić, Zvane Črnja, Dragan Dekaris, Vladimir Devidé,

Zvonimir Devidé, Adolf Dragičević, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Branko Fučić, Aleksandar Goldštajn, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Želimir Janeš, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Berislav Makjanić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Radovan Nikšić, Slobodan Novak, Matko Peić, Ante Polšak, Vladimir Popović, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir Sirotković, Marko Šarić, Stjepan Ščavničar, Vinko Škarić, Franjo Švelec, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Šime Vučetić, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik *Jakov Sirotković.*

1. Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,25 sati, utvrđuje da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova da bi ona mogla pravovaljano odlučivati o pitanjima što se nalaze na dnevnom redu i pozdravlja sve prisutne.

Predsjednik daje na glasovanje prijedlog dnevnog reda u tekstu koji je upućen svim članovima Skupštine. Budući da nema primjedaba, predloženi dnevni red je jednoglasno usvojen.

2. Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademika Milana Moguša.

3. Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se ovjerava zapisnik prvog redovitog godišnjeg zasjedanja Skupštine, održanog 28. ožujka 1985. godine.

Nakon toga Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog da se rasprava o 4, 5, 6, 7. i 8. točki dnevnog reda vodi zajednički.

4, 5, 6, 7 i 8. Predsjednik konstatira da je izvještaj o radu Akademije u godini 1985. tiskan u »Ljetopisu« za tu godinu, koji je dostavljen svim članovima, pa moli glavnog tajnika, akademika Hrvoja Požara, da iznese dopune toga izvještaja i istovremeno dade napomene uz 5, 6, 7. i 8. točku dnevnog reda za koje su također dostavljeni materijali.

Riječ akademika Hrvoja Požara:

Druže predsjedniče, poštovani članovi Akademije!

Ovaj izvještaj obuhvaća rad Akademije u 1985. godini, planove rada za 1986. godinu i planove rada za razdoblje od 1986. do 1990. godine.

Uz poziv na Skupštinu dostavljen je svim članovima Skupštine 89. svezak Ljetopisa Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, u kojem je podrobno prikazan rad Skupštine, Predsjedništva i razreda Akademije, odjela i jedinica Istraživačkog centra, znanstvenih savjeta, odbora i centara, muzejsko-galerijskih jedinica, te jedinica u okviru stručnih službi Akademije.

Krajem 1985. godine naša je Akademija imala 58 redovnih i 66 izvanrednih članova, 111 dopisnih članova, od toga 60 dopisnih članova iz inozemstva, te 86 članova suradnika. Tokom 1985. godine Akademija je izgubila 4 redovna, 4 izvan-

redna i 6 dopisnih članova. Na izbornoj skupštini održanoj 11. ožujka 1986. godine izabrano je 14 redovnih, 19 izvanrednih i 21 dopisni član te 11 članova suradnika. Tako danas Akademija ima 71 redovnog člana, 71 izvanrednog i 130 dopisnih članova, te 81 člana suradnika. To je najveći broj članova koji je Akademija ikada imala. To je povećanje broja članova omogućeno novim Zakonom o Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti koji je stupio na snagu krajem 1983. godine.

Osim redovne godišnje skupštine u 1985. godini održana su dva izvanredna zasjedanja Skupštine i izborno zasjedanje. Na prvom izvanrednom zasjedanju donijet je Statut Akademije, a na drugom izvanrednom zasjedanju Pravilnik o izboru članova Akademije i Poslovnik o izboru članova Predsjedništva. Na izbornoj skupštini, održanoj 19. studenoga 1985. godine izabrani su članovi Predsjedništva za slijedeće četverogodišnje razdoblje.

U »Ljetopisu« se nalaze podaci o djelatnosti svih razredâ, koji obuhvaćaju organizacijsku djelatnost razredâ, pregled prihvaćenih rukopisa, rad odbora i komisija u okviru razredâ, popis objavljenih izdanja i izdanja u tisku, pregled održanih predavanja, te ukupnu aktivnost članova Akademije.

Istraživački centar ima 23 istraživačke jedinice, svrstane u pet odjela: za društvene znanosti. za pomorstvo, za prirodne znanosti, za jezik, književnost i teatrologiju, te zavode za znanstveni rad. Osim u Zagrebu, sjedišta su jedinica u Dubrovniku, Splitu, Zadru, Rijeci, Osijeku, Vinkovcima i Varaždinu. U radnoj zajednici Istraživačkog centra radi ukupno 121 radnik i 16 pripravnika, a od toga 77 znanstvenih radnika i istraživača. U radnoj zajednici Muzejsko-galerijskih jedinica djeluje Strossmayerova galerija starih majstora, Kabinet grafike, Gliptoteka i Majstorske radionice, dok u okviru stručnih službi djeluje Arhiv, Knjižnica, Arboretum u Trstenom i Centar za znanstveni rad u Vinkovcima. U »Ljetopisu« su podaci o znanstvenoistraživačkom radu u svim jedinicama, sudjelovanjima na znanstvenim skupovima, pripremi publikacija, izdavačkoj djelatnosti, te o aktivnosti znanstvenih radnika i istraživača izvan Akademije.

U posljednjim godinama proširena je aktivnost Akademije osnivanjem novih znanstvenih jedinica i odbora, što traži nove, pogotovu mlade znanstvene radnike i istraživače. To pokazuje i broj pripravnika koji danas rade u istraživačkim jedinicama. Položaj pripravnika, pogotovu kad se pripravnički staž produljuje na dvije i više godina, nije zavidan zbog nesigurne budućnosti, što negativno utječe i na radnu aktivnost. Pomanjkanje raspoloženja za pretvaranje pripravničkog statusa u stalni radni odnos u radnim zajednicama bila je posljedica straha da će se na više dijelova morati dijeliti ograničeni »financijski kolač«, s jedne strane, a s druge strane, takvo je nestabilno stanje uzrokovano i nedovoljno definiranim odnosima sa SIZ-ovima, koji bi trebali osigurati potrebna sredstva za nova radna mjesta. Mislim da treba poduzeti sve moguće da se to pitanje povoljno riješi, da bi se unaprijedila djelatnost Akademije i da bi se stabilizirao položaj onih pripravnika koji su to svojim radom zaslužili.

Osim toga, u okviru Akademije djeluju organizacijske jedinice izvan radnih zajednica. To su: Terminološki odbor, Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva, Internacionalni komitet za istraživanje boksita, glinice i aluminija (ICSOBA), Jugoslavenski centar za kristalografiju, Odbor za narodni život i običaje, Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Znanstveni savjet za naftu, Znanstveni savjet za zaštitu prirode, Znanstveni savjet za pomorstvo, Centar za teorijsku fiziku i Centralna redakcija Bulletin Scientifique.

Pregled rada razredâ, organizacijskih jedinica, članova Akademije, znanstvenih i umjetničkih radnika u organizacijskim jedinicama pokazuje aktivnost i uspješnost na unapređenju znanosti i umjetnosti.

Iskustva s radom znanstvenih savjeta vrlo su pozitivna, jer se takvom organizacijskom formom uspješno povezuje djelovanje Akademije s nizom istraživačkih i privrednih organizacija i jer se u rad Akademije uključuju stručnjaci različitih profila. Zbog toga smatramo da je potrebno proširiti djelovanje Akademije preko znanstvenih savjeta i na ona područja koja su prioritetna za dalji razvoj, kao što je poljoprivreda i šumarstvo, promet, turizam. To je i razlog što se na dnevnom redu današnje Skupštine nalaze dva prijedloga za osnivanje znanstvenih savjeta.

Suradnja s ostalim našim akademijama osim u okviru Savjeta akademijâ, u kojem su sve naše akademije, odvija se u međuakademijskim odborima, kojih ima pedesetak, a od njih 16 ima sjedište u našoj Akademiji. Veći je dio međuakademijskih odbora aktivan, ali ima i međuakademijskih odbora koji su u posljednje vrijeme neaktivni, što je u prvom redu posljedica nestanka inicijativa osnivača i najaktivnijih članova takvih odborâ, koji se, međutim, nisu zamijenili mlađim aktivnim članovima.

Međunarodna suradnja Akademije odvija se na temelju ugovora inozemnih akademija i našeg Savjeta akademija, odnosno na temelju bilateralnih ugovora između inozemnih akademija i naše Akademije. Ta suradnja obuhvaća rad na zajedničkim temama, organizaciju znanstvenih skupova i umjetničkih izložaba, te razmjenu znanstvenih radnika i umjetnika. Takva suradnja postojala je u 1985. godini s Austrijskom akademijom znanosti, Bugarskom akademijom znanosti, Čehoslovačkom akademijom znanosti, Kineskom akademijom prirodnih znanosti, Kineskom akademijom društvenih znanosti, Mađarskom akademijom znanosti, Akademijom znanosti DDR, Akademijom umjetnosti DDR, Poljskom akademijom znanosti, Akademijom znanosti SSSR, Nacionalnom akademijom znanosti u Washingtonu, Britanskom akademijom i Kraljevskim društvom u Londonu. U suradnji s inozemnim akademijama radi se na pedesetak tema i projekata, a u okviru razmjene boravila su u inozemnim znanstvenim institucijama 44 naša znanstvena radnika, a u nas 39 inozemnih znanstvenih radnika. Velike poteškoće u realizaciji intenzivnije razmjene znanstvenih radnika i umjetnika predstavljaju ogromni troškovi prijevoza što praktički onemogućuje razmjenu s udaljenijim zemljama (SAD, Kina, SSSR).

Tokom 1985. godine objavljeno je 73 naslova u 85 svezaka, na nešto više od 14.500 stranica. To je s obzirom na objavljeni broj svezaka sigurno najplodnija godina tokom dosadašnjeg djelovanja Jugoslavenske akademije. Među tim izdanjima nalazi se 6 knjiga »Rada« Jugoslavenske akademije, reprezentativna edicija »Strossmayerova galerija starih majstora« (zajedno s izdavačkom organizacijom »Spektar«), djelo »Digestivna kirurgija« (zajedno s Grafičkim zavodom Hrvatske), »Zbornik u čast Petru Skoku«, 2. svezak »Rječnika hrvatskoga kajkavskog književnog jezika«, 49. knjiga »Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena«, 13. knjiga »Zbornika Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu«, 21. svezak »Anala Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku«, 12. svezak časopisa »Filologija«, 8 svezaka časopisa »Forum«, 2 sveska »Hrvatskog dijalektološkog zbornika«, 11. knjiga »Onomastica jugoslavica«, 7. svezak »Suvremeni ekonomski problemi«, 13 svezaka »Radova Zavoda za ekonomska istraživanja, prvi svezak »Biblioteke Fo-

rum«, 2 sveska »Acta geologica«, 2 sveska »Anali za šumarstvo«, 3 sveska »Paleontologia jugoslavica«, 1 svezak »Acta biologica«, 2 sveska izdanja Centra u Osijeku, jedan svezak Centra u Vinkovcima, zbornici radova sa savjetovanja, spomenice preminulim članovima, predavanja u Akademiji itd. U 1985. godini potpuno je pripremljen kompletni Popis izdanja Jugoslavenske akademije, od 1966. do 1985.

Suradnja sa Znanstvenom knjižarom »Mladost« odvijala se do otprilike prije godinu dana, kako je izvještavano na prošlim skupštinama, na zadovoljavajući način. U posljednje vrijeme, međutim, opažena je pasivnost u brizi za plasman naših izdanja kao i u brizi da se kupcima stave na raspolaganje zatražene knjige. Izgleda da je, s obzirom na pogoršane materijalne prilike, pao interes radnika u Znanstvenoj knjižari za plasman naših knjiga. Takvo stanje nije u interesu Akademije, pa je potrebno naći rješenje koje bi omogućilo bolju vezu s interesentima za naša izdanja i bolje poslovne odnose. Pri tom treba nastojati da se naša izdanja pojavljuju i u drugim središtima u našoj Republici, pa i u drugim republikama.

Dio raspoloživih sredstava mora Akademija usmjeravati na održavanje svojih zgrada. Tako je u 1985. godini u tu svrhu utrošeno oko 35 milijuna dinara. Izvršeni su pripremni radovi za sanaciju palače Akademije sa svrhom da se postigne potrebna antiseizmička stabilnost. Radovi će započeti ovog proljeća. Akcija za sanaciju i restauraciju zgrade u Opatičkoj 18 nailazi na poteškoće u pogledu osiguranja sredstava, koja nisu mala i koja se nastoje osigurati društvenim dogovorom. U okviru te akcije izrađen je idejni projekt sanacije i restauracije Ilirske dvorane, a u toku je izrada kompletnog arhitektonsko-građevinskog i restauratorskog elaborata. Tokom prošle godine dovršena je vertikalna hidroizolacija podrumskog zida i horizontalna hidroizolacija zidova i podova u sjevernom podrumskom zidu. U zgradi na Strossmayerovu trgu 2 uvedeno je centralno grijanje. U Medvedgradskoj ulici 2, gdje je smještena Gliptoteka, uređeno je glavno stubište i uredske prostorije. Opsežni radovi izvršeni su na pokrovu zgrade u ulici I. G. Kovačića 37, a manji radovi na palači Milesi u Splitu, u Zavodu za povijesne znanosti u Rijeci i u Ljetnikovcu Gučetić u Trstenom.

Sustav financiranja koji je uveden prije četiri godine ima osnovnu manu što su obično ukupna sredstva kojima raspolaže Akademija poznata tek polovicom godine. Sredstva iz republičkog budžeta poznata su, naime, početkom godine, ali ona iznose nešto manje od polovice ukupnih sredstava, dok su sredstva od Republičke zajednice za znanost i Republičkog SIZ-a u oblasti kulture poznata tek polovicom godine. U prošloj godini toliko je otezano s odlukom o dijelu sredstava (nešto manje od 20%) od Republičke zajednice za znanost da je taj dio sredstava odobren neposredno pred kraj kalendarske godine. To je imalo negativne reperkusije na osobne dohotke radnika u Istraživačkom centru, jer se radilo baš o sredstvima za tu namjenu. Zbog takve dinamike donošenja odluka o dodjeli sredstava većina se djelatnosti Akademije financira kao da financijska godina počinje 1. srpnja.

U 1985. godini ukupni prihodi Akademije iznosili su nešto više od 408 milijuna dinara, od toga otpada na republički budžet 48,4%, na Republičku zajednicu za znanstveni rad 44,0%, a na Republički SIZ u oblasti kulture 7,6%. Rashodi su za oko 7,5 milijuna dinara viši od ostvarenih prihoda. Najveći dio odstupanja od planiranih sredstava pojavljuje se na poziciji materijalnih i operativnih izdataka (nešto više od 7 milijuna dinara), zbog povišenja cijena svih vrsta usluga, ogrjeva, električne energije, PTT-usluga, komunalnih naknada, zbog djelomičnog pokrića

troškova prijevoza zaposlenih, te zbog uvođenja nadoknade za topli obrok zaposlenih. Drugo je negativno odstupanje (oko 0,7 milijuna dinara) na poziciji redovnih poslova Predsjedništva i razredâ Akademije, zbog povećanja putnih troškova, povećanja cijena časopisa i knjiga, povećanja troškova pri organizaciji skupova, povećanja članarina i dr. Ta razlika rashoda nad prihodima pokrivena je privremeno, malim dijelom, smanjenjem rashoda na drugim pozicijama, prihodima od prodaje knjiga, te od ostalih prihoda, ali je zatraženo refundiranje od republičkog budžeta.

Od ukupnih rashoda Akademije 0,6% otpada na redovne poslove Predsjedništva i razredâ Akademije, 3,5% za redovnu izdavačku djelatnost, 10,3% za osnovni program i znanstvenoistraživački rad, 9,6% za stalne mjesečne nagrade članovima Akademije, 51,7% za redovnu djelatnost Akademijinih jedinica, 11,2% za materijalne i operativne izdatke, 9,7% za investicijsko održavanje, 1,6% za amortizaciju opreme i 1,8% za otplatu anuiteta. Može se reći da se s oko 2/3 svih raspoloživih sredstava (uključujući osobne dohotke radnika u istraživačkim jedinicama) financira znanstveni i umjetnički rad Akademije.

U Planovima rada za 1985. godinu navedena su planirana sredstva za 1986. godinu iz svih triju izvora. Sredstva republičkog budžeta poznata su i veća su nego u 1985. godini za 36,4%. Pri tom treba naglasiti da su tokom 1985. godine u dva navrata povišena sredstva iz republičkog budžeta, što se očekuje i ove godine, jer je već u toku takva akcija. Sredstva od Republičke zajednice za znanstveni rad i od Republičkog SIZ-a u oblasti kulture u planu iskazana su u planiranom iznosu, koji je povećan u odnosu na 1985. godinu za 76,6%, pa je planirano ukupno povećanje za 57,2%. To povećanje, koje izgleda veliko, ipak je manje od stope inflacije ostvarene u 1985. godini, a vjerojatno i od stope inflacije koja će biti ostvarena 1986. godine. Najveće povišenje predviđeno je u poziciji za redovnu djelatnost Akademijinih jedinica (osobni dohoci radnika), i to za 65,8%, jer je poznato da osobni dohoci radnika ozbiljno zaostaju za troškovima života. Potrebno je, međutim, izboriti se za planirano povećanje prihoda za koje postoje realne mogućnosti zbog povišenja stope izdvajanja za spomenute interesne zajednice. Struktura ostalih rashoda odgovara približno strukturi rashoda ostvarenih u 1985. godini.

Izgleda, međutim, da će se zbog reorganizacije Republičke zajednice za znanost otegnuti donošenje odluke o sredstvima za djelatnost Akademije, što bi moglo poremetiti redovnu djelatnost Akademije, a posebno osiguranje potrebnog povišenja osobnih dohodaka u istraživačkim jedinicama.

Pitanje mirovina članovima Akademije riješeno je na zadovoljavajući način. Premoštene su početne poteškoće, pa se na donošenje rješenja ne čeka onoliko koliko je to bilo prije dvije godine. Osim toga, povoljno su riješeni neki sporni slučajevi. Nadamo se da će brzo biti riješene i one prijave koje su danas u postupku.

Za ovu Skupštinu pripremljeni su prijedlozi planova rada za 1986. i planovi rada za razdoblje do 1990. godine. I jedne i druge planove rada izradili su razredi i jedinice Akademije. Planovi rada za 1986. godinu prikazuju planiranu djelatnost razreda i istraživačkih jedinica, dok su planovi rada za petogodište grupirani tematski tako da su istraživačke jedinice svrstane uz razrede kojima prema tematici pripadaju. U planovima rada obuhvaćeni su istraživački projekti, predviđeni skupovi i izdavačka djelatnost. I plan rada za 1986. godinu i planovi rada

do 1990. godine obuhvaćaju vrlo velik broj tema iz područja djelovanja svih razreda i članova Akademije, a njihovo dovršenje trebalo bi rezultirati objavljivanjem rezultata tih istraživanja. Ne treba sumnjati u dobru volju svih istraživača da se realiziraju planovi rada i da se pripreme rukopisi za objavljivanje. Izdavačka će djelatnost, međutim, nužno biti ograničena raspoloživim sredstvima, jer, prema dosadašnjem iskustvu, brže rastu tiskarske usluge i cijene papira od raspoloživih sredstava za izdavačku djelatnost. Taj se raskorak može djelomično premostiti suradnjom s izdavačkim organizacijama, što je već ostvarivano (Globus, Školska knjiga, Informator, Spektar). Pregledom plana izdavačke djelatnosti može se konstatirati da u tom planu ima dosta djela koja bi, s obzirom na njihovu komercijalnu vrijednost, mogla biti zanimljiva i za izdavačke organizacije. Dakako, dobar dio izdavačke djelatnosti Akademije spada u osnovnu djelatnost (Rad Jugoslavenske akademije, nastavak tradicionalnih serija), ali drugi dio te djelatnosti svakako da ima opravdanja uključiti u sustav financiranja društveno korisne knjige (sabrana djela istaknutih književnika, monografije u seriji Djela Jugoslavenske akademije, kritička izdanja znanstvenih djela iz prošlosti, opći i terminološki rječnici, umjetničke monografije, povijesne i ekonomske sinteze i sl.). Dio izdavačke djelatnosti Akademije, pogotovu periodičke publikacije, financiran je, barem djelomično, namjenskim sredstvima od SIZ-ova znanosti i kulture, pa je i to dragocjena pomoć za kontinuiranost objavljivanja više periodičkih publikacija. Treba spomenuti dragocjenu pomoć koju pružaju društveno-političke organizacije izdavačkim pothvatima jedinica u Osijeku i Vinkovcima, te sudjelovanje lokalnih SIZ-ova u financiranju izdavaštva jedinica u Dubrovniku, Zadru i Rijeci.

Predloženi planovi rada zapravo su planovi mogućnosti, a njihova realizacija ovisi s jedne strane o angaziranosti znanstvenih radnika i istraživača, a s druge strane, pogotovu s obzirom na izdavačku djelatnost, o raspoloživim sredstvima. Zbog toga se predlaže da se Planovi rada prihvate kao obveza u smislu programa istraživanja i pripreme publikacija, ali kao orijentacija u smislu izdavačke djelatnosti, s tim da se razredima prepusti odluka o prioritetima u okviru raspoloživih sredstava. Pri tom se preporuča razredima da nastoje što više sredstava osigurati iz drugih izvora.

Može se sa zadovoljstvom konstatirati da naše novinstvo, radio i televizija s pažnjom prate rad naše Akademije na čemu se srdačno zahvaljujemo.

Na kraju ovog izvještaja želim u ime Predsjedništva i Uprave zahvaliti na suradnji razrednim tajnicima, izabranim članovima Predsjedništva, voditeljima svih znanstvenih i muzejsko-galerijskih jedinica, svim članovima Akademije, radnicima u svim jedinicama i stručnim službama, jer bez njihovog zalaganja i aktivnosti ne bi bilo moguće izvršiti mnogobrojne i raznovrsne zadatke i dalje unaprijediti djelatnost ove institucije, koja je ove godine proslavila 120. godišnjicu postojanja.

Poslije uvodnog izlaganja akademika Hrvoja Požara, predsjednik otvara raspravu.

Nakon kraće rasprave izv. člana Šime Vučetića, Skupština jednoglasno donosi zaključak kojim se usvajaju: Izvještaj o radu Akademije u godini 1985, Završni račun Akademije za godinu 1985, Planovi rada Akademije za godinu 1986, Financijski plan Akademije za godinu 1986. i Planovi rada Akademije za razdoblje 1986—1990, dopunjeni prijedlo-

gom izv. člana Šime Vučetića da Akademija započne izdavanje sabranih djela i pisama R. Boškovića, te hrvatskih narodnih pjesama.

Planovi rada kako za 1986. godinu, tako i za razdoblje od 1986 do 1990. prihvaćeni su samo kao orijentacijski, jer će njihovo ostvarivanje ovisiti o raspoloživim sredstvima.

Na kraju je akademik Vladislav Brajković izrazio zadovoljstvo Skupštine radom Akademije u prošloj godini i zahvalio na svemu što je učinjeno.

9. Skupština nakon rasprave, u kojoj su sudjelovali akademici J. Sirotković, V. Brajković, N. Grčević, A. Mohorovičić i izvanredni član G. Alaga, s jednim suzdržanim glasom donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o osnivanju Znanstvenog savjeta za promet.

10. Skupština nakon rasprave akademika V. Stipetića jednoglasno donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o osnivanju Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo.

11. Obavještavajući Skupštinu da Uprava Akademije nije u statutarnom roku primila niti jedan prijedlog za raspravljanje u okviru točke eventualije, predsjednik zahvaljuje stručnim suradnicima i službama Akademije na poslu koji su obavili pripremajući ovu Skupštinu. Isto tako zahvaljuje predstavnicima tiska, radija i televizije na praćenju rada ove Skupštine i rada Akademije u cjelini i zaključuje skupštinsko zasjedanje u 18,25 sati.

SVEČANO PROGLAŠAVANJE NOVIH ČLANOVA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 16. travnja 1986.

Dnevni red:

1. Svečano proglašavanje novih članova Akademije

Predsjednik otvara svečani skup u 11 sati i pozdravlja sve prisutne. Nakon toga predsjednik je održao ovaj govor:

Poštovani uzvanici, drugarice i drugovi članovi Akademije,

srdačno vas pozdravljam i zahvaljujem što ste se odazvali našem pozivu da prisustvujete svečanom proglašavanju novih članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Izborna skupština Jugoslavenske akademije na kojoj su izabrani novi članovi održana je 11. ožujka ove godine, samo sedam dana nakon što smo svečano obilježili 120. obljetnicu naše Akademije. To i ovim izborima daje posebno obilježje.

S tim u vezi želio bih podsjetiti da je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti osnovana davne 1866. godine (4. ožujka), nakon punih 30 godina od pojave takve zamisli i decenija borbi za njezino ostvarenje. Odlučujuću ulogu u osnivanju Jugoslavenske akademije imao je đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer, doživotni pokrovitelj Akademije, dok za razvoj veoma plodne aktivnosti u znanosti, kulturi i društvenom životu Hrvatske i južnoslavenskih zemalja u prvih četvrt stoljeća djelovanja Akademije iznimno značenje ima njezin prvi predsjednik Franjo Rački.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti pod vodstvom Strossmayera i Račkog razvila se u snažnu znanstvenu ustanovu, afirmiranu u međunarodnim razmjerima. Bitno je utjecala na razvitak visokoga školstva u Hrvatskoj i odgoj mladih istraživača, te na procvat umjetnosti

i osnivanje novih znanstvenih i umjetničkih ustanova, a imala je i značajnu ulogu u razvitku i širenju znanosti i u drugim južnoslavenskim krajevima.

Programska osnova Jugoslavenske akademije iz njezinih prvih početaka bila je i znanstveno zasnovana i dalekovidna, prožeta spoznajama o znanosti i kulturi kao pokretačima društvenog progresa i humanijeg života, te sviješću da se nacionalna sloboda i suverenitet ne mogu postići bez afirmacije vlastitog kulturnog nasljeđa.

U uvjetima slobodne i ravnopravne zajednice svih naroda i narodnosti socijalističke samoupravne Jugoslavije takve su programske osnove dobile pun smisao, što je Jugoslavenskoj akademiji omogućilo da proširi, intenzivira i dalje razvija svoj plodni stvaralački rad.

Ovaj povijesni kontinuitet djelovanja Jugoslavenska akademija imala je i ima stalno u vidu. Obnovljena nakon oslobođenja, odmah je izborom Josipa Broza Tita za svoga počasnog člana to željela manifestirati, ostajući tako »lojalnim izvršiocem naučne i umjetničke oporuke svojih osnivača, vjernim tumačem idejnih, narodnih hrvatskih i jugoslavenskih tradicija i graditeljem svjetlije i sretne budućnosti svih naših naroda«.

Osnovne organizacijske jedinice Akademije u kojima se pokreće i koordinira njezin cjelokupni znanstveni i umjetnički rad jesu razredi, kojih danas ima osam i u kojima su obuhvaćena u osnovi sva područja suvremene znanosti i kulture. Istraživačka djelatnost Akademije pretežno se obavlja u zavodima i drugim znanstvenim te u muzejsko-galerijskim jedinicama ili u njihovoj organizaciji. Danas Jugoslavenska akademija ima 47 takvih jedinica, uključujući i znanstvene savjete u kojima, uz članove Akademije, djeluje velik broj vanjskih suradnika. Tako je na ostvarivanju programa istraživačkog rada okupljeno preko tisuću znanstvenih radnika i stručnjaka. Danas se u Akademiji radi na oko 150 znanstvenih projekata.

Rezultati Akademijina rada gotovo su u potpunosti dostupni javnosti, što se posebno ispoljava u objavljivanju radova. Tako je u toku proteklih 120 godina Akademija objavila 2.431 knjigu, od čega u posljednjih 40 preko 1.500, dok se u posljednjih 20 godina objavljuje prosječno jedna knjiga na tjedan (svakih 7 dana). Protekla 1985. godina bila je rekordna, jer je tiskano 85 knjiga (73 naslova u 85 svezaka).

Jugoslavenska akademija ima veoma razvijenu međuakademijsku suradnju sa svim drugim našim akademijama, kao što ima i široku međunarodnu suradnju u raznim oblicima. Takva je suradnja značajna za razmjenu znanstvenih dostignuća i zbližavanje naroda, a što je na liniji tradicionalnih nastojanja Jugoslavenske akademije, od interesa je za razvitak znanosti i umjetnosti u nas i prilog daljem jačanju ugleda socijalističke Jugoslavije u svijetu, širenju znanstvene istine o njezinoj prošlosti i sadašnjosti.

Najveće su bogatstvo Akademije njezini članovi. Oni su pokretači svih djelatnosti, istraživači i nosioci projekata, organizatori i koordinatori svih oblika suradnje. Jugoslavenska akademija se u izboru svojih članova uvijek rukovodila visokim znanstvenim i umjetničkim kriterijima.

Stoga je ona od svojih početaka okupljala najistaknutije ličnosti znanosti i kulture hrvatskoga naroda, srpskoga naroda i drugih naroda Jugoslavije, a njeni počasni i dopisni članovi iz inozemstva bili su uvijek velika imena svjetske znanosti i umjetnosti.

Na osnovi novoga Zakona o Jugoslavenskoj akademiji, najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj ustanovi SR Hrvatske, koji je Sabor SR Hrvatske usvojio krajem 1983. godine, te u vezi s mogućnošću i potrebom popune Akademije, na protekloj Izbornoj skupštini članstvo Jugoslavenske akademije je znatno prošireno. Izabrano je 66 članova, i to: jedan počasni član, 7 dopisnih članova stranih državljana, 14 redovnih članova, 19 izvanrednih, 14 dopisnih članova (državljana SFRJ) te 11 članova suradnika. Tako u ovome času Jugoslavenska akademija ima jednog počasnog člana, 64 dopisna člana iz inozemstva, 71 redovnog člana, 71 izvanrednog člana, 65 dopisnih iz Jugoslavije te 81 člana suradnika, tj. ukupno 253 člana. U tako proširenom sastavu naša će Akademija biti u stanju još uspješnije ostvarivati svoje opsežne i složene zadatke.

Danas smo se sastali da bismo svečano proglasili nove članove i da bismo im uručili diplome koje im pripadaju. Stoga, s osjećajem zadovoljstva što mi je pripala ta čast, svečano proglašavam da su, na Izbornoj skupštini Jugoslavenske akademije od 11. ožujka 1986. godine, za nove članove Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti izabrani:

Za počasnog člana:

VLADIMIR PRELOG

Za dopisne članove — strane državljane:

HENRI LEFEBVRE
VICTOR FREDERICK WEISSKOPF
EGON MATIJEVIĆ
NIELS K. JERNE
HENRIK BIRNBAUM
FRANTIŠEK V. MAREŠ
NIKITA ILJIČ TOLSTOJ,

Za redovne članove:

VLADIMIR BAYER
LJUBO BOBAN
DRAGOVAN ŠEPIĆ
STANKO BILINSKI
MIHOVIL PROŠTENIK
VLADIMIR MAJER
DAVOR MILIČIĆ
ZVONIMIR PAVIŠIĆ
TIHOMIL BERITIĆ
RADOSLAV KATIČIĆ
DALIBOR BROZOVIĆ
MILAN MOGUŠ
EDO KOVAČEVIĆ
NIKOLA REISER,

Za izvanredne članove:

VLADIMIR IBLER
JOSIP ADAMČEK
BRANKO BOŠNJAK
ADOLF DRAGIČEVIĆ
LUJO MARGETIĆ
VOJISLAV BEGO
VINKO ŠKARIĆ
VELIMIR KRANJEC
VLATKO SILOBRČIĆ
MLADEN SEKSO
SLAVKO CVETNIĆ
DRAGAN DEKARIS
JOSIP VONČINA
STJEPAN BABIĆ
EDUARD HERCIGONJA
ANTE VULIN
RADOVAN NIKŠIĆ
KORALJKA KOS
LOVRO ŽUPANOVIĆ,

Za dopisne članove — državljane SFRJ:

ZDENKO VINSKI
ZLATKO WINKLER
DINA KEGLEVIĆ
STEVAN KARAMATA
ZVONIMIR MARETIĆ
ŠIME SPAVENTI
TINE LOGAR
PAVAO TEKAVČIĆ
BOŽIDAR VIDOESKI
VESNA PARUN
MIHAILO LALIĆ
MILORAD ŽIVANČEVIC
MILAN KONJOVIĆ
DIMITRIJE STEFANOVIĆ,

Za članove suradnike:

TOMISLAV RAUKAR
ALICA WERTHEIMER-BALETIĆ
BOŽIDAR JELČIĆ
MLADEN ŠTULHOFER
THEODOR DÜRRIGL
IVO ČIKEŠ
IVAN PRPIĆ
BRANIMIR GLAVIČIĆ
IVAN ARALICA
VINKO ZLAMALIK
KREŠIMIR KOVAČEVIĆ.

Svim novoizabranim članovima srdačno i iskreno čestitam u ime cjelokupnog članstva Jugoslavenske akademije, Predsjedništva Akademije i u svoje osobno i molim vas da sada preuzmete diplome.

U ime izabranih članova zahvalio je akademik Edo Kovačević. Tom prilikom on je rekao:

Poštovani druže predsjedniče,
poštovani članovi Jugoslavenske akademije.

Pala mi je u dio ugodna dužnost da u ime svih članova, koji su danas promovirani, zahvalim na izboru. Taj izbor je za sve nas veliko pri-

znanje i velika čast, to više što se on podudara s jubilejem koji smo nedavno obilježili, a to je 120. obljetnica ove visoke znanstvene i umjetničke ustanove, najstarije ustanove ove vrste među južnim Slavenima. Kroz to vrijeme, pod ovim drevnim krovom radilo je nekoliko generacija naših vrijednih znanstvenika i umjetnika. Veliki ugled, koji je zahvaljujući njihovu radu Jugoslavenska akademija s pravom stekla, ispunjava u ovom trenutku sve nas posebnim zadovoljstvom i ponosom.

Čast koju ste nam ovim izborom iskazali ispunjava nas istodobno i novim osjećajem dužnosti. Trudit ćemo se da tu čast i to povjerenje opravdamo i svojim budućim radom.

Još jednom čestitajući novoizabranim članovima, predsjednik zaključuje svečani skup i poziva sve sudionike da poslušaju prigodni koncert Tamare Smirnove-Šajfar.

IZVJEŠTAJ O RADU JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U GODINI 1986.

PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 1986. sedam redovitih sjednica. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

— Predsjedništvo je utvrdilo program Svečane sjednice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, koja će se održati 4. ožujka 1986. godine u povodu obilježavanja 120. obljetnice Akademije.

— Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akad. J. Sirotkovića o sjednici Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ, koja će se 4. i 5. ožujka održati u Zagrebu.

— Predsjedništvo je zaključilo da se redovito zasjedanje Skupštine Akademije, na kojem će se podnijeti izvještaj o radu Akademije u 1985. godini, donijeti planovi rada za 1986. godinu, te program rada Akademije u narednom srednjoročnom razdoblju, održi 3. travnja 1986. Istog dana sazvat će se Skupština Akademije radi izbora jednog člana Predsjedništva.

— Predsjedništvo je primilo na znanje prijedloge razredâ za izbor novih članova Akademije, uz primjedbu da je za kategoriju dopisnih članova državljana SFRJ predložen relativno velik broj znanstvenika i umjetnika koji djeluju na području Socijalističke Republike Hrvatske, premda je ta kategorija u prvom redu namijenjena istaknutim znanstvenicima i umjetnicima koji djeluju u drugim republikama i pokrajinama. Predsjedništvo smatra da tu činjenicu treba respektirati u budućim izborima.

— Predsjedništvo je obnovilo zaključak o prijedlozima za odlikovanje članova Akademije, jer je u međuvremenu isteklo vrijeme važnosti ranijeg zaključka, a postupak odlikovanja još nije završen.

— Predsjedništvo je utvrdilo Odluku o osnivanju Znanstvenog savjeta za promet Jugoslavenske akademije.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za društvene znanosti da se osnuje Znanstveni savjet Jugoslavenske akademije za poljoprivredu i šumarstvo. Predsjedništvo je utvrdilo i tekst prijedloga odluke o osnivanju spomenutog Savjeta, koja će biti predložena na usvajanje Skupštini Akademije.

— Predsjedništvo je uz manje primjedbe prihvatilo Pravilnik o organizaciji rada Zavoda za znanstveni rad u Osijeku.

— Predsjedništvo je osnovalo Odbor za koordinaciju proučavanja povijesti i kulture srpskog naroda u SRH.

Inicijativu za osnivanje ovog Odbora dali su Predsjedništvo CK SK Hrvatske i Predsjedništvo RK SSRNH. Osnivanje Odbora predloženo je radi trajnog i organiziranog praćenja stanja i razvoja međunacionalnih odnosa u kulturi i u zaštiti kulturne baštine srpskog naroda u Hrvatskoj, osiguranja sistemskog rada i koordinacije djelatnosti svih institucija na ostvarivanju projekta zaštite, proučavanja i objavljivanja djela iz njegove povijesti i kulture.

Odbor za koordinaciju istraživanja bit će sastavljen od članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, predstavnika znanstvenih institucija koje se bave tom problematikom, te istaknutih kulturnih i javnih radnika.

Nakon konzultacija u razredima Akademije, Predsjedništvo će utvrditi sastav Odbora.

— Predsjedništvo je usvojilo Pravilnik o korištenju knjižnim fondom Knjižnice Akademije.

— Predsjedništvo je dalo suglasnost na Protokol o razgovorima delegacije Austrijske akademije znanosti i Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ potpisan 4. lipnja 1986. u Zagrebu.

— Predsjedništvo se nije suglasilo s prijedlogom za osamostaljivanje Odsjeka u okviru Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti.

Predsjedništvo smatra da zasad nema potrebe dovoditi u pitanje jedinstvo Zavoda, s tim da predstavnici zainteresiranih razreda s voditeljem Zavoda i upraviteljima dvaju odsjeka razmotre eventualno sporna pitanja i nastoje naći zajedničko rješenje.

S obzirom na to da je istekao mandat dosadašnjem voditelju Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, Predsjedništvo je, u skladu s ranijim dogovorom, a na prijedlog tajnika Razreda za prirodne znanosti, imenovalo izvanrednog člana Slavka Krvavicu.

— Predsjedništvo je pokrenulo neka pitanja koja se odnose na postupak izbora u znanstvena zvanja, i to:

upozoreno je da ima mišljenja da se postupku izbora u znanstvena zvanja u okviru Akademije pristupa dosta olako i da bi ubuduće trebalo mijenjati tu praksu,

da se, s obzirom na promjene u postupku izbora u znanstvena zvanja, koje su izvršene novim Zakonom o znanstvenoistraživačkom radu, započeti postupci za izbor provedu po odredbama ranijeg zakona, a oni koji su pokrenuti nakon stupanja na snagu novog Zakona, po odredbama toga Zakona,

sugerirano je da se o pokretanju postupka za izbor u znanstvena zvanja obavijeste i voditelji zavoda u kojem je radnik zaposlen,

svim razredima treba dostaviti tekst novog Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, kako bi ujednačili praksu provođenja izbora u znanstvena zvanja.

— Prilikom razmatranja izvještaja akad. V. Stipetića sa studijskog boravka u Mađarskoj, Predsjedništvo se načelno suglasilo s inicijativom da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti bude organizator znanstvenog skupa o trgovinskim vezama između područja Jugoslavije i područja Mađarske u srednjem vijeku i novijim razdobljima, koji bi se trebao organizirati u proljeće 1988. godine u Dubrovniku. U Odbor za pripremu toga skupa Predsjedništvo je izabralo akademike D. Rendić-Miočevića i Vladimira Stipetića, prof. dr. Igora Karamana i dr. Ivana Perića, znanstvenog savjetnika, koji će za iduću sjednicu Predsjedništva pripremiti razrađeni prijedlog i program simpozija.

— Predsjedništvo je osnovalo radnu grupu za standardizaciju bibliografskih podataka koji se objavljuju u spomenicama preminulih članova Akademije. Članovi su radne grupe akademici R. Filipović, H. Požar, D. Rendić-Miočević i V. Stipetić.

— Akad. J. Sirotković, predsjednik Akademije, upoznao je članove Predsjedništva sa skorim posjetom Mauricea Druona, stalnog sekretara Francuske akademije našoj Akademiji, s programom njegovog boravka u našoj zemlji, te s nastojanjima da se tom prilikom razgovara o mogućnostima za uspostavljanje suradnje između dviju akademija.

Predsjedništvo je ovaj posjet ocijenilo korisnim i dalo određene sugestije u vezi s razgovorom koji će se voditi s M. Druonom. O toku i rezultatima toga posjeta Predsjedništvo će biti naknadno informirano.

U okviru ove problematike Predsjedništvo je podržalo inicijativu akad. D. Ikića da se ubrza postupak zaključivanja sporazuma o suradnji s Medicinskom akademijom SSSR-a, te razjasni situacija u vezi s mogućnošću realizacije sporazuma o suradnji s Akademijom znanosti Kube.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti da se zamoli Slovenska akademija znanosti in umetnosti da u toj Akademiji bude sjedište Međuakademijskog odbora za koordinaciju znanstvenoistraživačkog radâ razredâ i odjela za matematičke, prirodne i tehničke znanosti.

— Predsjedništvo je primilo na znanje i podržalo inicijativu za otkup dijela zbirke obitelji Mažuranić, koju su zajednički pokrenuli Muzej grada Zagreba, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture i Zavod za književnost i teatrologiju Akademije.

— Predsjedništvo se suglasilo da se inventar Pomorskog muzeja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku ustupi na korištenje Skupštini općine Dubrovnik, s time da Pomorski muzej Jugoslavenske akademije prijeđe u sastav Dubrovačkog muzeja u Dubrovniku te da se na muzejskim izlošcima, preuzetima od Jugoslavenske akademije, istakne da su vlasništvo zbirke Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Dan prestanka djelovanja Pomorskog muzeja u Dubrovniku kao jedinice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i drugi potrebni postupci u vezi s prelaskom tog Muzeja u sastav Dubrovačkog muzeja u Dubrovniku, način primopredaje inventara Muzeja i prostora u kojem Muzej djeluje utvrdit će se i provesti zajedničkim dogovorom Uprave Akademije, nadležnih organa Skupštine općine Dubrovnik i predstavnika Dubrovačkog muzeja u Dubrovniku.

— Predsjedništvo je prihvatilo inicijativu radi osiguranja uvjeta znanstvenog rada umirovljenih članova Akademije i zaključilo da se osnuje radna grupa sastavljena od glavnog tajnika Akademije i tajnika razredâ podnosilaca toga prijedloga.

Radna grupa će u dogovoru s predstavnicima Republičke zajednice za znanstveni rad razmotriti mogućnosti i način osiguranja financijskih sredstava potrebnih za znanstveni rad umirovljenih članova Akademije.

— Predsjedništvo je prihvatilo Pravilnik Znanstvenog savjeta za promet (cestovni, željeznički, PTT i zračni) i imenovalo u Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za promet Jugoslavenske akademije, kao predstavnike Jugoslavenske akademije ove članove Akademije: akademike Nenada Grčevića, Branka Kesića, i Andru Mo-

horovičića, izvanrednog člana Radovana Nikšića i člana suradnika Borisa Petza, a za članove zamjenike izvanredne članove Tomu Bosanca, Ivu Ruszkowskog i Antu Vulina.

— Predsjedništvo je prihvatilo Radni protokol o suradnji između Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i Akademije umjetnosti Njemačke Demokratske Republike za razdoblje od 1987. do 1989. godine.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti da se obilježi 200. obljetnica smrti Ruđera Boškovića, s time da Razred poduzme organizacijske i druge mjere uključujući tu i osiguranje financijskih sredstava potrebnih za pripremu skupa.

Predsjedništvo ocjenjuje da uz Međunarodni simpozij o Ruđeru Boškoviću ne bi trebalo vezati održavanje simpozija »Humanizam i svjetski mir«. Obrazloženi prijedlog za održavanje skupa »Humanizam i svjetski mir« valjalo bi uputiti Međuakademijskom odboru za proučavanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata, radi upoznavanja tog Odbora s predloženom akcijom i uspostavljanja zajedničke suradnje.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Skupštine općine Sisak da Akademija bude pokrovitelj znanstvenog skupa »Sisak — više od 2000 godina postojanja«.

— Predsjedništvo se u osnovi suglasilo s prijedlogom Konferencije SSRNH Zajednice općina Rijeka i zaključilo da Jugoslavenska akademija, s obzirom na važnost i značaj događaja, bude suorganizator znanstvenog obilježavanja 700. obljetnice Vinodolskog zakona, koje bi se održalo 1988. godine.

— Predsjedništvo je dalo podršku inicijativi Arheološkog muzeja u Splitu da se toj instituciji povjeri organizacija XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju 1994. godine.

— Predsjedništvo se suglasilo da Razred za prirodne znanosti bude pokrovitelj simpozija »Origins and Control of Neoplasia«.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti da Zavod za filozofiju znanosti i mir sudjeluje u projektu »Humanizam i svjetski mir«, koji bi se organizirao zajedno s Institutom za mirovnu politiku iz Philadelphije i sa sociološkim odjelom Landesuniverziteta iz Hessena, pod uvjetom da rad na tom projektu ne zahtijeva osiguranje financijskih sredstava od strane Jugoslavenske akademije.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za prirodne znanosti bude organizator znanstvenog skupa povodom 50. obljetnice smrti Andrije Mohorovičića.

— Predsjedništvo se suglasilo da pokrovitelj izložbe »Holografija i kulturno-povijesna baština« bude Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da Jugoslavenska akademija preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom u povodu 1000. obljetnice samostana sv. Krševana u Zadru, i u odbor za pripremu tog skupa delegiralo akademike D. Rendić-Miočevića i M. Suića.

— Predsjedništvo se suglasilo da Jugoslavenska akademija bude pokrovitelj samo znanstvenog skupa povodom obilježavanja 100. obljetnice rođenja Vladimira Becića, i to pod uvjetom da delegirani članovi Predsjedništva akademici A. Mohorovičić i E. Kovačević prethodno utvrde da se radi o skupu koji po sastavu predavača zavređuje pokroviteljstvo Akademije.

— Predsjedništvo je u načelu prihvatilo prijedlog da se u 1988. godini obilježi 400. obljetnica rođenja pjesnika Ivana Gundulića. Predsjedništvo se, nadalje, suglasilo s prijedlogom da se u povodu obilježavanja obljetnice održi međunarodni znanstveni simpozij prema prijedlogu Razreda za suvremenu književnost i Razreda za filološke znanosti.

U Odbor za obilježavanje 400. obljetnice rođenja Ivana Gundulića, Predsjedništvo Akademije izabralo je akad. A. Mohorovičića, akad. M. Moguša i izv. člana R. Bogišića.

— Predsjedništvo se suglasilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti bude pokrovitelj simpozija »Humanizam i svjetski mir« s tim da poslove neposredne organizacije ovog simpozija preuzme Zavod za filozofiju znanosti i mir.

— Predsjedništvo se u načelu suglasilo s prijedlogom Razreda za medicinske znanosti da taj Razred bude pokrovitelj I. međunarodne konferencije o traumatiziranju sudionika u tranzitnom prometu, koja bi se održala 1987. godine. Razred za medicinske znanosti naknadno će dostaviti Predsjedništvu razrađeni prijedlog.

— Predsjedništvo je na molbu Saveza inženjera i tehničara za zaštitu materijala Jugoslavije, zaključilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti bude pokrovitelj jugoslavenskog savjetovanja o temi »Stanje i perspektive zaštite materijala u Jugoslaviji« koje će se održati u Portorožu od 24. do 26. XI. 1986. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da pokroviteljstvo nad X. sastankom kemičara Hrvatske, koji će biti posvećen obilježavanju 100. obljetnice rođenja Lavoslava Ružičke, a održat će se u Zagrebu od 16. do 18. veljače 1987. godine, preuzme Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti.

— Predsjedništvo je ovlastilo akad. D. Rendić-Miočevića da u ime Akademije pozdravi znanstveni skup »Antički temelj naše suvremenosti«, koji organizira Savez društava za antičke studije, a akad. V. Stipetića da u ime Predsjedništva pozdravi skup »Susreti na dragom kamenu« u Pazinu.

— Predsjedništvo je prihvatilo inicijativu da se 50. obljetnica osnutka Gliptoteke obilježi prigodnom manifestacijom.

Radi provedbe prihvaćene inicijative Predsjedništvo Jugoslavenske akademije predlaže da se u okviru Razreda za likovne umjetnosti osnuje Organizacijski odbor za obilježavanje 50. obljetnice osnutka Gliptoteke.

— Predsjedništvo je imenovalo izv. člana M. Peića za predstavnika Akademije u znanstveno-nastavnom vijeću Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima.

— Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju da se na ispražnjeno mjesto upravitelja Centra za znanstveni rad u Vinkovcima predloži dr. Katica Čorkalo.

— Predsjedništvo je delegiralo akad. Ivu Padovana za člana komisije za obavljanje poslova u postupku dodjeljivanja Nagrade AVNOJ-a.

— Predsjedništvo je delegiralo izvanredne članove V. Iblera i I. Šlausa za predstavnike Akademije u Republičkom savjetu za pitanja obrazovanja, nauke, kulture i fizičke kulture.

— Za člana Republičkog komiteta za znanost, tehnologiju i informatiku, Predsjedništvo je delegiralo akad. R. Filipovića.

— Predsjedništvo je delegiralo akad. M. Božića za predstavnika Akademije u Odbor za dodjelu Povelje i Plakete ZAVNOH-a.

— Na prijedlog Razreda za suvremenu književnost, Predsjedništvo je za voditelja Zavoda za književnost i teatrologiju izabralo akad. Juru Kaštelana.

— Predsjedništvo je jednoglasno zaključilo da prihvati prijedlog Uprave Akademije da se za tajnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ponovno izabere Slobodan Kaštela, dipl. pravnik, koji je i dosada vrlo uspješno obavljao tu dužnost.

— Predsjedništvo je na prijedlog Razreda za prirodne znanosti imenovalo akad. M. Vidakovića u Izvršni odbor Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju.

— Predsjedništvo je izabralo u Savjet Istraživačkog centra za iduće mandatno razdoblje od dvije godine ove izvanredne članove Akademije: Anticu Menac, Antu Polšaka, Vinka Škarića i Koraljku Kos.

Predsjedništvo je prihvatilo Izvještaj o financijskom poslovanju za 1985. i Završni račun Jugoslavenske akademije za 1985. godinu.

Ukupno ostvareni prihodi iznose 501.707.355,25, a rashodi 457.848.846,00. Višak prihoda nad rashodima u iznosu od 43.858.509,25 raspoređuje se u poslovni fond u iznosu od 12.969.971,25, a u iduću godinu prenosi se 30.888.538,00 dinara.

— Predsjedništvo je usvojilo prijedlog raspodjele sredstava za 1986. godinu, koji je prethodno utvrđen na sjednici Fonda za znanstvenoistraživački rad Akademije i razrednih tajnika, a sastoji se od: Osnovnog programa Akademije, Fonda za znanstvenoistraživački rad, Međunarodnu i međurepubličku znanstvenu suradnju, te djelatnost centara i savjeta Akademije i redovitu izdavačku djelatnost.

Predsjedništvo je također prihvatilo sugestiju akad. H. Požara, da se zbog nepreglednosti ovako koncipiranog prijedloga raspodjele, koji je izrađen prema izvorima financiranja, najesen pripremi pregledniji materijal koji će sva sredstva namijenjena znanstvenoistraživačkom radu prikazati po razredima Akademije.

— Predsjedništvo je upoznato s inicijativom Izvršnog odbora Konferencije sindikata radnih zajednica Akademije da se 21. listopada 1986. održi sastanak na temu niskih osobnih dohodaka radnika Akademije, te funkcioniranja samoupravnih organa, zatim s prijedlogom Savjeta Radne zajednice Istraživačkog centra da se nepotrošena sredstva za projekte u razdoblju 1981—1985. raspodijele u osobne dohotke zaposlenih, te sa zapisnikom Samoupravne radničke kontrole Istraživačkog centra od 9. rujna 1986. godine.

Predsjedništvo je s tim u vezi prihvatilo ove konstatacije:

Uvažavajući činjenicu da u posljednje vrijeme dolazi do određenih problema u vezi s visinom osobnih dohodaka, a posebno dinamike povećanja osobnih dohodaka u pojedinim radnim zajednicama Akademije, što je posljedica različitog izvora financiranja svake od tri radne zajednice, Predsjedništvo i Uprava Akademije ne prihvaćaju način, konstatacije ni intonaciju iz zapisnika Samoupravne radničke kontrole od 9. rujna 1986. godine.

Predsjedništvo i Uprava Akademije smatraju, nadalje, da se problem visine osobnih dohodaka zaposlenih u Radnoj jedinici Istraživački centar ne treba rješavati raspodjelom neutrošenih sredstava projekata iz prethodnog srednjoročnog razdoblja, jer se rad na tim projektima nastavlja i u idućem srednjoročju, već prije svega povećanjem namjenskih sredstava od strane Republičke zajednice za znanstveni rad.

Budući da se očekuje rebalans financijskog plana Republičke zajednice za znanstveni rad, pa u tom smislu i sredstava za osobne dohotke, Predsjedništvo i

Uprava Akademije zaključili su da se radi prevladavanja vremenske razlike u očekivanom povećanju osobnih dohodaka, Radnoj zajednici Istraživački centar dodijeli pozajmica u iznosu od 13,400.000 dinara, što bi omogućilo jednokratnu isplatu u visini od cca 70% prosječnog osobnog dohotka u razdoblju VII—IX. mjeseca 1986. godine. Sredstva pozajmice vratit će se Jugoslavenskoj akademiji po izvršenom rebalansu financijskog plana Republičke zajednice za znanstveni rad.

Predsjedništvo je ocijenilo da bi hitno trebalo pristupiti već prije planiranoj transformaciji Istraživačkog centra, prije svega u pravcu neposrednijeg utjecaja razredâ na rad u znanstvenoistraživačkim jedinicama. U tom smislu potrebno je aktivirati rad već osnovane Komisije, koja će svoje prijedloge uputiti Upravi i Predsjedništvu Akademije.

— Predsjedništvo je usvojilo izvještaj o stanju i potrebnim zahvatima na zgradama Akademije i plan raspodjele sredstava za investicijsko održavanje zdanja Akademije u 1986. godini u iznosu od 64,300.000 dinara.

U okviru te točke dnevnog reda ponovno je pokrenuta inicijativa da se pomoć za čišćenje ribnjaka u Sorkočevićevom ljetnikovcu u Dubrovniku zatraži od Vojnopomorske oblasti u Splitu.

— Predsjedništvo je zaključilo da povodom nezgode koja se dogodila na trafostanici koja je smještena u podrumu Akademije izrazi protest nadležnim organima zbog neprihvaćanja višekratnih zahtjeva Akademije da se ta trafostanica preseli na drugo mjesto i tako otkloni stalna opasnost po samu zgradu i kulturne i umjetničke vrijednosti koje se u njoj čuvaju.

— Predsjedništvo je zaključilo da bi bivši stan Miroslava Krleže mogao postati muzejski centar za proučavanje Krležine književne epohe i da bi taj centar mogao biti u sastavu Zavoda za književnost i teatrologiju. Prethodno je, međutim, potrebno da se između Akademije i Skupštine grada dogovore svi odnosi relevantni za rad budućeg centra, od pitanja vlasništva i uređenja zgrade, njenog održavanja, osiguranja novih radnih mjesta itd. Što se tiče vlasništva stana ili kuće, te održavanja zgrade i financiranja samog centra, kao najpogodnije predlaže se rješenje da vlasnik stana ostane grad Zagreb i da se njegova stručna tijela i ubuduće brinu oko zgrade i njezina održavanja, a da financiranje četiriju novih radnika i djelatnosti centra na Gvozdu preuzme Republička zajednica za znanstveni rad. Ta bi zajednica trebala osigurati i sredstva za sustavno prikupljanje građe i stvaranje potrebne dokumentacije.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog ugovora s Hotelskom radnom organizacijom »Orebić« o dugoročnom zakupu nekretnina u Orebiću.

— Predsjedništvo se suglasilo da se izvrši statička sanacija palače Akademije protiv potresa, te djelomična izmjena pokrova i uređenja atrija i stubišta sa sanitarnim čvorom na II. katu.

S tim u vezi Predsjedništvo je odlučilo da se investicijski radovi do iznosa od 83,000.000 dinara povjere najpovoljnijem ponuđaču Građevinskom poduzeću »Građevinar« iz Zagreba, a da se za sklapanje drugoga ugovora za potrebne radove održavanja ovlasti Uprava Akademije da u ovisnosti o pritjecanju sredstava sklopi i taj ugovor do iznosa od 95,000.000 dinara.

Sve radove na tom objektu treba završiti do kraja 1986. godine.

Nadalje, predloženo je da se u okviru radova na održavanju palače Akademije ugrade električne instalacije koje će omogućiti bolje ozvučenje atrija, te ugradi rukohvat uz stepenice do prvog kata.

— Predsjedništvo se suglasilo u predloženim tekstom ugovora o zakupu nekretnina, uređenju i čuvanju »Galerije Vanke« na Korčuli.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom akad. M. Heraka da Uprava Akademije razmotri mogućnost ažuriranja pregleda zamjene časopisa i knjiga koje naša Knjižnica obavlja s institucijama u zemlji i inozemstvu, radi dobivanja potpunih podataka o tome što i koliko Akademija šalje u razmjenu, odnosno što za to dobiva.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da Akademija preuzme ulogu osnivača Nakladnog zavoda Matice hrvatske i Radne organizacije »Prosvjeta«.

Osim ovih zaključaka Predsjedništvo je na svojim sjednicama razmotrilo i nekoliko drugih statusnih, financijskih i personalnih pitanja, te obavilo izbor u znanstvena zvanja.

ZNANSTVENI SKUPOVI ODRŽANI 1986. GODINE U ORGANIZACIJI, SUORGANIZACIJI ILI POD POKROVITELJSTVOM JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE

— Okrugli stol »Pariteti rafinerijskih cijena u funkciji ciljeva energetske politike«, Znanstveni savjet za naftu Jugoslavenske akademije, Zagreb, 13. III. 1986.

— Savjetovanje »Jadranski turizam u vremenu i prostoru«, Znanstveni savjet za pomorstvo Jugoslavenske akademije, Zagreb, 24. i 25. IV. 1986.

— Savjetovanje o položaju i razvoju daljinskih istraživanja u Jugoslaviji, Znanstveni savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Jugoslavenske akademije, Zagreb, 22. i 23. V. 1986.

— Svečano zasjedanje u povodu 100. obljetnice rođenja hrvatskog slikara Vladimira Becića, Razred za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije i Skupština općine Slavonski Brod, Zagreb — Slavonski Brod, 30. V. 1986.

— Znanstveni skup u povodu 400. obljetnice rođenja Franje Glavinića, Razred za filološke znanosti Jugoslavenske akademije, Zagreb, 24. i 26. IX. 1986.

— Savjetovanje »Žumberak i Gorjanci u NOR-u«, Skupština zajednice spomen-područja Žumberak — Gorjanci uz suradnju Dolenjskog muzeja iz Novog Mesta pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Novo Mesto, 17. i 18. X. 1986.

— »Tri stoljeća Belja«, Zavod za znanstveni rad Jugoslavenske akademije, Osijek i PIK »Belje«, SOUR Darda, Beli Manastir — Kneževo, 21. i 22. X. 1986.

— Znanstveni skup »Dostignuća u jugoslavenskoj kardiologiji — vlastita iskustva i rezultati«, Razred za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije i Međuakademijski odbor za kardiovaskularne bolesti, Zagreb, 8. XI. 1986.

— Simpozij »Ekološki problemi suvremenog prometa«, Znanstveni savjet za promet Jugoslavenske akademije, Zagreb, 18. i 20. XI. 1986.

— »Stanje i perspektive zaštite materijala u Jugoslaviji«, Portorož, 24. i 26. XI. 1986.

— Znanstveni skup »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, Razred za filološke znanosti i Zavod za znanstveni rad, Varaždin, 26. i 27. XI. 1986.

— Znanstveni skup »Španjolska 1936—1939«, Međuakademijski odbor za proučavanje uzroka i posljedica II. svjetskog rata i Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske, Zagreb, 8. i 9. XII. 1986.

— Znanstveni skup »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«, Razred za medicinske znanosti i Odbor za narodni život i običaje Jugoslavenske akademije, Zagreb, 11. i 13. XII. 1986.

— Znanstveni skup o Mohorovičićevu diskontinuitetu (u povodu 50. obljetnice smrti otkrivača tog fenomena A. Mohorovičića), Zagreb, 18. XII. 1986.

— Znanstveni skup »1000 godina samostana svetog Krševana«, pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zavod za povijesne znanosti, Filozofski fakultet u Zadru, OOUR Humanističke i društvene znanosti, Zadar, 11. i 12. XII. 1986.

— Okrugli stol »Za Sredozemlje kao zonu mira i suradnje«, Znanstveni savjet za pomorstvo Jugoslavenske akademije i Savez društava za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije, Zagreb, 19. XII. 1986.

— Sjećanja na Dragutina Gorjanovića Krambergera (u povodu 50. obljetnice smrti), Zagreb, 22. XII. 1986.

MEĐUNARODNA SURADNJA

U godini 1986. međunarodna suradnja ostvarivala se na temelju sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i akademija znanosti odnosno umjetnosti u inozemstvu te na temelju bilateralnih sporazuma između Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i odgovarajućih inozemnih akademija.

Ta suradnja obuhvaća izmjenu znanstvenih radnika i umjetnika, rad na zajedničkim temama i projektima, organiziranje međunarodnih znanstvenih skupova te priređivanje izložbi u zemlji i inozemstvu.

Austrija

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma koji je potpisan od strane Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Austrijske akademije znanosti. Dana 4. lipnja o. g. potpisan je u Zagrebu Protokol, kojim se suradnja Savjeta akademija SFRJ i Austrijske akademije produžuje za iduće tri godine, tj. do kraja 1989. godine.

U okviru razmjene znanstvenih radnika od osam tjedana u SR Hrvatskoj su boravili ovi austrijski stručnjaci:

— *dr. Ekkerhard Schultze* i *dr. Roland Schmidt*, Institut za limnologiju, Mondsee, od 5. do 15. V. 1986.

— *prof. dr. Otto Hittmair*, član Predsjedništva Austrijske akademije znanosti, od 2. do 4. VI. 1986.

— *prof. dr. Franz Wenzel Mares*, redovni član Austrijske akademije znanosti, od 2. do 4. VI. 1986.

— *dr. Ilse Gatterbauer*, personalni i pravni referent Austrijske akademije znanosti, od 2. do 4. VI. 1986.

— *prof. dr. Helmut Zapfe*, redovni član Austrijske akademije znanosti, od 23. IX. do 1. X. 1986.

— *prof. dr. Walther Petrascheck*, profesor geologije u mirovini, od 12. do 15. XI. 1986.

— *prof. dr. Helmut Flügel,* Institut za geologiju i paleontologiju u Grazu, od 12. do 15. XI. 1986.

— *prof. dr. Franz Weber,* Institut za geofiziku u Leobenu, od 12. do 15. XI. 1986.

— *prof. dr. Arthur Kröll,* profesor u mirovini, od 12. do 15. XI. 1986.

— *mr. Hermina Vidović,* Institut za komparaciju svjetske privrede u Beču, od 17. do 19. XII. 1986.

U Austriji su boravili:

— *mr. Maja Paunović,* znanstveni asistent u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, od 10. do 17. II. 1986.

— *dr. Ivan Erceg,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne znanosti Akademije, od 4. do 18. VI. 1986.

— *dr. Branko Fučić,* izvanredni član Jugoslavenske akademije, od 2. do 16. VI. 1986.

— *dr. Sena Sekulić,* Arhitektonski fakultet u Zagrebu, od 2. do 6. X. 1986.

— *prof. dr. Stanko Bilinski,* izvanredni član Akademije, od 5. do 9. V. 1986.

— *prof. dr. Ana Sokač,* Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu, od 22. IX. do 2. X. 1986.

— *prof. dr. Božidar Finka,* Zavod za jezik u Zagrebu, od 9. do 16. XII. 1986.

Bugarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Bugarske akademije znanosti, koji je potpisan 1979. godine. Tekući zadaci utvrđeni su Problemsko-tematskim planom rada. Sporazum o suradnji za razdoblje 1986—1990. potpisan je u Novom Sadu, 20. listopada 1986. godine.

U okviru razmjene s Bugarskom akademijom znanosti u Bugarskoj je boravio:

mr. Mladen Prester, Institut za fiziku Sveučilišta u Zagrebu, od 18. do 27. IX. 1986.

ČSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Čehoslovačke akademije znanosti, koji je potpisan 1974. godine. Tekući zadaci utvrđeni su Problemsko-tematskim planom.

U okviru razmjene s Čehoslovačkom akademijom znanosti u SR Hrvatskoj su boravili:

— *prof. dr. Vlastimir Herout,* Čehoslovačka akademija znanosti, Prag, od 1. do 6. VI. 1986.

— *prof. dr. Josef Vareka,* Zavod za etnografiju i folkloristiku Čehoslovačke akademije znanosti, Prag, od 20. do 27. X. 1986

U ČSSR su boravili:

— *prof. dr Otto Weber,* Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb, od 24. do 31. III. 1986.

— *mr. Ivan Lozica,* Institut za istraživanje folklora, Zagreb, od 10. do 17. XII. 1986.

NR Kina

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ, Kineske akademije za društvene znanosti i Kineske akademije za prirodne znanosti.

U okviru razmjene s kineskim akademijama u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Chen Yuqi,* Institut za primjenjenu kemiju Changchun, Kineske akademije za prirodne znanosti, od 16. do 19. IX. 1986.

— *Wang Shan Zhong,* Institut za književnost Kineske akademije za društvene znanosti, od 6. do 8. X. 1986.

— *He Xi Lai,* Institut za književnost Kineske akademije za društvene znanosti, od 6. do 8. X. 1986.

— *Zhang Zho Yuan,* Institut za financije Kineske akademije za društvene znanosti, od 28. X. do 2. XI. 1986.

— *Zhao Yi Xi,* Institut za financije Kineske akademije za društvene znanosti, od 28. X. do 2. XI. 1986.

— *Li Xiao Xi,* Institut za financije Kineske akademije za društvene znanosti, od 28. X. do 2. XI. 1986.

— *Pan En I,* Institut za financije Kineske akademije za društvene znanosti, od 28. X. do 2. XI. 1986.

U NR Kini su boravili:

— *prof. dr. Olga Šarc-Lahodny,* član suradnik Jugoslavenske akademije, Zagreb, od 2. do 23. IV. 1986.

— *Ana Sihtar,* Republički komitet za saobraćaj i pomorstvo, Zagreb, od 20. XI. do 11. XII. 1986.

Mađarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Mađarske akademije znanosti, a prema Programu rada Jugoslavenske akademije i Mađarske akademije za razdoblje od 1986. do 1990. godine.

U okviru izmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj su boravili:

— *prof. dr. Janos Mink,* Institut za izotope u Budimpešti, od 26. III. do 2. IV. 1986.

— *dr. György Kriza* i *Katalin Karamas,* Odjel za fiziku Mađarske akademije u Budimpešti, od 26. III. do 2. IV. 1986.

— *dr. Zoltan Arvay,* Institut za nuklearna istraživanja u Budimpešti, od 23. do 28. III. 1986.

— *dr. Gabor Fekete,* Istraživački institut za ekologiju i botaniku u Debrecenu, od 9. do 15. V. 1986.

— *Tiborne Kolthay-Kauzler* i *Laszlo Tokes,* Knjižnica Mađarske akademije u Budimpešti od 11. do 18. V. 1986.

— *dr. Lazar Benko,* Institut za izotope u Budimpešti, od 19. do 25. V. 1986.

— *dr. Istvan Mayer,* Centralni istraživački institut za kemiju u Budimpešti, od 26. do 30. V. 1986.

— *dr. Margit Osvay-Zarandi* i *György Uchrin,* Institut za izotope u Budimpešti, od 1. do 8. VI. 1986.

— *dr. Magda Roder,* Centralni istraživački institut u Budimpešti, od 16. do 21. VI. 1986.

— *dr. Ferenc Redo,* Arheološki institut u Budimpešti, od 16. do 30. VI. 1986.

— *dr. Imre Horvath* i *Andras Kovacs,* Institut za izotope u Budimpešti, od 25. VIII. do 1. IX. 1986.

— *dr. Laszlo Illes,* Institut za znanost o književnosti u Budimpešti, od 22. IX. do 5. X. 1986.

— *dr. Jozsef Farkas,* Institut za znanost o književnosti u Budimpešti, od 29. IX. do 12. X. 1986.

— *dr. Melinda Gurszky-Egeto,* Etnografski institut u Budimpešti, od 13. do 20. X. 1986.

— *Joseph Bessenyei,* Institut za povijest u Budimpešti, od 8. IX. do 5. X. 1986.

— *dr. Judit Barta,* Ekonomski institut u Budimpešti, od 27. X. do 3. XI. 1986.

— *dr. Sandor Bokonyi,* Arheološki institut u Budimpešti, od 5. do 12. XI. 1986.

— *dr. Gizella Cenner-Wilhelm,* Institut za znanost o književnosti u Budimpešti, od 16. do 23. XI. 1986.

— *Karoly Attila Soos,* Ekonomski institut u Budimpešti, od 16. do 23. XI. 1986.

— *Imre Papai* i *Judit Ambro,* Institut za izotope u Budimpešti, od 23. do 30. XI. 1986.

U Mađarskoj su boravili:

— *prof. dr. Željko Bujas,* Filozofski fakultet u Zagrebu, od 24. do 27. III. 1986.

— *dr. Zlatko Meić* i *mr. Goran Baranović,* Institut »Ruđer Bošković« u Zagrebu, od 30. III. do 13. IV. 1986.

— *dr. Dušan Ražen* i *Ljiljana Fistrić,* Institut »Ruđer Bošković« u Zagrebu, od 24. do 30. III. 1986.

— *akademik Vladimir Stipetić,* Ekonomski fakultet u Zagrebu, od 15. do 20. III. 1986.

— *dr. Nenad Trinajstić,* Institut »Ruđer Bošković« u Zagrebu, od 24. do 31. VIII. 1986.

— *prof. dr. Radovan Ivančević,* Filozofski fakultet u Zagrebu, od 27. X. do 2. XI. 1986.

— *Vesna Gamulin, mr. Mirjana Matijević-Sokol* i *dr. Josip Barbarić,* Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, od 2. do 16. XI. 1986.

— *dr. Želimir Jelčić, dr. Irina Miličić, dr. Franjo Ranogajec, dr. Branka Katušin-Ražem, dr. Dušan Ražem, dr. Igor Dvornik, dr. Saveta Miljanić, dr. Božidar Dugonjić, dr. Dženana Korenika, dr. Branka Mihaljević, dr. Maria Ranogajec i dr. Branko Vekić,* Institut »Ruđer Bošković«, od 21. do 27. IX. 1986.

— *dr. Žarko Dadić,* Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, od 2. do 16. XI. 1986.

— *dr. Bogumil Obelić,* Institut »Ruđer Bošković« u Zagrebu, od 29. IX. do 4. X. 1986.

— *akademik Vladimir Majer,* Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu, od 19. do 23. XI. 1986.

Njemačka Demokratska Republika

Akademija umjetnosti DDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije umjetnosti DDR, potpisanog 1975. godine, a prema Programu rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije umjetnosti DDR za razdoblje 1984—1986. godine. Dana 18. XI. 1986. u Zagrebu je potpisan Protokol, kojim je dogovorena suradnja za razdoblje 1987—1989. godine.

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Heinze Schnabel,* generalni direktor Akademije umjetnosti DDR i *Malwine Hörisch* rukovodilac Međunarodnog odjela Akademije, od 16. do 19. XI. 1986.

Akademija znanosti DDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije znanosti DDR, a prema Problemsko-tematskom planu koji se utvrđuje za dvogodišnje razdoblje suradnje.

U okviru razmjene s Akademijom znanosti DDR u SR Hrvatskoj je boravio:

— *prof. Peter Liewers,* od 12. do 16. X. 1986.

U Njemačkoj Demokratskoj Republici boravili su:

— *akademik Dalibor Brozović* i *izvanredni član Božidar Finka,* od 4. do 11. V. 1986.

— *dr. Zdenka Valinger,* Imunološki zavod u Zagrebu, od 15. do 19. X. 1986.

Poljska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Poljske akademije znanosti, a prema Problemsko-tematskom planu za razdoblje 1983—1985. godine. U okviru izmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj boravila je:

— *Elzbieta Pulka,* Institut za slavistiku u Warszawi, od 6. do 13. I. 1986.

U Poljskoj su boravili:

— *dr. Laszlo Torro,* Institut za fiziku Sveučilišta u Zagrebu, od 16. do 22. III. 1986.

— *mr. Goran Sušić,* Zavod za ornitologiju Istraživačkog centra Akademije, od 3. do 13. IX. 1986.

— *akademik Eugen Pusić,* od 6. do 16. X. 1986.

Sjedinjene Američke Države

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, potpisanog 1966. godine.

Dana 20. XII. 1986. potpisan je u Zagrebu Memorandum o razgovorima između predstavnika Savjeta akademija SFRJ i Nacionalne akademije znanosti o nastavku predmetne suradnje.

U okviru izmjene znanstvenih radnika od 14 tjedana u SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Lilian* i *John Bristol,* Odjel bioloških znanosti Sveučilišta Texas, El Paso, od 20. V. do 18. VI. 1986.

— *dr. Stephen Kunitz,* Medicinska škola Sveučilišta Rochester u Rochesteru, od 23. do 28. VI. 1986.

— *dr. Fred Basolo,* Kemijski odjel Sveučilišta u Evanstonu, od 7. do 14. X. 1986.

SSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija SFRJ i Akademije znanosti SSSR, prema Problemsko-tematskom planu.

U okviru razmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj su boravili:

— *prof. dr. Stanislav Samuilovič Duhin,* Akademija znanosti SSSR, Moskva, od 26. VI. do 6. VII. 1986.

— *prof. dr. L. Mdzinarishvili,* dopisni član Akademije znanosti SSSR, Moskva, od 29. IX. do 10. X. 1986.

— *prof. dr. A. Dranishnikov,* Akademija znanosti SSSR, Moskva, od 29. IX. do 10. X. 1986.

— *prof. dr. Parhomenko,* dopisni član Akademije znanosti SSSR, Moskva, od 12. do 16. X. 1986.

U SSSR su boravili:

— *akademik Dalibor Brozović,* Filozofski fakultet u Zadru, od 10. do 17. II. 1986.

— *dr. Biserka Kulušić,* Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, od 22. do 30. VIII. 1986.

— *dr. Ljiljana Krstulović,* Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, od 22. do 30. VIII. 1986.

— *akademik Dalibor Brozović,* Filozofski fakultet, Zadar, od 11. do 26. XI. 1986.

— *Božidar Finka,* izvanredni član Jugoslavenske akademije, od 11. do 22. XI. 1986.

— *dr. Antun Šojat,* član suradnik Jugoslavenske akademije, od 11. do 22. XI. 1986.

Velika Britanija

Britanska akademija, London

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Britanske akademije u Londonu, u okviru kvote za razmjenu znanstvenih radnika od 12 tjedana.

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Simon Patrick Ellis,* boravio je u Arheološkom muzeju u Splitu od 12. do 18. IV. 1986.

— *dr. David Alexander Dyker,* University of Sussex, od 4. do 6. V. 1986.

U Velikoj Britaniji je boravio:

— *akademik Ljubo Boban,* Centar za povijesne znanosti, Zagreb, od 20. V. do 20. VI. 1986.

Kraljevsko društvo, London

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Thomas E. Thompson,* University of Bristol, od 1. do 28. IV. 1986. i od 1. do 21. VIII. 1986.

— *prof. Gwynne James Morgan,* University of Leeds, od 6. do 18. IV. 1986.

U Velikoj Britaniji su boravili:

— *dr. Ilinka Senčar-Čupović,* Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, Zagreb, od 5. do 26. IX. 1986.

— *dr. Jelena Aurer-Koželj,* Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, od 5. do 19. I. 1987.

Radna godina suradnje s Britanskom akademijom i Kraljevskim društvom počinje 1. travnja tekuće godine, a završava 31. ožujka iduće godine. Prema tome studijski boravci na teret godišnje kvote nastavljaju se do 31. ožujka 1987. godine.

TERMINOLOŠKI ODBOR

U 1986. godini Terminološki odbor djelovao je u neizmijenjenom sastavu.

Terminološki odbor Jugoslavenske akademije pratio je rad na terminološkim rječnicima: Rječnik polimerske tehnologije i inženjerstva, Rječnik književnoznanstvenog nazivlja, Rječnik mjerenja i mjeriteljstva, Rječnik hrvatskog biološkog nazivlja, Rječnik arhitektonskog i urbanističkog nazivlja, Rječnik opće mikrobiologije i imunologije, Medicinski rječnik, Rječnik zaštite bilja od biljnih bolesti i štetočina. Također je surađivao s autorima terminoloških rječnika i prikupljao stručna mišljenja o pojedinim rječnicima.

Tijekom 1986. godine održana je jedna sjednica Odbora na kojoj su pročitana mišljenja recenzenata o pojedinim rječnicima na temelju kojih je iznesen prijedlog za dodjelu financijskih sredstava za rad na rječnicima.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBORI

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA REPERTORIJ SREDNJOVJEKOVNIH HISTORIJSKIH IZVORA

Međuakademijski odbor za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora, sa sjedištem u Zagrebu pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, u Zavodu za povijesne znanosti Istraživačkog centra Akademije, gdje se nalazi tajništvo Odbora, nastavio je istraživati zadatke predviđene planom rada na pripremanju međunarodnog i nacionalnog izdanja toga priručnika.

1. Međunarodni repertorij

Povodom izlaska iz tiska V. sveska priručnika »Repertorium fontium historiae Medii Aevi«, Fontes Gh-H, Romae MCMLXXXIV, 625 str. izrađene su redakcijske napomene i dopune, te ostali radovi u vezi s objavljivanjem i distribucijom ovog sveska.

Izrađeni su prilozi za VI. svezak Međunarodnog repertorija, izvori s početnim slovima »I-J« i dio izvora s početnim slovom »K«. Obavljani su radovi na konačnom redigiranju i na pokusnim otiscima za tekst čitavog repertorija, tj. osta-

lih nacionalnih i specijalnih komiteta (za slovo »J« — 173 str.). Prikupljani su podaci za obradu izvora koji ulaze u VII. svezak. U skladu sa zahtjevima Izvršnog komiteta Repertorija i Centralne redakcije obavljeni su radovi na konačnom redigiranju skupine izvora za međunarodni repertorij.

Održana je redovita godišnja Skupština Znanstvenog komiteta Međunarodnog repertorija u Rimu (24—25. X. 1986), na kojoj je sudjelovao tajnik Međuakademijskog odbora prof. Miroslav Kurelac, koji je podnio izvještaj i obavio pripadajuće radove pri Centralnoj redakciji.

2. Nacionalni repertorij

Prikupljani su podaci i obavljena je obrada priloga za pojedine dijelove ovog priručnika u skladu s pravilima za izradu nacionalnog repertorija. Radovi su obuhvatili: 1. Zbirke izvora i priručnike za izvore srednjega vijeka; 2. Obradu pojedinih izvora i grupe izvora abecednim redom; 3. Prikupljanje podataka o arhivskim fondovima, zbirkama u bibliotekama u kojima se nalaze rukopisi izvora za srednjovjekovnu povijest jugoslavenskih naroda i narodnosti. Obavljena su znanstvena istraživanja u arhivima i bibliotekama u zemlji i inozemstvu, izrada fotokopija, nabava priručnika i dr.

Obavljena je koordinacija rada među suradnicima, održavane veze s nadležnim forumima i institucijama u zemlji i inozemstvu i redoviti poslovi tajništva Međuakademijskog odbora Repertorija.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ONOMASTIKU

Međuakademijski odbor za onomastiku djeluje preko republičkih i pokrajinskih odbora koji rade pri svojim akademijama. U godini 1986. Odbor je održao svoj redoviti godišnji sastanak na kojem su podneseni izvještaji o radu u godini 1986. Iz izvještaja je vidljivo da se u protekloj godini radilo na ovim zadacima:

Odbor pri Akademiji nauka i umjetnosti BiH nastavio je skupljanje onomastičke građe na području Podveležja i na lokalitetima uz lijevi tok rijeke Drine. Također se skupljala onomastička građa u Potplješivičkom kraju, a poduzete su pripreme za izradu Rječnika ojkonima, etnika i ktetika u SR BiH.

Odbor u Makedoniji predao je u tisak Rečnikot na iminjata na naselenite mesta vo SR Makedonija. Započeo je rad na Rječniku mikrotoponimije u porječju Bregalnice i na Rječniku topografskih apelativa u makedonskoj toponimiji.

Odbor Srpske akademije nauka i umetnosti nastavio je rad na terenu. Priredio je rukopise za 7. knjigu »Onomatoloških priloga«. Proveo je redigiranje onomastičkih priloga s VI. jugoslavenske onomastičke konferencije u Donjem Milanovcu i predao rukopis u tisak.

Odbor pri Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti nastavio je terenski rad u aktivnim toponomastičkim zonama. Ekscerpirana je i obrađivana povijesna onomastička građa.

Odbor pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti predao je u tisak Retrospektivnu onomastičku bibliografiju. Izradio je kurentnu onomastičku bibliografiju za god. 1983—1984. Objavio je dvije knjige Prezimena i naselja Istre (Bratulić/Šimunović) i knjigu Istočnojadranska toponimija (P. Šimunović). Izra-

đena je i obranjena doktorska disertacija »Antroponimija Bukovice« (Ž. Bjelanović). Obavljeno je terensko onomastičko istraživanje zadarskih otoka (B. Finka).

Odbor pri Slovenskoj akademiji znanosti in umetnosti nastavio je rad na Etimološkom rječniku slovenskoga jezika (F. Bezlaj), nastavljen je rad na retrogradnom rječniku slovenskih prezimena i na ispisu povijesne toponimijske građe.

Odbor pri Akademiji nauka i umetnosti Kosova, uz redovite poslove na skupljanju onomastičke građe, proveo je organizaciju 7. jugoslavenske onomastičke konferencije, koja će se održati u listopadu 1987. godine u Prištini.

Odbor pri Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti proveo je sve pripreme u vezi s organizacijom Međunarodne konferencije za slavensku onomastiku, koja se održava u organizaciji ovoga odbora u svibnju 1987. godine.

Međuakademijski odbor za onomastiku obavio je i mnoge druge tekuće poslove iz djelokruga svojega rada i pokazao druge raznovrsne djelatnosti u vezi s organizacijom i koordinacijom onomastičkoga rada u SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA LEKSIKOGRAFIJU

Odbor je održao dvije sjednice: 9. I. 1986. u Zagrebu i 20. XI. 1986. u Sarajevu. Na prvoj se sjednici raspravio plan rada za god. 1986. pa su predstavnici pojedinih akademija preuzeli obveze za god. 1986. Zaključeno je da svaki član Odbora sastavi izvještaj o djelatnosti svoje akademije na području leksikografije i leksikologije. Predviđeno je bilo da svi ti izvještaji posluže kao prilozi za »Bilten«. I dalje je ostao zadatak da se uspostavi suradnja s Evropskim društvom za leksikografiju (EUROLEX) i mogućnost da se jedna akademija učlani u to društvo i da bude nosilac te suradnje. Kako je bilo planirano da se koncem god. 1986. održi Treća jugoslavenska konferencija o leksikografiji i leksikologiji, Odbor je utvrdio temu i plan konferencije i povjerio organizaciju konferencije članovima Odbora iz Akademije nauka i umjetnosti BiH.

Članovi Odbora sudjelovali su na Trećoj jugoslavenskoj konferenciji o leksikografiji i leksikologiji koja je održana u Sarajevu od 19. do 22. XI. 1986. Za vrijeme konferencije (20. XI) Odbor je održao svoju drugu sjednicu na kojoj je analizirao svoj rad u god. 1986. i utvrdio da zasad nema mogućnosti da se pokrene »Bilten« kao stalno glasilo Odbora. Ipak je zaključeno da se godišnji izvještaji o radu na leksikologiji i leksikografiji u pojedinim akademijama i izvan njih umnože kao privremena publikacija i da se pošalje svim akademijama i drugim ustanovama koje rade na leksikografiji. Zaključeno je da se pripremi i tiska zbornik referata s Treće konferencije o leksikografiji i leksikologiji. Pokrenuto je pitanje izrade jugoslavenske leksikografske bibliografije i zaključeno da se u god. 1987. izvrše sve pripreme i započne rad na toj bibliografiji. Predstavnici svih akademija osigurat će suradnju sa svojega područja. Zaključeno je da se jugoslavenske konferencije o leksikografiji i leksikologiji održavaju svake treće godine u proljeće. Tako će se Četvrta konferencija organizirati 1989, a mjesto održavanja odredit će se na idućoj sjednici Odbora (u travnju 1987). Odlučeno je da se zamole sve akademije da imenuju zamjenike svojih predstavnika u Odboru kako bi se osigurala zastupljenost svih akademija na svim sjednicama Međuakademijskog odbora za leksikografiju.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA IZDAVANJE ANTIČKIH NATPISA JUGOSLAVIJE

Zbog angažiranosti tajništva Međuakademijskog odbora za antičke natpise na drugim nekim urgentnim zadacima, njegova je aktivnost u protekloj godini bila svedena na izravne kontakte s pojedinim članovima Odbora, tako da skupnih sastanaka nije bilo.

Pripremljena je za tisak građa za svezak koji će obuhvatiti starije grčke natpise s jadranske obale, a radilo se i na redigiranju građe latinskih natpisa s lokaliteta Danilo Gornje u Dalmaciji (ant. *Municipium Riditarum)*, gdje su nastavljena terenska istraživanja na lokalitetu koji je i u prošlosti dao iznimno važnu epigrafsku građu (s ilirskim osobnim imenima).

Odbor je nastojao koordinirati rad na reviziji i obradi antičke epigrafske građe i s ustanovama i pojedincima koji su na tome radili izvan plana Odbora (kao potencijalni suradnici i na njegovu programu).

Valja napomenuti da još nisu zadovoljavajuće riješena pitanja ni članstva ni suradnje zainteresiranih akademija, ali valja istaći da je suradnja s Akademijom nauka i umjetnosti BiH i njenih predstavnika u Odboru primjerna, a da će se kadrovskim jačanjem u toj Republici, koje je u toku, ta suradnja još više intenzivirati, o čemu su nedavno s predstavnicima te Republike u Odboru dogovorene i neke nove forme zajedničkoga djelovanja.

UREDNIČKI ODBOR ZA IZDAVANJE SABRANIH DJELA J. KRIŽANIĆA

1. Nastavljeni su pripremni radovi u vezi s objavljivanjem ostalih knjiga sabranih djela Jurja Križanića: »Razgovori o vladateljstvu — Politika«, dr. Ivan Golub; »De Providentia Dei«, dr. Miroslav Kravar; »Ob svetom kreščenju«, dr. Aldo Starić.

Započeti su radovi na pripremanju izdanja manjih neobjavljenih radova J. Križanića: Pismo J. Križanića Oskolkovu, Izvještaj J. Križanića iz Sibira (prvi izvještaj); O preverstve beseda (radove započeo akademik J. Hamm).

Izrađen je mikrofilm rukopisa J. Križanića »Istorija Rossiskaja« (CGADA) i uglavljeno njegovo preuzimanje za potrebe Odbora.

Nastavljena je sustavna izrada fotokopija iz mikrofilmova rukopisa Križanićevih djela prema prioritetu obrade.

2. Suradnja s Akademijom znanosti SSSR-a — Institut slavjanovedenija i balkanistiki, Moskva. Obavljana je korespondencija s nadležnim ustanovama: Akademija znanosti SSSR-a, Institut slavjanovedenija i balkanistiki, CGADA, Biblioteke u Moskvi i Lenjingradu, Glavna arhivska uprava. Nastavljena je znanstvena suradnja, zamjena mikrofilmova, fotokopija i izdanja u skladu s Protokolom o suradnji. Akademik J. Hamm boravio je u Moskvi i Lenjingradu i obavio poslove za potrebe Odbora.

3. Zbornik radova Znanstvenog skupa o Jurju Križaniću. Obavljeni su dodatni poslovi u vezi s I. dijelom Zbornika radova. Izvršeni su radovi u vezi s pripremanjem za tisak radova za II. dio Zbornika radova — »Povijesni radovi«. Svezak je predan u tisak, a izvršene su korekture pokusnih otisaka. Izvršeni su također

radovi u vezi s pripremanjem za tisak III. dijela Zbornika radova — »Filološki radovi«. Zbornik je predan u tisak.

4. Nastavljeno je prikupljanje dokumentacije i bibliografskih podataka o Jurju Križaniću i njegovu djelu.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA RAD NA PROJEKTU: »UTJECAJ NACIONALNIH KRETANJA NA GLAZBU 19. ST. U JUGOSLAVENSKOM PROSTORU«

Nakon prve sjednice održane 21. XI. 1984. Odbor se nije sastajao zbog bolesti i smrti predsjednika izv. člana Ladislava Šabana. Nakon njega predsjednik je bio akad. Dragotin Cvetko (Slovenska akademija znanosti in umetnosti), koji se zbog bolesti nedavno zahvalio na toj dužnosti.

Odbor se aktivirao tek nedavno, na sjednici održanoj 19. XII. 1986, kojoj su uz predstavnika naše Akademije prisustvovali i predstavnici Slovenske akademije (akad. D. Cvetko) i Makedonske akademije (akad. T. Skalovski). Odlučeno je da se odmah aktiviraju radne grupe u pojedinim republikama, te da se upute pozivi i onim akademijama koje se dosad nisu bile priključile ovom projektu, da sudjeluju u zajedničkom istraživanju.

Zaključeno je da se odmah započne sa skupljanjem bibliografije i da se na suradnju pozovu oni muzikolozi koji su zainteresirani za 19. stoljeće i posebno za temu projekta. Istraživanje bi se zatim obavljalo prema tematskim segmentima koji su utvrđeni na prvom sastanku 24. XI. 1984.

Dogovor o stanju istraživanja na temelju skupljene bibliografije i započetih radova trebao bi se održati u 1987. godini.

Za predsjednika Odbora izabrana je izv. član Koraljka Kos.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE UZROKA I POSLJEDICA DRUGOG SVJETSKOG RATA

U 1986. godini Međuakademijski odbor za proučavanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata i Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske organizirali su znanstveni skup »Španjolska 1936—1939«. Skup se održao 8. i 9. prosinca u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu.

Autori iz čitave Jugoslavije izložili su 37 referata. Sažeci svih referata izdani su zajedno s programom prije održavanja Skupa, tako da su se sudionici mogli na vrijeme upoznati s njihovim sadržajem.

Zanimanje za Skup bilo je veliko, a izlaganja su pratile zanimljive diskusije. Sva izlaganja su snimljena.

Osnovan je Uredrički odbor za zbornik radova s toga skupa, koji će se tiskati ako se osiguraju za to potrebna sredstva.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE POLOŽAJA ZNANOSTI I PROBLEMA U ZNANOSTI

Odbor je održao dvije sjednice, i to 6. lipnja 1986. i 10. prosinca 1986. na kojima je razmotrio probleme srednjoročnog i dugoročnog razvoja znanosti u SFRJ, dokumente Strategija tehnološkog razvoja SFRJ, Nacrt plana razvoja naučno-

istraživačkih djelatnosti saveza zajednica za nauku Jugoslavije, Društveni dogovor o poticanju i vrednovanju stvaralaštva i popratne materijale, izradio i ovaj izvještaj o svom radu u 1986. godini i plan rada za 1987. godinu. Mišljenja o Strategiji tehnološkog razvoja SFRJ i o prednacrtu Društvenog dogovora čine sastavni dio ovog izvještaja.

Predstavnici su Odbora, između ostalog, sudjelovali na sastancima Sekcije SK SSRNJ za obrazovanje, nauku i tehničku kulturu 10. lipnja 1986. u Beogradu, te na savjetovanju »Znanstvena i tehnološka politika za 90. godine« održanom u Ljubljani 11. i 12. prosinca 1986. godine. Zaključci toga savjetovanja sumiraju osnovna opredjeljenja i smjernice strategije znanstveno-tehnološke djelatnosti i ekonomsko-tehnološkog razvitka SFRJ za posljednje desetljeće ovoga stoljeća.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

U 1986. godini uspješno je održano savjetovanje »Problemi zaštite endema u živom svijetu Jugoslavije« u Sarajevu, koje je organizirao Odbor. U radu savjetovanja sudjelovali su s plenarnim referatima i koreferatima znanstveni radnici iz svih republika.

Donesene su preporuke i zaključci o ugroženosti i zaštiti velikog broja endemičnih taksona u živom svijetu Jugoslavije.

U 1986. Odbor je razmatrao niz problema u vezi sa zaštitom i korištenjem voda porječja rijeke Save. Zajedno s užom radnom grupom i Znanstvenim savjetom za zaštitu prirode razmotreni su hidrološki aspekti rijeke Save u razvojnim vodoprivrednim planovima, problemi industrije i zaštite voda porječja, kvalitete i mjera zaštite voda, poljoprivredne proizvodnje i potrebe uređenja zemljišta i zaštite voda, vodozaštitnog i šireg ekološkog značenja šumskih ekosustava, prostornog planiranja područja porječja Save i zaštite od zagađivanja i pravni aspekt korištenja i zaštite voda porječja Save. Te teme podrobnije će se raspraviti na savjetovanju koje priprema ovaj odbor u listopadu 1987. Prva obavijest o tom savjetovanju razaslana je interesentima i zatražena su dodatna sredstva za organizaciju skupa.

Članovi odbora svojim su prilozima, plenarnim referatima i kao članovi organizacijskog odbora pridonijeli uspjehu mnogih skupova održanih u 1986. godini kao što su npr. »Ekološki problemi suvremenog prometa« i »Energija i ekologija«.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA BIOLOŠKE PREPARATE

Međuakademijski odbor za biološke preparate održao je u 1986. godini dva sastanka, i to 4. i 5. lipnja u Niškoj Banji i 16. i 17. listopada u Radencima.

Na sastanku u Niškoj Banji raspravljeni su izvještaj i preporuke Znanstvenog skupa »Aktualni problemi aktivne zaštite protiv morbila«, održanog u Beogradu 11—12. veljače 1986, te izvještaj sa sastanka »Interferon u liječenju raka« održanog u Zagrebu 17—18. prosinca 1985. godine.

Raspravljano je nadalje o efikasnosti cjepiva na osnovi epidemioloških podataka, te je prikazana efikasnost cjepiva u toku epidemija morbila u gradu Visokom u 1985. godini, a prema Weekly epidemiological record, WHO No 18, 1985,

May, 133—140. Prihvaćen je program istraživanja sojeva virusa morbila Edmonston Zagreb, Schwarz, Edmonston B.

Preporučeno je Saveznom komitetu za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu da što prije prihvati »Program eliminacije morbila« i osigura potrebna financijska sredstva i ostale mjere preporučene od strane SZO.

Raspravljano je o tetanus neonatorumu u Jugoslaviji, te je konstatirano da je isti još jedino problem na Kosovu. Prema preporukama SZO trebalo bi osigurati najmanje da 90% žena bude adekvatno cijepljeno protiv tetanusa prije poroda.

Na drugom sastanku Odbora razmotren je »Prijedlog programa eliminacije autohtonih morbila u SFRJ do 1996. godine«, te su na tekst Prijedloga dane ove primjedbe i prijedlozi:

1. Za obavljanje imunizacije protiv morbila upotrebljavaju se samo brizgalice za jednokratnu upotrebu, te se jedna doza cjepiva pakuje skupa s brizgalicom.
2. Predlaže se da ustanova za kontrolu cjepiva prije puštanja na teren koju određuje Savezni komitet za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu bude virusni laboratorij Univerzitetnog zavoda za zdravstveno in socialno varstvo u Ljubljani.
3. Dovoljan broj uzoraka cjepiva čuvat će Zavod za kontrolu i ispitivanje imunobioloških preparata na temperaturi —20 °C i na +2 do +8 °C.
4. Predlaže se da ustanova za kontrolu uzoraka cjepiva uzetih neposredno prije primjene bude virusni laboratorij Zavoda za imunobiologiju i virusologiju »Torlak«, Beograd.
5. Za istraživanje titra antitijela obavezno uključiti i referens vakcinu, i to Schwarz ili Moraten soj.
6. Savezni komitet za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu, te republički i pokrajinski komiteti i općinski komiteti za društvene djelatnosti odgovorne su institucije za uspješno provođenje programa eliminacije autohtonih morbila u SFRJ.
7. U svrhu uspješnog provođenja ovog programa formirat će se komisije za eliminaciju autohtonih morbila u Jugoslaviji na razini federacije, republikâ, autonomnih pokrajina, regijâ i općina.
8. Savezni zavod za zdravstvenu zaštitu izradit će stručne upute za izvođenje ovog programa eliminacije autohtonih morbila do 1996. godine u SFRJ.
9. Savezni komitet za zdravstvo uvest će svake godine 500—1000 doza cjepiva protiv morbila priređenog sa sojem Schwarz i Moraten s titrom višim od 4 log. u svakoj dozi, a to će cjepivo služiti kao referens-vakcina.
10. Formular o oboljelim od morbila, cijepljenim i necijepljenim osobama treba uskladiti s preporukama SZO.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA STANJE I PROBLEME MEDICINSKE ZNANOSTI

U osnovne zadatke naših akademija kao najviših znanstvenih institucija ulazi sudjelovanje u ocjenjivanju rezultata znanstvenog stvaralaštva, u organizaciji znanstvenog rada i utvrđivanju opće politike na području znanosti.

Na sastancima radne grupe razmatrani su i razmatrat će se osim ostalog ujednačavanje vrednovanja znanstvenoga rada i znanstvenih projekata, međunarodni odjek naše medicinske znanstvene produkcije, međunarodni odjek naših medicinskih časopisa, značaj medicinske znanosti za medicinsku edukaciju, orga-

nizacijskofinancijski problemi medicinskih znanosti, financiranje međurepubličkih i međupokrajinskih znanstvenih projekata, patenti i brzina transfera tehnologije u medicini, dobna starost i prosjek starosti istraživača u medicinskoj znanosti.

Međuakademijski odbor za stanje i probleme medicinske znanosti predviđa u 1987. godini jedno savjetovanje na kome će se raspravljati navedena pitanja.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA TUMORE GLAVE I VRATA I CENTRALNOG NERVNOG SUSTAVA

Odbor se u 1986. godini nije sastao u punom sastavu, ali su održane konzultacije s pojedinim članovima Odbora i oni su se složili s prijedlogom Plana za srednjoročno razdoblje od 1986. do 1990. godine. Članovi Odbora koji su sudjelovali na Međuakademijskom odboru za traumatologiju u Slovenjgradecu, održali su kraću konzultativnu sjednicu i razmotrili prijedlog za popunjenje novih članova Odbora.

Na jednoj od sjednica Razreda za medicinske znanosti Akademije predsjednik Odbora je izvijestio Razred da bi se za novog člana Odbora umjesto pokojnog akademika S. Kostića trebao izabrati jedan član iz Srpske akademije, a kako Slovenija nije imala u sastavu Odbora svojih članova, to je predloženo da se za članove Međuakademijskog odbora izaberu: dopisni član Slovenske akademije prof. dr. Vinko Kambič, otorinolaringolog, i prof. dr. Vinko Dolenc, neurokirurg iz Ljubljane. Kako Odboru nedostaju stručnjaci iz područja patologije (histopatologije), valjalo bi razmisliti o izboru jednog ili dvaju stručnjaka iz te discipline, koji bi se mogli izabrati za članove Odbora.

MEĐUAKADEMIJSKI KOORDINACIJSKI ODBOR ZA KEMIJSKE I PRIMIJENJENE KEMIJSKE ZNANOSTI

U 1986. godini članovi Odbora su sudjelovali o radu organizacijskog odbora X. jugoslavenskog simpozija o elektrokemiji, koji će se održati od 1. do 5. lipnja 1987. u Bečićima, u SR Crnoj Gori. Simpozij organizira Unija kemijskih društava Jugoslavije i Kemijsko društvo Crne Gore. Simpozij jugoslavenskih elektrokemičara znanstveni je skup koji se već tradicionalno održava svake dvije godine u organizaciji kemijskih društava pojedinih republika. Međuakademijski odbor aktivno sudjeluje u organizaciji od početka, tj. već 20 godina.

MEĐURAZREDNI ODBOR ZA BIOTEHNOLOGIJU

Međurazredni odbor za biotehnologiju razmotrio je na svojoj sjednici materijal koji mu je uputila Republička zajednica za znanstveni rad, a koji se odnosi na budući projekt »Genetsko inženjerstvo i biotehnologija«. Odbor je o tome pismeno obavijestio Republičku zajednicu te predložio ove teme istraživanja u budućem projektu:

1. Klinička i laboratorijska istraživanja rekombinatnog alfa, beta i gama interferona,
2. Molekulska genetika glavnog sustava histokompatibilnosti HLA,
3. Sinteza nukleotida, oligonukleotida i njihovih farmakološki značajnih analoga.

Odbor je također predložio neke nadopune u dostavljenom popisu tema.

SLUŽBA ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

Investicijsko održavanje zgrada Jugoslavenske akademije bilo je uglavnom koncentrirano u 1986. godini na dva zdanja (Zrinjski trg 11 i Opatička 18) s naglaskom na palači na Zrinjskom trgu 11 u organizacijskom i financijskom smislu.

Zrinjski trg 11

Na temelju prije pripremljene tehničke dokumentacije načinjen je operativni plan koji je naročito vodio računa o sigurnosti zgrade, tj. njezina inventara (Galerija i druga dobra) za vrijeme izvođenja radova na zgradi koliko god je to moguće s normalnim i redovitim aktivnostima u zgradi.

Arhitektonsko građevinski zahvat obuhvaća:

— Antiseizmičko ojačanje zgrade u statičkom smislu postiglo se povezivanjem nosivih zidova s armiranobetonskim gredama i pločama u razini poda tavana (iznad drvenog stropa Galerije), usidrenjem atike i vijenca u a. b. ploče (prvi disk) sustavom čeličnih rešetki (tzv. drugi disk) na razini krova zgrade.

Armiranobetonskom pločom i pregradnim zidovima na tavanu znatno je poboljšana protupožarna sigurnost zgrade. Tim radovima bit će ugrađeno 150 m^3 betona i 26000 kg betonskog željeza i čelične konstrukcije. Sav taj transport materijala i ljudi odvija se izvan komunikacija radnika Akademije zaposlenih u zgradi. Iz sigurnosnih razloga isključeno je svako zavarivanje ili rad s otvorenim plamenom, što je otežalo i usporilo izvođenje radova.

— Potpuna izmjena starog limenog pokrova bakrenim limom te izmjena željezne konstrukcije pokrova ostakljenih nadsvjetala cinčanom čeličnom konstrukcijom iznad oba svjetlika.

— Izmjena električne instalacije u atriju, stubištu i na galerijama, te oslikavanje i uređenje tih prostora.

Ugradnja dvaju sanitarnih čvorova na drugom katu za potrebe Galerije i uređenje sanitarnog čvora u prvom katu i u prizemlju. Specifična je bila izrada unutrašnje skele u atriju radi soboslikarsko ličilačkih, staklarskih i drugih radova iz tehničkih i statičkih razloga (raster svodova u podrumu) i iz terminskih uvjeta, koji se nisu mogli potpuno poklopiti s ljetnim raspustom u Akademiji.

— S izvođačem radova RO »Građevina« iz Zagreba sklopljeni su ugovori na ukupan iznos od 136,278.681 dinara. Dio tih sredstava osigurali su: Grad Zagreb, RSIZ za kulturu i Jugoslavenska akademija, a dio će se isplatiti u 1987. godini. Izvršit će se naknadno isplate za radove, koji će se realizirati u 1987. godini iz sredstava investicijskog održavanja.

Opatička 18

U ovoj godini dovršena je projektna dokumentacija obnove zgrade, s naglaskom na restauraciji Ilirske dvorane. Sredstvima koja su osigurali Skupština Grada, RSIZ za kulturu, Republička zajednica za znanstveni rad i Akademija u iznosu od 92,000.000 dinara dovršeni su radovi na hidroizolaciji zidova i podova podrumskih prostorija, te dovršeno grubo žbukanje zidova u podrumu (bez postave instalacija), s novootkopanim dijelom podruma (dvije prostorije od oko 50 m^2) na južnoj strani zgrade, s produbljenjem nosivog zida — temelja, na istoj strani te potpornog zida na zapadnoj strani. U prizemlju južnog krila objekta obnovljena je

podna podloga, a žbuka zidova djelomično, te probijen veći otvor na mjestu manjeg starog s rekonstrukcijom luka, kao spoj u istočni dio zgrade. Spomenuti radovi stajali su približno (do obračuna) 45,000.000 dinara. Preostalim sredstvima obnovit će se pokrov, a pripremni radovi su započeli licitacijom.

Medvedgradska 2 — Gliptoteka

Uz financijsku pomoć RSIZ-a za kulturu (22,000.000 dinara) u uličnoj zgradi uređen je stan domara, čija je prisutnost u kompleksu zgrada Gliptoteke neophodno odavno potrebna. Južna polovica dvorišnog objekta izolirana je od vlage, koja je u njegovim zidovima prodirala i do prvog kata. To je postignuto izvedbom armiranobetonskog potpornog zida u duljini od 55 metara i visini od 4,5 metra. Kako je sjeverna polovica objekta izolirana već 1976. godine, tako su sada postignuti uvjeti za uređenje izložbenih dvorana historijske plastike. Na prozorima južnog uličnog objekta (numizmatička i druge zbirke) izvedene su zaštitne rešetke na prozorima. Na spomenute radove utrošeno je približno 23,750.000 dinara.

Braće Kavurića 1 — Razredi i Kabinet grafike

Na zadnjoj etaži (zapadna strana) sjevernog krila zgrade, u dijelu tavana koji je ispraznio Zavod za restauriranje umjetnina (oko 20 m^2) uređene su uredske prostorije. Radovi su stajali oko 3,000.000 dinara.

I. G. Kovačića 37 — Arhitektonski atelje

Nastavljen je rad na popravcima krovova. Tako su ove godine obnovljeni ravni krov i terasa, na što je utrošeno oko 1,700.000 dinara.

Zadar — Oktobarske revolucije 8 — Zavod za povijesne znanosti

Na zgradi je popravljena i oličena vanjska stolarija prozora, vrata te čvrstih drvenih zastora na prozorima uz cijenu od 2,000.000 dinara.

Split, Palača Milesi — Zavod za znanstveni i umjetnički rad

U Palači je većim dijelom sredstvima udruženog rada (Brodogradilište i dr.) obnovljena električna instalacija i rasvjeta u izložbenim dvoranama. Prostorije su tako uređene da se mogu iskoristiti za izložbe i predavanja.

Cavtat — Knežev dvor

U Dvoru je izvedena horizontalna izolacija zida prizemlja od kapilarne vlage na što je utrošeno 760.000 dinara.

*

* *

Zbog neplaniranog drastičnog povećanja cijena u godišnjem planu Akademije, mnogi radovi na investicijskom održavanju, pa i investicijski zahvati (Palača Akademije i Opatička) stajali su više od predviđenih u ovoj 1986. godini. Osim toga svi sudionici u financiranju Samoupravnog sporazuma (koji nije integralno nikad potpisan) posebno za palaču Akademije nisu osigurali sredstva, pogotovu razliku za povećanje cijena. Time su se povećale obveze Akademije, pa se neki radovi predviđeni planom i nisu mogli izvesti. Manji zahvati na brojnim Akademijinim zgradama nisu ovdje obuhvaćeni, iako su u zbiru troškova bili značajno opterećenje za Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti.

I. RAZRED

ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem 1986. godine 11 redovnih, 8 izvanrednih, 23 dopisna člana (11 iz SFRJ i 12 inozemnih članova) i 12 članova suradnika.

Redovni članovi: Vladimir Bayer, Ljubo Boban, Vladislav Brajković, Dušan Čalić, Eugen Pusić, Duje Rendić-Miočević, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Dragovan Šepić i Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Josip Adamček, Branko Bošnjak, Adolf Dragičević, Aleksandar Goldštajn, Vladimir Ibler, Lujo Margetić, Ivo Perišin i Hodimir Sirotković.

Dopisni članovi: Mihajlo Apostolski, Suzanne Bastid, Alojz Benac, Luigi Bernabò-Brea, Đurđe Bošković, Vaso Čubrilović, Branislav Đurđev, Zlatko Herkov, Dragoslav Janković, Miladin Korać, Radomir Lukić, Gunnar Myrdal, Massimo Pallottino, Herbert A. Simon, Friedrich Schachermeyr, Tomislav Janko Šagi-Bunić, Angelo Tamborra, Ian Tinbergen, Haroldo Vallâdao, Herman Vetters, Zdenko Vinski i Fran Zwitter.

Članovi suradnici: Dušan Bilandžić, Ivan Erceg, Božidar Jelčić, Danilo Klen, Emilio Pallua, Berislav Perić, Tomislav Raukar, Branko Štancl, Siniša Triva, Dragomir Vojnić, Alica Wertheimer Baletić, Josip Županov.

Na Skupštini Akademije od 11. ožujka 1986. godine izabrani su: za redovne članove Vladimir Bayer, Ljubo Boban i Dragovan Šepić; za izvanredne članove Josip Adamček, Branko Bošnjak, Adolf Dragičević, Vladimir Ibler i Lujo Margetić; za dopisnog člana Zdenko Vinski; za članove suradnike Božidar Jelčić, Tomislav Raukar i Alica Wertheimer Baletić.

Dopisni član Leonid Vasiljević Kantorovič umro je 9. travnja 1986. godine.

Tajnik Razreda je akademik *Duje Rendić-Miočević,* a zamjenik tajnika izv. član *Hodimir Sirotković.*

Znanstvena i ostala djelatnost

U 1986. godini Razred je održao 6 redovitih sjednica, na kojima se raspravljalo o aktualnim pitanjima iz djelokruga rada Razreda, tj. o pitanjima vezanim uz

znanstvenu djelatnost koju Razred pokriva (ekonomske znanosti, filozofija, politologija, povijesne znanosti, arheologija, pravne znanosti i sociologija).

Među važnijim raspravama, inicijativama i odlukama Razreda valja spomenuti:

— podržana je inicijativa (akad. V. Stipetić i član suradnik B. Štancl) o osnivanju Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo Jugoslavenske akademije;

— razmatran je Nacrt pravilnika Znanstvenog savjeta za promet Akademije te je Razred svoje primjedbe i prijedloge uputio Predsjedništvu na usvajanje;

— donesen je srednjoročni plan rada Razreda (1986—1990). U tom okviru usvojen je i predloženi plan rada za 1986. godinu.

Razred je surađivao s mnogim institucijama u zemlji i inozemstvu (akademije znanosti i dr.) te prihvaćao ili predlagao oblike suradnje.

— Razmatran je i podržan projekt Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske u vezi s pokretanjem rada na pisanju historije naroda i narodnosti Jugoslavije.

Podržana je inicijativa Srpske akademije nauka i umetnosti u vezi s osnivanjem Međuakademijskog odbora za demografska istraživanja.

Promatran je Nacrt programa Savjeta akademija SFRJ o suradnji s Bugarskom akademijom znanosti za razdoblje 1986—1988. i dani prijedlozi za njegovu dopunu suradnjom i na ovim temama:

a) Proučavanje seljačkih pokreta u Bugarskoj i Jugoslaviji (Hrvatskoj) između dva rata;

b) Komparativna analiza poljoprivredâ na Balkanu.

Istodobno Razred predlaže da se u tom programu jače naglasi suradnja u ekonomskim, povijesnim i pravnim znanostima, te u filozofiji, politologiji i sociologiji.

— Razred je podržao i preporučio Predsjedništvu prijedlog (dr. V. Đuro Degan, upravitelj Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva) da Akademija, kao član bude organizator postdiplomskog tečaja iz međunarodnog prava i međunarodnih odnosa na Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku, koji će se održati od 2. do 20. veljače 1987. godine, kao što je bila suorganizatorom i prethodnom tečaju 1986. godine.

Članovi Razreda sudjelovali su i u protekloj godini u međurazrednoj i međuakademijskoj suradnji, pa su tako njegovi delegati birani u razne odbore, savjete, komisije i sl. U vezi s time doneseni su i neki konkretni zaključci:

— Razred je prihvatio prijedlog (akad. D. Čalić) da se u 1987. organizira skup na temu »Tvrđave u Vojnoj krajini« u organizaciji Međuakademijskog odbora za povijest Vojnih krajina i predložio Predsjedništvu da Akademija bude njegov organizator.

— Donesen je zaključak da Akademija bude organizator znanstvenog skupa o trgovinskim vezama između područja Jugoslavije i Mađarske u srednjem vijeku i novijim razdobljima, koji bi se trebao organizirati u Dubrovniku 1988. godine. U Odbor za pripremu tog skupa izabrani su akad. V. Stipetić, akad. D. Rendić-Miočević (tajnik Razreda), prof. dr. I. Karaman i dr. I. Perić. Predsjedništvo se s time u načelu suglasilo.

— Razred je podržao prijedlog Vojvođanske akademije u vezi s osnivanjem javne tribine na kojoj bi se vodile znanstvene rasprave o temama od općeg i sireg značaja (akad. P. Vranicki prisustvovao je jednoj raspravi u Vojvođanskoj akademiji i tom je prilikom već održao predavanje).

— Akademici D. Rendić-Miočević i M. Suić, te izv. član L. Margetić prisustvovali su kao predstavnici Razreda na znanstvenom skupu »Antički temelji naše suvremenosti« održanom (u organizaciji Saveza društava za antičke studije u Jugoslaviji) od 11. do 17. listopada u Puli.

— Razred je podržao inicijativu Slovenske akademije u vezi s posjetom predstavnika te Akademije i drugih akademija našim nacionalnim manjinama u Italiji i Austriji. Kao predstavnik Razreda u tom posjetu sudjelovao je akad. V. Stipetić. Na osnovi njegova izvještaja s tog puta Razred je predložio Predsjedništvu da Akademija bude organizator jednog takvog posjeta hrvatskoj manjini u Mađarskoj.

Razred je određivao stručne recenzente za radove dostavljene Akademiji radi objavljivanja i na osnovi Pravilnika o izdavačkoj djelatnosti. Razred je tražio »imprimatur« za svoje edicije i za edicije zavodâ koji djeluju u okviru Razreda.

U Razredu je održan sastanak urednika izdanja na kojemu su sredstva za izdavačku djelatnost Razreda u 1986 (izdanja Razreda i zavodâ) raspodijeljena ovako: »Rad«, knj. XXIII 1,500.000 din.; »Starine« 600.000 din.; »Suvremeni ekonomski problemi« 450.000 din.; »Arheološki radovi i rasprave« 450.000 din. Iznos od 300.000 din. dodijeljen je svakoj od slijedećih publikacija zavodâ Istraživačkog centra koji djeluju u okviru Razreda: »Anali« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, »Radovi« Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, »Problemi sjevernog Jadrana« Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva u Zagrebu.

Na prijedlog glavnog urednika »Starina« (akad. V. Bayera) prošireno je uredništvo »Starina«. Za nove članove izabrani su izv. član L. Margetić i član suradnik T. Raukar.

Razred je preko svojih članova izabranih za pročelnike odjela i voditelje Akademijinih jedinica osnovanih u djelokrugu rada Razreda tijekom 1986. organizirao i koordinirao znanstvenoistraživački rad, davao mišljenja o kandidatima pri osnivanju radnog odnosa u tim jedinicama, birao radnike u znanstvena i druga zvanja predviđena zakonom. Članovi Razreda recenzirali su rukopise namijenjene za tisak u njihovim edicijama. Razred je tražio »imprimatur« za njihovo objavljivanje.

— Razred je razmatrao pitanje statusa Pomorskog muzeja u Dubrovniku u današnjim uvjetima i smatra da Akademija nije u stanju da iz svojih sredstava podmiruje narasle troškove Pomorskog muzeja te predlaže da se Muzej ustupi Općini dubrovačkoj, da ona preuzme sve dalje obveze, s tim da Akademija zadrži status osnivača (što je potrebno da se u budućim katalozima tog muzeja i navede i istakne briga naše Akademije za skupljanje i otkupe muzejskih izložaka).

— Za urednika nove muzejske postave Pomorskog muzeja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku imenovan je akad. V. Brajković.

— Uvažena je molba dr. I. Perića da bude razriješen dužnosti upravitelja i zamjenika voditelja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku. Za vršioca dužnosti upravitelja (zamjenika voditelja) Zavoda Razred je izabrao N. Vekarića, asistenta u Zavodu.

— Razred je razmatrao situaciju u vezi s građom bivšeg Pomorskog muzeja Zavoda za znanstveni rad u Splitu. Razred nije prihvatio soluciju da se ta građa (koja je odlukom Predsjedništva — a na prijedlog Razreda — načelno ustupljena Vojnopomorskom muzeju u Splitu) dade Brodograđevnoj industriji u Splitu za njezin muzej. Razred smatra da to pitanje valja temeljitije raspraviti samo Predsjedništvo.

— Dr. Tereza Ganza-Aras izabrana je u zvanje višeg znanstvenog suradnika.

— Mr. Goran Družić (Zavod za ekonomska istraživanja) izabran je u zvanje znanstvenog asistenta.

— Mr. Mirjana Matijević-Sokol (Zavod za povijesne znanosti u Zagrebu) izabrana je u zvanje znanstvenog asistenta.

— Mr. Branka Migotti (Zavod za arheologiju) izabrana je u zvanje znanstvenog asistenta.

— Dr. Miroslav Bertoša (Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci) izabran je u zvanje znanstvenog savjetnika.

— Usvojen je program pripravničkog rada za pripravnika postdiplomanda Zorana Konstantinovića (Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva).

Iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad, namijenjen članovima koji nisu u radnom odnosu (umirovljenici) odobrena su sredstva za ove teme: H. Sirotkoviću za »Razvitak narodne vlasti 1944—1945, s posebnim težištem na djelovanju ZAVNOH-a u tom razdoblju«, V. Bayeru za »Povijesni razvoj krivičnog prava (materijalnog i procesnog) u Hrvatskoj«, P. Vranickom za »Filozofiju historije«, M. Suiću za »Prikupljanje i stručnoznanstvenu obradu antičkih literarnih izvora koji se odnose na našu zemlju«, D. Rendić-Miočeviću za »Epigrafske izvore za političku, gospodarsku i kulturnu povijest Ilira«, D. Čaliću za »Ulogu zakona vrijednosti u izgradnji samoupravnog socijalističkog društva«, A. Goldštajnu za »Lex mercatoria u okviru opće teorije prava — pravni i pravnosociološki aspekt, posebno s gledišta novog međunarodnog ekonomskog poretka«, D. Šepiću za »Istra u razdoblju talijanske okupacije 1918—1920«, V. Brajkoviću za »Istraživanje pomorskopravnih normi u statutima istarskih gradova«.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 12. veljače

— *D. Rilke,* Privredni sistem kao uvjet poslovanja PIK-a »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent I. Perišin.

— *I. Lajoš,* Struktura privrede Baranje u razdoblju od 1921. do 1984. godine u Jugoslaviji, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent D. Čalić.

— *J. Popović,* Sjećanje Koste Nađa, Oslobođenje Baranje, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent D. Čalić.

— *M. Ivanović i R. Šubašić,* PIK »Belje« na rang-listama najvećih privrednih organizacija u Jugoslaviji, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *J. Špoljarić,* Organizacija i djelovanje dobra »Belje« od oslobođenja do 1953. godine, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *A. Polonji, M. Nuskern, Z. Zagvozda,* PIK »Belje« u funkciji razvoja poljoprivredne proizvodnje u Baranji 1945. do 1984. godine, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *M. Legović,* Gospodarska struktura poljoprivrede Istre u 20. stoljeću, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent V. Stipetić.

— *Z. Stamenić,* Akumulativna i reproduktivna sposobnost društvenog sektora privrede SFRJ i SR Hrvatske u razdoblju od 1971. do 1982. godine, za »Radove« Zavoda za ekonomska istraživanja JAZU, recenzent J. Sirotković.

— *D. Rilke,* Sistem planiranja kao uvjet poslovanja PIK-a »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent J. Sirotković.

— *M. Ivanović,* Početak primjene električne struje u industrijskim pogonima »Belja«, proces elektrifikacije Baranje te proizvodnja i potrošnja električne energije u općini Beli Manastir, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent H. Požar.

2. sjednica 9. travnja

— *Skupina autora,* Proizvodnja i prerada šećerne repe, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *D. Rilke,* Agrarna politika kao uvjet poslovanja PIK-a »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *B. Bešir,* Poslovna politika PIK »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *Skupina autora,* Mesna industrija Belje, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *T. Karpati,* Razvoj tržišnog poslovanja na PIK »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent D. Čalić.

— *V. Bayer,* Ukinuće torture i ukinuće smrtne kazne u onim jugoslavenskim zemljama koje su u 18. st. bile u sklopu Habsburške Monarhije, za »Starine«, autorecenzija.

— *L. Dobronić,* Nova Ves — povijesni dio Zagreba, za »Starine«, recenzent J. Adamček.

— *E. Pusić,* Regulacija u društvu, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, autorecenzija.

— *D. Čalić,* Struktura samoupravnog socijalističkog društva i uloga zakona vrijednosti i plana u njegovoj izgradnji, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent A. Dragičević.

— *A. Dragičević,* Formiranje političke ekonomije socijalizma, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, autorecenzija.

— *Š. Batović,* Ostaci nastambi željeznog doba na našem primorju, za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent D. Rendić-Miočević.

— *A. Giron,* Razvoj narodnooslobodilačkog pokreta i socijalističke revolucije na području Liburnije, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent Lj. Boban.

— *I. Perić,* Stranačko-politički odnosi u Dubrovniku krajem 19. i početkom 20. stoljeća, za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent D. Šepić.

— *A. H. Cook,* Izvještaj o Istri i Dalmaciji na početku rata za španjolsko nasljedstvo, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent D. Šepić.

— *M. Diklić,* Mihovil Pavlinović i pojava pravaštva u Dalmaciji, za »Radove« Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, recenzent D. Šepić.

3. sjednica 13. svibnja

— *M. Korošić,* Jugoslavenska privreda u osamdesetim godinama (o nekim uzrocima ekonomske krize), za »Suvremene ekonomske probleme«, recenzent V. Stipetić.

— *D. Čalić,* Marxovo shvaćanje suštine zakona vrijednosti u suvremenoj interpretaciji, za »Suvremene ekonomske probleme«, recenzent V. Stipetić.

— *M. Ređep — M. Žugaj,* Posjedovna struktura Varaždinske županije u svjetlu popisa gospodarstava iz 1985. godine, za »Radove« Centra JAZU u Varaždinu, recenzent V. Stipetić.

— *A. Polonjo,* Svilarstvo, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *M. Novaković,* Mlinsko-pekarska industrija, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *A. Hadrović,* Voćarstvo na Belju, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent B. Štancl.

— *M. Bošnjaković,* Biljna proizvodnja, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent B. Štancl.

— *P. Novković i suradnici,* Mlinsko-pekarska industrija »Belja«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent B. Štancl.

— *S. Kosanović,* Dohodovni odnosi u funkciji razvoja reprodukcijskih cjelina, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent J. Sirotković.

— *Skupina autora,* Organiziranost Belja 1822. godine do danas, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent D. Čalić.

— *M. Suić,* Cissa Pullaria — Baphium Cissense — Episcopus Cessensis, za »Arheološke radove i rasprave«, autorecenzija.

— *V. Atanacković,* Osnovno školstvo na području Belja, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Bayer.

— *I. Balta,* Vlastelinska porodica Pejačević (s posebnim osvrtom na njenu genealogiju i heraldiku), za izdanje Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent J. Adamček.

4. sjednica 18. lipnja

— *Skupina autora,* Tvornica mlječnih proizvoda »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *K. Šandor,* Proizvodnja žitarica na »Belju«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent V. Stipetić.

— *Skupina autora,* Tvornica mlječnih proizvoda »Belje«, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent B. Štancl.

— *V. Trogrlić,* Proizvodnja kukuruza, za zbornik »Tri stoljeća Belja«, recenzent B. Štancl.

— *S. Sršan,* Društva u Osijeku, za Povijest Osijeka, recenzent D. Čalić.

— Prijevod na engleski jezik Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi 1977, za časopis »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, recenzent V. Brajković.

— *M. Kolar-Dimitrijević,* Radnički pokret u Osijeku od 1918. do 1929. godine, za Povijest Osijeka, recenzent Lj. Boban.

— *M. Korać,* Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ — analiza stanja (1977—1985) i moguća rešenja, za izdanje Zavoda za ekonomska istraživanja, recenzent J. Sirotković.

5. sjednica 8. listopada

— *G. Družić,* Analiza sekundarne raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SRH u periodu 1971—1982, za izdanje Zavoda za ekonomska istraživanja, recenzent J. Sirotković.

— *S. Orsaga,* Analiza namjenske raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SRH u periodu 1971—1982, za izdanje Zavoda za ekonomska istraživanja, recenzent J. Sirotković.

— *S. Sršan,* Popis grada Osijeka 1928. godine, za »Anale« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent V. Stipetić.

— *K. Lazarić,* Razvoj i tehnička valorizacija istarske zračne luke, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent V. Stipetić.

— *I. Mitić,* Dubrovačka država u međunarodnoj zajednici (od 1358. do 1815), za zajedničko izdanje Akademije, Izdavačkog zavoda Matice hrvatske, recenzent D. Šepić.

— *B. Fučić,* Grdoselska kronika, za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent L. Margetić.

— *B. Fučić,* Statut bratovštine Svetog Sakramenta, za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent L. Margetić.

— *B. Fučić,* Kvaderna kapitula lovranskoga, za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent L. Margetić.

— *B. Kuntić-Makvić,* De Regno Dalmatiae et Croatiae Ivana Lučića, za »Radove« Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, recenzent M. Suić.

— *I. Perić,* Frane Bulić kao zastupnik u Dalmatinskom saboru i u Carevinskom vijeću, za »Zbornik« Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu, recenzent H. Sirotković.

— *A. Cvitanić,* Diskriminacija pučana u splitskom srednjovjekovnom pravu, za »Zbornik« Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu, recenzent H. Sirotković.

6. sjednica 10. prosinca 1986.

— *A. Gabričević,* Stanovništvo Varaždina tokovima stoljeća (življenje, razvitak i privredno kretanje), za izdanja Centra JAZU u Varaždinu, recenzent V. Stipetić.

— *K. Lazarić,* Razvoj i turistička valorizacija istarske zračne luke, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent V. Stipetić.

— *A. Sekulić,* Povijest toponima oko Sombora, za jednu od edicija Razreda za filološke znanosti, recenzent J. Adamček.

Edicije objavljene tijekom 1986. godine

A. Edicije Razreda

1. »Rad« Razreda za društvene znanosti, sv. XXIV, knjiga 417, 199 str. Glavni i odgovorni urednik: E. Pusić; urednički odbor: E. Pusić, D. Rendić-Miočević, J. Sirotković, D. Šepić.

2. Djela znanosti Hrvatske, sv. 1, R. Radičević — Ž. Muljačić, »Beno Kotruljević: O trgovini i savršenu trgovcu«, 283 str. Urednik: V. Stipetić.

3. Spomenica preminulim akademicima (Stjepan Gunjača), sv. 31, 39 str. Urednik: D. Rendić-Miočević.

4. Spomenica preminulim akademicima (Vladimir Bakarić), sv. 30, 53 str. Urednik: D. Rendić-Miočević.

B. Edicije zavodâ, koji djeluju pod stručnim i znanstvenim nadzorom Razreda, objavljene tijekom 1986.

1. »Problemi sjevernog Jadrana«, Zbornik Zavoda za povijesne i društvene znanosti IC Akademije u Rijeci, sv. 5, 258 str. Glavni i odgovorni urednik: D. Šepić; uredički odbor: D. Klen, V. Stipetić, D. Šepić.

2. »Anali« Zavoda za povijesne znanosti IC Akademije u Dubrovniku, sv. XXII—XXIII, 238 str. Glavni i odgovorni urednik: V. Stipetić; uredički odbor: I. Perić, V. Stipetić, P. Vranicki.

3. »Adriatica Maritima« Zavoda za povijesne znanosti Akademije u Zadru, sv. IV, 242 str. Glavni urednik: V. Brajković.

4. »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva IC Akademije, br. 107—108, 490 str. Glavni i odgovorni urednik: V. Brajković.

Edicije u tisku

A. Edicije Razreda

— »Rad« Razreda za društvene znanosti, knj. 25,
— Stjepan Krasić, »Stjepan Gradić (1613—1683) — život i djelo«,
— Spomenica preminulim akademicima (Natko Katičić).

B. Edicije zavodâ

— Zbornik Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, vol. 14,
— »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 109—112.

Edicije kojih je redakcija završena (spremne za tisak)

A. Edicije Razreda

— »Starine«,
— »Arheološki radovi i rasprave«, sv. 10—11,
— »Suvremeni ekonomski problemi«, knj. 8.

B. Edicije zavodâ

— »Anali« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, sv. 24—25.

Javno predavanje

Akad. V. Bayer održao je 30. listopada 1986. predavanje: »Dvjestogodišnjica prvog ukinuća smrtne kazne (Josip II, 30. X. 1786. god.)« u palači Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Odbori i radne grupe Razreda

Djelatnost Razreda odvijala se i preko njegovih odbora i radnih grupa:

— Odbor za istraživanja demografske povijesti stanovništva na teritoriju SR Hrvatske (predsjednik V. Stipetić),

— Odbor za izdavanje sabranih djela Nikole Vita Gučetića i Frana Petrića (predsjednik P. Vranicki),

— Odbor za znanstvenu problematiku samoupravljanja (predsjednik E. Pusić),

— Odbor za izradu rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka XIX. stoljeća do danas« (voditelji: E. Pusić, E. Pallua),

— Radna grupa »Pravo i društvo« — temeljna istraživanja (koordinatori: E. Pusić, V. Bayer).

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Vladimir Bayer objavio je knjige: Zakon o kriviČnom postupku (pročišćeni tekst, bilješke, komentar), Informator, Zagreb 1986, 432 str.; Jugoslavensko krivično pravo, knjiga druga, Pravo o činjenicama i njihovom utvrđivanju u krivičnom postupku, četvrto izdanje, Pravni fakultet, Zagreb 1986, 251 str., te studiju: Pravni položaj obdolženca v jugoslovanskem kazenskem postopku, *Pravnik*, 41 (103)/5—7, Ljubljana 1986, 245—259.

Ljubo Boban objavio je: Izvještaji jugoslavenskog poslanstva u Vatikanu o prilikama u Hrvatskoj (1941—1943), *Slavonski povijesni zbornik*, 23/1—2, Slavonski Brod 1986, 215—250.

Istraživački rad u toku: Hrvatska u diplomatskim izvještajima izbjegličke vlade 1941—1943, I—II, pripremljeno za tisak.

Dušan Čalić objavio je: Saradnja beogradskog i zagrebačkog studentskog pokreta u razdoblju 1938—1941. g., Beogradski univerzitet u predratnom periodu, NOR-u i revoluciji, Beograd 1986; Metodološki pristup daljem razvoju federativnog uređenja Jugoslavije, u: »Novi put«, Svetozarevo 1986; Marksizam-savremenost-obrazovanje, Saznanja, Banja Luka; Političko ekonomski aspekti izvoza SFR Jugoslavije, *Izvoz*, 3; U kakvim ekonomskim i društvenim uvjetima može biti realiziran dugoročni program ekonomske stabilizacije, *Ekonomski pregled*, Zagreb 1986; 300. god. Belja, politika i aktivnost oblasnog komiteta za Slavoniju na organiziranju NOB u Baranji u 1944. godini, Nekoliko informativnih napomena; Prijelaz privrede na intenzivni način poslovanja, *Informator*, broj 3382—3383, godina XXXIV, Zagreb 6. i 9. VIII. 1986.

Eugen Pusić objavio je: Uvod u knjigu »Uprava i društvo — izvještaji o istraživanju«, Institut za društvena istraživanja, Zagreb 1986; Grad i socijalizam, *Naše teme*, 5—6, 1986; Istraživački izvještaj o komunalnom sistemu u gradu Zagrebu, Institut za društvena istraživanja, Zagreb 1986; Diferencijacija-integracija, Pravna enciklopedija, Zagreb; Birokracija, Pravna enciklopedija.

Održao referat na konferenciji u Varšavi (od 6. do 10. X. 1986) »The Prospect for the Development of Selfmanagement Institutions«.

Istraživački rad u toku: Problemi prava i društvene regulacije — projekt u okviru 5-godišnjeg programa Akademije i pravnih fakulteta u Hrvatskoj.

Duje Rendić-Miočević objavio je: Question de la chronologie de developpement des basiliques doubles de Salone, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 77 (Disputationes Salonitanae, II), Split 1984, 175—186.

Nastavio istraživanja na arheološkom lokalitetu Municipium Riditarum u Danilu Gornjem kraj Šibenika (završio otkopavanje ladanjsko-gospodarskog građevnog kompleksa u »Katunima«), a također i rad na monografiji o tom antičkom gradu. U završnoj je fazi rad na zborniku grčkih natpisa u Dalmaciji; pripremio za objavljivanje nekoliko znanstvenih priloga iz te problematike, napose antologiju grčkih i latinskih epigrama s kamenih spomenika iz Dalmacije (uz prijevode u metru).

Jakov Sirotković radi na temi »Ekonomska politika Jugoslavije« u sklopu projekta »Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske«.

Mate Suić predao u tisak ove radove: Cissa Pullaria — Baphium Cissense — Episcopus Cessensis, *Arheološki radovi i rasprave;* Prilog toponomastici Brača: Škrip Splitska urbs braciensis, *Bračći zbornik.*

Terenski istraživački rad: Nastavak iskopavanja na Bribiru. Organizacijske pripreme za istraživanje Lovrečine na o. Braču.

Na znanstvenom skupu »Antički temelji naše suvremenosti« u Puli u listopadu 1986. održao referat.

Josip Adamček objavio je: Reformacija u hrvatskim zemljama. Znanstveni skup »Susreti na dragom kamenu«, Zagreb 1985, 61—77; u suradnji s J. Barbarićem, J. Kolanovićem, A. Lukinovićem i V. Šojat, Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII. stoljeću (građa), Zagreb 1985, 646 str.; Virovitica i Virovitička županija u srednjem vijeku, Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 113—125; Prilozi povijesti Virovitice (od sredine 18. do sredine 19. stoljeća), Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 157—179. Makek-Adamček, Čovjek u svom vremenu. Udžbenik povijesti za VI. razred, Zagreb 1985, 108—198.

Istraživački rad u toku: predao u tisak monografiju »Bune i otpori« (Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII. stoljeću), 620 kartica. U proteklom razdoblju nastavio arhivska istraživanja za monografsku obradu tema: Agrarni odnosi u Hrvatskoj u prvoj polovici XVIII. stoljeća. Seljačke bune 1755. Priprema opširnije tekstove o povijesti Osijeka (1809—1848) i o odnosu hrvatskog plemstva prema turskoj opasnosti u XVI. stoljeću.

Branko Bošnjak predao u tisak: Povijest filozofije. Rukopis za prve dvije knjige (oko 1.900 kartica) predan izdavaču Nakladnom zavodu Matice Hrvatske, a rukopis treće knjige (oko 800 stranica) u završavanju; Fichteova polemika o ateizmu i dostojanstvo čovjeka, oko 20 str., za spomenicu dr. Vladimira Filipovića. Razmatranje ideje humanizma, oko 15. str., za tematski Zbornik o Martinu Heideggeru, *Filozofska istraživanja,* Zagreb.

Radi i rukovodi projektom »Povijest filozofije« u Zavodu za filozofiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Obrađuje se tematska cjelina od grčke filozofije do danas.

Adolf Dragičević objavio je knjigu: Vizija i zbilja — Marksizam i suvremenost, August Cesarec, Zagreb 1986, 547 str., te članke: Nacionalne ekonomije, regionalne birokracije i temeljni historijski interes radničke klase, *Naša zakonitost,* 2, 1986, 257—266; Preteče proleterske ekonomske misli, *Pregled,* 1, 1986, 53—69; Neokantovske interpretacije marksističke teorije, *Pregled,* 2—3, 1986, 191—218; Učinci i posljedice industrijske robotizacije, *Naše teme,* 1—2, 1986, 238—250; Historijski materijalizam i znanstvena predviđanja, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu,* 2, 1986, 235—253; Svijet na pragu robotičke revolucije, *Opredjeljenja,* 6

1986, 163—174; Korijeni i posljedice tehnološke stagnacije, *Ekonomski pregled*, 3—4, 1986, 131—143; Komunistička ekonomska revolucija i strategija našeg tehnološkog i društvenog razvoja, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1986, 337—359; Društvena reprodukcija i aktualna znanstveno-tehnološka revolucija, *Ekonomski glasnik*, 1—2, 1986, 10—36; Praskozorje slobodne individualnosti, *Naša zakonitost*, 7—8, 1986, 967—981; Materijalna osnova komunističkog društva, *Zbornik Trećeg programa Radio-Zagreba*, 14, 1986, 5—14; Naš sentimentalni utopijski socijalizam, *Opredjeljenja*, 10, 1986, 77—94.

Istraživački rad u toku: proučavanje i pisanje knjige »Mikroelektronika i socijalizam«, te pripremanje udžbenika iz predmeta Politička ekonomija.

Aleksandar Goldštajn objavio je: Usages of Trade and Other Autonomous Rules of International Trade According to the UN (1980) Sales Convention, International Sale of Goods, New York 1986, Oceana Publications, New York 1986, 55—110.

Održao predavanje u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku s temom: Choice of International Arbitrators, Arbitral Tribunals, and Centers, u okviru tečaja: International Commercial Arbitration.

Istraživački rad u toku: sudska i arbitražna praksa, te pravna doktrina kao izvori prava. Prilog teoriji o pojmu prava; Međunarodna trgovačka arbitraža (reglementiranje, organizacija i primjena prava).

Vladimir Ibler objavio je: Isključiva ekonomska zona (EEZ), Jadransko more i Jugoslavija, u: »I problemi del mare Adriatico«, Atti del convegno internationale, Trieste, 26/27 Settembre 1983, Trieste 1986.

Nastavlja istraživački rad: Novo pravo mora i naši pravni, ekonomski i politički interesi na Jadranu s posebnim obzirom na isključivu ekonomsku zonu i njezinu delimitaciju prema Italiji i Albaniji.

Sudjelovao u radu International Law Association, Committee for the Exclusive Economic Zone (ILA/EEZ) u Reykjaviku od 7. do 10. svibnja 1986. s predavanjem »The Law of the Sea in Narrow Seas«.

Predsjednik je Hrvatskog društva za međunarodno pravo. Član je: Predsjedništva Jugoslavenskog udruženja za međunarodno pravo, Savjeta za međunarodna pitanja Saveznog sekretarijata za vanjske poslove, Komisije za pravo mora SSIP-a, Radne grupe za pravo iz nadležnosti Ujedinjenih naroda, Uredničkog vijeća Pravne enciklopedije. Urednik struke Međunarodno javno pravo u Pravnoj enciklopediji.

Lujo Margetić objavio je: Odgovornost kurijala za ubiranje poreza u Rimskom carstvu, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 35, Zagreb 1985, 419—428; Još o dolasku Hrvata, *Historijski zbornik*, XXXVIII, Zagreb 1985, 227—240; O nastanku i razvoju službe defensor civitatis, *Živa antika*, 35, Skopje 1985, 95—116; Proposta per una nuova interpretazione del PSI VI, 648, *Živa antika*, 35, Skopje 1985, 87—93; Toparque, tep'ci (topotèrètès) et dad en Croatiae au IIe siècle, *Revue des études byzantines*, 44, Paris 1986, 257—262; Il nómos georgikós — tappa importante nell' evoluzione del diritto romano-vizantino, The 17th International Byzantine Congress, Abstract of short papers, Washington D. C. 1985, 211—212; Trgovački odnosi između dvije jadranske obale u ranom srednjem vijeku i uloga Mediterana, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, 7, Rijeka 1986, 81—97.

Suradnik u višesveščanoj ediciji Fondazione Cini: Storia di Venezia. Dovršava knjigu »Povijest države i prava naroda SFRJ« (suautor prof. dr H. Sirotković),

zatim radi na knjizi »Tekstovi srednjovjekovnog hrvatskog prava« (suautor prof. dr. M. Apostolova-Maršavelski), kao i na V. izdanju Koparskog statuta (s komentarom) i Krčkog statuta na hrvatskom (s komentarom). Za »Pravnu enciklopediju« predao veći broj natuknica: Bizantsko pravo, Feudalizam, Država (srednji vijek), Gradske autonomije (srednji vijek), Agrarno pravo, Glosatori i postglosatori itd.

Ivo Perišin, zbog pisanja knjige »Suvremeno svjetsko bankarstvo« u 1986. g. objavio je samo nekoliko autoriziranih izlaganja i intervjua.

Istraživački rad u toku: Problemi naše stabilizacije i financijske konsolidacije (nastavak prethodnih istraživanja), Financiranje reprodukcije (nastavak prethodnih istraživanja). Glavni pravac istraživanja odnosi se na: a) Svjetska tržišta kapitala, b) Suvremeno svjetsko bankarstvo.

Hodimir Sirotković objavio je knjige: ZAVNOH — zbornik dokumenata 1945, knj. IV, Institut za historiju radničkog pokreta, Zagreb 1985, 785 str., glavni redaktor. Objavio je ove radove: Baltazar Bogišić i Jugoslavenska akademija, Spomenica akademiku Baltazaru Bogišiću (u povodu 150. obljetnice rođenja), Zagreb 1986, 6—22; Organizacija narodne vlasti u Hrvatskoj u vrijeme konačnog oslobođenja zemlje u proljeće 1945, Zbornik »Narodnooslobodilačka borba i socijalistička revolucija u Hrvatskoj 1945. godine«, Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu, 1986.

Radi na istraživanjima organizacije i djelovanja narodne vlasti u jugoslavenskim zemljama za vrijeme NOR-a, posebno u Hrvatskoj.

Zlatko Herkov objavio je: Dodatak uz stare mjere Hrvatskog primorja i Istre — I. Stare mjere grada Trsata — II. Stare mletačke mjere + Kazalo dosada obrađenih starih istarskih mjera, *Jadranski zbornik*, 12, 1982—1985 (izašao 1986), 459—521.

Istraživački rad u toku: Dovršava nadopunjeni rad »Mjere Vojne krajine«, rad »Ljevaonica topova u Senju pedesetih godina 16. stoljeća« nadopunio istraživanjima u inozemnim arhivima.

Nastavlja rad na Rječniku novovjekovnog latiniteta i na 4. knjizi Bibliografije povijesne metrologije.

Sudjelovao s referatom na 4. međunarodnom kongresu za povijesnu metrologiju u Linzu (3—5. listopada) i na Znanstvenom skupu u povodu 400. obljetnice tiskanja prve knjige u Varaždinu (Varaždin, 26. i 27. studenoga) također s referatom.

Zdenko Vinski objavio je: Rani srednji vijek: Epoha seobe naroda, »Umjetnost na tlu Jugoslavije«, Prosveta/Beograd, Spektar/Zagreb i dr., Ljubljana 1986, 19—27; Marginalia uz izbor karolinškog oružja u jugoistočnoj Evropi, *Starohrvatska prosvjeta*, III. ser., sv. 15, Split 1985 (1986), 61—116.

Berislav Perić objavio je knjige: Država i pravni sustav, II izdanje, Pravni fakultet u Zagrebu, 1985, 300 str.; Struktura prava, IX izdanje, Pravni fakultet u Zagrebu, 1986, 308 str.; te studiju Novi putovi u teoriji i filozofiji prava, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1, 1986, 5—20.

Nastavlja integralna istraživanja filozofije povijesti. Već obradio dvije društveno-ekonomske formacije. Napisana građa od 1000 stranica.

Tomislav Raukar objavio je: Društveni razvoj u Hrvatskoj u XV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXXVIII, Zagreb 1986, 75—94; Istarska obzorja Miroslava Bertoše ili preobrazba povijesnog pisanja, *Istra*, 5, Pula 1986, 30—37.

U 1986. godini radio je na dva istraživačka projekta: 1) u okviru projekta »Prošlost Zadra« (Filozofski fakultet u Zadru) izradio je tekst: Zadar 1500—1573, za knjigu »Zadar pod mletačkom upravom«, 175 tipkanih strana, 2) u Odjelu za hrvatsku povijest Centra za povijesne znanosti u Zagrebu radi na monografiji: »Hrvatsko kasnosrednjovjekovno društvo, 1350—1550«. U ovoj godini napisao je 100 tipkanih strana; rad se nastavlja.

Branko Štancl objavio je: *B. Štancl — V. Milat,* Vina Jugoslavije, Mladost, Zagreb 1985, 232 str.; Tehničko-tehnološka revolucija i suvremene tendencije u razvitku poljoprivrede. Rajonizacija poljoprivrede Jugoslavije — prilozi u knjizi »Poljoprivredni savjetnik«, Znanje, Zagreb 1986, 740—750; *B. Štancl, T. Vukina, P. Grahovac, T. Žimbrek,* Unapređenje suradnje privrede SR Hrvatske sa zemljama u razvoju. Studija br. 4. Agroindustrijski kompleks. Institut za zemlje u razvoju, Zagreb 1985, 46 str.; *B. Štancl* i drugi, Analiza poslovanja i idejne osnove RO »Bjelovarski vrt«, Institut za ekonomiku i organizaciju poljoprivrede FPZ, Zagreb 1986, šapirografirano, 172 str., (koordinacija i redakcija, te prilozi na str. 1—5, 127—130, 167—172); Činioci ekonomike proizvodnje u poljoprivredi. Poljoprivredni kalendar, Zagreb 1986; Nova uloga tržišta na malo, *Naša tržnica,* 2, Rijeka 1985, 1—3; Neka pitanja potrošnje i marketinga istarskih vina. Simpozij 110. god. Poljoprivredne škole u Poreču, Poreč 1986, 16 str.; Market Aspects of Vineyard Production and vine Consumption in Yugoslavia, Kongres OIV-a, Santiago (Čile), 1986, 18 str.; Ekonomske osnove vinogradarstva i vinarstva Jugoslavije. V. kongres vinogradara i vinara Jugoslavije, Zbornik referata, Neum — Mostar 1986, 16—22.

Istraživački rad u toku: Društveno-ekonomske promjene u selima Hrvatske; Stanje i razvoj agrokompleksa zagrebačke regije (zajedno s drugim autorima i institucijama); 30. godišnji razvoj Duhanskog kombinata Virovitica. Uredništvo i poglavlje: Utjecaj proizvodnje duhana na dohodak seljačkih gospodarstava i razvoj sela u općini Virovitica (istraživanje i obrada); Studija razvoja »Agroposavine« — Ivanić-Grad.

Siniša Triva objavio je knjigu: Građansko parnično procesno pravo, 6. izmijenjeno i znatno dopunjeno izdanje, čijem su se pisanju pridružili suradnici Katedre za građansko procesno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu docenti dr. Velimir Belajac i dr. Mihajlo Dika, Narodne novine, Zagreb 1986, 734 str.

Istraživački rad u toku: Međunarodna trgovačka arbitraža. U suradnji s prof. dr. A. Goldštajnom, izvanrednim članom Akademije, obavljao pripreme i prikupljao građu za knjigu »Međunarodna trgovačka arbitraža — izvori jugoslavenskog prava uz kritički komentar«. Knjiga bi trebala biti spremna za tisak početkom 1987. Pravna enciklopedija Pravnog fakulteta u Zagrebu. U svojstvu glavnog i odgovornog urednika obavljao uredničke, naročito redaktorske funkcije u odnosu na građu za prvi svezak (oko 200 autorskih araka teksta), koji bi trebao biti tiskan u toku 1987.

Dragomir Vojnić objavio je knjige: Ekonomska stabilizacija i ekonomska kriza, Globus i Ekonomski institut, Zagreb 1986, 525 str., te studije: Proširena reprodukcija u sistemu socijalističkog samoupravljanja, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu,* 3—4, Zagreb 1986; Aktualni problemi privrednih kretanja i ekonomske politike Jugoslavije, knjiga (koautor i redaktor), Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1986, 235 str., Development of Yugoslav-American Economic Relations (in cooperation with Teodora Dragomanović), Proceedings and Reports, Center for Yugoslav-American Studies, Research and Exchanges, Florida State

University, Vol. 18—19, Tallahassee, 1984—1985, 22 str.; The Yugoslav Investment Policy with Respect to the Problems of Economic Stabilization, *The Asian Journal of Economics*, 2/4, October 1986.

Alica Wertheimer-Baletić objavila je: Stanovništvo Baranje u razdoblju 1857—1981. godine, u knjizi: Tri stoljeća Belja, Osijek 1986, 65—77; Demografske karakteristike općine Nova Gradiška u poslijeratnom razdoblju, Novogradiški zbornik, Narodno sveučilište »M. A. Reljković«, 1986, 139—181; Promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva SR Hrvatske, dionica znanstvenog projekta »Jedno stoljeće u razvoju stanovništva Hrvatske«, Institut za ekonomska istraživanja Ekonomskog fakulteta, Zagreb 1986, 70 str.

Istraživački rad u toku: Društveno-ekonomski i demografski uvjeti razvoja Zagrebačke regije, projektni zadatak u okviru projekta »Razvoj i funkcionalna povezanost činilaca agrokompleksa Zagrebačke regije i njegova uloga u opskrbi grada«, Institut za ekonomska istraživanja Ekonomskog fakulteta, Zagreb. Populaciona politika u uvjetima posttranzicijske etape razvoja stanovništva — na primjeru SR Hrvatske, u okviru projekta »Jedno stoljeće u razvoju stanovništva Hrvatske«. Institut za ekonomska istraživanja Ekonomskog fakulteta, Zagreb; Analiza i projekcija stanovništva zajednice općina Bjelovar, projektni zadatak, Ekonomski Institut, Zagreb 1986.

Josip Županov objavio je: Motivacija za rad — teorije, modeli i problemi *(J. Jerovšek, V. Rus* i *J. Županov)*, Kriza, blokade i perspektive, Globus, Zagreb 1986, 229—260; Otvaranje prema ekonomiji — hoće li ovaj put uspjeti? *(J. Jerovšek, V. Rus* i *J. Županov,* urednici), *op. cit.*, 300—319; Radnička klasa i društvena stabilnost *(V. Ilišin, F. Radin* i *J. Županov)*, Kultura radničke omladine, Centar društvenih djelatnosti Saveza socijalističke omladine Hrvatske, Zagreb 1986, 165—192; Problemi razgraničavanja samoupravljačke i poslovodne funkcije aspekta ekonomske efikasnosti, Ljubljana, Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Samoupravljanje in ekonomska učinkovitost, 1986, 415—426.

Istraživački rad u toku: Završen izvještaj o prvoj fazi realizacije projekta »Bolovanja kao oblik radnog apsentizma« u Osijeku.

II. RAZRED

ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 11 redovnih, 12 izvanrednih, 29 dopisnih članova i 12 članova suradnika.

Redovni članovi: Krešimir Balenović, Stanko Bilinski, Danilo Blanuša, Drago Grdenić, Hrvoje Iveković, Zlatko Janković, Vilko Niče, Mladen Paić, Hrvoje Požar, Mihovil Proštenik i Ivan Supek.

Izvanredni članovi: Gaja Alaga, Smiljko Ašperger, Vojislav Bego, Tomo Bosanac, Vladimir Devidé, Dragutin Fleš, Ksenofont Ilakovac, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Vinko Škarić, Ivo Šlaus i Dubravko Tadić.

Dopisni članovi: Hannes Olof Gösta Alfvén, Tatomir Anđelić, Aage Bohr, Jean Paul Brenet, Anton A. Delyannis, Aleksandar Despić, Dušan Hadži, Dorothy Hodgkin Crowfoot, Fritz Hohenberg, Dina Keglević, Jakov Mihajlovič Kolotirkin, Otto Kratky, Đuro Kurepa, Egon Matijević, Mihailo Lj. Mihailović, Ben R. Mottelson, Linus Carl Pauling, Rudolf Ernst Peierls, Abdus Salam, Pavle Savić, Kurt Schwabe, Karl Strubecker, Zoltan G. Szabo, Robert J. Tertian, Miha Tišler, Paul Urban, Victor Frederick Weisskopf, Zlatko Winkler i Walter Wunderlich.

Članovi suradnici: Franjo Braum, Nikola Čubranić, Žarko Dadić, Boris Kamenar, Boran Leontić, Pavle Papić, Elsa Reiner, Zlatko Smrkić, Branko Souček, Olga Šarc-Lahodny, Vladimir Volenec i Radenko Wolf.

Na Skupštini Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 11. ožujka 1986. godine izabrani su za redovne članove Stanko Bilinski i Mihovil Proštenik, za izvanredne članove Vojislav Bego i Vinko Škarić, za dopisne članove Dina Keglević, Egon Matijević, Victor Frederick Weisskopf i Zlatko Winkler. Na istoj Skupštini je dugogodišnji istaknuti dopisni član Razreda, dobitnik Nobelove nagrade, Vladimir Prelog izabran za počasnog člana Jugoslavenske akademije.

Tajnik Razreda je akademik *Zlatko Janković,* a zamjenik tajnika Razreda *Vladimir Matković,* izvanredni član Jugoslavenske akademije.

Razred je održao 7 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH i sredstava za znanstvenoistraživački rad članova Jugoslavenske akademije koji nisu u radnom odnosu, a u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

U okviru osnovnog programa Jugoslavenske akademije u godini 1986. odobrena su sredstva za rad na ovim projektima:

»Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva« (voditelj akad. K. Balenović); prijevod djela »D'essentis« H. Dalmatinca (voditelj član suradnik Ž. Dadić); J. F. Domin — prijevod i dvojezično izdanje (voditelj akad. D. Grdenić); V. Dvořak — kritičko izdanje sabranih djela (voditelj izv. član K. Ilakovac); »Znanost i etika« (voditelj akad. I. Supek); »Teorija znanosti« (voditelj akad. I. Supek); »Mehanizam djelovanja inhibitora za zaštitu čelika protiv korozije« (voditelj član suradnik O. Šarc-Lahodny); »Mehanizmi i kinetika sinteze nekih alumino-silikata« (voditelj član suradnik O. Šarc-Lahodny); »Stanje znanosti i umjetnosti u Hrvatskoj« (voditelj izv. član I. Šlaus).

Iz sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH odobrena su sredstva za projekt »Terminološki rječnici« (voditelj izv. član V. Matković), te sredstva za djelatnost ovih savjeta, centara i odbora: Centar za kristalografiju, Znanstveni savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Centar za kemiju organskih i prirodnih spojeva, Međuakademijski odbor za kemijske i primijenjene kemijske znanosti, Međuakademijski odbor za proučavanje položaja znanosti i problema u znanosti.

Nadalje, iz sredstava namijenjenih za znanstvenoistraživački rad članova Akademije, koji nisu u radnom odnosu, odobrena su sredstva za rad na ovim temama:

»Geometrijske strukture i modeli s primjenom« (akad. S. Bilinski); »Desalinizacija morske vode i dobivanje soli« (akad. H. Iveković); »Teorija spinora i njezina primjena u kvantnoj teoriji« (akad. Z. Janković); »Istraživanje spektra difuzne refleksije« (akad. M. Paić); »Istraživanja u području kemije lipida« (akad. M. Prošťenik).

Povodom 120. obljetnice Akademije Uprava Akademije zatražila je da Razred dostavi pregled najznačajnijih postignutih rezultata članova Razreda na području matematičkih, fizičkih, kemijskih i tehničkih znanosti, naročito u posljednjih dvadesetak godina. Odbor u sastavu: izvanredni članovi S. Mardešić, V. Matković, V. Škarić, D. Tadić i član suradnik Ž. Dadić sastavili su zatraženi pregled na temelju individualnih podataka članova Razreda. Nadalje, navedeni odbor na analogan način izradio je prijedlog petogodišnjeg istraživačko-znanstvenog rada Razreda za razdoblje 1986—1990, koji je prihvaćen od Razreda i upućen Upravi Akademije.

Predsjedništvo Akademije prihvatilo je obrazloženi prijedlog II, III. i IV. razreda da se umirovljenim članovima Akademije omogući istraživački eksperimentalni rad na temelju ugovora u njihovoj bivšoj ustanovi, kako bi se, uz relativno malu financijsku odštetu, mogli koristiti potrebnim prostorom i opremom.

Na temelju prijedloga načinjenih u Razredu, Izborna skupština Akademije, koja je održana 11. III. 1986, izabrala je dobitnika Nobelove nagrade, prof. dr. V. Pre-

loga za počasnog člana Akademije, izvanredne članove S. Bilinskog, M. Prošteника za redovne članove Akademije, članove suradnike V. Bega, V. Škarića za izvanredne članove Akademije, prof. dr. E. Matijevića, prof. dr. V. Weisskopfa za dopisne članove (inozemne) Akademije, prof. dr. D. Keglević, prof. dr. Z. Winklera za dopisne članove Akademije.

Nastavljena je uobičajena suradnja s drugim razredima Akademije, i razredima i odjelima jugoslavenskih akademija i određenih inozemnih akademija u okviru sklopljenih sporazuma na području matematičkih, fizičkih, kemijskih i tehničkih znanosti.

Predsjedništvo Akademije usvojilo je prijedlog Razreda da sjedište nedavno osnovanog Međuakademijskog odbora za koordinaciju znanstvenoistraživačkog rada razreda i odjela za matematičke, prirodne i tehničke znanosti umjesto pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti bude pri Slovenskoj akademiji znanosti in umetnosti.

Razred je povjerio posebnoj radnoj grupi stručnjaka, s članom suradnikom B. Součekom na čelu, da izradi obrazloženi prijedlog za osnivanje Znanstvenog savjeta za nove tehnologije i računarske znanosti, koji će biti upućen Predsjedništvu Akademije na prihvaćanje.

Razred nije imao primjedbi u vezi s osnivanjem Znanstvenog savjeta za promet i Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo.

Predsjedništvo Akademije prihvatilo je prijedlog Razreda da se na adekvatni način obilježi 200. obljetnica smrti Ruđera Boškovića s time da Razred i Organizacijski odbor poduzmu sve da to obilježavanje godišnjice i organizacija predviđenog znanstvenog simpozija o radu i značenju djela R. Boškovića budu što primjereniji. Organizacijski odbor u tom smislu poduzima potrebne pripreme.

Prijedlog Razreda Predsjedništvu Akademije da se Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti i Odsjek za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti osamostale u dva zasebna zavoda zasada nije prihvaćen.

Razred je posvetio potrebnu pozornost radu ovih jedinica Istraživačkog centra koje su tematski i personalno u prisnoj vezi s područjima znanstvenoistraživačkog rada Razreda: Zavod za filozofiju znanosti i mir, Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, Laboratorij Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva, Centar za kristalografiju, Centar za teorijsku fiziku.

Na sjednici Razreda od 23. XII. 1986. razmotrili su članovi Razreda, zajedno s dopisnim članovima i članovima suradnicima, materijal za godišnji izvještaj 1986. g. i planove rada za 1987. godinu, nadalje izvještaje urednika pojedinih edicija »Rada«, te izvještaje voditelja znanstvenih jedinica i centara Akademije koji djeluju u području matematičkih, fizičkih, kemijskih i tehničkih znanosti.

Razred je proveo izborni postupak i izvršio izbor:

dr. Zdravka Radmana, znanstvenog suradnika u Zavodu za filozofiju znanosti i mir, u zvanje višeg znanstvenog suradnika; mr. S. Kutleše, asistenta pripravnika u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, u zvanje znanstvenog asistenta.

Razred je s preporukom uputio Upravi Akademije prijedlog da se izv. članu S. Ašpergeru dodijeli Nagrada za životno djelo, na osnovi prijedloga akademika H. Ivekovića i D. Grdenića.

Razred je stalni pokrovitelj simpozija »Projektiranje i proizvodnja podržani računalom«. Ovogodišnji simpozij održan je 15. i 16. listopada u Zagrebu, a predstavnici Razreda bili su akademik H. Požar i član suradnik B. Souček.

Nadalje, Razred je stalni pokrovitelj simpozija o molekularnim znanostima. Simpozij »Modeliranje strukture i svojstva molekula i materijala« održan je u Zagrebu od 28. do 30. V. 1986. godine, u organizaciji Instituta »Ruđer Bošković«. Predstavnici Razreda bili su akad. D. Grdenić i član suradnik B. Kamenar. Akad. Grdenić pozdravio je skup u ime Razreda.

Razred je bio pokrovitelj izložbe »Holografija i kulturnopovijesna baština« koja je u organizaciji Muzejskog prostora u Zagrebu održana od 11. IX do 9. XI. 1986. godine. Predstavnici Razreda bili su izvanredni članovi K. Ilakovac i I. Šlaus.

Na temelju zaključka Predsjedništva Akademije, Razred je prihvatio pokroviteljstvo nad savjetovanjem »Stanje i perspektive zaštite materijala u Jugoslaviji«, koje je organizirao Savez inženjera i tehničara za zaštitu materijala Jugoslavije u Zagrebu od 24. do 26. XI. 1986. Predstavnici Razreda bili su izvanredni član T. Bosanac i član suradnik O. Šarc-Lahodny.

Nadalje, također na temelju zaključka Predsjedništva Akademije, Razred je prihvatio pokroviteljstvo Sastanka kemičara Hrvatske 1987, koji se treba održati 16—18. veljače 1987, a posvećen je 100. obljetnici rođenja L. Ružičke. Za predstavnike Razreda određeni su akademici D. Grdenić i M. Prošťenik.

Predsjedništvo Akademije suglasilo se s prijedlogom Zavoda za filozofiju znanosti i mir da surađuje s Institutom za mir Philadelphia University i sa Sociološkim odjelom Sveučilišta u Hessenu na temi »Humanizam i svjetski mir«. Također je prihvaćen prijedlog da Zavod sa spomenutim institucijama, a pod pokroviteljstvom Razreda, organizira u 1987. godini pod istim nazivom simpozij u Dubrovniku koji bi se neposredno nadovezao na simpozij povodom 200. obljetnice smrti R. Boškovića.

Izv. član K. Ilakovac bio je predstavnik Razreda na proslavi 200. obljetnice osnutka škole »Dr. Branimir Marković«, Ravna Gora, 27. i 28. X. 1986. godine i održao prigodni govor.

Izvanredni član I. Šlaus bio je predstavnik Razreda na savjetovanju »Znanstvena in tehnološka politika za 90-ta leta« koje je održano 11. i 12. XII. 1986. u Ljubljani u organizaciji Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Izv. članu S. Ašpergeru Akademija je odobrila dva tjedna studijskog boravka u SAD, u okviru njegova boravka od 6. I. do 9. V. 1986, koji je bio u organizaciji Odjela za kemiju Clarkson University, Potsdam N. Y.

Članu suradniku Ž. Dadiću Akademija je odobrila studijski boravak u Mađarskoj ,od 2. do 15. studenoga 1986. U Budimpešti je član suradnik Ž. Dadić nastavio istraživanja rada hrvatskih znanstvenika Ivana Paskvića, Mirka Danijela Bogdanića i Franje Bruna. Pregledao je velik broj astronomskih časopisa iz kraja 18. i početka 19. stoljeća i našao mnogo dosada nepoznatih radova spomenutih znanstvenika. Također je našao neke tekstove iz fizike u baštini Matije Petra Katančića. U Pečuhu je istraživao mađarsku literaturu u vezi s astronomskim radom Janusa Pannoniusa Česmičkog.

Akad. S. Bilinski sudjelovao je na I. jugoslavensko-austrijskom simpoziju geometrije u Segganu, od 5. do 9. V. 1986. sa znanstvenim priopćenjem »Einige Probleme der Theorie Archimedischer Polyeder«, na temelju ugovora o suradnji Austrijske akademije znanosti i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Akad. D. Grdenić sudjelovao je na V. talijansko-jugoslavenskoj kristalografskoj konferenciji, Padova 1—6. VI. 1986.

Akad. S. Bilinski sudjelovao je na IV. geometrijskom simpoziju, Siegen 3—5. VII. 1986, sa znanstvenim priopćenjem »Einige Probleme der Theorie Archimedishen Polynome II«, na temelju ugovora o suradnji Austrijske akademije znanosti i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Akad. H. Požar izabran je za dopisnog člana Makedonske akademije na naukite i umetnostite u Skopju.

Izdavačka djelatnost

Prihvaćeni rukopisi

Za »Rad« — matematičke znanosti

J. M. Wills und *A. Lengyelne-Szilagyi*, Reguläre und kombinatorisch reguläre Polyeder (na 1. sjednici od 21. I. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

I. Lončar, Some results on resolutions of spaces (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent izv. član S. Mardešić),

S. Mardešić, Partial continuity of strong homology (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent prof. dr. I. Ivanšić),

V. Volenec, A characterization of the regular pentagon (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

V. Volenec, UV-conconical quadruples of points on a conic (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

O. Jotov, An extension of symplectic geometry (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent prof. dr. M. Prvanović),

A. W. M. Dress und *R. Franz*, Zu einer Frage von Herrn S. Bilinski Pflasterungen von Brezelflächen betreffend (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

D. S. Mitrinović, J. E. Pečarić and *W. Janous*, Some trigonometric inequalities (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent član suradnik V. Volenec),

W. Wunderlich, Fast bewegliche Oktaeder mit zwei Symmetrieebenen (na 4. sjednici od 10. IV. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

V. Szirovicza, Die zissoidale Erzeugung der vollkommen zirkulären Kurven 3. Ordnung in der hyperbolischen Ebene (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent prof. dr. D. Palman),

H. Pottmann, Bemerkungen zum Satz von Jacobi und Scherrer über das Hauptnormalenbild einer Raumkurve (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

H. Brauner, Eine Kennzeichnung der Minimalflächen von G. Thomsen (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent akad. S. Bilinski),

P. Papić, Sur les espaces s-réguliers et quelques autres généralisations de régularité (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent izv. član S. Mardešić),

R. Galić, H-k-seminets (na 6. sjednici od 11. XI. 1986, recenzent dr. M. Polonijo),

J. Šiftar, A note on the automorphism group of a 2-(51,6,1) design (na 6. sjednici od 11. XI. 1986, recenzent član suradnik V. Volenec),

O. Röschel, Zur projektiven Kinematik von Raumkurven Paaren (na 6. sjednici od 11. XI. 1986, recenzent prof. dr. D. Palman),

D. Palman, Über zirkulare Kurven 3. Ordnung der isotropen Ebene (na 7. sjednici od 23. XII. 1986, recenzent akad. V. Niče).

Za »Rad« — kemijske znanosti

V. Škarić, J. Makarević, D. Škarić and V. Turjak-Zebić, Synthetic Routes to the unusual Aminocyclohexanecarboxylic Acid Peptides (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent akad. K. Balenović),

D. Fleš, F. Ranogajec and *R. Vuković,* Copolymerization of Phenylvinyl Alkyl Ethers with Maleic Anhydride in Calvet Microcalorimeter (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent akad. M. Proštenik),

B. Glunčić and *K. Kovačević,* 2,4-Diamino-5-(3,4,5-trimethoxybenzyl)-6-arylsulfonyloxypyrimidines and Their Hydrogenolysis (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent akad. M. Proštenik),

Z. Jandrić and *M. Proštenik,* Lipids of Higher Fungi. X. Hydrocarbons in Fruit Bodies of Mushrooms (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent izv. član D. Fleš),

M. Lj. Mihailović, R. Marković and *A. Milovanović,* The Influence of Structural Features at the δ-Methylene Group in Secondary Acyclic Alcohols on the trans/cis Ratio of 2,5-Disubstituted Tetrahydrofuran Ethers Formed in the Lead Tetraacetate Reaction (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent akad. K. Balenović),

M. Lukić, J. J. Herak, I. Lukić and *B. Gašpert,* Electrochemical Dehalogenation of 6-Halopenicillanic Acids, Intermediates in the Preparation of Penicillanic Acid Sulfones (na 3. sjednici od 17. IV. 1986, recenzent izv. član D. Fleš),

B. Stanovnik, A. Mozer and *M. Tišler,* 1,3-Dipolar Cycloaddition of 2. Diazopropane to s-Triazolo/1,5-b/Pyridazine and Bis-s-Triazolo/1m5-b:3′,4′-f/Pyridazine Derivatives. The Synthesis and Transformation of 9H-Pyrazolo/4,3-d/-s-Triazolo/4,3b:5′,1′-f/Pyridazine and 11 H-Pyrazolo/3,4-d/Bis-s-Triazolo/1,5-b:3′,4′-f/Pyridazine Derivatives (na 3. sjednici od 17. 4. 1986, recenzent izv. član D. Fleš),

M. Popović and *I. Biočić-Steiner,* A comparison of paraffin profiles in particular human tissues (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent akad. M. Proštenik),

S. Ašperger, D. Pavlović, I. Murati and *A. Šustra,* Mechanism of Oxidation of Iron in Pentacyano (ligand)ferrate(II) (na 6. sjednici od 11. XI. 1986, recenzent akad. D. Grdenić).

Za »Rad« — tehničke znanosti

R. Rosman, Dimenzioniranje armiranobetonskih konstrukcija otpornih na potres (na 2. sjednici od 27. II. 1986, recenzent prof. dr. V. Brčić).

Kao posebno izdanje

Josip Franjo Domin, Fizikalna rasprava o postanku, naravi i koristi umjetnog zraka, dvojezično izdanje s prilozima. Priredio akad. D. Grdenić (na 4. sjednici od 10. VI. 1986, recenzent član suradnik Ž. Dadić).

Za ediciju »Povijest Osijeka«, Zavoda za znanstveni rad JAZU iz Osijeka

S. Sršan, Kanalizacija u Osijeku (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent prof. dr. D. Srebrenović),

S. Sršan, Vodoopskrba Osijeka (na 5. sjednici od 18. IX. 1986, recenzent prof. dr. D. Srebrenović).

Objavljeno je:

»Rad« — matematičke znanosti, knj. 421, XXVIII, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, sv. 5. Urednik član suradnik V. Volenec (164 str.);

»Rad« — tehničke znanosti, knj. 422, XXIX. knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, sv. 3. Urednik izv. član V. Matković (205 str.);

»Predavanja održana u JAZU«, sv. 53, Ivan Supek, Znanost i etika. Urednik izv. član G. Alaga (48 str.);

»Predavanja održana u JAZU«, sv. 56, Ivan Supek, Heisenbergov obrat u shvaćanju svijeta. Urednik izv. član. G. Alaga (94 str.);

»Spomenica preminulim akademicima«, sv. 25, posvećena izv. članu M. Konradu. Autori izv. član K. Ilakovac i član suradnik B. Souček, urednik akad. V. Niče (21 str.);

»Spomenica preminulim akademicima«, sv. 29. posvećena akad. M. Karšulinu, autor akad. H. Iveković, urednik akad. V. Niče (30 str.).

Predavanja

Javna predavanja u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održali su:

— akad. *Ivan Supek,* u povodu 10. obljetnice smrti Wernera Heisenberga, pod nazivom »Heisenbergov obrat u shvaćanju svijeta«, 25. II. 1986,

— izv. član *Ksenofont Ilakovac, pod nazivom* »Dvofotonski raspad atoma sa šupljinom u K ljusci«, 15. IV. 1986,

— prof. dr. *Stig Olov Lundqvist,* član Švedske akademije i predsjednik Nobelovog komiteta za fiziku, pod nazivom »Some new developments in the theoretical solid state physics«, 13. V. 1986,

— prof. dr. *André Guinier,* član Francuske akademije znanosti, pod nazivom »Crystallography and Physics of Solids«, 16. V. 1986,

— prof. dr. *Walter Wunderlich,* iz Beča, član Austrijske akademije znanosti i dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, pod nazivom »Bewegliche und fast bewegliche Polyeder«, 21. V. 1986,

— akad. *Mladen Paić,* pod nazivom »Izrael 1986. Od Crvenog mora do Golanske visoravni« (fotoreportaža), 29. V. 1986,

— prof. dr. *Fred Basolo* iz SAD, član Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, pod nazivom »Synthetic Oxygen Carriers of Biological Interest«, 12. IX 1986,

— dr. *Branko Leskovar,* s Lawrence Berkeley Laboratory, SAD, pod nazivom »Kvantitativna analiza plinova metodom mikrovalne spektroskopije«, 30. IX. 1986,

— akad. *Ivan Supek,* u okviru godine mira i tjedna mira, pod nazivom »Ugrožena ljudska egzistencija i preporod humanizma«, 23. X. 1986,

— akad. *Mladen Paić,* pod nazivom »Faze i fazni prijelazi superionskog vodiča AgI detektirani spektrima difuzne reflektancije. Ekscitoni«, 6. XI. 1986.

U organizaciji Odbora projekta »Stanje znanosti i umjetnosti u Hrvatskoj« predavanje je održao:

— član suradnik *Žarko Dadić,* pod nazivom »Jesmo li bili bliži fronti svjetske znanosti u prošlosti nego što smo danas?«, 25. III. 1986.

Krešimir Balenović. U toku je nastavak rada na projektu »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih spojeva«. Iz tog područja je pripremljen rad *A. Deljac, V. Vela* and *K. Balenović,* One-Step Synthesis of Four Stereoisomers of 4-Hydroxy-norvaline. Također radi i na sintezi organskih selenovih spojeva kao fotoaktivnih agensa, što je dio suradnje Akademije s poduzećem »Fotokemika«, Zagreb.

Stanko Bilinski predao je u tisak rad: Quasireguläre Polyeder zweiter Stufe. Uskoro će biti završeni radovi »Afine und topologische Archimedische Polyeder« i »Archimedische Polyeder der Thombokubooktaeder Familie«.

Drago Grdenić objavio je: *D. Grdenić, M. Sikirica* and *D. Matković-Čalogović,* Trimercurated Acetic Acid. The Crystal Structures of $[Hg(H_2OHg)(NO_3Hg)CCOO]NO_3$ and $2(NO_3Hg)_3CCOOH\,HNO_3$, *J. Organomet. Chem,* 306 (1986), 1—7.

U toku je njegov istraživački rad na merkuriranju alifatskih spojeva, određivanju kristalne i molekulske strukture proizvoda merkuriranja. Proučava reaktivnosti kemijske veze ugljik — živa.

Hrvoje Iveković je radio na temama: »Ekstrakcija svih sastojaka boksita organskim otapalom helatnih svojstava«, u suradnji s Institutom »Ruđer Bošković« (glavni suradnik dr. R. Despotović); »Ubrzano isparivanje morske vode radi dobivanja soli« (suradnik ing. D. Sambrailo, Zavod za zaštitu od korozije i desalinaciju Akademije, Dubrovnik); te na projektu »Rječnik kemije i kemijske tehnologije u 10 jezika«, u suradnji s određenim članovima svih jugoslavenskih akademija znanosti i umjetnosti, te sa Zavodom za jezik.

Sveučilište u Zagrebu dodijelilo mu je Povelju u povodu 40. obljetnice pobjede nad fašizmom u znak priznanja za revolucionarnu djelatnost prije i u toku NOB-a te za doprinos razvoju visokoškolskog nastavnog i znanstvenoistraživačkog rada u slobodnoj zemlji.

Zlatko Janković objavio je udžbenik: Teorijska mehanika, Sveučilište u Zagrebu (4. izdanje), Zagreb 1986, 404 str. Za tisak su mu prihvaćeni radovi: The relation between the Dirac and Maxwell equations, *Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik* i A new approach to the generalization of the Dirac equation, *Proc. of the International Conference on Nuclear Structure,* Reactions and Symmetries, Dubrovnik, June 5—14. 1986. Sudjelovao je na toj znanstvenoj konferenciji i održao predavanje pod navedenim naslovom.

U toku je njegov istraživački rad na dosadašnjoj problematici, posebno u vezi s osobinama čestica i antičestica, na temelju poopćene sheme vektorskog i tenzorskog računa i dobivenih rezultata za spin 1/2 čestice (poopćena Diracova jednadžba) i za spin 1 čestice (poopćene Maxwellove jednadžbe).

Vilim Niče objavio je prerađen, dopunjen udžbenik Deskriptivna geometrija, prilagođen programima nastave tog predmeta na svim odgovarajućim školama, i to iz jednog u dva sveska: Deskriptivna geometrija, I, Školska knjiga, Zagreb, 286 str. i Deskriptivna geometrija, II, Školska knjiga, Zagreb. 307 str.

Istražuje kubične pravčaste plohe paraboličkog tipa, tj. one s jednom torzalnom ravninom u neizmjernosti, na kojoj su svih ∞ 2 konika parabole. Zbog toga se na obim plohama javlja više dosada neistraženih osobina, koje su različite od onih na takvim plohama eliptičkog i hiperboličkog tipa.

Mladen Paić objavio je: *M. Paić* and *V. Paić,* About a second superionic silver iodide phase detected by diffuse reflectance spectrometry, 6th Gen. Conf.

Condensed Matter Div. EPS, Sweden, Stockholm, March 1986; *M. Paić* and *V. Paić*, Phases, Phase Transitions and Excitons of the superionic conductor Agl in the Temperature Range between 4,2 K and 761 K detected by diffuse Reflectance Spectrometry, *Solid State Ionies*. Rukopis knjige Toplina — Termodinamika — Energija predao je u tisak, Sveučilišna naklada Liber. Knjiga obuhvaća 385 strana. Završio je rad na interpretaciji spektra difuzne refleksije srebro-jodida. Nađene su tri nove kristalne faze srebro-jodida. Utvrđeno je značenje stohastičkih pojava i memorije. Stečena iskustva na srebro-jodidu primjenjuju se sada na istraživanju bakar (I) — jodida. Rad je u toku.

Hrvoje Požar objavio je: O energetici Jugoslavije početkom osamdesetih godina, Zbornik »Energija i razvoj«, Jugoslavenska naučna tribina, Beograd 1986, 57—79; Razmišljanja o elektroenergetskoj perspektivi Jugoslavije, Zbornik radova »Peti Ružičkini dani«, Borovo 1986, 13—65; Upotreba prirodnog plina u nas i u zemljama s tržišnom privredom, II. susret plinskih stručnjaka Jugoslavije, Zbornik radova, Opatija 1986, 1—22; O energetici Jugoslavije poslije 1973. godine s posebnim osvrtom na prvu polovicu osamdesetih godina, Seminar »Racionalno korištenje energije u industriji«, Zbornik radova, Zagreb 1986, 1—21.

U toku je nastavak rada na preradbi djela »Visokonaponska rasklopna postrojenja«, koje će se objaviti kao šesto izdanje.

Izabran je za dopisnog člana Makedonske akademije na naukite i umetnostite.

Mihovil Prošteník. U toku je istraživački rad na izolaciji i strukturi neutralnih lipida i alkil-limunskih kiselina iz viših gljiva. Stereospecifična sinteza 4,5-dihidroksi-sfinganina i neprirodnih stereoizomera.

Ivan Supek objavio je roman Eretik, drugo izdanje na ruskom (Moskva); Wissenschaft und Dichtung, u zbirci »Goethe und die Natur«, (Frankfurt/Main, Bern, New York); rukopis Modern Humanism prihvaćen je za tisak u *Grazer Philosophische Studien*. Nadalje su nakladnicima predana tri romana: Janus Pannonius, Otkriće u izgubljenom vremenu (fragmenti u »Forumu«, 1976) i EPR-efekt. Nagrađena mu je drama »Lutrija imperatora Augustusa« na natječaju kazališta u Ljubljani i Krakowu i trebala bi se izvesti u oba kazališta u sezoni 1986/87. Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu predao je dramu-pjesan »Vrag je tiho naglas«. Nastavlja istraživanja u filozofiji znanosti s osobitim osvrtom na filozofske aspekte kvantne teorije i na nova etička pitanja u vezi sa znanstvenom revolucijom. U tom kontekstu dovršava se i rad na drugom izdanju knjige »Filozofija znanosti i humanizma«. Zajedno s osobljem Zavoda za filozofiju znanosti i mir, priprema organizaciju i sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji »Humanism and World Peace«, 9. i 10. X. 1987. godine u Dubrovniku. Dovršava posljednju redakciju trilogije »Elegije«, od koje su dosada izišla prva dva dijela »Dvoje između ratnih linija« i »U prvom licu«.

Dina Keglević objavila je: *D. Keglević, M. Pongračić* and *D. Kantoci*, Aminolysis of N-Acetylmuramic Acid Lactones by Amino Acid Peptide Esters — A Convenient Synthetic Route to N-Acetylmuramoyl Derivatives, *Croat. Chem. Acta*, 58/4/(1985), 569—581; u tisku je rukopis: *D. Kantoci, D. Keglević*, and *A. M. Derome*, A Convenient Synthetic Route to the Disaccharide Repeating Unit of Peptidoglycan, *Carbohydr. Res.* Nastavila je istraživački rad na području kemije ugljikohidrata i glikopeptida, struktura srodnih ponavljanoj jedinici peptidoglikanskog polimera (stanični zid bakterija). Ispitivane su reakcije unutrašnjih estera (laktona) N-acetilmuraminske kiseline (monosaharid koji dolazi isključivo

u peptidoglikanu — staničnom zidu svih bakterija), i nađen je novi put za sintezu N-acetilmuramoil-peptida. Razrađena je nova, vrlo uspješna sinteza disaharida N-acetil-D-glukozamin-(1-4)-N-acetilmuraminska kiselina, koja je strukturno identična s ponavljajućom šećernom komponentom (glikan) peptidoglikana. Ovi spojevi od naročitog su interesa zbog izrazito imunomodulatornih osobina, a s kemijskog aspekta su još vrlo slabo proučeni.

Zlatko Winkler je voditelj projektnog tima za izradu programa »Istraživanje međuovisnosti društveno-ekonomskog razvoja i zaštite i unapređivanja okoline istarsko-goransko-primorske regije« Sveučilišta »Vladimir Bakarić« u Rijeci. Također je član istraživačkog i koordinacijskog tima projekta »Bibliotečno-informacijski sustav ZO Rijeka«, čije je vođenje povjereno Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, s naglaskom na osuvremenjivanju njegove funkcije kao infrastrukturnog elementa znanstvenoistraživačke djelatnosti Sveučilišta u Rijeci.

Smiljko Ašperger objavio je: *D. Pavlović, S. Ašperger, Z. Dokuzović, B. Jurišić, Xh. Ahmeti, M. Sertić,* and *I. Murati,* Reactions of Cobalt (II) Protoporphyrin IX Dimethyl Ester, (Co(II)P), and (Chloro)Co(III)P in Coordinating Aliphatic Alcohols, *J. Chem. Soc.,* Dalton Trans., 1985, 1095—1101; *S. Ašperger, I. Murati, D. Pavlović,* and *A. Šustra,* Drastic Acceleration of Hexacyanoferrate (II)Oxidation in the Presence of Strong Electron-donor Solvents, *J. Chem. Soc.,* Chem. Commun, 1986, 814—816; *D. Pavlović, S. Ašperger,* and *B. Domi,* Mechanism of Reaction of Cobalt (II) Protoporphyrin (IX) Dimethyl Ester in Protic and Aprotic-Coordinating Solvents, *J. Chem. Soc.,* Dalton Trans. (u tisku).

Održao je ova kongresna priopćenja: *S. Ašperger, I. Murati, D. Pavlović,* and *A. Šustra,* Rates of Oxidation of Hexacyanoferrate (II) with Oxygen in Solvents of Various Electron-Donating Ability, XXIV International Conference on Coordination Chemistry, Athens, Greece, 1986, *Chimia Chronika,* 1986, B1—511; *D. Pavlović, S. Ašperger, Xh. Ahmeti,* and *B. Čižmek,* Reaction of Cobalt (II) protoporphyrin (IX) Dimethyl Ester (Co(II)P) with Ambidentate Ligands in Methanol, XXIV International Conference on Coordination Chemistry, Athens, Greece, 1986, *Chimica Chronica,* 1986, B2—566; *S. Ašperger,* Mehanističke studije na reakcijama ferocena metaloporfirina i ferocijanida. Drastični efekt otapala (sekcijsko predavanje), II. savjetovanje kemičara i tehnologa Bosne i Hercegovine, Banja Luka 1986, Izvodi radova, S-I, 15—19; *D. Pavlović, Xh. Ahmeti, S. Ašperger,* Mehanizam stvaranja porfirinskog μ-kompleksa kobalta s ambidentatnim ligandima u metanolu, III. savjetovanje hemičara i tehnologa Kosova, Priština 1986, *Glasnik hemičara i tehnologa Kosova,* 1986, 59.

Od siječnja 1986. do svibnja 1986. S. Ašperger je znanstveno djelovao na Clarkson University, Potsdam, New York, USA, te održao i dodiplomski tečaj iz anorganske kemije (45 sati) i postdiplomski tečaj iz anorganskog reakcijskog mehanizma (45 sati).

U toku su njegova istraživanja iz područja kemije metalo-porfirina, napose mehanizma oksidacije centralnog metalnog iona i mehanizma prenosa kisika. Istraživanja financira Jugoslavensko-američki odbor za znanstvenu i tehnološku suradnju (američka sredstva osigurava National Institute of Health). Nadalje Republička zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske financira znanstvenu temu iz područja kemije kompleksnih cijanida prijelaznih metala, kemije ferocena i metalo-porfirina.

Vojislav Bego objavio je: Mjerenja u elektrotehnici, šesto prošireno izdanje, Tehnička knjiga, Zagreb 1986, 548 str.; *V. Bego, J. Butorac, G. Gašljević, K. Poljančić,* Volt Balance Realisation of Volt at ETF in Zagreb — CPEM 86 (1986, Conference on precise electromagnetic measurements), Gaithersburg, USA, 146—147.

U toku je njegov istraživački rad na analizi rezultata mjerenja ostvarenih pomoću naponske vage 10 kV i 2x5 g radi korekcije jedinice napona.

Vladimir Devidé objavio je: Zadaci iz apstraktne algebre, peto izdanje, Naučna knjiga, Beograd 1986, 114 str.; Umjetnosti Japana — The Arts of Japan; katalog izložbe »Kyôto — cvijet kulture Japana«, Zagreb 1986, 23—66; Život i poezija zen majstora Ikkyûa, *Kulture Istoka,* 8, Beograd, april—juni 1986, 24—28.

U toku je njegovo istraživanje matematičkih uvida u opusu nizozemskog grafičara Mauritsa Cornelisa Eschera.

Dragutin Fleš priredio je za tisak ove radove: *R. Vuković, V. Kurešević,* and *D. Fleš,* The Influence of Steric Factors on the Thermal Degradation of Alternating Poly(phenylvinyl alkyl ethers (or thioethers)-co-maleic anhydride), *J. Polym. Sci.,* 24 (1986); *R. Vuković, V. Kurešević,* and *D. Fleš,* Alternating Copolymerization of beta-Methylstyrene and Maleic Anhydride, *J. Polym. Sci.,* 24 (1986); *R. Vuković, V. Kurešević,* and *D. Fleš,* Alternating Copolymers of beta-Alkoxystyrenes and N-Phenylmaleimide, *Croat. Chem. Acta,* 59 (1986); *T. Marinović, Z. Veksli* i *D. Fleš,* Ispitivanje strukture gela cis-1, 4-poliizoprena metodom spinske probe, *Polimeri,* 7 (1986) (u tisku); *R. Vuković, G. Bogdanić, V. Kurešević,* and *D. Fleš,* Predicting Glass Transition Temperatures of Alternating Copolymers of Phenylvinyl Alkyl Ethers and Maleic Anhydride or N-Phenyl-maleimides, *New Polym. Materials,* 1 (1986).

Na znanstvenim skupovima je održao ove referate: II. jugoslavenski simpozij o ugljikovodicima, »Prirodni plin kao sirovina za kemijsku industriju«, Zbornik radova, str. 6, Beograd 1986; Plastex '86, »Tekući polimerni kristali«, Zbornik radova, 1—4, Zagreb 1986; Savjetovanje Društva plastičara i gumaraca, »Povezanost između plastomera i konstrukcije te upotreba kalupa za injekcijsko prešanje«, Zbornik radova, 04/01, 1986; I Yugoslav Symposium on Molecular Sciences, »Synthesis and Characterization of Copolymers of beta-Alkoxystyrenes and Maleic Anhydride or N-Phenylmaleimide«, Zbornik radova, 1986, 85.

Nastavlja svoje istraživanje mehanizma kopolimerizacije uz sudjelovanje CI kompleksa. Proučava karakterizaciju alternirajućh kopolimera. Obavlja istraživanja stereokemije radikalne kopolimerizacije uz CI komplekse. Obavlja predviđanje staklišta iz podataka molarnih T_g funkcija.

Ksenofont Ilakovac objavio je: *K. Ilakovac, J. Tudorić-Ghemo, V. Horvat, N. Ilakovac, S. Kaučić, M. Verković,* Cross-talk between two planar Germanium detectors in head-on geometry, *Nuclear Instruments and Methods,* A245 (1986), 467—480; *K. Ilakovac, J. Tudorić-Ghemo, B. Bašić, V. Horvat,* Double — photon decay in Xenon atoms, *Physical Review Letters,* 56 (1986), 2469—2472.

U toku su njegova istraživanja dvojnih raspada u atomima i atomskim jezgrama, te pokušaji da se ustanovi postoji li tzv. »peta« sila (prema prijedlogu E. Firchbacha i suradnika).

Sibe Mardešić objavio je: *Ju. T. Lisica* and *S. Mardešić,* Steenrod homology. Geometric and Algebraic Topology, *Banach Center Publications,* Vol. 18 (1986), 333—347.

U toku je njegovo istraživanje koherentnih inverznih sistema i teorije jakog oblika, također i teme »Jaka homologija sistema i prostora« i »Rezolvente prostora«.

Vladimir Matković objavio je: Informacijski sustav u lančanom transportu, Zbornik radova »Prometno povezivanje Jadrana s posebnim osvrtom na Zadar i sjevernu Dalmaciju, Jugoslavenska akademija — Savjet za pomorstvo, 1986, 321—325. Redaktor je tog Zbornika, koji je predstavljen u Zagrebu, 16. IX. 1986. u okviru Dana Dalmacije. Izvršio je redakciju Zbornika Jugoslavenska akademija — Savjet za pomorstvo »Potrebe i interes Slavonije i Baranje za bolje prometno povezivanje Podunavlja s Jadranom«, 4. IV. 1986. Bio je predsjednik Organizacijskog odbora savjetovanja VIII. jugoslavenski simpozij o elektronici u prometu, Ljubljana, 9. i 10. X. 1986. Predsjednik je Zajedničkog znanstveno-nastavnog vijeća Informacijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, šk. godine 1985/86. i 1986/87. Znanstveni je savjetnik regionalnog projekta »Uvođenje novih tehnologija i novih usluga u sklopu digitalizacije i integracije telekomunikacijske mreže na području Slavonsko-baranjske regije. Član je radne grupe za identifikaciju i metodologiju šifriranja grafičkih znakova za prijenos teksta (Savezni zavod za standardizaciju).

Vinko Škarić objavio je: *V. Škarić* and *B. Kašnar,* Anti-Cyclisation Reactions of Enantiomeric 1-(2,3-Dyhydroxypropyl)uracil Derivatives, *Croat. Chem., Acta,* 58 (4), (1985), 583; *V. Škarić, Z. Raza,* and *B. Kašnar,* Synthesis and Intramolecular Rearrangement of Enantiomeric Amino-Alcohols in the Aliphatic Thymidine Analogues Series, *Croat. Chem. Acta,* 59 (1986), 297; *V. Škarić, M. Škarić-Mlakar,* and *D. Škarić,* Novel [1,4]-Thiazino[4,3,2-gh]purines from Allyl-hypoxanthine Derivatives, *Vestn. Slov. kem. druš.,* 33 (1986), 305; *V. Turjak-Zebić, V. Škarić, Ž. Ružić-Toroš,* and *B. Kojić-Prodić,* Bromolactone Structures Derived from Cyclohex-3-ene-1,1-dicarboxylic Acids and Syntheses of Multifunctional Cyclohexanecarboxylic Acids, *Croat. Chem. Acta,* 59 (1986), 491; *D. Škarić, V. Škarić, S. Đokić,* Procedimento per la preparazione dell'alfa-6-desossi-5-idrossitetraciclina, Talijanski Patent NO. 1129806, 1986, te *V. Škarić, M. Škarić-Mlakar, M. Jokić,* and *D. Škarić,* Intramolecular Transformations Related to the Structures of Allyl Derivatives of Hypoxanthine and Uracil, 7th International Round Table »Nucleosides, Nucleotides and Their Biological Applications«, Konstanz (F. R. G.), Sept. 29 — Oct. 3, 1986.

Nastavio je istraživanja nukleozida i njihovih analoga. Sinteze aminoalkohola iz reda alifatskih, noradrenalinu sličnih, analoga pirimidinskih nukleozida izvršene su s ciljem separacije i utvrđivanja bioloških značenja njihovih enantiomera. Alil spojevi hipoksantina vodili su novim, dosad nepoznatim 4,5-di-hidro-[1,4]-tiazino[4,3,2-gh]purinima. Izvršene su također sinteze alifatskih analoga 8-azaksantinskih nukleozida. Radovi na polifunkcionalnim cikloheksankarboksilnim kiselinama uspješno su vođeni do azabicikloalkan struktura kao i konformacijskih analiza i nefroprotektivnog svojstva 4,5,6,7-tetrahidroindazilonkarboksilne kiseline (HIDA).

Ivo Šlaus objavio je: Three Nucleon Force Effects in the Neutron + Deuteron Processes, *Lecture Notes in Physics,* 260 (1986), 214; The Three-Body Force in the Three-Nucleon System, Eds. B. L. Berman and B. F. Gibson, Springer-Verlag; *C. R. Howell, I. Šlaus, W. Tornow, P. A. Treado, J. M. Lambert, A. Naqvi,* and *R. L. Walter,* Analyzing Power of the n-p Final-State Interaction in the n-d

Breakup Reaction, *ibid.*, 229; *W. Tornow, C. R. Howell, K. Murphy, H. G. Pfützner, M. L. Roberts, Anli Li, P. D. Felsher,* and *R. L. Walter, ibid.*, 251; *I. Šlaus,* What Have We Learnt from Few Particle Experiments in Nuclear Physics?, Few-Body Methods: Principles & Applications, p. 691, edited by T. K. Lim, C. G. Bao, D. P. Hou and H. S. Huber, World Scientific Publ. Co., Singapore, 1986; *I. Šlaus,* The Nucleon-Deuteron Interaction. European Work-shop on Few-Body Physics, Rome, Oct. 7—11, 1986; *I. Šlaus,* Science in a Peripheral Country — A Personal Perception, A lecture given on the occasion of the Assembly of the ESF on 18 November 1986; *H. G. Pfützner, Anli Li, K. Murphy, C. R. Howell, M. L. Roberts, I. Šlaus, R. L. Walter, M. Herman,* and *H. M. Hofman,* Measurements of A_y (Θ) for Neutron and Proton Elastic Scattering from ^{6}Li between 5 and 17 MeV Compared to Resonating Group Calculations, Proc. Sixth. Int. Symp. Polar. Phenom. in Nucl. Phys., Osaka, 1985, *J. Phys. Soc., Japan,* 55 (1986), Suppl., 556; *C. R. Howell, I. Šlaus, W. Tornow, P. A. Treado, H. G. Pfützner, Anli Li, M. L. Roberts, K. Murphy, P. D. Felsher,* and *R. L. Walter,* Vector Analyzing Powers for the n+d Brakeup Reaction, *ibid.*, 866; *M. Bittcher, A. Chisholm. K. Elsener. Ch. Forstner, W. Grueebler, V. Konig, P. A. Schmelzbach, D. Singy, I. Šlaus, F. Sperisen, J. Ulbricht, B. Vuaridel,* and *W. Z. Zhang,* A New Type of Polarimeter for Vector- and Tensor--Polarized Deuterons in the Energy Range of 20 to 100 MeV, *ibid.*, 1108; *I. Šlaus,* Development of Science through International Cooperation. Research Seminar in Science, Technology and Environmental Policy, Dubrovnik 1986; *I. Šlaus,* Reaction Mechanisms in Few Particle Systems, Collision Dynamics and Long-Lived States, Brioni 1—5. IX. 1986.

U toku je njegovo istraživanje nuklearnih sila i simetrija, te istraživanja u području neutronske fizike, medicinske fizike i znanosti o znanosti.

Dubravko Tadić objavio je: *S. Fajfer* and *D. Tadić,* Branching Rations of b-flavored Mesons, *Phys. Rev.*, D, 33, 848—851 (1986); *A. Ilakovac, D. Tadić, F. A. B. Coutinho* and *F. Krmpotić,* Relativistic Center-of-Mass Variables and the Harmonic Oscillator Quark Model Calculation of the Nucleon Magnetic Moment and the Axial-Vector Coupling Constant, *Ann. of Phys.*, 168, 181—206 (1986); *B. Eman* and *D. Tadić,* Distortion in the β-decay spectrum for low electron kinetic energies, *Phys. Rev.*, C33, 2128—2131 (1986); *D. Horvat, A. Ilakovac,* and *D. Tadić,* Baryon Axial Vector Couplings and SU(3) Symmetry Breaking in Chiral Quark Models, *Phys. Rev.*, D33 (1986), 3374—3382; *D. Horvat* and *D. Tadić,* Non Leptonic Hyperon Decays and the Chiral Meson Coupling to Bags, *Z. f. Phys.*, 31, 311—319 (1986); *D. Tadić* and *J. Trampetić,* How Large are soft-Pion S-wave Nonleptonic Hyperon--Decay Amplitudes, *Fizika,* 18, 107—111 (1986); *D. Tadić,* Quark Models and Electroweak Effect, *Fizika,* 18, Supplement 1, (1986), 52—65.

U toku je njegovo istraživanje QCD zasnivanih kvarkovskih modela za hadrone i računanje slabih neleptonskih prijelaza i barionskih formfaktora.

Franjo Braum objavio je: Orijentacija fotogrametrijskih snimaka I (Orijentacija pojedinačnih snimaka), Sveučilište u Zagrebu, Liber, udžbenik, 1986, 312 str.; Strog prenos na razmerot na modelot so pomoš na visinata vo okološata na posrednoto vleguvanje pri priklučuvanjeto na snimkite na stereoinstrumente so centralna oska za nadolžen naklon na modelot, *Geodetski pregled,* 19—20, Skopje 1986, 13—26.

U toku je njegovo istraživanje supstitucije aerotriangulacije s pomoću vanjske orijentacije svakog drugog snimka.

Žarko Dadić objavio je: Mirko Danijel Bogdanić kao astronom, Virovitički zbornik, Virovitica 1986, 387—394; Ruđer Bošković's Beitrag zur angewandten Mathematik und Mechanik, *Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik*, 66/4, Berlin 1986, T3—T9; The Impact of European Culture on Science in Croatia during the Renaissance, *Dijalektika*, 21/1—2, Beograd 1986, 51—66.

U toku je njegovo istraživanje rada hrvatskih znanstvenika u Mađarskoj krajem 18. i početkom 19. stoljeća, te istraživanje rada Ruđera Boškovića i pripremanje kritičkog izdanja djela Hermana Dalmatinca »De essentiis«.

Boris Kamenar objavio je: *B. Kamenar, B. Kaitner* and *S. Povec*, Crystal Structure of Tris (methylmercurio)sulphonium Perchlorate, *J. Chem. Soc. Dalton Trans.*, (1985), 2457—2458; *B. Kamenar, D. Matković-Čalogović* and *A. Nagl*, Structural Study of the System Hg_2O-N_2O_5-H_2O: Crystal Structures of Three Basic Mercury (I) Nitrates — Hydrolysis Products of Mercury (I) Nitrate Dihydrate, *Acta Cryst.*, C42 (1986), 385—389.

U toku je njegovo istraživanje strukture kompleksnih spojeva molibdena koji mogu poslužiti kao modeli određenih bioloških sustava. Određivanje strukture spojeva nikla, bakra i kobalta radi utvrđivanja zakonitosti u njihovoj stereokemiji. Istraživanje molekulske i kristalne strukture farmakološki interesantnih spojeva, prvenstveno antibiotika.

Boran Leontić proučava kvantne interferencije na defektima u metalnim staklima s primjesom vodika, specifično u sistemu $(Zr_2Ni)_{1-x}H_x$; obavlja ispitivanje utjecaja dopanta na spin-orbitalni dio interakcije elektronskih parcijalnih valoba u Langer-Neal diagramu.

Pavle Papić objavio je: On strongly continuous and completely continuous mappings, *Matematički vesnik*, 35 (1983), 421—424 (izišlo iz tiska u lipnju 1986). Nastavlja istraživanje raznih klasa topoloških prostora koji su općenitiji od regularnih.

Elsa Reiner objavila je: *B. Krauthacker, M. Kralj, B. Tkalčević, E. Reiner*, Levels of β-HCH, HOB, p,p'-DDT and PCBs in human milk from a continental town in Croatia, Yugoslavia, *Int. Arch. Occup. Environ. Health*, 58 (1986), 69—74; *Z. Radić, E. Reiner*, Effect of atropine on esterases from human blood and pig liven, *Acta Pharm. Jugosl.*, 36 (1986), 1—7; *E. Reiner, Z. Radić*, An enzyme test for determining isomalathion impurities in water-dispersible powders of malathion, *Bulletin of the World Health Organization*, 64 (1986), 397—401; *E. Reiner*, Inhibition of acetylcholinesterase gy 4,4'-bipyridine and its effect upon phosphylation of the enzyme, *Croat. Chem. Acta*, 59 (1986), 931—937.

Osim toga, objavila je i tri kongresna priopćenja. U toku je njezino istraživanje aktivnosti kolinesteraze i paraoksonaze u serumu ljudi kao pokazatelja njihove izloženosti organofosfornim spojevima. Testiranje teorijskog modela za vezanje liganada na acetilkolinesterazu na osnovi mjerenja kinetike reakcije enzima s inhibitorima. Također obavlja »monitoring« ostataka organokloriranih spojeva u ljudima.

Zlatko Smrkić objavio je: Sveučilišni udžbenik Mikrovalna elektronika, Školska knjiga, Zagreb 1986, 455 str. Osim toga objavio je: Utjecaj širine pojasa i raspoložive snage satelitskih radiokomunikacijskih kanala na neke od digitalnih metoda modulacije, 28. simpozij ETAN-a u pomorstvu, Zbornik radova, Zadar, 23—25. lipanj 1986, 114—120; Mjera kvalitete digitalnih satelitskih radiokomunikacija, 8. simpozij JUREMA, Mjerenja u komunikacijskim sustavima, Kupari, 29—31.

listopad 1986, Zbornik radova, 1—6; Problemi sinkronizacije u digitalnim radiokomunikacijama, SIZ-I za znanost SRH, rujan 1986, Zbornik radova ETF-ZV, 1—26.

Održao je javno predavanje u ožujku 1986. na temu »Izravna satelitska televizija«. Predavanje je održao na Elektrotehničkom fakultetu. U toku je njegovo istraživanje modulacijskih postupaka u digitalnim satelitskim radiokomunikacijama. Nagrađen je kristalnom medaljom Radiotelevizije Zagreb za doprinos u razvoju povodom 30. obljetnice Televizije i 60. obljetnice Radija.

Branko Souček objavio je: *B. Souček, A. D. Carlson,* Brain Windows in Firefly Communication, *J. Theor. Biology,* (1986), 119, 47—65.

Nakon otkrića efekta »Brain Windows« nastavlja kompjutersku analizu i simulaciju arhitekture mozga. Očekuje se, prema prvim rezultatima, da će se uspostaviti logička veza između strukture mozga i komunikacijskog jezika. Krajnji cilj je izvedba nove vrste računala — »Brain-like Computers«.

Olga Šarc-Lahodny priredila je za tisak: Primjena inhibitora u istraživanju i dobivanju nafte i plina. Zbirka radova Jugoslavenskog savjetovanja »Stanje i perspektive zaštite materijala u Jugoslaviji«, Portorož, 24—25, XI. 1986; *O. Šarc-Lahodny* i *S. Popov,* Corrosion Inhibition of Mild Steel in Sodium Gluconate/Borate Solutions; *O. Šarc-Lahodny,* Corrosion Inhibition in the Oil-Well Drilling Operations;

Održala je predavanja »Mechanism of Inhibition of Iron and Mild Steel by Some Organic Ligands in the Near Neutral Media«, »Inhibition in Oil and Gas Production« i »On the Clays Research Data«. Predavanja je održala na Technolog. Dept., University of Nanjing; na Institute for the Corrosion of Metals, Academia Sinica, Shenyang, China i na Geological Institute, Academia Sinica, Bijing, China, u travnju 1986. godine.

U toku je njezino istraživanje sinteze i svojstava modificiranih glina. Nastavlja rad na sintezi modificiranih glina »Pillars Clays«, na osnovi primjene domaćih bentonita obrađenih s metalhidroksi polimerima. Odredit će se struktura i svojstva dobivenih podataka. U toku je također istraživanje djelovanja nekih organskih liganada na zaštitu željeza i čelika u blisko neutralnom mediju. Nastavlja rad na istraživanju glukonata za zaštitu željeza i čelika protiv korozije, odnosno utjecaj na stvaranje pasivnih slojeva.

Vladimir Volenec sudjeluje u pisanju monografije o geometrijskim nejednakostima. Istražuje sisteme točaka nastale sječenjem krivulje drugog reda familijama krivulja drugog reda.

Radenko Wolf objavio je knjigu: Osnove električnih strojeva, Školska knjiga, Zagreb 1985, 576 + 16 str. Također je objavio: *R. Wolf, Z. Kovačević,* Eksperimentalno utvrđivanje nesimetričnog tereta sinhronog generatora, Zbornik XVII. savjetovanja elektroenergetičara Jugoslavije, Struga 1985, Jugoslavenski komitet Međunarodne konferencije za velike električne mreže — CIGRE, Zagreb 1986, 223—232.

U toku je izrada matematičkog modela linearnog motora s oscilatornim gibanjem, analiza utjecaja parametara na dinamičke karakteristike takvog motora i izbor podataka za izradu fizičkog modela.

III. RAZRED

ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za prirodne znanosti imao je krajem 1986. godine 11 redovnih, 12 izvanrednih, 17 dopisnih i 15 članova suradnika.

Redovni članovi: Zoran Bujas, Milan Herak, Ivan Jurković, Vanda Kochansky-Devidé, Vladimir Majer, Mirko Malez, Davor Miličić, Zdravko Lorković, Josip Roglić, Nikola Škreb i Mirko Vidaković.

Izvanredni članovi: Zvonimir Devidé, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Slavko Krvavica, Berislav Makjanić, Milan Meštrov, Stevan Milković, Ante Polšak, Vlatko Silobrčić i Stjepan Šćavničar.

Dopisni članovi: Wolfgang Bargman, Srećko Brodar, Simonne Caillère, Nikolaj P. Dubinin, Heinz Ellenberg, Tomo Gamulin, Asen I. Hadžioloff, Dušan Kanazir, Stevan Karamata, Vít Karnik, Mieczyslaw Klimaszewski, Anton Kurir, Kosta Petković, Petar Stevanović, Erich Thenius, Imre Törö i Helmuth Zapfe.

Članovi suradnici: Stjepan Bahun, Zvonimir Krulc, Željko Kućan, Antun Magdalenić, Vladimir Mihalić, Boris Petz, Josip Potočanac, Zoltan Racz, Dragutin Skoko, Tomislav Šegota, Yvette Škreb, Anton Švajger, Josip Tišljar, Dubravko Timet i Vjera Zgaga.

Na Skupštini Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 11. ožujka 1986. godine izabrani su za redovne članove Vladimir Majer i Davor Miličić, za izvanredne članove Velimir Kranjec i Vlatko Silobrčić, i za dopisnog člana Stevan Karamata.

Tajnik Razreda je akademik *Milan Herak*, a zamjenik tajnika Razreda izvanredni član *Slavko Krvavica*.

Održano je 8 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

— Razred je u nekoliko navrata raspravljao i donosio odluke odnosno prijedloge za uspješno provođenje i unapređivanje znanstvene i druge djelatnosti članova i jedinica Razreda, pa i Akademije kao cjeline.

Nakon iscrpne analize predložen je i srednjoročni plan istraživanja koji obuhvaća ne samo teme koje će se obrađivati unutar Akademije u jedinicama Istraživačkog centra, odborima i pojedinačno nego i projekte suradnih institutâ i fakultetâ u kojima djeluju članovi Razreda. Tako koncipiran plan prihvaćen je od Predsjedništva i Skupštine Akademije i objavljen je u ediciji Planovi rada za razdoblje 1986—1990. U tom je okviru predložen i plan rada za 1986. koji sadržava i tematiku dogovorenu kao osnovu za suradnju s Mađarskom i Austrijskom akademijom. Osim toga prihvaćena je inicijativa članova Razreda iz područja geologije, a na temelju pismenog predloška izvanrednog člana A. Polšaka, da se u suradnji s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom, Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom i Geološkim zavodom pristupi pripremama za izradu Geologije Hrvatske u više knjiga.

U okviru znanstvene aktivnosti članova Razreda organizirana su i javna predavanja u Akademiji (J. Dausset, Z. Devidé, H. Zapfe).

— Razred je predložio Predsjedništvu Akademije da se financijski plan za znanstvena istraživanja članova Akademije izradi po razredima i članovima uz iskazivanje financijskih sredstava za svaki zadatak s naznakom njihova izvora. Predsjedništvo je prihvatilo takvu sugestiju.

— U suradnji s Drugim i Četvrtim razredom podnijet je prijedlog Predsjedništvu Akademije da se poduzmu mjere oko osiguranja radnog prostora u suradnim Akademijinim ustanovama za umirovljene članove Akademije koji nemaju drugih mogućnosti da to ostvare. U tu je svrhu potrebno osiguranje sredstava u skladu s opsegom i kvalitetom programâ.

— Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti, o prihvatu recenziranih rukopisa, ali i o potrebnim mjerama za redovito izlaženje časopisâ i dr. U tom su cilju proširena i uredništva časopisa koje izdaje Razred.

Na temelju odluke Razreda »Rad« broj 424 posvećen je 80. obljetnici akademika Josipa Roglića.

— Na inicijativu Razreda Predsjedništvo Akademije donijelo je odluku da se načini pregled institucija kojima se šalju naše edicije i popis edicija koje dobivamo u zamjenu radi procjene stupnja rekompenzacije materijalnog ulaganja u izdavanje časopisa. Zasad je izvršen samo prvi dio zadatka.

Predsjedništvu Akademije predloženo je obnavljanje djelatnosti nekadašnje Komisije za proučavanje krša pod nazivom Odbora za krš a u kompetenciji Razreda. Vođenje Odbora povjereno je članovima suradnicima A. Magdaleniću i S. Bahunu, a za članove su izabrani još B. Biondić i S. Božičević iz Geološkog zavoda u Zagrebu.

— S obzirom na to da je koordinacija rada u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti došla u nadležnost našeg Razreda, za voditelja je predložen izv. član S. Krvavica, što je Predsjedništvo Akademije i usvojilo.

— Podržana je inicijativa da se osnuje Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo, a kao predstavnici Razreda izabrani su M. Vidaković, D. Klepac, J. Potočanac, V. Mihalić i Z. Racz.

U Upravni odbor Znanstvenog savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, nakon isteka mandata A. Polšaku, izabran je M. Vidaković.

— Na nekoliko sjednica Razred je raspravljao o međuakademijskoj suradnji razredâ i odjeljenjâ prirodnih i tehničkih znanosti sa sjedištem u Slovenskoj aka-

demiji. Za stalnog predstavnika Razreda izabran je izv. član S. Krvavica, dok će ostali predstavnici biti birani prema tematici o kojoj će se raspravljati.

Ujedno je predloženo Predsjedništvu Akademije da ono potakne osnivanje Radne grupe za fundamentalnu biologiju unutar toga Međuakademijskog odbora, a za predstavnike Razreda u toj Grupi predloženi su akad. N. Škreb i izv. član Z. Devidé.

Podržan je prijedlog Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine za suradnju na području proučavanja prirodnih dobara. Formu suradnje i odnos prema Međuakademijskom odboru za suradnju razredâ i odjeljenjâ prirodnih i tehničkih znanosti valja još raspraviti.

U Međuakademijski odbor za proučavanje zemljišta Jugoslavije izabran je kao drugi član iz Hrvatske prof. dr. A. Škorić.

— Razred se priključio ponovljenom prijedlogu da se Hrvatskom prirodoslovnom društvu dodijeli Nagrada AVNOJ-a u povodu stote obljetnice djelovanja.

— Kao svojeg kandidata za Nagradu za životno djelo Razred je predložio akad. V. Majera.

— U tekućim poslovima Razred je davao ocjene pri izboru u znanstvena zvanja u jedinicama Istraživačkog centra, zatim o radu pripravnika i dr.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 9. siječnja 1986.

S. Kolar, Svinjogojska proizvodnja PIK Belje od kraja rata do danas, za ediciju »Tri stoljeća Belja« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, recenzent izv. član S. Krvavica.

V. Kochansky-Devidé, Ruđer Bošković i geoznanosti, za »Rad«, recenzent akad. M. Herak.

2. sjednica 18. veljače 1986.

T. Rastije, Stanje stočarske proizvodnje na PIK-u Belje, za ediciju »Tri stoljeća Belja« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, recenzent izv. član S. Krvavica.

S. Tepšić i M. Majer, Šume Baranje — uloga i značaj, za ediciju »Tri stoljeća Belja« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, recenzent izv. član D. Klepac.

3. sjednica 1. travnja 1986.

L. A. Palinkaš, Geochemical facies analysis of Groeden Sediments and Ore Forming Processes in Žirovski Vrh Uranium Mine Slovenia, Yugoslavia, za časopis »Acta geologica«, recenzent akad. I. Jurković i izv. član S. Šćavničar.

A. Puškarić, Calacareous Nannoplankton from Clastic Sediments of Hvar, za »Rad«, recenzent izv. član A. Polšak.

V. Marci, Geokemija makroelemenata i mikrofiziologije tufova iz Podruta (Istočna Ivanščica), za »Rad«, recenzent akad. V. Majer.

4. sjednica 13. svibnja 1986.

M. Vidaković, Relation of self-fertilisation and interspecific incompatibility by crossing Pinus nigra Pinus sylvestris, za časopis »Anali za šumarstvo«, recenzent akad. Z. Lorković.

A. Kurir, Panolis flammea D. and S., za časopis »Anali za šumarstvo«, recenzent akad. Z Lorković.

M. Magdalenić, Sliv izvora Bulaž u središnjoj Istri, za časopis »Krš Jugoslavije«, recenzent akad. M. Herak.

5. sjednica 24. lipnja 1986.

M. Vidaković, Uspijevanje nekih vrsta i hibrida dvoigličavih borova na đurđevačkim pijescima, za časopis »Anali za šumarstvo«, recenzent izv. član D. Klepac.

M. Vidaković, Testiranje nekih familija čistih vrsta i povratnih križanaca dvoigličavih borova u kršu, za časopis »Anali za šumarstvo«, recenzent izv. član D. Klepac.

M. Paunović, Studien am Vordergebisse des Ursus spelaeus Rosenmü und Heinroth aus der Höhle Velika Pećina (NM Kroatien), za »Rad«, recenzent akad. M. Malez.

J. Sremac, Middle Permian Brachiopoda from the Velebit Mt. (Croatia, Yugoslavia), za časopis »Palaeontologia jugoslavica«, recenzent akad. V. Kochansky--Devidé.

Z. Bujas, D. Ajduković, S. Szabo, D. Mayer i M. Vodanović, Some observations on the mechanism of the electric taste, za časopis »Acta biologica«, recenzent izv. član K. Kostial-Šimonović.

6. sjednica 14. listopada 1986.

M. Paunović, Ein Beitrag zur Kenntnis der obermiozänen Knorpelfische Kroatiens, za »Rad«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

A. Žagar-Sakač, O unionacejskoj fauni iz miocenskih slatkovodnih naslaga srednje Dalmacije, za »Rad«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

M. Malez, Pleistocenski sisavci (Mammalia) iz spilje Đurkovine (Hercegovina, Jugoslavija), za »Rad«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

B. Đetvaj, Zbirka ptica lovačkog društva »Jarebica«, Bale, Istra, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

M. Stipčević i E. Kletečki, Gniježđenje lastavice Hirundo daurika rufula Temm. kod Zadra, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

E. Kletečki, Rezultati prstenovanja ptica, XXVI. izvještaj, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

G. Sirotić, Nalazi prstenovanja ptica u godinama 1979, 1980. i 1981. u Zagrebu, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

P. N. Yankov, Eleonora Falcon a new species of Bulgaria, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

7. sjednica 13. studenoga 1986.

J. Pamić i S. Marković, Miocenski bazalti Budima na sjevernim obroncima Papuka, južno od Podravske Slatine u Slavoniji, za »Rad«, recenzent akad. V. Majer.

D. Timet i Z. Stojević, Influence of sodium ions of calcium absorption in the bovine stomach in the presence of magnesium ions, za časopis »Acta biologica«, recenzent izv. član K. Kostial-Šimonović.

D. Justić, Long-term of trends oxygen in the Northern Adriatic Sea, za časopis »Acta biologica«, recenzent izv. član M. Meštrov.

B. R. Grubač, The golden eagle in south-eastern Yugoslavia, za »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

F. Genero, Considerations on the presence of the griffon vulture in the Julien Alps, za »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

M. Marković, Zimska struktura populacija ptica parka Maksimir na temelju ulova velike sjenice i ostalih čestih vrsta, za »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

8. sjednica 16. prosinca 1986.

N. Segedi, Razdioba šuma Petrovaradinske pukovnije na državni erar i imovine općine prilikom razvojačenja Vojne Krajine 1871. god., za »Radove«, br. 6, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, recenzent izv. član D. Klepac.

M. Herak, Correlation between the relief of Moho-discontinuity and the tectonic pattern of the Dinarides, za časopis »Acta geologica«, recenzent akad. I. Jurković.

V. Majer i R. Alther, O petrološkim karakteristikama u graničnim područjima Mohorovičićeva diskontinuiteta, za časopis »Acta geologica«, recenzent akad. I. Jurković.

T. Dragašević, Mohorovičićev diskontinuitet, građa i klasifikacija zemljine kore, za časopis »Acta geologica« recenzent akad. V. Majer.

V. Ribarić, On the Mohorovičić discontinuity in the region of Slovenia, za časopis »Acta geologica«, recenzent član suradnik D. Skoko.

B. Aljinović, On certain characteristics of Mohorovičić discontinuity in the region of Yugoslavia, za časopis »Acta geologica«, recenzent akad. M. Herak.

Objavljene edicije

»Rad« Razreda za prirodne znanosti, broj 424 (posvećen 80. obljetnici akad. J. Roglića), knjiga 21; urednik akad. M. Malez, Zagreb 1986, 413 str.

»Prirodoslovna istraživanja« — Acta geologica«

Vol. 16/1: *M. Herak,* A new concept of geotectonic of the Dinarides, Zagreb 1986, 1—42.

Vol. 16/2: L. A. Palinkaš, Geochemical facies analysis of groeden sedimenta and ore forming processes in Žirovski Vrh uranium mine, Slovenia, Yugoslavia, Zagreb 1986, 43—82.

»Krš Jugoslavije«

Vol. 11/4—6: *D. Srdoč, N. Horvatinčić, B. Obelić, I. Krajcar, A. Slijepčević,* Procesi taloženja kalcita u krškim vodama s posebnim osvrtom na Plitvička jezera, Zagreb 1986, 101—204.

»Anali za šumarstvo«

Vol. 12/1: *M. Vidaković*, Odnos između samooplodnje i međuvrsne inkompatibilnosti kod križanja Pinus Nigre and P. Sylvestris, Zagreb 1986, 1—13.

Vol. 12/2: *A. Kurir*, Popis polifagije posjećivanja cvijeća i kompleks antagonista borove sovice Panolis flammea Denis and Schiffermüller 1775, (Hadeninea Noctuidae) u Evropi, Zagreb 1986, 15—55.

Znanstveni skupovi

Održani su znanstveni skupovi:

18. prosinca 1986: Znanstveni skup o Mohorovičićevu diskontinuitetu (u povodu 50. obljetnice smrti otkrivača tog fenomena Andrije Mohorovičića); 7 referata (8 autora) predviđenih za objavljivanje u časopisu »Acta geologica« i »Seizmologija«.

22. prosinca 1986: Sjećanje na Dragutina Gorjanovića Krambergera (u povodu 50. obljetnice njegove smrti); 4 referata (4 autora) predviđena za objavljivanje u edicijama Akademije.

Predavanja

Javna predavanja u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održali su:

— izv. član Z. Devidé: »U spomen stote obljetnice rođenja akad. V. Vouka«, 21. veljače 1986.

— dopisni član Jugoslavenske akademije, nobelovac prof. dr. Jean Dausset iz Pariza: »Exuberation of HLA polymorphism: its importance in physiology and pathology«, 20. svibnja 1986.

— izv. član Z. Devidé: »Problemi biogeneze i transformacije plastida«, 9. lipnja 1986.

— dopisni član Jugoslavenske akademije, prof. dr. Helmuth Zapfe iz Beča: »Fossil Primates of Fayoum, Egypt«, 24. rujna 1986.

Odbori Razreda

Odbor za geotektoniku

U 1986. godini članovi Odbora obavljali su tektonska istraživanja na čitavom prostoru Dinarida u Hrvatskoj, što je rezultiralo nizom radova koji su objavljeni ili su pripremljeni za tisak. Osobita je pozornost posvećena usklađivanju mišljenja o postojanju posebnog geotektonskog pojasa nazvanog epiadrijatik i njegova odnosa prema platformskim makrojedinicama nazvanim adrijatik i dinarik. U tu je svrhu analiziran i reljef Mohorovičićeva diskontinuiteta, pa se očekuju rezultati koji će unijeti više jasnoće u cjelokupnu problematiku.

Reinterpretirani su i neki navlačni kontakti uz sjeverni rub dinarika.

Odbor za krš

U području Plitvičkih jezera obavljana su hidrogeološka i hidrološka istraživanja. Obavljena su izotopna mjerenja. Mjerenjem koncentracije aktivnosti tricija dobiveni su podaci o srednjem zadržavanju vode u krškom podzemlju. Određivana je starost i rast sedre.

U području Hrvatskog primorja prikupljeni su podaci vezani uz nove spoznaje o geotektonskoj građi terena. Hidrogeološkim istražnim radovima dobiveni su podaci za kompleksnu interpretaciju hidrogeoloških cjelina i kroz to za zaštitu izvorišta pitke vode. Hidrogeološki istražni radovi provedeni su u izvorišnom području rijeke Like.

Obrađena je Studija porječja izvora Bulaž u Istri.

Provedena su istraživanja na više speleoloških objekata — spilja Krčić, izvor Čikola, speleološki objekti na HE Đale i Kosinj.

Obavljena su kompleksna sedimentološka, litofacijelna i petrološka istraživanja jurskih i donjokrednih karbonatnih sedimenata krškog područja vanjskih Dinarida s ciljem rješavanja uvjeta i okoliša sedimentacije i interpretacije paleosedimentacijskih odnosa na karbonatnoj platformi.

U podzemnim vodama zaleđa Rijeke obavljaju se hidrogeokemijska istraživanja. Određuje se geokemijski karakter vode i njegove promjene tijekom vremena. Pažnja je posvećena određivanju osobito niskih koncentracija elemenata u tragovima.

U krškom području SR Hrvatske i Slovenije primijenjena je metoda istraživanja »neravnoteže uranske serije«. Neravnoteža u seriji radioaktivnog raspadanja urana uzrokovana geološkim procesima baza je za datiranje u razdoblju od desetak do jedan milijun godina. Nadalje služi kao dodatna informacija o porijeklu vode, tipu okolnih stijena, veličini i načinu miješanja voda.

Izvršena su kvartarnogeološka, paleontološka i speleološka istraživanja u nekoliko spilja okolice Drniša. Nastavljena su iskopavanja u spilji Vindiji kod Donje Voće i u Šandalji II u južnoj Istri.

O navedenim istraživanjima u pripremi je ili u tisku nekoliko radova.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Zoran Bujas je zajedno sa suradnicima u okviru rada u Kabinetu za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa predao u tisak u toku 1986. godine ove radove: *Z. Bujas, D. Ajduković, D. Mayer* i *M. Vodanović,* Taste effectives of some sodium and chloride salts, *Acta Inst. Psychol. Univ. Zagreb,* 92; *Z. Bujas, D. Ajduković* i *D. Mayer,* The influence of electric current on the saltiness of some radium and chloride salts, *Acta Inst. Psychol. Univ. Zagreb,* 93; *Z. Bujas, D. Ajduković, S. Szabo, D. Mayer* i *M. Vodanović,* Some observations on the mechanism of electric taste, *Acta biologica.*

Tomo Gamulin objavio je: Les communautés des chaetognathes de la Mer Adriatique méridionalne et du Golfe de Naples (zajedno s *E. Ghiraredellijem* iz Trsta), Rapp. Commission internationale de la Mer Méditerranée, 29. IX. 1986.

U toku je nastavak obrađivanja plantonskog materijala iz Jadranskog i Sredozemnog mora, posebno iz skupine kalikofora.

Primio je Spomen-plaketu »Spiridona Brusine« prigodom 100. obljetnice osnivanja Hrvatskog prirodoslovnog društva.

Milan Herak objavio je knjigu: Geologija, postanak, tektonika i dinamika Zemlje, razvojni put Zemlje i života, geološka građa kontinenta i oceana (4. dopunjeno izdanje), Školska knjiga, Zagreb 1986, XII + 43 st. i ove radove: O odnosu jadranskih i dinarskih struktura, *Razprave Slov. akad. znan. in umetn.,* 26, Ljubljana 1985, 401—414; Geotektonski okvir zaravni u kršu, *Acta carsolog.,*

14—15, Ljubljana 1986, 11—18; Geološka karta Fužina i okolice, monografija Fužine, Fužine 1985 (1986), 214—220; *M. Herak, N. Pantić, M. Atanacković, S. Karamata, D. Cvetković D. Bošković, S. Buser, B. Ivković, V. Pruhti, M. Kalezić* i *K. Petrovski*, Kadrovi i naunčo-istraživački rad u geologiji SFRJ, 11. kongres geol. Jugosl., 1, Tara 1986, 125—158; *M. Herak*, Geologija u kulturnom i privrednom razvitku Hrvatske, *Sci. yugosl.*, 11/1—2, Zagreb 1985, 57—63.

Znanstvenoistraživački rad u toku: Rekonstrukcija geodinamskih uvjeta u glavnim geotektonskim pojasovima Dinarida i klasifikaciji suvremenih odnosa.

Ivan Jurković objavio je: Quantitative Chemical and Optical Investigations of the Tetrahedrite from Barite-bearing Deposit Vidici on the Northern Slopes of the Mountain Međuvršje South of the Town of Kreševo, Bosnia, *Geološki vjesnik*, 39, 1986, 187—214; Les gîtes plombo-zincifères Koudiat Zag et Tir et Koudiat Oum Hadhoud, Tunisie (zajedno s *I. Grimanijem* i *B. Šinkovcem*), *Geološki vjesnik*, 39, 1986, 225—235.

Radovi pripremljeni za tisak: Barite Deposits on the Mountain Međuvršje South of the Town of Kreševo, Bosnia (30 strana); Les gîtes plombo-zincifères Koudiat El Behmia (El Menaa), Tunisie (zajedno s *B. Šinkovcem* i *B. Bercem*) (cca 15 strana).

Završene pripreme za publiciranje ovih radova: Rudna ležišta područja Deževice u srednjobosanskom rudogorju, Rudna ležišta u okolini Dusine u srednjobosanskom rudogorju, Olovno-cinkna ležišta Koudiat El Tarabia, Tunis, Paralelizacija baritnih rudnih područja Gorskog kotara, Like, Petrove i Trgovske gore, bazena Ljubije i srednjobosanskog rudogorja i njihovi tektonski sklopovi u okviru Wilsonova ciklusa globalne tektonike ploča.

Odlikovan je s poveljom i plaketom Sveučilišta u Zagrebu, Skupštine grada Zagreba, Skupštine općine Ogulin.

Vanda Kochansky-Devidé objavila je: *V. Kochansky-Devidé* and *Z. Devidé*, Makroevolucijske teorije in njihova citogenetska osnova, *Razprave IV. razreda Slov. akad.*, 26 (Rakovčev zbornik), Ljubljana 1985 (1986), 329—340; *V. Kochansky-Devidé* and *A. Ramovš*, Razširjenost vrste Tanchintongia ogulineci na Velebitu, *Geologija*, 28, Ljubljana (u tisku).

U toku je njezin rad na prinosu mikropaleontologiji gornjeg paleozoika.

Zdravko Lorković objavio je: Methods of Chromosome Researches in Butterflies, *Butterflies of Europe*, 2. ed. by O. Kudrna, Aula-Verlag GmbH, Wiesbaden 1986; Enzyme electrophorese and interspecific hybridisation in Pieridae (Lepidoptera), *Journal of Researches on Lepidoptera*, 24 (4), 1985/86, 334—358, Santa Barbara, California; Taxonomische Differenzierung der südöstlichen Populationen von Erebia stirius Godard 1824 (Lep., Satyridae), *Acta entomologica Jugoslavica*, 21, 1985 (86), 1—5.

Istraživački rad u toku: Ekstenzivna hibridizacija evropskog taksona *Pieris napi* s *P. segonzaci* s Visokog Atlasa u Maroku s analizom kariotipova zbog utvrđivanja genetičke distancije. Nastavak suradnje na izradi karte podataka rasprostranjenosti Lepidoptera u Jugoslaviji za EISC (European Invertebrate Surwey Commitee).

Na godišnjem zasjedanju Jugoslavenskog entomološkog društva proglašen za doživotnog počasnog predsjednika Društva.

Vladimir Majer nastavio je istraživanja ofiolita u Baniji radi izrade završne sintetske studije ofiolita Banije. Obavio je preliminarna istraživanja

kenozojskih efuziva Hrvatskog zagorja, istraživanja mezozojskih efuziva fužinskog Benkovca i kod D. Pazarišta u Lici, te istraživanja efuziva u okolici Knina.

Mirko Malez objavio je: Vrsta Gulo (L.) (Mustelidae, Carnivora) u gornjem pleistocenu Istre i Dalmacije, *Razprave IV. razreda SAZU*, 26, (1985), Zbornik radova I. Rakovca, Ljubljana 1986, 69—96; On the Possibility of the Existence of a »Skull Cult« in Neanderthals from the Vindija Cave (Croatia, Yugoslavia), *Coll. Antropol.*, 9 (1985), 2, Zagreb 1986, 231—240; Die quartären Vertebraten-Faunen in der SFR Jugoslawien, *Quartärpaläontologie*, 6, Akademie Verlag, Berlin 1986, 101—177; Additional Upper Pleistocene Human Remains from Vindija Cave, Croatia, Yugoslavia, *American Journal of Physical Anthropology*, 68, New York—Philadelphia 1985, 375—383.

Tijekom 1986. g. izvršena su kvartarnogeološka i paleontološka proučavanja u nekoliko spiljskih lokaliteta u Hrvatskoj i susjednim područjima. Istražene su pleistocenske koštane breče na otoku Rabu, a iskopavanje naslaga i skupljanje fosilnih vertebrata izvršeno je u spilji Vindiji kod Donje Voće i Šandalji II u južnoj Istri. Skupljeni su nadalje kronostratigrafski, paleoekološki i drugi podaci koji će omogućiti rekonstrukciju pojedinih faza kvartara u našim krajevima. Nastavlja se paleontološka obrada fosilnih dabrova, zatim pleistocenskih felida i ekvida iz nekoliko lokaliteta u Hrvatskoj.

Davor Miličić objavio je: *D. Miličić, I. Thaler* and *M. Gailhofer*, Infectious variegation virus of Camellia japonica L. in Yugoslavia, *Acta Bot. Croat.*, 45, 1986, 1—6; *D. Miličić, B. Plavšić, J. Grbelja, Ž. Erić* i *N. Pleše*, Nalaz karlavirusa bazge (elderberry carlavirus) u Jugoslaviji. Sedmi kongres biologa Jugoslavije, Budva, 29. IX — 3. X. 1986, 367; *D. Miličić, I. Thaler, M. Gailhofer* i *B. Plavšić*, Istraživanje virusa infekcioznog šarenila kamelije (Camellia japonica L.). Sedmi kongres biologa Jugoslavije, Budva, 29. IX — 3. X. 1986, 366.

U toku je istraživanje virusa i njihova djelovanja na rastenje i razvoj biljaka.

Nikola Škreb objavio je: *A. Švajger, B. Levak-Švajger* and *N. Škreb*, Rat embryonic ectoderm as revnal isograft, *J. Embryol. exp. Morph.*, 94, 1986, 1—27; *N. Šreb* and *F. Bulić*, Partial differentiation of rat cylinders in serum-free and protein-free medium, *Developmental Biol.*, 1986 (u tisku).

Istraživački rad u toku: Analiza neophodnih vanjskih faktora za diferencijaciju pojedinih tkiva štakorskog zametka u kulturi in vitro. Mogućnost diferencijacije pojedinih izoliranih dijelova štakorskog zametka u kulturi in vitro.

Izabran je za člana Srpske akademije nauka i umetnosti izvan radnog sastava.

Mirko Vidaković objavio je: *M. Vidaković* i *A. Krstinić*, Genetika i oplemenjivanje šumskog drveća, Sveučilište, Zagreb 1986 (ofsetnom tehnikom), 505 str.; *M. Vidaković*, Research and reforestation of degraded lands, 18th IUFRO Congress, Div. 2, vol. II, 1986, 479—490.

Znanstvenoistraživački rad u toku: Problem inkompatibilnosti pri križanju nekih dvoigličavih borova, zaštita genofonda važnijih vrsta šumskog drveća.

Zvonimir Devidé objavio je: Über die Ursache des Blauglanzes der Früchte von *Viburnum tinus L.* (On the blue shine on the fruits in *Viburnum tinus* L.), *Acta Bot. Croat.*, 45, 1986 (u tisku); *V. Kochansky-Devidé* in *Z. Devidé*, Makroevolucijske teorije in njihova citogenetska osnova, *Razprave* IV. razreda *SAZU*, 24 (Zbornik Ivana Rakovca), 1985 (1986), 329—340.

Istraživanja optičkih svojstava staničnih stijenki biljaka. Pronalaženje novih metoda za kontinuirano promatranje mikrokultura organizama i stanica.

Odlukom skupštine Društva za elektronsku mikroskopiju SR Srbije dodijeljena mu je 30. X. 1986. Zlatna plaketa Društva za elektronsku mikroskopiju kao priznanje za izvanredne zasluge u radu u području elektronske mikroskopije i u suradnji s Društvom.

Andrija Kaštelan objavio je: *P. W. Speiser, B. Dupont, P. Rubinstein, A. Piazza, A. Kaštelan, M. New,* High frequency of nonclassical steroid 21-hydroxylase deficiency, *Am. J. Hum. Genet.*, 37:650—667, 1985; *M. Dumić, Lj. Brkljačić, D. Mardešić, V. Plavšić, M. Lukenda, A. Kaštelan,* »Cryptic« form of congenital adrenal hyperplasia due to 21-hydroxylase deficiency in the Yugoslav population, *Acta Endocrinol.*, 109:386, 1985; *A. Kaštelan, Lj. Brkljačić-Šurkalović, M. Dumić,* The HLA association in congenital adrenal hyperplasia due to 21-hydroxylase deficiency in Yugoslav population, *Ann. N. Y. Acad. Sci.*, 1985, 36—40; *M. Bastašić, A. Kaštelan, I. Jajić, V. Kerhin-Brkljačić, O. Vondraček,* Zastupljenost antigena HLA-B27 u Jugoslaviji, *Genetika*, 16:199—203, 1984; *B. Labar, V. Bogdanić, F. Plavšić, I. Francetić, B. Balabanić-Kamauf, D. Grgičević, A. Kaštelan, V. Kerhin-Brkljačić, M. Vrtar, Lj. Grgić-Markulin, D. Boban,* Prevencija reakcije transplantata protiv primaoca Ciklosporinom — preliminarni rezultati, Napredak u transplantaciji organa, Zbornik, Simpozij o Ciklosporinu, Dubrovnik 1985, 41—47; *B. Labar, V. Bogdanić, F. Plavšić, I. Francetić, I. Dobrić, A. Kaštelan, D. Grgičević, M. Vrtar, Lj. Grgić-Markulin, B. Balabanić-Kamauf, D. Boban, V. Kerhin-Brkljačić, M. Boranić,* Cyclosporin neurotoxicity in patients treated with allogeneic bone marrow transplantation, *Biomedicine and Pharmacotherapy*, 40:148—150, 1986; *P. Rudan, F. Derek, F. Roberts, B. Janičijević, N. Smolej, L. Szirovica, A. Kaštelan,* Anthropometry and the biological structure of the Hvar population, *Am. J. Phys. Anthropol.*, 70:231—240, 1986.

Istraživački rad u toku: Genetika i funkcija glavnog sustava histokompatibilnosti HLA. Uloga antigena HLA u kliničkoj transplantaciji bubrega i koštane srži.

Dušan Klepac objavio je: Pinus halepensis Mill. en Dalmatie, CIHEAM, Paris 1986; Forest Managment in the region of Gorski kotar, Delnice 1986; Zapisi s internacionalnog seminara o alpskom i brucijskom boru, *Glasnik za šumske pokuse*, Zagreb 1986.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima; studijski boravak s održanim predavanjem: Les aménagements des forêts jardinées du hêtre et du chêne, Bouillon, Chimay, Luxembourg, 2—7. VI. 1986; Svjetski šumarski kongres, Ljubljana, 3—16. IX. 1986. Održao predavanje: Forest Management in the region of Gorski kotar; sudjelovanje na međunarodnom seminaru o planiranju i uređivanju parkova prirode. Održao predavanje: L'aménagement et la gestion des forêts dans les parcs naturels, Venzone (Ud), 4—9. XI. 1986.

Na Simpoziju u povodu 80. obljetnice smrti Josipa Kozarca održao predavanje: Retrospektiva i perspektiva šuma hrasta lužnjaka, Vinkovci 19. XII. 1986.

Nastavak istraživanja o prirodnoj regeneraciji *Abies alba Mill.*

Dobio je Republičku nagradu za životno djelo za 1986.

Krista Kostial-Šimonović objavila je: *B. Kargačin, K. Kostial,* Reduction of ^{85}Sr, ^{137}Cs, ^{131}I and ^{141}Ce retention in rats by simultaneous oral administration of calcium alginate, ferrihexacyanoferrate (II) potassium iodide and Zn-DTPA, *Health Phys.*, 49 (1985), 859—864; *B. Kargačin, T. Maljković, M. Blanuša, K. Kostial,* The influence of a composite treatment for internal contamination several radionuclides on certain health parameters in rats, *Arh. hig. rada i*

toksikol., 36 (1985), 165—172; *M. Piasek, K. Kostial,* Relative significance of parental exposure to lead on reproductive performance in rats, *Iugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta,* 21 (1985), 261—262; *T. Maljković, K. Kostial,* The influence of sex on metal toxicity, *Iugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta,* 21 (1985), 175—176; *B. Kargačin, K. Kostial,* Age related efficiency of CA-DTPA to reduce ^{141}Ce retention in rats, *Toxicol. Lett.*, 32 (1986), 243—247; *K. Kostial,* Effect of age on metal toxicokinetics, *Adv. Biosci.*, 4 (1986), 87—98; *B. Kargačin, K. Kostial, M. Ciganović,* The influence of age on the efficiency of delayed therapy with CaDTPA for cerium in rats, *Arch. Toxicol.*, 58 (1986), 276—277; *I. Šimonović, B. Kargačin, K. Kostial,* The effect of composite oral treatment for internal contamination with several radionuclides on ^{131}I thyroid uptake in humans, *J. Appl. Toxicol.*, 6 (1986), 109—111.

Znanstveni radovi u kongresnim zbornicima: *B. Kargačin, K. Kostial,* Efikasnost oralne kombinirane terapije kod interne kontaminacije s više radionukleida, Zbornik radova XIII. jugoslavenskog simpozija zaštite od zračenja, Pula 1985, knj. I, 209—212; *B. Kargačin, K. Kostial,* Uptake of radionuclides from the gastrointestinal tract in rats fed different foods, Speciation of Fission and Activation Products in the Enviroment, Elsevier Applied Science Publishers, London and New York 1986, 184—190; *I. Rabar, K. Kostial,* Manganese metabolism in conditions of dietary contamination with ash from coal gasification, u: Trace Elements in Man and Animals — TEMA 5, Proceedings of a Symposium, Aberdeen 1984, Commonwealth Agricultural Bureaux, Aberdeen 1985, 510—512.

Prilozi u knjigama: Cadmium, u: Trace Elements in Human and Animal Nutrition, Vol. 2, Academic Press Inc., 1986, 319—345.

Kongresna priopćenja: *M. Piasek, K. Kostial,* Reversibility of the effect of lead on reproductive performance in female rats, International Conference on Lead, Chromium and Thalium Toxicity, Environmental and Health Impact Regulation, Milano 1986, Programme and Abstracts, 28; *M. Piasek, K. Kostial,* Effect of exposure to lead on reproduction in male rats, 3rd International Symposium »Trace Elements and Health: Trace Elements, Reproduction and Teratology«, Amsterdam 1986, Abstracts — poster No. 10; *T. Maljković, K. Kostial,* The effect of some waste waters from a Lurgi coal gasification plant on reproduction in rats, 3rd International Symposium »Trace Elements and Health«: Trace Elements, Reproduction and Teratology, Amsterdam 1986, Abstracts — poster 5A; *M. Blanuša, K. Kostial,* Influence of diet on cadmium absortion and distribution in rats, International Workshop »Trace Elements Analytical Chemistry in Medicine and Biology«, Neuherberg 1986, Abstracts, No. 6; *M. Piasek, K. Kostial,* Reverzibilnost učinka olova na reprodukciju štakora, VII. kongres biologa Jugoslavije, Plenarni referati i izvodi saopštenja, Budva 1986, 328.

Znanstvenoistraživački rad u toku: Metabolizam i učinak nekih metala u perinatalnom periodu. Metode za sniženje apsorpcije i pospješenje eliminacije nekih radionukleida.

Velimir Kranjec objavio je: *V. Kranjec, B. Aljinović, Z. Krulc* i *M. Šparica,* O nekim novim rezultatima i problemima kompleksnih geoloških i geofizičkih istraživanja nafte i plina u savsko-dravskom području, vanjskim Dinaridima i podmorju Jadrana, *Nafta,* 36, Zagreb 1986 (u tisku).

Istraživački rad u toku: Strukturno-geomorfološka, dubinskogeološka i neotektonska proučavanja sjeverozapadne i jugozapadne Hrvatske, uključivo i jadransko podmorje.

Slavko Krvavica i u 1987. godini nastavit će istraživanja aktivnosti i kinetičkih svojstava hepatocitne piruvat kinaze i fosfoenolpiruvat karboksikinaze u nekim fazama prenatalnog i postnatalnog života preživača.

Berislav Makjanić nastavlja rad na proučavanju bure. Obavlja istraživanja i nekih aspekata klime Jugoslavije.

Milan Meštrov objavio je: *M. Meštrov, B. Stilinović, I. Habdija, R. Lattinger, Ž. Maloseja, M. Kerovac, L. Čičin-Šain* (1985), Propriétés écologiques des eaux souterraines interstitielles par rapport aux eaux de la rivière Save, S.I.T.E., *Atti*, 5:105—108; *M. Meštrov, R. Lattinger, M. Kerovac* (1986), Distribution des amphipodes (Crustacea) dans les eaux hypogées interstitielles des alluvions de la Save par rapport aux conditions des biotopes. 9. Congresso Internacional de Espeleologia, Barcelona, vol. II:101—104; *M. Meštrov, B. Stilinović, N. Futač, Ž. Maloseja, A. Plenković, B. Primc, V. Tavčar, M. Jelačić, M. Kerovac, R. Lattinger, L. Ilijanić, I. Habdija D. Justić, G. Lukač, D. Radović* (1986), Biološko-ekološke karakteristike jezera Jarun i okolnih podzemnih voda. Studija sanacije RSC Jarun — Biološki odjel, PMF, Zagreb 1986, 324 str.; *M. Meštrov et al.*, Ekološka istraživanja u okolici NE Prevlaka — Studija, Biološki odjel, PMF, Zagreb 1986, 220 str.; *M. Meštrov, R. Lattinger, V. Tavčar, B. Stilinović, I. Habdija, M. Kerovec, Ž. Maloseja, B. Primc*, Ekološka uvjetovanost strukture biocenoze i stupnja trofije jezera napajanog podzemnom intersticijskom vodom, VII. kongres biologa Jugoslavije, Budva, 29. IX — 3. X. 1986.

Istraživački rad u toku: Ekološke karakteristike površinskih i podzemnih voda. Organska produkcija i stupanj saprobnosti površinskih voda.

Stevan Milković objavio je: *E. Schön, J. Lukač* and *S. Milković*, A new protein fraction in human serum and reproductive tissues possibly related to the ejaculate coagulation process: identification, isolation and characterization, *Periodicum Biologorum*, 86/4, 1984, 349—354; *B. Ožegović, D. Dobrović-Jenik* and *S. Milković*, Aldosterone uptake by rat kidney plasma membrane vesicles, *Periodicum Biologorum*, 87/4, 1985, 491—496; *D. Dobrović-Jenik, B. Ožegović* and *S. Milković*, Aldosterone uptake by newborn rat kidney plasma membrane vesicles, *Proc. 9th Congr. Yug. Pharmacol. Soc.*, Beograd, 11—14, studeni 1985; *D. Dobrović-Jenik* i *S. Milković*, Održavanje balansa elektrolita u perinatalnom razdoblju u bubregu štakora, Susreti farmakologa, Zagreb 1986. (sažeci izlaganja); *D. Dobrović-Jenik* and *S. Milković*, Perinatal Development and Regulation of Na-K-ATP-ase activity in Rat Kidney, 8th International symposium of biochemical aspects of kidney function, Abstracts, Dubrovnik 1986, 694—695.

Istraživat će se perinatalni razvitak i regulacija aktivnosti Na-K-ATP-aze u štakorskom bubregu.

Ante Polšak objavio je: Aktualni problemi moderne stratigrafije, XI. kongres geologa Jugoslavije, knj. 2, Stratigrafija, Paleontologija, Regionalna geologija, Tara 1986, 1—23; *Z. Barjaktarević, I. Blašković* and *A. Polšak*, Tripoli — stratigrafski položaj, paleontološka i sedimentološka obilježja u području Tehysa i Paratethysa, XI. kongres geologa Jugoslavije, knj. 2, Stratigrafija, Paleontologija, Regionalna geologija, Tara 1986, 320—334.

Nastavlja istraživanja biostratigrafskih i facijelnih odnosa mezozojskih i paleogenskih naslaga Dinarida. Paleontološka istraživanja kredne makrofaune sjeverne Hrvatske i Bosne.

Stjepan Šćavničar objavio je: *G. Sijarić, J. Pamić, M. Šibenik-Studen i S. Šćavničar* (1985), Strukturni oblici albita u spilitima i keratofirima u Bosni i Hercegovini, *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine*, Prirodne nauke, Nova serija, 24, 1985, 21—110.

Kongresna priopćenja: *T. Balić-Žunić, S. Šćavničar, I. Krstanović*, The Peculiarities of the Crystal Structure and Twinning of Prehnite. 5th Italian-Yugoslav Crystallographic Congress, Padova 3—6 June 1986; *S. Sijarić, M. Šibenik-Studen, J. Pamić, S. Šćavničar*, The Degree of Ordering of Albites in Spililites and Keratophyres in Bosnia (Yugoslavia). 5th Italian—Yugoslav Crystallographic Congress, Padova 3—6 june 1986; *T. Balić-Žunić, S. Šćavničar*, The Crystallochemical Behaviour of Thallium and Lead in the Lorandite-type Sulfosalts. International Conference on Solar Neutrino Detection with ^{205}Tl and Related Topics, Dubrovnik 29. IX — 3. X. 1986.

Istraživački rad u toku: Kristalokemijski i strukturno analitički problemi u okviru programa podrobnog proučavanja zeolita, feltspata, sulfosoli i glina.

Stjepan Bahun dovršio je rad u koautorstvu s *F. Fritzom*, Postanak izvora u Dinarskom orogenskom akumuliranom kršu.

U završnoj je fazi rad o tektonici područja između Veljuna i Slunja na Kordunu.

Zvonimir Krulc objavio je: Otpornost tla i geoelektrično-geološka građa tla, *Elektrotehnika*, 29, Zagreb 1986, 181—187.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: »Neke osobitosti atmosferskih električnih pražnjenja«; Savjetovanje: »Opasnost i zaštita od požara na elektroenergetskim postrojenjima i instalacijama u elektroprivredi, industriji i kućanstvu«, Pula 1986; »Neke mogućnosti geofizičkih metoda u istraživanju zagađenosti podzemnih voda«. Simpozij »Voda i krš« '86, Sarajevo 1986. Savez speleologa Jugoslavije, Savez speleologa Bosne i Hercegovine, Speleološko društvo 'Bosanskohercegovački krš' Sarajevo; »Einige Bemerkungen zu den geophysikalischen Verfahren der Verfolgung unterirdischer Wasser«; 5th International Symposium on Underground Water Tracing. Athens — Greece, 1986, IGME Athens; »Neke osobitosti atmosferskih električnih pražnjenja i kritička razmišljanja o zaštiti«, Drugi srpski simpozij iz primjene elektrostatike, PES-86, Niš 1986.

Znanstvenoistraživački rad u toku: Geoznanstvena valorizacija krša u SR Hrvatskoj u srednjoročnom razdoblju 1986—1990.

Geoelektrična istraživanja tla: Utvrđivanje rezistivnosti tla (za potrebe uzemljivanja). Geofizička istraživanja ugroženosti od udara munje. Kompleksna geofizička istraživanja i obrada dobivenih podataka (posebno za energetske sirovine).

Željko Kućan objavio je: Interdisciplinarni prodori u znanosti. Rušenje starih ograda — preduvjet novih tehnologija, u: »Tehnologija, samoupravljanje i društveni razvoj«, Centar CK SKH za idejno-teorijski rad »Vladimir Bakarić«, Zagreb 1986, 115—118; *M. Plohl* and *Ž. Kućan*, Influence of Mg^{2+} and spermine on aminoacylation of yeast $tRNA^{Tyr}$, *Biological Chemistry Hoppe-Seyler*, 367, Suppl., (1986), 132; *T. Naranđa* and *Ž. Kućan*, Inhibition of amino acid polymerization *in vitro* by some derivatives of erythromycin: a kinetic approach, *Biological Chemistry Hoppe-Seyler*, 367, Suppl., (1986), 161; *Ž. Kućan*, Molekularni mehanizmi biosinteze proteina: interakcije tRNA i nekih inhibitora s ribosomima, IV. kongres Saveza biokemijskih društava Jugoslavije, Sarajevo, 1—4. X. 1986, Izvodi referata, 52; *M. Podravec* i *Ž. Kućan*, Izoakceptori serinskih tRNA (antikodon IGA)

iz kvasca, *ibid.*, 55; *T. Naranđa* i *Ž. Kućan,* Kinetika inhibicije sinteze proteina nekim makrolidima, *ibid.*, 56; *M. Plohl* i *Ž. Kućan,* Utjecaj spermina na reakciju aminoaciliranja tRNA^{Tyr} iz kvasca, *ibid.*, 57; *T. Naranđa* and *Ž. Kućan,* Kinetics of the inhibition of protein synthesis by erythromycins, *Period. biol.*, 88 (1986), 172—173; *Ž. Kućan,* Genetičko inženjerstvo, Medicinska enciklopedija, Drugi dop. svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb 1986, 193—196; *Ž. Kućan,* Virusi. Molekulska biologija virusa, *ibid.*, 741—743.

Istraživanje uloge poliamina spermina u stabilizaciji prostorne strukture transfer-ribonukleinskih kiselina (tRNA), te u biološkim funkcijama tRNA, a posebice u procesu čitanja genetičke šifre na ribosomima.

Antun Magdalenić objavio je: Klizišta i odroni. Elementarne nepogode i zaštita. Zavod za ONO i DS SRH, Zagreb 1985, 100—107; Hidrogeologija. Dopunski svezak Opće enciklopedije Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, Zagreb (u tisku).

Nastavak radova na temi »Znanstvena valorizacija krša u SRH« s težištem na području Like.

Vladimir Mihalić nastavio je istraživanja primjene kondicionera strukture tla (organskih i anorganskih) na glavnim tipovima tla i za glavne oranične kulture na području Hrvatske.

Republička nagrada za životno djelo za istaknuti istraživački rad u biotehničkim znanostima te posebno na unapređivanju biljne proizvodnje.

Boris Petz objavio je: O preferiranju odgovora »točno« u testovima znanja tipa »točno-netočno«, *Revija za psihologiju,* 15, 1985, 49—54.

Istražuje povezanosti između različitih karakteristika ličnosti i ispitanikove sklonosti riskiranju na testovima znanja tipa »točno-netočno«.

Josip Potočanec objavio je: The yielding capacity of DIKA variety and variation of her yield in production. *Proceedings,* V. International Winter-Spring Wheat Conference, Rabat-Maroco (Konferencija održana 3—9. svibnja 1986); Potencijal rodnosti sorte DIKA i variranje njenog priroda u proizvodnji, *Polj. znanstvena smotra,* 71, Zagreb, 515—528.

Istraživački rad na stvaranju novih sorti pšenice u suradnji s PIK Vinkovci.

Tijekom 1986. primio je ova priznanja: Povelju Polj. industrijskog kombinata Sombor u znak priznanja za uspješnu suradnju na razvoju sjemenarstva. Povelja je dodijeljena u povodu 25. obljetnice rada RO »Seme-Sombor«; Srebrnu plaketu za suradnju na unapređivanju poljoprivredne proizvodnje, a u povodu 20. obljetnice organizirane poljoprivredne proizvodnje na »Agroposavini«, Ivanić-Grad.

Zoltan Racz objavio je: Agrikulturna mehanika tla. Udžbenik, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb 1986, 131 str.; Zemljišni pokrivač i problematika sanitarno-ekološke zaštite akumulacije Botonega u Istri, *Vodoprivreda,* 19, Beograd (u tisku); *Ž. Vidaček, J. Mojsinović, Z. Racz,* Utjecaj hidroelektrane Dubrava na biljnu proizvodnju, *Zemljište i biljka,* 33, Beograd 1984, 309—321; *Ž. Vidaček, Z. Racz, J. Mojsinović,* Agropedološka i melioracijska problematika hidroelektrana na Muri, *Zemljište i biljka,* 34/3, Beograd 1985, 181—191; *Z. Racz,* Investigations on the genesis of soil surface crusts. In: Proceedings of Symposium »Assessment of soil surface sealing and crusting« held in Ghent, Belgium, 24—31. Isti rad tiskan je sa sažetkom na hrvatskom jeziku u »Poljoprivrednoj znanstvenoj smotri«, br. 70/85,

Zagreb 1985, 419—425; *Z. Racz, B. Đaković,* Postmeliorativna eksploatacija uređenog zemljišta u poljoprivrednoj proizvodnji, *Vodoprivreda,* 18/100—101, Beograd 1986, 113—123.

Pripremni radovi na projektu »Radionuklidi u terestričkim ekosistemima Jugoslavije«, koji je inicirao Međuakademijski odbor za proučavanje zemljišta Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ.

Rad u okviru podprojekta »Optimalno korištenje melioracijskih sistema u poljoprivredi na području Posavine«, koji je prijavljen SIZ-u za znanost SRH, za srednjoročno razdoblje 1986—1990. Studijska pedološka istraživanja za potrebe HES »Srelečko«. Rezultati tih i prije objavljenih istraživanja za HE »Podsused« i HE »Drenje« iskoristit će se u pripremi plenarnog referata, ili jednog od koreferata, za planirani simpozij koji će iduće godine organizirati Akademija pod naslovom »Rijeka Sava — zaštita i korištenje voda«.

Dragutin Skoko objavio je: Stjepan Gradić i dubrovački veliki potres od godine 1667, Zbornik radova, Nac. komitet SFRJ za hist. nauka, Sekc. za povijest znanosti, Zagreb 1986, 121—130; *D. Skoko, E. Prelogović, B. Aljinović,* Geological structure of Earth crust up to Moho discontinuity beneath Yugoslavia territory, Symposium on DS reflection profiling of the continental litosphere (Summary), 4 str., Cambridge, July 15—17, 1986; *E. Prelogović, D. Skoko, B. Aljinović,* Geological structure of the Earth crust and seismic active zones in Yugoslavia territory, Symposium on observations and modelling in geophysics (Summary), str. 46, Zagreb, June 11—13, 1986.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima.

Istraživački rad u toku: Određivanje povećanja elektrodinamičkog seizmografa s mehaničkim zapisom.

Tomislav Šegota objavio je: Klimatska podjela Jugoslavije (po W. Koeppenu), *Geografski horizont,* 32 (1—2), Zagreb 1986, 38—39; Padaline ili oborine?, *Geografski horizont,* 32 (1—2), Zagreb 1986.

Istraživački rad u toku: »Geografski aspekti urbanizacije SRH«, potprogram« »Klima i problemi izgradnje velikih gradova SRH«.

Anton Švajger objavio je: *Lj. Kostović-Knežević, Ž. Bradamante, A. Švajger,* On the ultrastructure of the developing elastic cartilage in the rat external ear, *Anat. Embryol.,* 173, 385—391 (1986); *A. Švajger, B. Levak-Švajger, N. Škreb,* Rat embryonic ectoderm as renal isograft., *J. Embryol. exp. Morph.,* 94, 1—27 (1986); *A. Švajger, B. Levak-Švajger, Lj. Kostović-Knežević, Z. Bradamante,* Elastična hrskavica u uški štakora, Zbornik radova, 5. jugoslavenski simpozij iz elektronske mikroskopije, Plitvička jezera, 27—30. svibnja 1986, 131; *G. Jurić-Lekić, Ž. Bradamante, A. Švajger,* Vlakna elastičnog sustava u koži čovjeka, *Acta Der. Iug.,* 11, 175—183 (1984); *Ž. Bradamante, Lj. Kostović-Knežević, A. Švajger,* Diferencijacija elastičnih vlakana u ušnoj hrskavici štakora in vitro, Zbornik radova, 5. jugoslavenski simpozij iz elektronske mikroskopije, Plitvička jezera, 27—30. svibnja 1986, 179.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: *A. Švajger, B. Levak-Švajger, Ž. Bradamante, Lj. Kostović-Knežević,* Derivati urogenitalnog sinusa u eksperimentalnim embrionalnim teratomima u štakora. Prvi jugoslavenski anatomski simpozij o morfologiji testisa u fiziološkim i patološkim uvjetima, Zagreb, 12—13. V. 1986; *A. Švajger, B. Levak-Švajger, G. Jurić-Lekić,* Origin of lentoids in experimental teratomas. Conference: Embryonic origin and control of neoplasia, Dubrovnik, 13—16. X. 1986.

Istraživački rad u toku: Diferencijacija zametnih listića zametaka sisavaca u eksperimentalnim uvjetima. Diferencijacija očne leće od atipičnih izvora. Formiranje tzv. repnog crijeva u zametka štakora. Diferencijacija elastične hrskavice vanjskog uha štakora u eksperimentalnim uvjetima.

Yvette Guilcher-Škreb. Analiza antagonizma Cd/Zn i Mn/Ni na proliferaciju fibroblasta kineskog hrčka (V 79). Upotreba neparametarske analize varijance u vezi s kompetencijom metala.

Josip Tišljar objavio je: On Mechanism of Deposition of the »Promina Formation« Conglomerates in the Mesihovina-Rakitno bauxite basin (Western Herzegovina, Yugoslavia), Apstracts, 7th Regional Meeting on Sedimentology, International Association of Sedimentologists, Krakow 1986, 195—199; Postanak crnih oblutaka i ulomaka (»black pebbles«) u periplimatskim vapnencima titona zapadne Istre i barema otoka Mljeta, *Geol. vjesnik*, 39, 1986; Mehanizam taloženja krovinskih naslaga ležišta boksita kao odraz paleoreljefa podina (Primjer boksitonosnog lokaliteta Studena vrila, zapadna Hercegovina), *Naučne komunikacije*, 1, Sarajevo 1986, 5—36.

U toku je istraživački rad o sedimentološkim, litofacijelnim i biofacijelnim karakteristikama jurskih i donjokrednih sedimenata jadranskog područja. Nastavlja se rad na rukopisu i opremanju monografije »Atlas litofacijesa i biofacijesa jure i krede jadranskog područja«.

Dubravko Timet objavio je: *D. Timet, D. Emanović, M. Herak, V. Mitin* i *P. Kraljević*, Istraživanje utjecaja pH na resorpciju fosfora u složenom želucu goveda, II. Resorpcija fosfata iz otopine NaH_2PO_4 niske i visoke koncentracije, *Veterinarski arhiv*, 55/6, 1985, 285—294; *D. Timet, D. Emanović, M. Herak* i *P. Kraljević*, Istraživanje resorpcije kalcija u probavilu preživača, VII. Utjecaj kalijevih iona na resorpciju kalcija u složenom želucu goveda, *Veterinarski arhiv*, 56/4, 1986, 201—207.

Nastavljena su istraživanja uloge interakcije iona u resorpciji kalcija i magnezija iz probavila goveda i kokoši. Tijekom izvještajnog razdoblja istražen je utjecaj prisutne koncentracije na resorpciju magnezija u pojedinim odjeljcima složenog želuca goveda.

IV. RAZRED

ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 9 redovnih članova, 10 izvanrednih članova, 16 dopisnih članova i 11 članova suradnika.

Redovni članovi: Tihomil Beritić, Sergej Forenbacher, Nenad Grčević, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Branko Kesić, Ivo Padovan, Zvonimir Pavišić i Eugen Topolnik.

Izvanredni članovi: Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Dragan Dekaris, Franjo Hajnšek, Jelena Krmpotić-Nemanić, Sead Midžić, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Marko Šarić i Teodor Wikerhauser.

Dopisni članovi: Vojislav Arnovljević, Khaël Michele Arslan, Nikolaj Nikolajević Blohin, Edhem Čamo, Jean Dausset, Mirko Dražen Grmek, Niels Jerne, Hilary Koprowski, Zvonimir Maretić, Janez Milčinski, Gojko Nikoliš, Isidor Papo, Nikola Peršić, Valentin Dimitrijevič Solovjev, Šime Spaventi i Fedor Valić.

Članovi suradnici: Biserka Belicza, Ivo Čikeš, Filip Čulo, Theodor Dürrigl, Mladen Hajsig, Ivo Jelčić, Živko Kulčar, Željko Maričić, Radovan Medved, Ivan Prpić i Mladen Štulhofer.

Na Skupštini Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 11. ožujka 1986. godine izabrani su za redovne članove Tihomil Beritić i Zvonimir Pavišić, za izvanredne članove Slavko Cvetnić, Dragan Dekaris i Mladen Sekso, za dopisne članove Niels Jerne, Šime Spaventi i Zvonimir Maretić i za članove suradnike Ivo Čikeš, Theodor Dürrigl, Ivan Prpić i Mladen Štulhofer.

Dugogodišnji dopisni član Razreda Bogdan Brecelj preminuo je 9. rujna 1986.

Tajnik Razreda je akademik *Drago Ikić,* a zamjenik tajnika Razreda akademik *Sergej Forenbacher.*

Održano je 10 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, sredstava za

znanstvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH i sredstava za znanstvenoistraživački rad članova Jugoslavenske akademije koji nisu u radnom odnosu, a u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

U okviru osnovnog programa Jugoslavenske akademije u godini 1986. odobrena su sredstva za rad na projektima »Istraživanje i eliminacija morbila« i »Djelovanje interferona i terapija interferonom«, voditelj akad. D. Ikić, na projektima »Cestovna trauma u SR Hrvatskoj« i »Terenski istraživački program Mljet«, voditelj akad. B. Kesić, te na projektima »F. Grisogono — kritičko izdanje izabranih djela« i »Đ. Baglivi — kritičko izdanje izabranih djela«, voditelj član suradnik B. Belicza.

Iz sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH odobrena su sredstva za projekte »Istraživanje zdravstva u NOB-u na području Hrvatske«, »Shizofrenija i duševne bolesti« i »Terenska istraživanja na Mljetu«, voditelj akad. B. Kesić i za projekt »Istraživanje razvitka zdravstva i zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj 1859—1918. g.«, voditelj član suradnik B. Belicza.

Također su iz sredstava namijenjenih za znanstvenoistraživački rad članova Akademije koji nisu u radnom odnosu odobrena sredstva akad. T. Beritiću za projekt »Profesionalne bolesti i toksikologija«, akad. S. Forenbacheru za projekt »Sustavne miopatije domaćih životinja«, akad. D. Ikiću za projekt »Interferon — morbili«, akad. B. Kesiću za projekt »Fizički razvoj djece i omladine«, akad. Z. Pavišiću za projekt »Istraživanje opsega traumatizacije oka u cestovnom prometu«, akad. E. Topolniku za projekt »Istraživanje uloge mikoplazme i nekih vrsta bakterika u patologiji domaćih životinja«, izv. članu S. Midžiću za projekt »Razvitak akutnog respiratornog distres-sindroma odraslih« i članu suradniku M. Hajsigu za projekt »Pitirosporumi u životinja i ljudi«.

I dalje je nastavljena dugogodišnja suradnja s Istraživačkim centrom za medicinu i psihologiju prometa, Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, te s Kliničkom bolnicom »Dr. Mladen Stojanović« koje su suradne ustanove Razreda.

Načinjen je srednjoročni plan rada Razreda za razdoblje od 1986. do 1990. godine. Na molbu Uprave Akademije, Razred je također načinio pregled najvažnijih događaja i rezultata Razreda od osnutka Jugoslavenske akademije do danas, odnosno od osnutka Razreda za medicinske znanosti 1950. godine, a posebno rezultata postignutih u posljednjih dvadeset godina. Taj je izvještaj načinjen u povodu proslave 120. obljetnice rada Jugoslavenske akademije.

Razred je nekoliko puta raspravljao o mogućnostima i načinu organizacije znanstvenog rada umirovljenih članova Razreda u okviru Jugoslavenske akademije. Na inicijativu Razreda za prirodne znanosti i u zajednici sa II. i III. razredom, Predsjedništvu je upućen prijedlog o osnivanju »ugovornih punktova« za rad umirovljenih članova Akademije. Prema tom prijedlogu, sklapali bi se vremenski ograničeni ugovori s ustanovama na kojima su prije umirovljenja radili članovi Akademije, odnosno s drugim odgovarajućim ustanovama kojima je Akademija osnivač ili suosnivač. Takvi ugovori, sklopljeni *ad personam* i *ad vitam*, omogućili bi umirovljenim članovima da se za svoj rad u razumnim granicama koriste prostorom i opremom odgovarajuće ustanove. Razredi su se također založili za adekvatniji tretman projekata članova Akademije u SIZ-u za znanstveni rad.

Razred je pokrenuo inicijativu za osnivanje »Centra za klinička medicinska istraživanja« putem kojeg bi članovi lakše obavljali znanstveni rad unutar Jugoslavenske akademije.

Nastavljena je dugogodišnja suradnja medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija. Na VI. znanstvenom sastanku medicinskih razreda i odjela, koji je u organizaciji Odeljenja medicinskih nauka SANU održan u Beogradu od 16. do 19. travnja 1986. godine, sudjelovali su ovi članovi Razreda: akademici D. Ikić, T. Beritić, I. Padovan, Z. Pavišić, dopisni član F. Valić, izvanredni članovi Lj. Čečuk, J. Krmpotić-Nemanić, I. Ruszkowski, T. Wikerhauser, članovi suradnici B. Belicza, S. Cvetnić, Ž. Kulčar i R. Medved. Na sastanku su akademici D. Ikić i I. Padovan izvijestili o radu međuakademijskih odbora kojih su predsjednici i čije je sjedište u Jugoslavenskoj akademiji. Akad. D. Ikić podnio je referat »Evaluacija znanstvenog rada u medicini«. Referat je rezultat priprema Razreda za međuakademijski sastanak i nekolicine sastanaka koje je Razred organizirao o toj temi. Osim toga, članovi su Razreda podnijeli ova priopćenja: B. Belicza, Zdravstvena služba i medicinska istraživanja u Hrvatskoj u XIX. stoljeću; T. Beritić, F. Valić, Razvoj ekologije rada unutar Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti; Ž. Kulčar, V. Folnegović-Šmalc, B. Kesić, Doprinos populacijskih registara psihotika znanstvenom razvoju zaštite duševnih bolesnika; R. Medved, V. Sabadi, Nalazi ehokardiograma u mladih plivača; J. Krmpotić-Nemanić, G. Nemanić, V. Balković, J. Tomić, Mikroelementi u slušnim koščicama; Z. Pavišić, Ratna traumatologija glave, vrata, oka i uha u Homerovoj Ilijadi; F. Valić, T. Beritić, Patološki učinci azbesta i nekih drugih mineralnih vlakana; I. Ruszkowski, M. Pećina, Biomehanički osvrt na Pauwelsovu teoriju o uzdužnom rastu kosti; T. Wikerhauser, V. Kutičić, N. Džakula i J. Mermal, Izoliranje toksoplazmi iz muskulature ovce i svinje; S. Cvetnić, S. Čajavec, Utjecaj doze vakcine bolesti Aujeszkoga na imunološki odgovor vakciniranih svinja, Razred je također razmotrio i prihvatio zaključke VI. znanstvenog međuakademijskog sastanka medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija.

Predstavnici Razreda redovito su sudjelovali u radu mnogobrojnih međuakademijskih odbora iz područja medicinskih znanosti i o njihovoj aktivnosti obavješćivali Razred. Razred je zatražio financijsku pomoć od Jugoslavenske akademije za provođenje međurepubličkih projekata »Analitički studij o organiziranosti i osposobljenosti kirurških službi u SRH za rad u izvanrednim uvjetima«, koji vodi Međuakademijski odbor za traumatologiju u izvanrednim uvjetima sa sjedištem pri Slovenskoj akademiji i »Proučavanje infekcija sa Streptococcus agalactiae kod ljudi i životinja«, koji vodi Međuakademijski odbor također sa sjedištem pri Slovenskoj akademiji. Istovremeno je Razred zamolio da se istraži mogućnost da Slovenska akademija odobri sredstva za međurepublički projekt »Laboratorijska ispitivanja cjepiva protiv morbila« Međuakademijskog odbora za biološke preparate sa sjedištem pri Jugoslavenskoj akademiji.

Razred je podržao ustanovljavanje i realizaciju međuakademijskog znanstveno istraživačkog projekta »Proučavanje epidemiologije, faktora rizika i metode za sprečavanje i suzbijanje malignih neoplazmi debelog crijeva i rektuma i nekih drugih frekventnih lokalizacija malignih neoplazmi« koji je pokrenula Vojvođanska akademija nauka i umetnosti. Razred je primio na znanje promjenu imena Međuakademijskog odbora za specifičnu preosjetljivost organizma sa sjedištem pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti u Međuakademijski odbor za alergologiju i kliničku imunologiju.

Međurazredni odbor za biotehnologiju nastavio je rad. To je odbor II, III. i IV. razreda. U ovom jednogodišnjem razdoblju za predsjednika je izabran izv. član Andrija Kaštelan iz Razreda za prirodne znanosti.

Razred je predložio osnivanje Odbora za onkogene i faktore rasta, unutar Razreda. Odbor bi istraživao upoznavanje kemijskih i funkcionalnih svojstava faktora rasta i proizvoda onkogena u stanicama tumora.

Članovi Razreda sudjelovali su u radu Terminološkog odbora Akademije.

Primljena je na znanje odluka Predsjedništva Jugoslavenske akademije o osnivanju Odbora za koordinaciju proučavanja povijesti i kulture srpskoga naroda u SR Hrvatskoj.

Razmatrani su dokumenti Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, o kojima je Razred trebao dati mišljenje. Također su razmatrani dokumenti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Istraživačkog centra Akademije, a posebno Odsjeka za povijest medicinskih znanosti.

Razred je izvijestio Upravu Akademije o svome interesu za suradnju u novoosnovanim znanstvenim savjetima, Znanstvenom savjetu za promet, u Sekciji za medicinu prometa, te u Znanstvenom savjetu za poljoprivredu i šumarstvo, s gledišta problema prehrane.

Razred je na nekoliko sjednica raspravljao o izborima novih članova i proveden je redoviti izborni postupak.

Razmatrane su mogućnosti nastavka suradnje s Mađarskom akademijom znanosti, Poljskom akademijom znanosti, Bugarskom akademijom znanosti i Austrijskom akademijom znanosti. Pojedini članovi Razreda podnijeli su prijedloge tema za nastavak suradnje.

U toku je postupak zaključivanja ugovora o suradnji s Akademijom medicinskih znanosti SSSR-a.

Akad. N. Grčević sudjelovao je, na teret sredstava Razreda, na 19. podunavskom simpoziju neuroloških znanosti, od 9. do 11. listopada 1986.

Također na teret sredstava Razreda, na XI. jugoslavensko-talijanskim medicinskim danima koji su održani u organizaciji Odbora za alergologiju i Razreda za medicinske znanosti, u Dubrovniku od 28. do 30. svibnja 1986. godine, sudjelovali su ovi članovi Razreda: akad. T. Beritić, te izv. članovi D. Dekaris i S. Midžić. Na skupu je također sudjelovao izv. član M. Šarić.

Razred je s velikim zadovoljstvom primio na znanje obavijest da je Društvo psorijatičara Hrvatske osnovalo stalnu nagradu koja nosi ime akademika Franje Kogoja.

Dopisnom članu N. Peršiću dodijeljena je, za dugogodišnji istaknuti znanstveni rad, republička nagrada za životno djelo.

Izdavačka djelatnost

Prihvaćeni rukopisi:

Za »Rad« Razreda za medicinske znanosti

N. Vujošević, Morbili u SR Crnoj Gori (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

I. Dedushaj, Morbili u SAP Kosovo (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

S. Borjanović, Neke epidemiološke karakteristike morbila u Srbiji u toku provođenja obavezne imunizacije protiv te bolesti (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

B. Vuković, Neke epidemiološke karakteristike morbila u SAP Vojvodini posle uvođenja obavezne imunizacije (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

N. Kneževič, Problemi proizvodnje i standardizacija antirabičnih vakcina za veterinarsku upotrebu (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

B. Borčić, Analiza stanja i kretanja morbila u SR Hrvatskoj s prijedlogom mjera za njihovu što bržu eliminaciju (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

S. Litvinjenko, Mogućnost eliminacije morbila u SFRJ (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

M. Likar, Da li je vakcinacija protiv morbila bila kod nas uspješna? (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

M. Matijašić, Prikaz rada na eradikaciji morbila i njegova uspješnost (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

D. Panev, Sastojbe na morbilite vo SR Makedonija po voveduvanjeto na zadolžitelnata imunizacija (recenzent akad. D. Ikić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

D. Ikić, Razlika između virusa Edmonston—Zagreb i Schwarzova virusa morbila (na osnovi referata autora, na 8. sjednici Razreda od 22. X. 1986).

J. Aurer-Koželj, R. Buzina, K. Srdjak-Jorgić and *N. Kralj-Klobučar,* The Effect of Ascorbic Acid Supplementation on Periodontal Tissue Ultrastructure and Hydroxylation of Proline in Subjects with Progressive Periodontitis (recenzent prof. dr. B. Topić, na 8. sjednici Razreda od 22. X. 1986).

Z. Duraković, Preekscitacija-epidemiološko, kliničko i genetsko istraživanje (recenzent član suradnik R. Medved, na 8. sjednici Razreda od 22. X. 1986).

Za knjigu »Tri stoljeća 'Belja'«, Zavoda za znanstveni rad Akademije, Osijek

Z. Batistić, Zdravstvena organizacija na imanju »Belje« (recenzenti akad. B. Kesić i izv. član M. Šarić, na 4. sjednici Razreda od 10. VI. 1986).

Za »Anale« Zavoda za znanstveni rad Akademije, Osijek

M. Petanović, N. Matas-Bulbić i *Đuro Friščić,* Značaj gram negativnih bakterija u bolesti gornjih respiratornih putova u djece (recenzent akad. E. Topolnik, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

S. Čeović, A. Hrabar i *M. Radonić,* Proširenost, učestalost i druge epidemiološke balkanske endemske nefropatije u Brodskoj Posavini (recenzent izv. član M. Šarić, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

Z. Šoštarić-Kručaj, Somatski rast i razvoj djece majki dijabetičarki (recenzent prof. dr. Ratko Buzina, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

Za ediciju Zavoda za znanstveni rad Akademije, Vinkovci

M. Potočnjak, Zabilježeno, očekivano i kontrolirano kretanje stope oprasivosti u istočnoslavonskom svinjogojstvu (recenzenti akad. E. Topolnik i prof. dr. Srđan Rižnar, na 7. sjednici Razreda od 25. VI. 1986).

Objavljeno je:

»Rad« — medicinske znanosti, knj. 414, sv. XIX, tematski broj: Evaluacija terapije shizofrenih bolesnika, epidemiološka studija, 140 str., urednik akad. N. Grčević.

»Rad« — medicinske znanosti, knj. 415, sv. XX, 138 str., urednik akad. N. Grčević.

»Spomenica preminulim akademicima«, sv. 27, akademiku Božidaru Oklješi, autor dr. Srđan Rižnar, urednik akad. D. Ikić, 24 str.

»Spomenica preminulim akademicima«, sv. 28, akademiku Franji Kogoju, autor izv. član S. Midžić, urednik akad. D. Ikić, 40 str.

»Spomenica preminulim akademicima«, sv. 33, dopisnom članu Vinku Frančiškoviću, autor izv. član Lj. Čečuk, urednik akad. D. Ikić, 25 str.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Odbora za alergologiju i Razreda u Dubrovniku su od 28. do 30. svibnja 1986. godine održani XI. jugoslavensko-talijanski medicinski dani. Održano je 37 referata. Članovi Razreda održali su ove referate: *D. Dekaris, A. Sabioncello, S. Rabatić,* Functional differences in phagocytes from newborns, children, adults and aged persons; *T. Beritić, B. Silvestrini, B. Bagolini, I. Čikeš, R. Ivančić,* Clinical application of ultrasonically marked cardiac catheters and pacemakers leads; *T. Beritić, S. Kovač,* Inhibition of PAF as the enhancement of action of some anti-asthmatic drugs; *B. Kanceljak-Macan, M. Šarić,* Evaluation of normal values of ventilatory volumes in a sample of Yugoslav population; te *S. Midžić, B. Sever, F. Pavišić,* The circadian rhythms of respiratory variables and their clinical importance.

Dana 8. studenoga 1986. godine održan je u organizaciji Razreda za medicinske znanosti i Međuakademijskog odbora za kardiovaskularne bolesti znanstveni skup »Dostignuća u jugoslavenskoj kardiologiji — vlastita iskustva i rezultati«. Održano je 11 referata, a sudjelovalo je oko 50 pozvanih slušača. Članovi Razreda održali su ove referate: *R. Medved, V. Pavišić-Medved,* Relacije dimenzija srca i antropometrijskih pokazatelja i *M. Šesto, R. Ivančić, F. Čustović,* Intervencijska kardiologija: naši rezultati i perspektive.

U organizaciji Razreda i Odbora za narodni život i običaje održan je znanstveni skup »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«, od 11. do 13. prosinca 1986. Održan je 41 referat, a od članova Razreda referat je održala član suradnik B. Belicza, na temu »Tradicionalna medicina nekoć i danas«. U organizaciji znanstvenog skupa aktivno je sudjelovao Odsjek za medicinske znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Istraživačkog centra.

Pod pokroviteljstvom Razreda, a u organizaciji Odbora za animalnu i komparativnu patologiju Razreda i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u Dubrovniku je od 21. do 24. listopada 1986. održan znanstveni skup »Ihtiopatologija u akvakulturi«. Skupu je kao predstavnik Razreda prisustvovao izv. član T. Wikerhauser i pozdravio prisutne u ime Razreda za medicinske znanosti. Na prijedlog Razreda, Uprava Akademije je odobrila sredstva u iznosu od 600.000 dinara kao pomoć za tiskanje Zbornika radova s toga znanstvenog skupa.

Predavanje

Javno predavanje u organizaciji Razreda za medicinske znanosti, u prostorijama Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održao je:

— Sir Roy Calne, University of Cambridge, član Royal Society, pod nazivom »Immunosuppression in Organ Crafting«, 18. rujna 1986.

Odbori Razreda za medicinske znanosti

Odbor za tumore

Članovi Odbora za tumore u proteklom su razdoblju posvetili dosta truda organizaciji predavanja, referata, postera i diskusija u svrhu aktivnog sudjelovanja na XIV. svjetskom kancerološkom kongresu koji se održao od 21. do 27. VIII. 1986. godine u Budimpešti. Zajedničkim naporima pojedinih članova Odbora, Lige za borbu protiv raka i Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti na Kongresu su nastupili onkolozi iz Hrvatske s nizom referata, postera i diskusija, a akad. I. Padovan bio je predsjednik Odbora, od strane Organizacijskog odbora Kongresa imenovan za voditelja panel-diskusije pod naslovom »Multimodality Treatment of Head and Neck Tumours«. Ta diskusija bila je veoma posjećena i vrlo uspješna. Jednako je tako uspješno bilo i predavanje koje su održali I. Padovan, B. Pegan i V. Petric pod naslovom »Dilemmas in the restoration of function following radical and conservation surgery of the larynx«. Referati i posteri ostalih sudionika iz cijele Hrvatske također su bili zapaženi i uspješni. U toku Kongresa uspostavljeni su brojni kontakti s onkolozima iz brojnih zemalja, a naročito sa sudionicima iz Mađarske, s kojima je dogovorena dugoročna suradnja preko generalnog tajnika Kongresa prof. dr. S. Eckhardta, člana Mađarske akademije znanosti. Takav uspjeh naših onkologa postignut je zbog smišljene pripreme koja je trajala gotovo dvije godine i pokazala da se kolektivnim nastupima na svjetskim kongresima na ovakav način može mnogo postići.

Članovi Odbora nastavili su u ovoj godini sustavan rad na revitalizaciji Registra za rak SR Hrvatske. U Registru su sređeni i već potpuno obrađeni svi zaostali podaci od 1976. godine do danas i priređeni za objavljivanje po godinama. Taj izvršeni zadatak od posebnog je značenja za dalji razvitak suvremene onkologije u nas.

Odbor je u svom radu izradio idejni program za održavanje Simpozija »Nove dimenzije u onkološkoj kirurgiji«, koji se planira u Dubrovniku 1987. ili 1988. godine. Uskoro će Odbor razmotriti definitivnu formu programa Simpozija i započeti pripreme za organizaciju i definitivni program, te početkom 1987. godine poslati prvu obavijest. U zajednici s Ligom Hrvatske za borbu protiv raka, Odbor u prosincu 1986. i siječnju 1987. u Zagrebu organizira tečaj iz područja organizacije onkološke zaštite u SR Hrvatskoj.

Odbor za traumu

Projekt »Cestovna trauma u SR Hrvatskoj« funkcionira u kontinuitetu. Prikupljeni podaci s kirurških odjela obrađuju se i slažu u Računarski sustav OOUR-a Istraživački centar za medicinu i psihologiju rada i prometa i zdravstvenu ekologiju Zavoda za zaštitu zdravlja grada Zagreba. Do konca veljače 1987. godine iz-

vještaj se može kompletirati, tabelarno i grafički obraditi sa svim relevantnim pokazateljima naznačenima u traumatološkim kartonima, zaključno s godinom 1986. S naslova ovog projekta suradnici Odbora na terenu izrađuju magistarske radove i doktorske disertacije, jer informacije o traumatiziranju u prometu teku obostrano.

Ostvarene su tehničke, prostorne i stručne mogućnosti za stvaranje Registra za cestovnu traumu. Za početak, Registar će funkcionirati samo za područje Zajednice općina Zagreb. Mogućnosti medicinske opservacije ozljeda u prometu značajno su povećane.

U organizaciji simpozija »Ekološki problemi suvremenog prometa« održanog pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije od 18. do 20. studenoga 1986. godine, aktivno je sudjelovao prof. dr. I. Jelčić, član suradnik Akademije, kao član Organizacijskog odbora i s referatom. U radu Simpozija sudjeluje značajan broj članova Akademije i neki članovi Odbora za traumu, te mnogi drugi ugledni znanstveni radnici iz područja ekologije, s referatima koji će biti objelodanjeni u zborniku radova. Najveći broj referata imaju autori s Fakulteta prometnih znanosti i OOUR-a Istraživački centar za medicinu i psihologiju rada i prometa i zdravstvenu ekologiju Zavoda za zaštitu zdravlja grada Zagreba.

U toku je organizacija Prve međunarodne konferencije o traumatiziranju sudionika u tranzitnom prometu, koja će se održati u Zagrebu, od 21. do 23. svibnja 1987. godine, pod pokroviteljstvom Razreda. Prijave su već dostavili mnogi autori iz zemlje i inozemstva. Na Konferenciji će biti obuhvaćena dva magistralna cestovna pravca, cesta E-94 i Jadranska magistrala. Zbog povoljnog odjeka održavanja ove konferencije ponuđena je Odboru i organizacija 11. svjetskog kongresa medicine prometa.

Odbor je također bio uključen u pripreme za osnivanje Znanstvenog savjeta za promet Jugoslavenske akademije.

Odbor za kronične bolesti

U okviru Odbora osnovane su dvije radne grupe, Radna grupa za psihijatrijska epidemiološka ispitivanja i Radna grupa za kardiovaskularnu patologiju. Prije osnovana Radna grupa za endemsku nefropatiju nastavila je rad.

U okviru rada Radne grupe za psihijatrijska epidemiološka ispitivanja u programu »Dugotrajno praćenje kvalitete života shizofrenih bolesnika«, pregledan je dio reprezentativnog uzorka shizofrenih bolesnika (od 402 bolesnika pregledano je 208). Održana su tri sastanka sa zainteresiranim članovima Jugoslavenske akademije i s predstavnicima zdravstvenih ustanova koje žele sudjelovati u »dugoročnom programu shizofrenije«. Radna grupa je pripremila i program jednodnevnog stručnog sastanka i proslave 35. obljetnice suradnje jugoslavenskih stručnjaka i Odjela za društveno zdravlje Svjetske zdravstvene organizacije. Nastavljena je suradnja s Psihijatrijskom bolnicom »Vrapče« i s još dvadesetak drugih ustanova s kojima je Odbor i do sada uspješno surađivao.

Radna grupa za kardiovaskularnu patologiju organizirala je znanstveni skup »Dostignuća u jugoslavenskoj kardiologiji — vlastita iskustva i rezultati«, u suradnji s Međuakademijskim odborom za kardiovaskularne bolesti koji ima sjedište pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

Odbor za transplantacijsku imunologiju

Odbor je organizirao posjet sir R. Y. Calnea Jugoslavenskoj akademiji i održavanje predavanja »Immunosuppression in Organ Crafting«, koje je taj ugledni znanstvenik, osnivač transplantacijske kirurgije u Evropi i član Royal Society održao 18. rujna 1986.

Članovi Odbora započeli su kliničko testiranje imunosupresivnog djelovanja kunićkog antilimfocitnog globulina nakon transplantacije bubrega ili koštane moždine. Na temelju prvih rezultata ovaj bi pripravak, čini se, mogao biti djelotvorniji od konjskog antilimfocitnog globulina.

Odbor za alergologiju

Članovi odbora su organizirali XI. Dies Italico-Iugoslavici Medicinae Destinati, odnosno XI. jugoslavensko-talijanske medicinske dane. Susret je održan u Dubrovniku od 28. do 30. svibnja 1986. Članovi Razreda su održali 4 referata. Članovi Odbora su također sudjelovali i na XIII. Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology u Budimpešti, na International conference »Chronic lymphocytic leukemia — a model for studying immunoproliferative diseases« u Dubrovniku, te na XIII. stručno-znanstvenom sastanku pedijatara u Splitu i na tim skupovima održali referate.

Odbor je radio na istraživanju imunoloških bolesti i standardizaciji imunodijagnostičkih postupaka. Osim istraživanja koja se nastavljaju iz protekle godine radilo se i na procjeni funkcije fagocita u kroničnoj limfocitnoj leukemiji u starijih osoba, te na određivanju imunološkog statusa u djece s malignim embrionalnim tumorima.

Članovi Odbora su u Beogradu sudjelovali u radu i izradi programa daljeg djelovanja Međuakademijskog odbora za alergologiju i kliničku imunologiju (prije Međuakademijski odbor za specifičnu preosjetljivost organizma). Nastavljen je rad članova Odbora u Stručnom odboru za alergologiju i imunologiju Poslovne zajednice zdravstva grada Zagreba, te Stručne komisije za lijekove SR Hrvatske i Komisije za lijekove Saveznog komiteta za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu. Na traženje te Komisije članovi Odbora su izradili dopunu kriterija za registraciju gotovih lijekova u Jugoslaviji, a odnosi se na imunološke preparate.

Odbor za medicinu rada i zdravstvenu ekologiju

U okviru ovog Odbora aktivno su djelovale dvije radne grupe, i to Radna grupa za respiratorni distres sindrom odraslih i Radna grupa za savjetovanje u rješavanju problema zdravstvene ekologije na području Zajednice općina Split.

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju

Odbor za infektologiju je, na prijedlog članova Odbora, promijenio ime u Odbor za animalnu i komparativnu patologiju. Odbor je na nekoliko sjednica raspravljao o organizaciji međunarodnog znanstvenog simpozija pod nazivom »Ihtiopatologija u akvakulturi«. Skup je uspješno održan u Dubrovniku, od 21. do 24. listopada 1986. godine, u organizaciji Odbora i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a pod pokroviteljstvom Razreda. Sudjelovalo je više od 80 referenata, a oko polovica iz inozemstva.

Nastavljena je suradnja s Međuakademijskim odborom na istraživanju uloge *Streptococcus agalactiae* kao uzročnika zoonoze. Taj Međuakademijski odbor planira istraživanja navedene teme i u slijedeće dvije godine, jer još nije skupljeno dovoljno podataka o vezi humanih i animalnih infekcija.

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju također je raspravljao o istraživanju na području zoonoza. Da bi se aktivirala istraživanja na području zoonoza, Odbor smatra da bi bilo korisno osnovati međuakademijski odbor za zoonoze, te je pokrenuta inicijativa za osnivanje tog odbora.

Pojedini članovi Odbora za infektologiju obavljali su istraživanja znanstvenih programa koje financiraju Akademija i Veterinarski fakultet u Zagrebu. To su ovi programi: »Imunoprofilaksa influence konja«, »Serodijagnostika cerebralne cisticerkoze«, »Imunoprofilaksa zaraznog rinotraheitisa i parainfluence-3«, »Istraživanja ehinokokoze i toksoplazmoze, miohepatije, mikoplazmoze u domaćih životinja«, te »Pitirosporum i dermatofit Microsporum canis«.

Odbor za onkogene i faktore rasta

Odbor je u osnivanju. Razred je obrazloženi prijedlog za osnivanje Odbora uputio Predsjedništvu Jugoslavenske akademije na rješavanje.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Tihomil Beritić objavio je: Asbestos-Related Disease Without Asbestosis — Why Not Pleural Asbestosis?, *Amer. J. Industr. Med.*, 8, 1985, 517—520 (sa *S. Kovač*); Biosynthesis of aflatoxins by Aspergillus parasiticus on roasted coffee beans, *Period. biol.*, 87, 1985, 503—509 (sa *S. Duraković, Z. Duraković, B. Radić, Lj. Lalić* i *F. Delaš*); The relationship between mold biomass and the biosynthesis of aflatoxins in pure and mixed culture, *Prehrambeno-tehnol. rev.*, 23, 1985, 81—86 (sa *S. Duraković, Z. Duraković, O. Pospišil, F. Delaš* i *B. Radić*); Otrovanje oleanderom, *Arh. hig. rada toksikol.*, 36, 1985, 387—393 (sa *Z. Duraković, F. Plavšić, S. Duraković*); Suvremeni pogledi na profesionalnu astmu, Zbornik »Savremeni pogledi na profilaksu bronhijalne astme«, Stručno savjetovanje, Otočec ob Krki, 22—23. XI. 1985, Suplement »Krka u medicini i farmaciji«, 1986 (sa *S. Kovač*); Otrovanja u požarima, *Zaštita od požara*, 26 (9/10), 1986, 26—34; Uloga medicinske znanosti u zakonskoj listi profesionalnih bolesti, *Revija rada*, 16, 1986, 5—11.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: XI. Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, Dubrovnik, 28—30. svibnja 1986, s referatom *T. Beritić* i *S. Kovač*, Inhibition of PAF as the enhancement of action of some anti-asthmatic drugs; Prvom jugoslavenskom savjetovanju »Zdravstvena zaštita kod požara«, Beograd, 1—3. listopada 1986, s referatima *T. Beritić*, Otrovanje u požarima; *T. Beritić, I. Komanov, B. Gustinčić-Uzelac, I. Šnur, B. Sudec*, Respiratorni distres sindrom odraslih i inhalacijske ozljede kod požara.

U okviru projekta »Profesionalne bolesti i toksikologija «nastavlja rad na proučavanju kliničkih i citoloških aspekata azbestoze, naročito s obzirom na tezu o azbestozi kao vrsti procesa bez obzira na lokalizaciju. U okviru istog projekta, a nakon osnivanja i vođenja Radne grupe za proučavanje respiratornog distres sindroma, proučava kliničke i patomorfološke aspekte sindroma, naročito s obzirom na trovanje u požarima i eksplozijama. Nastavlja rad na proučavanju profesionalne astme.

Sergej Forenbacher nastavio je istraživanja sustavnih miopatija u domaćih životinja, s posebnim osvrtom na usporedno oštećenje jetre i njegovu etiologiju. Počeo je rad na rukopisu III. sveska djela »Klinička patologija probave i mijene tvari domaćih životinja« pod nazivom »Jetra«.

Nenad Grčević objavio je: Correlative neuropathology in Neuroimaging. Neurology, Ed. Poeck, Freund, Ganshirt, Springer, Berlin—Heidelberg 1986, 389—403; *N. Grčević, V. Vince, D. Jadro-Šantel,* Cerebellar changes in the chronic type of experimental tick-borne encephalitis, *Proc. X. Intern. Congr. of Neuropathology,* Stockholm 1986, 347; *V. Jakaša, I. Jeličić, N. Grčević, D. Jadro-Šantel,* Mogućnost intraoperativne citologije intrakranijalnih tumora, *Acta Med. Jug.,* 40, 1986, 139—148; *N. Grčević,* The concept of Inner cerebral trauma, *Scandinav. J. of Rehabil. Med.,* Suppl., 1986, Stockholm, Almquist (u tisku); *M. Kalousek, M. Lovrenčić, I. Jeličić, N. Grčević,* Usporedba nalaza kompjutorizirane tomografije mozga s patohistološkim nalazima meningeoma, *Lij. vj.,* 107, 1985, 300—304.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: na Godišnjem kongresu Austrijskog neuropsihijatrijskog društva, Bad. Ischl, travanj 1985, i održao uvodni referat kao pozvani predavač: »Funkcionalna patologija traume mozga«; na X. internacionalnom kogresu neuropatologije, Stockholm, rujan 1986. i održao referat: »Cerebellar Changes in the Chronic Type of Tickborne Encephalitis«. Također je bio predsjedatelj u vezi s temom »Infektivne bolesti« CNS, na Kongresu austrijskih neurokirurga, Baden/Wien, rujan 1986, s referatom »Correlative pathology of Intracranial Tumors: The Concept of Living Pathology« (uvodni referat kao pozvani predavač), na XIX. podunavskom simpoziju neuroloških znanosti, Heidelberg, listopad 1986, te održao plenarni referat: »Involvement of the Limbic System in Traumatic Brain Lesions« i bio predsjedatelj u vezi s temom »Epilepsija odraslih«, na Sastanku infektiologa Hrvatske, Zagreb, prosinac 1986, s referatom »Patologija krpeljnog encefalitisa na eksperimentalnom modelu« i na Znanstvenom sastanku u povodu 65. obljetnice Klinike za neurologiju i 30. obljetnice Zavoda za neuropatologiju, prosinac 1986, s referatom »Dinamika razvoja procesa traumatske bolesti mozga u području reverzibilnih lezija« (traumatska penumbra).

U toku je njegovo istraživanje efekta traumatskih sila kod akceleracijske traume glave na mozak, s osobitim osvrtom na dinamiku procesa »traumatske bolesti mozga«. Razrada vlastitog koncepta te »Bolesti«, a posebno slijeda zbivanja u području reverzibilnih lezija, koje su nazvali »traumatskom penumbrom«. Razrada topografske distribucije lezija »unutarnje traume mozga« s posebnim naglaskom na korelaciju simboličkim sustavom i definiranjem hipoteze »limbičke traume«. Također je u toku nastavak istraživanja u okviru projekta »Klinička neuropatologija tumora mozga«, posebno u smjeru korelativnih studija neuropatologije tumora s njihovim prikazom (image) u kompjutoriziranoj tomografiji i s magnetskom rezonancijom, što se radi u kooperaciji s Neurološkom klinikom u Innsbrucku (MRI). Ta multidisciplinarna korelativna istraživanja zbivaju se radi usavršavanja modela »patologije na živom subjektu« (»living pathology«), čije je temelje izgradila grupa u kojoj radi i akad. N. Grčević.

Dobio je priznanje povodom 35. obljetnice Zavoda za neuropatologiju Medicinskog fakulteta i 65. obljetnice Klinike za neurologiju.

Drago Ikić. U toku je njegov istraživački rad na ovim projektima: »Imunobiološka terapija i profilaksa tumora«, »Intratumoralna terapija interferonom (HulFNα) humanih tumora glave i vrata«, »Kontrola pacijenata oboljelih od ma-

lignih tumora liječenih interferonom na pojavu recidiva«, »Mehanizam djelovanja interferona na osnovi imunohistokemijskih i histoloških nalaza«, »Terapija interferonom (HulFNα) malignog melanoma«, »Eliminacija nekih zaraznih oboljenja cijepljenjem« i »Ispitivanje cjepiva protiv morbila, laboratorijska i terenska ispitivanja«.

Ivo Padovan objavio je: *S. Jugo, I. Padovan,* Surgical Technique of Decortication (External) Rhinoplasty, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 21, 1986; *S. Jugo, I. Padovan,* The Complications of Decortication (External) Septo-Rhinoplasty, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 21, 1986; *I. Padovan,* Introduction to Practical Teaching Course in Decortication (External) Rhinoplasty and Mosaic otoplasty, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 21, 1986; *M. Lovrenčić, M. Kalousek, I. Krolo, I. Padovan, V. Petric, M. Virag,* Kompjutorizirana tomografija nazofarinksa i parafaringealnog prostora, infratemporalne i pterigopalatinalne jame, II. Patološke promjene, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 21, 1986, 1 (5—15); *I. Padovan, B. Pegan, V. Petric,* Dilemas in the restoration of function following radical and conservation surgery of the larynx, 14th International Cancer Congress, Budapest, August 21—27, 1986. Abstracts of Lectures, Symposia and tree communications, vol. 2, Karger, Akademia Kiado, Budapest 1986; *I. F. Padovan, S. B. Jugo,* Recent refinements in decortication (External) rhinoplasty, American Akademy of Otolaryngology — Head and Neck Surgery Inc. course 4116, Instruction section 1986; *S. Stajner, I. Padovan, B. Pegan,* Makroskopski rezovi larinksa, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 3, 1985, 181—185; *D. Cerenko, I. Padovan,* Mjesto i perspektive obostrane radikalne disekcije vrata u suvremenoj onkologiji glave i vrata, *Symp. Otorhinol. Iug.,* 3, 1985, 221—227; *I. Padovan,* Povijesna svjedočanstva o razvojnom putu otorinolaringologije u Kliničkoj bolnici »Dr. M. Stojanović«, Zagreb, *Anali KB »Dr. M. Stojanović«,* 24/3, 1985; *I. Padovan, S. Štajner,* Provjerena iskustva s parcijalnim laringektomijama, *Anali KB »Dr. M. Stojanović«,* 24/3, 1985; *M. Radetić, I. Padovan, J. Šmalcelj,* Kirurška anatomija povratnog živca, *Anali KB »Dr. M. Stojanović«,* 24/3, 1985; *M. Radetić, Z. Kralj, I. Padovan, D. Došen,* Kirurška anatomija paratireoidnih tjelešaca, *Anali KB »Dr. M. Stojanović«,* 24/3, 1985; *M. Radetić, Z. Kralj, I. Padovan,* Etiologija raka štitne žlijezde, *Anali KB »Dr. M. Stojanović«,* 24/3, 1985.

U Medicinskoj enciklopediji objavio je: Transplantacija kose; Kirurška rehabilitacija govora poslije totalne laringektomije; Septorinoplastika vanjskim pristupom; Umjetna pužnica (kohlearni implantat), Medicinska enciklopedija, Drugi dopunski svezak, Zagreb 1986.

Također je autor teksta »Klinika za otorinolaringologiju i cervikofacijalnu kirurgiju«, u spomen-knjizi »Klinička bolnica "Dr. M. Stojanović", Zagreb 1845—1985«, Zagreb 1985. Glavni je urednik drugog dopunskog sveska Medicinske enciklopedije, JLZ, Zagreb. Koordinator je i suradnik u projektu »Organiziranost zdravstva u gradu i zajednici općina Zagreb — zdravstvo kao faktor razvoja vlastite tehnologije i uključivanje u međunarodne tokove«. Taj je projekt od osobitog interesa za grad Zagreb, a financiran je djelomično od SIZ-a V, Republičke zajednice za znanstveni rad, a djelomično od SIZ-a za zdravstvo grada Zagreba. Njegov je posebni zadatak da izradi, zajedno s grupom istraživača, razvojne putove biomedicinske tehnologije u gradu Zagrebu i SR Hrvatskoj. Taj se zadatak izrađuje i istražuje već 2 godine i bit će uskoro dovršen.

Na znanstvenim skupovima održao je ove referate: *I. Padovan, B. Pegan, V. Petric,* Dilemmas in the restoration of function following radical and conservation

surgery of the Larynx, 14th International Cancer Congress, Budapest, August 21—27, 1986; *I. Padovan, M. Pansini,* The true threshold of the slow Nystagmic component — L, na kongresu Collegium ORL Amititiae Sacrum, München, September 8—10, 1986; Stare i nove dimenzije u kirurgiji malignih tumora farinksa, Onkološki simpozij o tumorima dojke, glave i vrata te štitnjače u Zagrebu, 14. studenog 1986.

Zvonimir Pavišić nastavlja istraživanje opsega traumatizacije oka u cestovnom prometu, te istraživanje pojave i opsega oftalmološke traume u prometu s obzirom na vid i refleksiju oka i organizaciju hitne kirurške intervencije i operativne terapije u poliklinič koj bolničkoj i kliničkoj službi oftalmološke i kranijalne traumatologije.

Održao je referat: *Z. Pavišić, K. Čupak, I. Raguž, V. Dugački,* Pedeset godina oftalmološke sekcije ZLH, na simpoziju »Oftalmologija danas«, Zagreb 6—7. VI. 1986.

Dodijeljena mu je Zlatna spomen-medalja slijepih Hrvatske, u Zagrebu 16. VI. 1986.

Eugen Topolnik je izvršio istraživanja proširenosti mikoplazmoze u uzgojima malih pokusnih životinja. Izolirana je Mycoplasma pulmonis iz 3 uzgoja. To je prvi nalaz te mikoplazmoze u murida u našoj zemlji. Istražena je također i osjetljivost 10 reprezentativnih slojeva mikoplazama na antibiotike.

Slavko Cvetnić objavio je: *M. Karlović, S. Cvetnić,* Sto godina cijepljenja ljudi protiv bjesnoće, *Priroda,* 74 (3), 1985, 74—76; *B. Lugović, S. Cvetnić, D. Rapić, M. Lojkić, J. Madić,* Use of the immunoenzyme test (ELISA) in the diagnosis of Aujeszky's disease, *Vet. arhiv,* 55 (5), 1985, 213—217; *B. Lugović, S. Cvetnić, J. Madić,* Vaccination of calves with a bivalent vaccine of infectious bovine rhinotracheitis and bovine parainfluenza 3 prepared on cell line culture, *Vet. arhiv,* 55 (6), 1985, 241—245; i *Z. Brudnjak, S. Cvetnić,* Antivirusna kemoterapija, *Praxis vet.,* 34 (1—2), 1986. 75—82.

U toku su njegova istraživanja iz područja animalne virusologije, i to infekcije herpesvirusom bovis 1, serološka istraživanja influencije konja i mogućnosti imunoprofilakse Morbus Aujeszky u svinja. Sudjelovao je na VIII. savjetovanju »Pliva i stočarska proizvodnja«, Supetar, 27. i 28. svibnja 1986, s referatima »Upotreba liofiliziranih reagensa za određivanje heminhibitornih protutijela virusa njukaslske bolesti« i »Serološki odziv (HI titar) peradi na inaktivirane uljne vakcine Pestikal^{R} i Gumpeskal^{R}«; IVth International Symposium of Veterinary Laboratory Diagnosticians, Amsterdam, June 2—6, 1986, s referatima »Purification of the pseudorabies virus antigens for the gel immunodiffusion« i »Comparison of immunoenzyme test and gel immunodiffusion test in the detection of pseudorabies virus antibodies«, te na XI. savjetovanju o dijagnostici, profilaksi i terapiji u suvremenoj stočarskoj proizvodnji, Neum, 7—10. X. 1986, s referatima »Herpesvirusne infekcije goveda« i »Istraživanje neškodljivosti i imunogenosti eksperimentalne inaktivirane vakcine bolesti Aujeszkoga« i »Priprava antigena herpesvirusa za postupak imunodifuzije u gelu«.

Ljubomir Čečuk predao je u tisak: *Lj. Čečuk, D. Derežić,* Transplantacija bubrega, u knjizi: M. Dragović, Operativna kirurgija, Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb. Također je objavio: *T. Hrženjak, S. Gojšić, K. Kljajić, A. Častek, A. Smetiško, S. Glavaš-Boras, Lj. Čečuk, A. Lutkić,* Quantity and kinds of lipids in plasma filtrates obtained in therapeutic filter plasmapheresis, *Acta pharmaceutica Iugo-*

slavica, 1985, 35 (4) : 233—40; *Z. Puretić, A. Smetiško, S. Thune, J. Grgas, S. Glavaš-Boras, Lj. Čečuk, Z. Bratelj, Z. Puretić,* Treatment of live-threatening overhydration in children with renal diseases by isolated ultrafiltration, XXIInd Congress of the European Dialysis and Transplantation Association, Abstracts, Brussels 1985, Kidney International 1985, 28 (2) : 351; *S. Thune, I. Soldo, Lj. Čečuk, A. Smetiško, J. Grgas, Z. Bratelj, Z. Puretić, S. Glavaš-Boras, A. Maletić,* Infekcija u primalaca bubrega tijekom imunosupresivnog postupka, *Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu*, 1985 : 26 (2—3) : 83—9; *D. Derežić, Lj. Čečuk,* Organizacija kliničkog znanstvenog istraživanja u urološkom radu, *Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu*, 26/4, 1985, 147—153; *Lj. Čečuk, B. Belicza, B. Richter, J. Posinovec, M. Škrbić, K. Milković, Ž. Jakšić, N. Pokrajac, B. Subotičanec,* Razvoj nastave na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u: Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Stvarnost, Zagreb 1985, 73—119; *Lj. Čečuk, D. Derežić,* Katedra za urologiju, *ibid.*, 462—466; *Lj. Čečuk, A. Kaštelan, V. Gabrić, M. Vidović, A. Smetiško, Z. Mareković, V. Kerhin-Brkljačić, J. Pasini, S. Thune, J. Grgas, Lj. Brkljačić-Šurkalović, I. Broz, M. Vukinovac, P. Juzbašić, N. Kalauz,* Transplantacija bubrega na Klinici za urologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zbornik radova Simpozija o kliničkoj transplantaciji organa i tkiva, Zagreb, 23—24. X. 1986. (u tisku); *I. Đurinović-Bello, J. Pasini, D. Barišić, M. Gerenčer, Z. Tomašković, Lj. Čečuk, A. Kaštelan,* Rano otkrivanje reakcije odbacivanja transplantata bubrega testom stanično posredovane limfolize (CML), *ibid.*; *S. Thune, I. Soldo, V. Gabrić, Lj. Čečuk, A. Smetiško, J. Grgas, Z. Puretić, M. Vidović, S. Glavaš-Boras, J. Pasini, Z. Mareković,* Etiologija plućnih infiltrata u primalaca bubrega tijekom imunosupresivnog postupka, *ibid.*; *M. Vidović, J. Pasini, D. Čičin-Šain, D. Barišić, E. Peruško, J. Bolčić-Wikerhauser, Lj. Čečuk,* Iskustva s kadaveričnom eksplantacijom u Zagrebu, *ibid.*; *J. Pasini, M. Vidović, D. Čičin-Šain, M. Brnobić, M. Šćap, I. Breček, Lj. Čečuk,* Postupak s kadaverom prije eksplantacije bubrega, *ibid.*

S referatom *Lj. Čečuk, D. Mrazovac,* Spontana ruptura odvodnog kanalnog sustava bubrega i uretera kao uzrok slici akutnog abdomena, sudjelovao je na IX. kongresu Udruženja urologa Jugoslavije (Beograd, 3. do 5. VII. 1986).

U toku je njegov znanstvenoistraživački rad na projektima: »Histokompatibilnost i transplantacija bubrega« u okviru projekta »Značenje i uloga imunoloških reakcija u nastanku i razvoju proširenih kroničnih degenerativnih bolesti u pojavi, razvoju i suzbijanju malignih tumora, te u transplantaciji tkiva i organa«, »Program istraživanja nefrolitijaze u SR Hrvatskoj — Normalna i patološka mineralizacija tkiva u organizmu« i »Zdravstvo kao faktor razvoja vlastite tehnologije i uključivanje u međunarodne tokove.

Dodijeljena mu je povelja Lige za borbu protiv raka SR Hrvatske, a Zbor liječnika Hrvatske dodijelio mu je medalju »Ladislav Rakovac« za požrtvovan rad i izvanredne zasluge.

Dragan Dekaris objavio je poglavlja »Alergijske reakcije« i »Imunodeficijencije« u knjizi I. Tadžer i sur. »Opšta patološka fiziologija«, Medicinska knjiga Beograd—Zagreb 1986, 168—195 i 196—199, IV. izdanje (pretisak), te Limfokini, u drugom dopunskom svesku Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb 1986, 366.

Radio je na istraživanju funkcije fagocita u imunološkim bolestima, posebno u leukozama i malignim embrionalnim tumorima. Analizirao je promjene u biljezima limfocita, limfocitnim subpopulacijama, sposobnosti umnažanja limfocita, te pro-

dukciji limfokina i cirkulirajućih imunokompleksa u autoimunim i malignim bolestima. Započeo je rad na određivanju kliničkih referentnih (normalnih) vrijednosti za važnije testove celularne imunosti. Sudjelovao je na skupu Društva mikrobiologa Hrvatske, Medicinska sekcija, Zagreb, 25. II. 1986, s referatom »Imunološka reaktivnost na M. tuberculosis«, na XIII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology, Budimpešta, 4—10. V. 1986, s referatom »Skin reactions to compound 48/80 and histamin in patients with atopic diseases and in normal controls« *(Lj. Matijević* i *D. Dekaris),* na međunarodnoj konferenciji »Chronic lymphocytic leukemia — a model for studying immunoproliferative diseases«, Dubrovnik, 21—23. V. 1986, s referatom »Phagocytic activity in aged patients with chronic lymphocytic leukemia« *(S. Handl, S. Rabatić, A. Sabioncello* i *D. Dekaris),* na XI Dies italico-jugoslavi medicinae destinati, Dubrovnik, 28—30. V. 1986, s referatom »Functional differences in phagocytes from newborns, children, adults and aged persons« *(D. Dekaris, A. Sabioncello* i *S. Rabatić),* te na XIII. stručno-znanstvenom sastanku pedijatara SR Hrvatske, Split, 15—18. X. 1986. s referatom »Komparativna studija imunološke reaktivnosti te kliničkih i citoloških nalaza u djece s malignim embrionalnim tumorima« *(R. Crnojević-Ivanušić, I. Bradić, D. Dekaris, A. Sabioncello, S. Rabatić, M. Jovančević* i *D. Miličić).*

Franjo Hajnšek objavio je: Patofiziologija epilepsije, u knjizi: »Patofiziologija čovjeka«, ed. A. Marušić, poglavlje 31, II. d. (1986); Načela antiepileptičke terapije, Susret farmakologa, Knjiga radova (5), 1986, te Antikonvulzivi i antiepileptici, u knjizi »Farmakoterapijski priručnik — gotovi lijekovi«, II. izdanje, 1985, Zagreb (579—530). Završio je rad na petogodišnjem projektu SIZ-a V »Rana dijagnoza tumora mozga« i podnio završni izvještaj, a u toku je njegov rad na projektu »Tok i prognoza epilepsija«, koji obuhvaća 10 000 slučajeva u proteklih 30 godina, prikupljenih u Centru za epilepsiju, koji se pripremaju za kompjutorsku obradu. Radi se na izradi bazičnih podataka (oko 20 prediktora) i spremanju programa za »follow-up« u proteklom razdoblju. Predviđena je i suradnja s privrednim organizacijama.

Dodijeljeno mu je priznanje i diploma povodom 65. obljetnice osnutka Neurološke klinike Medicinskog fakulteta i 30. obljetnice postojanja Centra za epilepsiju Neurološke klinike. Bio je organizator XI. jugoslavenskog simpozija o epilepsijama (s međunarodnim sudjelovanjem), u rujnu 1986. godine u Sarajevu i održao uvodna izlaganja »Tok i prognoza epilepsije« i »Klasifikacija epilepsije i epileptičkih sindroma«.

Jelena Krmpotić-Nemanić. U toku je njezino istraživanje (u okviru Jugoslavensko-američkog projekta) »Perinatal development of the human frontal lobe« (glavni istraživač: prof. dr. I. Kostović, američki sponzor: dr. P. Rakić, Yale University — eksperimentalna istraživanja razvitka mozga majmuna) kao i u okviru projekta SIZ-a V (I. Kostović: Perinatalni razvitak frontalnog režnja čovjeka; prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić: Normalni i abnormalni parametri razvitka slušnog korteksa čovjeka). Ciljevi rada su: 1) Definirati parametre razvitka frontalnog režnja čovjeka analizom razvojnih promjena u »modularnoj« citoarhitektonskoj organizaciji na mjestima očekivanog završetka ili početka projekcijskog sustava vlakana, 2) utvrditi razmještaj, histokemijsku diferencijaciju i eventualne regresivne promjene holinesteraza (ChE) pozitivnih neurona u frontalnom režnju, bazalnom telencefalonu i strijatumu, 3) analizirati razvojnu pojavu i razmještaj holinergičkih, holintransferaza (ChAT) pozitivnih i peptidergičkih neurona defini-

ranih pod 1) i 2) i 4) analizirati arealnu i laminarnu diferencijaciju kore frontalnog režnja. Očekivani rezultati važni su s dva aspekta: 1) znanje o razvitku frontalnog asocijativnog korteksa bitno je za razumijevanje neurobiološke osnove normalnog i abnormalnog razvitka intelektualnih funkcija u čovjeka, a 2) analiza prenatalnog i perinatalnog razdoblja razvitka je ključna za razumijevanje neuroanatomske podloge stvaranja neuroanatomskih veza korteksa čovjeka. Rezultati se ovog projekta mogu primijeniti u klinici jer pružaju nove normalne parametre kritičnog perioda razvitka koji su ključni u neonatalnoj neuropatologiji i studijama neurobiološkog razvitka djece uključujući neurološke posljedice nakon lezija.

Sudjelovala je na Anatomische Gesellschaft, Lübeck, 10—14. III. 1986, s predavanjem »Knöcherne Isthmus der Tuba pharyngotympanica«, na Alpenländisches Anatomentreffen, Freiburg, 8—10. V. 1986, s predavanjem »Spurelemente in den Knochen der Nasenhöhle«, na HNO kongresu, Würzburg, 12—16. V. 1986, s predavanjem »Spurelemente in Viscerocranium«, na skupu München CORLAS, 23—26. IX. 1986, s predavanjem »Cajal-Retziusschen Zellen in auditiven Cortex«, na HNO kongresu, Salzburg, 23—26. IX. 1986, s predavanjem »Spurelemente im normalen und otosklerotischen Stapes«, te na ORL kongresu, Pariz, 28. IX. do 2. X. 1986, s predavanjem »Les éléments en trace dans la chaine ossiculaire de l'oreille moyenne«. Održala je također predavanje »Vascolarisazione della faccia e del collo« na Dermatološkoj klinici (prof. Scarpa) u Trstu, 10. IV. 1986.

Sead Midžić. U toku je njegov istraživački rad u okviru teme »Razvitak respiratornog distres sindroma odraslih«. Tema je aktualna s obzirom na činjenicu da u povodu nesreća na radnim mjestima, pri velikim ekološkim katastrofama, te kod teških trauma na toraksu ili šoka nakon velikih tjelesnih ozljeda, artificijalne ventilacije i ekstrakorporalne cirkulacije, nisu rijetki slučajevi naglog zatajenja funkcije disanja i smrti bolesnika. Svrha je istraživanja da se kliničkim studijem bolesti bolje upozna patofiziološki proces respiratorne insuficijencije s pojavom respiratornog distres sindroma u odraslih, koji je po svojim izvjesnim obilježjima sličan respiratornom distres sindromu u slučajevima nedonošene novorođenčadi s nepotpuno razvijenim surfaktantsistemom. Sudjelovao je na XI. Dies Italico-Iugoslavici Medicinae Destinati, Dubrovnik, 28. do 30. V. 1986, s referatom: *S. Midžić, B. Sever, F. Pavičić,* The circadian rhytms of respiratory variables and their clinical importance.

Ivo Ruszkowski objavio je knjigu: *I. Ruszkowski i sur.,* Ortopedija, JUMENA, Zagreb 1986, treće skraćeno i obnovljeno izdanje, 1986, 92 str., te poglavlje »Aloartoplastika zgloba kuka« u monografiji *D. Orlić i suradnici,* Med. fak., Zagreb 1986, 32 str. Objavio je: *I. Ruszkowski, D. Orlić, O. Muftić,* Instrumentarij za podešavanje distribucije opterećenja između koštanog ležišta vrata femura i ovratnika endoproteze, Zbornik radova JUMENA, 31, 5 : 103—106, 1986, te ove sažetke: *I. Ruszkowski, D. Orlić, Z. Kuprešak,* O utjecaju antropomjera vozača s ugrađenom totalnom protezom kuka na ergonomsku sposobnost, XXV. kongres društva antropologa Jugoslavije, Priština 1986, 71; *D. Orlić, I. Ruszkowski,* Liječenje inficiranih endoproteza zgloba kuka, XVI. ortopedsko-traumatološki dani Jugoslavije, Priština 1986, 101; *D. Antičević, I. Ruszkowski, O. Muftić,* Usporedna biomehanička analiza epifizno-apofiznog vrata gornjeg okrajka bedrene kosti, IX. kongres ortopeda i traumatologa Jugoslavije, Novi Sad 1986, 133; *I. Ruszkowski,* Evaluacija znanstvenoistraživačkog rada u ortopediji, IX. kongres Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, Novi Sad 1986, 113; *D. Orlić, I. Ruszkowski,* Long term

follow-up of patients with the Ring metal for metal uncemented total hip replacement, Belgrad international orthopaedies days, Beograd 1986, 19.

Sudjelovao je na proslavi: 80. godišnjice ortopedije u Srbiji, Beograd 23. V. '86, s referatom *I. Ruszkowski, M. Pećina,* Osvrt na Pauwelsovu teoriju o uzdužnom rastu kosti; na VI. simpoziju »Medicina i tehnika«, Zagreb 27. V. '86, s referatom *I. Ruszkowski, D. Orlić, O. Muftić,* Instrumentarij za podešavanje distribucije opterećenja između koštanog ležišta vrata femura i ovratnika endoproteze; na Sastanku jugoslavenskih i mađarskih ortopeda, Budimpešta 30. V. '86, s referatom »Einige klinische Beobachtungen zum Gesetz der funktionelen Anpassung des Skeletts; na 5. Kölner Biomechanisches Colloquium, Köln, 27—27. Sept. 1986, s referatom »Versuch der Bestimmung der Rumlage des Endoprothesenkragens der Hüftgelenksendoprothese in Bezug auf die Belastung beim Gehen«, te na IX. kongresu Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, Novi Sad, 8—10. X. 1986. na kojem je održao predavanje »Evaluacija znanstvenoistraživačkog rada u ortopediji«.

U toku je njegov znanstvenoistraživački rad u okviru projekta kojega je voditelj: »Biomehanika i eksperimentalna istraživanja u konstrukciji vlastite endoproteze zgloba kuka«, te nastavak istraživanja u okviru projekta u području biomehaničkih analiza uloge ovratnika femuralnog dijela endoproteze u bescementnim endoprotezama zgloba kuka.

Dodijeljeno mu je »Zlatno ortopedsko drvce« kao počasnom članu Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, a izabran je i za počasnog člana Medicinske akademije Srpskog lekarskog društva.

Mladen Sekso objavio je: *T. Čabrijan, V. Goldoni, T. Marotti, V. Zjačić-Rotkvić, D. Vrbanec, K. Pavelić, M. Sekso,* Plaque Forming Cells — PFC bei Patienten Typ I und Typ II diabetes mellitus, VIII. Internationales Donau-symposium über Diabetes mellitus, 18—21. Juni 1985, Bratislava, Tschechoslowakei, 1986, 42; *V. Zjačić-Rotkvić, M. Sekso, D. Breyer, T. Čabrijan, V. Goldoni, M. Granić,* C-peptid secretion und spezifische Insulinbindung während des Hungerns bei Patienten mit Insulin-unabhängiger Zuckerkrankheit, *ibid.,* 45; *V. Zjačić-Rotkvić, D. Breyer, T. Čabrijan, V. Goldoni, M. Sekso, M. Granić,* Specific insulin binding during 72 hours of total starvation in noninsulin dependent, Diabetes research and clinical practice, supl. 1, 1985, 623, Abstract of XII congress of the international diabetes federation, Madrid, Spain, 23—28 September 1985; *V. Zjačić-Rotkvić, T. Čabrijan, M. Petek, M. Sekso, M. Dejanović, V. Goldoni,* Vrijednosti hormona rasta i prolaktina u dijabetičara liječenih humanim inzulinom, Moderna insulinska terapija, Jugoslavenski simpozij s međunarodnim sudjelovanjem, Ljubljana, 21—22. XI. 1985; *V. Goldoni, V. Zjačić-Rotkvić, T. Čabrijan, R. Krpan, M. Sekso, V. Mažuranić,* Insulinska antitijela i imunoglobulini u bolesnika s dijabetes mellitusom tipa I liječenih humanim insulinom, *ibid.; T. Čabrijan, V. Goldoni, V. Zjačić-Rotkvić, M. Sekso,* Naša iskustva u liječenju humanim insulinom, *ibid.; F. Škreb, K. Banovac, B. Vizner, M. Sekso,* Influence of temperature on thyroid hormone binding on protein carriers, Thyroid function and dysfunction: modern concepts, International meeting, Pisa, 2—4. X. 1985, 20; *M. Sekso, B. Vizner* and *F. Škreb,* Augmented production of triiodothyronine in patients with autonomously functioning euthyroid adenoma, thyroid function and dysfunction: modern concepts, *ibid.,* 48; *D. Vrbanec, T. Čabrijan, I. Silobrčić, V. Zjačić-Rotkvić, S. Levanat, B. Vizner, M. Sekso, V. Goldoni, N. Karapandža, A. Kovačić, K. Brkić,* Paraneoplastični hipoglikemijski sindrom — prikaz bolesnika s recidivirajućim tumorskim hipoglikemijama, *Lij.*

vjesnik, 108 : 74, 1986; *T. Čabrijan, V. Goldoni, V. Zjačić-Rotkvić, M. Sekso, H. Frahm, J. Rešetić*, Insulin Antibodies and Immunoglobulins in Diabetic Patients Treated with Human Insulin, *Nuclear Medicine*, 4, 131 A, 1986; *M. Sekso, B. Vizner*, Addisonova bolest, Medicinska enciklopedija, II. dopunski svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod »M. Krleža«, 1986, 1—2; *M. Sekso, F. Škreb*, Hipertireoza, nova saznanja o etiologiji i novija terapija, *ibid.*, 224—225; *M. Solter, M. Sekso*, Guša, novija dostignuća u dijagnostici, terapiji i prevenciji, *ibid.*, 209—210; *V. Zjačić-Rotkvić* i *M. Sekso*, Određivanje i kliničko ispitivanje značenja inzulina u krvi, *ibid.*, 276—277; *M. Sekso* i *V. Stančić*, Hormoni i tumori, *ibid.*, 686—687; *V. Goldoni, T. Marotti, D. Vrbanec, T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić, K. Pavelić, M. Sekso*, Hämolysenhöfezellen (plaque forming cells) bei Patienten mit Typ I und Typ II Diabetes millitus, *Acta Med. Iug.*, 40 : 201—206, 1986; *B. Vizner, Ž. Reiner, M. Sekso*, Hypothalamo-pituitary-adrenal response to insulin induced hypoglycemia in subjects with different degrees of obesity, *Acta Med. Iug.*, 40 : 71—80, 1986; *B. Vizner, M. Sekso, K. Benković*, Sekrecija tirotropina u bolesnika s eutiroidnim autonomnim čvorom štitnjače, *Acta Med. Iug.*, 1986 (u tisku); *B. Vizner, M. Sekso, K. Banovac, Lj. Bzik-Posavec, K. Benković*, Periferni metabolizam tiroksina i trijodtironina u bolesnika s eutiroidnim autonomnim čvorom štitnjače, *Acta Med. Iug.*, 1986 (u tisku); *M. Sekso, B. Vizner, Ž. Reiner, Ž. Gnjidić, S. Škrabalin-Kučić*, Razine hormona rasta i prolaktina u serumu prije, tijekom i neposredno nakon transsfenoidne selektivne adenektomije u bolesnika s akromegalijom i prolaktinskim tumorima, *Acta Med. Iug.*, 1986 (u tisku).

Nosilac je tema projekta SIZ-a V »Proučavanje etiopatogeneze gušavosti u SRH«, »Istraživanje učinka terapije na sekreciju polipeptidnih hormona iz tumora hipofize«, te »Priprema komponenata za imunokemijsko određivanje hipofizarnih hormona« (Projekt zdravstva i udruženog rada grada Zagreba). Sva istraživanja teku već nekoliko godina i dalje se nastavljaju. Rezultirala su većim brojem znanstvenih radova, magisterija i doktorata znanosti, te njihovom primjenom u kliničkoj praksi. U okviru treće teme radi se na ostvarivanju vlastitih »kitova« za radioimunološka određivanja hipofizarnih hormona.

Marko Šarić objavio je: *M. Šarić, J. Godnić-Cvar, M. Gomzi, L. Štilinović*, The Role of Atopy in Potroom Workers: Asthma, *Am. J. industr. Med.*, 9, 1986, 239—242; *J. Godnić-Cvar, M. Šarić*, Ventilacijska funkcija pluća i antropometrijske karakteristike, *Arh. hig. rada toksikol.*, 36, 1985, 231—237; Bronchial Hyperreactivity and Occupational Asthma (Editorial), *Am. J. Industr. Med.*, 9, 1986, 217—219; The Role of Scientific Research in the Development of Occupational Health Service, *Ann. Ist. Super. Sanita*, 21, 1985, 481—486; Manganese, u: Handbook on Toxicology of Metals, 2nd Edition, Ur. L. Friberg, G. F. Nordberg, V. Vouk, Elsevier Science Publishers, B. V., 1986, 354—386; *J. Goldoni, M. Šarić*, Medicinska enciklopedija, Drugi dopunski svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986; Hiperreaktivnost bronha, Medicinska enciklopedija, Drugi dopunski svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986.

Na znanstvenim skupovima održao je ove referate: *M. Šarić, K. Šega*, Effects of Stimulataneous Exposure to Gaseous Irritants of the Upper Respiratory Tract and Air-Borne Particles in the Electrolytic Extraction of Aluminium, The 2nd International Conference on the Combined Effects of Environmental Factors, Abstracts, Kanazawa 1986, 40; *M. Šarić, M. Ptičar*, Respiratory Impairments in the Production of Complex Mineral Fertilizers, Fourteenth International Congress on

Occupational Health in the Chemical Industry, Abstracts, Ludwigshafen 1986, Paper No. 49; *M. Šarić, M. Fugaš,* Ocjena humane izloženosti onečišćenjima okoline i pristup prevenciji, Skup »Dani primarne zdravstvene zaštite«, Labin 1986, 77—78; *M. Šarić,* Yugoslavia's HEAL Program, UNEP/WHO HEAL Consultation Human Exposure Assessment Location Consultation, Chattanooga, SAD, 16. do 18. srpnja 1986; *B. Kanceljak-Macan, M. Šarić,* Evaluation of Normal Values of Ventilatory Volumes in a Sample of Yugoslav Population, XI Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, Dubrovnik 28. do 30. svibnja 1986. god.

Osim toga, M. Šarić je u svojstvu profesora po pozivu boravio u Institutu für Arbeitsphysiologie u Dortmundu, SR Njemačka, od 9. do 15. rujna i održao predavanje »Respiratory Impairment in Workers Engaged in the Production of Aluminium«. U istom je svojstvu boravio na University of Occupational and Environmental Health, School of Public Health, Kitakyushu, Japan, od 2. listopada do 6. studenog 1986. godine. Održao je predavanja »Nonspecific effects of exposure to some industrial dusts«, »Balkan endemic nephropathy«, »Effects of air pollution — school age children studies«, »Lead in the environment — some epidemiological considerations«, »Occupational health in Yugoslavia«, »Respiratory impairment in potroom workers (production of aluminium«), i »Selected aspects of biological effects of manganese«.

U toku su njegova istraživanja: Hiperreaktivnost bronha u profesionalnoj izloženosti respiratornim nadražljivcima i krutim aerosolima, istraživanje bioloških učinaka radiovalnog zračenja i istraživanje izloženosti manganu i reprodukcija.

Primio je povelju Sveučilišta u Zagrebu u znak priznanja za revolucionarno djelovanje i doprinos razvoju visokoškolskog, nastavnog i znanstvenoistraživačkog rada.

Teodor Wickerhauser objavio je: *T. Wickerhauser, J. Brglez* i *V. Kutičić,* Eksperimentalno istraživanje otpornosti teladi i janjadi na Echinococcus granulosus svinjskog porijekla, *Veterinarski arhiv,* 56, Zagreb 1986, 7—11; *T. Wickerhauser, V. Kutičić, N. Džakula, Đ. Majurdžić, J. Mermal,* The isolation of Toxoplasma gondii from porcine and ovine spleens, Abstracts of VI International Congress of Parasitology, Brisbane (Australia), 25—29. VIII. 1986, 709; *T. Wickerhauser,* Anisakis larve i Kudoa ciste u jestivim morskim ribama u Jugoslaviji, Zbornik međunarodnog simpozija »Ihtiopatologija u akvakulturi«, Dubrovnik 21—24. X. 1986, 33; *V. Puntarić, D. Borčić, D. Vukelić, T. Jeren, V. Burek, T. Wickerhauser, B. Richter,* Eperythrozoonosis in man, The Lancet, 11. X. 1986, 868—869.

U toku je njegovo istraživanje epidemiologije i epizootiologije toksoplazme s posebnim osvrtom na pojavu živih toksoplazmi u jestivim organima i tkivima, te istraživanje prijemljivosti pojedinih vrsta domaćih papkara (svinja, ovaca i goveda) na animalne i humane spojeve pasje trakavice *Echinococcus granulosus.*

Sudjelovao je na Coopers Animal Health Symposium of the Immunobiology and Mollecular Biology of Cestode Infections, Melbourne (Australia), 20—22. VIII. 1986; na VI International Congress of Parasitology, Brisbane (Australia), 25—29. VIII. 1986. i na Međunarodnom simpoziju »Ihtiopatologija u akvakulturi«, Dubrovnik, 21—24. X. 1986.

Zvonimir Maretić objavio je knjigu: Naše otrovne životinje i bilje, Stvarnost, Zagreb 1986, 286 str., te radove: Cnidarismus nudorum; A new epidemiological and clinical entity, *Dermatologica,* 172, Basel 1986, 123—126; Otrovne životinje, Morska mjesečina (Pelagia noctiluca), drugi dopunski svezak, Medicinska enciklo-

pedija, Jugoslavenski leksikografski zavod »M. Krleža«, Zagreb 1986, 469—470; Skombrotoksizam, drugi dopunski svezak, Medicinska enciklopedija, Jugoslavenski leksikografski zavod »M. Krleža«, Zagreb 1986, 577—578; *Z. Maretić, V. Burek, K. Alambašić, V. Golobić,* Epidemija hepatitisa A izazvana uživanjem školjaka u Puli 1984. g., *Lij. vjesnik,* 108, 1986, 305—307; *V. Bakašun, M. Cuculić, Z. Maretić,* Scombrotoxic fish poisoning in the Rijeka region, *Proc. 2nd World Congress on Foodborne Infections and Intoxications,* 1, Berlin West 1986 (26—30. May), 249—253; *Z. Maretić, Z. Mitar,* Neki rezultati ispitivanja rizičnih grupa u Puli u vezi mogućnosti pojave AIDS-a, Zbornik »Dani primarne zdravstvene zaštite«, Dom zdravlja, Labin 1986, 17—18; *Z. Maretić, I. Rudelić,* Velika epidemija trbušnog tifusa u Puli 1986/1987. i higijenske prilike u gradu u ono doba, *ibid.,* 111—112.

Na znanstvenim je skupovima održao ove referate: *Z. Maretić, R. Zekić, V. Muić,* Neki problemi turističke medicine u Puli i Istri, I. kongres epidemiologa Jugoslavije, Zadar, 7—10. V. 1986; *Z. Maretić, V. Burek, K. Alambašić, V. Golobić,* Epidemija hepatitisa A izazvana uživanjem školjaka u Puli 1984. g., *ibid.*; *Z. Maretić, R. Zekić, R. Bareta, Z. Kuže-Capar, V. Golobić, E. Terlević, R. Rojnić, Đ. Stojšić, A. Kervatin,* Velika epidemija salmoneloze enteritidis u Puli u proljeće 1985, *ibid.*; *V. Bakašun, M. Cuculić, Z. Maretić,* Scombrotoxic fish poisoning in the Rijeka region, 2nd World Congress on Foodborne Infections and Intoxications, Berlin West, 26—30. V. 1986; *Z. Maretić, V. Burek, K. Alambašić, V. Golobić,* An epidemic of hepatitis A conveyed by oysters, IX. Internat. Congr. of Infect. and Parassit. Dis., Munich, 20—26. VII. 1986 (poster); *Z. Maretić, M. Matić-Piantanida,* The bloom of the jellyfish Pelagia noctiluca in Mediterranean and its impact on human health, 7th European Symposium EIST on Animal, Plants and Microbial Toxins, Prague, 18—22. VIII. 1986; *Z. Maretić, E. Terlević, Z. Osip,* Otrovanje gljivama. Panterina sindrom s osvrtom na diferencijalno dijagnostičku problematiku, XIII. stručni sastanak Infektiol. sekc. ZLH, Virovitica, 30—31. V. 1986; *Z. Maretić, J. Ladavac, D. Matić-Piantanida, E. Terlević,* Meduza Pelagia noctiluca kao jedan od problema turističke medicine Jadrana i Sredozemlja, IV. jugoslav. simpozij pomorske medicine, Brioni, 30. IX — 3. X. 1986; *Z. Maretić, Z. Mitar,* Neki rezultati ispitivanja rizičnih grupa u Puli u vezi mogućnosti pojave AIDS, »Dani primarne zdravstvene zaštite«, Labin 6—7. XI. 1986; *Z. Maretić, I. Rudelić,* Velika epidemija trbušnog tifusa u Puli 1896/1897. i higijenske prilike u gradu u ono doba, *ibid.*

Nastavio je rad na istraživačkom projektu »Pelagia noctiluca — human health aspects« u suradnji i potpomognut financijski od strane WHO EURO Project Office — Mediterranean Action Plan. Sa suradnicima iz Zavoda za ispitivanje i kontrolu imunobioloških preparata u Zagrebu radi na antitoksičnom serumu za ubod morskog pauka (Fam. Trachinidae). Na molbu prof. dr. F. E. Russella, Dpt. Pharmacology and Toxicology, College of Pharmacy, Univ. Arizona, Tucson, USA, priprema poglavlje o otrovnim zmijama Evrope (80—90 kartica) za njegov priručnik o otrovnim zmijama svijeta.

Šime Spaventi objavio je: *D. Đokić, Z. Kusić, Š. Spaventi,* Kontrola ultrasonografa i utvrđivanje granica pouzdanosti operatora kod mjerenja dimenzija štitne žlijezde, *Radiol. Iugosl.,* 20/1, 1986, 43—46; *Š. Spaventi,* Nuklearna medicina u onkologiji, Medicinska enciklopedija, drugi dopunski svezak, 1986, 442—446; *I. Šlaus, Š. Spaventi,* Radioterapija, Medicinska enciklopedija, drugi dopunski svezak, 1986, 541—543; *G. Horgas, V. Lokner B. Pokrajac, Š. Spaventi,* Simple Dose Calculation Method for Brachytherapy with Iridium-192, IAEA International Symposium

on Radiotherapy in Developing Countries — Present Status and Future Trends, IAEA-SM-290, Beč 1986. Extended Synopses, 1986, 51—52; *K. Knešaurek, Š. Spaventi,* The Spatial Resolution and Noise in SPECT Based on Rotational Scintillation Gamma Camera, u: »Digitable boldgebende Verfahren. Integrierte digitale radiologie«, Schering, Berlin 1986, 990—995; *Š. Spaventi, Z. Kusić, P. Paras, E. L. Saenger, D. V. Becker,* Usporedba ^{123}J i ^{99m}Tc pertehnetata u scintigrafiji nodozne strume, *Radiol. Iugosl.,* 20 (suppl. III), 1986, 47—49; *Ž. Labar, Z. Kusić, Lj. Lukinac, Š. Spaventi,* Dugoročni učinak liječenja toksičnog adenoma štitnjače radioaktivnim jodom, *Radiol. Iugosl.,* 20 (suppl. III), 1986, 121—123; *M. Franceschi, D. Franceschi, Z. Kusić, Lj. Lukinac, Ž. Labar, Š. Spaventi,* Scintigrafija cijelog tijela s ^{201}Tl u bolesnika s karcinomom štitnjače, *Radiol. Iugosl.,* 20 (suppl. III), 1986, 117—119; *H. Prpić, Z. Kusić, Lj. Lukinac, Š. Spaventi,* Koncentracija hormona štitnjače i TSH u serumu bolesnika nakon operacije eutireoidne nodozne strume, *Radiol. Iugosl.,* 20 (suppl. III), 1986, 113—116

Rukovodi međudržavnim znanstvenim projektom »Usporedba joda-123 i tehnecija-99m kao agensa za snimanje u proučavanju štitnjače«. Komparativna ispitivanja na velikim uzorcima dovršena su, pa predstoji analiza dobivenih podataka po grupi istraživača iz SAD i Jugoslavije. U okviru znanstvenog projekta »Razvoj matematičkih metoda u nuklearnoj medicini i onkologiji« (SIZ V) istraživao je mogućnosti dobivanja kvantitativnih podataka o fiziološkim i patološkim procesima u okviru dijagnostičkih metoda nuklearne medicine koje se baziraju velikim dijelom na razvijanju matematičkih modela kinetike radioobilježivača. S grupom kompetentnih istraživača započeo je istraživanja usmjerena u otkrivanju onih čimbenika rasta i proteinskih proizvoda onkogena i protoonkogena koji su uključeni u proces transformacije i rasta malignih tumora ljudi i životinja.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: na IV. jugoslavenskom kongresu nuklearne medicine, Beograd, 24—27. IX. 1986, s referatima: »Imunoscintigrafija melanoma s Tc^{99m}-antimelanomskim monoklonskim antitijelima«, »Imunoscintigrafija anaplastičnog karcinoma u štakora s pomoću ^{131}I-antiferitinskih antitijela«, i »Prostorna rezolucija i šum u jednofotonskoj emisijskoj kompjutoriziranoj tomografiji kao funkcija izbora filtera«, na Conference on Embryonic Origins and Control of Neoplasia, Dubrovnik, 13—16. X. 1986, s referatom »Nerve growth factor (NGF) induced differentiation of human neuroblastoma cells: biochemical properties of methionine 5-enkephalin and its receptors«, na IAE International Symposium on Radiotherapy in Developing Countries — Present Status and Future Trends, IAEA-SM-290, Beč, 1—5, IX. 1986, s referatom »Simple Dose Calculation Method for Brachytherapy with Iridium-192« i na Thyroid Carcinoma Copenhagen Meeting, EORTC Thyroid Study Group, Copenhagen, 27—28. VI. 1986. s referatom »Five Years Experience in the Follow-up of Patients with Differentiated Thyroid Carcinoma by Determination of Thyroglobulin«.

Fedor Valić objavio je knjige: *F. Valić, Th. Vermeire,* Ethylene oxide, Environmental Health Criteria, World Health Organization, Geneva 1986; *F. Valić, Th. Vermeire,* Propylene oxide, Environmental Health Criteria, World Health Organization, Geneva 1986; *F. Valić,* Occupational Health as a Component of Primary Health Care, World Health Organization, Regional Office for Europe, Copenhagen 1986. Također je objavio ove radove: *F. Valić, D. Beritić-Stahuljak, Z. Skurić* and *M. Cigula,* Exposure to man-made mineral fibres and respiratory effects in users industry: shipbuilding, *Acta med. iug.,* 40, 1986, 21—29; *F. Valić, Z. Skurić, D. Be-*

ritić-Stahuljak and *J. Kern*, Multivariate analysis of the relationship between indices of exposure and respiratory deficits in the production of rockwool, *Acta med. iug.*, 40, 1986, 81—94.

Sudjelovao je na International Conference »Chemicals in the Environment«, Lisabon, 30. VI—3. VII. 1986. kao predstavnik Svjetske zdravstvene organizacije, s referatom »Environmental Asbestos — View of the World Health Organization«, u: Centre International de Recherche sur le Cancer, na sastanku Working group on the Carcinogenic Risk of Silica and some Silicates, Lyon, 10—17. VI. 1986, kao predstavnik Svjetske zdravstvene organizacije, s referatom »Erionite«, u okviru World Health Organization International Programme on Chemical Safety, na Task Group Meeting on 1,2-Dichloroethan and Hydrazine kao voditelj sastanka, Ženeva, 25—30. VIII. 1986, na United Nations Economic and Social Council, Economic Commission for Europe, Group of Experts on the Construction of Vehicles, Ženeva, 21—22. X. 1986, s referatom (ekspertiza): »Use of Asbestos in the Construction of Vehicles«, na International Symposium »Man-Made Mineral Fibres in the Working Environment« kao potpredsjednik simpozija, Kopenhagen, 27—30. X. 1986, na World Health Organization Final International Meeting on Air Quality Guidelines, Kopenhagen, 9—14. XI. 1986, s referatima »Tetrachloroethylene«, »Methylenchloride« i »1,2-Dichloroethane«, te na I. jugoslavenskom savjetovanju »Interdisciplinarna postdiplomska nastava i disertacije«, Zagreb, 10. i 11. XII. 1986. s referatom »Zapažanja i problemi interdisciplinarnosti u postdiplomskom obrazovanju i disertacijama iz područja zdravstva« (*F. Valić* i *D. Beritić-Stahuljak*).

U toku je njegovo istraživanje u okviru teme »Zdravstvena i ekološka opravdanost zamjene prirodnih (azbest) umjetnim (staklena i kamena vuna) mineralnim vlaknima u njihovoj proizvodnji i primjeni«. S obzirom na dokazana morogena i karcinogena svojstva azbesta proučava se penetracija, depozicija i retencija čestica staklene i kamene vune u respiratornom traktu, te ispituju funkcionalne i radiološke promjene izazvane deponiranim česticama. Posebno se ispituje specifična aktivnost čestica u raznim granulometrijskim razredima. Također su u toku njegova istraživanja u okviru teme »Ekološki, farmakodinamski i patofiziološki problemi profesionalne ekspozicije aerosolima duhana«. Pilot studija praćenja akutnih i kroničnih učinaka aerosola duhana na respiratorni sustav i imunološki status radnika u duhanskoj industriji, koja je pripremljena za tisak, upozorila je na vjerojatnost kroničnih učinaka u dugogodišnjoj ekspoziciji aerogenim česticama. Rad se nastavlja ispitivanjem aerodinamskih karakteristika čestica, farmakodinamskih svojstava čestica na preparatima glatke muskulature, promjena imunoglobulina, te promjene ventilacijske funkcije pluća u dugogodišnjoj ekspoziciji inhalabilnoj i respirabilnoj frakciji čestica.

Biserka Belicza objavila je: Virovitica i Virovitička županija u zdravstvenim izvještajima 18. i 19. stoljeća, Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 211—226; *B. Belicza, M. Rastija*, Prilog poznavanju života i rada dr. Berislava Borčića, eksperta Lige naroda i Svjetske zdravstvene organizacije, *Saopćenja — Pliva*, 30/1—2, Zagreb 1984, 129—144; Osnutak i djelatnost Zagrebačkog liječničkog društva od 1845. do 1851. godine, *Saopćenja — Pliva*, 32/1—2, Zagreb 1986, 165—175; *M. Mimica, B. Belicza, M. Šimunić*, Alternativna medicina, Što je to? Što raditi?, *Liječnički vjesnik*, 108/5, 165—169.

U toku je njezin rad na evidentiranju, prikupljanju i obradi građe za povijest zdravstva, zdravstvenih prilika i zdravstvene kulture žitelja na tlu Hrvatske kroz stoljeća, te proučavanje i evaluacija povijesnog razvitka medicinske misli i medicinske prakse.

Sudjelovala je na Intersekcijskom sastanku Sekcije za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Sekcije za povijest medicine i Reumatološke sekcije ZLH, Zagreb, 8. siječnja 1986, s referatom »Ljudska prava i medicina — etički aspekti kroz povijest«.

Ivo Čikeš objavio je: Echocardiographic visualization of ultrasonically marked cardiac catheters, Update in Echocardiography, Harvard Medical School, 1986; *I. Čikeš, B. Breyer, B. Ferek-Petrić,* Progress in intervential echocardiography, Recent Advances in Ultrasound Diagnosis, 5, Excerpta Medica, Amsterdam — New York — Oxford 1986, 53; *I. Čikeš, B. Breyer,* Echocardiographic aid during cardiac catheterization?, Proceedings of 5th International Congress on Echocardiography, Rome 1986, 72; *A. Ernst, I. Čikeš, F. Čustović,* Systolic direction of right ventricular contrast trajectories in the detection of ventricular septal defect with left to right shunt, *Am. J. Cardiol.,* 57:1367, 1986; *B. Breyer, I. Čikeš, B. Ferek-Petrić,* Ultrasonical marking of catheter, Recent Advances in Ultrasound Diagnosis, 5, Excerpta Medica, Amsterdam — New York — Oxford 1986, 95; *I. Čikeš, R. Ivančić,* Prolaps mitralnog zaliska, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986; *I. Čikeš,* Perikardiocenteza, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986; Kardiomiopatije, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986; Tumori srca, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986; Ehokardiografija, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1986.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: Recent Advances in Cardiac Imaging, Monaco, 19—21. lipnja 1986, s referatom »New method of cardiac catheterization with ultrasonically marked cardiac catheters«; na 5th International Congress on Echocardiography, Rim, 26—28. lipnja 1986, s referatom »Echocardiographic aid during cardiac catheterization«; na World Congress of Cardiology, Washington, 14—19. rujna 1986, s referatom »Catheterization with ultrasonically marked catheters«; na Harvard Medical School of Continuing Education »Update in Echocardiography«, Boston, 23—25. listopada 1986, s referatom »Echocardiographic visualization of ultrasonically marked cardiac catheters«, na skupu »Dostignuća u jugoslavenskoj kardiologiji«, JAZU, Zagreb, 8. studenog 1986, s referatom *I. Čikeš, B. Breyer, R. Ivančić,* Kateterizacija srca s pomoću ultrazvučno označenih katetera.

U toku je njegov istraživački rad u okviru teme »Cardiac catheterization with ultrasonically marked cardiac catheters«. Istraživački rad se izvodi na Mayo Clinic, Rochester, SAD. Riječ je o vlastitoj metodi kateterizacije srca s pomoću ultrazvučno označenih katetera. Motiviran je željom da se izbjegnu nedostaci kateterizacije srca vođene rendgenskim zrakama uz primjenu jodnih kontrasta. Početni rezultati pokazuju da se kateterizacija srca može voditi s pomoću ultrazvuka i da metoda ima niz prednosti pred konvencionalnom, vođenom rendgenskim zrakama: nema ionizantnog zračenja, nema toksičnog i volumskog djelovanja jodnih kontrasta, daje podrobni anatomski prikaz srčanih struktura, jeftinija je i može se primijeniti i u manjim kardiološkim središtima.

I. Čikešu dodijeljena je Fulbright Award za znanstvenoistraživački rad u području kardiologije.

Filip Čulo priredio je ove radove: *F. Čulo, I. Beljan, T. Kolak* and *M. Radačić*, The influence of cyclophosphamide (CY) on tumor-specific immunity. I. Induction of antitumor immunity in mice bearing advanced tumors, *Period. biol.*, 88 (suppl. 1), 1986 (u tisku); *I. Klapan, F. Čulo* and *M. Marić*, The influence of cyclophosphamide (CY) on tumor-specific immunity. II. Characteristics of tumor-inhibitory cells induced with CY, *Period. biol.*, 88 (suppl. 1), 1986 (u tisku); *G. Horgas, H. Fišter, M. Končar, R. Novak, F. Čulo, D. Baličević* i *Š. Spaventi*, Citogenetska analiza stanica solidnih tumora: I. Površinski tumori mokraćnog mjehura, *Liječnički vjesnik*, 1986 (u tisku).

Istražuje učinak inhibitora sinteze prostaglandina — indometacina (IMC) i H_2-blokatora (cimetidina) na rast tumora i stvaranje supresorskih stanica u miševa s induciranim potkožnim fibrosarkomom. Pokazalo se da IMC signifikantno inhibira rast početnih tumora (promjer 5—7 mm), a da nema utjecaja na rast uznapredovalih tumora (promjer 11—14 mm). Preliminarni rezultati također pokazuju da IMC, u životinja s početnim tumorom, sprečava (odgađa) stvaranje supresorskih stanica, pa je to najvjerojatniji mehanizam njegova protutumorskog učinka. Cimetidin nema nikakva učinka na rast toga tumora.

Sudjelovao je na 14th International Cancer Congress, Budapest, 21. do 27. VIII. 1986, s referatom *F. Čulo, I. Beljan* i *T. Kolak*, Immunological reactivity of spleen cells from tumor-bearing mice after treatment with cyclophosphamide.

Theodor Dürrigl objavio je poglavlja u knjigama: Lijekovi koji djeluju na bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva, — poglavlje u knjizi V. Varagić i B. Vrhovac (urednici): Farmakoterapijski priručnik, II. izdanje, Zagreb 1985 (izašlo 1986), 917—958; Bolesti lokomotornog sustava u starijoj životnoj dobi, — poglavlja u knjizi Izabrana poglavlja iz gerijatrije, Udruženje liječnika opće medicine Jugoslavije, Zagreb 1986, 97—107; *T. Dürrigl, I. Pučar* und *R. Škarica*, Kasuistik zur Arthroosteitis pustulosa, poglavlje u knjizi F. Schilling (urednik): Arthritis und Spondylitis psoriatica, Steinkopff, Darmstadt, 1986, 189—193. Također je objavio ove radove: Bol u reumatskim bolestima i njezino suzbijanje, *Liječnički vjesnik*, 108/5, 1986, 228—229; Smisao i svrha farmakoterapije artroza, Zbornik radova XVI. stručnog sastanka internista Slavonije, Osijek 1985 (izišlo 1986), 172—176; Soli zolota v lečenii revmatoidnogo artritisa, p. o., Moskva 1986.

U toku je njegov istraživački rad na ispitivanju lijekova za reumatske bolesti metodama dvostruko slijepog kliničkog pokusa. Također radi na problematici antireumatske farmakologije u trudnoći, u staračkoj dobi, te pri istovremenoj bolesti želuca. Suradnik je na zadatku u projektu SIZ-a V »Depresije u toku reumatoidnog artritisa«. Dodijeljena mu je diploma Zbora liječnika Hrvatske, a izabran je za počasnog člana Reumatološke sekcije Slovenskog zdravničkog društva. Na reumatološkim simpozijima u Moskvi, 24. III. 1986. i u Vilniusu (Litva), 27. III. 1986. održao je referat »Naš pristup u liječenju reumatskih bolesti«. Na reumatološkim simpozijima u Pragu, 15. IV. i u Pieštanyma, 17. IV. 1986, održao je referat »Usporedno ispitivanje djelotvornosti Voltarena retard i Voltarena forte«. Na IV. jugoslavenskim reumatološkim danima u Zadru, 18—19. IX. 1986. održao je referate: »Farmakoterapija reumatoidnog artritisa« i *A. Franović, J. Vidmar, S. Sunčić* i *T. Dürrigl*, Ankilozantni spondilitis staračke dobi. Na 22. kongresu Njemačkog reumatološkog društva, Freiburg, 1. X. 1986. održao je referat *G. Hajnos*,

T. Dürrigl i *F. J. Wagenhäuser,* Panarteriitis nodosa mit subperiostaler Knochenneubildung. Na reumatološkim simpozijima u Moskvi 30. X. 1986. i u Novosibirsku, 4. XI. 1986, održao je predavanje »Neke dileme u primjeni nesteroidnih antiflogistika«.

Mladen Hajsig objavio je: *M. Hajsig, V. Tadić* i *P. Lukman,* Malassezia pachydermatis u pasa: značajnosti nekih nalazišta, *Veterinarski arhiv,* 55 (6), Zagreb 1985, 259—266.

U god. 1986. radio je na istraživanju gastrointestinalnih mikoza u domaćih i divljih životinja (kandidoza, aspergiloza i fikomikoza), mikrosporoze u mesoždera i ljudi te malesezioze u životinja i ljudi.

Ivo Jelčić objavio je: *I. Jelčić, I. Komanov, B. Hranilović, M. Mlačić, Ig. Jelčić,* Epidemiološka opservacija cestovnog traumatizma u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj, *Čovjek i promet,* 12 (3—4), 1986 (u tisku); *T. Filipan, I. Jelčić,* Zagađenost zraka iz mobilnih izvora i mogućnosti njena smanjenja, Simpozij o ekološkim problemima suvremenog prometa, Zagreb, 18—20. XI. 1986. godine. Zbornik radova, 287—291.

Tijekom 1986. godine nastavio je istraživački rad na projektu »Cestovna trauma u SRH«.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: International Seminar on Road Safety, Srinager, India, September 17—18, 1986, s referatom *I. Jelčić, M. Mlačić, M. Munivrana, Ig. Jelčić,* Pedestrian Injury Patterns — A Study for the Socialist Federal Republic of Yugoslavia; na skupu: Vpliv psihoaktivnih snovi na varnost v cestovnom prometu, Ljubljana, 27. i 28. X. 1986, s referatima *I. Jelčić, Ig. Jelčić, M. Mlačić,* Prometne nesreće s alkoholiziranim vozačima u SR Hrvatskoj; *I. Jelčić, Ig. Jelčić, M. Mlačić,* Ozljede pješaka u SR Hrvatskoj i *I. Jelčić, M. Mlačić, Ig. Jelčić,* Valorizacija zdravstvenih pregleda vozača u Zavodu za zaštitu zdravlja grada Zagreba; na ATEC 86 Conference, Paris, 9—13. VI. 1986, s referatom *I. Jelčić, M. Mlačić,* Time of Death of the Road Users Fatally Injured in Traffic Accidents in the Socialistic Republic of Croatia; na Simpoziju o ekološkim problemima suvremenog prometa, Zagreb, 18—20. XI. 1986. s referatom *T. Filipan, J. Jelčić,* Zagađenost zraka iz mobilnih izvora i mogućnosti njena smanjenja i na skupu XXV. intersekcijski sestanek kirurgov Hrvatske in Slovenije, Novo Mesto, 2—4. X. 1986, s referatom »Epidemiološka opservacija cestovnog traumatizma u SR Hrvatskoj«.

Živko Kulčar objavio je: *Ž. Kulčar, V. Folnegović-Šmalc, V. Rogina,* The psychosis register in Croatia: improving and extending its asseptance and utilization, *G. H. M. M. Horn, R. Giel, W. H. Gulbinat, J. H. Henderson* (eds): Psychiatric case registers in public health, a worldwise inventory 1960—1985, Elsevier —Amsterdam—New York—Oxford 1986, 282—287.

Nastavlja rad na analizi dugoročnih materijala registra psihotika SR Hrvatske u suradnji s Odborom za kronične bolesti Jugoslavenske akademije. Nastavlja rad na unapređivanju rada klubova hipertoničara i suzaštite; nastavlja rad na onkološkoj preventivi i epidemiologiji u okviru Međuakademijskog odbora i obavlja pripreme za izradu međurazrednog projekta Akademije »Unapređenje mjera za poboljšanje kvalitete življenja shizofrenih i njihovih obitelji«. Sudjelovao je na Savjetovanju o raku Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine: rad o epidemiologiji raka dojke, ožujak 1986, na Kongresu epidemiologa Jugoslavije (rad s *M. Strnad* — Kronične bolesti u Jugoslaviji i epidemiologija

raka dojke — s *V. Žerjavić-Hrabak),* svibanj 1986, na III. gerijatrijskom kongresu Jugoslavije s referatom »Izbježivi rizici i uzorci umiranja starijih osoba« (s *V. Žerjavić-Hrabak),* svibanj 1986, na skupu »Dani primarne zdravstvene zaštite, Labin '86, s referatima »Preventivna onkologija« i »Zagrebački program preventivne suzaštite« (s *D. Drožđek, V. Žerjavić-Hrabak* i *I. Horvatić),* studeni 1986, na Proslavi SANU, Beograd, s referatom »Registar psihotika SR Hrvatske« svibanj 1986, te na VI. jugoslavenskom simpoziju o medicinskoj etici i kvaliteti života. Bio je sudionik okruglog stola »Kvaliteta života obitelji shizofrenih bolesnika«, listopad 1986.

Željko Maričić objavio je: *J. Ban, M. Bistrović, Ž. Maričić, K. Kolarić,* Combined Treatment of 4-EPI-Doxorubicin and Radiation on Hamster Lung Cells, Tumori, 72:339—344, 1986; *Ž. Maričić, Lj. Markulin-Grgić,* Radiotherapy of Brain Metastases, F. Saccani, G. Becchi, D. Caretti, C. Maltoni: *Le metastasi.* Monduzzi Editore, Bologna 1986, 537—545, XII Congresso nazionale di oncologia; *I. Dujmović, V. Rudež, P. Lojić, M. Ilijaš, Ž. Maričić,* Radiotherapy of Ovarian Cancer, *Libri oncol.,* 15/1—2:63—76, 1986; *M. Šamija, D. Čović, V. Deponte, M. Živković, P. Lojić, M. Turić, Ž. Maričić,* Liječenje raka krajnika zračenjem i kombinacijom operacije i zračenja, *Libri oncol.,* 15/3—99—103, 1986; *M. Novosel, R. Sabol, Ž. Maričić, D. Krajšić-Neđeši,* Mišljenja medicinskog osoblja u odnosu prema bolesnicima oboljelim od malignih neoplazmi, *Libri oncol.,* 15/3—119—123, 1986.

Sudjelovao je na 14th International Cancer Congress, 21—27. kolovoz 1986, Budimpešta, s referatima »Neurosis in women with breast cancer before and after surgery and rehabilitation« i »Treatment of patients with lymphedema after irradiation following breast amputation«; na XXIII. kancerološkoj nedelji, 6—8. studenog 1986, Beograd, s referatom »Trogodišnje iskustvo primjene Cs-137 u lokalnom zračenju karcinoma cerviksa uterusa«, i na XII Congresso Nazionale di Oncologia, 4—6. prosinca 1986, Reggio Emilia, s referatom »Radiotherapy of brain metastases«.

U toku je njegovo istraživanje zajedničkog učinka zračenja i kemijskih sredstava u liječenju malignih neoplazmi. Eksperimentalni dio rada odvija se u istraživanju kemijskih sredstava (ove godine sa 4-epi-doxorubicinom) na staničnim kulturama. U kliničkom dijelu istražuje se djelovanje citostatika i zračenja u zajedničkoj primjeni u liječenju raka.

Dodijeljen mu je Orden rada sa zlatnim vijencem.

Radovan Medved objavio je: *R. Medved, V. Fabečić-Sabadi, V. Medved,* Relationship between echocardiographic values and body dimensions in child swimmers, *Int. J. of sports cardiology,* 2(1), Jan/June, 1985, 28—31; *R. Medved, V. Fabečić-Sabadi, V. Medved,* Echocardiographic Findings in Children Participating in Swimming Training, *Int. J. of Sport Medicine,* 7:94—98, 1986, te *M. Mišogoj, S. Heimer, R. Medved,* Neke karakteristike somatotipa u mladih sportaša — košarkaša i odbojkaša, *ŠMO,* 12—239—244, 1985.

Sudjelovao je na Deutscher Sportarztekongress, Kiel, 16—19. X. 1986. s referatom »Echokardiographische und elektrokardiographische Veranderungen bei Kindern im Schwimmsport«, na Ninth International Symposium on Biotelemetry, Dubrovnik, 26—31. X. 1986, s referatom »Telemetry of Electrical Heart Activity in Swimmers — A case Study« (u zajednici s *V. Medved* i *B. Volčanšek).*

U toku je njegovo istraživanje utjecaja plivanja na dimenzije srca, s time da je završeno dvogodišnje razdoblje praćenja, a rezultati se obrađuju. Osim toga,

nastavljeno je istraživanje rasta i razvoja školske djece, koje se već niz godina provodi kao longitudinalno istraživanje. Započeto je istraživanje utjecaja vitamina E na radnu sposobnost.

Ivan Prpić objavio je knjigu: Kirurgija, Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb, 1986, 488 str.

Sudjelovao je na Kongresu Njemačkog udruženja za bolesti dojke, München, 6. do 8. VI. 1986, s referatom »Breast reconstruction and recurrent disease«; na Internacionalnom kancerološkom kongresu u Budimpešti, 21. do 27. VIII. 1986. s referatom »Local recurrence and distant metastases as a problem in breast reconstruction«; na Internacionalnom kongresu za senologiju, Pariz, 1. do 4. IX. 1986, s referatom »Reconstruction of the breast and recurrence«, te na Godišnjem sastanku Lige za borbu protiv raka, Zagreb, 14. XI. 1986, s referatima »Kvadrantektomija kod raka dojke« i »Rekonstrukcija dojke nakon mastektomije«.

U toku je njegovo istraživanje receptorskih sustava i biosinteze bjelančevina u tumorima (nosilac projekta dr. S. Gamulin), i to proučavanje steroidnih receptora kod raka dojke s obzirom na prognozu bolesti liječenja. Također surađuje na projektu »Interferon u terapiji malignog melanoma kože« (nosilac akad. D Ikić); proučava i prati bolesnike s melanomom kože nakon prethodne terapije interferonom i operativnog zahvata.

Mladen Štulhofer objavio je: Hipoglikemije — Prikaz petero bolesnika s inzulinom i jednog s mezoteliomom pleure, *Liječ. vjesnik,* 1986, 182—185; Carcinoma of the pancreatoduodenal region-a decade of experience, *Materia Medica Polona,* 1986 (u tisku); Evaluacija alkalne fosfataze visoke molekularne mase u detekciji malignih ekstrahepatalnih bilijarnih opstrukcija, *Liječ. vjesnik,* 1986, (u tisku).

Sudjelovao je na Simpoziju o rekonstruktivnim zahvatima u kirurgiji, Beograd, 12—13. studenoga 1986. s koreferatom »Medicinska akademija SLD: Rekonstrukcije žučnih i pankreasnih kanala« i na Intersekcijskom sastanku kirurga Hrvatske i Slovenije, Novo Mesto, 5—7. listopada 1986, s koreferatom »Reoperacije na pankreasu i pankreatoduodenalnoj regiji«.

U toku je njegovo istraživanje kroničnog pankreatitisa i njegovog kirurškog liječenja.

V. RAZRED

ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za filološke znanosti imao je krajem 1986. godine 5 redovnih, 8 izvanrednih, 15 dopisnih i 9 članova suradnika.

Redovni članovi: Dalibor Brozović, Rudolf Filipović, Petar Guberina, Radoslav Katičić i Milan Moguš.

Izvanredni članovi: Stjepan Babić, Božidar Finka, Eduard Hercigonja, Antica Menac, Milan Ratković, Franjo Švelec, Vojmir Vinja i Josip Vončina.

Dopisni članovi: France Bezlaj, Henrik Birnbaum, Laszlo Hadrovics, Otto Höfler, Alfred Kracher, Miroslav Kravar, Tine Logar, František Mareš, Žarko Muljačić, Reinhold Olesch, Alexandru Rosetti, Pavao Tekavčić, Nikita I. Tolstoj, Oleg N. Trubačëv i Božidar Vidoeski.

Članovi suradnici: Željko Bujas, Branimir Glavičić, Josip Jernej, Anica Nazor, Valentin Putanec, Milivoj Sironić, Petar Šimunović, Antun Šojat i Olga Šojat.

Na sjednici Skupštine Akademije održanoj 11. ožujka 1986. izabrani su za redovne članove: Dalibor Brozović, Radoslav Katičić i Milan Moguš; za izvanredne: Stjepan Babić, Eduard Hercigonja i Josip Vončina; za dopisne: Henrik Birnbaum, Tine Logar, František Mareš, Pavao Tekavčić, Nikita I. Tolstoj i Božidar Vidoeski; za člana suradnika: Branimir Glavičić.

Dana 22. kolovoza umro je akademik Josip Torbarina, a dana 23. studenoga akademik Josip Hamm.

Tajnik Razreda je akademik *Milan Moguš*, zamjenik izvanredni član *Antica Menac.*

Tijekom 1986. godine održano je 7 redovitih, 1 izvanredna, 2 komemorativne i 1 svečana sjednica Razreda.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

— Tijekom 1986. godine Razred za filološke znanosti raspravljao je na svojim sjednicama o mnogim pitanjima iz područja znanstvene djelatnosti koju on pokriva.

— Na izvanrednoj sjednici Razred je utvrdio plan rada za srednjoročno razdoblje 1986—1990. i za godinu 1986.

— Na osnovi sporazuma s nasljednicom pokojnog akademika V. Gortana, Razredu je predana njegova rukopisna ostavština.

— Na nekoliko sjednica Razred je rješavao probleme i pitanja u vezi s radom na Dopunama Akademijina Rječnika hrvatskoga ili srpskog jezika.

— U nekoliko navrata raspravljano je o stanju u izdavačkoj djelatnosti i projektima Razreda, te o mogućnostima za pokretanje novih projekata u okviru Zavoda za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra.

— U vezi s izdavanjem razrednih edicija podnesene su prijave na natječaje SIZ-a VII i RZZR SRH za sufinanciranje.

— Nastavljajući i tijekom 1986. godine plodnu istraživačku djelatnost, Razred je u više navrata tražio od Uprave Akademije »imprimatur« za tiskanje svojih edicija.

— Tajnik Razreda akad. M. Moguš predstavio je izdanja Razreda iz prvog polugodišta 1986. na konferenciji za novinare.

— U nekoliko navrata članovi radne grupe za 3. i 4. knjigu Nacrta za gramatiku (voditelj akad. R. Katičić), raspravljali su o pitanjima u vezi s dovršenjem toga projekta. Zaključeno je da se 3. knjiga Nacrta za gramatiku priredi za tisak do kraja 1986. godine, a 4. knjiga do kraja godine 1987.

— Razred je prihvatio inicijativu Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju za izdavanje rukopisnog zbornika iz god. 1644. poznatog pod naslovom Pavlinska pjesmarica. Rukopis će obraditi i za tisak prirediti član suradnik V. razreda Olga Šojat i izv. član VIII. razreda Koraljka Kos.

— Razred je imenovao uređivački odbor za izdavanje rukopisa referata održanih na Međunarodnom znanstvenom skupu o jezičnim i stručnim pitanjima terminologije (21—22. XI. 1985). Za predsjednika je izabran izv. član S. Babić, a za članove izv. članovi B. Finka i A. Menac te akad. M. Moguš.

— Razred je raspravljao i donio zaključak o potrebi nastavljanja rada na izradbi novolatinskoga rječnika. S tim u vezi Razred će poduzeti potrebne mjere.

— Zbog bolesti akad. J. Hamma, urednika edicije »Stari pisci hrvatski«, Razred je za suurednika imenovao akad. M. Moguša.

— Raspravljajući o izdavačkoj djelatnosti, Razred je podržao inicijativu da Centar za znanstveni rad Akademije u Osijeku preuzme obvezu izdavanja Zbornika o Katančiću i Zbornika radova sa Znanstvenoga skupa »M. A. Reljković, vrijeme i djelo«. Ti će rukopisi biti uvršteni u postojeći niz objavljenih djela, jer pripadaju u područje Centra u Osijeku.

— U vezi s distribucijom izdanja Akademije, o čemu je raspravljao u nekoliko navrata, Razred je predložio Upravi da se autorima izdanja Akademije dodjeljuje 10 besplatnih autorskih primjeraka, a ne po dva, kao do sada. Uprava je taj prijedlog prihvatila.

Razmatrajući problem suizdavaštva i naglasivši izuzetno značenje kolanja znanstvenih informacija za znanstvenoistraživačku djelatnost, Razred je Upravi Akademije predložio da osigura dovoljan broj primjeraka, kako bi svaki član Akademije mogao dobiti sva Akademijina izdanja. S tim u vezi zatraženo je da se, unatoč ograničenu broju primjeraka, Benešićev Rječnik hrvatskoga književnog jezika i knjiga V. Vinje Jadranska fauna dodijele svim članovima Razreda za filološke znanosti.

— Razred je odlučio da u povodu 450. obljetnice smrti Šimuna Kožičića organizira znanstveni skup o njegovu djelu. Zatražena je suglasnost od Uprave Akademije i podnesena prijava za sufinanciranje SIZ-u VII. Za predsjednika organizacijskog odbora toga skupa izabrana je član suradnik A. Nazor, a za članove dr. J. Bratulić i izv. član F. Švelec.

— Zajedničkom incijativom V. i VI. razreda Upravi Akademije predloženo je da Akademija preuzme organiziranje međunarodnoga znanstvenog skupa o Ivanu Gunduliću godine 1989. S tim u vezi zaključeno je da izvanredni članovi F. Švelec i J. Vončina pripreme za tisak novo izdanje djela Ivana Gundulića za seriju »Stari pisci hrvatski«.

— Članovi Razreda sudjelovat će u radu znanstvenoga skupa u povodu 700. obljetnice Vinodolskog zakona godine 1988. U organizacijski odbor toga skupa Razred je izabrao izvanredne članove E. Hercigonju i J. Vončinu te člana suradnika A. Nazor.

— Zaključeno je da se znanstveni skup o etimologiji održi u lipnju 1987. godine. Za predsjednika organizacijskog odbora izabran je izv. član V. Vinja, za članove akademici D. Brozović, R. Filipović i M. Moguš te član suradnik P. Šimunović. Tajnica skupa je Maslina Katušić.

— Zbog bolesti izv. člana M. Ratkovića, koji se zahvalio na dužnosti, za predsjednika organizacijskog odbora znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo vrijeme« izabran je izv. član F. Hercigonja, a u odbor je kooptiran i izv. član J. Vončina.

— Umjesto M. Ratkovića za predsjednika organizacijskog odbora znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu« izabran je član suradnik A. Šojat.

— U vezi s obilježavanjem 200. obljetnice rođenja Vuka Stefanovića Karadžića zaključeno je da se 1987. godine održi svečana sjednica Razreda na kojoj će o temi »Vuk S. Karadžić i hrvatski književni jezik« govoriti akad. D. Brozović.

— Za govornika na komemorativnoj sjednici Razreda za filološke znanosti što će se 1987. održati u povodu prve obljetnice smrti akad. J. Hamma, Razred je izabrao akad. R. Katičića i izv. člana E. Hercigonju. Na komemorativnoj sjednici u povodu smrti akad. J. Torbarine govorit će akad. R. Filipović.

— Razred će u vremenu između 8. i 15. svibnja 1987. organizirati javno predavanje dopisnog člana Akademije prof. dr. Henrika Birnbauma na temu: »Novigrad and Dubrovnik: Two Slavic City Republics and Their Civilization«.

— U organizaciji Odbora za orijentalistiku Razreda za filološke znanosti nastavljeno je održavanje javnih predavanja u okviru »Orijentalističkih večeri«. Razred je dao suglasnost za teme javnih predavanja.

— Razred je za dodjelu nagrade za životno djelo predložio izv. člana V. Vinju.

— Za dodjelu nagrade »Božidar Adžija« za istaknuto znanstveno djelo Razred je predložio izv. člana S. Babića za knjigu »Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Nacrt za gramatiku«.

— Razred je za Nagradu AVNOJ-a predložio akad. R. Filipovića.

— Razred je za člana Savjeta Istraživačkog centra Akademije predložio izv. člana A. Menac.

— Na nekoliko sjednica davani su prijedlozi za suradnju s odgovarajućim akademijama izvan SFRJ.

— Dajući prijedloge i mišljenja u stvarima od obostranog interesa, Razred je surađivao s raznim institucijama izvan Akademije.

— Razred je komemorirao smrt svojih članova J. Torbarine i J. Hamma.

— Stalna je briga Razreda tijekom 1986. godine bila djelatnost stručnih odbora, čiji je rad usmjeravao i koordinirao.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

2. redovna sjednica, 10. ožujka 1986.

— *N. Kolumbić,* Povaljski prag u okviru problematike najranijega hrvatskog stihotvorstva, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa »800. obljetnica Povaljske listine i Povaljskog praga«, recenzent F, Švelec.

— *Ž. Mandić,* Obiteljski nadimci šokačkih Hrvata u Madžarskoj, za »Radove« Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima, recenzent B. Finka.

— *Ž. Mandić,* Obiteljski nadimci bošnjačkih Hrvata u Madžarskoj, za »Radove« Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima, recenzent B. Finka.

3. redovna sjednica, 14. travnja 1986.

— *A. Nazor,* Ćirilica i glagoljaši, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa »800. obljetnica Povaljske listine i Povaljskog praga«, recenzent E. Hercigonja.

— *F. Švelec* i *J. Vončina,* »Planine« Petra Zoranića, za ediciju Stari pisci hrvatski, recenzent M. Moguš.

4. redovna sjednica, 19. svibnja 1986.

— *R. Katičić,* Ilirski pokret i ilirski jezik, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa »150. obljetnica hrvatskog narodnog preporoda«, recenzent B. Finka.

— *M. Moguš,* Jezična koncepcija Iliraca, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa »150. obljetnica hrvatskog narodnog preporoda«, recenzent R. Katičić.

6. redovna sjednica, 6. listopada 1986.

— *D. Alerić,* Pogled na toponim Počitelj, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent V. Vinja.

— *A. Albijanić,* Obeležavanje kvantiteta u jednom putopisu Joakima Vujića, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *S. Babić,* Povratne zamjenice s gledišta rečeničnih dijelova, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Katičić.

— *E. Barić,* Hrvatsko-srpski elementi u djelima Havrijila Kosteljnika, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *I. Bauer,* Neke sintaktičke osobitosti u američkom novinskom tisku na hrvatskom jeziku. Interferencija na planu reakcije, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *M. Bratanić,* Dvojezični rječnik kao izvor informacija o stranoj kulturi, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *D. Budiša,* Croatica u djelu Lorenza Hervasa y Pandura, za časopis »Filologija«, broj 15, recenzent R. Katičić.

— *M. Filipović,* Neka značenja hrvatskog morfološkog instrumentala u prijevodu na strani jezik, za časopis »Filologija«, broj 14. recenzent R. Filipović.

— *A. Sulojdžić, B. Finka, P. Rudan* i *P. Šimunović,* Bazični vokabular otoka Korčule kao pokazatelj jezične mikroevolucije, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Šojat.

— *P. Guberina,* Govor i prostor, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *J. Gvozdanović,* Subject and Object in Serbo-Croatian and Evidence for Linguistic Theories, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *E. Hercigonja,* Acta croatica kao predmet književnopovijesnog studija, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *M. Ivić,* Jedan prilog problematici metafore, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *P. Ivić,* Funkcionalna nosivost prozodijskih sistema u kajkavskim govorima, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *M. Jauk-Pinhak,* Engleski elemenat u hinduskom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *D. Jutronić-Tihomirović,* Morfološke promjene u splitskom vernakularu, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent D. Brozović.

— *R. Katičić,* Prva gramatika Adolfa Vebera Tkalčevića, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent S. Babić.

— *D. Maček,* Neke osobine paratakse u hrvatskom ili srpskom i nekim germanskim jezicima, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *A. Menac,* Partitivni genitiv u ruskom i hrvatskom književnom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *M. Mihaljević,* Glagol *walk* i njegovi ekvivalenti u hrvatskom književnom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *A. M. Mlikotin,* Victorian Poetic Sensibility and T. S. Eliot, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *M. Moguš,* Križanićeve fonološke napomene o »hervatskoj otmini«, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Katičić.

— *P. Mrazović,* Rečenični obrasci u nemačkom i srpskohrvatskom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *V. Muhvić-Dimanovski,* O paralelnoj upotrebi posuđenica, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *G. Opačić* i *V. Pečjak,* The Effect of Motivation and Emotions upon Linguistic Structures, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *J. Orešnik,* The Obligatorium of Unemphatic Pronoun Subjects in the Germanic Languages, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *A. Peco,* Germanizmi u Vukovu Srpskom rječniku iz 1852, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *D. Pervaz,* Jedna semantička paralela: sh. *grdan* — eng. *great,* za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *S. Rakić,* O strukturi leksikona, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *S. Savić,* Psiholingvistika kod nas, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *A. Sekulić,* Hrvatski jezikoslovac Stjepan Vilov, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *M. Simundić,* Rukovet starih osobnih imena šibenskog kraja, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent V. Putanec.

— *A. Šojat,* O jeziku Matije Magdalenića, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *O. Šojat,* Neke napomene uz transkribiranje i objavljivanje kajkavskih tekstova, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *F. Švelec,* »Tumačenje blaženoga Hieronima« u Planinama Petra Zoranića, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *B. Tafra,* Razgraničavanje homonimije i polisemije, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent V. Putanec.

— *S. Težak,* Sibilarizacija u suvremenom hrvatskom književnom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Šojat.

— *M. Velčić,* Pragmatička dimenzija teksta, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *Z. Vince,* Mirko Divković i Tomo Maretić — takmaci u objavljivanju hrvatskih školskih gramatika, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent S. Babić.

— *V. Vinja,* Hibridni rezultati jezičnih dodira, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

— *Z. Vučetić,* Neke karakteristične sufiksalne tvorbe imenica u hrvatskom ili srpskom jeziku u odnosu na talijanski jezik, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *P. Vučković,* Prilog semantičkoj analizi imenica u srpskohrvatskom jeziku, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *J. Vončina,* Dijalekti u kontaktu — jedna od bitnih pojava u jeziku starije hrvatske književnosti, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *S. Vukušić,* Mjesni i književni likovi ekonima i njihovih etnika i ktetika u puljskoj općini, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent B. Finka.

— *D. Zečević,* Nek je svašta, za zbornik radova sa znanstvenog skupa o M. A. Reljkoviću, recenzent J. Kekez.

— *S. Žepić,* O jednoj »kontrastivnoj« gramatici iz godine 1851, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent A. Menac.

— *M. Žic-Fuchs,* Leksička kontrastivna analiza i rječnici, za časopis »Filologija«, broj 14, recenzent R. Filipović.

Objavljene edicije

1. *S. Babić,* Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Nacrt za gramatiku. Urednik B. Finka, Zagreb 1986, 551 str.

2. *R. Katičić,* Sintaksa hrvatskoga književnog jezika. Nacrt za gramatiku. Urednik R. Filipović, Zagreb 1986, 529 str.

3. *R. Filipović,* Teorija jezika u kontaktu. Urednik V. Vinja, Zagreb 1986, 322 str.

4. *J. Vončina* (priredio), Djela Petra Hektorovića. Urednici M. Deanović i J. Hamm, Zagreb 1986, 151 str.

5. *V. Vinja,* Jadranska fauna. Etimologija i struktura naziva, I. i II. Urednik R. Filipović, Split 1986, 1037 str.

6. »Filologija«, broj 13. Urednik R. Filipović, Zagreb 1985, 262 str.

7. Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, sv. III. Urednik B. Finka, Zagreb 1986.

Edicije u tisku

1. *I. M. Brlek,* Joakim Stulli, dubrovački leksikograf.
2. *J. Hamm,* Hrvatska proza Marulićeva vremena II.
3. *F. Švelec* i *J. Vončina,* »Planine« Petra Zoranića.
4. »Onomastica jugoslavica«, broj 12.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Razreda za filološke znanosti i franjevačkog samostana na Trsatu održan je od 25. do 28. rujna 1986. u Zagrebu, Rijeci i Kanfanaru znanstveni skup »Franjo Glavinić i njegovo vrijeme«. U radu skupa sudjelovalo je 25 referenata. U povodu održavanja skupa u franjevačkom samostanu na Trsatu priređena je izložba rukopisnih i tiskanih djela Franje Glavinića, a u njegovu rodnom Kanfanaru otkrivena je spomen-ploča.

Predviđeno je da se referati sa skupa objave u posebnom zborniku.

U organizaciji Razreda za filološke znanosti i Zavoda za znanstveni rad Akademije iz Varaždina od 26. do 27. studenoga 1986. održan je u Varaždinu znanstveni skup »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«. U radu skupa sudjelovalo je 13 referenata, a rad skupa pratili su brojni uzvanici i znanstveni radnici. Predviđeno je da se referati sa skupa objave u posebnom zborniku.

Komemorativne sjednice

Dana 14. travnja u palači Akademije održana je komemorativna sjednica Razreda za filološke znanosti u povodu obljetnice smrti akad. V. Gortana. Sjednicu je otvorio tajnik Razreda akad. M. Moguš, a o životu i djelu akademika Veljka Gortana govorio je član suradnik Akademije M. Sironić.

Dana 7. listopada 1986. u palači Akademije Razred je održao komemorativnu sjednicu Razreda u povodu prve obljetnice smrti akad. Z. Škreba. Uvodnu riječ održao je tajnik Razreda akad. M. Moguš, a o akademiku Zdenku Škrebu, njegovu životu i djelu, govorio je akad. R. Katičić.

Svečane sjednice

Dana 3. studenoga 1986. u palači Akademije održana je svečana sjednica Razreda za filološke znanosti u povodu 450. obljetnice »Planina« Petra Zoranića.

Uvodnu riječ održao je razredni tajnik akad. M. Moguš, a o Petru Zoraniću i o značenju i mjestu njegova romana »Planine« u našoj književnosti i kulturi govorio je izv. član F. Švelec.

Odlikovanja i nagrade

Član suradnik B. Glavičić primio je nagradu Filozofskog fakulteta u Zadru za trideset godina rada na toj ustanovi te nagradu grada Zadra za postignute rezultate u godini 1986.

Izbor u članstvo drugih akademija

Akad. D. Brozović izabran je za člana Makedonske akademije nauka i umjetnosti izvan radnog sastava.

1. Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: V. Barac-Grum, Ž. Bjelanović, D. Brozović, R. Filipović, B. Finka, V. Jakić-Cestarić, I. Kalinski, M. Lončarić, M. Menac, M. Moguš, P. Šimunović, A. Šojat, S. Težak, J. Vončina S. Vukušić i V. Zečević.

Predsjedništvo Odbora: B. Finka, predsjednik, A. Šojat, potpredsjednik, M. Lončarić i V. Zečević, tajnici, ostali članovi: D. Brozović, R. Filipović, M. Moguš, P. Šimunović i S. Težak.

1. Tijekom 1986. godine održane su dvije sjednice Odbora i jedna sjednica Predsjedništva. Posebna je pažnja posvećena radu na dijalekatskoj geografiji, koja obuhvaća ove teme: Općeslavenski lingvistički atlas (OLA), Evropski lingvistički atlas (ELA) i Hrvatsko-srpski dijalektološki atlas (HsDA).

2. Utvrđeno je da su za OLA i ELA izvršeni svi zadaci koji proistječu iz međunarodnih obveza: priređene su karte s refleksima »jata« i nazalnih samoglasnika za OLA (ukupno 12 karata, izradili B. Finka i A. Šojat) i izrađuje se jedna nova karta za ELA (D. Brozović). Naši su predstavnici (D. Brozović, B. Finka, M. Menac-Mihalić i A. Šojat) sudjelovali u radu konferencije Jugoslavenske komisije OLA, održane u Aranđelovcu, i u radu konferencijâ Međunarodne komisije OLA, održanih u Berlinu (D. Brozović i B. Finka) i u Moskvi (D. Brozović, B. Finka, A. Šojat).

3. Od preostala 82 punkta za HsDA u toku su godine ispitana 3 punkta: Sali (B. Finka), Dubrovnik (A. Šojat), Peteranec (M. Lončarić). Kako su sredstva za taj rad osigurana, Odbor će se založiti da se terensko istraživanje intenzivira. Napravljena je preliminarna razdioba neistraženih punktova na zainteresirane dijalektologe.

4. Razmatrana su neka organizacijska pitanja u vezi s radom na lingvističkoj geografiji, posebno mogućnost da se taj rad uključi kao tema u zadatke Zavoda za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra.

5. Imajući u vidu dalje održavanje znanstvenih skupova, Odbor je razmatrao tematiku idućeg skupa, o odnosu: dijalekat — književni jezik.

2. Odbor za onomastiku

Predsjednik Odbora je P. Šimunović, tajnik D. Brozović-Rončević, a članovi su Odbora: B. Finka, V. Jakić-Cestarić, R. Katičić, M. Moguš, V. Putanec, D. Raguž, I. Gostl, A. Šojat, N. Vajs, V. Vinja i V. Zečević.

U godini 1986. Odbor je djelovao preko Razreda za filološke znanosti Akademije, a posebno su njegovi članovi radili na ovim zadacima:

1. Nastavljeno je ispisivanje povijesne toponimijske građe u okviru projekta »Povijesni toponimijski rječnik SR Hrvatske«, koji se radi u Zavodu za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra.

2. Objavljena je onomastička bibliografija za god. 1981—1982, a u tisak je predan rukopis onomastičke bibliografije za god. 1982—1984.

3. Retrospektivna onomastička bibliografija dobila je dio potrebnih sredstava za objavljivanje na natječaju za društveno vrijednu knjigu i od republičkih onomastičkih odbora.

4. Obranjena je doktorska disertacija Antroponimija Rakovice i predviđa se njezino objavljivanje.

5. U tisku su rukopisi 12. knjige »Onomastica jugoslavica«.

Odbor je imao dva sastanka na kojima su izvršene prijave referata iz SR Hrvatske za VII. jugoslavensku onomastičku konferenciju na Kosovu ujesen 1987. i provedene su pripreme radi sudjelovanja na Međunarodnoj konferenciji za slavensku onomastiku 1987. u Novom Sadu, te na 16. međunarodnom onomastičkom kongresu u Lavalu (Kanada). Odbor je obavio i ostale tekuće poslove.

3. Odbor za leksikografiju

Predsjednik Odbora je R. Filipović, tajnice su D. Malić i B. Tafra, a članovi su Odbora: V. Barac-Grum, Ž. Bujas, B. Finka, J. Jernej, M. Lončarić, A. Menac, M. Menac-Mihalić, M. Moguš, A. Ptičar, V. Putanec, P. Šimunović, A. Šojat, V. Vinja, J. Vončina i V. Zečević.

Tijekom 1986. godine Odbor je održao dvije sjednice na kojima je raspravljao o tekućim zadacima i organizaciji rada na pojedinim rječnicima. Surađivao je s Međuakademijskim odborom za leksikografiju, a posebno na pripremama III. jugoslavenske konferencije o leksikografiji i leksikologiji koja je održana u Sarajevu od 19. do 21. studenoga 1986. Na toj su konferenciji sudjelovali članovi Odbora i održali nekoliko referata.

Budući da je u 1985. godini Odbor raspravio kriterije za izradu Priručnog etimološkog rječnika i donio konkretne zaključke o načinu izrade rječnika, Odbor je prodiskutirao i nadopunio koncepciju Priručnog etimološkog rječnika hrvatskoga ili srpskog jezika koju je predložio dr. V. Putanec i zaključio da predloži Razredu za filološke znanosti da se unutar Zavoda za lingvistička istraživanja zasnuje projekt koji bi se financirao iz sredstava osnovnog programa Akademije i RZZR SRH.

U godini 1986. Odbor je dalje radio na nekoliko svojih osnovnih zadataka. Redovito je pratio rad na rječnicima koji se izrađuju za Akademiju i vodio brigu o organizaciji rada na rječnicima koji se izrađuju u Zavodu za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra kao posebni projekti, i to Rječnik čakavskoga narječja, Rječnik hrvatskih kajkavskih govorâ, Povijesni toponimijski rječnik SRH, Etimološki rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku i Hrvatsko ili srpsko-ruski frazeološki rječnik.

4. Odbor za orijentalistiku

Predsjednik je Odbora R. Katičić, tajnik M. Jauk-Pinhak, a članovi su R. Filipović, V. Devidé, M. Ždralović i Z. Matišić.

Odbor za orijentalistiku nastavio je tijekom 1986. godine s održavanjem Orijentalističkih večeri i pripremio teme za njihovo dalje održavanje. Dana 1. listopada 1986. u okviru Orijentalističkih večeri dr. Alexandar Berzin (SAD) održao je predavanje pod naslovom: »What is Tantra?«

Dana 8. prosinca 1986. Odbor je organizirao zajednički posjet izložbi Kyōto — cvijet kulture Japana, pod stručnim vodstvom gospođice Amemiye Mutsuko, kustosa muzeja Kozu Kobunka Kaikan u Kyōtu.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Dalibor Brozović objavio je: Afrički jezici, jezici u Africi, jezici za Afriku, *Književna smotra*, 17/2, Zagreb 1986, 95—113; Jezična i pravopisna previranja u Hrvatskoj na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće (O jednom razvojnom zaokretu u hrvatskome književnom jeziku), *Jezik*, 33/1, Zagreb 1986, 1—15.

U toku je njegov istraživački rad u području povijesti hrvatskoga književnog jezika, balto-slavenske problematike, sociolingvistike.

Rudolf Filipović objavio je: Hrvatski toponimi u engleskim putopisima 16. stoljeća, Zbornik referata i materijala V. jugoslavenske onomastičke konferencije, ANU BiH, Sarajevo 1985, 5—10; Pseudoanglicisms in European Languages, Studia Linguistica Diachronica et Synchronica, Mouton de Gruyter, Berlin — New York 1985 (izašlo 1986), 249—255; Croatian Dialects in the United States: Sociolinguistic Aspects, *Folia Slavica*, Columbus, USA, 1986, 278—292; The Beginnings of Lexicography in Croatia, The History of Lexicography, Benjamins, Amsterdam & Philadelphia 1986, 60—69.

U toku je njegov istraživački rad u području lingvistike jezičnih dodira, kontrastivne lingvistike, na proučavanju hrvatskih dijalekata u SAD i na izradi Etimološkog rječnika anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku i Etimološkog rječnika anglicizama u evropskim jezicima.

Petar Guberina objavio je: Svjedočanstvo o postanku crnaštva, *Književna smotra*, XVII/59—60, Zagreb 1986; Lingvistika govora, *Govor*, 1, Zagreb 1986; Prve faze razvoja slušanja i govora po Verbotonalnoj metodi (na španjolskom), *APANDA*, Cartagena 1986.

U toku je njegov istraživački rad u području lingvistike govora, prvenstveno u području povezanosti između govora i prostora, te u području historijata crnaštva.

Radoslav Katičić objavio je knjigu: Novi jezikoslovni ogledi, Školska knjiga, Zagreb 1986, 340 str. Objavio je i ove radove: Die Anfänge des kroatisches Staates, Die Bayern und ihre Nachbarn, Teil 1, Wien 1985, 299—312; Jezik pismenosti na tlu Hrvatske, Katalog izložbe »Pisana riječ u Hrvatskoj«, Zagreb 1986, 21—30; L'évolution de la langue littéraire sur le territoire linguistique serbo-croate, *Revue des études slaves*, 57/4, Paris 1985, 667—673; O čem se zapravo radi, *Jezik*, 33/4, Zagreb 1986, 113—116; Pisac i jezik, *Republika*, 3—4/XLII, Zagreb 1986, 397—401; Ispraviti pravьdo, *Wiener slawistisches Jahrbuch*, 31, 1985, 41—46.

Istraživački rad u toku: Književnost i pismenost ranoga hrvatskog srednjovjekovlja. Terminologija i frazeologija praslavenskoga mita, obreda i prava.

Milan Moguš objavio je: Napomene o Vitezovićevu jeziku, *Zadarska revija*, 2, Zadar 1986, 145—154.

U toku je njegov istraživački rad u području kompjutorske obrade hrvatskih književnih tekstova. Kao suautor izradio je u 1986. godini kompjutorsku konkordanciju Zoranićevih Planina. Nastavljen je rad na projektu »Rječnik čakavskog narječja«.

Eduard Hercigonja objavio je: Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja, Katalog izložbe »Pisana riječ u Hrvatskoj«, Zagreb 1986, 39—80; Glagoljaštvo i srednjovjekovna hrvatska kultura, *Kulturni radnik*, 5, Zagreb 1985, 73—90; Glagoljaštvo. Nacrt za enciklopedističku obradu, *Republika*, 1—2/XLII, Zagreb 1986, 136—156.

Istraživački rad u toku: Rad na istraživanju jezika hrvatske književnosti srednjega vijeka. Priprema knjigu Začinjavci (antologija tekstova hrvatske srednjovjekovne književnosti).

Miroslav Kravar objavio je: O hrvatskom imenu sirmijske mučenice Anastazije, *Zadarska revija*, 34, 1985, 533—535; Gdje je Kambus: O zagubljenoj historijskoj drami Ivana Meštrovića, *Danas*, 204, 1986, 46; Čakavsko-hrvatski heksametar u Vitezovićevu »Odiljenju sigetskom«, Sigetska epopeja od Karnarutića do Vite-

zovića (zbornik), Zadar 1986, 129—144; O logičkom naglašavanju riječi u hrvatsko-srpskom jeziku, *Jugoslovenski seminar za strane slaviste*, 36, Novi Sad 1986, 61—71; Zur Herkunft der slavischen Futurperiphrase *budu* + Infinitiv, Festschrift für H. Bräuer, *Slavistische Forschungen*, 53, München 1986, 273—283; Vrijeme opravdalo odluku (u povodu 30-godišnjice Filozofskog fakulteta u Zadru), *Vjesnik*, 46/14044, 13.

U toku je njegov istraživački rad u području klasičke metrike, homeroidne epike, akcentologije i sintakse.

Pavao Tekavčić objavio je: La formazione delle parole nell'istroromanzo rovignese contemporaneo, II dio, *L'Italia Dialettale*, 48, N. S. XXV, 1985, 35—133; Lessicografia istroromanza ieri, oggi, domani, *Revue de Linguistique Romane*, 50, 1986, 5—35; Un intuizione importante: »Qualche ... elaborazione del latino .... forse ... propria e indigena dell'Istria«, u: G. I. Ascoli, Attualità del suo pensiero a 150 anni della nascita, Atti del XIII Incontro Culturale Mitteleuropeo, Gorizia, 24—25 novembre 1979, Licosa, Firenze 1986, 149—158; O prevođenju »neprevedivoga«, *Strani jezici*, 2, Zagreb 1986, 74—81; Gli idiomi retoromanzi negli »Elementi di linguistica romanza« di Petar Skok, *Ladinia*, 9, 1985, 47—54; La formazione delle parole nella »Descrizione dei Mesi« di Josèf Butačon, u: Raetia Antiqua et Moderna, W. Theodor Elwert zum 80. Geburtstag, Tübingen 1986, 481—498.

U toku je njegov istraživački rad u području sintaktičkoga, semantičkog, pragmalingvističkog i tekstolingvističkog studija istroromanskih tekstova, prvenstveno u antologiji »Istria Nobilissima«, te historijskoga studija tih govora.

Stjepan Babić objavio je: Sustav u sufiksalnoj tvorbi glagola, *Književni jezik*, 15/2, Sarajevo 1986, 97—105; Deutsche Lehnwörter in der kroatischen Literatursprache, Festschrift für Herbert Bräuer, Köln—Wien 1986, 1—13.

U toku je njegov istraživački rad na skupljanju, proučavanju i sređivanju građe za rječnik ekonima, njihovih etnika i ktetika, i suradnja na trećoj knjizi nacrta za gramatiku hrvatskoga književnog jezika.

Božidar Finka objavio je: Ima li pridjev sveobuhvatan komparaciju, *Jezik*, 33, 120—121; Naglasak riječi duhala, *Jezik*, 33, 121—122; Govor virovitičkoga kraja, Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 329—338 (u suradnji s M. Lončarićem).

U toku je njegov istraživački rad u području lingvističke geografije, posebice suradnja na Općeslavenskom i Evropskom lingvističkom atlasu i Hrvatsko-srpskom dijalektološkom atlasu; rad u području istraživanja čakavskoga narječja i na vođenju projekta »Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika«.

Antica Menac objavila je: Hrvatskosrpsko-češko-slovački frazeološki rječnik (u suautorstvu), *Mali frazeološki rječnici*, 2, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1986, 1—158; Slavjanskij genitiv v sovremenom russkom i horvatskoserbskom jazikah, *Russkij jazik za rubežom*, 3, Moskva 1986, 84—87.

U toku je njezin istraživački rad u području kontrastivne analize ruskog i hrvatskog književnog jezika i istraživanja hrvatske frazeologije.

Franjo Švelec objavio je: Satiričko u djelu Mavra Vetranovića, Zbornik vo čest na Blaže Koneski, Univerzitet »Kiril i Metodij«, Skopje, Filološki fakultet, Skopje 1984, 495—502 (izašlo iz tiska krajem 1985); Korelacija izraza i umjetničke ideje u Karnarutićevim spjevovima, Zbornik o sigetskoj epopeji, Hrvatsko filološko društvo Zadar i Senjsko muzejsko društvo, Zadar 1986, 15—20.

U toku je njegov istraživački rad u području starije hrvatske književnosti.

Vojmir Vinja objavio je: Etimološki prilozi čakavskoj aloglotiji, II, *Čakavska rič*, XIII/2, Split 1985 (objavljeno 1986), 3—14; Autour des Statuta Polae A. 1431, Quelques remarques et reinterpretations, *Linguistica*, XXV, Ljubljana 1985 (objavljeno 1986), 53—70.

U toku je njegov istraživački rad u području proučavanja dalmatskih sastavnica u hrvatskom ili srpskom jeziku te na uspostavljanju korpusa za Dalmatski etimološki rječnik.

Josip Vončina objavio je: Nejasna mjesta u Karnarutićevu Vazetju Sigeta grada, *Umjetnost riječi*, XXX/1, Zagreb 1986, 63—88; O naglasnoj problematici književne baštine (s osobitim obzirom na tekstove čakavske narječne osnovice), *Mogućnosti*, XXXIV/1—3, Split 1986, 6—19 (također: zbornik *Dani Hvarskog kazališta*, XII, Split 1986, 30—46); Slovenski onomastikon u ranim hrvatskim prijevodima Vorančevih romana Požganica i Jamnica, *Obdobja*, 7, Ljubljana 1986, 42—47; O jezičnim kontaktima u Karnarutićevom Vazetju Sigeta grada, *Zadarska revija*, XXXV/2, Zadar 1986, 119—127 (također: Zbornik o sigetskoj epopeji, Zadar 1986, 21—29).

U toku je njegov istraživački rad u području hrvatskoga književnog jezika od kraja 15. do početka 19. stoljeća, jezika ozaljskog kruga, hrvatskih kajkavskih pisaca 19. stoljeća te u području istraživanja načela suvremene transkripcije starije hrvatske književnosti.

Željko Bujas objavio je: Lexicographical Implications of the Contrastive Analysis of Prefixation in English and Croatian, *SRAZ*, XXIX—XXX, Zagreb 1984—1985, 5—30.

U toku je njegov istraživački rad na prikupljanju i analizi građe o američko-britanskim vokabularskim razlikama, izgradnji hrvatsko-engleske leksikografske i leksikološke datoteke kao i na prikupljanju građe za Rječnik američkog društva i civilizacije.

Branimir Glavičić obavio je: M. Marulić, Institucija I — De institutione bene vivendi per exempla sanctorum, I, Književni krug, Split 1986, 445 str.; M. Marulić, Pouke za čestit život s primjerima, Globus, Zagreb 1986, 577 str.; Marulićev Evanđelistar kao književna umjetnina, *Mogućnosti*, 34/4—5, Split 1986, 380—382.

U toku je njegov istraživački rad na II. i III. svesku Marulićeve De institutione.

Josip Jernej objavio je: Osservazioni sulla pausa sintattica, *Linguistica*, XXV, Ljubljana 1985, 45—52 (objavljeno 1986).

U toku je njegov istraživački rad u području kontrastivnog proučavanja sintakse hrvatskoga ili srpskog i talijanskog jezika te u području komparativne frazeologije govornog jezika hrvatsko-talijansko-njemačke.

Anica Nazor objavila je: Zbornik Hvala Krstjanina. Transkripcija i komentar, Svjetlost — ANU BiH, Sarajevo 1986, 777 str.; Cijena glagoljskih kodeksa iz 14. i 15. stoljeća, Zbornik vo čest Blaže Koneski, Skopje 1984, 193—201; The Old Testament in Croato-glagolitic manuscript Translation, *Proceedings of the Ninth World Congress of Jewish Studies*, Division D, volume I, Hebrew and Jewish Languages. Other Languages, Jerusalem 1986, 69—75; Josip Tandarić, *Slovo*, 36, Zagreb 1986; Obilježavanje 1100. obljetnice Metodijeve smrti u Jugoslaviji, *Slovo*, 36, Zagreb 1986.

U toku je njezin istraživački rad na građi za Rječnik općeslaveskog književnog jezika (crkvenoslavenskog) hrvatske redakcije.

Valentin Putanec objavio je: Gajeva latinica na po puta, *Vjesnik*, Sedam dana, 7. XII. 1985, str. 12; Postanak toponima Stenjevec, *Župa uznesenja Marijina Stenjevec*, Zagreb 1985, 7—9; Novi prilozi za povijest hrvatskih inkunabula 15. stoljeća, *Čakavska rič*, 13, 1985, 3—56; Stjepan Ivšić (1884—1962) kao etimolog, *Rasprave Zavoda za jezik IFF*, 10—11, Zagreb 1985 (1986), 133—140; Hungarizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku (L. Hadrovics, Ungarische Elemente in Serbocroatischen, Budimpešta 1985), *Jezik*, 33, 1985—1986, 88—93.

U toku je njegov istraživački rad na izradi Dopuna ARj, francusko-hrvatskog i hrvatsko-francuskog rječnika te u području etimoloških studija.

Milivoj Sironić objavio je: Grčka vježbenica (u suautorstvu), Školska knjiga, 8. izdanje, Zagreb 1986, 173 str.; Ezopove basne (priredio novo izdanje), Mladost, Zagreb 1986, 165 str.

U toku je njegov istraživački rad u području postsokratovske filozofije.

Petar Šimunović objavio je: Istočnojadranska toponimija, Logos, Split 1986, 307 str.; Prezimena i naselja u Istri, narodnosna statistika u godini oslobođenja, Istarska naklada, I. knjiga, Rijeka—Pula 1985, 314 str.; II. knjiga, Rijeka—Pula 1985, 336 str. (u suautorstvu s J. Bratulićem); Svensk-Kroatiskt Lexikon, Stockholm 1985, 570 str. (suradnja u obradi); Šklavunske naseobine u južnoj Italiji i naša prva zapisana bugaršćica, *Narodna umjetnost*, 21, Zagreb 1984 (1986), 53—68; Prvotna simbioza Romana i Hrvata u svjetlu toponimije, *Rasprave Zavoda za jezik IFF*, 10—11, Zagreb 1984—1985, 147—200; Mozaik istarskih govora, *Istra*, 3—4, Pula 1985, 66—72; Na marginama toponomastičkog proučavanja Istarskog razvoda, Festschrift für H. Bräuer, Bohlau Verlag, Köln—Wien 1986, 565—574; Antroponimijske značajke s kraja XII. i početka XIII. stoljeća na građi Povaljske listine, Zbornik referata i materijala V. jugoslavenske onomastičke konferencije, *Posebna izdanja ANU BiH*, LXX, Odjeljenje društvenih nauka, 13, Sarajevo 1985, 187—191; Okrugli stol »Folklor i usmena komunikacija«, *Narodna umjetnost*, 21, Zagreb 1984 (1986), 56; Trajko Stamatoski kao onomastičar, *Literaturen zbor*, 32/5, Skopje 1985, 11—19; Božidar Finka — o 60. godišnjici života i 30. godišnjici znanstvenog rada, *Rasprave Zavoda za jezik IFF*, 10—11, Zagreb 1984—1985, 5—10; »Ôči ditînstva«, predgovor zbirci Lucije Rudan »Druge bruške pisme«, Zagreb 1986, 3—4; Pazinski govor u pjesmama »Dušâ mažurâna« Rudolfa Ujčića, pogovor, Pula 1986, 57—59; Imenoslovar — znamenja kao putokaz naših životnih kretanja, *Politika ekspres*, 11. IX. 1986, str. 8; objavljeno 60 priloga u feljtonu »Naša prezimena«, *Slobodna Dalmacija* od 27. VI. 1986. do 7. IX. 1986; to isto u feljtonu *Novo doba*, *Haymarket*, Sidney, Australija (objavljivanje u toku).

U toku je njegov istraživački rad u području povijesne onomastike.

Olga Šojat nastavlja svoj istraživački rad u području književne djelatnosti u sjevernoj Hrvatskoj 18. stoljeća.

Antun Šojat objavio je: Stara kajkavska leksikografija, Univerzitet »Kiril i Metodij« i Filološki fakultet Skopje, Skopje 1984, 253—269; Međudijalekatski odnosi u autohtonim govorima na području općine Duga Resa, *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, MS, XXVII—XXVIII, Novi Sad 1984—1985, 253—269; Prva objavljena gramatika kajkavskoga književnog jezika, *Rasprave Zavoda za jezik IFF*, 10—11, Zagreb 1984—1985, 201—221; Govori u općini Duga Resa, Zbornik Duga Resa (Radovi iz dalje prošlosti, NOB-a i socijalističke izgradnje), Historijski arhiv Karlovca, Karlovac 1986, 42—62.

U toku je njegov istraživački rad u području leksikografije i leksikologije, dijalektologije i povijesti jezika.

VI. RAZRED

ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za suvremenu književnost imao je krajem 1986. godine 9 redovnih, 9 izvanrednih, 9 dopisnih i 11 članova suradnika.

Redovni članovi: Mirko Božić, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Živko Jeličić, Vjekoslav Kaleb, Jure Kaštelan, Ranko Marinković, Petar Šegedin i Dragutin Tadijanović.

Izvanredni članovi: Rafo Bogišić, Zvane Črnja, Aleksandar Flaker, Jure Franičević Pločar, Slavko Mihalić, Slobodan Novak, Matko Peić, Vladimir Popović i Šime Vučetić.

Dopisni članovi: Matej Bor, Oskar Davičo, Blaže Koneski, Bratko Kreft, Mihajlo Lalić, Mladen Leskovac, Vesna Parun, Josip Vidmar i Aleksandar Živančević.

Članovi suradnici: Ivan Aralica, Josip Barković, Nikola Batušić, Maja Bošković-Stulli, Frano Čale, Branko Hećimović, Dubravko Jelčić, Nedjeljko Mihanović, Nikola Milićević, Miroslav Šicel i Oto Šolc.

Na Skupštini Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti održanoj 11. ožujka 1986. izabrani su za dopisne članove Mihajlo Lalić, Vesna Parun i Aleksandar Živančević. Za člana suradnika izabran je Ivan Aralica.

Tajnik Razreda je izvanredni član *Rafo Bogišić.*

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom 1986. godine održano je pet redovitih i jedna komemorativna sjednica. Na sjednicama Razreda raspravljalo se o raznim tekućim pitanjima i poslovima iz života i rada Razreda. Redovito je raspravljano o izdavačkoj djelatnosti (»Rad«, »Forum«, Benešićev Rječnik hrvatskoga književnog jezika i Sabrana djela Iva Vojnovića), odnosno o edicijama s kojima je ovaj Razred neposredno povezan.

U zajednici s Centrom za kulturu općine Koprivnica u jesen 1987. Razred će u Koprivnici organizirati jednodnevni znanstveni skup o Mihovilu Pavleku Miškini. U ime Razreda za članove organizacijskog odbora izabrani su: akad. I. Frangeš i članovi suradnici M. Šicel i N. Mihanović.

Razred će u idućoj godini aktivno sudjelovati u organizaciji znanstvenog skupa o Janku Poliću Kamovu u povodu 100. obljetnice pjesnikova rođenja. U ime Razreda na skupu, koji će se održati na Rijeci, sudjelovat će akad. I. Frangeš, izv. član Z. Črnja i član suradnik M. Šicel.

Razred će također aktivno sudjelovati na Nazorovim danima koji će se u budućnosti svake godine održavati na Braču. Za članove — predstavnike ovog Razreda u odborima ove priredbe izabrani su: akademici I. Frangeš i Ž. Jeličić, izvanredni članovi J. Franičević Pločar i Z. Črnja i član suradnik N. Mihanović.

Povodom prve godišnjice smrti akad. M. Matkovića 12. lipnja 1986. održana je komemoracija. Na komemoraciji su govorili akad. I. Frangeš, izv. član M. Peić i član suradnik N. Batušić.

Povodom 80. obljetnice rođenja akad. D. Tadijanovića Razred je 13. ožujka 1986. priredio svečani javni sastanak. O pjesniku Tadijanoviću govorio je akad. I. Frangeš, a pjesme D. Tadijanovića čitali su dramski glumci Nada Subotić i Zlatko Crnković.

Na prvoj sjednici Razreda održanoj 10. siječnja 1986. prihvaćen je okvirni plan djelatnosti Razreda za razdoblje 1986—1990, a na petoj sjednici održanoj 11. prosinca 1986. donesen je plan rada za 1987. godinu.

Zajedno s Razredom za filološke znanosti Razred je inicirao da se u organizaciji Akademije u proljeće 1989. održi međunarodni znanstveni skup i svečanost povodom 400. obljetnice rođenja Ivana Gundulića.

Znanstveno-književne veze

Nastavljena je suradnja s Madžarskom akademijom znanosti iz Budimpešte o temi »Hrvatsko-madžarske književne veze«. Također je ponovno osigurana suradnja Zavoda za književnost i teatrologiju s Književnim muzejom »Petöfi« iz Budimpešte.

Kao gost Razreda u Zagrebu je boravila ugledni i značajni prevodilac književnih djela s hrvatskog ili srpskog jezika na poljski Maria Krukowska-Zielińska, koja dovršava prijevod Krležinih »Zastava«.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom 1986. godine

U toku 1986. godine tiskano je 12 brojeva, odnosno 6 dvobrojeva časopisa »Forum« Razreda za suvremenu književnost.

Objavljen je »Rad« Razreda za suvremenu književnost, broj 21 (uredio akad. M. Franičević).

Objavljena su 4 prva sveska Rječnika hrvatskoga književnog jezika Julija Benešića.

Edicije pripremljene za tisak

Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 1—2/1987.

»Rad« Razreda za suvremenu književnost, knjiga 22 (urednik akad. I. Frangeš).

Rječnik hrvatskoga književnog jezika Julija Benešića, svezak 4—8.

Znanstveni skupovi

Znanstveni skup o Hanibalu Luciću organiziran u zajednici s Razredom za filološke znanosti održan je u Hvaru u okviru književno-kulturne i znanstvene manifestacije »Dani hvarskog kazališta« od 8. do 10. svibnja 1986. U radu skupa od članova Razreda sudjelovali su: M. Franičević, N. Batušić, R. Bogišić i N. Milićević. Istom prilikom 8. svibnja održan je na Hvaru recital poezije Hanibala Lucića i ostalih pjesnika hvarskog renesansnog kruga. Recital su izveli studenti treće godine Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu.

Članovi Razreda aktivno su sudjelovali na znanstvenom skupu o Josipu Kozarcu koji je u organizaciji Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima održan 19. i 20. prosinca 1986. godine. Od članova Razreda na simpoziju su sudjelovali akad. M. Franičević, kao potpredsjednik Akademije i tajnik Razreda izv. član R. Bogišić. Referate su čitali izv. član M. Peić i članovi suradnici M. Šicel, N. Mihanović i D. Jelčić.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

Na 5. sjednici Razreda održanoj 11. prosinca 1986. prihvaćen je rukopis Vlatka Pavletića »Muški život« (monografija o prozi Matka Peića). Recenzent je bio član suradnik N. Mihanović.

Odlikovanja i nagrade

Izv. član M. Peić primio je za knjigu »Evropske skitnje« Goranovu nagradu za 1986. godinu; za tridesetogodišnji rad u novinama Srebrnu plaketu »Vjesnika«, za tridesetogodišnji rad na Televiziji Zagreb, te za književni rad »Rujansku nagradu dana oslobođenja Požege«, Općinske skupštine Sl. Požega.

Član suradnik M. Šicel primio je nagradu »Davorin Trstenjak« za životno djelo.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Ivo Frangeš objavio je knjigu: Nove stilističke studije, Globus, Zagreb 1986, 480 str. U ljetnom semestru 1985/86. predavao kolegij Povijest jugoslavenskih književnosti u Istituto Universitario Orientale u Napulju. Na Sveučilištu u Trstu održao dva predavanja: Razvoj ilirskog pokreta (19. XI) za studente slavistike i Moja prevodilačka iskustva (12. XI) za konsekutivne i dijakrone prevodioce. Radio je na projektu povijesti novije hrvatske književnosti. U tu svrhu dovršio sinoptički pregled ukupne hrvatske književnosti (600 str.)

Marin Franičević objavio je: Izabrana djela, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1986: Eseji i rasprave; Na putu za novi Grad; Sve masline; Nastanjene uvale; Povijest hrvatske renesansne književnosti (dvije knjige); Studije o stihu.

Petar Šegedin objavio je roman: Vjetar, Globus, Zagreb 1986, 420 str.

Dragutin Tadijanović objavio je peto, prošireno izdanje knjige izabranih pjesama: Prsten, sa 65 slikovnih priloga i gramofonskom pločom, u biblioteci Arion, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1985 (372 str.), a u izdanju Jugotona objavljena mu je LP gramofonska ploča: Šuti, srce, u samoći, kad naviru uspomene; autor govori 40 svojih pjesama u vlastitom izboru, urednik Ljerka

Marković-Gotovac (ploča je predstavljena 21. veljače 1986. u foajeu Hrvatskog narodnog kazališta). U izboru i redakciji Erosa Sequija, s predgovorom I. Frangeša, objavljeno je 75 njegovih pjesama u talijanskom prijevodu, dvojezično: Sjena života / L'ombra della vita, Izdavački centar Rijeka, Rijeka 1986 (244 str.). Knjigu pjesama: Kruh svagdanji (1982—1986), s pogovorom Tonka Maroevića, objavilo je izdavačko poduzeće Naprijed, Zagreb 1986 (96 str.). U Đakovu je, o 20. obljetnici »Đakovačkih vezova«, bila od 5. do 15. srpnja 1986. izložba u povodu izlaska knjige pjesama Kruh svagdanji i Katalog te izložbe s faksimilom autorova autografa: Cvijet sa groba Luke Botića.

Rafo Bogišić objavio je: Nacrt za periodizaciju hrvatske pastorale, Dani hvarskog kazališta, XII, Split 1986, 24—29; Trublja Slovinska Vladislava Mančetića, *Zadarska revija*, XXXV/2, 1986, 155—164; Marulićeva hrvatska djela, Uvod u izdanje Marulićevih Pouka za čestit život s primjerima, Globus, Zagreb 1986, XXIV—XXXI; Narodnosni pridjev u djelima hrvatskih renesansnih pjesnika, *Jezik*, 33/5, 1986, 129—136.

Na simpoziju o Hanibalu Luciću povodom 500. obljetnice pjesnikova rođenja a u okviru »Dana hvarskog kazališta« u svibnju 1986. godine održao referat »Kako se Hanibal Lucić razvijao«. Na simpoziju održanom u studenom u Varaždinu a povodom 400. obljetnice prve tiskane knjige u Varaždinu (1586) održao referat pod naslovom »Humanizam u sjevernoj Hrvatskoj«

Zvane Črnja objavio je knjigu: Šćavuni (Zašto si tužan Clovio? i Marule moj), Istarska naklada, Pula 1986, 350 str. Također je uredio VII. kolo biblioteke Istra kroz stoljeća. Surađivao je u časopisima »Istri« (Pula), »Dometima« (Rijeka), »La battana« (Rijeka), u »Nedjeljnoj Dalmaciji« (Split), na Radio-Zagrebu i na Televiziji Zagreb.

Matko Peić objavio je u zbornicima i časopisima: Đakovština (putopis u Zborniku »Đakovački vezovi«, Đakovo 1986); San u Chopin-ekspresu, (putopis po Poljskoj, *Studio*, kolovoz, 1986; Skitati sa srcem (intervju), *Svijet*, kolovoz, 1986; Evropa u kimonu (esej o hrvatsko-japanskim odnosima u umjetnosti), *Studio*, listopad 1986.

U novinskom tisku objavio je članke: Moj profesor Becić, u povodu 100. godišnjice slikareva rođenja, *Večernji list* (svibanj); Meštrov halucinatorij, u povodu 80. godišnjice rođenja kipara V. Radauša, *Vjesnik* (svibanj); Pisac skitnje riječi, intervju, *Vjesnik* (lipanj); Osijek — šarm zločina ornamenta, intervju, *Vjesnik* (srpanj); Čovjek i umjetnik, u povodu smrti akademika kipara Ivana Sabolića, *Vjesnik* (srpanj); Slikarica Zdenka Pexidr-Srića, u povodu 100. godine rođenja, *Vjesnik* (srpanj); Isplaka života i čistota izraza, intervju, *Radničke novine* (kolovoz); Vladimir Becić — slikar života i reda, feljton, *Vjesnik* (nastavci od 8. do 22. kolovoza); Orden za pastel, uz retrospektivnu izložbu slikarice A. Krizmanić, *Vjesnik* (listopad).

Govorni nastupi: Kako sam pisao Evropske skitnje?, Gradska biblioteka, Zagreb (veljača); Kako su nastale Evropske skitnje?, govor u povodu dodjeljivanja Goranove nagrade u Lukovdolu (lipanj); Moja putopisna metoda, Narodno sveučilište, Kutina (rujan); Premijera dramatiziranog teksta Naftaš iz Volodera po putopisnom romanu Crno zlato, u Narodnom sveučilištu u Repušnici (rujan); Kako riječima portretiram hrvatske umjetnike XIX. i XX. stoljeća?, Gradska biblioteka, Zagreb (listopad); Kako sam postao putopisac Evropskih skitnja?, Požega, dvorana Općin-

ske skupštine, Požega (listopad); Fenomen crteža u svijetu i u našoj umjetnosti, Jugoslavenski simpozij Dva stoljeća crtanja, Akademija likovnih umjetnosti i Arhitektonski fakultet, Zagreb (prosinac).

Tijekom 1986. godine prikazao je oko sto deset portreta likovnih umjetnika i književnika u emisiji TV-kalendar na zagrebačkoj Televiziji, te priredio zasebne emisije: Josip Račić, televizijski esej (ožujak), Vladimir Becić, televizijski esej (lipanj), Zašto likovno i književno surađujem s Televizijom, intervju (lipanj); Temelji modernog putopisa? (lipanj); Ljubav na putu — skitnje po Gorskom kotaru, Lici, Baniji i Kordunu, putopis (srpanj); U povodu smrti akademika slikara Vjekoslava Paraća (kolovoz).

Radio-Zagreb emitirao mu je priloge »Kakva su knjiga Evropske skitnje?« (lipanj) te »Knjiga Evropske skitnje jest knjiga skitnje riječi« (lipanj).

Vesna Parun objavila je knjigu pjesama Ponornica, počasno izdanje, Čačak 1986, 61 str. i bibliofilsku mapu Tiha pjesma Zagreb 1986 (sa Z. Pozaić). Također je izvedena prvonagrađena radio-igra za djecu Suncokret na pučini. U tisku je knjiga proznih (esejističkih i polemičkih) te pjesničko-satiričkih tekstova Pod muškim kišobranom, Zagreb, Globus. Održala je petnaestak samostalnih recitala po svim republikama te 3 recitala uz samostalnu slikarsku izložbu u zagrebačkoj INI te dvije značajne tribine u Društvu književnika Hrvatske: O kruhu i govoru te Dis, anđeo podzemlja.

Ivan Aralica objavio je roman: Graditelj svratišta, Znanje, Zagreb 1986.

Nikola Batušić objavio je knjigu: Hrvatska drama 19. stoljeća, Logos, Split 1986, 558 str.; objavio je ove znanstvene priloge: Theatre literature in Yugoslavia, *Scena, English issue*, 9, Novi Sad 1986, 220—223; Kajkavska drama s obzirom na uzore i dosege, Dani hvarskog kazališta, XII, Split 1986, 112—119. i Ivo Hergešić: Zapisi o teatru (uredio i pogovor te komentare napisao), HDKKT, Zagreb 1986.

Maja Bošković-Stulli objavila je knjigu: Što nikad nije bilo... Usmene pripovijetke i predaje, Školska knjiga, Zagreb 1986; Pričanja o životu, u zborniku »Književni rodovi i vrste«, I, *Teorijska istraživanja*, 3, Beograd 1985 (izišlo 1986), 137—164; Osvrt na knjigu Erzählgut der Kroaten in Stinatz, *Fabula*, 26/3—4, Berlin—New York 1985 (izišlo 1986), 356—360. U pripremi je rad za kolekciju »Istra kroz stoljeća«, knjiga Zakopano zlato Hrvatske, usmene pripovijetke, predaje i legende iz Istre.

Frano Čale objavio je knjige: Classici e Moderni della letteratura italiana (Paessi scelti con notizie introduttive, commenti e una rassegna storica dal verismo ad oggi), Liber, Zagreb 1968[3] (s M. Zorićem); Baldesar Castiglione, Dvoranin, prijevod, predgovor i komentari, CEKADE, Zagreb 1986.

U zbornicima i časopisima objavio je: Comedia dell'arte i hrvatska komedija sedamnaestog stoljeća u Dubrovniku, *Mogućnosti*, 1—3, Split 1986, 20—43; isto, Dani hvarskog kazališta, Split 1986, 47—77; Affinités précoces (o Pirandellu u Jugoslaviji), Théâtre en Europe, 10, Paris 1986, 81—84; Saba e Tadijanović, gemelli inconsapevoli, *Atti del Convegno Internazionale »Il punto su Saba«*, Trieste 1985, 91—95; Pabirci tragom Držićeva jezika, *Dubrovački horizonti*, 26, Zagreb 1986, 93—96; Per una retta interpretazione di Marino Darsa, u zborniku Miscellanea Picchio, Roma 1986, 528—537; Castiglioneova »Knjiga o dvoraninu« i njezini odjeci u Hrvata, *Dubrovnik*, 1/2, Dubrovnik 1986, 56—71; Baldesar Castiglione, Izbor iz »Knjige o dvoraninu«, prijevod, isto, 72—97; Carlo Goldoni, Zaljubljenici (Gli Innamorati), prijevod, prikazuje Zagrebačko kazalište mladih; Carlo Goldoni, Moskar (Il Ventaglio), prijevod i adaptacija, prikazuje Kazalište Marina Držića.

U travnju 1986. na Sveučilištu u Heidelbergu održao predavanje o Marinu Držiću u evropskom kontekstu; isti mjesec na Sveučilištu u Mannheimu održao predavanje o Hrvatskoj komediji u 17. stoljeću. U svibnju 1986. kao gost Sveučilišta u Varšavi održao predavanja o Marinu Držiću. U rujnu 1986. predsjedavao završnoj sjednici Međunarodnog simpozija »Filologia ed esegesi petrarchesca fra tre e cinquecento«, Trst — Gorica.

Dubravko Jelčić objavio je: Tin Ujević, Opojnost uma. Misli i pogledi. Priredio (izabrao, uvodne obavijesti napisao, kazalo i tumač imena i pojmova te izvore sastavio), August Cesarec, Zagreb 1986, 620 str.; Stilske oznake Kosorovih drama, *Mogućnosti*, XXXIV/1—3, 87—95, Split, siječanj—ožujak 1986, isto i u zborniku »Dani hvarskog kazališta«, XII, Književni krug, Split 1986, 130—140; Suvišna knjiga (Milo Dor, Posljednja nedjelja), *Gordogan*, VII/19, Zagreb, svibanj—lipanj 1985 (srpanj 1986), 308—311; Krajolik s obiteljskim stablima (Nedjeljko Fabrio, Vježbanje života), *Gordogan*, VII/19, Zagreb, svibanj—lipanj 1985 (1986) 320—323.

Nastavlja s istraživanjem građe o hrvatskoj književnosti u Slavoniji tijekom 18. stoljeća.

Nedjeljko Mihanović objavio je: 150. Jahrestag der kroatischen nationalen Wiedergeburt, *Most*, 4, Zagreb 1985, 14—22; Slike iz prošlosti (J. B. Marušić, Prsten, 1985), *Slobodna Dalmacija*, Split, 13. III. 1986; Tin u novom ruhu, *Naša knjiga*, 19—20, Zagreb, svibanj 1986, 10—11; Filozofična liričnost. Ljerka Schiffler-Premec, Između nas riječ, Zagreb 1985 (listopad 1986), *Naša knjiga*, 21—22, Zagreb listopad 1986, 64—65.

Priredio je i uredničkim napomenama popratio ove knjige: August Cesarec, Majka Božja Bistrička, Sabrana djela, sv. VI, Zagreb 1986; Tin Ujević, Hrvatska mlada lirika, Lelek sebra, Kolajna, Auto na korzu, Izabrana djela, sv. I; Ojađeno zvono, Žedan kamen na studencu, sv. II; Pjesme neuvrštene u zbirke 1909—1935, sv. III; Pjesme neuvrštene u zbirke 1936—1955, sv. IV; Postuma — Pjesme, Pjesnička proza, Crteži s kavanskog mramora, sv. V, Zagreb 1986.

Nikola Milićević objavio je: Ponoćne prikaze, Biblioteka Revija, Osijek 1985 (izašlo iz tiska u 1986, 110 str. U Vjesniku, Panorama subotom, objavio je Raznježeni realist trpka pera (Sto godina knjige Đalskoga Pod starim krovovima).

Miroslav Šicel objavio je: Rana poetska faza Ante Kovačića, *Radovi zavoda za slavensku filologiju*, 20, Zagreb (za godinu 1985), 1—8; O dramskoj književnosti u razdoblju ilirizma, *Mogućnosti*, XXXIV/1—3, Split 1986, 45—51; Antun Barac i njegovo djelo, predgovor knjizi Antun Barac, O književnosti (izbor tekstova i uvodni esej M. Šicel), Školska knjiga, Zagreb 1986, 7—263 (Predgovorni esej, str. 7—19). Radi na knjizi: Roman hrvatskog realizma.

VII. RAZRED

ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija i sastav

Razred za likovne umjetnosti imao je krajem 1986. godine devet redovnih, osam izvanrednih, dvanaest dopisnih i osam članova suradnika.

Redovni članovi: Cvito Fisković, Drago Galić, Lavoslav Horvat, Edo Kovačević, Andre Mohorovičić, Kruno Prijatelj, Nikola Reiser, Josip Seissel i Frano Šimunović.

Izvanredni članovi: Vojin Bakić, Boris Dogan, Ljubo Ivančić, Branko Fučić, Želimir Janeš, Radovan Nikšić, Zlatko Prica i Ante Vulin.

Dopisni članovi: Božidar Jakac, Leo Junek, Ksenija Kantoci, Milan Konjović, Antun Motika, Omer Mujadžić, Miodrag Protić, Edo Ravnikar, Gabrijel Stupica, Slavko Šohaj, Kamilo Tompa i Kenzo Tange.

Članovi suradnici: Ana Deanović, Igor Emili, Ferdinand Kulmer, Mirko Marković, Velimir Neidhardt, Sena Sekulić, Melita Viličić i Vinko Zlamalik.

Tajnik Razreda za likovne umjetnosti je akademik *Edo Kovačević,* a zamjenik tajnika je izvanredni član *Boris Dogan.*

Na izbornom zasjedanju Skupštine Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 11. ožujka 1986. za redovne članove izabrani su: Edo Kovačević i Nikola Reiser, za izvanredne članove izabrani su: Radovan Nikšić i Ante Vulin, za dopisnog člana izabran je Milan Konjović, a za člana suradnika Vinko Zlamalik.

Dana 15. siječnja 1986. godine u Parizu preminuo je u 89. godini dopisni član Jean Cassou, 25. lipnja 1986. godine u 65. godini preminuo je izvanredni član Ivan Sabolić, a 4. kolovoza u 82. godini preminuo je akademik Vjekoslav Parać.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

U godini 1986. održano je 7 redovitih sjednica članova Razreda za likovne umjetnosti te niz radnih sastanaka pojedinih odbora i komisija.

Na nekoliko sjednica raspravljalo se o izboru novih članova, o izdavačkoj djelatnosti, o organiziranju izložbi članova Razreda, planirala su se sredstva za istraživačke projekte u godini 1986.

Izvještaji te važniji zaključci i prijedlozi doneseni na sjednicama Razreda za likovne umjetnosti:

Razredno je vijeće raspravljalo i donosilo zaključke o pitanjima s područja unapređivanja umjetničke i kulturne djelatnosti i s područja znanstvene obrade teorijske problematike umjetničkog, arhitektonskog, urbanističkog i restauratorsko-konzervatorskog rada.

— Raspravljen i sastavljen je izvještaj o radu u izvještajnoj godini te plan rada za godinu 1987.

— Razredno je vijeće provodilo svoju djelatnost u općim okvirima rada Jugoslavenske akademije.

— Doneseni su zaključci o raspodjeli sredstava za znanstvenoistraživački rad, za izdavačku djelatnost i organiziranje priredbi s područja umjetnosti i kulture.

— Razvijala se suradnja između pojedinih ustanova Akademije, zavoda za zaštitu spomenika kulture te zaštite prirode kao i galerijskih, muzejskih i restauratorskih ustanova i ostalih institucija takvih i sličnih namjena.

— Na 1. redovitoj sjednici Razreda održanoj 26 veljače 1986. godine za »Nagradu grada Zagreba« predložena je posmrtno akad. Anđela Horvat, uz obrazloženje da je dio svog znanstvenog i kulturnog rada posvetila području sjeverne Hrvatske, a posebno gradu Zagrebu.

— Na istoj sjednici za dodjelu »plakete i povelje ZAVNOH-a« za 1986. godinu, predložen je izv. član B. Dogan.

— Osnovan je Organizacijski odbor za obilježavanje 100. obljetnice rođenja Vladimira Becića. Na 2. redovitoj sjednici održanoj 1. travnja 1986. godine izabrani su u navedeni odbor članovi Razreda: akademici A. Mohorovičić, E. Kovačević, N. Reiser i F. Šimunović, te izvanredni članovi B. Dogan, V. Bakić i Z. Prica.

— Na 3. redovitoj sjednici održanoj 29. svibnja 1986. godine izabran je akad. K. Prijatelj, kao predstavnik i referent za znanstveni skup posvećen 100. god. rođenja Ljube Karamana.

— U Organizacijski odbor o epidemiološkim istraživanjima shizofrenije u SR Hrvatskoj na 4. redovitoj sjednici održanoj 18. rujna 1986. godine izabrani su akad. D. Galić te izvanredni članovi V. Bakić, B. Fučić, Ž. Janeš i R. Nikšić.

— Izabrani su i predstavnici u Zbor radnih ljudi Moderne galerije. Na 5. redovitoj sjednici održanoj 11. studenog 1986. godine izabran je akad. A. Mohorovičić, a izv. član B. Dogan za zamjenika.

— Akad. A. Mohorovičić i član suradnik A. Deanović predstavnici su Razreda u komisijama za Provedbeni urbanistički projekt »Park Maksimir«.

— Na istoj sjednici, na prijedlog članova Odjeljenja tehničkih nauka ANU BiH-a, izabran je izv. član A. Vulin kao predstavnik Razreda za prvi skup arhitekata akademika jugoslavenskih akademija koji će se održati u Sarajevu.

— Predložen je izv. član B. Fučić za dodjelu republičke nagrade znanstvenim radnicima. Njegova trajna zasluga je sustavnost u terenskim istraživanjima, osobito u unutrašnjosti Istre i na otocima Cresu i Lošinju, u područjima i terenima koji su dotad bili slabo istraživani, premda bogati kulturnopovijesnim spomenicima i lokalitetima.

— Dana 22. rujna održan je sastanak članova Organizacijskog odbora »Izložbe arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti« i jednoglasno su izabrani članovi Izvršnog odbora u sastavu: akademici L. Horvat, J. Seissel i D. Galić,

izvanredni članovi R. Nikšić i A. Vulin, te član suradnik V. Neidhardt. Pripremni radovi već su u toku, a izložba radova članova arhitekata akademika, održala bi se ujesen 1987. godine.

— Članovi Razreda sudjelovali su na proslavama, kongresima, savjetovanjima i sl. Među inim:

— akad: K. Prijatelj sudjelovao je na znanstvenim skupovima i održao referate: — Slikarstvo romanike i gotike u Dalmaciji, simpozij »Hrvatska u srednjem vijeku«, Pariz — Sorbonne 6. prosinca 1985. — Slikarstvo zapadnoevropskih stilova u Boki od 15. do 19. stoljeća, simpozij »Spomenici Boke kotorske i turizam«, Herceg-Novi 21. ožujka 1986. godine. — Ljubo Karaman i slikarstvo 15. i 16. stoljeća u Dalmaciji, Simpozij o akademiku Ljubi Karamanu, Zagreb, 11. lipnja 1986. god. — Minijature Razmilovićevih korala i slikarstvo baroka u Dalmaciji, Znanstveni skup o glazbi baroka u Hrvatskoj, Osor 10. kolovoza 1986. godine. Održao je također i predavanja: — Slikarstvo 15. i 16. stoljeća u Dalmaciji, u organizaciji Umjetničke galerije i Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu, Sarajevo 22. i 23. svibnja 1986. godine. — U povodu 100. obljetnice smrti Ljube Karamana, u organizaciji Društva prijatelja kulturne baštine u Splitu, Split 6. svibnja 1986. godine. — Matej Ponzoni-Pončun, u organizaciji Filozofskog fakulteta u Ljubljani, 6. studenog 1986. godine.

— Izv. član A. Vulin održao je predavanje u krakovskoj Politehnici »Projekti i realizacije«, listopad 1986. godine.

— Akad. A. Mohorovičić sudjelovao je tijekom 1986. godine na slijedećim znanstvenim skupovima i simpozijima: — Prometno povezivanje Jadrana s posebnim osvrtom na Zadar, Zadar, održao je referat: Povijesno nasljeđe zadarske regije; — Jadranski turizam u prostoru i vremenu, Zagreb, referat: Kulturnohistorijske vrijednosti Jadrana; — Znanstveni skup o životu i djelu Vladimira Becića, Zagreb i Slav. Požega, referat u Zagrebu: Pojava V. Becića u krugu evropskih kulturnih i umjetničkih strujanja, referat u Slav. Požegi: Pojava V. Becića na sceni evropskog slikarstva; — Franjo Glavinić i njegovo vrijeme, Zagreb, referat: F. Glavinić kao pojava u našoj kulturnoj prošlosti; — Znanstveni skup posvećen akad. V, Žgancu, Čakovec, referat: O vrijednosti narodne umjetnosti; — Znanstveni skup prigodom 400. obljetnice tiskanja prve knjige, Varaždin, referat: Kulturni aspekt pojave tiskarstva; — Jugoslavenski simpozij Dva stoljeća nastave crtanja, Zagreb, referat: Civilizacija i kultura čovječanstva u crtežima.

Komemoracija

Dana 17. prosinca 1986. godine održan je u palači Jugoslavenske akademije komemorativni sastanak u spomen zaslužnog dugogodišnjeg člana akademika Anđele Horvat. O životu i radu preminulog člana govorili su akad. K. Prijatelj i izv. član B. Fučić.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom 1986:

»Rad«, broj 423, knj. XIII, odgovorni urednik akad. A. Mohorovičić, likovni urednik akad. E. Kovačević, autor dr. Ana Deanović (prilozi: Vesna Barbić, Mirna Kump i Ivan Martinčić) — Meštrovićeva arhitektura.

»Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti, broj 57, uređuje redakcijski odbor, odgovorni urednik akad. E. Kovačević.

Edicije pripremljene za tisak:

— Spomenica posvećena akad. M. Detoniju, odgovorni urednik akad. A. Mohorovičić.

— Izbor iz djela Marina Tartaglie, odgovorni urednik akad. D. Galić.

— »Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti, broj 58, uređuje redakcijski odbor, odgovorni urednik akad. E. Kovačević.

— Spomenica posvećena akad. A Horvat, odgovorni urednik izv. član B. Fučić.

Recenzije rukopisa:

— *O. Švajcer,* Likovna umjetnost u Osijeku u 19. st. — Slikarstvo i crtačka škola i Adolf Waldinger — slikarski realist i romantičar, prihvaćeno na 3. sjednici Razreda, održanoj 29. svibnja 1986. godine, recenzent član suradnik V. Zlamalik.

— *A. Krejačić,* Rodna kuća Franje Kuhača, prihvaćeno na 3. sjednici održanoj 29. svibnja 1986. godine, recenzent izv. član R. Nikšić.

— *A. Mutnjaković,* Josip Pičman, prihvaćeno na 4. sjednici održanoj 18. rujna 1986. godine, recenzent akad. J. Seissel.

Odbori Razreda

U okviru Razreda za likovne umjetnosti djelovao je Redakcijski odbor časopisa »Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti u sastavu: E. Kovačević (odgovorni urednik), J. Seissel i F. Šimunović.

Funkcije članova Razreda

Članovi Razreda izabrani su i sudjeluju u radu ovih odbora i ustanova:

— akad. A. Mohorovičić potpredsjednik je Akademije, predsjednik Odbora za narodni život i običaje Akademije, zastupnik je u Društveno-političkom vijeću Sabora SR Hrvatske, član je Republičke konferencije SSRNH, predsjednik je Odbora za društvena pitanja religije Republičke konferencije SSRNH. Član je odbora za gradnju NSB, član odbora za gradnju Sveučilišne klinike »Zagreb«, član Odbora i potpredsjednik Ocjenjivačkoga suda za podizanje spomenika maršala Tita u Zagrebu, član Komisije za zaštitu spomenika kulture RSIZ-a kulture te član Ravnateljstva Hrvatskog glazbenog zavoda;

— akad. D. Galić voditelj je Majstorske radionice likovnih umjetnosti Jugoslavenske akademije;

— akad. A. Mohorovičić i član suradnik Ana Deanović, članovi su Međunarodnog odbora za stručnu terminologiju;

— član suradnik V. Zlamalik predsjednik je Društva povjesničara umjetnosti SR Hrvatske;

— izv. član A. Vulin član je Međuakademijskog odbora za industrijalizaciju stambene gradnje i unapređivanje stanovanja;

— izv. članovi N. Reiser i B. Dogan predstavnici su Jugoslavenske akademije u Savjetu radne organizacije Muzejskog prostora na Jezuitskom trgu.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Cvito Fisković objavio je: Ljubo Karaman, *Mogućnosti*, XXXIV/4—5, Split 1986, 252—259; Popis ukradenih umjetnina u SRH u toku posljednjih godina, *Danas*, br. 219, Zagreb 29. IV—6. V. 1986, 36; Radoslav Duhović, Skulpturen und Zeichnungen, Ausstellung, Vorwort, Zürich 1986, 1—7; Odabrana djela u knjizi Lj. Babić — C. Fisković, Izabrana djela pet stoljeća hrvatske književnosti, 124, 165—325:

U toku je istraživački rad na staroj renesansnoj hortikulturi u Dalmaciji, istražuje Bogišićevo zanimanje za hortikulturu, o njegovim vrtovima u Cavtatu i Dubrovniku. Napisao je referat za znanstveni skup »O povijesnom nasljeđu vrtne umjetnosti nekih područja i mjesta u Jugoslaviji«, koji će se održati u Varaždinu. Ispitivao je arhivsku građu i spomenike Trogira u doba narodnog preporoda 19. st. i prijavio referat o graditeljstvu tog vremena za znanstveni skup »O narodnom preporodu u Trogiru«, koji se održao u prosincu 1986. Kao dopisni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine priprema rad »Srednjovjekovna zvona u Lurni« za časopis »Hercegovina« u Mostaru; Kao član SANU istražuje i priprema rad »Slike o Boki kotorskoj slikara F. Karačaja iz 19. st.«

Drago Galić istraživački radi na višestambenim objektima s malim stanovima, specifični primjeri. Radi na monografiji likovnih umjetnika.

Edo Kovačević, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, imao je samostalnu izložbu u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu u prosincu 1985, kojom prigodom je bila i prikazana monografija »Edo Kovačević«. U povodu 120. obljetnice Jugoslavenske akademije sudjelovao je na skupnoj izložbi radova članova Razreda za likovne umjetnosti u Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu od 5. ožujka do 8. travnja 1986. godine. Ista izložba održana je tijekom 1986. godine u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu. Sudjelovao je i na skupnoj izložbi u povodu 40. godišnjice Društva hrvatskih umjetnika u Društvenom salonu »Karas« u Zagrebu, od 20. studenog do 20. prosinca 1986. godine.

Andre Mohorovičić objavio je: Ranosrednjovjekovni kulturni medij na tlu Evrope i pojava slavenske pismenosti i književnosti, *Kulturni radnik*, XXXVIII/5; Kulturno povijesno značenje Virovitice, Zbornik Virovitica, 1986; Povijesno nasljeđe zadarske regije, Zbornik Zadar, 1986.

U toku je znanstvenoistraživački rad na temi racionalni i organski sustav u konstituciji naselja i gradova na tlu Hrvatske, te povijesni razvoj arhitekture na području Hrvatske.

Kruno Prijatelj objavio je: Pončunova pala sv. Jacinta u Korčuli, *Peristil*, XXV—XXVI/27—28, Zagreb 1984/85, 177—184; Uz nove restauratorske zahvate u Trogiru i u Dubrovniku, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 25, Split 1985, 185—198; Slikarstvo renesanse u Dalmaciji i Istri, u knjizi: Ivančević — Prijatelj — Horvat — Šumi, Renesansa u Hrvatskoj i Sloveniji, Jugoslavija i Spektar, Beograd—Zagreb 1985, 62—81; Neki problemi o slikama i oltarima u samostanu male braće u Dubrovniku, Samostan male braće u Dubrovniku, Dubrovnik—Zagreb 1985, 497—516; Slika Francesca Potenze u samostanu sv. Franje u Splitu, *Kulturna baš-*

tina, XI/16, Split 1985, 57—60; Umjetnički profil slikara Blaža Jurjeva, Blaž Jurjev Trogiranin, katalog, predgovor, Split — Zagreb 1986—1987, 9—17.

U toku 1986. godine nastavio je svoja istraživanja na povijesti umjetnosti Hrvatske s posebnim obzirom na Dalmaciju, obrađujući mnoge probleme i objelodanjujući nepoznata djela, naročito od 14. do 19. stoljeća.

U ožujku 1986. godine izabran je za inozemnog člana »Ateneo veneto« u Veneciji, a u travnju 1986. god. za inozemnog člana »Istituto veneto di Scienze, Lettere ed Arti« u Veneciji.

Nikola Reiser, uz stvaralački i umjetnički rad u atelijeru, imao je samostalne izložbe: Galerija »Sebastian« Beograd od 11. rujna do 6. listopada 1986 god.; Galerija »Amadeo« Zagreb, od 25. svibnja do 15. lipnja 1986; Galerija »Sebastian« Varaždin, 10. prosinca do 7. siječnja 1987. godine. Sudjelovao je i izlagao na skupnim izložbama: Kolonija »Slavino proljeće«, rujan 1986. god.; Izložba radova članova slikara i kipara Razreda za likovne umjetnosti JAZU u Zagrebu od 5. ožujka do 8. travnja 1986. u Strossmayerovoj galeriji i tijekom godine u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu.

Josip Seissel u prostorijama vlastitog studija priredio izložbu svojih recentnih crteža u tušu; rujan, listopad 1986. godine.

Frano Šimunović zanima se umjetničkim i stvaralačkim radom u atelijeru. Sudjelovao na izložbi: Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU, Strossmayerova galerija, Zagreb, ožujak i travanj 1986, zatim tijekom godine izložba se održavala u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu.

Vojin Bakić uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, radi na natječaju za spomenik Josipu Brozu Titu. Primio je drugu nagradu na pozivnom natječaju za spomenik Augustu Šenoi.

Boris Dogan, uz kreativni i umjetnički rad u atelijeru, imao je samostalne izložbe: Sarajevo, Muzej XIV. zimskih olimpijskih igara (slike 1980—1986) od 11. travnja do 25. travnja 1986. god.; Labin, Narodni muzej, lipanj 1986; Zavičajni muzej Rovinj, srpanj 1986; Galerija narodnog sveučilišta, Rovinj, kolovoz 1986; Etnografski muzej Istre, Pazin, kolovoz 1986; Izložbeni salon Pula, rujan 1986. Sudjelovao je i na skupnoj izložbi radova članova slikara i kipara Razreda za likovne umjetnosti JAZU od 5. ožujka do 8. travnja u Zagrebu, Strossmayerova galerija, zatim tijekom godine ista izložba bila je u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu. Sudjelovao je svojim radovima u likovnoj koloniji »Zeleni otok«. Izlagao je u prosincu u Osijeku i Baranji.

Za svoj stvaralački rad primio je Plaketu ZAVNOH-a.

Branko Fučić objavio je: L'antica cattedrale di Santa Maria di Ossero, Acta Congressus Mariologici-Mariani Internationalis Caesaraugustae (Zaragoza) anno 1979 celebrati, vol. VI, Rim 1986, 277—290; Im Grenzbereich der Glagoliza und Kyriliza, *Die Slawischen Sprachen*, 8, Salzburg 1985, 41—51; Mošćenice (esej o Mošćenicama, izdanja na hrvatskom, njemačkom, talijanskom i engleskom jeziku), Turistički savez, Opatija 1986.

U toku je nastavak istraživanja srednjovjekovnog zidnog slikarstva u Istri, hrvatskog glagolizma, te povijesti opatije sv. Lucije kod Baške na Krku (mletački katastik).

Ljubo Ivančić, uz umjetnički rad u atelijeru, sudjelovao je na izložbama: Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU, Strossmayerova galerija, Zagreb ožujak, travanj 1986; ista izložba u travnju i svibnju bila je u

Berlinu, zatim Beogradu, Skopju i Splitu; »40 godina Saveza udruženja likovnih umjetnika Jugoslavije« — 1946—1986, Galerija jugoslavenskog portreta, Tuzla 24. IV. — 24. V. 1986; 40 godina saveza udruženja likovnih umjetnika Jugoslavije 1946—1986, Umjetnička galerija Dubrovnik 24. VI. — 25. VII. 1986; XXVI. anale »Između mitskog i stvarnog«, Istarska sabornica, Poreč, ljeto 1986; Izložba rovinjske kolonije, Zavičajni muzej, Rovinj 27. VII. — 15. VIII. 1986.

Želimir Janeš, uz stvaralački i umjetnički rad u atelijeru sudjelovao na izložbama: Izložba slikara i kipara članova Razreda za likovne umjetnosti od ožujka do prosinca u Zagrebu, Berlinu, Beogradu, Skopju i Splitu; Izložba 40. godišnjice SULNJ-a u Tuzli od travnja do svibnja 1986; Izložba Likovne generacije, od travnja do listopada u Željeznom, Beču, Mariboru, Zagrebu i Dubrovniku; Izložba slika i male plastike Striegl-Janeš u tvorničkoj sali Radonja u Sisku od srpnja do kolovoza 1986. god.; Likovna izložba »More, ljudi, obala« u Primoštenu i Šibeniku od srpnja do rujna 1986; Likovni stvaraoci Siska u Buzetu od 9. rujna do 15. studenog 1986; Izložba male plastike u Galeriji Rotonda u Zaprešiću, studeni i prosinac 1986.

Radovan Nikšić objavio je: Fremde Einflüsse auf die Entwicklung kroatischer Architectur (1840—1940), *Der Architekt*, November 1986.

U toku je istraživački rad na izradi studije »povijest građevinarstva«. Ova tema je vrlo skromno obrađivana u svijetu, i to uglavnom samo određena područja građevinarstva. Radi nadalje na pisanju knjige »Prometna arhitektura«.

Zlatko Prica, uz svoj umjetnički rad u atelijeru, imao je samostalne izložbe: Galerija »Amadeo«, Zagreb, od 21. siječnja do 10. veljače 1986; Muzej Međimurja, Čakovec, travanj 1986; »Anale« Poreč, lipanj, srpanj 1986; Galerija A. Curto, Rovinj, lipanj, srpanj 1986; Galerija »Sesame«, Dubrovnik, od ožujka do prosinca 1986; Galerija »J. Šporer«, Opatija, kolovoz 1986; Galerija Doma JNA, Dugo Selo, od 25. studenog do 4. prosinca 1986.

Za svoj umjetnički i stvaralački rad primio plaketu Turističkog društva Samobor 1986.

Ante Vulin objavio je rad na idejnom projektu obiteljske kuće u Baselu, rad na izvedbenom projektu poslovno trgovačkog centra Vidici u Šibeniku; rad na idejnom projektu nove upravne zgrade SOUR-a Industrije aluminija »Boris Kidrič«, Šibenik; realizirana je osmogodišnja škola u Primoštenu; u toku je dovršenje stambene zone »B« Šubićevac (160 stanova) u Šibeniku, upravne zgrade i Centra za ispitivanje uzoraka »Elemes« u Šibeniku.

U toku je istraživački rad — arhitektonska grafika i crtež.

Ksenija Kantoci bavila se umjetničkim i kreativnim radom u atelijeru. Sudjelovala je na izložbi Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU, Strossmayerova galerija Zagreb, ožujak i travanj 1986, iste godine izložba je bila u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu.

Antun Motika bavio se kreativnim i umjetničkim radom u atelijeru.

Omer Mujadžić, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, sudjelovao na izložbi Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU. Izložbe su održane tijekom 1986. godine u Zagrebu, Berlinu, Beogradu, Skopju i Splitu.

Slavko Šohaj — stvaralački i umjetnički rad u atelijeru.

Kamilo Tompa priredio je izložbu Le due sponde del'Adriatico, u kolovozu 1986. god. u Italiji; izložba »More, ljudi, obala«, Primošten, kolovoz i srpanj 1986. U toku je rad O dječjem crtežu u povodu 200. god. nastave crtanja, Fakultet arhitekture, Zagreb 1986. god.

Ana Deanović objavila je: Les portes du XIVe siècle des villes maritimes de Dalmatie et d'Istrie, *IBI Bulletin*, 44, München 1986, 9—14.

U toku je istraživački rad: Razvoj srednjovjekovnog zidnog slikarstva zagrebačke biskupije; Razvoj obrambenih sustava na našoj obali; Proučavanje razvoja zagrebačke katedrale i s njom u vezi zidnog slikarstva.

Ferdinand Kulmer, uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, održao je samostalne izložbe: Galerija »Sebastian«, Beograd, 13. II — 10. III. 1986; Dom JNA, Dugo Selo, svibanj 1986; Moderna galerija, Rijeka, studeni 1986; Zorin dom, Karlovac, prosinac 1986. Sudjelovao je svojim radovima i na skupnim izložbama: XIV. memorijal Nadežde Petrović, Čačak; Ususret Muzeju Moderne umjetnosti (Zagreb, Muzejski prostor); Musée Picasso, Picasso et la nouvelle tapisserie, Antibes; Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU, ožujak, travanj u Zagrebu u Strossmayerovoj galeriji, zatim u Beogradu, Berlinu, Skopju i Splitu.

Za svoj stvaralački rad primio nagradu grada Čačka, na XIV. memorijalu Nadežde Petrović.

Mirko Marković objavio je: Geografski položaj i povijesno-geografski prikaz područja Virovitice, Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica, 41—52; Povijesno-geografski aspekti prometa Hrvatske kao kriterij za suvremena ekološka razmatranja, Zbornik radova sa simpozija o ekološkim problemima suvremenog prometa, Zagreb 1986, 143—145. Poznavanje otoka Raba od antičkih zemljopisaca do pojave prvih topografskih karata, Rapski zbornik, Rab—Zagreb 1986.

U toku je rad na kulturnopovijesnoj monografiji o Slav. Brodu; rad na pisanju veće etnološke sinteze »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije«.

Velimir Neidhardt izvršio je recenzije radova iz područja arhitekture na Osmom međunarodnom simpoziju Projektiranje i praćenje proizvodnje računarom, Zagreb, Elektrotehnički fakultet, »Interbiro-Informatika«, Zagrebački velesajam 15. i 16. listopada 1986. god; izradio je nacrt detaljnog urbanističkog plana Škaljara u Kotoru, Urbanistički institut SRH, Zagreb 1986; Istraživanje utjecaja antroposocijalnog faktora na proces projektiranja jednog naselja, Arhitektonski fakultet, Projekt 41, Zagreb. Izložba natječajnih radova javnog gradskog natječaja za izradu urbanističko-arhitektonskog rješenja poslovne zone 2 i 3 istočno od Zagrebačkog velesajma, Zagreb, Društvo arhitekata grada Zagreba, prosinac 1986 — siječanj 1987.

U toku je rad na glavnom i izvedbenom projektu Poslovnog objekta INA-Trgovine u Zagrebu, zatim rad na projektu I. etape gradnje Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu, te izrada idejnog rješenja južnog ulaza u Zagrebački velesajam.

Primio je prvu nagradu na arhitektonskom natječaju za izvedbu poslovnog objekta INA-Trgovine u okviru poslovne zone 3 istočno od Zagrebačkog velesajma.

Sena Sekulić objavila je: Istrian Medieval System of Measurement, Internationaler Kongress der Geschichtes-Wissenschaften, Stuttgart 1986; Stručno školovanje žena-arhitekata, *Žena*, Zagreb 1985, 97—104; Dvorac Januševac — obnova i nova namjena, *Završni radovi u građevinarstvu Jugoslavije*, 3—4, Beograd 1985, 107—111; Srednjovjekovni burg — jezgra urbanizma kasnije Virovitice, Virovitički zbornik 1234—1984, 1986, 339—343; Beitrag zur Erforschung der Mittelalterlichen Massen in Istrien, Zbornik, Comité International pour la Metrologie Historique, 1986.

U toku su istraživački radovi: Tipologija naselja na tlu SR Hrvatske; Bedem-grad kod Našica; Istarske srednjovjekovne »mjerne kamenice« i »mjerni stupci«.

Melita Viličić, radovi predani za tisak: Povijesna topografija Senja (III); Tragom urbanističkih tragova rimske Senie; Međusobni odnosi racionalne i organske strukture u urbanoj konstituciji gradova na području SR Hrvatske (prethistorija i stari vijek).

U toku je istraživački rad na temi: Povijesna topografija Senja.

Vinko Zlamalik objavio je: Slikari i vajari Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, *Izložbene novine Galerije Srpske akademije nauka i umetnosti*, 10/86, Beograd 1986, 1—2; Heraldika, natjecanje za grb, *Oko*, Zagreb, 28. VIII — 11. IX. 1986, 20.

U toku je istraživački rad na prikupljanju dokumentarne građe i izvora za seriju prikaza »Ravnatelji Strossmayerove galerije«.

VIII. RAZRED

ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacija i sastav

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju imao je krajem 1986. godine 3 redovna, 3 izvanredna, 3 dopisna i 3 člana suradnika.

Redovni članovi: Ivo Maček, Boris Papandopulo, Ivan Supičić.

Izvanredni članovi: Ivan Brkanović, Koraljka Kos, Lovro Županović.

Dopisni članovi: Dragotin Cvetko, Uroš Krek, Dimitrije Stefanović.

Članovi suradnici: Jerko Bezić, Natko Devčić, Krešimir Kovačević.

Dana 16 siječnja 1986. Razred je izgubio svoga zaslužnog člana, dugogodišnjeg tajnika Razreda, člana Predsjedništva, akademika Stjepana Šuleka.

Dana 16. ožujka 1986. umro je dopisni član Mihailo Vukdragović.

Na Skupštini Akademije održanoj 11. ožujka 1986. izabrani su za izvanredne članove Koraljka Kos i Lovro Županović, za dopisnog člana Dimitrije Stefanović i za člana suradnika Krešimir Kovačević.

Za člana Predsjedništva izabran je akademik Ivo Maček na mjesto koje je ostalo prazno nakon smrti akademika Stjepana Šuleka.

Tajnik Razreda je akademik *Ivan Supičić,* a zamjenik tajnika akademik *Ivo Maček.*

Razred je u ovoj godini održao 7 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

U 1986. godini članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju nastavili su svoju aktivnost na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačku, izdavačku i pedagošku djelatnost članovi su ostvarivali u okviru Muzičke akademije u Zagrebu, Zavoda za muzikološka istraživanja Istraživačkog centra Akademije i u okviru projekata uvrštenih u Osnovni program Akademije.

Na sjednicama Razreda raspravljen je i prihvaćen plan rada za 1986, te srednjoročni plan istraživanja koji je prihvaćen od Predsjedništva i Skupštine Akademije i objavljen u ediciji Planovi rada za razdoblje 1986—1990.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti, osobito o nizu »Djela suvremenih hrvatskih autora«, koji je smrću akad. S. Šuleka ostao bez glavnog urednika. U toj ediciji do kraja godine bit će notografirana partitura M. Cipre »Sunčev put«. Time bi bio realiziran plan izdavanja glazbenih djela planiran za razdoblje 1980—1985. Započeta je i rasprava o novoj koncepciji toga niza. U toku je sastavljanje dugoročnog plana izdavanja glazbenih djela iz novije glazbene baštine.

U ovoj godini bila su pripremljena za tisak dva opsežna rukopisa (M. Demović »Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od druge polovice XVIII. stoljeća do prvog desetljeća XIX. stoljeća« i »Korespondencija F. Ks. Kuhača«, knjiga I), koja zbog nedostatka sredstava nisu mogla biti objavljena, pa se predviđa da će biti tiskana u idućoj godini.

Nastavljen je rad na projektu »Pavlinske pjesmarice«. U izdavanju ovog značajnog spomenika ranobarokne kulture u Hrvatskoj sudjelovat će i Razred za filološke znanosti. Za urednika izdanja izabrana je izv. član K. Kos.

U okviru Osnovnog programa Akademije »Izabrana djela Ivana Zajca« objavljene su njegove Komorne skladbe (Ottinino, Andante za 6 violina, Gudački kvartet u E-duru). To je drugi svezak druge knjige, koji je priredio za tisak izv. član L. Županović. U tisku se nalazi prvi svezak druge knjige »Klavirske skladbe«, koji je pripremio za tisak prof. Jurica Murai. Objavljivanje izabranih djela Ivana Zajca planirano je u pet knjiga (15 svezaka), a dosada su objavljena tri sveska: »Popijevke« (1982), »Zborovi« (1983) i »Komorne skladbe« (1986).

Članovi Razreda sudjelovali su u međunarodnoj i međuakademijskoj suradnji. U okviru suradnje s Mađarskom akademijom znanosti predložen je srednjoročni plan rada (1986—1990) koji sadržava tematiku dogovorenu kao osnovu za suradnju između Muzikološkog instituta Mađarske akademije i Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju Jugoslavenske akademije odnosno njegovog Zavoda za muzikološka istraživanja.

Dana 18. prosinca 1986. održan je u organizaciji Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti Međuakademijski sastanak za proučavanje utjecaja nacionalnih pokreta na muziku u 19. stoljeću. Na sastanku su izabrani novi predsjednik, tajnik i vođa radne grupe za Hrvatsku.

Za predsjednika Međuakademijskog odbora izabrana je izv. član K. Kos, za tajnika član suradnik J. Bezić, a za vođu radne grupe Hrvatske mr. D. Franković.

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju preko svojega izv. člana K. Kos, voditelja Zavoda za muzikološka istraživanja u zamjeni, primao je izvještaje i pratio rad u Zavodu.

Razred je izabrao člana suradnika N. Devčića da umjesto K. Kos. koja je postala izvanredni član, prisustvuje Skupštinama Akademije.

Uz suglasnost Predsjedništva najeminentniji umjetnici imali su priliku da nastupe na Gvarnerijevoj King violini (Tonko Ninić, Josip Klima, Tamara Smirnova-Šajfer).

I u 1986. godini uplaćena je članarina za Internacionalno muzikološko društvo, čiji je predsjednik akad. I. Supičić.

Izdavačka djelatnost

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda:

G. Gojković, Kuhač u ogledalu osječkog novinarstva (1864—1900), za »Anale«, broj 4, Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, na 4. sjednici od 4. lipnja 1986. Recenzent: član suradnik K. Kovačević.

D. Petrović, Franjo Kuhač i stara muzika pravoslavne crkve, za »Anale«, broj 4, Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, na 4. sjednici od 4. lipnja 1986. Recenzent: dopisni član D. Stefanović.

V. Katalinić i A. Wagner, Akustička problematika u radovima F. Ks. Kuhača i I. B. Zocha, za »Anale«, broj 4, Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, na 5. sjednici od 18. rujna 1986. Recenzent: član suradnik J. Bezić.

T. Perić-Polonio, O tekstovima pjesama u zbirci »Južno-slovjenske narodne popievke«, za »Anale«, broj 4, Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku, na 5. sjednici od 18. rujna 1986. Recenzent član suradnik J. Bezić.

Rukopisi u pripremi za tisak i u tisku:

Spomenica akademiku Jakovu Gotovcu. Urednik akad. I. Supičić.
Spomenica izvanrednom članu Milu Cipri. Urednik akad. I. Supičić.
Spomenica izvanrednom članu Ladislavu Šabanu. Urednik akad. I. Supičić.
Spomenica akademiku Stjepanu Šuleku. Urednik akad. I. Supičić.

Za niz »Djela suvremenih hrvatskih autora«:

M. Cipra, Sunčev put (partitura).

»Rad« Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, knj. VI, br. 409. Urednici: izvanredni članovi K. Kos, L. Županović i član suradnik N. Devčić.

M. Demović, Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od druge polovice 17. stoljeća do prvog desetljeća 19. stoljeća. Urednici: akad. I. Supičić i izv. član L. Županović.

F. Ks. Kuhač, Korespondencija, knj. I. Pripremio za tisak izv. član L. Šaban. Urednik: izv. član K. Kos.

U nizu Izabranih djela Ivana Zajca, knj. II/1:

J. Murai, Klavirska djela Ivana Zajca, rukopis je prihvaćen za tisak na 1. sjednici Razreda od 5. ožujka 1985. Recenzent: izv. član L. Šaban.

Objavljeno:

U nizu Izabranih djela Ivana Zajca, knj. II/2:
L. Županović, Komorne skladbe, Zagreb 1986, 103 str.

Svečani sastanci

Dana 4. ožujka 1986. u palači Akademije na Zrinskom trgu 11 održana je svečana sjednica u povodu 120. obljetnice osnutka i djelovanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na kojoj su Mješoviti zbor RTZ i dirigent Igor Gjadrov izveli zborsku odu Borisa Papandopula »Strasni život Jurja Križanića« i zborsku kompoziciju Ivana Brkanovića »Kraj planine«.

Dana 27. listopada 1986. u palači Akademije na Zrinskom trgu 11 održan je svečani sastanak u povodu 80. obljetnice života akademika Borisa Papandopula i izvanrednog člana Ivana Brkanovića na kojem je Kvartet Klima izveo »I. gudački kvartet« Ivana Brkanovića, a Aleksandra Ivanović i Zagrebački duhački trio »Stari crkveni kalendar« Borisa Papandopula.

Komemorativni sastanci

Komemorativni sastanak u spomen izvanrednog člana Mile Cipre održan je 6. svibnja 1986. O životu i radu preminulog člana govorio je izvanredni član Lovro Županović. Na komemorativnom sastanku sudjelovao je Kvartet Klima.

Komemorativni sastanak u spomen izvanrednog člana Ladislava Šabana održan je 27. svibnja 1986. O životu i radu preminulog člana govorila je izvanredni član Koraljka Kos. Na komemorativnom sastanku sudjelovala je prof. Ksenija Kos.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Ivan Supičić obranio je 1. veljače 1986. svoj drugi doktorat, i to na Sveučilištu za humanističke znanosti u Strasbourgu (Doctorat d'Etat): »Muzikologija i interdisciplinarnost: društveno povijesni doprinos i muzikološki radovi u Francuskoj od 1953. do 1983.« (1.016 str. u rkp.). Objavio je: Društveno-povijesni pristup glazbenom djelu, *IRASM*, 17/2, Zagreb 1986, 174—187.

Nastavak rada na temi socijalne povijesti glazbe od 17. do 19. stoljeća i na prikupljanju građe s područja metodologije muzikološkog istraživanja.

Koraljka Kos je urednik muzikološkog časopisa »Arti musices« (Zagreb). U tisku se nalazi rukopis Doprinos Dragana Plamenca međunarodnoj muzikologiji za časopis »Arti musices«, XVII/2. Radi na znanstvenim temama: Glazbeni ikonografski izvori u Hrvatskoj i Solo-pjesme u Hrvatskoj (Livadić i Odak).

Lovro Županović objavio je: Oratorijski stil Božidara Širole s posebnim osvrtom na »Život i spomen slavnih učitelja, svete braće Ćirila i Metodija, apostola slavenskih«, *Arti musices*, 16/1—2, Zagreb 1986, 147—150 (SR); Gdje i kada je rođen Ivan Mane Jarnović?, *Arti musices*, 17/1, Zagreb 1986, 147—150 (SR); Dithyrambus vitae, mješoviti zbor, praizvedba u Zagrebu 6. IV. 1986 (I. G. Kovačić, dirigent V. Kranjčević). Dobio je: Treću nagradu natječaja »I. M. Ronjgov« (Viškovo, Rijeka) za skladbu Istarski partizani; stimulaciju RSIZ-a 1986. za istu skladbu, te za Dithyrambus vitae. Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: Vinko Jelić i njegovi suvremenici (Varaždin, 9. i 10. X. 1986.); Vinko Žganec i njegovo djelo (Čakovec, 24. X. 1986). U toku je pripremanje kritičko-praktičnog izdanja motetâ Julija Skjavetića (16 str.).

Natko Devčić. Rad na knjizi »Teorijske osnove evropske glazbe« i na kompoziciji »Gudački kvartet«. Radio u svojstvu glavnog urednika izdanja »Sabrana djela J. Š. Slavenskog«, u nakladi Društva skladatelja Hrvatske i Udruženja kompozitora Srbije.

U 1986. godini dobio je nagradu AVNOJ-a.

Krešimir Kovačević radi na leksikonu: Glazbeni stvaraoci i interpreti.

Jerko Bezić objavio je: Dijaloška uskrsna sekvenca u tradicionalnom glagoljaškom pjevanju sjeverne Dalmacije, Zbornik radova u čast akademika Cvjetka Rihtmana, *Posebna izdanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine*,

LXXVII, Odjeljenje društvenih nauka, 16, Sarajevo 1986, 109—122; Etnomuzikološka djelatnost Božidara Širole, *Arti musices*, 16/1—2, 1985, 5—39; Istraživanja glazbene tradicije narodnosti (narodnih manjina) kao kamen kušnje međunarodne etnomuzikološke suradnje, Traditional Music of Ethnic Groups — Minorities: Proceedings of the Meeting of Ethnomusicologists on the Occasion of the European Year of Music 1985, Zagreb, July 22—24, 1985, Zavod za istraživanje folklora, 1986, 9—11, 13—15.

Održani referati na međunarodnim znanstvenim skupovima: »Contemporary trends in the folk music of Yugoslavia«, Fourth Yugoslav Studies Seminar »Contemporary Yugoslavia through Literature and Arts«, Los Angeles, February 27 — March 2, 1986, 22 str.; »The Historical dimension of urban songs in Croatia«, Yugoslavia, European Seminar in Ethnomusicology, London, May 20—23, 1986, 11 str.; »Adherence to norms and their modifications in the manufacture of folk musical instruments, according to their social function«, 9th Meeting of the ICTM Study Group on Folk Musical Instruments, Orta San Giulio, Italy, September 10—15, 1986, 10 str.; »Prilog stručnoj etnomuzikološkoj terminologiji u Jugoslaviji«, 33. kongres Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Priština, 24—28. rujna 1986, 8 str.

Istraživački rad u toku: Prikupljanje gradiva za opsežniji rad pod naslovom »Pregled folklorne glazbe u Hrvatskoj«.

ISTRAŽIVAČKI CENTAR JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Prva godina u novom petogodišnjem razdoblju — 1986 — nije donijela bitnih promjena u znanstvenoistraživačkom radu Radne zajednice Istraživačkog centra. Znanstvenoistraživački projekti SIZ-ova za znanstveni rad nastavljeni su po principima prošlog petogodišnjeg razdoblja, pa će se najavljene programske promjene realizirati nakon što se SIZ-ovi za znanstveni rad reorganiziraju, odnosno kad se konstituira Samoupravna interesna zajednica znanosti SR Hrvatske.

Zavodi Istraživačkog centra radili su, dakle, u okvirima projekata SIZ-ova za znanstveni rad I—VII i u okviru osnovnog istraživačkog programa Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Radna zajednica Istraživačkog centra već se dulje vrijeme suočava sa sve težim materijalnim položajem, kako u vezi sa samim znanstvenim radom (nedostatak informacija, sve teži doticaji sa svijetom), tako naročito s niskim osobnim dohocima radnika. Zajedno s Upravom Jugoslavenske akademije poduzimano je niz mjera da se poboljša materijalni položaj zaposlenih u Radnoj zajednici Istraživačkog centra.

ORGANIZACIJA RADNE ZAJEDNICE ISTRAŽIVAČKOG CENTRA

I. ODJEL ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI — pročelnik akademik *Ljubo Boban*

1. Zavod za arheologiju, Zagreb, Marinkovićeva 4, voditelj akademik *Duje Rendić-Miočević*, zamjenik voditelja — upravitelj prof. *Božidar Čečuk;*

2. Kabinet za arhitekturu i urbanizam, Zagreb, Braće Kavurića 1, voditelj član suradnik *Ana Deanović;*

3. Etnološki zavod, Zagreb, Matičina 2, voditelj akademik *Andre Mohorovičić*, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik *Mirko Marković;*

4. Zavod za povijesne znanosti, Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj izvanredni član *Hodimir Sirotković*, zamjenik voditelja — upravitelj prof. *Miroslav Kurelac;*

5. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, Braće Šupak 5, voditelj akademik *Dragovan Šepić*, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Darinko Munić;*

6. Zavod za povijesne znanosti, Zadar, Oktobarske revolucije 8, voditelj akademik *Mate Suić*, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Šime Peričić;*

7. Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik, Lapadska obala 1, voditelj akademik *Vladimir Stipetić*, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Ivo Perić* (od 1. X. 1986. mr. *Nenad Vekarić*);

8. Zavod za ekonomska istraživanja, Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj akademik *Jakov Sirotković*, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Gordan Družić;*

9. Zavod za muzikološka istraživanja, Zagreb, Matičina 2, voditelj izvanredni član *Koraljka Kos*, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Stanislav Tuksar;*

10. Zavod za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Eugen Pusić.*

II. ODJEL ZA POMORSTVO — pročelnik akademik *Vladislav Brajković*

11. Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik *Vladislav Brajković*, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Vladimir Đuro Degan.*

III. ODJEL ZA PRIRODNE ZNANOSTI — pročelnik izv. član *Stevan Milković*

12. Zavod za filozofiju znanosti i mir, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Ivan Supek*, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Jasmina Lelas;*

13. Zavod za ornitologiju, Zagreb, Ilirski trg 9, voditelj akademik *Zdravko Lorković*, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Goran Sušić.*

14. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Mirko Malez;*

15. Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, voditelj izv. član *Slavko Krvavica;*

— Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Žarko Dadić;*

— Odsjek za povijest medicinskih znanosti, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Biserka Belicza.*

16. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18, voditelj član suradnik *Olga Šarc-Lahodny*, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Ljiljana Krstulović.*

17. Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Zoran Bujas;*

18. Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Zagreb, Demetrova 18, voditelj akademik *Drago Ikić.*

IV. ODJEL ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — pročelnik akademik *Jure Kaštelan*

19. Zavod za književnost i teatrologiju, Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik *Jure Kaštelan.*

— Odsjek za književnost, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik *Nedjeljko Mrnanović;*

— Odsjek za teatrologiju, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik *Branko Hećimović;*

20. Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Rudolf Filipović.*

V. ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

21. Zavod za znanstveni rad, Osijek, Kuhačeva 29, voditelj akademik *Dušan Čalić*, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Đuro Berber;*

22. Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Split, Trg braće Radića 7, voditelj izvanredni član *Vladimir Ibler*, zamjenik voditelja dr. *Davorin Rudolf;*

23. Zavod za znanstveni rad, Varaždin, Lončarićeva 4, voditelj akademik *Andre Mohorovičić*, upravitelj dr. *Franjo Ruža.*

— Poslovnica Istraživačkog centra, Zagreb, Ante Kovačića 5, ravnatelj IC-a akademik *Mirko Malez*, tajnik IC-a *Zvonko Švegović* (prekinuo radni odnos 1. listopada 1986), voditelj poslovnice IC-a *Vlasta Marković.*

Jedinice Istraživačkog centra radile su i u 1986. godini na programima SIZ-ova za znanstveni rad (I—VII) i podnijele izvještaje o izvršenom radu. Izvještaji su prihvaćeni na sjednici Znanstvenog vijeća IC-a, održanoj 3. prosinca 1986. Znanstvenoistraživački rad jedinica IC-a po projektima izgleda ovako:

SIZ-I, Projekt br. 18 »Struktura i svojstva materijala« — ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU, Dubrovnik: Program jedinice (I-18/0101) »Elektrokemijska istraživanja na području zaštite materijala od korozije«.

SIZ-II, Projekt br. 15 »Ekstrakcija svih sastojaka boksita organskim otapalom«.
Projekt br. 21 »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva«.

SIZ-III, Projekt br. 14 »Istraživanja u području mineralnih sirovina« — ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA: Program jedinice (III-14/0101) »Paleontološka proučavanja kvartara u Hrvatskoj«.

Projekt br. 43 »Istraživanje, iskorištavanje, zaštita i unapređenje Jadranskog mora u SR Hrvatskoj« — ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU, Dubrovnik: Program jedinice (III-43/0101) »Ekstrakcija soli iz morske vode primjenom desalinacijskih postupaka« .

SIZ-IV, Projekt br. 44 »Istraživanje, zaštita i unapređenje čovjekove okoline« — ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU: Program jedinice (IV-44/0101) »Fenomenologija kretanja ptica na području Jugoslavije u odnosu na antropogeni utjecaj«, »Perivoj i ljetnikovac Trsteno — razvoj perivoja u Dalmaciji«;

Projekt prema čl. 26 SAS-a ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD, Osijek: »Istraživanje mogućnosti Belja i Baranje u povećanju proizvodnje hrane i doprinos razvoju agroindustrijskog kompleksa u SR Hrvatskoj i SFRJ«.

SIZ-V, Projekt br. 56 »Istraživanje novih postupaka i razvoj opreme i materijala koji se koriste u dijagnostici, liječenju, prevenciji i rehabilitaciji« — ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA: Program jedinice (V-56/0101) »Primjena interferona kod pacijenata s tumorima glave i vrata«.

SIZ-VI, Projekt br. 1 »Društveno ekonomski sistem i razvoj« — ZAVOD ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA: Program jedinice 1/7 »Teorija i politika ekonom-

skog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske« (akad. J. Sirotković), i 1/8 »Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i SR Hrvatskoj«;

Projekt br. 2 »Politički i pravni sistem socijalističkog samoupravljanja« — ZAVOD ZA POMORSKO PRAVO, HISTORIJU I EKONOMIKU POMORSTVA: Program jedinice (VI-2/0101) »Međunarodna unifikacija i unutrašnja kodifikacija pomorskog prava unutrašnje plovidbe«.

SIZ-VII, Projekt br. 72 »Opća povijest, povijest hrvatskog naroda, srpskog naroda i narodnosti u SR Hrvatskoj«:

— ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Zagreb: Program jedinice »Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj«, »Povijesni spomenici Istre«;

— ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI, Rijeka: Program jedinice »Povijest Istre«, »Povijesni spomenici Istre«;

— ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Zadar: Program jedinice »Povijest Dalmacije«;

— ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Dubrovnik: Program jedinice »Povijest Dubrovnika«;

— ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti: Program jedinice »Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća«.

Projekt br. 74 »Razvoj marksizma i njegovi suvremeni teorijski tokovi«.

— ZAVOD ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI I MIR: Program jedinice »Teorija znanosti«, »Genealoški model prirodnih znanosti«, »Istraživanje ljudskog stvaralaštva u području simboličkih djelatnosti«, »Razmatranje temeljnih filozofskih pitanja o odnosima raznih logika«;

— ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti: Program jedinice »Istraživanje povijesti prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvatskoj«.

Projekt br. 75 »Istraživanje povijesnog razvoja suvremenog hrvatskog ili srpskog jezika«.

— ZAVOD ZA KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU: Program jedinice »Sabrana djela K. S. Gjalskoga«, »Bibliografija hrvatske književne periodike 19. stoljeća«, »Repertoar hrvatskih kazališta 1840—1860—1980«.

Projekt br. 77 »Istraživanje povijesnoumjetničke baštine od antike do 20. stoljeća«.

— KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM: Program jedinice »Razvoj srednjovjekovne sakralne arhitekture i zidnog slikarstva na području zagrebačke regije i kiparstvo 17. i 18. stoljeća u drvu i kamenu«.

— ZAVOD ZA MUZIKOLOŠKA ISTRAŽIVANJA: Program jedinice: »Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe«: Istraživanje hrvatske gla-

zbene baštine srednjeg vijeka, Glazbena kultura renesanse u Hrvatskoj, Glazbena kultura baroka i klasike u Hrvatskoj, Istraživanje glazbene kulture u 19. stoljeću u Hrvatskoj, Istraživanje glazbene kulture u 20. stoljeću u Hrvatskoj, Dokumentacija — istraživanje i sređivanje arhivalija u SR Hrvatskoj po teritorijalnom principu, Glagoljaško pjevanje, Muzikologija i interdisciplinarnost.

Projekt br. 78 »Istraživanje naselja i kultura prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SR Hrvatske«.

— ZAVOD ZA ARHEOLOGIJU: Program jedinice »Kulturni problemi mlađeg kamenog doba na istočnom Jadranu«, »Starije željezno doba na kvarnerskim otocima i Hrvatskom primorju«, »Tragovi ranoga kršćanstva na istočnoj jadranskoj obali i sjevernodalmatinskim otocima«.

Jedinice IC-a: Etnološki zavod, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu i Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa nisu uključene u projekte SIZ-ova, već rade na zadacima u okviru plana IC-a, odnosno plana rada Jugoslavenske akademije za 1986. i to:

— ETNOLOŠKI ZAVOD radi na tri područja istraživanja: proučavanje naselja, podrijetla i kretanja stanovništva, proučavanje narodnog života i običaja te etnosocioloških pojava, napose onih novijeg vremena i istraživanja sezonskih stočarskih kretanja i načina života dinarskih gorštaka;

— ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD u Splitu, proširio je svoju djelatnost s područja pomorskih znanosti na šira društvena područja;

— KABINET ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA nastavlja laboratorijska istraživanja s područja eksperimentalne psihologije.

Savjet Istraživačkog centra održao je u 1986. deset redovitih i tri izvanredne sjednice. Od komisija Savjeta najaktivnije su Komisija za kadrovska pitanja, Samoupravna radnička kontrola i Komisija za stambena pitanja, dok ostale rade svaka na svom području. Održano je i 7 zborova radnika.

Od ukupno 19 pripravnika koji u Istraživačkom centru obavljaju pripravnički staž, sedmero ih radi u trećoj godini pripravničkog staža.

Krajem 1986. u Radnoj zajednici Istraživačkog centra udružuje rad 124 radnika i 19 pripravnika.

Od ukupno 143 radnika je:

— *znanstvenih radnika:* 55
  s doktoratom: 24
  s magisterijem: 29
  po ostalim osnovama: 2
— *istraživača:* 44
  aktivnih istraživača: 24
  pomoćnih istraživača: 20
— *tehničkih radnika:* 5
— *administrativnih:* 18
— *pomoćnih radnika:* 21.

I. ODJEL
ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

ZAVOD ZA ARHEOLOGIJU

Organizacija jedinice

U sastavu Zavoda djeluje pet znanstvenih radnika i jedan pomoćni službenik. Voditelj Zavoda je akad. *Duje Rendić-Miočević,* a zamjenik voditelja upravitelj *Božidar Čečuk.*

Iako kadrovsko-organizacijski pripada Zavodu za arheologiju Vesna Malez, znanstvena asistentica, svoj izvještaj o radu prilaže u okviru Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara u kojemu sudjeluje na dvama zadacima.

Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad (SIZ VII) odobrila je Zavodu pomoć za zapošljavanje jednog asistenta pripravnika. Nakon raspisana natječaja za asistenta pripravnika izabrana je Alka Domić Kunić, dipl. arheolog, koja je u Zavodu nastupila 1. rujna 1986. i koja je uključena u projekt Zavoda »Naselja i kulture prethistorijskog i ranoantičkog razdoblja na otocima srednjeg i sjevernog Jadrana«.

Dugogodišnja pomoćna službenica Jelica Pavleković početkom godine umirovljena je ispunivši zakonom predviđene uvjete.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

I tijekom godine 1986. nastavljen je rad na svim projektima na kojima je Zavod radio i godine 1985, tako na znanstvenom zadatku »Kulturni problemi mlađeg kamenog doba na istočnom Jadranu« (nosilac zadatka Božidar Čečuk, stručni savjetnik), koji je dio znanstvenog projekta »Naselja i kulture prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SRH«. U okviru toga obavljena su iskopavanja na dvama značajnim prethistorijskim, višeslojnim nalazištima, i to u spilji Kopačini, u blizini Donjeg Humca na otoku Braču, i u Veloj spilji pokraj Vela Luke na otoku Korčuli. To su i jedina arheološka iskopavanja na kojima su u godini 1986. radili znanstveni radnici Zavoda.

Iskopavanja u spilji Kopačini odvijala su se tijekom kolovoza. Istraživan je prednji dio spilje. Rezultati ovogodišnjih istraživanja potvrdili su izvanrednu važnost spilje Kopačine za proučavanje mezolitičkog razdoblja, odnosno njegovih kultura ne samo na području jadranskog kulturnog kruga nego i udaljenijih regija. Naime, već nakon pedesetak centimetara nanosa i humusa pojavili su se pri iskopavanju kulturni slojevi, a u njima mnogobrojni odbici i kremene rukotvorine (kružni strugači malih dimenzija, strugalice, nožići, svrdla itd.) čije podrijetlo valja tražiti u mezolitičkim kulturama bližih i daljih područja jadranskog bazena. Pojedine mikrolitičke rukotvorine otkopane u dubljim slojevima pripadaju, vjerojatno, još starijim razdobljima.

U kvadrantima i dubinama istraživanim 1986. godine opet su otkopane mnogobrojne kosti divljih životinja. U toku godine 1986. obavljene analize iz susjednih kvadranata i dubina s prijašnjih iskopavanja govore da su kosti pronađene u spilji pripadale divljem govedu, divljem konju, divljoj svinji, jelenu, srni itd.

Iskopavanja u Veloj spilji (Vela Luka, otok Korčula) odvijala su se ove godine u dva navrata, i to u svibnju/lipnju te u rujnu. Tijekom radova istraženi su novi kvadranti a produbljeni su i već postojeći. Najvažniji rezultat ovogodišnjih iskopavanja je jasno utvrđivanje i definiranje sloja s keramikom impresso u najnižim slojevima spilje (dubina oko 4 metra). Otkopan je veći broj ulomaka takve keramike koji pripadaju posuđu raznih oblika i veličina. Značajka je tih ulomaka gruba faktura, loše pečenje ili sušenje, te jednostavni ukrasi napravljeni s pomoću školjaka (ponajviše cardium), ili raznim oštrim predmetima te noktom. U istom sloju otkriveni su i ulomci keramike s vrlo različitom ornamentikom i tehničkom izvedbom izrade. Ornament ne pokriva čitavu površinu, nego je »grupiran« na pojedinim dijelovima posude.

Osim koštanih i kremenih rukotvorina, kostiju domaćih i divljih životinja, te školjaka, otkrivena su i dva izvanredna primjerka minijaturnih sjekirica napravljenih od posebne vrste kamena, svjetlozelenkaste boje. Manja sjekirica, dužine samo 4—5 cm, s rupicom u blizini »ušice«, služila je vjerojatno kao privjesak (amulet).

Osim tih nalaza iz sloja s impresso keramikom u srednjoneolitičkom sloju opet su otkriveni ulomci obojene keramike čije podrijetlo valja tražiti u bližim i daljim krajevima, no možda je riječ i o »domaćoj« kulturnoj skupini nastaloj na samom otoku.

Što se tiče keramike koja se veže uz hvarsku kulturu, tu je repertoar ukrasa obogaćen novim motivima, pa sve govori u prilog posebne varijante hvarske kulture na ovom otoku.

U sondi koja je locirana u sjeveroistočnom dijelu spilje, koja je istraživana tijekom 1986. godine, stratigrafska slika je donekle drugačija od one utvrđene u drugim, dosad otkopanim dijelovima spilje. Najprije valja napomenuti da su u tom dijelu spilje neovlaštenim zahvatom buldožera odneseni kulturni slojevi, pa nedostaju npr. kulturni slojevi koji pripadaju kasnijim razdobljima (brončanodobni/?/ i eneolitički), tako da se već nakon desetak centimetara kopanja pojavljuje keramika koja pripada kasnom neolitiku (hvarska kultura). Keramika je u toj sondi i u tom sloju inače vrlo rijetka, odnosno otkopani su malobrojni keramički ulomci. To isto vrijedi i za sloj koji se pripisuje srednjoneolitičkom razdoblju. Razlog tom siromaštvu valja tražiti i u nizu vatrišta (jedno nad drugim) koji se protežu u čitavoj širini i dužini sonde. Tek nakon sedamdesetak centimetara slika se mijenja te se može govoriti o pravom kulturnom sloju, i to s keramikom impresso. Keramički ulomci otkriveni u tom sloju debelom oko četrdesetak centimetara po fakturi i jednostavnom ukrašavanju odgovaraju po svemu istim ulomcima otkrivenim u drugim kvadrantima, ali približno istim dubinama. Ispod ovoga sloja javlja se drugi sloj, debeo oko 80 cm, u kojem su pronađene samo životinjske kosti, puževi i školjke. Nije pronađen nijedan komadić keramike, pa bi se s razlogom moglo zaključiti da se radi o beskeramičkom sloju. Pri dnu toga sloja (dubina oko 4 m) otkrivena su dva kostura u zgrčenom položaju, prilično oštećena, loše sačuvana, okružena kamenjem i oblucima, što upućuje na grobnu konstrukciju. Prema prvim analizama radi se o kosturima dječje dobi (uzrasta od 5 do 7 godina). Bez svake sumnje da su ti grobovi stariji od onih otkrivenih prošle godine u sloju u kojem prevladava keramika koja se pripisuje hvarskoj kulturi. Sve to upućuje na pretpostavku da je riječ o najstarijim ostacima prethistorijskog čovjeka na jadranskim otocima. No, sve ove nalaze valja još podrobnije proučiti, što će, vje-

rujemo, pridonijeti boljem rasvjetljavanju duhovne kulture stanovnika Vele spilje, njihovih obrednih običaja i sl. Međutim, sad se već može naglasiti da se s otkrićem cijelih kostura u Veloj spilji uvelike mijenjaju dosadašnje pretpostavke o duhovnom životu prastanovnika ne samo u jadranskom kulturnom krugu nego i daljim krajevima.

U svim kvadrantima i dubinama koji su ove godine istraživani, osim keramike, koja pripada različitim kulturama starijeg, srednjeg i kasnog neolitika, otkrivene su mnogobrojne kremene i koštane rukotvorine, te tipološki različiti oblici žrvnjeva. Otkopano je više stotina komada kostiju domaćih i divljih životinja, a također većih riba i ptica te dosta školjaka. Neke školjke (kamenice, dagnje) nađene su probušene — s rupicom, koja je okruglog ili kvadratičnog oblika.

Kad se tim pokretnim nalazima pridodaju mnoga ognjišta i vatrišta (manjih i većih dimenzija, s manjom ili većom količinom pepela), onda se svakako može govoriti o intenzivnom životu u spilji, ali i o kontinuitetu življenja od starijeg stupnja mlađeg kamenog doba do početka brončanog razdoblja, a u nekim dosad istraženim dijelovima spilje i do kasnijeg vremena (Grci, Rimljani).

Rad na znanstvenoistraživačkom zadatku »Starije željezno doba na Kvarnerskim otocima i Hrvatskom primorju« (nosilac zadatka Dunja Glogović, znanstveni asistent) koji je također dio projekta »Naselja i kulture prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SRH«, nastavljen je obradom keramičke građe koja potječe s raznih nalazišta s otoka Cresa, Lošinja i Krka, a čuva se u Zavodu za arheologiju. Istraživanja su rezultirala znanstvenom obradom nekih poglavlja iz problematike starijeg željeznog doba u sjevernoj Dalmaciji, odnosno Liburniji. Obrađivana građa je, uglavnom, sređena, signirana i evidentirana.

Višednevni studijski boravak u Cresu tijekom rujna iskorišten je za snimanje građe za referat o brončanom doba otoka Cresa i Lošinja za znanstveni skup Slovenskog arheološkog društva u Lendavi.

Asistentica Branka Migotti bavila se sređivanjem zbirke grčke keramike iz Staroga Grada na otoku Hvaru, pohranjene u Arheološkom muzeju u Zagrebu. O tome je napisala rad »Grčko-helenistička keramika iz Staroga Grada na Hvaru«, koji će biti objelodanjen u »Vjesniku Arheološkog muzeja u Zagrebu«.

U vezi sa svojim magistarskim radom (koji je krajem prošle godine obranila) »Topografija starokršćanskih kultnih gradnji na području između Krke i Cetine« tijekom ove godine taj je rad nadopunila novim podacima i priredila ga za tisak. Rad bi trebao biti objavljen u jednoj od edicija splitske izdavačke kuće »Logos«.

U okviru svog znanstvenog zadatka »Tragovi ranoga kršćanstva na istočnoj jadranskoj obali i sjevernojadranskim otocima (dio gore spomenutog znanstvenog projekta »Naselja i kulture...«) radila je na prikupljanju topografskih i bibliografskih podataka o ranokršćanskim spomenicima na tom području, pa je tako bila na studijskom radu u Splitu, koristeći se ponajviše bibliotekom Arheološkog muzeja.

Asistentica pripravnica Alka Domić Kunić priprema magistarski rad »Iliri u rimskim vojničkim nadgrobnim, zavjetnim i ostalim natpisima« i radi na temi u okviru projekta »Iliri u grčkim epigrafičkim i numizmatičkim izvorima« koji vodi akad. D. Rendić-Miočević.

U Zavodu je nastavljena laboratorijska i znanstvena obrada iskopane arheološke građe iz Vele spilje s otoka Korčule i spilje Kopačine s otoka Brača. Na ovom poslu pomagali su učenici Obrazovnog centra za jezike koji su u Zavodu obavljali stručnu praksu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Znanstveno osoblje Zavoda sudjelovalo je na znanstvenom skupu »Arheološka istraživanja u Podravini i kalničko-bilogorskoj regiji«, što je u organizaciji Hrvatskoga arheološkog društva održan u Koprivnici od 14. do 17. listopada 1986.

Na znanstvenom skupu »Brončano doba u Sloveniji i susjednim područjima« (od 12. do 15. studenoga u Lendavi) D. Glogović je održala referat »Pregled nalaza i nalazišta iz brončanog doba na otocima Cresu i Lošinju«.

Ostali rad

Zavod je, kao koordinacijsko tijelo za SR Hrvatsku, po zaduženju Razreda za društvene djelatnosti Jugoslavenske akademije, uključen u projekt znanstvene obrade arheološke i povijesne građe koja će poslužiti za izradu specijalizirane međunarodne edicije »Enzyklopädie zur Frühgeschichte Europas« u izdanju Akademije znanosti DDR, Berlin. U okviru toga projekta u Zavodu su održane sjednice uredništva Enciklopedije za SR Hrvatsku, a pojedini članovi bili su i na sjednicama Centralnog uredništva u Beogradu. U toku je rad na izradi natuknica C—E.

Tijekom godine u priručnoj biblioteci Zavoda primljeno je i katalogizirano stotinjak časopisa i monografija koje Zavod prima u razmjeni s domaćim i inozemnim ustanovama za časopis »Arheološki radovi i rasprave« Jugoslavenske akademije i za druga izdanja Akademije. Uspostavljene su nove razmjene knjiga s raznim ustanovama iz zemlje i iz inozemstva. Osim stručnjaka Zavoda knjigama su se koristili i vanjski znanstvenici, te studenti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

U Zavodu su vođeni redoviti administrativni poslovi, te korespondencija s domaćim i inozemnim arheološkim i drugim ustanovama.

B. Čečuk, kao predsjednik Hrvatskoga arheološkog društva i član Predsjedništva Saveza arheoloških društava Jugoslavije, prisustvovao je sjednicama tih foruma koje su se održavale u Zagrebu, Koprivnici i Ljubljani. Organizirao je znanstveni skup »Arheološka istraživanja u Podravini i kalničko-bilogorskoj regiji«. Uređuje stručno i znanstveno glasilo »Obavijesti«, što ga izdaje Hrvatsko arheološko društvo. Član je uredništva »Arheoloških radova i rasprava«, član je Izdavačkog savjeta i Komisije za izdavačku djelatnost Hrvatskoga arheološkog društva, te član Izdavačkog savjeta Saveza arheoloških društava Jugoslavije.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi

B. Čečuk, Istraživanja u spilji Kopačini na otoku Braču i Veloj spilji na otoku Korčuli, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva,* god. XVII, br. 3, Zagreb 1986; Richard Pittioni (1906—1985), *Ljetopis JAZU,* knj. 89, Zagreb 1986, 429—431.

Radovi u tisku

B. Čečuk, Vela spilja na otoku Korčuli, *Arheološki pregled,* 25, Ljubljana; Spilja Kopačina na otoku Braču, *ibid.*

B. Migotti, Grčko-helenistička keramika iz Starog Grada na Hvaru, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu,* vol. XIX.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM — ZAGREB

Organizacija jedinice

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno nasljeđe Hrvatske iz područja arhitekture i urbanizma te prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (planoteka, grafička zbirka, arhiv, fototeka; priručna stručna knjižnica). U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, a u njemu se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) novijega razdoblja te proučava djelatnost kipara u Hrvatskoj u 17. i 18. stoljeću. Rad se odvija na tri mjesta: u Zagrebu u Ulici braće Kavurića 1 djeluje Kabinet za arhitekturu i urbanizam, a u Demetrovoj 18 Arhiv za likovne umjetnosti; u Rijeci (Bratstva i jedinstva 171) proučava kulturnu baštinu Istre i kvarnerskih otoka dr. Branko Fučić, izvanredni član JAZU.

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam radi asistent pomoćni istraživač (M. Kump) i arhivist (I. Martinčić), a u Arhivu za likovne umjetnosti znanstveni savjetnik (dr. D. Baričević), viši stručni suradnik (V. Tartaglia-Kelemen), asistent pomoćni istraživač na određeno vrijeme (M. Repanić-Braun) i administrator (R. Mikulan). Znanstvenom savjetniku dr B. Fučiću produljen je radni odnos.

Voditelj je Kabineta za arhitekturu i urbanizam dr. *Ana Deanović,* član suradnik Akademije.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad organiziran je u nekoliko programa, tema i posebnih manjih cjelina u sklopu temeljnog projekta SIZ-a VII-77./4.4. (Istraživanje povijesno-umjetničke baštine od antike do 20. stoljeća) i programa jedinice, u sklopu projekata Akademije, te izvan tih projekata.

Arhitektura. Nastavlja se rad u nekoliko istraživačkih programa. Za »Središnji položaj zagrebačke katedrale i načini njezina utjecaja na stvaranje periferne umjetnosti u regiji« (nosilac programa A. Deanović) uspoređivani su pisani dokumenti i terenska mjerenja (svetišta, transepta) radi utvrđivanja promjena tlorisa katedrale i njezina odnosa prema kapeli sv. Stjepana (M. Kump). Za »Analizu specifičnog razvoja arhitekture i urbanizma na tlu Hrvatske« proučavano je Kabinetu darovano gradivo iz ostavštine arhitekta Harolda Bilinića, osobito njegova suradnja s Ivanom Meštrovićem u arhitektonskim ostvarenijima (M. Kump, I. Martinčić). U Kabinetu se tematski evidentira bibliografija i arhivsko gradivo (npr. za »Razvoj historicizma u Hrvatskoj« — M. Kump), arhitekton-

ska terminologija. Nastavljeno je prikupljanje terminološkoga gradiva iz područja arhitekture i urbanizma te jezikoslovna i nazivoslovna obrada (I. Martinčić) za višejezični nazivoslovni rječnik (Razred za likovne umjetnosti, Terminološki odbor Akademije).

Skulptura. U sastavu osnovnoga projekta nastavlja se istraživalački rad uglavnom baroknoga kiparstva u sjevernoj Hrvatskoj. D. Baričević priprema sintetski prikaz, knjigu o toj temi, obavlja dopunska terenska istraživanja, obradu arhivskoga gradiva, evidentiranje novootkrivenih spomenika; pojedine dijelove te kompleksne teme obrađuje u manjim cjelinama i priprema za publiciranje.

Slikarstvo. Uz stručnu obradu gradiva, u Arhivu za likovne umjetnosti obavlja se i znanstvenoistraživačka djelatnost, biografska, bibliografska istraživanja i obrade iz područja slikarstva (V. Tartaglia-Kelemen) te arhivska istraživanja iz područja slikarstva (M. Repanić-Braun).

Istraživački rad u svezi s magistarskim radovima nastavile su u području slikarstva odnosno arhitekture M. Repanić-Braun i M. Kump.

U sklopu osnovnih programa obavljene su i analize pigmenata u građevinskim elementima (M. Šegedin, vanjski suradnik).

Umjetnička baština Istre i Kvarnera. Svestrano proučavanje (arhitektura, slikarstvo, plastične umjetnine, epigrafika, osobito glagoljska, ikonografija) istarske i kvarnerske umjetničke baštine nastavlja B. Fučić, a rezultate prezentira znanstvenim i stručnim predavanjima, publiciranjem.

Stručni rad

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam nastavljena je informativno-dokumentacijska obrada gradiva u zbirkama; zaprimljeno je novo gradivo (veće količine: Harold Bilinić, Ernest Weissmann) te je ono osobito obrađivano (M. Kump, I. Martinčić). Obavljani su poslovi u svezi s korištenjem gradiva, a prema potrebama korisnika (npr. Razred za likovne umjetnosti).

U Arhivu za likovne umjetnosti kontinuirano se i sustavno evidentira, prikuplja, klasificira u zbirke i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima i likovnim aktivnostima u Hrvatskoj u novijem razdoblju. Posao je vrlo opsežan i razgranat. D. Baričević obavlja koordinaciju rada u zbirkama, vođenje kartoteke izložaba umjetnika SR Hrvatske u zemlji i inozemstvu s bibliografijom osvrta i prikaza u dnevnom tisku (590 bibliografskih jedinica) te vođenje zbirke kataloga izložaba (446 kataloga). V. Tartaglia-Kelemen iz obrade dnevnog i tjednog tiska klasificirala je za zbirku dokumentacije umjetnika 19. i 20. stoljeća 2250 tekstova o likovnom stvaralaštvu u SR Hrvatskoj te o izložbama hrvatskih umjetnika u drugim republikama i u inozemstvu; također je nastavila sređivati darovano arhivsko gradivo Hrvatskog društva likovnih umjetnika. M. Repanić-Braun pregledom dnevnog i tjednog tiska registrirala je samostalne i kolektivne izložbe na području SR Hrvatske te izložbe hrvatskih umjetnika u drugim republikama i inozemstvu, također je radila na uvođenju novoga gradiva u zbirke (300 autorskih kartona, 790 bibliografskih jedinica). R. Mikulan izrezivala je članke o izložbama, likovnim umjetnicima i likovnom životu iz dnevnog i tjednog tiska (za 1984. i 1985. godinu), inventirala i tehnički obrađivala kataloge izložaba (446 kataloga), ispisivala osnovne podatke na nove autorske kartone (176 novih članova udruženja likovnih umjetnika, udruže-

nja primijenjene umjetnosti, naivaca i likovnih amatera) te upisivala podatke u već postojeće kartone (na 2786 kartona). Članovi Arhiva za likovne umjetnosti i sami su prikupljali kataloge izložbi.

Svi radnici Kabineta za arhitekturu i urbanizam te Arhiva za likovne umjetnosti sudjelovali su u radu sa strankama (stručnim savjetima, pomoći, izdavanjem materijala), a obavljali su i tekuće administrativne poslove.

Suradnja s drugim ustanovama

Kabinet za arhitekturu, Arhiv za likovne umjetnosti, odnosno njegovi članovi, uz sudjelovanje u provedbi raznih programa Akademije, Razreda za likovne umjetnosti, surađuju i s drugim znanstvenim i stručnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Na studijskom boravku u Beču, u zamjeni stručnjaka Akademije i Austrijske akademije, bio je B. Fučić; predavanjima, stručnim savjetima ili vodstvom sudjelovao je B. Fučić u nekoliko institucija — Sveučilište u Salzburgu, Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu, Muzejski prostor u Zagrebu, »Kajkavsko spravišće« i dr. Osobito je bogatu stručnu suradnju sa srodnim ustanovama ostvario Arhiv za likovne umjetnosti. Stručne informacije i podaci upućeni su npr. Umetnostnoj galeriji u Mariboru, Galeriji »Sebastian« u Dubrovniku, Galeriji »Augustinčić« u Klanjcu, Jugoslavenskom leksikografskom zavodu, Generalnom konzulatu Savezne Republike Njemačke za Museum u Wiesbadenu (V. Tartaglia-Kelemen). Za Republički komitet za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, a za Fond Vladimira Nazora, izrađen je popis izložaba umjetnika iz SR Hrvatske u 1985. godini (R. Mikulan), a za Zavod za kulturu, za njihov program »Analiza kulturnog razvoja SR Hrvatske u razdoblju od 1981. do 1985. i mogućnosti razvoja od 1986. do 1900. g.«, napravljena je analiza petogodišnje izložbene aktivnosti profesionalnih likovnih umjetnika i amatera u SR Hrvatskoj (V. Tartaglia-Kelemen).

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima

B. Fučić, Im Grenzbereich der Glagoliza und Kyrilliza. Predavanje održano 30. XI. 1985. na IV Salzburger Slawistengespräch, Salzburg, Austrija.

Izdavačka djelatnost

Meštrovićeva arhitektura, *Rad JAZU,* knj. 423 (Razred za likovne umjetnosti, XIII) — *A. Deanović;* prilozi M. Kump (Opis arhitektonskih djela i urbanističkih zahvata, Kronologija), I. Martinčić (Izabrana bibliografija).

B. Fučić, Mošćenice. Turistički savez, Opatija 1986; Anđela Horvat (1911—1985), nekrolog, *Ljetopis JAZU,* knj. 89, Zagreb 1986, 321—324; Im Grenzbereich von Glagoliza und Kyrilliza, *Die Slawische Sprachen,* Band 8, Salzburg 1985, 41—51; L'antica cattedrale di Santa Maria di Ossero, Acta Congressus Mariologici-Mariani Internationalis Caesaraugustae (Zaragoza) anno 1979 celebrati, vol. VI, Rim 1986, 277—290.

D Baričević, K problematici kiparstva 18. st. u samostanima hrvatsko-kranjske franjevačke provincije na tlu Hrvatske, *Peristil,* XXIX/29, 1986; Barokno kiparstvo u Virovitici. Katalog izložbe Barok u Virovitici, Virovitica 1986.

Predano u tisak

B. Fučić, Razgovori s Djelom (esej o pok. akad. Anđeli Horvat) (u *Peristilu*); Sarkofag iz Bala. Ikonografska studija (u *Peristilu*).

D. Baričević, Bečki kipar u Slavoniji (u Godišnjaku Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture); Prijedlog za zagrebačkog kipara Klaudiusa Kautza (u *Peristilu*).

ETNOLOŠKI ZAVOD — ZAGREB

Organizacija jedinice

Etnološki zavod osnovan je 1963. godine na inicijativu Odbora za narodni život i običaje. Glavna područja rada Zavoda su: 1) proučavanje naselja, podrijetla i kretanja stanovništva, 2) proučavanje narodnog života i običaja te etnosocioloških pojava, napose onih novijeg vremena i 3) istraživanje sezonskih stočarskih kretanja i načina života dinarskih gorštaka. Zavod ima tri istraživača, od toga su dva sa znanstvenim zvanjima. Tijekom 1986. godine dužnost voditelja Zavoda obavljao je akademik *A. Mohorovičić*, a dužnost zamjenika voditelja — upravitelja član suradnik *M. Marković*. U sastavu Zavoda nalazi se arhiv Odbora za narodni život i običaje. Sjedište Zavoda nalazi se u Matičinoj ulici 2. Zavod ima priručnu knjižnicu s oko 3000 svezaka. Od 1980. godine Zavod je preuzeo organizacijske poslove oko realizacije projekta Odbora za NŽO »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Voditelj toga projekta je akademik A. Mohorovičić.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Mirko Marković, znanstveni savjetnik, radio je tijekom 1986. godine na dovršavanju rukopisa iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Radio je i na temi »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije«. Nastavio je s pisanjem veće kulturnopovijesne monografije o Slav. Brodu i okolnim selima. Započeo je raditi na pisanju djela »Hrvatska naselja na starim kartama i planovima«. Sudjelovao je na znanstvenom skupu o ekološkim problemima suvremenog prometa pod pokroviteljstvom Akademije i tom prilikom referirao o temi »Povijesno-geografski aspekti prometa Hrvatske kao kriterij za suvremena ekološka razmatranja«. Referat je priredio za objavljivanje. Sudjelovao je na znanstvenom skupu »Tradicijska medicina na tlu Jugoslavije« u organizaciji Razreda za medicinske znanosti i Odbora za narodni život i običaje Akademije te je tom prilikom podnio referat »Tradicijska medicina u Hrvatskoj u kontekstu naše geografije i etnologije«. Referat je priredio za objavljivanje. Radio je kao tehnički urednik »Zbornika za narodni život i običaje«, knj. 50, koji je objavljen ove godine. Obavljao je poslove tehničkog urednika Rapskog zbornika. Radio je u Arhivu Hrvatske na proučavanju i snimanju starih karata i planova Hrvatske. Sudjelovao je na sastancima međuakademijskih odbora u Beogradu i Skopju. Bio je mentor prof. dr. Elynor M. Despalatović iz SAD, koja je tijekom 1986. godine provodila studijski boravak u Zavodu. Obavljao je dužnost tajnika Odbora za narodni život i običaje. Član je Savjeta Centra za znanstveni rad Jugoslavenske akademije u Varaždinu te Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo Jugoslavenske akademije.

Vesna Čulinović-Konstantinović, znanstveni savjetnik, radila je na dovršavanju rukopisa iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. U okviru teme »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije« započela je pisati monografski prikaz. Završila je proučavanje arhivske građe u zbirkama Akademije i Historijskog arhiva u Splitu. Napisala je i predala za tisak rad Oblici sklapanja braka u tradiciji srednje Dalmacije za ediciju »Kačić« iz Sinja (28 str.). Povodom objavljivanja reprint-edicije Frana Ivaniševića »Poljica«, izvršila je kao urednik sve potrebne predradnje. Proučavala je arhivsku građu u zbirkama Akademije ONŽO u Zagrebu, zatim u Srpskoj akademiji te arhivima Srbije i Jugoslavije u Beogradu. Radila je i na terenima Poljica s ciljem da upozna novije sociološke promjene u životu tamošnjega naroda. Za reprint djela F. Ivaniševića »Poljica« priredila je popratne tekstove i to uvodnu studiju »Don Frane Ivanišević« (19 str.) i »Porodični i društveni život Poljica« (25 str.). Sudjelovala je u redakciji edicije »Muć« za koju je napisala prilog »F. Ivanišević — Poljica«. Radila je na pripremi za objavljivanje djela S. Kutleše o selu Runovići (iz arhiva ONŽO). Zajedno sa Z. Petrić radila je na uređivanju spomenutog rukopisa koji ima opseg od 776 stranica. Održala je 10 predavanja o običajnom pravu na Pravnom fakultetu u Splitu. Sudjelovala je u radu simpozija o etnomedicini u organizaciji Akademije i tom prilikom podnijela referat »Etnološki, sociološki i kulturni aspekti istraživanja etnomedicinske prakse i provodilaca«. Održala je javna predavanja »Sklapanje braka u Poljicima« (Narodno sveučilište, Split) te »O životu istoka i zapada« (Mjesna zajednica, Trstenik, Split).

Zorica Petrić, asistentica, radila je na realizaciji teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Za projekt »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije« napisala je rad »Kultura stanovanja i prehrane dinarskog stočarskog stanovništva«. Za »Zbornik za narodni život i običaje«, knj. 51 radila je na izradi bibliografije rukopisne zbirke arhiva Odbora za NŽO. Sudjelovala je na terenskim istraživanjima na području Poljica u Dalmaciji. Proučavala je narodnu prehranu i godišnje običaje od vremena objavljivanja Ivaniševićeve monografije do danas. Sudjelovala je na znanstvenom skupu o tradicijskoj medicini na tlu Jugoslavije u organizaciji Akademije i tom prilikom podnijela referat »Narodna medicina u rukopisima arhiva Odbora za narodni život i običaje«. Sudjelovala je u postavi prigodne izložbe na temu narodne medicine s izlošcima odabranih rukopisa iz arhiva Odbora za NŽO. Radila je i na izradi etnološke bibliografije Hrvatske. Surađivala je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom na pisanju natuknica za Hrvatski biografski leksikon. Pružala je stručnu pomoć korisnicima arhiva Odbora za NŽO, zatim vodila poslove oko dopunjavanja i sređivanja zavodske biblioteke te obavljala sve administracijske poslove Zavoda.

Izdavačka djelatnost

Suradnici Etnološkog zavoda objavili su tijekom 1986. godine ove znanstvene ili stručne radove:

M. Marković, Geografski položaj i povijesno-geografski prikaz područja Virovitice, Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 41—52; Povijesno-geografski aspekti prometa Hrvatske kao kriterij za suvremena ekološka razmatranja, Zbornik radova Simpozija o ekološkoj problematici suvremenog prometa, Zagreb 1986, 143—145; Povijesno-geografski fenomen stare Lepoglave, *Radovi Centra za znan-*

stveni rad JAZU u Varaždinu, 1, Varaždin 1986, 203—210; Poznavanje otoka Raba od antičkih zemljopisaca do pojave prvih topografskih karata, Rapski zbornik, Zagreb—Rab 1986 (u tisku).

Vesna Čulinović-Konstantinović, Don Frane Ivanišević. Uvodna studija uz reprint-izdanje Poljica, Split 1986 (u tisku 19 str.); Porodični i društveni život Poljica. U knjizi Poljica, Split 1986 (u tisku 25 str.).

Zorica Petrić, Život u selu Runovići prema zapisima fra Silvestra Kutleše, *Zbornik Kačić*, Split 1986 (u tisku 10 str.); Promjene u tradicijskoj prehrani poljičkog stanovništva. U djelu Poljica, Split 1986 (u tisku 9 str.); Promjene u godišnjim narodnim običajima poljičkog stanovništva. U djelu Poljica, Split 1986 (u tisku 10 str.).

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu su obavljeni radovi u okviru znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) prikupljanje i objavljivanje povijesne građe;
b) izrada znanstveno-stručnih priručnika — pomagala;
c) objavljivanje znanstvenih studija i monografija;
d) obrazovanje znanstvenih kadrova.

Posebna briga posvećena je pomoćnim povijesnim znanostima i povijesnoj metodologiji za potrebe znanstvenoistraživačkog rada uopće, za potrebe znanstvenog i stručnog usavršavanja, te za potrebe usmjerenog obrazovanja.

Znanstvena i stručna djelatnost Zavoda odvijala se u sklopu ovih znanstvenih projekata i zadataka:

1. Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i studije za povijest (projekt »Povijest hrvatskog naroda«),
2. Povijesni spomenici Istre (projekt »Povijest hrvatskog naroda),
3. Priručnici i zbornici izvora srednjega vijeka,
4. Studije i građa za temu »Hrvatska do 1945«,
5. Pomoćne povijesne znanosti — razrada teorije i praksa.

Rad na ostvarivanju navedenih zadataka odvijao se u okviru djelatnosti Jugoslavenske akademije, a u suradnji sa srodnim ustanovama, institutima, akademijama, obrazovnim centrima, fakultetima, arhivima i bibliotekama u zemlji i inozemstvu.

Uža suradnja ostvarivana je sa Zavodom za povijesne i društvene znanosti Jugoslavenske akademije u Rijeci i Zgodovinskim inštitutom »Milko Kos« Slovenske akademije znanosti in umetnosti u Ljubljani na zadatku »Povijesni spomenici Istre«, te suradnja s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti na pripremanju izdanja »Kotorskih notarskih spisa« (Monumenta Catarensia).

U okviru Zavoda djelovalo je tajništvo Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora. Na tom zadatku (priprema međunarodnog i nacionalnog izdanja) surađuju: Slovenska akademija znanosti in umet-

nosti, Srpska akademija nauka i umetnosti, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Makedonska akademija na naukite i umetnostite.

Nastavljena je redovita međunarodna znanstvena suradnja u koju su bile uključene ove ustanove: Istituto Storico Italiano per il Medio Evo u Rimu, Institut za povijest SSSR-a Akademije znanosti SSSR-a u Moskvi, Historijski institut Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Historijski institut Akademije znanosti Njemačke Demokratske Republike u Berlinu, Historijski odjel Sveučilišta u Szegedu (Mađarska), Université de Paris — Sorbonne, Centre de recherche en litterature comparée, Paris, Historijski institut Poljske akademije znanosti u Varšavi i dr.

Ostvarivana je razmjena znanstvenih radnika, izvršavani radovi na zajedničkim znanstvenim zadacima, zamjena publikacija, izmjena iskustava u radu, izmjena znanstvenih informacija, i drugi znanstveni dodiri sa znanstvenim ustanovama: Austrije, Bugarske, ČSSR, Francuske, Italije, Poljske, Rumunjske, Savezne Republike Njemačke, SSSR-a, Švicarske, Velike Britanije, SAD i dr.

Knjižnica Zavoda bila je uključena u rad na tekućim znanstvenim zadacima, te je u tom smislu nastavljena sustavna razmjena publikacija.

U Zavodu je radilo u redovitom radnom odnosu osam znanstvenih radnika, jedan asistent pripravnik, jedan administrativni i jedan pomoćni radnik. Osim toga bilo je angažirano nekoliko vanjskih suradnika.

Voditelj Zavoda je izv. član Akademije *Hodimir Sirotković*, a zamjenik voditelja upravitelj prof. *Miroslav Kurelac*.

Znanstvenoistraživački rad

Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i studije za povijest

Codex Diplomaticus — Diplomatički zbornik

Dovršeni su radovi u vezi s pripremanjem za tisak 18. sveska (listine 1395—1399. g.). Recenzija i redakcijski radovi, radovi na pripremanju indeksa i dr. (*M. Šamšalović, R. Modrić*, redakcija akad. D. Rendić-Miočević).

Supplementa Codicis diplomatici regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae (do god. 1400)

Nastavljen je posao na pripremanju ove edicije. U tu svrhu izvršeni su radovi na istraživanju, evidentiranju i mikrofilmiranju arhivske diplomatičke građe, i to u: — Arhivu Hrvatske u Zagrebu pregledane su ove arhivske zbirke i fondovi, te evidentirana, snimljena i prikupljena u Zavodu za povijesne znanosti diplomatička građa, i to obitelji: Oršić, Bedeković, depozit Oršić, Drašković, Josipović-Vojković, Ottenfels, Fanfogna-Garagnin (ukupno 47 kutija); razne obitelji (33 kutije); Documenta medievalia varia, Series B (4 kutije); Zagrebačka županija, serija »Testamenti« (5 kutija); Samostan augustinaca (1 kutija); Plemenita općina Turopolje series »Privilegia et donationes« (5 kutija); Zbirke mikrofilmova: »Kniewald«, »Sv. Marija Zadar«, »Notizie istoriche della città di Pago raccolte da Marco Lauro Ruych 1773. g.«, »Pergamene franjevačkog samostana sv. Ksaver u Zagrebu«, »Pergamene motovunskog kaptola«, »Povelje samostana trećoredaca na Ksaveru

u Zagrebu«, »Arhivalije Arhiva Akademije«, »Pergamene Nadbiskupije Zadar u MA Zadar«, »Pergamene župnog ureda u Roču u Istri«, »Samostan sv. Mihovila Zadar«, »Pergamene i spisi franjevačkog samostana u Senju«, »Acta Frangepanica iz MODL, NRA Fasc. 451 n. 39 MODL 1345«, »Topusko-Vranski priorat«, »Frangepaniana«, »Primasi Leveltar Ostrogon«, »Propisi zemalja iz skupine NRA« — pregledano ukupno oko 4.500 mikrosnimaka. — U Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu pregledane su ove arhivske zbirke te evidentirana, snimljena i u Zavod za povijesne znanosti dopremljena diplomatička građa: »Privilegia super libertatibus, iuribus et donationibus Ecclesiae Zagrabiensis alias Liber Privilegiorum« (82 folija), »Protocola varia« odnosno »Liber privilegiorum monasterii beatae vriginis Mariae de Toplica« (120 folija); »Regesta actorum privilegialium« (7 kataloga g. 1134—1815); »Regesta actorum decimalium« (2 kataloga, g. 1269—1836); »Regesta actorum iuridicorum« (1 katalog, g. 1269—1388); »Acta politica« (katalog za g. 1266—1844); »Acta donationalia« (1 katalog, g. 1273—1834); »Regesta actorum ecclesiasticorum« (1 katalog g. 1216—1827); »Acta fundationalia«. — Čazmanski kaptol: pregledane 244 isprave, evidentirano, snimljeno i u Zavod dopremljeno 48 isprava. — Zagrebački kaptol: pregledana zbirka »Acta capituli antiqua«. Pregledano 129 kutija, evidentirano snimljeno i u Zavod dopremljeno 69 isprava. — Historijski arhiv grada Rijeke: pregledana sva diplomatička građa, posebno dvije serije pergamena, neki obiteljski fondovi, fondovi vjerskih zajednica i organizacija, posebice fond Pulskog kaptola. — Franjevački samostan na Trsatu: pregledane sve pergamene i druge različite zbirke tiskane arhivske građe. — Biskupski i kaptolski arhiv u Senju: pregledane sve zbirke odnosno katalozi i drugi popisi diplomatičke arhivske građe. — Nadbiskupski arhiv u Rijeci: pregledani fondovi. — Historijski arhiv grada Dubrovnika: pregledane dvije goleme zbirke diplomatičke građe »Acta et diplomata« i »Miscellanea«. Evidentirano do sada 246 isprava. — Biblioteka male braće u Dubrovniku: pregledana zbirka »Zibaldone« ili »Memorie storiche su Ragusa« (3 sveska, 2414 strana). Učinjeno 60 snimaka isprava (»lokrumske isprave« među njima). — »Biblioteka 00. Dominikanaca u Dubrovniku: pregledan »Zibaldone«. Učinjeno 219 snimaka, među njima 234 regesta isprava. — Državni arhiv Mađarske u Budimpešti: započet rad na evidentiranju i snimanju sve diplomatičke građe, tzv. »Acta antemohachiana«. Evidentirano nekoliko tisuća srednjovjekovnih isprava iz arhivističkih pomagala toga arhiva. Ovaj rad ostvaruje se zajedničkom akcijom Zavoda i Arhiva Hrvatske. — Radovi u Historijskim arhivima u Zadru i Splitu nisu obavljeni.

Započeta je i druga faza rada na ovom zadatku tj. transkripciji tekstova isprava i drugi radovi na pripremanju edicije »Supplementa« (J. Barbarić, voditelj zadatka, V. Gamulin, M. Matijević-Sokol).

Diplomatarium Sibenicense

Izrađen je kritički aparat, napisani sadržaji na hrvatskom jeziku, napisan uvodni dio s metodom kritičkog objavljivanja diplomatarija. Dovršeni poslovi u vezi s tiskanjem. Izlazi u izdanju Muzeja grada Šibenika (J. Barbarić, koautor J. Kolanović).

Notarske knjige

Nastavljen je rad na pripremanju za tisak »Notarski spisi splitskog notara Ivana iz Ankone«, I. i II. knjiga, 1341—1364. god. (J. Stipišić).

Statuti gradova

Nastavljen je rad na obradi statutarnih propisa otoka Paga (M. Šamšalović). Nastavljen je rad na pripremanju izdanja »Statuta grada Zadra« (J. Stipišić).

Građa, studije i pomagala iz pomoćnih povijesnih znanosti

Nastavljen je rad na temi »Srednjovjekovna crkvena sfragistika u Hrvatskoj«. Izrađeni su slijedeći prilozi: »Srednjovjekovni senjski kaptol i njegovi pečatnjaci. Pečat senjskog biskupa Martina«. Rad predan za tisak, 26 str. + sl. (A. Gulin).

»Pečat prvoga krbavskoga biskupa Mateja i olovni pečat vjerojatno splitskog kaptola«, 20 str. Predano za tisak u Zbornik Znanstvenog skupa u povodu 800. obljetnice Krbavske biskupije (A. Gulin).

»Srednjovjekovni rapski kaptol i njegov pečat«. Rad u rukopisu, 11 str. + sl. (A. Gulin).

Nastavljen je rad na studiji: »Srednjovjekovna povijest Bosansko-đakovačkog kaptola i njegovih pečata« (A. Gulin).

Nastavljena je obrada djela Baldassare Bonifacio, de archivis, (1632) s obzirom na temeljne postavke arhivistike iznesene u ovom djelu 17. st. (J. Barbarić).

Izrađen je priručnik iz diplomatike pod naslovom: *J. Barbarić,* Postanak i oblici srednjovjekovnog dokumenta (Skripta iz opće diplomatike).

Izrađen je analitički inventar obiteljskog fonda Čikulini-Sermage, kao obavijesnog pomagala istraživačima i ostalim znanstvenim radnicima, 459 str. Predstoji izrada kazala (J. Barbarić).

Izrađen je i predan za tisak rad: Josip Barbarić, Nova građa u Arhivu Hrvatske (1982—1985), 40 str.

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja feudalizma

Izrađene su slijedeće studije:

J. Barbarić, Arhivska građa o Krbavskoj biskupiji koja se čuva u Arhivu Hrvatske, (u povodu 800. obljetnice Krbavsko-modruške biskupije), 50 str. Predano u tisak.

M. Kurelac, Hrvatski humanisti XV. stoljeća i opsada Beograda 1456. g. 20 str. Pripremljeno za tisak.

M. Kurelac, Promjene društvenih struktura u Stojkovićevo doba (XV. st.), Zbornik Znanstvenog skupa o Ivanu Stojkoviću, 23—25. V. 1983, Dubrovnik—Zagreb 1986, 47—50.

Djela pisaca hrvatske povijesti

Nastavljen je rad na proučavanju i obradi narativnih izvora srednjega vijeka. Obavljen je opis rukopisa, analiza tekstova, bibliografski podaci o izdanjima i literaturi uz kritički osvrt. Izvršena obrada: Ivan Arhiđakon Gorički, Ivan Stojković, Šimun Kožičić-Benja, Šimun Klimantović, Toma Arhiđakon (M. Kurelac, M. Matijević-Sokol).

Izvršen je opis djela »De Regno Dalmatiae et Croatiae«, Notae ad vitam B. Joannis Conf. ep. Traguriensis«, »Memorie istoriche di Tragurio«, »Illyricum sive Slavonia« Ivana Lučića Luciusa. Priređen za objavljivanje tekst Lučićeva uvoda

u djelo »De Regno«. Izvršen prijepis preostalog dijela Lučićeva rukopisa »Notae ad Thesaurum Geographicum Abrahami Ortelii« u Nacionalnoj bibiloteci u Parizu (M. Kurelac).

Obavljeni su pripremni radovi na rukopisima i izdanjima djela Nikole Modruškog »Oratio in funere P. Cardinalis S. Sixti« i »Navicula Petri« u Biblioteca Corsiniana« u Rimu i Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu (M. Kurelac).

Izrađen je podroban opis korespondencije Ivana Lučića Luciusa s Valerijem Ponte i drugim suvremenicima. Nastavljen je prijepis pojedinih pisama (M. Kurelac).

Nastavljen je rad na analizi rukopisa Stjepana Gradića »De presenti statu Ottomanici imperii« Marka Forstalla te drugih pisaca hrvatske povijesti 16—17. stoljeća (M. Dominisa, D. Zavorovića, Š. Ljubavca, F. Divnića (V. Gamulin, M. Kurelac).

Nastavljen je rad na prijevodu i komentaru »Vita« Bartola Kašića (N. Moačanin).

Studije iz hrvatske historiografije

Objavljen je rad: *M. Kurelac*, Život i djelo Ivana Lučića Luciusa (150 kartica). Izdano kao predgovor uz prijevod djela I. Lučića Luciusa, De Regno Dalmatiae et Croatiae — O kraljevstvu Dalmacije i Hrvatske, Zagreb 1986.

Izrađene su studije: *M. Kurelac*, Historiografske koncepcije Franje Glavinića (25 kartica); Nacionalna terminologija u pisaca povjesničara XVI—XVIII. stoljeća (15 kartica); Nikola Makinjanin biskup Modruški, humanist (30 kartica).

Dovršen je rad: *V. Gamulin*, Vjera ili hereza u filozofijsko-eklezijastičkoj misli Marka Antonija de Dominisa (100 str.).

Objavljen je rad: *V. Gamulin*, Marko Antonije de Dominis — hereza kao alternativno mišljenje, Rapski zbornik, Zagreb—Rab, 1986.

Započet je rad na temi »Epigrafika u djelima pisaca hrvatske povijesti« (J. Neralić).

Izrađena studija: *N. Moačanin*, Autobiografija B. Kašića kao putni izvještaj iz ranog XVII. stoljeća o srednjem Podunavlju pod osmanskom vlašću.

Građa za gospodarsku povijest Hrvatske

Ekonomska i demografska istraživanja građe 16. do prve polovice 19. stoljeća:

Prikupljena je građa za temu: »Demografsko kretanje u sjevernoj Hrvatskoj tijekom prve polovice 19. stoljeća s obzirom na popise i slične spise (1825—1836) u mađarskim i hrvatskim arhivima«. Obavljen je istraživački rad u arhivima i bibliotekama Osijeka, Sremskih Karlovaca (Arhiv Vojvodine), arhivima Beča i Graza na građi 17—18. stoljeća (I. Erceg).

Nastavljeno je evidentiranje defterske građe za povijest Slavonije i Srijema (N. Moačanin).

Obavljena su istraživanja turske građe i zapadnih izvora za povijest Slavonije (pribavljeno 60 fotokopija) pod turskom vlašću u Hofkammerarchivu u Beču. Prikupljani su podaci o arhivskoj građi u Ankari i Istambulu (N. Moačanin).

Prikupljena je postojeća literatura, te evidentirana arhivska građa za temu »Porijeklo i značenje crkvene desetine u društveno-ekonomskim odnosima i crkvenoj organizaciji tijekom stoljeća na tlu hrvatskih zemalja«. Arhiv Zagrebačkog kaptola, zbirka »Acta capituli antiqua« (J. Barbarić).

Studije iz gospodarske povijesti Hrvatske do 1848. g.

Objavljeni su radovi: *I. Erceg,* Kretanje i struktura stanovništva u banatskim županijama, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae,* vol. 12, Zagreb 1985. Pregled stanovništva, tokom dva decenija (1768—1789) u Karlovačkom generalatu (Hrv. vojna krajina), *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae,* vol. 12, Zagreb 1985.

Dovršen je veći dio osnovnog teksta rada »Gradovi u turskoj Slavoniji i Srijemu« (N. Moačanin).

Dovršen rad »'Bdž' i 'gümrük« u srednjem Podunavlju 1540—1614. g.« — terminološka razjašnjenja« (N. Moačanin).

Izrađen prikaz rada E. Kovačevića, Muhime defteri, Sarajevo 1985 (N. Moačanin).

Nastavljen je rad na temi iz područja konstituiranja posjeda obitelji Zrinskih i Frankopana u 16. i 17. stoljeću (R. Modrić).

Studije i građa za temu »Hrvatska 1945.«

Prikupljana je ostala građa i obavljana su istraživanja, te rad na studijama u okviru razdoblja koje prethodi 1945. g.

Povijesni spomenici Istre

Prikupljana je i redigirana građa za skupine izvora za povijest Istre: a) Isprave i spisi; b) Notarske imbrevijature; c) Urbari i katastici; d) Statuti i statutarni propisi; e) Kronike, putopisi, geografska djela i drugi narativni izvori; f) Bibliografija objavljenih izvora za povijest Istre. Na zadacima citiranim od a) do f) radili su radnici Zavoda: A. Gulin, M. Kurelac, J. Neralić i vanjski suradnici: I. Erceg, B. Fučić, I. Grah, J. Jelinčić i drugi.

Radilo se posebno na dopunama za V. svezak »Priloga za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre«. Pristupilo se konačnom redigiranju svezaka I—V. ove bibliografije sa svrhom objavljivanja integralnog teksta.

Objavljeni su ovi radovi:

I. Erceg, Struktura stanovništva i njegova zdravstvena zaštita potkraj XVIII. i početkom XIX. stoljeća u bivšoj mletačkoj Istri, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVII, Pazin—Rijeka 1985, 35—50; Dokument o stanju i mjerama za uređenje Istre 1804. godine, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVII, Pazin—Rijeka 1985, 107—121.

Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora

U okviru djelovanja Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora, sa sjedištem u Zagrebu, pri Zavodu za povijesne znanosti, obavljani su radovi na obradi izvora za hrvatsku povijest, te ostalih priloga za međunarodni i nacionalni repertorij, koji se odnose na srednjovjekovnu povijest naroda Jugoslavije. Pri Zavodu je obavljana koordinacija rada i poslovi tajništva Međuakademijskog odbora Repertorija (tajnik M. Kurelac).

Međunarodni repertorij

Povodom izlaska iz tiska V. sveska djela »Repertorium fontium historiae Medii Aevi«, Fontes Gh-H, Romae 1984 (86), 625 str. sastavljene su uredničke napomene

i dopune, te ostali poslovi u vezi s izlaženjem ovog sveska pri Centralnoj redakciji Repertorija u Rimu.

Izrađeni su prilozi za VI. svezak Međunarodnog repertorija, izvori s početnim slovima »I-J« i »K«, te su obavljani radovi na konačnom redigiranju na pokusnim otiscima u skladu sa zahtjevima Izvršnog komiteta i Centralne redakcije. Prikupljani su podaci za obradu izvora koji ulaze u VII. svezak.

Tajnik Odbora (M. Kurelac) sudjelovao je na godišnjoj skupštini Znanstvenog komiteta Repertorija u Rimu (24—30. X. 1986), podnio izvještaj i obavio radove pri Centralnoj redakciji.

Nacionalni repertorij

Nastavljeno je prikupljanje podataka o rukopisima, izdanjima i literaturi za izvore koji ulaze u Nacionalni repertorij (M. Kurelac).

Kotorski spomenici — Monumenta Catarensia

Nastavljen je rad na pripremanju 3. knjige Kotorskih notarskih spisa, g. 1396—1400, za objavljivanje. Izvršen je prijepis većeg dijela teksta. Razmatrana su pitanja izrade opsežnih sumarija određenih isprava. Redigiran je dosada prepisani tekst (M. Matijević-Sokol, J. Neralić, J. Stipišić, M. Šamšalović). Rad se odvija u okviru suradnje s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti. Urednici zbirke su akademik V. Brajković (Jugoslavenska akademija) i izv. član S. Mijušković (Crnogorska akademija).

Statut grada i otoka Korčule

Nastavljen je rad na obradi Statuta grada i otoka Korčule — Statuta et leges civitatis et insulae Curzulae. U toku je izrada kritičkog uvoda o Statutu grada i otoka Korčule, prijevoda na hrvatski jezik i ponovno izdanje izvornog teksta na latinskom jeziku s kritičkim bilješkama (A. Cvitanić).

Rad se odvija u okviru suradnje s Institutom za historiju SSSR-a Akademije znanosti SSSR-a na izdanju srednjovjekovnih izvora za povijest slavenskih zemalja.

Stručni rad

U okviru Tečaja pomoćnih povijesnih znanosti, koji je Zavod organizirao u 1985. g., u 1986. g. održani su ispiti izvjesnog broja kandidata koji su polazili spomenuti Tečaj.

Za potrebe usmjerenog obrazovanja pružana je pomoć u nastavi pomoćnih povijesnih znanosti i latinskog jezika — srednjovjekovni latinitet. — Vođeni su poslovi Odbora za obrazovanje kadrova na području povijesne i kulturne baštine na latinskom i grčkom jeziku.

Radovi u vezi s postdiplomskim studijem, postizanjem stupnja magisterija i doktorata znanosti:

Asistent postdiplomand J. Neralić završila je drugu godinu postdiplomskog studija, a odobren joj je rad na temi za magisterij »Epigrafika u djelima pisaca hrvatske povijesti«.

Asistent istraživač V. Gamulin dovršila je i predala magistarski rad »Vjera ili hereza u filozofijsko-eklezijastičkoj misli Marka Antonija de Dominisa«.

Radove na pripremi doktorskih disertacija obavljali su: M. Matijević-Sokol, N. Moačanin, R. Modrić.

Sudjelovanje radnika Zavoda na znanstvenim skupovima

Na Simpoziju »Krbavska biskupija u srednjem vijeku«, povodom 800. obljetnice od njezina osnutka, Rijeka 23—25. IV. 1986, održali su predavanja:

J. Barbarić, Arhivska građa o Krbavskoj biskupiji koja se čuva u Arhivu Hrvatske,

A. Gulin, Pečat prvoga Krbavskog biskupa Mateja i olovni pečat, vjerojatno splitskog kaptola.

M. Kurelac, Nikola Makinjanin, biskup Modruški, humanist.

Na Znanstvenom skupu »Franjo Glavinić i njegovo vrijeme«, u povodu 400. obljetnice rođenja Franje Glavinića, Zagreb—Rijeka 25—28. IX. 1986. održao je predavanje:

M. Kurelac, Historiografske koncepcije Franje Glavinića.

Na znanstvenom skupu o sv. Ivanu Kapistranu, prigodom 600. obljetnice rođenja sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 14—16. X. 1986, održao je predavanje:

M. Kurelac, Hrvatski i mađarski humanisti pretkorvinskog vremena.

Na VII. simpoziju Međunarodnog komiteta za predosmanske i osmanske studije, Pečuh, 7—11. IX. 1986. održao je predavanje:

N. Moačanin, Bâc and gümrük on the Middle Danube 1540—1614.

Na X. kongresu za tursku povijest, Ankara 22—26. IX. 1986. održao je predavanje:

N. Moačanin, The Autobiography of Bartol Kašić as an early 17th Century Travel Raport on Ottoman Middle Danube.

Na Simpoziju »Les Croates et la renaissance en Europe«, Université de Paris—Sorbonne, 4—6. XII. 1986. održao je predavanje:

M. Kurelac, Le domaine croate à l'aube des temps modernes: mutations politiques et économiques, vie sociale et mouvements migratoires.

Radnici Zavoda sudjelovali su osim toga na više znanstvenih skupova, simpozija i kolokvija.

U Zavodu su ostvareni susreti sa znanstvenim radnicima iz zemlje i inozemstva u vezi poglavito s temama na kojima Zavod radi (posebno »Codex diplomaticus«, »Historiografija«, »Izdavanje izvora« i dr.). Zavod je ostvario znanstvenu razmjenu poglavito s radnicima Historijskog instituta Mađarske akademije znanosti u Budimpešti.

U Zavodu je priređeno predstavljanje zbornika »Fužine« 23. XII. 1986. Izlaganja su održali: H. Sirotković, izv. član, i akad. M. Herak.

Zavod se uključio u projekt »Historija naroda Jugoslavije«. Za člana znanstvenog vijeća (Centralne redakcije) izabran je prof. M. Kurelac, upravitelj Zavoda.

Ostali rad

Knjižnica Zavoda obavljala je redovitu djelatnost: nabavu knjiga kupnjom, zamjenom sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu i poklonima. Inventirano je oko 250 knjiga i 542 primjeraka časopisa. Napisano 860 kartica za imenski katalog. Završena je revizija dijela biblioteke (ukupno oko 6000 svezaka). Izvršene su obveze prema Jugoslavenskoj akademiji, napose prema njezinoj knjižnici, prema Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci, Zavodu za statistiku i Bibliografsko-informativnoj službi.

Radnici Zavoda sudjelovali su u nekoliko projekata fundamentalnih istraživanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: »Korpus dokumenata i spomenika«, »Život i tradicijska kultura Hrvata«, »Sabrana djela Jurja Križanića«, »Acta Croatica« i dr. Sudjelovalo se u nekoliko odbora ili sekcija koje djeluju unutar Akademije.

Radnici Zavoda sudjelovali su u znanstvenim projektima i edicijama: »Sinteza hrvatske povijesti«, »Hrvatski biografski leksikon«, »Leksikon pisaca Matice srpske«, »Latina et Graeca«, edicije Arhiva Hrvatske, Povijesnog društva Hrvatske, Splitskom književnom krugu i dr.

Izdavačka djelatnost

1. »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU, vol. 14. (u tisku).
2. »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU, vol. 15. (pripremljen za objavljivanje).
3. Diplomatički zbornik — Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Listine 1395—1399 (dovršen urednički postupak i pripreme za tisak).
4. *Josip Barbarić*, Postanak i oblici srednjovjekovnog dokumenta, (Diplomatika). Umnoženo tehnikom kseroksa. 130 str.
5. Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre, svezak V (nastavljene pripreme za objavljivanje).

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI — RIJEKA

Organizacija jedinice

Organizacija rada Zavoda bila je usklađena prema programu rada i zadacima Zavoda. Cjelokupna djelatnost Zavoda odvijala se u okvirima triju disciplina: povijesti, etnologije i ekonomije. Suradnici Zavoda obavljali su istraživački i znanstveni rad na prostoru koji obuhvaća cjelokupno područje Zajednice općine Rijeka: Rijeku, Istru, Hrvatsko primorje, Gorski kotar i Kvarnerske otoke. U tom smislu, istraživanja i obrada građe bili su usmjereni na rasvjetljavanje političke, pravne, gospodarstvene, etnološke i kulturne povijesti naroda i narodnosti ovog područja. Uz te osnovne pokazatelje prošlosti spomenutog područja zasebno su obrađivani još i sociološki, etničko-demografski, crkveni i kulturološki aspekti događaja i istarsko-primorsko-goranske regije. S obzirom na interdisciplinarni

raspored zadataka i izvještaj je podijeljen prema disciplinama, a u skladu sa zajedničkim programom i planom rada.

Tijekom godine u Zavodu je radilo 12 radnika, i to 1 znanstveni savjetnik, 1 viši znanstveni suradnik, 3 znanstvena asistenta, 3 asistenta istraživača, 2 administratora, 1 čistačica i 1 ložač domar (na određeno vrijeme od 6 mjeseci, po potrebi). Djelatnost radnika Zavoda odvijala se u prostorijama Zavoda u Rijeci i njegovoj Radnoj jedinici u Puli, Pionirska ulica 2. Voditelj Zavoda je akademik *Dragovan Šepić*, a zamjenik voditelja, upravitelj Zavoda, bio je do 1. VII. 1986. dr. *Marko Legović*, kad je umirovljen. Od 1. VII. 1986. godine na dužnosti upravitelja nalazi se mr. *Darinko Munić*.

Nastavljajući svoju znanstvenu djelatnost Zavod je i tijekom ove godine održavao veze i nastavio suradnju sa srodnim ustanovama i službama, društveno-političkim organizacijama i općinskim organima na području Zajednice općine Rijeka i nekim drugim republičkim ustanovama. Suradnici Zavoda surađuju sa Zavodom za povijesne znanosti u Zagrebu, a na području i izvan regije aktivno su sudjelovali na nekoliko znanstvenih i stručnih skupova. Između ostalih suradnici Zavoda sudjelovali su svojim priopćenjima na kolokviju: »Povijest i politika« u organizaciji Fakulteta političkih nauka i Centra za idejno teorijski rad CK SK Hrvatske »Vladimir Bakarić«, zatim na znanstvenom skupu u Karlovcu: »Prvi korpus NOV Hrvatske (4. korpus NOVJ)« te na znanstvenom skupu »Lovranski dani 1986«, »Pazinski memorijal« i znanstveno stručnim skupovima u Puli, Marčani i Rovinju. Uz to Zavod je nastavio suradnju sa Skupštinom općine Buje na dovršavanju izrade zbornika »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Neki suradnici Zavoda bili su angažirani i u redakcijskim poslovima publikacija i časopisa koji se objavljuju na području regije (»Jadranski zbornik«, »Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu«, »Radnički pokret i NOB općine Buje«).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavljajući znanstvena istraživanja na »Povijesti Istre« suradnici su građu prikupljali u arhivima i znanstvenim bibliotekama na području regije i izvan nje, te u srodnim inozemnim ustanovama. Istraživanje i obrada građe obavljeni su u: Historijskom arhivu u Rijeci i Pazinu, Arhivu Akademije i Arhivu Hrvatske u Zagrebu, Arhivu SR Slovenije u Ljubljani, te u Archivio di Stato u Veneciji i Trstu. Rad u znanstvenim knjižnicama i ustanovama obavljao se u: Naučnoj biblioteci u Puli i Rijeci, Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu, te u Nacionalnoj biblioteci sv. Marka (Marciana) u Veneciji. Uz to suradnici su se koristili građom iz župnih arhiva u Istri.

Etnološka i etnografska istraživanja obavljana su na području Istre a suradnici su terenska zapažanja obavili na području Buzeta i Ćićarije.

A. Povijest

Dr. **Miroslav Bertoša**, znanstveni savjetnik, nastavio je istraživanja u Državnom arhivu u Veneciji na fondovima Provveditori alla Sanità, Consiglio dei X: Processi criminali i Senato Secreta. Pregledana je i odabrana za mikrofilmiranje građa o velikim epidemijama i pomoru stoke u Istri, o razbojništvu u mletačkom dijelu Istre, te o raznim gospodarsko-društvenim promjenama na tom

području od 16. do konca 18. stoljeća. Pregledavani su i rukopisni fondovi Nacionalne bibiloteke sv. Marka (Marciane), Muzeja Correr i Biblioteke Querini Stampalia, također u Veneciji, i prikupljena građa za povijest brodogradnje u Puli. Arhivalni studij nastavljen je i u domaćim ustanovama koje čuvaju povijesne dokumente. Ispisani su relevantni podaci iz dosad snimljenih mikrofilmova ili izravno iz arhivskih spisa, te drugih dokumentarnih vrela.

Nastavljeno je praćenje metodoloških i teoretskih postavki u suvremenoj historiografiji, osobito francuskoj »novoj historiji« i talijanskoj društveno-gospodarskoj i demografskoj povijesti. Napisana je studija o »povratku događaja« u »Nouvelle histoire« na temelju opsežne francuske i talijanske literature. Nastavljen je rad na ispisivanju podataka za raspravu o »povijesti mentaliteta« u suvremenoj francuskoj historiografiji.

Napisana je rasprava o razbojništvu u Poreštini u 17. i početkom 18. stoljeća, a obavljen je i rad na proširivanju teme o povijesti socijalnog razbojništva na sav mletački dio Istre.

Dovršen je pregledni rad o začecima i razvoju brodogradnje u Puli (19—20. stoljeća).

Započete su pripreme (prikupljena je građa i literatura) za pisanje preglednog rada o pomoru stoke i njezinim posljedicama na istarsko gospodarstvo u 18. stoljeću. Prethodno znanstveno priopćenje poslužit će kao podloga za dalje istraživanje i pisanje opsežne studije o istarskom stočarstvu.

Mr. Darinko Munić, znanstveni asistent, u okviru osnovne teme: »Društveni odnosi u Kastavskoj općini u razvijenom srednjem vijeku« nastavio je istraživanja i obradu arhivskih vrela o istočnoistarskim kvarnerskim općinama u 16, 17. i 18. stoljeću. Posebna je pažnja posvećena arhivskim dokumentima o razmeđivanju, razvođenju ili razgraničenju općina u okviru Kastavske gospoštije (Kastav, Veprinac i Mošćenice), kao i razgraničenjima Kastavske općine i njenih susjeda (primjerice: Pazinske grofovije). Građa je obrađivana u Arhivu Hrvatske (»Isusovački samostani — Rijeka«, VO-4), Arhivu Akademije (građa o liburnijskim općinama), Historijskom arhivu Rijeka (Fond o Kastavskom poglavarstvu i općini) i Historijskom arhivu Pazin (Fascikl Lovran). Da bi se povijesna problematika istražila do kraja, bilo bi nužno provesti i istraživanje građe u Arhivu SR Slovenije u Ljubljani, te Steiermärchisches Landesarchivu u Grazu. Istraživanja su obavljana za razdoblje nakon dolaska ovih posjeda pod administrativnoupravnu ingerenciju isusovačkog reda u Rijeci (iza 1630).

Na osnovi prijašnjih istraživanja, u okviru teme, objavljena je monografija »Kastav u srednjem vijeku. Društveni odnosi u razvijenom srednjem vijeku«.

Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre. Ovaj se rad obavlja kao nastavak dosadašnjih napora na prikupljanju bibliografskih jedinica za posebnu bibliografiju svih objavljenih izvora za povijest Istre, od najstarijih vremena do 1848. godine. Zadatak se zajednički izvršava sa Zavodom za povijesne znanosti Jugoslavenske akademije u Zagrebu (dr. A. Gulin), a uz V. Štokovića, iz Zavoda u Rijeci, na izvršenju zadatka angažirani su kao vanjski suradnici još i A. Miculian (Centro di ricerche storiche u Rovinju) i D. Milotti (donedavno također suradnik Centro di ricerche storiche u Rovinju). Radi se na prikupljanju bibliografskih jedinica za peti (V) svezak bibliografije, a s obzirom na obrađene časopise time bi se zaokružila određena cjelina u radu.

Antun Giron, znanstveni asistent, u okviru osnovne teme »Radnički pokret i NOB na području Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara« u protekloj godini nastavio je istraživanja u Historijskom arhivu Pazin. Posebnu je pažnju usmjerio na fond Oblasnog NOO-a za Istru, Kotarskog NOO-a Buzet i zbirci arhivske građe. U Centru za historiju radničkog pokreta i NOR-a Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara — Rijeka pregledane su fotokopije građe KK KPH Buzet, Oblasnog komiteta KPH za Istru, KK SKOJ-a Buje i KK SKOJ-a Umag. U Modernoj galeriji — Rijeka istraživao je i obrađivao privatnu zbirku obitelji Gorjan.

Alojz Štoković, asistent istraživač, u okviru teme: »Bratovštinska udruživanja u Istri od 15. do konca 18. st.«, izvršio je ispise iz I. knjige računa i imovine 11 bratovština iz Završja (Libro in cui stano registrati li beni stabili, 1732—1743), 297 listova, Župni arhiv Završje.

Nastavljeno je čitanje, analiziranje, i proučavanje opsežnog »Izvještaja Augustina Valiera 1580«, koji govori o društvenim, gospodarskim, etničkim i vjerskim prilikama u Istri neposredno nakon Tridentinskog koncila. Posebno je obrađen dio izvještaja koji se odnosi na područje Umaga, 62 kartice.

U sklopu teme »Kolonizacija« obrađivan je jedan slučaj planskog i organiziranog naseljavanja grupe grčkog življa u Puljštinu i njezino područje 1578/81. godine, ali u svjetlu općih konfesionalnih povlastica koje uživaju svi Grci nastanjeni u Mletačkoj Republici.

Goran Crnković, asistent istraživač, nastavio je poslove na istraživanju arhivske građe za povijest Istre 19. stoljeća, pri čemu je pažnju osobito usmjerio: a) na izvore relevantne za razvoj i mijene administrativno-teritorijalne i sudske organizacije u Istri nakon pada Mletačke Republike (fondovi Zemaljskog sabora Istre u HAR-u kategorije 1, 10 i 16; zbirka okružnica i stampata 1799—1861, 20 kutija u HAR-u i fond glavni intendant ilirskih provincija 1809—1813. u Državnom arhivu Slovenije u Ljubljani); b) na izvore relevantne za društveno-ekonomske i općekulturne prilike sjeveroistočne Istre u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća (fondovi kotara Volosko, Kastav i Lovran te fondovi mjesnih općinskih poglavarstava u HAR) i c) na izvore o demografskim prilikama te fluktuaciji i porijeklu pučanstva na Kvarnerskim otocima od 16. do 20. stoljeća (Spisi osorskih kancelara u HAR-u 1459—1797; glagoljske matice u Arhivu Akademije u Zagrebu, matične knjige u HAR-u). Nastavljen je i rad na istraživanju istarske historiografije u 19. stoljeću (iščitavanje ostavštine Fr. Combia u HAR-u).

B. Etnologija i etnografija

Mr. Josip Milićević, znanstveni asistent, obavljao je terensko istraživanje u Marčani radi pisanja priloga o gradnji narodnih muzičkih instrumenata, te proučavao literaturu za pisanje priloga.

Tihomira Stepinac Fabijanić, asistent istraživač, nastavila je istraživanja i prikupljanje građe za rad na temi: »Način života i stanovanja na području Istre i sjevernojadranskog primorja«. U selu Račice na Buzeštini izvršila je evidentiranje arhitektonske građe i ostalog etnografskog materijala, započela prikupljanje podataka o istom lokalitetu u Arhivu u Rijeci, te radila na oblikovanju projekta za monografiju pod nazivom: »Povijest kaštela i sela Račice«.

U selu Orlecu na Cresu započela je prikupljanje i obradu podataka o mlinovima za masline (Toševi), u suradnji s Muzejom grada Cresa. Također, na otoku Krku nastavila je proučavanje i dokumentiranje nekadašnjih pastirskih skloništa za ovce (Mošune).

U okviru suradnje s Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba prisustvovala je ekipnom terenskom obilasku Rovinjštine i Žminjštine od 3. do 13. lipnja 1986. godine s ciljem evidencije i dokumentacije postojeće arhitektonske tradicijske građe i pokretnog etnografskog materijala. S ekipom istog Zavoda boravila je na Velebitu od 14. do 18. srpnja 1986. u akciji evidentiranja tradicijske pastirske arhitekture.

Nastavila je rad na izradi magistarskog rada o ruralnoj arhitekturi Buzeštine, odnosno Slovenskog primorja.

C. Ekonomija

Dr. Marko Legović, viši znanstveni suradnik, a do umirovljenja 1. VII. 1986. godine i upravitelj Zavoda, nastavio je znanstvenoistraživački rad o općem stanju i uzrocima zaostajanja poljoprivredne proizvodnje u Istri. Posebnu je pažnju posvetio istraživanjima strukturalnih promjena istarske poljoprivrede u posljednjih stotinjak godina, a s osobitim akcentom na promjene stanovništva i poljoprivredne proizvodnje, što su po njegovoj ocjeni osnovni činioci svekolikih promjena istarskog poluotoka u već naprijed spomenutom vremenu. U žarištu znanstvenog zanimanja bila su istraživanja promjena proizvodnih odnosa i gospodarske strukture kao bitnih činilaca društveno-gospodarskih odnosa. Vezano uz ovu tematiku istraživao je mogućnosti korištenja poljoprivrednog zemljišta i njegovih prinosa. On smatra da disproporcije u vlasništvu nad zemljištem predstavljaju jedan od osnovnih uzroka disproporcije u proizvodnji i raspodjeli proizvedenih dobara, kao činilaca svih ostalih razlika i proturječnosti u društvenogospodarskim odnosima.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi

I. Posebna izdanja (knjige)

M. Bertoša, Etos i etnos zavičaja, *Istra kroz stoljeća,* knj. 33, Pula—Rijeka, Čakavski sabor—Istarska naklada—Otokar Keršovani, 1985, 328 str.; Mletačka Istra u XVI. i XVII. stoljeću. Knjiga I: Kolonizacija (teme i problemi), Pula, Istarska naklada, 1986, 324 str.; Jedna zemlja, jedan rat. Istra 1615—1618, Pula, Istarska naklada, 1986, 112 str. + 28 slikovnih priloga s legendama.

D. Munić, Kastav u srednjem vijeku. Društveni odnosi u razvijenom srednjem vijeku, Biblioteka Dokumenti, sv. 10, Rijeka, Izdavački centar Rijeka, 1986, 176 str. + likovni prilozi.

II. Prilozi u časopisima i zbornicima

M. Bertoša, Sudditi di natura grava, Banditismo nel Parentino nel Seicento e nei primi decenni del Settecento, *Atti del Centro di ricerche storiche,* XV, Rovinj—Trieste 1986, 247—286.

D. Munić, Čabar od najstarijih vremena do kraja XIX. stoljeća (Kratak pregled povijesti čabarske općine), u: Čabar u radničkom pokretu i NOB, Posebno izdanje, Centar za historiju radničkog pokreta i NOR-a Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara — Rijeka i Društveno-političke organizacije općine Čabar, Čabar—Rijeka 1985, 9—41; Dokument o utvrđivanju prava ribolova i svjedočanstva o lovu između Kastavske gospoštije i Pazinske grofovije, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVII, Pazin—Rijeka 1985 (objavljeno 1986), 137—145; Tri istarska povijesno-pravna spomenika, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* Pazin—Rijeka, XXVII, 1985, 287—289; Neposredna svjedočanstva istarske povijesti s početka XVII. stoljeća, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVII, Pazin—Rijeka, 1985, 290—292; Tragom glagoljskih spomenika, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVII, Pazin—Rijeka, 1985, 293—295; Istina o istarskom vremenu prošlom za budućnost, *Istra,* 5, Pula 1986, 39—45.

A. Giron, Il rapporto storiografa-memorialistica e la valorizzazione delle memorie come fonti storiche della lotta popolare di liberazione dell'Istria e di Fiume, *La battana,* 79, Fiume—Rijeka 1986, 6—13; Talijanski izvori o događajima na obalnom području Liburnije u prvoj polovini rujna 1943. godine, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* 27, Pazin—Rijeka 1985, 53—60.

J. Milićević, Na marginama povijesnih radova Miroslava Bertoše. Zapisi jednog etnologa, *Istra,* 5, Pula 1986, 56—61.

T. Stepinac Fabijanić, Ližnjan — suvremeni način života i tradicija, u: *Prilozi o zavičaju,* 4, Čakavski sabor — Katedra Pula, 1986, 289—308.

b) Dovršeni radovi

I. Posebna izdanja (knjige)

M. Bertoša, Mletačka Istra u XVI. i XVII. stoljeću, knjiga II: Etnička struktura, populacija, gospodarstvo (prema društvenoj povijesti), Pula, Istarska naklada, 1986, 850 kartica (s kazalima i slikovnim prilozima) (u tisku).

II. U časopisima i zbornicima

M. Bertoša, Povijesni događaj, naracija i »političko« u »novoj historiji«, *Politička misao,* Zagreb, 26 kartica (u tisku); Grad Pula i njegovo brodogradilište: stoljeće jednog razvoja (1856—1947), Pula, u: Monografija prigodom 130-obljetnice Brodogradilišta i Tvornice dizelskih motora »Uljanik«, 30 kartica (u tisku); Neki podaci o krijumčarenju (i uzgoju) duhana u Istri u XVIII. stoljeću, Rijeka, *Problemi sjevernog Jadrana,* 6, 47 kartica (prihvaćeno za objavljivanje).

D. Munić, Specijalna bibliografija objavljenih izvora i izvori za povijest Raba, *Rapski zbornik,* Zagreb—Rab, 24 kartice (u tisku); Doprinos specijalne bibliografije objavljenih povijesnih izvora kao preduvjet znanstvenih istraživanja prošlosti Poreča i Poreštine, *Zbornik Poreštine,* SIZ za kulturu Poreč, Poreč, 24 kartice (u tisku); Razgraničenje prava ribolova između Lovrana i Mošćenica, *Liburnijske teme,* V, Katedra Čakavskog sabora Opatija, Opatija, 18 kartica (u tisku); Razmeđivanje Kastva i Veprinca 1647. godine, *Problemi sjevernog Jadrana,* 6, Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Rijeka, 32 kartice (pripremljeno za recenziju).

A. Giron, Nastanak i razvoj organa narodne vlasti na otoku Rabu, u: *Rapskom zborniku,* 24 kartice (u tisku); Razvoj i djelatnost SKOJ-a i USAOH-a u Gorskom

kotaru tijekom NOB-a, *Dometi*, Rijeka, 10 kartica (u tisku); Djelatnost Kotarskog narodnooslobodilačkog odbora Čabar prema dokumentima plenarne sjednice održane 25. studenog 1944. godine, u: *Vjesniku historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, Rijeka—Pazin, 28, 60 kartica (u tisku); Razvoj narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije na području tzv. Liburnije, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 74 kartice (pripremljeno za tisak); Utemeljenje i razvoj NOB-a, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 33 kartice (pripremljeno za tisak); Razvoj i NOR-a i socijalističke revolucije, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 38 kartica + 2 sheme (pripremljeno za tisak); Razvoj i rad narodnooslobodilačkog odbora, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 31 kartica + 1 shema (pripremljeno za tisak); Omladina i omladinska organizacija u NOB-u, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 22 kartice (pripremljeno za tisak); Organizacija opskrbe i provođenje sabirnih akcija za jedinice NOVH, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 10 kartica (pripremljeno za tisak); Završne operacije 4. armije JA, u: Zbornik radničkog pokreta i NOB-a Bujštine, 10 kartica + 2 sheme (pripremljeno za tisak).

A. Stoković, Udomljavanje grčke etničke skupine u Puli i na njezinu teritoriju 1578/81. godine i njezin položaj u svjetlu općih i posebnih konfesionalnih povlastica u mletačkoj državi, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 35 kartica (predano za recenziju); Poreč i Poreština u jednom izvješću od prije 400 godina, *Porečki zbornik*, II, 19 kartica (u tisku).

G. Crnković, Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudbenih oblasti u Istri u vrijeme njezine političke integracije 1797—1825, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 40 kartica (pripremljeno za recenziju); Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudskih oblasti u Istri 1797—1825 s osvrtom na Poreštinu, *Porečki zbornik*, 2, Poreč, 26 kartica (u tisku); Stanovništvo otoka Lošinja od prvih naseljenika do današnjeg doba, *Problemi sjevernog Jadrana*, 7, 100 kartica (u rukopisu); Osnovne etape narodnjačkog pokreta na Lovranštini, *Liburnijske teme*, 6, Opatija, 15 kartica (u rukopisu).

J. Milićević, Muzički folklor Marčane — izrada narodnih muzičkih instrumenata, u: *Prilozi o zavičaju*, Pula 1987, 16 str.

T. Stepinac Fabijanić, Kažuni, kažete, hiške, koče..., *Paralele slovenske in hrvaške etnologije*, 3, Portorož 1984, 8 kartica (u tisku); Paleontološka i folklorna istraživanja kamenih poljskih skloništa okruglog tlorisa u Istri, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 46 kartica (u tisku); Pregled novije bibliografije na temu: ruralna arhitektura u Istri, na Krasu i u Hrvatskom primorju, *Jadranski zbornik*, 5 kartica (u rukopisu); The Corbelled Field-houses of Istria, With an Experimental Reconstruction, *The Bulletin*, Institute of Archeology, University of London, 25 kartica (u tisku); Po Žminjštini i Rovinjštini, Istarska danica, 1987, 12 kartica (u tisku).

M. Legović, Društveno-ekonomski odnosi u poljoprivredi Poreštine od druge polovice 19. stoljeća do prvog svjetskog rata, *Zbornik Poreštine*, 2, 53 str.; Neka razmišljanja o predmetu i subjektu udruživanja rada i sredstava, *Dometi*, Rijeka, 8 kartica; Gospodarska struktura poljoprivrede Istre u 20. stoljeću, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka 1987, 74 kartice; Uzroci zaostajanja poljoprivredne proizvodnje u Istri i mogućnosti razvoja, 604 kartice (pripremljeno za tisak).

C. Ostali rad

M. Bertoša, nastupio na kolokviju »Povijest i politika« u organizaciji Fakulteta političkih nauka i Centra za idejno-teorijski rad CK SK Hrvatske »Vladimir Bakarić« u Zagrebu 26. i 27. lipnja 1986. Podnio priopćenje na manjim lokalnim znanstveno-stručnim skupovima (Pula, Marčana, Rovinj), sudjelovao u prezentacijama knjiga Istra kroz stoljeća (Pula, Labin, Pazin, Poreč, Zagreb, Beograd).

D. Munić, tajnik uredništva zbornika radova »Radnički pokret i NOB općine Buje« i tajnik uredništva »Jadranskog zbornika« (Rijeka—Pula). Član Savjeta Historijskog arhiva u Rijeci. Sudjelovao na znanstvenom skupu Katedra Čakavskog sabora Opatija u Lovranu sa priopćenjem »Razgraničenje prava ribolova između Lovrana i Mošćenice«.

A. Giron, sudjelovao je u radu redakcije Zbornika »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Pripremio je sažetak i tekst referata pod naslovom: »Razvoj NOR-a i socijalističke revolucije na lovranskom području« za simpozij »Lovranska jesen 1986« u organizaciji Katedre Čakavskog sabora Opatija. Pripremio je referat za znanstveni skup u Karlovcu: »Prvi korpus NOV Hrvatske (4. korpus NOVJ)« pod naslovom: »Vojnopolitička situacija u Gorskom kotaru do formiranja 1. korpusa NOVH«.

A. Štoković, dovršava magistarski rad pod naslovom: »Društveni odnosi u Istri od 12. do 18. stoljeća na primjeru bratovština«, koji je predan na dalji postupak.

J. Milićević, dovršava izradu doktorske disertacije pod naslovom: »Istarsko rukotvorstvo«. Na matrice napisao 161 stranicu teksta disertacije. Rad nije dovršen, jer mu još treba dopisati komentare crteža i građe, što će dovršiti početkom 1987. godine.

T. Stepinac Fabijanić, nastavlja suradnju pri Internacionalnoj ljetnoj školi arhitekture u Motovunu, koju vodi Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, uključena je u Odbor za revitalizaciju graditeljskog nasljeđa Istre. U pripremama za Međunarodni kongres antropologa i etnologa koji će se održati u Zagrebu 1988. godine, uključena je u Odbor sekcije Arhitektura i etnologija, te je prijavila dva referata: 1. Interdisciplinarni pristup istraživanju ruralne arhitekture u Istri (uz dijapozitive); 2. Okrugle poljske kućice od kamena na jadranskom prostoru (uz projekciju video-filma).

M. Legović, kao upravitelj Zavoda sve do umirovljenja nastavio je rukovođenje cjelokupne djelatnosti Zavoda. U tom smislu vodio je brigu o radu znanstvenih radnika i usmjeravao ih na izvršenje zadataka u okviru plana i programa rada. Posebno je vodio računa o prikupljanju raspravnih tekstova za »Probleme sjevernog Jadrana«, ediciju ovog Zavoda. Uz to, kao odgovorni urednik rukovodio je i rukovodi radom na izradi zbornika radova »Radnički pokret i NOB općine Buje«.

Knjižnica Zavoda

U sastavu Zavoda nalazi se i knjižnica u kojoj je pohranjeno gotovo 11 000 (10 900) svezaka — knjiga, časopisa i novina. Knjižnica u razmjenu dobiva periodiku iz područja raznih znanosti i disciplina. Nažalost od odlaska u mirovinu knjižničara — Vjere Batagelj, rad u biblioteci ne odvija se sustavno i pravovremeno, jer je to radno mjesto ostalo ispražnjeno. Stoga je korištenje knjiga, časopisa i novina otežano a bibliotečni poslovi vode se nesustavno jer ne postoji knjižničar koji bi izvršavao sve poslove oko nabavke, katalogiziranja, razmjene, i korespondencije vezane uz popunjavanje bibliotečnog fonda Zavoda.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZADAR

Organizacija jedinice

Zavod je tijekom 1986. zadržao sličnu organizacijsku strukturu kao i prethodnih godina. Rad se nastavio u nekoliko odsjeka. U njegovu sastavu djelovalo je šest znanstvenih radnika (1 znanstveni savjetnik, 1 znanstveni suradnik i 4 asistenta). Na znanstvenim zadacima jedinice radilo je nekoliko vanjskih suradnika, uglavnom bivših radnika Zavoda. Nadalje, u Zavodu rade dva administratora i dva pomoćna službenika.

Voditelj Zavoda je akademik *Mate Suić*, a zamjenik voditelja upravitelj dr. *Šime Peričić*.

Znanstvenoistraživački rad

Radilo se na zadacima projekta »Povijest Dalmacije«, odnosno obradi tema iz gospodarske, političke i kulturne prošlosti ove pokrajine, napose Zadra i njegova područja. Poslovi su uglavnom kabinetske prirode: istraživanja su obavljena najviše u Historijskom arhivu u Zadru, a manje u Naučnoj biblioteci u Zadru i Splitu, te Arhivu Akademije u Zagrebu. Literatura je konzultirana u knjižnici Zavoda, Naučnoj biblioteci u Zadru, knjižnici Historijskog arhiva u Zadru i knjižnici Vizantološkog instituta u Beogradu.

Pritom su obavljeni ovi poslovi:

— Nastavljena obrada seobe Hrvata i Srba prema izvještaju K. Porfirogeneta u svjetlu novije literature.

— Istraženi i obrađeni Vlasi u okolici Zadra u 14. stoljeću.

— Nastavljena obrada političko-upravnog uređenja Dalmacije od 1821. do 1918. godine.

— Obrađene paške solane u 19. stoljeću.

— Istraživana izvorna građa i literatura o agrarnoj reformi u sjevernoj Dalmaciji, te istraživana pojava pravaštva u Dalmaciji.

— Započeto istraživanje gospodarskih, društvenih, kulturnih i političkih prilika Dalmacije od 1880. do 1914. godine.

— Obrađene mjere zadarskog područja u doba mletačke uprave.

— Započeto istraživanje kulturne baštine Zadra i njegova područja u prošlosti.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Neki znanstveni radnici Zavoda aktivno su sudjelovali na znanstvenim skupovima u zemlji: dr. Šime Peričić je pripremio referat pod naslovom »Glavne značajke gospodarskog života Dalmacije od 1835. do 1848.«, a dr. Tereza Ganza-Aras referat »Ilirstvo Nikole Tommasea« za znanstveni skup »Dalmacija u narodnom preporodu 1835—1848« koji se održao u Zadru. Š. Peričić je na znanstvenom skupu o 100. obljetnici ponarođenja trogirske općine održanom u Trogiru podnio referat »Gospodarske prilike Trogira u preporodno doba«. Asistent Milenko Lončar je s referatom »Moguće tumačenje jedne često tumačene Porfirogenetove rečenice« sudjelovao u radu skupa »Antički temelji naše suvremenosti« održanom u Puli.

Ostali rad

Kako Zavod nema knjižničara, to je jedan administrator vodio poslove priručne knjižnice i obradio gotovo sve pristigle naslove. Isto tako su radnici Zavoda vodili pojedince i grupe posjetilaca kroz Pomorsku zbirku.

Izdavačka djelatnost

Ove godine je iz tiska izašao 4. svezak »Adriatica maritima«, a 31. svezak pripremljenih Radova, te planirana posebna izdanja nisu ni ušli u tisak zbog pomanjkanja novčanih sredstava.

Radnici Zavoda objavili su ili pripremili za tisak ove radove (rukopise):

S. Peričić, Nekoliko gospodarskih pokušaja u sjevernoj Dalmaciji krajem 19. stoljeća, *Radovi IHP,* 18, Zagreb 1985, 107—114; Prilog poznavanju gospodarskih prilika otoka Šolte u 19. stoljeću, *Geografski glasnik,* XLVII/47, Zagreb 1985, 105—120; Naši ljudi u bici kod Helgolanda, *Naše more,* XXVII/5—6, Dubrovnik 1985, 254; Dalmatinci u Napoleonovoj kopnenoj vojsci, *Zadarska revija,* XXXV/1, 69—80; Gusari i pirati na Sredozemlju poslije 1815. godine i dalmatinski pomorci, *Adriatica maritima,* 4, Zadar 1985, 29—38; Vojna krajina u Dalmaciji (rukopis, 77 kartica); Pašmanske solane od 1814. do 1914. god. (rukopis, 46 kartica + 2 priloga).

T. Ganza-Aras, Il rapporto della politica Croata in Dalmazia nei confroti degli Italiani nel periodo della grave crisi che investi il dualismo Austro-Ungarico agli inizi del XX secolo, *Atti del Centro di ricerche storiche,* 15, Trst—Rovinj 1984—85, 173—196; V. Maštrović, Zadarska oznanjenja, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske,* XXIV/1—4, Zagreb 1979/80, 334—336 (prikaz); O iskricama i poslanicama Nikole Tommasea (rukopis, 30 kartica); Ilirski preporod — pokret liberala ili rodoljuba (rukopis, 10 kartica).

M. Diklić, Prva konferencija »starčevićanaca« u Dalmaciji (16 kartica); Mihovil Pavlinović i pojava pravaštva u Dalmaciji (46 kartica); Prvo cjelovito djelo o političkim shvaćanjima i radu Ante Trumbića (prikaz).

M. Zaninović-Rumora, Stare mjere otoka Paga (rukopis, 10 kartica).

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod je u svom sastavu, kao i prethodnih godina, imao tri po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevom ljetnikovcu u Lapadu, zatim Muzej dubrovačkog pomorstva, smješten u Tvrđavi sv. Ivana u starom dijelu grada, i Bogišićevu biblioteku s muzejskim zbirkama u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić,* a upravitelj — zamjenik voditelja dr. *Ivo Perić;* od 1. listopada ovu dužnost obavlja mr. *Nenad Vekarić.*

Sveukupno je uposleno 13 radnika, i to: 5 koji rade na znanstvenim poslovima, 2 koja rade na stručnim poslovima, 1 koji obavlja administrativno-računovodstvene poslove i 5 pomoćnih službenika.

Poduzete su potrebne mjere da se Muzej dubrovačkog pomorstva izdvoji iz sklopa ovoga Zavoda i preda Općini dubrovačkoj, kako bi dalje djelovao kao općinska ustanova, uvrštena u okvir Dubrovačkog muzeja.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvene zadatke Zavoda obavlja 5 stalno zaposlenih znanstvenih radnika, od kojih su: 2 znanstvena savjetnika, 2 znanstvena asistenta i 1 asistent istraživač.

Izvršavajući planom utvrđene poslove znanstveni su radnici u 1986. godini ostvarili plodne rezultate. Objavili su 6 radova, pripremili za tisak 3 monografije i 18 članaka i rasprava, te započeli istraživački i obradbeni rad na novim temama.

Dr. Ivo Perić, znanstveni savjetnik, dovršio je planirana istraživanja i na osnovi njih napisao ove znanstvene radove: Stranačko-politički odnosi u Dubrovniku krajem 19. i početkom 20. stoljeća (za *Anale* — godišnjak ovoga Zavoda), Plovila i pomorci s Koločepa, Lopuda i Šipana u obalnoj plovidbi početkom 19. stoljeća (za časopis *Naše more*), Austrijski carevi i prijestolonasljednici u Dubrovniku (za časopis *Dubrovnik*) i Frane Bulić kao zastupnik u Dalmatinskom saboru i u Carevinskom vijeću (za *Adrias* — godišnjak Zavoda za znanstveni rad u Splitu). Iz monografijske cjeline Dubrovačka periodika najnovijeg doba objavio je rad Štampa NOP-a na dubrovačkom području od Pelješca do Konavala (u zborniku »Dubrovnik u NOB i socijalističkoj revoluciji«). Objavio je i dva prikaza najnovijih historiografskih djela Š. Šonje i K. Milutinovića. Napisao je i 6 priloga za »Hrvatski biografski leksikon« o ličnostima iz političkog života u dubrovačkoj prošlosti. Obavljajući dužnost zamjenika voditelja (upravitelja) Zavoda obavljao je pravodobno sve poslove koje mu je ta dužnost nametala. Kao član uredništva »Anala« brinuo se za pripremanje njihova slijedećeg broja.

Dr. Ilija Mitić, znanstveni savjetnik, objavio je 4 rada: Podanici Dubrovačke Republike u službi stranih zemalja i domovine u inozemstvu, *Pomorski zbornik*, 24, Rijeka 1986, 305—315; Dubrovačka Republika jedna od najznačajnijih među malim evropskim državama, *Dubrovački horizonti*, 26, Zagreb 1986, 81—85; O vrstama kazni u Dubrovačkoj Republici, *Balcanica*, 15, Beograd 1985, 107—120; Roland der Reise in Dubrovnik, *Journal für Geschichte*, 5, Weinheim 1986, 54—58. Za tisak je pripremio monografiju »Dubrovačka država u međunarodnoj zajednici« (koju će izdati Akademija i Nakladni zavod Matice hrvatske), kao i ove radove: Međunarodni položaj Dubrovačke Republike u vezi s boravkom napuljskog »guvernera oružja« u Dubrovniku (za *Balcanicu*, Beograd) i O prvim počecima nazivanja dubrovačke države — Republikom (za *Anale* ovog Zavoda).

Mr. Anica Kisić, znanstveni asistent, pripremila je za tisak monografiju Pomorsko zavjetno slikarstvo Dubrovačke Republike (koju će izdati Udruženi izdavači u Zagrebu u 3. kolu biblioteke »Monumenta Artis Croatiae«), kao i ova tri rada: Nalaz potonulog trgovačkog broda iz početka 4. stoljeća u uvali Sobra na Mljetu« (za *Anale* ovog Zavoda), Pomorsko zavjetno slikarstvo Istre i Dalmacije u 17. i 18. stoljeću (za *Radove* Zavoda za povijesne znanosti Akademije u Zadru) i Rezultati podmorskih rekognosciranja i istraživanja na dubrovačkom području (za

zbornik Hrvatskog arheološkog društva u Zagrebu). Nadalje, sređivala je i dorađivala građu istraženu u Veneciji za temu »Slikovni prikazi pomorskih zbivanja na istočnoj obali Jadrana od 16. do 18. stoljeća«.

Miljenko Foretić, znanstveni asistent, pripremio je za tisak prihvaćenu monografiju Kazališni život u Dubrovniku 1806—1986 (koju će izdati Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa u Zagrebu), zatim ova četiri rada: Il teatro italiano in Dalmazia, specialmente a Ragusa (Dubrovnik), nel Settecento e all'inizio dell'Ottocento (za zbornik »Cultura ed arte nei rapporti interadriatici. Atti del V° Congresso internazionale sulle relazioni fra le due Sponde adriatiche«, Roma), Hrvatski narodni preporod (ilirizam) i Dubrovnik (za zbornik »Hrvatski narodni preporod«, Zagreb), Repertoar dubrovačkih profesionalnih kazališta s pregledom povijesti kazališta u Dubrovniku od srednjega vijeka do 1980. godine (za zbornik »Repertoar hrvatskih kazališta 1860—1980, Zagreb) i Kazalište u Dalmaciji u kontekstu ilirskih (preporodnih) stremljenja (za zbornik »Dalmacija u narodnom preporodu«, Zadar). Dovršio je rad Historiografija o Dubrovačkoj Republici 1975—1985 (za »Historiografiju Jugoslavije 1975—1985«, koju izdaje Savez historijskih društava Jugoslavije, Beograd). U fazi je dovršavanja radova: Dubrovačka Republika i rat za španjolsko nasljedstvo 1701—1714 i Maksimilijan Vrhovec i Dubrovnik. Uz to radio je i na ovim temama (dopunska istraživanja): »Hrvatski narodni preporod i Dubrovnik«, »Kazališni život u Dubrovniku od srednjega vijeka do pada Republike« i »Dubrovnik u okviru istočnog pitanja (vrijeme rusko-turskog rata 1768—1774)«. Napisao je i 40 priloga o Dubrovčanima i Bokeljima za »Hrvatski biografski leksikon«.

Nenad Vekarić, asistent istraživač, pripremio je za tisak prihvaćeni oveći rad — u koautorstvu sa Stjepanom Vekarićem — pod naslovom Pelješki pomorci u dugoj plovidbi 1600—1900 (izlazi u *Pelješkom zborniku*). Obavljao je istraživanja i za obradu ovih tema: »Migracije na poluotok Pelješac od 1333. do 1900. godine«, »Sudovanje u Dubrovačkoj Republici« i »Stanovništvo Trstenice i Ponikava 31. prosinca 1831. godine«. Dovršio je i predao na ocjenu svoj magistarski rad, koji će do kraja ove godine obraniti na Filozofskom fakultetu u Zadru.

U znanstveni rad Zavoda uključeni su i njegovi vanjski suradnici iz Dubrovnika, Splita, Zadra, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Beograda i Novog Sada, koji pripremaju svoje radove — nastale na temelju istraživanja u dubrovačkom Historijskom arhivu — za »Anale« ili pak za zavodska posebna izdanja.

Izdavačka djelatnost

Za ovu 1986. godinu bilo je predviđeno izdavanje 24. broja zavodskog godišnjaka »Anali«. Kako taj broj, iako u cijelosti pripremljen, nije mogao krenuti u tisak zbog pomanjkanja potrebnih financijskih sredstava, on je pretvoren u dvobroj 24—25 i ostavljen za izdavanje u idućoj godini. U tom dvobroju izaći će deset znanstvenih radova i četiri osvrta.

Stručni i ostali rad

Kako Zavod ima bogatu knjižnicu, smještenu u glavnoj zavodskoj zgradi u Sorkočevićevu ljetnikovcu u Lapadu, nastavljen je u njoj tekući posao: inventariziranje i katalogiziranje (knjižničar: Nevenka Kojić). Zamjenom za »Anale« povećan je knjižni fond za 72 knjige i 86 domaćih i stranih časopisa. Završen je

popis stare obiteljske knjižnice Gozze iz Trstenog. Složeni su po godinama listovi (novine): »Dubrovački list«, »Dubrovnik«, »Država«, »Jadranski dnevnik«, »Dubrovačka tribuna«, »Hrvatska riječ« i »Naša zemlja«. Davani su izvještaji Zavodu za statistiku u Dubrovniku, Matičnoj službi u Splitu i Bibliografskoj informativnoj službi SR Hrvatske.

Najveći i najodgovorniji poslovi obavljeni su u 1986. godini ponovnom postavom Muzeja dubrovačkog pomorstva u proširenom prostoru obnovljene Tvrđave sv. Ivana. Na ovoj ponovnoj postavi radila je mr. Anica Kisić, voditeljica Muzeja, koja je bila autor scenarija, prospekta, legendi i izvršilac svih pripremnih stručnih radova. Pomagao je znatno i M. Foretić, znanstveni asistent, i to stručnim savjetima i stručnom redakcijom i lekturom svih tekstovnih dijelova nove muzejske postave. Muzej je otvoren 7. rujna 1986. u sklopu središnje proslave ovogodišnjeg »Dana pomorstva i rječnog brodarstva Jugoslavije«. Pri svečanom otvaranju govorili su Ante Marković, predsjednik Predsjedništva SR Hrvatske, zatim akademik Vladislav Brajković u ime Jugoslavenske akademije, kao i Rudi Jelić, predsjednik Savjeta Zavoda za obnovu Dubrovnika. Za troškove ponovne postave Muzeja dubrovačkog pomorstva uložena su velika društvena sredstva preko Zavoda za obnovu Dubrovnika. U postavi Muzeja sudjelovalo je nekoliko stručnjaka na čelu s Mladenom Pejakovićem, akademskim slikarom.

Veoma zapažene aktivnosti odvijale su se tijekom godine i u Bogišićevoj biblioteci s muzejskim zbirkama u Cavtatu (voditelj: Stanc Đivanović). Programom djelatnosti kroz SAS o dugoročnoj suradnji na zaštiti, dogovornom korištenju i prezentaciji »Zbirke Baltazara Bogišića« realizirano je: otvaranje izložbe i izdavanje popratnog kataloga »Grafika Jana i Egidiusa Sadelera i kopista iz Bogišićeve zbrike. Grafika 16. i 17. stoljeća. II« (autorica kataloga: R. Gotthardi-Škiljan), nastavljena stručna i znanstvena obrada fundusa (numizmatika — I. Mirnik; grafika — R. Gotthardi-Škiljan; izvanevropski predmeti — D. Frlan; etnografija — K. Bošković-Benc), a obavljani su i restauratorski i konzervatorski radovi na muzejskim predmetima. Tiskana je brošura »B. Bogišić 1834—1908« u prijevodu na njemački jezik. Nastavljen je rad S. Đivanović na pripremi kataloga stalne postave muzeja »Baltazar Bogišić 1834—1908«. Koordinacijski odbor za provođenje SAS-a održao je tijekom godine četiri sjednice rješavajući uz ostalo i predmet načelnog ustupanja prava upravljanja nad dijelom Bogišićeve nekretninske ostavštine u Cavtatu od strane Akademije. Udjelom RSIZ-a za kulturu nastavljen je kontinuirani program zaštite rukopisa i inkunabula Bogišićeve biblioteke i otpočeto sustavno mikrofilmiranje tih zbirki. Izvršene su 24 usluge korisnicima arhivske, muzejske i bibliotečne građe, a izložbeni prostor muzeja posjetilo je više od 8.000 posjetilaca. Nastavljeni su građevinski radovi na sanaciji cavtatskog Kneževa dvora (u kojem se nalazi Bogišićeva biblioteka s muzejskim zbirkama) i obavljeni manji stolarski radovi u zgradi. U suradnji s Arboretumom iz Trstenoga izrađen je projekt za hortikulturno rješenje perivoja pred zgradom i započeto njegovo uređenje.

Tijekom cijele godine obavljani su razni popravci i drugi radovi u glavnoj zgradi Zavoda u Lapadu. Među većim i naročito značajnim poslovima treba istaći protupožarno pročišćavanje velikog parka u Lapadu. Ovaj posao, započet u listopadu 1985, završen je u travnju 1986.

ZAVOD ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod svoju djelatnost ostvaruje preko ovih projekata: 1. Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske, 2. Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj, 3. Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i potrebe odnosa SFRJ i SSSR-a, 4. Istraživanja demografske povijesti SR Hrvatske, te 5. Suvremeno svjetsko bankarstvo.

Na ostvarivanju projekata, osim vanjskih suradnika, sudjelovali su radnici Zavoda: 1. znanstveni asistent, 1 administrator. Voditelj Zavoda je akademik *Jakov Sirotković*.

Znanstvenoistraživački rad

1. Projekt: Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske

U 1986. godini nastavljen je rad na projektu »Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske«, koji je u prošlom petogodištu bio dio projekta »Znanstvene osnove dugoročnog razvoja SR Hrvatske do 1995. odnosno 2000. godine«.

U toku je rad na ovim temama:

1. Ekonomska politika Jugoslavije;
2. Promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva SRH — novije tendencije;
3. Migracijski tokovi našeg stanovništva nakon II. svjetskog rata kao faktor širenja depopulacijskih područja u SRH;
4. Neka aktualna pitanja ekonomskog sistema;
5. Analiza stabilnosti proširene reprodukcije;
6. Bankarsko-kreditna politika i sistem (funkcioniranje, problemi, pravci rješenja);
7. Obrtna sredstva i kamatna politika;
8. Fiskalne mjere kao faktor poticaja i usmjeravanja privrednog razvoja Hrvatske;
9. Raspodjela osobnih dohodaka zaposlenih u društvenom sektoru jugoslavenske privrede;
10. Regionalni razvoj Hrvatske i Jugoslavije;
11. Ekonomsko vrednovanje pomorstva kao razvojne strategije SRH (SFRJ);
12. Raspodjela dohotka u društvenom sektoru privrede;
13. Utjecaj financiranja izvoza na razvoj izvoza SRH i SFRJ 1971—1990. godine;
14. Protekcionizam razvijenih i njen utjecaj na jugoslavensku privredu — komparativna analiza s nekim zemljama u svijetu.

2. Projekt: Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj

U toku 1986. godine, završen je rad na slijedećim temama projekta: »Analiza ekonomskog položaja privrednih grana i grupacija u stjecanju dohotka u društve-

nom sektoru u privredi SR Hrvatske u periodu 1971—1982. godine« (Gordan Družić, Marko Škreb); Analiza sekundarne raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u razdoblju 1971—1982. godine (G. Družić); Analiza namjenske raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u razdoblju 1971—82. godine (Silvije Orsag).

U tisku se nalazi studija Miladina Koraća: Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ — Analiza stanja i moguća rešenja.

3. Projekt: Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i potrebe odnosa SFRJ i SSSR-a

U okviru rada na ovom projektu potpisan je plan rada s Institutom za ekonomiku svjetskog socijalističkog sistema Akademije znanosti SSSR-a. U dosadašnjem radu izvršene su prve konzultacije. Svaka strana izradila je svoj program istraživanja predviđen u 1986. godini, a rezultate će predstavljati zajednička monografija.

4. Projekt: Istraživanje demografske povijesti SR Hrvatske

U toku 1985. godine prihvaćeni su za tisak radovi: Stanovništvo Dubrovnika i demografske promjene u prošlosti (S. Krivošić), Stanovništvo Varaždina (A. Gabričević), Virje — iz demografske povijesti Đurđevačke regimente (S. Krivošić). Završen je rad Analiza popisa stanovništva u 18. stoljeću u Slavoniji (I. Mažuran).

5. Suvremeno svjetsko bankarstvo

Nakon što je prikupljena sva potrebna dokumentacija (neke praznine, posebno one koje se odnose na najnovija zbivanja, popunit će se u toku konačnog stručnog redigiranja), pristupilo se pisanju tekstova.

U 1986. godini napisan je:

1. dio, koji prezentira sistem financijskih posrednika;
2. dio, u kojem je prezentiran razvitak svjetskih kreditnih odnosa;
3. dio, u kojem je prezentirano eurotržište i svi njegovi dijelovi — eurokrediti, eurooobligacije i euronote.

U toku je pisanje 4. dijela koji prezentira velika svjetska financijska tržišta. U toku 1987. godine trebalo bi završiti peti dio, koji se odnosi na najnovije procese, a isto tako redakcijski selekcionirati i srediti priloge.

Izdavačka djelatnost

Projekt: Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj u periodu od 1971. do 1982. godine.

G. Družić, M. Škreb, Analiza položaja privrednih grana i grupacija u stjecanju dohotka u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske u periodu od 1971. do 1982. godine, *Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja,* 20, 1985, 223 str.

G. Družić, Analiza sekundarne raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u razdoblju 1971—1982. godine, *Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja,* 21, 1986, 124 str.; Aktualnost i značaj marksističke teorije vrijednosti, *Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja,* 23, 1986, 90 str.

S. Orsag, Analiza namjenske raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u periodu 1971—1982. godine, *Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja,* 22, 1986, 80 str.

Ostali rad

Vođena je i sređivana pomoćna biblioteka Zavoda. Održavane su stručne veze s domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama (Republički zavod za društveno planiranje, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Institut za ekonomiku svjetskog socijalističkog sistema Akademije znanosti SSSR-a, Ekonomski institut Akademije znanosti SSSR-a i drugi).

ZAVOD ZA MUZIKOLOŠKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod je djelovao u 1986. godini u okviru projekta »Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe od antike do 20. stoljeća«. Ukupna djelatnost Zavoda konstituirala se u devet zadataka: 1) Srednji vijek, 2) Renesansa, 3) Barok, 4) Klasika, 5) Romantizam, 6) Dvadeseto stoljeće, 7) Dokumentacija, 8) Glagoljaško pjevanje, i 9) Muzikologija i interdisciplinarnost.

Rad na projektu obavljan je u suradnji s Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture u Splitu, Muzikološkim zavodom Muzičke akademije u Zagrebu, Muzičkim informativnim centrom Koncertne direkcije Zagreb, Centralnom redakcijom projekta RISM u Kasselu (BDR), Hrvatskim glazbenim zavodom, Muzejom grada Zagreba, Historijskim arhivom Zagreb, Arhivom Hrvatske, Arhivom Akademije, Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom u Zagrebu, Zavodom za istraživanje folklora IFF, Filozofskim fakultetom u Zagrebu, Centrom za historijska istraživanja u Rovinju, Arhivom Srbije u Beogradu, Arhivom i bibliotekom SANU, Arhivom i bibliotekom Fakulteta za muzičku umetnost Beograd, Zavodom za književnost i teatrologiju Akademije, Staroslavenskim zavodom »S. Rittig« u Zagrebu, te SIZ-VII RZZR-a, koji je djelomično financirao program. U ostvarivanju zavodskog programa znanstvenog istraživanja sudjelovalo je 6 radnika zaposlenih u Zavodu (mr. Zdravko Blažeković, znanstveni asistent, Gorana Doliner, asistent istraživač, Dubravka Franković, znanstveni asistent, Vjera Katalinić, asistent istraživač, Ennio Stipčević, mlađi asistent, mr. Stanislav Tuksar, znanstveni asistent) i 13 vanjskih suradnika. Voditelj Zavoda je prof. dr. *Koraljka Kos,* izv. član Akademije. Zamjenik voditelja upravitelj bio je mr. *Stanislav Tuksar,* a od 1. studenog zamjenjuje ga prof. *Gorana Doliner.*

Knjižnim, arhivskim materijalom i kartičnim katalozima Zavoda služili su se radnici Zavoda, vanjski suradnici i drugi zanstveni i kulturni radnici.

Znanstveno-istraživalački rad

Projekt: *Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe.* Nosilac: prof. dr. Koraljka Kos, izvanredni član JAZU.

1. Zadatak: Srednji vijek. Nosilac: *dr. Koraljka Kos.* Glazbena djela. Suradnici: *dr. M. Demović, E. Stipčević.* Nastavak istraživanja koralnih kodeksa s notama koji se čuvaju u Dubrovniku (Demović). Započet rad na istraživanju glazbenog repertoara hrvatskih srednjovjekovnih skriptorija (Stipčević). Teoretska djela. Suradnik: *mr. Stanislav Tuksar.* Započet rad na istraživanju tekstova o glazbi hrvatskih srednjovjekovnih teoretičara i pisaca — rad u knjižnicama SRNj.

2. Zadatak: Renesansa. Nosilac: *dr. Lovro Županović,* izvanredni član JAZU. Glazbena djela. Suradnici: *E. Stipčević, dr. Lovro Županović.* Transkribirana je i pripremljena za tisak zbirka *Ricercari et arie francesi* (1595) istarskog skladatelja F. Sponge-Uspera (Stipčević). Rad na pripremi izdanja *Mottetti a 5,6 v.* J. Skjavetića (1564) (Županović). Teoretska djela. Suradnici: *E. Stipčević, mr. Stanislav Tuksar.* Započet rad na sistematizaciji tekstovne građe o glazbenoj renesansnoj kulturi u Hrvatskoj (Stipčević). Nastavak na istraživanju tekstova o glazbi hrvatskih renesansnih teoretičara i pisaca — rad u knjižnicama SRNj (Tuksar).

3. Zadatak: Barok. Nosilac: *mr. Stanislav Tuksar.* Glazbena djela. Suradnik: *E. Stipčević.* Za izvedbe na Osorskim glazbenim večerima, te za snimanje na Radio-Zagrebu, transkribirane su skladbe F. i G. Sponge-Uspera, D. Nembrija, G. Prvanića, G. Pulitija, T. Cecchinija, V. Komnena, A. Grgićevića Jurjevića, I. Lukačića, te iz Pavlinske pjesmarice. Teoretska djela. Suradnik: *mr. Stanislav Tuksar.* Nastavak rada na sintetičkoj studiji o hrvatskoj glazbenoj terminologiji u leksikografiji od 1649. do 1742.

4. Zadatak: Klasika. Nosilac: *mr. Zdravko Blažeković.* Glazbena djela. Suradnik: *V. Katalinić.* Sastavljena je partitura 7. violinskog koncerta I. M. Jarnovića. Teoretska djela. Suradnik: *mr. S. Tuksar.* Istraživanje tekstova o glazbi hrvatskih autora 17—18. st. — rad u knjižnicama SRNj. Aspekti glazbene kulture. Suradnik: *mr. Z. Blažeković.* Započeto je sustavno istraživanje glazbene kulture sjeverne Hrvatske u razdoblju 1750—1830. Izvršeno je ispitivanje podataka o glazbi iz memoarske literature (Krčelić, Trenk, Sermage, Oršić, Slavetički i dr.), te iz spisa Historijskog arhiva grada Zagreba (fondovi: Acta Civitatis Zagrabiensis — Acta testamentaria, Acta caehalia, Ecclesiae et capellae sodalitates, Acta familiarum, Acta politica). Započet rad na proučavanju podataka o glazbi u kajkavskih pisaca (Mulih, Gašparoti, K. Patačić).

5. Zadatak: Romantizam (okvirno 1835—1914). Nosilac: *Dubravka Franković.* Muzički život u Hrvatskoj u vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda. Suradnici: *D. Franković, mr. Z. Blažeković.* Rad na tekstu Muzički život u Hrvatskoj i ilirska štampa od 1835. do 1849 (Franković). Istraživanje glazbene kulture u Zadru u prvoj polovici 19. st. (Blažeković). Hrvatska muzička kritika 1860—1918. Suradnik: *D. Franković.* Pregledani su časopisi »Sv. Cecilija«, »Pjevački vjesnik«, »Hrvatska vila« i »Hrvatska njiva« i obrađeni su članci o glazbi s obzirom na teme, ličnosti, autore, pristupe. Nastavak istraživanja glazbenog života Splita pregledom glasila »Narodni list« (Škunca). Muzička kultura u Hrvatskoj u vrijeme neoapsolutizma (1850—1860). Suradnik *D. Franković.* Izvršen je dio dopunskih istraživanja u arhivima i bibliotekama Rijeke, Pule i Pazina, a s osobitim obzirom na probleme školstva. Sređivanje i istraživanje muzičko-literarne ostavštine Franje Ks. Kuhača. Suradnici: *D. Franković* i *V. Katalinić.* Prikupljena je građa za temu Franjo Ks. Kuhač kao muzički kritičar. Nastavak istraživanja relacija F. K. Kuhač — ličnosti srpskog glazbenog života, u okviru kojih je izdvojen problem recepcije Kuhačeve glazbene terminologije (Franković). Za 2. svezak Kuhačeve korespondencije obra-

đena su pisma br. 12—20. iz 1864. godine (Katalinić). Nastavak rada na popisivanju ostavštine F. K. Kuhača (Janaček—Buljan). Glazbeno nakladništvo i tiskarstvo. Suradnici: *mr. Z. Blažeković, V. Katalinić.* Nastavak rada na abecednom popisu tiskanih izdanja do 1945 (Blažeković). Katalog tiskanih muzikalija hrvatskih autora do 1945. dopunjen je podacima o tiskanim muzikalijama koje se čuvaju u franjevačkom samostanu na Košljunu (Katalinić). Glazbena djela. Suradnik: *dr. K. Kos.* Istraživanje solo pjesme u Hrvatskoj (19—20. st.). Aspekti glazbene kulture. Suradnik: *mr. M. Škunca.* Nastavak radova na temi »Glazbeni život u Splitu u 19. stoljeću«.

6. Zadatak: Dvadeseto stoljeće. Nosilac: *mr. Eva Sedak.* Kriteriji klasifikacije glazbenog stvaralaštva nakon 1945. Suradnik: *dr. Nikša Gligo.* Rad na postavljanju triju tabela unutar kriterija klasifikacije glazbenog stvaralaštva u Hrvatskoj nakon 1945. Pojam stila i folklorne pojave u hrvatskoj glazbi između 1918. i 1940. Suradnici: *Tatjana Čunko, dr. Marija Bergamo, G. Doliner, V. Katalinić, mr. E. Sedak, dr. L. Županović.* Kataloški su obrađena djela iz rukopisne ostavštine Krste Odaka (Čunko). Započet rad na analizi kompozicijskog stavka u okviru simfonijskog stvaralaštva K. Odaka (Bergamo). Napisan je rad o violinskom koncertu op. 8. Božidara Kunca (Doliner). Nastavljen je rad na obradbi komornog opusa K. Odaka (Katalinić). Nastavak rada na temi Pojam stila i folklorne pojave u hrvatskoj glazbi K. Odaka (Sedak). U toku je rad o mjestu i značenju opere »Dorica pleše« K. Odaka (Županović). Istraživanje i kataloška obradba glazbenih ostavština skladatelja rođenih nakon 1870. Suradnici: *mr. Z. Blažeković, dr. N. Gligo, Nada Bezić, mr. S. Tuksar, Marija Pintar, mr. E. Sedak.* Nastavljeno je sa sređivanjem ostavštine Petra Dumičića (Blažeković). Započet je rad na sređivanju ostavštine Branimira Sakača (Gligo). Nastavljeno je sređivanje ostavštine Rudolfa Matza (Tuksar, N. Bezić, Pintar). Obradba dokumentarnog arhiva »Lovro Matačić« rezultirala je izradom kalendara koncerata i obradbom kritičkih napisa (Sedak).

7. Zadatak: Dokumentacija. Nosilac: *mr. Stanislav Tuksar.* Sređivanje arhiva. Suradnici: *mr. Z. Blažeković, G. Doliner, V. Katalinić, mr. S. Tuksar.* Nastavljeno je sređivanje glazbenih zbirki i arhiva: u Kotoru, Dubrovniku, Omišu i Splitu (Katalinić, Tuksar), Košljunu (Katalinić), Novom Vinodolskom. Dovršen je kartični katalog tiskovina u zbirci Udina-Algarotti, u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu (Blažeković). Obavljeno je mikrofilmiranje muzikalija iz Gradskog muzeja u Splitu (Katalinić, Tuksar). Obrada arhivskog materijala. Suradnici: *mr. Z. Blažeković, V. Katalinić, mr. S. Tuksar, mr. Vedrana Juričić.* Obrada glazbenog fonda iz zbirke Udina-Algarotti (Blažeković). Za seriju RISM (A/I i A/II) evidentirane su jedinice u glazbenim arhivima samostana na Košljunu i Omišu (Katalinić, Tuksar). Za seriju G dokumentacijskog niza u Zavodu (generalni katalog autora) evidentirane nove jedinice iz glazbenog arhiva samostana male Braće u Dubrovniku (Katalinić, Tuksar). Započeto je sa stručnom katalogizacijom knjižnice Zavoda (Juričić). Međunarodni projekt repertoar glazbenih izvora (RISM). Suradnici: *mr. Z. Blažeković, V Katalinić, mr. S. Tuksar.* Nastavak kontinuirane obradbe materijala po kriterijima i na temelju suradnje s međunarodnim projektom RISM A I i A II (popisi rukopisa i tiskovina nastalih u razdoblju 1500—1800), a na lokacijama iz ranije navedenih točaka.

8. Zadatak: Glagoljaško pjevanje. Nosilac: *dr. Jerko Bezić.* Terensko istraživanje i snimanje. Suradnici: *G. Doliner, dr. J. Bezić.* Rad na terenu i snimanje glagoljaškog pjevanja u Kvarnerskom području, Istri, Kaštelima i okolici Trogira. Ob-

radba materijala. Suradnici: *G. Doliner, dr. J. Bezić.* Rad na sintetičkoj studiji o glagoljaškom pjevanju u Novom Vinodolskom. Pregled arhivskog materijala o glagoljaškom pjevanju u Novom Vinodolskom i Senju (Doliner). Sudjelovanje u poslovima oko tiskanja 2. sveska *Spomenika glagoljaškog pjevanja* (Doliner, Bezić) i priprema građe za 3. svezak (Bezić). Nastavak obradbe zapisa iz Kuhačeve Rukopisne zbirke crkvenih napjeva (Doliner).

9. Zadatak: Muzikologija i interdisciplinarnost. Nosilac: *akademik Ivo Supičić.* Socijalna povijest glazbe. Suradnik: *dr. I. Supičić.* Rad na temi Socijalna povijest glazbe rezultirao je opsežnom studijom »Musique et interdisciplinarité: l'apport socio-historique et les traveaux musicologiques en France de 1953 à 1983«. Ta je studija obranjena kao Doctorat d'Etat na Sveučilištu u Strassbourgu. Objavljen rad Perspective pluridisciplinaires: difficultés d'approche, *IRASM*, 1985, 2, 125—151, a u tisku je studija Les approches socio-historiques de l'oeuvre musicale, *IRASM*, 1986, 2. Glazba, književnost i kritika. Suradnik: *mr. Sanja Majer-Bobetko.* Obrađivana je glazbena kritika N. Polića. Napisani su radovi Rana Ciprina riječ o glazbi (za znanstveni skup Društva skladatelja Hrvatske) i Hrvatska glazbena kritika između dva rata — osnovne smjernice (za znanstveni skup o Josipu Slavenskom u Čakovcu). Glazbena ikonografija. Suradnici: *dr. K. Kos, mr. Joško Belamarić, D. Franković.* Popisana je i proučena ikonografska građa koja se odnosi na instrumente i instrumentalno muziciranje u Vojnoj krajini iz Arhiva Hrvatske, Muzeja grada Zagreba i Povijesnog muzeja (Kos). Prikupljeno je i organizirano presnimavanje 240 fotografija ličnosti muzičkog života u Hrvatskoj (Franković). U toku je popisivanje muzičko-ikonografskih prikaza na području nekadašnje Poljičke Republike (Belamarić).

Izdavačka djelatnost

Planom za 1986. godinu predviđeno je pokretanje i izdavanje serije kataloga glazbenih arhiva u SRH, koje su sredili radnici Zavoda. U tisak je predan *Katalog muzikalija Historijskog arhiva i Muzeja grada Dubrovnika* (mr. Z. Blažeković).

Radnici Zavoda napisali su i objavili ili pripemili za tisak niz radova koji su objavljeni (ili će tek biti objavljeni) u domaćim i stranim publikacijama:

Z. Blažeković, Glazbena kultura Zadra u prvoj polovici 19. stoljeća (referat na znanstvenom skupu: Dalmacija u narodnom preporodu 1835—1850, Zadar, svibanj, 1986), Bilješke o glazbenicima na Griču u 18. stoljeću (referat na znanstvenom skupu: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor, kolovoz, 1986), Bilješke o folklornoj glazbi u Zagrebu 19. stoljeća (referat na simpoziju: Kongres folklorista u Prištini), Iz zadarske glazbene prošlosti, *Zadarska revija* (u tisku), Crtice iz zagrebačke glazbene prošlosti, *15 dana* (u tisku), Dragan Plamenac i Hrvatski glazbeni zavod, *Arti musices*, 17, 1986, br. 2 (u tisku), Tiskovine iz zbirke Udina-Algarotti (znanstveni skup u sklopu Ljetnih priredbi na Krku), Izdavačka djelatnost DSH kao integralni dio glazbenog izdavalaštva u SRH (znanstveni skup u Društvu skladatelja, Zagreb).

G. Doliner, Violinski koncert op. 8 B. Kunca, *Kunc — Zbornik radova* (u tisku), Podaci o glagoljaškom pjevanju u Istri u 17. i 18. stoljeću (referat za znanstveni skup: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor), Glagoljaško pjevanje na otoku Krku (za znanstveni skup u okviru Ljetnih priredbi na otoku Krku), Narodna i stručna etnomuzikološka terminologija u području istraživanja glagoljaškog pjevanja (referat za Kongres folklorista u Prištini).

D. Franković, O stotoj godišnjici prvog srpskog muzičkog časopisa Gusle (1886). Dva nepoznata pisma urednika Gudala Milana Petrovića Franji Ks. Kuhaču, *Pro musica* (u tisku), Hrvatska u 19. stoljeću o glazbi svoje barokne epohe (referat za simpozij: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor), Glazbena terminologija u Slovniku umjetnikah jugoslavenskih Ivana Kukuljevića Sakcinskoga, *Arti musices*, 17, 1986, 1, 3—74.

V. Katalinić, Dokumentacija o glazbenom baroku na tlu SR Hrvatske (referat na simpoziju: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor), Glazbena zbirka franjevačkog samostana na Košljunu (referat na simpoziju u sklopu Ljetnih priredbi na Krku).

E. Stipčević, Glazbeni barok u Hrvatskoj (referat na istoimenom simpoziju u Osoru), G. Puliti i glazbena kultura u Istri 17. stoljeća (znanstveni simpozij: Vinko Jelić i njegovi suvremenici, u Varaždinu), Kako se ženilo i plesalo u Istri 17. stoljeća, *15 dana*, 39, 1986, 3, 19—22, Izvještaj o sređivanju i katalogiziranju muzikalija Historijskog arhiva u Zadru, obavljenom u srpnju 1982. godine, *Arti musices*, 17, 1986, 1, 101—135, Muzikološki radovi iz hrvatske glazbene prošlosti Dragana Plamenca, *ibid.*, 17, 1986, 2 (u tisku), Glazba u teatru Marina Držića, *Zvuk*, 1986, 2, 46—49, F. Sponga-Usper, venecijanski skladatelj iz Istre, *Atti* (Rovinj), sv. XVI (u tisku), Dvije glazbenopovijesne rasprave, *Istra* (u tisku), Uvodna studija za katalog *XI Osorske glazbene večeri*, 25 str., 1986, *Glazbeni barok u Hrvatskoj I / Musical Baroc in Croatia*, Osor 1986, III—XXVI + 1—34, *Ivan Lukačić, Sacrae cantiones (Venezia 1620). Mottetti a 1—5 voci*, Introduzione e realizzazione del basso continuo: Ennio Stipčević, a cura di fr. Ludovico Bertazzo OFMConv, Padova, Messagero, 1986, V—XIX + 1—119. Napisano 20-ak eseja za seriju Radionica rane glazbe (ur. E. S.) za III. program Radio-Zagreba.

S. Tuksar, Hrvatska glazbena terminologija u razdoblju baroka (referat za simpozij: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor), Hrvatska glazbena kultura u razdoblju renesanse (referat za simpozij o hrvatskoj kulturi Renesanse u Parizu, Sorbonne, prosinac, 1986).

Stručni rad

Vođena je i sređivana zavodska knjižnica (D. Franković).

Održavane su i uspostavljene stručne i znanstvene veze sa stručnjacima iz domaćih i inozemnih institucija istovjetnog ili srodnog profila. Radnici Zavoda skupljali su stručnu bibliografiju, pratili znanstvenu i stručnu literaturu, vodili kartoteke Zavoda i obavljali ostale srodne poslove. Održavani su radni sastanci i savjetovanja s voditeljima i vanjskim suradnicima Zavoda.

Radnici Zavoda sudjelovali su u predavanjima i diskusijama u vezi sa stručnim i znanstvenoistraživačkim problemima i sudjelovali u radu međunarodnih (Pariz) i domaćih znanstvenih skupova (Zagreb, Zadar, Krk, Varaždin, Beograd). Simpozij »Glazbeni barok u Hrvatskoj«, održan u kolovozu 1986, bio je organiziran iz Zavoda, pod vodstvom E. Stipčevića, i uz sudjelovanje svih radnika Zavoda. Referenti na tom znanstvenom skupu bili su E. Stipčević, V. Katalinić, D. Franković, S. Tuksar, Ivano Cavallini (Trst), Josip Soldo (Sinj), G. Doliner, Kruno Prijatelj (Split), Z. Blažeković, M. Demović, P. Cvekan (Virovitica).

ZAVOD ZA PRAVNE, POLITIČKE I SOCIOLOŠKE ZNANOSTI »JURAJ KRIŽANIĆ«

U protekloj godini rad Zavoda za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić« obuhvatio je ove djelatnosti:

1. Izrada petogodišnjeg plana istraživanja »Razvoj prava i društvene regulacije«, u kojem je Zavod objedinio planove četiriju pravnih fakulteta u SR Hrvatskoj i odgovarajućih radnih jedinica Akademije koje se bave pravnom problematikom.
2. Objavljivanje referata i diskusija s međuakademijskog savjetovanja »Kadrovi u samoupravljanju društvenim poslovima«, održanog prethodne godine u organizaciji Odbora za znanstvenu problematiku samoupravljanja I. razreda za društvene znanosti.
3. Održavanje redovitih mjesečnih sastanaka radne grupe »Pravo i društvo — temeljna istraživanja« s temama:

a) Odnos prava prema drugim društvenim znanostima i b) Uloga pravosuđa u samoupravnom socijalističkom društvu.

4. Objavljivanje »Godišnjaka Pravo i društvo« s građom mjesečnih sastanaka.
5. Nastavljanje rada radne grupe za »Rječnik hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja« pripremanjem i sređivanjem leksičke građe iz odabranih tekstova pravne literature od 1851. godine.

II. ODJEL ZA POMORSTVO

ZAVOD ZA POMORSKO PRAVO, HISTORIJU I EKONOMIKU POMORSTVA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvijala se tijekom 1986. godine u dva pravca:

1. *Pomorsko pravo,* s težištem na proučavanju problema jugoslavenske kodifikacije i međunarodne unifikacije pomorskog prava.
2. *Međunarodno pravo mora,* naročito razrada Konvencije UN o pravu mora iz 1982, područja mora koje ta Konvencija nije obuhvatila (unutrašnje morske vode), s posebnim osvrtom na stvaranje novog međunarodnog režima za istraživanje i korištenje morskog dna.

Rad na područjima historije i ekonomike pomorstva privremeno je prekinut odlaskom znanstvenog savjetnika dr Branka Kojića u mirovinu.

Zavod je surađivao s Jugoslavenskim udruženjem za pomorsko pravo, Saveznim sekretarijatom za vanjske poslove i Saveznim komitetom za saobraćaj i veze. Zavod je također surađivao s privrednim brodarskim organizacijama, s agencijama i organizacijama iz pomorskog osiguranja. Predmet te suradnje bila je međuna-

rodna unifikacija pomorskog prava, revizija jugoslavenskog pomorskog zakonodavstva, te usklađivanje jugoslavenskog zakonodavstva s novom Konvencijom UN o pravu mora i pripreme za njezinu ratifikaciju.

Nastavljena je dugoročna suradnja s Pomorskom enciklopedijom Jugoslavenskog leksikografskog zavoda u vezi s pojedinim temama predviđenim za 8. knjigu drugog izdanja.

Voditelj Zavoda je akademik *Vladislav Brajković*. Akad. Brajković je također glavni i odgovorni urednik časopisa »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, koji izdaje Zavod.

Zamjenik voditelja upravitelj Zavoda je *dr. Vladimir Đuro Degan*, znanstveni savjetnik.

Znanstveno osoblje čine: jedan znanstveni savjetnik, dva znanstvena asistenta, dva asistenta istraživača i jedan asistent pripravnik postdiplomand. Asistent istraživač Ana Sihtar prekinula je sporazumno radni odnos 24. ožujka 1986, a na njeno mjesto je izabrana Maja Seršić.

U Zavodu stalno surađuje dr. Emilio Pallua, znanstveni savjetnik u miru i član suradnik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

U Zavodu još rade bibliotekar, administrativni tajnik i pomoćni službenik.

Znanstvenoistraživački rad

Vladimir Đuro Degan dovršio je rukopis rasprave — Zakonodavstvo industrijski razvijenih država o dubokomorskom rudarstvu i Konvencija UN o pravu mora iz 1982, 44 tipkane stranice, namijenjeno za periodiku »UPPPK«, 109—112 iz 1986. Pripremio rukopis rasprave — »Equitable Principles« in Maritime Delimitations (Pravična načela u razgraničenjima na moru), 34 tipkane stranice, za zbornik radova — »Collective Papers in Honour of Roberto Ago«, koji će biti objavljen u Milanu. Dovršio rukopis rasprave — Prirodno i pozitivno pravo, 64 tipkane stranice, namijenjen za »Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu«. Dovršio rukopis preglednog članka — Osvrt na sudski sistem u Sjedinjenim Američkim Državama — prilog proučavanju federalizma, u okviru djelatnosti radne grupe »Pravo i društvo«, 11 tipkanih stranica. Namijenjen za objavljivanje u istoimenom časopisu. U okviru pripremanja rukopisa knjige »Sources of International Law« (Izvori međunarodnog prava), dovršio s bilješkama dijelove o izvorima općenito i o općim načelima prava, na ukupno oko 130 tipkanih stranica na engleskom jeziku.

Vesna Polić-Ćurčić dovršila rad o temi »Uvjeti za upis brodova — stvarna veza između broda i države zastave«. U njemu teorijski obradila historijat i pojam tzv. otvorenih upisnika, zamjerke koje zemlje u razvoju i razvijene zemlje upućuju otvorenim upisnicima, argumente u prilog otvorenim upisnicima, položaj Jugoslavije prema njima, pravni razvitak reguliranja otvorenih upisnika, prikaz rezultata rada Konferencije Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova, te utjecaj usvojene Konvencije na Jugoslaviju. Isti rad preuredila i pripremila za objavljivanje na engleskom jeziku pod naslovom »Conditions for registration of ships — genuine link between a ship and her flag State«.

Ljerka Mintas-Hodak dovršila rad Arbitar u pomorskoj arbitraži u kojem je dan usporednopravni prikaz i analiza procesnopravnih odredaba više najznačajnijih poredaka o položaju i ulozi arbitra u privatnopravnim pomorskim arbitražama kao i prikaz arbitražne i sudske prakse o pitanju valjanosti sastava arbitraže.

Klara Vedriš započela znanstvenu obradu poredbenog prikaza unutrašnjih kolizijskih propisa različitih država iz područja pomorskog privatnog prava.

Zoran Konstantinović dovršio rukopis rada Evolucija obračunske jedinice Posebnog prava vučenja i njezina uloga u ograničenju odgovornosti vozara, namijenjen za periodiku »UPPPK«, 109—112 iz 1986. Nastavio istraživanja iz područja pomorskih prijevara.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima, održana predavanja i stručno usavršavanje

— Od 29. siječnja do 15. veljače, V. Đ. Degan organizirao je i vodio postdiplomski tečaj na francuskom jeziku — Međunarodno pravo i međunarodni odnosi — na Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku (IUC). U okviru toga tečaja održao je ciklus od 16 predavanja na temu — »Konvencija UN o pravu mora iz 1982. i treće države«.

— Dana 20. i 21. ožujka Lj. Mintas-Hodak, V. Polić-Ćurčić i K. Vedriš sudjelovale su u radu Okruglog stola o mjerodavnom pravu za ugovore o pomorskom osiguranju i o UNCTAD-ovim uzorak klauzulama, u Zadru. Lj. Mintas-Hodak podnijela je i referat pod naslovom »UNCTAD-ove uzorak klauzule za osiguranje tereta i za osiguranje brodova«.

— Od 10. do 22. ožujka, Z. Konstantinović pohađao je postdiplomski tečaj na IUC u Dubrovniku na engleskom jeziku o Međunarodnoj trgovinskoj arbitraži.

— Od 19. travnja do 17. svibnja V. Đ. Degan bio je na studijskom boravku u Nizozemskoj. U okviru toga boravka održao je u tri navrata predavanje s diskusijom na engleskom jeziku, na temu »Pravična načela« u najnovijoj sudskoj praksi o razgraničenjima na moru, i to 6. svibnja na Asser Institutu u Haagu, 12. svibnja na Pravnom fakultetu u Leidenu i 15. svibnja na Sveučilištu u Tilburgu.

— Od 19. svibnja do 19. lipnja K. Vedriš je u biblioteci Pravnog fakulteta Columbia univerziteta u New Yorku prikupljala bibliografske podatke o pomorskom privatnom pravu u SAD.

— Od 1. srpnja do 15. kolovoza Z. Konstantinović boravio je na stručnom usavršavanju u Sjedinjenim Američkim Državama. Na De Paul Univerzitetu u Chicagu održao je kraće izlaganje o odgovornosti vozara prema jugoslavenskom pravu.

— Od 10. do 21. studenog V. Polić-Ćurčić sudjelovala je u radu Dvanaestog zasjedanja Odbora za pomorstvo UNCTAD-a, kao član jugoslavenske delegacije.

Stručni rad

— Nastavljeno je praćenje rada UNCTAD-a, posebno Odsjeka za pomorsko zakonodavstvo unutar njegova Pomorskog odjela. Posebna pozornost poklonjena je stanju i izvršenju, te pitanjima revizije, usvojenih konvencija: o kodeksu ponašanja linijskih konferencija, o multimodalnom prijevozu robe u vezi s Hamburškim pravilima, o uvjetima za upis brodova, te pitanja revizije nekih od njih (V. Polić-Ćurčić); o pravilima o osiguranju robe i osiguranju brodova, te o pomorskim privilegijama i hipotekama (Lj. Mintas-Hodak) te nekim drugim pitanjima (K. Vedriš).

— Nastavljeno je praćenje rada IMO-a (International Maritime Organization — Međunarodna pomorska organizacija), s posebnim naglaskom na pripremi i dono-

šenju novih akata o građanskoj odgovornosti za štete zbog onečišćenja uljima i o fondu osnovanom u tu svrhu (Lj. Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje rada Međunarodnog pomorskog odbora (Comité maritime international — C. M. I.), s posebnim osvrtom na analizu materijala o međunarodnom privatnom pravu i o pomorskom tovarnom listu (K. Vedriš i Lj. Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje međunarodne sudske prakse u pogledu razgraničenja na moru (V. Đ. Degan).

— Obrađivana je praksa Međunarodnog suda u Haagu o izvorima međunarodnog prava, posebno o običajnom pravu i jednostranim aktima država (V. Đ. Degan).

— Za osmi svezak Pomorske enciklopedije (drugo izdanje), V. Polić-Ćurčić izradila je dijelove članka za natuknicu »Zagađivanje morskog okoliša«.

— Za prvi svezak Pravne enciklopedije u izdanju Pravnog fakulteta u Zagrebu, V. Đ. Degan dovršio je članke za natuknice: »Anketa«, »Arbitar«, »Arbitraža, međunarodna«, »Dobre usluge«, »Equity«, »Estoppel« i »Ex aequo et bono«, na ukupno 40 kartica.

— Prijevod na engleski jezik dijelova Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (članovi 1000—1007), te lektura i korektura cjelokupnog teksta (V. Polić-Ćurčić).

— Prijevod na hrvatski jezik Konvencije o uvjetima za upis brodova (V. Polić-Ćurčić).

— Prijevod na hrvatski jezik UNCTAD-ovih uzorak klauzula o osiguranju tereta (Lj. Mintas-Hodak).

— Nastavljen rad u radnoj grupi za izradu Rječnika pravnog i upravnog nazivlja od uvođenja hrvatskog jezika kao službenog do danas, u okviru JAZU (V. Polić-Ćurčić i Lj. Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje dostupnih domaćih i stranih stručnih i znanstvenih časopisa, te međunarodne i unutrašnje sudske i arbitražne prakse.

Ostali rad

Suradnici Zavoda sudjelovali su u radu Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo, Hrvatskog društva za međunarodno pravo, Jugoslavenskog udruženja za međunarodno pravo i Saveza udruženja pravnika Jugoslavije.

Zora Novak, V. Polić-Ćurčić i Darko Getliher obavljali su administrativne, organizacijske i tehničke poslove za potrebe izdavanja časopisa »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« (UPPPK).

Izdavačka djelatnost

Zavod je tijekom 1986. uspio izdati zaostali dvobroj 107—108 iz 1985. svoga periodičnog časopisa »UPPPK«. Uslijed golemog poskupljenja tiskarskih troškova i pomanjkanja sredstava, sa zakašnjenjem je uređen i predan na tiskanje četverobroj 109—112 za 1986. godinu.

Suradnici Zavoda su tijekom 1986. godine objavili slijedeće znanstvene i stručne radove:

V. Đ. Degan, Četrdeset godina Ujedinjenih naroda — nade, ostvarenja, očekivanja, *Opredjeljenja,* 10, Sarajevo 1985, 9—21; Konfederacija kao oblik udruživanja drža-

va, *Naša zakonitost*, 10, Zagreb 1985, 1148—1162; Miroljubive upotrebe mora, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 5—6, 1985, 561—569; Identitet i kontinuitet jugoslavenske države s obzirom na odluke Drugog zasjedanja AVNOJ-a, *Pravni vjesnik*, 2, Osijek 1986, 128—145.

V. Polić-Čurčić, Treće zasjedanje Konferencije Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova i usporedba njegovih izmjena, *UPPPK*, 107—108, 1985, 251—262; Pravni odbor Tajnog savjeta, London, Presuda od 26, 27. i 28. XI. 1984 i 21. I. 1985. — Metro Meat Ltd. *v.* Fares Rural Co. Pty. Ltd. and Another o kupoprodaji F. A. S. i povredi ugovornih odredaba (prikaz), *UPPPK*, 107—108, 1985, 473—478.

Lj. Mintas-Hodak, Pregled dosadašnjeg rada međunarodnih organizacija na reviziji postojećeg međunarodnog režima pomorskih privilegija i hipoteka (»mortgagea«), *UPPPK*, 107—108, 1985, 290—309; Pomorski privilegiji i hipoteka, prijevod rezolucije koju je podnio predsjedavatelj radne grupe za međunarodno pomorsko zakonodavstvo u UNCTAD-u, *UPPPK*, 107—108, 1985, 287—290; Komentar uz UNCTAD-ove uzorak-klauzule za osiguranje broda, *UPPPK*, 107—108, 1985, 372—415; UNCTAD — Uzorak-klazula za pomorsko osiguranje broda, prijevod, *UPPPK*, 107—108, 1985, 324—371; Pravna legitimacija osiguratelja odgovornosti u slučajevima onečišćenja morskog okoliša s brodova, *UPPPK*, 107—108, 1985, 463—472; Neposredna odgovornost osiguratelja brodovlasnika oštećeniku za onečišćenje mora izlijevanjem ulja, prikaz presude Okružnog privrednog suda u Titogradu, *UPPPK*, 107—108, 1985, 455—462.

K. Vedriš, Engleski Apelacioni sud, London, prikaz presude od 26, 27. i 28. III 1985. — S. C. F. Finance Co. Ltd. *v.* Khalil Said Masri i Ina'am El Masri — Privremena naredba »Marewa injunction«; zahtjev za izmjenom privremene naredbe tipa »Marewa«; prava treće strane; mogućnost odstupanja od spomenutog pravila, s bilješkom: »Marewa injunction«, *UPPPK*, 107—108, 1985, 482—488.

A. Sihtar, 55. zasjedanje Pravnog odbora Međunarodne pomorske organizacije, *UPPPK*, 107—108, 1985, 263—274; Izvještaj sa zasjedanja ad hoc Međuvladine grupe za razmatranje sredstava za suzbijanje svih aspekata pomorskih prijevara, uključujući i pirateriju, *UPPPK* 107—108, 1985, 277—280; Rezolucija usvojena od ad hoc Međuvladine grupe (UNCTAD), prijevod, *UPPPK*, 107—108, 1985, 283—286; Pravo koje se primjenjuje na zajednička međunarodna državna ili kvazidržavna poduzeća ekonomskog karaktera — Rezolucija (Institut za međunarodno pravo), prijevod, *UPPPK*, 107—108, 1985, 317—324.

Z. Konstantinović, Engleski Apelacioni sud, prikaz presude od 7. XI 1984. — Cook Industries Inc. *v.* B. V. Handelmaatschappij Jean Delvaux — Prodaja robe CIF, *UPPPK*, 107—108, 1985, 479—482.

Biblioteka

U sastavu Zavoda nalazi se biblioteka, koja je krajem godine imala 39.578 svezaka knjiga, časopisa i novina iz područja znanstvenoistraživačke djelatnosti Zavoda.

Prinove u 1986. godini: 26 svezaka knjiga, 77 godišta časopisa i 3 godišta novina. Od toga je kupljeno 9 svezaka knjiga, 21 godište domaćih i inozemnih časopisa i novina. Zamjenom se dobilo 13 svezaka knjiga, 159 svezaka časopisa, te darom 4 sveska knjiga i 27 svezaka časopisa.

Zamjena se obavlja sa 112 domaćih i inozemnih ustanova.

Tijekom 1986. godine u biblioteci je bilo 420 korisnika. U prostorijama biblioteke čitano je 439 knjiga i časopisa, a posuđeno je 143 knjige i 476 časopisa.

Biblioteku vodi bibliotekar D. Getliher.

III. ODJEL ZA PRIRODNE ZNANOSTI

ZAVOD ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI I MIR — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za filozofiju znanosti i mir ostvaruje svoju djelatnost ovim projektima: »Razvitak marksizma i njegovi aktualni teorijski tokovi« SIZ-a VII, u koji je uključen s programom »Filozofski aspekti znanosti«, te »Teorija znanosti« i »Znanost i etika« iz Osnovnog programa Akademije. Prva dva projekta započeta su 1981. godine, a nastavljaju se i u novom srednjoročnom razdoblju. Treći projekt započet je prošle godine. U realizaciji ovih projekata sudjeluju radnici Zavoda: voditelj Zavoda akademik Ivan Supek, dr. Zdravko Radman, mr. Jasmina Lelas, asistent Zlatko Klanac te asistent pripravnik Bojan Marotti.

Znanstvenoistraživački rad

Rad na projektu »Razvitak marksizma i njegovi aktualni teorijski tokovi« u okviru SIZ-a VII, u kojem naš Zavod sudjeluje s programom »Filozofski aspekti znanosti« predstavlja nastavak istraživanja započetih u prošlom srednjoročnom razdoblju. Cilj istraživanja je cjelovito, kritičko i marksističko sagledavanje fenomena znanosti uopće, a prirodnih i tehničkih znanosti posebno, u njihovoj unutrašnjoj strukturi i razvoju, u međusobnim vezama i utjecajima s ostalim ljudskim djelatnostima. Koordinator programa je mr. J. Lelas.

Rad na projektu »Teorija znanosti« iz Osnovnog programa Akademije kao multidisciplinarni pristup analizi znanosti nastavlja se i u ovom srednjoročnom razdoblju. Realizira se kroz četiri različita pristupa ili teorijske analize: 1. povijest i filozofija fizike i egzaktnih znanosti (akad. I. Supek, mr. J. Lelas), 2. filozofija simboličkih oblika (dr. Z. Radman), 3. filozofija matematike, logike i društvenih znanosti (asistent Z. Klanac) i 4. odnos znanosti i etike (asistent pripravnik B. Marotti). Voditelj projekta je akad. I. Supek.

Rad na projektu »Znanost i etika« iz Osnovnog programa Akademije nastoji produbiti dosada zanemarene etičke aspekte znanosti, posebno suvremene. Razmatraju se etički principi imanentni samom razvoju znanosti, s jedne strane, te utjecaji vanjskih, društvenih i ostalih, faktora na znanstvene kriterije, s druge strane. Glavne podteme projekta su: a) etika znanstvenog istraživanja i moralna odgovornost znanstvenika u suvremenom svijetu, b) umjetničko stvaralaštvo i etika, c) filozofija humanizma. Voditelj projekta je akad. I Supek.

Akad. I. Supek bavio se općim problemima povijesti fizike, a posebno epistemološkim problemima kvantne teorije. Primarno se bavio, u okviru projekta »Znanost i etika«, filozofijom humanizma kao sintetskim pristupom znanosti, umjetnosti i društvenoj praksi. Dana 23. listopada održao je u uskoj vezi s tom problematikom predavanje u Akademiji pod naslovom »Ugrožena ljudska egzistencija i preporod humanizma«. Nadalje cijelu je godinu aktivno angažiran na pripremama međunarodnog simpozija »Humanizam i svjetski mir«, koji će se 9. i 10. listopada 1987. održati u Dubrovniku, te za koji sprema izlaganje o principima filozofije humanizma.

Z. Radman je u proteklom razdoblju započeo rad na znanstvenom zadatku »Filozofski problemi stvaralaštva« u okviru projekta SIZ-a VII »Marksizam i njegovi aktualni teorijski tokovi«. U okviru rada na drugom znanstvenom zadatku »Uzajamni odnosi znanosti i umjetnosti« iz projekta »Teorija znanosti« analizirao je estetske komponente znanstvenog istraživanja te elemente znanstvenosti u umjetničkom stvaralaštvu. Na 3. republičkom seminaru Likovna kultura, što ga je organizirao Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH (Lipik, 31. I — 2. II. 1986) održao je predavanje pod naslovom »O uzajamnosti različitih oblika umjetničkog izraza«. Na simpoziju »Filozofija, znanost i društvo«, što ga je 23. i 24. V. 1986. u Zagrebu organizirao Savez filozofskih društava Jugoslavije održao je predavanje »Patka—zec, paradigma i svijet«. Sudjelovao je također u radu međunarodnog tečaja »Filozofija znanosti« u IUC — Dubrovnik u travnju 1986.

J. Lelas je u okviru projekta SIZ-a VII »Marksizam i njegovi aktualni teorijski tokovi« s novim srednjoročnim razdobljem započela rad na zadatku »Genealoška povijest znanosti« (prvenstveno fizike) u kojem će nastojati primijeniti istraženi i novi »genealoški« model razvitka znanosti, odnosno povijesti znanosti. Genealoški model razvitka znanosti kao specifična marksistička filozofija povijesti znanosti upućuje na to da se porijeklo znanosti (i spoznaje općenito) traži u proizvodnji i upotrebi artefakata: oruđima (artefakti—naprave) i jeziku (artefakti—simboli). U okviru projekta »Teorija znanosti« nastavila je rad na istraživanju razvitka znanosti iz problematike »međusobnog odnosa teorija«, a s tim u vezi boraveći 4 mjeseca u Velikoj Britaniji na početku godine posebno je obradila opsežnu literaturu o ulozi »modela«, »analogija« i »metafora« u razvitku znanstvenih pojmova, te o tome napisala kraći rad.

Z. Klanac nastavio je rad u okviru zadatka »Razmatranje temeljnih filozofskih pitanja o odnosima raznih logika popraćeno potrebnom formalnom analizom« razmatranjem raznih poimanja istine i na njima utemeljenih standardnih i nestandardnih matematika. U ovoj su godini proučavani radovi utemeljitelja konstruktivizma, tj. intuicionizma J. L. E. Brouwera. U radu na projektu »Teorija znanosti« iz Osnovnog programa Akademije problematizirano je razumijevanje pojma »opravdljivosti« u suvremenoj sociologiji te će uskoro za tisak biti pripremljen rad od 3 autorska arka.

U trećoj godini rada asistent pripravnik B. Marotti nastavio je razmatranje odnosa znanosti i etike. U okviru te teme on radi na magistarskom radu o odnosu etike i metafizike u Aristotelovoj filozofiji.

Ostali rad

Zavod je, kao jedina znanstvena institucija iz Jugoslavije, bio uvršten kao jedan od organizatora u program aktivnosti Ujedinjenih naroda kojim je obilježena Me-

đunarodna godina mira. U okviru Prvog međunarodnog tjedna mira znanstvenika od 10. do 16. studenog 1986. Zavod je organizirao tri predavanja kojima je dao svoj doprinos ovoj manifestaciji. Akad. I. Supek je u palači Akademije održao već spomenuto predavanje »Ugrožena ljudska egzistencija i preporod humanizma«. Prof. dr. Zvonimir Devidé govorio je o temi »Svjetski mir i kvalitete života«, dok je prof. dr. Vladimir Knapp svoje izlaganje posvetio temi »Reaganova inicijativa strateške obrane«. Osim ove mirotvorne djelatnosti članovi Zavoda sudjeluju u radu međunarodnog tečaja »Filozofija znanosti« u IUC — Dubrovnik svake godine. Stručni rad u okviru seminara »Teorija znanosti« nešto je bio slabiji ove godine, ali se ovih dana nastoji ponovno oživjeti.

Izdavačka djelatnost

a) Popis objavljenih radova

Z. Radman, O znanstvenosti umjetnosti, u zborniku Estetičkog društva Srbije, »Umetnost i nauka«, Književne novine, Beograd 1985; Vizualna percepcija — od optičke slike do spoznajnog čina, u *Zborniku Zavoda za prosvjetno-pedagošku službu SRH,* Zagreb 1985; Perception and Language, *Synthesis Philosophica,* 1/1—2, Zagreb 1986.

B. Marotti, Kant danas, *Filozofska istraživanja,* 16, Zagreb 1986, 237—240.

b) Radovi prihvaćeni za tisak

Z. Klanac, recenzija knjige »Brojevi«, grupe autora, *Matematika,* Zagreb.

B. Marotti, Probleme der Philosophie Kants, *Kantstudien,* Berlin.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za ornitologiju udružuje rad 6 radnika: dva znanstvena asistenta, dva asistenta pripravnika postdiplomanda (druga godina), administrator i čistačica. Voditelj Zavoda je akademik *Zdravko Lorković,* a zamjenik voditelja upravitelj mr. *Goran Sušić.*

U okviru znanstvenih programa, pri terenskim istraživanjima, sudjeluje 5 vanjskih suradnika, a u okviru redovitog programa prstenovanja ptica 54 dobrovoljna suradnika na području SR Hrvatske i 28 iz drugih republika.

Voditelj Zavoda akad. Z. Lorković obavlja organizacijske poslove i voditelj je programa: »Migracija ptica na području Jugoslavije« i »Ekološka istraživanja ornitofaune SR Hrvatske«.

Znanstveni asistent Goran Sušić, magistar biologije, obavlja radne zadatke zamjenika voditelja upravitelja Zavoda i uz to je voditelj znanstvenih programa: »Istraživanje ornitofaune okolice NE Prevlaka«, »Ornitološka istraživanja Papuka i Psunja«, te sukoordinator programa »Kartiranje ornitofaune SR Hrvatske« u okviru međurepubličko-pokrajinskog projekta »Fauna Jugoslavije — Aves«. Osim

toga, jedan je od koordinatora i sudjeluje u interdisciplinarnom projektu istraživanja trajnih ploha Hrvatskog ekološkog društva, radi na istraživanju rasprostranjenosti i statusa ptica grabljivica (red *Falconiformes*) u Hrvatskoj, te na proučavanju strukture zajednica ptica različitih šumskih sastojina u Hrvatskoj.

Znanstveni asistent Jasmina Mužinić, magistar biologije, radi na proučavanju endoparazita ptica kao mogućih determinatora migracije ptica, na razini vrsta i populacija, u okviru čega radi i na izradi doktorske disertacije pod radnim naslovom »Endohelminti kao bio-markeri migratorne *(Larus ridibundus)* i stacionarne *(Larus argentatus)* vrste galeba na području Jugoslavije«. Osim toga, radi i na proučavanju smanjenja brojnosti populacije bijele rode *(Ciconia ciconia)* u SR Hrvatskoj, te na prikupljanju i obrađivanju nalaza ptica prstenovanih na području Jugoslavije, ali prstenovima stranih centrala, zbog čega takvi nalazi dosad nisu bili evidentirani i publicirani u »Larusu«, te na proučavanju seobe velikog vranca *(Phalacrocorax carbo)*.

Asistent pripravnik postdiplomand (druga godina) Eduard Kletečki, dipl. inž. biologije, radi na obradi izvještaja o prstenovanim pticama, priređuje ih za tisak u »Larusu«, te za Evropsku uniju za prstenovanje ptica. Ujedno obavlja distribuciju ovlaštenja, formulara i prstenova za prstenovanje ptica, te poslove vezane uz korespondenciju i rad s prstenovačima dobrovoljnim suradnicima Zavoda. Uključen je u terenska istraživanja na pojedinim projektima Zavoda, a obavlja i samostalna terenska istraživanja na području Bokanjačkog blata kod Zadra.

Asistent pripravnik postdiplomand (druga godina) Grozdana Sirotić, dipl. inž. biologije, radi na obradi nalaza prstenovanih ptica, priređuje ih za tisak u »Larusu« i za Evropsku uniju za prstenovanje ptica. Ujedno obavlja korespondenciju s nalazačima, te s evropskim ustanovama koje prstenuju ptice na području svoje zemlje. Uključena je u terenska i kabinetska istraživanja vezana uz projekte Zavoda.

Administrator Ranka Vodanović obavlja radove vezane uz reorganizaciju znanstvene biblioteke, distribuciju zavodskog godišnjaka »Larusa«, te opširnu korespondenciju u vezi s razmjenom sa stranim ornitološkim, ekološkim i zoološkim časopisima, te s izdavačkim kućama u vezi s obogaćivanjem zavodske biblioteke knjigama. Uz navedene poslove, obavlja i redovite radne zadatke administratora.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački se rad tijekom 1986. godine odvijao u okviru četiri znanstvena programa: »Migracija ptica na području Jugoslavije«, »Ekološka istraživanja ornitofaune SR Hrvatske«, »Ornitološka istraživanja područja NE Prevlaka« i »Ornitološka istraživanja Papuka i Psunja«. Tijekom 1986. godine rad na programima znanstvenoistraživačkih projekata odvijao se u obliku istraživanja terenskog, laboratorijskog i kabinetskog karaktera.

a) Terenska istraživanja

Terenska su ornitološka istraživanja u 1986. godini imala ekološki, faunistički i migracijski karakter u pristupu i izvedbi. Istraživanja kojima je cilj bio prikupljanje faunističkih podataka ili praćenje migracije ptica obavljana su na području: Ljubača, Nina, Bokanjačkog blata, Kopačevskog rita, a istraživanja brojnosti bijele

rode *(Ciconia ciconia)* provođena su obilaskom više općina SR Hrvatske. Ornitološka istraživanja ekološkog karaktera obavljana su na području potencijalne lokacije NE Prevlaka, Nacionalnog parka »Risnjak«, na Papuku i Psunju.

b) Laboratorijska istraživanja

Obavljana je identifikacija helmintoparazitske faune ptica, izrada trajnih preparata i snimanje preparata u mikroskopskoj tehnici, u okviru istraživanja različitosti u sastavu endoparazitske faune običnog galeba *(Larus ridibundus)* i galeba klaukavca *(Larus argentatus)*.

c) Kabinetska istraživanja

U okviru kabinetskih istraživanja obavljena je obrada izvještaja o prstenovanim pticama zaključno s 1985. godinom, te analiza domaćih i stranih nalaza prstenovanih ptica, za razdoblje 1981—1985. godine. Istraživanja vezana uz seobu velikog vranca *(Phalacrocorax carbo)* rezultirala su prikupljanjem 148 nalaza tih ptica prstenovanih na području Jugoslavije, ali s prstenovima stranih centrala, zbog čega do sada nisu bili evidentirani.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

G. Sušić je u okviru studijskog boravka u Poljskoj i u okviru međuakademijske razmjene, posjetio Institut za ekologiju Poljske akademije znanosti u Varšavi, gdje je nekoliko dana upoznavao djelovanje ornitologa na projektima toga instituta. Nakon toga boravio je u Ornitološkoj stanici Zoološkog instituta Poljske akademije znanosti u Gdanjsku. Za vrijeme boravka u Ornitološkoj stanici sudjelovao je u radu za okruglim stolom Konferencije o prstenovanju ptica u socijalističkim zemljama. Održao je referat na Znanstvenom skupu »Zaštita endema u živom svijetu Jugoslavije« u Sarajevu, te dva referata (jedan u koautorstvu) na VII. kongresu biologa Jugoslavije.

J. Mužinić je imala referat, kao prvi autor, na Sastanku o baltičkim populacijama kormorana u Švedskoj, održala referate na Znanstvenom skupu »Zaštita endema u živom svijetu Jugoslavije« u Sarajevu i na VII. kongresu biologa Jugoslavije u Budvi (dva referata, jedan u koautorstvu) i podnijela je referate u koautorstvu na IV. internacionalnom simpoziju o ekologiji mikroba u Ljubljani, te na internacionalnom simpoziju »Ihtiopatologija u akvakulturi« u Dubrovniku.

G. Sirotić je s referatom sudjelovala na VII. kongresu biologa Jugoslavije, a E. Kletečki je na VII. kongresu biologa Jugoslavije imao jedan samostalan referat i jedan u koautorstvu kao prvi autor.

Stručni rad

Nakon što je tijekom 1985. godine započeta reorganizacija sustava prstenovanja u Jugoslaviji, što se obavlja pod koordinacijom Zavoda za ornitologiju (osim za SR Sloveniju koja ima vlastitu centralu za prstenovanje), tijekom 1986. se nastavilo s poboljšanjima sa svrhom povećanja efikasnosti u radu na terenu, te posebice u obradi. S obzirom na to da je Zavod uspio nabaviti mikroračunalo, obavljani su pripremni radovi vezani uz kompjuterizaciju analize prstenovanja ptica.

Ostali rad

Već je tijekom 1985. godine uspješno obavljena kompletna katalogizacija znanstvene zbirke ptičjih svlakova, koja broji 6604 primjerka, 321 vrste ptica. Nakon toga priređen je rukopis koji znanstveno obrađuje zbirku ptica Zavoda za ornitologiju i bit će predan u tisak, kao jedinstveni dokument o vrijednosti takve zbirke. Znanstvenom zbirkom ptičjih svlakova, te najbogatijom ornitološkom znanstvenom bibliotekom u Jugoslaviji koristio se tijekom 1986. godine veći broj ornitologa iz svih naših republika, diplomanada biologije na PMF-u u Zagrebu (8), postdiplomanada iz područja ornitologije (6), te doktoranada (2).

Izdavačka djelatnost

Popis objavljenih radova

G. Sušić, Rezultati prstenovanja ptica u godinama 1976—1982. — XXV. izvještaj, *Larus*, 36—37, 1986, 9—21.

J. Mužinić, Migracije zavičajnih i stranih populacija šarenog čvorka, Sturnus vulgaris L., *Larus*, 36—37 (1984/85), 111—124; Nalazi prstenovanih ptica u godinama 1976, 1977 i 1978, *Larus*, 36—37 (1984/85), 23—48; Ptice močvarice umjetnih jezera u Bedekovčini (Hrvatsko zagorje), *Larus*, 36—37 (1984/85), 101—109; Ornitofauna donjeg toka rijeke Krapine, *Larus*, 36—37 (1984/85), 59—75; Bijela roda, *Priroda*, 75 (2) 1986/87, 58—59.

E. Kletečki, Talijanska žaba, *Priroda*, 7—8, Zagreb 1986, 228—229.

Popis radova prihvaćenih za tisak

G. Sušić, Zavod za ornitologiju JAZU — znamenita prirodoznanstvena ustanova u Jugoslaviji. U knjizi: Prirodne znamenitosti Jugoslavije; Prof. dr. Ervin Rössler — znameniti hrvatski prirodoslovac. U knjizi: Prirodne znamenitosti Jugoslavije; Antun Maštrović — znameniti hrvatski ornitolog. U knjizi: Prirodne znamenitosti Jugoslavije; Ptice Ravne Gore i okolice. U monografiji: Ravna Gora; Pogovor u knjizi: Konrad Lorenz: Osnove etologije, Globus, Zagreb; Ptice otoka Raba, Zbornik otoka Raba; Endemi u ornitofauni otoka Jadranskog mora. Zbornik radova znanstvenog skupa o zaštiti endema u Jugoslaviji, Sarajevo; Galeb klaukavac, More.

V. Vasić i *G. Sušić*, Characteristics of game bird migration of eastern parts of Europe, with special reference to the migration within Yugoslavia. Knjiga referata s Internacionalnog skupa o migraciji lovnih ptica.

J. Mužinić, Distribution, Census and Status of White Stork, Ciconia ciconia, in Croatia (Yugoslavia) in 1984. ICBP Technical Publication, Engleska; *J. Mužinić, J. Mikuska*, Distribution, Status and Movements of Cormorant, Phalacrocorax carbo, in Yugoslavia. Cormorant Report, Švedska; *J. Mužinić*, Bijela roda, Ciconia ciconia, ugrožena vrsta u Hrvatskoj, Zbornik radova sa skupa »Zaštita endema u živom svijetu Jugoslavije«; *J. Gregurić, J. Jerčić, J. Mužinić, P. Szeleszczuk, A. Pečarić*, Utjecaj ekološke sredine na nalaz Trichomonas gallinae u golubova, Vet. glasnik, 40 (9) 1986; *J. Brglez, J. Mužinić*, Metacerkariae of Heterophydae in Fresh-water and Brackish-water Fish. Zbornik radova, International Symposium »Ichthyopathology in Acqaculture; *J. Mužinić*, Bijela roda, Ciconia ciconia, u Hrvatskoj. Naravne Prirodne znamenitosti Jugoslavije, Mladinska knjiga, Ljubljana;

J. Mužinić, J. Mikuska, Veliki vranac, Phalacrocorax carbo, u Hrvatskoj. Naravne /Prirodne znamenitosti Jugoslavije, Mladinska knjiga, Ljubljana; *J. Mužinić*, Bijela roda, Ciconia ciconia, u Hrvatskoj. Crvena knjiga Hrvatske.

G. Sirotić, E. Kletečki (1986), Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1975. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1976. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1977. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1978. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1979. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1980. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1981. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1982. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1983. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1984. Euring Data Bank, Heteren; Numbers of birds ringed and recovered by the Zagreb ringing centre in 1985. Euring Data Bank, Heteren.

E. Kletečki, Rezultati prstenovanja ptica — XXVI. izvještaj, *Larus*, 38.

N. Stipčević, E. Kletečki, Gniježđenje pećinske lastavice, Hirundo daurica rufula Temm. kod Zadra, *Larus*, 38.

G. Sirotić, Nalazi prstenovanih ptica u godinama 1979, 1980. i 1981, *Larus*, 38.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara udružuje rad 8 radnika, i to 4 znanstvena radnika, 1 asistent pripravnik, laborant, crtač i pomoćni službenik. Na izvršavanju zadataka u okviru znanstvenih programa sudjeluju 2—3 vanjska suradnika.

Voditelj Zavoda je akademik Mirko Malez, znanstveni savjetnik, koji uz organizacijske poslove voditelja i ravnatelja Radne zajednice Istraživačkog centra radi na paleontološkom proučavanju tercijarnih i kvartarnih mamalija, stratigrafiji pleistocena, paleoantropologiji i slijedu paleolitičkih materijalnih kultura na tlu Hrvatske.

Znanstveni asistent Maja Paunović, magistar geologije, radi na proučavanju fosilnih predstavnika nižih skupina vertrebrata, osobito vodozemaca, gmazova i riba.

Znanstveni asistent Marija Poje, magistar geologije, radi na istraživanju malakofaune kvartarnih naslaga, te obavlja taksonomsku obradu kvartarnih mekušaca.

Znanstveni asistent Vesna Malez, magistar geologije, radi na istraživanju paleoornitoloških nalaza i proučava faze domestifikacije u starijem holocenu naših krajeva.

Pomoćni istraživač (asistent pripravnik) Jadranka Lenardić-Fabić, dipl. inž. geologije, radi u ovom Zavodu od 1. lipnja 1986. g. u okviru rada na paleontološkom proučavanju skupine Proboscidae, Cervidae, Bovidae i Rhinocerotidae, te na stručnim poslovima vezanim uz dokumentaciju i fosilni materijal.

Viši kemijski tehničar Ivica Lajtner, preparira, signira i sortira skupljeni fosilni materijal, prikuplja i upotpunjuje recentnu komparativnu osteološku zbirku, obavlja poslove u vezi s fotodokumentacijom, uređuje zbirke, aktivno sudjeluje na terenskim istraživanjima itd.

Crtač Adrijana Orlić radi na izradi grafičke obrade kvartarnogeološke, paleontološke, paleolitičke i speleološke dokumentacije.

Pomoćni službenik Vjekoslava Ver, uz redovite poslove čišćenja, sudjeluje u održavanju i pohrani terenske opreme.

Na izvršavanju pojedinih zadataka u okviru znanstvenih zadataka i projekata stalno su angažirani ovi vanjski suradnici: dr. Helena Percač, obavlja paleostomatološka proučavanja na skupljenom materijalu; dr. Maria Teschler-Nicola, obavlja antropološka proučavanja ljudi iz mlađih materijalnih kultura (neolitika i eneolitika), te više suradnika iz Radiokarbonskog laboratorija Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu za određivanje starosti radiometrijskim metodama.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost tijekom 1986. godine odvijala se u okviru znanstvenog zadatka »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj« financiranog od SIZ-III i teme »Fosilni ljudi na tlu Hrvatske« iz Osnovnog radnog plana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Tijekom 1986. godine izvršena su ova terenska, laboratorijska i kabinetska istraživanja.

A) Terenska istraživanja

U vremenu od 1. siječnja do 1. prosinca 1986. godine izvršena su terenska proučavanja kvartarnih naslaga, te sustavno skupljanje stratigrafskih, paleontoloških i paleolitskih podataka na više pleistocenskih i holocenskikh lokaliteta.

Zanimljivo nalazište pleistocenske faune proučeno je na lokalitetu koštanih breča koje leže u Gornjoj Pošiškini iznad Barbata na otoku Rabu. Tu je krška pukotina ispunjena koštanom brečom u kojoj prevladavaju skeletni ostaci raznih vrsta *Artiodactyla*, a najčešći su ostaci velikih pleistocenskih kaprinida. U toku su paleontološka proučavanja skupljenog materijala i preliminarno se može reći da taj fosilni materijal daje nove poglede u sastav faunske zajednice i paleoekoloških odnosa za pleistocena u ovom dijelu naše zemlje.

Kronostratigrafska i paleontološka proučavanja izvršena su u Pećinama u Brini u istočnoj i zapadnoj spilji koje leže na rubu kanjona rijeke Čikole nizvodno od Drniša. Stratigrafski odnosi u obje spilje posve su identični, a naslage su nataložene tijekom gornjeg pleistocena i holocena. Sedimenti su bogati skeletnim ostacima pleistocenskih životinja, pa su sabrani vrijedni nalazi divljih konja i magaraca, bizona, raznih jelena, risa i drugih vrsta felida, alpskih svizaca i više vrsta manjih glodavaca, zatim više vrsta ptica i amfibija. Cjelokupni sabrani materijal ispreparirana je i pripremljen za znanstvenu obradu.

Nastavljena su sustavna paleontološka iskopavanja u spilji Vindiji kod Donje Voće. Ovogodišnja iskopavanja bila su usmjerena na najdublje naslage nataložene u području spiljskog ulaza i sjeverozapadnog dijela spiljske dvorane. Te naslage nataložene su od završne faze riškog glacijala do završetka prvog virmskog interstadijala (Würm 1/2). U istraživanim naslagama pronađen je vrlo značajan paleontološki materijal koji omogućuje nove spoznaje o kronostratigrafskim, paleoklimatskim i drugim odnosima. U skupljenom materijalu osobito se ističu skeletni ostaci raznih vrsta nosoroga, koji na tom lokalitetu potvrđuju kronostratigrafsku validnost. Tako su npr. u najdubljim naslagama iz ris-virmskog interglacijala otkriveni ostaci toplodobnog nosoroga vrste *Dicerorhinus kirchbergensis*. U višim i mlađim naslagama iz prvog virmskog stadijala i prvog virmskog interstadijala otkriveni su skeletni ostaci nosoroga stepa umjerenog podneblja vrste *Dicerorhinus hemitoechus*. U višim naslagama iz najgornjeg pleistocena nataloženim pretežno u trećem virmskom stadijalu, već su prije otkriveni skeletni ostaci hladnodobnog vunastog nosoroga vrste *Coelodonta antiquitatis*. Sukcesija spomenutih vrsta nosoroga omogućuje točnije kronostratigrafske zaključke i rekonstrukciju biotopa u široj okolici spilje za pojedinih klimatskih faza tijekom gornjeg pleistocena. Obrada skeletnih ostataka nosoroga iz spilje Vindije sada je u toku.

Nadalje su u spomenutim istraživanim naslagama skupljeni bogati skeletni ostaci spiljskog lava *(Panthera spelaea)*, pa ovi nalazi, s već prije otkrivenima, čine najbogatiju kolekciju ovog značajnog pleistocenskog felida na području jugoistočne Evrope.

Tijekom ovogodišnjih iskopavanja također je sabran veći broj tipološki definiranih kremenih artefakata, koji pripadaju početnim razvojnim fazama musterijenske materijalne kulture. Također su nastavljena petrografska proučavanja kremenih stijena iz kojih je izrađeno kameno oruđe, a registriraju se i sva nalazišta kremenih stijena na tlu sjeverozapadne Hrvatske iz kojih su paleolitički lovci uzimali sirovinu za izradu artefakata.

Vrlo značajna glacijalna pojava otkrivena je u sedimentnoj seriji u početnom dijelu velike središnje spiljske dvorane. Već prilikom prijašnjih iskopavanja otkrivene su u naslagama iz najgornjeg pleistocena (Würm 3) tzv. krioturbacijske pojave, koje su upućivale na oštru polarnu klimu u ondašnjem periglacijalnom pojasu. Ovogodišnjim iskopavanjima zahvaćene su dublje naslage i tom prilikom je uočeno da se krioturbacijske pojave prema dubini nastavljaju u morfološko jasno oblikovan tzv. »ledeni klin«. On je dubok oko 6 metara, prodire kroz više naslaga i dopire do kamenog dna spilje. Naslage kroz koje se probija »ledeni klin« periklimalno su povijene i na kontaktu komprimirane, a najdublje naslage iz ris-virmskog interglacijala na spiljskom dnu također su prodiranjem klina poremećene i prekinute. Pojave »ledenih klinova« danas su poznate samo na otvorenim prostorima periglacijalnih područja Aljaske, Kanade, Sibira itd., a njihovo otkriće na više mjesta u srednjoj Evropi dokazuje postojanje periglacijalne zone u pleistocenu. Takva pojava »ledenog klina« dosad nije poznata niti iz jedne evropske spilje. Ona je značajan dokaz vrlo snažnog zahlađenja u trećem virmskom stadijalu, tj. postojanju izrazite polarne klime u široj okolici spilje tijekom spomenutog stadijala.

Započeta su proučavanja vrlo bogate kolekcije skupljenih fosilnih ostataka pleistocenskih slonova iz nekoliko lokaliteta. Dosad je određeno i opisano više skeletnih ostataka južnog slona vrste *Mammuthus meridionalis* i gornjopleistocen-

ske vrste mamuta *(Mammuthus primigenius)*. Usporedo s obradom fosilnih elefantida prikuplja se i predmetna bibliografija i popunjava kartoteka fosilnih vertebrata Jugoslavije.

Izrađena je studija morfotipova gornjih i donjih premolara vrste *Ursus spelaeus* iz spilje Đurkovine u Hercegovini. Završena su mjerenja zubi spiljskog medvjeda iz pleistocenskih sedimenata iz Velike pećine na Ravnoj gori. Podaci su statistički obrađeni i izrađena je studija o mikroevolucijskim procesima na zubima ursida. Izrađen je i program za njihovu kompjutersku obradu, interpretaciju i grafičku analizu podataka. Načinjena je paleontološka obrada zubâ morskih pasa otkrivenih u tercijarnim laporima Vinice kod Varaždina, a određene su i opisane kosti riba i gmazova iz arheološkog nalazišta Vučedol. Uz paleontološki dio načinjena je statistička obrada i paleoekološka analiza dobivenih podataka.

Nastavljena su paleoornitološka proučavanja vrlo bogatog skeletnog materijala raznih ptica iz pleistocenskih naslaga spilje Vindije. Nadalje je proučen i obrađen avifaunski materijal iz starijeg holocena Vučedola kod Vukovara, te Vergotinove, Dančeve i Tončićeve spilje u Istri. Završena je obrada paleoornitoloških nalaza iz lokaliteta Divje babe I u Sloveniji i iz Visoke pećine u kanjonu Graca kod Valjeva u Srbiji. Nadalje je nastavljen rad na obradi postpleistocenskih vertrebrata iz spilje Kopačine na otoku Braču i Vele spilje na otoku Korčuli.

B) Laboratorijska istraživanja

Osteološki i odontološki materijal koji je skupljen na spomenutim lokalitetima djelomično je već prepariran i konzerviran u laboratoriju Zavoda. Više uzoraka sedimenata ili paleontoloških nalaza podvrgnuto je određivanju starosti s pomoću radiometrijskih metoda ili metodom aminokiselina. U toku su petrografske analize kremenih stijena iz kojih su načinjeni paleolitički artefakti iz spilje Vindije. Također je nastavljen rad na izradi fotografske i grafičke dokumentacije te izradi kataloga fosilnih vertebrata Jugoslavije.

C) Kabinetska istraživanja

Nastavljena su kabinetska proučavanja paleontološkog, paleolitičkog i paleoornitološkog materijala.

Izdavačka djelatnost

A) Popis objavljenih radova

Malez M. (1985): Spilja Vindija kao kultno mjesto neandertalaca, *Godišnjak Gradskog muzeja Varaždin*, 7, 31—47, 8 slika, Varaždin; Vrsta Gulo gulo (L.) (Mustelidae, Carnivora) u gornjem pleistocenu Istre i Dalmacije, *Razprave IV. razreda SAZU*, 26 (1985), Zbornik radova I. Rakovca, 69—96, 6 sl., 1 tabela, 3 table, Ljubljana; On the Possibility of the Existence of a »Skull Cult« in Neanderthals From the Vindija Cave (Croatia, Yugoslavia), *Coll. Antropol.*, 9, 2, 231—240, 4 Fig., Zagreb; Novi nalaz fosilnog losa (Alces alces), *Lovački vjesnik*, 44, 4, 104—105, 3 sl., Zagreb; Močvarni nosorog u geološkoj prošlosti naših krajeva, *Priroda*, 74, 6, 183—186, 6 sl., Zagreb; Morfometrijski i kronostratigrafski odnosi vrste Gulo gulo (L.) iz gornjeg pleistocena spilje Vindije (Hrvatska, Jugoslavija). *Rad Jugosl. akad. znan. umjet.*, 424, 323—355, 7 sl., 5 tabela, 1 tabla, Zagreb; Die quartären Vertebra-

ten-Faunen in der SFR Jugoslawien, *Quartärpaläontologie*, 6, 101—117, 4 Abb., 1 Tabelle, Akademie Verlag, Berlin; Rakovčev kadurkoterij — nova fosilna vrsta močvirskega nosoroga v Jugoslaviji, *Proteus*, 48 (1985—1986), 8, 300—303, 6 sl., Ljubljana; Kvartarni sisavci (Mammalia) iz Velike pećine na Ravnoj gori (SR Hrvatska, Jugoslavija), *Radovi Zavoda za znanstveni rad JAZU*, 1, 33—139, 5 sl., 13 tabela, 16 tabla, 1 prilog, Varaždin; Addition Upper Pleistocene Human Remains from Vindija Cave, Croatia, Yugoslavia, *American Journal of Physical Anthropology*, 68, 375—383, 5 Fig., 3 Table, New York/Philadelphia (zajedno sa Boyd C. D. i Smith H.); Der erste Nachweis von Amynodonten (Rhinoceroidea, Mammalia) aus der Tertiär Jugoslawiens, *Anzeiger der Österreich. Akad. der Wiss.*, Math.-naturwiss. Kl., Jahrgang 1985, Nr 4, 55—59, 1 Abb., 1 Tabelle, Wien. (Zajedno sa E. Thenius); Die menschlichen Skelettreste aus der Höhle Veternica in Medvednica (Nordwestkroatien), *Rad Jugosl. akad. znan. umjet.*, 424, 21—53, 4 Tabellen, 5 Abb., 4 Tafeln, Zagreb.

Malez V. (1986): Novi prilog poznavanju gornjopleistocenske ornitofaune iz Šandalje kod Pule u Istri (Hrvatska, Jugoslavija), *Rad Jugosl. akad. znan. umjet.*, 424, 129—151, 2 tabele, 2 table, Zagreb.

Paunović, M. (1986): Rana arvalis Nilson, 1824. (Ranidae) aus Oberpleistozänen, Jugoslawien, *Rad Jugosl. akad. znan umjet.*, 424, 55—67, Zagreb; Ein Beitrag zur Kenntnis der tertiären Fischen Sloweniens, *Rad Jugosl. akad. znan. umjet.*, 424, 153—164, Zagreb (zajedno sa B. Aničić i A. Ramovš); Novi najdbi rib okamnelih v Sloveniji, *Proteus*, 48/7, 268—269, Ljubljana (zajedno sa A. Ramovš i B. Aničić).

B) Radovi prihvaćeni za tisak

Malez M.: Pleistocenski sisavci (Mammalia) iz spilje Đurkovine (Hercegovina, Jugoslavija), 41 str., 7 slika, 5 tabela, 5 tabla, *Rad Razreda za prirodne znanosti JAZU*, 22; Spiljski medvjed (Ursus spelaeus Rasem. & Heinroth) iz pećine Đurkovine u Hercegovini. 28 str., 7 slika, 9 tabela, 8 tabla, *Geološki vjesnik BiH u Sarajevu*, 40.

ZAVOD ZA POVIJEST PRIRODNIH, MATEMATIČKIH I MEDICINSKIH ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti sastoji se od dva odsjeka, i to:

1. *Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti*
2. *Odsjek za povijest medicinskih znanosti.*

Voditelj Zavoda je izv. član Akademije *Slavko Krvavica.* Zamjenik voditelja upravitelj Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti je prof. dr. *Žarko Dadić,* a u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti prof. dr. *Biserka Belicza.*

U Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti prof. dr. Žarko Dadić, znanstveni savjetnik, proučava povijest matematike, fizike i astronomije, dr. Ilinka

Senčar-Čupović, znanstveni savjetnik, proučava povijest kemije, dr. Josip Balabanić, znanstveni savjetnik, proučava povijest biologije, mr. Snježana Paušek-Baždar, znanstveni asistent, proučava povijest kemije, mr. Stipe Kutleša, znanstveni asistent, proučava povijest fizike, Jadranka Merlin, admin. I, vodi administrativne poslove Odsjeka.

U Odsjeku za povijest medicinskih znanosti prof. dr Biserka Belicza, znanstveni savjetnik, proučava povijest medicine, mr. Zdenka Šušnić-Fliker, znanstveni asistent, proučava povijest farmacije, Stella Fatović, asistent pripravnik, proučava povijest medicine.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvitak prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih, bioloških) i matematičkih znanosti u Hrvata. Svojim temama sudjeluje i na projektu »Razvoj marksizma i njegovi aktualni teorijski tokovi« s programom »Istraživanje povijesti matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije, geologije i tehnike u Hrvata«, koji financira SIZ-VII.

Znanstvenoistraživački rad

Prof. dr. Žarko Dadić istraživao je djelovanje hrvatskih znanstvenika u Mađarskoj krajem 18. i početkom 19. stoljeća, što je dio višegodišnjeg zadatka. Osobito je istraživao astronomski rad Ivana Paskvića, Franje Brune i Mirka Danijela Bogdanića. Istraživao je i rad Hermana Dalmatinca, osobito njegovo djelo *De essentiis* kojemu priprema kritičko izdanje. Istraživao je i rad Ruđera Boškovića iz mehanike i njegove stavove o gibanju Zemlje. Istraživao je ulogu prirodnih znanosti u narodnom preporodu u Dalmaciji.

Dr. Ilinka Senčar-Čupović nastavila je proučavati povijest kemijske znanosti u Hrvatskoj i završila je istraživanja razvoja primjene i nastave kemijske analize u 19. st. i u prvim desetljećima 20. st. Pripremila je za tisak sintezu o djelovanju i razvoju znanstvenoistraživačkog rada iz područja kemije u kemijskim laboratorijima osnovanim na tlu Jugoslavije u 19. st. i valorizirala njihovo značenje.

Dr. Josip Balabanić započeo je rad na inventariziranju i analitičkoj obradi hrvatskih srednjovjekovnih i drugih starijih tekstova s prirodopisnim sadržajima. Rezultati istraživanja bit će prikazani u posebnom radu. Zasad je gotova transkripcija kalendara sv. Krševana koji je početkom 14. stoljeća nastao u skriptoriju samostana sv. Krševana u Zadru, a čuva se u Oxfordu. Završio je pisanje opširnije rasprave Darvinizam u Hrvatskoj od 1918. do 1941.

Mr. Snježana Paušek-Baždar nastavila je istraživati flogistonsku teoriju na Zagrebačkoj akademiji znanosti u drugoj polovici 18. stoljeća. Također je nastavila istraživati važnost utemeljenja Gospodarskog društva za razvoj prirodnih znanosti u doba Hrvatskog narodnog preporoda. Na temelju novih arhivskih podataka istražila je životni put Josipa Franje Domina i o tome napisala posebne radove.

Mr. Stipe Kutleša istraživao je rukopise Franje Brune o hidromehanici, što je dio šireg zadatka istraživanja radova hrvatskih znanstvenika iz mehanike u drugoj polovici 18. stoljeća.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Ž. Dadić sudjelovao je na skupovima:

1. Table ronde Ruđer Bošković à la veille du bicentenaire de sa mort, Le centre culturel de la RSF de Yougoslavie et L'association France—Yougoslavie, Paris, 6. ožujka 1986. Referat: »La théorie de Bošković et son influence sur le développement de la physique«.

2. Znanstveni skup Dalmacija u narodnom preporodu 1835—1848, Zadar, 8—9. svibnja 1986. Referat: »Uloga prirodnih znanosti u narodnom preporodu u Dalmaciji«.

3. Filozofija znanosti Ruđera Boškovića, Simpozij uz 200. obljetnicu smrti, Zagreb, 11—13. prosinca 1986. Referat: »Bošković i problem gibanja Zemlje«.

I. Senčar-Čupović sudjelovala je na skupu:

Simpozij Laboratories the Place of Experiments Royal Institution Centre for the History of Science and Technology, London, 17—19. rujna 1986. Referat: »The Foundation of the First Modern Chemical Laboratories in Yugoslav Countries«.

Stručni rad

Ž. Dadić bio je na studijskom boravku u Mađarskoj od 2. do 15. studenog 1986. gdje je istraživao rad hrvatskih znanstvenika Ivana Paskvića, Mirka Danijela Bogdanića i Franje Brune. Surađivao je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža«, posebno kao urednik struke Hrvatskog biografskog leksikona. Napisao je i više recenzija na znanstvenostručna djela. Sudjelovao je kao predavač u radu Ljetne škole Mladih fizičara u Splitu, u razdoblju od 23. do 28. lipnja 1986. Održao je predavanje u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti 25. ožujka 1986. godine pod naslovom: Jesmo li bili bliži fronti svjetske znanosti u prošlosti nego što smo danas?

I. Senčar-Čupović bila je na studijskom boravku u Londonu u trajanju od 3 tjedna (od 5. do 26. rujna 1986.). U Sekciji za nastavu kemije Hrvatskog kemijskog društva održala je predavanje 10. veljače 1986. pod naslovom »Počeci i razvitak primjene i nastave kemijske analize u Hrvatskoj«. Surađivala je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža« u izradi natuknica za Enciklopediju Jugoslavije.

J. Balabanić je boravio 3 tjedna u Zadru, gdje je u Naučnoj biblioteci i u Historijskom arhivu pregledao dio fundusa u okviru istraživanja srednjovjekovnih prirodoznanstvenih tekstova. Surađivao je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža« kao urednik struke »Biologija« za SR Hrvatsku u Enciklopediji Jugoslavije i pisanjem članaka za Hrvatski biografski leksikon.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža«, u izradi natuknica za Hrvatski biografski leksikon.

S. Kutleša nastavio je skupljanje i sređivanje Boškovićeve korespondencije. Također je surađivao s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža«,

u izradi natuknica za Hrvatski biografski leksikon. Surađivao je i u Spomenici Varaždinske gimnazije, zatim u Iseljeničkom kalendaru, te u ediciji Prirodne znamenitosti Jugoslavije.

Jadranka Merlin sređivala je priručnu biblioteku i nastavila izradu kataloga radova iz povijesti znanosti.

Ostali rad

Ž. Dadić uređuje »Bulletin Scientifique«, Section A, koji objavljuje Savjet akademija SFRJ. U Razredu za matematičke, fizičke i tehničke znanosti sudjeluje kao nosilac zadatka »Kritičko objavljivanje djela Hermana Dalmatinca De essentiis« i zadatka »Kritičko objavljivanje djela Ruđera Boškovića De maris aestu«. Sudjeluje u organizaciji Međunarodnog skupa o Ruđeru Boškoviću. U godini 1986. predavao je na postdiplomskom studiju »Povijest i filozofija znanosti« predmet »povijest znanosti«. Na Filozofskom fakultetu u Zadru, studij u Splitu, predavao je predmet »povijest matematike i fizike«. Vodio je nekoliko magistarskih radova.

I. Senčar-Čupović je predavala u 1986. godini kolegij iz »povijesti kemije« na Pedagoškom fakultetu u Osijeku.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Razredom za matematičke, fizičke i tehničke znanosti u okviru izdavačkog projekta »Kritičko izdanje djela Josipa Franje Domina: Dissertatio physica de aeris factitii genesi, natura et utilitatibus, 1784«.

Ž. Dadić bio je predsjednik, a S. Paušek-Baždar tajnik Nacionalnog komiteta za povijest znanosti SFRJ.

Izdavačka djelatnost

A) Popis objavljenih radova

Ž. Dadić, Astronomski tekstovi na narodnom jeziku u Hrvatskoj do 18. stoljeća, Zbornik radova VII. nacionalne konferencije jugoslovenskih astronoma, Beograd 1985 (izašlo 1986), 87—89; Nastojanja Vladimira Filipovića na zbližavanju filozofije i prirodnih znanosti, *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine,* XI/1—2, Zagreb 1985 (izašlo 1986), 201—205; The development and activity of the Croatian Society of Natural Sciences from its establishment in 1885 until the present day, *Periodicum biologorum,* 87/4, Zagreb 1985 (izašlo 1986), 469—480; Mirko Danijel Bogdanić kao astronom, Virovitički zbornik, Virovitica 1986, 387—394; Ruđer Bošković's Beitrag zur angewandten Mathematik und Mechanik, *Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik,* 66/4, Berlin 1986, T3—T9; The impact of European culture on science in Croatia during the Renaissance, *Dijalektika,* 21/1—2, Beograd 1986, 51—66; Astrološki rukopis sačuvan u rapskoj obitelji Nimira, Rapski zbornik, Zagreb—Rab 1986, 137—139.

J. Balabanić i Mirko Dražen Grmek, Medicinski i prirodoslovni podaci u »Kronologiji Hrvatsko-mađarskog kolegija u Bologni« (1553—1782), *Rad JAZU,* 415, knj. XX, 1985, 37—108.

J. Balabanić, Botaničko putovanje Josipa Hosta u Istru, na Kvarnerske otoke i u Dalmaciju 1801—1802, Rapski zbornik, Zagreb—Rab 1986, 61—66; Evolucionalistički realizam Dragutina Gorjanovića Krambergera, *Priroda,* 75, 1986/87, br. 2, str. 45; Hundred years of our Journal, *Periodicum biologorum,* 88/2, 1986, 77—79.

S. Paušek-Baždar, Dominisovo gledište o strukturi elemenata, Rapski zbornik, Zagreb—Rab 1986, 217—219.

S. Kutleša, Paskvićev rad na određivanju oblika i veličine Zemlje, *Dijalektika*, 1—4, Beograd 1985 (izašlo 1986), 69—91.

B) Radovi prihvaćeni za tisak

Ž. Dadić, Uloga prirodnih znanosti u narodnom preporodu u Dalmaciji, Zbornik o narodnom preporodu u Dalmaciji.

I. Senčar-Čupović, The Foundation of the First Modern Chemical Laboratories in Yugoslav Countries, Proceedings of RICHST, London.

S. Paušek-Baždar, Josip Franjo Domin (1754—1819), Kritičko izdanje djela Josipa Franje Domina »Dissertatio physica de aeris . . .«.

S. Kutleša, O Senjaninu Ivanu Paskviću i njegovim radovima iz mehanike, Senjski zbornik, Senj.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Zadatak i rad Odsjeka za povijest medicinskih znanosti usmjeren je na stvaranje trajnih temelja za sustavno i svestrano proučavanje povijesti medicine i farmacije, zdravstvenih prilika i zdravstvene kulture žitelja Hrvatske.

Tijekom 1986. godine znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost Odsjeka za povijest medicinskih znanosti odvijala se u okviru projekta »Opća povijest, povijest hrvatskog naroda, srpskog naroda i narodnosti u SR Hrvatskoj«, program: »Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća — izvori, pomagala i prilozi za povijest«, koji financira SIZ VII i dijela programa iz Osnovnog plana Akademije.

Znanstvenoistraživački rad

U okviru osnovnog zadatka u protekloj godini istraživanja su pretežno obavljena u Arhivu grada Zagreba, Arhivu Hrvatske, Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci i u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti u Zagrebu.

Prof. dr. Biserka Belicza, znanstveni savjetnik, nastavila je rad na prikupljanju i obradi arhivskih fondova, medicinskih tekstova i ostalih relevantnih izvora u svrhu znanstvenog izučavanja razvitka medicinske misli i prakse, stanja zdravstvenih i medicinskih istraživanja, normativno-legislativnih osnova u području medicine i zdravstva, te karakteristika pučkih medicinskih koncepcija i zdravstvene kulture na tlu Hrvatske.

Mr. Zdenka Šušnić-Fliker, znanstveni asistent, proučavala je ljekovito bilje u ljekarušama s područja Hrvatske, te povijest organiziranog udruživanja farmaceuta u Hrvatskoj.

Dr. Stella Fatović, asistent pripravnik, obrađivala je javna glasila kao izvor za proučavanje etnomedicine i zdravstvene kulture naših naroda, i prikupljala je podatke za studiju o kretanju infektivnih bolesti na području grada Zagreba od 1850. do 1950. godine.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

B. Belicza je sudjelovala na skupovima:

1. Intersekcijski sastanak Sekcije za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Sekcije za povijest medicine i Reumatološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb, 8. siječnja 1986. Referat: »Ljudska prava i medicina — etički aspekti kroz povijest«.

2. Srpska akademija nauka i umetnosti — Odeljenje medicinskih nauka, 31. međuakademijski i VI. naučni skup odeljenjâ medicinskih nauka akademijâ nauka i umetnosti SFRJ, Beograd, 16—19. travnja 1986. Referat: »Zdravstvena služba i medicinska istraživanja u Hrvatskoj u 19. stoljeću«.

3. Znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture SR Hrvatske — Zagreb i Sekcija za povijest medicine Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb, 29. rujna 1986. Referat: »Život i djelo prof. dr. Lavoslava Glesingera«.

4. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za medicinske znanosti i Odbor za narodni život i običaje, znanstveni skup »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«, Zagreb, 11—13. prosinca 1986. Referat: »Tradicionalna medicina nekoć i danas«.

Z. Šušnić-Fliker je sudjelovala na skupovima:

1. Farmaceutsko društvo Hrvatske, Sekcija za ljekovito bilje, Zagreb, 12. ožujka 1986. Referat: »Narodne ljekaruše iz Hrvatske nastale u 17. i 18. stoljeću«.

2. Farmaceutsko društvo Hrvatske, Sekcija za ljekovito bilje, Zagreb, 9. travnja 1986. Referat: »Ljekovito bilje narodnih ljekaruša iz Hrvatske 17. i 18. stoljeća s osobitim osvrtom na njihovu primjenu nekad i danas«.

3. Farmaceutsko društvo Hrvatske, Proslava u povodu 40 godina rada Farmaceutskog društva Hrvatske, Zagreb, 14. studenog 1986. Referat: »Razvoj organiziranog udruživanja farmaceuta u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na Farmaceutsko društvo Hrvatske«.

4. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za medicinske znanosti i Odbor za narodni život i običaje, znanstveni skup »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«, Zagreb, 11—13. prosinca 1986. Referat: »Ljekaruše kao izvor za proučavanje etnofarmacije u Hrvatskoj. Dosadašnji rezultati i suvremene mogućnosti istraživanja«.

S. Fatović je sudjelovala na skupu:

1. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za medicinske znanosti i odbor za narodni život i običaje, znanstveni skup »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«, Zagreb, 11—13. prosinca 1986. Referat: »Javna glasila kao izvor za proučavanje etnomedicine i zdravstvene kulture naših naroda«.

Stručni rad

Izrada kartoteke zdravstvenih ustanova i zdravstvenog osoblja, sređivanje gradiva i prikupljanje dokumentacijskog materijala u vezi s povijesnomedicinskom baštinom, sređivanje biografske i bibliografske građe, sređivanje zbirke za povijest medicine i farmacije (B. Belicza, S. Fatović, Z. Šušnić-Fliker).

Izložbe

Z. Šušnjć-Fliker koncipirala je i postavila prigodnu izložbu povodom proslave 40 godina rada Farmaceutskog društva Hrvatske pod nazivom »Razvoj organiziranog udruživanja farmaceuta u Hrvatskoj«. Izložba je postavljena u muzejskom prostoru Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i bila je otvorena za javnost od 14. studenog do 10. prosinca 1986.

U istom prostoru dana 11. prosinca 1986. otvorena je prigodna izložba izvora i građe za proučavanje tradicionalne medicine na tlu Jugoslavije iz fundusa Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i Odbora za narodni život i običaje u Zagrebu prema odabiru i postavi (B. Belicza, S. Fatović, Z. Petrić i Z. Šušnić-Fliker).

Ostali rad

U toku 1986. godine znanstveni radnici Odsjeka za povijest medicinskih znanosti bili su prinuđeni da znatan dio radnog vremena posvete poslovima sređivanja i uređenja muzejskih zbirki u novom prostoru u Demetrovoj 18.

Suradnja sa srodnim znanstvenim ustanovama i društvima

U sklopu međuakademijske razmjene znanstvenih radnika dr. Linda Bennett iz George Washington University Medical Center, Washington nastavila je istraživanja povijesnih i kulturoloških aspekata alkoholizma u Jugoslaviji, radeći u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti.

U sklopu suradnje s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu pod mentorstvom B. Belicze izrađeno je i obranjeno 10 diplomskih radova povijesnomedicinskog sadržaja, a u toku je izrada 3 magistarska rada. Osim toga B. Belicza nosilac je dodiplomskog kolegija povijest medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i sudjeluje u postdiplomskoj nastavi u kolegiju metodika znanstvenog rada. Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu povjerio je povijesnomedicinski i povijesnofarmaceutski dio nastave kolegija uvod u studij na Odsjeku za povijest medicinskih znanosti, a realizirale su ga B. Belicza i Z. Šušnić-Fliker.

Nastavljena je suradnja s Razredom za medicinske znanosti Akademije i s Odborom za narodni život i običaje. B. Belicza i Z. Šušnić-Fliker sudjelovale su kao članovi organizacijskog odbora u organizaciji znanstvenog skupa »Tradicionalna medicina na tlu Jugoslavije«. Z. Šušnić-Fliker sudjelovala je u organizaciji proslave 40 godina rada Farmaceutskog društva Hrvatske kao član organizacijskog odbora.

Nastavljena je suradnja s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom, te sa stručnim i znanstvenim društvima u zemlji i inozemstvu.

Izdavačka djelatnost

Popis objavljenih radova

B. Belicza, Virovitica i virovitička županija u zdravstvenim izvještajima 18. i 19. stoljeća, u: Virovitički zbornik 1234—1984, Virovitica 1986, 211—226; Osnutak i

djelatnost zagrebačkog liječničkog društva od 1845. do 1851. godine, *Saopćenja — Pliva*, 32/1—2, Zagreb 1986, 165—175.

B. Belicza, M. Rastija, Prilog poznavanju života i rada dr. Berislava Borčića, eksperta Lige naroda i Svjetske zdravstvene organizacije, *Saopćenja — Pliva*, 30/1—2, Zagreb 1984, 129—144 (tiskano u 1986).

M. Mimica, B. Belicza, M. Šimunić, Alternativna medicina. Što je to? Što raditi?, *Liječnički vjesnik*, 108/5, 1986, 165—169.

Z. Šušnić-Fliker, Narodne ljekaruše iz Hrvatske nastale u XVII. i XVIII. stoljeću, *Farmaceutski glasnik*, 12, Zagreb 1986.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

U godini 1986. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju imao je 6 radnika, i to tri znanstvena radnika, jednog višeg kemijskog tehničara, administratora i čistačicu. Slobodno radno mjesto jednog znanstvenog asistenta još uvijek nije popunjeno. Voditelj Zavoda je prof. dr inž. *Olga Šarc-Lahodny*, član suradnik, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koja je ujedno i znanstveni voditelj problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime.

Istraživanja na području desalinacije morske vode provode se pod znanstvenim nadzorom akademika Hrvoja Ivekovića.

Zamjenik voditelj Zavoda — upravitelj u Dubrovniku je dr. *Ljiljana Krstulović*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime

Znanstvena istraživanja tijekom godine 1986. odvijala su se dijelom u okviru projekta br. 18 »Svojstva i primjena materijala« financirana od RSIZ-a za znanstveni rad (SIZ-i), a drugim dijelom u okviru osnovne teme »Istraživanja korozije i zaštite materijala«.

Rad na ispitivanju elektrokemijskih svojstava novih legura na bazi aluminija bio je usmjeren na probleme transporta mase i naboja na granicama faza i strukture granice faza, te na površinske fenomene.

Osnovne značajke elektrokemijske aktivnosti legura aluminija istražuju se u novije vrijeme sve više s aspekta alternativnih izvora energije. Promatran je utjecaj koncentracije aktivnih komponenata na elektrokemijsko ponašanje legure u agresivnom elektrolitu. Višekomponentna legura u dodiru s elektrolitom ne reagira kao jedna faza, već kao smjesa atoma različitih komponenata.

Elektropozitivne komponente legure s vremenom se sve više koncentriraju na samoj površini i uzrokuju pomak potencijala legure u pozitivnom smjeru. Posebno zanimanje bilo je posvećeno problemu utjecaja mikrostrukturnih karakteri-

stika na anodno ponašanje legiranog aluminija s ciljem da se dobije pogodna struktura legure, koja omogućuje uniformno otapanje anode.

Na osnovi rezultata dobivenih prethodnim ispitivanjima, nastavljen je rad na istraživanju inhibitorskog djelovanja vanadata i borata na koroziju čelika u prisutnosti agresivnih specija (klorida i acetata) u slabo alkalnom mediju izveden je niz pokusa sa svrhom da se odredi djelotvornost zaštitnog efekta navedenih inhibitora. Izvršena mjerenja polarizacije u otopinama s inhibitorima pokazala su da dolazi do pomicanja graničnih vrijednosti gustoća struje na niže vrijednosti, a anodni potencijali pomiču se prema pozitivnijim vrijednostima, što upućuje na zaštitni efekt prisutnog inhibitora u određenoj koncentraciji. Rezultati mjerenja uzajamnog djelovanja oba inhibitora nisu dali očekivani efekt u odnosu na djevanje svakog inhibitora pojedinačno. Podaci dobiveni testom samokorozije mekog čelika uz gore navedene uvjete i djelotvornu koncentraciju inhibitora potvrdili su rezultate elektrokemijskih mjerenja u vremenskom intervalu kroz 90 dana, nakon čega je pokus namjerno prekinut.

Nastavljena su istraživanja kemizma i kinetike elektrokemijskog pasiviteta grupe metala »željezo« (Fe, Co, Ni). Nađeno je da se i za kobalt i za nikal mogu primijeniti slične reakcije koje su karakteristične za željezo. Osnovne značajke anodnog otapanja za metale iz grupe »željeza« istovremeni je prijelaz metala u otopinu u obliku dvovalentnog iona i povećanje ukupne brzine anodnog otapanja. Međuprodukti koji se pojavljuju na površini elektrode u toku polarizacijskih mjerenja upućuju na prijelazna stanja u pretpasivnom području. Ta prijelazna stanja mogu se pripisati reakcijama koje su paralelne s aktivnim otapanjem metala, formirajući intermedijarne produkte koji ometaju dalje aktivno otapanje metala.

Iz prethodnih istraživanja izlazi da su »α« i »$\alpha\beta$« mjed u otopinama koje sadržavaju klorid ione podvrgnute procesu izrazitog selektivnog otapanja. Ovaj proces uvjetovan je i određen u znatnoj mjeri ponovnim izlučivanjem bakra na površini radne elektrode. Uzimajući u obzir dosadašnje spoznaje i značajnu ulogu mjedi u praksi, nastavljena su istraživanja u smislu metalografskih i vizualnih promatranja uzoraka u otopinama koje sadržavaju agresivne ione. Nastajanje piting korozije na površini radne elektrode mjedi primijećeno je u toku navedenih istraživanja.

II. Rad na području desalinacije slanih voda

Nastavljen je znanstvenoistraživački rad započet u prethodnom srednjoročju:

— na osnovnoj temi istraživanja iz područja desalinacije slanih voda »Dobivanje pitke vode i soli iz mora«

— u okviru projekta 43 RZZR »Istraživanje, iskorištavanje, zaštita i unapređenje Jadranskog mora u SR Hrvatskoj« (koordinator akad. H. Iveković)

— zajedno s Institutom »Split«, SOUR-a Brodogradevna industrija »Split«, na projektu Sveučilišta u Splitu »Novi energetski izvori, proširenje sirovinske osnove i proizvodnja hrane kao osnova privrednog razvoja područja Dalmacije«.

Istraživane su nove celulozno-acetatne membrane izlivene iz otopina različitog sastava te formirane pod različitim uvjetima. Rezultati testiranja membrana pokazuju da su postignuta dalja poboljšanja u načinu priprave novih membrana sa zahtjevanim karakteristikama.

Izvedene su relacije koje omogućavaju proračun očekivanih performansi reverzno-osmoskog sustava za koncentriranje morske vode na osnovi poznatih karakteristika

membrana i ulazne morske vode i izabranog faktora konverzije. Provjeravanje navedenih jednadžbi pokazalo je dobro slaganje eksperimentalnih rezultata s računski dobivenim vrijednostima.

Studiran je i utjecaj viših faktora konverzije na ekonomsku efikasnost RO sustava. Eksperimentalni rezultati i proračuni pokazuju da viši faktori konverzije dovode do manjeg specifičnog utroška energije i smanjenja investicijskih troškova po jedinici kapaciteta, što rezultira u većoj ekonomskoj efikasnosti sustava.

Nastavljen je i eksperimentalni rad na koncentriranju morske vode u području viših koncentracija. Umjesto kolektora s čeličnim apsorberom i aluminijskim kućištem, korištenim u prijašnjim pokusima, u ovom su slučaju upotrijebljeni plastični kolektori kod kojih je apsorber načinjen od UV stabiliziranog polipropilena, postojanog na temperaturu i starenje, dok je kućište od armiranog poliestera. Evaporator i cjevovod su od PVC materijala, tako da je jedini elemenat izrađen od metala cirkulacijska crpka. Na ovaj način isključena je opasnost od korozije do koje dovodi agresivni radni medij, te je bilo moguće direktno zagrijavanje morske vode provođenjem kroz sustav kolektora.

To je jedna od bitnih prednosti plastičnih kolektora. Ako k tomu dodamo njihovu znatno manju težinu i reduciranu cijenu, onda smo nabrojali glavne razloge koji opravdavaju primjenu plastičnih kolektora umjesto metalnih.

U pokusima su potvrđene ove prednosti plastičnih solarnih kolektora. U ljetnim mjesecima postignuto je maksimalno isparenje od oko 3000 ml/h odnosno 750 ml/h po m^2 površine kolektora kod radijacije od oko 800 W/m^2 i uz volumen propuhanog zraka od 10 m^3/h.

U suradnji s Institutom »Split« radilo se na uspoređivanju postojećih desalinacijskih postupaka i izboru najpogodnijeg za naše lokalne uvjete. U obzir su uzete sve specifičnosti potencijalnih lokacija u nas kao i mogućnosti domaće industrije da ovlada desalinacijskom tehnologijom i uspješno se uključi u unapređenje i transfer ove tehnologije.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Suradnice Zavoda sudjelovale su na Internacionalnom kongresu ISE održanom u gradu Vilniusu (SSSR) s dva izvorna znanstvena rada.

U toku ove godine pripremljeni su radovi za sudjelovanje na znanstvenim skupovima:

1. *D. Sambrailo* i *B. Kunst*, Tehnoekonomski aspekti reverzno-osmotske obrade morske vode, za sudjelovanje na II. jugoslavenskom kongresu za kemijsko inženjerstvo i procesnu tehniku koji će se održati u Dubrovniku od 11. do 15. V. 1987.
2. *D. Sambrailo, B. Kunst*, Asymmetric membranes formation. Is the evaporation step necessary?, za sudjelovanje na 3rd World Congress on Desalination and Water Reuse, koji će se održati u Cannesu, Francuska, od 14. do 17. IX. 1987.

Oba su rada prihvaćena od strane znanstvenih odbora navedenih skupova.

Ostali rad

Nastavljena je znanstvena i stručna suradnja sa srodnim ustanovama kao što su: Tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut za nuklearne nauke »Boris Kidrič« — Vinča, Tehnološko-metalurški fakultet u Beogradu, te s tvrtkom Munters

GMBH — Industrie-Klima — Hamburg, koja je i ove godine omogućila redovito primanje časopisa »Werkstoffe und Korrosion«, što je od velikog značenja za djelatnost ovog Zavoda.

Kao članovi organizacijskog odbora X. jugoslavenskog simpozija o elektrokemiji, koji će se održati 1987. godine, dr Lj. Krstulović i dr. B. Kulušić angažirane su na pripremi rada tog skupa. Zavod je radi znanstvene razmjene iskustava posjetio prof. dr. I. Roušar koji se bavi problematikom s područja elektrokemijskog inženjerstva. Iz sredstava SIZ-a I (projekt 18) djelomično je nadopunjena aparatura za potrebe potenciodinamičkih mjerenja nabavkom variatora PV 3 tvrtke Forschunginstitut Meinsberg (DDR).

Nastavljena je suradnja sa Zavodom za fizikalnu kemiju Tehnološkog fakulteta u Zagrebu u okviru koje se provode istraživanja desalinacijskog postupka reverzne osmoze pod vodstvom dr. Branka Kunsta, redovitog profesora.

Također je nastavljena i suradnja sa SOUR-om Brodogradevna industrija »Split«, RO Institut »Split« na istraživanju desalinacijskih sustava, pogodnih za primjenu i gradnju u našim uvjetima.

Izdavačka djelatnost

Tijekom 1986. godine prezentirani su i obrađeni rezultati navedenih istraživanja:

Lj. Krstulović and *B. Kulušić*, On the behaviour of anodically polarized cobalt in sulphuric acid (poslano u časopis *Electrochimica acta*); Anodic behaviour of cobalt in sulphuric acid, Extended Abstracts, 37th ISE Meeting, vol. 1, 246—249 (Vilnius 1986, USSR).

B. Kulušić and *Lj. Krstulović*, Passivation of nickel in sulphuric acid, *ibid.*, 410—413 (Vilnius, 1986, USSR); The effect of zinc diffusion on heat treated aluminium specimens, pripremljeno za tisak u časopisu *Journal of applied electrochemistry*.

Na području desalinacije objavljeni su ovi radovi u toku 1986. godine:

D. Sambrailo and *B. Kunst*, On the calculation of stream concentrations in reverse osmosis processes, *Desalination*, 53 (1986) — izvorni znanstveni rad.

D. Sambrailo i *A. Krstulović*, Poglavlje 2. u Istraživanju mogućnosti razvoja proizvodnje sustava za desalinaciju morske vode na bazi korištenja srednjotemperaturnih solarnih uređaja s mogućnošću korištenja na plutajućem objektu, Projekt: Novi energetski izvori, proširenje sirovinske osnove i proizvodnja hrane kao osnova privrednog razvoja područja Dalmacije, Sveučilište u Splitu, Split 1986, str. 10—59.

U tisku:

D. Sambrailo i *B. Kunst*, Neke mogućnosti ugušćivanja morske vode u svrhu dobivanja soli. Rad će biti tiskan u Knjizi radova II. savjetovanja o morskoj tehnologiji koje je održano u Rijeci/Opatiji u studenom 1983; Usporedba postupaka za koncentriranje morske vode, IV. savjetovanje o desalinaciji, Pag 1984.

H. Iveković, D. Sambrailo, O mogućnostima primjene solarnih kolektora i forsirane evaporacije u cilju koncentracije morske vode, Pag 1984.

KABINET ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Kabinetu je stalni suradnik viši laborant Marijan Vodanović, a voditelj je Kabineta akademik Zoran Bujas. U istraživačkom radu Kabineta u godini 1986. surađivali su prof. Dragutin Mayer, prof. dr. Silvija Szabo i docent dr. Dean Ajduković.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom 1986. radilo se u Kabinetu na tri glavna projekta koji se financiraju iz sredstava Akademije za znanstveni rad.

1. *Provjeravanje mehanizma transformacije podražaja u neurofiziološko uzbuđenje u području električnog okusa*

Mijenjanjem prilika u kojima dolazi do električnog okusa nastojalo se provjeriti različite hipoteze o mehanizmu transdukcije. Kao kriterij varijabla upotrijebljen je apsolutni limen.

Pokusi izvršeni s bližom i daljom elektrodom pokazali su da udaljenost elektrode od jezika veoma slabo utječe na apsolutnu osjetljivost. Taj podatak nije u skladu s elektrolitičkom hipotezom.

Ispitivanje limena uz upotrebu kontaktnih otopina NaCl i HCl u različitim subliminalnim koncentracijama upućuje na to da koncentracija kao ni kemijski sastav kontaktnih otopina ne utječu na efikasnost anodne struje. Ti rezultati protive se iontoforetičnoj hipotezi koja pripisuje električni okus akumulaciji iona i transportu kationa određene vrste do okusnih receptora.

Primjena lužina kao kontaktnih otopina i pokusi s usiljenim ili zadržanim disanjem pokazali su da električni okus nije pod utjecajem pH tekućina koje oplakuju jezik.

Konačno, slično djelovanje željeznog klorida na kemijski izazvane okuse i na električni okus nije u prilog hipotezi da struja direktno podražuje aferentne okusne strukture.

Kako je osjetni učinak anodne struje uvijek samo kiseli okus, a ono što je zajedničko različitim kontaktnim otopinama jedino je otapalo, tj. voda, pretpostavljeno je da je kiseli anodni okus učinak disociranih iona H vode koji iontoforetički dolaze u kontakt s receptorima za kiselo. Iako je broj iona H u vodi relativno malen, oni mogu zbog njihove velike konduktibilnosti značajno utjecati na potencijal staničnih membrana. Osim toga njihov je utjecaj znatno pojačan jer, za razliku od podraživanja kiselinama, anodna struja ne samo dovodi ione H u doticaj s receptorima nego istovremeno odvlači inhibitorne anione iz njihove blizine. Uz ione H iz vode pri podraživanju vjerojatno sudjeluju i ioni H koji se procesom ionske izmjene oslobađaju u osjetnom tkivu.

2. *Okusna perzistencija*

Ustrajanje okusa nakon prekida podražaja ispitivano je tehnikom serija repetitivnih anodnih impulsa uz podjednako trajanje podražaja i prekida i tehnikom podražaja jednakog trajanja uz promjenljivi međuinterval.

Rezultati su pokazali da kritična frekvencija fuzije raste s porastom intenziteta električnih impulsa u obliku sigmoidne krivulje. Granica unutar koje variraju kritične frekvencije veoma je uska od 0,5 na sek. za vrlo slabe podražajne intenzitete do 10 na sek. za vrlo jake intenzitete.

Uza spore subfuzionalne frekvencije, percipirana isprekidanost odgovara objektivnoj isprekidanosti podražaja, ali uz brže subfuzionalne frekvencije percipirani broj impulsa znatno zaostaje za stvarnim brojem.

Kritični intervali fuzije, određeni u pokusu s parovima impulsa duži su od onih koji su nađeni pri serijalnom podraživanju, što upućuje na to da perzistencija ne ovisi samo o intenzitetu nego i o trajanju prethodnog podražaja.

Okusna »vremenska oštrina« znatno je salbija od onih koje su nađene npr. u područjima vida i dodira, što je u skladu i s drugim vremenskim konstantama podražljivosti u okusnom modalitetu.

3. *Isprekidano električno podraživanje jezika i vremenska sumacija*

Pojave vremenske sumacije, pri serijalnom i dvojnom podraživanju jezika električnim impulsima, ispitane su na liminalnoj i supraliminalnoj razini.

Mjerenje limena pokazalo je da se s porastom frekvencije impulsa limen najprije smanjuje, dosiže svoju minimalnu vrijednost uz frekvenciju od oko 2 na sek., zatim raste, prelazi limen za kontinuirani podražaj i konačno ima vrijednost koja je dva puta veća od one za kontinuirani podražaj. U osnovi jednak odnos između frekvencije impulsa i okusnog učinka nađen je i na supraliminalnoj razini.

U pokusima sa samo dva impulsa nađeno je da su podražaji u paru efikasniji od samo jednog impulsa dvostrukog trajanja pod uvjetom da prekid među impulsima nije predug.

Rezultati dobiveni s pomoću serija isprekidanih podražaja različite frekvencije pokazali su da i u području okusa postoje pojave slične onima koje su nađene u području vida: Brückeov fenomen egzaltacije i Talbotov zakon. Ali kako evolucija okusnih osjeta ne uključuje Broca-Sulzerov val, to tumačenje Brückeova fenomena podliježe reviziji.

Rezultati pokusa s pomoću dvojnih impulsa upućuju da podražaj ne izaziva samo uzbuđenje u receptorima nego i suprotan proces inhibicije, pri čemu se inhibicija razvija s određenim zakašnjenjem u toku podražaja, a pri prekidu iščezava brže od zaostalog uzbuđenja.

U području okusa povratna inhibitorna sprega osniva se u prvom redu na antidromičkoj živčanoj aktivnosti.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi:

Z. Bujas, D. Ajduković, S. Szabo, D. Mayer i *M. Vođanović* (1986), Some observations on the mechanism of the electric taste, *Acta Biologica*, 12/1, 1—13.

Z. Bujas, D. Ajduković, D. Mayer i *M. Vodanović* (1986), The influence of electric current on the saltiness of some sodium and chloride salts, *Acta Inst. Psychol. Univ. Zagrab.*, 92, 1—18.

Z. Bujas, D. Ajduković i *D. Mayer* (1986), Taste effectiveness of some sodium and chloride salts, *Acta Inst. Psychol. Univ. Zagrab.*, 93, 19—23.

Radovi priređeni za tisak:

Z. Bujas, S. Szabo, D. Ajduković, D. Mayer i *M. Vodanović*, Critical fusion interval of electric taste.

Z. Bujas, S. Szabo, D. Mayer i *D. Ajduković*, Repetitive electric stimulation of the tongue and temporal summation in taste.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA — ZAGREB

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U 1986. godini znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda vezana je uz dva makroprojekta:

1. *Eliminacija zaraznih oboljenja cijepljenjem, odnosno u okviru istog: eliminacija morbila cijepljenjem*, te

2. *Imunološka terapija i profilaksa tumora.*

Pod 1. Zavod je radio na razradi projekta »Istraživanje, redukcija i eradikacija morbila«. Zavod je uključen u izradu jugoslavenskog projekta »Eliminacija autohtonih morbila u SFRJ do 1995. godine«. Isti projekat izrađen je u skladu sa zaključkom Svjetske zdravstvene organizacije, koji obvezuje i Jugoslaviju kao njenog člana da se odmah započne s eliminacijom morbila u Evropi.

Pod 2, a u okviru projekta V-56/0101 »Istraživanje novih postupaka i razvoj opreme i materijala koji se koriste u dijagnostici, liječenju, prevenciji i rehabilitaciji«, Zavod je sa suradnom ustanovom KB »Dr. Mladen Stojanović« radio na programu terapije humanih tumora glave i vrata rekombinantnim interferonom (rHu IFN alpha 2-arg).

Rezultati istraživanja pokazali su da se rekombinantni interferon (rHu IFN alpha 2-arg) može primijeniti u svrhu liječenja tumora glave i vrata. Rezultati istraživanja pokazali su također da u oko 60 % pacijenata nakon primjene 20 × 2 milijuna jedinica u intervalu od 4 tjedna, tj. ukupno 40 milijuna jedinica u histopatološkom nalazu nema tumorskih stanica. Klinički tumor je nestao u 50 % slučajeva, a lezija je potpuno epitelizirana.

Klinički i histopatološki nalazi nakon primjene rekombinantnog interferona (rHu IFN alpha 2-arg) odgovaraju nalazima postignutim s prirodnim humanim leukocitnim interferonom. Istraživanja na istom projektu nastavljaju se, a radi se na pripremi slijedećih projekata:

1. Terapija interferonom malignog melanoma,
2. Kontrola pacijenata oboljelih od malignih tumora liječenih interferonom na pojavu recidiva,
3. Mehanizam djelovanja interferona na osnovi imunohistokemijskih i histoloških nalaza.

U Zavodu se obavljaju i svi stručni i tehnički poslovi vezani uz rad Međuakademijskog odbora za biološke preparate i Međuakademijskog odbora za stanje i probleme medicinskih znanosti u Jugoslaviji, te radnih grupa za biološke preparate, za standardizaciju bioloških preparata (alergeni), i Sekcije za interferon.

IV. ODJEL ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU

ZAVOD ZA KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — ZAGREB

Organizacija i sastav

U godini 1986. Zavod za književnost i teatrologiju imao je 13 znanstvenih i drugih pomoćnih radnika u stalnom radnom odnosu, a od 1. listopada 2 znanstvena radnika, asistenta pripravnika, na određeno vrijeme.

Djelatnost Zavoda odvijala se u dva odsjeka: *Odsjek za književnost* i *Odsjek za teatrologiju.*

Nakon smrti voditelja Zavoda za književnost i teatrologiju, akademika Marijana Matkovića, novim pročelnikom Odjela za jezik, književnost i teatrologiju imenovan je od Predsjedništva Akademije akademik *Jure Kaštelan.* Dužnost voditelja Zavoda za književnost i teatrologiju nastupio je 1. siječnja 1986.

Dana 19. lipnja 1986. raspisan je natječaj za 2 asistenta pripravnika postdiplomanda za rad u Zavodu za književnost i teatrologiju. Izabrani su Hrvojka Mihanović, za asistenta pripravnika u Odsjeku za književnost i Mira Muhoberac za asistenta pripravnika u Odsjeku za teatrologiju. Prema propozicijama SIZ-a za znanost, asistenti pripravnici upisali su na Filozofskom fakultetu u Zagrebu postdiplomski studij, pa su, uz radne obveze u Zavodu, dužni polaziti predavanja i polagati ispite u naznačenom roku trajanja pripravničke stipendije.

Poslove zamjenika voditelja Zavoda obavljao je u Odsjeku za književnost znanstveni savjetnik dr. *Nedjeljko Mihanović,* a u Odsjeku za teatrologiju znanstveni savjetnik dr. *Branko Hećimović.*

Tijekom godine 1986. nastavljeni su radovi na uređenju i saniranju zavodske zgrade u Opatičkoj ulici 18. Izvršeni su opsežni radovi na proširenju podrumskih prostorija zgrade, na betoniranju i hidroizolaciji južnog podrumskog dijela palače.

1. *Redigiranje »Sabranih djela« Ive Vojnovića*

a) Pomoćnici glavnog urednika preminulog akad. M. Matkovića, dr. F. Čale i dr. N. Mihanović, pregledavali su tijekom godine pojedine sveske i ujednačavali sustav

uredničkih zahvata u tekstove. Posebice je dr. F. Čale izradio rječnik i tumač za pojedine sveske, te obavio lektorski zahvat u svrhu pravopisnog ujednačavanja Vojnovićevih tekstova.

b) Rad na priređivanju V. sveska (Drame III), što ga izrađuje dr. B. Hećimović, još je u toku. Konačno dovršenje ovog sveska nije obavljeno zbog zauzetosti priređivača na urgentnom poslu oko izradbe »Repertoara hrvatskih kazališta 1840—1980«.

c) Izrađena je Kronologija života Ive Vojnovića (cca 2 autor. arka) za njegova »Sabrana djela« (nosilac zadatka dr. Dubravko Jelčić).

d) Novopronađenim pismima Ive Vojnovića (iz privatnih akvizicija i iz arhiva SANU u Beogradu) načinjena je dopuna svezaka X, XI. i XII. u »Sabranim djelima«. Time je redakcija tih svezaka u cijelosti završena (nosilac zadatka mr. Tihomil Maštrović).

2. *Redigiranje »Sabranih djela« Ksavera Šandora Gjalskoga*

a) Skoro u cijelosti izrađena je »Bibliografija« svih djela i publicističkih priloga Ksavera Šandora Gjalskoga za potrebe rada na kritičkom priređivanju njegovih »Sabranih djela« (nosilac zadatka dr. Nedjeljko Mihanović).

b) Prema planu o redigiranju »Sabranih djela« Ksavera Šandora Gjalskoga, započet je pripremni rad za kritičku i tekstološku obradu Iz varmeđinskih dana (nosilac zadatka mr. Vida Flaker).

c) Nastavljen je rad na izradbi literature o K. Š. Gjalskome od godine 1887. do 1945. (nosilac zadatka Nina Vinski).

d) Pristupilo se radu na kolacioniranju i verificiranju prepisanih tekstova Gjalskoga iz književne periodike i novinstva (nosilac zadatka Hrvojka Mihanović).

e) Nastavljen je rad na kseroksiranju i strojnom prepisivanju građe i djela K. Š. Gjalskoga iz književne periodike (nosilac zadatka Silva Fabijanović).

3. *Redigiranje »Sabranih djela« Ante Kovačića*

Budući da RSIZ za kulturu nije odobrio zatražena novčana sredstva za početak rada na kritičkom izdanju »Sabranih djela« A. Kovačića, nije se mogla započeti realizacija ovog projekta (nosilac projekta D. Jelčić).

4. *Rad na stvaranju dokumentacijskog centra Zavoda*

a) Nastavljena je obrada hrvatske književne periodike od godine 1914. u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci i u drugim zagrebačkim knjižnicama. Koordiniran je rad ostalih suradnika Zavoda na ovom projektu. Obrađene su 33 jedinice. Građa je pohranjena u Dokumentacijskom centru Zavoda (nosilac zadatka D. Jelčić).

b) Na temelju istražene građe o književnosti hrvatskoga narodnog preporoda i pretpreporodnog razdoblja u Slavoniji (XVIII. stoljeće), napisan je esej o Grgi Čevapoviću (1 autorski arak) (nosilac zadatka D. Jelčić).

c) Završena je bibliografija časopisa »Forum« od godine 1982. do 1986. (nosilac zadatka V. Flaker).

d) S područja građe iz povijesti hrvatske književnosti XIX. stoljeća obrađeni su humoristično-satirični časopisi XIX. stoljeća (nosilac zadatka V. Flaker).

5. *Izdavačka djelatnost*

U godini 1986. objavljena su 2 broja zavodskog časopisa »Kronika«, XI, br. 34—35, Zagreb 1986. Članovi Zavoda sudjelovali su svojim radovima i prilozima. (Glavni i odgovorni urednik »Kronike« Tomislav Sabljak).

6. *Izložbena djelatnost*

a) Zavod za književnost i teatrologiju priredio je u Hrvatskom narodnom kazalištu prigodnu izložbu Krležin »Vučjak« na zagrebačkim pozornicama. Autor izložbe: T. Sabljak. Na otvaranju izložbe 28. ožujka 1986. govorili su M. Radmilović i B. Hećimović.

b) Zavod za književnost i teatrologiju pripremio je i posudio svoju književnu i kazališnu građu za izložbu »Život i djelo Augusta Šenoe«, otvorenu u zagrebačkoj knjižnici »Vladimir Nazor« 11. studenoga 1986.

c) Uz Muzej grada Zagreba i Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture Zagreba i Zavod za književnost i teatrologiju bio je jedan od inicijatora akcije za zaštitu i otkup zbirke i zgrade obitelji Mažuranić. U suglasnosti s tim sastavljen je i odgovarajući prijedlog te je obavljeno više konzultacija i razgovora (nosilac zadatka dr. Branko Hećimović).

7. *Rad na prikupljanju i obradi kazališne građe*

a) Suglasno s višegodišnjim projektom »Utvrđivanje stanja i značenja kazališne građe u SR Hrvatskoj« (voditelj projekta B. Hećimović) nastavljen je rad na preuzimanju, odnosno na utvrđivanju stanja te popisivanju i kseroksiranju građe u pojedinim kazalištima te arhivskim, bibliotečnim i znanstvenim institucijama. Prikupljena je nova građa o kazalištima u Sisku i Slavonskoj Požegi. Između ostalog preuzete su i popisane ostavštine Milana Ogrizovića i Branka Gavelle, te donacija baletne umjetnice Vere Milćinović. Obrađene su, nadalje, i ostavštine Rasima Filipovića (M. Muhoberac) i Božene Begović, te građa PIF-a. Nanovo je sređen i legendama popraćen fotoarhiv studija Tonka (M. Bugarin).

b) Nastavljeno je proučavanje lutkarskih kazališta u Hrvatskoj te prikupljena odnosno presnimljena nova građa (nosilac zadatka mr. A. Bogner-Šaban).

c) Nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, izrezivanju i arhiviranju članaka, prikaza i kritika o hrvatskim kazalištima, kazališnim umjetnicima te dramatičarima i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska (nosilac zadatka: Josipa Lončar).

d) Građom kazališnog arhiva koristili su se uz brojne znanstvene i stručne radnike, kazališne umjetnike, književnike i kritičare, te studente i đake, i mnogi muzealci i galeristi, kao i novinari, a i televizijske ekipe.

8. *Rad na znanstvenoj problematici iz područja teatrologije*

a) *Repertoar hrvatskih kazališta 1840—1860—1980* (voditelj projekta: B. Hećimović, suradnici V. Flaker, A. Bogner-Šaban, T. Maštrović, M. Muhoberac, I. Meden). Obavljen je unos 2400 stranica repertoara u kompjutor, te je nakon tehničke obavljena i stručna korektura unosa i prve verzije još nerazdvojenih kazala i abecednih popisa. Do kašnjenja u kompjutorskoj obradi došlo je zbog nedostatka i kvarova uređaja u SRC-u, koji imaju velika i mala slova. Napisani su i popratni

tekstovi (predgovori i upute), te popisi suradnika. Izvađena je važnija literatura o hrvatskim kazalištima i njihovim repertoarima, te je obavljena redaktura i dopuna uvoda u sve repertoare. Prikupljen je i znatan dio likovnih priloga.

b) *Kazališne predstave na tlu Hrvatske / Repertoar hrvatskih kazališta 1980—1990* (voditelj projekta B. Hećimović; suradnici A. Bogner-Šaban, M. Muhoberac). U sklopu ovoga dvodijelnog projekta nastavljen je rad na obradi repertoara profesionalnih hrvatskih kazališta, grupa i družina kao i festivala, smotri i susreta, te je izrađena, prema usvojenim načelima obrade repertoara, kartoteka predstava od početka 1981. do kraja sezone 1984/1985. Istodobno započeli su i pripremni radovi na obradi svih relevantnih predstava na tlu Hrvatske od najranijih vremena do osnutka profesionalnih kazališta, te kasnijih važnijih poluprofesionalnih predstava.

c) *Hrvatsko dramsko prevoditeljstvo* (voditelj projekta B. Hećimović, suradnik N. Vinski). Rad na projektu usporen je zbog odlaska vanjskog suradnika Božidara Petrača iz Slavističke baze Nacionalne i sveučilišne biblioteke na mjesto lektora u Kraków, te zbog nedostupnosti dijela periodike u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci. Obavljena su verificiranja nekih jedinica, te je nadopunjena već prikupljena građa.

d) Znanstvena monografija Marko Fotez (A. Bogner-Šaban). Rad na ovoj disertaciji nalazi se u završnoj fazi.

9. *Rad na organiziranju i postavi Muzejsko kazališne zbirke*

Nosilac zadatka B. Hećimović. Zatražena je registracija zbirke od Muzejskog savjeta Hrvatske, te ja prikupljena odnosno sabrana dokumentacija o Muzeju i arhivu Hrvatskog narodnog kazališta, kao prethodniku Muzejsko kazališne zbirke, te o muzejsko-arhivskoj građi Zavoda, koja je dostavljena komisiji Muzejskog savjeta Hrvatske.

Pri sređivanju novopreuzete kazališne građe, te starije građe koja se sređuje po novim načelima, obavljena je pripremna selekcija potencijalnih izložaka.

10. *Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i književnim priredbama*

a) Na znanstveno-komemorativnom skupu posvećenom akad. M. Matkoviću, što ga je 10. II. 1986. organiziralo Društvo književnika Hrvatske, s referatima su nastupili N. Mihanović: »Marijan Matković i Zavod za književnost i teatrologiju«; V. Flaker: »Matkovićev esej o stidu«.

b) U povodu izlaska »Izabranih djela« Tina Ujevića u 8 svezaka koje su, u izdanju izdavačkog poduzeća »August Cesarec« u Zagrebu, priredili znanstveni savjetnici N. Mihanović i D. Jelčić, upriličeno je predstavljanje Ujevićevih književnih djela. Tako su N. Mihanović i D. Jelčić o književnom opusu Tina Ujevića govorili na tribini Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu (25. VI. 1986); u Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu (3. VII. 1986); u Narodnoj knjižnici u Imotskom (5. VII. 1986); na tribini »Književnog petka« u Zagrebu (7. XI. 1986); u Centru za kulturu u Banja Luci (24. XI. 1986).

c) U povodu 80. godišnjice života i 50. obljetnice književnog rada akademika Dragutina Tadijanovića održana je 16. i 17. svibnja 1986. književna priredba u Vinkovcima i u Ivankovu. Na tim priredbama održao je N. Mihanović referat o poeziji D. Tadijanovića: »Sa zvijezdama svojim u dubini«.

d) U povodu objavljivanja »Sabranih djela« Augusta Cesarca o tekstološkim problemima Cesarčevih djela govorio je 4. XII. 1986. na tribini Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu N. Mihanović.

e) U povodu 80. obljetnice smrti Josipa Kozarca održao je 19. XII. 1986. na znanstvenom skupu Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima N. Mihanović predavanje: Realistička struktura stila u noveli »Tri dana kod sina«.

f) Tijekom godine 1986. D. Jelčić održao je deset javnih predavanja na književnim tribinama: 10. siječnja u Požegi (o Vjekoslavu Babukiću), 13. ožujka u Rijeci (o Nedjeljku Fabriju), 25. lipnja u Zagrebu, 3. srpnja u Splitu, 5. srpnja u Imotskom (o Tinu Ujeviću), 19. rujna u Vinkovcima (o Josipu Kozarcu), 9. listopada u Zagrebu, 17. listopada u Požegi (o Matku Peiću), 7. studenoga u Zagrebu, 24. studenoga u Banja Luci (o Tinu Ujeviću), 5. prosinca u Vinkovcima (o Josipu Bogneru), 5. prosinca u Vinkovcima (o Miroslavu Mađeru), a 19. prosinca na znanstvenom skupu Centra za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima o Josipu Kozarcu.

g) B. Hećimović održao je uvodno predavanje na seminaru »Čuvanje, sređivanje, obrada i korištenje pozorišne dokumentacije« za kazališne dokumentariste, koje je organiziralo Sterijino pozorje u Novom Sadu 1. i 2. lipnja 1986.

h) U povodu objavljivanja knjiga Ive Hergešića Zapis o teatru i Borisa Senkera Kazališni čovjek Milan Begović, B. Hećimović govorio je o Hergešićevoj zbirci kazališnih kritika na prigodnoj svečanosti u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu 14. IV. 1986.

i) Na ovogodišnjem Sterijinom pozorju, 2. VI, B. Hećimović predstavio je kao član Uredničkog odbora edicije »Godišnjak jugoslovenskih pozorišta 84/85«, u kojem je objavljen i prilog T. Sabljaka o Odsjeku za teatrologiju Zavoda za književnost i teatrologiju Akademije i njegovoj djelatnosti i radu tijekom 1985. godine.

j) U čast 125. obljetnice Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu B. Hećimović priredio je za III. program Radio Zagreba devet dvosatnih programskih blokova, koji su emitirani jednom mjesečno od listopada 1985. do lipnja 1986. o povijesnom putu i sadašnjem djelovanju središnjega nacionalnog kazališta. Osim što je bio autor ciklusa, B. Hećimović sudjelovao je u njemu i s nizom raznovrsnih priloga.

k) T. Sabljak sudjelovao je na Zagrebačkim književnim razgovorima (4—7. V. 1986) s referatom »Književna kritika i oblici kolektivne i individualne represije«.

l) Kao član Evropskog društva kulture (S. E. i C.) T. Sabljak sudjelovao je na generalnoj godišnjoj skupštini ovog društva u Beogradu, 29. IX — 2. X. 1986.

m) Na Književnoj tribini Društva književnika Hrvatske sudjelovala je predavanjem o pjesniku Dobriši Cesariću u knjižnici »Bogdan Ogrizović« 18. prosinca 1986. H. Mihanović.

11. *Rad u djelokrugu književnog arhiva*

a) Završeno je prevođenje dnevničkih zabilješki Irme Šinko, supruge Ervina Šinka, što ih je pisala na mađarskom jeziku za vrijeme svojega boravka u Drvaru. Bilješke obuhvaćaju vrijeme od 22. srpnja 1941. godine do 27. rujna iste godine, u vrijeme kad se E. Šinko nalazio u izbjeglištvu u Dalmaciji. Prijevod je popraćen pogovorom i bilješkama koje su neophodne za razumijevanje teksta (nosilac zadatka viši arhivist I v a n M e d e n).

b) Započet je rad na sređivanju pisama neidentificiranih autora upućenih E. Šinku, koja su zajedno s ostalom građom pohranjena u arhivu Zavoda. Pisma su pretežno na mađarskom i njemačkom. Dio pisama koja su identificirana obrađena su, prepisana i popraćena bilješkama za potrebe Hungarološkog instituta (nosilac zadatka viši arhivist I. M e d e n).

c) Rad sa strankama u Čitaonici

U Zavodu za književnost istraživali su tijekom 1986. arhivsku građu: Alemka Kralj (Zagreb), Miroslav Karaulac (Beograd), Ivan Cesarec (Zagreb), Igor Ostojić (Zagreb), Bosnyak Istvan (Novi Sad), Jozsef Farkas i Ferenc Illes (Budimpešta). Za I. Ostojića učinjeno je kseroksiranje 200 pisama iz ostavštine Julija Benešića (nosilac zadatka viši arhivist I v a n M e d e n).

12. *Objavljeni znanstveni radovi članova Zavoda za književnost i teatrologiju*

N. Mihanović, 150. Jahrestag der kroatischen nationalen Wiedergeburt, *Most,* 4, Zagreb 1985, 14—22; Zdenko Škreb (1904—1985), *Vijesti JAZU,* VII/15, Zagreb 1986, 21—22; Tin u novom ruhu, *Naša knjiga,* 19—20, Zagreb svibanj 1986, 10—11; Marijan Matković i Zavod za književnost i teatrologiju, *Forum,* XXV/51, br. 5—6, Zagreb svibanj—lipanj 1986, 595—599; Jeličićev veristički pripovjedni iluzionizam, *Forum,* XXV/51, br. 5—6, Zagreb svibanj—lipanj 1986, 700—712; Filozofična liričnost. Ljerka Schiffler-Premec: Između nas riječ, Zagreb 1985, *Naša knjiga,* 21—22, Zagreb listopad 1986, 64—65. Priredio je i uredničkim napomenama popratio ove knjige: August Cesarec, Majka Božja Bistrička, Sabrana djela, sv. VI, Zagreb 1986; Tin Ujević, Hrvatska mlada lirika, Lelek sebra, Kolajna, Auto na korzu, Izabrana djela, sv. I; Ojađeno zvono, Žedan kamen na studencu, *ibid.,* sv. II; Pjesme neuvrštene u zbirke 1909—1935, *ibid.,* sv. III; Pjesme neuvrštene u zbirke 1936—1955, *ibid.,* sv. IV; Postuma — Pjesme, Pjesničke proze, Crteži s kavanskog mramora, *ibid.,* sv. V, Zagreb 1986.

B. Hećimović, Duško Roksandić, Ivan Katušić: Izabrana djela, PSHK, knj. 158, MH, Zagreb 1985. Priredio, te napisao predgovor, bibliografiju i napomene Il prosatore Ivan Katušić (1923—1985), *Most,* 4, Zagreb 1985, 23—35; Na kraju Matkovićeva puta, *Scena,* 5, 1986, 212—216; Epistolarno satirični atak na svijest i savjest. Milovan Danojlić: Dragi moj Petrović, *Naša knjiga,* 21—22, Zagreb 1986, 66—67; Sinteza na tragu vlastitih pomaka, Nikola Batušić: Hrvatska drama 19. stoljeća, *Naša knjiga,* 21—22, Split 1986, 73—74.

D. Jelčić, Marijan Matković (1915—1985), *Ljetopis JAZU,* knj. 89, Zagreb 1986, 425—428; O hrvatskom narodnom preporodu poslije sto pedeset godina, *Naša knjiga,* 17—18, Zagreb, veljača 1986, 4—7; Stilske oznake Kosorovih drama, *Mogućnosti,* 1—3, Split, siječanj—ožujak 1986, 87—95; isto, *Dani hvarskog kazališta,* XII, Split 1986, 130—140; Od moderne do danas (Branimir Donat: Hodočasnik u labirintu), *Naša knjiga,* 19—20, Zagreb, svibanj 1986, 42; Suvišna knjiga (Milo Dor: Posljednja nedjelja), *Gordogan,* 19, Zagreb 1985, 308—311 [izašlo u 1986!]; »Krajolik s obiteljskim stablima« (Nedjeljko Fabrio: Vježbanje života), *Gordogan,* 19, Zagreb 1985, 320—323 [izašlo u 1986!]; Riječka književna zavičajnost Nedjeljka Fabrija, *Naša knjiga,* 21—22, Zagreb, listopad 1986, 36—37. Priredio je tri sveska »Izabranih djela« Tina Ujevića, svezak VI. Prepjevi; sv. VII. Ljudi za vratima gostionice i Skalpel kaosa; sv. VIII. Opojnost uma, Zagreb 1986.

V. Flaker, Feljtonski dijalozi Ante Kovačića, *Kronika,* XI/31—32, Zagreb 1985, 10—17.

T. Maštrović, Zadarsko lutkarstvo, *Umjetnost i dijete,* XVII/5 (100), Zagreb 1985, 427—430; Beogradska pisma A. G. Matoša, *Revija,* 2, Osijek, ožujak—travanj 1986, 24—31.

H. Mihanović, Maštovito pribježište prirodi (o Sunčani Škrinjarić), *Umjetnost i dijete,* XVIII/3 (104), Zagreb 1986, 221—222; Mnogoslojevita znakovitost skrivena u oblicima bajke i fikcije (o Sunčani Škrinjarić), *Umjetnost i dijete,* XVIII/4 (105), Zagreb 1986.

M. Muhoberac, Otvoren prostor dramatske odsutnosti (Slobodan P. Novak — Josip Lisac, Hrvatska drama do narodnog preporoda, I. i II. dio, Logos, Split 1984), *Dubrovnik,* XXIX/4—5, 1986, 70—74; Arhetipska osobnost, *Croatica,* XVI/22—23, 1986.

13. *Sudjelovanje u znanstvenoj djelatnosti izvan Zavoda*

Članovi Zavoda surađivali su svojim prilozima u izradi Enciklopedije Jugoslavije (B. Hećimović, N. Mihanović, D. Jelčić).

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U godini 1986. Zavod za lingvistička istraživanja imao je 4 asistenta pripravnika te 12 vanjskih suradnika. Voditelj Zavoda je akademik *Rudolf Filipović.*

Znanstvenoistraživački rad

Suradnici Zavoda rade na 7 znanstvenih projekata:

1. Rječnik čakavskog narječja. Voditelj projekta je akad. Milan Moguš, a asistent pripravnik Sanja Vulić.

Tijekom 1986. godine u rad na projektu su se uključila 3 suradnika iz Rijeke. Ekscerpira se građa iz djela Josipa Ribarića Razmještaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri, Blaža Jurišića Rječnik govora otoka Vrgade i Božidara Finke Dugootočki čakavski govori. Također je ekscerpirana građa iz rasprave Ozaljski govor S. Težaka.

2. Rječnik hrvatskih kajkavskih govora. Voditelj projekta je dr. Antun Šojat, član suradnik Akademije, a asistent pripravnik Jela Golubić.

Tijekom 1986. nastavljeno je prikupljanje bibliografije za Rječnik hrvatskih kajkavskih govora. Ispisana je građa iz djela Josipa Hermana Prilog poznavanju leksičkog blaga u govoru Virja (Podravina) te Mije Lončarića Jagnjedovački govor (s osvrtom na pitanje kajkavskog podravskog dijalekta).

Započeto je ispisivanje građe iz djela Kate Janjčerove Trebarjevo — Narodni život i običaji. Odlučeno je da se izvrše terenska istraživanja radi skupljanja leksikografske građe s tim da se u god. 1986. počne s područjem Podravskih Sesveta i nastavi u god. 1987. na drugim lokalitetima.

3. Povijesni toponimijski rječnik SR Hrvatske. Voditelj projekta je dr. Petar Šimunović, član suradnik Akademije, a asistent pripravnik Dunja Brozović.

U 1986. ekscerpirana je toponimijska građa iz ovih izvora: Georg Heller Comitatus Veroecensis, G. Heller Comitatus Varasdiensis, G. Heller i Karl Nehring Comitatus Sirmiensis.

Također je ispisana građa koja se odnosi na hrvatske toponime zabilježene prije 17. st. iz djela Konstantina Jirečeka Hrišćanski elemenat u topografskoj nomenklaturi balkanskih zemalja. Nastavljen je rad na prikupljanju bibliografije za Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske te na sređivanju i abecediranju toponimijske građe iz ostavštine akademika S. Gunjače.

4. Etimološki rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku. Voditelj projekta je akademik Rudolf Filipović, a vanjski suradnici su Vesna Muhvić-Dimanovski, Miljenka Prohaska-Kargović, Boris Pričard i Goranka Antunović.

Nastavljeno je prikupljanje građe iz velikog korpusa znanstvenog projekta »Engleski element u evropskim jezicima« radi popunjavanja liste obrađenih anglicizama u Rječniku. Dovršena su slova A, B, C, E, F, I, J, K, a nastavljena je obrada preostalih slova. U toku godine prepisivale su se kartice u završni oblik rukopisa koji se redigira i još uvijek dopunjava novim anglicizmima. Zbog toga se stalno obavlja čitanje izvora da bi se kompletirao korpus. Korpus je posebno dopunjen anglicizmima iz područja pomorske terminologije i informatike.

5. Istraživanje opće terminološke problematike. Voditelj projekta je dr. Stjepan Babić, izvanredni član Akademije, a asistent pripravnik mr. Milica Mihaljević.

Ekscerpirani su terminološki nazivi iz djela H. Felber Terminology Manual i E. Wüster Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexicographie i počelo je ispisivanje iz knjige Terminologija i znanost. Nastavljen je rad na skupljanju i sređivanju terminološke bibliografije i sastavljanju terminološkog priručnika. Organizirana je suradnja s autorima terminoloških rječnika i s drugim organizacijama koje se bave terminološkom problematikom u zemlji i svijetu.

6. Hrvatsko ili srpsko-ruski frazeološki rječnik. Voditelj projekta je dr. Antica Menac, izvanredni član Akademije, a na projektu radi pet vanjskih suradnika prepisivača.

U 1986. godini nastavljen je rad (započet u drugoj polovici 1985. godine) na prikupljanju primjera iz hrvatske frazeologije. Izvori su primjera razni tipovi suvremene proze (književne, publicističke, znanstvene, znanstvenopopularne i dr.), te ih vanjski suradnici prema uputama voditelja projekta ispisuju iz književnih i znanstvenih djela, iz časopisa i novina. Frazeologizmi se uzimaju u rečeničnom kontekstu da bi se mogla ilustrirati njihova semantička, gramatička i stilistička vrijednost. Istovremeno se prikupljaju frazeologizmi iz drugih rječnika.

7. Jezik moliških Hrvata. Voditelj projekta je dr. Vojmir Vinja, izvanredni član Akademije.

Izvršeni su pripremni radovi za rad na terenu u Italiji: uspostavljena je bibliografija dosad objavljenih radova i podataka o moliškim Hrvatima; osigurana su dinarska sredstva za otkup deviznih sredstava potrebnih za rad u Italiji; uspostavljeni su kontakti sa selima u kojima će se izvršiti snimanje današnje jezične situacije. Čim se odobre devizna sredstva započet će rad na terenu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Voditelj Zavoda akad. R. Filipović sudjelovao je na:

1. Seminaru »Dictionary Research Centre« od 21. do 24. ožujka 1986. u Exeteru (Engleska) i održao predavanje pod naslovom »The Beginnings of Lexicography in Croatia«; 2. Kongresu Lingvističkog društva Evrope (SLE) u Ohridu od 31. VIII. do 4. IX. 1986. i održao plenarno predavanje pod naslovom »Contact Lingvistics: Retrospect — Prospect«; 3. Kongresu Evropskog društva za leksikografiju (EURALEX) u Zürichu od 9. do 14. IX. 1986.

Asistentica D. Brozović sudjelovala je na:

1. Međunarodnom znanstvenom skupu »Jezik i kultura Roma« u Sarajevu od 9. do 11. VI. 1986. s referatom »Sociolingvistički aspekti standardizacije romskog jezika« (s D. Brozovićem); 2. Međunarodnom znanstvenom skupu »Slovenska paganska religija — materijalni ostaci i pismeni izvori u Prilepu, od 30. IX. do 4. X. 1986. s referatom »Sinkretizam kršćanstva i slavenskog poganstva u svjetlu južnoslavenske toponimije«.

Objavljeni radovi

M. Mihaljević, Disk(—)jedinica, floppy(—)disk, RAM-memorija i drugi problemi s crticom, *Elektrotehničar,* 5, 1986, 160.

V. ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — OSIJEK

Organizacija jedinice

Nakon što je Predsjedništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj 4. redovitoj sjednici od 12. svibnja 1986. donijelo Pravilnik o organizaciji rada Zavoda za znanstveni rad Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku završen je proces konstituiranja Zavoda, te je 1. VII. 1986. Zavod nastavio svoju djelatnost u sastavu Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Od 1. X. 1986. g. primljen je u radni odnos jedan postdiplomant kao asistent pomoćni istraživač pripravnik. Sada u Zavodu ima ukupno 5 zaposlenih.

Voditelj Zavoda je akademik *Dušan Čalić.* Zamjenik voditelja upravitelj je dr. *Đuro Berber.*

Znanstvenoistraživački rad

Na osnovi utvrđenog godišnjeg programa znanstvenoistraživačkog rada Zavoda u 1986. g. realizirano je slijedeće:

1. Završen je projekt »Tri stoljeća Belja« u okviru kojega je bio postavljen zadatak »Istraživanje mogućnosti Belja i Baranje u povećanju proizvodnje hrane i doprinos razvoju agroindustrijskog kompleksa u SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji«. Obrađeno je 94 tema uz angažiranje 140 znanstvenih i stručnih radnika. Obradivši 8 tema iz povijesnog razvitka Belja i Baranje, svoj doprinos su dali i suradnici iz Mađarske, koje je Zavod angažirao u suradnji s jedinicom Mađarske akademije znanosti iz Pečuha. Voditelji projekta bili su akad V. Stipetić i prof. dr D. Rilke.

2. Istraživanje povijesti Osijeka. Znanstveno istraživanje u okviru projekta je u toku. Prvi dio istraživanja je završen. U toku su pripreme za objavljivanje rezultata istraživanja. Nastavljeno je istraživanje šire okolice Osijeka kao dijela povijesti Slavonije i Baranje. Voditelj projekta je akad. Lj. Boban.

3. Izvozne mogućnosti privrede općine Osijek i njeno brže uklapanje u međunarodne proizvodne tokove.

Program istraživanja razvitka privrede općine Osijek s aspekta povećanja izvoza je u toku. Razrađen je projekt koji se sastoji od četiri dijela:

a) Sadašnja proizvodnja i izvoz,

b) Izvozne mogućnosti za postojeći proizvodni program i buduće proizvodne orijentacije,

c) Organizacija proizvodnje i plasmana uz puno respektiranje mikroekonomičnosti,

d) Investicije i sredstva za njegovu realizaciju.

Tijekom 1986. utvrđena su područja analize, a to su prehrambena i drvna industrija. U toku je uključivanje kemijske i tekstilne industrije. U realizaciji ovog programa angažirani su dr. M. Trifunović i dr. Đ. Berber.

4. Bolovanje kao oblik radnog apsentizma u nekim organizacijama udruženog rada Slavonije i Baranje. U okviru ovoga projekta završeno je istraživanje predviđeno I. fazom. Rezultati istraživanja pripremljeni su za objavljivanje. Završen je postupak recenzije. Pripremljen je program za II. fazu istraživanja predviđenih u okviru uzorka II, kojim je predviđeno istraživanje 4.500 slučajeva.

Ovaj program realiziran je u suradnji sa Znanstvenom jedinicom za medicinska istraživanja Opće bolnice Osijek uz angažiranje znanstvenih i stručnih radnika iz područja medicine, sociologije, psihologije, ekonomije i prava. Voditelj projekta je akad. D. Čalić.

5. Govor Đakovštine. U okviru ovog projekta nastavljeno je terensko snimanje govora u selima općine Đakovo. Obrađen je dio prikupljene građe. Realizacija projekta povjerena je vanjskom suradniku Zavoda mr. I. Lavrniću.

6. Razrađeno je 12 projektnih zadataka za znanstvenoistraživački rad Zavoda za iduće srednjoročno razdoblje, koji će biti prijavljeni Republičkoj samoupravnoj interesnoj zajednici za znanost radi uvrštavanja u program znanstvenoistraživačkog rada SR Hrvatske.

Organizacija znanstvenih skupova

U suradnji s Kombinatom Belje Zavod je organizirao 21. i 22. listopada 1986. 9. znanstveni skup pod naslovom »Tri stoljeća Belja«. Znanstveni skup je održan u Belom Manastiru i Kneževu i predstavljao je III. fazu realizacije projekta »Tri stoljeća Belja«. Po karakteru Skup je bio međunarodni (bilo je 12 sudionika iz

Mađarske akademije) sa 150 sudionika i oko 100 gostiju. Vođena je rasprava o rezultatima istraživanja objavljenih u knjizi »Tri stoljeća Belja«.

U suradnji s Općinskom skupštinom Slavonske Požege u toku 1986. priprema se održavanje Znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću. U toku je izrada znanstvenih priopćenja.

U toku su i pripreme za održavanje V. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje. Skup se organizira u suradnji sa Skupštinom Zajednice općina Osijek, Općinskom skupštinom Vinkovci i Centrom za znanstveni rad Akademije u Vinkovcima.

Izdavačka djelatnost

U toku 1986. u izdanju Zavoda tiskane su slijedeće knjige:

1. »Anali Zavoda«, 3, Osijek 1984, 320 str.
2. Zbornik radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, sv. II, Osijek 1986, 662 str.
3. Zbornik radova »Tri stoljeća Belja«, Osijek 1986, 795 str.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD — SPLIT

Organizacija jedinice

U skladu sa svojim pravilnikom Zavod razvija djelatnost u području pomorstva, povijesnih znanosti te umjetnosti. Voditelj ove jedinice Akademije je prof. dr. *Vladimir Ibler*, izv. član Akademije, a zamjenik voditelja prof. dr *Davorin Rudolf* (Split). U Zavodu su zaposleni jedan asistent istraživač (Marica Rismondo-Berket), jedan administrator (Jadranka Blagaić) te jedan pomoćni službenik (Zlata Kovačić), a pri Zavodu radi i znastveni savjetnik dr. Vesna Čulinović-Konstantinović. U radu ove jedinice angažirani su i pojedini članovi Akademije — posebno oni koji djeluju u Splitu.

Znanstvenoistraživački rad

Projekti koji su bili predviđeni za rad u ovoj godini nisu realizirani, jer Samoupravna interesna zajednica za znanost nije raspisala natječaj za financiranje projekata u 1986. godini. Međutim, bez obzira na to započeo je rad na ovim temama:

— Na temi o gospodarskom pojasu kao institutu novog razvoja prava mora radili su dr. Davorin Rudolf (posebno pitanje razgraničenja) i Marica Rismondo-Berket.

— U suradnji s Etnološkim zavodom Istraživačkog centra radilo se na ovim temama:

a) Započeta je i izvršena redakcija za ponovno izdavanje knjige Frane Ivanišević »Poljica«, obrađena je neobjavljena rukopisna građa Frane Ivaniševića iz arhiva ONŽO Akademije, napisana uvodna studija i studije o promjenama od 1906. do 1986. godine (dr. Vesna Čulinović-Konstantinović i Zorica Petrić i tri vanjska suradnika). Kompletna knjiga je recenzirana i predana za tisak u izdanju Književnog kruga u Splitu.

b) Obavljena je recenzija rukopisa Silvestra Kutleše »Život i običaji Imotske krajine« iz arhiva ONŽO Akademije (700 str.), te započeta obrada teksta za objavljivanje (dr. Vesna Čulinović-Konstantinović i Zorica Petrić te jedan vanjski suradnik).

Vanjski suradnik dr. Danica Božić-Bužančić pripremila je materijal za temu »Djelovanje agrarnih akademija i njihov utjecaj na privredu Dalmacije u XVIII—XIX. stoljeću«.

Izdavačka djelatnost

Dan je u tisak prvi svezak zbornika radova Zavoda »Adrias«. Ovaj svezak sadržava 26 priloga iz svih područja djelatnosti Zavoda. Iz Zavoda su svoje priloge dali V. Ibler (Novo u međunarodnopravnom poretku na morima i naši interesi), D. Rudolf (Gospodarski pojas i pitanja razgraničenja), M. Rismondo-Berket (Podaci o pomorskom životu u Splitu od 1494. do 1497. godine) i V. Čulinović-Konstantinović (Odraz društvenih odnosa u narodnoj poeziji o otmici nevjeste). Suradnici ovog sveska također su članovi Akademije angažirani u radu Zavoda, i to iz Splita i Zagreba, te drugi znanstveni radnici i stvaraoci.

Ostali rad

U toku ove godine, u nastavku rada na obnavljanju zgrade Zavoda, obavljen je veliki dio posla uređenja izložbenih prostora (dvije dvorane ukupne površine 350 m²) i dijela radnih prostorija. Uz postavljanje nove rasvjete, izmijenjena je električna instalacija, obnovljeni su protupožarni uređaji, obojeni zidovi i lakiran parket. Radovi su bili završeni do listopada, a izvedeni su najvećim dijelom sredstvima Brodograđevne industrije Split i SIZ-a kulture u Splitu. Time su dvorane osposobljene za priređivanje izložbi, znanstvenih skupova i predavanja.

U novouređenom prostoru priređena je izložba »Brodograđevna industrija Split — razvoj i dostignuća«, na kojoj je bio izložen i veći broj predmeta iz spomeničkog fundusa Zavoda a koji su vezani uz stariju i noviju povijest naše brodogradnje.

Također je postavljena i otvorena »Izložba slikara i kipara članova Razreda za likovne umjetnosti Akademije«.

Izvršen je dio priprema (u skladu s dosad odobrenim sredstvima) za priređivanje simpozija »Jadransko more — upotreba, iskorištavanje, zaštita«, koji će se održati u svibnju 1987.

ZNANSTVENI SAVJETI I DRUGA TIJELA AKADEMIJE

CENTAR ZA KEMIJU ORGANSKIH PRIRODNIH SPOJEVA

Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva osnovan je 1980. godine na prijedlog Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti i djeluje u njegovu okviru.

Centar je tijekom 1986. godine nastavio rad unutar svojih znanstvenih obveza, a u okviru petogodišnjeg plana Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske i plana rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, s projektom »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih spojeva«. I u ovoj godini je Republička zajednica za znanstveni rad odobrila Centru sredstva za osiguranje kontinuiteta znanstvenih djelatnosti, što je omogućilo poboljšanje uvjeta laboratorijskog rada unutar postojećeg prostora na Strossmayerovom trgu 14.

U izvješću za 1986. godinu ističe se:

— Sporazum Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva Akademije i poduzeća »Fotokemika«, sklopljen prijašnjih godina, produžen je i za ovu godinu u istom opsegu.

— Mr. Marijana Jukić, inž. kemije, radnik poduzeća »Fotokemika«, nastavila je u Laboratoriju Centra izradu eksperimentalnog dijela svoje doktorske disertacije.

— Centar je u ovoj godini, na temelju raspisanih natječaja, izabrao za asistente pripravnike postdoktorande Mladena Krištofića, dipl. inž. (II. god.), i Zlatana Kovača, dipl. inž. (I. god.).

Savjet Centra (B. Gašpert, K. Jakopčić, M. Proštenik, R. Seiwerth, V. Škarić i K. Balenović) potaknuo je ove godine:

— Prikupljanje radova i tiskanje 425. sveska »Rada« (Kemijske znanosti, br. 5) posvećenog 80. obljetnici rođenja prof. Vladimira Preloga, počasnog člana naše Akademije. Centar se također pobrinuo i osigurao sredstva za tiskanje posebnog otiska iz tog časopisa pod naslovom: *V. Prelog,* Neka razmišljanja nakon 118 semestara studija kemije.

— Obilježavanje 100. obljetnice rođenja počasnog člana Akademije Lavoslava Ružičke u 1987. godini.

— Prihvaćanje određene dokumentacije iz ostavštine Lavoslava Ružičke.

INTERNACIONALNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJE BOKSITA, GLINICE I ALUMINIJA (ICSOBA)

Organizacijska djelatnost

Održana je sjednica Predsjedništva i Izvršnog komiteta ICSOBE na kojoj se raspravljalo o djelatnosti u prošloj godini i planovima za nastavak rada. Temeljni je zadatak organizacija 6. internacionalnog kongresa. Predsjednik Organizacijskog odbora prof. dr. A. Melfi podnio je izvještaj. Kongres će se održati u Sao Paulu, Brazil od 11. do 20. svibnja 1988. god. Radni program odvijat će se u tri sekcije: 1. Boksit i druge sirovine, 2. Glinica, aluminij oksidi i hidroksidi, 3. Aluminij. Predložene teme se odnose na geologiju, mineralogiju rudnih nalazišta, eksploataciju ležišta niskog sadržaja aluminija; tehnologije prerade, novi procesi s obzirom na ekonomičnost i energetske probleme. Razvitak proizvodnje metala i legura. Tjedan prije i tjedan poslije kongresa bit će organizirane stručne ekskurzije: 1. Područje Amazone, nalazišta boksita formirana iz klastičnih sedimenata u pliocenu, 2. Nalazišta boksita asocirana sa alkalnim stijenama, 3. Nalazišta boksita različitog litološkog tipa iz prekambrija, 4. posjet tvornici glinice. Podrobne obavijesti poslane su svim članovima ICSOBE i drugim eventualnim sudionicima u obliku 1. cirkulara.

Na sastanku Predsjedništva razmatrala se mogućnost organizacije nekoliko skupova ICSOBE, u Mađarskoj, Australiji i Kini.

Izdavačka djelatnost

Pripremljen je i dan u tisak broj 19 časopisa »Travaux de l'ICSOBA«, koji je izašao u prosincu 1986. Sadržava 27 članaka, od toga 15 izvornih znanstvenih radova, 10 stručnih radova i tri ostala rada. Časopis ima X + 267 strana, tj. 17,5 tiskarskih araka. Radovi su na engleskom jeziku, osim jednog koji je na ruskom. Od 64 autora 3 su iz Jugoslavije.

JUGOSLAVENSKI CENTAR ZA KRISTALOGRAFIJU

Plenum Centra

21. Plenum Jugoslavenskog centra za kristalografiju održan je 4. lipnja 1986. godine u Padovi prilikom 5. talijansko-jugoslavenske kristalografske konferencije odnosno XXI. konferencije Jugoslavenskog centra za kristalografiju. Plenum je saslušao izvještaj o radu odbora Centra između dva plenarna zasjedanja, zatim izvještaj Odbora za pripremu 5. talijansko-jugoslavenske konferencije i financijski izvještaj. Odlučeno je da se 22. plenum održi u Mostaru, u lipnju 1987. godine za vrijeme XXII. konferencije Centra.

X. evropski kristalografski sastanak

Redoviti X. evropski kristalografski sastanak održan je od 5. do 9. kolovoza 1986. godine u Wrocławu. Za to vrijeme zasjedao je i Evropski kristalografski komitet u kojem su Jugoslavenski centar za kristalografiju zastupali prof. dr. B. Kamenar (Zagreb), dosadašnji predsjednik Evropskog komiteta, i prof. dr. A. Prodan (Ljubljana). Komitet je većinom glasova prihvatio prijedlog Jugoslavenskog centra za kristalografiju da se XIII. evropski kristalografski sastanak godine 1991. održi u Ljubljani. Idući XI. evropski kristalografski sastanak održat će se godine 1988. u Beču.

5. talijansko-jugoslavenska kristalografska konferencija

Redovite talijansko-jugoslavenske kristalografske konferencije održavaju se svake treće godine izmjenično u Italiji i Jugoslaviji. Ova posljednja, peta po redu, održana je u Padovi od 3. do 6. lipnja 1986. U programskom odboru s jugoslavenske strane bili su prof. dr. L. Golič (Ljubljana), prof. dr. B. Kamenar (Zagreb) i prof. dr I. Leban (Ljubljana). Konferencija se održala u Palazzo del Bo', u glavnoj povijesnoj zgradi Padovanskog sveučilišta. Ceremonija otvaranja Konferencije održana je u Aula Magna kojom prilikom je gost Associazione Italiana di Cristallografia prof. David M. Blow (Imperial College of Science and Technology) održao uvodno predavanje »Protein Crystallography and Protein Engineering«. Kao i sve dosadašnje konferencije, i ova se održavala na engleskom jeziku. Od devet plenarnih predavanja tri su održali jugoslavenski kristalografi: B. Kojić-Prodić (Zagreb), Correlations Between Molecular Structure and Properties, A. Prodan (Ljubljana), Electron Diffraction Studies of Modulated Structures, i S. Popović (Zagreb), The Doping Methods in Quantitative X-Ray Diffraction Phase Analysis. Kraćim predavanjima sudjelovalo je još sedam jugoslavenskih kristalografa. Primijenjenoj kristalografiji bila su posvećena posebna predavanja za »okruglim stolom«. Ukupno su održana 94 znanstvena priopćenja, 48 s talijanske i 46 s jugoslavenske strane, veći dio putem »postera«. Konferenciji je prisustvovalo 35 kristalografa članova Jugoslavenskog centra za kristalografiju. Kristalografima iz Zagreba, a njih je bilo dvanaestero, novčanu pomoć pružila je Republička zajednica za znanost, što posebno ističemo. Talijanska kristalografska asocijacija izvrsno je organizirala ovu konferenciju.

Publikacije

U 1986. godini tiskan je »Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju«, sv. 20 (1985) na 120 stranica. Sadržava 4 obzorna članka, 54 sažetka znanstvenih saopćenja, izvještaj o radu Odbora podnesen na 20. plenumu u Sarajevu 5. lipnja 1985. Članci objavljeni u ovom svesku »Godišnjaka« zasnivaju se na predavanjima i priopćenjima održanim na XX. konferenciji Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Sarajevo, od 5. do 7. lipnja 1985.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U okviru znanstvenoistraživačkog programa »Preparacija i strukturna istraživanja spojeva posebnih svojstava« Jugoslavenski centar za kristalografiju poticao je

i obavljao kristalografska i strukturna istraživanja ovisnosti kemijskih, fizičkih i bioloških svojstava o molekulskoj i kristalnoj strukturi. Istraživani su također optimalni uvjeti sinteze i kristalizacije novih spojeva i materijala.

Članstvo u Centru

U 1985. godini u Jugoslavenskom centru za kristalografiju učlanjeno je 145 članova.

ODBOR ZA NARODNI ŽIVOT I OBIČAJE

Rad Odbora za narodni život i običaje odvijao se tijekom 1986. godine u dva pravca. Kao prvo, obavljao se redoviti recenzentski postupak radova pristiglih za objavljivanje u »Zborniku za narodni život i običaje«. Ove godine objavljena je 50. knjiga »Zbornika« u kojoj je tiskana monografija Ante Sekulića »Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca«. U recenzentskom postupku nalaze se ovi rukopisi:

M. Andreis, Stanovništvo otoka Šolte do godine 1900,

S. Pavičić, Rječnik mjesnih imena Slavonije,

A. Cvitanović, Kretanje stanovništva na otoku Ižu,

M. Šćepanović, Crnogorsko običajno pravo,

S. Rubinić, Nešto o starim običajima u trgovini drvom za loženje na otoku Cresu,

I. Hodžić, Narodne legende o prorocima (pejgamberima) zabilježene u rogatičkom kraju,

J. Trifunoski, Strumička kotlina. Seoska naselja i stanovništvo,

I. Jelenović, Dobrinj (Krk) u narodnim poslovicama,

M. Barjaktarović, Selo Petnjik (etnološka monografija),

M. Kraljić, Petrisovi odgovori na Upitnik Ivana Kukuljevića,

A. Bačić, Govor otoka Korčule i ostali materijali.

Za 51. knjigu »Zbornika« objavit će se Spomen-spis povodom obilježavanja 100. obljetnice postojanja i rada Odbora za NŽO. U istoj knjizi tiskat će se rukopisi iz teme »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije«, čiji su autori M. Marković, V. Čulinović-Konstantinović i Z. Petrić. Zatim se radilo na realizaciji teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Radna grupa koja radi na tome projektu sastajala se radi usklađivanja posla. Do konca 1987. godine očekuju se dogotovljeni rukopisi. Voditelj toga projekta je akad. A. Mohorovičić.

Odbor je tijekom 1986. godine djelovao u sastavu: predsjednik akad. A. Mohorovičić; članovi Odbora: akademici L. Horvat, R. Katičić, E. Pusić, N. Reiser i J. Roglić; izv. članovi M. Peić i A. Vulin; članovi suradnici: B. Belicza, J. Bezić, M. Sironić i M. Marković (tajnik).

SAVJET ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

Savjet je poticao, razvijao i koordinirao znanstveni i stručni rad svojih članova u području daljinskih istraživanja i fotointerpretacije. Velik dio postignutih znanstvenih rezultata ima primjenu u praksi u vrlo različitim stručnim i znanstvenim disciplinama.

Djelatnost Savjeta odvijala se po planovima prihvaćenim na VII. i VIII. plenumu Savjeta.

Dana 22. i 23. svibnja 1986. godine održano je u Zagrebu Savjetovanje o položaju i razvoju daljinskih istraživanja u Jugoslaviji, kojem je prisustvovalo stotinjak stručnjaka radnih organizacija zainteresiranih za primjenu daljinskih istraživanja iz svih krajeva Jugoslavije. Na Savjetovanju je donesen zaključak da se osnuje Centar za daljinska istraživanja koji bi pružao usluge nabave i interpretacije podataka daljinskih istraživanja za radne organizacije koje bi taj Centar Samoupravnim sporazumom osnovale.

U godini 1986. održano je sedam sjednica Izvršnog odbora Savjeta, na kojima su razmatrani blagajnički i tajnički izvještaji te izvještaji Uredničkog odbora. Koordinator rada komisija i radnih grupa Savjeta izvještavao je Izvršni odbor o znanstvenom i stručnom radu Savjeta, koji se odvijao po komisijama i radnim grupama. Na sjednicama Izvršnog odbora održanim poslije VIII. plenuma redovito se razmatrao rad na ostvarivanju zaključka Savjetovanja o položaju i razvoju daljinskih istraživanja i VIII. plenuma o osnivanju Centra za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju. Na VIII. plenumu osnovan je Odbor za osnivanje Centra. Za predsjednika Odbora izabran je dr. Marinko Oluić. Odbor je sastavio anketu kojom su prikupljena mišljenja o zainteresiranosti radnih organizacija za osnivanje Centra i rezultati ankete služe kao pomoć u radu Odbora za osnivanje Centra i Izvršnog odbora Savjeta. Izvršni odbor vodio je dopisivanje s raznim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

U godini 1986. u rad Savjeta učlanjene su ove radne organizacije: Nacionalni park Plitvice, Zavod za fotogrametriju Zagreb, Jugogeodet Beograd, Zavod za fotogrametriju Beograd, Institut za geodeziju Građevinskog fakulteta Beograd.

Dana 9. lipnja 1986. održan je VIII. redoviti plenum Savjeta na kojem su podneseni izvještaji o radu Savjeta od VII. plenuma. Plenum je prihvatio sve izvještaje i dao razrješnicu dotadašnjem predsjedniku Izvršnog odbora, prof. dr. Anti Polšaku, izv. članu Akademije. Za novog predsjednika izabran je prof. dr. Berislav Makjanić, izv. član Akademije. Ostali su članovi Izvršnog odbora: dr. Dragutin Cvijanović i mr. Ivan Hećimović (potpredsjednici), dipl. inž. Đuro Bodrožić i mr. Terezija Jagačić (tajnici), dipl. inž. Milan Tonejec (predsjednik Uredničkog odbora) i mr. Vilko Klein (koordinator rada komisija i radnih grupa). Od strane Predsjedništva Akademije u Izvršni odbor imenovani su akad. Mirko Vidaković i prof. dr. Franjo Braum, član suradnik Akademije. Prihvaćen je plan rada do IX. plenuma.

Na Plenumu je ocijenjeno da je Savjetovanje o položaju i razvoju daljinskih istraživanja u Jugoslaviji uspjelo i dalo poticaj daljem radu na širenju primjene daljinskih istraživanja u našoj privredi.

Predsjednik Savjeta, prof. dr. Berislav Makjanić, primio je dana 17. studenoga 1986. godine dr. Cole R. McClure iz San Francisca, USA, i tom su prilikom vođeni razgovori o stručnoj suradnji na području daljinskih istraživanja. Razgovoru je prisustvovao dr. Marinko Oluić, član Savjeta.

Predavanja

Na Savjetovanju o položaju i razvoju daljinskih istraživanja u Jugoslaviji održana su ova predavanja:

— prof. dr *Vjekoslav Donassy:* Tehnologija snimanja i instrumentarij,
— prof. dr *Zdenko Tomašegović:* Analiza i interpretacija snimaka,
— dr. *Marinko Oluić:* Daljinska istraživanja u geologiji i geofizici,
— dipl. inž. *Zvonimir Kalafadžić:* Primjena daljinskih istraživanja u šumarstvu i ekologiji,
— mr. *Mira Morović:* Satelitska oceanografija — dosadašnji rezultati i planovi za budućnost,
— dipl. inž. *Krunoslav Šmit:* Primjena snimaka u prostornom planiranju,
— mr. *M. Nikolić* i mr. *D. Petrović:* Primjena snimaka u kartografiji,
— mr. *Matko Bogunović:* Primjena snimaka u pedologiji,
— dr. *Aleksandra Faber:* Ekonomičnost daljinskih istraživanja u oblasti arheologije i povijesnog nasljeđa,
— dr. *Dražen Poje:* Daljinska istraživanja u meteorologiji,
— dipl. inž. *Milan Tonejec:* Izdavačka djelatnost Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Akademije,
— dipl. inž. *U. Premru* i mr. *M. Poljak:* Rezultati daljinskih istraživanja u geološkom zavodu — Ljubljana,
— dr. *Srećko Božićević:* Determinacija krških pojava na aerosnimcima,
— dipl. inž. *Branimir Košćec:* Multidisciplinarna primjena termalnih aerosnimanja u Jugoslaviji,
— mr. *Tihomir Jukić:* Daljinska istraživanja i njihova moguća primjena u urbanističkom planiranju,
— mr. *Ž. Tomičić:* Daljinskim istraživanjem do arheoloških izvora u Međimurju,
— dipl. inž. *Tomaž Banovec* i koautori: Zvezni raziskovalni projekt teledetekcija,
— mr. *Goran Hudec:* Pristup projektiranju sistema za obradu podataka u daljinskim istraživanjima,
— dr. *B. Lipovšćak:* Primjena klasifikatora satelitskih slika oblaka u klasifikaciji podloge.

Na VIII. plenumu dr. *Roman Galić* održao je predavanje: Sateliti u službama srodnim daljinskim istraživanjima.

Dana 17. studenoga 1986. dr. *Cole R. McClure* održao je u prostorijama Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti predavanje: Američka iskustva u primjeni daljinskih istraživanja pri lociranju nuklearnih objekata.

Publikacije i članci

U godini 1986. objelodanjen je »Bilten Savjeta«, broj 7 u kojem su dani materijali VI. redovitog plenuma koji je održan 14. svibnja 1985. i VII. izvanrednog

plenuma od 12. studenoga 1985. godine. Nadalje je prikazano predavanje dr. *Marinka Oluića:* Osvrt na 15. međunarodni kongres za fotogrametriju i daljinska istraživanja (Rio de Janeiro, 1984) i novija snimanja iz svemira; također su dani prikazi *D. Mavera:* Možnosti uporabe podatkov satelita SPOT v Jugoslaviji i dr. *Romana Galića:* Lansirani novi sateliti SPOT i GIOTTO.

Nastavljene su pripreme za izdavanje druge knjige daljinskih istraživanja pod radnim naslovom »Digitalna obrada i praktična primjena podataka daljinskih istraživanja«.

Prikupljen je i razrađen materijal za »Bilten Savjeta«, broj 8, čije se izlaženje predviđa za sam početak 1987. godine.

Ostali rad

Ostali znanstvenoistraživački rad odvijao se po komisijama i radnim grupama. Rad se uglavnom odvijao prema programu prihvaćenom na VII. i VIII. plenumu Savjeta.

Komisija za tehnologiju snimanja. U okviru ove Komisije pušten je u pogon fotogrametrijsko-fotografski laboratorij u Zavodu za katastar grada Zagreba. Članovi Komisije radili su na prikupljanju materijala i njegovoj obradi za knjigu »Dešifraža aerosnimaka«, čije se pripreme za objavljivanje približavaju uspješnom završetku.

Komisija za geologiju i geofiziku. Ova je komisija pokazala veliku aktivnost. U okviru fundamentalnih proučavanja daljinska istraživanja kontinuirano se primjenjuju pri izradi osnovne geološke karte Jugoslavije (II. faza), zatim pri izradi strukturno-geomorfološke karte: 1 : 100.000, te karata preglednog karaktera. Osim navedenog, značajna je primjena orbitalnih snimaka pri izradi tektonskih i seizmotektonskih studija, te metalogenetskih, hidroloških i drugih karata.

Osobito se korisnom pokazala primjena daljinskih metoda proučavanja u praktičnim istraživanjima nafte i plina i drugih mineralnih sirovina (pri izradi strukturne karte jugozapadnog dijela Dinarida na temelju satelitskih snimaka, zatim istraživanja kovinskih i nekovinskih ruda, kvarcnih pijesaka, bentonita, barita, boksita, ukrasnih kamena itd.).

U inžinjerskoj geologiji uspješno su upotrijebljeni aerosnimci mjerila 1 : 15.000 za projektiranje trase plinovoda Pula—Rijeka—Sisak i drugih većih tehničkih objekata.

U hidrogeologiji upotrebljavane su te metode u nekoliko projekata (za istraživanje gornjeg porječja rijeke Kupe, podzemnih voda u području Istre, u predjelu Novog Sada i drugdje).

Aerosnimci su također uspješno upotrijebljeni pri istraživanju termalnih voda u području Hrvatskog zagorja i Slavoniji (Lipik).

Osim navedenih aktivnosti članovi ove Komisije održali su nekoliko javnih predavanja. Potrebno je napomenuti da je Geološki zavod iz Ljubljane u okviru projekta »Teledetekcija« nabavio planirane magnetske vrpce s podacima snimljenim TM putem Landsata 5 za područje SR Slovenije. S pomoću tih snimaka obavlja se analiza za izradu seizmotektonske karte te republike.

Komisija za vegetaciju i ekologiju. Najznačajniju aktivnost Komisije za proteklo razdoblje predstavlja sastanak šumara fotointerpretatora, dana 24. siječnja 1986. godine. Tom sastanku prisustvovali su sudionici iz Hrvatske, Slovenije i BiH.

Razmotreno je stanje daljinskih istraživanja i fotointerpretacije na području šumarstva i istraživanja vegetacije i ekologije, te je zaključeno da u slijedećem razdoblju težište istraživanja i primjene budu:

1. Izrada dokumentacije (kataloga) o izvršenim snimanjima. Koordinacija planiranja novih snimanja, tako da uvjeti odgovaraju za više namjena.
2. Primjena infracrvenih kolornih aerosnimaka za ustanovljavanje i nadziranje stanja vegetacije.
3. Uvođenje crnobijelih ili infracrvenih kolornih stereo ortofotokarata kao oblika ODK u šumovitim predjelima SFRJ.
4. Istraživanja o optimalnom određivanju drvnih masa fotointerpretacijskim metodama.
5. Integracija metoda daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u državni geografski informacijski sustav.

Komisija za oceanografiju. Ova se Komisija posebno bavila proučavanjem utjecaja bure na oblikovanje frontalne zone u sjevernom Jadranu uz korištenje satelitskih snimaka infracrvenog područja. Upotrijebljeni su procesirani snimci francuskog biltena Satmar. Infracrveni mikrofilmovi imaju znatno slabije razlučivanje i služili su samo za usporedbu s vremenskim situacijama.

Institut za oceanografiju u ovom razdoblju bio je uključen u program istraživanja istočnog Mediterana (POEM-projekt). S jugoslavenske strane za terenska istraživanja sudjelovao je brod »Andrija Mohorovičić« na istraživanju Otrantskog praga.

Komisija za inžinjerstvo i prostorno planiranje. Komisija više ne radi u prijašnjem sastavu, u toku su dalji napori i razgovori da bi se nastale kadrovske teškoće prebrodile, kako bi Komisija u dogledno vrijeme nastavila rad.

Komisija za arheologiju i povijesno nasljeđe. U okviru Komisije rad se odvijao na slijedećim temama:

1. Topografska istraživanja prethistorijskih, antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta u području Međimurja,
2. Studije povijesti graditeljstva grada Šibenika, uz upotrebu avionskih snimaka,
3. Nastavit će se fotografsko-arheološka studija Velebita.
4. Dovršena je studija arheološkog kompleksa Sv. Mihovila u Stonskom polju.
5. U toku su pregovori sa Sveučilištem u Madridu radi realizacije suradnje.

Radna grupa za pedologiju u proteklom je razdoblju obavljala svoj rad u koordinaciji s Projektnim savjetom za izradu Osnovne pedološke karte SR Hrvatske.

Na temelju fotointerpretacije izrađeni su listovi pedoloških karata prema programu radova za godinu 1985/86.

Metodom fotointerpretacije obavljena su pedološka istraživanja mnogih gospodarstava u SR Hrvatskoj.

Radna grupa za meteorologiju. Na području satelitske meteorologije u ovom razdoblju nastavljen je rad na problemu daljinske determinacije oblaka iz satelita.

U okviru operativnih poslova sinoptičkog sektora redovito se primaju faksimilom slike METEOSAT 2 u vidljivom i infracrvenom dijelu spektra i s time u vezi određuju karakteristike vremenskih sustava nad područjem Evrope, posebno Sredozemlja. Kvaliteta ovih slika je, međutim, vrlo skromna zbog ograničenih mogućnosti faksimilnog primjerka.

ZNANSTVENI SAVJET ZA NAFTU

Znanstveni savjet za naftu navršio je tijekom godine 1986. sedamnaest godina postojanja, te je nakon 17. izbornog plenuma održanog 23. travnja 1986. godine nastavio svoju znanstvenu djelatnost i učvrstio organizacijske oblike svojih sekcija, skupina i odbora.

Povećan je broj individualnih članova u pojedinim sekcijama, pa je krajem godine 1986. bilo u Znanstvenom savjetu za naftu 367 redovitih članova, 174 izvanredna člana, 14 članova suradnika, 35 inozemnih članova i 16 članova utemeljitelja radnih organizacija.

U Znanstvenom savjetu za naftu okupljeno je ukupno 555 individualnih članova i 16 članova organizacija.

Individualno članstvo djeluje u 5 sekcija u područjima naftne i petrokemijske djelatnosti.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za naftu održao je u godini 1986. pet sjednica, na kojima se raspravljalo o radu Savjeta, pojedinih sekcija i odbora. Savjet je potvrđivao izbor novih članova, razmatrao plan rada i njegovo izvršavanje i pripremao plenarno zasjedanje.

Na 17. plenumu održana su dva predavanja, i to:

a) »Naftnogeološke karakteristike obodnih tercijarnih subdepresija u jugoistočnom dijelu Panonskog bazena« — *Željko Kirin* i *Jovan Kurbalija;*

b) »Karlovačka depresija — prognoza geološke građe i naftnogeoloških odnosa« — *Marko Bijelić.*

I. sekcija (za primjenu geologije, geofizike i geokemije)

Aktivnost članova Sekcije tijekom 1986. godine očituje se kroz:

1. predavanja:

a) Na redovitoj godišnjoj skupštini Sekcije (15. travnja 1986): *R. Pjanić, M. Moičević, Z. Ilić, M. Ercegovac* i *S. Grandić:* Naftnogeološka istraživanja sjeverne Bosne (Posavina).

b) Na XVII. redovitom plenumu Savjeta (22. travnja 1986): *J. Kurbalija* i *Ž. Kirin:* Naftnogeološke karakteristike obodnih tercijarnih depresija jugoistočnog dijela Panonske potoline.

M. Bijelić: Karlovačka depresija — Prognoza geološke građe i naftnogeoloških odnosa.

2. skupove:

Zajedno s ostalim sekcijama Savjeta u Beogradu 16. I. 1986: Drugi Jugoslavenski simpozij o ugljikovodicima, gdje su članovi naše sekcije podnijeli 4 referata.

3. tisak:

Zbornik radova »Simpozij o mjestu i ulozi nafte i plina u razvoju Jugoslavije u razdoblju 1986—1990«, Sarajevo, 18. VI. 1986, Editor: ZSN JAZU.

U »Nafti« objelodanjeno 18 članaka članova naše Sekcije, među kojima su 7 izvornih znanstvenih radova i 2 stručna.

4. Kontinuitet rada na izradi monografija naftnih polja, i publiciranju prikupljenih bibliografskih podataka naših članova.

5. članstvo: primljeno novih 5 redovitih i 10 izvanrednih članova tako da u Sekciji djeluje 149 redovitih, 71 izvanredan član, te 7 članova suradnika — ukupno 277 članova.

II. sekcija (za naftno rudarstvo)

1. Organizacija boravka u lipnju dr. Georgea Stosura i dr. Ruth Fry, eksperata US Dept. of Energy u toku kojeg je vođena stručna diskusija o problematici vezanoj uz razradu ležišta ugljikovodika.

2. Priprema, projektiranje i analiza izvršenih radova HMP (hidrodinamičkih masivnih frakturiranja) u 4 bušotine smještene na plinskim i plinskokondenzatnim ležištima dravskog bazena.

3. Nastavak rada na doradi projekta zavodnjavanja (primjene sekundarnih metoda) u okviru Projekta 17 (Potprojekt 2, 3. i 4):

— istraživanje kontinuiteta pješčanih ležišta između utisnih i proizvodnih bušotina na polju Žutica — južni dio Gama-serije,

— istraživanje utjecaja početnog zasićenja plinom u trenutku početka primjene sekundarnih metoda na poljima Beničanci, Žutica i Ivanić-Grad.

4. Nastavak laboratorijskih istraživanja primjene tercijarnih metoda:

— CO_2 za istiskivanje nafte pod uvjetima nemiješanja (niske temperature i gusta nafta),

— razrada metoda određivanja vrlo niskih interfacijelnih napetosti na granici faza sustava nafta—micelarna otopina surfaktanta,

— ispitivanja efekta utrapljenog plina kod reverznog zavodnjavanja na veličinu rezidualnog zasićenja naftom.

5. Izrada studije o promjeni režima iskorištavanja na naftnom polju Beničanci radi povećanja iscrpka i regulacije količine vode u proizvodnji.

6. U toku godine objavljeno je ili predano za tisak u časopisu »Nafta« i ediciji »Energija i razvoj« nekoliko stručnih radova.

U Sekciji djeluje 47 redovitih i 43 izvanredna člana — ukupno 90 članova.

III. sekcija (za preradu i primjenu nafte)

Osim održavanja redovitih sastanaka Sekcije članovi Znanstvenog savjeta za naftu sudjelovali su u ovim aktivnostima: Seminar o katalizatorima u organizaciji DIT-a Zagreb, održanog u veljači 1986. godine; Simpozij o kemijskom inženjerstvu (Austrija, Jugoslavija, Italija) održanom u rujnu 1986. u Portorožu i Simpozij JUGOMA 86 održanom u listopadu 1986. godine u Portorožu.

U Sekciji djeluje 81 redoviti član, 26 izvanrednih članova i 6 članova suradnika — ukupno 113 članova.

IV. sekcija (za petrokemiju)

Rad Sekcije odvijao se isključivo kroz organizaciju predavanja. Održana su ova predavanja:

Dana 25. ožujka 1986: dr. *Zorica Veksli* — Molekularna gibanja u polimerima.

Dana 2. lipnja 1986: dr. *A. Leborgne* — Syntheses of Stereoordered Polyesters and Oligoethers; dr. *M. Sepulchre* — Recent Results in Stereoelective Polymerization of Thiiranes.

Predavanja su održana u suradnji s Institutom »Ruđer Bošković«, Sekcija za petrokemiju, Znanstvenog savjeta za naftu, Sekcija za makromolekule, SKTH i HKD.

Dana 16. lipnja 1986: dr. *Josip Kratohvil* — Analiza čestica u koloidnim sistemima; dr. *R. G. Wilkins* — Interaction of O_2 and Anions with Deoxyhemerythrin.

Dana 29. listopada 1986: prof. *Gottfried Glöckner* — Copolymer Analysis by Chromatographic Crossfractionation Using sec and HPLC.

Održano u suradnji sa Savezom kemičara i tehnologa Hrvatske, Sekcija za makromolekule.

Dana 3. studenoga 1986: dr. *James Economy* — Ordering Processes in the Rod-Like Aromatic Polyesters.

Dana 16. prosinca 1986: dr. *Jovan Veličković* — Polimeri na osnovi estera itakonske kiseline.

Predavanjima je prisustvovalo prosječno 30 do 40 slušača.

U Sekciji djeluje 59 redovitih i 9 izvanrednih članova — ukupno 68 članova.

V. sekcija (za ekonomiku naftne privrede)

U okviru predviđenih aktivnosti za 1986. godinu Sekcija za ekonomiku naftne privrede organizirala je:

Dana 13. ožujka 1986. okrugli stol na temu: Pariteti rafinerijskih cijena u funkciji ciljeva energetske politike. Uvodno izlaganje održao je *Zlatko Hill.*

Dana 4. studenoga 1986. organizirana je panel-diskusija na temu: Poruke XIII. svjetske konferencije za energiju, koja je održana u Cannesu mjesec dana prije. Panelisti su bili: Zlatko Hill, Božo Udovičić, Stevo Kolundžić i Nenad Đajić.

U prvom kvartalu 1987. godine, do Godišnjeg plenuma Znanstvenog savjeta za naftu, još se planira održati jedan okrugli stol na temu: Mogućnosti i perspektive razvoja prometa nafte, naftnih derivata i petrokemikalija.

Članovi sekcije u 1986. godini još su pripremali referate za međunarodne i domaće skupove, a svojim stručnim prilozima javljali su se u dnevnom i periodičnom tisku.

Usvojeni Plan rada na početku 1986. godine samo je djelomično realiziran zbog niza problema koji se javljaju u radu ove — po broju članova najmanje sekcije.

U Sekciji djeluje 31 redoviti član, 25 izvanrednih članova i 1 suradnik — ukupno 57 članova.

Uredički odbor

U 1986. godini Uredički odbor Znanstvenog savjeta za naftu sastao se jednom (4. veljače 1986) i razmatrao izdavanje edicije koja se odnosi na Simpozij o mjestu i ulozi nafte i plina u razvoju Jugoslavije u razdoblju 1986—1990. održan u Sarajevu 1985. godine. Uredički odbor Savjeta i Redakcijski odbor edicije uložili su dodatni napor da se rukopisi usklade s uputama za autore, pa je Zbornik radova spomenutog Simpozija tiskan, u suradnji s časopisom »Nafta«, kao knjiga 2 u seriji P, u običajenom formatu A4 na 104 stranice (uključujući predgovor i diskusiju za okruglim stolom).

Predviđena edicija u povodu Savjetovanja o plinofikaciji i budućoj opskrbi plinom u SR Hrvatskoj, održanog u Zagrebu 1985. godine, nije tiskana zbog slabog odziva autora.

ZNANSTVENI SAVJET ZA PROMET

Skupština Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj sjednici 3. travnja 1986. donijela je Odluku o osnivanju Znanstvenog savjeta za promet pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Znanstveni savjet za promet Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u okviru svoje djelatnosti obuhvaćao bi problematiku cestovnog, željezničkog, zračnog i PTT-prometa.

Inicijativna grupa predložila je Pravilnik o radu Znanstvenog savjeta za promet koji je prihvaćen na Predsjedništvu Akademije 16. prosinca 1986. godine.

Znanstveni savjet za promet u 1986. godini aktivno je sudjelovao u organiziranju Simpozija o ekološkoj problematici suvremenog prometa koji je održan od 18. do 20. studenoga u Zagrebu.

Na Simpoziju raspravljena je problematika utjecaja cestovnog, željezničkog i zračnog prometa na čovjekov okoliš.

U radu simpozija sudjelovalo je 58 referenata koji se bave tom problematikom, uz šire sudjelovanje 150 znanstvenika s niza fakulteta i instituta.

Znanstveni savjet za promet u ovom sastavu imat će 7 sekcija:

— Sekciju za promet u prostornom i urbanističkom planiranju,
— Sekciju za prometni traumatizam,
— Sekciju za cestovni promet,
— Sekciju za željeznički promet,
— Sekciju za PTT-promet,
— Sekciju za zračni promet, i
— Sekciju za prometnu ekologiju.

Na Savjetu će se raspravljati problematika koja se odnosi na područje cestovnog, željezničkog, zračnog i PTT-prometa s prometno-tehničkog, prometno-urbanističkog, medicinskog, pravnog, sigurnosnog i ekološkog aspekta. Pri tome će biti obuhvaćena istraživanja od fundamentalnih i primijenjenih do razvojnotehnoloških, uz neposredno prenošenje znanstvenih rješenja na odgovarajuće procese tehnologije i sigurnost u prometu. U sklopu svoje aktivnosti Savjet će poticati, unapređivati, koordinirati, pomagati i organizirati istraživanja u znanstvenim i stručnim organizacijama.

Konstituiranje Znanstvenog savjeta za promet izvršit će se početkom godine 1987.

Znanstveni savjet za promet, na osnovi planova rada svojih sekcija, utvrdit će svoj program rada za godinu 1987.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ZAŠTITU PRIRODE

Održani su sastanci na kojima je razmatrano sudjelovanje članova u radu Savjetovanja »Problemi zaštite endema u živom svijetu Jugoslavije«, koje je održano u Sarajevu u svibnju 1986.

Savjet je razmatrao niz problema u vezi sa zaštitom i korištenjem voda sliva rijeke Save. Zajedno s užom radnom grupom razmatrani su hidrološki aspekti ri-

jeke Save u razvojnim vodoprivrednim planovima, problemi industrije i zaštita voda sliva, kvalitete i mjera zaštite voda, poljoprivredne proizvodnje i potrebe uređenja zemljišta i zaštite voda, vodozaštitnog i šireg ekološkog značenja šumskih ekosustava, prostornog planiranja porječja Save i zaštite od zagađivanja i pravni aspekti korištenja i zaštite vode porječja Save.

Članovi Savjeta svojim su prilozima, plenarnim referatima, referatima i kao članovi organizacijskog odbora pridonijeli uspjehu mnogih skupova održanih u 1986. godini, kao što su npr. »Ekološki problemi suvremenog prometa« i »Energija i ekologija«. Neki su članovi kao delegati sudjelovali u radu društvenih organa formiranih na razini Republike i Federacije.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POMORSTVO

Dana 23. travnja 1986. godine održan je IV. redoviti plenum Savjeta na kojem su podneseni izvještaji o radu Znanstvenog savjeta za pomorstvo za razdoblje od III. do IV. redovitog plenuma, izvještaj Nadzornog odbora, prijedlog programa i plana rada do V. redovitog plenuma, čije je održavanje predviđeno u travnju 1987. godine i financijski plan za razdoblje do V. redovitog plenuma. Plenum je prije navedene izvještaje raspravio i prihvatio.

Tijekom rada Plenuma prof. dr. *Zlatko Winkler*, tajnik Savjeta, podnio je izlaganje o temi: »O nekim pitanjima uloge i mjesta znanstvenoistraživačke djelatnosti u ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja pomorstva do 2000. godine«.

Na IV. redovitom plenumu sudjelovao je velik broj redovitih i izvanrednih suradnika članova Savjeta, te pozvani gosti i članovi Akademije.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za pomorstvo čine: predsjednik akad. V. Brajković, potpredsjednik I. Vrandečić, dipl. inž. i admiral B. Pecotić, tajnik prof. dr. Z. Winkler, delegirani članovi od strane predsjedništva Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: prof. dr. V. Matković, prof. dr. D. Šepić i prof. dr. V. Ibler, pročelnici sekcija: dr. Drago Crnković, pročelnik I. sekcije za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva, prof. dr. Ivo Grabovac, pročelnik II. sekcije za društveno-znanstvene aspekte pomorstva, dr. Ivan Brnelić, pročelnik III. sekcije za luke, dr. Hrvoje Kačić, pročelnik IV. sekcije za brodarstvo, dr. Tonko Tabain, pročelnik V. sekcije za brodogradnju i Josip Tolja, dipl. inž., pročelnik VI. sekcije za morsku tehnologiju.

Na Plenumu je izvršen izbor članova Izvršnog odbora za idući četverogodišnji mandat. Izvršni odbor istog je sastava kao u proteklom razdoblju, osim što je Plenum prihvatio prijedlog IV. sekcije za brodarstvo da se za pročelnika ove Sekcije izabere dr. H. Kačić i V. sekcije za brodogradnju da se za pročelnika izabere dr. T. Tabain. Na Plenumu je izražena zahvalnost dosadašnjim pročelnicima prof. dr. J. Lovriću i prof. dr Ž. Sladoljevu na njihovoj suradnji, a novoizabranim pročelnicima izražene su želje za uspješan rad.

U godini 1986. održane su 4 sjednice Izvršnog odbora: 25. II, 10. VI, 21. X. i 18. XII. Izvršni odbor raspravljao je i odobrio plan i program rada Savjeta odnosno pojedinih sekcija za razdoblje od IV. do V. redovitog plenuma. Radi proširenja djelatnosti i uključivanja većeg broja stručnjaka i znanstvenih radnika u znanstvena istraživanja u pomorstvu, potvrdio je, po ustaljenoj praksi, na sjednici u

prosincu 1986. godine prijedloge Uprava sekcija za izbor novih članova Savjeta u statusu redovitih ili izvanrednih suradnika.

O pripremama za organiziranje istraživanja o pitanjima znanosti i znanstveno-istraživačke djelatnosti u pomorstvu Izvršni odbor raspravljao je na svakoj sjednici.

U ovim raspravama Izvršni odbor i dalje je potvrdio prije donesenu ocjenu da je tema vrlo aktualna kako bi se svestrano i na znanstvenim osnovama provjerili već utvrđeni ciljevi razvitka pomorstva, odnosno pomorskoj privredi ponudila rješenja za ostvarivanje tih ciljeva na prijelazu u 21. stoljeće.

Izvršni je odbor potvrdio svoju već prije donesenu odluku da se radi o istraživanjima koja su jugoslavenskog značenja, te da je potrebno uspostaviti kontakte s akademijama SR Slovenije i SR Crne Gore i s odgovarajućim ustanovama u spomenutim republikama koje se bave istraživačkom djelatnošću u pomorstvu.

I. sekcija za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju 24 redovita i 3 izvanredna suradnika, ukupno 27 članova. Pročelnik Sekcije: prof. dr. *Drago Crnković.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u pripremama za izradu programa istraživanja u pomorstvu i izabrali članove radne grupe koja će izvršiti istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

II. sekcija za društveno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju 32 redovita i 5 izvanrednih suradnika, ukupno 37 članova. Pročelnik Sekcije: prof. dr. *Ivo Grabovac.*

U okviru II. sekcije formiran je Odbor za jadranski turizam koji je pripremio savjetovanje o temi: »Jadranski turizam u vremenu i prostoru«. Savjetovanje je održano 23. i 24. travnja 1986. u palači Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u sklopu IV. redovitog plenuma, a otvorio ga je akad. V. Brajković, predsjednik Znanstvenog savjeta za pomorstvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Na Savjetovanju je održano 14 referata, među kojima su neki pobudili veliko zanimanje sudionika.

Predviđeno je da se referati i autorizirani tekstovi rasprava objave u odgovarajućoj publikaciji.

Članovi Sekcije sudjelovali su u pripremama za izradu programa istraživanja u pomorstvu i izabrali članove radne grupe koja će obavljati istraživanja iz područja djelatnosti Sekcije.

III. sekcija za luke

U Sekciji djeluju 11 redovitih i 16 izvanrednih suradnika, ukupno 27 članova. Pročelnik: dr. *Ivan Brnelić.*

Članovi Sekcije bili su angažirani na pripremama oko organiziranja rasprave u obliku okruglog stola o aktualnoj problematici prometa i uključivanja jadranskih luka u tu problematiku. Posebna je namjena te rasprave u davanju ocjene o dosad održanim savjetovanjima o problemima prometnog povezivanja Jadrana sa svjetskim transportnim tokovima.

U raspravama o okruglom stolu na sjednicama Izvršnog odbora sugerirano je Sekciji da se okrugli stol održi u sklopu V. redovitog plenuma u travnju 1987. godine.

Članovi Sekcije bili su angažirani u pripremama za izradu programa istraživanja u pomorstvu i izabrali članove radne grupe koja će izvršiti istraživanja iz područja djelatnosti Sekcije.

U aktivnost Sekcije treba uključiti izdavanje i svečano predočavanje Zbornika radova savjetovanja »Potrebe i interes Slavonije i Baranje za bolje prometno povezivanje Podunavlja s Jadranom«, koje je održano u Osijeku 4. travnja 1986. godine. Također je objelodanjen i predstavljen Zbornik radova savjetovanja »Prometno povezivanje Jadrana s posebnim osvrtom na Zadar i sjevernu Dalmaciju«. Svečanost je održana 16. rujna 1986. na Zagrebačkom velesajmu u okviru programa »Dana Dalmacije«.

IV. sekcija za brodarstvo

U Sekciji djeluju 13 redovitih i 10 izvanrednih suradnika, ukupno 23 člana. Pročelnik Sekcije: dr. *Hrvoje Kačić.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u pripremama za izradu programa istraživanja u pomorstvu i izabrali članove radne grupe koja će izvršiti istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

V. sekcija za brodogradnju

U Sekciji djeluju 31 redoviti i 5 izvanrednih suradnika, ukupno 36 članova. Pročelnik Sekcije do IV. redovnog plenuma: prof. dr. *Želimir Sladoljev.* Izabrani pročelnik na IV. redovnom plenumu prof. dr *Tonko Tabain* preuzeo je dužnost pročelnika u rujnu 1986. godine.

Sekcija je imala 4 radna sastanka na kojima su održana predavanja o aktualnim problemima naše i inozemne brodogradnje. Tako su referenti Senjanović, Vukman i Ljubetić referirali o porinuću zaokretnim saonikom, Škarpa, Faps i Ljubetić o spuštanju krmenog dijela broda u RO Brodogradilište »3. maj«, Siminiati i Kozjak o ekspanziji međunarodne aktivnosti kao plodu istraživanja i razvoja i Rapo o problematici gradnje brodova ojačanih za plovidbu u ledu.

VI. sekcija za morsku tehnologiju

U Sekciji djeluju 30 redovitih i 9 izvanrednih suradnika, ukupno 39 članova. Pročelnik Sekcije: dipl. inž. *Josip Tolja.*

U Sekciji su obavljane pripreme za organiziranje dva savjetovanja u 1987. godini, i to jedno o temi: »Visokoškolsko obrazovanje kadrova u području inženjerstva morske tehnologije« i drugo »O problemima čvrstoće objekata morske tehnologije«. U toku priprema za oba savjetovanja formirani su programski odbori, organizacijski odbori i uredrički odbori savjetovanja.

Za Savjetovanje o problemima čvrstoće objekata morske tehnologije pozvani su istaknuti eksperti sa City University of London koji su se odazvali s najavom dva do tri referata.

Članovi Sekcije sudjelovali su u pripremama za izradu programa istraživanja u pomorstvu i izabrali članove radne grupe koja će izvršiti istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

Od redovitih publikacija Savjeta objavljen je Zbornik radova savjetovanja »Prometno povezivanje Jadrana s posebnim osvrtom na Zadar i sjevernu Dalmaciju«, koje je održano u Zadru 29. i 30. listopada 1985. godine. Savjetovanje je pripremila i organizirala III. sekcija za luke.

CENTAR ZA TEORIJSKU FIZIKU

Znanstvenoistraživački rad

U teoretskoj nuklearnoj fizici istraživana je nuklearna struktura i reakcije u okviru bozonsko-fermionskog pristupa, dinamičkih simetrija i supersimetrija i započeto je istraživanje kvantnog kaosa.

Nova dinamička supersimetrija U(6/4) ⊃ Spin(6) izvedena je na osnovi mikroskopske formulacije Hamiltonijana. Izvedene su bozonsko-fermionske simetrije za hiperjezgre s neparnim protonom, neutronom i hiperonom u konfiguracijama $j = \frac{1}{2}$. Izvršeni su kompjutorski proračuni nuklearne strukture jezgara ^{135,137}Pr, ^{135,137}Ba, ^{143,145}Nd, ^{139}La, ^{105}Pd, ^{103}Ru, ^{71}Ge i ^{114}In, i u suradnji s eksperimentalnim fizičarima iz niza zemalja provedena zajednička teorijska i eksperimentalna istraživanja. Izveden je prvi realistički proračun (^{198}Au) kao test novog teorijskog modela IBFFM OTQM, koji je uveden i razvijen u Zagrebu. Kanonski generatori supergrupe SU(6/M) transformirani su na oblik IBFM pridružen gradiranoj Schwingerovoj realizaciji. Uvedena je metoda za utvrđivanje stupnja kvantnog kaosa u bozonsko-fermionskim sustavima.

U teoretskoj fizici elementarnih čestica istraživane su supersimetrične teorije i fenomenološki modeli. Poboljšano je razumijevanje lomljenja simetrije u slučaju supersimetrije. Sužena je klasa modela koji se mogu fenomenološki primijeniti. Pokazano je kako u konstituentnim modelima unifikacija jakih i elektroslabih sila utječe na izbor naboja konstituenata. U jednom konstituentnom modelu proračunat je radius W-bozona, ukoliko je to kompositna čestica. Proračunate su relativne vjerojatnosti za razne tipove raspada b-mezona. Razrađen je kvarkovski model u kojemu se javlja solitonska mezonska (u transformacijskom smislu kao π, K i η mezon) faza. Model je primijenjen na proučavanje hiperonskih neleptonskih raspada. U istom su modelu proračunati i barionski formfaktori, osobito aksialno vektorska konstanta vezanja g_A.

U teorijskoj fizici čvrstog stanja provedena su ova istraživanja:

Istražen je efekt jake kulonske interakcije na Peierlsov procijep u niskotemperaturnoj fazi lančastih vodiča. Pokazano je da je Peierlsov procijep određen kratkodosežnim dijelom kulonske interakcije, unatoč odsutnosti metalnog zasjenjenja na niskim temperaturama. U istoj granici ispitan je amplitonski i fazonski spektar te nađena odgovarajuća dielektrična konstanta koja uključuje Fröhrlichovu supravodljivost. Razvijen je model za pojavu dvije bilinearno vezane Peierlsove nesta-

bilnosti s bliskim valnim vektorima. U granici slabog vezanja ovaj model vodi na efektivni sine-Gordonov problem s temperaturno promjenljivim nelinearnim potencijalom, koji može dovesti do odgovarajućeg faznog prijelaza.

Posjeti stranih znanstvenika Centru

Prof. dr. *R. A. Meyer*, Lawrence Livermore National Laboratory, University of California, SAD; dr. *G. Kyrchev*, Institute of Nuclear Research and Nuclear Energy, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bugarska; prof. dr. *T. Fényes*, Institute of Nuclear Research, Hungarian Academy of Sciences, Debrecen, Madžarska; prof. dr. *O. Schult*, Institut für Kernphysik, KFA Jülich, SR Njemačka; dr. *H. Seyfarth*, Institut für Kernphysik, KFA Jülich, SR Njemačka; dr. *E. Dragulescu*, Central Institute of Physics, Bucharest, Rumunjska.

BULLETIN SCIENTIFIQUE — CENTRALNA REDAKCIJA

U 1986. godini nastavljeno je redovito izlaženje časopisa jer su tiskani ovi svesci »Bulletina scientifique«:

Sekcija A: Vol. 30, sv. 7—12 (1985) + Index za 1985.
Vol. 31, sv. 1— 6 (1986)

Sekcija B: Vol. 21, sv. 7—12 (1985) + Index za 1985.
Vol. 22, sv. 1— 6 (1986)

Iz prethodnog se pregleda vidi da je u potpunosti izvršen predviđeni plan rada od 4 volumena godišnje posebno za svaku sekciju, odnosno 12 svezaka za svaku ediciju. Ovakva je ažurnost plod kontinuiranog rada u republičkim i pokrajinskim redakcijama akademija i dobre suradnje s Centralnom redakcijom. U nastojanju da se u »Bulletin scientifique« prikazuju samo znanstveni članci i monografije, što je prvi kriterij u uređivačkoj politici Centralne redakcije, ima još pokatkad problema, ali se svako pitanje rješava dogovorno.

U objavljena 24 sveska »Bulletin scientifique« nalazi se 2801 sažetak iz publikacija svih republika i pokrajina i 2 indeksa gdje su podaci razvrstani po autorima i po UDK. To je povećanje od 118 sažetaka u odnosu na prošlu godinu. Time se želi bar donekle ublažiti raskorak između dobivene i tiskane količine sažetaka s obzirom na činjenicu da »BS« već treću godinu izdaje 4 volumena godišnje, a ne 6 volumena. Smanjenje od 2 volumena godišnje posljedica je velikoga povećanja tiskarskih troškova jer dobivena financijska sredstva nisu dovoljna da se održi dosadašnji ritam izlaženja od 6 volumena godišnje.

Rad na podizanju kvalitete našega časopisa doveo je »BS« na razinu onih koji služe kao diseminatori informacija za svjetske sekundarne službe. Tako su npr., koliko nam je dosada poznato, sekundarni časopisi »Art and Archaeology Technical Abstracts«, a od ove godine i »Mineralogical Abstracts« iz Londona počeli izravno preuzimati sažetke objavljene u »Bulletin scientifique«, nastavlja se suradnja i s »R. R. Bowker Company«, koja u New Yorku izdaje »Ulrich's International Periodicals Directory«. Valja se nadati da će takvih primjera biti sve više.

U toku je redovita godišnja revizija i ažuriranje adresara. Zbog boljeg pregleda cijeli je adresar upisan u kompjutor. Osobita se pažnja poklanja inozemnim korisnicima, jer veliko povišenje poštarine za inozemstvo znatno opterećuje financiranje »BS«.

»BS« zajednički financiraju sve jugoslavenske akademije i Savez zajednica za nauku Jugoslavije prema samoupravnom sporazumu. Financiranje ne bi trebalo smetati kontinuiranom radu ako se sudionici drže dogovorenih obveza. Sve jugoslavenske akademije ispunjavaju redovito svoje financijske obveze. Savez zajednica za nauku Jugoslavije uplatio je u 1986. godini 3.266.824,00 dinara i 624.734,00 kao razliku za 1985. godinu, što je ukupno 3.891.558,00 dinara. Kako su tiskarski troškovi do 4. XII. 1986. bez uračunatih zadnjih dvaju svezaka bili 4.204.750,00, to su uplaćena financijska sredstva od Saveza zajednica za nauku Jugoslavije bila premalena. Od Saveza je bilo zatraženo 4.950.000,00, što nije doznačeno, pa se niti tiskarski troškovi ne mogu u potpunosti pokriti financijskim sredstvima koje doznačuje Savez.

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE AKADEMIJE

GLIPTOTEKA U ZAGREBU

Organizacija

Gliptoteka udružuje rad u Radnoj zajednici Muzejsko-galerijskih jedinica Akademije. Za javnost su bile otvorene (svakog dana od 10 do 13 sati, osim subote) ove zbirke: antikna umjetnost, galerija kopija fresaka, zbirka stećaka, zbirka moderne skulpture (19. i 20. stoljeće), te samo dio srednjovjekovne i renesansne umjetnosti (velik dio prostora te zbirke zaprema skladište Znanstvene knjižare »Mladost«).

Znanstvene i stručne zadatke izvršavali su: dva muzejska savjetnika od kojih je jedan v. d. upravitelj *Ljerka Gašparović*, jedan viši kustos, dva restauratora preparatora, jedan viši muzejski tehničar, jedan stolar, dva pomoćna radnika, jedan pomoćni službenik i jedna spremačica.

Stručna i znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživački i stručni rad bio je usmjeren na redovitu muzejsku djelatnost na preliminarne zahvate u povodu predstojeće proslave 50. obljetnice Gliptoteke (1937—1987).

Stalna postava proširena je za 100 m² s dvije nove zbirke:

1. *Zbirka zavjetnih pločica iz Perasta.* Izložene su 164 pločice, koje se prvi put u obliku zbirke prezentiraju javnosti. Postava zbirke popraćena je opširnim legendama i katalogom (M i r j a n a S a k a č).

2. *Zbirka grbova.* Izvršen je izbor i nova postava grbova s izložbe »Grbovi naše obale» u novouređenim prostorima (izložena su 63 grba) (M. Sakač).

3. *Zbirka medalja i plaketa.* Izvršen je izbor i obrada materijala, podaci za katalog pripremljeni. Zbirka će se otvoriti u novouređenim prostorima veličine oca 220 m². Čekaju se sredstva za tiskanje kataloga i legendi, nakon toga će se zbirke otvoriti za javnost (V e s n a M a ž u r a n - S u b o t i ć).

4. *Izložba kipara Jurja Škarpe* organizirana je u zajednici sa Strossmayerovom galerijom starih majstora (dr. V. Z l a m a l i k, prikaz »Život i djelo umjetnika« i

Božena Kličinović, predgovor i katalog djela). Sva djela su uređena i restaurirana u restauratorskoj radionici Gliptoteke (29. XII. 1986 — 28. II. 1987).

5. Kiparu i slikaru Ivanu Vukušiću priređena je retrospektivna izložba u prostorijama Gliptoteke od 18. XII. 1986. do 28. II. 1987. Autor predgovora kataloga B. Kličinović.

6 U toku je finalizacija nove postave zbirke 19. i 20. stoljeća. Izbor i postava izložaka izvršeni su, a postamenti djelomično uređeni. U toku su radovi na sanaciji i uređenju prostora (B. Kličinović i Lida Roje-Depolo).

7. Intenziviran je rad na monografskoj izložbi Vanje Radauša. Gliptoteka čuva 270 djela, od toga tri njegova najpoznatija ciklusa »Panopticum Croaticum«, »Krvavi fašnjik«, »Čovjek i krš«. Ovom izložbenom manifestacijom obilježila bi se pedeseta obljetnica izložbene i sabirače djelatnosti Gliptoteke, te 80. obljetnica umjetnikova rođenja (Roje-Depolo).

8. Sustavno je obrađivana skulptura I. hrvatskog salona, članova Društva hrvatskih umjetnika i Umjetničkog udruženja »Medulić«. Dovršen katalog djela, sistematizirane kataloške jedinice, nadopunjene novim podacima i sređenim bibliografskim jedinicama o djelima kipara R. Frangeša, R. Valdeca i I. Meštrovića (250 kartica) i 140 kartica bibliografskih podataka B. Deškovića i T. Rosandića. Sažetak o djelima spomenutih kipara 179 kartica (mr. Ana Adamec)

9. U suradnji s Galerijom grada Zagreba održana je monografska izložba slika i skulptura Damira Sokića u vremenu od 12. do 30. VI. o. g.

Muzejska djelatnost

U toku 1986. godine radilo se na uređenju otvorenih zbirki Gliptoteke. U svrhu lakšeg praćenja izložbenog materijala radi se na vodiču kroz Gliptoteku.

Iz fundusa Gliptoteke posuđivale su se skulpture za izložbe priređivane u drugim muzejsko-galerijskim ustanovama. Tako je za izložbu »Pisana riječ u Hrvatskoj«, održanoj u Osijeku i Puli, posuđeno 10 izložaka; za izložbu »Slikari i kipari akademici«, koja je održana u Strossmayerovoj galeriji, posuđeno 16 izložaka, za izložbu Branka Ružića u Varaždinu posuđeno 5 izložaka itd. Sva djela su prije posudbe uređena i po potrebi restaurirana u restauratorskoj radionici Gliptoteke. U radionici su također izrađivani i radovi F. Kršinića, A. Augustinčića (negativ, pozitiv), J. Škarpe, te svi tekući poslovi vezani za održavanje zbirke (Boris Sakač i Mladen Iveković).

Iz dotrajalog drvenog spremišta pohrane vraćene su neke umjetnine vlasnicima. Tako Galeriji Antuna Augustinčića predano je 11 gipsanih odljeva, obitelji F. Kršinića 13, B. Ružiću 1 djelo. Ostali sačuvani gipsani odljevi ili njihovi pojedini fragmenti privremeno su smješteni u druga spremišta unutar Gliptoteke.

B. Ružić iz pohrane Gliptoteke predao je u vlasništvo Gliptoteci 14 skulptura. Za zaštitu djela Ivana Meštrovića (izložba Berlin, Zürich i Beč) omogućeno je sredstvima Republičkog SIZ-a kulture lijevanje u broncu skulpture »Timor Dei«, 1904, v. 2 m i »Strast«, 1904, v. 0,46 cm i dezinsekcija i restauracija drvenog reljefa »Krist i Marija Magdalena«.

U sklopu pedagoškog rada osim stalno organiziranih stručnih vodstava za grupe učenika primljeno je na praktični rad 40 učenika Centra za kulturu i umjetnost. Također su u restauratorskoj radionici Gliptoteke bili upućivani u rad učenici Škole za primijenjenu umjetnost, 14 učenika.

Gliptoteka je uključena u redoviti školski program »Najvrednija djela s područja Hrvatske«.

Uređena su spremišta zbirke u novoj postavi numizmatike. Atribuirano i inventirano oko 400 novih medalja i plaketa.

Fundus Gliptoteke obogaćen je donacijama medalja i plaketa akademskih kipara: Ž. Janeša, A. Babića, B. Crlenjaka, D. Matušića, M. Kostić-Lukač i R. Petrića, i to u konačnim materijalima: u srebru i bronci.

Ostali radovi

Sredstvima odobrenim za investicijsko ulaganje i održavanje Gliptoteke obojeni su prozori i vrata upravnog dijela zgrade i numizmatike, i to: 40 dvostrukih prozora, 18 vrata, srušeno je drveno spremište, uređuje se park skulptura na otvorenom, izgrađen je stan domara i izvršena sanacija dvorišnih zgrada.

Na studijskom putovanju u Amsterdamu bila je mr. A. Adamec.

Gliptoteka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (kao i proteklih godina) i ove godine je vrlo uspješno surađivala s RTV-Zagreb, »Jadran-filmom«, Zagreb, a ostvarena je vrlo uspješna suradnja s Numizmatičkim društvom Hrvatske.

Gliptoteku je posjetilo u toku 1986. godine 8.560 posjetilaca.

KABINET GRAFIKE U ZAGREBU

Organizacija jedinice

U sastavu Kabineta grafike djeluju tri stručnjaka: upravitelj — muzejski savjetnik, dva kustosa, zatim muzejski tehničar, tehnički pomoćnik i čistačica.

Znanstvenoistraživačka djelatnost i stručni rad

Ostvareni su ovi zadaci:

— Objavljen znanstveni katalog grafičkih listova (II. dio) Bogišićeve zbirke u Cavtatu (obitelj Sadeler);

— pripremljen za tisak znanstveni katalog L. Cranacha ml. i G. Lembergera iz Bogišićeve zbirke u Cavtatu;

— započet rad na listovima J. Callota i njegovih učenika i nasljedovatelja iz Valvasorove zbirke Nadbiskupije zagrebačke i iz fundusa Kabineta grafike;

— za ustanove i za pojedince davane su, na njihov zahtjev, usmene ekspertize i stručna mišljenja o staroj i suvremenoj grafici i crtežima, o grafičkim tehnikama, o inventarizaciji listova i mapa i dr. (Renata Gotthardi-Škiljan);

— djelomično završena obrada listova tzv. Osječke škole 19. st;

— nastavljen rad na obradi poslijeratnog plakata iz fundusa Kabineta;

— položen stručni ispit i predan pismeni rad: Problematika idejno-obrazovne (didaktičke) prezentacije plakata (Predrag Haramija);

— inventirano je na abecedne kartice 160 plakata;

— napisani su stručni zapisnici o stanju umjetnina u vezi s posudbom ili s preuzimanjem radova za izložbe — ukupno 480 listova (M. Kršinić);

— inventirano je 47 listova i napisane korespondentne kartice, i to: 5 otkupnih nagrada Kabineta grafike, 14 otkupa RSIZ-a kulture SR Hrvatske, i 28 poklona (mapa I. Lackovića Croate od RSIZ-a kulture SR Hrvatske);

— snimano je i izrađena su povećanja (Fotoslužba Akademije) iz fundusa 258 radova, iz Valvasorove zbirke 400, iz Bogišićeve zbirke 25 listova;

— na zahtjev pojedinaca pripremljen je i dan na uvid materijal fundusa Kabineta (grafike, crteži, plakati);

— kaširani su svi listovi fundusa za izložbe i posudbe, ukupno 195 listova (Gabrijel Leškovć);

— stručnjaci Kabineta sudjelovali su pri snimanju izložaba i pojedinih listova fundusa od Televizije Zagreb;

— ispisane su znanstvene kartice tzv. cahieri iz Valvasorove zbirke (cca 180 listova) (Tanja Trupković);

— nastavljena revizija fundusa Kabineta grafike i revizija priručne biblioteke;

— započeto sređivanje fototeke Kabineta.

Upravitelj Kabineta grafike boravio je 14 dana u Beču (Grafička zbirka Albertina) radi studija i komparativnog materijala.

U tijeku 1986. stručnjaci Kabineta grafike razgledali su X. međunarodnu izložbu originalnog crteža na Rijeci.

Izložbena i izdavačka djelatnost

U okviru izložbene i izdavačke djelatnosti Kabineta grafike održane su ove izložbe s pripadnim katalozima:

1. *IV. zagrebačka izložba jugoslavenske grafike,* 14. V — 15. VI. Tradicionalna bijenalna smotra upriličena u čast obljetnice oslobođenja Zagreba. Izlagalo je 86 autora (190 radova); podijeljena jedna premija Akademije, jedna nagrada (Fonda M. Pijade, Beograd), devet otkupnih nagrada, dvije nagrade kolonija (lik. kolonija Sisak i ULU BiH-a, Sarajevo, kolonija Počitelj) i posebno priznanje Odbora za nagrade. Katalog s predgovorom, biografskim podacima i kataloškom obradom listova izradila je i izložbu postavila R. Gotthardi-Škiljan.

2. *Vladimir Becić — Oskar Herman, crteži i grafike* u povodu 100. obljetnice rođenja, 12. XI — 14. XII. Izložba obuhvaća cjelokupnu građu obaju umjetnika što je čuva fundus Kabineta grafike, zatim 6 radova u vlasništvu prof. Branka Becića i 9 radova u vlasništvu Mire Herman, ukupno je izloženo 112 radova obaju umjetnika. Katalog (s predgovorom akad. A. Mohorovičića) s uvodom, kataloškom obradom i biografskim podacima napisala je i izložbu postavila R. Gotthardi-Škiljan.

Kolektiv Kabineta grafike sudjelovao je u svim organizacijsko-tehničkim poslovima obje izložbe.

Organizacijsko-tehničke poslove ustanove obavljala je T. Trupković, muzejski tehničar, pod nadzorom upravitelja. Sve poslove vezane uz investicijske radove, od pripremanja, spremanja i vraćanja umjetnina, kaširanja, smještaja u depo, u mape, popis umjetničkih predmeta za SDK, nadalje dopremu, njihovo pakiranje i vraćanje umjetnina s izložaba obavljao je tehnički pomoćnik G. Leškovć.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Strossmayerova galerija udružuje rad u Radnoj zajednici Muzejsko-galerijskih jedinica. Znanstvene i stručne zadatke izvršavali su: jedan muzejski savjetnik (upravitelj Galerije), dva kustosa, jedan knjižničar, jedan muzejski tehničar i jedan pomoćni službenik. Čuvarsku službu u stalnoj postavi galerije obavljala su tri studenta povijesti umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost i stručni rad

Za planiranu izložbu »Arhitekti članovi Razreda za likovne umjetnosti«, koja bi obuhvatila 27 autora, uglavnom su dovršeni pripremni radovi: napisano 27 biografija, izvršen preliminarni izbor izložaka, djelomično obavljeno snimanje arhitektonskih ostvarenja, planova i nacrta i proučavana građa i arhivalije za uvodni tekst. Radom rukovodi Organizacijski odbor članova VII. razreda Akademije i stručno osoblje galerije.

Za izložbu »Nizozemski majstori u Strossmayerovoj galeriji« i monografski katalog autor Đ u r o V a n đ u r a pribrao dokumentaciju, sredio bibliografiju, fotografirao umjetnine, proučio komparativnu građu i pristupio interpretaciji djela. Rezultate istraživačkog rada objavio u 13 članaka u periodičnim publikacijama.

Kustos M i r o s l a v G a š p a r o v i ć izvršio je studijski pregled djela starih majstora u Gradskom muzeju u Rovinju, koncipirao njihovu postavu i utvrdio prioritetnu listu njihova restauriranja.

Sustavnim praćenjem znanstvene periodike i novih monografskih djela prikupljani podaci o komparativnoj građi za studij atributivne problematike djela iz fundusa Strossmayerove galerije i Zbirke »Ante Topić Mimara«. Dr. V. Z l a m a l i k izradio je prijedlog postave Zbirke A. T. M. na Rooseveltovu trgu (djelomično publiciran u »Vijestima muzealaca«) s radnom grupom za adaptaciju, uređenje i postavu toga muzeja. Radi studija organizacije i rada posjetio 15 najreprezentativnijih muzejsko-galerijskih ustanova u SR Njemačkoj (München, Köln, Stuttgart, Nürnberg i Frankfurt).

Ž. V u j i ć, knjižničar, katalogizirala inventar privremeno preuzete biblioteke dr. Đure Kokše i započela reviziju biblioteke Strossmayerove galerije. Kustosi izvršili reviziju umjetničkog inventara Galerije.

Kolokvij o muzejsko-galerijskoj djelatnosti i praktični rad sa 16 učenika škola usmjerenog obrazovanja vodili M. Gašparović, D. Grubić, i Đ. Vanđura. Galerija je bila otvorena za javnost svaki dan osim ponedjeljka do 15. VI. 1986. (kad su počeli radovi na statičkoj sanaciji palače Akademije i ličilački radovi u interijerima zdanja). Registrirano je 7.258 posjetilaca; grupne posjete vodili kustosi, a goste Uprave Akademije upravitelj Galerije. Ukupno 76 vodstava. Inventar knjižnice povećan je za 232 knjige (kupnja, zamjena i poklon). Knjigama i periodikama koristilo se 98 čitača. Stručnjaci Galerije davali su usmene i pismene ekspertize za umjetnine iz privatnog posjeda, evidentirajući značajnija ostvarenja.

Restaurirane slike: Francesco Solimena, »Bogorodica na prijestolju sa svecima« (Restauratorski zavod SR Hrvatske); Andrija Medulić, »Alegorija istine«, »Alegorija

mudrosti«, »Alegorija matematike«, »Alegorija pedagogije«, »Alegorija muzike,« »Mars i Venera« i »Diana«. Autor restauratorskog zahvata prof. Alma Orlić. Slikama ukrašene zidne plohe atrija u II. katu Akademijine palače.

U sustav regulacije i kontrole mikroklimatskih uvjeta u izložbenim dvoranama i spremištima umjetnina uključeno pet »Termo-hidrografa«. Izgrađen sanitarni čvor u II. katu za potrebe Strossmayerove galerije.

Na studijskim putovanjima bili kustosi Đ. Vanđura (Austrija, SR Njemačka i DDR) i M. Gašparović (od 1. XI. 1986. g. korisnik stipendije Ministarstva kulture Italije u Veneciji).

Izložbe i izdavačka djelatnost

1. »Dragan Plamenac — izložba darovanih umjetnina« u IX. dvorani Strossmayerove galerije (12. II. do 12. III). Autor kataloga s predgovorom V. Zlamalik.

2. »Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU«, reprezentativna izložba u okviru programa proslave 120. obljetnice osnutka i djelovanja Akademije. 42 slikara i 12 kipara predstavljeni su s po tri umjetnine (od 4. III. do 12. IV). Katalog sadržava: predgovor (V. Zlamalik). biografije umjetnina (M. Gašparović i D. Grubić) i c/b reprodukcije svih izložaka.

3. »Slikari i vajari članovi Razreda za likovne umjetnosti JAZU«, izložba u Galeriji Srpske akademije nauka i umetnosti u Beogradu (od 16. IV. do 12. V; 42 slikara i 12 kipara predstavljeni s po dvije umjetnine). Tiskan katalog u formi »Izložbenih novina Galerije SANU« s predgovorom V. Zlamalika i po jednom c/b reprodukcijom djela svakog izlagača.

4. »Maler und Bildhauer Mitglieder der Sektion Bildende Kunst der Jugoslawischen Akademie der Wissenschaften und Künste«, Zagreb, izložba u Galerie Marstall der Akademie der Künste u Berlinu, DDR (od 22. V. do 22. VI. 1986; izlagana po tri djela živućih članova VII. razreda, 16 slikara i 4 kipara). Korišten katalog zagrebačke izložbe s »Umetkom« na njemačkom jeziku, koji sadržava: »Uvodne riječi« dr. Manfreda Werkwertha, predsjednika Akademije umjetnosti u Berlinu i dr. Jakova Sirotkovića, predsjednika Jugoslavenske akademije, te predgovor »Den Akademiemitgliedern gewidmet« s katalogom djela, autora V. Zlamalika.

5. U Galeriji Makedonske akademije na naukite i umetnostite u Skopju (od 5. do 20. XI. 1986).

6. Izložbene prostorije Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu (od 15. XII. do 30. XII) organizirane reprize zagrebačke izložbe s reduciranim brojem izložaka (42 slikara i 12 kipara predstavljeni su s po jednim djelom). Korišten katalog zagrebačke izložbe uz dodatak popisa autora i izloženih umjetnina.

7. Izložba »Kipar Juraj Škarpa« organizirana je u zajednici s kolektivom Gliptoteke (od 27. XII. 1986. do 27. II. 1987). Autori: B. Kličinović (predgovor i katalog djela) i V. Zlamalik (prikaz »Život i djelo Jurja Škarpe«).

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI AKADEMIJE

ARHIV U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Tijekom godine 1986. Arhiv je radio u sastavu:

1. Osnovna zbirka,
2. Orijentalna zbirka,
3. Laboratorij za restauriranje rukopisa i knjiga,
4. Fotoslužba,
5. Knjigovežnica.

1. Osnovna zbirka

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Nastavljen je rad na pripremanju za tisak regesta iz arhiva Jugoslavenskog odbora. Regesta su složena kronološki do 1922. g. Djelomično je sređena građa o političkom radu kipara Ivana Meštrovića (1920—1938), kao i registratura Akademije (Z. P a s s e k).

Mr. T. M r š i ć nastavila je rad na opisu latiničkih kodeksa te na izradi registra regesta latiničkih isprava, a radila je i na pripremanju izložbe »Kaikaviana u Arhivu JAZU«.

U toku je rad na izradi inventara rukopisne ostavštine J. Barlèa. Redovito je obavljano inventariziranje novih knjiga za priručnu biblioteku Arhiva i kompletiranje abecednog kataloga kodeksa i ostavština. Pripremao se i posuđivao arhivski materijal za ove izložbe: »Sto remek-djela pismenosti u Hrvatskoj«, Muzejski prostor Zagreb, Osijek, Pula, Dubrovnik; »Stari drvorezi iz Srbije i Makedonije«, Muzej primenjene umetnosti Beograd; te »Ilirski pokret i Karlovac«, Gradski muzej Karlovac.

Odabirao se i priređivao materijal za mikrofilmiranje i fotokopiranje, provodila se redovita revizija kodeksa uz utvrđivanje prioriteta restauracije i uveza. Pružana je stručna pomoć domaćim i stranim znanstvenim radnicima i ustanovama, te grupama studenata povijesti i učenicima na praksi. (M. J a š o).

Izvršena je revizija Šišićeve ostavštine uz obavljanje neophodnih tehničkih poslova i sređivanje inventara arhivalija na obradi u Zavodu za književnost i teatrologiju (I. Damić).

U čitaonici Arhiva, uz nadzor i stručnu pomoć, koristeći se građom i evidencijom radilo je 150 čitača, a izdano je 650 arhivalija.

2. Orijentalna zbirka

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Pripremljen je za tisak rad »Djela Ali-dede Mostarca u Orijentalnoj zbirci«, a u toku je rad »Djela Hasana Kaimija u rukopisima Orijentalne zbirke«.

Stručni rad

Realizirana je izložba »Arabički rukopisi Orijentalne zbirke Arhiva Jugoslavenske akademije«, a katalog izložbe je publiciran.

Radilo se na izradi prvog sveska kataloga »Djela na arapskom jeziku u rukopisima Orijentalne zbirke«.

Pružana je stručna i znanstvena pomoć pojedincima i ustanovama (dr. M. Ždralović).

3. Laboratorij za restauriranje rukopisa i knjiga Arhiva Akademije

Prema planu rada za 1986. god. izvršeni su radovi na restauriranju i konzerviranju građe za Arhiv Akademije, Knjižnicu Akademije i za Muzejske zbirke »Baltazar Bogišić« u Cavtatu temeljem ugovora s RSIZ-om kulture.

Osim planiranih poslova restaurirana je odobrenjem Uprave Akademije katastarska karta Skradina za Muzej grada Šibenika.

Metodom klasičnog restauriranja obrađeni su pojedinačni dokumenti, rukopisi, inkunabule i rijetke knjige raznog stupnja oštećenosti i različitog formata. Ukupni broj obrađenih listova iznosi 6.440.

Obavljanje praktičnih radova na restauriranju i konzerviranju prokušanim metodama praćeno je kemijskim tretiranjem materijala te ispitivanjima radi boljeg rješavanja pojedinih složenih zahvata za spašavanje građe u raspadnutom stanju.

Za pojedine jedinice Akademije izvršeno je slijedeće:

Za Arhiv Akademije restaurirano je: 1. 12 rukopisa; 2. 2 diplome na pergameni; 3. ćirilski fragmenti (drvorez); ukupno 688 listova.

Za Knjižnicu Akademije restaurirano je 11 rijetkih knjiga. Ukupno 2.574 listova.

Za Zbirku »Baltazar Bogišić« restaurirana su 22 rukopisa. Ukupno 3.177 listova.

Za Muzej grada Šibenika restaurirana je katastarska karta Skradina (dipl. inž. Vera Hršak-Flajšman i Sanja Gonzi).

4. Fotoslužba

U Fotoslužbi Akademije obavljano je snimanje u laboratoriju i na terenu, razvijani su filmovi, izrađivane fotografije i dijapozitivi za pojedince i ustanove.

Fotoslužba je bila prisutna pri održavanju predavanja koja je organizirala Jugoslavenska akademija, radi snimanja ili projekcije.

U Fotolaboratoriju izrađeno je 15.522 snimaka, 6835 fotografija raznih veličina te 370 dijapozitiva i 272 dijakolora (I. Buzjak i G. Kos).

5. Knjigovežnica

Knjigovežnica je u okviru svoje djelatnosti radila za potrebe: Arhiva, Uprave, Knjižnice, Laboratorija za restauriranje rukopisa i knjiga, Strossmayerove galerije i Zavoda za povijesne znanosti.

U Knjigovežnici su tijekom 1986. godine uvezene 223 knjige (koža, platno). Načinjene su 74 kutije, 378 mapa i fascikla (M. Martinec i E. Marojević).

KNJIŽNICA U ZAGREBU

Sređivanje Knjižnice ostao je i ove godine krupan zadatak. Smještaj periodike, prispjele prijašnjih godina, a obrađene 1986, premještanje knjiga iz jedne prostorije u drugu radi boljeg iskorištavanja raspoloživog prostora, bili su poslovi koji su zahtijevali mnogo vremena i o kojima je ovisilo funkcioniranje Knjižnice u cjelini. Potpuno je presloženo i uređeno spremište u Ulici A. Kovačića, te četiri prostorije u podrumu palače Akademije.

Nabavljen je stroj za fotokopiranje i kataloški ormarić za stručni katalog čitaonice. Iz tiska je izašla publikacija »Popis izdanja JAZU 1867—1985«, a kazalo će biti publicirano u prvoj polovici 1987. godine. Popis su izradile Ljiljanka Ciban i Vlasta Krpan. Tijekom godine izrađivani su popisi novih izdanja Akademije, koji su tiskani u »Vijestima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« i u »Ljetopisu«.

Radnici Knjižnice i ove su godine sudjelovali na stručnim i znanstvenim skupovima, te išli na stručna putovanja. Upraviteljica Ljerka Filaković boravila je od 10. do 15. svibnja u Århusu (Danska) na sjednici Komiteta za društvene znanosti i povijest Međunarodne federacije za dokumentaciju. Skupštini Saveza društava bibliotekara Jugoslavije u Ohridu prisustvovao je Mirko Kratofil. Radnici Knjižnice posjetili su, u organizaciji Društva bibliotekara Zagreb, Sveučilišnu knjižnicu u Grazu.

Tijekom godine *Lj. Filaković* objavila je: Kriterije za ispitivanje i ocjenjivanje bibliotečno-bibliografskih klasifikacija, *Informatika*, 19/6, 379—385, te Prijedlog klasificiranja, signiranja i kataloginiranja neknjižne građe u bibliotekama osnovnih škola i dječjim odjelima narodnih knjižnica, Nacionalna i sveučilišna biblioteka — razvojna služba, Zagreb 1986, 21 str. (Lj. Filaković rukovodila je radnom grupom za klasificiranje i signiranje).

M. Kratofil objavio je: Knjižnica Ivana Kukuljevića Sakcinskog — temelj Knjižnice JAZU, Muzejski prostor, Zagreb 1986, 10 str., te Knjižnica Viktora Kučinića, u: Viktor Kučinić, Plasa, Zagreb 1986, 23—24.

Knjižnica je koordinirala nabavu knjiga i časopisa za zavode i institute Jugoslavenske akademije.

Tijekom godine 20 je učenika usmjerenog obrazovanja boravilo na praktičnom radu u Knjižnici, a Lj. Filaković održala je studentima bibliotekarstva, u okviru kolegija »klasifikacijski sustavi«, jedno predavanje u Knjižnici. Studentima su pokazani katalozi, a na spremištu smještaj knjiga po veličini. Dobili su također osnovne informacije o Akademijinoj biblioteci.

Knjižnica je priredila dvije izložbe knjiga: u veljači u Muzejskom prostoru izložbu »Knjižnica Ivana Kukuljevića Sakcinskog — temelj Knjižnice JAZU«, a u ožujku u atriju palače Akademije izložbu »Izdanja JAZU od 1866. do 1985«. Iz fondova Akademijine Knjižnice posuđene su knjige za ove izložbe: »Pisana riječ na tlu Hrvatske«, »Hrvatska u vrijeme ilirskog preporoda«, »Ilirski preporod u Karlovcu«, »100 remek-djela pismenosti u Hrvatskoj« (izložbe su postavljene u Osijeku, Puli i Dubrovniku).

Krajem godine personalno stanje Knjižnice bilo je: upravitelj, 4 bibliotekara, 5 knjižničara, 1 administrator i 1 bibliotečni manipulant; ukupno 12 radnika, te 1 skladištar i 1 radnik u ekspeditu. Od tog broja 2 knjižničara rade sa skraćenim radnim vremenom. Zbog dugotrajnih bolovanja i nedovoljnog broja zaposlenih Knjižnici su bila odobrena 2 manipulanta na određeno vrijeme za rad u ekspeditu, sređivanje spremišta i »željezne rezerve«.

U svibnju 1986. otišla je u mirovinu dugogodišnja radnica Knjižnice bibliotekarka Ljerka Brkić. Na njezino mjesto došla je Duška Torbica. Dora Bošnjaković, bibliotekarka, napustila je Knjižnicu, a na njeno mjesto primljena je Nada Šćukanec-Bertičević.

Nabava knjižnog fonda

Ukupno je fond Knjižnice povećan za 5300 svezaka (knjige i časopisi). Najveći broj knjiga i periodike Knjižnica nabavlja zamjenom s domaćim i stranim akademijama, znanstvenim institucijama i bibliotekama.

a) Zamjena

U 1986. godini Knjižnica je razmjenjivala publikacije s 592 institucije (424 strane i 168 domaćih). Zamjenama Akademijine knjige se šalju u 45 zemalja na 5 kontinenata. Trideset šest inozemnih akademija znanosti uključeno je u zamjenu. Tijekom godine razmjena je uspostavljena s 24 institucije, i to:

1) Department of Civil Engineering, University of Toronto,
2) Department of Civil Engineering, University of Cantenbury (New Zeland),
3) Istituto di scienza e tecnica, Politecnica di Milano,
4) Socotec, Paris,
5) Faculty of Civil Engineering, Haifa,
6) Acta Technica, Magyar Tudományos Akadémia,
7) Ustav stavebnictva a architektury Slovenskey akademie vied, Bratislava,
8) International Civil Engineering Publications, Tel Aviv,
9) Prefabbricare edilizia in evoluzione, Milano,
10) Institut für Tragkonstruktionen und konstruktives Entwerfen, Stuttgart,
11) Institut für Massivbau, Stuttgart,
12) American Concrete Institute, Detroit,
13) Institut für Festigkeitslehre und Flächentragwerke, Innsbruck,
14) Institut für Tragwerkslehre, Graz,
15) Istituto di Ingegneria Civile, Firenze,
16) Institut de statique et structures, Lausanne,
17) Institut für Hochbautechnik, Zürich,
18) Forschungs und Projektierungszentrum des allgemeinen Bauwesens, Warszawa,
19) Statens Byiggeforskningsinstitut, Danmark,

20) Statens provningsanstalt, Sweden,
21) Division of Structural Mechanics and Concrete Construction, Lund,
22) Chalmers tekniska hogskola, Göteborg,
23) International Atomic Energy Agency, Trieste,
24) Polskie Towarzystwo, Kraków.

U 1986. godini poslano je u zamjenu cca 5000 svezaka Akademijinih izdanja.

b) Kupnja

Knjižnica je bila pretplaćena na 148 časopisa, od toga na 77 domaćih i 71 strana, te 10 naslova novina. Kupljeno je 624 novih knjiga.

c) Darovi

Knjižnica je tijekom godine dobila na dar 450 svezaka knjiga i separata. Posebno ističemo darove dr. Đure Kokše, kojima je obogaćen odjel priručnika:

1) Deutsche Militärgeschichte in sechs Bänden 1648—1939, München 1983,
2) Kindlers Kulturgeschichte Europas, München 1983. DTV, 20 svezaka,
3) Pastor, Ludwig von: Geschichte der Päpste im Zeitalter der Renaissance, Freiburg, 1955—1961, 21 svezak.

Iz skladišta Akademijinih izdanja, koja su pod upravom »Mladosti«, povučeno je oko 400 svezaka knjiga za dopunu arhivskog primjerka i za nadomještaj izgubljenih knjiga iz fonda Knjižnice.

Obrada knjižnog fonda

Zbog nedovoljnog broja radnika nije obrađena sva knjižna građa prispjela tijekom 1986. godine. Izvršena je selekcija prioritetne literature, te je potpuno obrađeno (klasificirano, katalogizirano i inventarizirano) 1898 naslova knjiga i 70 naslova časopisa. Kontinuacija časopisa je ažurna. Osim tekućih, obrađen je i niz neobrađenih prijašnjih godišta. Knjižnica posjeduje 1020 naslova tekuće periodike.

Obrada serijskih publikacija i nadalje je veliki problem: kontinuacija cca 2000 naslova tekućih serija nije ažurna, a u podrumu se nalazi najmanje petnaest tisuća svezaka neobrađenih serija, zaostataka iz prijašnjih godina.

Na matrice je prepisano 1100 kataložnih listića i u Gradskoj knjižnici umnožen na minigrafu potreban broj kopija. U abecedni, matični, topografski i stručni katalog uloženo je cca 9500 kataložnih listića. Restaurirano je 16 knjiga, a 183 su uvezane; časopisi se već godinama ne uvezuju, nego se stavljaju u ovitke i tako pohranjuju na spremište. Dnevne novine i tjednici, zbog pomanjkanja prostora, više se ne uvezuju i ne čuvaju (korisnicima su na raspolaganju samo brojevi iz prethodna tri mjeseca).

Za časopise i serije tiskane u 1986. godini primijenjen je međunarodni standardni bibliografski opis za serijske publikacije ISBD(S), a u stručnoj obradi monografskih publikacija primijenjena je univerzalna decimalna klasifikacija. Knjige tiskane prije 1986. i nadalje se klasificiraju po staroj klasifikacijskoj shemi.

Za sva Akademijina izdanja tiskana nakon »Popisa izdanja« izrađuju se kataložni listići (za analitički katalog) za svaki rad koji nije objavljen kao monografija.

Zbog uvođenja ovih novina otvoreno je 5 novih kataloga, tako da ih Knjižnica sada posjeduje ukupno 10.

Uporaba Knjižnice

Tijekom godine u Knjižnicu je učlanjeno 146 članova. U čitaonici je boravilo oko 390 čitača, a na čitanje je dano 1520 svezaka knjiga i periodike. Izvan Knjižnice posuđena su 1442 sveska (putem međubibliotečne posudbe 42 sveska), te je ukupno posuđeno 2962 sveska. Na zahtjev 43 korisnika fotokopirano je 3488 stranica iz našeg knjižnog fonda.

U prostorijama Knjižnice odvijala se distribucija besplatnih primjeraka izdanja Akademije onima koji na to imaju pravo, a žive u Zagrebu.

Skladište i ekspedit

Tijekom godine poštom je poslano 1360 pošiljaka knjiga: distribuirano je 5000 svezaka knjiga za zamjenu, besplatnih primjeraka članovima Akademije i zavodima poslano je 3400 svezaka. Razaslani su i autorski primjerci.

»Željezna rezerva«

Sređivanje »željezne rezerve« privedeno je kraju, napravljen je i popis naslova kojih se primjerci nalaze u rezervi (s naznakom količine), a također su evidentirani i naslovi kojih nema u rezervi. Tijekom godine rezerva je nadopunjena s 1125 jedinica (pod jedinicama podrazumijevamo naslove i tomove ukoliko je djelo objavljeno u više svezaka ili se radi o časopisu), tako da krajem 1986. u rezervi postoji 1655 jedinica odnosno cca 33.000 svezaka Akademijinih izdanja. Posao oko sređivanja rezerve većim dijelom obavio je radnik specijalno angažiran za taj posao.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Trsteno smješten je na području općine Dubrovnik, u mjestu Trsteno, zaprema površinu od 25,5 ha. Djeluje kao organizacijska jedinica Jugoslavenske akademije, u okviru Razreda za prirodne znanosti i Radne zajednice stručnih službi. Predstojnik Arboreta je akademik *Mirko Vidaković*, a v. d. upravitelj mr. *Petar Đurasović*. Arboretum Trsteno broji 12 radnika, od čega 2 s visokom školskom spremom i magisterijem, 2 sa srednjom školskom spremom, 1 kvalificirani i 7 polukvalificiranih ili nekvalificiranih radnika.

Znanstveni rad

Znanstveni rad u Arboretumu Trsteno u 1986. g. odvijao se kroz četiri zadatka u okviru planiranog petogodišnjeg plana 1986—1990. g. Republičke samoupravne interesne zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske (SIZ IV).

1. Introdukcija stranih vrsta drveća i grmlja za područje mediterana i submediterana podesnih za uzgoj u šumarstvu i hortikulturi

Međunarodnom razmjenom sjemena nabavljeno je sjeme drveća i grmlja iz suptropskih i tropskih područja i područja klimatski sličnih mediteranu. Prije sijanja sjeme je obrađeno odgovarajućim metodama za ubrzanje i poboljšanje klijavosti. Sijanje je izvršeno tijekom mjeseca kolovoza u dvije ekološki odvojene grupe. Tijekom klijanja i rasta biljčica vođena je svakodnevna njega i kontrola i dobiven je slijedeći rezultat: izniklo je 24 % posijanih vrsta, što iznosi ukupno 103 biljke. Prije zime biljke će biti posađene u kontejnere i pripremljene za prezimljavanje. Biljke dobivene sjetvom sjemena iz prethodnih godina uzgajaju se u plastičnim kontejnerima i pripremaju za sadnju u Arboretu. Tijekom ovog kratkog trajanja procesa aklimatizacije zapažen je manji postotak oštećenja i stradavanja biljaka kod niskih temperatura i vjetra te od suhoće tla i zraka. Razvitak biljaka prati se uporedo s praćenjem klimatskih uvjeta novog staništa.

2. Ispitivanje uspijevanja mediteranskih i submediteranskih borova i njihovih hibrida na području južne Dalmacije

U pokus vrsta i hibrida nekih mediteranskih borova uključene su vrste: *Pinus halepensis, Pinus brutia, Pinus brutia x P. halepensis, Pinus pinaster* i *Pinus nigra subsp. dalmatica.* Tip eksperimenta je latinski kvadrat s pet ponavljanja. Krajem 1985. g., tj. 4 godine plantažne starosti odnosno 7. godina ukupne starosti biljaka vidljivo je da najbolje prirašćuje alepski bor, na drugom mjestu je hibrid između brucijskog i alepskog bora, dok je na trećem mjestu čisti brucijski bor. Iza njega slijedi primorski bor, a najslabiji rast pokazuje dalmatinski crni bor. Hibrid između brucijskog i alepskog bora ima prosječnu visinu 143 cm, dok je prosjek visine za alepski i brucijski bor 141 cm (161+121)/2=141. Ovaj rezultat upućuje na pojavu aditivnog efekta gena za rast kod hibrida brucijski x alepski bor. Međuvrsnom hibridizacijom borova izvršenom 1982. god. dobiveno je zrelo sjeme slijedećih kombinacija: *Pinus pinea x Pinus pinaster* i *Pinus pinea x Pinus brutia.* Sjeme je nakon stratifikacije posijano u proljeće 1986. g.

3. Izučavanje vegetativnog razmnožavanja mediteranskog i submediteranskog drveća

Pokus vegetativnog razmnožavanja postavljen je u kolovozu 1986. g. Pokus je postavljen s poludrvenastim, terminalnim i supterminalnim reznicama. U pokus su uključene vazdazelene vrste: *Arbutus unedo Phillyrea intermedia, Cneorum tricoccon* i crnogorične vrste *Pinus halepensis* s dvije starosne klase matičnjaka 3—15 g. i 15—30 g. Reznice su obrađivane smjesom hormona za oživljavanje 3 % prahom IBA. Rezultati postavljenog pokusa očekuju se u proljeće 1987. godine.

4. Očuvanje genofonda mediteranskih i submediteranskih važnijih vrsta drveća

Krajem 1984. god. postavljen je živi arhiv dalmatinskog crnog bora na Biokovu na nadmorskoj visini od oko 1300 m. U arhivu su zastupljene dvije populacije s poluotoka Pelješca (Žrnovnica i Križ), dvije populacije s otoka Hvara (Hum i Sv. Nikola) i jedna populacija s otoka Korčule (Progon). U 1985. i 1986. godini priprema se za arhiv jedna populacija s otoka Brača (Vidova gora). U 1986. g. izvršen je pregled arhiva na Biokovu, preživjelost biljaka iznosi 52 %.

Stručni rad

U 1986. god. nastavljeno je sa stručnim osposobljavanjem radnika Arboreta: su djelovanjem u pripremama za stručnu i drugu prezentaciju Arboretuma Trsteno. u vezi s održavanjem XVIII. svjetskog šumarskog kongresa, pod vodstvom akad. M. Vidakovića. Dana 19. rujna 1986. g. dio sudionika Svjetskog šumarskog kongresa posjetio je Arboretum Trsteno.

Radnici Arboreta u 1986. godini sudjelovali su na nekoliko stručnih sastanaka i usavršavali se proučavanjem literature i stručnim posjetama Biokovu i Lokrumu. Izrađeno je idejno hortikulturno rješenje vrta ispred Kneževa dvora-Bogišićeve zbirke u Cavtatu. Na dijelu limenih tablica za obilježavanje biljaka u Arboretu, uz postojeće natpise na hrvatskom i latinskom jeziku ispisana su imena biljaka i na engleskom, njemačkom i francuskom jeziku.

Ostali rad

Od važnijih je poslova i zadataka u Arboretu Trsteno u 1986. godini napravljeno:

— Osnovno održavanje i obnavljanje Arboreta Trsteno kao hortikulturnog spomenika: zbirke ukrasnog drveća i grmlja, arboretskih nasada, dvorca Gučetić, kapelice sv. Jeronima, paviljona i drugih objekata u Arboretu.

— Zaštita Arboreta Trsteno provodila se čuvarskom službom kroz cijelu godinu danju, a danju i noću u ljetno-turističko požarno opasnoj sezoni od lipnja do listopada, kad je u Arboretu funkcionirala pojačana preventivna protupožarna služba.

— Zaštitni radovi: proširenje i čišćenje glavne zaštitne prosjeke prema Brsečinama u dužini od cca 800 m, a širini od cca 25 m, proširenje i čišćenje rezervne zaštitne protupožarne prosjeke na Crvenim stijenama u dužini od cca 400 m, a širini od cca 25 m, učvršćivanje urušenih terasa na pokusnim šumarskim parcelama u dužini od cca 200 m i gradnja prilaznih stepenica na terase, zbog prezentacije eksperimenata s borovima sudionicima XVIII. svjetskog šumarskog kongresa u rujnu 1986. g.

— Restauratorsko-konzervatorski radovi: popravak bazena i kipova barokne fontane Nimfej iz 1736. g.; glavnih figura Neptuna i dvije vile, te figure lava, konja bez zadnjih nogu, dvije ribe i kamene niše u obliku lepeze Sv. Jakova. Izvršeno je čišćenje figura od naslaga kamenca, restauracija dijela udova na glavnim figurama (prstiju i nosa) i postavljeno metalno koplje obloženo plastikom na centralnoj figuri Neptunu. Stručne radove na fontani izveli su akademski kipari iz Zagreba Zdravko Ladiš i Žarko Tomazetić.

— Vrtni restauratorsko-konzervatorski radovi. Obnovljen je nasad sivozelenih santolina, šahovnica na polju 29 a, zapadno od dvorca Gučetić.

— Građevinski restauratorsko-konzervatorski radovi na staroj mlinici. Za popravak i pokrivanje krova stare mlinice u Arboretu Trsteno kupama kanalicama nabavljen je cjelokupni materijal, izvršeni manji popravci krovišta, te pripreme za pokrivanje krova.

— Nabavka važnije opreme: nabavljena je električna miješalica za građevinske, posebno za radove na staroj mlinici.

— Meteorološka mjerenja i fenološka motrenja na području Arboreta Trsteno redovito su obavljana tijekom cijele godine.

— Vlastiti prihod. U 1986. godini Arboretum Trsteno je ostvario vlastiti prihod od prodanih ulaznica i sadnica u iznosu od oko 2,3 milijuna dinara.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD — VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar djeluje u sastavu Radne zajednice stručnih službi Jugoslavenske akademije. Radni prostor, uključujući knjižnicu i arhiv, nalazi se u novouređenim prostorijama u Ulici JNA 11/I.

Suosnivači Centra, Skupština općine Vinkovci i ROŠ »Slavonska šuma« i ove godine izvršili su svoje obveze u sufinanciranju osnovne djelatnosti Centra. Veliku materijalnu pomoć pružila je Centru »Jugobanka« u Vinkovcima uređenjem i iznajmljivanjem adekvatnog prostora s mogućnošću zapošljavanja novih suradnika. S »Jugobankom« je sklopljen poseban ugovor o zakupu poslovnih prostorija.

Nakon smrti upravitelja Centra Dionizija Švagelja, Savjet Radne zajednice Stručnih službi Akademije imenovao je 18. veljače 1986. *dr. Katicu Čorkalo* za stručnog savjetnika i upravitelja Centra. U Centru djeluje i 1 stručni radnik za područje šumarstva, dipl. inž. Nikola Segedi i administrator Ivana Bušić; ukupno 3 radnika.

U Znanstvenom vijeću Centra smrću dvojice članova: akademika Marijana Matkovića i upravitelja Dionizija Švagelja, također je došlo do promjene. Na prvoj redovitoj sjednici, održanoj 11. veljače 1986, Predsjedništvo Akademije imenovalo je izvanrednog člana Akademije Matka Peića za predstavnika Akademije u Znanstvenom vijeću Centra. Vijeće sada sačinjavaju četiri predstavnika Akademije: voditelj Centra izvanredni član Dušan Klepac, akademik Mirko Vidaković, (za područje prirodnih znanosti) te književnik Dragutin Tadijanović, redovni član Akademije, izvanredni član Matko Peić i upraviteljica Centra, dr. K. Čorkalo.

Po funkciji sjednicama Vijeća pribivaju predstavnici suosnivača: Tomislav Ledić, predsjednik SO Vinkovci, Adam Adžić, predsjednik IV. Skupštine općine Vinkovci te predsjednik i potpredsjednik Poslovodnog odbora ROŠ »Slavonska šuma« Mirko Andrašek i Zvonimir Koščević.

Održane su dvije sjednice Znanstvenog vijeća (23. travnja i 14. studenoga 1986. godine) i zaključeno je:

— Imenovan je novi uređivački odbor stalne edicije Centra »Radovi« u sastavu: D. Klepac, M. Peić, K. Čorkalo, D. Tadijanović, M. Vidaković. Na prijedlog akad. H. Požara za urednike su izabrani D. Klepac i K. Čorkalo.

— U toku godine organizirat će se simpozij posvećen životu i djelu Josipa Kozarca u povodu 80. obljetnice smrti.

— U vezi s programom rada do 1990. godine, programom razvoja Centra i oblicima financiranja organizirat će se posebna sjednica osnivača i suosnivača.

— Izradit će se cjelokupna bibliografija Dionizija Švagelja.

— Prikupit će se i sistematizirati materija za izradu kronologije Centra u povodu 20. obljetnice djelovanja (1989).

— Uz izdavačku djelatnost koja je dosad dominirala, rad Centra treba sve više orijentirati prema istraživačkoj djelatnosti.

— Angažirat će se znanstvenici s područja aktualne veterine.

— Sređivat će se i kompletirati knjižnica Centra.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U području šumarstva nastavljen je rad na dva velika projekta planirana za petnaestogodišnje razdoblje: »Unapređivanje gospodarenja šumama hrasta lužnjaka«

i »Istraživanje stranih vrsta drveća u šumarstvu kontinentalne Hrvatske«. Voditelj prvog projekta je D. Klepac, izv. član Akademije, a drugog akad. M. Vidaković. Angažirani su brojni znanstvenici Šumarskog fakulteta u Zagrebu i drugi, te stručni radnici iz udruženog rada koji i financira projekte.

Kako je ova godina protekla u znaku XVIII. svjetskog kongresa JUFRO u Ljubljani, svi su znanstveni kapaciteti u zemlji angažirani na sistematizaciji i pisanom uobličavanju istraživalačkih rezultata u prethodnom razdoblju. U Centru je obavljena priprema karata, pisanih materijala i demonstracijskih panoa za sudionike ekskurzije broj 3 u sklopu Kongresa, kojima su na terenu prikazane pokusne plohe hrasta lužnjaka i održano predavanje o gospodarenju šumama u Slavoniji i Baranji.

Pripremljeni su tabelarni podaci i karte o degradiranim sastojinama hrasta lužnjaka i običnog graba na području Vinkovaca za potrebe Šumarskog fakulteta u Zagrebu, a prof. dr. I. Dekanić nastavlja svoja dugogodišnja istraživanja efekata intenzivnih proreda u uzgoju jednodobnih šuma radi postizavanja veće količine prosječne drvne mase i poboljšanja kvalitete prirasta.

Radi se intenzivno na proučavanju pisanih dokumenata za povijest šumarstva na ovom području na temelju dokumenata iz razdoblja Petrovaradinske pukovnije i Krajiške investicione zaklade, te Brodske imovne općine osnovane prilikom razvojačenja Vojne krajine.

Za simpozij o Josipu Kozarcu dr. Dušan Klepac pripremio je rad o retrospektivi i perspektivi šume hrasta lužnjaka, a akad. M. Vidaković rad o varijabilnosti i oplemenjivanju hrasta lužnjaka. Dr. I. Spaić govorio je o sušenju poljskog jasena, dr. I. Dekanić o Josipu Kozarcu u svjetlu uzgajanja šuma, dr. Đ. Rauš prikazao ga je kao preteču suvremene znanosti o šumskoj vegetaciji, dr. B. Prpić predstavio je Kozarca kao urednika »Šumarskog lista« a dr. Š. Meštrović u svjetlu zaštite šume hrasta lužnjaka.

U području književnosti i jezika nastavljaju rad dosadašnji suradnici: S. Sekereš istražuje osobine posavskih govora u književnim djelima, Ž. Mandić obiteljske nadimke bošnjačkih i šokačkih Hrvata u Mađarskoj, S. Bartulović prikuplja građu za rječnik bunjevačko-šokački i istražuje položaj Bunjevaca i Šokaca u Mađarskoj, te povijest bosanskih franjevaca.

Za simpozij »Josip Kozarac — književnik i šumar« dr. M. Peić izučavao je motiv šume u hrvatskoj književnosti slavonske regije od 15. do 19. stoljeća. D. Jelčić, član suradnik Akademije, nastavio je istraživanje o didaktičnosti Kozarčeve proze, dr. P. Blažek proučava modele i aktualnost njegovih novela, a K. Čorkalo stilističke vrednote stručnih radova Josipa Kozarca. Osvjetljavanju književne problematike svoj prilog dali su i N. Mihanović, član suradnik Akademije, te dr. M. Šicel, član suradnik Akademije.

Simpozij »Josip Kozarac — književnik i šumar« održan je 19. i 20. prosinca u Vinkovcima. Sudjelovalo je 14 referenata s radovima iz šumarskih i književnih znanosti. O načinu objavljivanja referata govori se u poglavlju »Izdavačka djelatnost«.

Upravitelj Centra K. Čorkalo nastavlja svoje dugogodišnje istraživanje djela Miroslava Krleže i Vjekoslava Kaleba. Rezultat je najnovijih istraživanja rad o novoizašlom romanu V. Kaleba »Bez mosta« objavljen u posljednjem broju »Foruma«.

Znanstveni rad sa simpozija posvećenog Ivanu Kozarcu pod naslovom »Pjesme Ivana Kozarca« izašao je iz tiska u izdanju Društva književnika hrvatske — ogranak Vinkovci, Vinkovci, 1986. U toku godine objavljeni su i ovi radovi:

— O poeziji Ivana Marjanovića. U: *Ivan Marjanović: Odisej sa Atlantika*, Privlaka — Chicago, 1986, 99—103. (Zbirka pjesama objavljena je u suradnji s Američko-jugoslavenskim kulturnim centrom u Chicagu.)

— »Bijeli kamen« Vjekoslava Kaleba, *Zadarska revija*, XXXV/3—4, 1986, 245—254.

Na simpoziju posvećenom Grigoru Vitezu referirala je o radu: »Mikrostrukture stila i književne forme u poeziji Grigora Viteza«, koji će biti tiskan u 1. broju časopisa »Umjetnost i dijete« za 1987. godinu.

Proučavanje književnog djela Josipa Kozarca i njegove rukopisne ostavštine urodilo je dvama radovima: o psihološkim novelama ovog pisca i o stilistici njegovih stručnih radova, o čemu referira na simpoziju.

Kao urednik K. Čorkalo priređuje dva izdanja: Zbirku psiholoških novela Josipa Kozarca pod naslovom »Zbogom Slavonijo« II i Bibliografiju Marka Kadića, doktora veterine. Pri kraju je i izrada bibliografije D. Švagelja.

Rezultati opsežnijeg istraživanja knjiga prosvjetiteljskog pisca fra Bernardina Leakovicha bit će priopćeni na V. znanstvenom saboru Slavonije i Baranje.

Kao suradnici Centra angažirani su doktori veterine: M. Krznarić, M. Vučko i M. Potočnjak koji na farmama proučavaju problematiku suvremenog govedarstva i svinjogojstva. Rezultate višegodišnjih istraživanja predali su Centru kako bi bili poslani na recenziju u Akademiju. Jedan rad je već odobren za tiskanje, čime se ostvaruje zaključak Savjeta o uključivanju aktualne medicine s ovog područja u istraživačke projekte Centra.

Dugogodišnji suradnik dr. Lech Pazdzierski nastavlja svoje polonističko-kroatističke studije. Nakon Julija Benešića i njegovih veza s poljskom književnošću, ovog docenta na komparatistici univerziteta u Varšavi zaokuplja M. A. Reljković i srodna problematika poljskih autora prosvjetitieljstva. U tu svrhu kseroksiran mu je Reljkovićev rukopis koji se čuva u bivšoj Gimnaziji u Vinkovcima. Naime, L. Pazdzierski nastoji u svojoj habilitacijskoj tezi dokazati da je taj rukopis izvoran (što bi, nesumnjivo, bilo značajno znanstveno otkriće).

Na planu medicinskih znanosti dvije suradnice: dr. Nada Dolanski i dr. Marija Mišetić sistematiziraju zanimljive podatke o učestalosti pojedinih oboljenja predškolske populacije u posljednjih deset godina, a dr. Ivan Gugić proučava specifičnu metodu u liječenju bolesti dišnih organa.

Izdavačka djelatnost

U toku godine recenzirani su i preporučeni za tiskanje u ediciji Centra »Radovi« ovi rukopisi:

A. Kurir, Blütenbesuch, Polyphagie und Antagonistenkomplex der Gammaeule, od 18. srpnja 1986, recenzent: Zdravko Lorković (76 str.).

M. Potočnjak, Zabilježeno, očekivano i kontrolirano kretanje stope oprasivosti u istočnoslavonskom svinjogojstvu, od 25. lipnja 1986, Razred za medicinske znanosti (recenzent nije imenovan), 45 str.

Ž. Mandić, Obiteljski nadimci šokačkih Hrvata u Mađarskoj, od 1. rujna 1986, recenzent: Božidar Finka (84 str.)

Ž. Mandić, Obiteljski nadimci bošnjačkih Hrvata u Mađarskoj, od 1. rujna 1986, recenzent: Božidar Finka (59 str.)

U 1985. već su prihvaćeni za tiskanje radovi:

S. Sekereš; Osobine posavskog govora u djelima Ivana Kozarca, te *S. Vukovac,* Časopis »Slavonac« Miroslava Kraljevića. Tako je sada kompletiran materijal za »Radove« br. 6, koji bi mogli biti tiskani iduće godine. Svi rukopisi čine zajedno 496 kartica.

Sa Skupštinom općine Vinkovci i ostalim sponzorima treba svakako razmotriti mogućnost tiskanja 14 referata Znanstvenog skupa »Josip Kozarac — književnik i šumar«. Priloge bi trebalo tiskati u novopokrenutoj ediciji »Posebna izdanja Centra JAZU« kao što rade i ostale Akademijine jedinice. Tako bismo dobili svojevrsnu monografiju ovog najvećeg slavonskog realista u književnosti.

Ostali rad

Dana 14. studenoga 1986. godine u povodu godišnjice smrti održana je komemoracija Dioniziju Švagelju, preminulom upravitelju Centra, na kojoj su govorili:

U ime Akademije njezin izv. član *Matko Peić* o znanstvenom profilu Dionizija Švagelja.

U ime Društva književnika Hrvatske književnik *Miroslav Mađer* o utjecaju pokojnikovu na književni razvoj cijele plejade mladih Vinkovčana.

Dr. *Pavle Blažek,* direktor Sveučilišne knjižnice u Osijeku, govorio je o posljednja dva susreta s prijateljem i razgovorima koje su vodili o pjesmama koje je D. Švagelj napisao u bolesti.

U ime suosnivača ROŠ »Slavonska šuma« govorio je predsjednik Poslovodnog odbora *Mirko Andrašek* poentirajući suradnju svoje radne organizacije s Centrom Akademije.

U ime građana Vinkovaca i kao prijatelj pokojnika *Dragutin Žanić* je istaknuo zasluge D. Švagelja za ovaj grad i regiju, ističući kao dug njegovoj uspomeni razvijanje djelatnosti Centra u idućem razdoblju.

Pokrenuta je opet Tribina Centra na kojoj su održana slijedeća predavanja:

1. Dr. *I. Dekanić,* Intenzivne prorede u jednodobnim šumama. Predavanje je održano za članove Društva inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije u šumariji mjesta Cerna (lipanj 1986).

2. Dr. *P. Blažek,* Razvoj medicine u Slavoniji i Baranji od osnutka Akademije do danas. Predavanje je održano u prosincu za liječnike i ostalo osoblje Medicinskog centra Vinkovci.

3. Dipl. inž. *N. Segedi,* Prilog poznavanju pridolaska bukve u šumama bazena Spačva. Predavanje je također održano za članove Društva inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije, u Vinkovcima, 27. svibnja 1986.

U suradnji s Privrednom komorom u Osijeku Centar obavlja popisivanje znanstvenog kadra na svom terenu kako bi bila kompletirana registracija kadrova na nivou regije kao svojevrsna banka podataka za buduća znanstvena i stručna istraživanja, i u Centru i na nivou regije i Republike.

Izvršena je generalna inventarizacija knjižnice Centra i izlučene su knjige koje su u toku proteklih godina nestale, a knjižnica je kompletirana primjerenim brojem Akademijinih izdanja što ih je Akademija poklonila Centru.

Također je nastavljen rad na prikupljanju knjiga, časopisa, karata, osnova gospodarenja i starih dokumenata za knjižnicu Društva inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije, koja se također nalazi u prostorijama Centra. Izrađen je i registar prikupljenih materijala.

Nastavljena je suradnja s Bugarskom akademijom znanosti (razmjenom izdanja i časopisa), suradnja s Akademijinom knjižnicom kojoj su poslana sva naša izdanja za tzv. »željeznu rezervu«, sa Znanstvenom knjižarom »Mladost« koja prodaje naša izdanja, te suradnja s ostalim knjižnicama, muzejima, arhivima i galerijama u Vinkovcima, Slavonskom Brodu, Osijeku, Zagrebu i drugdje — prema potrebama Centra.

Za film režisera Rudolfa Sremca K. Čorkalo je napisala i snimila sekvencije scenarija koje govore o književnosti.

Osim toga, Centar je trajan izvor informacija znanstvenim i stručnim radnicima, doktorandima i diplomandima u pružanju biobibliografskih podataka i upućivanjem na druge, potpunije izvore građe.

POPIS IZDANJA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI OBJELODANJENIH U GODINI 1986.

1. ADRIATICA maritima : Zavoda za povijesne znanosti u Zadru / glavni urednik Vladislav Brajković. — Zadar : Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru. — 24 cm.

Sv. IV. — 1985. — 243 str. : ilustr.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Stjepan *Antoljak*, Prvi bojni pohod Hrvata (Slavena) na Sipont (642. god.), str. 5—14; Vjekoslav *Maštrović*, Neke posljedice pomorske blokade Dalmacije u doba francuske vladavine s posebnim osvrtom na upravno uređenje i naredbu iz 1809. g. o nađenim predmetima s brodova, str. 15—28; Šime *Peričić*, Gusari i pirati na Sredozemlju poslije 1815. godine i dalmatinski pomorci, str. 29—38; Ivan *Pederin*, More i jadranska Hrvatska u časopisu »Vijenac« (1869—1903), str. 39—96; Radojica F. *Barbalić*, Zapljena dvaju riječkih parobroda u rusko-japanskom ratu 1905. god., str. 97—104; Alena *Fazinić*, Zapisi iz jednog brodskog dnevnika s početka XIX. stoljeća, str. 105—118; Roman *Jelić*, Ribarstvo i ribarski običaji u Malom Ižu, str. 119—177; Josip *Basioli*, Stoljeće industrije za preradu ribe u Dalmaciji, str. 179—213; Marko *Mustać*, Validacija ocjene i prognoze radne sposobnosti kandidata za nautičare i brodostrojare, str. 215—242.

2. ANALI Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku / [glavni i odgovorni urednik akademik Vladimir Stipetić]. — Dubrovnik : Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku. — 24 cm.

Sv. XXII—XXIII. — 1986. — VI, 238 str. : ilustr.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Ante *Marinović*, Postanak i prvi spisi kancelarija srednjovjekovnih dalmatinskih gradova posebno Dubrovnika i Kotora u 13. i 14. stoljeću, str. 7—24; Dušanka *Dinić-Knežević*, Građani Briža u srednjovjekovnom Dubrovniku, 25—30; Pavo *Živković*, Pariteti dubrovačkog novca u srednjem vijeku, str. 31—39; Bogumil *Hra-*

bak, Učešće Katalonaca u dubrovačkom prometu zrnastom hranom, solju, metalima, koraljima i kreditima (do 1520. godine), str. 41—78; Cvito *Fisković*, Likovna baština Stona, str. 79—118; Stjepan *Krasić*, Gradićeve veze s nekim učenjacima svoga doba i njegovo dopisivanje s francuskim astronomom Ismaelom Boulliauom, str. 119—133; Josip *Luetić*, Dva priloga pomorskoj povijesti Dubrovačke Republike, str. 135—152; Ilija *Mitić*, Prilog upoznavanju načina kažnjavanja u Dubrovačkoj Republici, str. 153—173; Ivo *Perić*, Organizacija i djelovanje pokrajinske bolnice u Dubrovniku od izgradnje njene nove zgrade do prvog svjetskog rata, str. 175—222;

Osvrti

Frano *Čale*, In memoriam: Marijan Matković (1915—1985), str. 223—225; Ilija *Mitić*, J. Lučić: Monumenta historica Ragusina. Knj. II, str. 225—227; J. *Luetić:* Pomorci i jedrenjaci Republike Dubrovačke, str. 227—228; Josip *Lučić*, A. Di Vittorio: Finanze e moneta a Ragusa nell'età delle crisi, str. 229—232; Vesna *Čulinović-Konstantinović*, K. Benc-Bošković: Konavle. Tekstilno rukotvorstvo i narodna nošnja, str. 232—235; Josip *Luetić*, T. Popović: Pisma Bartolomeu Borđaniju, str. 235—236; Stane *Đivanović*, Proslava 150. godišnjice Bogišićeva rođenja, str. 237—238.

3. ARABIČKI rukopisi Orijentalne zbirke Arhiva Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti : katalog izložbe : povodom 120. obljetnice osnutka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [izložbu priredio i katalog sastavio Muhamed Ždralović ; fotografije Ivica Buzjak]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — [30] str. : ilustr. ; 24 cm

4. BENEŠIĆ, Julije

Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića / Julije Benešić ; za tisak priredio i Uvod napisao Josip Hamm. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za suvremenu književnost : Globus, 1985. — sv. — 29 cm

1 : A-burkati. — 1985. — XLII, 196 str.

2 : Burkati se-dušica. — 1986. — 197—432 str.

3 : Dušičast-hropac. — 1986. — 433—668 str.

4 : Hropisanje-kasarna. — 1986. — 669—904 str.

5. BABIĆ, Stjepan

Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku : nacrt za gramatiku / Stjepan Babić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filologiju : Globus, 1986. — 551 str. ; 24 cm. — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 62)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. — Str. 509—510: Kratice i znakovi. — Str. 511—530: Kazala.

6. DRUŽIĆ, Gordan

Analiza položaja privrednih grana i grupacija u stjecanju dohotka u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske u periodu od 1971. do 1982. godine / Gordan DRUŽIĆ, Marko ŠKREB. — Zagreb : Jugoslavenska aka-

demija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, Zavod za ekonomska istraživanja, 1985. — 223 str. ; 24 cm. — (Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti sv. 20) (Projekt Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj u periodu od 1971. do 1982. godine ; sv. 7)

7. DRUŽIĆ, Gordan

Analiza sekundarne raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u razdoblju 1971—1982. godine / Gordan Družić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, Zavod za ekonomska istraživanja, 1986. — 124 str. ; 24 cm. — (Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 21)

8. DRUŽIĆ, Gordan

Aktualnost i značaj marksističke teorije vrijednosti / Gordan Družić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, Zavod za ekonomska istraživanja, 1986. — 90 str. ; 24 cm. — (Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 22 [23!])

9. FILIPOVIĆ, Rudolf

Teorija jezika u kontaktu : uvod u lingvistiku jezičnih dodira / Rudolf Filipović. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti : Školska knjiga, 1986. — 324 str. ; 24 cm. — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 59 [66!])

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. — Str. 195—217: Bibliografija. — Str. 221—322: Kazalo predmeta i imena.

10. FILOLOGIJA : [časopis Razreda za filološke znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu] / [glavni i odgovorni urednik Rudolf Filipović]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti. — 24 cm.

Knj. 13. — 1985. — 262 str. : ilustr.

Sažeci na engl. i ruskom jeziku.

Sadržaj: Josip *Vončina*, Temelji i putovi Gajeve grafijske reforme, str. 7—88; Antica *Menac*, Intonacijski tipovi u ruskom i hrvatskom književnom jeziku, str. 89—104; Robert *Ilješ*, »Ta« modal, str. 105—140; Tihomira *Mršić*, Determinacija imenice pridjevskim i prijedložnim atributom na francuskom jeziku, str. 141—196; Xu *Gaoyu*, Ukratko o kineskoj frazeologiji i njezinu poređenju s ruskom, str. 197—204; Marija *Salzmann-Čelan*, »Suze Marunkove« Ignjata Đurđevića, str. 205—216; Marija *Salzmann-Čelan*, O poslanici »Olimpije Birenu«, str. 217—222; Marija *Salzmann-Čelan*, Nepoznata pjesma Jeronima Grisogona, str. 223—230; Radoslav *Katičić*, Jagić i naše filološko obzorje, str. 231—239; Josip *Lisac*, Novo izdanje o goranskim prezimenima,

str. 241—250; Nekrolozi: Josip *Jernej*, Mirko Deanović (1890—1984), str. 251—254; Milivoj *Sironić*, Veljko Gortan (1907—1985), str. 255—260; Aleksandar *Flaker*, Zdenko Škreb (1904—1985), str. 261—262.

11. FORUM : časopis Razreda za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / glavni urednik Marijan Matković. — Zagreb : Razred za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. — 22 cm.

God. 24. — (knj. 50). — 1985. — br. 9. — 358—571 str.

Sadržaj: Vjekoslav *Kaleb*, Bez mosta, str. 385—434; Zdravko *Malić*, Kletve, 435—438; Cvjetko *Milanja*, Božićeva Kurlanska trilogija, str. 439—457; Miroslav *Bertoša*, Neotkriveni svijet istarske sublateralne kulture, 458—477; Zvonimir *Mrkonjić*, Pierre Jean Jouve, 478—482; Pierre Jean *Jouve*, Krvavi znoj (Preveo Zvonimir Mrkonjić), str. 483—495; Branko *Brusar*, U čemu je veličina Georgea Mereditha?, str. 496—504; George *Meredith*, Diana s raskršća (Preveo Branko Brusar), str. 505—518; Ljerka *Car-Matutinović*, Bajkoviti soneti, str. 519—524; Gordana *Slabinac*, Novi obrasci dramskih konvencija u hrvatskoj književnoj avangardi, str. 525—540; Milovan *Milinković*, Napomena o stvaralaštvu Andreja Voznesenskog, str. 541—542; Andrej *Voznesenski*, Izbor iz poezije (Preveo Milovan Milinković), str. 543—547; Blanka *Dovjak-Matković*, Moj pakao, str. 548—551; Ivan *Škovrlj*, Himna mojoj glavi, str. 552—554; Ivan *Grljušić*, Olimpski osmijeh, str. 555—559; Dušan *Moravac*, Borštnikovo sudjelovanje i razmimoilaženje s intendantom Treščecom (Preveo Branimir Žganjer), str. 560—571.

God. 24. — (knj. 50). — 1985. — br. 10—11. — 573—1020 str.

Sadržaj: Dragutin *Tadijanović*, Deset pjesama, str. 573—577; Ivo *Frangeš*, Neprolaznost prolaznosti (Lirika Dragutina Tadijanovića), str. 578—588; Vjekoslav *Kaleb*, Bez mosta, str. 589—653; Oto *Šolc*, Vijenac soneta, str. 654—660; Čedo *Prica*, Ostavka, 661—731; Josip *Barković*, Pjesnik i domobrani, str. 732—751; Jean *Racine*, Predgovor tragediji Tebaida ili braća neprijatelji, str. 752; Jean *Racine*, Tebaida ili braća neprijatelji (Preveo Tomislav Trpić), str. 753—794; Jean *Racine*, Predgovor tragediji Aleksandar Veliki, str. 795; Jean *Racine*, Aleksandar Veliki (Preveo Tomislav Prpić), str. 796—834; Nikola *Milićević*, Kapetan u vrtu, str. 835—851; William *Shakespeare*, Dva veronska plemića (Preveo Mate Maras), str. 852—917; Veselko *Vidović*, Vrijeme mjerit, str. 918—920; Sanko *Rabar*, Riba (Poema), str. 921—930; Marija *Salzmann-Čelan*, Selimovićev Nurudin i Andrićev Alidede, str. 931—941; Marko *Višić*, Duhovni i vjerski život naroda drevne Mezopotamije, str. 942—1020.

God. 24. — (knj. 50). — 1985. — br. 12. — 1021—1286 str.

Sadržaj: Marijan *Matković*, Između neba i zemlje, str. 1021—1055; Rafo *Bogišić*, Vrijeme razlika i suprotnosti, str. 1056—1066; Vjekoslav *Kaleb*, Bez mosta, str. 1067—1102; Muhamed *Hadžijahić*, Da li je najstariji slavenski zakon Sudnij ljudem donesen na tzv. Duvanjskom saboru, str. 1103—1138; Krunoslav *Pranjić*, O međuratnoj poeziji Esada Mekulija na srpskohrvatskome, str. 1139—1146; Stijepo *Mijović Kočan*, Putujući Kinom, str. 1147—1168; Anka *Žagar*, Talitha kum, str. 1169—1173; Nada *Iveljić*, Tri kratke priče, str. 1174—1188; Marijan *Nakić*, Novo njemačko pjesništvo (Izbor i prijevod, M. Nakić), str. 1189—1201; Janko *Glazer*, Prepjevi iz zbirke

Pohorje (Prepjevao Branimir Žganjer), str. 1202—1208; Branimir *Žganjer*, Janko Glazer Pjesnik pohorskog pejzaža i ljudi, str. 1209; Dinko *Štambak*, Privjesak zaljubljenom đavolu, str. 1210—1216; Gerard de *Nerval*, Jacqes Cazotte (Preveo D. Štambak), str. 1210—1216; Andre *Ady*, Cjelov smrti (Preveo J. Velebit), str. 1216—1228; Ante *Matić*, Ljudinjak, str. 1229—1238; Radomir *Barjaktarević*, Dogorijeva li Kumova slama, str. 1239—1244; Zlatko S. *Kramarić*, Neki aspekti teorija romana, 1245—1282; Ranko *Marinković*, Prvi put bez Marijana, str. 1283—1284; Jure *Kaštelan*, Poslije promocije Matkovićeve knjige, str. 1285—1286.

God. 25. — (knj. 51). — 1986. — br. 1—2. — 260 str.

Sadržaj: Ranko *Marinković*, Fuga (Stavak II), str. 1—21; Zvonimir *Mrkonjić*, Na vrhu jezika, str. 22—38; Miodrag *Rackoviċ*, Moji mrtvaci umiru prostački i rutinirano, str. 39—70; Ljerka *Schifler*, Slike s izložbe, str. 71—85; Jozo *Laušić*, Jalovine, str. 86—113; Vojislav *Nikčević*, Jezikoslovni pogledi Ivana Mažuranića, str. 114—144; Ivan *Kušan*, Černye noči, str. 145—171; Veselko *Koroman*, Iza mog prozora, str. 172—175; Nedjeljko *Fabrio*, Milutin Cihlar Nehajev i ars musicae, str. 176—209; Goran *Gretić*, Umjetnost kao metafizička djelatnost, 210—230; Miroslav S. *Mađer*, Nesuđeni put u kamenjak, str. 231—238; Mladen *Raukar*, Hommage Božidaru Kuncu, str. 239—244; Grgo *Gamulin*, Dva liberalizma, str. 245—250; Vlatko *Pavletić*, Krleža o sebi i o drugima, str. 251—260.

God. 25. — (knj. 51). — 1986. — br. 3—4. — 261—519 str.

Sadržaj: Ivan *Slamnig*, Dvanaest pjesama, str. 261—265; Nada *Marinković*, Prometej u traganju za vatrom, str. 265—286; Mirjana *Matić-Halle*, Tri novele, str. 287—301; Rafo *Bogišić*, Narodnosni pridjev u djelima hrvatskih renesansnih pjesnika, str. 302—311; Luko Paljetak (Izabrao i preveo) Slovenske narodne balade i romanse, str. 312—326; Vinko *Zlamalik*, Vilim Svečnjak, str. 327—331; Ivan *Raos*, Još tri pasje sudbine, str. 332—348; Valentin *Putanec*, Lingvistički rad Pavla Vitezovića (1652—1713), str. 349—356; Krešimir *Nemec*, Novelistika Vladana Desnice, str. 357—378; Stjepan *Gulin*, Zbirka, str. 379—384; Dunja *Detoni-Dujmić*, U okružju T. S. Eliota, str. 385—403; Miloš *Kordić*, Erotika zla, str. 404—409; Ivan *Krkljuš*, Štajkaška, str. 410—433; Pavao *Despot*, Svatko ima svoj put, str. 434—437; Marina *Šur-Puhlovski*, Pripovijest o bivšoj pjevačici, bivšem sucu banskog stola, bivšem upravitelju kaznenog logora i bivšoj logorašici, str. 438—458; Višnja *Romaj*, Filozofske konotacije nekih afiniteta teatra J. P. Sartera, str. 459—476; Mate *Sušac*, Dan koji se pamti, str. 477—482; Špiro *Matijević*, Čudne priče, str. 483—502; Velimir *Visković*, Lov kao univerzalna metafora, str. 503—511; Muhamed *Nezirović*, Jedno indirektno spominjanje Hrvata u francuskoj književnosti XII stoljeća, str. 512—519.

God. 25. — (knj. 51). — 1986. — br. 5—6. — 521—712 str., [1] str. tabla s portr.

Sadržaj: U spomen Marijanu Matkoviću:

Marijan *Matković*, Osječko predavanje, str. 521—539; Ivo *Frangeš*, Stvaralac i sanjar, str. 540—546; Nikola *Batušić*, Dramaturški modeli u Matkovićevu ciklusu Igra oko smrti, str. 547—557; Mladen *Škiljan*, Traganje za neuhvatljivom vertikalom, str. 558—562; Darko *Gašparović*, Dvadeset godina hrvatske drame, str. 563—577; Matko *Peić*, Marijan Matković i likovne umjetnosti, str. 578—585; Ivo *Škrabalo*, Marijan Matko-

vić i film, str. 586—584; Nedjeljko *Mihanović*, Marijan Matković i Zavod za književnost i teatrologiju, str. 595—599; Bruno *Popović*, Svijet kao predstava, str. 600—630; Miroslav *Belović*, Pesnik igre oko smrti, str. 631—646; Branka *Brlenić-Vujić*, Neki aspekti dramskog stvaralaštva Marijana Matkovića, str. 655—665; Ivan *Golub*, Spomen na Marijana Matkovića, str. 666—670; Ivan *Pandžić*, Mit i povijesne krpice, str. 671—678; U spomen Marku Ristiću: Mate *Lončar*, Bilješka o Ristićevom projektu oko nadrealizma, str. 679—681; Marko *Ristić*, Oko nadrealizma 1924—1934, str. 682—687; Zdravko *Zima*, Ristić i naše (ne)vrijeme, str. 688—699; Kritike i komentari: Nedjeljko *Mihanović*, Jeličićev veristički pripovijedni iluzionizam, str. 700—712.

God. 25. — (knj. 52). — 1986. — br. 7—8. — 308 str.

Sadržaj: Petar *Šegedin*, Naći se, str. 5—39; Miroslav *Belović*, Petrove pesme, str. 40—45; Josip *Barković*, Bane Petre Zrinski, str. 46—66; Zagorka *Kalezić*, Ivan Goran Kovačić kao filmski kritičar, str. 67—85; Slobodan *Galogaža*, Nikad pobijeđeni, str. 86—92; Tomaž *Šalamun*, Sve smrtno (Preveo Zvonko Maković), str. 92—100; Dinko *Štambak*, Mjesta i uspomene, str. 100—163; William *Shakespeare*, Antonije i Kleopatra (preveo Antun Šoljan), str. 164—296; Šime *Vučetić*, Zvane Črnja, str. 297—308.

God. 25. — (knj. 52). — 1986. — br. 9—10. — 309—530 str.

Sadržaj: Rafo *Bogišić*, Vatroslav Jagić i Akademijina serija »Stari pisci hrvatski«, str. 309—326; Nikola *Miličević*, »Jur ni jedna na svit vila« Hanibala Lucića, str. 327—336; Radovan *Zogović*, Dvije pjesme, str. 337—339; Anton *Kolendić*, Denkova sudbina, str. 340—356; Andriana *Škunca*, Zidovi, tmine, str. 357—367; Slobodan *Kalezić*, Cesarec prema Dostojevskom, str. 369—390; Čedo *Prica*, Rasprodaja, str. 391—416; Josip *Lisac*, Jezične značajke dviju faza Goranove dijalektalne poezije, str. 417—428; Jaroslav *Ivaškjevič*, Iz poznih pesničkih knjiga (Preveo Petar Vujičić), str. 429—438; Petar *Vujičić*, Pozna lirika Jaroslava Ivaškjeviča, str. 439—442; Dražen *Katunarić*, Crkva, ulica, zoološki vrt, str. 443—449; Goran *Gretić*, Metafizika i pozitivni komunizam, str. 450—483; Božidar B. *Bagola*, Nepodobnost druga Tadije, str. 484—504; Draško *Ređep*, Sveti Ožbolt, samotno drvo, Tadijanović, str. 505—512; Saša Hadži *Tančić*, Dve priče na istu temu, str. 513—530.

12. GODIŠNJAK Jugoslavenskog centra za kristalografiju = Annual of the Yugoslav Centre of Crystallography / Jugoslavenski centar za kristalografiju ; glavni urednik Drago Grdenić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 25 cm.

Vol. 20. — 1985. — 120 str. : ilustr.

Sadržaj: V. S. *Stubičan*, Crystallography and applications of zirconia and zirconia solid solutions, str. 5—29; R. *Ramlau* and H. *Löffler*, Details of phase transitions in an Al-(6.8 at. %)Zn alloy by high resolution and high voltage transmission electron microscopy, str. 31—51; F. *Trubelja*, Mineralogy and crystallography in Bosnia and Herzegovina in the last 150 years, str. 53—73; D. *Kolar*, Sintering phenomena in chemically heterogeneous ceramics, str. 75—89; Kratka saopćenja podnesena na XX konferenciji Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Sarajevo, 5—7. lipnja 1985. Short communications presented at the 20th Conference of the Yugoslav Centre of

Crystallography, Sarajevo, June 5—7, 1985, str. 91—113; XX. plenum Jugoslavenskog centra za kristalografiju — 20th Assembly of the Yugoslav Centre of Crystallography, str. 115—117. Indeks autora, str. 119—120.

13. GOTTHARDI-Škiljan, Renata

Grafike Jana i Egidiusa Sadelera i kopista : katalog izložbe / Renata Gotthardi-Škiljan ; [postav izložbe izvršile Stana Đivanović, Blanda Matica; fotografije Ivan Buzjak, Goran Kos]. — Cavtat : Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU u Dubrovniku, Zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu, 1986. — 46 str., [20] str. s tablama : ilustr. ; 23 cm. — (Grafika XVI. i XVII. st. ; 2)

14. HEKTOROVIĆ, Petar

Djela Petra Hektorovića / Petar Hektorović ; za tisak priredio i uvodnu raspravu napisao Josip Vončina. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 151 str. ; 24 cm. — (Stari pisci hrvatski ; knj. 39)

15. KATIČIĆ, Radoslav

Sintaksa hrvatskoga književnog jezika : nacrt za gramatiku / Radoslav Katičić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filologiju : Globus, 1986. — 529 str. ; 24 cm. — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 61)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. — Str. 501—529: Sadržaj po paragrafima / Georg Holzer.

16. KOTRULJEVIĆ, Beno

O trgovini i savršenu trgovcu / Beno Kotruljević ; pripremili i obradili Rikard Radičević i Žarko Muljačić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1985. — VI, 283 str. : ilustr. ; 24 cm. — (Djela znanosti hrvatske ; sv. 1)

Prijevod djela: Della mercatura et del mercante perfetto / Benedetto Contrugli Raugeo. — Str. 283: Pogovor urednika / Vladimir Stipetić.

17. KRONIKA Zavoda za književnost i teatrologiju / [glavni i odgovorni urednik Tomislav Sabljak]. — Zagreb : Zavod za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. — 25 cm.

God. XII. — br. 34—35. — 1986. — 91 str. : ilustr.

Sadržaj: Božidar *Petrač*, Uvodne napomene, str. 7; Književnost kao život, str. 9—25; Ljiljana *Dolenc*, Anita *Jozipović*, Bibliografija djela Janka Polića Kamova, str. 27—44; Kazalo Bibliografije djela Janka Polića Kamova, str. 44—45; Bibliografija kritičke literature o Janku Poliću Kamovu 1907—1980, str. 47—86; Autorsko kazalo, str. 87—89; Dodatak literaturi, str. 90; Zusammenfassung, str. 91.

18. KURIR, Anton

Verzeichnis der Polyphagie des Blütenbesuches und Antagonistenkomplex der Forleule Panolis flammea Denis und Schiffermüller 1775, (Ha-

deninae, Noctuidae) in Europa = Popis polifagije posjećivanja cvijeća i kompleks antagonista borove sovice Panolis flammea Denis und Schiffermüller 1775. (Hadeninae, Noctuidae) u Evropi / Anton Kurir. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 55 str. ; 24 cm. — (Annales forestales = Anali za šumarstvo ; vol. 12/2)

Na vrhu druge preliminarne str.: Razred za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. — Str. 55: Sažetak.

19. LARUS : godišnjak Zavoda za ornitologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik akademik Zdravko Lorković]. — Br. 1 (1947) — Zagreb : Zavod za ornitologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, [Razred za prirodne znanosti], 1947— . — 24 cm

Do br. 29—30 (1977) izlazio kao časopis Ornitološkog zavoda u Zagrebu.

Br. 36—37. — 1986. — 348 str., [2] lista tabela : ilustr.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: *Sušić*, Goran, Rezultati prstenovanja ptica u godinama 1976—1982 — XXV. izvještaj, str. 9—21; *Mužinić*, Jasmina, Nalazi prstenovanih ptica u godinama 1976, 1977 i 1978, str. 23—48; *Obratil*, Svjetoslav, Areal vrapca španjolskog, Passer hispaniolensis (Temminck) u Bosni i Hercegovini, str. 49—57; *Mužinić*, Jasmina, Ornitofauna donjeg toka rijeke Krapine, str. 59—75; *Mikuska* József, *Pančić*, Stjepan and *Pivar*, Gojko, Prilog poznavanju ishrane kukuvije drijemavice, Tyto alba Scop. 1769, na području istočne Slavonije, s posebnim osvrtom na rasprostranjenost sitnih sisavaca, str. 77—88; *Dolenec*, Zdravko, Nidobiološka istraživanja i sukcesije naseljavanja vrste Sturnus vulgaris L. na užem dijelu Hrvatskog zagorja, str. 89—99; *Mužinić*, Jasmina, Ptice močvarice umjetnih jezera u Bedekovčini (Hrvatsko zagorje), str. 101—109; *Mužinić*, Jasmina, Migracije zavičajnih i stranih populacija šarenog čvorka, Sturnus vulgaris L., str. 111—124; *Ham*, Ištvan, Naselja ptica Ulcinjske solane u drugoj dekadi jula, str. 125—142; *Lukač*, Gordan, Mala čigra — Sterna albifrons Pallas 1764 (Laridae, Aves), gnjezdarica sjeverozapadne Hrvatske, str. 143—154; *Piškorić*, Oskar, Ponašanje vrane gačac (Corvus frugilegus frugilegus L.) nakon skidanja gnijezda sa stabla u parku Zrinjevac (Zagreb) str. 155—165; *Hubálek*, Zdenek, Avifauna of the Island of Brač, str. 167—173; *Szlivka*, László, Data on the Food of the Purple (Ardea purpurea), Night (Nycticorax nycticorax), and Squacco (Ardeola ralloides) Herons on Lake Ludaš, str. 175—182; *Szlivka*, László and *Szlivka*, Gabor, Data on the Food Biology of the Great Tit (Parus major), str. 183—187; *Grubač*, R. Bratislav, Beleške o gnežđenju i ponašanju sivog sokola (Falco peregrinus Tunstall, 1771) u jugoistočnoj Jugoslaviji, str. 189—203; *Matvejev*, Sergej, Delo i život dr Otmara Reisera, ornitologa Balkanskih zemalja, str. 205—224; *Rašajski*, Javor, Prilog poznavanju gnezdarice Vojvodine, str. 225—230; *Grubač*, R. Bratislav, Beleške o gnežđenju i ponašanju supa starešine (Aegypius monachus) u zoološkom vrtu u Skopju, str. 231—238; *Cvitanović*, Antun, Širenje areala gniježđenja nekih vrsta porodice Fringillidae uz obalno područje srednje Dalmacije, str. 239—243; *Cvitanić*, Antun, Zanimljiv slučaj križanaca između češljugara (Carduelis carduelis (L.) i zelendura (Carduelis chloris (L.) koji je ulovljen u prirodi, str. 245—248; *Cvitanić*, Antun, Karakteristike križanaca između zebe bitkavice (Fringilla coelebs L.) i zebe nikavice (Fringilla montifringilla L.), str. 249—252; *Dijksen*, Sytske and *Dijksen*, Ad-

riaan, Some Observations of Birds in the Ohrid-Lake Area (Yugoslavia) in May 1980, str. 253—264; *Dijksen* Adriaan and *Dijksen* Sytske, Ornithological Obersvations in Macedonia, Yugoslavia, in Autumn 1983., str. 265—282; *Lukač*, Gordan, *Tomić*, Dražen, *Makjanić*, Ines and *Fištrović* Jasminka, Prilog poznavanju ornitofaune srednjedalmatinskih otoka: Kratki osvrt na ornitofaunu otoka Iža, str. 283—291; *Fiedler*, Wolfgang, Der Brutbestand des Weissstorch (Ciconia ciconia) in einem Abschnitt der kroatischen Posavina (Jugoslawien) 1974 und 1984., str. 293—296; *Ham*, Ištvan i Josip P. *Soti*, O širenju areala crnogrle strnadice (Emberzia cirlus) u Vojvodini, str. 297—303; *Ham*, Ištvan, Krstokljun (Loxia curvirostra L.) nova gnezdarica Deliblatske peščare — Vojvodina, str. 305—309; *Mikuska* József, *Mikuska* Tibor, *Pelle*, István and *Pelle*, Zoltan, Ugibanje ptica na Slanom Kopovu kod Novog Bečeja, ljeti 1982. godine, str. 311—315; Kratke bilješke, str. 317—333; Kongresi, str. 334; Nekrolog, str. 335—337; Vijesti, str. 338; Prikaz knjiga, str. 339—348.

20. LJETOPIS Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti : za godinu : 1985. / [urednik akademik Hrvoje Požar]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 23 cm.

Knj. 89. — 1986. — 455 str., [14] str., s tablama

21. MALBAŠA, Marija

Osječka bibliografija : tiskarsko-izdavačka djelatnost u Osijeku : od 1742. do 1978. godine / Marija Malbaša. — 2. sv. — Osijek : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad u Osijeku, 1985. — 437 str.; 24 cm. ; — (Hrvatska bibliografija ; niz C ; knj. 7).

Str. 5—9: Uvod. — Str. 375—437: Kazala.

22. MIRKO Deanović

Mirko Deanović : 1890—1984 / [uredio Rudolf Filipović]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1986. — 54 str. : ilustr. ; 25 cm. — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 32)

Str. 39—54: Popis radova Mirka Deanovića / Pavao Galić.

23. ORSAG, Silvije

Analiza namjenske raspodjele dohotka privrednih grana i grupacija društvenog sektora privrede SR Hrvatske u periodu 1971—1982. godine / Silvije Orsag. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, Zavod za ekonomska istraživanja, 1986. — 80 str. ; 24 cm. — (Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 22)

24. PALINKAŠ, Ladislav A.

Geochemical facies analysis of groeden sediments and ore forming processes in Žirovski Vrh uranium mine, Slovenia, Yugoslavia = Geokemijska facijelna analiza gredenskih sedimenata i rudonosni procesi u rud-

niku urana Žirovski Vrh /Ladislav A. Palinkaš. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 40 str., [5] str. : ilustr. : 19 cm. — (Prirodoslovna istraživanja ; 53) (Acta geologica ; vol. 16 ; br. 2).

Om. nasl. — Str. 39—40: Sažetak.

25. PLANOVI rada : za godinu : 1986. / [uredio Ante Bartulica]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 114 str. ; 24 cm

Tiskano kao rukopis.

26. PLANOVI rada : za razdoblje : 1986—1990 / [uredio Ante Bartulica]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 126 str. ; 24 cm

Tiskano kao rukopis.

27. POPIS izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti : 1867—1985. : u povodu 120. godišnjice osnutka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [popis izradile Ljiljanka CIBAN i Vlasta KRPAN]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 2 sv. (X, 593 str. ;) ; 24 cm. — (Izdanja Knjižnice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; sv. 5)

28. PROBLEMI sjevernog Jadrana / [glavni i odgovorni urednik Dragovan Šepić]. — Rijeka : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka. — 24 cm.

Sv. 5. — 1985. — 258 str.

Sažeci na tal. jeziku.

Sadržaj: Antun *Giron*, Neki problemi razvoja NOP-a na području sjeverozapadne Istre, str. 1—30; Lujo *Margetić*, Isprava o zemaljskom miru između istarskog stanovništva i markgrofa W., 31—49; Marko *Legović*, Iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta u Istri posljednjih 160 godna, 51—87; Miroslav *Bertoša*, Između gospodarske kategorije i socijalne napetosti (Sukobi na mletačko-austrijskoj granici u Istri od XVI. do XVIII. stoljeća), str. 89—146; Goran *Crnković*, Borba narodnjačke Općine Volosko—Opatija za hrvatsko školstvo, str. 147—169; Darinko *Munić*, Prilog dataciji Kastavskog statuta, str. 171—195; Tihomira *Stepinac-Fabijanić*, Način i kultura stanovanja u Istri, na Krasu i sjevernojadranskim otocima: Povijesni pregled arhitektonskog razvoja, str. 197—231; Nevio *Šetić*, Prilog proučavanju veza Dubrovnika sa sjevernojadranskim Primorjem i Istrom u XV. i XVI stoljeću, str. 233—258.

29. PROCESI taloženja kalcita u krškim vodama s posebnim osvrtom na Plitvička jezera / Dušan SRDOČ, Nada HORVATINČIĆ, Bogomil OBELIĆ, Ines KRAJCAR and Adica SLIJEPČEVIĆ. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1985. — 104 str. : ilustr., [5] str. s tablama ; 24 cm. — (Krš Jugoslavije = Carsus Iugoslaviae ; 11_{4-6})

Str. 98—104: Calcite deposition processes in karstwaters with special emphasis on the Plitvice Lakes, Yugoslavia.

30. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik akademik Nenad Grčević]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za medicinske znanosti. — 24 cm.

Knj. 414. — Razred za medicinske znanosti ; knj. 19. — 1985. — 140 str. : ilustr.

Sažetak na engl. jeziku.

Sadržaj: Vera *Folnegović-Šmalc* i Zdenko *Folnegović*, Evaluacija terapije u shizofrenih bolesnika.

31. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik akademik Nenad Grčević]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Knj. 415. — Razred za prirodne znanosti ; knj. 20 [21!]. — Medicinske znanosti ; knj. 20. — 1985. — 127 str. : ilustr. ; [18] str. s tablama

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Olga *Carević*, Inhibitorni učinci diklofenak natrija i D-penicilamina na izvanstanično oslobađanje lizosomskih enzima u štakora s adjuvantnim artritisom, str. 7—15; D. *Blašković*, Usporedna istraživanja murinog alfaherpes virusa i nekih članova obitelji Herpesviridae, str. 17—36; Josip *Balabanić* i Mirko Dražen *Grmek*, Medicinski i prirodoslovni podaci u »Kronologiji Hrvatsko-mađarskog kolegija u Bologni«, str. 37—108; Miljenko *Kalousek*, Usporedba nalaza kompjutorizirane tomografije i neurološke simptomatologije tumora selarnog i periselarnog područja, 109—127.

32. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [glavni i odgovorni urednik Eugen Pusić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti. — 24 cm.

Knj. 417. — Razred za društvene znanosti ; knj. 23 [24!]. — 1986. — 199 str. : ilustr.

Sadržaj: Ivo *Vinski*, Zaposlenost, osnovna sredstva i društveni proizvod privrede Jugoslavije u razdoblju od 1961. do 1981. godine, str. 1—68, Danilo *Klen*, Gospodarske prilike u Rijeci od 1813. do 1848. — Od ponovne austrijske okupacije do Bunjevčeva zauzeća, 69—198.

33. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik akademik Marin Franičević]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Knj. 419. — Razred za suvremenu književnost ; knj. 21. — 1986. — 369 str. s notama.

Sadržaj: Dragutin *Tadijanović*, Moji pređi, kronika iliti ljetopis i drugo, str. 1—83; Ranko *Marinković*, Traktat o ruci, 85—91; Vjekoslav *Kaleb*, Bijaći, str. 93—99; Vladimir *Popović*, Tri pjesme, str. 101—102; Petar *Šegedin*, Krug što skamenjuje, str. 103—157; Živko Jeličić, Zapisi o svetoj Mariji, gladi i otrovnim maškama, str. 159—214; Slavko *Mihalić*, 9 pjesama, str. 215—220; Slobodan *Novak*, Hlap, str. 221—227; Nikola *Miličević*, Pismo s putovanja, 229—245; Rafo *Bogišić*, Marin Držić u

književnim krugovima, str. 247—262; Frano *Ćale*, O sudbini i značajkama »Ljubovnika«, str. 263—277; Josip *Barković*, Sablast i utvare našega otoka, str. 279—306; Šime *Vučetić*, Plamen u gradu smrti, str. 307—324; Dubravko *Jelčić*, Uvod u strah, str. 325—353; Maja *Bošković-Stulli*, Izvori i preobrazba jedne narodne pjesme (Na Kordunu grob do groba), str. 355—369.

34. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik Vladimir Matković]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Knj. 422. — Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti ; knj. 29. — Tehničke znanosti ; sv. 3. — 1986. — 204 str. : ilustr.

Sadržaj: Vojislav *Bego*, Naponska vaga za 10kV i 2x5 g (Voltage Balance 10 kV and 2x5 g, str. 1—166; Riko *Rosman*, Tragverhalten einiger Faltwerkhallen (Mehanika nekih naboranih konstrukcija hala), str. 167—204.

35. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik član suradnik Vladimir Volenec]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Knj. 421. — Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti ; knj. 28. — Matematičke znanosti ; 5. — 1986. — 163 str. : ilustr.

Tekstovi na engl. i njem. jeziku. — Sažeci na hrv. jeziku.

Sadržaj: Günter *Aumann*, Unterschungen über verallgemeinerte Regelflächen im euklidischen Raum E_n, str. 1—7; Dominik *Palman*, Drehzykliden im einfach isotropen Raum (Typus III), str. 9—25; Ivan *Lončar*, Continuity of ω-connectedness and λ-connectedness, str. 27—37; Boris J. *Pavković*, Equiform geometry of curves in the isotropic spaces $I_3^{(1)}$ and $I_3^{(2)}$, str. 39—44; Vladimir *Volenec*, Admissible identities in complex IM-quasigroups II, str. 45—78; Vladimir *Volenec*, Geometry of medial quasigroups, str. 79—91; Mirko *Polonijo*, A note on parallelogram spaces and subtractive groupoides, str. 93—95; Juraj *Šiftar*, On the automorphism group of a 4-semiaffine linear space with 58 points, str. 97—114; Helmut *Pottmann*, Böschungslinien und Böschungsflächen im quasielliptischen Raum, str. 115—134; Vlasta *Ščurić-Čudovan*, Einige Probleme die durch die Einteilung eines Bündels der Flächen 2. Grades in ∞^1 Büschel solcher Flächen entstanden sind, II Teil, str. 135—163.

36. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik akademik Mirko Malez]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Knj. 424. — Razred za prirodne znanosti ; knj. 21. — 1986. — 414 str., sa sl., zemljop. crteži, [1] presavijeni list s tablom.

Tekstovi i sažeci na hrv., engl. i njem. jeziku.

Sadržaj: *Malez* Mirko i *Šegota* Tomislav, Akademik Josip Roglić, str. 11—20; *Malez* Mirko und *Teschler-Nicola* Maria, Die menschlichen Skelettreste aus der Höhle Veternica in Medvednica (Nordwestkroatien), str. 21—54; *Paunović* Maja, Rana arvalis Nilson, 1842. (Ranidae) aus oberpleistozänen Ablagerungen von Bijambarehöhle bei Olovo (Mittelbosnien, Jugoslawien), str. 55—68; *Mužinić*, Radosna, O nekim ribama iz demerzalnog lova u širem području Palagruže, str. 69—84; *Šparica* Marko i *Pamić* Jakob, Prilog poznavanju tektonike Požeške gore u Slavoniji, str. 85—96; *Pa-*

mić Jakob i *Jamičić* Domagoj, Metabasic Intrusive Rocks from the Paleozoic Radlovac Complex of Papuk Mountain in Slavonia (Northern Croatia, Yugoslavia), 97—128; *Malez* Vesna, Novi prilog poznavanju gornjopleistocenske ornitofaune iz Šandalje kod Pule u Istri (Hrvatska), Jugoslavija), str. 129—152; *Paunović* Maja, *Aničić* Bogoljub i *Ramovš* Anton, Ein Beitrag zur Kenntnis der tertiären Fische Sloweniens, str. 153—166; *Žagar-Sakač*, Andrejka, Unio katzeri Brusina iz miocenskih slatkovodnih naslaga Dalmacije (Južna Hrvatska), str. 167—190; *Marcuzzi* Giorgio, Contributions to the Knowledge of Coleopterous Fauna of Dalmatia, str. 191—238; *Galić* Mirko, *Saraga-Babić* Mirna i *Švajger* Anton, Electron microscopic observations on the notochord of human embryons and fetuses, str. 239—274; *Draxler* Ilse, Pollenanalytische Unterschungen der Sedimentenproben aus der Vindija Höhle bei Donja Voča, NW Kroatien, str. 275—280; *Šegota* Tomislav, Neke kvartarološke i arheološke implikacije fluktuacije vodostaja Save u Zagrebu, str. 281—322; *Malez* Mirko, Morfometrijski i kronostratigrafski odnosi vrste Gulo gulo (L.) iz gornjeg pleistocena spilje Vindije (Hrvatska, Jugoslavija), str. 323—352; *Korica* Bogdan, Endemične svojte srodstvene skupine Asperula staliana (Rubiaceae) Jadranskih otoka, str. 353—400; *Kochansky-Devidé* Vanda, O porijeklu Friedricha Katzera (1861—1925), str. 401—404; *Kochansky-Devidé* Vanda, Ruđer Bošković u geoznanosti, str. 405—412; *Marcuzzi* Giorgio, Appendix, str. 413—414.

37. SEKULIĆ, Ante

Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca / Ante Sekulić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 474 str., [40] str. tabla : ilustr. ; 25 cm. — (Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena ; knj. 50)

Str. 471—472: Summary: The life and customs of the Bunjevci of Bačka. — Str. 473—474: Zusammenfassung: Volksleben und Sitten der Bunjevci von Bačka.

38. STAMENIĆ, Zoran

Akumulativna i reproduktivna sposobnost društvenog sektora privrede SFR Jugoslavije i SR Hrvatske u razdoblju od 1971. do 1982. godine / Zoran Stamenić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, Zavod za ekonomska istraživanja ; 1986. — 380 str. ; 24 cm. — (Radovi Zavoda za ekonomska istraživanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 19) (Projekt Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj u periodu 1971—1982 ; sv. 6)

39. 120 [STO dvadeset] godina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik Slobodan Kaštela]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 142 str. : ilustr. ; 24 cm

40. SUPEK, Ivan

Znanost i etika / Ivan Supek. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1985. — 48 str. ; 20 cm. — (Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ; sv. 53)

Str.: 39—48: Science and ethics an appeal for humanism / Ivan Supek.

41. SUPEK, Ivan

Heisenbergov obrat u shvaćanju svijeta / Ivan Supek. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 94 str., sa faks. ; 21 cm. — (Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ; sv. 56)

42. SVEČANI skup u povodu 150-e obljetnice rođenja akademika Baltazara Bogišića (1985 ; Cavtat)

Svečani skup u povodu 150-e obljetnice rođenja akademika Baltazara Bogišića održan u Cavtatu 11. svibnja 1985. / uredio Hodimir Sirotković. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 67 str., [27] str. s tablama ; 24 cm.

Sadržaj: Riječ urednika Hodimira *Sirotkovića*, str. 1—2; Pozdravna riječ predsjednika JAZU akademika Jakova *Sirotkovića*, str. 3—5; Hodimir *Sirotković*, Baltazar Bogišić i Jugoslavenska akademija, str. 6—22; Cvito *Fisković*, Kulturno značenje Bogišićeva muzeja u Cavtatu, str. 23—44; Rafo *Bogišić*, Podrijetlo i obitelj Baltazara Bogišića, str. 45—51; Cvito *Fisković*, Govor na otvaranju izložbe grafičkih listova u Cavtatu, str. 52—54; Stane *Đivanović*, Priredbe u povodu 150. obljetnice rođenja Baltazara Bogišića, str. 55—59; Stane *Đivanović*, Bibliografija radova, rasprava i članaka o Bogišiću u god. 1984—1985, str. 60—63; Summary, str. 65—67.

43. TRI stoljeća Belja : [zbornik radova] / [Belje poljoprivredni industrijski kombinat, Darda ; Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti Zavod za znanstveni rad Osijek ; urednik Vladimir Stipetić, Dragutin Rilke]. — Osijek : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad Osijek, 1986. — XIX, 795 str. : ilustr. ; 33 cm. — (Posebna izdanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad Osijek ; 8).

Sadržaj: Uvodna riječ: Josip *Zmaić*, predsjednik Sabora Socijalističke Republike Hrvatske, str. V—VII; Jakov *Sirotković*, predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti Zagreb, str. VII—VIII; Stevan *Kišpal*, generalni direktor »Belja« Poljoprivredno industrijskog kombinata Darda, str. VIII—X; Lazar *Bertić* i Angelina *Vojvodić*, Tito među nama, str. X—XIII; Andrija *Bognar*, Prirodne osobine Baranje, str. 1—31; Dragutin *Marjanović* i Stjepan *Mađar*, Odvodnja područja Baranje i poljoprivrednih površina »Belja«, str. 32—39; György *Timár*, Demografska povijest Baranje do 1910. godine, str. 40—64; Alica *Wertheimer-Baletić*, Stanovništvo Baranje u razdoblju 1857—1981. godine, str. 65—76; Igor *Karaman*, Osnovna obilježja imanja »Belje« i Darda u sastavu kasnofeudalnih kapitalističkih zemljoposjeda na baranjsko-slavonskom tlu do 1918. godine, str. 77—92; Zvonimir *Jelinović*, Historijski aspekti razvoja prometa na području Baranje, str. 93—110; Klara T. *Mérey*, Razvoj industrije i trgovine na teritoriji beljsko-dardanskog gospodarstva od polovine XIX stoljeća do I svjetskog rata, str. 111—119; Vladimir *Leko* i Irena *Lajoš*, Opće privredne prilike u Baranji 1918—1985 godine, str. 120—135; Ivan *Sabo*, Prostorni razvoj Baranje i međuzavisnost s prostornim razvojem regije, str. 136—143; Milan *Ivanović*, Početak primjene električne struje u industrijskim pogonima »Belja«, proces elektrifikacije Baranje te proizvodnja i potrošnja električne energije u općini Beli Manastir, str. 144—148; Vladimir *Stipetić*, Agrarno-ekonomski okviri raz-

vitka poljoprivrede Baranje i »Belja« u minula tri stoljeća, str. 149—168; Péter *Rajczi*, Pravno ustrojstvo i funkcioniranje Darđanskog i Beljskog vlastelinstva od nastanka do 1918. godine, str. 169—180; Igor *Karaman*, Ekonomsko-socijalni sastav seljaštva i seoskih naselja na kasnofeudalnim vlastelinstvima baranjskog trokuta, str. 181—194; Magdolna *Kiss*, Život kmetova na veleposjedima u Baranji između Dunava i Drave od 1700. do 1848. godine, str. 195—211; András *Rozs*, Veleposjed i seljačko privređivanje u nekadašnjim općinama beljskog i darđanskog gazdinstva od oslobođenja kmetova do 1914. godine, str. 212—231; János *Földvári*, Sistem i organizacija upravljanja privredom gazdinstva, str. 232—242; Stanko *Novaković*, Državno dobro »Belje« od 1918. do 1941. godine, str. 243—251; Slavko *Juriša*, Agrarna politika i problemi socijalističkog preobražaja sela u Baranji od 1945—1953., str. 252—256; Zdenka *Šimončić-Bobetko*, Agrarna reforma i kolonizacija na području Baranje u međuratnom razdoblju (1919—1941) godine, str. 257—265; Marijan *Maticka*, Agrarna reforma i kolonizacija u Baranji 1945—1948. godine, str. 266—272; Šandor *Mesaroš*, Radnički pokret u Baranji do 1918. godine, str. 273—286; László *Szita*, Agrarno-socijalistički pokreti siromašnih seljaka, zemljoradnika i kubikaša na vlastelinstvima nadvojvode Habsburga i vojvode Schaummburg-Lippe (1890—1907), str. 287—297; Mira *Kolar-Dimitrijević*, Položaj radništva na »Belju« u međuratnom razdoblju (1918—1941), str. 298—308; László *Sándor*, Prikaz upravljanja osnovnim školstvom u naseljima beljskog i darđanskog vlastelinstva (1772—1851), str. 309—322; Nada *Lazić*, Okupacija Baranje i narodnooslobodilački pokret 1941—1944. godine, str. 323—327; Dušan *Čalić*, Politika i aktivnost oblasnog komiteta za Slavoniju na organiziranju NOB-e u Baranji u 1944. godini, str. 328—331; Mirko *Bošković*, Baranja u NOB-i od proljeća 1944. do oslobođenja, str. 322—338; Kosta *Nađ*, Oslobođenje Baranje, str. 339—344; Đoko *Ivanović*, Baranja u NOR-u i revoluciji, oktobar 1944. — april 1945., str. 345—356; Boško *Lečić*, Zemljišne površine »Belja«, str. 357—367; Boško *Lečić*, Uređenje posjeda »Belje« postupkom komasacije, str. 368—379; Dušan *Jeličić*, Utjecaj »Belja« na specifičnosti razvoja naselja u Baranji, str. 380—384; Vojislav *Vukičević*, Pravni položaj »Belja«, str. 385—393; Ivan *Mandić* i Ivan *Guljaš*, Zaposlenost i zapošljavanje u poljoprivrednoindustrijskom kombinatu »Belje« od 1948. do 1984. godine, str. 394—401; Adam *Grubor* i Petar *Živković*, Obrazovanje na »Belju« i obrazovna struktura zaposlenih, str. 402—411; Veljko *Atanacković*, Osnovno školstvo na području »Belja«, str. 412—414; Žarko *Kovačević*, Međuzavisnost razvoja OUR i zadovoljenja stambenih potreba, str. 415—420; Zdravko *Živković* i Manja *Horvat*, Pustare na »Belju«, str. 421—429; Ivan *Musa*, Razvoj tehničkih sustava za obradu tla i njihova primjena u poljoprivredi »Belja«, str. 430—442; Nestor *Grčić*, Božo *Hajdin*, Slavica *Kosanović*, Dragutin *Marjanović* i Josip *Spoljarić*, Organiziranost »Belja« od 1822. godine do danas, str. 443—463; Šándor *Troszt*, Radni žetoni Beljskog vlastelinstva, str. 464—466; Željka *Balaš* i Marica *Ivanković*, Razvoj samoupravljanja na PIK-u »Belje«, str. 467—476; Slavica *Kosanović*, Dohodovni odnosi u funkciji razvoja reprodukcijskih cjelina, str. 477—480; Dragutin *Rilke*, Petar *Anić* i Bojana *Rilke*, Privredni sistem kao uvjet poslovanja PIK-a »Belje«, str. 481—487; Dragutin *Rilke*, Agrarna politika kao uvjet poslovanja PIK-a »Belje«, str. 488—492; Boško *Bešir*, Poslovna politika PIK-a »Belje«, str. 493—497; Milivoj *Polić*, Sistem informiranja, str. 498—505; Marko *Bošnjaković*, Biljna proizvodnja, str. 506—510; Šandor *Koce*, Proizvodnja žitarica na »Belju«, str. 511—514; Josip *Potočanec*, Ispitivanje i iskorištavanje varijabilnosti rodnosti sortimenta pšenice u proizvodnji na »Belju«, str. 515—523; Vlatko *Trogrlić*, Proizvodnja kukuruza, str. 524—532; Dragu-

tin *Puhalo* i Marija *Vratarić*, Proizvodnja uljarica u PIK-u »Belje«, str. 533—541; Luka *Eljuga*, Proizvodnja šećerne repe, str. 542—549; Dragutin *Puhalo* i Dragoljub *Bošnjak*, Proizvodnja krmnog bilja, str. 550—553; Ivan *Folivarski*, Gnojidba ratarskih kultura, str. 554—562; Dragutin *Marjanović*, Konoplja u proizvodnom procesu »Belja«, str. 563—566; Dragutin *Marjanović*, Hmelj na njivama »Belja«, str. 567—568; Ivan *Gregurek* i Žarko *Kovačić*, Proizvodnja grožđa, str. 569—573; Dragoljub *Bošnjak* i Dragutin *Marjanović*, Livadarstvo i pašnjarstvo na »Belju«, str. 574—578; Ante *Hadrović*, Voćarstvo na »Belju«, str. 579—582; Stojan *Tepšić* i Miroslav *Majera*, Šume Baranje — uloga i značenje, str. 583—590; Jana *Brna* i Danilo *Todorović*, Lovno gospodarenje jelenskom divljači na beljskom lovno-šumskom području, str. 591—598; Ivan *Završki* i Antun *Petričević*, Proizvodnja goveđeg mesa, str. 599—607; Nikola *Vrdoljak*, Ivan *Knežević* i Josip *Ćusak*, Proizvodnja mlijeka, str. 608—619; Ferenc *Astaloš*, Miljenko *Brinzej*, Ivan *Gucmirtl*, Miroslav *Herak*, Stjepan *Kolak*, Zdravko *Laktić*, Čedo *Paukoviće* i Slobodan *Živković*, Svinjogojska proizvodnja na PIK-u »Belje«, str. 620—625; Tomo *Rastija*, Ivan *Čatipović* i Radivoj *Kovač*, Ovčarska proizvodnja na »Belju«, str. 626—631; Gordana *Kralik*, Božo *Mandić* i Stevan *Majstorović*, Peradarska proizvodnja, str. 632—640; Miljenko *Brinzej* i Dragutin *Marjanović*, Konji u »Belju« kroz tri stoljeća, str. 641—648; Ivan *Stević* i Velimir *Đorđević*, Ribogojstvo, str. 649—656; Mirko *Polonijo*, Svilarstvo, str. 657—659; Alfred *Polonijo*, Mijo *Nuskern* i Željko *Zagvozda*, »Belje«, u funkciji nosioca razvoja poljoprivredne proizvodnje u Baranji 1945. do 1984. godine, str. 660—682; Predrag *Novaković*, Žaneta *Ugarčić*, Boško *Jančić* i Stevan *Horvat*, Mlinsko-pekarska industrija »Belje«, str. 683—685; Drago *Dropulić*, Ferenc *Sili*, Pavle *Bačić*, Ivo *Matić*, Đula *Šoja* i Stevan *Nemet*, Proizvodnja i prerada šećerne repe na Belju (1911—1985), str. 686—696; Milan *Bobera*, Prerada grožđa i proizvodnja vina, str. 697—700; Predrag *Novaković*, Nikola *Ledenčan*, Vladimir *Puvača* i Jasna *Kordić*, Mesna industrija »Belje«, str. 701—706; Predrag *Novaković*, Radomir *Ognjenović*, Damir *Klarić* i Jovica *Hardi*, Tvornica mliječnih proizvoda »Belje«, str. 706—710; Anuška *Šebo-Balić*, Dragutin *Marjanović* i Mihajlo Đurić, Proizvodnja stočne hrane na »Belju«, str. 711—716; Đuro *Berber* i Miljenko *Čuljak*, Metaloprerađivačka industrija na »Belju«, str. 717—723; Rudolf *Emert*, Remont i održavanje poljoprivrednih strojeva, str. 724—725; Marko *Milošić*, Građevinarstvo »Belja« od 1960—1970. godine str. 726—726; Tibor *Karpati*, Razvoj tržišnog poslovanja na PIK-u »Belje«, str. 727—739; Miljko *Trifunović*, Poljoprivredno dobro »Belje« i njegovo učešće u svjetskoj privredi, str. 740—744; Jovan *Pinter*, Josip *Merda*, Nestor *Grčić*, Stipo *Šandrik*, Anuška *Šebo-Balić* i Andrija *Ratkajec*, Strukturalna analiza sredstava, izvora sredstava i rezultata poslovanja »Belja« u razdoblju od 1948. do 1984. godine, str. 745—751; Milovan *Ivanović* i Rajko *Subašić*, PIK »Belje« na ranglistama najvećih privrednih organizacija u Jugoslaviji, str. 752—757; Milan *Bižić*, Razvoj proizvodnje na »Belju« iz aspekta općenarodne obrane i društvene samozaštite, str. 758—763; Ivan *Pašić*, Razvoj kulturnih djelatnosti na »Belju« u 20. stoljeću, str. 764—768; Stevan *Major*, Suradnja između SOUR-a »Belje« poljoprivrednoindustrijskog kombinata i Centra usmjerenog obrazovanja »Bratstvo-jedinstvo« Beli Manastir, str. 769; Mladen *Šatvar*, Uloga društveno-političkih organizacija u razvoju Kombinata i samoupravljanja, str. 770—771; Ljubomir *Romanić*, Razvoj vatrogastva u Baranji, str. 772—773; Davorin *Tasličić* i Branimir *Slijepčević*, Sportski život na »Belju« str. 774—777; Dejan *Rebić*, Baranjska umjetnička kolonija, str. 778; Borislav *Travica*, Zdravstvena organizacija na imanju »Belje«, str. 781—783; Josip *Špoljarić*, Glavni i generalni direktori Dobra odnosno Kombinata »Belje« od 1919. do 1984. godine, str. 784—792.

44. UPOREDNO pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja / glavni i odgovorni urednik Vladislav Brajković. — Zagreb : Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. — 24 cm.

Br. 107—108. — 1986. — 209—491 str.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Velimir *Filipović*, Kritika novele Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, str. 209—223; Emilio *Pallua*, Skorašnji razvoj Common Lawa u zakonodavstvu i sudskim precedentima, str. 224—250; Vesna *Polić-Čurčić*, Treće zasjedanje Konferencije Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova i usporedba njegovih rezultata sa Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i njegovim izmjenama, str. 251—262; Ana *Sihtar*, 55. zasjedanje Pravnog odbora Međunarodne pomorske organizacije (IMO), str. 263—276; Ana *Sihtar*, Izvještaj sa zasjedanja ad hoc Međuvladine grupe za razmatranje sredstava za suzbijanje svih aspekata pomorskih prijevara, uključujući i pirateriju, str. 277—280; Maritime fraud and piracy — Resolution adopted by the Ad hoc Intergovernmental Group (UNCTAD) (prijevod: Ana Sihtar), str. 282—283; Maritime liens and mortgages — Resolution submitted by the Chairman of the Working Group on International Shipping Legislation (UNCTAD), (prijevod: Ljerka Mintas-Hodak), str. 284—289; Ljerka *Mintas-Hodak*, Pregled dosadašnjeg rada Međunarodnih organizacija na reviziji postojećeg međunarodnog režima pomorskih privilegija i hipoteka/mortgagea, str. 290—309; The effects of armed conflicts on treaties — Resolution No. 2, (prijevod: Klara Vedriš), str. 310—315; The law applicable to joint international state or quasi-state enterprises of an economic nature — Resolution (Institut de droit International) (prijevod: Ana Sihtar), str. 316—323; UNCTAD — uzorak klauzula za pomorsko osiguranje broda, (prijevod: Ljerka Mintas-Hodak), str. 324—371; Ljerka *Mintas-Hodak*, Komentar uz UNCTAD-ove uzorak-klauzule za osiguranje broda, str. 372—414; Odluke domaćih sudova i drugih organa: Vrhovno sodišče SR Slovenije, Presuda od 17. IX 1984. o lučkim naknadama (pristojbama) i obvezi plovidbenog agenta na plaćanje naknade za upotrebu luke pri obavljanju privredne djelatnosti, prikaz (preveo i priredio Aleksandar *Bravar*), str. 415—424; Viši privredni sud Hrvatske, Presuda br. Pž-1693/82-2 od 14. VI 1983. o odgovornosti skladištara i odgovornosti zbog povrede obveze iz čl. 731, st. 4 ZOO, prikaz Gordane Gasparini, suca Vrhovnog suda Hrvatske, str. 425—429; Viši privredni sud Hrvatske, Rješenje br. Pž-322/85 od 5. III 1985. o privremenoj mjeri zaustavljanja broda, prikaz Pave Devića, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 430—434; Viši privredni sud Hrvatske, Rješenje br. Pž-491/85 od 14. III 1985. o privremenoj mjeri zaustavljanja broda, prikaz Pave Devića, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 435—438; Viši privredni sud Hrvatske, Rješenje br. Pž-269/85 od 10. VI 1985. o prijevozu vozila trajektom i zastari potraživanja, prikaz Pave Devića, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 439—441; Viši privredni sud Hrvatske, Presuda br. Pž-54/85 od 10. IX 1985, o sudaru brodova i osiguranju odgovornosti, prikaz Pave Devića, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 442—447; Viši privredni sud Hrvatske, Rješenje br. Pž-2233/85 od 11. XI. 1985. o osnivanju fonda ograničene odgovornosti brodara, prikaz Pave Devića, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 448—454; Okružni privredni sud Titograd, Presuda br. P. 997/83 od 12. VI 1985. o neposrednoj odgovornosti osiguratelja brodovlasnika oštećeniku za onečišćenje mora izlijevanjem ulja, prikaz sa bilješkom Ljerke Mintas-Hodak, str. 455—462; Ljerka *Mintas-Hodak*, Pravna legitimacija osiguratelja odgovornosti u slu-

čajevima onečišćenja morskog okoliša s brodova, str. 463—472; Odluke stranih sudova i arbitraža: Pravni odbor Tajnog savjeta, London, Presuda od 26, 27. i 28. XI 1984. i 21. I 1985. Metro Meat Ltd. v. Fares Rural Co. Pty. Ltd. and Another o kupoprodaji F.A.S. i povredi ugovornih odredaba, prikaz Vesne Polić-Ćurčić, str. 473—478; Engleski Apelacioni sud, Presuda od 7. XI 1984. Cook Industries Inc. *v.* B. V. Handelmaatschappij Jean Delvaux o prodaji robe C. I. F, prikaz Zorana Konstantinovića, str. 479—482; Engleski Apelacioni sud, Presuda od 26, 27. i 28. III 1985. S.C.F. Finance Co. Ltd. *v.* Khalil Said Masri i Ina'am El Masri o privremenoj naredbi — Marewa Injunction, prikaz sa bilješkom Klare Vedriš, str. 483—484; Marewa injunction, str. 485—487; Prikazi knjiga, str. 488; Istok *Simoniti,* Mednarodne organizacije, Ljubljana 1985., (Aleksander Čičerov), str. 488—489; Istok *Simoniti,* Mednarodne organizacije (International Organizations) Ljubljana 1985. (prijevod Aleksandar Bravar), str. 490.

45. VIDAKOVIĆ, Mirko

Relation of self-fertilization and interspecific incompatibility by crossing Pinus nigra x P. sylvestris = Odnos između samooplodnje i međuvrsne inkompatibilnosti kod križanja Pinus nigra x P. sylvestris / Mirko Vidaković. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 13 str. ; 24 cm. — (Annales forestales = Anali za šumarstvo ; vol. 12/1)

Na vrhu druge preliminarne str.: Razred za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. — Str. 13: Sažetak.

46. VIJESTI Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik Ante Bartulica]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. — 28 cm.

God. 7. — 1986. — br. 15. — 36 str.

God. 7. — 1986. — br. 16—17. — 60 str.

47. VINKO Frančišković

Vinko Frančišković : 1919—1984 / [uredio Drago Ikić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za medicinske znanosti, 1986. — 25 str. : ilustr. ; 26 cm. — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 35)

Str. 19—25: Popis radova Vinka Frančiškovića.

48. VINJA, Vojmir

Jadranska fauna : etimologija i struktura naziva / Vojmir Vinja. — Split : Logos ; Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filologiju, 1986. — 2 knj. — (504 str., [26] str. s tablama u boji : ilustr. ; 558 str., [18] str. s tablama u boji : ilustr.) ; 24 cm. — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; 65-I ; 65-II) (Biblioteka Rječnici ; 2)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium.

49. ZAJC, Ivan

Izabrana djela : o 150. obljetnici skladateljeva rođenja : komorne skladbe / Ivan Zajc ; priredio Lovro Županović ; [notograf Marija Rima]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za muzičku umjetnost, 1986. — XVIII, 103 str. sa notama ; 32 cm. — (Instrumentalne skladbe : knj. 2 ; sv. 2)

Str. VII—VIII: Predgovor. — Str. IX—X: Komorne skladbe Ivana Zajca / Lovro Županović. — Str. XIV—XV: Kammermusikwerke von Ivan Zajc / Lovro Županović.

50. ZNANSTVENI skup Virovitica u prošlosti i sadašnjosti (1984 ; Virovitica)

Virovitički zbornik : 1234—1984 : zbornik radova sa Znanstvenog skupa Virovitica u prošlosti i sadašnjosti, održanog u Virovitici od 2. do 3. listopada 1984. godine u povodu obilježavanja 750. godišnjice spomena i 40. godišnjice oslobođenja Virovitice / [urednik akademik Andre Mohorovičić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; Virovitica : Skupština općine Virovitica, Odbor za obilježavanje 750. obljetnice grada i 40 obljetnice oslobođenja, 1986. — 712 str., [32] str. s tablama : ilustr., faks. ; 29 cm

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Andre *Mohorovičić*, Predgovor. str. 9—10; Pozdravni govor, str. 11—32; Andre *Mohorovičić*, Kulturno-povijesno značenje Virovitice, str. 33—40; Mirko *Marković*, Geografski položaj i povijesno-geografski prikaz područja Virovitice, str. 41—52; Josip *Riđanović*, Suvremene hidrografske značajke kao faktor grada i općine Virovitica, str. 53—60; Ivan *Penzar*, Branimir *Grisogono*, Geofizičke osobine virovitičkog kraja, 61—72; Branko *Bergman*, Vodoprivreda u razvoju Virovitice, perspektive i značaj, str. 73—80; Kornelija *Minichreiter*, Pregled arheoloških nalaza na području općine Virovitica, str. 81—98; Kornelija *Minichreiter*, Prapovijesno nalazište u Pepelanama, str. 99—100; Ksenija *Vinski-Gasparini*, Groblje kasnobrončanog doba u Virovitici, str. 101—102; Dorica *Nemeth-Ehrlich*, Arheološka istraživanja u Orešcu kod Virovitice, str. 103—106; Ivan *Mirnik*, O numizmatičkoj topografiji virovitičkog kraja, str. 107—112; Josip *Adamček*, Virovitica i Virovitička županija u srednjem vijeku, str. 113—126; Ive *Mažuran*, Virovitica i njezina okolica za osmanske vladavine (1552—1684), str. 127—140; Ive *Mažuran*, Virovitica pod upravom vojske, Dvorske komore i vlastelina (1684—1736), str. 141—156; Josip *Adamček*, Prilozi povijesti Virovitice od sredine 18. do sredine 19. stoljeća, str. 157—180; Lelja *Dobronić*, Vaška i kraj oko Vaške u srednjem vijeku, str. 181—184; Dragutin *Pavličević*, Prilog poznavanju agrarnih odnosa u virovitičkom kotaru potkraj 19. i početkom 20. stoljeća, str. 185—194; Filip *Potrebica*, Virovitica u doba revolucije 1848/1849. str. 195—202; Dubravka *Sabolić*, Cehovi i obrti u Virovitici, str. 203—210; Biserka *Belicza*, Virovitica i Virovitička županija u zdravstvenim izvještajima 18. i 19. stoljeća, str. 211—226; Jovan *Sivački*, Jakob *Ćupen*, Razvoj zdravstvene zaštite na području Virovitice u dvadesetom stoljeću, str. 227—242; Jovan *Sivački*, Svebor *Čerlek*, Zvonimir *Košutić*, Čedomir *Vugrinčić*, Ante *Roguljić*, Ibrahim *Ruždić*, Istraživanje morbiditeta od pojedinih bolesti populacije sela Macute i Smude, str. 247—252; Jovan *Sivački*, Svebor *Čerlek*, Nada *Balaić-Sivački*, Zoran *Jovanović*, Terezija *Salaj-Rakić*, Ante *Hrabar*, Berislav *Skupnjak*, Ante *Roguljić*, Ibrahim *Ruždić*, Longitudinalno istraživanje morbiditeta populacije ravničarskog mjesta Gradina, str. 253—260; Jovan

Sivački, Neda *Balaić-Sivački*, Petar *Unterberger*, Berislav *Mostovac*, Natalija *Veles-Živković*, Ivan *Jergović*, Longitudinalno istraživanje uzorka populacije područja Virovitice, str. 261—264; Mira *Kolar-Dimitrijević*, Osnovni pravci privrednih i radničko-socijalnih kretanja u Virovitici međuratnog razdoblja, str. 265—274; Savo *Velagić*, Radnički i komunistički pokret na području Virovitice od 1918. do 1920. godine, str. 275—278. Mile *Konjević*, Komunistički pokret u Virovitici do 1941. godine, str. 279—284; Milan *Nef*, Narodnooslobodilačka borba u virovitičkom kraju i narodni heroji, str. 285—300; Živko *Sekulić*, Vojno-politički značaj oslobođenja Virovitice 1944. godine, str. 301—308; Danica *Draganić*, Etnografske osobine virovitičkog kraja, str. 309—328; Mijo *Lončarić*, Božidar *Finka*, Govor virovitičkog kraja, str. 329—338; Sena *Sekulić-Gvozdanović*, Srednjovjekovni burg — jezgra urbanizma kasnije Virovitice, str. 339—344; Velimir *Ćermović*, Stari park oko dvorca u Virovitici, str. 345—350; Anđela *Horvat*, O spomenicima kulture u virovitičkom kraju, str. 351—356; Dragutin *Feletar*, Društveni život Virovitice u 19. i 20. stoljeću, str. 357—368; Stjepan *Reder*, Prilozi za povijest kazališta u Virovitici, str. 369—382; Danica *Draganić*, Gradski muzej u Virovitici, str. 383—386; Žarko *Dadić*, Mirko Danijel Bogdanić kao astronom, str. 387—394; Josip *Silić*, Tomo Maretić — jedan od najvećih hrvatskih lingvista. str. 395—404; Branka *Bilić*, Miroslav Feldman — sudionik vremena, str. 405—410; Mladen *Hanzlovsky*, Život i djelo novinara Franje Fuisa, str. 411—418; Boris *Belić*, Jan Vlašimsky — zborovođa, skladatelj i učitelj, str. 419—422; Vinko *Brešić*, Milan Nikolić — pionir domaćeg detektivskog romana, str. 423—432; Marijan *Špoljar*, Umjetnička obitelj Trick, str. 433—436; Vinko *Brešić*, Virovitičko građansko novinstvo (do 1941. godine), str. 437—452; Josip *Biškup*, Novinstvo i sredstva informiranja u Virovitici od 1941. godine do danas, str. 453—462; Danica *Pavlica*, Razvoj školstva i prosvjete u virovitičkom kraju, str. 463—472; Vladimir *Kolesarić*, Martin *Lovretić*, Profesionalna orijentacija nadarene omladine u funkciji razvoja kadrova, str. 473—476; Paškal *Cvekan*, Doprinos virovitičkog samostana u razvoju kulturno-prosvjetnog života na području Virovitice, str. 477—482; Franjo *Frntić*, Sport u Virovitici i virovitičkoj općini, str. 483—512; Adolf *Malić*, Osnovne osobine suvremenog razvoja agrara u općini Virovitica, str. 513—526; Stjepan *Đeri*, Poljoprivredna proizvodnja na virovitičkom području, str. 527—538; Milan *Sivački*, Proizvodnja duhana na području općine Virovitica, str. 539—546; Pero *Turčinović*, Inovacijske kulture u poljoprivredi kao faktor promjene u selu općine Virovitica, str. 547—554; Dragutin *Tari*, Šumsko bogatstvo općine Virovitica, str. 555—560; Dragutin *Feletar*, Suvremeni razvoj industrije u općini Virovitica, str. 561—574; Relja *Popović*, Proizvodnja šećera u Virovitici, str. 575—580; Dragutin *Tari*, Prilozi za poznavanje razvoja drvne industrije u Virovitici, str. 581—590; Tomo *Kurečić*, Razvoj elektrifikacije na virovitičkom području, str. 591—602; Ivan *Rendulić*, Tomislav *Turudić*, Miroslav *Buđak*, Promet kao faktor razvoja općine Virovitica, str. 603—612; Stjepan *Grčić*, Nada *Oršulić*, Franjo *Petek*, Marko *Vajs*, Razvoj trgovine u općini Virovitica, str. 613—620; Boris *Belić*, Milan *Brdar*, Razvijenost ugostiteljstva i turizma u općini Virovitica, str. 621—632; Ivan *Crkvenčić*, Dragutin *Feletar*, Neka obilježja suvremenih demografskih kretanja u općini Virovitica, str. 633—648; Tomo *Kurečić*, Glavne osobine razvoja virovitičke općine do kraja stoljeća, str. 649—654; Kosta *Lacmanović*, Delegatski skupštinski sistem u općini Virovitica, str. 655—662; Dragutin *Feletar*, Obilježavanje virovitičkih jubileja, str. 663—672; Miljenko *Pandžić*, Pregled arhivske građe za povijest Virovitice i Virovitičke Županije od 13. do 19. stoljeća, str. 673—676; Dubravka *Sabolić*, Kronologija Virovitice, str. 677—680; Petar *Rogulja*, Bibliografija radova o Virovitici, str. 681—710.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU 1986.

Osnovna djelatnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u 1986. godini financirana je iz tri izvora, i to: iz sredstava budžeta SR Hrvatske, iz sredstava Republičke zajednice za znanstveni rad te iz sredstava Republičke samoupravne interesne zajednice u oblasti kulture. Visinu i strukturu osiguranih sredstava iz svakog od tih izvora prikazujemo u nastavku.

Sredstva osigurana iz budžeta SR Hrvatske

— za redovite poslove Predsjedništva i razredâ Akademije		dinara	6,896.000
— za redovitu izdavačku djelatnost Akademije		"	20,000.000
— za osnovni program rada Akademije		"	13,104.000
— za stalne mjesečne nagrade redovitih i izvanrednih članova akademije		"	102,215.004
— za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica		"	176,933.000
— za materijalne i operativne izdatke		"	34,406.630
— za amortizaciju opreme		"	8,040.486
— za investicijsko održavanje zgrada i opreme		"	39,000.000
— za otplatu anuiteta		"	6,000.000
	Ukupno	dinara	406,595.120

Sredstva osigurana od Republičke zajednice za znanstveni rad

— za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica		dinara	285,347.614
— za materijalne i operativne izdatke		"	38,040.589
— za amortizaciju opreme		"	1,113.900
— za investicijsko održavanje zgrada i opreme		"	11,872.000
— za otplatu anuiteta		"	2,958.696
— za znanstvenoistraživački rad po projektima		"	44,087.180
— za osiguranje kontinuiteta znanstvene djelatnosti		"	23,831.176
— za revitalizaciju spomenika kulture Blaca — Brač		"	3,141.332
	Ukupno	dinara	410,392.487

Sredstva osigurana od Republičke samoupravne interesne zajednice u oblasti kulture

— za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica	dinara	52,575.000
— za materijalne i operativne izdatke	"	14,310.000
Ukupno	dinara	66,885.000

REKAPITULACIJA

osiguranih sredstava za osnovnu djelatnost Akademije iz sva tri izvora financiranja

1. Sredstva iz republičkog budžeta SR Hrvatske	dinara	406,595.120
2. Sredstva od RZZR-a	"	410,392.487
3. Sredstva od RSIZ-a u oblasti kulture	"	66,885.000
Sveukupno	dinara	883,872.607

Slijedi tablica 1. — Pregled ostvarenih prihoda po financijskom planu Jugoslavenske akademije za osnovnu djelatnost iz sva tri navedena izvora financiranja te pregled izvršenih rashoda po namjenama.

RASHODI

Iz podataka koji su prikazani u tablici 1. vidljivo je da je Akademija u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 1986. godine utrošila ova sredstva:

1. za redovite poslove Predsjedništva i razreda Akademije ukupno 7,046.678 dinara, od toga za:

— znanstvena i druga službena putovanja 1,784.360 dinara. Na toj poziciji prikazan je utrošak sredstava za službena putovanja članova Akademije te zaposlenih radnika u Akademiji, koja su obavljena isključivo radi ostvarivanja redovitih poslova i zadataka Akademije;

— nabavku domaćih časopisa, stručnih publikacija, dnevnog i tjednog tiska 746.050 dinara. Osim redovitih sredstava, koja su republičkim budžetom osigurana za tu namjenu, za dio nabavljenih stručnih časopisa upotrijebila su se i sredstva osigurana za ostvarivanje znanstvenih projekata. Nabava stranih časopisa realizirala se preko NIKRO »Mladost« iz uplaćenog avansa od 1,971.724 dinara. Troškovi za nabavljene knjige kojima se popunjava fond knjiga u Knjižnici Akademije podmireni su iz sredstava Akademije ostvarenih prodajom knjiga u prijašnjim godinama;

— zastupanje Predsjedništva 3,340.973 dinara. Na toj poziciji prikazani su troškovi nastali prilikom organiziranja znanstvenih skupova i drugih manifestacija u okviru redovite djelatnosti Akademije;

— ostale funkcionalne troškove 1,175.295 dinara. Pod ostalim funkcionalnim troškovima podrazumijevaju se utrošena sredstva za razne oglase u tisku, uplate članarina raznim institucijama i tijelima itd.

2. Za redovitu izdavačku djelatnost Akademije i razredâ utrošeno je 25,026.424 dinara, i to za troškove tiskanja i isplatu autorskih i ostalih honorara. Više utrošena

PREGLED

Tablica 1.

prihoda i rashoda sredstava za osnovnu djelatnost po financijskom planu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti od 1. I. do 31. XII. 1986.

Redni broj	Naziv pozicije	Prihod	Rashod	Odstupanje + više utrošeno - manje utrošeno
1.	Za redovite poslove Predsjedništva i razreda Akademije	6,896.000	7,046.678	+150.678
	— znanstvena i druga službena putovanja		1,784.360	—
	— nabava knjiga i časopisa		746.050	—
	— zastupanje Predsjedništva		3,340.973	—
	— ostali funkcionalni troškovi		1,175.295	—
2.	Za redovitu izdavačku djelatnost	20,000.000	25,026.424	+5,026.424
3.	Za osnovni program rada Akademije	13,104.000	13,104.000	—
4.	Za stalne mjesečne nagrade redovitih i izvanrednih članova Akademije	102,215.004	101,636.689	—578.315
5.	Za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica	514,855.614	514,855.614	—
6.	Za materijalne i operativne izdatke	86,757.219	94,716.150	+7,958.931
7.	Za amortizaciju opreme	9,154.386	8,829.604	—324.782
8.	Za investicijsko održavanje zgrada i opreme	50,872.000	50,872.000	—
9.	Za otplatu anuiteta	8,958.696	8,958.696	—
10.	Za znanstvenoistraživački rad	44,087.180	44,087.180	—
11.	Za osiguranje kontinuiteta znanstvene djelatnosti	23,831.176	23,831.176	—
12.	Za obnovu spomenika kulture Blaca — Brač	3,141.332	2,963.520	—177.812
	SVEUKUPNO pozicije 1—12	883,872.607	895,927.731	+12,055.124

sredstva u iznosu od dinara 5,026.424 Akademija će pokriti iz vlastitih sredstava osiguranih za tu namjenu. Publikacije koje su tijekom 1986. godine tiskane iz sredstava namijenjenih izdavačkoj djelatnosti Akademije prikazane su u izvještajima u radu pojedinih razreda, odnosno pojedinih jedinica Akademije.

Prihodi od prodaje Akademijinih izdanja u 1986. godini iznosili su 5,152.693 dinara.

3. Sredstva za osnovni program rada Akademije, koja su osigurana u visini od 13,104.000 dinara raspoređena su odlukom Predsjedništva Akademije na znanstvene projekte koji se ostvaruju u okviru rada pojedinih razredâ Akademije. Kako se većina znanstvenih projekata ne može realizirati tijekom jedne godine, na taj način osigurava se mogućnost nastavka rada na započetim projektima.

4. Za stalne mjesečne nagrade redovitih i izvanrednih članova Akademije utrošen je iznos od 101,636.689 dinara. Redoviti i izvanredni članovi Akademije primaju stalnu mjesečnu nagradu za sudjelovanje u radu i izvršavanju Akademijinih zadataka. Osim redovite nagrade, isplaćuju se i funkcionalni dodaci u skladu i prema kriterijima Odluke Predsjedništva Akademije od 22. II. 1979. godine. Osnovica za isplatu nagrada redovitim i izvanrednim članovima Akademije mijenjala se tijekom godine i iznosila je u razdoblju od 1. siječnja do 30. travnja 36.000 dinara, od 1. svibnja do 30. listopada 43.000 dinara, te od 1. studenog do 31. prosinca 78.000 dinara. Razlike nastale promjenom osnovice isplaćene su u travnju i studenom 1986. godine.

5. Sredstva za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica prenesena su radnim zajednicama Akademije u punim iznosima kako su osigurana iz republičkog budžeta, od RZZR-a i RSIZ-a u oblasti kulture, i to:

— Radnoj zajednici stručnih službi	dinara	186,687.545
— Radnoj zajednici Istraživački centar	"	275,593.069
— Radnoj zajednici muzejsko-galerijskih jedinica	"	52,575.000
što sveukupno predstavlja iznos od	dinara	514,855.614

Iz tih sredstava radne zajednice po Zakonu utvrđuju svoj prihod i sredstvima se koriste za namirbu općedruštvenih i zajedničkih potreba, za bruto osobne dohotke te Fond zajedničke potrošnje za stambene i ostale namjene. Raspodjela sredstava unutar radnih zajednica obavlja se po samoupravnim općim aktima kojima se utvrđuju osnove i mjerila za raspodjelu dohotka, osobnih dohodaka i sredstava za zadovoljavanje zajedničkih potreba.

6. Za materijalne i operativne izdatke utrošen je iznos od 94,716.150 dinara, što u odnosu na visinu osiguranih sredstava predstavlja veći utrošak za 7,958.931 dinar. Premda se u Akademiji permanentno vodi briga o racionalnom korištenju društvenih sredstava i ekonomičnom poslovanju, nije bilo moguće zadržati troškove za materijalne i operativne izdatke na razini osiguranih sredstava, a da to ne ide na štetu normalnog funkcioniranja službi i obavljanja redovitih poslova i zadataka. Visoka stopa inflacije u 1986. godini prouzrokovala je značajna poskupljenja svih vrsta usluga, kancelarijskog i ostalog potrošnog materijala, ogrjeva, električne energije, plina, PTT usluga, komunalnih naknada itd. Radi poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih u Akademiji na teret sredstava namijenjenih za ovu svrhu obavljala se naknada troškova prijevoza prilikom dolaska i odlaska s posla kao i naknada za topli obrok, što je također utjecalo na sveukupno prekoračivanje troškova.

7. Sredstva odobrena za amortizaciju opreme Akademije utrošena su u visini od 8,829.604 dinara. Iz tih sredstava nabavljene su stvari opreme potrebne za rad koje imaju karakter osnovnih sredstava kao na primjer razni računski i pisaći strojevi, uredski namještaj, aparati za fotokopiranje itd.

8. Za investicijsko održavanje zgrada i opreme utrošeno je 50,872.000 dinara. Podrobniji opis izvršenih radova plaćenih iz navedenih sredstava prikazan je u izvještaju Službe za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara Jugoslavenske akademije.

9. Za otplatu anuiteta kreditâ kojima se Jugoslavenska akademija koristila za uređenje svojih objekata utrošen je iznos od 8,958.696 dinara.

10. Sredstva osigurana za znanstvenoistraživački rad Akademije u visini od 44,087.180 dinara raspoređena su odlukom Predsjedništva Akademije na znanstvene projekte koji su u fazi ostvarivanja.

11. Sredstva osigurana radi kontinuiteta znanstvene djelatnosti prenesena su i raspoređena u Fond Akademije za istraživački rad i opću kulturnu djelatnost na području znanosti i umjetnosti, centrima i odborima koji djeluju u okviru Jugoslavenske akademije u iznosu od 23,831.176 dinara.

12. Sredstva osigurana za revitalizaciju i restauraciju spomenika kulture Blaca na otoku Braču osigurana su u visini od 3,141.332 dinara. SIZ-u za kulturu općine Brač, koji vodi ostvarivanje programa prenesen je iznos od 2,963.520 dinara, a ostatak od 177.812 dinara bit će prenesen po primljenom izvještaju o izvedenim radovima.

13. Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti odobreno je Odlukom o raspoređivanju deviza utvrđenih za potrebe SR Hrvatske za 1986. godinu (Narodne novine, broj 19/1986.) za plaćanja u inozemstvo ukupno 7,274.575 dinara, od čega za nerobna plaćanja u konvertibilnoj valuti 6,084.190 dinara, te za robna plaćanja u konvertibilnoj valuti 1,190.385 dinara. Od odobrenog iznosa za nerobna plaćanja utrošeno je za pokriće putnih troškova u inozemstvo i za uplatu kotizacija i članarina 1,527.533 dinara. Svaki priliv deviza u 1986. godini na osnovi članarina, pretplata na časopise i sl. otkupila je, prema Zakonu o deviznom poslovanju, Zagrebačka banka po tečaju na dan otkupa i doznačila dinarsku protuvrijednost na žiro-račun Akademije.

14. Sredstva za znanstvenoistraživačku, kulturnu i umjetničku djelatnost Akademije i jedinica Akademije koja se osiguravaju slobodnom razmjenom rada u neposrednim odnosima s organizacijama udruženog rada, te u okviru odnosno preko samoupravnih interesnih zajednica i iz drugih izvora prate se posebno i stanje tih sredstava na dan 31. XII. 1986. godine iskazujemo u nastavku.

1. Sredstva za izdavačku djelatnost	dinara	—103.930
2. Sredstva za međunarodnu i međuakademijsku suradnju	"	8,260.126
3. Sredstva za simpozije i ostale namjene	"	78,443.597
4. Sredstva za znanstvenoistraživački rad		
— iz budžeta SR Hrvatske	"	16,763,542
— iz sredstava RZZR-a	"	55,574,451
— iz sredstava SIZ-ova I—VII	"	62,608.344
— iz drugih raznih izvora	"	11,923.113
Ukupno	dinara	233,469.243

STANJE SREDSTAVA FONDA AKADEMIJE ZA ISTRAŽIVAČKI RAD NA PODRUČJU ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Stanje sredstava na dan 31. XII. 1986. g.

I. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	20.493
Akad. V. Bayer — Povijest načina dokazivanja u krivičnom postupku u Hrvatskoj	"	160.000
Akad. V. Brajković — Istraživanje pomorskopravnih normi u statutima istarskih gradova	"	160.000
Akad. D. Čalić —	"	—4.818
Akad. D. Rendić-Miočević — Epigrafski izvori za političku, gospodarsku i kulturnu povijest Ilira	"	160.000
Akad. M. Suić — Prikupljanje i stručnoznanstvena obrada antičkih literarnih izvora koji se odnose na našu zemlju	"	137.850
Akad. D. Šepić — Istra u razdoblju talijanske okupacije 1918—1920. g.	"	160.000
Akad. P. Vranicki — Filozofija historije	"	160.000
Izv. član A. Goldštajn — Lex Mercartoria	"	160.000
Izv. član H. Sirotković — Narodna vlast u SRH u razdoblju od 1944—1945. g.	"	160.000

II. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	"	42.323
Akad. S. Bilinski — Geometrijske strukture i modeli s primjenama	"	112.076
Akad. H. Iveković — Desalinacija morske vode i dobivanje soli	"	160.000
Akad. Z. Janković — Teorija spinora i njihova primjena u kvantnoj teoriji	"	160.000
Akad. D. Grdenić — Reakcija veze živa — ugljik u organoživim spojevima	"	145.000
Akad. M. Paić — Istraživanje spektra difuzne refleksije	"	133.740
Akad. M. Prošteník — Istraživanja u području sfingolipoida	"	160.000

III. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	"	363.523
Akad. Z. Bujas — Simultano kemijsko i električko nadraživanje okusnih receptora	"	130.000
Akad. Z. Lorković — Istraživanje teritorijalne intolerantnosti između lepidoptera na granici specijesa i supspecijesa	"	160.000

Akad. D. Miličić — Istraživanje biljnih virusa	"	107.476
Akad. N. Škreb — Rast i diferencijacija sisavaca	"	160.000
Izv. član S. Krvavica —	"	160.000
Izv. član B. Makjanić — Metereološka istraživanja	"	109.283
Dop. član T. Gamulin — Biološka istraživanja Jadrana	"	160.000

IV. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	186.436
Akad. T. Beritić — Profesionalne bolesti toksikologije	"	—40.494
Akad. S. Forenbacher — Sustavne miopatije domaćih životinja	"	62.347
Akad. D. Ikić — Interferon — Morbili	"	160.000
Akad. B. Kesić — Fizički razvoj djece i omladine	"	160.000
Akad. Z. Pavišić — Istraživanje opsega traumatizacije	"	160.000
Akad. E. Topolnik — Istraživanje uloge mikoplazma i nekih vrsta bakterija u patologiji domaćih životinja	"	160.000
Izv. član S. Midžić — Respiratorni distres sindrom	"	160.000
Član suradnik M. Hajsig — Pitirosporumi u životinja i ljudi	"	136.637

V. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	435.243
Akad. R. Filipović — Izrada Etimološkog rječnika anglicizama u evropskim zemljama	"	160.000
Akad. P. Guberina —	"	160.000
Izv. član M. Ratković — Rukopisi i stara izdanja hrvatskih autora u domaćim i stranim bibliotekama	"	160.000

VI. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	270.412
Akad. M. Franičević — Istraživanje u španjolskim bibliotekama	"	160.000
Akad. I. Frangeš — Povijest hrvatske književnosti	"	133.218
Akad. D. Tadijanović —	"	160.000

VII. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	331.786
Akad. C. Fisković — Istraživanje likovnih majstora Dalmacije	"	160.000
Akad. E. Kovačević — Krajolik sjeverne Hrvatske	"	79.750
Akad. A. Mohorovičić — Razvoj arhitekture na tlu SRH	"	93.920

Akad. J. Seissel — Arhitektura između dva rata	"	160.000
Član suradnik A. Deanović — Monografija kapele sv. Stjepana	"	160.000
Član suradnik M. Viličić — Povijesna topografija Senja	"	160.000

VIII. razred

Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i članarine u međunarodnim organizacijama	dinara	86.587

*
* *

Sredstva za dodatno financiranje priredbi i akcija Jugoslavenske akademije	dinara	303.615
Sredstva skupnog fonda Jugoslavenske akademije	"	650.106
Ukupno stanje sredstava fonda na dan 31. XII. 1986.	"	7,956.023

BIOGRAFIJE
NOVIH ČLANOVA AKADEMIJE

Počasni član

VLADIMIR PRELOG

Rođen je 23. srpnja 1906. u Sarajevu. Nakon ispita zrelosti u Zagrebu studira na Tehničkoj visokoj školi u Pragu, gdje je 1929. završio doktorsku disertaciju (dr. sci. techn.) kod profesora Emila Votočeka. Od 1929. do 1935. radi kao voditelj laboratorija tvrtke G. J. Dřiza u Pragu: priprava čistih kemikalija. Godine 1935. vraća se u domovinu i u Zagrebu postaje najprije docent, pa profesor organske kemije. Sa svojim suradnicima provodi sintezu bicikličkih organskih baza s dušikom kao atomom premoštenja, prilazeći tako tada još nepoznatoj sintezi alkaloida kinina. Na kraju zagrebačkog razdoblja provedena je i znamenita sinteza adamantana (Prelog, Siwerth, 1941), prvog člana u nizu hidriranih analogona dijamanta.

U ratnim previranjima napustio je domovinu 1941. godine i počeo rad u Laboratoriju profesora Lavoslava Ružičke na njegov poziv. Na Saveznoj tehničkoj visokoj školi (ETH) u Zürichu postao je privatni docent 1943, naslovni profesor 1945, izvanredni profesor 1947, a 1950. redoviti profesor. Nakon umirovljenja profesora Lavoslava Ružičke 1957. godine naslijedio ga je kao predstojnik Laboratorija za organsku kemiju na ETH.

Nakon dolaska u Zürich, V. Prelog je nastavio rad na području alkaloida kinina i srodnih spojeva, započet u Zagrebu, pa je preko 50 radova nastalo iz tih istraživanja.

Nastupanjem doba antibiotika tijekom drugog svjetskog rata (penicilin), V. Prelog je u Zürichu već pedesetih godina, zajedno s Ernstom Gäumannom, profesorom specijalne botanike na ETH, osnovao zajednicu istraživača organskih kemičara i mikrobiologa, koji su proučavali molekule nastale mijenom tvari niza mikroorganizama. S tim istraživanjima povezano je i otkriće, određivanje konstitucije i sinteza ferioksamina, skupine prirodnih spojeva koji sadržavaju željezo. Ferioksamin B. tj. njegov oblik bez željeza, postao je od velike terapeutske vrijednosti u liječenju hemokromatoze, poremetnje metabolizma željeza u čovjeka. Ostali su uspjesi na tom području izolacija rifamicina, danas jednog od najvažnijih antibiotika u liječenju tuberkuloze, nonactina, prirodnog spoja koji specifično veže kalij u kompleks i prenosi kalijeve ione kroz biološke membrane, te boromicina, prvog prirodnog spoja u kojem je kompleksno vezan element bor.

Nastavljajući rad na području što ga je obrađivao njegov prethodnik L. Ružička, V. Prelog je istraživao i karbocikličke spojeve sa srednjim brojem ugljikovih atoma, našao za njih prikladan pristup organskom sintezom i opisao njihova osobita svojstva, posebno nove transanularne reakcije.

Upravo u organskoj stereokemiji, disciplini koja kemijskim metodama, matematičkom logikom i topologijom nepogrešivo određuje raspored atoma u organskoj molekuli i bez koje je nemoguće shvatiti i ono malo što danas znademo o kemijskoj biti života samog, nezamislivog bez hiralnih molekula, redala su se otkrića Prelogova laboratorija. Spomenimo samo neka: rastavljanje asimetričnih tercijarnih amina u optičke antipode, kemijski postupci u pridjeljivanju apsolutne trodimenzionalne građe terpena i steroida, kojima je njegov prethodnik Lavoslav Ružička nedostižívim ulogom rada i intuicije otkrio osnovne strukture. Uključivanjem mikrobioloških metoda u rješavanju stereokemijskih pitanja, pa čak i izolacijom takvih enzima iz mikroorganizama, Prelogovi su radovi bitno pridonijeli razumijevanju same naravi enzimskih reakcija. Uložio je mnogo truda i dovitljivosti da zajedno s R. S. Cahnom i C. Ingoldom razradi danas općenito prihvaćene postupke za klasifikaciju i specificiranje prostorne građe hiralnih molekula, koji su danas dio osnovne organske kemije. Razumljivo je da je od 400 njegovih znanstvenih radova iz kemije organskih prirodnih spojeva najveći broj posvećen stereokemiji.

Tijekom svog radnog vijeka, V. Prelog primio je mnoga priznanja. Prvo, 1945, u svojoj novoj domovini, Wernerovu medalju Švicarskog kemijskog društva. Odmah nakon toga postao je počasni član Hrvatskog kemijskog društva 1948, a 1954. izabran je za dopisnog člana naše Akademije i za počasnog doktora Sveučilišta u Zagrebu. Tako je njegova stara domovina započela kasniji niz priznanja: danas je počasni član još 14 znamenitih kemijskih društava i akademija i počasni doktor još 6 slavnih sveučilišta Istoka i Zapada. Godine 1975. dodijeljena mu je Nobelova nagrada za njegove radove na području organskih prirodnih spojeva i stereokemije (zajedno s J. W. Cornforthom), a upravo je ove godine, 1986, izabran i za člana Papinske akademije.

Vladimir Prelog je na Zagrebačkom sveučilištu prvi naučio svoje suradnike znanosti, umijeću i umjetnosti organske sinteze. Za onih nekoliko predratnih godina objavio je i desetak patenata, što je omogućilo tadašnjoj mladoj farmaceutskoj industriji u Hrvatskoj vlastitu proizvodnju bez licencija. Za sve vrijeme svojega rada na ETH, sve do današnjeg dana, u njegovu su laboratoriju naši kemičari uvijek bili rado prihvaćeni gosti.

POPIS RADOVA

1. V. Prelog, *Chem. Ztg.* (Cöthen), 45, 736 (1921). Eine Titriervorrichtung.
2. R. Lukeš and V. Prelog, *Rozpr. II. České* Akad., 36, 41 (1927); *Chem. Listy*, 52, 244 (1928). O pusobení aromatického činidla Grignardova na methylsukcinimid. Synthesa 1-methyl-2,5-difenyl-pyrrolu.
3. E. Votoček and V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 1, 55 (1929). Sur l'acide 3,12-dioxypalmitique, composant de l'acide rhamnoconvolvulique.

4. R. Lukeš and V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 1, 282 (1929). Sur les arylamides lévuliques.
5. R. Lukeš and V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 1, 334 (1929). Action des magnesiens aromatiques sur la méthylsuccinimide. Synthèse du 1-méthyl-2,5-diphénylpyrrole.
6. R. Lukeš and V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 1, 617 (1929). Sur la constitution des arylamides de l'acide lévulique.
7. R. Lukeš and V. Prelog, *Rozpr. II. České Akad.*, 38, 27 (1930); *Chem. Listy*, 55, 489 (1931). O kyselině 3,12-dihydroxypalmitové, necukerné složce kyseliny rhamnokonvolvulinové.
8. R. Lukeš and V. Prelog, *Rozpr. II. České Akad.*, 39, 3 (1930); *Chem. Listy*, 54, 251 (1930). O arylsubstituovaných amidech kyseliny levulové.
9. R. Lukeš and V. Prelog, *Rozpr. II. České Akad.*, 39, 4 (1930); *Chem. Listy* 54, 277 (1930). O synthese některých derivátů hydropyrrolových Grignardovým činidlem z p-dibrombenzenu.
10. V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 2, 414 (1930). Sur la sapogénine de la betterave à sucre.
11. V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 2, 712 (1930). Sur la préparation de quelques acides gras diméthylaminés.
12. R. Lukeš and V. Prelog, *Rozpr. II. České Akad.*, 40, 39 (1931); *Chem. Listy*, 55, 76, 101 (1931). O konstituci arylamidů kyseliny levulové.
13. V. Prelog, *Rozpr. II. České Akad.*, 40, 44 (1931); *Chem. Listy*, 55, 393 (1931). O sapogeninu řepy cukrové.
14. V. Prelog, *Chem. Listy*, 55, 441 (1931) O přípravě některých kyselin dimethylaminomastných.
15. V. Prelog and V. Hanousek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 3, 276 (1931). Etude de quelques alcools aminés supérieurs I.
16. V. Prelog, G. J. Dříza, and V. Hanousek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 3, 578 (1931). Sur les bis-β-halogénothyl-amines.
17. V. Prelog and G. J. Dříza, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 4, 32 (1932). Sur les bis-β-halogénothyl-amines II.
18. V. Hanousek and V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 4, 259 (1932). Synthèse de l'acide isonipécotique.
19. V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 5, 165 (1933). Sur l'acide oléanolique II.
20. V. Prelog and G. J. Dříza, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 5, 497 (1933). Sur la N-phénylpipérazine.
21. V. Prelog and Z. Blažek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 6, 211 (1934). Sur les pipérazines *N*-monoarylées et leurs dérivés.
22. V. Prelog and V. Hanousek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 6, 225 (1934). Sur l'acide 1-phényl-pipéridine-carbonique-(4).
23. V. Prelog and Z. Blažek, *Arh. Hem. Farm.*, 8, 86 (1934). O N-monoaril-piperazinima.
24. V. Prelog, *Arh. Hem. Farm.*, 8, 149 (1934). O β,β'-dihalogen-aminima.
25. V. Prelog and Z. Blažek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 6, 476 (1934). Action de l'acide bromhydrique sur la tri-(β-oxéthyl)-amine et le bromure de tetra-(β-oxyéthyl)-ammonium.
26. V. Prelog and Z. Blažek, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 6, 549 (1934). Sur quelques dérivés de la *N*-phénylpipérazine.
27. V. Prelog and V. Štěpán, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 7, 93 (1935). Nouvelle synthèse des pipérazines *N*-monoalcoylées.
28. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 7, 430 (1935). Sur la γ-aldéhyde tétrahydro-pyranique.
29. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Arh. Hem. Farm.*, 9, 14 (1935). O sintezama iz tetrahydropiran-γ-aldehida.
30. V. Prelog and V. Hahn, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 8, 219 (1936). Nouveaux dérivés de l'acide barbiturique.
31. V. Prelog and V. Hahn, *Arh. Hem. Farm.*, 10, 11 (1936), Novi derivati barbiturne kiseline.
32. V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 8, 288 (1936). Sur l'acide 4-N-pipérazylebenzene-sulfonique.

33. V. Prelog, *Arh. Hem. Farm.*, 10 49 (1936). O 4-*N*-fenil-piperazin-sulfokiselini.
34 V. Prelog and D. Kohlbach, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 8, 377 (1936). Sur les colorants *N*-pipérazylés. Colorants azoiques I.
35. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 525, 292 (1936). Ueber Bicyclo-(1,2,2)-aza-1-heptan.
36. V. Prelog and M. Piantanida, *Z. Physiol. Chem.*, 244, 56 (1936). Eine Methode zur Darstellung von Methylestern schwer veresterbarer Sauren.
37. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 9 22 (1937). Sur la 3-β-hydroxyéthyl-proline.
38. V. Prelog, D. Kohlbach, E. Cerkovnikov, A. Režek, and M. Piantanida, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 532, 69 (1937). Ueber Chinuclidin.
39. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 532, 83 (1937). Über die Synthese des Bicyclo-(2,2,3)-aza-1-nonans, der Chinuclidin-carbonsäure-2 und der β-(γ-Piperidyl)-propionsäure.
40. L. Ruzicka and V. Prelog, *Helv. Chem. Acta*, 20, 1570 (1937). Nachweis einer Doppelbindung in der Chinovasäure.
41. V. Prelog, E. Cerkovnikov, and G. Ustricev, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 535, 37 (1938). Über die Bildung der bicyclischen Amine mit Stickstoff als Verzweigungsatom.
42. G. R. Clemo and V. Prelog, *J. Chem. Soc.* (London), 400 (1938). 1-Aza-bicyclo-(1,2,2)-heptane.
43. V. Prelog, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 10, 380 (1938). Sur la 4-acétyl-pipéridine.
44. V. Prelog, *Chem. Listy*, 32, 440 (1938). O 4-acetyl-piperidinu.
45. V. Prelog, E. Cerkovnikov, and S. Heimbach, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 10, 399 (1938). Sur les bicyclo-(1,2,2,)-aza-1-héptanes substitués.
46. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 537, 214 (1939). Über bicyclische Sulfoniumsalze mit Schwefel als Verzweigungsatom. I.
47. V. Prelog, S. Heimbach, and E. Cerkovnikov, *J. Chem. Soc.* (London), 677 (1939). 1-Azabicyclo[1:2:3]octane.
48. V. Prelog and D. Kohlbach, *Chem. Ber.*, 72, 672 (1939). Über das Schwefelanalogon des Chinuclidins.
49. V. Prelog and S. Heimbach, *Chem. Ber.*, 72, 1101 (1939). Über Pyrrolizidin.
50. V. Prelog and K. Božičević, *Chem. Ber.*, 72, 1103 (1939). Über eine neue Synthese von Norlupinan.
51. V. Prelog, S. Heimbach, and R. Seiwerth, *Chem. Ber.*, 72, 1319 (1939). Über 1-Aza-bicyclo(1,3,3,)-nonan.
52. V. Prelog, R. Seiwerth, V. Hahn, and E. Cerkovnikov, *Chem. Ber.*, 72, 1325 (1939). Synthetische Versuche in der Reihe der Chinaalkaloide. I.
53. V. Prelog and R. Seiwerth, *Chem. Ber.*, 72, 1638 (1939). Über die Konstitution des sogenannten Norlupinans B.
54. V. Prelog, *Arh. Kem. Technol.*, 13, 97 (1939). O biciklickim heterociklima sa heteroatomom na mjestu razgranjenja.
55. V. Prelog and K. Balenović, *Chem. Ber.*, 73, 875 (1940). Über Methan-tri-(β-propionsäure).
56. V. Prelog, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 229 (1940). Über die zweifache intramolekulare Alkylierung.
57. V. Prelog, S. Heimbach, and A. Režek, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 231 (1940). Über einige Alkylderivate des 1-Aza-bicyclo-(1,2,2)-heptans.
58. V. Prelog, S. Heimbach, and E. Cerkovnikov, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 243 (1940). Über die Synthese des 2-Methyl- und 2-Aethyl-chinuclidins.
59. V. Prelog, N. Šoštarić, and E. Guštak, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 247 (1940). Über die Synthese von 3-Methyl- und 3-Aethyl-chinuclidin.
60. V. Prelog and B. Schönbaum, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 256 (1940). Über 1-Aza-bicyclo-(0,5,5)-dodecan.
61. V. Prelog and E. Cerkovnikov, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 545, 259 (1940). Über einige 2-substituierte Chinuclidin-derivate.
62. V. Prelog, P. Stern, R. Seiwerth, and S. Heimbach-Juhász, *Naturwissenschaften*, 28, 750 (1940). Über die Synthese eines »vinylfreien Chinaalkaloides« und seine Wirkung auf die Vogelmalaria.

63. V. Prelog, R. Seiwerth, S. Heimbach-Juhász, and P. Stern, *Chem. Ber.*, 74, 647 (1941). Synthetische Versuche in der Reihe der China-Alkaloide II. Über die Synthese der 6-Methoxy-rubanole-(9).
64. V. Prelog and K. Balenović, *Chem. Ber.*, 74, 1508 (1941)). Über die Dehydrierung bicyclischer Basen mit Stickstoff als Verzweigungsatom.
65. V. Prelog and K. Balenović, *Chem. Ber.*, 74, 1510 (1941). Über eine neue Darstellung von 1-Aza-bicyclo-(1,2,3)-octan.
66. V. Prelog and R. Seiwerth, *Chem. Ber.*, 74, 1644 (1941). Über die Synthese des Adamantans.
67. E. Cerkovnikov and V. Prelog, *Chem. Ber.*, 74, 1648 (1941). Über eine neue Reihe von spasmolytischen Verbindungen. Die substituierten 4-Amino-piperidine. I.
68. V. Hahn, E. Cerkovnikov, and V. Prelog, *Chem. Ber.*, 74, 1658 (1941). Über eine neue Reihe von spasmolytischen Verbindungen. Die substituierten 4-Amino-piperidine. II.
69. E. Cerkovnikov and V. Prelog, *Chem. Ber.*, 74, 1661 (1941). Über einige 8-Piperazino- und 8-Piperidino-chinoline.
70. V. Prelog and S. Heimbach-Juhász, *Chem. Ber.*, 74, 1702 (1941). Über die Umlagerung einiger Aethersäure-chloride in Chlorsäure-ester.
71. V. Prelog and A. Komzak, *Chem. Ber.*, 74, 1705 (1941). Synthetische Versuche in der Reihe der China-Alkaloide. III. Über eine neue Synthese von β-Kollidin.
72. V. Prelog and R. Seiwerth, *Chem. Ber.*, 74, 1769 (1941). Über eine neue, ergiebigere Darstellung des Adamantans.
73. V. Prelog, S. Heimbach-Juhász, A. Režek, and P. Stern, *Helv. Chim. Acta*, 25, 907 (1942). Dimethyl-(β-acetoxy-athyl)-sulfoniumchlorid, das Schwefelanalogon des Acetyl-cholin-chlorids.
74. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 25, 1306 (1942). Über das 2-Aethyl-5-methyl-pyridin, ein Dehydrierungsprodukt des Solanidins.
75. V. Prelog, A. Komzak, and E. Moor, *Helv. Chim. Acta*, 25, 1654 (1942). Über eine Umlagerung bei Dehydrierungen in der Pyridinreihe.
76. V. Prelog and E. Moor, *Helv. Chim. Acta*, 26, 846 (1943). Über eine Umlagerung bei Dehydrierungen in der Pyridinreihe. II. Mitt.
77. L. Ruzicka and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 26, 975 (1943). Zur Kenntnis der Lipoide aus Schweinetestes.
78. V. Hahn, E. Cerkovnikov, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 26, 1132 (1943). Über substituierte 4-Amino-piperidine.
79. V. Prelog, E. Rajner, and P. Stern, *Helv. Chim. Acta*, 26, 1172 (1943). Chemische Konstitution und antiplasmodische Wirkung. Über einige Derivate des 6-Chlor-2-methoxy-9-amino-acridins.
80. E. Cerkovnikov, V. Prelog, and P. Stern, *Helv. Chim. Acta*, 26, 1180 (1943). Chemische Konstitution und antiplasmodische Wirkung. Über einige heterocyclische Derivate des 8-Amino-chinolins und des 6-Methoxy-amino-chinolins.
81. M. Proštenik and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 26 1965 (1943). Über Homomerochinen und über die partielle Synthese des Chinotoxins.
82. L. Ruzicka, V. Prelog, and P. Wieland, *Helv. Chim.* Acta. 26 2050 (1943). Über Allopregnan-ol-(3β)-on-(20)-al-(21) und Pregnan-ol-(3β)-on-(20)-al-(21) ein Beitrag zur Kenntnis des Testalolons.
83. V. Prelog, L. Ruzicka, and P. Stein, *Helv. Chim. Acta*, 26, 2222 (1943). Zur Kenntnis der unverseifbaren Lipoide aus Schweinemilz.
84. V. Prelog and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 27, 61 (1944). Über zwei moschusartig riechende Steroide aus Schweinetestes-Extrakten.
85. V. Prelog, L. Ruzicka, and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 27, 66 (1944). Über die Herstellung der beiden moschusartig riechenden Δ^{16}-Androstenole-(3) und verwandter Verbindungen.
86. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 27, 390 (1944). Über die stereoisomeren Dihydro-solanidine.
87. V. Prelog and E. Zalán, *Helv. Chim. Acta*, 27, 531 (1944). Über die Synthese von *d,l*-Heliotridan (1-Methylpyrrolizidin).
88. V. Prelog and E. Zalán, *Helv. Chim. Acta*, 27, 535 (1944). Über die Konfiguration der asymmetrischen Kohlenstoffatome 3, 4 und 8 der China-Alkaloide.
89. V. Prelog and E. Zalán, *Helv. Chim. Acta*, 27, 545 (1944). Über die Konfiguration von (—)-3-Methyl-4-äthyl-hexan.

90. V. Prelog, L. Ruzicka, and F. Steinmann, *Helv. Chim. Acta*, 27, 674 (1944), Über die Isolierung von Chimyl-alkohol (*d*-α-Hexadecyl-glyceryl-äther) aus Testes-Extrakten und seine Identität mit »Testriol«.
91. V. Prelog, V. Hahn, H. Brauchli, and H. C. Beyerman, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1209 (1944). Über Alkyl-(β-oxy-β-aryläthyl)-sulfide und Dialkyl-(β-oxy-β-aryläthyl)--sulfonium-salze.
92. V. Prelog and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1127 (1944). Über die Spaltung der Tröger'schen Base in optische Antipoden, eine Beitrag zur Stereochemie des dreiwertigen Stickstoffs.
93. L. Ruzicka, V. Prelog, and E. Tagmann, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1149 (1944). Über die Epimerisierung der beiden 7-Oxy-cholesterin-diacetate am Kohlemstoffatom 7.
94. V. Prelog and W. Hinden, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1854 (1944). Über Cyclohepteno-2,3-pyridin.
95. V. Prelog and E. Tagmann, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1867 (1944). Über die Konfiguration des »*cis*«-Cholestan-triols-(3β,5,6)
96. V. Prelog and E. Tagmann, *Helv. Chim. Acta*, 27, 1880 (1944). Über Koprostandiol-(3β,6β) und Koprostan-dion-(3,6).
97. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 28, 179 (1945). Über Cyclopentano-2,3-pyrrolidin.
98. V. Prelog and E. Moor, *Helv. Chim. Acta*, 28, 182 (1945). Versuche zur Herstellung von 3-Vinyl-piperidinen.
99. V. Prelog, L. Ruzicka, and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 28, 250 (1945). Über ein neues Stereoisomeres des Oestriols.
100. V. Prelog and H. C. Beyerman, *Helv. Chim. Acta*, 28, 350 (1945). Über die Isolierung von Chimyl-alkohol (*d*-α-Hexadecyl-glyceryl-äther) aus Schweinemilz.
101. V. Prelog and J. Führer, *Helv. Chim. Acta*, 28, 583 (1945). Über die Isolierung von 3-Desoxy-equilenin aus dem Harn trächtiger Stuten.
102. V. Prelog and U. Geyer, *Helv. Chim. Acta*, 28, 576 (1945). Über die diastereomeren Cycloheptano-2,3-pyrrolidine.
103. V. Prelog, L. Ruzicka, P. Meister, and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 28, 618 (1945). Untersuchungen über den Zusammenhang zwischen Konstitution und Geruch bei Steroiden.
104. V. Prelog and H. C. Beyerman, *Experientia*, 1, 64 (1945). Nachweis eines androgenen Wirkstoffes im Hypophysen-Vorderlappen.
105. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Experientia*, 1, 197 (1945). Die Konstitution des Strychnins.
106. L. Ruzicka, V. Prelog, and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 28, 1609 (1945). Androstantriol-(3β, 16α, 17α).
107. L. Ruzicka, V. Prelog, and P. Meister, *Helv. Chim. Acta*, 28, 1651 (1945). Weitere Untersuchungen über den Zusammenhang zwischen Konstitution und Geruch bei Steroiden.
108. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 28, 1669 (1945). Strychnos Alkaloide, 2. Mitt. Abbauversuche im Ringe E des Strychnins.
109. V. Prelog and U. Geyer, *Helv. Chim. Acta*, 28, 1677 (1945). Cyclopentadeceno--2,3-pyridin.
110. V. Prelog and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 28, 1684 (1945). Pyrindan und Bz-Tetrahydro-chinolin.
111. V. Prelog, J. Norymberski, and O. Jeger, *Helv. Chim. Acta*, 29, 360 (1946). Ein neuer Weg zur Ueberführung der Carboxyl-Gruppe in die Methyl-Gruppe.
112. E. Tagmann, V. Prelog, and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 29, 440 (1946). Isolierung von Testosteron aus Testes des Pferdes.
113. V. Prelog, L. Frenkiel, and S. Szpilfogel, *Helv. Chim. Acta*, 29, 484 (1946). Synthese eines 11-Aza-perhydro-fluorens.
114. O. Jeger, J. Norymberski, S. Szpilfogel, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 29, 684 (1946). Eine Methode zur Ueberführung von Carbonsäuren in primäre Alkohole.
115. V. Prelog and P. Wieland, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1127 (1946). 1-Lysyl-glycyl-glycyl--1-glutaminsäure.
116. V. Prelog and O. Metzler, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1163 (1946). Strychnos-Alkaloide, 3. Mitt. 5-Aethyl-cyclopentano-3,4-piperidin und 6-Aethyl-indolizidin.

117. V. Prelog and O. Metzler, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1170 (1946). Cyclopenteno-3,4-pyridin.
118. V. Prelog, M. M. Wirth, and B. Schönbaum, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1204 (1946). Versuche zur Herstellung von bicyclischen Aminen mit einem vielgliedrigen Ring. Das Pyridin-Analogon der Chaulmoograsäure.
119. V. Prelog, M. M. Wirth, and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1425 (1946). Bicyclische Verbindungen mit einem vielgliedrigen Ring.
120. H. Schinz, L. Ruzicka, U. Geyer, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1524 (1946). Muscopyridin, eine Base, $C_{16}H_{25}N$, aus natürlichem Moschus.
121. V. Prelog and U. Geyer, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1587 (1946). Ueber die Synthese der Base $C_{16}H_{25}N$, [2,4-Dimethyl-6-(*trans*-2,2,6-trimethyl-cyclohexyl)-pyridin] aus californischem Petroleum.
122. V. Prelog, M. M. Wirth. and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 29, 1920 (1946). Synthese einer weiteren Verbindung mit Bicyclo-[1,3,12]-octadecan-Gerüst.
123. V. Prelog, J. Führer, R. Hagenbach, and H. Frick, *Helv. Chim. Acta*, 30, 113 (1947). Ueber die Konstitution des Alkohols $C_{13}H_{20}O$ aus dem Harn trächtiger Stuten.
124. V. Prelog and M. Kocór, *Helv. Chim. Acta*, 30, 359 (1947). Ueber die Lage der Oxy-Gruppe in Pseudostrychnin.
125. V. Prelog, S. Szpilfogel, and J. Battegay, *Helv. Chim. Acta*, 30, 366 (1947). Ueber die Dihydro-Derivate der isomeren Strychninolone und Brucinolone.
126. V. Prelog, O. Metzler, and O. Jeger, *Helv. Chim. Acta*, 30, 675 (1945). Ueber eine Synthese von substituierten Phenolen.
127. L. Ruzicka, P. Meister, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 30, 867 (1947). Untersuchungen über den Zusammenhang zwischen Konstitution und Geruch bei Steroiden. Methylandrostan- und Allo-pregnan-Derivate.
128. V. Prelog and O. Metzler, *Helv. Chim. Acta*, 30, 878 (1947). Ueber das sogenannte 1,3-Dioxymethylen-cyclopentanon-(2).
129. P. Wieland and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 30, 1028 (1947). Ueber die Isolierung von Ergosterin, Ergosterin-palmitat und Ergosterin-peroxyd aus dem Mycel von *Aspergillus fumigatus, mut. helvola, Yuill.*
130. V. Prelog, E. Tagmann, S. Lieberman, and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 30, 1080 (1947). Ueber Keto-steroide aus Schweinetestes-Extrakten.
131. V. Prelog and K. Wiesner, *Helv. Chim. Acta*, 30, 1465 (1947). Bicyclische Verbindungen mit einer Brücke in *m*-Stellung des Benzol-Kernes.
132. V. Prelog, L. Frenkiel, Margit Kobelt, and P. Barman, *Helv. Chim. Acta*, 30, 1741 (1947). Ein Herstellungsverfahren für vielgliedrige Cyclanone.
133. V. Prelog, L. Ruzicka, and O. Metzler, *Helv. Chim. Acta*, 30, 1883 (1947). Ueber *cis*-3,4-Polymethylen-cyclohexanone.
134. R. Goutarel, M.-M. Janot, and V. Prelog, *Experientia*, 4, 24 (1948). Ueber die Konstitution des Sempervirins.
135. V. Prelog, L. Ruzicka, P. Barman, and L. Frenkiel, *Helv. Chim. Acta*, 31, 92 (1948). Ueber die Gültigkeitsgrenze der Bredt'schen Regel bei bicyclischen Verbindungen mit einem vielgliedrigen Ring.
136. V. Prelog and H. L. Meier, *Helv. Chim. Acta*, 31, 177 (1948). Ueber die zwei von Y.-R. Naves und U. Korpi beschriebenen optisch inaktiven Formen des Oxalsäure-di-menthylesters.
137. V. Prelog and M. Kocór, *Helv. Chim. Acta*, 31, 237 (1948). Abbau des Strychnins zu einer Amino-dicarbonsäure $C_{13}H_{18}O_5N_2$.
138. V. Prelog and H. Frick, *Helv. Chim. Acta*, 31, 417 (1948). Ueber die beiden diastereomeren Tetrahydro-jonane.
139. V. Prelog and A. Kathriner, *Helv. Chim. Acta*, 31, 505 (1948). Ueber die Oxydation von Strychnin mit Kaliumpermanganat in schwach saurer Losung.
140. V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 31, 588 (1948). Ueber das Sempervirin.
141. V. Prelog and K. Wiesner, *Helv. Chim. Acta*, 31, 870 (1948). 2,6-Polymethylen-benzo-chinone.
142. V. Prelog, O. Häfliger, and K. Wiesner, *Helv. Chim. Acta*, 31, 877 (1948). Ueber die Reduktionspotentiale der 2,6-Polymethylen-benzochinone.
143. V. Prelog and Z. Vejdělek, *Helv. Chim. Acta*, 31, 1178 (1948). Synthese des 5-Aethyl-indols.

144. L. Ruzicka, V. Prelog, and J. Battegay, *Helv. Chim. Acta*, 31, 1296 (1948). Ueber einige Benzo-perhydro-cyclopenteno-phenanthren-Derivate.
145. V. Prelog, K. Wiesner, W. Ingold, and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 31, 1325 (1948). Ueber den Einfluss der Grösse des vielgliedrigen Ringes auf die Eigenschaften der 2,6-Polymethylen-4-nitro-phenole.
146. V. Prelog, J. Führer, R. Hagenbach, and R. Schneider, *Helv. Chim. Acta*, 31, 1799 (1948).Ueber die Isolierung von Jonon-Derviaten aus dem Harn trächtiger Stuten.
147. E. Lederer, V. Prelog, and R. Schneider, *Helv. Chim. Acta*, 31, 2133 (1948). Sur la présence de dérivés de l'ionone dans le castoréum.
148. V. Prelog and H. Frick, *Helv. Chim. Acta*, 31, 2135 (1948). Ueber einige Oxo-tetrahydro-jonone.
149. V. Prelog, J. Battegay, and W. I. Taylor, *Helv. Chim. Acta*, 31 2244 (1948). Ueber die Zurückverwandlung von Isostrychnin in Strychnin.
150. Margit Kobelt, P. Barman, V. Prelog. and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 32, 256 (1949). Vielgliedrige Cyclanole und Cyclanol-acetate.
151. V. Prelog, K. Wiesner, H. G. Khorana, and G. W Kenner, *Helv. Chim. Acta*, 32, 453 (1949). Ueber Erythralin und Erysodin, die Hauptalkaloide der *Erythrina abyssinica Lam.*
152. L. Ruzicka, Margit Kobelt, O. Häfliger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 32, 544 (1949), Polymethylen-imine.
153. M. Protiva and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 32, 621 (1949). Hexahydro-julolidine.
154. V. Prelog, M. Kocór, *Helv. Chim. Acta*, 32, 1052 (1949). Dehydro-strychninolon und Dehydro-strychninon.
155. V. Prelog and Margit Kobelt, *Helv. Chim. Acta*, 32, 1187 (1949). Ueber die Abhangigkeit der Dissoziationskonstanten der ringhomologen Cyclanon-cyanhydrine von der Ringgrösse.
156. V. Prelog, P. Barman, and M. Zimmermann, *Helv. Chim. Acta*, 32, 1284 (1949). Weitere Untersuchungen über die Gültigkeitsgrenzen der Bredt'schen Regel. Eine Variante der Robinson'schen Synthese von cyclischen ungesättigten Ketonen.
157. V. Prelog and R. Schneider, *Helv. Chim. Acta*, 32, 1632 (1949). Ueber die Lage der zweiten Carbonyl-Gruppe im Diketon D (Oxo-*cis*-tetrahydro-jonon) aus dem Harn trächtiger Stuten.
158. V. Prelog and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 32, 1851 (1949). Ueber die Beziehungen zwischen Konstitution und Basizität bei Strychnos-Alkaloiden und ihren Derivaten.
159. L. Ruzicka, W. Baumgartner, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2057 (1949), Zur Konstitution des Aescigenins.
160. L. Ruzicka, W. Baumgartner, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2069 (1949). Ueber die Spaltung des Oxyd-Ringes im Aescigenin.
161. V. Prelog and B. Vaterlaus, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2082 (1949). Ueber die Konstitution des ungesättigten Ketons $C_{13}H_{18}O$ aus dem Harn trächtiger Stuten.
162. V. Prelog and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2088 (1949). Ueber das polarographische Verhalten der Cyclanon-betainyl-hydrazone und die polarographische Bestimmung von Cyclanonen.
163. V. Prelog and M. Zimmermann, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2360 (1949). 5,6,7,8-Tetrahydroindanon-(5).
164. V. Prelog and P. Meister, *Helv. Chim. Acta*, 32, 2435 (1949). Ueber die Isolierung von Progesteron aus dem Corpus luteum des Wales.
165. V. Prelog, K. Wiesner, and O. Häfliger, *Collect. Czech. Chem. Commun.*, 15, 900 (1950). Zwei in *m*-Stellung überbrückte aromatische Systeme in einem 16-gliedrigen Kohlenstoffring.
166. R. Goutarel, M.-M. Janot, V. Prelog, and W. I. Taylor, *Helv. Chim. Acta*, 33, 150 (1950). Ueber die Konstitution von Cinchonamin und Chinamin.
167. V. Prelog, P. Barman, and M. Zimmermann, *Helv. Chim. Acta*, 33, 356 (1950). 3,4-Dimethyl-2,6-polymethylen-phenole.
168. V. Prelog, M. F. El-Neweihy, and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 33, 265 (1950). Vielgliedrige Cycloalkyl-amine.
169. V. Prelog and H. L. Meier, *Helv. Chim. Acta*, 33, 1276 (1950). Ueber die biochemische Oxydation von β-Jonon im Tierkörper.

170. V. Prelog and B. Vaterlaus, *Helv. Chim. Acta*, 33, 1725 (1950). Ueber die Konstitution der Oxy-ketone E und G aus dem Harn von trächtigen Stuten.
171. V. Prelog, M. F. El-Neweihy, and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 33, 1937 (1950). Ueber einige 2,6-(Oxa-polymethylen)-benzochinone und ihre Reduktionspotentiale.
172. V. Prelog and O. Häfliger, *Helv. Chim. Acta*, 33, 2021 (1950). Ueber den Einfluss der Konfiguration auf die Basizität und über die relative Konfiguration an den Kohlenstoffatomen 8 und 9.
173. H. Heusser, M. Feurer, K. Eichenberger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 33, 2243 (1950). Ueber 16,17α-Oxido-Verbindungen der Oestran- und Androstan-Reihe; ein Beitrag zur Stereochemie der isomeren Oestriole.
174. V. Prelog and B. Vaterlaus, *Helv. Chim. Acta*, 33, 2262 (1950). Ueber das Vorkommen von Vetivazulen im Harn von Trächtigen Stuten.
175. V. Prelog, J. Würsch, and K. Königsbacher, *Helv. Chim. Acta*, 34, 258 (1951). Zur Kenntnis der Phenol-Synthese aus β-Dicarbonyl-Verbindungen und Ketonen.
176. L. Ruzicka, P. Barman, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 34, 401 (1951). Ueber die Reaktion einiger vielgliedriger Cycloalkylbromide mit Magnesium.
177. V. Prelog, W. Bauer, G. H. Cookson, and Gunnel Westöö, *Helv. Chim. Acta*, 34, 736 (1951). Ueber die Reaktion der 3-Acyl-1,5-dibrom-pentane mit Ammoniak.
178. A. Meyer, O. Jeger, V. Prelog, and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 34, 747 (1951). Zur Konstitution des Ringes C der pentacyclischen Triterpene.
179. V. Prelog and J. Würsch, *Helv. Chim. Acta*, 34, 859 (1951). Ueber die biochemische Oxydation von α-Jonon im Tierkörper.
180. M.-M. Janot, R. Goutarel, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1207 (1951). Ueber die Konstitution des Corynantheins.
181. R. Goutarel, M.-M. Janot, R. P. A. Sneeden, and W. I. Taylor, *Helv. Chim. Acta* 34, 1139 (1951). Ueber das Gelsemin.
182. M. Carmack, B. C. McKusick, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1601 (1951). Ueber das Apro-erysodin und das Apro-erythralin.
183. G. Schwarzenbach, M. Zimmermann, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1954 (1951). Ueber die Abhängigkeit des Keto-Enol-Gleichgewichts bei Cyclanon-(2)-carbonsäure-(1)-estern von der Ringgrösse.
184. R. Goutarel, M.-M. Janot, V. Prelog, and R. P. A. Sneeden, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1962 (1951). Ueber den Hofmann'schen Abbau des Gelsemins.
185. G. W. Kenner, H. G. Khorana, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1969 (1951). Ueber den Hofmann'schen Abbau des Tetrahydro-erysotrins und des Tetrahydroerythralins.
186. M. Zimmermann, V. Prelog, and L. Ruzicka, *Helv. Chim. Acta*, 34, 1975 (1951). Ueber die Synthese des α-[2,5-Dimethyl-naphtyl-(1)]-β-[2,7-dimethyl-naphtyl-(1)]-äthans.
187. V. Prelog, M.-M. Janot and R. Goutarel, *C. R. Acad. Sci., Paris*, 232, 1305 (1951). Structure de la corynanthéine cristallisée.
188. V. Prelog, J. B. Patrick, and B. Witkop, *Helv. Chim. Acta*, 35, 640 (1952). Zum »Hofmann'schen Abbau« des Gelsemins.
189. V. Prelog and M. Osgan, *Helv. Chim. Acta*, 35, 981 (1952). Ueber die Konstitution des Ketons C aus dem Harn von trächtigen Stuten.
190. V. Prelog and M. Osgan, *Helv. Chim. Acta*, 35, 986 (1952). Ueber das 5-Oxo-α-jonon und über die Synthese der Diole A und B, des Ketons C und des Diketons D aus dem Harn von trächtigen Stuten.
191. V. Prelog, K. Schenker, and H. H. Günthard, *Helv. Chim. Acta*, 35, 1598 (1952). Zur Kenntnis des Zehnringes.
192. V. Prelog and K. Schenker, *Helv. Chim. Acta*, 35, 2044 (1952). Ueber die Oxydation von Cyclodecenen zu Cyclodecandiolen-(1,6), eine transanulare Reaktion.
193. K. Balenović, H. U. Däniker, R. Goutarel, M.-M. Janot, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 35, 2519 (1952). Ueber Bakankosin.
194. N. Elming, Ch. Vogel, O. Jeger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 35, 2541 (1952). Ueber die Konstitution der Hexan-tetracarbonsäure aus Cevin und Germin.
195. M.-M. Janot, R. Goutarel, A. Le Hir, M. Amin, and V. Prelog, *Bull. Soc. Chim. Fr.*, 1085 (1952). Stéréochimie de la pseudoyohimbine, de la yohimbine et de la corynanthine.

196. V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 308 (1953). Ueber den sterischen Verlauf der Reaktion von α-Ketosäureestern optisch aktiver Alkohole mit Grinard'schen Verbindungen.
197. V. Prelog and H. L. Meier, *Helv. Chim. Acta*, 36, 320 (1953). Ueber den sterischen Verlauf der Umsetzung von Phenyl-glyoxyl-säure-estern des Menthols, Neomenthols, Borneols und Isoborneols mit Methylmagnesiumjodid.
198. W. G. Dauben, D. F. Dickel, O. Jeger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 325 (1953). Ueber die Anwendung der asymmetrischen Synthese zur Konfigurationsbestimmung bei Triterpenen und Steroiden.
199. R. Goutarel, M.-M. Janot, R. Mirza, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 337 (1953). Ueber das reine Corynanthein.
200. V. Prelog, K. Schenker, and W. Küng, *Helv. Chim. Acta*, 36, 471 (1953). Zur Kenntnis des Neunringes. Ueber die transanulare Oxydation der Cyclononene zu Cyclononandiolen-(1,5).
201. K. Schenker and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 896 (1953). Ueber eine transanulare Cyclisierungsreaktion in der Cyclodecan- und Cyclononan-Reihe.
202. V. Prelog and K. Schenker, *Helv. Chim. Acta*, 36, 1181 (1953). Ueberführung von Derivaten des Cyclodecans in Naphtalin und Azulen.
203. Hs. H. Günthard, S. D. Heinemann, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 1147 (1953). Ueber einige höhere normale α,ω-Dicarbonsäuren.
204. V. Prelog and T. Tsatsas, *Helv. Chim. Acta*, 36, 1178 (1953). Ueber die Konfiguration am Kohlenstoffatom 20 des Steroid-Gerüstes.
205. V. Prelog and M. Osgan, *Helv. Chim. Acta*, 36, 1640 (1953). Ueber die Umsetzung von Dihydro-α-jonolen mit *N*-Bromsuccinimid.
206. N. Elming, C. Vogel, O. Jeger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 36, 2022 (1953). Zur Konstitution der Hexan-tetracarbonsäure aus Cevin und Germin. II.
207. E. Sundt, O. Jeger, and V. Prelog, *Chem. Ind.* (London), 1365 (1953). Conversion of Cevagenin into a Diosphenol.
208. R. Goutarel, M.-M. Janot, F. Mathys, and V. Prelog, *C. R. Acad. Sci., Paris*, 237, 1718 (1953). Structure de l'ibogaine.
209. V. Prelog and O. Jeger in »The Alkaloids«, Vol III, R. F. Manske and H. L. Holmes, Eds., Academic Press, Inc., New York, N. Y., 1953, p. 247. The Chemistry of Solanum and Veratrum Alkaloids.
210. D. H. R. Barton, O. Hassel, K. S. Pitzer, and V. Prelog, *Nature*, 172, 1096 (1953). Nomenclature of Cyclohexane Bonds.
211. V. Prelog, M. Wilhelm, and D. Bruce Bright, *Helv. Chim. Acta*, 37, 221 (1954). Ueber den sterischen Verlauf der Reduktion von α-Keto-säure-estern optisch aktiver Alkohole mit Lithiumaluminiumhydrid.
212. D. H. R. Barton, O. Hassel, K. S. Pitzer, and V. Prelog, *Science*, 119, 49 (1954). Nomenclature of Cyclohexane Bonds.
213. D. H. R. Barton, O. Jeger, V. Prelog, and R. B. Woodward, *Experientia*, 10, 81 (1954). The Constitutions of Cevine and Some Related Alkaloids.
214. R. Goutarel, M.-M. Janot, A. Le Hir, H. Corrodi, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 37, 1805 (1954). Ueber die Konstitution des Aricins.
215. V. Prelog and M. Wilhelm, *Helv. Chim. Acta*, 37, 1634 (1954). Der Reaktionsmechanismus und der sterische Verlauf der asymmetrischen Cyanhydrin-Synthese.
216. F. Gautschi, O. Jeger, V. Prelog, and R. B. Woodward, *Helv. Chim. Acta*, 37, 2280 (1954). Ueber die Konstitution der Decevinsäure.
217. O. Jeger, R. Mirza, V. Prelog, Ch. Vogel, and R. B. Woodward, *Helv. Chim. Acta*, 37, 2295 (1954). Die Konstitution der Hexan-tetracarbonsäure aus Cevin und Germin.
218. O. Jeger, V. Prelog, E. Sundt, and R. B. Woodward, *Helv. Chim. Acta*, 37, 2302 (1954). Die Konstitution des Ringes F und die absolute Konfiguration des Kohlenstoffatoms 25 des Cevins.
219. M. V. Mijović, E. Sundt, E. Kyburz, O. Jeger, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 38, 231 (1955). Ueber die Konstitution der Ringe C und D des Cevadins und verwandter Alkaloide.
220. F. Gautschi, O. Jeger, V. Prelog, and R. B. Woodward, *Helv. Chim. Acta*, 38, 296 (1955). Absolute Konfiguration des Kohlenstoffatoms 10 in Cevin und verwandten Alkaloiden.

221. V. Prelog, O. Ceder, and M. Wilhelm, *Helv. Chim. Acta*, 38, 303 (1955). Ueber optisch aktive Hilfsalkohole für die asymmetrische Synthese von α-Oxysäuren aus α-Ketosäureestern und Grignard'schen Verbindungen.
222. V. Prelog, V. Boarland, and S. Polyák, *Helv. Chim. Acta*, 38, 434 (1955). Ueber Dehydrocyclisierung von vielgliedrigen Cycloparaffinen in der Gasphase an Palladium-Kohle zu aromatischen Kohlenwasserstoffen.
223. R. Corbaz, L. Ettlinger, E. Gäumann, W. Keller, F. Kradolfer, E. Kyburz, L. Neipp, V. Prelog, R. Reusser, und H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 38, 935 (1955). Narbomycin.
224. M.-M. Janot, R. Goutarel, A. Le Hir, G. Tsatsas, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1073 (1955). Konfiguration des Kohlenstoff-Atoms 3 von Dihydrocorynanthean, Corynantheidan, Yohimban und Alloyohimban.
225. V. Prelog, H. J. Urech, A. A. Bothner-By, and J. Würsch, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1095 (1955). Ueber den nichtklassischen Verlauf der Substitutions- und Eliminations-reaktionen bei mittleren Ringverbindungen. Die Reaktion von Cyclodecylamin mit salpetriger Säure.
226. R. Corbaz, L. Ettlinger, Gaümann, W. Keller-Schierlein, L. Neipp, V. Prelog, R. Reusser, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1202 (1955). Angolamycin.
227. R. Corbaz, L. Ettlinger, E. Gaümann, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1445 (1955). Nonactin.
228. R. Heck and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1541 (1955). Solvolysegeschwindigkeit der Cyclanyl-*p*-toluolsulfonate mittlerer Ringgrösse in Eisessig.
229. V. Prelog and V. Boarland, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1776 (1955). Ueber die Reaktion von *cis*- und *trans*-Cycloundecen.
230. V. Prelog and M. Speck, *Helv. Chim. Acta*, 38, 1786 (1955). Ueber die Reaktion von Cyclododecenen mit Perameisensäure.
231. V. Boekelheide and V. Prelog in »Progress in Organic Chemistry«, Vol III, J. W. Cook, Ed., Butterworths Scientific Publications, London, 1955, p 267. Indole Alkaloids.
232. R. S. Cahn, C. K. Ingold, and V. Prelog, *Experientia*, 12, 81 (1956). The Specification of Asymetric Configuration in Organic Chemistry.
233. R. Corbaz, L. Ettlinger, E. Gäumann, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, E. Kyburz, L. Neipp, V. Prelog, A. Wettstein, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 39, 304 (1956). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 4. Mitt. Die Foromacidine A, B, C und D.
234. V. Prelog, B. C. McKusick, J. R. Merchant, S. Julia, and M. Wilhelm, *Helv. Chim. Acta*, 39, 498 (1956). Erythrina-Alkaloide, 4. Mitt. Ueber den Bromcyan-Abbau des Dihydro-erysotrins; ein Beitrag zur Konstitutionsaufklärung der aromatischen Erythrina-Alkaloide.
235. M. Goutarel, M.-M. Janot, F. Mathys, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 39, 742 (1956). Ueber das Ibolutein.
236. V. Prelog and W. Acklin, *Helv. Chim. Acta*, 39, 748 (1956). Reaktionen mit Mikroorganismen, 1. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von (±)-Δ^4-9-Methyl-octalindion-(3,8).
237. V. Prelog, E. Philbin, E. Watanabe, and M. Wilhelm, *Helv. Chim. Acta*, 39, 1086 (1956). Untersuchungen über asymmetrische Synthesen. VIII. Optisch aktive Hilfsalkohole mit einem asymmetrischen Kohlenstoffatom.
238. F. Mathys, V. Prelog, and R. B. Woodward, *Helv. Chim. Acta*, 39, 1095 (1956). 4,5-Dihydro-2,3; 6,7-dibenzoxepindion-(4,5).
239. V. Prelog and W. Küng, *Helv. Chim. Acta*, 39, 1394 (1956). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 70. Mitt. Transanulare 1,6-Verschiebungen in der Cyclodecan-Reihe.
240. R. Anliker, D. Dvornik, K. Gubler, H. Heusser, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 39, 1785 (1956). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 5. Mitt. Ueber das Lacton der β-Hydroxy-α,α',γ-trimethylpimelinsäure, ein Abbauprodukt von Narbomycin, Pikromycin und Methymycin.
241. V. Prelog, *Bull. Soc. Chim. France*, 987 (1956). Influence stérique dans la synthèse asymétrique.
242. V. Prelog in »Perspectives in Organic Chemistry«, Sir Alexander Todd, Ed., Interscience Publishers, Inc., New York and London, 1956, p 96. Bedeutung der vielgliedrigen Ringverbindungen für die theoretische organische Chemie.

243. V. Prelog in »Festschrift Arthur Stoll«. Sandoz AG, Basel, 1957, p 728. Die aromatischen Erythrina-Alkaloide.
244. V. Prelog, *Angew. Chem.*, 69, 33 (1957). Die aromatischen Erythrina-Alkaloide.
245. W. Küng and V. Prelog, *Croat. Chem. Acta*, 29, 357 (1957). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 73. Mitt. Ueber den nichtklassischen Verlauf der Substitutions- und Eliminationsreaktionen bei mittleren Ringverbindungen. Solvolyse des Cyclododecyl-*p*-toluolsulfonates in wasserfreier Essigsaure.
246. V. Prelog, *Experienta, Suppl. VII*, 261 (1975). Untersuchungen von transanularen Eliminationen und Substitutionen mit Hilfe von Isotopen.
247. R. Corbaz, L. Ettlinger, E. Gaümann, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, P. Reusser, und H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 40, 199 (1957). Stoffwechelprodukte von Actinomyceten, 7. Mitt. Echinomycin.
248. W. Keller-Schierlein and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 40, 205 (1957). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 8. Mitt. Hydrolyseprodukte des Echinomycins: D- Serin, L-Alanin und Chinoxalincarbonsäure-(2).
249. H. J. Urech and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 40, 477 (1957). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 71. Mitt. Ueber den nichtklassischen Verlauf der Substitutions- und Eliminationsreaktionen bei mittleren Ringverbindungen. Solvolyse des Cyclodecyl-*p*-toluolsulfonates in wasserfreier Essigsäure.
250 V. Prelog and S. Polyák, *Helv. Chim. Acta*, 40, 816 (1957). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 72. Mitt. Ueber die katalytische Dehydrocyclisierung des *cis*-Cyclotetradecens.
251. R. Corbaz, L. Ettlinger, E. Gäumann, J. Kalvoda, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, B. K. Manukian, L. Neipp, V. Prelog, P. Reusser, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 40, 1263 (1957). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 9. Mitt. Granaticin.
252. K. Mislow, S. Borčić, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 40, 2477 (1957). Ueber den kinetischen Isotopeneffekt bei der Solvolyse der in Stellung 1 deuterierten Alkyl-, Cycloalkyl- und Aralkyl-sulfonate.
253. V. Prelog and E. Watanabe, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 603, 1 (1957). Ueber die absolute Konfiguration von Linalool und über den sterischen Verlauf der Umwandlung von Linalool in α-Terpineol.
254. L. Ettlinger, E. Gäumann, R. Hütter, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, P. Reusser, and H. Záhner, *Monatsh. Chem.*, 88, 989 (1957). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 11. Mitt. Megacidin.
255. V. Prelog, *Rec. Chem. Progr.*, 18, 247 (1957). Investigations on the Transannular Effects in Elimination and Substitution Reactions by Tracer Techniques.
256. V. Prelog, *Angew. Chem.*, 70, 145 (1958); *Experientia, Suppl. VII*, 262 (1958). Untersuchungen von transanularen Eliminationen und Substitutionen mit Hilfe von Isotopen.
257. V. Prelog and S. Borčić, *Helv. Chim. Acta*, 41, 199 (1958). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 75. Mitt. Ueber den nichtklassischen Verlauf der Acetolyse von Cyclodecyl-[1-D]-*p*-toluolsulfonat.
258. L. Ettlinger, E. Gäumann, R. Hutter, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 41, 216 (1956). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 12. Mitt. Ueber die Isolierung und Charakterisierung von Acetomycin.
259. W. Keller-Schierlein, M. Lj. Mihailović, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 41, 220 (1958). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 13. Mitt. Ueber die Konstitution von Acetomycin.
260. O. Gonçalves de Lima, W. Keller-Schierlein, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 41, 1386 (1958). Ueber das Biflorin.
261. K. Mislow, V. Prelog, and H. Scherrer, *Helv. Chim. Acta*, 41, 1410 (1958). Die Bestimmung der absoluten Konfiguration von (—)-Dinaphto-2′,1′:1″,2″:3,4-cycloheptadienol-(6), eines atropisomeren Enantiomeren durch asymmetrische Atrolactinsäure-Synthese.
262. W. Acklin, V. Perlog, and A. P. Prieto, *Helv. Chim. Acta*, 41, 1416 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 2. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von (±)-$\Delta^{4,9}$-8-Methyl-hexahydro-indendion-(1,3).
263. W. Acklin, D. Dütting, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta, 41*, 1424 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 3. Mitt. Reduktion von (±)-$\Delta^{4,9}$-Methyl-octalindion-(3,8) mit *Aspergillus niger*.

264. W. Acklin, V. Prelog, and D. Zäch, *Helv. Chim. Acta*, 41, 1428 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 4. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von (±)-9-Methyl-*cis*-dekalin-dion-(1,6) mit *Rhizopus nigricans*. Die direkte konfigurative Verknüpfung der auf mikrobiologischem Wege erhaltenen 9-Methyl-dekalin--Derivate mit den Steroiden.
265. P. Baumann and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 41, 2362 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 5. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von stereoisomeren Dekalindionen-(1,4).
266. P. Baumann and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 41, 2379 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 6. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von stereoisomeren Dekalindionen-(1,5).
267. W. R. Feldman and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 41, 2396 (1958). Reaktionen mit Mikroorganismen, 7. Mitt. Die Bestimmung der absoluten Konfiguration von (+)-*trans*, *trans*-Dekalol-(1) durch asymmetrische Synthese.
268. V. Prelog and S. Polyák, *Suomen Kemistilehti, B*, 31, 95 (1958). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 74. Mitt. Zur katalytischen Dehydrocyclisierung von Cyclodecan und Cyclodecenen zum Azulen.
269. L. Ettlinger, E. Gaumann, R. Hütter, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, P. Reusser, and H. Zähner, *Chem. Ber.*, 92, 1867 (1959). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 16. Mitt. Cinerubine.
270. W. Keller-Schierlein, M. Lj. Mihailović, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 42, 305 (1959). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 15. Mitt. Ueber die Konstitution von Echinomycin.
271. L. Ettlinger, E. Gäumann, R. Hütter, W. Keller-Schierlein, F. Kradolfer, L. Neipp, V. Prelog, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 42, 563 (1959). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 17. Mitt. Holomycin.
272. P. Baumann and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 42, 736 (1959). Reaktionen mit Mikroorganismen, 8. Mitt. Die stereospezifische Reduktion von Δ^9-Octalindion--(1,5).
273. W. Acklin and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 42, 1239 (1959). Reaktionen mit Mikroorganismen, 9. Mitt. Die Bestimmung der absoluten Konfiguration von 8-Methyl-hydrindan-Derivaten durch asymetrische Synthese. Eine intramolekulare 1,5-Hydrid-Verschiebung in der *cis*-Hydrindan-Reihe.
274. V. Prelog, A. Langemann, O. Rodig, and M. Ternbah, *Helv. Chim. Acta*, 42, 1301 (1959). Erythrina-Alkaloide, 5. Mitt. Ueber die Totalsynthese von (—)-15,16--Dimethoxy-1,6-*cis*-erythrinanol-(3) und seine Herstellung aus Erysodin.
275. R. J. Highet and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 42, 1523 (1959). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 18. Mitt. Actiphenol.
276. V. Prelog and D. Zäch, *Helv. Chim. Acta*, 42, 1862 (1959). Reaktionen mit Mikroorganismen, 10. Mitt. Die Reduktion von (±)-9-Methyl-*trans*-dekalindion--(1,6) mit *Curvularia falcata*.
277. V. Prelog and H. Scherrer, *Helv. Chim. Acta*, 42, 2227 (1959). Untersuchungen über asymmetrische Synthesen, 10. Mitt. Ueber den sterischen Verlauf asymmetrischer Hydrierungen von β-Methylzimtsäureestern optisch aktiver Alkohole mit einem asymmetrischen Kohlenstoffatom.
278. V. Prelog and H. E. Smith, *Helv. Chim. Acta*, 42, 2624 (1959). Reaktionen mit Mikroorganismen, 11. Mitt. Die Reduktion und Oxydation von (±)-*trans*- und (±)-*cis* Dekalon-(2) mit *Curvularia falcata*.
279. V. Prelog in »Ciba Foundation Study Group No. 2«, Churchill, London, 1959, p 79. The Steric Course of some Microbiological and Enzymic Reductions of Ketones.
280. J. D. Dunitz and V. Prelog, *Angew. Chem.*, 72, 896 (1960). Röntgenographisch bestimmte Konformationen und Reaktivität mittlerer Ringe.
281. V. Prelog, *Bull. Soc. Chim. Fr.*, 1433 (1960). Some Newer Developments of the Chemistry of the Medium-Sized Ring Compounds.
282. H. Bickel, E. Gäumann, W. Keller-Schierlein, V. Prelog, E. Vischer, A. Wettstein, and H. Zähner, *Experientia*, 16 129 (1960). Ueber eisenhaltige Wachstumsfaktoren, die Sideramine und ihre Anatogonisten, die eisenhaltigen Antibiotika Sideromycine.
283. W. Klyne and V. Prelog, *Experientia*, 16, 521 (1960). Description of Steric Relationships Across Single Bonds.

284. E. Gäumann, R. Hütter, W. Keller-Schierlein, L. Neipp, V. Prelog, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta,* 43, 601 (1960). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 21. Mitt. Lankamycin und Lankacidin.
285. H. Bickel, B. Fechtig, G. E. Hall, W. Keller-Schierlein, V. Prelog, and E. Vischer, *Helv. Chim. Acta,* 43, 901 (1960). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 24. Mitt. Ueber die Isolierung und Synthese des 1-Amino-5-hydroxylaminopentans, eines wesentlichen Hydrolyseproduktes der Ferrioxamine und der Ferrimycine.
286. R. F. C. Brown, G. Büchi, W. Keller-Schierlein, V. Prelog, and J. Renz, *Helv. Chim. Acta,* 43, 1868 (1960). Ueber die Konstitution des Nocardamins.
287. H. Bickel, G. E. Hall, W. Keller-Schierlein, V. Prelog, E. Vischer, and A. Wettstein, *Helv. Chim. Acta,* 43, 2129 (1960). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 27. Mitt. Ueber die Konstitution von Ferrioxamin B.
288. R. H. Cornforth, J. W. Cornforth, and V. Prelog, *Justus Liebigs Ann. Chem.,* 634, 197 (1960). Ueber die absolute Konfiguration von Linalool, eine Berichtigung.
289. H. Brockmann, H. Brockmann, Jr., J. J. Gordon, W. Keller-Schierlein, W. Lenk, W. D. Ollis, V. Prelog, and I. O. Sutherland, *Tetrahedron Lett.,* 25 (1960). Ueber die Identität von Rutilantinon mit Pyrromycinon und über die Lage der Carbomethoxy-Gruppe in Pyrromycinonen.
290. O. Jeger and V. Prelog in »The Alkaloids«, Vol VII, R. H. F. Manske, Ed., Academic Press, New York, London, 1960, p 319, Steroid Alkaloids: The Holarrhena Group.
291. V. Prelog and O. Jeger in »The Alkaloids«, Vol VII, R. H. F. Manske, Ed., Academic Press, New York, London, 1960, p 343. Steroid Alkaloids: The Solanum Group.
292. O. Jeger and V. Prelog in »The Alkaloids«, Vol VII, R. H. F. Manske, Ed., Academic Press, New York, London, 1960, p 364. Steroid Alkaloids: The Veratrum Group.
293. V. Prelog in »Sostanze naturali; III° corso estivo di Chimica (Varenna 1958)«, A. Quilico, Ed., Accad. naz. dei Lincei, Roma, 1961, p 283. Constitution of Some Metabolites of Actinomyces Echinomycin and Acetomycin.
294. V. Prelog in »Sostanze naturali; III° corso estivo di Chimica (Varenna 1958)«, A. Quilico, Ed., Accad. naz. dei Lincei, Roma, 1961, p 293. The Steric Course of Microbiological and Enzymatic Reductions.
295. W. Keller-Schierlein and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta,* 44, 709 (1961). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 29. Mitt. Die Konstitution des Ferrioxamins D_1.
296. W. Keller-Schierlein and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta,* 44, 1981 (1961). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 30. Mitt. Ueber das Ferrioxamin E; ein Beitrag zur Konstitution des Nocardamins.
297. V. Prelog, A. M. Gold, G. Talbot, and A. Zamojski, *Helv. Chim. Acta,* 45, 4 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 31. Mitt. Ueber die Konstitution des Narbomycins.
298. J. Dominguez, J. D. Dunitz, H. Gerlach, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta,* 45, 129 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 32. Mitt. Ueber die Konstitution von Nonactin.
299. W. Keller-Schierlein and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta,* 45, 590 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 34. Mitt. Ferrioxamin G.
300. J. Beck, H. Gerlach, V. Prelog, and W. Voser, *Helv. Chim. Acta,* 45, 620 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 35. Mitt. Ueber die Konstitution der Makrotetrolide Monactin, Dinactin und Trinactin.
301. V. Prelog and A. Walser, *Helv. Chim. Acta,* 45, 631 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 36. Mitt. Ueber die Totalsynthese der Ferrioxamine B und D_1.
302. V. Prelog, W. Küng, and T. Tomljenović, *Helv. Chim. Acta,* 45, 1352 (1962). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 76. Mitt. Acetolyse und spontane Zersetzung des Cyclodecyl-*p*-toluolsulfonates.
303. V. Prelog, H. H. Kägi, and E. H. White, *Helv. Chim. Acta,* 45, 1658 (1962). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 77. Mitt. Ueber den nichtklassischen Verlauf der Acetolyse des Cyclononyl-*p*-toluolsulfonates.

304. V. Prelog and A. Walser, *Helv. Chim. Acta*, 45, 1732 (1962). Stoffwechselprodukte von Actinomyceten, 38. Mitt. Die Synthese des Ferrioxamins G.
305. V. Prelog, *Ind. Chim. Belge*, 1309 (1962). Ueber die Stereospezifizität der enzymatischen Reduktionen von Carbonyl-Gruppen.
306. H. Gerlach and V. Prelog, *Justus Liebigs Ann. Chem.*, 669, 121 (1963). Ueber die Konfiguration der Nonactinsäure.
307. J. Comin, O. Gonçalves de Lima, Heather N. Grant, L. M. Jackman, W. Keller-Schierlein, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 46, 409 (1963). Ueber die Konstitution des Biflorins, eines *o*-Chinons der Diterpen-Reihe.
308. H. N. Grant, V. Prelog, and R. P. A. Sneeden, *Helv. Chim Acta*, 46, 415 (1963). Synthese eines 1-Oxa-phenalen-Derivates mit dem chromophoren System des Biflorins.
309. F. Buzzetti, E. Gäumann, R. Hütter, W. Keller-Schierlein, L. Neipp, V. Prelog, and H. Zähner, *Pharm. Acta Helv.*, 38, 871 (1963).
310. V. Prelog, *Chemotherapy*, 7, 133 (1963). Ueber die Konstitution der Rifamycine.
311. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 7, 551 (1963). Constitution of Rifamycins.
312. V. Prelog, Abstracts, 14. Mosbacher Colloquium, 1963. Ueber die Produkt- und Substratstereospezifizität der enzymatischen Reduktion von Carbonyl-Verbindungen.
313. E. Bachmann, H. Gerlach, V. Prelog, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 46, 605 (1963). Stoffwechselprodukte der Actinomyceten, 39. Mitt. Zur Biogenese des Acetomycins.
314. V. Prelog and J. G. Traynham in »Molecular Rearrangements«, Vol 1, Paul de Mayo, Ed., Interscience-Wiley, New York-London, 1963, p 593. Transannular Hydride Shifts.
315. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 6, 327 (1963). Iron-Containing Antibiotics and Microbic Growth Factors.
316. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 6, 545 (1963). Conformation and Reactivity of Medium-Sized Ring Compounds.
317. V. Prelog in »Man, Science, Learning and Education«, S. W. Higginbotham, Ed., Rice University — Semicentennial Publications, 1963, p 125. The Concept of Steric Strain in Organic Chemistry.
318. W. Acklin, V. Prelog, and B. Serdarević, *Helv. Chim. Acta*, 46, 2440 (1963). Reaktionen mit Mikroorganismen, 12. Mitt. Die Stereospezifizität der Reduktion der Doppelbindung in (+)-Δ^4-9-Methyl-octalindion-(3,8) mit *Curvularia falcata*.
319. V. Prelog in »Pointers and Pathways in Research«, Ciba of India Ltd., Bombay, 1964, p 66. Iron-Containing Antibiotics and Microbic Growth Factors.
320. V. Prelog in »Iron Metabolism«, Springer Verlag, Berlin—Göttingen—Heidelberg, 1964, p 73. Iron-Containing Compounds in Micro-Organisms.
321. V. Prelog in »Mechanismen enzymatischer Reaktionen«, Springer Verlag, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1964, p 288. Ueber die Produkt- und Substratstereospezifizität der enzymatischen Reduktionen von Carbonyl-Verbindungen.
322. V. Prelog, Abstracts, 6th International Congress of Biochemistry, Washington, D. C., 1964, p 282. Stereospecificity of Some Pyridine-Nucleotide Dependent Oxido-Reductases.
323. V. Prelog, *Tetrahedron Lett.*, 30, 2037 (1964). Relative Configuration of Carbon Atoms 8 and 9 of Cinchona Alkaloids.
324. W. Oppolzer, V. Prelog, and P. Sensi, *Experientia*, 20, 336 (1964). Konstitution des Rifamycins B und verwandter Rifamycine.
325. J. Leitich, W. Oppolzer, and V. Prelog, *Experientia*, 20, 343 (1964). Ueber die Konfiguration des Rifamycins B und verwandter Rifamycine.
326. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 9, 119 (1964). Specification of the Stereospecificity of some Oxido-Reductases by Diamond Lattice Sections.
327. V. Prelog and H. Gerlach, *Helv. Chim. Acta*, 47, 2288 (1964). Cycloenantiomerie und Cyclodiastereomerie, 1. Mitt.
328. H. Gerlach, J. A. Owtschinnikow, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 47, 2294 (1964). Cycloenantiomerie und Cyclodiastereomerie, 2. Mitt. Ueber cycloenantiomerie cyclo-Hexaalanyle und ein cycloenantiomers cyclo-Diglycyl-tetraalanyl.

329. V. Prelog, *Proc. Robert A. Welch Found. Conf. Chem. Res. IV*, 43 (1964). The Molecular Structure Determined by X-Rays and Chemical Reactivity of Medium Size Ring Compounds.
330. W. Keller-Schierlein, V. Prelog, and H. Zähner in »Fortschritte der Chemie organischer Naturstoffe«, Vol 22, L. Zechmeister, Ed., Springer Verlag, Wien-New York, 1964, p 280. Siderochrome.
331. W. Acklin, Z. Kis, and V. Prelog, *Croat. Chem. Acta*, 37, 11 (1965). Reaktionen mit Mikroorganismen. 13. Mit. Ueber die stereospezifische Reduktion von Benzoin und Benzil mit *Curvularia falcata*.
332. W. Keller-Schierlein, P. Mertens, V. Prelog, and A. Walser, *Helv. Chim. Acta*. 48, 710 (1965). Stoffwechselprodukte von Mikroorganismen, 49. Mitt. Die Ferrioxamine A_1, A_2 und D_2.
333. W. Acklin, V. Prelog, F. Schenker, B. Serdarević, and P. Walter, *Helv. Chim. Acta*, 48, 1725 (1965). Reaktionen mit Mikroorganismen, 14. Mitt. Reduktion von stereoisomeren Dekalonen-(1) und einigen verwandten bicyclischen und tricyclischen Ketonen durch *Curvularia falcata*.
334. H. Bickel, P. Mertens, V. Prelog, J. Seibl, and A. Walser in »Antimicrobiol Agents and Chemotherapy«, G. L. Hobby, Ed., American Society of Microbiology, Washington, D. C., 1965, p 951. Constitution of Ferrimycin A_1.
335. H. Gerlach, G. Haas, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 49, 603 (1966). Ueber zwei cycloisomere Triglycyl-tri-L-alanyle.
336. R. S. Cahn, Sir C. K. Ingold, and V. Prelog, *Angew. Chem.*, 78, 413 (1966), Spezifikation der molekularen Chiralität
337. R. S. Cahn, Sir C. K. Ingold, and V. Prelog, *Angew. Chem. Int. Ed.*, 5, 385 (1966). Specification of Molecular Chirality.
338. H. Bickel, P. Mertens, V. Prelog, J. Seibl, and A. Walser, *Tetrahedron, Suppl.*, 8, 171 (1966): Stoffwechselprodukte von Mikroorganismen — 53 Ueber die Konstitution von Ferrimycin A_1.
339. V. Prelog and S. Smolinski, *Helv. Chim. Acta*, 49, 2275 (1966). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 79. Mitt. Ueber die Bamford-Stevens-Reaktion des Cyclodecanon-*p*-toluolsulfonylhydrazons in protischem Lösungsmittel.
340. J. Leitich, V. Prelog, and P. Sensi, *Experientia*, 23, 505 (1967). Rifamycin Y und seine Umwandlungsprodukte.
341. R. Hütter, W. Keller-Schierlein, F. Knüsel, V. Prelog, G. C. Rodgers, Jr., P. Suter, G. Vogel, W. Voser, and H. Zähner, *Helv. Chim. Acta*, 50, 1533 (1967). Stoffwechselprodukte von Mikroorganismen, 57. Mitt. Boromycin.
342. V. Prelog, Koninkl. Nederl. Akademie van Wetenschappen — Amsterdam *Proceedings, Series B*, 71, 108 (1968). Das asymmetrische Atom, Chiralität und Pseudoasymmetrie.
343. J. D. Dunitz and V. Prelog, *Angew. Chem.*, 80, 700 (1968). Umordnung von Liganden an trigonal bipyramidalen Atomen.
344. J. D. Dunitz and V. Prelog, *Angew. Chem. Int. Ed.*, *9*, 725 (1968). Ligand Reorganization in the Trigonal Bipyramid.
345. V. Prelog, *Chemistry in Britain*, 4, 382 (1968). Problems in Chemical Topology.
346. C. Cordes, V. Prelog, E. Troxler, and H. H. Westen, *Helv. Chim. Acta*, 51, 1663 (1968). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 80. Mitt. 1,1,6,6-Tetramethylcyclodecan und seine Derivate.
347. V. Prelog, E. Troxler, and H. H. Westen, *Helv. Chim. Acta*, 51, 1678 (1968). Zur Kenntnis des Kohlenstoffringes, 81. Mitt. Acetolyse des 3,3,8,8-Tetramethyl-cyclodecyl-*p*-toluol-sulfonates.
348. G. Haas and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 52, 1202 (1969). Optisch aktive 9,9′-Spirobifluoren-Derivate.
349. V. Prelog, Abstracts, Twenty-First National Organic Chemistry Symposium of the American Chemical Society, Salt Lake City, Utah, June 15—19, 1969, American Chemical Society, Washington, D. C., 1969, p 72. Problems in Chemical Topology.
350. G. Haas, P. B. Hulbert, W. Klyne, V. Prelog, and G. Snatzke, *Helv. Chim. Acta*, 54, 491 (1971). Chiroptische Eigenschaften und absolute Konfiguration von 9,9′-Spirobifuoren-Derivaten.

351. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 25, 465 (1971). Conformational Analysis — Scope and Present Limitations.
352. V. Prelog, *Pure Appl. Chem.*, 25, 197 (1971). The Role of Certain Microbial Metabolites as Specific Complexing Agents.
353. H. Dutler, M. J. Coon, A. Kull, H. Vogel, G. Waldvogel, and V. Prelog, *European J. Biochem.*, 22, 203 (1971). Fatty Acid Synthetase from Pig Liver I.
354. J. D. Dunitz, D. M. Hawley, D. Mikloš, D. N. J. White, Yu. Berlin, R. Marušić, and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 54, 1709 (1971). Structure of Boromycin.
355. R. S. Cahn and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 54, 2206 (1971). Sir Cristopher (Kelk) Ingold (1893—1970).
356. O. Keller and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 54, 2572 (1971). Lävulinsäureanilid und 5-Hydroxy-5-methyl-1-phenyl-2-pyrrolidon.
357. V. Prelog and D. Helmchen, *Helv. Chim. Acta*, 55, 2581 (1972). Pseudoasymmetrie in der organischen Chemie.
358. G. Helmchen and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 55, 2599 (1972). Pseudoasymmetrieachse.
359. G. Helmchen and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 55, 2612 (1972). Ueber 1,12--Dioxa-[12]paracyclophan-Derivate mit einer Pseudoasymmetrieebene.
360. G. Helmchen, G. Haas and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 56, 2255 (1973). Ueber die stereoisomeren α-Phenylätnylamide der Bipnenyl-2,2′,6,6′-tetracarbonsäure, Molekeln der Punktsymmetrie D_2, S_4, und C_1.
361. V. Prelog and W. Oppolzer, *Helv. Chim. Acta*, 56, 2279 (1973). Ansamycine, eine neuartige Klasse von mikrobiellen Stoffwechselprodukten.
362. W. Oppolzer and V. Prelog, *Helv. Chim. Acta*, 56, 2287 (1973). Ueber die Konstitution und die Konfiguration der Rifamycine B, O, S, und SV.
363. M. Brufani, D. Kluepfel, G. C. Lancini, L. Leitich, A. S. Mesentsev, V. Prelog, F. P. Schmook, and P. Sensi, *Helv. Chim. Acta*, 56, 2315 (1973). Ueber die Biogenese des Rifamycins S.
364. V. Prelog, *Chem. Rundschau* (Separatdruck), (1973). Kurzer Abriss der Entwicklung der Abteilung für Chemie und ihrer Laboratorien.
365. V. Prelog, in O. Bertrand Ramsay, Editor, ACS Symposium Series, Number 12, 1975; From Configurational Notation of Stereoisomers to the Conceptual Basis of Stereochemistry.
366. A. P. Thoma, Z. Cimerman, U. Fiedler, D. Bedekovic, M. Güggi, P. Jordan, K. May, E. Pretcsh, V. Prelog und W. Simon, Chimia, 29, 344 (1975). Enantiomerenselektives Verhalten in Memoranen eines chiralen, elektrisch neutralen Ionophors.
367. V. Prelog, Schlussworte, *Chimia/Chemie-Report*, 30, 63 (1976).
368. V. Prelog, Hiralnost u kemiji, *Croatica Chem. Acta*, 48, 195 (1976).
369. V. Prelog, Chirality in Chemistry, Nobel Lecture, December 12, 1975, The Nobel Foundation 1976, 135.
370. V. Prelog, Chirality in Chemistry, Nobel Lecture, December 12, 1975, *J. Mol. Catalysis*, 1, 1975/76, 159.
371. V. Prelog, Chirality in Chemistry, *Science*, 193, 17 (1976).
372. V. Prelog, Vierteljahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich, S. 372 (1976). Leopold Ruzicka.
373. H. Butler, J. L. van der Baan, E. Hochuli, Z. Kis, K. E. Taylor and V. Prelog, *Eur. J. Biochem.*, 75, 423 (1977). Dinydrexyacetone Reductase from Mucor javanicus. 1. Isolation and Properties.
374. V. Prelog, Stroenie i svoistva boromicina i produktov ego degradacii in »Itogi i perspektivi razvitja bioorganiceskoi himii i molekularnoi biologii«, Izdatelstvo Nauka, Moskva 1978, p. 86.
375. V. Prelog, Chiral Ionophores, Pure & Appl., *Chem.*, 50, 893.
376. V. Prelog, in Frontiers in Bioorg. Chemistry and Molecular Biology, Eds.: Yu. A. Ovchinnikov and M. N. Kolosov, Elsevier/North Holland Biomedical Press. Structure and properties of boromycin and its degradation products.
377. V. Prelog, Robert Burns Woodward; Remarks at the Memorial Service 1979, 7.
378. V. Prelog and D. Bedeković, *Helv. Chim. Acta*, 62, 2285 (1979). Chirale 2,2′--Polyoxaalkano-9,9′-spirobifluorene.

379. A. P. Thoma, A. Viviani-Nauer, K. H. Schellenberg, D. Bedeković, E. Pretsch, V. Prelog and W. Simon, *Helv. Chim. Acta*, 62, 2303 (1979). Elektrochemische Untersuchungen über das enantiomeren-selektive Verhalten von chiralen Ionophoren in flüssigen Membranen.
380. V. Prelog, H. Zollinger und Kollegen, Festschrift ETH Zürich 125-jähriges Bestehen »Die Abteilung für Chemie«, S. 195, Verlag NZZ (1980).
381. V. Prelog and O. Jeger, *Biographical Memoirs of Fellows of the Royal Society*, 26, 411 (1980). Leopold Ruzicka.
382. W. Simon and V. Prelog, Chemistry Letters (The Chem. Soc. of Japan), p. 439 (1981). Comment on the Paper »Simple Evaluation of Enantiomer-Selectivity of Crown Ether Using Membrane Electrode« by Y, Yasaka et al.
383. V. Prelog, Z. Stojanac und K. Kovačević, *Helv. Chim. Acta*, 65, 377 (1982). Ueber die Enantiomerentrennung durch Verteilung zwischen flüssigen Phasen.
384. V. Prelog und G. Helmchen, *Angew. Chem.*, 94, 614 (1982). Grundlagen des CIP-Systems und Vorschläge für eine Revision.
385. V. Prelog and G. Helmchen, *Angew. Chem. Int. Ed. Engl.*, 21, 567 (1982). Basic Principles of the CIP-System and Proposals for a Revision.
386. D. Seebach und V. Prelog, *Angew. Chem.*, 94, 696 (1982). Spezifikation des sterischen Verlaufs von asymmetrischen Synthesen.
387. D. Seebach and V. Prelog, *Angew. Chem. Int. Ed. Engl.*, 21, 654 (1982). The Unambiguous Specification of the Steric Course of Asymetric Syntheses.
388. B. Domon, K. Hostettmann, K. Kovačević and V. Prelog, *Journ. of Chromatography*, 250, 149 (1982). Separation of th enantiomers of (±)-norephedrine by rotation locular countercurrent chromatography.
389. V. Prelog, *Current Contents*, 50, 18 (1982). This Week's Citation Classic.
390. V. Prelog, J. Thix und T. Srikrishnan, *Helv. Chim. Acta*, 65, 2622 (1982). Geometrisch enantiomorphe Cyclobutan-Derivate.
391. V. Prelog, *Chimia*, 37, 12 (1983). Enantiomerentrennung durch Verteilung zwischen zwei flüssigen Phasen.
392. V. Prelog und O. Jeger, *Helv. Chim. Acta*, 66, 1307 (1983). Leopold Ruzicka.
393. V. Prelog und S. Mutak, *Helv. Chim. Acta*, 66, 2274 (1983). Ueber die Stereoselektivität der 9,9′-Spirobifluoren-kronenäther gegenüber α-Aminoalkoholen.
394. V. Prelog, S. Mutak und K. Kovačević, *Helv. Chim. Acta*, 66, 2279 (1983). Ueber die Enantiomerentrennung durch Verteilung zwischen flüssigen Phasen.
395. V. Prelog, Gedanken nach 118 Semestern Chemiestudium, Chemie und Gesellschaft, Forum Philippinum 1983, Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft Stuttgart, 1984, S. 57.
396. V. Prelog, *Current Contents*, 30, 12 (1984). This Week's Citation Classics.
397. V. Prelog, *Naturwiss. Rundschau*, 38, 259 (1985). Gedanken nach 118 Semestern Chemiestudium.
398. M. Dobler, M. Dumić, M. Egli and V. Prelog, *Angew. Chem.*, 97, 793 (1985). Chirale Poly(9,9′-spirobifluoren)-kronenether.
399. M. Dobler, M. Dumić, M. Egli and V. Prelog, *Angew. Chem. Int. Ed. Engl.*, 24, 792 (1985). Chiral Poly(9,9′-spirobifluorene) Crown Ethers.

VLADIMIR BAYER

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Vl. Bayer je redovito sudjelovao na godišnjim savjetovanjima krivičnopravnih katedara jugoslavenskih pravnih fakulteta i na godišnjim savjetovanjima Saveza udruženja za krivično pravo i kriminologiju Jugoslavije. Kao i prije, tako je od godine 1977. dalje aktivno sudjelovao na nizu međunarodnih skupova na kojima se raspravljalo o krivičnopravnim problemima. Često je svojim predavanjima sudjelovao kao gost na drugim jugoslavenskim pravnim fakultetima. Sudjelovao je i u rješavanju aktualnih problema sudske i javnotužilačke prakse u SR Hrvatskoj. Nakon što je 1. srpnja 1977. god. stupio na snagu Zakon o krivičnom postupku iz 1977. god., Pravni fakultet u Zagrebu organizirao je, tijekom 1978. god., regionalne skupove sudaca i javnih tužilaca u SR Hrvatskoj na kojima je Vl. Bayer (uz neke druge profesore Pravnog fakulteta u Zagrebu) održao predavanja i diskusije o problemima primjene novog Zakona o krivičnom postupku.

Na Pravnom fakultetu u Zagrebu i na drugim jugoslavenskim pravnim fakultetima Bayer je često sudjelovao kao član komisija za izbor nastavnika, reizbor nastavnika i ocjene doktorskih disertacija.

Svoju karijeru aktivnog sveučilišnog profesora završio je 20. kolovoza 1982. god. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu posvetio mu je, kao spomenicu, dvobroj 1 i 2 svoga časopisa »Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu«. Nakon umirovljenja Bayer je predavao na Postdiplomskom studiju iz krivičnopravnih znanosti do uključivo 1985. god. Predavao je dakle na tom studiju, od njegovog osnutka 1958. god., dvadesetsedam godina.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1977. godine)

Knjige i monografije

13. Jugoslavensko krivično procesno pravo. Knjiga prva. Uvod u teoriju krivičnog procesnog prava. Peto prerađeno izdanje, Zagreb 1977, 242 str.; šesto izdanje, Zagreb 1980, 239 str.; sedmo izdanje, Zagreb 1982, 239 str.

14. Jugoslavensko krivično procesno pravo. Knjiga druga. Pravo o činjenicama i njihovom utvrđivanju u krivičnom postupku. Drugo prerađeno izdanje, Zagreb 1978, 251 str.; treće izdanje, Zagreb 1980, 251 str.; četvrto izdanje, Zagreb 1986, 251 str.
15. Ugovor s đavlom. Procesi protiv čarobnjaka u Evropi a napose u Hrvatskoj. Treće nepromijenjeno izdanje, Zagreb 1982, 803 str.
16. Zakon o krivičnom postupku. Pročišćeni tekst. Bilješke i komentari, Zagreb 1985, 432 str.; drugo izdanje, Zagreb 1986, 432 str.

Radovi objavljeni u časopisima i drugim povremenim publikacijama

78. Pitanje upotrebljivosti neformalnih iskaza osoba kao dokaza u krivičnom postupku, *Naša zakonitost*, 4, 1978, 15—28.
79. Pravno nevaljani dokazi i posljedice njihove upotrebe kod donošenja sudskih odluka u krivičnom postupku, *Pravni život*, 5, 1978, 3—20.
80. Sudovi i efikasnost krivičnog postupka, *Jugoslavenska revija za kriminologiju i krivično pravo*, 1978, 123—124.
81. Pravni problemi upotrebe tehničkih snimki činjenica učinjenih izvan krivičnog postupka, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, Zagreb, 183—198.
82. Problematika pravnih lijekova protiv prvostepene krivične presude u kontekstu suvremene reforme krivičnog procesnog prava, *Rad JAZU*, 401, Razred za društvene znanosti, 21, Zagreb 1982, 126 str.
83. Relativno bitne povrede krivičnog procesnog prava kao žalbene osnove, *Naša zakonitost*, 1984, 363—367.
84. Jedan proces crkvene inkvizicije u Šibeniku 1443. god., *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1985, 47—71.

TIHOMIL BERITIĆ

Izabran za izvanrednog člana 26. siječnja 1973, a za redovnog člana 11. ožujka 1986. Životopis i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79.

Nakon izbora za izvanrednog člana Akademije razvijao je i dalje vrlo plodnu djelatnost na području proučavanja patologije rada, poklanjajući jednako pažnju toksikološkim i alergološkim agensima koji utječu na radničko zdravlje. U proteklom periodu od 13 godina i dalje je postavljao patologiju rada na znanstvene temelje ističući i svojim osobnim radom pokazujući da se samo znanstvenim metodama može unaprijediti poznavanje specifičnog radničkog morbiditeta. Njegova je zasluga da su profesionalne bolesti i klinička toksikologija našli svoje mjesto uz bok drugih internističkih grana medicine. To je Beritić postizao, između ostalog, i usporednim razvijanjem hematologije (osobito eritrocitnih inkluzija), alergologije (osobito profesionalnih respiratornih alergijskih bolesti), pulmologije (pneumokonioza, osobito azbestoze) i neurologije (toksičkih neuropatija, osobito olovne). Tako se i klinička toksikologija zalaganjem i radovima T. Beritića razvila ne samo u krilu medicine rada nego i kao grana interne medicine pa i opće ekologije. I dalje je vrlo uspješno vodio prvi klinički odjel za intoksikacije u Jugoslaviji, a nakon osnivanja dalje je razvijao i rad Centra za kontrolu otrovanja, prvi takve vrsti u Jugoslaviji.

Velika je zasluga T. Beritića što je u nekoliko navrata otkrio uzroke epidemija i nekih masovnih trovanja (toksičke nitritne methemoglobinemije, otrovanja metilnim alkoholom, encefalopatije od olovnog tetraetilena, vinilkloridske hepatopatije itd.), a pogotovu što je 1975. g. promptnom i vrlo brzom intervencijom otkrio pravi uzrok i riješio do tada zagonetno masovno trovanje olovom u Osijeku, omogućivši spašavanje 130 osoba od eventualnih posljedica daljih otrovanja. Beritić je jedan od naših najistaknutijih stručnjaka na području klinike otrovanosti teškim metalima, naročito olovom, pa je kao takav poznat i u inozemstvu. Tako je kao gost profesor pozvan 1975. g. u SR Njemačku da kao jedini strani predavač na tečaju za usavršavanje liječnika (»Medica 1975«) u Hannoveru održi niz predavanja o otrovanosti

olovom. U veljači iste (1975) godine pozvan je kao stručnjak Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) da u Ženevi sudjeluje u izradi »ekološko-zdravstvenih kriterija« za živu (»Environmental Health Criteria« — Mercury), a u rujnu 1984. g. kao savjetnik SZO za kliničku otrovanost živom u programu SZO za onečišćenost Sredozemlja živom (»Mediterranean Pollution Programme«, Zagreb, 1984). Krajem 1982. god. prisustvovao je u Berlinu i opet kao savjetnik SZO u Odboru za proučavanje kemijskih ostećenosti ogranizma.

Sa sve češćom pojavom profesionalnih bolesti pluća T. Beritić obraća posebnu pažnju i respiratornom sustavu. Nakon što je prvi u Jugoslaviji otkrio tzv. tvrdometalne pneumokonioze, on otvara put istraživanjima respiratorne alergije na metale, upozoravajući posebno na značenje nikla, cinka i kobalta, zatim kroma, platine i drugih metala s antigenim svojstvima.

T. Beritić je unio svoje znanstvene stavove i u zakonske aspekte profesionalnih bolesti pa je izravno pomagao i zakonodavcu: gotovo svi njegovi znanstveno obrazloženi prijedlozi za novelaciju i modernizaciju liste profesionalnih bolesti jednoglasno su prihvaćeni na saveznom savjetovanju o novoj zakonskoj listi profesionalnih bolesti 1981. god.

Izvanredno plodnu djelatnost razvio je T. Beritić i unutar Razreda za medicinske znanosti Akademije. Već je nekoliko godina predsjednik Odbora za alergologiju, incijator je i osnivač Odbora za medicinu rada i zdravstvenu ekologiju, pa je unutar tog odbora osnovao Radnu grupu za proučavanje ekoloških problema Zajednica općina Split i Radnu grupu za proučavanje respiratornog sindroma distres, čiji je i predsjednik. U proteklom je razdoblju u ime Akademije bio stalni organizator i aktivni sudionik Jugoslavensko-talijanskih medicinskih dana (»Dies italico-jugoslavici medicinae destinati«) u Hvaru 1974. i 1976, u Saturniji 1978, u Hvaru 1980, u Mantovi 1982, u Cetinju 1984, te u Luganu in Taverna 1985. Inicijator je i predsjednik organizacijskog odbora »Prvog radnog sastanka o problemima azbestoze u Jugoslaviji«, koji je pod pokroviteljstvom Razreda održan u Dubrovniku u listopadu 1985, zatim isto tako inicijator i predsjednik Savjetovanja o međunarodnoj klasifikaciji pneumokonioza (Zagreb, prosinac 1985). Predsjednik je Prvog jugoslavenskog savjetovanja o zaštiti zdravlja u požarima.

T. Beritić je kao ekspert za kliničke otrovanosti bio niz godina član Komisije za otrove Sekretarijata za zdravstvo i socijalnu politiku SIV-a. Bio je i dalje glavni urednik »Liječničkog vjesnika« (do 1974), te glavni urednik »Arhiva za higijenu rada i toksikologiju« do 1978. Sudjeluje u postdiplomskoj nastavi iz medicine rada ne samo u SR Hrvatskoj nego i u SR Bosni i Hercegovini te u SR Sloveniji. U 1985. god. po drugi put je izabran za predsjednika Udruženja toksikologa Jugoslavije.

U proteklom razdoblju objavio je 17 znanstvenih radova i 18 stručnih radova, 1 knjigu samostalno i različita poglavlja u 3 knjige.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1973. godine)

Znanstveni radovi

24. T. Beritić, D. Prpić-Majić, Z. Grgić, A. Keršanc, ALAD Activity and the Reticulocyte Count in Lead Exposure, Lead Poisoning and Haemolytic Anemia, Proceedings of the International Symposium on Environmental Health Aspects of Lead, Amsterdam 1972, Commission of the European Communities, Luxemburg 1973, 545.
25. D. Prpić-Majić, P. K. Mueller, T. Beritić, R. Stanley, Delta-Aminolevulinic Acid Dehydratase (ALAD) Activity, Lead Blood Levels and the Reticulocyte Count, Proceedings of the International Symposium on Environmental Health Aspects of Lead, Amsterdam 1972, Commission of the European Communities, Luxembourg 1973, 211.
26. T. Beritić, D. Prpić-Majić, V. Karačić, A. Markičević, Enzyme Reaction after EDTA Treatment of Clinical Lead Poisoning. Proceedings of the IV Yugoslav Congress on Occupational Health, Sarajevo 1975.
27. D. Beritić-Stahuljak, D. Dimov, T. Beritić, Promjena krvne slike, funkcije jetre i proteinskog statusa pri ekspoziciji parama cinka, *Acta Med. iug.*, 30, 1976, 239.
28. D. Dimov, D. Beritić-Stahuljak, T. Beritić, A. Bunarević, Azbestna tjelešca u obduciranih stanovnika grada Zagreba i njihov odnos prema malignim tumorima, *Plućne bolesti tuberk.*, 27, 1976, 211.
29. T. Beritić, D. Dimov, Proposal for an International Classification of Toxic Coma, *Acta Pharmacol. Toxicol.*, 41, (1977), 39.
30. T. Beritić, D. Prpić-Majić, V. Karačić, S. Telišman, ALAD/EP Ratio as a Measure of Lead Toxicity, *J. Occup. Med.*, 19, 1977, 551.
31. T. Beritić, D. Majić-Prpić, Early Evaluation of Occupational Diseases in the Light of Analysis and Health Evaluation of Workplace, International Symposium »Analysis and Health Evaluation of Work Place«, Portorož 1980, Klinički center v Ljubljani, Ljubljana 1980, Papers I, 61—69.
32. T. Beritić, J. Zibar-Šikić, D. Prpić-Majić, M. Tudor, Some Morphological and Biochemical Haematological Parameters of Abnormal Lead Absorption in Fish, in: »Lead in the Marine Environment«. Ur. M. Branica i Z. Konrad, Pergamon Press, Oxford 1980, 263—269.
33. B. Dimitrović, T. Beritić, S. Kovač-Stojkovski, A. Markičević, Proučavanje promjene jetre kod eksplozije vinilklorida. Simpozijum o toksikologiji vinilklorida i poliuretana. Svetozarevo 1980, Zavod za medicinu rada Industrije kablova »Moša Pijade«, Svetozarevo 1980, 104—110.
34. S. Telišman, T. Beritić, D. Prpić-Majić, The Relevance of Biological Indicators Characteristic for Increased Lead Absorption in Relation to Peripheral Neuropathy. U: Proceedings of the International Conference »Heavy Metals in the Environment«, Amsterdam 1981, CEP Consultants Ltd., Edinburgh 1981, 569—572.
35. M. Buljat, S. Kovač, V. Karačić, E. Keršanc, D. Dimov, T. Beritić, Ocjena toksičkog djelovanja olova u rezača brodova *Arh. hig. rada i toksikol.*, 34, 1983, 15—30.
36. S. Telišman, D. Prpić-Majić, T. Beritić, PbB and ALAD in Mentally Retarded and Normal Children, *Int. Arch. Occup. Environ. Health*, 52, 1983, 361—369.
37. S. Telišman, D. Prpić-Majić, T. Beritić, Inorganic Lead and Mentally Retarded Children. U: International Conference »Heavy Metals in the Environment«, Heidelberg, SR Njemačka 1983. CEP Consultants Ltd., Vol. 1, Edinburgh 1983, 605—608.
38. T. Beritić, S. Kovač, L. Kurajica, I. Sokol, Kriteriji za dijagnozu asbestoza, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 35 1984, 363.
39. S. Kovač, T. Beritić, Z. Poljaković, J. Silovski, Polineuropatija uzrokovana etilenoksidom, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 35, 1984, 3.
40. S. Kovač, Z. Car, A. Petrak, T. Beritić, Benigni azbestni pleuralni izljev, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 36, 1985, 33.

41. T. Beritić, S. Kovač, Editional: Asbestos Related Disease without Asbestosis — Why not Pleural Asbestosis?, *Amer. J. Industr. Med.*, 8, 1985, 517.
42. T. Beritić, S. Duraković, B. Radić, Lj. M. Lalić, i F. Delaš, Biosynthesis of aflatoxins by Aspergillus parasiticus on roasted cofee beans, *Period. biol.*, 87, 1985, 503—509.
43. T. Beritić, S. Duraković, Z. Duraković, O. Pospišil, F. Delaš i B. Radić, The relationship between mold biomass and the biosynthesis of aflatoxins in pure and mixed culture, *Prehrambeno-tehnol. rev.*, 23, 1985, 81—86.
44. T. Beritić, Z. Duraković, F. Plavšić, S. Duraković, Otrovanje oleanderom, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 36, 1985, 387—393.

Stručni radovi

139. T. Beritić, A. Markičević, Antidotno djelovanje penicilamina pri otrovanju teškim metalima, Zbornik radova Prvog jugoslavenskog simpozija o D-penicilaminu, Zagreb 1975, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb 1976, 91.
140. T. Beritić, A. Markičević, D. Majić, Naša iskustva u ranoj dijagnostici oštećenja vinil kloridom, Zbornik radova »PVC i njegova primjena«, Split 1976, Društvo plastičara, Zagreb 1976, 33—10—01/1.
141. L. Štilinović, T. Beritić, D. Dimov, B. Vukić, Važnost imunoloških testova in vitro u dijagnozi alergičkog alveolitisa, Zbornik radova VI. kongresa liječnika Hrvatske, Zagreb 1974, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb 1975, 53.
142. Uvod u profesionalne bolesti (str. 163), Olovo (str. 172), Živa (str. 194), Krom (str. 219), Nikal (str. 224), Talij (str. 242), Arsen (str. 246), Cijanovodik (str. 302), Alergijski alveolitis (str. 468), Profesionalna bronhalna astma (str. 475) u: »Medicina rada«. Ur. D. Stanković, Udruženje za medicinu rada SFRJ i Dom štampe Zenica, Sarajevo 1978.
143. Profesionalne bolesti i otrovanja, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 29, suppl., 1978, 32. Occupational Diseases and Intoxications, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 30, suppl., 1979, 33.
144. T. Beritić, S. Kovač, Profesionalne bolesti u Društvenom dogovoru o listi profesionalnih bolesti. Povodom prijedloga za novelaciju, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 32, 1981, 237.

144a. L. Štilinović, M. Gomzi, M. Šarić, T. Beritić, Značenje koncentracije alfal-antitripsina u medicini školske i profesionalne orijentacije, u: »Medicina školske i profesionalne orijentacije« Ur. Đ. Vukadinović, Republička samoupravna interesna zajednica za zapošljavanje, Zagreb 1980, 472—474.

145. T. Beritić, S. Kovač, L. Štilinović, Alergija na metale, Zbornik referatov 29. medakademijskoga in IV. znanstvenoga sestanka medicinskih razredov in oddelkov jugoslavenskih akademij, Brdo pri Kranju 1981, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1981, 129.
146. Toksikologija. U: »Zdravstvo u SR Hrvatskoj. Medicinske struke«, knjiga II. Ur. B. Popović, S. Letica, M. Škrbić, JUMENA, Zagreb 1981, 118 str.
147. Carl Prausnitz Giles i Saga o reaginima, *Lij. vjesnik*, 103, 1981, 319.
148. T. Beritić, D. Beritić-Stahuljak, Profesionalna astma I. opće značajke i kriteriji, patogeneza i klasifikacija, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 31, 1980, 333.
149. T. Beritić, D. Beritić-Stahuljak, L. Štilinović, Profesionalna astma II. Anorganski profesionalni alergeni i anorganski stimulatori bronhokonstrikcije, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 32, 1981, 47.
150. T. Beritić, S. Kovač, L. Štilinović, Astma uzrokovana izocijanatima, *Lij. vjesnik*, 106, 1981, 352.
151. S. Kovač, T. Beritić, F. Pavičić, L. Štilinović, Astma lemilaca, *Lij. vjesnik*, 106, 1981, 243.
152. Profesionalna astma. Simpozij »Novi aspekti u liječenju bronhalne astme«, Herceg-Novi 1981.
153. T. Beritić (s grupom autora), Formaldehid u suvremenoj ekološkoj toksikologiji, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 32, 1981, 363.
154. T. Beritić, Profesionalna astma, u: B. Štangl, A. Pintar (urednici), Novi aspekti u liječenju bronhalne astme, Sandoz, Basel 1982.

155. Profesionalne bolesti danas, II. jugoslavenski naučni skup o prevenciji invalidnosti, Mostar 1982.
156. Kemijski mutageni i karcinogeni u medicini. U: Zbornik radova. VI. kongres medicine rada Jugoslavije, Novi Sad 1983, Društvo lekara Vojvodine, Novi Sad 1983, 895—900.
157. Occupational Allergy in Yugoslavia. VIII Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, Mantova 1983.
158. Ocjena radne sposobnosti bolesnika s profesionalnim plućnim bolestima. XXII. Savjetovanje pneumoftiziologa Hrvatske, Stubičke Toplice 1983.
159. Z. Đuraković, F. Plavšić, E. Duraković, T. Beritić, Otrovanje oleandrom, *Arh. hig. rada i toksikol.*, 36, 1985, 387.

STANKO BILINSKI

Izabran za dopisnog člana u radnom sastavu (za izvanrednog člana) 17. lipnja 1963, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Životopis i popis radova do izbora 1963. godine objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 70.

Stanko Bilinski bio je do 1978. redoviti profesor u Geometrijskom zavodu PMF-a, kad je umirovljen.

Dužnost predstojnika Geometrijskog zavoda PMF-a obavljao je 30 godina, dužnost direktora Instituta za matematiku Sveučilišta 8 godina i dužnost dekana PMF-a 2 godine.

Poslije izbora za izvanrednog člana S. Bilinski objavio je 44 znanstvena rada. Oni se mogu svrstati u ove skupine: a) teorija poliedara, mreža ravnine i mreža zatvorenih orijentabilnih ploha, b) primjena kinematičko-geometrijskih razmatranja na fizičke i geofizičke pojave, c) elementarna geometrija i primjena Ptolomejskih matrica u elementarnoj geometriji, d) neeuklidska geometrija, e) diferencijalna geometrija, e) linijska geometrija, f) značenje i razvoj matematike i g) primjena funkcionalnih jednadžba i teorija invarijanata na geometrijske probleme.

Godine 1965. odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem, 1967. dodijeljena mu je nagrada »Ruđer Bošković« za znanstveni rad iz područja prirodnih znanosti, god. 1970. odlikovan je »spomen-medaljom« Općeg sabora Grada za dugogodišnji samoprijegorni rad na socijalističkom razvitku Zagreb, god. 1980. izabran je za dopisnog člana Austrijske akademije znanosti, a 1982. dodijeljena mu je nagrada za životno djelo.

Dužnost glavnog urednika znanstvenog časopisa »Glasnik matematički, fizički i astronomski« obavljao je 18 godina.

Aktivno je sudjelovao na većem broju znanstvenih skupova i pritom svaki put održao predavanje iz područja svoje znanstvene aktivnosti. Tako je sudjelovao na: internacionalnim kongresima matematičara u Moskvi (1966) i Nici (1970), austrijskim kongresima matematičara u Grazu (1964), Linzu (1968), Beču (1972), Salzburgu (1976) i Grazu (1985), Kongresu matematičara Demokratske Republike Njemačke u Weimaru

(1964), kongresima balkanskih matematičara u Družbi (kraj Varne) (1967) i Novom Sadu (1972), Kongresu poljskih matematičara u Krakówu (1969), kongresima bugarskih matematičara u Varni (1964), kongresima matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije u Skopju (1968).

S. Bilinski je osim toga sudjelovao na mnogim simpozijima o temama iz specijalnih područja matematike. Tako napose: na Simpoziju geometrije u Matematičkom institutu Oberwolfach (Schwarzwald, Zap. Njemačka), i to svake jeseni od 1961. do 1984. godine, na simpozijima diskretne i kombinatoričke geometrije u Tihanyu (1964) i Siofoku (Balaton) (1985), na simpozijima o funkcionalnim jednadžbama u Oberwolfachu (1972), Retzhofu kraj Graza (1976) i Debrecinu (1978).

S. Bilinski je gostovao u nekoliko znanstvenih centara i pri tome uvijek održao nekoliko predavanja. Tako npr.: na sveučilištima u Beogradu i Novom Sadu (1978).

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1963. godine)

25. Vektoren in der hyperbolischen Ebene, *Glasnik mat. fiz i astr.*, 19, 1964, 51—52.
26. Eine Interpretation der ebenen hyperbolischen Geometrie in der projektiven Geometrie der Geraden, *Glasnik mat. fiz. i astr.*, 20, 1965, 99—135.
27. Einige Betrachtungen über Koordinatensysteme und Modelle der Lobatschewskischen Geometrie, *Glasnik matematički*, 1 (21) 1966, 177—198.
28. Einige Betrachtungen über Geradenkoordinaten in der hyperbolischen Ebene, *Glasnik matematički*, 2 (22), 1967, 179—190.
29. Über ein Modell der zweidimensionalen hyperbolischen Geometrie in der Torusebene, *Glasnik matematički*, 2 (22), 1967, 191—200.
30. Über einen kurventheoretischen Satz von N. Abramescu, *Glasnik matematički*, (23), 1968, 253—256.
31. Zur Begründung der elementaren Inhaltslehre in der hyperbolischen Ebene, *Matematische Annalen*, 180, 1969, 256—268.
32. Ein analytisches Model der projektiven Liniengeometrie, *Monatshefte für Mathematik*, 74, 1970, 193—210.
33. Über Ptolemäische Sätze. *Monatshefte für Mathematik*, 77, 1973, 193—205.
34. Eine Eigenschaft der (n+2, n)-Matrizen und Ptolemäische Funktionen von Dreigeradenfiguren, *Demonstratio Mathematica*, 6, 1973, 471—481.
35. Ein Ptolemäischer Satz für isotropen Kegel des Minkowskischen Raumes, Mathematical Structures — Computational Mathematics — Mathematical Modelling, Sofia 1975, 183—185.
36. Ein Satz von Brahmagupta und seine Verallgemeinerungen, *Rad JAZU*, 370, 1975, 47—55.
37. Die Linearadditiven Zweiindizesfunktionen, *Aequationes Mathematicae*, 14, 1976, 95—104.
38. Ein Symmetriemass von Vierecken der affinen Ebene, *Rad JAZU*, 382, 1978, 109—114.
39. Funktionale von primitiven Polygonen Kleinscher Ebenen, *Commentarii Mathematici Helvetici*, 54, 1979, 288—303.
40. Ein Regularitätsmass von Figuren in Kleinschen Räumen, *Sitzungsber. der Österr. Akad. Wiss., Math. — naturw. Kl., Abt.*, II, 18, 1980, 167—177.
41. Die Invarianten einer diskreten Transformationsgruppe endlicher Ordung, *Rad JAZU*, 386, 1980, 89—93.
42. Zur Characterisierung des Doppelverhältnissbegriffes durch Funktionalgleichungen, *Rad JAZU*, 403, 1983, 69—75.
43. Die zu einer Gruppe gehörenden Funktionalgleichungen, *Rad JAZU*, 403, 1983, 55—67.
44. Die quasiregulären Polyeder vom Geschlecht 2, *Sitzungsber. der Österr. Akad. Wiss., Math. — naturw. Kl., Abt.*, II, 194, 1985, 1—18.

LJUBO BOBAN

Izabran je za izvanrednog člana 6. lipnja 1975, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79.

Od izbora za izvanrednog člana u Akademiji je obavljao različite dužnosti: voditelj Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu i urednik »Zbornika« istoga Zavoda, član je Međuakademijskog odbora za proučavanje patrijarhalnih zajednica, tajnik Međuakademijskog odbora za proučavanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata, predsjednik Odbora općenarodne obrane, član Savjeta Istraživačkog centra Akademije, član Savjeta Centra za znanstveni rad u Osijeku, pročelnik Odjela za društvene znanosti Istraživačkog centra Akademije.

U svom znanstvenom istraživačkom djelovanju u desetogodišnjem intervalu između izbora za izvanrednog člana 1975. do danas, Lj. Boban je ostao vjeran svom usmjerenju, svom polju istraživanja i svojim metodama kojima se odlikovao njegov znanstveni rad i prije. A te su odlike: istraživanje na temelju raznovrsne nove dokumentacije, pomno nijansiranje i svestrano objašnjavanje pojedinih problema, suptilne analize složenih i osjetljivih pitanja i donošenja konkretnih zaključaka sve to uz strogu znanstvenu akribiju, kritičnost, odmjerenost i, što je jako važno, znanstvenu objektivnost. Tko prati suvremenu literaturu što obrađuje pitanja iz stare građanske Jugoslavije i ona koja se odnose na razdoblje narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije, kao i ona bliža nama, lako će ustanoviti da se samo poštivanjem tih načela može doći do znanstvene istine. A ona, kako se zna, dobrano prelazi interese samih stručnjaka historičara.

Radovi Lj. Bobana su izrađeni uz nemale napore i teškoće, posebno kad je trebalo višekrat skupljati i obrađivati izvornu građu iz inozemstva (njemačku, talijansku, englesku, američku i čehoslovačku) koja je od izvanredne važnosti za analizu unutrašnjopolitičkih problema i za poznavanje međunarodnih čimbenika koji su djelovali na položaj Jugoslavije i na prilike u njoj. Bobanova izlaganja i argumentacije temelje se upravo na toj građi, stranoj i domaćoj, koju je kritički obradio i u posebnoj knjizi objavio (Zagreb 1985).

U njegovu proučavanju Jugoslavije između dva rata dominiraju teme iz hrvatske povijesti: riječ je o političkim strankama, nacionalnom pitanju, gospodarsko-socijalnim problemima, državnopravnim pitanjima iz vanjske politike i o njihovu utjecaju na unutrašnje odnose u Jugoslaviji, te o pojedinim ličnostima iz građanskog političkog kruga. Posebno za to razdoblje treba istaknuti njegove priloge o gospodarskim i političkim suprotnostima u Jugoslaviji i Hrvatskoj u vrijeme osnivanja Komunističke partije Jugoslavije, o utjecaju austrijskog pitanja na međunarodni položaj Jugoslavije, o seljaštvu u Hrvatskoj u programima političkih stranaka te o programu Demokratske stranke iz 1937. god. Nekoliko zapaženih radova dao je o problematici iz vremena drugog svjetskog rata, koji su važni za razumijevanje politike i aktivnosti NOP-a, politike građanskih stranaka i izbjegličke vlade te međunarodnih okolnosti koje su utjecale na razvitak prilika u Jugoslaviji. I tu je u prvom planu hrvatska problematika, postavljena u šire okvire, npr. kad je govor o britanskoj politici prema Jugoslaviji i o hrvatskoj problematici u njoj. Takvi Bobanovi radovi nesumnjivo otvaraju nove putove i šire horizonte svakom budućem istraživanju te problematike. Svojim otkrićima, spoznajama i objavljenim rezultatima stekao je ugled i priznanja u domaćim i stranim znanstvenim krugovima.

Izvan prikazane problematike vrijedan je i zanimljiv Bobanov prilog o arheologu F. Buliću, izrađen na temelju nepoznatih dokumenata, koji dodatno osvjetljuju ličnost tog znanstvenika i kao društveno-političkog djelatnika.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1975. godine)

Knjige

Hrvatska u arhivima izbjegličke vlade (1941—43), Zagreb 1985, 500 strana.

Rasprave i članci

1. Programatska rezolucija Demokratske stranke (lipanj 1937), *Historijski zbornik*, Zagreb 1976—77, 503—515.
2. Položaj i držanje građanskih stranaka u Hrvatskoj 1944, Narodnooslobodilačka borba i socijalistička revolucija u 1944, Zagreb 1976, 197—217.
3. Britanija, Hrvatska i Hrvatska seljačka stranka 1939—1945, *Časopis za suvremenu povijest*, 3, 1978, 5—18.
4. Ekonomske i političke suprotnosti u Hrvatskoj i Jugoslaviji u vrijeme osnivanja KPH, Četiri decenije Saveza komunista Hrvatske, Zagreb 1979, 49—70.
5. Utjecaj austrijskog pitanja na međunarodni položaj Jugoslavije, Internationales kulturhistorisches Symposion Mogersdorf, Eisenstadt 1981, 203—213.
6. Iz britanske politike prema Hrvatskoj seljačkoj stranci potkraj 1943. i početkom 1944. godine, *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU*, 10, Zagreb 1980, 1—107.
7. Misija Tome Jančikovića u inozemstvu 1943, *Časopis za suvremenu povijest*, 1, 1980, 27—74.
8. Držanje građanskih grupacija u Splitu 1941. do 1943. godine, Split u narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji 1941—1945, Split 1981, 1021—1030.
9. Izvještaj dr fra Dominika Mandića jugoslavenskoj izbjegličkoj vladi (1942—1943), *Radovi Centra za povijesne znanosti, Odjela za hrvatsku povijest*, 16, 1983, 183—226.

10. Seljaštvo u Hrvatskoj u programima političkih stranaka (1929—1941), Međunarodni kulturnopovijesni simpozij Mogersdorf, Osijek 1983, 73—82.
11. Izvod iz strogo povjerljive kombinatorike Velimira Terzića. A ponešto i o drugim kombinatorikama, *Časopis za suvremenu povijest*, 3, 1983, 79—117; 1, 1984, 55—80; Historija i suvremenost, Zagreb 1984, 263—275.
12. Utjecaj kapitulacije Italije na planove i držanje građanskih stranaka u Hrvatskoj, *Vojnoistorijski glasnik*, 1, 1984, 417—424.
13. Veze grupe građanskih političara iz Hrvatskog primorja i Istre s izbjegličkom vladom, *Dometi*, 1—2—3, 1985, 27—31.
14. Prilozi za političku biografiju don Frane Bulića (1914—1934), *Radovi Centra za povijesne znanosti, Odjela za hrvatsku povijest*, 18 (u tisku).
15. Politički portret don Frane Bulića, Predavanja u JAZU (u tisku).

DALIBOR BROZOVIĆ

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Nakon izbora za izvanrednog člana D. Brozović je, ostavljajući po strani nefilološke radove, objavio 80 radova u časopisima, zbornicima, kolektivnim izdanjima i sl. Od toga je 27 radova objavljeno u SRH, 42 u ostalim republikama SFRJ, a 11 u inozemstvu (SSSR, Poljska, ČSSR, Nizozemska, SR Njemačka, DR Njemačka, Austrija i SAD).

Među objavljenim radovima svakako je potrebno posebno istaknuti čitav niz izdanja u kojima je D. Brozović autor ili suautor, kao što su Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas (Moskva), Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora (Sarajevo), Atlas linguarum Europae (Assen), Govori sjeverozapadne Bosne (Sarajevo), Suvremeno štokavsko narječje kao plod konvergentnoga jezičnog razvoja (Zagreb) i dr. Svi ti radovi predstavljaju D. Brozovića kao izvrsnog dijalektologa i lingvističkog teoretičara. Njegovi se dijalektološki opisi odlikuju pouzdanim podacima i modernom lingvističkom interpretacijom. Zato je bio pozvan i uključen u sve velike dijalektološke projekte na kojima se danas radi u Evropi. U njima je bio vrlo često ne samo pisac rasprava nego i organizator, istraživač na terenu i rukovodilac radnih grupa, izrađivač probnih karata, koordinator i urednik, sudionik od zamisli do ostvarenja. Uložen je u to golem trud i golemo znanje. Stoga se može reći da je D. Brozović danas zasigurno jedan od najboljih poznavalaca slavenskog dijalektološkog mozaika.

Osim dijalektologije znanstvena je pozornost D. Brozovića bila usmjerena prema problematici hrvatskoga književnog jezika i njegove povijesti. Upravo je Brozović autor prve kompletne povijesti pismenoga i standardnoga jezika u Hrvata od Bašćanske ploče do danas (Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti). Ta je monografija zajedno s ostalim raspravama iz povijesne problematike rezultat autorova dugogodišnjeg istraživanja jezika starijih i novijih hrvatskih tekstova, književnih i neknjiževnih, te proučavanja povijesti naših triju

pisama (glagoljice, ćirilice i latinice). Stvorena je tako nova i cjelovita slika jezičnog razvoja u Hrvatskoj, koja se tijekom stoljećâ mijenjala od pokrajinske rascjepkanosti do književne i prostorne kompaktnosti. Brozović je uvijek znao pronaći one silnice koje su povezivale pisce istoga jezika. Studij izvornih dokumenata osigurava u njegovim djelima pouzdanu faktografiju, a teoretska naobrazba lingvističku umjetnost.

Kao slavist Brozović je bio zaokupljen ne samo problemom slavenske dijalektologije nego, gotovo u istoj mjeri, problemom standardnih jezika u slavenskom svijetu. Taj krug njegovih radova potvrđuje da mu teoretske postavke, ranije iznesene u knjizi Standardni jezik, mogu izdržati svaku provjeru. Tomu treba dodati Brozovićev veliki interes za baltoslavistiku i baltistiku, da bi se dobio potpuniji uvid o širini njegova proučavanja međujezičnih dodira, ali i o specijalnosti kojom se bavi.

Iz područja suvremenog književnoga jezika objavio je D. Brozović, kao i dosad, niz rasprava, ali se posebnošću izdvajaju dva njegova članka »jezik« u Enciklopediji Jugoslavije, izrađena na zamolbu republičke redakcije BiH i CG, što je u nas apsolutna iznimka u međurepubličkoj praksi. Ovdje se ne može mimoići i njegova rasprava Fonologija, napisana za gramatiku hrvatskoga književnog jezika.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1977. godine)

Kolektivna izdanja (suautorstvo i suuredništvo)

a. Slovnik slovanské lingvistické terminologie, Praha, Academia, I, 1977, 554 str., II, 1979, 485 str. (srpskohrvatski/hrvatskosrpski dio izradili P. Ivić i D. Brozović).
b. Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas. Vstupitel'nyj vypusk, red. R. I. Avanesov, J. Basara, J. Belič, D. Brozović et alii, Nauka, Moskva 1978, 256 str.
c. Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćeni Općeslovenskim lingvističkim atlasom, Sarajevo, ANUBiH (suizdavač: CANU, JAZU, MANU, SAZU, SANU), *Posebna izdanja*, knj. LV, Odj. društv. nauka knj., 9, 1981, 828 str. + karta, red. P. Ivić, D. Brozović et alii.
d. Atlas linguarum Europae. Commentaires, Volume I, premier fascicule, 177 str., Cartes, Volume I, premier fascicule, VIII str. + 19 + 2 karte, Assen (Pais Bas), van Gorcum, 1983, red. M. Alinei, J. Allieres, M. Alvar, P. Andersen, R. I. Avanesov, M. Barros-Ferreira, J. Belič, D. Brozović et alii, par M. Alinei, R. I. Avanesov, D. Brozović et alii.

Ostali prilozi

188. (Diskusijski prilozi), *Acta Baltico-Slavica*, 9, Polska akademia nauk, 1976, 26, 69, 80—81.
189. O općim jezičnim i izvanjezičnim uvjetovanostima standardnonovoštokavske pravopisne problematike sa stanovišta njezina historijata i suvremenog stanja, *Radovi III*, Institut za jezik i književnost, Sarajevo 1976, 49—58 (pretiskano: *Jezik*, XXIV/3—4, 1976—1977, 66—74).
190. Die Entwicklungsetappen bei der Bildung des kroatischen neustokavischen Sprachstandards, 1750—1900, *Welt der Slaven*, XXI/2, 1976, 14—27.
191. Tijek teče, tok stoji! (Zgode smiješne i tužne jedne jadne riječi ni krive ni dužne), *Jezik*, XXIV, 5, 1973—1977, 154—157.

192. O tipologičeskix sxodstvax i različijax v fonologičeskix sistemax baltijskix slavjanskix jazykov, *Baltistica*, II priedas, Mokslas, Vilnius 1977, 36—43.
193. Problemi norme u standardnoj novoštokavštini, XXIX seminar za strane slaviste pri Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti, CANU, Titograd 1977, 15—33.
194. O mogućnostima i ciljevima konfrontacionog proučavanja suvremenih slavenskih standardnih jezika, *Suvremena lingvistika*, 15—16, 1977, 29—33.
195. (Diskusijski prilozi), Treći program Sarajevo, VI/16, 1977, (Okrugli sto: Standardni jezik i standardizacija u jeziku), 462, 466—468, 469—470, 474.
196. O jezičnim dubletama i sličnim pojavama u slavenskim standardnim jezicima, s osobitim obzirom na tipologiju jezičnih norma, Wariacja normy we współczesnych słowiańskich jezykach literackich, Kraków, Ossolineum, 1977, 17—24.
197. Uz stotu obljetnicu pogibije Hrista Boteva, *Zadarska revija*, XXVI, 1, 1977, 76—79.
198. O mjestu esperanta u jezičnoj tipologiji, Zbornik radova Međunarodnog lingvističkog simpozija Kumrovec 1975, Zagreb, Internacia kultura servo, 1977, 1—59.
199. Uz opis starohrvatskosrpskog fonološkog sustava (izrađen za potrebe Općeslavenskog lingvističkog atlasa), Zbornik radova povodom 70. godišnjice života akademika Jovana Vukovića, Sarajevo, ANUBiH, 1977, 49—66 *(Posebna izdanja*, XXXIV/6, 1977, Odjeljenje društvenih nauka).
200. Sociolingvističke zadaće u slavenskom jezičnom svijetu. In memoriam akad. B. Havranku, *Radovi*, XVII, Filozofski fakultet, Zadar 1977—1978, I. dio: Referati za VIII. međunarodni kongres slavista, Zagreb—Ljubljana, 3—9. rujna 1978, 5—16.
201. O broju i sastavu članova slavenske jezične zajednice, *Filologija*, VIII, 1978, 53—66.
202. Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti, Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, Liber, Zagreb 1978, 9—83.
203. Sistema fonetičeskoj transkripcii, Obščeslavjanskij... (v. br. I, b), 57—72 (Z. Stieber — D. Brozović — S. K. Požarickaja).
204. Standardni jezik i standardizacija jezika u zemljama Trećeg svijeta, Treći program Sarajevo, VII/20, 1978, 105—121.
205. Refleksi starohrvatskosrpskoga dugog jata u standardnoj novoštokavštini i problem njihova fonološkog statusa, *Prilozi*, III/1, MANU, Skopje 1978, 7—20.
206. O jeziku u zakonima i o zakonima jezika, *Jezik*, XXVI/1, 1978—1979, 13—23.
207. O jednom zračno-svemirskom okršaju na starom popršću rata protiv jezika i smisla, *ibidem*, br. 3, 88—90.
208. Govori sjeverozapadne Bosne, Bosanskohercegovački dijalektološki zbornik, II, 1979, 9—157 (A. Peco, D. Brozović, D. Vujičić, M. Dešić; D. Brozović obradio »III. Akcenatske značajke«, str. 101—118 + 8 karata).
209. Spisak govornih osobina obuhvaćenih Upitnikom za ispitivanje bosansko-hercegovačkih govora, *ibidem*, 269—310 (A. Peco, D. Brozović, D. Vujičić, J. Baotić).
210. O standardnojezičnim pojavama XIX stoljeća, Jugoslavenski seminar za strane slaviste, XXX, Beograd, Filološki fakultet — Međunarodni slavistički centar, 1979, 44—49.
211. O Barakovićevu jeziku u Zadarskom književnom krugu, Jurju Barakoviću o tristopedesetoj obljetnici smrti, Zadar, *Narodni list*, 1979, 23—37 (posebno izdanje Zadarske revije).
212. Jezik, teorija i praksa. Sociolingvistička i usporedna razina pri istraživanju jugoslavenskih (standardnih) jezika u (južno) slavenskim, evropskim i općim okvirima, *Odjek*, XXXII, 34, 1979, 8.
213. Sociolingvistička i usporedna razina pri proučavanju jugoslavenskih (standardnih) jezika u (južno) slavenskim, evropskim i općim okvirima, *Jezik*, XXVII, 2—3, 1979—1980, 47—54.
214. O navescima u dativu i lokativu, *ibidem*, br. 4, 105—107.

215. Tipološke značajke fonemskih inventara u jezicima evropskog kontinenta (Razmatranja uz Evropski lingvistički atlas), *Radovi*, XIX, Filozofski fakultet, Zadar 1979—1980, 3—14 + 2 str. karta s komentarom.
216. O suvremenim dijalektološkim istraživanjima jugoslavenskih jezika i o njihovoj prisutnosti u nacionalnim i internacionalnim lingvističkim atlasima, Jugoslavenski seminar za strane slaviste, XXXI, Filološki fakultet — Međunarodni slavistički centar, Beograd 1980, 29—33.
217. O slavističkim pretpostavkama za serbokroatistička istraživanja, Naučni sastanak u Vukove dane, IX, Beograd, Međunarodni slavistički centar SRS, 1980, 165—172.
218. O sadržaju pojma norma u leksikografiji, *Jezik*, XXVII/5, 1980—1981, 138—145.
219. Daničićevo mjesto među istraživačima (i sudionicima) povijesti srpskoga i hrvatskog jezika (s osobitim obzirom na akcent), Zbornik o Đuri Daničiću, JAZU-SANU, Zagreb—Beograd 1981, 63—81 + 2 karte.
220. O fonetskoj transkripciji, Fonološki opisi... (v. br. I, c), 17—25.
221. Ishodišni srpskohrvatski/hrvatskosrpski fonološki sistem, *ibidem*, 221—226 (D. Brozović i P. Ivić).
222. Dobrinj (OLA 24), *ibidem*, 241—246.
223. Lastovo (OLA 56), *ibidem*, 275—280 (D. Brozović i J. Lisac).
224. Začretje (OLA 29), *ibidem*, 315—323 (D. Brozović i J. Lisac).
225. Homok (Fertőhomok; OLA 153), *ibidem*, 349—358, (D. Brozović i J. Lisac).
226. Mala Peratovica (OLA 36), *ibidem*, 367—373 (D. Brozović i P. Šimunović).
227. Magića Mala (OLA 39), *ibidem*, 375—381 (D. Brozović i J. Lisac).
228. Kruč (Acquaviva Collecroce; OLA 44a), *ibidem*, 393—398.
229. Otok (OLA 45), *ibidem*, 399—404 (D. Brozović i I. Brkić).
230. Guber (OLA 46), *ibidem*, 405—409 (D. Brozović i D. Vujičić).
231. Cavtat (OLA 65), *ibidem*, 497—506.
232. Pogan (Pogany; OLA 150), *ibidem*, 597—602.
233. Dušnok (Dusnok; OLA 151), *ibidem*, 603—610.
234. O naglasku riječi vjesnik, rječnik, *Jezik*, XXIX, 3, 1981—1982, 85—86.
235. O nazivima majčine dušice u slavenskim dijalektima (a i u slavenskom pjesništvu i folkloru), *Makedonski jazik*, XXXII—XXXIII, 1981—1982, 51—62.
236. O posredničkoj ulozi Matije Divkovića u razvoju civilizacijsko-jezične nadgradnje, Zbornik radova o Matiji Divkoviću, Odjeljenje za književnost Instituta za jezik i književnost, Sarajevo 1982, 41—47.
237. Bosna i Hercegovina. VIII. Jezik, Enciklopedija Jugoslavije, 2 Bje-Crn, Zagreb, JLZ, 1982, 233—234 (slovenski prijevod: Bosna in Hercegovina. VIII, Jezik, Enciklopedija Jugoslavije, 2 Biz-Čaš, Zagreb, JLZ, 1985, 277—278.
238. Postparolo al la libro »Por makedona lingvo«, Por makedona lingvo, Zagreb, Instituto por makedona lingvo »Krste Misirkov« — Skopje, 1982, 81—91.
239. Prolegomena za tipologiju jezičnih saveza i mogućih položaja pojedinih idioma u njihovu okviru, I, naučna diskusija, Skopje 1982, 5—10.
240. O sadržaju pojma norma u leksikologiji i leksikografiji, Leksikografija i leksikologija, Zbornik referata, Beograd—Novi Sad, SANU (Odelenje jezika i književnosti), Institut za srpskohrvatski jezik, Institut za južnoslovenske jezike Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Matica srpska, Filološki fakultet u Beogradu, Beograd—Novi Sad 1982, 15—20.
241. O mjestu praslavenskoga jezika u indoevropskom jezičnom svijetu, *Radovi*, XXI, Filozofski fakultet, Zadar 1981—1982, 5—15; redigirana verzija u novom izdanju, *ibidem*, XXI—XXII, 1981—1982, 1982—1983, 5—14.
242. Baltijskie i slavjanskie nazvanija solnca i luny v evropejskix jazykovyx ramkax, *Baltistica*, XIX (L), Mokslas, Vinlius 1983, 10—14.
243. O Kombolovu književnopovijesnom viđenju hrvatskoga sjevera i juga, *Zadarska revija*, XXXII, 4—5, 1983, 285—290 (pretiskano: Zbornik o Mihovilu Kombolu, Hrvatsko filološko društvo, Zadar 1983, 21—26).
244. Die soziolinguistische Situation in der jugoslavischen Föderation (Text eines in Wien gehaltenen Gastvortrages), *Wiener slawistisches Jahrbuch*, XXIX, 1983, 9—23.

245. Carte 1.2 QI: 005. LUNE. Carte onomasiologique. Commentaire, Commentaires (v. br. I, d), 9—17, Carte 2 Lune, luna, mesjac, moon, Mond, luna, Cartes (v. pod. br. I d).
246. Pogovor knjizi »Za makedonskiot jazik«, *Makedonski jazik*, XXXIV, 1983, 89—103.
247. Za mestoto na fonemata šva vo modelite na vokalnite podsistemi na balkanskite i (južno) slovenskite jazici, II naučna dissija, Univerzitet »Kiril i Metodij«, Skopje 1983, 135—146.
248. O nazivu jezika, *Odjek*, XXXVII, 12, 1984, 6.
249. Jezična i pravopisna previranja u Hrvatskoj na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, Jugoslavenski seminar za strane slaviste, 33—34, Filozofski fakultet, Zavod za slavistiku, Zadar 1984, 243—258.
250. Longitudinalne jadranske herodijalekatske izoglose, Crnogorski govori, CANU, Titograd 1984, 141—149 (diskusijski prilozi, 59—60, 130—133, 250).
251. O nazivu jezika Srba, Hrvata, Muslimana i Crnogoraca, *Sveske*, II/5—6, Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, II, Sarajevo 1984, 351—356.
252. Der Richtungswandel in der Entwicklung der kroatischen literatursprache an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert, *Zeitschrift für Slawistik*, XXIX/6, Berlin 1984, 892—903.
253. Crnogorci. II. Jezik, Enciklopedija Jugoslavije, 3 Crn—Đ, Zagreb 1984, JLZ, 58—61.
254. Two possible phonological interpretations of the prosodic system in Cavtat speech, Language and Literary Theory. In Honor of Ladislav Matejka, University of Michigan, Ann Arbor 1984, 9—18.
255. Srpskohrvatski jezik kao genetskolingvistički, tipološki i sociolingvistički fenomen, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, XXVII—XXVIII, 1984—1985, 99—105.
256. Za tipologiju mogućih odnosa između ljudskih jezika i kolektiva prema genetskolingvističkim, sociolingvističkim, etnološkim i sociološkim kriterijima uspoređivanja, *Radovi*, XIV, Filozofski fakultet, Zadar 1984—1985, 11—27.
257. (profesor Miroslav Kravar . . ., + Bibliografija), *ibidem*, 5—10.
258. O indijskim elementima u indonezijskim jezicima, *Kulture istoka*, 4, Beograd 1985, 62, 64 (Dunja Brozović i Dalibor Brozović).
259. Malajo-polinezijski jezici u izdanjima moskovskog instituta za orijentalistiku. *ibidem*, 72—75 + 63 (karta).
260. O nazivu jezika Srba, Hrvata, Muslimana i Crnogoraca, *Književni jezik*, XIV/1, Sarajevo, Institut za jezik i književnost, Sarajevo 1985, 1—9 (šira verzija rada pod 251).
261. O funkcioniranju jezikâ u jugoslavenskoj federaciji (Sociolingvistička situacija u jednoj višejezičnoj i višenacionalnoj evropskoj državnoj zajednici), *ibidem*, br. 2, 65—85.
262. Suvremeno štokavsko narječje kao plod konvergentnoga jezičnog razvoja, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, VII, 1985, 59—71.
263. Tipologija odnosa između ljudskih jezika i kolektiva prema genetskolingvističkim, sociolingvističkim, etnološkim i sociološkim kriterijima, *Sveske*, III/9, Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, Sarajevo 1985, 57—78 (kraća nedoredigirana verzija rada pod 256).
264. (diskusijski prilozi uz rad pod br. 251), *ibidem*, 134—138, 164—166, 182—184, 192.
265. O funkcioniranju jezikâ u jugoslavenskoj federaciji (Sociolingvistička situacija u jednoj višejezičnoj i višenacionalnoj evropskoj državnoj zajednici), Jugoslavenski seminar za strane slaviste, 35, Filozofski fakultet, Zavod za slavistiku. Zadar 1985, 21—47 (šira verzija rada pod 261).
266. O nekim nejasnim slavenskim nazivima za punoglavca, Zbornik u čast Petru Skoku. O stotoj obljetnici rođenja (1881—1956), JAZU, Zagreb 1985, 89—92.

RADOSLAV KATIČIĆ

Izabran za izvanrednog člana 26. siječnja 1973, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79.

Bivši redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu a sada redoviti profesor Fakulteta humanističkih znanosti u Beču i dopisni član Austrijske akademije i Akademije nauka i umjetnosti BiH, danas je možda najistaknutiji indoevropeist među južnim Slavenima. Diplomirao je i doktorirao u Zagrebu, gdje je 1972. izabran za redovitog profesora, a kada je 1976. odlaskom akad. Hamma u mirovinu ostala upražnjena katedra za slavistiku u Beču, pozvan je za redovitog profesora slavenske filologije (s osobitim obzirom na balkanistiku) u Beč.

Nova funkcija u Beču odalečila ga je, istina, od indologije, no nije mu priječila da se i dalje bavi klasikom (čak mu je za to davala više poticaja). Što je za nas važnije, upućivala ga je na to da se i *ex offo* — u okviru svojih zadataka — više bavi i hrvatskim jezikom, hrvatskom književnošću, poviješću i kulturnom pozadinom zbivanja na ovom tlu i na susjednim područjima. Tako su nastale njegove studije Na raskršćima hrvatsko-srpske filologije (1978), Korijeni i pretpostavke hrvatske renesansne književnosti (1979), Die Balkanprovinzen. Die Sprache im Römischen Reich der Kaiserzeit (1980), Proučavanje starog Balkana i nacionalna povijest današnjih balkanskih naroda (1980), Slavica Foroiuliensia (1980), Krležin dijalog u kontekstu nacionalnoga dramskog izraza (1981), Gramatika Bartola Kašića (1981), August Šenoa i hrvatski književni jezik (1982), I arhes tis kroatikis parusias stin Adriatiki (1982), Die Litteratur des frühen kroatischen Mittelalters in ihren slawischen und europäischen Zusammenhängen (1982), Imena dalmatinskih biskupija i njihovih biskupa u aktima ekumenskoga koncila u Nikeji godine 787 (1982—83), Die Literatur des kroatischen Frühmittelalters aus philologischer und kulturgeschichtlicher Sicht (1983), Dva ogleda (Književnost hrvatskoga ranoga srednjeg vijeka + M. P. Katančić i počeci novoštokavskog standardnog jezika u Hrvata) (1983), The Making of Standard Serbo-Croat (1984), Karl IV. und die liburnische Sprache (1985), Die Anfänge des kroatischen Staates (1985).

Njegove rasprave Die untergeordneten Konjuktionen in den südslawischen Sprachen (1984) i Vrste pogodbenih rečenica u standardnom jeziku srpskom ili hrvatskom (1984—85) mogu se uzeti kao izvaci iz građe za Katičićev široko zasnovani nacrt »Sintakse hrvatskoga književnog jezika« koja je objavljena kao dio velike akademijske gramatike suvremenoga hrvatskog književnog jezika — prve koja bi u cjelini — na razini suvremenih lingvističkih spoznaja i metoda — trebala odigrati u najmanju ruku onu ulogu što je kroz pola stoljeća imala Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskog jezika Tome Maretića.

Naslovi Katičićevih rasprava dovoljno su jasni: njima ne treba komentara. One su pisane objektivno, sa širinom i s erudicijom koja zadivljuje.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1973. godine)

Knjige

140. Ancient Languages of the Balkans, Part one: Trends in Linguistics, State-of-the-Art Reports, 4; 216 str., Part two: Indices, prepared by Mate Križman, Trends in Linguistics, State-of-the-Art Reports 5, 86 str., Mouton, The Hague — Paris 1976
141. Bizantska književnost. Povijest svjetske književnosti, knj. 2, Mladost, Zagreb 1977, 313—345.
142. Ogledi i rasprave. Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 161, Matica hrvatska, Zagreb 1984, 365—456.
143. Sintaksa hrvatskog književnog jezika, JAZU — Globus, Zagreb 1986, 530 str.

Članci i rasprave

144. O purizmu, *Jezik*, 3—4, 1973—1974, 84—90.
145. Oko temeljâ jezikoslovlja, *Suvremena lingvistika*, 9, 1974, 3—12.
146. Liburnski otoci kod antičkih pisaca. Zbornik: Zadarsko otočje; *Povremena izdanja Narodnog muzeja u Zadru*, 1, Zadar 1974, 35—45.
147. Some Comments on the Making of the Complex of Modern Standard Serbo-Croat., IIIe congrès international des études du sud-est européen, Zagreb 1974, 66 str.
148. Nešto napomena o postanku složenoga suvremenog jezičnog standarda hrvatskoga ili srpskoga, *Zbornik Zagrebačke slavističke škole*, 2, 1974, 225—257.
149. Transformacijska gramatika, *Suvremena lingvistika*, 9, 1974, 29—37; 10, 1974, 23—32; 11, 1975, 11—18; 12, 1975, 27—32.
150. Die sprachbildende Gegenwärtigkeit der klassischen Literaturen, *Živa antika*, 25, 1975, 46—51.
151. Jezična kultura, *Jezik*, 23/3—4, 1975—1976, 79—91.
152. Illyro-Apenninica. Jadranska obala u prethistoriji, kulturni i etnički problemi, Simpozij održan u Dubrovniku od 19. do 23. X. 1972. Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Institut za arheologiju, Liber, Zagreb 1976, 177—183.
153. Zapisi s izvorišta, *Slovo*, 25—26, 1976, 393—405.
154. Zabilješke uz sintagmatiku Aleksandra Belića, Zbornik radova o Aleksandru Beliću, *Posebna izdanja Srpske akademije nauka i umetnosti*, CDXCVIII, Beograd 1976, 173—180.
155. O jeziku i narodnosti starih Makedonaca, *Godišnjak*, 13, 1976, 339—354.
156. O ustrojstvu rečenice i diskurza (Nacrt za sintaksu hrvatskoga književnog jezika), *Zbornik Zagrebačke slavističke škole*, 4, 1976, 253—283.

157. O novejšem razvoju v raziskovanju standardne novoštokavščine in njenih zgodovinskih temeljev, *Jezik in slovstvo*, 22, 1976—1977, 7, 193—203.
158. Književna umjetnina kao znak, *Umjetnost riječi*, 21/1—3, 1977, 129—141.
159. Peonci i njihov jezik, *Živa antika*, 27, 1977, 25—31.
160. Enhelejci, *Godišnjak*, 15, 1977, 5—82.
161. Na raskršćima hrvatsko-srpske filologije (o nekim metodološkim preduvjetima filologije hrvatskoga ili srpskog jezika). VIII. međunarodni slavistički kongres, Zagreb 3—9. IX. 1978. Prilozi, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb 1978, 79—84.
162. O početku novoštokavskoga hrvatskoga jezičnog standarda, o njegovu položaju u povijesti hrvatskoga književnog jezika i u cjelini standardne novoštokavštine, *Filologija*, 8, 1978, 165—180.
163. Antroponimia ilire dhe etnogjeneza e shqiptarëve, *Studime Ilire*, II, Prishtinë 1978.
164. Korijeni i pretpostavke hrvatske renesansne književnosti, *Studia Slavica Hungarica*, 25, 1979, 217—225.
165. Die Balkanprovinzen. Die Sprache im Römischen Reich der Kaiserzeit, *Beihefte der Bonner Jahrbücher*, 40, Köln — Bonn 1980, 103—120.
166. Proučavanje starog Balkana i nacionalna povijest današnjih balkanskih naroda, *Godišnjak*, 18, 1980, 201—206.
167. Slavica Foroiuliensia, *Wiener Slawistisches Jahrbuch*, 26, 1980, 28—32.
168. Krležin dijalog u kontekstu nacionalnoga dramskog izraza, *Forum*, 20, 1981, 1—2, 73—88 = *Mogućnosti*, 23, 1981, 2—3, 150—163.
169. Gramatika Bartola Kašića, *Rad JAZU*, 388, Zagreb 1981, 5—129.
170. Daničić kao indoevropeist, Zbornik o Đuri Daničiću, Beograd — Zagreb 1981, 425—432.
171. Kategorija gotovosti u vremenskom značenju glagolskih oblika, *Jezik*, 29/1, 1981—1982, 3—13.
172. Dual u gramatici Bartola Kašića, *Filologija*, 10, Zagreb 1982, 243—244.
173. August Šenoa i hrvatski književni jezik, *Forum*, 21/1—3, 1982, 5—33.
174. I arhes tis kroatikis parusias stin Adriatiki, Provlimata istorika, filologika ke glosika, *Ipirotika hronika*, 24, 1982, 36—72.
175. Značenje antroponomastike u našoj filologiji, *Onomastica Jugoslavica*, 10, Zagreb 1982, 85—90.
176. Die Literatur des frühen kroatischen Mitelalters in ihren slawischen und europäischen Zusammenhängen, *Wiener Slawistisches Jahrbuch*, 28, 1982, 27—52.
177. Imena dalmatinskih biskupija i njihovih biskupa u aktima ekumenskoga koncila u Nikeji godine 787, *Filologija*, 11, 1982—1983, 75—92.
178. Die Literatur des kroatischen Frühmittelalters aus philologischer und kulturgeschichtlicher Sicht, *Anzeiger der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften*, 120, Jahrgang 1983, So. 4, 59—71.
179. Dva ogleda, *Forum*, 22, 1983: Književnost hrvatskoga ranoga srednjeg vijeka, 528—538, Matija Petar Katančić i počeci novoštokavskog standardnog jezika u Hrvata, 539—556.
180. O jeziku Ilira, Simpozijum »Duhovna kultura Ilira«, Centar za balkanološka ispitivanja, Sarajevo 1984, 253—264.
181. Die untergeordneten Konjuktionen in den südslawischen Sprachen, *Wiener Slawistischer Almanach*, 13, 1984, 113—120.
182. The Making of Standard Serbo-Croat, Aspects of the Slavonic Language Question, 1, New Haven 1984, 261—295.
183. Iz indijske putne bilježnice, *Književna smotra*, 16/53, 1984, 53, 2—25.
184. Vrste pogodbenih rečenica u standardnom jeziku srpskom ili hrvatskome, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 27—28, 1984—1985, 339—342.
185. Karl IV. und die »liburnische« Sprache, Litterae Slavicae medii aevi Francisco Venceslao Mareš sexagenario oblatae, München 1985, 133—141.
186. Die Anfänge des kroatischen Staates, Die Bayern und ihre Nachbarn, Teil 1, Wien 1985, 299—312.

184. Hrvatski latinisti, I i II, *Filologija*, 7, 1973, 257—260. Darinka Gortan-Premk; Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku. Institut za srpskohrvatski jezik. Biblioteka Južnoslavenskog filologa. Nova serija, knjiga 2, Beograd 1971, *Savremena lingvistika*, 10, 1974, 34—37.
185. Herbert Hunger, Die hochsprachliche Profanliteratur der Byzantiner I—II. München, Beck, 1978, *Österreichische Osthefte*, 22, Wien 1980, 178—183.
186. Cassius, Bartholomaeus, Institutiones linguae Illyricae, nunc iterum edidit R. Olesch, Böhlau Verlag, Köln—Wien 1977, *Kratylos*, 24, 1979, (1980), 141—150.

EDO KOVAČEVIĆ

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija, te popis izložaba, inscenacija i priznanja objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Od 1978. godine zamjenik je tajnika, a 1981. god. izabran je za tajnika Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije.

Godine 1978. priređuje retrospektivnu izložbu u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, a 1984. izlazi njegova Monografija u izdanju Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. Tom prigodom u prostorijama Knjižnice priređena je izložba radova u užem izboru pod nazivom »Pedeset godina likovnog stvaralaštva Ede Kovačevića«.

Njegovo slikarstvo kretalo se stalno u nastojanju da izrazi ono bitno u svim komponentama likovnog, otkrivajući ljepotu jednostavnosti koja nosi sve odlike pravog doživljaja i realizacije. U njegovom opusu posebno mjesto zauzimaju djela, koja su nastala u pejzažu Hrvatskog zagorja, a zatim i brojne mrtve prirode u kojima dolazi do potpunog izraza umijeće sagledavanja bitnog što je dokaz izuzetnog senzibiliteta. Osnovna karakteristika njegovog slikarstva jest savršena kolorističkа usklađenost i bogatstvo doživljaja, a to je donijelo našem slikarstvu nove vrijednosti.

Edo Kovačević dobio je niz veoma značajnih priznanja među kojim 1982. godine nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo.

POPIS IZLOŽBI

(nakon izbora 1977. godine)

1978. Umjetnički paviljon u Zagrebu, Retrospektivna izložba.
1979. Muzej seljačkih buna u Gornjoj Stubici Povodom 60. obljetnice KPJ i 50 godina od osnivanja grupe »Zemlja« izložba »Krajolik Hrvatskog zagorja«.
1985. Nacionalna i sveučilišna biblioteka u povodu predstavljanja monografije R. Ivančevića, Edo Kovačević: Izložba crteža, pastela i ulja.
1985. Muzej seljačkih buna Gornja Stubica, izložba »Krajolik Hrvatskog zagorja«.

Skupne izložbe

1986. U povodu 120 obljetnice JAZU izložba slikara i kipara članova Razreda za likovne umjetnosti.
1986. U povodu 40. god. Društva hrvatskih umjetnika, izložba u salonu »Karas«.

VLADIMIR MAJER

Izabran za izvanrednog člana 26. siječnja 1973. godine, a za redovnog člana 11. ožujka 1986. godine.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79.

Znanstveni radovi V. Majera mogu se svrstati u ove skupine: a) o mineralima (9 radova), b) o sedimentnim stijenama (5 radova), c) o metamorfnim stijenama (17 radova), d) o magmatskim stijenama (20 radova) i e) o ofiolitima (ultramafitima) i o spilit-keratofirnom magmatizmu (42 rada).

V. Majer je najproduktivniji istraživač ofiolita u Jugoslaviji, od njega potječu najpotpunije obrade ofiolita Brezovice i Banije te najpodrobnija studija ofiolita Sirije s potpuno novom genezom u odnosu na prijašnje teze. Dao je i komparativnu analizu ofiolita Dinarida i Taurida. Na bazi najmodernijih znanstvenih metoda istraživanja proučio je metamorfne stijene Banije i Slavonije, »jadeitita« Makedonije i volastonitskog skarna. Posebnu pozornost privukla su otkrića i podrobna obrada nekih do tada nepoznatih minerala: habazita, ksonotlita, pektolita i stijene rodingita (prvi u Evropi) u Jugoslaviji. Značajna je i njegova studija lamprofira i komparativna studija efuziva Makedonije.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1973. godine)

41. V. Majer, J. Tišljar, Spilitske stijene kod sela Lasinja u Pokuplju (Hrvatska, Jugoslavija), *Geološki vjesnik*, 25, Zagreb 1973, 211—225.
42. J. Tišljar, V. Majer, Prinos poznavanju petrografskog sastava morenskog nanosa kod Brezovice na sjevernoj strani Šar planine, *Geološki anali Balkanskog poluostrva*, XXXVII/2, Beograd 1973, 219—232.
43. V. Majer, Lj. Barić, Minerali u žilnim paragenezama spilitkeratofirske asocijacije u Pokuplju i Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Glasnik Prir. muzeja*, 28, Beograd 1973, 5—18.
44. V. Majer, J. Tišljar, Spilit i andezin — dijabaz Velike Trepče u Pokuplju i spilit Hrvatskog sela kod Topuskog u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 26, Zagreb 1973, 139—154.
45. Spiliti i dijabazi iz Šašave i spiliti iz Čemernice u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 26, Zagreb 1973, 123—132.

46. V. Majer, D. Slovenec, Talk i brucit iz serpentinita kod Brezovog polja u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 26, Zagreb 1973, 133—137.
47. Contact metamorphic rocks connected with ultramafic masses in Banija (northwestern parts of the Dinaride ophiolite zone, Yugoslavia), *Bull. sci. Cons. Acad. sci. arts Youg.*, Sect. A, 19/5—6, Zagreb 1974, 136—137.
48. V. Majer, J. Pamić, Metamorphosed graywackes and shales on the NW border of the Borje ultramafic massif in Bosnia (Yougoslavia), *Bull. sci. Cons. Acad. sci. arts*, Sect. A, 19/11—12, Zagreb 1974, 334—335.
49. V. Majer, S. Karamata, J. Pamić, Z. Maksimović, S. Grafenauer, Ultramafitski kompleks Jugoslavije, knj. Ia ,Ib, Ic, II i III, savezni projekt. Arhiv Savjeta za naučni rad SRH, Zagreb 1974.
50. Granatski hornblendit kod Bistrice na Limu (Srbija, Jugoslavija), *Geol. glasnik*, 16, Sarajevo 1972, 133—136.
51. E. Majer, V. Majer, Pojave stijena spilit-keratofirske asocijacije u sjeveroistočnom dijelu Medvednice (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 27, Zagreb 1974, 189—198.
52. Spiliti u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 27, Zagreb 1974, 199—207.
53. Ein ultramafischer Hochtemperaturkomplex in NW Teil der Pophiolit-Zone der Inner Dinariden in Jugoslawien. Geol. Meetind. Europ. geol. Soc. Symposium: Europe from core to mantel. Reading, 1975, Engleska.
54. I. Balen, J. Tišljar, V. Majer, Petrografske karakteristike lapora okolice Podsuseda na jugozapadnim obroncima Medvednice, *Geol. vjesnik*, 28, Zagreb 1975, 167—172.
55. Ultramafitski kompleks Pokuplja i Banije u Hrvatskoj i Pastireva u sjeverozapadnoj Bosni, *Acta geol.*, VIII/9, *Prir. istr.*, 41, Zagreb 1975, 149—202.
56. J. Pamić, V. Majer, Eklogiti i amfiboliti Crnog potoka na južnom obodu ultramafitskog masiva planine Borje u Bosni, *Geol. glasnik*, 17, Sarajevo 1973, 119—131.
57. V. Majer, G. F. H. Winkler, Kontaktmetamorphose um dem Peridetit vom Mala Rudina, Jugoslawien, *N. Jb. Min. Mh.* 1976, Jg. 1976, H. 6, 262—272.
58. Stijene »dijabaz-spilit-keratofirske asocijacije« u području između Klasnića i Brezova Polja u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 29, 1976, 221—235.
59. J. Pamić, V. Majer, Ultramafic rocks of the Dinaride Central ophiolite zone in Yugoslavia, *Journal of Geology*, 85/5, Chicago 1977, 553—569.
60. Stijene »dijabaz-spilit-keratofirske asocijacije« u području Abez-Lasinja u Pokuplju i Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Acta geologica*, IX/4, *Prir. istr.*, 42, JAZU, Zagreb 1978, 137—158.
61. Mezozojski magmatizam Unutrašnjih Dinarida (odnosno ofiolitne zone) u području Pokuplja i Banije u Hrvatskoj i njegovo petrološko i geološko značenje. Prikaz i problemi, *Geol. vjesnik*, 30/2, Zagreb 1978, 659—709.
62. A. Bojanić, J. Tišljar, V. Majer, Klasični miocenski sedimenti sjeverozapadnog dijela Maceljske gore (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 30/2, Zagreb 1978, 445—452.
63. Ribekitni kvarcit iz Pilevačkog potoka u Brezovici (Šar planina, SR Srbija, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 30/2, Zagreb 1978, 477—480.
64. Spiliti i dijabazi Smokvice (okolina Udova), *Glas SANU*, CCCXII/45, Beograd 1979, 25—34.
65. V. Majer, S. Karamata, Porhyroblastic amphibole schist (»Garbenschiefer«) from the metamorphic suite at the base of the Brezovica peridotite (Yugoslavia). *Bull. Acad. Serbe Sci. A.*, LXVI/19, Beograd 1979, 91—97.
66. Stijene »dijabaz-spilit-keratofirske asocijacije« u području Gvozdanskog i Ljeskovice u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Acta geologica*, 10/1, Zagreb 1980, 1—33.
67. D. Slovenec, V. Majer, Registracije nekih rjeđih minerala u Jugoslaviji, *Geol. vjesnik*, 31, Zagreb 1979, 377—382.
68. M. Vragović, V. Majer, Kloritoidni škriljci u metamorfnim kompleksima u sjevernoj Hrvatskoj (Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 31, Zagreb 1979, 287—294.

69. M. Vragović, V. Majer, Prilozi za poznavanje metamorfnih stijena Zagrebačke gore, Moslavačke gore i Papuka (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 31, Zagreb 1979, 295—308.
70. S. Karamata, V. Majer, J. Pamić, The ophiolites of Jugoslavia. In: »Ophioliti«, Spec. issue »Tethyan ophiolites«, Vol. 1, G. Rocci, 1980, 105—125.
71. Stijene »dijabaz-spilit-keratofirske asocijacije« u području Bajne u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 31, Zagreb 1979, 229—240.
72. Z. Maksimović, V. Majer, Accessory spinles of two main zones of Alpine ultramafic rocks in Yugoslavia, *Bull. Acad. Serbe Sci. Hr.*, LXXV/21, Cl. Sci. nat., Beograd 1981, 47—58.
73. V. Majer, M. Tajder, Osnovne karakteristike spilit-keratofirnog magmatizma Slavonije, *Acta geologica*, 12/1 (46) JAZU, Zagreb 1982, 1—22.
74. V. Majer, S. Karamata, Prilog za poznavanje petrografskog sastava »melanža« Vardarske zone (Makedonija, Jugoslavija), Zap. SGD za 1980, 1981, 61—65.
75. V. Majer, J. Pamić, Novi nalazi metamorfnih stijena u ofiolitnoj zoni u Bosni, *Geol. vjesnik*, 35, Zagreb 1982, 153—157.
76. Stijene dijabaz-spilit-keratofirske asocijacije u okolici Hrvatske i Bosanske Kostajnice (Jugoslavija), *Rad JAZU*, knj. 404, Razred za prirodne znanosti, knj. 19, Zagreb 1983, 7—26.
77. Magmatske stijene »spilit-keratofirske asocijacije« iz tercijarnih konglomerata s oboda Zrinjske gore u Baniji (Hrvatska, Jugoslavija). *Rad JAZU*, knj. 404, Razred za prirodne znanosti, knj. 19, Zagreb 1983, 27—52.
78. V. Majer, R. Mason, High-pressure metamorphism between the Pelagonican massif and Vardar ophiolite belt, Yugoslavia, *Min. Magasine*, 43, 1983, 139—141.
79. Ribekit-egirin-granatski kvarcit iz Pilevačkog potoka u Brezovici (Šar planina, Jugoslavija), *Glas SANU*, CCCXXXV/19, Beograd 1983, 55—64.
80. B. Lugović, V. Majer, Eruptivi Senjske drage (Vratnika) kod Senja (SR Hrvatska, Jugoslavija), *Geol. vjesnik*, 36, Zagreb, 157—181.
81. V. Majer, S. Karamata, Mogućnosti novog tumačenja geneze K — bogatih lamprofira i bazalta u Jugoslaviji, *Geol. vjesnik*, 36, Zagreb, 183—188.
82. M. Želaskova-Panajotova, K. Kolčeva, S. Karamata, V. Majer, N. Skarpelis, Ultrabaziti Balkanskogo poluostrova i ih rudonosnost, 27. Int. geol. kongres, Moskva, 9, 85—93.
83. V. Majer, V. Ivanova, Volastonitski skarn od Pobregova u Vardarskoj zoni (Jugoslavija), *Rad JAZU*, knj. 411 (20), 83—91.
84. Metamorfne stijene u ofiolitskoj zoni Banije, Jugoslavija. I. Metapeliti, *Rad JAZU*, knj. 411 (20), 35—82.
85. V. Majer, B. Lugović, Metamorfne stijene u ofiolitnoj zoni Banije (Jugoslavije). — II Amfiboliti (metabaziti), *Acta geologica*, 15/2, JAZU, 22—44.

DAVOR MILIČIĆ

Izabran za izvanrednog člana 26. siječnja 1973, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79.

D. Miličić postao je 1973. izvanredni član JAZU. Tada je već imao opremljen laboratorij i staklenike za istraživanje biljnih virusa. Vrijednu pomoć za rad elektronskim mikroskopom dobivao je od Laboratorija za elektronsku mikroskopiju Instituta »Ruđer Bošković« (dr. Mercedes Wrischer) i od Prirodno-matematskog fakulteta u Sarajevu (prof. dr. Biljana Plavšić). Od 1973. do danas objavio je sa svojim suradnicima preko 40 znanstvenih radova gotovo samo na engleskom jeziku. Pozvan je osobno od organiztora Trećeg svjetskog virološkog kongresa u Madridu 1975. da održi predavanje o virusnim inkluzijama.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1973. godine)

Znanstveni radovi

66. N. Pleše and D. Miličić, Two viruses isolated from Maclura pomifera, *Phytopath. Z.*, 77 (1973), 178—183.
67. N. Juretić, D. Miličić and Đ. Mamula, Identification of a tobamovirus isolated from Roripa amphibia, *Acta Bot. Croat.*, 32 (1973), 29—35.
68. J. Horvàth, N. Juretić and D. Miličić, Crambe abyssinica Hochst. ex E. E. Frees as a new host plant for turnip yellow mosaic virus and radish mosaic virus, *Phytopath. Z.*, 78 (1973), 69—74.
69. N. Juretić, J. Horvàth, Đ. Mamula and D. Miličić, Natural occurrence of turnip yellow mosaic virus in Hungary, *Acta Phytopathologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 8 (1973), 175—183.
70. D. Miličić, Z. Štefanac and Đ. Mamula, European radish mosaic virus — its geographical distribution, serology, transmission and cell inclusions. Plant Virology, Proc. 7th Conf. Czechoslovak Plant Virologists, Publishing House Slov. Acad. Sci., Bratislava 1973, 425—429.
71. D. Miličić and M. Plakolli, Spontaneous infection of labiates with alfalfa mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 33 (1974), 9—15.
72. D. Miličić, M. Wrischer and N. Juretić, Intracellular inclusion bodies of broad bean wilt virus, *Phytopath. Z.*, 80 (1974), 127—135.
73. N. Pleše und D. Miličić, Virusisolierungen aus gelbnetziger Forsythia suspensa Vahl. und aus Lycium halimifolium Mill., *Acta Bot. Croat.*, 33 (1974), 31—36.

74. N. Pleše, E. Hoxha and D. Miličić, Pathological anatomy of trees affected with apple steam grooving virus, *Phytopath. Z.*, 82 (1975), 315—325.
75. D. Miličić, Z. Štefanac and N. Ljubešić, Two viruses isolated from soil in Croatia, *Rad JAZU*, 371 (1975), 161—170.
76. Đ. Mamula and D. Miličić, Cherry leaf roll virus in Sambucus ebulus L., *Acta Horticulturae*, 44 (1975), 31—61.
77. D. Miličić, N. Juretić, N. Pleše and M. Wrischer, Some data on cell inclusions and natural hosts of broad bean wilt virus, *Acta Bot. Croat.*, 35 (1976), 17—24.
78. D. Miličić, R. Lešić, Đ. Mamula, N. Pleše and V. Hršak, Occurrence of pea enation mosaic virus in Yugoslavia, *Acta Bot. Croat.*, 35 (1976), 25—31.
79. B. Plavšić-Banjac, D. Miličić and Ž. Erić, Rhadbovirus in Pittosporum tobira suffering from vein yellowing disease, *Phytopath. Z.*, 86 (1976), 225—232.
80. N. Juretić, M. Wrischer and D. Miličić, A very frequent virus on docks (Rumex) in Yugoslavia, *Poljoprivredna znanstvena smotra*, 39 (1976), 565—568.
81. B. Plavšić, A. Corte and D. Miličić, Association of bacilliform virus particles with Pittosporum vein clearing disease, *Phytopath. medit.*, 15 (1976), 115—118.
82. The structure and composition of crystalline inclusions of plant viruses, *Acta Bot. Croat.*, 36 (1977), 9—17.
83. N. Taraku, N. Juretić and D. Miličić, Properties of two virus isolates from clovers in Croatia, *Acta Bot. Croat.*, 36 (1977), 47—55.
84. D. Miličić i J. Grbelja, Virus mozaika graška koji se prenosi sjemenkama u Jugoslaviji, *Zaštita bilja*, 28 (1977), 147—154.
85. B. Plavšić, D. Miličić and Ž. Erić, Occurrence of Pittosporum vein clearing virus in Lybia, *Phytopath. Z.*, 91 (1977), 67—75.
86. N. Juretić and D. Miličić, Natural infection of Digitalis ciliata with ribgrass mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 36 (1977), 23—28.
87. D. Miličić and B. Plavšić, Contribution to the knowledge of pea seed-borne mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 37 (1978), 23—28.
88. D. Miličić, M. Wrischer, J. Brčak and N. Juretić, Intracellular changes induced by the defective Kazakhstan strain of tobacco mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 38 (1979), 1—7.
89. B. Plavšić, Ž. Erić and D. Miličić, Bacteria in the xylem of sugar-beet leaves attacked by Cercospora beticola Sacc., *Acta Bot. Croat.*, 38 (1979), 65—69.
90. M. Chessin, N. Juretić, D. Miličić, J. Perryman and L. Giri, A distinctive strain of ribgrass mosaic virus from Montana, USA, *Phytopath. Z.*, 97 (1980), 295—301.
91. A Bacilliform virus in diseased Pittosporum tobira plants. Plant Virology, 8th Conf. Czechoslovak Plant Virologist. Publ. Slovak Acad. Sci., Bratislava 1980, 457—460.
92. B. Plavšić and D. Miličić, Intracellular changes in trees infested with fig mosaic, *Acta Horticulturae*, 110 (1980), 281—286.
93. D. Miličić and M. Wrischer, Further investigation of the defective Kazakhstan strain of tobacco mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 39 (1980), 1—7.
94. D. Miličić, M. Kujundžić, M. Wrischer and B. Plavšić, A potyvirus isolated from Bromus mollis L., *Acta Bot. Croat.*, 39 (1980), 27—32.
95. Important plant virus diseases in Yugoslavia, *Zeszyty probl. postepów nauk rolniczych.*, 244 (1981), 9—24.
96. D. Miličić and M. Wrischer, The influence of low temperature on the stability of Kazakhstan and common strain of tobacco mosaic virus, *Acta Bot. Croat.*, 40 (1981), 1—5.
97. Some virus diseases of trees and shrubs in Yugoslavia, *Annales Forestales (Anali za šumarstvo)*, 10 (1982), 61—80.
98. D. Miličić, Đ. Mamula and M. Plazibat, Some Properties of brome streak mosaic virus, *Acta bot. Croat.*, 41 (1982), 7—12.
99. D. Miličić, Đ. Subašić and G. L. Rana, Mechanical transmission of two virus isolates from Clementis vitalba in Yugoslavia, *Acta biologica*, 9—10 (1983), 145—151.
100. N. Bezić, Z. Štefanac i D. Miličić, Rasprostranjenost virusa karanfila u Jugoslaviji, *Agronomski glasnik*, 2—3 (1983), 187—196.
101. N. Bezić, Z. Štefanac, D. Miličić and M. Wrischer, Occurrence of carnation vein mottle and cucumber mosaic viruses on carnation in Yugoslavia, *Acta Bot. Croat.*, 42 (1983), 21—27.

102. Z. Štefanac, N. Pleše i D. Miličić, Dosadašnji nalazi virusa na biljkama u Dalmaciji. Zbornik Roberta Visianija Šibenčanina, Šibenik 1983, 403—410.
103. B. Plavšić, Z. Erić and D. Miličić, Rhabdovirus-like particles associated with vein yellowing of Hibiscus rosa-sinensis L., *Phytopath. medit.*, 23 (1984), 52—54.
104. N. Bežić, M. Krajačić, Z. Štefanac, D. Miličić and M. Wrischer, Occurrence of carnation necrotic fleck virus in Yugoslavia, *Acta Bot. Croat.*, 43 (1984), 7—12.

Stručni radovi

1. A. P. Waterson, Uvod u animalnu virologiju. Preveo D. Miličić, 148 str., Školska knjiga, Zagreb 1973.
2. D. Miličić, Anatomija bilja. Skripta, 128 str., 89 slika. Više izdanja, Sveučilište u Zagrebu, 1960—1980.
3. D. Miličić, Fiziologija bilja. Skripta. Više izdanja, 282 str., sl. 186, Sveučilište u Zagrebu, 1970.
4. D. Miličić, Botanički zavod, str. 118—136. U Spomenici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izdao Prirodoslovno-matematički fakultet prilikom stogodišnjice organiziranog znanstvenog i nastavnog rada (1874—1974), Izdavački zavod Jugoslavenske akademije, 1974.
5. D. Miličić, Bilješke o radu Petra Nisitea. Zbornik simpozija »Hvar u prirodnim znanostima«. Razred za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb 1977, 205—210.
6. D. Miličić, Hormoni cvjetanja, *Priroda*, 38, 1950/51, 214—219.
7. D. Miličić, U povodu 60. godišnjice života prof. dra Zlatka Pavletića, *Priroda*, 68 (5/6), 149—153, 1979/80, 149—153.
8. D. Miličić, Napasnici bakterija, *Priroda*, 70, 1981/82, 287—290.
9. J. M. Bishop i D. Miličić, Retrovirusi i onkogeni, *Priroda*, 71 (8), 229—233, 1982/83, 229—233.
10. D. Miličić: Vale Vouk. In memoriam (1886—1962), *Acta Bot. Croat.*, 22, 1963, 7—12.
11. D. Miličić: Zlatko Pavletić. In memoriam (1920—1981), *Acta Bot. Croat.*, 40 (zajedno s B. Stilinovićem), 1981, 269—278.
12. D. Miličić: Milan Panjan. In memoriam (1906—1981), *Acta Bot. Croat.*, 41, (zajedno s B. Cvjetkovićem), 1982, 193—198.

MILAN MOGUŠ

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Od izbora za izvanrednog člana objavio je M. Moguš 4 knjige, 3. kompjutorske konkordancije, 2 rječnika i preko 30 rasprava i članaka. Taj plodan rad predstavlja M. Moguša kao lingvističkog pisca širokih interesa: dijalektologa, jezičnog historičara i slavista.

Moguševu znanstvenu pozornost privlačila je i privlači u prvom redu dijalektologija, osobito čakavska. Njegove rasprave iz toga područja, a osobito knjiga Čakavsko narječje, prva takve vrste u nas, predstavljaju svoga autora kao vrsnog dijalektologa koji potanko poznavanje jezičnog materijala zna uklopiti u šire cjeline i vidjeti podatke o pojedinim izoglosama u sklopu odnosa među različitim govornim tipovima. S punom ozbiljnošću lingvističkoga razmišljanja M. Moguš uvijek nastoji da u šarenilu pojava, kakovo se nalazi u pojedinim mjesnim govorima, razazna dublju i skrovitu pravilnost i zakonitost. Zato je bilo moguće da nakon dugogodišnjeg terenskog istraživanja iznese svoju viziju cjelovitog čakavskog fonološkog sustava. U Moguševoj su knjizi metodološkom strogošću suvremene lingvistike potpuno obrazloženi svi kriteriji koji, za razliku od nekih mišljenja, nesumnjivo dokazuju genetičku individualnost ove naše dijaletske skupine. Stoga se s pravom može reći da dijalektološki radovi M. Moguša idu u red onih koji znatno proširuju i produbljuju naše spoznaje o lingvističkom mozaiku čakavštine.

Nastavljajući rad na području čakavske dijalektologije, Moguš je izradio i objavio koncepciju za projekt »Rječnik čakavskoga narječja« koji je započet pod okriljem naše Akademije. Tu je na sasvim nov način riješen osnovni problem: kako obraditi podatke koji imaju status natuknice, a koji s gledišta čakavskoga narječja kao sustava predstavljaju samo varijante određenoga izraza za određeni sadržaj. Da bi se to postiglo, Moguš uvodi u dijalektologiju pojam i izraz arhileksem koji, prema Moguševoj koncepciji, omogućava da se na adekvatan način obrade svi na terenu potvrđeni oblici istoga sadržaja. I u toponomastičkim raspravama Moguš je dijalektolog. Međutim, u skladu s načelima suvremene

toponomastike ne zaboravlja na posebnost toponomastičkih podataka s obzirom na njihovu povezanost uz određen objekt i prazninu sadržaja. Zato u njima pronalazi oblike prije toponimizacije i određuje im dijalekatna obilježja. Stoga je Moguševo dijalektološko istraživanje toponima uvijek dijakronijsko, okrenuto problemima geneze kao temeljnoj preokupaciji dijalektologije.

Upravo dijakronijska os promatranja povezuje Moguševo dijalektološko istraživanje s jezičnopovijesnim. Ono je sada, nakon Moguševa sintetskog prikaza slijeda najstarijih promjena fonološke strukture hrvatskoga jezika (u knjizi Fonološki razvoj hrvatskoga jezika), usmjereno na proučavanje posebnih problema grafemsko-fonemskih odnosa u starim hrvatskim latiničkim i ćiriličkim spomenicima. I tu se Moguš pokazao kao vrstan stručnjak jer je argumentirano pokazao da su se i latinica i ćirilica, unatoč pojavnoj raznolikosti, u dubinskoj strukturi oslanjale na glagoljicu kao prvo pismo u Hrvata. Time se, bar što se latinice tiče, u mnogome revidiraju dosadašnja mišljenja.

Drugi krug Moguševa proučavanja jezičnopovijesne problematike vezan je uz osvjetljavanje rada starohrvatskih i starosrpskih gramatičara. Odabrane su za početak tri donekle zaboravljene ličnosti: Antun Mažuranić, Juraj Križanić i Sava Mrkalj. Jezikoslovne domete svakoga od tih autora prikazao je Moguš u posebnim knjigama (djelatnost Save Mrkalja zajedno s J. Vončinom). U monografji Antun Mažuranić prvi je put prikazan cjelovit opus ovog povučenog ilirca koje je zapravo, prema Moguševu istraživanju, središnja filološka figura preporodnoga doba u Hrvatskoj. U djelu Križanićeva hrvatska gramatika predočen je, na temelju obrazloženih kriterija, Križanićev opis jezika hrvatskih književnih tekstova iz 17. stoljeća, što je bio inkorporiran u njegovo Gramatično iskazanje. Moguš je osim uvodne rasprave preveo na suvremeni jezik taj dio Križanićeve gramatike. U knjizi Salo debeloga jera libo azbukoprotres Save Mrkalja, što je objavljena u ediciji »Djela JAZU«, autori M. Moguš i J. Vončina podrobno analiziraju filološki rad Mrkaljev kao prvo utemeljeno nastojanje na samome početku 19. stoljeća da narodni jezik postane književni jezik u Srba. Sve su tri knjige nastale kao plod Moguševa detaljnoga proučavanja izvorne građe i svestrane filološke naobrazbe. Zato su njegovi podaci pouzdani, analize temeljite, zaključci uvjerljivi.

U najnovije se vrijeme Moguš uspješno bavi izradom kompjutorskih konkordancija djela starih hrvatskih pisaca. Tako je, u koautorstvu sa Ž. Bujasom, objavio kao knjige kompjutorske konkordancije Marulićevih i Karnarutićevih djela (osim Krležinih Balada), a u radnoj verziji dovršio konkordiranje Hektorovićevih, Lucićevih, Pelegrinovićevih, Benetovićevih i Vitezovićevih djela. Ovdje je važno istaknuti da je Moguš za svaku konkordanciju priredio kritičko izdanje teksta koje je onda elektronički obradio. Tim radovima na najbolji način ispunjava jednu od osnovnih zadataka naše filologije.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1977. godine)

Knjige

1. Čakavsko narječje, Zagreb 1977, VII + 104 str.
2. Antun Mažuranić, Zavod za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta, Zagreb 1978, 154 str.
3. »Salo debeloga jera libo azbukoprotres« Save Mrkalja (s Josipom Vončinom), Djela JAZU, knj. 58, Zagreb 1983, 82 str.
4. Križanićeva hrvatska gramatika, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, knj. 19, Zagreb 1984, 96 str.

Kompjutorske konkordancije

1. Kompjutorska konkordancija »Razvoda istarskoga« (sa Ž. Bujasom), Institut za lingvistiku Filozofskog fakulteta, Zagreb 1977, XVIII + 383 str.
2. Kompjutorska konkordancija Marulićevih djela (sa Ž. Bujasom), Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta, Zagreb 1980, XIX + 707 str.
3. Kompjutorska konkordancija Karnarutićevih djela (sa Ž. Bujasom), Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta, Zagreb, XX + 319 str.
4. Kompjutorska konkordancija »Balade Petrice Kerempuha« Miroslava Krleže (sa Ž. Bujasom), Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta, Zagreb 1982, XVI + 310 str.

Rasprave i članci

1. O nastanku kompjutorskih konkordancija i njihovoj upotrebi pri analizi teksta, *Književni jezik*, 3, Sarajevo 1977, 5—18.
2. Je li Nazorova čakavska poezija kastavska?, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 15, Zagreb 1977, 115—130.
3. O prijelazu -m u -n u Marulićevoj »Juditi«, *Bilten Zavoda za lingvistiku Filozofskog fakulteta*, 2, Zagreb 1977, 16—18.
4. Kompjutor — pomoć u lingvističkom istraživanju, Prilozi za VIII. kongres jugoslavenskih slavista, Zagreb 1977, 69—74.
5. O tzv. lakšem izgovoru, XXVIII seminar za strane slaviste, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Titograd 1978, 34—47.
6. Pogled na današnji jurjevački govor, *Filologija*, 8, Zagreb 1978, 227—232.
7. Die Toponymie des südlichen Teiles der jugoslawischen Adriaküste, *Onoma*, 22, Leuven 1978, 105—111.
8. Ni flašapromet ni bocapromet, *Jezik*, 3, Zagreb 1978, 93—95.
9. Kako se čitaju datumi, *Jezik*, 4, Zagreb 1978, 120—121.
10. O upotrebi totalnih konkordancija pri izradi rječnika, *Posebna izdanja Instituta za jezik i književnost*, 4, Sarajevo 1978, 249—255.
11. Dvije gramatike Antuna Mažuranića, *Suvremena metodika nastave hrvatskoga ili srpskog jezika*, 3, Zagreb 1978, 137—142.
12. Primjena taksonomskih algoritama na nenumeričke varijable u proučavanju lingvističke mikroevolucije (s grupom autora), *Rasprave Zavoda za jezik*, 4—5, Zagreb 1979, 61—68.
13. Berufsbezeichnungen als Toponyme, *Slavica Helvetica*, 16, Bern 1981, 475—492.
14. Karta čakavskoga narječja (s Božidarom Finkom), *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 5, Zagreb 1981, 49—58.
15. O Daničićevoj pravopisnoj koncepciji, Zbornik o Đuri Daničiću, JAZU i SANU, Zagreb—Beograd 1981, 219—225.
16. Hidronimijski ojkonimi, Četvrta jugoslovanska onomastička konferenca, Ljubljana 1981, 135—147.
17. Još o čakavsko-štokavskoj razmeđi, *Odjek*, 4, Sarajevo 1981, 19.
18. O mogućnostima kompjutorske obrade dijalekatskih podataka (sa Ž. Bujasom), *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 5, Zagreb 1981, 19—22.

19. Knjiga o putovima hrvatskoga književnog jezika, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 16, Zagreb 1978, 95—97.
20. Čakavština Opatijskog krasa, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 17, Zagreb 1982, 1—14.
21. Listajući kompjutorsku konkordanciju Krležinih Balada, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 6, Zagreb 1982, 253—266.
22. Akcenat glagola u ličkih čakavaca, *Makedonski jazik*, XXXII—XXXIII, Skopje 1982, 172—241.
23. Marulićev opis nekih prirodnih pojava u njegovim hrvatskim djelima, *Zbornik radova 4. simpozija iz povijesti znanosti*, 4, Zagreb 1982, 177—191.
24. Što je »pasja vrućina«, *Književni jezik*, 2, Sarajevo 1982, 71—74.
25. Prezimena nalik na imena, *Onomastica jugoslavica*, 10, Zagreb 1982, 163—164.
26. O osnovama màlin- i màlin-, *Naš jezik*, 4—5, Beograd 1982, 248—254.
27. Hrvatsko-ruske podudarnosti u Križanićevoj Gramatici, *Croatica*, 19, Zagreb 1982, 91—97.
28. O grafemsko-fonemskim odnosima u Divkovićevim »Besjedama«, Zbornik radova o Matiji Divkoviću, Sarajevo 1982, 49—64.
29. O pisanju fonema, (l) i (ń) u staroj hrvatskoj latinici, *Filologija*, 11, Zagreb 1982, 93—98.
30. Moja posljednja o màlinu, *Naš jezik*, 1, Beograd 1983, 48—49.
31. Azbukoprotres, *Oko*, 11/304, Zagreb 1983, 8.
32. Križanićev doprinos štokavskoj dijalektologiji, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 7, Zagreb 1985, 173—189.
33. Nacrt za rječnik čakavskoga narječja, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 7, Zagreb 1985, 319—336.

Rječnici

1. Hrvatskosrpsko-engleski rječnik (s grupom autora), 1. izdanje, Zagreb 1977, 458 str., 2. izdanje 1979.
2. Hrvatskosrpsko-francuski rječnik (s grupom autora), Zagreb 1981, 522 str.

ZVONIMIR PAVIŠIĆ

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Na brojnim kongresima u Jugoslaviji i izvan nje te na znanstveno-stručnim sastancima i simpozijima održao je 111 predavanja, od toga 25 nakon izbora za izvanrednog člana.

Za počasnog člana Grčkog oftamološkog društva izabran je 1977. god., a za počasnog člana Zbora liječnika Hrvatske 1978. Godine 1979. izabran je za počasnog člana Srpskog lekarskog društva u Beogradu.

Dobio je zlatnu medalju »Incontri Internationali» Alpe-Adria 1978. godine. Nagradilo ga je i Udruženje oftamologa Jugoslavije, Oftamološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske, a 1982. god. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dodijelio mu je plaketu za njegov neumoran rad na unapređivanju samoupravnih socijalističkih odnosa i razvitka Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1977. godine)

Znanstveni radovi

63. Biološki razvoj akomodacije, *Jug. oft. arh.*, XV. Sarajevo 1977, 7—16.
64. Il trapianto della mucosa orale come terapia delle ustioni oculari, *Rivista di Ophthalmologia sociale*, II, 1978, 88—96.
65. Z. Pavišić, M. Vukmanov, Uzroci sljepoće prema našem kliničkom iskustvu, Radovi znanstvenog skupa »Istraživanja na području defektologije«, Zagreb 1978, 139—144.
66. Z. Pavišić, V. Dugački, V. Dorn, Historijski razvoj oftalmoloških metoda funkcionalnog ispitivanja oka u našoj zemlji, *Acta Ophthal. Jugoslav.* XVI, Beograd 1978, 157—166.
67. The History of Ophthalmology in Jugoslavia, 20. str. teksta u knjizi: Jules François, The History of Ophthalmology, Academia Internationalis Ophthalmologica, Gent 1985 (u tisku).
68. Principi vida i svjetla u humanističkoj filozofiji Frane Petrića Crešanina i njegovih suvremenika u XVI. stoljeću, *Medica Jadertina*, XIII/3—4, Zadar, 463—468.

69. Cestovna oftalmološka trauma s obzirom na vid i životnu dob, *Jug. oft. arhiv.*, XX/1—2, Sarajevo 1982, 98—102.
70. Ratne ozljede glave, vrata i oka u Homerovoj Ilijadi, *Jug. oft. arhiv*, XXIII/1, Sarajevo 1985, 1—5.
71. Kulturnohistorijske reminiscencije na razvoj medicine i oftalmologije u Jugoslaviji, *Acta Ophthal. Jugoslav.*, Zagreb 1985.

Stručni radovi od posebnog značenja

18. Pojava i prevencija sljepoće, *Socijal. misao*, XXIII, Zagreb 1976, 213—220.

Kritički pregledi

6. Poremećenje krvotoka mrežnice, *Liječ. vjes.*, 99, 1977, 109—112.
7. Značenje oštećenja krvnih žila mikroangiopatije u postanku dijabetičke retinopatije, *Diabetica Croatica*, 6, Zagreb 1977, 361—364.
8. Z. Pavišić, K. Čupak, V. Dugački, Razvojni put klinike za očne bolesti Medicinskog fakulteta u Zagrebu, *Acta Ophthal. Jugoslav.*, Zagreb 1985.
9. Z. Pavišić i V. Dugački, Axenfeldovo mišljenje o vrijednosti Botterijevih istraživanja uložaka u etiologiji trahoma i uložne blenoreje, *Acta Ophthal. Jugoslav.*, Zagreb 1985.

Stručni radovi

41. Z. Pavišić, Ferić-Seiwert, N. Ljuština, N. Raić, Edukacija viših medicinskih sestara oftalmološkog smjera, Zbornik radova III. stručnog sastanka sekcije oftalmol. sestara, tehničara i defektologa SR Srbije, Budva 1977, 24—30.
42. Tridestogodišnjica prvog naučnog sastanka oftalmologa Jugoslavije, Almanah Udruženja oftalmologa Jugoslavije, Ohrid 1979, 1—33.
43. Važnost vida i zdravstvenog stanja oka za sport i fizički odgoj, a) *Acta Ophthal. Jugoslav.* 20/1—4, Zagreb 1982, 51—56; b) *Liječ. vjesnik*, 106/6, Zagreb 1984, 264—266.

MIHOVIL PROŠTENIK

Izabran za dopisnog člana u radnom sastavu (za izvanrednog člana) 17. lipnja 1963, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Životopis i popis radova do izbora 1963. godine objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 70.

Od 1970. do 1972. predaje kolegij »Uvod u biokemiju« na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Od 1974. do 1976. predstojnik je katedre za biokemiju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Tripoliju, Libija; sudjeluje u postdiplomskoj nastavi iz specijalnih područja organske kemije i biokemije u Sveučilišnom institutu za organsku kemiju i biokemiju, a zatim u Centru za postdiplomski studij Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovao je nekoliko godina u postdiplomskoj nastavi iz biokemije u studiju »Klinička laboratorijska dijagnostika« na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Od 1980. predavač je u postdiplomskoj nastavi Medicinskog fakulteta u Tuzli.

Od 1954. do 1970. savjetnik je u Istraživačkom institutu tvornice »Fotokemika« u Zagrebu; od 1955. do 1962. pročelnik je Biokemijskog odjela II. u Institutu »Ruđer Bošković« i voditelj područja biologija i biokemija, a od 1963. do 1970. bio je savjetnik Instituta.

God. 1969. sudjeluje kao pozvani predavač i predsjednik sekcije o kemiji i sfingolipida na »Simpoziju o sfingolipidima«. East Lansing, Michigan, SAD. God. 1972. pozvani je predavač na međunarodnom tečaju »Fundamentals of Lipid Chemistry«, Espinho i Porto (Portugal).

Znanstveni rad M. Prošteníka objavljen je do sada u oko 100 originalnih znanstvenih publikacija. Ta se istraživanja mogu uklopiti u skupinu alifatskih spojeva lipidnog reda i u skupinu heterocikličkih spojeva s dušikom. U tim okvirima obrađuje probleme izolacije, određivanja strukture, stereokemije i kemijske sinteze. Već je zarana počeo razvijati kemiju i biokemiju lipida, napose funkcionalno još gotovo neistraženih sfingolipida središnjeg živčanog sustava i ostalih animalnih tkiva: cerebrosida, sfingomielina, gangliosida; sfingolipida biljnog porijekla: fitolipida iz višeg bilja; mikroorganizama: cerebrin iz kvasca, viših gljiva (Basidiomycetes) i sfingolipidnih baza: sfingina, sfingosina. Ovamo treba svrstati i istraživanja dugolančanih α-dijamina, kojima je glavni pred-

stavnik nekrosamin, baze s citostatičkim i citolitičkim djelovanjem, koja je opisana u sastavu lipopolisaharida gramnegativnih bakterija. Oko dvije trećine dosad objavljenih radova M. Prošteníka obrađuje spomenuta područja.

Među najznačajnije rezultate postignute na tom području mogu se ubrojiti: otkriće nove baze C_{20}-sfingosina u konjskom i govedem mozgu i potpuno razjašnjenje njezine kemijske strukture i konfiguracije; sinteza optički aktivnih eritro i treo-CO_2-sfingosina i C_{20}-dehidrosfingosina, sinteza recemičnog i optički aktivnog, prirodnog stereoisomera C_{18}-fitosfingosina, određivanje položaja dvostrukog veza u C_{18}-dehidrofitosfingosinu iz biljnih fosfatida, sinteze racemičnog nekrosamina i stereospecifična sinteza optički aktivnih baza nekrosaminskog reda, dugolančane baze iz Gaucerove slezene, izolacija i određivanje strukture (+)-eritro-2,3-dihidroksi kiselina iz kvaščeva cerebrina, sinteza C_{20}-fitosfingosina i resolucija u optički aktivne antipode.

M. Prošteník izradio je niz novih sintetskih metoda i proširio domet već postojećih: Bowmanova sinteza ketona i Dakin-Westova reakcija. Tako je znatno pojednostavio i olakšao sintezu dugolančanih polifunkcionalnih spojeva. Dao je i originalne priloge analitici dugolančanih baza (kromatografija na papiru, kromatografija na tankom sloju, plinska kromatografija i dr).

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1963. godine)

52. M. Prošteník and M. Munk-Weinert, The isolation of squalene from human brain, *Biochemica et Byophysica Acta*, 71, 732 (1983).
53. J. Pluščec, A. Kisić and M. Prošteník, On the reaction of 2-pthalimido-1-octadecanal and 2-methoxy-1-octadecanal with nitromethane, *Croatica Chemica Acta*, 35, 93 (1963).
54. M. Prošteník and M. Popović, The occurrence in egg yolk of plasmalogenic triglycerides, *Nature*, 199, 1285 (1963).
55. B. Palameta and M. Prošteník, Erythro and threo-1,2,3-octade canetriols, *Tetrahedron*, 19, 1463 (1963).
56. B. Palamata and M. Prošteník, Stereospecific hydroxylation of trans 2-hexadecen-4-01, *Tetrahedron*, 19, 1471 (1963).
57. N. Gerenčević i M. Prošteník, O sintezi fotografskih senzibilizatora tiazolskog reda iz α-aminokarbonskih kiselina, *Kemija u industriji*, 13, 98 (1964).
58. M. Prošteník, B. Majhofer-Oreščanin, R. Ries-Lešić and N. Ž. Stanaćev, Studies in the sphingolipids series. XXIV. Synthesis of C_{18}-phytosphingosine, *Tetrahedron*, 21, 651 (1965).
59. N. Gerenčević, A. Častek and M. Prošteník, Synthesis of 2,4,5-trialkylthiazoles from α-amino acids, *Bull. sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 10, 34 (1965).
60. M. Prošteník i M. Munk-Weinert, Studije u redu sfingolipida. XXV. O sfingolipidima skeletnog mišićnog tkiva goveda, *Farmaceutski glasnik*, 21, 277 (1965).
61. M. Prošteník and Lj. Gospočić, Studies in the sphingolipids series. XXVI. A simplified preparation of C_{18}-phytosphingosine, *Bull. sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section* A, 10, 317 (1965).
62. N. Gerenčević, A. Častek, M. Šateva, J. Pluščec und M. Prošteník, Über die Darstellung der α-Acylamidoketone aus α-Aminosäuren. *Monatshefte für Chemie*, 97, 331 (1966).

63. M. Proštenik, M. Šateva und N. Gerenčević, Necrosaminreihe. 5. Mitt.: Über eine einfache Synthese der aliphatischen -Diamine, *Monatshefte für Chemie*, 97, 340 (1966).
64. A. Častek and M. Proštenik, Synthesis of 2,4,5-trialkyloxazoles from -amino acids, *Bull. sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 11, 100 (1966).
65. M. Popović and M. Proštenik, Studies on the composition of the lipide extracts of hen's egg yolk, *Bull. sci., Conseil. Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 11, 171 (1966).
66. M. Proštenik and Lj. Gospočić, Studies in the sphingolipids series. XXVII. Sphingomyelin from cow's milk. *Naturwissenschaften*, 53, 407 (1966).
67. M. Proštenik und N. Gerenčević. Studies in der Reihe der Sphingolipoide. XXVIII. Über die Umwandlung der Cerebroside in die Phytosphingogalactoside und in C_{18}-Phytosphingosin, *Chemische Berichte*, 99, 3480 (1966).
68. A. Častek, M. Šateva and M. Proštenik, A versatile synthesis of long-chain α-amino alcohols from α-amino acids, *Bull. sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 12, 241 (1967).
69. J. Momirović-Čuljat i M. Proštenik, Mehanizam djelovanja gliceridnih emulgatora na promjene viskoziteta u sistemu brašno-voda, *Acta Pharmaceutica Jugoslavica*, 19, 113—123 (1969).
70. A. Častek, Lj. Gospočić, K. Kljajić and M. Proštenik, Synthesis of long-chain alkynes, *Bull. sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 15, 157 (1970).
71. N. Gerenčević and M. Proštenik, N-Acyl amino acids in the Dakin-West reaction: Replacements of acyl groups, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 15, 158 (1970).
72. M. Weinert and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series. XXIX. Splenic long-chain bases in Gaucher's disease, *Bull. Sci. Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 15, 321, (1970).
73. M. Weinert and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series, XXX. The chemical conversion of glucocerebrosides to phytosphingosine-containing analogues, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 15, 309—310 (1970).
74. M. Proštenik, Chemistry of sphingolipids, some historical aspects, *Chemistry and Physics of Lipids*, 5, 1 (1970).
75. V. Gall-Palla, M. Proštenik i E. Cerkovnikov. Lipidi jetre čovjeka, *Acta Facultatis Medicae Fluminensis*, 5, 35 (1970).
76. M. Kljajić, M. Weinert and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series, XXXI. Preparation and column separation of ceramide mixtures from bovine and horse brain cerebrosides, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 16, 1—2 (1971).
77. A. Kisić, N. Ž. Stanaćev, Lj. Gospočić and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series, XXXII, Synthesis and resolution into optical antipodes of C_{20}-phytosphingosine, *Chemistry and Physics of Lipids*, 7, 135—143 (1971).
78. A. Kisić, Lj. Gospočić and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series. XXXIII. Synthesis of DL-2-amino-1,3-dihydroxy-4-methoxy eicosane, *Bull. Sci., Cons. Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 16, 265 (1971).
79. Z. Štefanac, B. Švigir and M. Proštenik. Ion selective properties of phospholipid membranes, *Collection Czechoslov. Chem. Commun.*, 37, 1261—1266 (1972).
80. M. Proštenik und N. Gerenčević, Necrosaminreihe, 6, Mitt.: Über eine einfache Synthese von racem. Necrosamin. *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 17, 145—146 (1972).
81. V. Gall-Palla and M. Proštenik, Sphingomyelin of normal human liver, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 17, 291—292 (1972).
82. M. Kljajić and M. Proštenik, Chromatographic identification of long-chain 2,3-dihydroxy fatty acids, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A*, 18, 5—6 (1973).
83. M. Proštenik, K. Kljajić and M. Weinert, Studies in the sphingolipids series. XXXIV. The occurrence of (+)-erythro-2,3-dihydroxyhexacosanoic acid in cerebrin from the yeast Saccharomyces cerevisiae, *Lipids*, 8, 325—326 (1973).

84. M. Weinert, K. Kljajić and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series, XXXV. Separation and chemical characterization of the cerebrins from the yeast Saccharomyces cerevisiae, *Chemistry and Physics of Lipids* 11, 83—88 (1973).
85. M. Popović und M. Proštenik, Über die Synthese der L (+)-1-O-Athyl-glycerole, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A,* 18, 129—130 (1973).
86. Č. Ćosović and M. Proštenik, Nature of polar lipids of poppy seeds (Papaver somniferum), *Acta Pharmaceutica Jugoslavica,* 23, 207—212 (1973).
87. M. Proštenik, A. Častek, Č. Ćosović, Lj. Gospočić, U. Jandrić, K. Kljajić, V. Ondrušek and M. Weinert, Gas-chromatographic analysis of permethylated sphingolipid bases, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie,* Section A, 19, 1—2 (1974).
88. Č. Ćosović, Z. Jandrić and M. Proštenik, Lipids of higher fungi. I. Mycoglycolipids, a new class of complex lipids of mushrooms, *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie,* Section A, 19, 2 (1974).
89. M. Proštenik and Č. Ćosović, Lipids of higher fungi. II. The nature of ceramides and cerebrosides from the mushroom Clitocybe tabescens Scop, *Chemistry and Physics of Lipids,* 13, 117—122 (1974).
90. K. Kljajić, Lj. Bzik and M. Proštenik, Studies in the sphingolipids series XXXVI, Synthesis of DL-erythro-1,3-dihydroxy-2-aminohexadecane (C_{16}-dihidrosphingosine), *Bull. Sci., Conseil Acad. Sci. RSF Yougoslavie, Section A,* 19, 177—178 (1974).
91. K. Kljajić, A. Gojmerac and M. Proštenik. Thin-layer chromatographic differentiation of sphingolipid bases and complex sphingolipids oxidized with osmium tetroxide, *Acta Pharmaceutica Jugoslavica,* 25, 1—5, (1975).
92. M. Kirigin, Č. Milin, V. Gall-Palla i M. Proštenik, Kombinirano djelovanje X-zraka i biljnog hormona fenilmerkaptooctene kiseline na polarne lipide soje tijekom četiriju generacija, *Medicina,* Suppl., 1 *(Acta Fac. Med. Fluminensis),* 15, 9—11 (1978).
93. M. Proštenik, I. Burcar, A. Častek, Č. Ćosović, J. Golem, Z. Jandrić, K. Kljajić and V. Ondrušek, Lipids of higher fungi. III. The fatty acids and 2-hydroxy fatty acids in some species of Basidiomycetes, *Chemistry and Physics of Lipids,* 22, 97—103 (1978).
94. V. Ondrušek and M. Proštenik, Lipids of higher fungi. IV. Sphingolipids in fruit bodies of the Basidiomycete Lactarius deliciosus, *Experimental Mycology,* 2, 156—160 (1978).
95. Č. Ćosović and M. Proštenik, Lipids of higher fungi. V. The occurrence of long-chain erythro-2,3-dihydroxy fatty acids in Polyporus officinalis, *Chemistry and Physics of Lipids,* 23, 349—353 (1979).
96. Č. Ćosović and M. Proštenik, Lipids of higher fungi. VI. Long-chain erythro-2,3-dihydroxy fatty acids as structural moieties of the ceramides from Lactarius vellereus Fr., *Periodicum Biologorum,* 83, 239—244 (1981).
97. D. Jelčić, V. Gall-Palla, I. Krajnović, V. Marić and M. Proštenik, Fatty acids of Candida albicans, *Periodicum Biologorum,* 84, 39—44 (1982).
98. M. Proštenik, A. Častek, Č. Ćosović, Lj. Gospočić, Z. Jandrić, K. Kljajić and V. Ondrušek, Lipids of higher fungi. VII. The patterns of the constituent fatty acids of glycerophospholipids in mushrooms, *Experimental Mycology,* 7, 74—81 (1983).
99. D. Jeličić, V. Gall-Palla, V. Marić i M. Proštenik, Masne kiseline kvasca Candida lipolytica 33 M, *Prehrambeno-tehnol. rev.,* 21, 15—19 (1983).
100. M. Proštenik, Č. Ćosović, Lj. Gospočić, Z. Jandrić, and V. Ondrušek, Studies in the sphingolipids series. XXXVII. Long-chain bases in cerebrosides of central nervous tissue, *Rad JAZU,* kem. (407), 3, 5—12 (1984).
101. V. Ondrušek and M. Proštenik, Lipids of higher fungi. VIII. Sphingolipids from the basidiomycete Hypholoma fasciculare (Huds. ex Fr.) Kummer, *Rad JAZU,* kem. (407), 3, 13—17 (1984).
102. M. Proštenik, N. Paić, Lj. Gospočić, Z. Jandrić, V. Ondrušek, and Č. Ćosović, Lipids of higher fungi. IX. Long-chain bases of basidiomycetous sphingolipids, *Rad JAZU,* kem. (418), 4, 15—10 (1985).

NIKOLA REISER

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Prvo je poratno razdoblje karakterizirano intimizmom, drugo eksperimentom, a treće — doba umjetnikove zrele stabilnosti. Cvijeće dominantan motiv Reiserovih mrtvih priroda, označuje ga kao vrhunskog slikara u cjelokupnom jugoslavenskom slikarstvu.

N. Reiser svojim je umjetničkim radom pridonio našem slikarstvu nesumnjivo nove, znatne i opće priznate kvalitete, te postigao rezultate od osobite vrijednosti što predstavljaju vrlo zapažena dostignuća na području likovne umjetnosti.

God. 1985. na Bijenalu akvarela Jugoslavije primio plaketu »Slava Raškaj«.

POPIS IZLOŽABA

(nakon izbora 1977. godine)

Samostalne izložbe

1977. Rijeka, mali salon Moderne galerije; Crikvenica, Izložbeni salon.
1978. Zagreb, Galerija Forum.
1980. St. Gallen, Galerie Feldmann; Bern, Galerie Bern; Zagreb, Galerija knjižnice Prečko.
1981. Split, Galerija Čular; Mali Lošinj, Dom JNA; Zagreb, Galerija Prozori; Zagreb, Galerija Forum.
1982. Zagreb, Galerija Forum; Samobor, Samoborski muzej.
1983. Selce, Galerija Toć.
1984. Zagreb, Knjižnica Trešnjevka.
1985. Dugo Selo, Salon Doma JNA; Vinkovci, Galerija umjetnosti; Karlovac, Galerija Zilik; Maribor.
1986. Zagreb, Galerija Amadeo; Beograd, Galerija Sebastian.

DRAGOVAN ŠEPIĆ

Izabran za izvanrednog člana 7. lipnja 1977, a za redovnog člana 11. ožujka 1986. godine.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81.

Radovi što ih je D. Šepić objavio u razdoblju od izbora za izvanrednog člana svojom se tematikom dobrim dijelom nastavljaju na njegov bogati opus iz razdoblja prije izbora za izvanrednog člana. No, dok je u tom razdoblju njegova stvaranja dominiralo jugoslavensko pitanje, Jugoslavenski odbor, jadransko pitanje, Supilo i ostale teme iz političke i diplomatske povijesti u vrijeme prvog svjetskog rata i neposredno nakon njega, u ovom drugom on je svoja istraživanja protegao na novija razdoblja, na razdoblje drugog svjetskog rata, NOB-a, stvaranje nove Jugoslavije i na probleme koji mu slijede. Većinom su to rasprave ili manje sinteze izrađene na temelju relevantne izvorne građe, dobrim dijelom nepoznate prije objave Šepićevih priloga.

U radu o talijansko-jugoslavenskim granicama osvjetljuje se pitanje odnosa između KPJ i KPI u razdoblju od kapitulacije Italije do proglašenja Republike Italije, na temelju naše i talijanske građe i literature. U središtu je jadransko pitanje u jugoslavensko-talijanskim odnosima.

Prilog o talijanskom iredentizmu i istočnoj krizi sažet je prikaz talijanske politike u istočnoj krizi, s posebnim osvrtom na južne Slavene, u kojemu se osvjetljuju uzroci preokreta u politici talijanske vlade prema iredentizmu, što je nakon Berlinskog kongresa dovelo do suradnje između Italije s jedne i Austro-Ugarske i Njemačke, s druge strane. Za nas je napose zanimljiv odjek tih promjena u talijanskoj iredenti i u južnih Slavena. Na neki način ekstenzu tih njegovih znanstvenih preokupacija predstavlja rad o južnim Slavenima i jadranskom iredentizmu, gdje je obrađena povijest gledišta i politike Italije u razdoblju od Berlinskog kongresa 1875. do prvog svjetskog rata 1914. i dana analiza transformacije talijanskog iredentizma od demokratskog pokreta do nacionalizma i imperijalizma.

Na temelju bogate arhivske građe u radu o odborima Narodnog vijeća prikazano je formiranje i djelovanje narodnih vijeća u Istri u pre-

sudnim danima raspada Austro-Ugarske Monarhije, uvjeti njihova rada i prihvaćanja talijanske okupacije kao privremenog rješenja do konačnog rješavanja istarskog pitanja na mirovnoj konferenciji. Preglednu povijesnu sintezu razvoja istarskih Hrvata od 1848. do 1918. Šepić je dao u radu o integracijskom procesu hrvatske nacije u Istri, gdje je obradio političko-socijalne uvjete pod kojima se u istarskih Hrvata razvijala i širila hrvatska nacionalna svijest. To je prvi pokušaj u našoj historiografiji da se suvislo prikaže širenje narodnog pokreta u narodu, gledišta i ideologija istarskih preporoditelja i utjecaji na tu integraciju jugoslavenske i hrvatske pravaške ideologije.

U radu o hrvatskoj politici i pitanju jugoslavenskog ujedinjenja razrađena je evolucija hrvatske politike u domovini i u emigraciji (Jugoslavenski odbor) u vezi s koncepcijom jugoslavenske državne zajednice, uz posebnu analizu stanovišta hrvatskih političkih stranaka prema ujedinjenju ističući zastupnike federalističkog unutrašnjeg uređenja kao i neslaganja koja su o tom problemu vladala između političara u domovini, i onih u emigraciji. O stavu Francuske prema Hrvatima i pitanju ujedinjenja u prvim godinama rata Šepić je pokazao kako je Francuska u tim pitanjima zauzela oportunistički stav (neodređen) prvenstveno iz obzira prema Italiji u vrijeme njezine neutralnosti.

S problematikom iz kompleksa Jugoslavenskog odbora izravno je u vezi prilog o stajalištu toga Odbora prema Stockholmskoj konferenciji i njegov odnos prema idejama o preuređenju Evrope. Napokon, izostavivši ostale vrijedne Šepićeve priloge, ne može se mimoići njegova najnovija studija o vladi Ivana Šubašića. U ovoj je monografiji temeljito obrađena geneza i politika vlade I. Šubašića. U prvom dijelu knjige D. Šepić prikazuje savezničku politiku prema Jugoslaviji od 1941. do 1945. god., koja je pod utjecajem NOB-a i njezina jačanja evoluirala od pomaganja četničkog pokreta i nastojanja da se između četnika i partizana postigne kompromis, do podržavanja NOP-a i Nacionalnog komiteta. D. Šepić dokazuje kako je na evoluciju savezničke politike najviše utjecala borba i snaga NOP-a te da je i na formiranje vlade I. Šubašića ta činjenica imala najveći utjecaj. Djelovanje i politika Šubašićeve vlade prikazuje se takoreći iz dana u dan, a to je Šepić mogao postići s razloga što se ne oslanja samo na britanske i američke dokumente nego i na Šubašićeve bilješke i na memoare jugoslavenskih političara u emigraciji.

Već sam prikaz ovih nekoliko radova što ih je D. Šepić objavio nakon izbora za izvanrednog člana JAZU, izdvojenih iz ukupnog osmogodišnjeg stvaralačkog rada, pokazuju u kolikoj je mjeri zadužio našu i svjetsku povijesnu znanost.

Sudjelovao je na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima, od kojih valja dva spomenuti: onaj održan u Herceg Novom 1981. god. o jugoslavensko-talijanskim odnosima u prvom svjetskom ratu i onaj u Londonu 1983. s referatom, odnosno koreferatom.

Od Šepićevih aktivnosti u okviru Akademije ističe se njegova funkcija voditelja Zavoda za povijesne i društvene znanosti Akademije u Rijeci,

glavnog i odgovornog urednika edicije Zavoda: »Problemi sjevernog Jadrana« te monografije »Bujština« (1985), te glavnog redaktora u projektu »Povijest Istre« planiranom u pet svezaka.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1977. godine)

Knjige

6. Vlada Ivana Šubašića, Globus, Zagreb 1983, 423 str.

Rasprave

41. La questione del confine italo-jugoslavo nei rapporti tra il partito communista Italiano e il partito communista Jugoslavo, »L'Italia della liberazione alla repubblica«, Milano 1977, 181—188.
42. Stav Jugoslavenskog odbora prema Stockolmskoj konferenciji 1917. god., *Historijski zbornik*, 29—30, 1977, 468—480.
43. Talijanski iredentizam i istočna kriza 1875—1878, Akademija nauka i umjetnosti BiH, *Posebna izdanja*, XXX, Odjeljenje društvenih nauka, 4, 1977, 203—210.
44. Odbori Narodnog vijeća u Puli i Istri (listopad—studeni 1918), *Istra*, XVI 1—2, Pula 1977, 82—90.
45. Talijanski antifašisti u emigraciji i pitanje Julijske krajine, *Pazinski memorijal*, 9, 1979, 233—239.
46. Gli Slavi del Sud e l'irredentismo adriatico, *Rivista di studi politici internazionali*, XLVII/2, Firenze 1980, 237—245.
47. O procesu integracije hrvatske nacije u Istri (Društveni razvoj u Hrvatskoj od 16. do početka 20. st.), Zagreb 1981, 251—281.
48. Hrvatska politika i pitanje jugoslavenskog ujedinjenja, *ibid.*, 373—416.
49. Les Croates, la question yougoslave et la France 1914—1915, »Les rapports entre la France et les Slaves du Sud«, Paris 1983, 99—111.

Stručni radovi

15. Isaak Deutscher, Staljin. Politička biografija, Globus, Plava biblioteka, 1977, 11—17 (Uvod).
16. Il dibattito storiografico sulla politica della neutralità della Jugoslavia 1939—1941, *Italjug*, VII/5, Rim 1977, 11—16.
17. Historiografske debate o politici neutralnosti Jugoslavije 1939—1941, (isto).
18. Dr Lavo Čermelj, in memoriam, *Istra*, XVIII/2, 1980, 128—138.
19. Odbori Narodnog vijeća u Puli i ostaloj Istri u danima prevrata i talijanske okupacije (listopad—studeni 1918), *Zbornik o zavičaju*, I, Čakavski sabor — Katedra Pula, Pula 1980, 3—54.

Prikazi

1. Nova knjiga o Strossmayeru. Strossmayer i jugoslavensko pitanje, Institut za izučavanje istorije Vojvodine, Novi Sad, *Istra*, XV/5, Pula 1977, 85—87.
2. Massimo Teodori, Storia delle nuove sinistre in Europa (1956—1976), Il Mulino, Bologna 1976, *Časopis za suvremenu povijest*, X/1, 1977, 181—188.
3. Alfredo Braccia, Jugoslavi 1939—1941. Diplomazia della neutralità i historiografska debata o politici neutralnosti Jugoslavije u drugom svjetskom ratu, *Časopis za suvremenu povijest*, XII/1, 1980, 163—173.

Skripta

1. Povijest međunarodne politike (predavanja), Fakultet političkih nauka, I dio (skripta), 144 str.

Izvanredni članovi

JOSIP ADAMČEK

Izabran za člana suradnika 31. ožujka 1980, a za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 84.

Od izbora za člana suradnika aktivno je sudjelovao u radu Akademije, kao član Međuakademijskog odbora za povijest Vojne krajine, član uredništva »Starina«, član uredništva povijesti Osijeka. Sudjelovao je u nekoliko znanstvenih skupova u kojima je Akademija bila organizator ili pokrovitelj. Godine 1982. dobio je godišnju republičku nagradu za znanstveno djelo »Božidar Adžija« za knjigu »Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća«.

Nakon izbora za člana suradnika JAZU, Adamček je napisao nekoliko priloga iz razdoblja i problematike kojom se i prije bavio, ali i proširujući teme svojih istraživanja. Tako je, među ostalim, napisao desetak priloga iz povijesti pojedinih gradova i vlastelinstava u Hrvatskoj u vrijeme kasnog feudalizma.

Adamčekovi istraživački radovi i rezultati mogu se svrstati u ove osnovne grupe: 1) Seljačke bune u Hrvatskoj u vrijeme feudalizma, od kraja 16. do 18. stoljeća; 2) Agrarni odnosi u Hrvatskoj u vrijeme feudalizma, pretežno u razdoblju od 15. do 17. stoljeća; 3) Povijest gradova i vlastelinstava do ukidanja feudalnih odnosa i 4) Društveni i politički razvoj Hrvatske od 16. do kraja 18. stoljeća.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1980. godine)

Rasprave i članci

34. Turski ratovi i položaj zavisnih seljaka u Pokuplju u drugoj polovici XV i XVI stoljeća, Zbornik Karlovac 1579—1979, Karlovac 1979, 41—48.
35. Povijest vlastelinstva Božjakovine, Zagreb 1981, 47 str.
36. Povijest trgovišta i vlastelinstva Krapine u doba feudalizma, *Kaj*, I, Zagreb 1982, 3—63.
37. Sukobi grada Varaždina i varaždinske vlastele u XVI i XVII stoljeću, Varaždinski zbornik 1181—1981, Varaždin 1983, 233—243.

38. Die Agrarverhältnisse in Kroatien von der Mitte des 15. bis zum Ende des 17. Jahrhunderts, Grand domaine et petites exploitations, Budapest 1982, 379—401.
39. Iz starije povijesti Križa, *Kaj*, IV—V, Zagreb 1984, 3—16.
40. Ludbreg i njegova okolica u doba feudalizma, »Ludbreg«, Ludbreg 1984, 81—122.
41. Ludbreški kraj u doba revolucije 1848—49, »Ludbreg«, Ludbreg 1984, 235—241.
42. Medvedgradsko vlastelinstvo, *Kaj*, VI, Zagreb 1984, 29—54.
43. Problem krajiških buna u historiografiji, Zbornik »Vojna krajina«, Zagreb 1984, 119—139.
44. Reformacija u hrvatskim zemljama. Znanstveni skup »Susreti na dragom kamenu«, Zagreb 1985, 61—77.
45. Ekonomsko-društveni razvoj u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u XVI i XVII stoljeću. U knjizi »Društveni razvoj u Hrvatskoj od 16. do početka 20. stoljeća«, Zagreb 1981, 15—40.
46. Seljačka buna 1573. U knjizi »Društveni razvoj Hrvatske od 16. do početka 20. stoljeća«, Zagreb 1981, 41—58.
47. Ekonomsko-društveni razvoj u Hrvatskoj i Slavoniji u XVIII stoljeću. U knjizi: »Društveni razvoj u Hrvatskoj od 16. do početka 20. stoljeća«, Zagreb 1981, 59—82.
48. Makek-Adamček, Čovjek u svom vremenu. Udžbenik povijesti za VI razred, Zagreb 1985, 108—198.

Građa

41. J. Adamček u suradnji s J. Barbarićem, J. Kolanovićem, A. Lukinovićem i V. Šojat, Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII stoljeću (građa), Zagreb 1985, 589 str.

Radovi u tisku

1. Virovitica i virovitička županija u srednjem vijeku, Zbornik »Virovitica«.
2. Prilozi povijesti Virovitice i virovitičkog vlastelinstva, Zbornik »Virovitica«.

STJEPAN BABIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Za izvanrednog člana izabran 11. ožujka 1986. Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81, odnosno u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Od izbora za člana suradnika pokazao je S. Babić izvanredne rezultate. Tu je prije svega njegova »Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku«, druga knjiga velike gramatike hrvatskoga književnog jezika. Taj rukopis od blizu tisuću tipkanih stranica prihvaćen je u Razredu i objavljen 1986. godine.

S. Babić je proučavanju tvorbe posvetio veći dio svojega znanstveno-istraživačkog rada u dugom nizu godina. Njegova tvorba rađena je na temelju goleme kartoteke, koju je sam sastavio i koja bi po svojem opsegu i kvaliteti resila svaki institut. Može se slobodno reći da su takve kartoteke i u svijetu posve iznimno privatnim djelom znanstvenika pojedinca. Na temelju te kartoteke, koja je plod dugogodišnjeg predanog i sustavnog rada, S. Babić je prvo obrađivao pojedine sektore tvorbene problematike i o tome objavio desetke radova, od kojih su neki monografskoga karaktera, a mnogi su objavljeni u izdanjima Jugoslavenske akademije. U tome poslu izgradio je vlastitu metodologiju, koja se temelji na modernim strukturalnim lingvističkim shvaćanjima. Pri tome se nije držao doktrinarnih zasada ove ili one škole, nego se oslanjao na najsolidnije i najprihvaćenije rezultate suvremenoga strukturalizma i stvaralački ih primjenjivao u tvorbenoj problematici, u kojoj je inače moderna gramatička misao i u nas i u svijetu relativno zaostala za drugim područjima jezika, tj. za sintaksom, fonologijom, morfologijom. Golem korpus i dugotrajan rad urodili su plodom. Babićeva se tvorba odlikuje potpunošću i iscrpnošću, dosljednom sustavnošću i vjernošću jezičnoj stvarnosti. On je hrvatsku (i uopće hrvatsko-srpsku) tvorbu potpuno reformirao, unio red i iznio zakonitosti, proveo strogo razlikovanje živih i zaključenih procesa, razgraničio specifičnosti standardnoga jezika od njegove dijalektne osnovice, otkrio specifičnosti funkcionalnih stilova, temeljito uklonio mladogramatičarski balast.

U tome se smislu slobodno može reći da je Babićeva tvorba, uz Katičićevu sintaksu, najvažnije dostignuće hrvatske gramatičke misli i napora

u našem stoljeću. Taj rad predstavlja umnogome inovaciju i za slavensku tvorbu riječi uopće, pa možemo biti posve sigurni da će imati znatan i trajan utjecaj na buduće gramatike svih slavenskih standardnih jezika, ali i na slavensku genetskolingvističku tvorbu (dijalektološku, historijsko-komparativnu).

S. Babić ima preko tri stotine bibliografskih jedinica i dvije knjige s po više izdanjâ. Do izbora za člana suradnika objavio je 29 znanstvenih radova u filološkim časopisima i zbornicima, a od izbora još 29 (od toga 21 do ponovnog izbora 1983). Ti su radovi objavljivani i u drugim republikama i u inozemstvu (SSSR, SR Njemačka, Švicarska, Švedska), pojedini na slovenskom i njemačkom jeziku. Dobar je dio posvećen tvorbi i ti su prilozi već odigrali bitnu ulogu ne samo kao priprema za veliku sintezu nego i samostalno zbog svoga znatnog utjecaja. No S. Babić je i lingvist sa širokim rasponom zanimanja, istraživao je i druga područja jezika: akcent, fonološka pitanja, leksikološke probleme, sintaksu, morfologiju (osobito nesložena preteritalna vremena). U svemu tome obraćena je posebna pozornost za normativni aspekt, teoretski i praktično, polazeći dobrim dijelom od funkcionalnih i dinamičkih shvaćanja Praške škole. U tom je kontekstu razumljivo da se Babić sve više okreće i teorijskoj i praktičnoj problematici lingvističke i opće terminologije.

Od ostalih mnogobrojnih djelatnosti S. Babića u hrvatskoj lingvistici treba istaknuti bar dvije — rad na terminologiji (tajnik Međurazrednog odbora za terminologiju u Akademiji i član Međunarodne slavističke terminološke komisije) i prije svega u časopisu »Jezik«, kojemu je dugogodišnji glavni urednik i u kojem je, uz mnoge svoje važne znanstvene radove, objavio i mnoštvo sitnih priloga što daju životnost tomu glasilu i obavljaju jak utjecaj na jezičnu kulturu. Babićeve zasluge za časopis »Jezik« naprosto se ne mogu dovoljno nahvaliti s obzirom na značenje i ulogu koju taj časopis ima u našem znanstvenom i općekulturnom životu.

S. Babić ujedno je i veoma aktivan predavač, predavao u gotovo svim našim republikama i na više njemačkih sveučilišta, bio je istaknuti referent na nizu kongresa i znastvenih skupova u našim republikama i u inozemstvu.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

51. O sročnosti općenito, *Jezik*, 32, 1984, 1—5.
52. Sročnost s više subjekata, *Jezik*, 32, Zagreb, 1984, 43—49.
53. Hrvatski i srpski nazivi u Slovniku slovanské lingvistické terminologie, zbornik Slavjanskaja lingvističeskaja terminologija, Kijev 1984, 26—37.
54. Njemačke prevedenice u hrvatskom ili srpskom jeziku, Leksikologija i leksikografija — Zbornik radova, Matica srpska, Novi Sad 1984, 9—14.
55. Sročnost s količinskim riječima, *Jezik*, 32, Zagreb 1985, 65—75.
56. Sročnost s riječima u kojima se razlikuju oblik i broj, *Jezik*, 32, Zagreb 1985, 113—118.
57. Sročnost s razlikama u subjektu i imenskom dijelu predikata, *Jezik*, 32, Zagreb 1985, 138—140.
58. Etimologija i tvorba riječi u etimološkim rječnicima, Zbornik u čast Petru Skoku, JAZU, Zagreb 1985, 65—69.

VOJISLAV BEGO

Izabran za člana suradnika 6. lipnja 1975, a ponovno izabran za člana suradnika 31. ožujka 1980. Za izvanrednog člana izabran 11. ožujka 1986.

Životopis i popis radova do izbora 1975. godine, odnosno do izbora 1980. godine, objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79. i »Ljetopisu JAZU«, knj. 84.

Godine 1981. realizirana je naponska vaga za 10 kV i 2 g koja je premašila točnost postojećih strujnih vaga i koja je omogućila određivanje jedinice napona polazeći od jedinice duljine realizirane preko mjerke od 50 mm, težine etalonskog utega od 2 grama i termostatiranog kvarcnog kondenzatora »apsolutno« izbaždarenog pomoću Thomson-Lampardova računskog etalona kapaciteta. Takav izvanredni rezultat bilo je moguće ostvariti zahvaljujući ponajviše originalnim rješenjima.

Uz to je bilo potrebno razviti i ostvariti mnoštvo posebnih mjernih metoda i uređaja vrhunske točnosti, kao što je mjerenje pomaka od 50 mm s mjernom nesigurnošću od 20 nm, mjerenje i regulaciju temperature unutar 1 mK, mjerenje kapaciteta bolje od 1 ppm, daljinsko mjerenje horizontalnog položaja elektroničkom libelom, daljinsko mjerenje pritiska s mjernom nesigurnošću od 0,1 mbar, te riješiti mnoštvo mehaničkih i tehnoloških problema.

Koncem 1983. dovršena je druga naponska vaga za 10 kV i 10 g s pločastim elektrodama, kod koje je originalnim načinom zavješenja elektroda značajno poboljšan omjer između mase zavješene elektrode i mase etalonskog utega, te bitno smanjene dimenzije. Uvedeno je i mnogo drugih poboljšanja, što je omogućilo da se ostvari mjerna nesigurnost čak desetak puta bolja od one kod najboljih strujnih vaga. Značajno je da se svi rezultati mjerenja dobiveni s pomoću obje naponske vage, koje se izvedbeno bitno razlikuju, ipak međusobno odlično podudaraju. Standardna devijacija tih rezultata iznosi samo 0,3 ppm, premda su mjerenja provedena pod različitim uvjetima i uz promjenu parametara. Međunarodno priznanje tih rezultata dobiveno je na redovitoj konferenciji CPEM (Conference on Precision Electromagnetic Measurements) u Delftu.

Dovršena je i nalazi se u fazi ispitivanja treća naponska vaga za 10 kV i 2×5 g s hidrauličkim upravljanjem za potrebe Elektrotehničkog fa-

kulteta u Zagrebu. Nakon opsežnih teorijskih i eksperimentalnih istraživanja očekuje se da će se interne pogreške naponske vage smanjiti čak ispod $1 \cdot 10^{-7}$.

Godine 1982. imenovan je počasnim predsjednikom JUKEM-a (Jugoslavenskog komiteta za električna mjerenja), 1982. na posebnoj svečanosti predstavnici Slovenskog društva za merilno-procesno tehniko uručili su prof. V. Begi povelju kao priznanje za »dolgoletno in ustvarjano delo na področju merilne tehnike«, dok je 1985. dobio nagradu grada Zagreba za razvoj naponske vage.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1980. godine)

Znanstveni radovi

81. Osnovna koncepcija naponske vage i konstrukcija eksperimentalnog modela, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1978, 65 str.
82. V. Bego i J. Butorac, Naponska vaga, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1978, 80 str.
83. Električna mjerenja, današnje stanje i perspektive, *Elektrotehnika*, SEITH, 25, Zagreb 1979, 87—102.
84. Mjerenja u elektrotehnici, udžbenik — četvrto dopunjeno izdanje, Tehnička knjiga, Zagreb 1979, 548 str.
85. Teorija i konstruktivna rješenja naponske vage 10 kV, 2 g, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1979, 160 str.
86. V. Bego, D. Đonlagić i M. Marković, Stanje i perspektive nastave električnih mjerenja, Zbornik radova Jugoslavenskog savjetovanja o nastavi mjerenja, Novi Sad 1979, 65—72.
87. Univerzalna precizna dekada ETF-VEB, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1979, 91 str.
88. Proračun i konstrukcija termostatirane i zabrtvljene naponske vage, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1980, 190 str.
89. Naponska vaga, JUKEM, I. svezak, Priština 1980, 87—106.
90. B. Handžinski, J. Butorac i V. Bego, Mjerenje kapaciteta mjernih elektroda naponske vage 10 kV, 2 g, JUKEM, I. svezak, Priština 1980, 134—145.
91. J. Butorac, B. Handžinski i V. Bego, Rezultati mjerenja naponskom vagom 10 kV, 2 g, JUKEM, I. svezak, Priština 1980, 158—169.
92. Mjerni transformatori, Tehnička enciklopedija, Zagreb 1982, 610—621.
93. Naponska vaga kao primarni i sekundarni etalon napona od 1 V do 10 kV, JUKEM, II. svezak, Budva 1982, 469—479.
94. Mjerenje površinskih pojava na elektrodama zračnih kondenzatora s pomoću kulonmetra, JUKEM, II. svezak, Budva 1982, 534—544.
95. Samokalibrirajući most za mjerenje kapaciteta, JUKEM, II. svezak, Budva 1982, 514—523.
96. Mjerenja u elektrotehnici, udžbenik — peto dopunjeno izdanje, Tehnička knjiga, Zagreb 1982, 548 str.
97. Proračun mehaničke vage s vrpcama, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 30 str.
98. Utjecaj nagiba između visokonaponske i ovješene elektrode, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 18 str..
99. Tolerancije elektroda za mjerenje vertikalnih pomaka ovješene elektrode, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 24 str.

100. Razvoj metoda za mjerenje vertikalnih pomaka pomoću nazubljene elektrode (mjerna nesigurnost < 20 nm), Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 25 str.
101. Eksperimentalno određivanje horizontalne radnje u postupku vaganja napona, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 35 str.
102. Korekcija osmjera k_z u postupku vaganja napona, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 16 str.
103. Proračun rubnih kapaciteta ovješene elektrode, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 18 str.
104. Zamjena ovjesnih niti naponske vage vrpcama, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 21 str.
105. Razvoj elektroničke libele s nesigurnošću od $1 \cdot 10^{-6}$ rad, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 25 str.
106. Razvoj elektroničkog manometra za tlak od 1 do 1,2 bara s nesigurnošću od 0,1 mbar, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 23 str.
107. Selbstkalibrierende Messbrücke für Kapazitätsmessungen, rad za PTB, Braunschweig 1983, 15 str.
108. Pregled pogrešaka naponske vage, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984, 90 str.
109. Analiza mogućnosti poboljšanja točnosti naponske vage za 10 kV i 2×5 g, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984, 60 str.
110. V. Bego, J. Butorac i B. Handžinski, Voltage Balance with an Uncertainty below 0,5 ppm, CPEM (Conference Precision Electromagnetic Measurement), Delft 1984, 37—38.
111. Određivanje integrala metodom aproksimacije, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984, 18 str.
112. Hidrauličko upravljanje naponskom vagom, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984, 37 str.
113. V. Bego, J. Butorac i G. Gašljević, Naponska vaga 10 kV, 2×5 g s nesigurnošću $0{,}5 \cdot 10^{-6}$, *Strojarstvo*, 27/2, Zagreb 1985, 73—77.
114. Metoda samokalibracije visokonaponskog otpornog djelila, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1985, 32 str.
115. Naponska vaga, monografija za JAZU (u tisku), Zagreb 1985, 208 str.

Stručni radovi

60. J. Butorac, V. Bego, A. Burnać i D. Markovinović, Ispitivanje kompenzacijskog stola za istosmjerna mjerenja, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1979, 73 str.
61. Mjerenje, mjerna nesigurnost, granice pogrešaka, Pomorska enciklopedija, Zagreb 1979, 6 str.
62. V. Bego, M. Boršić, B. Ferković, I. Hrs, D. Markovinović i D. Vujević, Suvremene metode ispitivanja preciznih električnih brojila, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Razvoj mjerne tehnike SR Hrvatske«), Zagreb 1979, 101 str.
63. P. Vešić, V. Bego i I. Ivanković, Vezni transformator za mrežnu tonfrekventnu komandu — Koncepcijsko rješenje, poduzeće »Rade Končar«, Zagreb 1979, 8 str.
64. P. Vešić, V. Bego i I. Ivanković, Vezni transformator za mrežnu tonfrekventnu komandu — proračun i projekt, poduzeće »Rade Končar«, Zagreb 1979, 33 str.
65. M. Boršić, V. Bego i V. Šimec, Mjerna naprava za automatsko mjerenje transformatora, JUKEM 80, I. svezak, Priština 1980, 351—359.
66. V. Bego i suradnici, Konstrukcija naponske vage 10 kV i 10 g, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1982—1983, 350 str.

67. V. Bego i suradnici, Sustav za horizontalno ugađanje zavješene elektrode naponske vage, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 21 str.
68. V. Bego i K. Poljančić, Uređaj za ispitivanje ovjesnih vrpci i ispitivanje uzoraka, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 15 str.
69. V. Bego, J. Butorac, Razvoj, izvedba i ispitivanje ovješene elektrode od metaliziranog vitroplasta, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 20 str.
70. V. Bego i S. Bobeta, Uređaj za ovješenje i podizanje etalonskog utega 5 g, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«) Zagreb 1983, 25 str.
71. V. Bego, J. Butorac i K. Poljančić, Konstrukcija elektroničke libele, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 25 str.
72. V. Bego i K. Poljančić, Konstrukcija elektrotehničkog manometra, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«) Zagreb 1983, 23 str.
73. V. Bego i R. Dragović, Izvedba mosta MEC-5 za mjerenje kapaciteta naponske vage, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 18 str.
74. V. Bego i suradnici, Konstrukcija naponske vage 10 kV i 10 g, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 332 str.
75. V. Bego i suradnici, Izvještaj o ispitivanju naponske vage 10 kV i 10 g na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1983, 250 str.
76. V. Bego i Lj. Nikoloski, Konstrukcija visokonaponskog djelila, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984, 80 str.
77. Konstrukcija naponske vage za 10 kV i 2 × 5 g, ETF. 84, Elektrotehnički fakultet (rad za znanstveni projekt »Mjerna tehnika«), Zagreb 1984—1985, 420 str.

BRANKO BOŠNJAK

Rođen je 14. siječnja 1923. u Stojčinovcu kod Osijeka. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu filozofiju i jugoslavenske književnosti i jezike 1950. god., a 1958. grčki jezik i književnost. Doktorirao je 1956. s temom »Povijest filozofije kao nauka«, a habilitirao se 1960. s temom »Logos i dijalektika. Studija o Heraklitu«. Bio docent (1960), izvanredni profesor (1963) i redoviti profesor (1970) na katedri za povijest filozofije Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Obnašao je razne funkcije, a 1969. bio je izabran za zastupnika Sveučilišta u Sabor SRH (Prosvjetno-kulturno vijeće) na mandat od četiri godine.

B. Bošnjak dosad je objavio 10 knjiga iz područja grčke i srednjovjekovne filozofije, filozofije religije, filozofske propedeutike i o suvremenim filozofskim strujama i problemima. Isto tako završava opsežno djelo »Povijest filozofije« u tri sveska.

Među filozofima marksistima B. Bošnjak je najveći poznavalac religijskog fenomena, posebno kršćanskog, te njegove omašne studije Filozofija i kršćanstvo (589 str.), za koju je dobio i nagradu »Božidar Adžija« i Grčka filozofska kritika Biblije (366 str.) predstavljaju najsvestranije bavljenje tom problematikom. U prvoj knjizi je temeljno pitanje odnos filozofije i religije sa zaključkom da je jedino filozofski odnos prema svijetu adekvatan put u tumačenju mjesta i smisla čovjekove egzistencije što je ujedno i racionalni kriterij za društveno i povijesno djelovanje. Ta rasprava upućuje i na nedorečenost o toj temi u filozofiji marksizma i cijeli taj problem unosi u suvremeni filozofski i teološki dijalog. Knjiga sadržava i važan historijski prikaz odnosa prema kršćanstvu u novijoj filozofiji od Hegela, Schleiermachera, Feuerbacha i Kierkegaarda preko Staussa, Bauera i Hessa do Marxa, Engelsa, Lenjina, Mehringa i P. Lafarguea. U drugoj knjizi Grčka filozofska kritika Biblije daje cjelovit prikaz polemike Origena protiv Kelsa, koji je kao neoplatoničar objavio u 2. st. n. e. svoju kritiku kršćanskog shvaćanja. Bošnjak upućuje na opravdanost mnogih Kelsovih mišljenja koja su se u kritici kršćanstva pojavljivala sve do danas. Tim pitanjima Bošnjak se bavio i u mnogim člancima i raspravama od kojih su neke objavljene i na stranim jezicima, što se vidi iz bibliografije.

U svojim propedeutičkim radovima Uvod u filozofsko mišljenje (233 str.) i Sistematika filozofije (234 str.) obrađuje B. Bošnjak glavne pojmove filozofije i govori o problemu podjele filozofije po pojedinim školama upozoravajući na utjecaj Aristotela na ideju podjele filozofije. Nadalje obrazlaže problem spajanja metafizike i teologije (Anselmo, Descartes), kritiku tradicionalizma i metafizičkog dogmatizma (F. Bacon, D. Alembert, Kant, Hegel) i problem odnosa filozofije i filozofskih disciplina.

U knjigama Smisao filozofske egzistencije (383 str.) i Filozofija i povijest (287 str.) B. Bošnjak raspravlja o problemu kritičkog mišljenja koje priprema i mijenjanje svijeta, čime se otvara humanistička tematika uopće. U tom kontekstu izlaže razvoj ideje humanizma i temeljno pitanje smisla čovjeka i života. Svako značajno mišljenje i stvaranje nije vezano samo za svoje vrijeme, već ga transcendira. To je, kako kaže Bloch, kulturni višak, ono utopijsko kao pokretač svakog napretka čiji je bitni smisao prevladavanje raznih oblika otuđenja. Cijela tematika dobiva time svoje povijesno mjesto, a to znači da tek revolucionarno djelovanje rješava odnos ideja i stvarnosti.

Osim tih značajnih filozofskih radova B. Bošnjak je napisao nekoliko knjiga o grčkoj i srednjovjekovnoj filozofiji i izvjestan broj rasprava o tim i ostalim problemima filozofije. Svoja izlaganja B. Bošnjak zasniva na shvaćanju da je filozofija cjelina, pa je problem u tome da se iz prošlosti filozofije nađe ono što je filozofski prisutno i što time transcendira svoje neposredno vrijeme i ostaje trajni sadržaj filozofskog mišljenja, koje uvijek i dalje progredira. Stoga se može govoriti i o smislu filozofske egzistencije, koja je svoja posebnost, a temelji se na racionalnom i kritičkom odnosu prema svemu što jest, a to znači antiautoritarnom i antidogmatskom. Stoga se prošlost filozofije otkriva kao dio nas samih i za sadašnjost i za budućnost.

B. Bošnjak je sudjelovao na mnogim filozofskim simpozijima i skupovima i u inozemstvu i predavao na mnogim fakultetima i drugim institucijama (Heidelbergu, Erlangenu, Salzburgu, Trentu, Kölnu, Dortmundu, Ottawi i dr., kao i na fakultetima i skupovima u Jugoslaviji).

POPIS RADOVA

Knjige

1. Grčka filozofija od prvih početaka do Aristotela i odabrani tekstovi filozofa, Matica hrvatska, Zagreb 1956; 4 izd. 1983, 242 str.
2. Filozofija od Aristotela do Renesanse i odabrani tekstovi filozofa, Matica hrvatska, Zagreb 1957, 4. izd. 1983, 242 str.
3. Povijest filozofije kao nauka (prerađena disertacija), Naprijed, Zagreb 1958, 211 str.
4. Logos i dijalektika — studija o Heraklitu, habilitacija, Naprijed, Zagreb 1961, 238 str.
5. Filozofija i kršćanstvo, Naprijed, Zagreb 1966, 625 str.
6. Grčka filozofska kritika Biblije (Kelsos contra dogmaticos), Naprijed, Zagreb 1971, 366 str.
7. Filozofija: Uvod u filozofsko mišljenje i Rječnik, Naprijed, Zagreb 1977; 4. izd. 1985, 233 str.
8. Sistematika filozofije (Edicija: Enciklopedija filozofskih disciplina), Naprijed, Zagreb 1977, 234 str.

9. Smisao filozofske egzistencije, Biblioteka: Suvremena misao, Školska knjiga, Zagreb 1981, 383 str.
10. Filozofija i povijest, Biblioteka: Suvremena misao, Školska knjiga, Zagreb 1983, 287 str.
11. Povijest filozofije u tri sveska (u radu).

Radovi objavljeni na stranim jezicima

1. Augustins dialektisch-eschatologische Lebensauffassung, objavljeno u: Miscelanea Mediaevalia, Bd. 2, Die Metaphysik im mittelalter. Ihr. Ursprung und ihre Bedeutung, Berlin, Walter de Gruyter et Co.) 1963, 240—248.
2. Dialektik der Theophanie. Über den Begriff der Natur bei J. S. Eriugena, estratto del volume: La Filosofia della natura nel Medioevo, Atti del III. Congresso internationale di filosofia medioevale, Trento 1964, 7—20.
3. Theologia dialektyczna i demitologizacija chrzešcijánstva, I, Zeszcyty Argumentow, 2/19, 1965, 47—65. i II, 39—52. (to je prijevod nešto proširenog članka: Dijalektička teologija i demitologiziranje kršćanstva, *Naše teme*, 97, 1963, 1557—1589).
4. Zum Sinn des Unglaubens, Marxistisches und christliches Weltverständnis, Bošnjak—Dantine—Calvez, Herder, Freiburg 1966, 9—64.
5. Christentum und Marxismus heute, Das Symposium in Salzburg, *Praxis*, 1—2, 1966, 9—25.
6. Der Mensch als Mysterium, teze za međunarodni simpozij: Paulus-Gesellschaft u Salzburgu, 1966, tiskano u: Christliche und Marxistische Zukunft, Dokumente der Paulus-Gesellschaft, Bd. II.
7. Die Religion als Privatsache und das Problem des Dialogs, Marxismus-Studien, sechste Folge, hrsg. von Ulrich Duchrow, Tübingen 1966, 152—171.
8. Hoffnung als Problem und Ideal-Legende und Wirklichkeit, Internationale Dialog, *Zeitschrift*, 1, Freiburg 1968, 57—67.
9. Der Sinn der philosophischen Existenz, Internationale Dialog, *Zeitschrift*, 3, Freiburg 1969, 232—241.
10. Historie et révolution, *Praxis*, 1/2, 1969, 97—103.
11. Interpretation des Marxismus im Holländischen Katechismus, *Praxis*, 3/4, 1970, 361—368.
12. Betrachtungen über die Praxis, objavljeno u knjizi: Jugoslawien denkt anders, herausgegeben von Rudi Supek und Branko Bošnjak, Europa Verlag, Wien (Freiburg), Zürich 1971, 13—33.
13. Was bedeutet das Dilemma Jesus—Marx, u: Marxisten und die Sache Jesu, hrsg. von 1. Fetscher und M. Machovec, Kaiser Verlag-München und M. Grünenwald-Verlag, Mainz 1974, 103—115.
14. Das Verhältnis von Christentum und Marxismus in Gegenwart und Zukunft, u: Der Mensch in der Gesellschaft von Morgen, von Prof. Helmut Duvernell, Internationele Tagung der Sozialakademie Dortmund, Verlag Duncker et Humbolt, Berlin 1975, 287—294.
15. Reflections on Religion, u: Religion and Atheism in the USSR and Eastern Europe, MacMillan, London 1975, 18—37.
16. Die Veränderungen in der marxistischen Auffassung und der Kritik der Religion, u Sammelband: Transzendenz und Immanenz, Philosophie und Theologie in der veränderten Welt, Kohlhammer Verlag, Stuttgart 1977, 487—501.
17. The Withering Way of Religion in Socialism, u: Praxis, Yugoslav Essays in the Philosophy and Methodology of the Social Science, Dordrecht (Holland) 1979, 209—215.
18. Was erwarten wir von der Philosophie? Überlieferung und Aufgabe, Festschrift für Erich Heintel zum 70. Geburtstag, hrsg. von Herta Nagl-Docekal, W. Braumüller Verlag, Wien 1982, 227—237.
19. Dialektik der Aufklärung und die Idee des Fortschritts (u tisku), Zbornik o Frankfurtskoj školi, simpozij u Ludwigsburgu, 1984.

Osim toga, B. Bošnjak objavio je niz rasprava i članaka na hrvatskom jeziku.

SLAVKO CVETNIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

S. Cvetnić objavio je do sada 93 znanstvena rada, 68 stručnih radova, 11 stručnih prikaza, 3 skripta, 2 priručnika (u suradnji) i 1 knjigu (439 str.). Taj rad odnosi se najvećim dijelom na virusne bolesti domaćih životinja.

Područje znanstvenih istraživanja prof. dr. S. Cvetnića obuhvaća više problema iz veterinarske virusologije. Njegova istraživanja tijekom više godina mogu se svesti na nekoliko zaokruženih cjelina, kojima je od uočavanja problema i njegova značenja za zdravlje životinja došao do originalnih rješenja.

Za svoju dosadašnju znanstvenu djelatnost nagrađen je godine 1985. republičkom nagradom »Ruđer Bošković«.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

142. Uloga životinja u epidemiologiji humane influence, *Rad JAZU*, (Med.), 402/18, 1982, 85—98.
143. Lj. Markuš-Cizelj, Đ. Nemarnik, S. Čajevec, S. Cvetnić, Effect of different application of Newcastle disease virus on serologic response in rabbits, *Vet. arhiv*, 53 (Suppl.), 1983, 44—47.
144. S. Cvetnić, S. Blagović, K. Žiger, S. Brezovec, Klinička iskustva u liječenju enzootske bronhopneumonije goveda i pneumonije svinja, *Praxis vet.*, 31/4—6, 1983, 75—79.
145. *Idem*, Clinical experiences in the treatment of enzootic bronchopneumonia in cattle and pneumonia in pigs, *ibid.*, 81—84.
146. M. Lojkić, B. Lugović, S. Cvetnić, Ž. Čač, Serološki odgovor teladi nakon vakcinacije vakcinom RIPAVAK^R, *Praxis veterinaria*, 31/4—6, 1983, 91—93.
147. Mikroorganizmi kao uzročnici reproduktivnih poremetnji u svinja, *Praxis veterinaria*, 32/1—3, 1984, 89—96.
148. M. Lojkić, S. Cvetnić, S. Čajevec, Lj. Markuš-Cizelj, Istraživanja imunogene vrijednosti AY-VAK vakcine bolesti Aujeszkoga, *Praxis veterinaria*, 32/1—3, 1984, 115—118.

149. S. Čajevec, S. Cvetnić, Lj. Markuš-Cizelj, B. Lugović, Priprava antigena virusa bolesti Aujeszkoga za test imunodifuzije u gelu, *Praxis veterinaria*, 32/1—3, 1984, 119—120.
150. B. Lugović, S. Cvetnić, Virusne respiratorne bolesti ovaca i koza, *Vet. stanica*, 15/4, 1984, 25—29.
151. Ž. Župančić, S. Cvetnić, V. Mayer, Precipitini za goveđi adenovirus (serotipova 1, 2 i 4) u goveda u Hrvatskoj, *Vet. arhiv*, 54/2, 1984, 67—76.
152. Virusne bolesti životinja, Stvarnost — JAZU, 1984, 439 str.
153. B. Lugović, S. Čajevec, S. Cvetnić, Stability of infectious bovine rhinotracheitis monovalent vaccine (RI-VAK^R) and infectious bovine rhinotracheitis and para-influenza-3 bivalent vaccine (RIPAVAK^R), *Vet. arhiv*, 54, 1984, 183—188.
154. B. Lugović, S. Cvetnić, J. Mandić, Iskustva u imunoprofilaksi influence konja inaktiviranom vakcinom, *Praxis vet.*, 32, 1984, 205—209.
155. M. Karlović, S. Cvetnić, Sto godina vakcinacije pasa protiv bjesnoće, *Praxis vet.*, 32, 1984, 291—297.
156. Dr Stjepan Galeković. U povodu 80. godine života, *Vet. stanica*, 16, 1985, 48—50.
157. B. Lugović, S. Cvetnić, Virusne bolesti goveda koje se očituju poremetnjama u reprodukciji, *Vet. stanica*, 16, 1985, 18—26.

DRAGAN DEKARIS

Izabran za člana suradnika 6. lipnja 1975, a ponovno izabran za člana suradnika 31. ožujka 1980. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986. Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 84.

U razdoblju od 1980. do 1985. god. nastavlja rad na području eksperimentalne i kliničke imunologije. Proučavao je celularne imunološke reakcije, posebno efektorske funkcije fagocita. U kliničku imunologiju uveo je vlastite metode za mjerenje aktivnosti fagocita i prisutnosti imunokompleksa. U tom razdoblju je objavio 46 djela. Bio je urednik 3 knjige i autor u 8 multiautorskih knjiga. Napisao je udžbenik »Temeljna alergologija«. Istovremeno je objavio 8 znanstvenih radova u međunarodnim i 22 u domaćim časopisima. Bio je privremeni savjetnik Svjetske zdravstvene organizacije. U znak priznanja dobio je diplome Udruženja alergologa i kliničkih imunologa Jugoslavije te Klinike za otorinolaringologiju i cervikofacijalnu kirurgiju u Zagrebu. Na Medicinskom fakultetu ponovo je biran za profesora predmeta imunologija, a u Imunološkom zavodu (Zagreb) imenovan je za šefa sektora za imunološka istraživanja i nastavu.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1980. godine)

83. D. Dekaris, R. Mažuran, S. Rabatić, A. Sabioncello, I. Lenarčić-Čepelja, D. Buneta, I. Barada, Imunološke funkcije tonzilarnih limfocita. U »Drugi simpozijum Međuakademijskog koordinacionog odbora medicinskih odjeljenja jugoslavenskih akademija«. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, *Posebna izdanja*, knj. XXXI, Odjeljenje Medicinskih nauka, knj. 7, Sarajevo 1979, 131 str.
84. F. T. Hajnžić, D. Dekaris, Ž. Reiner-Banovac, V. Oberiter, Celularna imunost u respiratornih bolesnika s manjkom željeza. U: »XI kongres pedijatara Jugoslavije — Zbornik radova«, Oslobođenje, Sarajevo 1979, 56—58.
85. A. Sabioncello, D. Dekaris, Leucocyte migration inhibition test and tuberculin hypersensitivity »escape« and some other factors influencing the clinical use, *Allergy*, 35 : 123—133, 1980.
86. R. Mažuran, V. Silobrčić, D. Dekaris, Some features of human monocyte spreading in vitro, *Period. biol.*, 82 : 65—69, 1980.

87. D. Dekaris, A. Sabioncello, S. Rabatić, Paralelizam između širenja i fagocitne aktivnosti makrofaga. U: »Prilozi II«. Odelenie za biološki i medicinski nauki, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Skopje 1980, 37 str.
88. M. Kadrnka-Lovrenčić, S. Rabatić, A. Sabioncello, R. Mažuran, V. Oberiter, D. Dekaris, Lymphocyte-population and cell-mediated immunity in juvenile insulin-dependent diabetes mellitus, *Acta med. jug.*, 35 : 3—10, 1981.
89. D. Dekaris, A. Sabioncello, S. Rabatić, I. Jajić, Celularne imunološke reakcije u bolesnika s reumatoidnim artritisom. U: »Zbornik referatov 29. Medakademijskega in IV. znanstvenega sastanka medicinskih razredov in odelkov jugoslavenskih akademij«. Urednik F. Novak. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za medicinske vede, Ljubljana 1981, 91 str.
90. A. Sabioncello, S. Rabatić, M. Kadrnka-Lovrenčić, V. Oberiter, D. Dekaris, Decreased phangocytosis and antibody-dependent cellular cytotoxicity (ADCC) in type-1 diabetes, *Biomedicine*, 35 : 227—229, 1981.
91. Klinička imunologija, *Prax. Med.*, 13 : 39—43, 1982.
92. I. Hršak, D. Dekaris, Imunodijagnostika u kliničkoj imunologiji, *Prax. Med.*, 13 : 43—51, 1982.
93. Imunodijagnostika. U »Kemoterapija malignih solidnih tumora«. Medicinska akademija Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb 1982, 339 str.
94. S. Rabatić, M. Jurin, D. Dekaris, Da li tumorske stanice potiskuju djelatnost makrofaga? In vitro pokusi pokazuju takav učinak, ali on nije specifičan za maligna tkiva, *Rad JAZU*, 402 : 65—70, 1982.
95. Temeljna alergologija. Školska knjiga, Zagreb 1983 (XI + 189 str., 50 slika i 37 tablica).
96. J. Silić, D. Dekaris, V. Silobrčić, Razmišljanja u povodu standardizacije imunologijskog naziva. U »Standardizacija dijagnostičkih postupaka u alergologiji i kliničkoj imunologiji«. Zbor liječnika Hrvatske, Sekcija za alergologiju i kliničku imunologiju, Zagreb 1983, 1 str.
97. D. Dekaris, A. Sabioncello, S. Rabatić, Dijagnostika autoimunosnih bolesti. U »Autoimunosne bolesti«. Medicinska akademija Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb 1983, 27 str.
98. A. Sabioncello, S. Rabatić, D. Jušić, B. Zrnić, I. Jajić, D. Dekaris, Detection of aggregated IgG and soluble immune complexes by decreased macrophage phagocytosis and migration inhibition test, *Period. biol.*, 85 : 147—148, 1983.
99. S. Rabatić, A. Sabioncello, D. Dekaris, Comparison of guinea-pig peritoneal and lung phagocytes: in vitro migration, spreading and phagocytosis before and after induction of cell-mediated immunity, *Period. biol.*, 85 : 167—168, 1983.
100. M. Kadrnka-Lovrenčić, S. Rabatić, A. Sabioncello, V. Oberiter, I. Đurinović-Bello, D. Dekaris, Phagocytic activity in children with type-1 and type-2 diabetes, *Period. biol.*, 85 : 175—176, 1983.
101. A. Sabioncello, S. Rabatić, I. Jajić, D. Dekaris, Leucocyte random mobility, phagocytosis and antibody-dependent cellular cytotoxicity (ADCC) in patients with rheumatoid arthritis, psoriatic arthritis and ankylosing spondilytis, *Period. biol.*, 85 : 277—278, 1983.
102. A. Sabioncello, R. Mažuran, I. Jajić, S. Rabatić, V. Silobrčić, D. Dekaris, T and B lymphocytes and cell-mediated immunity in patients with rheumatoid arthritis, psoriatic arthritis and ankylosing spondilitis, *Period. biol.*, 85 : 279—281, 1983.
103. Dijagnostika imunodeficijencija, *Prax. Med.*, 15 : 15—21, 1984.
104. Alergijske reakcije. U: J. Tadžer i sur.: Opšta patološka fiziologija. Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb 1984, 168 str.
105. Imunodeficijencije. U: J. Tadžer i sur.: Opša patološka fiziologija. Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb 1984, 196 str.
106. Imunost i imunodeficijencije. U: D. Mardešić i sur.: Pedijatrija, Školska knjiga, Zagreb 1984, 325—342.
107. Suvremena dijagnostika imunoloških poremećaja. U: XVIII Jugoslavenski seminar za lekare — Aktuelni problemi iz pneumoftiziologije. Savezni zavod za zdravstvenu zaštitu, Beograd 1984, 9 str.

ADOLF DRAGIČEVIĆ

Rođen je 7. kolovoza 1924, u mjestu Zaostrog, općina Makarska. Osnovnu školu pohađao u rodnom mjestu, gimnaziju u Beogradu. Školovanje prekida početkom 1942. odlaskom u partizane. Demobiliziran je nakon svršetka rata kao oficir JNA i stopostotni invalid. Završava tada gimnaziju u Zagrebu i diplomira Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (1950). Pohađa i partijsku školu »Đuro Đaković« i Institut društvenih nauka u Beogradu. Doktorirao je 1956. godine tezom »Potreban rad i višak rada« (objavljena 1957. godine). Bio je na specijalizaciji kod prof. Hicksa u Oxfordu (Engleska) 1957/1958. Habilitirao se na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1959. godine.

Asistent, potom docent, izvanredni i redoviti profesor na Pravnom fakultetu u Zagrebu, na predmetu političke ekonomije, gdje se i sada nalazi.

Uz znanstveno-nastavni rad ističe se kao javni radnik u društveno-političkom i samoupravnom životu. Zastupnik je u Saboru (1963—1967) i poslanik u Saveznoj skupštini (1968—1974). Član je savjeta niza listova i časopisa, samoupravnih organizacija i kolektiva s određenim zadacima. Djeluje u uredništvima niza časopisa, a uređuje (sam ili u zajednici s drugima) biblioteke: »Svijet suvremene stvarnosti«, »Suvremena misao« i »Novi svijet«.

A. Dragičević je plodan, originalan i angažirani znanstvenik s područja ekonomije. Objelodanio je 16 knjiga (ne računajući ponovljena izdanja), 104 znanstvene rasprave (u časopisima i zbornicima radova), 33 recenzije i osvrta, nekoliko brošura i skripata, te mnogo feljtona i drugih priloga u dnevnim i tjednim listovima. Priredio je ili redigirao, sam i u zajednici s drugima, nekoliko izbora radova, zbornika, rječnika i leksikona.

Objavljena djela pokazuju autorovo izvanredno poznavanje povijesti i današnjeg stanja ekonomske teorijske misli, od merkantilističkih vremena do naših dana, ali govore i o praksi svijeta što ga ta ekonomska misao istražuje. U njegovim radovima dolazi do izražaja sposobnost da materijalističkim pristupom zbilji i dijalektičkom metodom spozna ekonomske zakonitosti razvoja, pružajući značajan doprinos našoj ekonomskoj i društvenoj teoriji. Prati i uspješno primjenjuje dostignuća društvenih znanosti, napose ekonomike i ekonomske politike, filozofije, sociologije

i politologije. Zahvaljujući tome napisao je sâm poznati »Leksikon političke ekonomije«, koji je doživio dva izdanja i bio jedno od prvih djela o kojem je vođena posebna rasprava.

Politička ekonomija (kapitalizma i socijalizma) područje je kojim se najviše bavio i na kojem je dao zapažene i značajne doprinose. U znanstvenim radovima A. Dragičevića na ovom području dolaze do punog izražaja pristupi i metodološki postupci njegove znanstvene djelatnosti: izvrsno poznavanje i marksističke teorije i građanske misli, što je podloga valjane znanstvene interpretacije. Objavio je i nekoliko radova iz područja povijesti ekonomske misli, čime se uvrstio u uzak krug zagrebačkih istraživača, davši i na tom polju značajne prinose povijesti ekonomske misli.

Posebno se ističu Dragičevićeva istraživanja i izlaganja teorije i prakse socijalističkog razvoja, s potrebnom kritičkom dimenzijom i spremnošću da raščišćava i najsloženija pitanja.

Ističe se u novije doba kao poznati analitičar postignuća, problema i perspektiva udruženog rada i samoupravljanja, birokratizma i tehnokratizma, suvremenih svjetskih kretanja i tendencija budućeg razvitka. U najnovijim radovima dominiraju znanstvena predviđanja posljedica što će ih na svjetska kretanja imati započeta treća tehnološka revolucija.

Nekoliko rasprava o aktualnim pitanjima našeg udruženog rada i samoupravljanja objavljeno je i na engleskom, francuskom, ruskom i talijanskom jeziku. O knjizi Marksistička politička ekonomija organizirana je rasprava i najbolji prilozi objavljeni su kako u posebnom broju časopisa »Kulturni radnik«, tako i u zasebnoj knjizi istog izdavača. Nedavno izašla knjiga Kritika političke ekonomije pobudila je veoma živo zanimanje i na dva se mjesta organizirala rasprava o njoj: u Rijeci (najbolji prilozi iz rasprave tiskaju se u časopisu »Argumenti«) te u Zagrebu (gdje redigirane rasprave uskoro izlaze u posebnoj knjizi).

A. Dragičević predavao je političku ekonomiju na redovitom studiju na svom fakultetu. No djelovao je kao dugogodišnji nastavnik političke ekonomije i ekonomskih doktrina na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka u Zagrebu. Predaje na postdiplomskim studijima u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku. Vodi postdiplomski studij »Samoupravljanje i udruženi rad — Ekonomski i pravni aspekt« na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Odgojio je desetak asistenata, na predmetima politička ekonomija i marksizam te samoupravljanje, koji danas djeluju kao zreli i priznati znanstveni i nastavni radnici. Bio je mentor mnogima u izradi magistarskih i doktorandskih radova. U razdoblju od 1958. do 1970. rukovodio je Sveučilišnom katedrom za predmet »Društveni razvitak i socijalistička izgradnja«, koji je izrastao u današnji »Marksizam i samoupravljanje«.

Visoka kvaliteta njegovih izlaganja, spojena s odnjegovanom retorikom, uvrštava ga u red iznimno cijenjenih nastavnika.

Za znanstveno djelo tri puta je nagrađivan: nagradom grada Zagreba 1977, te dva puta republičkom nagradom »Božidar Adžija« (1980. za djelo Aktualna politička ekonomija i 1985. za knjigu Kritika političke ekonomije). Za znanstveni i s njim povezani nastavni rad dodijeljen mu je 1966. orden rada sa zlatnim vijencem.

Znanstveni rezultati koje je postigao svojim radom uvrstili su ga u red najistaknutijih jugoslavenskih i hrvatskih ekonomista. Podrobna analiza njegovog djela pokazala nam je lik znanstvenog radnika, koji je višedecenijskim radom stvorio monumentalni opus.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Potrebni rad i višak rada — kao kategorije klasnog društva i njihovo odumiranje u socijalizmu, Kultura, Zagreb 1957, 401 str.
2. Leksikon političke ekonomije, 2 sveska, Informator, Zagreb 1965, 996 str. — Drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb 1983, 1 svezak, 721 str.
3. Teorija i praksa socijalizma, Naprijed, Zagreb 1966, 288 str.
4. Reforma i revolucija, Narodne novine, Zagreb 1968, 207 str.
5. Osnove političke ekonomije, Školska knjiga, Zagreb 1973, 222 str. — Drugo dopunjeno izdanje, Zagreb 1974, 246 str. — Treće dopunjeno izdanje, Zagreb 1980, 378 str. — Četvrto izmijenjeno i dopunjeno izdanje, 1984, 435 str.
6. Marksistička politička ekonomija, Stvarnost, Zagreb 1976, 137 str.
7. Pristup političkoj ekonomiji, Narodne novine, Zagreb 1977, 416 str.
8. Dva stoljeća političke ekonomije, Kulturni radnik, Zagreb 1978, 100 str.
9. Uvod u studij političke ekonomije, Narodne novine, Zagreb 1979, 322 str. — Drugo prerađeno i dopunjeno izdanje, Zagreb 1984, 400 str.
10. Aktualna politička ekonomija, Centar za kulturnu djelatnost SSO Zagreb, Zagreb 1979, 550 str.
11. Hrestomatija političke ekonomije, Školska knjiga, Zagreb 1979, 2 sveska, 1896 str.
12. Ekonomsko oslobađanje rada, Narodne novine, Zagreb 1981, 214 str.
13. Ekonomska znanost i marksizam, Zagreb, Samobor 1983, 336 str.
14. Kritika političke ekonomije, Globus, Zagreb 1984, 886 str.
15. Razvoj ekonomske misli (u tisku), Centar za kulturnu djelatnost SSO Zagreb, 50 autorskih araka.
16. Mikroelektronika i socijalizam (u tisku), Stvarnost, Zagreb, 30 autorskih araka.

Članci i rasprave

1. Prilog diskusiji: Klasa ili kasta, *Naša stvarnost*, 3, 1953, 58—71.
2. Teorija profita u klasičnoj buržoaskoj političkoj ekonomiji, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1—2, 1955, 74—83.
3. Francuski socijalisti utopisti o eksploataciji čovjeka po čovjeku, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1955, 215—224.
4. Bilješke uz najnoviji sovjetski udžbenik političke ekonomije, *Naša stvarnost*, 2, 1956, 144—161.
5. Vulgarne teorije profita, *Ekonomski pregled*, 3, 1956, 176—192.
6. Rani engleski socijalisti o ekonomskoj reorganizaciji ljudskog društva, *Ekonomski pregled*, 4, 1956, 266—281.
7. Sitno seljačko gazdinstvo i takozvana »prvobitna socijalistička akumulacija«, *Pregled*, 10, 1956, 601—609.
8. Ekonomski i socijalni aspekti alkoholizma — Rezultati jedne ankete u Zagrebu, u zajednici s A. Matutinovićem i S. Pintarićem, *Socijalna politika*, 11—12, 1956, 47—65.
9. Radničke nadnice i činovničke plaće u socijalizmu, *Naše teme*, 1, 1957, 21—61.
10. Neki aspekti klasične marksističke koncepcije privredno proizvodnog i privredno neproizvodnog rada, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2, 1957, 171—179.
11. Historijsko mjesto socijalizma u sistemu razvojnih etapa ljudskog društva, *Naša stvarnost*, 5, 1957, 475—491.

12. Prilog pitanju proizvodnog i neproizvodnog rada, *Pregled*, 5—6, 1957, 319—343.
13. Socijalistički preobražaj društva, *Naša stvarnost*, 7—8, 1957, 66—86.
14. O pojmu eksploatacije, *Naše teme*, 4—5, 1957, 491—507.
15. Život, misao i djelatnost Roberta Owena, uvodna studija u knjizi: Robert Owen, Novi pogled na društvo, Naprijed, Zagreb 1958, 5—50.
16. Pravo na rad i proizvod rada — u teoriji utopijskog i naučnog socijalizma i praksi suvremenog društva, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1958, 179—197.
17. Owenovi eksperimenti za preuređenje ljudskog društva, *Pregled*, 11—12, 1958, 391—409.
18. Na marginama trećeg izdanja sovjetskog udžbenika političke ekonomije, *Naše teme*, 2, 1959, 56—84.
19. Zakon razmjernosti u prelaznoj etapi — Planiranje i konkurencija, *Naša stvarnost*, 7—8, 1959, 60—75.
20. Perspektive našeg razvoja i novi društveni plan, *Naše teme*, 3, 1961, 375—387.
21. Ekonomska teorija planske privrede — Povodom istoimene knjige Branka Horvata, u zajednici sa S. Štamparom, *Naše teme*, 6, 1962, 872—894.
22. Društveno-ekonomski aspekti novog Ustava, *Naša zakonitost*, 7—8, 1962, 345—353.
23. Originalnost jedne ekonomske teorije, u zajednici sa S. Štamparom, *Naše teme*, 10, 1962, 1487—1523.
24. Problemi i perspektive ekonomskog sistema socijalističke Jugoslavije, *Naše teme*, 12, 1962, 1805—1823.
25. Osnove društveno-ekonomskog sistema socijalističke Jugoslavije, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2—4, 1963, 118—124.
26. Značajno djelo rane proleterske političke ekonomije — Prilog povijesti socijalističke ekonomske misli, *Naše teme*, 10, 1963, 1707—1729.
27. Piercy Ravenstone — prvi važniji kritičar vulgarne buržoaske ekonomije, *Naše teme*, 1, 1965, 98—118.
28. Radnička klasa i ekonomsko oslobađanje rada, *Naše teme*, 4, 1965, 513—535. — Pretiskano u knjizi: E. Boffito, Socialismo e mercato in Jugoslavia, »Einaudi«, Torino 1968, 151—179.
29. Poduzetnička struktura liberalnog socijalizma?, *Naše teme*, 7, 1965, 1036—1059.
30. Samoupravljanje radničke klase, *Naše teme*, 3, 1966, 526—546.
31. Raspodjela prema radu — teorijski osnovi i praktični problemi, *Naše teme*, 10, 1966, 1725—1751.
32. Zakon vrijednosti i cijene kao regulatori privređivanja i primarne raspodjele u sistemu samoupravljanja? Planiranja i tržišta, u knjizi: Metode obračuna u privrednim organizacijama u uvjetima neposrednog radničkog samoupravljanja, Informator, Zagreb 1967, 25—42.
33. Odnosi samoupravljanja i tržišna privreda — Kritika jednog filozofskog stanovišta, *Politička misao*, 4, 1967, 577—594.
34. Djelovanje zakona vrijednosti u socijalističkoj robnoj proizvodnji, *Naše teme*, 5, 1967, 766—797.
35. Marxova ekonomska teorija i politička ekonomija socijalizma, *Naše teme*, 11, 1967, 2011—2059.
36. Ekonomska politika u sistemu samoupravljanja, *Naše teme*, 5, 1968, 689—711.
37. Proizvodnja i raspodjela dohotka, *Naše teme*, 7—8, 1968, 1150—1169.
38. Ekonomska i politička struktura samoupravnog društva, u knjizi: Informatorov poslovni vodič, Zagreb 1968, 127—134.
39. Karl Marx i suvremena etapa naše revolucije, *Gledišta*, 8—9, 1968, 1069—1084.
40. Radnička klasa u socijalističkom preobražaju društva, *Naše teme*, 9—10, 1968, 1255—1288. — Pretiskano u knjizi: Radnička klasa u socijalizmu, *Naše teme*, Zagreb 1968, 7—40.
41. Položaj neposrednih proizvođača u industriji Zagreba, *Kulturni radnik*, 1, 1969, 151—185. (Analiza jedne ankete provedene u zajednici s V. Mikecinom i S. Šajberom).
42. Samoupravna ekonomska formacija i politička struktura, u knjizi: Godišnjak organa upravljanja, Informator, Zagreb 1969, 1—11.
43. Galbraithova analiza zrelih korporacija, pogovor knjizi: J. K. Galbraith, Nova industrijska država, Stvarnost, Zagreb 1969, 371—383.

44. Lasalizam, *Naše teme*, 3, 1970, 573—587. — Pretiskano u knjizi: Idejne koncepcije u radničkom pokretu, *Naše teme*, Zagreb 1970, 65—79.
45. Politička ekonomija i problemi socijalističkog razvitka, u knjizi: Samoupravna socijalistička škola, CDD, Zagreb 1970, 137—146.
46. Lenjin kao ekonomist, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2, 1970, 109—113.
47. Uvjeti privređivanja i efikasnost samoupravljanja, *Naše teme*, 2, 1971, 201—211.
48. Ekonomski i socijalni aspekti samoupravljanja, *Naše teme*, 3, 1971, 452—459.
49. Interdisciplinarna suradnja sociologije i političke ekonomije, *Kulturni radnik*, 1, 1971, 143—150.
50. Znanstveno-tehnološka revolucija u razvijenim kapitalističkim zemljama i njen utjecaj na oblike ljudskog djelovanja, podruštvljenja rada i upravljanja te odnose među tim narodima i njihovim privredama, *Kulturni radnik*, 1, 1973, 47—81.
51. Kapitalizam na izmaku, uvodna studija u knjizi: Promjene u suvremenom razvijenom kapitalizmu, 2. svezak, Komunist, 1973, 565—612.
52. Aktualni problemi oslobađanja rada i njegova udruživanja i samoupravljanja na suvremenoj etapi našeg socijalističkog razvoja, *Zbornik Pravnog fakulteta u* Zagrebu, 2—3, 1974, 127—136.
53. Udruženi rad i samoupravljanje oslobođene radničke klase, *Kulturni radnik*, 3, 1975, 35—48.
54. Društveno biće radničke klase u procesu odumiranja države i razvoju samoupravne socijalističke zajednice, *Naša zakonitost*, 11—12, 1975, 3—20.
55. Kako i zašto čitati »Kapital«?, u zajednici s V. Mikecinom, pogovor knjizi: K. Marx, Kapital — izbor, Zagreb 1975, 617—626.
56. Radnička klasa i socijalistički preobražaj, *Kulturni radnik*, 1, 1976, 47—62.
57. Znanstveno-tehnička revolucija i aktualne društvene promjene, *Pitanja*, 5—6, 1976, 120—129.
58. Povijest nastajanja Marxova »Kapitala«, *Kulturni radnik*, 4, 1976, 178—185.
59. Dva stoljeća političke ekonomije, *Kulturni radnik*, 3 i 4, 1976, 99—122 i 65—90.
60. Kritička i stvaralačka politička ekonomija, *Kulturni radnik*, 6, 1976, 71—79.
61. Drugi izvještaj Rimskog kluba o budućnosti čovječanstva, u zajednici s V. Mikecinom, *Kulturni radnik*, 5, 1976, 93—107.
62. Klasična i suvremena marksistička politička ekonomija, u knjizi: Prilozi teoriji i praksi privrednog razvoja Jugoslavije, JAZU i Informator, Zagreb 1977, 33—77.
63. Temeljne suprotnosti udruženog rada i samoupravljanja, *Kulturni radnik*, 4, 1977, 3—42.
64. Optimistička vizija budućnosti, pogovor knjizi: H. Kahn, Slijedećih 200 godina, Stvarnost, Zagreb 1977, 285—289.
65. Dostignuća, problemi i perspektive udruženog rada i samoupravljanja, *Kulturni radnik*, 1, 1978, 3—30.
66. Internacionala kapitala, pogovor istoimenoj knjizi P. Dockèsa, Školska knjiga, Zagreb 1977, 5—10.
67. Povijest novca, pogovor knjizi: J. K. Galbraith, Novac, Zagreb 1978, 380—385.
68. Predmet političke ekonomije, *Kulturni radnik*, 4, 1978, 3—24.
69. Klasična i vulgarna politička ekonomija, *Politička misao*, 4, 1978, 631—643.
70. Pristup suvremenom društvu, *Kulturni radnik*, 3, 1979, 27—55.
71. Metoda političke ekonomije, *Pregled*, 6, 1979, 669—687.
72. Buduće društvo, predgovor knjizi: K. Marx, Buduće društvo, Globus, Zagreb 1979, 5—16.
73. Aktualna politička ekonomija, *Zbornik Trećeg programa Radio-Zagreba*, 3, 1979, 72—84.
74. Politička ekonomija »novog industrijskog društva«, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1—2, 1979, 47—76.
75. Transnacionalna poduzeća, u zajednici sa Z. Baletićem, pogovor knjizi: Barnet-Müller, Globalni zahvat, Globus, Zagreb 1979, 525—537.
76. Korjeni promašaja i zaostajanja političke ekonomije, *Kulturni radnik*, 5, 1979, 31—35.
77. Marxov pristup političkoj ekonomiji, *Politička misao*, 4, 1979, 549—561.

78. Podrška i otpor krajnostima u kritici političke ekonomije, *Kulturni radnik*, 2, 1980, 32—54.
79. Kontroverzije o političkoj ekonomiji, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1979, 237—270.
80. Dogme i utopije u političkoj ekonomiji socijalističkog samoupravljanja, *Kulturni radnik*, 5, 1980, 22—44.
81. Budućnost svijeta, pogovor istoimenoj knjizi Freemana i Jahode, Globus, Zagreb 1980, 547—558.
82. Stanje i zadaci naše socijalističke ekonomije, *Socijalizam*, 9, 1981, 1356—1394.
83. Kasni kapitalizam, pogovor istoimenoj knjizi E. Mandela, Centar za kulturnu djelatnost, Zagreb 1981, 505—516.
84. Politička ekonomija i druge ekonomske nauke, *Pregled*, 1, 1981, 51—72.
85. Društvena reprodukcija kapitala i ekonomska kriza suvremenog kapitalizma, *Pogledi*, 2, 1982, 159—168.
86. Dijalektika proizvodnog rada, *Opredjeljenja*, 10, 1982, 41—69.
87. Marxovo shvaćanje oslobođenja rada, *Socijalizam*, 9, 1982, 1371—1388.
88. Ekonomska struktura prijelaznog društva, *Ideje*, 5, 1982, 31—67.
89. Otuđenje i oslobođenje rada, *Pregled*, 11—12, 1982, 1381—1416.
90. Stavovi i rasprave o predmetu političke ekonomije, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1982.
91. Novi međunarodni ekonomski poredak, u knjizi: Struktura svjetske privrede i novi međunarodni ekonomski poredak, »Informator«, Zagreb 1983, V—XI.
92. Oblici i procesi samoupravljanja, *Dometi*, 4, 1983, 5—26.
93. Osporavanje i ignoriranje teorije i prakse oslobađanja rada, *Naša zakonitost*, 6, 1983, 3—32.
94. Praksa razotuđenja, *Argumenti*, 3—4, 1982, 11—42.
95. Prodor staljinizma u političku ekonomiju socijalizma, *Politička misao*, 2—3, 1983, 95—110.
96. Zastara kritike i embargo na filozofske tekstove, *Naša zakonitost*, 2, 1984, 199—208.
97. Marksistička vizija budućeg društva i aktualna mikroelektronička revolucija, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1984, 265—294.
98. Uloga i značaj robotizacije u tehnološkom razvoju Jugoslavije, u knjizi: Prvo jugoslavensko savjetovanje o robotizaciji — JUROB '85, Rijeka 1985, 1—8.
99. Podruštvljavanje upravljanja i treća tehnološka revolucija, u zborniku: Samoupravljanje i treća tehnološka revolucija, Beograd 1985, 175—187.
100. Od reformizma do ortodoksije u političkoj ekonomiji radničke klase, *Opredjeljenja*, 5, 1985, 103—130.
101. Ekonomska teorija na tragu udruživanju i samoupravljanju, *Pregled*, 3, 1985, 289—318.

Recenzije i osvrti

1. Karl Marx, Teorije o višku vrijednosti — u povodu našeg prijevoda, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, III, 1953, 170—173.
2. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, u zajednici s M. Vedrišem, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1954, 312—314.
3. Fritz Steinberg, Socijalizam i kapitalizam pred sudom svjetske javnosti, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1—2, 1955, 108—110.
4. Deseta godišnjica Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji, *Ekonomski pregled*, 11, 1955, 899—903.
5. Rikard Lang, Međunarodna suradnja i ekonomski razvoj, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1955, 253—255.
6. Henry Pelling, The Challenge of Socialism, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1—2, 1955, 113—114.
7. Kapp and Kapp, Readings in Economics, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1955, 268—269.
8. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, u zajednici s M. Vedrišem, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1—2, 1956, 98—101.
9. Privredni ciklusi, zbornik radova, *Naše teme*, 3, 1959, 138—143.

10. Ivan Maksimović, Teorija socijalizma u građanskoj ekonomskoj nauci, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1959, 254—255.
11. Rudolf Blum, Koncentracija kapitala u američkoj privredi, *Naše teme*, 4, 1961, 590—592.
12. Jakov Sirotković, Problemi privrednog razvoja u Jugoslaviji, *Naše teme*, 3, 1962, 462—464.
13. SEV i EEZ, *Naše teme*, 4, 1963, 521—525.
14. Branislav Šoškić, Razvoj ekonomske misli, *Naše teme*, 12, 1965, 1835—1839.
15. Zbornik radova čehoslovačkih ekonomista, *Naše teme*, 5, 1966, 986—987.
16. Profesori na ispitu, *Naše teme*, 3, 1966, 803—813.
17. Torsten Weblen, Teorija dokoličarske klase, *Naše teme*, 4, 1967, 716—719.
18. Stavovi i mišljenja o radničkoj klasi u socijalizmu, *Naše teme*, 9—10, 1968, 1051—1532.
19. Uzmak lijeve misli, *Naše teme*, 12, 1970, 2261—2264.
20. Društvo — omladina — revolucija, u istoimenoj knjizi, CDD, Zagreb 1970, 194—198 i 135—158.
21. Ivan Bilić, Korjeni naše inflacije, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3, 1976, 298—300.
22. Budućnost treba planirati, I, *Informatika*, 29, 1984, 16—17.
23. Vlatko Mileta, Međunarodne ekonomske intergracije i organizacije, *Politička misao*, 1—2, 1985, 168—169.
24. Jure Šimović, Financiranje opće potrošnje, *Ekonomist*, 1—2, 1985, 147—149.
25. Krešimir Žiborski, Klasična teorija vanjske trgovine, *Ekonomist*, 3—4, 1985.

Brošure

1. Robovlasništvo, »Znanje«, Zagreb 1958, 53 str.
2. Feudalizam, »Znanje«, Zagreb 1958, 45 str.
3. Socijalizam, »Znanje«, Zagreb 1958, 47 str.

Skripta

1. Politička ekonomija, predavanja održana 1953/1954. na Višoj stručnoj školi za socijalne radnike u Zagrebu, Viša stručna škola, 88 str.
2. Osnovi političke ekonomije, 3 sveska, za nastavnike gimnazija, Savjet za prosvjetu NRH, Zagreb 1961—1962, 240 str.
3. Teorija i praksa udruženog rada i samoupravljanja — studijski materijal — prvi svezak: socijalisti utopisti, Postdiplomski studij »Samoupravljanje i udruženi rad« Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1979, 167 str.
4. Udruživanje i samoupravljanje, 2 sveska, Postdiplomski studij »Samoupravljanje i udruženi rad« Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1982, 224. str.

Natuknice

1. Mali ekonomski rječnik, »Glas rada«, Zagreb 1953, obradio 64 pojma.
2. Enciklopedija Leksikografskog zavoda, prvo izdanje, napisao sve pojmove u IV, V, VI. i VII. svesku.
3. Privredni leksikon, »Informator«, Zagreb 1961, obradio 60 pojmova.
4. Pojmovi u nacrtu ustava, u listu »Informator«, 1962, obradio 25 pojmova.
5. Pojmovi iz marksizma i socijalizma, »Roditelji i škola«, 1963, obradio 12 pojmova.

Priredio

1. Promjene u suvremenom razvijenom kapitalizmu — izbor tekstova, u zajednici s R. Kalanjem i V. Mikecinom, napisao predgovor i uvodnu studiju, 2 sveska, »Komunist«, Beograd 1973, 665 str.
2. Karl Marx, Kapital — izbor, priredio u zajednici s V. Mikecinom, »Školska knjiga«, Zagreb 1975, 643 str.

3. Glavni radovi Marxa i Engelsa — izbor, u zajednici s V. Mikecinom i M. Nikićem, »Stvarnost«, Zagreb 1978, drugo izd. 1979, XXVII + 1440 str.
4. Karl Marx, Buduće društvo — izabrano djelo, »Globus«, Zagreb 1979, 404 str.

Redigirao

1. Leksikon vanjske trgovine, u zajednici s M. Aleksićem, I. Barbalićem i A. Goldštajnom, »Informator«, Zagreb 1965.
2. Društvo — revolucija — omladina, u zajednici s V. Cvjetičaninom, M. Klarićem, P. Novoselom i N. Smailagićem, Centar za društvene djelatnosti, Zagreb 1969.
3. Promjene u suvremenom razvijenom kapitalizmu, antologija izabranih tekstova, »Komunist«, Beograd 1973, 2 sveska.

EDUARD HERCIGONJA

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Znanstveni interes Hercigonje kao medieviste kreće se u širokom rasponu od jezikoslovne, jezikoslovnostilističke analize i istraživanja ortografije staroslavenskih (kanonskih) i, napose, hrvatskoglagoljskih tekstova pa do književnopovijesnog i tekstološkokritičkog studija hrvatske srednjovjekovne književne baštine ili proučavanja mjesta i uloge glagoljaštva u društvenom i kulturnom životu hrvatskoga srednjeg vijeka.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Znanstveni radovi

Mjesto i udio hrvatske književnosti u književnom procesu slavenskog srednjovjekovlja, Zbornik Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta, »Liber«, Zagreb 1978, 85—137.

The Place and the Role of Croatian Literature in the Literary Development of the Slavonic Middle Ages, Comparative Studies in Croatian Literature. Zagreb 1981, 9—62.

Ogledi iz stilematike Divkovićevih »Besjeda«, Zbornik radova o Matiji Divkoviću, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Sarajevo 1982, 55—82.

Tendencije dijakronijskog razvitka fleksije pridjeva i zamjenica u jeziku hrvatskoglagoljskih zborničkih tekstova 15. stoljeća, *Filologija*, 11, Zagreb 1982/83, 9—73.

Prilog istraživanju ikavsko-ekavske zakonitosti u čakavštini 15. stoljeća (na građi Petrisova zbornika iz god. 1468), *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 18, Zagreb 1983, 1—42.

Vatroslav Jagić — povjesnik hrvatske glagoljske književnosti, Varaždinski zbornik, JAZU — Skupština općine Varaždin, Varaždin 1983, 381—389.

Povijesni, društveni i kutlurnoambijentalni uvjeti nastanka i razvoja hrvatskoga glagoljaškog tiska (u povodu 500. obljetnice prvotiska Misala 1483), *Slovo*, 34, Zagreb 1984, 17—61.

Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja. Katalog izložbe Pisana riječ u Hrvatskoj, Muzejski prostor, Zagreb 1985, 1—104.

VLADIMIR IBLER

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977. Biografja i popis radova do toga izbora objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. Ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Popis radova nakon prvog izbora objavljen je u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Nakon što je koncem lipnja 1983. umirovljen, nastavlja predavati u Postdiplomskom studiju Međunarodnog javnog i privatnog prava i međunarodnih odnosa Pravnog fakulteta u Zagrebu, u Postdiplomskom studiju prava mora Pravnog fakulteta u Splitu i u Centru za postdiplomske studije u Dubrovniku. Obnaša dužnost urednika struke Međunarodno javno pravo u Pravnoj enciklopediji i dužnost člana Uredničkog vijeća Pravne enciklopedije. Član je Predsjedništva Jugoslavenskog udruženja za međunarodno pravo i predsjednik Hrvatskog društva za međunarodno pravo. Kao član International Law Association izabran je u Međunarodni komitet za isključivu ekonomsku zonu.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Isključiva gospodarska zona s posebnim osvrtom na Jadran, *Pomorski zbornik*, 21, Rijeka 1983.

Jadran: isključiva ekonomska zona kao prostor međunarodne suradnje. U: Ekonomske posljedice Konvencije o pravu mora na zemlje u razvoju i Jugoslaviju, Institut za zemlje u razvoju, Zagreb 1983.

Problem proglašenja isključive ekonomske zone Jugoslavije. U: Pravno uređenje ribolova na Jadranu u odnosima s Italijom, Institut za zemlje u razvoju, Zagreb 1983.

Poštanski brod, međunarodnopravni položaj, Pomorska enciklopedija, sv. 6, 1983.

Isključiva ekonomska zona (EEZ). Jadransko more i Jugoslavija, *Morsko ribarstvo*, 36, Zagreb 1984. Objavljeno pod istim naslovom i u knjizi: I problemi del mare Adriatico, Atti del Convegno Internazionale, Trieste 1985.

Novo međunarodno pravo mora, *Pravo i društvo*, 3, 1982—1983, Zagreb 1984.

The Importance of the Exclusive Economic Zone as a Non-Resource Zone, *Prinosi za poredbeno proučavanje prava i međunarodno pravo*, 18, — Essays on the New Law of the Sea, Zagreb 1985.

Pitanje proglašenja isključive ekonomske zone (EEZ), Primjena Konvencije o pravu mora — jugoslavenska gledišta, Zagreb 1985.

Ujedinjeni narodi i novo pravo mora. Četrdeset godina Ujedinjenih nacija, Beograd 1985.

Sud za pravo mora, Pomorska enciklopedija, sv. 7, 1985.

KORALJKA KOS

Izabrana za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabrana za člana suradnika 9. lipnja 1983, a izabrana za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

U svom muzikološkom istraživanju bavi se poglavito poviješću hrvatske glazbe koju nastoji osvijetliti kao dio evropskog glazbenog zajedništva i komparativno u odnosu na međunarodna stilska kretanja. Sustavno se bavi i u nas mladom muzikološkom disciplinom — glazbenom paleografijom. U nastavnome radu na Odjelu za muzikologiju postavila je plan i program dosad jedinog kolegija takve vrste u SR Hrvatskoj — povijesti glazbene notacije. Pod njezinim mentorstvom dosada su izrađeni brojni diplomski i nekoliko magistarskih radova.

Član je umjetničkog savjeta Zadarskih večeri u Donatu i Odbora za proslavu stote obljetnice rođenja skladateljice Dore Pejačević. U školskoj godini 1983/84. predavala je kao gost profesor na Muzikološkom odjelu Sveučilišta u Grazu. U veljači 1985. predavala je i na američkom sveučilištu (UCLA, Los Angeles, Stanford).

Dobitnica je nagrade »Josip Andreis« Društva hrvatskih skladatelja za 1982. godinu.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Znanstveni radovi

46. Bossinensis, Antico i instrumentalna glazba njihova vremena, Muzičke večeri u Donatu, *Zbornik radova*, Zagreb — Zadar 1983, 37—53.
47. Die Grazer Jahre des Ferdo Wiesner-Livadić (1816—1822), u Zborniku Studien zur Musikgeschichte des Ostalpen — und Donauraumes, hrsg. von Rudolf Flotzinger (*Grazer Musikwissenschaftliche Arbeiten*, 5), Graz 1983, 73—88.
48. Širolini minijaturni glazbeni svjetovi. Pristup njegovoj vokalnoj lirici, *Arti Musices*, XVI/1—2, 1985.
49. Osten und Westen in der Militärmusik an der türkischen Grenze, referat održan na znanstvenome skupu u Mainzu 1982 (u tisku).

50. Die Vielschichtigkeit der folkloristischen Traditionen in der kroatischen Musik zwischen den zwei Weltkriegen, referat održan na znanstvenome skupu u Tutzingu 1982 (u tisku).
51. Pristup solo pjesmi Božidara Kunca, referat održan na znanstvenom skupu posvećenom Božidaru Kuncu, Osor 1984 (u tisku).
52. Pjesničko-glazbene slike Miloja Milojevića. Pristup njegovoj vokalnoj lirici, referat održan na znanstvenome skupu posvećenom Miloju Milojeviću, Beograd 1984 (u tisku).
53. Muzikolog Dragan Plamenac (1885—1983), referat održan na znanstvenome skupu u Zadru 1985 (u tisku).
54. Stihovi Friedricha Nietzschea u vokalnoj lirici Dore Pejačević, referat održan na znanstvenome skupu posvećenom Dori Pejačević, Našice 1985 (u tisku).
55. Besondere Aspekte und Aufgaben der historischen Musikforschung in Kroatien, Einleitende Betrachtungen, referat na znanstvenom skupu u Grazu 1985 (u tisku).
56. Hrvatska umjetnička glazba prve polovice 19. stoljeća i glazbeni romantizam, referat održan na znanstvenom skupu u povodu 150. obljetnice pokreta »Hrvatski narodni preporod«, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 11—14. prosinca 1985 (u tisku).

Stručni radovi

7. Dileme oko izvedbe rane glazbe, *Zvuk*, 3, Sarajevo 1982, 81—83.
8. Životnost Bayreutha, Wagnerov »Tristan« i »Majstori pjevači«, *Zvuk*, 1, Sarajevo 1982, 70—73.
9. Parsifal nakon sto godina, *Zvuk*, 4, Sarajevo 1982, 84—88.
10. Dragan Plamenac (Zagreb, 8. II. 1895 — Ede, 15. III. 1983), u: *Mitteilungen der Österreichischen Gesellschaft für Musikwissenschaft*, 14, 1984, 2—3.
11. Jacobus Gallus' Zeit. Einleitende Betrachtungen, u Zborniku: Jacobus Gallus and his time in njegov čas, Ljubljana 1985, 22—25.

Urednički rad

1. Od 1979. urednik muzikološkog časopisa »Arti musices« (Zagreb).
2. Urednik zbornika »Muzička akademija u Zagrebu 1921—1981«. Zagreb 1981.
3. Član uredništva »Izabranih djela Ivana Zajca« (pripremila I. sv: Popijevke).
4. Urednik izdanja »Tomaso Cecchini. Osma sonata / Eight Sonatas« (priredio Bojan Bujić), Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb i Muzikološki zavod Muzičke akademije Zagreb, Zagreb 1984.
6. Urednik izdanja »Dora Pejačević«. Solo pjesme (priredio Antun Petrušić), Ars Croatica, Društvo skladatelja Hrvatske, Zagreb 1985.
5. Urednik izdanja »Dora Pejačević. Pet minijatura« (priredio Ladislav Šaban), Ars Croatica. Društvo skladatelja Hrvatske, Zagreb 1985.

VELIMIR KRANJEC

Izabran za člana suradnika 6. lipnja 1975, ponovno izabran za člana suradnika 31. ožujka 1980. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986. Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 79. i »Ljetopisu JAZU«, knj. 84.

Prof. dr. Velimir Kranjec istaknuti je geološki znanstveni radnik. Opće priznanje stekli su njegovi znanstveni rezultati u području naftne geologije, gdje u nas zauzima vodeće mjesto. Osobito se ističu njegovi radovi iz morfometrije i dubinskog kartiranja, koji imaju veliko značenje u otkrivanju ležišta nafte i plina. U tim istraživanjima upotrebljava, često prvi put u nas, moderne metode dubinskog istraživanja, razrađuje ih i dopunjuje. Odgajanjem niza mladih znanstvenika stvorio je svoju školu u toj geološkoj disciplini.

I drugi znanstveni radovi iz područja regionalne geologije, stratigrafije i paleografije odlikuju se visokom kvalitetom. Posebno se ističe njegova suradnja s privredom, za koju je izradio mnogobrojne studije i elaborate i tako bitno pridonio primjeni geologije u praksi. V. Kranjec je razvio do visokog stupnja i djelatnost kao sveučilišni nastavnik na dodiplomskom i postdiplomskom studiju, kao mentor niza doktorata, voditelj znanstvenih tema, pisac knjiga i članaka namijenjenih širem krugu stručnjaka, a vrlo je aktivan u stručnim društvima, komisijama i uredničkim odborima, te u stručnim tijelima Jugoslavenske akademije (predsjednik Znanstvenog savjeta za naftu i dr.).

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1980. godine)

Znanstveni radovi

51. Z. Hernitz, J. Velić, V. Kranjec, J. Najdenovski, Prikaz diferencijalnih i maloamplitudnih struktura s primjerima iz Savske potoline (Panonski bazen), *Nafta*, 31/7—8, Zagreb 1980, 399—409.
52. E. Prelogović, D. Cvijanović, B. Aljinović, V. Kranjec, I. Blašković, Ž. Zagorac, D. Skoko, Seismotectonic activity of the coastal part of Yugoslavia, 26-e Congr. Géol. Inter., Paris, 7—17, Juillet 1980, Resumes, Vol. 1, Paris 1980, 377.

53. V. Kranjec, Z. Hernitz, J. Velić, Domet i neke druge značajke novijih dubinskih kartiranja u savsko-dravskom području i jadranskom podmorju, Jubilarni simp. Rud.-geol. fak. Univ. u Beogradu, 1980, *Bilten*, 3, Beograd 1981, 105—117.
54. Neke značajke naftoplinonosnosti naslaga i moguća daljnja nalazišta ugljikovodika u predjelima vanjskih Dinarida i jadranskog podmorja, *Pomorski zbornik*, 19, Rijeka 1981, 385—412.
55. E. Prelogović, D. Cvijanović, B. Aljinović, D. Skoko, I. Blašković, V. Kranjec, Potresi u jadranskom području, *Pomorski zbornik*, 20, Rijeka 1982, 413—431.
56. E. Prelogović, D. Cvijanović, B. Aljinović, V. Kranjec, D. Skoko, I. Blašković, Ž. Zagorac, Seizmotektonska aktivnost duž priobalnog dijela Jugoslavije, *Geol. vjesnik*, 35, Zagreb 1982, 195—207.
57. E. Prelogović, V. Kranjec, Geološki razvitak Jadranskog mora, *Pomorski zbornik*, 21, Rijeka 1983, 387—405.

Stručni radovi

1. O novijim istraživanjima i zalihama nafte i plina u svijetu s osvrtom na glavna nalazišta u Jugoslaviji, *Pomorski zbornik*, 18, Rijeka 1980, 35—66.
2. Tendencije i neki problemi najnovijih istraživanja nafte i plina u glavnim područjima Jugoslavije, *Nafta*, 33/9, Zagreb 1982, 479—482.
3. Odabrana poglavlja iz geologije ležišta nafte i plina, Rud.-geol.-naftni fakultet, Zagreb 1982, 149 str.
4. V. Kranjec, J. Vugrinec, Razvoj geologije nafte u SR Hrvatskoj od 1976—1981, *Geol. vjesnik*, 35, Zagreb 1982, 247—253.
5. Neotektonika i morfometrija, dubinsko-geološka istraživanja, Rud.-geol.-naftni fak., Zagreb 1983, 178 str.
6. Više publiciranja raznovrsnih radova i radova sa širim pristupom iz domene geoloških i geofizičkih istraživanja, *Nafta*, 35/3, Zagreb 1984, 119—121.
7. V. Kranjec, B. Prohaska, Nafta. Tehn. enciklopedija, 9, Zagreb 1984, 190—191.
8. Postanak nafte, postanak ležišta nafte, klasifikacija ležišta, nalazišta nafte i plina. Tehn. enciklopedija, 9, Zagreb 1984, 192—195.
9. O nekim doprinosima istraživanja nafte i plina u fundamentalno geološkom pogledu, osobito poznavanju geološkog sastava i tektonike glavnih naftoplinonosnih područja Jugoslavije, *Nafta*, 36/5, Zagreb 1985, 187—192.
10. V. Kranjec, Ugljen, iz povijesti poznavanja i upotrebe, podjele i vrste ugljena, struktura, kemijski sastav, fizička svojstva, postanak ugljena, bazeni, ležišta, tipovi, dimenzije, uklopci, pojalovljenje, prisutnost plinova, samozapaljenje, rezerve i proizvodnja u svijetu, o ugljenima u Jugoslaviji, Tehn. enciklopedija, Zagreb.

LUJO MARGETIĆ

Rođen je 18. listopada 1920. u Donjoj Stubici (Hrvatsko zagorje). Klasičnu gimnaziju i pravni fakultet završio je u Zagrebu, gdje je diplomirao 1945, a doktorirao 1946. godine.

Od 1947. do 1956. radi u općini Rijeka, a od tada do 1976. u »Elektroprimorju« Rijeka, kao pravni savjetnik. Godine 1975. Margetić počinje na Pravnom fakultetu u Rijeci predavati rimsko pravo kao docent, pa izvanredni i konačno redoviti profesor. Šef je katedre pravnopovijesnih znanosti toga fakulteta. Od školske godine 1983/84. nadalje Znanstveno-nastavno vijeće Fakulteta povjerilo mu je i predavanja iz Opće povijesti države i prava te Povijesti države i prava naroda Jugoslavije.

L. Margetić je obavljao i razne funkcije: glavni urednik Zbornika Pravnog fakulteta u Rijeci, tajnik Društva sveučilišnih nastavnika u Rijeci, urednik struke Opća povijest države i prava u Pravnoj enciklopediji i dr. Odlikovan je ordenom rada.

Već od 1962. godine, dok je još radio kao pravni savjetnik u privredi, Margetić je počeo objavljivati svoje znanstvene radove u različitim našim znanstvenim časopisima. Dosad je objavio 95 naslova, a 14 radova nalazi se u tisku. Više Margetićevih radova objavljeno je u stranim časopisima ili prevedeno na strane jezike (u popisu radova br. 4, 36, 47, 50, 57, 59, 64, 69, 71, 75, 76, 89).

Iz bibliografije prof. Margetića vidi se da se jedna trećina njegovih radova odnosi na pravnu povijest staroga vijeka (grčkog, rimskog i bizantskog prava), a dvije trećine na hrvatsku srednjovjekovnu pravnu povijest koja predstavlja temeljno žarište Margetićeva znanstvenog interesa.

Objavljeni radovi L. Margetića pokazuju njegovo izvanredno poznavanje domaće i strane pravno-povijesne literature. Ti se radovi odlikuju jasnoćom, argumentiranošću i sintezom. Prof. Margetić je izuzetno marljiv, plodan i uspješan pravni povjesničar. On je danas potpuno afirmiran i istaknut znanstveni radnik koji djeluje na području pravnopovijesnih znanosti, i to ne samo u okviru svojih sveučilišnih nastavničkih katedri već i mnogo šire. U svojim radovima Margetić zahvaća i u političku i gospodarsku povijest, obrađuje tematiku antike i srednjeg vijeka. U svojem radu je temeljit, iskazuje se kao znanstvenik vrlo

široke erudicije čiji raspon znanja seže od antike do kasnog srednjeg vijeka. Margetić je danas jedan od najboljih poznavalaca naše ranije srednjovjekovne povijesti, što dokazuje mnogobrojnim radovima i uspješnim nastupima na znanstvenim skupovima, u zemlji i inozemstvu. Posebno je Margetić priznati evropski stručnjak u istraživanju bizantskog prava.

L. Margetić je u našu pravnopovijesnu znanost unio niz novih spoznaja. Posebno treba spomenuti njegovu originalnu tezu o vremenu doseljenja Hrvata (br. 34) koja je izazvala mnoge diskusije i razrade i time pridonijela osvjetljavanju ovog važnog problema naše nacionalne povijesti. Treba još ovdje istaći brojne Margetićeve rasprave iz vinodolske prošlosti kojima potiče novu, produbljenu diskusiju o važnim problemima pravne povijesti toga kraja, vezanu za glasoviti Vinodolski zakonik.

L. Margetić svojim raspravama pokazuje smionost u analizi, originalnost u zaključcima, pa tako stalno potiče našu znanstvenu znatiželju i raspiruje iskre znanstvenih diskusija, što ide u korist novih znanstvenih spoznaja i napretka struke u cjelini.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Rimsko pravo, Zagreb 1980, 309 str. (u koautorstvu s M. Borasom).
2. Iz vinodolske prošlosti, pravni izvori i rasprave, Zagreb 1980, 284 str.
3. Srednjovjekovno hrvatsko pravo, stvarna prava, Zagreb — Rijeka — Čakovec 1983, 184 str.
4. Opća povijest države i prava, Rijeka 1983, 106 str.
5. Historica et Adriatica, saggi storico-giuridici, Trieste 1983, 336 str.
6. The Statute of Vinodol (1288), Čakovec 1983.
7. Opća povijest države i prava, II. izdanje, Rijeka 1985, 104 str.

Znanstveni radovi

1. Pravo u Hesiodovu epu Erga kai hemerai, *Živa antika*, XII 1, Skopje 1962, 39—49.
2. Dike egzoules u antičkom pravu, *Živa antika*, XIII—XIV, Skopje 1964, 39—65.
3. Vindicatio in servitutem i vindicatio servi u gortinskom pravu, *Anali Pravnog fakulteta*, XII, Beograd 1964, 424—431.
4. The Judge-affixer in the juridical procedure of Athens, *Revue internationale des Droits de l'Antiquité*, 3e série, Tome XII, 1965, 149—155.
5. L'eis emfanon katastasin nel diritto attico, *Živa antika*, XV 2, Skopje 1966, 371—379.
6. Pokušaj pravne interpretacije sudske scene na Ahilovu štitu, Zbornik radova posvećen Albertu Vajsu, Beograd 1966, 51—57.
7. Vindicatio in libertatem kod Platona i u antičkom pravu, *Glasnik Srpske akademije nauka i umetnosti*, CCLXVIII, 1967, 51—61.
8. Brak na istarski način, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka — Pazin*, XV, 1970, 279—309.
9. Neki pravni problemi u vezi s dopisom podbana Mihajla Živkovića od 5. XI. 1495, *Historijski zbornik*, XXIII—XXIV, Zagreb 1970—1971.
10. Funkcija i porijeklo službe egzaminatora u srednjovjekovnim komunama Hrvatskog primorja i Dalmacije, *Starine*, 55, Zagreb 1971, 191—210.
11. Bračno imovinsko pravo prema Krčkom statutu na latinskom jeziku, *Krčki zbornik*, 2, Krk 1971, 145—177.

12. Pravo prvokupa i otkupa u srednjovjekovnoj Istri, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka—Pazin*, XVI, 1971, 169—212.
13. Psefizma o osnivanju grčke kolonije na otoku Korčuli, *Živa antika*, XXI 1, Skopje 1971, 189—204.
14. Neoporučno nasljedno pravo u srednjovjekovnoj Istri, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka—Pazin*, XVII, 1972, 159—176.
15. Aliquid in contentu et benedictione istarskih statuta, *Jadranski zbornik*, VII, Rijeka 1972, 185—213.
16. Darovanje i protudarovanje u bašćanskim ispravama 14. i 15. stoljeća, *Krčki zbornik*, 5, Krk 1972, 129—141.
17. Nasljedno pravo descendenata po srednjovjekovnim statutima Šibenika, Paga, Brača i Hvara, *Zbornik Pravnog fakulteta*, Zagreb 1972, 339—366.
18. O starom hrvatskom nasljednom pravu descendenata, *Historijski zbornik*, XXV—XXVI, Zagreb 1972, 273—279.
19. Neka pitanja iz najstarijeg društvenog i političkog uređenja Rima, *Zbornik Pravnog fakulteta*, X, Split 1973, 163—175.
20. O starogrčkom nasljednom pravu, *Živa antika*, XXIII 1, Skopje 1973, 109—139.
21. O javnoj vjeri i dispozitivnosti srednjovjekovnih isprava s osobitim obzirom na hrvatske primorske krajeve, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 4, Zagreb 1973, 5—79.
22. Preferiranja djeteta po krčkom, rapskom i drugim primorskim statutima, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka—Pazin*, XVIII, 1973, 215—247.
23. Neka pitanja razvitka srednjovjekovnih liburnijskih općina, *Dometi*, 7/6, 1974, 5—25; LT, 1974, 95—115.
24. Rimsko i bizantsko municipalno uređenje i srednjovjekovne općine u našim primorskim krajevima, *Glasnik Pravnog fakulteta*, XIII, Sarajevo 1975, 103—111.
25. Creske općine u svjetlu isprave od 5. listopada 1283. i pitanje kontinuiteta dalmatinskih gradskih općina, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 7, Zagreb 1975, 5—80.
26. Dioba općinskog zemljišta u nekim srednjovjekovnim dalmatinskim općinama, *Starine*, 56, Zagreb 1975, 5—36.
27. Tribuni u srednjovjekovnim dalmatinskim gradskim općinama, *Zbornik radova Vizantološkog instituta*, XVI, Beograd 1975, 25—52.
28. Neka pitanja društvene diferencijacije i pravnog formiranja vezanih imovinskih masa u vrijeme kasnorimskog carstva. *Zbornik Pravnog fakulteta*, XXV, Zagreb 1975, 15—37.
29. Značenje i porijeklo riječi tepčija i dad, *Zbornik radova Vizantološkog instituta*, XVII, Beograd 1976, 55—64.
30. Dokazna sredstva u sudskom postupku na frankopanskim primorskim posjedima, *Krčki zbornik*, 7, 1976, 205—222.
31. Neki aspekti razvoja organa suđenja u hrvatskim primorskim krajevima u XII i XIII stoljeću, *Historijski zbornik*, XIX—XX, 1976—1977, 87—100.
32. Brak na istarski način, *Istra*, 15/8—9, Pula 1977, 25—33.
33. Hreljinski urbar iz 1700. godine, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka—Pazin*, XXI, 1977, 197—242.
34. Konstantin Porfirogenet i vrijeme dolaska Hrvata, *Zbornik Historijskog zavoda*, 8, Zagreb 1977, 7—88.
35. Il ius Italicum delle comunità liburniche, *Živa antika*, XXVII 2, Skopje 1977, 401—409.
36. Plinio e le comunità della Liburnia, *Atti*, IX, Rovinj 1978—1979, 301—358, 631—633, 643—644.
37. Najstarije vijesti o borbi krčkih i creskih pučana za očuvanje svojih prava, *Jugoslovenski istorijski časopis*, 1—4, Beograd 1978, 54—68.
38. Ugovori Petra Zrinjskog s Grobničan'ma i Bakranima od 1642. godine i njihova dopuna iz 1686. godine, *Vjesnik Historijskih arhiva Rijeka—Pazin*, XXII, 1978, 119—161.
39. O napadačima iz prvog čuda legende o Krištoforu, *Jadranski zbornik*, X, Rijeka 1976—1978, 105—118.
40. Neobjavljena glagoljska isprava od 1. studenoga 1961. godine, *Jadranski zbornik*, X, Rijeka 1976—1978, 405—412.

41. Bizantsko bračno imovinsko pravo u svjetlu Novele XX Lava Mudroga (s osobitim obzirom na razvoj bračnog imovinskog prava u srednjovjekovnim dalmatinskim gradskim općinama), *Zbornik radova Vizantološkog instituta*, XVII, Beograd 1978, 19—50.
42. Pristinum-pistrinum, *Historijski zbornik*, XXXI—XXXII, Zagreb 1978—1979, 321—324.
43. O nekim novim rezultatima proučavanja Vinodolskog zakona, Zagreb 1978, 22 str.
44. Gregorio I — papa politico, *Živa antika*, XXIX/2, Skopje 1979, 269—274.
45. Neka pitanja iz naše ranije povijesti i rimsko pravo, *Zbornik Pravnog fakulteta*, XVI, Split 1979, 69—77.
46. Razvod između Kastva i Gotnika 1541, *Istra*, 17/7, Pula 1979, 83—97.
47. Riflessioni sull'iscrizione di Curicum CIL III 13295 = Dessau ILS II 5322, *Aquileia nostra*, Aquileia 1979, 153—172.
48. Pretkapitalistički oblici vlasništva po Marksovim Grundrissima, *Zgodovinski časopis*, 34, Ljubljana 1980, 157—174.
49. Vjerodostojnost vijesti Andrije Dandola o Dalmaciji u XI st., *Zbornik radova Vizantološkog instituta*, XIX, Beograd 1980, 117—146.
50. Accenni ai confini augustei del territorio tergestino, *Atti*, X, Rovinj 1979—1980, 75—101, 420, 428—429.
51. Neke pojave društvene diferencijacije u prošlosti našega sela, *Sociologija sela*, 17, 1980, 53—59.
52. Ekloga iz 726. godine i njezina važnost za našu pravnu povijest, *Zbornik Pravnog fakulteta*, I, Rijeka 1980, 53—78.
53. Knapi frankopanskih (i zrinskih) primorskih posjeda, *Starine*, 58, Zagreb 1980, 177—191.
54. Odnosi Petra Krešimira i pape prema korčulanskom kodeksu, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LXXIV, Split 1980, 219—238.
55. Venezia, Bisanzio e l'occupazione di Zara nel 1062, *Studi Veneziani*, N. S. IV, (1980), Venezia 1981, 279—290.
56. Naše najstarije oporuke i rimsko-bizantsko pravo, *Zbornik Pravnog fakulteta*, XXVI, Zagreb 1981, 424—436.
57. Il sistema giuridico delle città nelle province bizantine con speciale riguardo alla costa orientale adriatica (Dalmazia e Istria), XVI Internazionaler Byzantinisten Kongres, *Akten*, II/2, 1981, 391—398.
58. Neka pitanja društvenog uređenja i obiteljskog prava u starih Hebreja, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 2, Rijeka 1981, 9—38.
59. Naše primorje u djelima Nade Klaić, prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 2, Rijeka 1981, 281—283.
60. A. Romac, Rimsko pravo, Zagreb, 1981, prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 2, Rijeka 1981, 273—274.
61. Glossar zur frühmittelalterlichen Geschichte im östlichen Europa; Serie A, Lateinische Namen bis 900; Serie B, Griechiche Namen bis 1025, Wiesbaden 1981, prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 2, Rijeka 1981, 275—276.
62. La Legge del Vinodol (1288) e l'Urbario di Grobnico (1700), *Atti*, XII, Rovinj 1981—1982, 173—202.
63. Zemljoradnički zakon (Nomos georgikos), *Zbornik Pravnog fakulteta*, Rijeka 1982, 85—122.
64. Vijesti Andrije Dandola o Dalmaciji u XII stoljeću i njegovi izvori, *Historijski zbornik*, XXXV, Zagreb 1982, 209—258.
65. Neka pitanja u vezi s Istrom (I—VII stoljeće), *Živa antika*, 32, Skopje 1982, 53—82.
66. Kekaumenos' Dobronja — ein kroatischer Herrscher des XI. Jahrhunderts, *Zbornik radova Vizantološkog instituta*, XXI, Beograd 1982, 39—46.
67. L'esecutore testamentario nei più antichi testamenti dalmati, *Studi in onore di Arnoldo Bischardi*, III, Milano 1982, 511—534.
68. Histria u dvije vijesti iz prve polovice VII stoljeća, *Živa antika*, 32, Skopje 1982, 171—176.
69. Diritto medievale croato — Diritti reali, Parte prima, *Atti*, XIII, Rovinj 1982—1983, 139—214.

70. Per manupreso i mediator Supetarskog kartulara, *Zbornik Pravnog fakulteta*, XIX, Split 1982, 49—58.
71. Iz pazinske prošlosti (u povodu tisućljeća prvog spomena Pazina), *Istra*, 21/5, Pula 1983, 80—90.
72. Porijeklo načela paterna paternis u srednjovjekovnim pravnim sustavima na jadranskoj obali, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 33, Zagreb 1983, 131—140.
73. Novo tumačenje nekih odredaba Vinodolskog zakona, *Jadranski zbornik*, XI, Rijeka 1979—1981, 51—59.
74. Sopaljske zemlje i sopaljščina, *Jadranski zbornik*, XI, Rijeka 1979—1981, 255—264.
75. Res publica Nesactiensium, *Živa antika*, 33, Skopje 1983, 195—200.
76. Marginalije uz rad V. Košćaka »Pripadnost istočne obale...«, *Historijski zbornik*, XXXVI (1), Zagreb 1983, 255—286.
77. R. Bratož, Severinus von Noricum und seine Zeit, *Živa antika*, 33, Skopje 1983, 234—235.
78. R. Bratož, Severinus von Noricum und seine Zeit, Wien 1983 — prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 4, Rijeka 1983, 461—464.
79. Uzmak Bizanta na Krku sredinom XI stoljeća, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 4, Rijeka 1983, 79—96.
80. Općinsko uređenje Cresa u rimsko doba, *Otočki ljetopis*, 5, Cres 1984, 243—250.
81. Marginalije uz novopronađenu glagoljsku ispravu od 17. travnja 1567. godine, *Dometi*, XVII/1—3, Rijeka 1984, 63—72.
82. Il diritto medievale croato, Diritti reali, Parte seconda, *Atti*, XIV, Rovinj 1983—1984, 77—151.
83. Vesna Radovčić, Pravna problematika i razvitak instituta darovanja, Zagreb, Čakovec 1983 — prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 5, Rijeka 1984, 237—238.
84. Srđan Šarkić, Pravne i političke ideje u Istočnom Rimskom Carstvu od početka Konstantinove do kraja Justinijanove vladavine, Beograd 1984 — prikaz, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 5, Rijeka 1984, 238.
85. Pravni i povijesni aspekti pohoda mletačkog dužda Petra II Orseola u Dalmaciju u 1000. godini, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 5, Rijeka 1984, 145—156.
86. Prilog diskusiji o Marxovom shvaćanju antičkog tipa zemljišnog vlasništva, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 34, Zagreb 1984, 425—434.

Skripta

1. Nacrt predavanja povijesti države i prava jugoslavenskih naroda (do konca XVIII. stoljeća), I. izdanje, Rijeka 1985, 115 str.
2. Nacrt predavanja povijesti države i prava jugoslavenskih naroda, II. izdanje Rijeka 1985, 115 str.

RADOVAN NIKŠIĆ

Rođen je 31. svibnja 1920. u Karlovcu, gdje je maturirao 1938. na realnoj gimnaziji. Iste godine upisuje se na arhitektonski odjel Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao početkom 1943.

Godine 1945. radi na obnovi popaljenih sela Kalnika i Međimurja, a krajem godine dodijeljen je na rad Tehničkom fakultetu u svojstvu asistenta. Početkom 1946. imenovan je stalnim asistentom na katedri za građevne konstrukcije. Ispit za ovlaštenog projektanta položio je 1955. godine. Sedam mjeseci (1956) boravio je u Nizozemskoj kao stipendist tamošnje vlade, studirajući gradnju stambenih i školskih zgrada. Istovremeno radi u arhitektonskom birou prof. Van den Broecka-Bakeme u Rotterdamu.

Godine 1959. pozvan je od rukovodstva »CIAM-a« (Congrès internationaux d'architecture moderne) da sudjeluje s arhitektonskim radovima i referatom na 11. kongresu ove organizacije u Otterlou, na kojemu se okupilo tridesetoro pozvanih arhitekata i urbanista iz cijelog svijeta. Održao je referat: »Zgrada radničkog sveučilišta — model odgojno-obrazovne ustanove«.

Na temelju prihvaćenog habilitacijskog rada »Osmogodišnja škola Dubrava«, Vijeće AGG fakulteta bira ga 1961. god. za docenta za nastavne predmete »Elementi visokogradnje« i »Projektiranje zgrada«. S referatom »Centar naselja« sudjeluje 1963. na skupu arhitekata i sociologa iz Evrope, koji je organizirala općina Hamburga. Vijeće Građevinskog fakulteta bira ga 1966. god. za izvanrednog profesora za predmete »Elementi visokogradnje«, »Projektiranje zgrada« i »Prometne zgrade«.

Na poziv Gradskog urbanističkog zavoda Hamburga, 1968. god. održao je predavanje u tamošnjoj gradskoj vijećnici: »Razvoj gradova Jugoslavije«. Znanstveno-nastavno vijeće Građevinskog fakulteta bira ga 1972. god. za redovitog profesora, koju dužnost obavlja i sada.

Dana 25. svibnja 1978. god. promoviran je na Sveučilištu u Zagrebu za doktora tehničkih znanosti iz područja arhitekture i urbanizma.

Arhitektonska ostvarenja R. Nikšića obilježena su jasnoćom i sažetošću koncepta, jednakovrijednim tretiranjem i egzaktnim rješavanjem konstrukcije i skladnim oblikovanjem, koje je izraz sadržaja objekta i

vještim korištenjem novih dostignuća tehnike i znanosti. Izuzetna studioznost i preciznost te primjena znanstvenih spoznaja, kako u pripremnim tako i u provedbenim radovima, naročita je karakteristika za njegov rad. Svojim radovima od osobitog značenja unaprijedio je našu arhitekturu.

Njegova 40-godišnja djelatnost obuhvaća vrlo širok raspon arhitektonskih tema projektiranja i realizacije visokogradnja od rješavanja urbanističkih problema i uređenja vanjskih prostora, stambenih objekata svih kategorija, predškolskih i školskih ustanova, hotelskih i ugostiteljskih objekata, sportskih i rekreacijskih zgrada i centara, domova kulture i doma Radio-televizije, poslovno-trgovačkih zgrada, adaptacija i sl., do uređenja unutarnjih prostora i javnih i stambenih zgrada. Vrlo je zapažen njegov dugogodišnji rad na području gradnje škola, koji posebno u zadnjim projektima utvrđuju jednu istaknutu arhitektonsku ličnost i stručnjaka vrlo visokog stupnja (prefabrikacija i montažna gradnja).

Od rezultata njegove djelatnosti u projektiranju i realizaciji, treba naročito istaknuti:

— Radničko sveučilište »Moša Pijade« u Zagrebu (1961), predstavlja maksimalnu prostornu fleksibilnost u zgradi andragoške ustanove. Arhitektura kontinualnog prostora dokazala je kroz 25 godina sposobnost maksimalne transformacije prostora te je postala specifičan primjer odgojne ustanove.

— 13 izgrađenih objekata osmogodišnjih škola (1954—1976), predstavljaju razvojni proces prostornog koncepta varijacijama oblikovanja prostora do konačnog projekta sposobnog za prefabrikaciju elemenata i montažnu gradnju škola, što je bila i polaznica od prvog objekta u Dubravi 1957. godine. Funkcionalnost, racionalnost i fleksibilnost osnovne su karakteristike arhitekture tih škola.

— Višestambeni 16-katni objekt izgrađen na Internacionalnoj izložbi graditeljstva (Interbau) u Zap. Berlinu 1957. Vrlo uspješno i racionalno rješenje javne unutarnje, horizontalne i vertikalne komunikacije s dobro osvijetljenim i poprečno prozračivanim pristupnim hodnicima do stanova. Originalno rješenje trosobnih stanova u dva nivoa, sa smještajem grupe prostorija za dnevni život pola etaže ispod ili iznad onih prostorija za odmor, s poprečnom orijentacijom. Prorađeno je u birou prof. Van den Broecka-Bakeme. Taj je tip objekta vrlo često ponavljan od suradnika biroa.

— Dječja ustanova Sopot 2 (Novi Zagreb), 1977, predstavlja novo rješenje prostorija dječjih jaslica, koje osoblju omogućuje totalnu kontrolu svih jedinica i maksimalnu transparentnost arhitekture.

— Administrativno-trgovačka zgrada »SDK« u ulici Proleterskih brigada u Zagrebu (1981), predstavlja rješenje takvih jedinica za nepoznate investitore korisnike. Izlozi trgovine pristupni su i vidljivi sa sviju strana, s unutrašnjim pješačkim hodnikom kao ulicom na koju su orijentirani i ostali trgovački prostori.

— »Vertikalni niz« (1967), studija kasnije razrađena podrobnije u autorovoj disertaciji, predstavlja individualne stambene objekte orijen-

tirane na sve četiri strane svijeta, koje se vertikalno nadograđuju oko nosive vertikalne komunikacijske jezgre. Takav »vertikalni niz« građen do osam etaža predstavlja novi urbani element u kombinaciji s:

— »Meander« terasastom višestambenom zgradom (također prikazanom u disertaciji). To je model stambenih objekata s centralno postavljenim pratećim sadržajem (ambulante, trgovine, jaslice i vrtići za djecu, biblioteke te višeetažne garaže).

Arhitekt Nikšić sam je ili s koautorima sudjelovao na 33 javna i uža natječaja u zemlji i inozemstvu, od kojih je 17 radova nagrađeno I. nagradom, a 11 s ostalim nagradama i otkupima. Projektirao je i izveo 34 razna arhitektonska zadatka, od toga 14 školskih zgrada za koje je dobio javna priznanja: nagradu Saveza arhitekata Jugoslavije za najbolje ostvarenje godine (Osmogodišnja škola u Dubravi, Zagreb 1960); nagradu grada Zagreba za najbolje ostvarenje godine (Radničko sveučilište »Moša Pijade« u Zagrebu 1961); godišnju nagradu »Viktor Kovačić« (za tipske projekte osmogodišnjih škola, 1972).

Izradio je sam ili u zajednici s koautorima preko dvadeset studija i projekata za razne arhitektonske zadatke među inim i tri kompletne studije Doma Radio-televizije Zagreb, i definitivni projekt. Objavio je mnoge članke iz aktualne arhitektonske problematike, sudjelovao na brojnim arhitektonskim izložbama, a njegova djela prikazana su u mnogobrojnim domaćim i inozemnim stručnim i umjetničkim publikacijama.

Od 1949. do 1965. godine član je Upravnog odbora Društva arhitekata, član i predsjednik Umjetničkog savjeta te član brojnih ocjenjivačkih komisija pri arhitektonskim i urbanističkim natječajima. Za rad u Savezu arhitekata imenovan je 1965. za »zaslužnog člana Saveza arhitekata Hrvatske«.

POPIS RADOVA

Izvedeni projekti

1950. Unutrašnje uređenje restauranta Komiteta za znanstvene ustanove, Zagreb, Tkalčićeva 2.
1952. Zavod za farmaceutsku botaniku, Zagreb, Alagovićeva ul.
1953. Dva višestambena objekta u naselju »Jugoturbina« Karlovac.
Unutrašnje uređenje velike dvorane Šumarskog fakulteta, Zagreb, Maksimir.
1954—1956. Šest višestambenih objekata, Karlovac.
1955—1957. Tri paviljona za studentsku praksu Šumarskog fakulteta u »Opekama« kraj Lipovljana.
1959. »Labirint bar«, Dubrovnik (koautor: arh. Bernardi).
1960. Osnovna škola Dubrava, Zagreb.
1961. Radničko sveučilište »Moša Pijade« Zagreb (koautor: arh. Kučan).
1962. Stambena zgrada NO Karlovac.
1963. Osmogodišnja škola »Trnsko«, Zagreb (koautor: arh. Šmidihen). Vila Dr. H. Zagreb, Mlinovi.
1964. Osmogodišnja škola »Volta« Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
1965. Gimnazija »Siget« (koautori: arh. Šmidihen, Zimpermann).
1966. Osmogodišnja škola »Zapruđe« Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
Zdravstvena stanica »Trnsko«, Zagreb.
Prva etapa pošte na Plitvičkim jezerima.
1970. Osmogodišnja škola »Grana«, Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
1971. Osmogodišnja škola »Srednjaci«, Zagreb (koautor: arh. Berc).
1972. Osmogodišnja škola »Prečko«, Zagreb (koautor: arh. Berc).

1974. Adaptacija i proširenje zgrade »Generalturist«, Zagreb, Praška ul. 7.
1975. Osmogodišnja škola »Dubec«, Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
1976. Osmogodišnja škola »Klaka«, Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
Osmogodišnja škola, Kutina (koautor: arh. Šmidihen).
Eksploatacioni centar Auto-ceste Zagreb—Rijeka, Zagreb kraj ulaza u Auto-cestu Zagreb—Karlovac (koautor: arh. Dragomanović).
Matematička gimnazija, Zagreb, Jordanovačke livade 1 (koautor: arh. Šmidihen).
Unutrašnje uređenje Matematičke gimnazije, Zagreb.
1977. Obiteljska kuća »Š«, Zagreb, Nazorova 74 a.
Dječje ustanove »Sopot 2«, Zagreb (koautor: arh. Dragomanović).
Obiteljska kuća »O«, Zagreb, Zelengaj 75 f.
1979. Robna kuća »Va-Ma«, Varaždin (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen).
1981. Zgrada »SDK« — poslovno-trgovački centar, Zagreb, Ulica proleterskih brigada (koautor: arh. Dragomanović).
Unutrašnje uređenje »SDK« Zagreb (koautor: arh. Dragomanović).

Studije i projekti

1950. Školski centar, Kutina (u zajednici s arh. Vrkljanom).
1951. Rekreacijski centar Banovići (u zajednici s arh. Turinom i Zarahovićem).
1954. Idejni i glavni projekt: Dom JNA u Karlovcu (koautor: arh. Šmidihen).
1956. Osnovna škola Dubrava, Zagreb, konačni projekt.
1961. Centar naselja »Trnsko«, Zagreb (koautori, arh. Dragomanović, Šmidihen).
1964. Idejni projekt stadiona »Zagreb« (koautori: arh. Krstulović).
1964. Studija »Vertikalni stambeni niz«.
1965—1967. Četiri studije Doma RTZ Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen).
1969. Ljetnikovac »Dr. Č.«, Pula.
1970. Definitivan projekt Doma RTV Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen i grupa John Madin, Birmingham, Engleska).
Studija proširenja zgrade »Generalturist« u Praškoj ulici s rješenjima kompleksa »Standard konfekcije«.
1971. Drvena kuća režisera »Š« u Lici.
Kino za centar »Trnsko«, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen).
Idejni projekt velike sportske dvorane s bazenom uz školu »Trnsko«, Zagreb.
Idejna studija rješenja Trga Republike, Zagreb (koautori: arh. Begović i inženjeri Tonković i Broz).
1972. Terasasti niz u ulici Pavleka Miškine, Zagreb.
1976. Studija rješenja kompleksa Građevinskog instituta, Zagreb.
1979. Studija rješenja autobusnog kolodvora u Imotskom.

Arhitektonski natječaji

1947. Zgrada CK KPJ Beograd (koautori: arh. Turina, Boltar) — otkup.
1949. Tipovi individualnih kuća za NR Crnu Goru (koautor: arh. Fulla) — dvije II. nagrade i dva otkupa.
1950. Zatvoreno i otvoreno plivalište Rijeka (koautor: arh. Turina).
1952. Turistička ležaljka za »Jadroliniju«, Rijeka — I. nagrada.
Preparandija Zagreb (koautor: arh. Turina) — otkup.
1953. Zatvoreno plivalište, Zagreb (koautor: arh. Turina).
Hotel na Plitvičkim jezerima (koautor: arh. Murković) — I. nagrada.
Fiskulturni park na Korani, Karlovac (koautori: arh. Dragomanović, Bregovac) — II. nagrada.
1954. Osmogodišnja škola i Dom kulture Dubrava, Zagreb (koautor: arh. Dragomanović) — I. nagrada.
1955. Interni natječaj za osmogodišnju školu Dubrava, Zagreb (koautor: arh. Dragomanović) — I. nagrada.

Tipske autobusne stanice, Zagreb — I. nagrada.
Benzinske stanice za Rafineriju Rijeka (koautor: arh. Dragomanović) — I. nagrada.
Radničko sveučilište »Moša Pijade« Zagreb (koautor: arh. Kučan) — I. nagrada.
Filozofski fakultet, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Kučan) — IV. nagrada.

1956. Stambeni toranj za Interbau, Zapadni Berlin (koautor: arh. Stokla) za arh. biro Van den Broeck-Bakema — I. nagrada.
1958. Memorijalni spomenik Jajinci, Beograd (koautori: arh. Bernardi, Dragomanović, Kučan i kipar Džamonja) — IV. nagrada.
1958. Savezna inženjerska komora, Beograd (koautor: arh. Gvozdanović).
1961. Zgrada Centralnog komiteta SK Hrvatske, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen) — III. nagrada.
Hotel Mošćenička Draga (koautor: arh. Dragomanović).
1962. Turističko naselje »Mošćenica« (koautori: arh. Dragomanović, Krstulović) — otkup.
Hotel Lovran (koautor: arh. Dragomanović) — otkup.
1963. Dom Radio-televizije, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen) — II. nagrada. Prva nagrada nije podijeljena. Autorima je povjerena razrada projekta.
1964. Zgrada »Mašinogradnje«, Beograd (koautor: arh. Krstulović).
1966. Rattingen — West, satelit-grad za 25.000 stanovnika, BRD (koautori: arh. J. Herkommer i Olscher).
1968. Tipska dvanaestrazredna i šesnaestrazredna osnovna škola (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen) — I. nagrada.
1969. Tipske kombinirane dječje ustanove, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen) — otkup.
Robna kuća »Va-Ma«, Varaždin (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen) — I. nagrada.
Zapadni ulaz u Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen i inž. Markulin) — I. nagrada.
1971. Biblioteka Karlovac, interni natječaj.
Poslovno-trgovačka zgrada — SDK, Zagreb, Proleterskih brigada (koautor: arh. Dragomanović) — I. nagrada.
1975. Kombinirana dječja ustanova »Sopot 2«, Zagreb (koautor: arh. Dragomanović) — I. nagrada.
1978. Zgrada Banatske banke Zrenjanin (koautor: arh. Dragomanović) — II. nagrada.
1980. Društveni dom studenata s restoranom i bibliotekom Sveučilišta u Novom Sadu — I. nagrada.

Sudjelovanje na izložbama

1959. Izložba radova sudionika XI. kongresa CIAM-a, Kröler-Müller muzeum Otterlo, Nizozemska.
1961. Samostalna izložba grupe arhitekata: Nikšić, Kučan, Šmidihen, Vujović i Zimpermann, Salon Šira, Zagreb.
1965. Idejno rješenje Doma RTV Zagreb, Arhitektonski fakultet, Zagreb (koautori: arh. Dragomanović i Šmidihen).
1965. Zagrebački salon:
a) Radničko sveučilište »Moša Pijade« (koautor: arh. Kučan).
b) Osnovna škola »Trnsko«, Zagreb (koautor: arh. Šmidihen).
1966. Zagrebački salon: Memorijalni spomenik Jajinci, Beograd (koautori: arh. Bernardi, Dragomanović, Kučan i kipar Džamonja).
1968. Idejno rješenje Doma RTV Zagreb u Radničkom sveučilištu »Moša Pijade« (koautori: arh. Dragomanović i Šmidihen).

1970. Zagrebački salon:
a) Vertikalni stambeni niz
b) Dom RTV Zagreb (koautori: arh. Dragomanović i Šmidihen)
c) Zapadni ulaz u Zagreb (koautori: arh. Dragomanović, Šmidihen i inž. Markulin).
1973. Zagrebački salon: Prijedlog rješenja Trga Republike, Zagreb (koautori: arh. Begović i inženjeri Tonković i Broz).
1979. Zagrebački salon: Dječja ustanova »Sopot 2«, Zagreb (koautor: arh. Dragomanović).
1985. Zagrebački salon: Kuća »O« Zelengaj 57 f, Zagreb.

Objavljeni radovi

Zgrada CK KPJ — Beograd, *Tehnika*, 6/47.
Tipovi kuća za Crnu Goru, *Arhitektura*, 2/52.
Zatvoreno i otvoreno plivalište Rijeka, *Arhitektura*.
Preparandija Zagreb, *Arhitektura*, 1954; *Bauen-Wohnen*, 11/59.
Zatvoreno plivalište Zagreb, *Arhitektura*, 3/52.
Hotel na Plitvičkim jezerima, *Arhitektura*, 5, 6/53.
Fiskulturni park Karlovac, *Arhitektura*, 5, 6/53; *Čovjek i prostor*, 2/52.
Kuće u Karlovcu, *Arhitektura*, 1—6/56; *Čovjek i prostor*, 64/57.
Osmoljetka Dubrava, *Arhitektura*, 1954; *Arhitektura*, 1—2/61; *Čovjek i prostor*, 104/1960; *Arhitektura i urbanizam*, 6/60; *Aufbau*, 8/62; *Arhitekt*, 2/61.
Radničko sveučilište Zagreb, *Arhitektura*, 3—4/61; *Arhitektura i urbanizam*, 16/62; *Čovjek i prostor*, 107, 110, 114, 118/62; *Documents of modern arch.*, 1961.
L'architecture d'aujourd'hui 62, *15 dana; The Architectural Review*, XII/66; *Likovna umjetnost*, 1971.
Memorijalni spomenik Jajinci, *Jugoslavija*, 58; *Čovjek i prostor* i *Arhitektura*.
Zgrada Centralnog komiteta SK — Zagreb, *Arhitektura*, 5—6, *Čovjek i prostor; Arhitektura i urbanizam*, 10/61.
Dom RTV Zagreb, *Arhitektura* i *Čovjek i prostor*.
Osmogodišnja škola »Trnsko«, *Arhitektura* i *Čovjek i prostor*.
Trg Republike, Katalog Zagrebačkog salona.
Zapadni ulaz u Zagreb, *Arhitektura, Čovjek i prostor, Arhitektura i urbanizam*.

MLADEN SEKSO

Rođen je 1922. godine u Šibeniku. Medicinski fakultet završio je 1952. u Zagrebu. Specijalistički ispit iz interne medicine položio je 1959. Asistentom Medicinskog fakulteta postao je 1960. Doktorat medicinskih znanosti obranio je 1965, habilitirao se 1966. Sveučilišni docent postao je 1971, izvanredni profesor 1973, a redoviti 1976. godine. Od 1976. predstojnik je Klinike za unutarnje bolesti KB »Dr. M. Stojanović«. Od 1974. do 1979. bio je prodekan, a od 1978. do 1981. dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Godine 1959. osniva endokrinološku službu, a 1962. endokrinološki odsjek u KB »Dr. M. Stojanović«, koji postupno prerasta u sadašnji Zavod za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma. Kao stipendist Svjetske zdravstvene organizacije godine 1966. i 1967. boravi na postdoktorskom usavršavanju iz endokrinologije u Edinburghu, Londonu, Leidenu, Kopenhagenu i Stockholmu. Koristeći se stečenim znanjem, po povratku u Zagreb pristupa organizaciji moderne endokrinologije, pa 1970. godine osniva jedan od najsuvremenije opremljenih endokrinoloških laboratorija u nas. U tom laboratoriju među prvima u Jugoslaviji uveo je radioimunološko određivanje polipeptidnih hormona, a odmah zatim je počeo istraživanje učinka hipotalamičkih hormona, različitih psihofarmaka i drugih agensa na sekreciju hipofizarnih hormona u pojedinim kliničkim stanjima, čime je postavio čvrste temelje kliničke neuroendokrinologije u nas. Pionirski radovi iz tog područja donose mu kao priznanje nagradu grada Zagreba 1976. godine. Godine 1981. prof. Sekso osniva Centar za neuroendokrinologiju i bolesti hipofize koji postaje organizirana znanstvena jezgra, koja istražuje to iznimno složeno područje endokrinologije s kliničkog i biokemijskog aspekta. U svom zavodu 1984. godine formira i novi znanstveni laboratorij čija je zadaća istraživačka a opremljen je najsuvremenijom opremom.

Od njegovih bliskih suradnika danas u Zavodu radi 14 kliničkih endokrinologa i 9 inženjera kemije od kojih 9 doktora znanosti, 11 magistara znanosti, 2 profesora Medicinskog fakulteta i 2 docenta. Svi su oni obrazovani uz izravnu pomoć prof. Seksa. Osim vlastitih kadrova u njegovom se Zavodu školovalo i nekoliko mladih istraživača iz ino-

zemstva. Svoje je suradnike upućivao na rad i usavršavanje u poznate endokrinološke centre Evrope i SAD. U međuvremenu i sam ponovno odlazi na kraće studijske boravke u Leiden, Rotterdam, Stockholm, Lyon, Hamburg i Pittsburgh, koji su mu pružili mogućnost da uspostavi i proširi kontakte s nizom vrhunskih stručnjaka na području endokrinologije. Rezultati takve plodonosne suradnje očitovali su se u razmjeni ljudi, međusobnih iskustava, zajedničkim istraživanjima, publikacijama i saopćenjima na međunarodnim znanstvenim skupovima.

M. Sekso je organizirao prvi postdiplomski studij iz endokrinologije u Jugoslaviji. Skupa s medicinskim fakultetima iz Hamburga, Stockholma i Montreala organizirao je postdiplomski studij iz endokrinologije u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku, koji je bio prvi medicinski studij u tom centru.

Kao predsjednik Endokrinološke sekcije ZLH (1969—1974, ponovno izabran 1985) te kao član uprave Udruženja endokrinologa Jugoslavije i ovim je putem utjecao na razvitak i unapređivanje endokrinologije ne samo u SRH nego i cijeloj SFRJ.

I kao predstojnik Klinike za unutarnje bolesti M. Sekso je postigao veoma zapažene rezultate u njenom suvremenom organiziranju, a naročito u odgoju internističkih i znanstvenih kadrova.

Član je European Thyroid Association, Balkanske medicinske unije, Evropskog udruženja za nuklearnu medicinu, Deutsche Gesellschaft für Endokrinologie (grupa za parathormon i vasopresin), uprave Udruženja endokrinologa Jugoslavije, Stručnog odbora za endokrinologiju Zajednice zdravstvenih radnih organizacija SRH, ZLH i Medicinske akademije Hrvatske. Bio je član Komiteta za znanstveni program 6. međunarodnog kongresa o stereoidnim hormonima, Jeruzalem 1982.

Za svoj znanstveni rad dobio je nagradu grada Zagreba 1976. i nagradu za životno djelo 1982. godine. Odlikovan je ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama i ordenom Republike sa srebrnim vijencem.

M. Sekso je objavio 234 znanstvena i stručna rada, od čega 130 znanstvenih, 47 stručnih, 32 rada na znanstvenim skupovima, 12 nastavnih tekstova, 2 knjige (Odabrana poglavlja iz interne medicine), 8 tekstova u drugim knjigama te 4 pregleda.

Od 130 znanstvenih radova 106 je objavljeno u uglednim časopisima s recenzijom od čega 36 u inozemnim časopisima, a jedan u izdanju Jugoslavenske akademije.

Radovi M. Seksa odnose se na mnogobrojna područja endokrinologije, u koja je ugradio originalne ideje i nove spoznaje. Među prvima u svijetu je aplicirao histoautoradiografsku i histokemijsku metodu u istraživanje kliničke patofiziologije štitnjače (rad br. 16), te uveo svoju klasifikaciju toksičnih adenoma štitnjače (rad br. 21), što je omogućilo znanstveno rješavanje kompliciranih odnosa osi hipofiza—štitnjača i periferna tkiva (radovi br. 28, 75, 208, 233). Na istom modelu je dokazao ulogu povećane produkcije i perifernog metabolizma hormona štitnjače u mehanizmu preosjetljivosti hipofize (radovi br. 142, 151, 168). Dao je također značajan znanstveni doprinos istraživanju produkcije i metabolizma hormona štitnjače u gušavosti, hipo- i hipertireozi (radovi br.

129, 150, 154, 155, 163, 173, 175, 178, 199, 200, 201, 218, 224, 229, 234), konverzije T_4 u T_3 i receptora za hormone štitnjače u placenti i fetalnoj membrani (radovi br. 184, 191).

Sekso pokazuje veliko zanimanje za problem funkcije hipotalamo-hipofizne zajednice već u najranijoj fazi svojega djelovanja (radovi br. 26, 31, 37, 42, 46, 63, 66), među prvima u SFRJ uvodi radioimunološko određivanje polipeptidnih hormona (radovi br. 74, 79, 80, 81, 120), istražuje učinke hipotalamičkih hormona (radovi br. 92, 94, 123, 146, 158, 169, 206, 209, 214), psihofarmaka i drugih agensa na sekreciju hormona hipofize (radovi br. 121, 125, 126, 145, 217, 221, 232). Naročitu je pažnju posvetio istraživanju patofiziologije, dijagnostike i terapije tumora, posebno mikroadenoma hipofize (radovi br. 3, 149, 164, 226, 227).

Sustavno je istraživao problem endokrinološke hipertonije te objavio prvi slučaj primarnog aldosteronizma u nas, te prvi u medicinskoj literaturi opisao komu u primarnom aldosteronizmu i bizarne tipove aritmije (radovi br. 2, 76, 77, 78, 207).

Opsežna klinička istraživanja posvetio je poremećajima metabolizma na modelu pretilosti. Asimptomatska reaktivna hipoglikemija verificirana u pretilosti ima kao glavni poremećaj zakašnjeli odgovor insulina a pretilost u cjelini oštećeni odgovor hipotalamičkih receptora i smanjenu sekreciju kontraregulatornih hormona (radovi br. 64, 90, 95, 102, 104, 105, 116, 170, 172, 182, 183, 225, 230).

Vodio je, vodi i aktivno sudjeluje u 16 znanstvenih projekata od čega u kooperaciji s inozemnim institucijama 9, a 2 u izravnoj suradnji s udruženim radom.

POPIS RADOVA

Znanstveni radovi

1. Z. Košutić, I. Reiner, V. Breitenfeld, N. Milić, N. Pierotić, M. Sekso, N. Šoljan, J. Trnski i I. Vodopija, Kliničke karakteristike salmoneloze u odraslih, *Lij. vjesnik*, 84 : 437, 1962.
2. M. Sekso, Slučaj primarnog aldosteronizma, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 1 : 385, 1962.
3. I. Padovan, M. Sekso, Š. Spaventi, Radiokirurška terapija tumora hipofize, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 2 : 350, 1963.
4. M. Sekso, B. Pražić, Prilog psihosomatici problema polidipsije, Zbornik radova I. stručnog sastanka endokrinologa Jugoslavije, Beograd 1963, 320.
5. I. Reiner, M. Sekso, S. Klancir, Prognoza dijabetičke kome, II. kongres internista Jugoslavije, 2 : 279, Sarajevo 1964.
6. Š. Knežević, I. Reiner, M. Sekso, Uzroci smrti dijabetičara na internom odjelu bolnice »Dr. M. Stojanović«, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 3 : 497, 1964.
7. Lj. Barić, M. Sekso, Učestalost i prognoza infarkta miokarda kod dijabetičara, *Zdrav. nov.*, 17 : 162, 1964.
8. Lj. Barić i M. Sekso, Infarkt miokarda i dijabetes melitus, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 3 : 370, 1964.
9. I. Reiner, M. Sekso i Š. Knežević, Angiopathia diabetica, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 3 : 397, 1964.
10. N. Milić, M. Sekso i D. Dević-Mikac, Prilog poznavnju talasemije, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 3 : 489, 1964.
11. I. Reiner, M. Sekso i S. Klancir, Dijabetička acidoza, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 3 : 523, 1964.
12. Lj. Barić i M. Sekso, Hemokromatoza pod slikom Addisonove bolesti, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 4 : 450, 1965.

13. M. Sekso, Vrijednost scintigrafije u dijagnostici oboljenja štitnjače, doktorska disertacija, 1965.
14. M. Sekso, S. Efendić, B. Ožegović i V. Hitrec, Vrijednost određivanja bakra u dijagnostici oboljenja štitnjače, *Anali Bolnice »Dr. M Stojanović«*, 5 : 356, 1966.
15. M. Sekso, N. Popov i B. Čurlin, Prilog klinici feokromocitoma, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 5 : 540, 1966.
16. M. Sekso, I. Padovan, S. Efendić, V. Hitrec i Š. Spaventi, Gamascintigrafija u preoperativnoj dijagnostici oboljenja štitnjače, *Symposia otorhynolaryngologica Jugoslavica*, 1 : 101, 1966.
17. M. Sekso, S. Efendić, M. Urević i V. Hitrec, Vrijednost određivanja kolesterola u dijagnostici oboljenja štitnjače, *Lij. vjesnik*, 88 : 249, 1966.
18. M. Sekso, Klinika toksičnog adenoma štitnjače, habilitacijski rad, 1966.
19. T. Čabrijan, Lj. Barić i M. Sekso, Gornji tireoidni šum (Lianov šum) i njegova uloga u dijagnostici i terapiji Basedowljeve bolesti, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 5 : 449, 1966.
20. Š. Spaventi, B. Oberhofer, B. Metzger, M. Sekso, K. Filjak, I. Dujmović i V. Zenić, Prikazivanje pankreasa Angerovom gama-kamerom, Zbornik radova VIII. jugoslavenskog sastanka stručnjaka za primjenu nuklearne energije u medicini, Osijek 1968, 75.
21. T. Čabrijan, Lj. Barić i M. Sekso, Pathophysiological and Clinical Aspects of the upper Thyroid Murmur (Lian's Murmur) in Graves-Basedow's disease, *Rev. Roum. Endocrinol.*, 5 : 331, 1968.
22. M. Sekso, K. Banovac, M. Omčikus i M. Alač, Klinička korelacija između metopironskog i vasopresinskog testa, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 8 : 39, 1969.
23. M. Sekso, K. Banovac, M. Alač i J. Halle, Stimulacija adenohipofize lysin-8 vasopressinom, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 8 : 128, 1969.
24. M. Sekso, K. Banovac, T. Čabrijan, M. Misjak i M. Alač, Sekundarni hipogonadizam kod bolesnika s akromegalijom i nefunkcionalnim tumorima hipofize, Zbornik radova i sažetaka II. stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija 1969, 52.
25. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle, M. Alač i T. Čabrijan, Funkcionalno ispitivanje osovine hipotalamus-hipofiza-kora nadbubrežne žlijezde, Zbornik radova i sažetaka II. stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija 1969, 77.
26. M. Sekso, T. Čabrijan, K. Banovac, M. Antoš, M. Alač i M. Misjak, Dinamika osovine hipofiza-kora nadbubrežne žlijezde u starosti, Zbornik radova i sažetaka II. stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija 1969, 80.
27. M. Sekso, M. Alač, T. Čabrijan, M. Misjak i K. Banovac, Sekundarni hipokorticizam, Zbornik radova i sažetaka II. stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija 1969, 98.
28. M. Sekso, D. Solter, K. Banovac i B. Mark, Planimetrija turskog sedla u Addisonovoj bolesti, Zbornik radova i sažetaka II. stručnog sastanka endokrinologa SFRJ, Opatija 1969, 102.
29. M. Sekso, K. Banovac, Š. Spaventi i M. Alač, Nakupljanje J-131 u štitnjači nakon primjene Vasopresina, Diagnostika in terapija v nuklearni medicini, 1969, 27.
30. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle i M. Alač, Kvantitativno određivanje hipofizarne rezerve kortikotropina kod normalnih ispitanika upotrebom inhibitora 11-beta hidroksilaze (metopiron), *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 40, 1970.
31. M. Sekso, K. Banovac, Š. Spaventi, M. Misjak, T. Čabrijan, M. Alač i M. Antoš, Supresija funkcije štitnjače tiroksinom, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 44, 1970.
32. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle i M. Alač, Kvantitativno ispitivanje nadbubrežne žlijezde kortikotropinom (ACTH), *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 50, 1970.
33. M. Sekso, M. Misjak, M. Alač, T. Čabrijan, K. Banovac i M. Knežević, Patogeneza testikularne degeneracije, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 50, 1970.

34. M. Sekso, K. Banovac, T. Čabrijan i M. Alač, Sindrom Forbes-Albright (Nepuerperalna galaktoreja s tumorom hipofize), *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 64, 1970.
35. M. Sekso, M. Misjak, T. Smerdel i K. Banovac, Hipogonadizam zbog genetskih poremećaja, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 69, 1970.
36. D. Cvrtila, K. Filjak, M. Bosnar, M. Sekso i M. Alač, Radiokromatografsko određivanje jodiranih aminokiselina iz plazme tankoslojnom kromatografijom i njihovo kvantitativno određivanje, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9 : 78, 1970.
37. M. Sekso, T. Čabrijan, M. Alač, K. Banovac i V. Zjačić, Usporedni nivoi estrogena i gonadotropina u osteoporozi žena i muškaraca, Simpozij o kalciju, Ljubljana 1970, 85.
38. M. Sekso, V. Zjačić, T. Čabrijan, K. Banovac i M. Alač, Korelacija urinarnih vrijednosti estrogena, kalcija i fosfora u osteoporozi, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 18 : 155, 1970.
39. M. Sekso, M. Alač, M. Misjak, B. Vizner, M. Vuković i M. Solter, Oralno opterećenje glukozom i rastinonski test u pretilih ispitanika, II. stručni sastanak internista Hrvatske, Osijek 1970, 151.
40. M. Sekso, K. Banovac i M. Alač, Potencirani test inzulinske rezistencije bolesnika s akromegalijom, II. stručni sastanak internista Hrvatske, Osijek 1970, 173.
41. Š. Spaventi, L. Rabadžija, D. Cvrtila, K. Filjakand M. Sekso, Some factors influencing uptake of 75 Se-Selenomethionine by the pancreatis tissues of the rat, *Nucl. Med.*, 9 : 366, 1970.
42. M. Sekso, Funkcija osovine hipotalamus-hipofiza-kora nadbubrežne žlijezde u poodmakloj dobi, III Dies Italico-Iugoslavici Medicinae destinati, Phari, Izdavački zavod Jugoslavenske akademije, Zagreb 1971, 165.
43. E. Koren, M. Sekso, K. Banovac i S. Milković, Tipizacija lipoproteinemija, *Acta med. Iug.*, 25 : 227, 1971.
44. M. Sekso, V. Zjačić, T. Čabrijan, F. Licul and D. Radej, The values of urinary estrogens, 17-ketosteroids and 17-hydroxicorticosteroids in osteoporotic men and women of involutive age, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 10 : 242, 1971.
45. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle i M. Misjak, Jatrogena nepuerperalna galaktoreja, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 19 : 15, 1971.
46. M. Sekso, T. Čabrijan, Z. Bašić, V. Božikov, E. Emer i V. Borić, Vrijednost krvnog tlaka kod ispitanika u dobi od 15—20 godina na tri geografska područja Hrvatske, Arterijska hipertenzija, I. jugoslavenski simpozij, Niš 1971, 184.
47. M. Sekso, T. Čabrijan, K. Banovac, I. Reiner, B. Vizner i M. Vuković, Hipertonija u endokrinološkim bolestima, Arterijska hipertenzija, I. jugoslavenski simpozij, Niš 1971, 280.
48. I. Reiner, M. Sekso, B. Vizner, M. Alač i Š. Spaventi, Učestalost malignih tumora štitnjače u scintigrafski hladnom čvoru, *Medicina*, 9 : 117, 1972.
49. J. Rešetić, M. Sekso i K. Banovac, Radioimunološko određivanje plazmatskog insulina u testu oralnim opterećenjem glukozom, *Medicina*, 9 : 173, 1972.
50. M. Sekso, K. Banovac, T. Čabrijan and M. Alač, The effect of vasopressine on the function of the thyroid gland, *Acta Med. Iug.*, 26 : 201, 1972.
51. M. Sekso, T. Čabrijan, K. Banovac and K. Birtić, Primary aldosteronism with hypopotassemic come, *Endocrinologie*, 59 : 348, 1972.
52. M. Sekso, T. Čabrijan, B. Oberhofer, K. Birtić, K. Banovac, M. Alač i M. Misjak, Dijagnostika primarnog aldosteronizma, *Lij. vjesnik*, 94 : 27, 1972.
53. M. Sekso, Lj. Barić, K. Birtić, T. Čabrijan i K. Banovac, Arrhythmie bei einer durch das Connsche Syndrom hervorgerufenen Hypokaliemie, *Wiener Med. Wschr.*, 122 : 753, 1972.
54. M. Kadrnka-Lovrenčić, V. Oberiter, M. Sekso, E. Najman, J. Rešetić, V. Rižnar i Ž. Reiner-Banovac, Vrijednosti hormona rasta u različitim dobnim skupinama djece, III. naučni sastanak endokrinologa Jugoslavije, Zbornik radova, Sarajevo 1972, 151.

55. M. Sekso, J. Rešetić, T. Čabrijan i V. Rižnar, Dinamika sekrecije radioimunološki određivanog humanog hormona rasta u normalnih ispitanika, III. naučni sastanak endokrinologa Jugoslavije, Zbornik radova, Sarajevo 1972, 353.
56. M. Sekso, V. Zjačić, M. Solter, J. Rešetić i T. Čabrijan, Insulinemija u osoba s poremećenom tolerancijom glukoze, I. jugoslavenski kongres nuklearne medicine, Zbornik radova, Split 1974, 107.
57. M. Sekso, M. Solter, V. Zjačić, B. Vizner i T. Čabrijan, Sekrecija insulina, hormona rasta i krotisola tijekom produženog (6-satnog) oGTTa u pretilih osoba s normalnom tolerancijom glukoze i kemijskim dijabetesom, I. jugoslavenski kongres nuklearne medicine, Zbornik radova, Split 1974, 111.
58. M. Sekso, V. Mikuličić, V. Zjačić, T. Čabrijan i N. Krpan, Prikaz bolesnika s urođenim defektom u biosintezi hormona štitnjače, I. jugoslavenski kongres nuklearne medicine, Zbornik radova, Split 1974, 297.
59. T. Čabrijan, M. Sekso i V. Zjačić, Vrijednosti TSH nakon stimulacije sa sintetskim TRH, I. jugoslavenski kongres nuklearne medicine, Zbornik radova, Split 1974, 419.
60. M. Kadrnka-Lovrenčić, Ž. Reiner-Banovac, V. Oberiter, M. Sekso, M. Petek, L. Kšivanek-Škrabalo and J. Rešetić, Plasma gonadotropin (LH and FSH) concentrations in prepubertal and pubertal children upon stimulation by LH-relesing hormone, *Helv. paediat. Acta*, 30 : 232, 1975.
61. M. Sekso, M. Solter, V. Zjačić and T. Čabrijan, Treatment of reactive hypoglycemia with buformin, *Am. J. Clin. Nutr.*, 28 : 1271, 1975.
62. M. Sekso, M. Solter i T. Čabrijan, Djelovanje sintetskog Lizin-8-vazopresina na sekreciju plazmatskih 11-OHCS, *Diab. Croat.*, 4 : 49, 1975.
63. M. Solter, B. Vizner i M. Sekso, Usporedba djelovanja glukoze i glukagona na lučenje insulina u pretilih i normalnih osoba, *Diab. Croat.*, 5 : 69, 1976.
64. M. Sekso, M. Solter, T. Čabrijan i B. Vizner, Utjecaj glukagona na sekreciju insulina i hormona rasta u normalnih i pretilih osoba, *Radiol. Iugosl.*, 10 : 101, 1976.
65. M. Sekso, M. Solter, B. Vizner i V. Rižnar, Vrijednosti insulina, hormona rasta (HGH) i slobodnih masnih kiselina (FFA) u pretilih osoba tijekom akutnog gladovanja, *Radiol. Iugosl.*, 10 : 105, 1976.
66. T. Čabrijan, M. Sekso, M. Solter, V. Zjačić i J. Rešetić, Vrijednosti TRH testa u »subkliničkoj« hipotireozi, *Radiol. Iugosl.*, 10 : 141, 1976.
67. M. Sekso, M. Solter, T. Čabrijan i V. Zjačić, Vrijednosti TSH u eutireozi i hipoteriozi prije i nakon primjene hormona štitnjače, *Radiol. Iugosl.*, 10 : 145, 1976.
68. M. Solter, B. Vizner and M. Sekso, The Comparison of Glucose and Glucagon Induced Insulin Release in Obese and Nonobese Subjects, *Horm. Metab. Res.*, 8 : 490, 1976.
69. K. Banovac i M. Sekso, Uloga trijodtironina u dijagnostici hipertireoze, *Lij. vjesnik*, 98 : 271, 1976.
70. M. Sekso, V. Zjačić-Rotkvić i T. Čabrijan, Vrijednosti plazmatskog imunoreaktivnog insulina u oGTTu blagih adultnih dijabetičara, *Diab. Croat.*, 6 suppl., 1 : 33, 1977.
71. Lj. Bzik, K. Banovac i M. Sekso, Određivanje tiroksina u serumu na regeneriranim sephadex G-25 kolonama, IV. simpozij o imunokemiji, Opatija 1977, 26.
72. K. Banovac, M. Sekso, B. Vizner, M. Alač, T. Čabrijan i V. Zjačić, Etiologija i dijagnostika karcinoma štitnjače, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 16 : 56, 1977.
73. M. Sekso, M. Solter, K. Banovac, B. V zner and M. Petek, The effect of dopaminergic drugs on pituitary hormone release in normal subjects, *Acta med. Iug.*, 31 : 321, 1977.
74. M. Kadrnka-Lovrenčić, Ž. Reiner-Banovac, V. Oberiter, M. Sekso, T. Hajnžić, M. Petek and L. Kšivanek-Škrabalo, LH-releasing Hormone in Differentiating Primary from Secondary Hypopituitarism, *Acta med. Iug.*, 31 : 445, 1977.
75. M. Sekso, A. Suzak, T. Čabrijan, B. Vizner, I. Silobrčić i K. Štritof, Benigna asimetrična lipomatoza, *Lij. vjesnik*, 99 : 607, 1977.

76. M. Misjak, K. Benković, M. Sekso i T. Čabrijan, Kontraregulatorni hormoni u akutnom opterećenju, *Diab. Croat.*, Suppl., Zagreb 1977, 479.
77. J. Rešetić, D. Lüdecke and M. Sekso, Imunoreactive and biologicaly active ACTH in human plasma and isolated normal pituitary and ACTH adenoma cells, *Acta endocr. (Kbh)*, Suppl. 208, 84 : 80, 1977.
78. K. Banovac, J. M. Mc Kenzie and M. Sekso, Is the T3 of T3-Thyrotoxicosis Secreted Directly by the Thyroid Gland?, 8th Annal Meeting of the European Thyroid Association, Lyon, *Annales d'endocrinologie*, 43 A, 1977.
79. K. Banovac, B. Vizner, M. Sekso, Lj. Bzik and J. M. Mc Kenzie, Increased Peripheral Metabolism of Triiodothyronine in the Patients with Hyperfunctioning Thyroid Adenoma (HTA), I Balkan Congress of endocrinology, Athens 1977, 9.
80. K. Banovac, Lj. Bzik, M. Sekso and M. Petek, Decreased Ratio of Serum T3-rT3 in Patients with Hyperthyroidism, *Endocrinologie*, 71 : 159, 1978.
81. K. Banovac, M. Solter, M. Sekso, Lj. Bzik and M. Petek, Relative increase of serum reverse T3 in patients with Hypothyroidism, *Anales d'endocrinologie* (Paris), 39 : 387, 1978.
82. M. Sekso, J. Rešetić, V. Rižnar and M. Solter, A method for determination of anti-insulin antibodies in the plasma of insulin-treated diabeitcs, *Acta med. Iug.*, 32 : 125, 1978.
83. M. Kadrnka-Lovrenčić, V. Oberiter, M. Sekso, Ž. Reiner-Banovac and M. Petek, Growth hormone and gonadotropins (LH and FSH) in children with constitutional delay in growth and maturation, *Helv. paediat. Acta*, 33 : 105, 1978.
84. M. Alač, M. Petek, K. Banovac i M. Sekso, Stupanj periferne konverzije testosterona u androgene i estrogene u hirzutih bolesnica s poremećajem menstruacionog ciklusa, *Radiol. Iugosl.*, 12 : 383, 1978.
85. V. Zjačić-Rotkvić, M. Sekso and T. Čabrijan, The values of Insulinogenic Indexes in Mild Diabetic, *Diabetologija*, 14 : 283, 1978.
86. K. Banovac, B. Vizner, M. Sekso and Lj. Bzik, Increased T3 Production Rate in Euthyroid Patients with Autonomous Nodule, 9th Annal Meeting of the European Thyroid Association, *Annales d'endocrinologie*, Berlin 1978, 13 A.
87. T. Čabrijan, M. Sekso, M. Solter, B. Vizner, V. Zjačić, M. Petek i Lj. Bzik, Vrijednosti TSH, HGH, PRL i T3 nakon primjene TRH u normalnih osoba, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 17 : 3, 1978.
88. M. Solter and M. Sekso, Increased Posthyperglycemic Insulin Secretion Area in Obese Subjects with Asymptomatic Reactive Hypoglycemia, *Horm. Metab.*, 11 : 252, 1979.
89. M. Solter and M. Sekso, Glucose-insulin interaction in obese individuals with asymptomatic reactive hypoglycemia, *Acta diabet.*, 16 : 119, 1979.
90. Lj. Jira, K. Banovac, M. Petek, M. Sekso, B. Hodek and V. Kirhmajer, Competitive ligand-binding assay for thyroxine binding globulin (Comparison with TBG radioimmunoassay and T3 uptake test), *Ann. Endoc.* (Paris), 40 : 487, 1979.
91. C. H. Bastomsky, K. Banovac, F. Škreb and M. Sekso, Similar Serum Concentrations of thyroid hormones in two geographically separate populations on disparate iodine intake, *Horm. Metab. Res.*, 11 : 301, 1979.
92. K. Banovac, M. Solter, D. Vrbanec, I. Vučak and M. Sekso, The size of the thyroid gland and ^{131}iodine uptake during the last 14 years in the normal population in Croatia, *Acta med. Iug.*, 33 : 335, 1979.
93. T. Čabrijan, M. Sekso, V. Zjačić, J. Rešetić, Lj. Bzik, V. Rižnar i M. Petek, Djeluje li vasopresin na tireotropin?, Zbornik radova IV. jugoslavenskog simpozija o štitastoj žlezdi, Zlatibor 1980, 125.
94. V. Rižnar, H. Wilke, F. Rohlfs, G. Frahm i M. Sekso, Ispitivanje sekrecije glukagona kod obiteljskih hiperlipoproteinemija, II. simpozij o hiperlipoproteinemijama, Novi Sad, Zbornik radova, Beograd 1980, 47.
95. M. Solter and M. Sekso, Secretion of Growth hormone and Cortisol in obese subjects with Asymptomatic reactive hypoglycemia, *Endocrinologia*, 75 : 216, 1980.
96. K. Banovac, Lj. Bzik, D. Tišlarić and M. Sekso, Conversion of Thyroxine to Triiodothyronine and Reverse Triiodothyronine in Human Placenta and Fetal Membranes, *Horm. Res.*, 12 : 253, 1980.

97. D. Tišlarić, M. Solter, K. Banovac, V. Petric, B. Pegan, Ž. Ivić i M. Sekso, Razlike u sadržaju T3 i T4 u paranodularnom tkivu štitnjače, *Radiol. Iugosl.*, 14 : 435, 1980.
98. F. Škreb, K. Banovac, Lj. Bzik i M. Sekso, Utjecaj salicilata i antiepileptika in vitro na koncentraciju slobodnih frakcija T4, T3 i rT3 u serumu, *Radiol. Iugosl.*, 14 : 439, 1980.
99. M. Solter, K. Banovac, Lj. Bzik, F. Škreb i M. Sekso, Deficit serumskog proteinskog nosača tiroksina (TBG), *Radiol. Iugosl.*, 14 : 431, 1980.
100. A. Tonkić, K. Banovac, D. Tišlarić i M. Sekso, Koncentracija trijodtironina i tiroksina u dva geografska područja SR Hrvatske, *Lij. vjesnik*, 102 : 609, 1980.
101. B. Dusper, V. Kerhlin-Brkljačić, K. Banovac, M. Sekso i A. Kaštelan, HLA antigen u subakutnom tireoditisu, *Endocrinol. Iugosl.*, 3 : 9, 1980.
102. M. Alač, M. Sekso, Ž. Reiner, D. Tiplarić, M. Petek i M. Misjak, Supresija gonadotropina antiandrogenom terapijom, *Endocrinol. Iugosl.*, 3 : 33, 1980.
103. T. Čabrijan, R. Cvijetić i M. Sekso, Stimulacija tireotropina primjenom TRH u eutireotičnoj trudnoći, *Endocrinol. Iugosl.*, 3 : 55, 1980.
104. M. Alač, M. Sekso, Ž. Reiner, D. Tišlarić, M. Petek i M. Misjak, Podrijetlo androgene sekrecije u hirzutizmu, *Endocrinol. Iugosl.*, 3 : 133, 1980.
105. K. Banovac, D. Tišlarić, A. Tonkić, C. H. Bastomsky and M. Sekso, Serum Thyroid Hormones in Two Yugoslav Districts with Different Iodine Intake, *Endocrinologie*, 77 : 377, 1981.
106. K. Banovac, M. Zakarija, J. M. Mc Kenzie, A. Witte and M. Sekso, Absence of Thyroid-Stimulating Antibody and Long Acting Thyroid Stimulator in Relatives of Graves Disease Patients, *J. Clin. Endocrinol. Metab.*, 53 : 651, 1981.
107. K. Banovac, M. Kekić, Lj. Bzik, F. Škreb i M. Sekso, Reduced active thyroid hormone levels after delivery, *J. Endocrinol. Invest.*, 4 : 271, 1981.
108. T. Čabrijan, R. Cvijetić, M. Sekso i D. Vrbanec, Ispitivanje pituitarne rezerve prolaktina u trudnoći TRH testom, *Radiol. Iugosl.*, 15 : 285, 1981.
109. R. Cvijetić, T. Čabrijan i M. Sekso, Estrogeni hormon nakon primjene TRH u trudnoći, *Radiol. Iugosl.*, 15 : 289, 1981.
110. D. Vrbanec, T. Čabrijan, R. Cvijetić i M. Sekso, Djelovanje tiroliberina (TRH) na humani placentni laktogen (HPL) u trudnoći, *Endocrinol. Iugosl.*, 4 : 41, 1981.
111. M. Jerić, K. Banovac, Lj. Barić and M. Sekso, Estimation of systolic time intervals and timing of arterial sounds in hyperthyroidism during antithyroid medication, *Acta endocrinol.* (Kbh), 99 : 50, 1982.
112. T. Čabrijan, D. Vrbanec, R. Cvijetić i M. Sekso, Vrijednost hormona rasta nakon primjene TRG u trudnoći, *Radiol. Iugosl.*, 16 : 235, 1982.
113. R. Cvijetić, T. Čabrijan i M. Sekso, Djelovanje tiroliberina na progesteron u trudnoći, *Jugosl. ginek. opstet.*, 22 : 64, 1982.
114. T. Čabrijan, R. Cvijetić, M. Sekso, H. Frahm and D. Vrbanec, The values of PRL, HCS and GH after Application of TRH in Pregnancy and Puerperium, Nuclear medicine and biology, Proceedings of the Third World Congress of Nuclear Medicine and Biology, Paris 1982, 1251.
115. V. Zjačić-Rotkvić, T. Čabrijan i M. Sekso, Sekrecija C-peptida i insulina u i. v. tolbutamidskom testu osoba s normalnom tolerancijom glukoze, *Diab. Croat.*, 11 : 391, 1982. Supp. 2.
116. M. Sekso, K. Banovac, B. Vizner, Ž. Reiner and M. Solter, Tests of Anterior Pituitary Function, *Period. biol.*, 85, Suppl., 1 : 37, 1983.
117. B. Mildner, H. Berisha, M. Sekso and N. Ries, ^{3}H-Leucine Incorporation and Activity of Malic Enzyme in Hepatis and Renal Tissues of Triiodothyronine Treated Rats, *Iug. Physiol. Pharmacol. Acta*, 19:127, 1983.
118. D. Tišlarić, M. Petek, M. Sekso and N. Juras, A New Chromatographic Method for Separation of Plasma 17-Alfa-Hydroxyprogesterone, *Clin. Chimica Acta*, 129:371, 1983.
119. B. Vizner, Ž. Reiner and M. Sekso, Effect of L-Dopa on Growth Hormone, Glucose, Insulin and Cortisol Response in Obese Subjects, *Exper. Clin. Endocrinol.*, 81 : 41, 1983.

120. T. Čabrijan, R. Cvijetić, D. Vrbanec i M. Sekso, Ispitivanje pituitarne rezerve tireotropina u eutireotičnoj trudnoći i u puerperiju, *Radiol. Iugosl.*, 17:257, 1983.
121. M. Misjak, Lj. Posavec i M. Sekso, Koncentracija T4, rT3 i TBG u trijodtironin supresivnom testu, *Radiol. Iugosl.*, 17:265, 1983.
122. N. Juras, K. Banovac and M. Sekso, Increased Serum Reverse Triiodothyronine in Patients with Hyperemesis Gravidarum, *Acta Endocrinol.*, 102:284, 1983.
123. M. Solter and M. Sekso, Effect of Fasting on Posthyperglicemic Glucose Homeostasis, Obesity-Experimental Model for Reactive Hypoglicemia, *Exper. Clin. Endocrinol.*, 81:33, 1983.
124. M. Lovrenčić, M. Kalousek, R. Klarić and M. Sekso, Computertomographie des Inhaltes der Sella turcica in transversaler und frontaler Ebene, *Fortschr. Röntgenstr.*, 141—417, 1984.
125. M. Marotti, M. Lovrenčić, M. Kalousek, R. Klarić, I. Krolo, Z. Klanfar i M. Sekso, Vrijednost frontalne i sagitalne rekonstrukcije u dijagnostici hipofiznih tumora, *Lij. vjesnik*, 106:429, 1984.
126. M. Solter, D. Tišlarić, M. Dominis, M. Sekso, B. Pegan, V. Petric, Ž. Ivić and D. Cerenko, Is Paranodular grossly Normal Thyroid tissue from Patients with Nontoxic Nodular Goitre really Normal?, *Horm. Metab. Res.*, 16:504, 1984.
127. V. Rižnar, Ž. Reiner, J. Rešetić and M. Sekso, Isotachophoresis of Human Serum Lipoproteins, *Acta med. Iug.*, 38:339, 1984.
128. B. Vizner, Ž. Reiner and M. Sekso, Hypotalamo-Pituitary-Adrenal Response to Insulin-Induced Hypoglicemia in Subjects with Different Degrees of Obesity, *Ann. Endocrinol.* (Paris) (u tisku).
129. M. Solter, D. Tišlarić, K. Banovac, M. Dominis, M. Sekso, M. Petek, B. Pegan, V. Petric and Ž. Ivić, Thyroidal Thyroxine and Triiodothyronine in Autonomously Functioning Nodule and Paranodular Tissue, *Exper. Clin. Endocrinol.*, 85:369 1985.
130. M. Solter, D. Tišlarić, D. Dominis and M. Sekso, Low Thyroidal T3 in Nodular Goitrous Tissue, *Horm. Metab. Res.*, 17:156, 1985.

Stručni radovi

1. M. Sekso, Liječenje reumatizma Osadrinom, *Iz prakse — za praksu*, 2:1, 1964.
2. M. Sekso i T. Čabrijan, Generalizirana neurofibromatoza — Recklinghausenova fibromatoza, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 4:498, 1965.
3. M. Sekso i S. Klancir, Tireotoksična kriza, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 4:512, 1965.
4. M. Pansini, T. Saletto, B. Jukić i M. Sekso, Tih i mek glas kod bolesnika od otoskleroze, *Govor*, 1:46, 1967.
5. M. Sekso, M. Alač, T. Čabrijan i K. Banovac, Oralna terapija dijabetesa preparatima sulfonilureje, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 7:73, 1968.
6. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle i M. Misjak, Slučaj iatrogene galaktoreje, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 7:229, 1968.
7. M. Sekso, K. Banovac, J. Halle, i M. Alač, O sindromu dijabetesa insipidusa i psihologene polidipsije, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 7:243, 1968.
8. M. Sekso, K. Banovac i M. Alač, Hiperosmolarna dijabetička koma, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 8:142, 1969.
9. M. Sekso, K. Banovac, M. Alač i J. Halle, Panhipopituitarizam, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 17:187, 1969.
10. M. Sekso, S. Klancir, T. Čabrijan, M. Alač, V. Zenić i M. Bosnar, J-131 kao provokativni faktor tireotoksične krize, Diagnostika in terapija v nuklearni medicini, 40, 1969.
11. M. Sekso, T. Čabrijan, M. Alač, K. Banovac, M. Antoš i M. Misjak, Kora nadbubrežne žlijezde u starosti, Simpozij o gerijatriji, »Pliva«, Zagreb 1969, 219.

12. M. Sekso, I. Reiner, T. Čabrijan, K. Banovac i M. Alač, Naš dijagnostički postupak u endokrino uvjetovanoj hipertoniji, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9:26, 1970.
13. Č. Ljibin, F. Licul, T. Čabrijan i M. Sekso, Djelovanje kalcija na promjene izazvane testom ishemije uz elektromiografsku kontrolu, Simpozij o kalciju, Ljubljana 1970, 228.
14. M. Sekso, D. Orlić i T. Čabrijan, Laurence-Moon-Biedl-Bardetov sindrom (povodom dvaju slučajeva), *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9:237, 1970.
15. M. Sekso, N. Pierotić-Solter, S. Večerina, T. Čabrijan i K. Banovac, Hipokalijemična koma provocirana diureticima, *Pharmaca*, 8:189, 1970.
16. M. Sekso, Z. Bašić, V. Borić, V. Božikov, E. Emer i T. Čabrijan, Vrijednosti krvnog tlaka kod 1001 ispitanika u dobi od 15—20 godina, II. stručni sastanak internista Hrvatske, Osijek 1970, 67.
17. M. Sekso, T. Čabrijan, B. Vizner, K. Banovac i T. Lušičić, Hipokalijemična periodična paraliza, II. stručni sastanak internista Hrvatske, Osijek 1970, 135.
18. M. Sekso, K. Banovac i M. Alač, Idiopatska ortostatska hipotonija, *Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 9:261, 1970.
19. M. Sekso, Š. Spaventi i K. Banovac, Logaritamska obrada vrijednosti J-131 nakon supresije štitnjače kod eutireotičnih bolesnika, *Radiol. Iugosl.*, 4:71, 1970.
20. V. Herman, M. Sekso, M. Trijanović, V. Vidović and T. Čabrijan, Hypoglicemic conditions in the course of chronic alcoholism, *Alcoholism*, 2:87, 1970.
21. M. Sekso, M. Alač, K. Banovac et T. Čabrijan, Coma hyperosmolaire non acidocetosique chez diabetiques, Zbornik radova X balkanske medicinske nedelje, Beograd 1970, 321.
22. M. Sekso, V. Božikov, T. Čabrijan, E. Emer, Z. Bašić i V. Borić, Utjecaj vegetativne stigmatizacije na krvni tlak mladih osoba, Arterijska hipertenzija, I. jugoslavenski simpozij, Niš 1971, 170.
23. M. Sekso, M. Alač, M. Misjak i B. Oberhofer, Klinički i terapijski aspekt feokromocita, Arterijska hipertenzija, I. jugoslavenski simpozij, Niš 1971, 311.
24. M. Sekso, M. Alač, J. Rešetić i V. Rižnar, Razina hormona rasta u akromegaliji, III. naučni sastanak endokrinologa Jugoslavije, Zbornik radova, Sarajevo 1972, 361.
25. M. Sekso i M. Misjak, Terapijski aspekti androloških oštećenja, III. naučni sastanak endokrinologa Jugoslavije, Zbornik radova, Sarajevo 1972, 447.
26. M. Sekso, V. Zjačić i T. Čabrijan, Naša iskustva u liječenju šećerne bolesti bigvanidom »Fenoforminom«, *Pharmaca*, 11:229, 1973.
27. I. Reiner, B. Vizner, M. Sekso i S. Klancir, Kliničko ispitivanje djelovanja Envacara, Jugoslavenski simpozij o savremenom medikamentoznom lečenju hipertenzije, Beograd 1973, 37.
28. M. Sekso, M. Misjak, T. Čabrijan i V. Zjačić, Liječenje arterijske hipertonije kombinacijom dihidroergokristina, klopamida i reserpina, *Pharmaca*, 12:23, 1974.
29. M. Sekso, T. Čabrijan, V. Zjačić i J. Rešetić, Vrijednosti plazmatskog TSH u primarnoj i sekundarnoj hipotireozi, I. jugoslavenski kongres nuklearne medicine, Zbornik radova, Split 1974, 427.
30. M. Sekso, V. Zjačić, M. Solter i T. Čabrijan, Diferencijalna dijagnoza ponavljanih hipoglikemičnih ataka, VI. kongres liječnika Hrvatske, Zagreb 1975, 288.
31. M. Sekso, M. Solter, V. Zjačić, T. Čabrijan i J. Rešetić, Terapijski pokušaji u bolesnika s reaktivnim hipoglikemijama, Zbornik radova VI. kongresa liječnika Hrvatske, Zagreb 1975, 292.
32. M. Sekso, M. Solter, J. Rešetić, M. Štriga, T. Čabrijan i V. Zjačić, Odnos između dijabetičke retinopatije i insulinskih antitijela u dijabetičara liječenih insulinom, *Radiol. Iugosl.*, 10:93, 1976.
33. M. Sekso, M. Misjak, M. Knežević and A. Pirkić, Idiopatic hypogonadism in male, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:189, 1976.
34. M. Sekso, V. Zjačić, M. Solter i T. Čabrijan, Dijagnostika i terapija organskog hiperinsulinizma, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:237, 1976.

35. M. Misjak, M. Alač i M. Sekso, Fertilitet muškaraca liječenih zbog kriptorhizma u prepubertalnoj dobi, III. jugoslavenski simpozij o akutnim problemima u fertilitetu i sterilitetu, Šibenik 1976, 93.
36. T. Čabrijan, M. Sekso i M. Alač, Nadzor nad bolesnicima sa čvorastim povećanjem štitnjače, Zbornik radova IX stručnog sastanka internista Slavonije, Osijek 1978, 307.
37. B. Hodek, I. Pavleković, V. Kirhmajer, T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić i M. Sekso, Korelacija nalaza ultrazvuka i stupnja poremetnje metabolizma ugljikohidrata u trećem trimestru trudnoće, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 17:210, 1978.
38. T. Čabrijan, M. Sekso, V. Zjačić-Rotkvić, J. Rešetić, Lj. Bzik i M. Solter, Suvremena dijagnostika hipofunkcije štitnjače, *Lij. vjesnik*, 101:167, 1979,
39. M. Misjak, D. Tišlarić, M. Petek, M. Alač i M. Sekso, Inhibicija 11-beta-hidroksilaze jednokratnom dozom metopirona, II. kongres endokrinologa Jugoslavije, Zbornik radova, Struga 1980, 136.
40. T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić, J. Rešetić, M. Sekso, D. Tršinski i D. Velnić, Titar insulinskih antitijela u dijabetičara s retinopatijom, *Radiol. Iugosl.*, 14: :467, 1980.
41. M. Alač, K. Benković, M. Sekso i Ž. Reiner, Preoperativni i postoperativni rizik u bolesnika s feokromocitomom, *Endocrinol. Iugosl.*, 3:71, 1980.
42. M. Misjak, A. Jović i M. Sekso, Primarni aldosteronizam — suvremene dijagnostičke mogućnosti, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 20:36, 1981.
43. M. Misjak, M. Alač, M. Sekso i D. Tišlarić, Djelotvornost liječenja hipogonadizma muškarca, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 21:17, 1982.
44. M. Misjak, V. Rižnar, M. Lovrenčić, M. Sekso i V. Zjačić, Selektivno određivanje parathormona kod primarnog hiperparatiroidizma, *Radiol. Iugosl.*, 16:455, 1982.
45. M. Sekso, Schleimhautveränderungen: Therapie mit Antazida, Artzliche praxis, *Die Zeitung des Artztes in Klinik und Praxis*, 34:477, 1982.
46. N. Juras, M. Sekso i B. Vizner, Utjecaj zanimanja u nastanku hyperemesis gravidarum, *Lij. vjesnik*, 105:13, 1983.
47. M. Sekso, B. Vizner i K. Benković, Liječenje hipertenzije fiksnom kombinacijom pindolola i klopamida (VKB-105), *Lij. vjesnik*, 106:512, 1984.

Knjige i suradnja u medicinskim knjigama

1. Š. Spaventi i M. Sekso, Radioizotopi u dijagnozi i terapiji angine pektoris, u: J. Sivački — Angina pectoris, »Lek«, Ljubljana 1973, 275.
2. M. Sekso, Hipertireoza, Etiopatogeneza Basedowljeve bolesti, Med. encikl., Jug. leksikografski zavod, Zagreb 1974, 227.
3. M. Sekso, Štitnjača, Regulacija funkcije štitnjače, Med. encikl., Jug. leksikografski zavod, Zagreb 1974, 655.
4. P. Nola, N. Rudan, Š. Čičin-Šain, T. Čabrijan, V. Zjačić i M. Sekso, Gušterača, u: G. Piljac, Rak, klinička onkologija, II. knjiga, 348, Zbor liječnika Hrvatske, Čakovec 1977.
5. K. Banovac, M. Sekso i B. Vizner, Štitnjača, u: G. Piljac, Rak, klinička onkologija, II. knjiga, 522, Zbor liječnika Hrvatske, Čakovec 1977.
6. M. Solter, B. Vizner i M. Sekso, Paratireoideja, u: G. Piljac, Rak, klinička onkologija, II. knjiga, 530, Zbor liječnika Hrvatske, Čakovec 1977.
7. B. Vizner, K. Banovac, K. Benković i M. Sekso, Nadbubrežna žlijezda, u: G. Piljac, Rak, klinička onkologija, II. knjiga, 533, Zbor liječnika Hrvatske, Čakovec 1977.
8. M. Sekso, B. Vizner i K. Banovac, Hipofiza, u: G. Piljac, Rak, klinička onkologija, II. knjiga, 540, Zbor liječnika Hrvatske, Čakovec 1977.
9. M. Sekso i sur., Odabrana poglavlja iz interne medicine, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb 1978.

Nastavni tekstovi

1. Z. Škrabalo i M. Sekso, Klinika i terapija dijabetesa, *Medicinar*, 26:291, 1975.
2. M. Sekso, B. Vizner i T. Čabrijan, Patofiziologija i terapija koma u dijabetesu, *Medicinar*, 26:349, 1975.
3. M. Sekso, M. Solter i K. Banovac, Međuodnos hormona u šećernoj bolesti, *Medicinar*, 26:365, 1975.
4. M. Sekso, V. Zjačić, Z. Škrabalo i T. Čabrijan, Klinička slika šećerne bolesti, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:208, 1976.
5. T. Čabrijan, M. Sekso, V. Zjačić, B. Vizner i Z. Škrabalo, Liječenje šećerne bolesti, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:220, 1976.
6. M. Sekso, T. Čabrijan, V. Zjačić i M. Solter, Diferencijalna dijagnoza hipoglikemije, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:244, 1976.
7. M. Sekso, M. Solter, T. Čabrijan i V. Zjačić, Reaktivna hipoglikemija, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:254, 1976.
8. K. Banovac i M. Sekso, Terapija hipertireoze, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 15:266, 1976.
9. M. Sekso i K. Banovac, Bolesti nedovoljne prehrane i avitaminoze, Zdravstvo u općenarodnoj obrani, Zagreb 1976, 311.
10. K. Banovac, M. Sekso i Lj. Jira, Metabolizam hormona štitnjače, *Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«*, 17:31, 1978.
11. T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić i M. Sekso, Komplikacije insulinske terapije, »Pliva«, *Saopćenja*, 27:67, 1981.
12. T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić, M. Sekso, i B. Vizner, Hipoglikemije i hipoglikemične kome, XI. intersekcijski sastanak anesteziologa Jugoslavije, I. Zbornik radova, Sarajevo 1982, 85.

Pregledi

1. M. Sekso i K. Banovac, Dijetalna terapija hiperlipoproteinemija, *Medicina*, 9:117, 1972.
2. M. Sekso, T. Čabrijan i K. Banovac, Prijedlog racionalne dijagnostike, *Endocrinol. Iugosl.*, 2:81, 1969.
3. K. Banovac, F. Škreb, J. Stipić, V. Petric i M. Sekso, Klinički pristup u liječenju i nuspojave primjene antitiroidnih lijekova, *Lij. vjesnik*, 102:443, 1980.
4. T. Čabrijan, V. Zjačić-Rotkvić i M. Sekso, Šećerna bolest i starenje, u: Preventivni aspekti zaštite zdravlja starijih osoba, Znanstveno-radni skup, Zagreb 1981.

VLATKO SILOBRČIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Od svoga ponovnog izbora za člana suradnika V. Silobrčić je nastavio svoja znanstvena istraživanja na području imunologije (imunosupresije, imunomodulacije, imunoterapije tumora). O tim je istraživanjima objavio osam znanstvenih radova u međunarodnim publikacijama. Osim toga objavio je još šest stručnih tekstova o pojedinim područjima imunologije, od kojih su većina poglavlja za udžbenike. Jedan je od tih tekstova (V. S. je jedan od autora) o načelima tvorbe hrvatskoga imunologijskog nazivlja. Bavio se i pitanjima procjene kvalitete znanstvenoistraživačkoga rada te organiziranja znanstvenoistraživačke djelatnosti. O svakome je od tih područja objavio jedan članak. Konačno, objavio je i knjigu o tome što su to znanstvena djela i kako ih valja sastavljati.

V. Silobrčić je u tome razdoblju obnašao i dalje dužnost glavnog urednika časopisa »Periodicum biologorum«. Sudjelovao je u radu pojedinih tijela SIZ-ova za znanost, a bio je i jedan od organizatora proslave 100. obljetnice Hrvatskoga prirodoslovnog društva.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

79. V. Silobrčić, G. Fredrickson, R. Sedlacek, H. D. Suit, G. Walberg, Immune reaction of tumor-bearing mice to Propionibacterium acnes and the antitumor effect of the bacteria, *Cancer Immunol. Immunother.*, 14:10—12.
80. Imunoterapija solidnih tumora. u: Kemoterapija malignih solidnih tumora, Medicinska akademija Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb 1982, 347—357.
81. Uloga imunodeficijencija u patogenezi sekundarnih leukemija i limfoma, *Lij. vjes.*, 105:111—113.
82. J. Silić, D. Dekaris, V. Silobrčić, Razmišljanja u povodu standardizacije imunologijskog nazivlja. U: Standardizacija dijagnostičkih postupaka u alergologiji i kliničkoj imunologiji, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb 1983, 1—14.

83. Mehanizam nastanka autoimunosnih bolesti. U: Autoimunosne bolesti, Medicinska akademija Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb 1983, 9—15.
84. E. Knippel, R. Mažuran, S. Preussner, W. Schutt, V. Silobrčić, Relation between reduced electrophoretic mobility of human lymphocytes and the inhibition of spreading of human monocytes caused by the same anti-human lymphocyte globulin, *Folia Haematol.*, 110:413—416.
85. M. Ikić, R. Mažuran, E. Šooš, V. Silobrčić, Effect of human leukocyte interferons on in vitro cytotoxicity of natural killer cells, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3): 171—172.
86. T. Gregurek-Novak, S. Rabatić, V. Silobrčić, Defective phagocytosis by leukocytes of patients with chronic trichophytosis, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3): 177—178.
87. R. Martinić, I. Svoboda-Beusan, V. Silobrčić, Cryopreserved human monocytes for the in vitro test of monocyte spreading inhibition, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3): 249—250.
88. A. Sabioncello, R. Mažuran, I. Jajić, S. Rabatić, V. Silobrčić, D. Dekaris, T and B lymphocytes and cell-mediated immunity in patients with rheumatoid arthritis (RA), psoriatic arthritis (PA) and ankylosing spondylitis (AS), *Period biol.*, 85 (Suppl. 3): 279—281.
89. V. Silobrčić, G. Fredrickson, R. Sedlacek, H. D. Suit, G. Wolberg, Immune reaction to Propionibacterium acnes does not correlate to the anti-tumor effect of the bacteria, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3): 315—317.
90. S. Bunjevac, M. Jurin, V. Silobrčić, Further study of the anti-tumor effect of a streptococcal preparation (CK-432) in mice with an implanted fibrosarcoma, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3): 327—328.
91. Mogućnosti liječenja imunodeficijencija, *Praxis Medici*, 15 : 22—30.
92. Urođena imunost. U: Opšta patološka fiziologija, Medicinska knjiga, Beograd — Zagreb, 139—143.
93. Transplantacijska imunologija. U: Opšta patološka fiziologija, Medicinska knjiga, Beograd — Zagreb, 200—217.
94. Immunological aspects of the fetus. In the Fetus as a Patient, *Excerpta Medica*, Amsterdam 1985, 24—29.

VINKO ŠKARIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986. Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Nakon ponovnog izbora za suradnika nastavio je istraživanje nukleozida, imuno-aktivnih i neuro-aktivnih polifunkcionalnih peptida, te konformacijskih analiza i intramolekularnih ciklizacija polifunkcionalnih cikloheksankarboksilnih kiselina. Svi izvršeni radovi objavljeni su u internacionalnim znanstvenim časopisima. U tom razdoblju sudjelovao je, zajedno sa svojim suradnicima, sa 14 referata na znanstvenim sastancima i simpozijima, na nekima i kao plenarni predavač. Heterocikličkim sistemima, kao što su azabicikloalkanoni i tetrahidroindazolonkarboksilne kiseline, prilazi u cilju priprava bitnih dijelova akonitin alkaloida, odnosno nefroprotektora. U području organomolekularne biologije razvija istraživanja neuobičajenih fragmenata nukleinskih kiselina i njihovih analoga radi priprave dosad nepoznatih virostatika.

Na Sveučilištu je V. Škarić predavač na postdiplomskom studiju gdje i danas djeluje kao voditelj smjera organske kemije.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Znanstveni radovi

79. V. Škarić and D. Škarić, Novel Syntheses of Thiazolo [3,2-a] pyrimdin-7-ones, *Croat. Chem. Acta*, 57 (1984), 183.
80. V. Škarić, M. Pavela-Vrančić, and J. Matulić-Adamić, Stereoselective Transformations in the Thymidine Series, *Croat. Chem. Acta*, 57 (1984), 415.
81. Regio- and Stereo-selective Intramolecular Transformations in Aliphatic Nucleoside Analogues Series, *Vestn. Slov. kem. društ.*, 31 (Suppl.), (1984), 103.
82. M. Boranić, M. Bjegović, A. Ferle-Vidović, J. Gabrilovac, D. Novak, J. Pavelić, M. Radačić, D. Škarić, and V. Škarić, Some Biological Effects of Tetrapeptide H-Tyr-His-Lys-Lys-OH, *Acta Pharm. Jugosl.*, 34 (1984), 99.
83. V. Škarić and J. Matulić-Adamić, Syntheses of β-D-Arabinofurano[1',2':4,5] oxa (thia) zolidines, *J. Chem. Soc. Perkin I*, 1985, 779.

84. V. Škarić, D. Škarić, and A. Čižmek, Synthetic Routes to Thiazolo[3,2-a]pyrimidin-7-ones via 1-Allyl-2-thiouracil, *J. Chem. Soc. Perkin*, I, 1984, 2221.
85. V. Škarić and B. Kašnar, Anti-Cyclisation Reactions of Enantiomeric 1-(2,3-Dihydroxypropyl) uracil Derivatives, *Croat. Chem. Acta*, 58, 1985, (u tisku).
86. V. Škarić, Z. Raza, and B. Kašnar, Synthesis and Intramolecular Rearrangements of Enantiomeric Amino-alcohols in Aliphatic Thymidine Analogues Series, *Croat. Chem. Acta*, 58, 1985, (u tisku).
87. M. Radačić, M. Boranić, D. Škarić, V. Škarić, H. Mihalić, V. Gajšek, J. Jerčić, and P. Lelieveld, Reduction of Cis-dichlorodiammineplatinum (II) Caused Nephrotoxicity by Indazolone Carboxylic Acid, *Cancer Treatment Reports* (u tisku).
88. D. Škarić, V. Škarić, S. Đokić, Verfahren zur Herstellung von alfa-6-Desoxy-5-hydroxytetracyclin. Patent Švicarska CH 644 5883 (1984).

JOSIP VONČINA

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Od ponovnog izbora za člana suradnika objavio je J. Vončina petnaestak rasprava i članaka. To je vrlo uspješan nastavak njegovih dosadašnjih istraživanja jezika i stila hrvatske književnosti od 15. do 18. stoljeća i, ujedno, obrada novih područja, kao npr. recepcija povijesnoga i supstandardnoga u književnom jeziku 19. stoljeća. Najveća je pažnja ipak posvećena 300-godišnjem razdoblju hrvatskog jezičnog predstandarda. U studijama o toj problematici nije izostalo gotovo ništa relevantno: od metodoloških pitanja i jezičnog kontinuiteta srednjovjekovlje-renesansa, preko problemâ starih grafija i pravopisâ, starih gramatika i rječnikâ do čitavog niza odličnih stilističkih interpretacija, odnosno stilističkih rasprava. Važno je pritom spomenuti da J. Vončina neprestano pronalazi nove veze, utjecaje i međusobna prožimanja pisaca kopnene i primorske Hrvatske, što govori o sasvim jasnom vremenskom i prostornom kontinuitetu trodijalekatnog hrvatskog književnog izraza predstandardnoga razdoblja.

Stilističke analize tekstova starije hrvatske književnosti ispunile su najveći broj Vončininih radova u posljednjem razdoblju. Poveže li se taj opus s njegovim prijašnjim raspravama, dobiva se bogata zbirka modernih uzoraka jezično-povijesno-stilističkih interpretacija hrvatskih književnih tekstova ranijeg razdoblja. Po tim se odlikama ubraja J. Vončina u najbolje poznavaoce starohrvatskih književnih tekstova.

Poput stilističkih analiza koje predstavljaju posebnu cjelinu u Vončininu radu, zaseban tematski krug čine rasprave posvećene starim gramatikama i rječnicima kao djelima u kojima je opisan ili predočen jezik tekstova pojedinoga razdoblja. Ali Vončinina istraživanja starih jezikoslovnih zapisa ne zaustavljaju se samo na obradi priručnikâ objavljenih kao gramatike nego se u tom sklopu razmatraju i oni gramatički opisi što su ih stari pisci objavljivali vrlo često kao predgovore ili dije-

love predgovora svojim djelima. Tako je dobivena potpunija i točnija slika jezikoslovne misli starih pisaca od Kašićevih »Institutiones« naovamo.

Cjelovitoj slici te problematike uvelike pridonose i Vončinine analize starih hrvatskih rječnika. Takva su istraživanja tražila da se za svakoga pisca, gramatičara i leksikografa utvrdi njegov odnos prema mjesnom govoru i narječju i, zatim, odnos prema jezičnoj baštini. Ta su dva problema stalno prisutna u svim Vončininim radovima, oni su upravo konstitutivni dio njegovih analiza. Zato Vončinine interpretacije stare hrvatske gramatičarske literature i leksikografije zasigurno idu u red najbolje obavljenih poslova na tom području. Osobito je bilo važno precizno odrediti značenje onog svekolikog jezikoslovnog nazivlja što su ga rabili naši stariji autori. Obrađujući taj, terminološki dio jezičnog blaga, ispravio je Vončina mnoga pogrešna tumačenja i dao ujedno metodološke uzorke kako treba rješavati takve probleme. Istu je optiku primijenio i u raspravama o jeziku 19. stoljeća, osobito u doba hrvatskoga narodnog preporoda.

U ovaj izvještaj treba svakako uključiti još dva rukopisa što ih je J. Vončina predao za tisak našoj Akademiji. Prvo su »Djela Petra Hektorovića« koja se nakon recenzentskog postupka već nalaze u tisku i uskoro trebaju izaći u ediciji Stari pisci hrvatski. Radi se o kritičkom izdanju Hektorovićevih djela popraćenih prijeko potrebnim filološkim komentarima i uvodnom raspravom. Za istu Akademijinu ediciju dovršen je, u koautorstvu s Franjom Švelecom, rukopis »Planina« Petra Zoranića, gdje se također nalazi kritičko izdanje ovog Zoranićeva djela s nizom novih komentara i uvodnom raspravom obaju autora. Time J. Vončina nastavlja najbolju tradiciju onih hrvatskih filologa koji su se laćali priređivanja starijih tekstova u zreloj znanstvenoj dobi.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Rasprave i članci

1. Divkovićeva jezičnostilska redakcija Vetranovićeve drame, Zbornik radova o Matiji Divkoviću, Sarajevo 1982, 83—94.
2. Scenski jezik Marina Držića i kazališna baština u Dubrovniku, *Anali Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU,* XIX—XX, Dubrovnik 1982, 249—261.
3. Jezična problematika u Kombolovoj Povijesti hrvatske književnosti do narodnog preporoda, *Zadarska revija,* XXXII/4—5, Zadar, srpanj—listopad 1983, 349—352.
4. Juraj Križanić i književnojezične tendencije u Hrvatskoj 17. stoljeća, *Croatica,* XIV/19, Zagreb 1983, 167—173.
5. Nekonvencionalni jezik Đurđevićeva Derviša, *Anali Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU,* XXI, Dubrovnik 1983, 137—145.
6. Kritičko čitanje Zoranićevih Planina, *Umjetnost riječi,* XXVII/4, Zagreb listopad—prosinac 1983, 271—292; XXVIII/1—2, Zagreb, siječanj—lipanj 1984, 81—107.
7. Ujević i Marulić, *Umjetnost riječi,* XXVIII/3, Zagreb, srpanj—rujan 1984, 237—246.

8. O postanku i načelima Relkovićeve Nove slavonske i nimačke gramatike (1767), Vojna krajina, povijesni pregled — historiografija — rasprave, Sveučilišna naklada Liber — Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za hrvatsku povijest, Zagreb 1984, 451—469.
9. Danteov udio u Zoranićevim jezičnostilskim postupcima, Radovi Međunarodnog simpozija Dante i slavenski svijet, II, JAZU, Razred za suvremenu književnost, Zagreb 1984, 715—719.
10. O Barčevim kritičkim izdanjima, Barčev zbornik, Zavod za znanost o književnosti, Zagreb 1984, 227—232.
11. Morfološka adaptacija stranih imenica u jeziku renesansnih hrvatskih pisaca, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 13, Beograd 1984, 81—95.
12. Joakim Stulli i starija hrvatska leksikografija, *Filologija*, 12, Zagreb 1984, 245—263.
13. Osobna imena u renesansnoj hrvatskoj dramskoj književnosti, Zbornik referata i materijala V. jugoslavenske onomastičke konferencije, Sarajevo 1985, 227—233.
14. Štokavizmi u djelima hrvatskih čakavskih i kajkavskih pisaca, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 7/I, Zagreb 1985, 241—254.
15. Ivšićev pogled u jezičnu dijakroniju, *Jugoslavenski seminar za strane slaviste*, 35, Zagreb 1985, 65—85.
16. Ilirizam i Gundulićev Osman, *Umjetnost riječi*, XXIX/1, Zagreb, siječanj—ožujak 1985, 49—76; br. 2, Zagreb, travanj—lipanj 1985, 159—184.

Radovi u tisku

17. Djela Petra Hektorovića, Stari pisci hrvatski, JAZU (u tisku).
18. (zajedno s Franjom Švelcem) »Planine« Petra Zoranića, Stari pisci hrvatski, JAZU (rukopis).
19. (pripremio za tisak) Mijo Brlek, Leksikograf Joakim Stulli, Djela JAZU (rukopis, 718 str.)

ANTE VULIN

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Uz svoj pedagoški rad, redoviti profesor na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, samostalnog i kreativnog karaktera, A. Vulin djeluje preko dvadeset godina u arhitektonskoj praksi, ostvarujući projekte koji pokazuju osebujno interpretiranje modernih arhitektonskih načela, te profinjeni osjećaj za danas posebno naznačen, problem uklapanja novog u već postojeće arhitektonske i urbanističke cjeline. U svojim djelima definira snažnu individualnu notu likovne harmonije koja ga uvodi u red istaknutih kreatora. Usporedno s jakim naglaskom strukture u njegovim se djelima istodobno očituje i posebna nota izrazite senzibilnosti gotovo lirske poetičnosti koja najsnažnije ilustrira artističku ličnost A. Vulina.

Riječ je o širokom opusu mnogobrojnih izvedenih objekata različite namjene, urbanim konceptima, o uređenju enterijera, sudjelovanju na javnim natječajima i izložbama te uspjelim scenografskim rješenjima.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

Realizacije

1983. Stambeni blok sa 130 stanova u Kninu,
1985—1986. Upravna zgrada i centar za ispitivanje uzoraka »Elemes« u Šibeniku,
1986. Osmogodišnja škola u Primoštenu,
1986. Provedbeni urbanistički plan mikrorajona Šubićevac, 160 stanova u Šibeniku.

Projekti

1985—1986. Idejni i izvedbeni projekt poslovno trgovačkog centra »Vidici« u Šibeniku,
1985. Idejni projekt crkve sv. Marije na Jordanovcu u Zagrebu,

1985—1986. Idejni projekt nove upravne zgrade SOUR-a industrija aluminija »Boris Kidrič« Ražine — Šibenik,
1985—1986. Idejni projekt zgrade općinskog OSUP-a u Šibeniku,
1986. Idejni projekt obiteljske kuće u Baselu.

Natječajni radovi nagrade

1982—1983. Prva nagrada na natječaju za kompleks crkve sv. Marije u Zagrebu, Jordanovac,
1984. Prva nagrada na natječaju za arhitektonsko-urbanističko rješenje bloka Jukićeva-Pierottijeva-Kršnjavoga-Savska u Zagrebu,
1983. Nagrada za najbolju scenografiju na »11. Gavellinim večerima« u Zagrebu.

LOVRO ŽUPANOVIĆ

Izabran za člana suradnika 31. ožujka 1980, a za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 84.

Županovićevo bavljenje muzikologijom vezano je uz istraživanje hrvatske glazbene prošlosti od 16. do 19. stoljeća. Na tom području objavio je veći broj radova s kojima je sudjelovao na znanstvenim skupovima i savjetovanjima u domovini (npr. na Danima hvarskog kazališta, 1984; o I. M. Ronjgovu i D. Tadijanoviću, T. Ujeviću te na Muzičkoj tribini u Sarajevu, 1980; o K. Stankoviću, A. Šenoi, B. Široli te u Strugi o glazbi u NOB-u, 1981; o I. Zajcu, 1982; J. K. Wisneru von Morgensternu i nekim njegovim suvremenicima. 1983; o I. M. Lukačiću, 1985) i u inozemstvu (npr. u Veneciji, 1980).

Dobitnik je nagrade »I. Lukačić« (1985, Varaždin) za muzikološki rad.

Kao skladatelj Županović je dosad napisao priličan broj djela s gotovo svih područja glazbe, od kojih najveći broj pripada vokalnom području. Za mnoga je dobio nagrade, od toga jednu u Arezzu (Italija, 1982). Neka su mu djela izvođena i u inozemstvu (Nizozemska, Belgija, ČSSR, Italija i SR Njemačka), a neka snimljena na gramofonske ploče »Jugotona«.

POPIS RADOVA

(nakon izbora 1980. godine)

Knjige i brošure

39. Stoljeća hrvatske glazbe, Školska knjiga, Zagreb 1980, 356 str.
40. Centuries of Croatian music, 1 (do kraja 18. st.), Muzički informativni centar, Zagreb 1984, 187 str.

Studije i eseji

41. Prilozi iz povijesti glazbe i muzikologije u »Sv. Ceciliji« u svjetlu njihove važnosti za domaću i inozemnu glazbenu historiografiju, *Sv. Cecilija*, 37/2—3, Zagreb 1978, 102—106.
42. Tri priloga spoznavanju znanstveničkog i skladateljskog lika Pavla Markovca, u: Zbornik radova u povodu 75. godišnjice rođenja Pavla Markovca, Zagreb 1979, 41—62.

43. Glazbeno-scenska djela nastala na književnim predlošcima pripadnika hrvatske moderne, u: Dani hvarskog kazališta, Moderna, Split 1980, 391—396.
44. Privržen glazbi (Dragutin Tadijanović i glazba), u: Dragutin Tadijanović — Zbornik radova o pjesniku, Zagreb 1980, 411—420.
45. Ivanu Mateticu Ronjgovemu va čast, *Zvuk*, 3, Sarajevo 1980, 64—71.
46. Misa Tomasa Cecchinija, Programna knjižica VI. osorskih glazbenih večeri, 1981, 1981 (nepag.).
47. Ivo Vojnović i glazba, u: Zbornik radova međunarodnog simpozija O djelu Iva Vojnovića, Zagreb 1981, 377—398.
48. Leopold Ignacije Ebner (O 150. obljetnici glazbenikove smrti), *Gesta*, 3/6—7, Varaždin 1981, 15—22.
49. Razvoj glazbenog života u Slavonskoj Požegi od najranijeg vremena do osnivanja HPD »Vijenac«, *Sv. Cecilija*, 51, Zagreb 1981, 42—44; br. 3, 62—65; br. 4, 87—89; 52/1982, br. 1, 7—9.
50. Odnos Tina Ujevića prema glazbi, *Forum*, 12, Zagreb 1981, 930—943.
51. Značenje Hatzeove opere »Povratak« u povijesti hrvatske i jugoslavenske operistike, u: Josip Hatze — hrvatski skladatelj (zbornik radova), Zagreb 1982, 91—105 (i engl. tekst, 223—238).
52. Značenje Ivana Zajca u hrvatskoj glazbenoj kulturi njegova vremena i danas te mjesto u evropskoj glazbi, u: Zbornik radova sa Znanstvenog skupa u povodu 150. obljetnice rođenja I. Zajca, Zagreb 1982, 279—309.
53. Prinos Augusta Šenoe hrvatskoj glazbenoj kulturi, *Forum*, 22, Zagreb 1983, br. 1—3, 346—357.
54. Josip Andreis (1909—1982), u: Spomenica preminulim akademicima, 22, JAZU, Zagreb 1984, 11—17.
55. Stilsko-izričajne, formalne i izražajne odrednice glazbenog stvaralaštva u Hrvatskoj za vrijeme narodnooslobodilačke borbe, u: Kultura i nauka u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji, Savjet akademija nauka i umjetnosti SFRJ, Skopje 1984, 401—408.
56. Glazbena komponenta starohrvatskih crkvenih prikazanja i najvjerojatniji autor sačuvanih napjeva, u: Dani hvarskog kazališta, Srednjovjekovna i folklorna drama i kazalište, Split 1985, 486—500.

Objavljeno u inozemstvu

57. La musica croata del settecento e dell'ottocento. Caratteristiche e creazioni, u: Barocco in Italia e nei paesi slavi del Sud (zbornik radova), Firenze 1983, 275—296.

Uredički rad

58. Sabrana djela A. G. Matoša, X. svezak (dio O glazbi), JAZU—Liber, Zagreb 1973; 1976².
59. Izabrana djela Ivana Zajca, knjiga I, sv. 2 (zborovi, s uvodnom studijom), JAZU, Zagreb 1982.

HENRIK BIRNBAUM

Prof. dr. Henrik Birnbaum, profesor slavenskih jezika i književnosti na Kalifornijskom sveučilištu u Los Angelesu, SAD, rođen je 1925. u Wroclawu, u Poljskoj. Studirao je i radio neko vrijeme u Švedskoj. Na Sveučilištu u Stockholmu specijalizirao se u četiri područja u kojima će kasnije voditi svoja znanstvena istraživanja: slavistika, germanistika, skandinavska filologija i komparativna književnost. Na Sveučilištu u Stockholmu stekao je doktorat znanosti (»Ph. D.«) 1954. god., a počasna titula »D. Litt.« iz slavenske filologije dodijeljena mu je 1958. god.

Sveučilišnu je karijeru započeo u Stockholmu, a već 1961. god. profesor je na Kalifornijskom sveučilištu u Los Angelesu (UCLA), na kojemu stalno radi do danas. Školske godine 1972—73. gost je profesor u Münchenu. Pročelnik je slavenskog odjela 1964—1968, a direktor Instituta za ruski jezik i slavenske studije 1968—1978.

Znanstvenoistraživačka djelatnost prof. Birnbauma raznolika je i vrlo bogata. Objavio je preko 250 radova, od toga 9 knjiga. Radovi su mu uglavnom iz područja slavistike. Znatan dio njegova rada vezan je uz našu zemlju i suradnju s našim istraživačima. Od svojih najranijih radova Birnbaum istražuje pojedine slavenske jezike i kulture i njihove međusobne odnose. On proučava slavenske jezike i kako se oni odnose prema indoevropskim jezicima i u kontekstu lingvistički srodnih kultura. Njegova glavna djela pokazuju dubinu i širinu njegovog znanstvenog stvaralaštva. U svome djelu »Problems of Typological and Genetic Linguistics Viewed in a Generative Framework« on kritički ocjenjuje generativni model Noama Chomskog. U djelu »Medieval and Renaissance Slavic Writing« Birnbaum produbljuje istraživanje rane slavenske književnosti i kulture. Pod utjecajem strukturalizma, praške i kopenhaške škole, on smatra da se književnost može pravilno razumjeti samo kroz lingvističko tkivo kojim se izražava. Njegovo glavno djelo (koje je postalo klasično čim je objavljeno) »Common Slavic . . .« prikazuje i analizira fundamentalne probleme razvitka slavenskog protojezika. Međunarodno je prihvaćeno kao djelo prvorazrednog značenja, pa se već u SSSR prevodi i na ruski. Ostali njegovi radovi odnose se na komparativnu slavensku lingvistiku, na balto-slavensku lingvistiku, starocrkvenoslavenski, na balkansku lingvistiku i opću lingvistiku. On obrađuje starosrpske

hagiografije, starohrvatske glagolske spise, dubrovačku dramu itd. Pisao je o hrvatskom glagolskom misalu nađenom u New Yorku, a u faksimilnom izdanju tog misala, koji je priredio zajedno s P. Rehderom, napisao je opširni Uvod u izdanju Sagner — München i Liber — Zagreb.

Kao jedan od najboljih poznavalaca našeg jezika, književnosti i povijesnog razvitka u SAD, glavni je organizator s američke strane Seminara jugoslavenskih studija na Kalifornijskom sveučilištu u Los Angelesu (UCLA) i redovito predaje na tom seminaru. Brine se da u program uđu hrvatske teme i razgovori vezani uz hrvatsku problematiku.

Kao najstariji i najpoznatiji slavist na tom poznatom sveučilištu dobio je čast »Faculty Research Lecturer«. Član je mnogih međunarodnih znanstvenih društava, predavao je na mnogim evropskim i američkim sveučilištima. Bio je prvi predstavnik UCLA u odboru Interuniverzitetskog postdiplomskog centra u Dubrovniku.

Dopisni je član Švedske kraljevske akademije znanosti, te član izvršnog odbora Instituta za humanističke znanosti SAD.

Prof. Birnbaum istaknuti je slavist i u svijetu vrlo cijenjen po svojim značajnim radovima i vrlo bogatoj i širokoj djelatnosti na području slavistike, a posebno vezan uz probleme i pitanja naše slavistike.

NIELS KAI JERNE

Rođen je 23. prosinca 1911. u Londonu od danskih roditelja. Odrastao je u Danskoj, ali je pohađao Sveučilište u Leidenu, Nizozemska, gdje je sa 16 godina završio koledž. Sam je napisao da mu je trebalo 12 godina da se odluči i odabere svoje zanimanje. Bio je istraživač na Danskom državnom institutu za serume od 1943. do 1955. godine i istovremeno je studirao medicinu na Sveučilištu u Kopenhagenu, gdje je diplomirao 1951. godine. Bio je visoki medicinski službenik u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji od 1956. do 1962. godine, te je potom radio kao istraživač i predavač u Švicarskoj, SAD i Zapadnoj Njemačkoj. Suosnivač je Imunološkog instituta u Baselu, a od 1969. do 1980. godine bio je i direktor tog instituta. Prije odlaska u mirovinu, godinu dana je radio u Pasteurovom zavodu u Parizu. Ima dvojno državljanstvo, britansko i dansko.

Niels Kai Jerne jedan je od glavnih arhitekata moderne imunologije. Tijekom duge znanstvene aktivnosti, rezultati jednostavnih, ali preciznih eksperimenata doveli su ga do formulacije triju plodnih teorija o funkcioniranju imunološkog sustava organizma, za što mu je 1984. godine dodijeljena Nobelova nagrada.

Imunološki sustav prožima većinu tjelesnih tkiva. Sastoji se od stanica koje se nazivaju limfocitima i od molekula bjelančevina koje se zovu antitijela. Limfociti, od kojih svaki izlučuje jednu vrstu antitijela, proizvode se u koštanoj srži, timusu i slezeni. Te stanice i antitijela prenose se neprekidno kroz tijelo, krvnim žilama dospijevaju u tkiva, a s limfom se vraćaju. Funkcija antitijela je da se prihvate za stanice ili veće molekule koje potječu iz sredine izvan tijela osobe u kojem su antitijela nastala. Takve strane tvari koje se mogu nalaziti u raznim supstancijama, od komponenti zmijskog otrova sve do transplantiranog bubrega, zovu se antigeni.

Antitijelo se spaja s antigenom kad jasno oblikovano mjesto na molekuli antitijela dospije nasuprot komplementarnom mjestu na antigenu, te se ta dva oblika podudaraju kao susjedni komadići slagaljke. Da bi se tijelo zaštitilo od ogromne raznolikosti mogućih antigena, imunološki sustav organizma održava odgovarajuću raznolikost antitijela i automatski povećava zalihu onih antitijela za kojima se ukaže potreba.

Druga teorija odnosi se na faze u razvoju imunološkog sustava za vrijeme života svakog pojedinca. Mc Farlane Burnet i Peter Medawar dobili su Nobelovu nagradu 1960. godine za to što su uspjeli dokazati da sposobnost antitijela da razlikuju između komponenti njihovog domaćina i komponenti drugih osoba nije genetski determinirana, nego da se može modificirati za vrijeme embrionalnog stadija prenatalnog života. Godine 1974. Jerne je predložio koncepciju po kojoj autoregulacija imunološkog sustava ovisi o dvostrukom načinu na koji limfociti i antitijela stupaju u interakciju s antigenima i međusobno jedan s drugim. Ne samo da te jedinke prepoznaju i određuju antigene nego također imaju i takve karakteristike koje im omogućuju da i same budu prepoznate.

Osim na proučavanju antitijela i antigena, Niels Kai Jerne radio je i na problemima imunološke standardizacije. Više naših stručnjaka radilo je u laboratorijima dr. Jernea.

Godine 1972. Niels Kai Jerne je, na poziv Jugoslavenske akademije, održao predavanje u Zagrebu.

HENRI LEFEBVRE

Henri Lefebvre već punih pet desetljeća jedna je od najkreativnijih ličnosti marksističke filozofije u Francuskoj i u svijetu. Rođen je 1901. godine a studije i doktorat završio je u Parizu. Već tridesetih godina javlja se prvim radovima o »mistificiranoj svijesti« i o »dijalektičkom materijalizmu« iz kojih se vidi da Lefebvre ide svojim putovima s izrazitim osjećanjem za probleme čovjeka, historije i humanizma. Dok službeni marksizam gotovo potpuno prelazi preko te problematike, Lefebvre upućuje na problem otuđenja i totalnog čovjeka, kao bitne teme za razumijevanje suvremenog radikalnog socijalnog prevrata. Kao angažirani mislilac i antifašist napisao je i djelo »Hitler na vlasti« (1938).

Nakon rata Lefebvre nastavlja svojim originalnim filozofskim istraživanjima koja kulminiraju u djelima »Kritika svakidašnjeg života«, »Metafilozofija«, »Uvod u modernitet«, »Pozicija protiv tehnokrata«, »Pravo na grad«, »Urbana revolucija«, »Proizvodnja prostora«, »O državi« itd., u kojima se iskazuje originalnost, velika kultura i izrazita senzibilnost za probleme suvremenog svijeta i čovjeka. U tim je djelima nabacio i razradio niz novih tema kao što su teme »svakidašnjeg života«, »linearnog i cikličkog vremena«, o »formalnim i specifičnim kategorijama« pri čemu je naročito obradio kategorije totaliteta, negativiteta, alijenacije i prakse.

Može se ustvrditi da je Lefebvre problematikom »svakidašnjeg života« unio u modernu filozofiju novo područje analize i proučavanja. U svojim daljnim elaboracijama zaustavljao se na problemima moderniteta i modernog, smisla socijalističke revolucije, na etatizmu i samoupravljanju, urbanizaciji i urbanom, tehnokratizmu itd., što samo upućuje na bogatu Lefebvreovu inventivnost i širinu filozofskih preokupacija. Sve to pokazuje da je Lefebvre primjer nedogmatskog mislioca koji se oštro suprotstavlja staljinističkim osiromašenjima i pervertiranjima marksističke misli, ali isto tako i modernom filozofskom strukturalizmu koji je pokušao odbaciti neke bitne kategorije marksističkog humanizma. Sasvim je razumljivo da se u sagledavanju suvremene socijalističke problematike Lefebvre odlučno opredijelio za samoupravni socijalizam, a to znači i za demokratski.

Osim tih značajnih rezultata na području teorijske i socijalne filozofije Lefebvre je napisao niz monografija o mnogim velikanima francuske i evropske misli i umjetnosti (Descartes, Pascal, Diderot, Musset, Rabelais, Pignon, Marx, Lenjin).

Lefebvre je već nekoliko desetljeća usko povezan s misaonim i praktičkim nastojanjima izgradnje socijalizma u Jugoslaviji. Sudjelovao je na mnogim filozofskim i teorijskim skupovima, održao niz predavanja u raznim našim institucijama, a mnoga su njegova djela prevedena na naše jezike. Sveučilište u Zagrebu izabralo ga je za svog počasnog doktora 1976. god.

FRANTIŠEK VACLAV MAREŠ

Rođen je 20. prosinca 1922. u Benešovu u Čehoslovačkoj. Studirao je slavistiku. Kao učeniku Kurza, Havránka, Vašice, Šmilauera, Weingarta i drugih vodećih čeških slavista i lingvista bili su mu poravnani putovi do vrhova suvremene slavenske filologije. Već kao suradnik na Starocrkvenoslavenskom rječniku, koji izdaje Čehoslovačka akademija znanosti, stekao je međunarodni ugled kao izvrstan poznavalac staroslavenske problematike i sve fundamentalne slavistike. Kao urednik časopisa »Slavia«, koji pripada najužem krugu važnih slavističkih glasila u svijetu, u punoj je mjeri potvrdio taj ugled i stekao nov. Godine 1968. došao je kao profesor slavistike na sveučilište u Beču. Razvio je široku znanstvenu djelatnost, koja se skladno nadovezala na njegove praške početke.

F. Vaclav Mareš je već rano počeo učiti slavenske jezike. Za to je imao veliku ljubav i danas ih govori gotovo sve. No to su bili samo temelji, a na njima je gradio znanstvenu filološku zgradu. Glavna težišta njegova rada jesu poredbena slavenska lingvistika i crkvenoslavenska filologija s posebnim obzirom na starocrkvenoslavenski i ćirilometodske probleme. Na tim je područjima F. V. Mareš objavio mnoge radove i nekoliko knjiga. Osobitu su pozornost pobudile njegova koncepcija praslavenskog glasovnog razvitka i radovi oko ostataka češke crkvenoslavenske tradicije i njezinih tekstova. Njegova antologija crkvenoslavenskih tekstova češkoga podrijetla na tom je području nenadmašena sinteza i nezamjenjiv priručnik. Ali tek velik broj naslova objavljenih priloga poredbenoj slavenskoj lingvistici (77) i staroslavenskoj filologiji (95), kad se pozorno razmotre jedan po jedan, otkrivaju svu širinu Marešova zahvata i pokazuju koliko je bogatstvo poklonio znanosti na ta dva doista ključna područja slavistike.

Nije malen ni Marešov prinos proučavanju pojedinih slavenskih jezika. To su uglavnom deskriptivni radovi, zasnovani na strukturalističkoj metodologiji, koju je Mareš umio primjenjivati stvaralački, ne iscrpljujući se u krajnostima i teoretskim raspravama, nego odabirući one uvide koji su otvorili najbolje mogućnosti pri svladavanju konkretnoga zadatka. Njegovi se brojni prilozi koji put tiču sitnica, ali ne mali broj među njima polaže temelje rješavanju teških opisnih pitanja koja se

postavljaju u pojedinim slavenskim jezicima. Mnogo se bavio češkim, svojim materinskim jezikom, nešto i slovačkim. Poljski i ruski, s ukrajinskim i bjeloruskim, u više su navrata privukli njegovu pozornost. Njegov nacrt historijskoga razvitka lužičkosrpske deklinacije fundamentalan je prinos. Dao je radova o polapskom i o bugarskom. Makedonski je jedno od težišta njegova lingvističkog zanimanja, a posvetio je radove i hrvatskomu ili srpskom jeziku.

Veze F. V. Mareša s našom filologijom osobito su prisne. Stalni je vanjski suradnik Staroslavenskog zavoda »Svetozar Ritig« i s velikim zalaganjem surađuje kao konzultant pri izradbi Rječnika hrvatske redakcije crkvenoslavenskoga jezika.

František Václav Mareš slavist je svjetskoga glasa, on je štoviše nedvojbeno jedno od prvih imena današnje slavistike. Pravi je član Austrijske akademije znanosti i član Makedonske akademije na naukite i umetnostite. Nedvojbeno je zaslužio najviša priznanja u svakoj sredini kojoj slavistika leži na srcu.

EGON MATIJEVIĆ

Rođen je 1922. u Otočcu. Diplomirao je 1944. na Tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Kemijski odsjek, doktorirao na istom fakultetu 1948, habilitirao se 1952. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 1955. izabran je za docenta na Odjelu za fizičke kemije istog fakulteta. Godine 1956. odlazi na postdiplomski studij u Cambridge, Engleska, a 1957. na Clarkson University, Potsdam, N. Y. gdje je 1962. izabran za redovitog profesora. Od 1968—1981. obnašao je i dužnost direktora Instituta za koloide i površinske znanosti (»Institute of Colloid and Surface Science«), koji djeluje u sklopu Sveučilišta u Potsdamu. Od 1981. pa do danas predstojnik je kemijskog odjela Clarkson sveučilišta.

Znanstveni opus profesora Matijevića vrlo je obilan, a sačinjava 284 znanstvena rada te velik broj stručnih radova, patenata, knjiga i prijevoda. Njegovi radovi pridonose bitno razumijevanju stabilnosti koloidnih sustava napose različitih hidroliziranih kompleksnih kemijskih vrsta, helatnih kompleksa i polielektrolita. Razumijevanje interakcija dispergirane čvrste faze s površinama različitih karakteristika pokazalo se odlučnim za vođenje mnogih, industrijski važnih kemijskih procesa, kao što su korozija, flotacija, pročišćavanje voda, utjecaj na atmosferske okolnosti itd. Zbog svojih radova prof. Matijević odlikovan je Kendallovom nagradom (»Kendall Award«) koju mu je 1972. dodijelilo Američko kemijsko društvo, kao najvišom nagradom za dostignuća na području koloidne kemije i površinskih znanosti u SAD. Posljednjih godina prof. Matijević i suradnici razvili su postupke za pripravu anorganskih i polimernih koloida točno definiranih veličina, oblika i kemijskog sastava. To su napose uniformni oksidi, hidroksidi, sulfidi, selenidi, fosfati i karbonati niza metala. Ti materijali pokazali su se vrlo važnima pri dobivanju keramike visoke kvalitete za različite svrhe (katalizatori, nosioci katalizatora, pigmenti, filtri, otporne presvlake, materijali u nuklearnim postrojenjima i drugo). Zbog posljednjih radova prof. Matijević primio je počasni doktorat Lehigh Sveučilišta (1977) i počasnu Katedru na Science University, Tokio. Dodijeljena mu je nagrada »Thomas Graham« (»Thomas Graham-Preis«). To priznanje bilo je dosad dodije-

ljivano 3 puta, i to: 1926 (Wo. Ostwald), 1969. i 1975. Opće je mišljenje da je prof. E. Matijević vodeći koloidni kemičar u SAD.

Prof. Matijević godinama kontinuirano prima i podržava naše mlade istraživače i nalazi za njih financijska sredstva na svojemu odjelu kako bi se oni mogli usavršavati. On također aktivno podržava Hrvatsko kemijsko društvo i naš kemijski časopis »Croatica Chemica Acta«. U Jugoslavenskoj akademiji izložio je svoje radove u dva navrata, i to 1975. i 1985. Godine 1981. bio je plenarni predavač na 7. sastanku kemičara Hrvatske u Zagrebu, a predavao je u nekoliko navrata i na kolokvijima Hrvatskog kemijskog društva, Instituta »Ruđer Bošković« i Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta.

NIKITA ILJIČ TOLSTOJ

N. I. Tolstoj, profesor Moskovskog državnog sveučilišta i viši znanstveni suradnik u Institutu slavistike i balkanistike Akademije znanosti SSSR, dopisni član Akademije SSSR, Austrijske akademije znanosti i Makedonske akademije na naukite i umetnostite i Srpske akademije nauka i umetnosti, poznat je slavistima i lingvistima širom svijeta po svojim mnogobrojnim i vrlo značajnim radovima s različitih područja slavistike i graničnih znanosti, po zahvatima u nova područja, novim pristupima i lucidnom osvjetljavanju istraživanih problema, po živom terenskom radu i teorijskom uopćavanju, dubokim analizama i sintezama.

Jedno od područja Tolstojeva istraživanja jest drevnoslavenski jezik. U radovima koji se odnose na tu problematiku daje periodizaciju razdoblja (9—18. st.) u kojem je taj jezik bio u uporabi kao književni jezik pravoslavnog slavenskog svijeta: u 9—10/11. stoljeću to je rani drevnoslavenski jezik, koji Tolstoj naziva staroslavenskim, 12—16. stoljeće jest srednji period drevnoslavenskog književnog jezika, a 17—18. stoljeće njegov kasni period.

Tolstoj je u paleoslavistici kompleksno pristupio pitanju međuodnosa lokalnih tipova drevnoslavenskog književnog jezika na slavenskom istoku i jugu. Posebno je proučavao ulogu drevnoslavenskog književnog jezika u formiranju književnih slavenskih jezika, posebno ruskog, srpskog i bugarskog. U opsežnoj monografiji o književnom jeziku u Srba krajem 18. i početkom 19. stoljeća na temelju proučavanja stare srpske književnosti, koju dijeli na 14 žanrova posebnih jezičnih značajki, obavlja periodizaciju povijesti srpskog književnog jezika 18. stoljeća temeljeći je na lingvističkim, povijesnim, povijesno-kulturnim i književnim kriterijima.

Proučava tako i formiranje istočnoslavenskih nacionalnih književnih jezika ističući položaj regionalnih književnih jezika (književnih mikrojezika). Ne prihvaća postavku o dijalektalnoj bazi književnog (prvenstveno ruskog) jezika, nego razvija misao o interdijalektalnom koine kao temelju na kojem se formirao nacionalni književni jezik.

S toga područja važni su Tolstojevi radovi iz povijesti drugih slavenskih jezika (slovenskog, makedonskog, bugarskog). Pitanjima razvitka hrvatskog književnog jezika bavio se Tolstoj u nizu radova o poredbe-

nom proučavanju slavenskih književnih jezika i njihova povijesnog funkcioniranja. U okviru mnogih radova proučavao je hrvatski ili srpski jezični materijal, gramatičke strukture i rječničko blago. U tisku se nalazi opsežniji Tolstojev rad o udjelu književnog regionalizma u stvaranju hrvatske književnosti 16—18. stoljeća.

Osim paleoslavenskih istraživanja i proučavanja povijesti slavenskih književnih jezika N. I. Tolstoj se od početka svoga znanstvenog rada pa do danas intenzivno bavi dijalektologijom. Vodio je dijalektološke ekspedicije u bugarska sela Ukrajine i Moldavije, istraživao govore na jugoistoku Bugarske i dr. Posebnu važnost imaju dijalektološka istraživanja ukrajinskog i bjeloruskog Polesja, kamo od 1962. godine pod Tolstojevim rukovodstvom idu velike dijalektološke ekspedicije iz svih sovjetskih slavističkih centara. Polesje je jedno od najarhaičnijih područja slavenskog svijeta u jezičnom i etnokulturnom pogledu, te je stvorena čitava znanstvena škola za proučavanje Polesja, a preko njega cijeloga slavenskog svijeta.

Do početka šezdesetih godina dijalektalna je semasiologija bila najslabija karika u dijalektologiji. Tolstoj stvara teoriju semantičkog mikropolja i polaže temelje novoj lingvističkoj disciplini — poredbenoj slavenskoj semasiologiji. Proučavajući izolekse stvara vrijedne mikrostudije, značajne kako s poredbenih aspekta tako i s gledišta pojedinog jezika i dijalekta. Tu se može spomenuti Tolstojevo bavljenje leksikološkim pitanjima čakavskog dijalekta, kojima se često vraćao u okviru svoga bavljenja lingvističkom geografijom.

Rad N. I. Tolstoja na poredbenoj slavenskoj semasiologiji uputio ga je na potrebu osvjetljavanja mnogih etnografskih problema, te su na taj način postepeno položeni temelji nove granične znanosti, etnolingvistike, u kojoj se prepleću lingvistička i etnografska istraživanja. U svojim radovima o slavenskim obredima Tolstoj baca novo svjetlo na povijest slavenstva, uključujući i njegovu vrlo daleku prošlost.

Njegovo konstantno znanstveno zanimanje za jugoslavenske jezike i jugoslavensku slavistiku proizlazi iz njegova općeg teorijskog usmjerenja, ali i iz vezanosti za našu zemlju. N. I. Tolstoj rođen je, naime, 1923. god. u Vršcu u ruskoj emigrantskoj obitelji kao praunuk Lava Tolstoja. U Jugoslaviji je odrastao i školovao se, a od 1941. aktivno je sudjelovao u NOB-u.

VICTOR FREDERICK WEISSKOPF

Rođen je 19. rujna 1908. u Beču. Postigao je doktorat znanosti u Göttingenu 1931, koji je tada bio jedan od prvih središta za matematiku i fiziku, naročito radovima Davida Hilberta i Maxa Borna. Nakon doktorata radio je neko vrijeme u Kopenhagenu u slavnom Institutu Nielsa Bohra, a poslije toga odlazi u Zürich pa nadalje kao židovski emigrant u SAD, gdje dobiva s vremenom i američko državljanstvo. Nakon što je radio više godina na američkim sveučilištima, vraća se u Evropu i postaje direktor CERN-a u Genevi od 1956. do 1960. Nakon toga vraća se u SAD na Massachusetts Institute of Technology, gdje radi i sada. Dobitnik je nekoliko visokih nagrada za znanstveni rad, a također je dopisni član Francuske, Austrijske, Danske, Škotske, Bavarske akademije znanosti. Predsjednik je Američke akademije znanosti i umjetnosti u Bostonu.

Victor F. Weisshopf istakao se u teorijskoj fizici, osobito u radovima u teoriji atomskih jezgri. Znatan je njegov prinos razumijevanju nuklearnih reakcija i zračenja i njegovi prinosi citirani su često u svjetskoj literaturi. Njegova su glavna djela: 1. (s J. Blatt) Theoretical Nuclear Physics, 1952; 2. Knowledge and Wonder, 1962; 3. Physics in the Twentieth Century, 1972.

Victor F. Weisskopf je kao direktor CERN-a uspostavio mnoge veze s fizičarima iz Jugoslavije, a također je bio nekoliko puta u našoj zemlji, jednom i u Ljetnoj školi za teoriju nuklearnih jezgri i sada kao profesor na MIT i predsjednik Američke akademije znanosti i umjetnosti održava žive veze sa znanstvenicima iz Jugoslavije.

STEVAN KARAMATA

Rođen je u Zemunu 1926. Diplomirao je geologiju u Beogradu 1950, a doktorirao 1955. tezom o magmatskim stijenama Boraje. Sveučilišnu karijeru započeo je 1950. god., a redoviti je profesor petrologije na Univerzitetu u Beogradu od 1967. god. Za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti izabran je 1970. god., a za redovitog člana 1985. god. Dopisni je član Austrijske akademije znanosti u Beču od 1982. god.

Bio je i sada je nosilac brojnih znanstveno-stručnih i javnih funkcija: tajnik organizacijskog odbora međunarodnog skupa »Kredno-tercijarni magmatizam i metalogenija u Jugoslaviji« održan u Beogradu 1974, tajnik i predstojnik Odbora za geodinamiku Zemljine kore i gornjeg omotača Srpske akademije od 1978, član redakcijskog odbora Biltena fonda za naučna istraživanja Srpske akademije od 1976, tajnik Jugoslavenske komisije za magmatizam Karpatsko-balkanske geološke asocijacije, član Odbora za prirodne i egzaktne znanosti Jugoslavenske komisije za UNESCO od 1976, tajnik do 1981. i predsjednik od 1982. Jugoslavenskog komiteta za Međunarodni program geološke korelacije UNESCO-a, član izdavačkog odbora Tschermak's Mineralogische u. Petrographische Mitteilungen, glavni voditelj projekta br. 197 (»Metalogenija ofiolita«) IGCP, te voditelj jugoslavenske grupe za projekt br. 39 »Ofioliti« IGCP. Član je Njemačkog mineraloškog društva, Švicarskog mineraloškog društva, Međunarodnog društva AZOPRO i Međunarodnog društva za geokemiju.

Akademik Karamata izuzetno je razvio međunarodnu znanstvenu suradnju. U okviru inozemne međuakademijske suradnje vodi projekt »Metamorfne stijene i parageneze niskih temperatura« s Mađarskom akademijom znanosti, projekt »Korelacija kredno-tercijarnog magmatizma« i »Korelacija ofiolita« s institutima Akademije znanosi SSSR, te aktivno surađuje s akademijama znanosti i sveučilištima u Beču, Neuchâtelu, Hamburgu, Bernu i Ateni. Sudjelovao je na svim jugoslavenskim geološkim kongresima, te na mnogobrojnim međunarodnim kongresima geologa i na drugim skupovima i simpozijima u Kopenhagenu, Pragu, Sidneyu, Parizu, Moskvi, na simpozijima međunarodne asocijacije za genezu rudnih ležišta u Varni i Tbilisiju, na znanstvenim skupovima za ofiolite, magmatizam i metamorfizam u Moskvi, Nikoziji, Anka-

ri, Ateni, Budimpešti, Leobenu, Sofiji, Kairu, Pisi, Padovi, Londonu, Eindburghu, Parizu, Montrealu, Menlo Parku (Stanford) i dr. Održao je mnoga predavanja po pozivu i za vrijeme studijskih boravaka u Beču, Zürichu, Genevi, Neuchâtelu, Moskvi, Cambridgeu, Nancyju, Tübingenu i dr. Bio je gost profesor na Tehničkoj visokoj školi u Zürichu 1981. god., te organizator geološkog odjela Sveučilišta u Beninu (Nigerija) 1977—1979. U dva navrata bio je stručnjak za program razvoja UN (UNDP) u Turskoj (1970—1971) i Pakistanu (1983).

S. Karamata održava veoma razvijenu suradnju s privrednim organizacijama na rješavanju mnogobrojnih geoloških, petrološko-geokemijskih i rudno-ležišnih problema rudišta bakra, olova, željeza, kroma i magnezita, osobito s rudarskim bazenom u Boru, rudnicima Kosova i Makedonije, s geološkim zavodima u Beogradu i Skopju i dr. O tome je izradio nekoliko desetaka studija i elaborata, i značajno pridonio razvitku privrede.

S. Karamata surađuje sa sveučilištima u Jugoslaviji, a pri tome se posebno ističe dugogodišnja i sustavna suradnja s geološkim institucijama u Zagrebu i tijesna suradnja s više članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Od početka bio je glavni recenzent za područje petrologije pri izradi Osnovne geološke karte SFRJ.

S. Karamata ima izuzetno široko poznavanje znanstvene i stručne problematike u cjelini, a posebno u području petrologije i geokemije magmatskih i metamorfnih stijena. Bavio se proučavanjem raznih mineraloških, petroloških, geokemijskih, metalogenetskih i geotektonskih problema. Svjetski je stručnjak za područje ultramafita i ofiolita, s međunarodno visoko afirmiranim ugledom. Bavio se proučavanjem granitoidnih stijena, vulkanita, odnosno efuzivnih kompleksa, kontaktno i regionalno metamorfnih stijena, raspodjelom magmatogenih elemenata i njihovom distribucijom, studijom feldspata i krom-spinelida, distribucijom olova i bakra među stijenama različitih magmatskih provincija i geotektonskih jedinica, obavljao metalogenetsku i geotektonsku rajonizaciju na osnovi petroloških svojstava stijena, studijom geneze magmi i distribucijom elemenata u tragovima. Zapažene su njegove studije ležišta i hidrotermalnih promjena u okolici sulfidnih rudnih ležišta.

Osnovni su problemi kojima se sada bavi proučavanja dubljih dijelova ofiolitnih kompleksa, tj. ultramafita i metamorfita ispod njih, zatim proučavanja kredno-tercijarnih intruzivnih i efuzivnih magmatskih kompleksa, te problemi metamorfizma rijeđih tipova.

S. Karamata objelodanio je oko 150 knjiga, članaka i rasprava, pretežni dio od toga su znanstveni radovi i prilozi, tiskani u domaćim i mnogim poznatim časopisima i edicijama u inozemstvu. Napisao je prvi udžbenik »Petrogeneza« u Jugoslaviji. U okviru proučavanja petrogeneze S. Karamata je među prvima u svijetu izvršio podjelu magmatita na »oceanska«, »kratonska«» i »geosinklinalna« područja, što je omogućilo novi pristup analizama sredina magmatske i metamorfne aktivnosti. U oko 30 radova bavi se proučavanjem ultramafita, njihovim mineralnim sastavom, petrološkim i strukturalnim karkteristikama i rudnim sadržajem. Osobito su zapažene njegove studije o fizičko-kemijskom sta-

nju ultramafita pri visokim temperaturama i promjenama sklopa za vrijeme pokretanja, te pojave za vrijeme protruzija i smještaja u površinske dijelove kore. Studije metamorfnih stijena u bazi ultramafita Brezovice, te drugih nalazišta, idu u vrhunske u svijetu, a kontaktna je oreola Brezovice danas standardni etalon metamorfizma vezanog za ultramafite, jedan je od najbolje proučenih lokaliteta u svijetu i služi za uspoređivanje s analognim pojavama. To je razlog što je taj lokalitet do sada posjetilo više desetaka stranih istraživača, a rezultati su citirani u mnogim stranim radovima, monografijama i udžbenicima. Proučavajući ultramafite S. Karamata je posebno studirao genezu kromiteta. Ti su radovi od fundamentalnog značenja i korišteni su pri istraživanjima kromitnih nalazišta Urala i područja Tetisa. U svojoj kompleksnosti ovi su radovi bitno unaprijedili znanje o ultramafitnim stijenama i kompleksima, pratećim stijenama, genezi i evoluciji dijelova i cjeline ofiolita, o geotektonskom položaju, te o orudnjenju vezanom na ultramafitne masive. U izvorne teorije S. Karamate ide i ona o dijapirizmu serpentinita.

Od svih petrologa Jugoslavije S. Karamata dao je najveći prinos u proučavanju općih karakteristika kenotipnog magmatizma Jugoslavije, porijekla magmi koje su dale kisele i neutralne intruzivne i efuzivne stijene, te u obradi geokemijskih i metalogenetskih karakteristika magmi i cijelih provincija, a dao je i prvu sažetu sintezu krednog magmatizma istočnog dijela Jugoslavije. Na osnovi istraživanja odvojio je lakcijsko-alkalijsku geokemijsku i metalogenetsku provinciju bakra čiji je postanak vezan za proces subdukcije od kalijsko-natrijsko-kalcijske Pb i Pb—Zn—Sn geokemijske i metalogenetske provincije anatektičkog porijekla iz dubljih dijelova zadebljale kontinentalne kore. Ti su radovi od fundamentalnog značenja a koristili su ih mnogi strani autori za metalogenetsko rajoniranje. Tim su radovima na veoma plauzibilan način objašnjene genetske veze prostora i vremena evolucije magmatizma i metamorfizma s modernom teorijom o globalnoj tektonici ploča i dinamičkim procesima i modelima u litosferi, značajno utječući na analogne djelatnosti u svijetu. Značajni su prinosi S. Karamate u studijama između hidrotermalnih promjena stijena i mineralizacije bakra, olova, cinka i drugih rudnih elemenata, pa su ta proučavanja uvedena kao standardna pri istraživanju rudnih ležišta u nas.

S. Karamata ide u red vrhunskih petrologa Jugoslavije, izvanrednog radnog kapaciteta i izuzetne širine. Kao veoma iskusan i racionalan organizator ide u red onih koji su svojim znanstvenim djelima bitno utjecali na razvoj petrologije i geokemije magmatskih i metamorfnih stijena, i na spoznaje evolucije i geotektonskog položaja petrografskih provincija Jugoslavije i Mediterana. Izuzetno komunikativan ostvario je veoma usku suradnju s geološkim stručnjacima u SRH i tijesno surađuje s više članova Jugoslavenske akademije.

DINA KEGLEVIĆ

Rođena je 23. svibnja 1922. u Zagrebu gdje je i završila realnu gimnaziju i studij na Kemijskom odjelu Tehničkog fakulteta krajem 1944. godine. Od 1. siječnja 1945. do 31. ožujka 1946. radi na Kemijskom zavodu Medicinskog fakulteta u Zagrebu, prvo u svojstvu činovnika pisarničke struke, a zatim kao asistent pripravnik. Dana 1. travnja 1946. prelazi na Farmaceutski fakultet u Organsko-kemijski laboratorij, koji osnivanjem Prirodoslovno-matematičkog fakulteta postaje njegov sastavni dio, pa je od 11. veljače 1947. do 1. lipnja 1956. asistent na tom fakultetu. Doktorsku disertaciju izradila je u Organskokemijskom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i doktorirala na Sveučilištu u Zagrebu 1951, a habilitirala se za naslovnog docenta na istom fakultetu 1959. Godine 1953. odlazi D. Keglević kao stipendist Instituta »Ruđer Bošković« na specijalizaciju u Englesku, a po povratku 1954. postaje vanjski suradnik Instituta sa zadatkom da izgradi i opremi laboratorij za sintezu i primjenu ^{14}C-markiranih spojeva. Sredinom 1956. D. Keglević prelazi s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Institut »Ruđer Bošković« u svojstvu voditelja Radioizotopnog laboratorija, koju funkciju obavlja sve do svoje ostavke na tom položaju 1981. Umirovljena je 1. siječnja 1985. U zvanje višeg znanstvenog suradnika izabrana je 1960, a u zvanje znanstvenog savjetnika 1965.

D. Keglević je predavač na postdiplomskom studiju iz prirodnih znanosti Sveučilišta (kolegiji »Upotreba izotopa u organskoj kemiji i biokemiji«, »Biokemijski putovi i mehanizmi«), te na postdiplomskom studiju iz kliničke i eksperimentalne farmakologije Medicinskog fakulteta u Zagrebu (kolegij »Biotransformacija lijekova«). Član je uređivačkog odbora časopisa »Croatica Chemica Acta« od 1956. i njegov tajnik od 1957. Član je šireg uredništva međunarodnog časopisa »Journal of Carbohydrate Chemistry« od 1981. Bila je predsjednik Hrvatskog kemijskog društva (1972—1974), delegat tog društva u Uniji kemijskih društava Jugoslavije (1972—1975), član izvršnog odbora SIZ-a za znanstveni rad SRH (1975—1979), član skupštine i predsjednik kadrovske komisije SIZ-a za znanstveni rad u kemiji (SIZ II) (1975—1979) itd.

Znanstveni interes D. Keglević kretao se na području kemije i biokemije prirodnih spojeva, točnije, indolskih spojeva, aminokiselina i

peptida, te ugljikohidrata i glikopeptida. Znanstvena istraživanja D. Keglević i njezinih suradnika obuhvatila su: 1. sinteze i metabolizam biogenog amina serotonina i njemu sličnih indolskih spojeva, 2. metabolizam *D*-aminokiselina u višim i nižim biljkama, 3. kemijske sinteze i reakcije glukuronskih konjugata organskih kiselina te glikozil estera aminokiselina i peptida, 4. sinteze i semisinteze velikih peptida (insulin), 5. transformacije staničnog zida (peptidoglikan) bakterija uzgajanih u prisutnosti beta-laktaminskih antibiotika, i 6. kemijske sinteze i reakcije disaharida i disaharid-peptida strukturno srodnih ponavljajućoj jedinici peptidoglikanskog polimera. Rezultati tih istraživanja objavljeni su u znanstvenm časopisima i revijama. U toku tih istraživanja načinjeno je dosad 15 doktorskih disertacija i 19 magistarskih radova.

Odlikovana je ordenom rada sa zlatnim vijencem (1961) i ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama (1981). Dobila je nagradu »Ruđer Bošković« (1980).

MILAN KONJOVIĆ

Rođen je u Somboru 1898. godine. Slikarski itinerer Milana Konjovića od njegovih ranih godina studija na pariškoj akademiji, susret i studij kod J. Zezavia, boravak dvadesetih godina u Beču, pa povratak u rodni grad Sombor, zatim 1924. prolaz kroz atelje A. Lhota i tamo vladajuće doktrine modificiranog kubizma, povratkom u rodnu Vojvodinu, Konjović osvaja i razvija svoj osobni znak i nezamjenjiv osobni izraz.

U koloru nov, u gesti ekspresionist, Konjović otkriva novu dimenziju slikarskog fenomena u našim prostorima.

U ranim tridesetim godinama on se svojim samostalnim izložbama (Galerija »Ulrich«) predstavlja zagrebačkoj sredini i ti kontakti povremeno traju sve do rata.

Slikarska je formula M. Konjovića za tadašnju likovnu klimu bila i ostala značajna inovacija mogućnosti razvijenih autentično i s neusporedivim pristupom figuri i mrtvoj prirodi.

Vitalitet i stvaralačka priroda izražena na likovnom planu, konzekventno prati i aktivnost na stvaranju likovne klime u rodnom Somboru i izvan njega u Vojvodini i susjednim kulturnim središtima. Ta aktivnost ne ograničuje se samo na stvaranje vlastite galerije kao značajnog kulturno umjetničkog žarišta. Osnivanjem institucije »Somborskih jeseni« ta se živa djelatnost na koncentraciju likovnog medija širi na sav prostor naše zemlje, prezentirajući u specijaliziranim ili općim prikazima aktualna stanja u našem slikarstvu i grafici.

Nema sumnje da je Konjović u toj svojoj aktivnosti nailazio na pomoć i razumijevanje lokalnih čimbenika, no idejno i organizacijski zasluge M. Konjovića doista su odlučujuće.

MIHAILO LALIĆ

Mihailo Lalić pripada onom vrhunskom stvaralačkom krugu pisaca koji svojim djelom stvaraju svoju vlastitu epohu. Analitik naše revolucije svojim knjigama potvrdio je povijesni značaj pjesničke riječi u ovim našim prostorima.

Nikao na tlu pripovijetke, već svojim prvim ostvarenjima razlomio je uske spone socijalističkog realizma i pošao svojim vlastitim kreativnim putom. Unoseći svega sebe u kreativni akt (od osjećaja do filozofskog razmišljanja) širio je iz knjige u knjigu, iz romana u roman, krug svojih zanimanja, produbljavao sudbine koje je stvarao. U osi Lalićeve kreacije nalazi se sam čovjek. Revolucija, lomovi svjetova i tiha radost rascvjetale voćke nikad se ne odigravaju u objektiviziranom prostoru, svugdje i svagda se prelamaju kroz čovjekove grudi i čovjekovu misao.

Nikada revolucija kao izvanjska mehanička zbivanja, uvijek revolucija kao oluja u ljudima, kao neizbježna ljudska sudbina.

Analiza revolucije, utemeljena u potresno izraženom ljudskom usudu, nije se iscrpila u rijeci doživljaja, ona je prošla i korak dalje, ona je raslojila čovjeka, spustila sondu u njegovu dubinu, iznijela na površinu izvorne snimke tih najdublje osobnih stresova u ljudskoj psihi. Lalićevo djelo — kao i ono Kalebovo u hrvatskoj literaturi — još je jednom potvrdilo da je psihološki realizam uspio osvijetliti psihu malog čovjeka, da mu je pošlo za rukom dati autentičnu, umjetničku dokumentaciju o njegovoj sudbini u ovim prostorima.

Ne slijedeći literarne uzore, sam u svojoj kreaciji, M. Lalić istaknuti je stvaralac naše suvremene proze. Uporan u radu, opsjednut kreacijom kao svojom javom i svojim snom, stvorio je svojim djelom neprolazne vrijednosti naše literature. Njegove pripovijetke i romani bogate našu suvremenu književnost umjetničkim ostvarenjima koja potvrđuju da je naša literatura dio evropske literature kako po dubini zahvata u ljudsko, tako i po novini stvaralačkog procesa.

VALENTIN (TINE) LOGAR

Akademik Tine Logar, učenik i nasljednik Franca Ramovša, koji je opet bio učenik našega Vatroslava Jagića, danas je oličenje i vrhunac onoga što predstavlja i što je dala moderna slovenska dijalektologija. On je sâm propješačio i prošao cijelo područje slovenskih dijalekata u Jugoslaviji i u susjednim zemljama i skupio građu i opisao sâm oko stotinu govora i govornih varijanti za slovenski (SLA), općeslavenski (OLA) i mediteranski (MLA/ELA) lingvistički atlas. Među njima su i Solbice (Stolvizza, It.), Ošne pri Sv. Lenartu (Osgnetto, It.), Sv. Križ (S. Croce, It.), Potoče (Potschach, Au.), Kneža (Grafenbach, Au.), Gornji Senik (Felsöszölnök, Hung.).

Radio je smišljeno, po planu koji je razradio još zajedno s Ramovšem, i uspio je na uzoran način pokazati kako se i u kolikoj mjeri mogu iskoristiti dijalektološki podaci za rekonstrukcije pojedinih faza iz prošlosti nekoga jezika, koji za sobom nije ostavio velik broj pismenih spomenika. A njegove rekonstrukcije, izgrađene na solidnim osnovama, sežu daleko u prvi milenij naše ere.

Na prijedlog R. I. Avanesova Tinetu Logaru je bilo povjereno da rukovodi sekcijom za fonetiku i fonologiju u Općeslavenskom lingvističkom atlasu, a za nas je njegov izbor za dopisnog člana iz Jugoslavije imao posebno značenje i zbog kajkavštine kao prijelaznog područja kojemu se posvećuje mnogo brige u posljednje vrijeme, i zbog slovenskih i čakavskih adstrata u Istri i u Italiji.

Napomenuti se može također da je Tine Logar bio vrlo aktivan u NOB-u (u Sloveniji, u Bariju, u Beogradu neposredno poslije oslobođenja) i da je razmjerno mnogo publicirao u stručnim časopisima i središtima izvan Slovenije (»Orbis« — Louvain, »Slavonic Review« — London, »Prace językoznawce« — Kraków, »Zeszyty językoznawcze«, »Studia z filologii polskiej i słowiańskiej«, »Prace filologiczne«, »Slavia Orientalis« — Warszawa, »Issledovania po slavjanskomu jazykoznaniju« — Moskva, publikacije koje su izlazile u Pragu, Novom Sadu, Sarajevu itd.).

Tine Logar, redoviti je član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

ZVONIMIR MARETIĆ

Rođen je 5. svibnja 1921. u Zagrebu. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1947. godine. Nakon završetka staža u Puli proveo je godinu dana (1948—1949) kao kotarski liječnik u Glini i kao šef terenske ekipe za suzbijanje sifilisa u Baniji. Već za vrijeme staža u Puli počeo se baviti proučavanjem latrodektizma, koji se u to doba epidemički javio u tom kraju. U Pulu se vraća 1949, radi kao liječnik, zatim specijalist na internom odjelu Opće bolnice, od 1957. kao šef službe za zarazne bolesti i epidemiologiju, a od 1979. djelatnosti za zarazne bolesti Medicinskog centra u Puli. Od srpnja 1959. do rujna 1960. radio je kao epidemiolog Svjetske zdravstvene organizacije u Sri Lanki. Godine 1953. stekao diplomu Švicarskog tropskog instituta u Baselu, a god. 1955. položio specijalistički ispit iz unutrašnjih bolesti na Klinici »Rebro«, a 1959. iz infektiologije u Bolnici za zarazne bolesti u Zagrebu.

Stupanj doktora medicinskih znanosti stekao je na Sveučilištu u Zagrebu (1959), 1964. god. postao primarijus i habilitirao se kao naslovni docent, a 1975. god. naslovni izvanredni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu iz predmeta infektiologija. Za redovitog profesora za dopunsku nastavu izabran je 1981. god.

Z. Maretić se naročito posvetio problemima regionalne patologije u Istri, kao što je bio hepatitis, Q-groznica, salmoneloze, medicina turizma, otrovanost izazvana životinjama i biljem. U sklopu djelatnosti za zarazne bolesti bio je 17 godina uključen i Odjel za epidemiologiju. Radio na istraživanju širenja crijevnih zaraznih bolesti, osobito salmoneloza i hepatitisa preko školjaka, sudjelovao u pronalaženju Vibrio parahaemolyticusa i NAD vibriona u puljskoj luci, pitanjima dinoflagelata, izazivača »obojenog mora«, skombrotoksizma, polucije mora i dr.

Među prvima se počeo baviti medicinom turizma objavivši radove s tog područja već 1970. godine. Tu se uklapa i problematika životinjskih i biljnih otrova i na tom je području postigao veoma zapažene rezultate. Godine 1962. pozvan je da bude jedan od članova utemeljitelja Internacionalnog društva za toksinologiju i član uredničkog odbora časopisa »Toxicon«. Od samog početka najezde meduza Pelagia noctiluca u Ja-

dranu i Sredozemlju bavi se tom problematikom i kao pozvani stručnjak sudjeluje 1983. i 1984. u Ateni i Trstu na skupovima UNEP-a posvećenim toj problematici.

Od 1970. do danas održao 214 referata na domaćim i stranim znanstvenim skupovima, među ostalim 1953. u Istambulu (V. kongres za tropsku medicinu i malariju), 1966. u Pragu (Simpozij o crijevnim zaraznim bolestima), 1966. u Atlantic Cityju (I. simpozij o životinjskim i biljnim otrovima), 1968. u Parizu (IV. kongres arahnologa), 1970. u Tel Avivu (II. simpozij o životinjskim i biljnim otrovima), 1971. u Brnu (V. kongres arahnologa), 1972. u Darmstadtu (Evropski simpozij o životinjskim i biljnim otrovima), 1972. u Bologni (talijansko-jugoslavenski susret epidemiologa i mikrobiologa), 1973. u Ateni (VIII. kongres za tropsku medicinu), 1974. u Amsterdamu (VI. kongres arahnologa), 1978. u Londonu (Evropski simpozij o životinjskim, biljnim i mikrobijalnim toksinima), 1980. u Beču (VIII. kongres arahnologa), te 1984. i 1985. na evropskim simpozijima za životinjske, biljne i mikrobijalne toksine u Hannoveru i Baselu. Kao predavač sudjelovao je 1960. i 1966. na Arahnološkom odjelu Harvardskog sveučilišta, 1971. održao je predavanje kao pozvani gost u Bečkom liječničkom društvu, god. 1973. u toku studijskog putovanja po SAD održao je na raznim mjestima niz predavanja o toksinološkim i infektološkim temama. Godine 1981. bio pozvan da održi jedno od uvodnih predavanja na Simpoziju o životinjskim, biljnim i mikrobijalnim toksinima u Marseilleu.

Objavio je do sada 236 rada, od toga 3 knjige i jednu knjižicu od 40 stranica o turističkoj medicini, a opsežna knjiga o otrovnim životinjama i bilju izaći će u nakladi »Stvarnosti«. Jednu knjigu i 4 rada objavila mu je Jugoslavenska akademija.

Z. Maretić održava redovito svake godine (od 1974) predavanja iz zaraznih bolesti, epidemiologije, medicine turizma i otrovnih životinja za postdiplomsku i dodiplomsku nastavu (20 sati) na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Od 1973. vodi kolegij »Toksikologija morskih organizama« u okviru postdiplomskog studija »Oceanologija« organiziranog od Sveučilišta u Zagrebu, i ispitivač je iz toga predmeta.

God. 1968. predavao diplomantima Švicarskog tropskog instituta u Baselu u okviru kolegija toksikologije životinja zamjenjujući prof. T. Freyvogela.

Edukativan rad ogleda mu se i u mnogobrojnim preglednim i edukativnim radovima.

Član je puljske podružnice Zbora liječnika Hrvatske od osnutka 1948. Od 1949. nalazi se stalno u upravnom odboru u svojstvu tajnika, predsjednika, potpredsjednika, člana ili tajnika sekcije.

Njegovi znanstveni rezultati primijenjeni su i u praksi. Antilaktrodektički serum koji je priredio kao prvi u Evropi još 1951, a kasnije je proizvodnju preuzeo Imunološki zavod u Zagrebu, primjenjivan je uspješno u praksi i u nas i u inozemstvu. Isto se tako uspješno primjenjuje serum protiv morskog pauka (fam. Trachinidae). Valja naglasiti da je taj serum jedini takve vrste u svijetu i da ga, isto kao i latrodektički, citira i vanjska literatura.

Redoviti je član Medicinske akademije Hrvatske, Društva za unapređivanje i proučavanje pomorstva Jugoslavije, British Arachnological Society, Centre International de Documentation Arachnologique, član savjeta Internacionalnog društva za infektivne i parazitarne bolesti (IFIPD).

Dobitnik je nagrade »Pavao Ćulumović«, ZLH 1971, »Mijo Mirković« 1968. i Nagrade grada Pule 1982.

VESNA PARUN

Rođena je 10. travnja 1922. u Zlarinu u činovničkoj obitelji. Osnovnu školu pohađala u Visu, a gimnaziju u Šibeniku i Splitu. Godine 1940. upisala je romanistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Za rata prekinula je studij i napustila Zagreb. Ponovo se vratila i poslije rata studirala je čistu filozofiju. Neko vrijeme boravila je u inozemstvu (Bugarska 1962—1967). Živi kao slobodan umjetnik.

Pojavila se odmah nakon rata mlada pjesnikinja s čudesnom sposobnošću izražavanja, s upravo stravičnom moći evociranja dugog i užasnog iskustva rata i ratovanja na ovoj našoj premorenoj Zemlji. Kao nekom ogromnom, sveobuhvatnom sintezom već zrelog življenja, progovorila je Vesna Parun iz svoje zgusnute boli. Vizionarno, pametno, široko raspjevano, rapsodično, ali i oštro i sarkastično, gnjevno i tužno i elegično i prekipjelo od radosti i zanosa — sve to i mnogo neopisivo i neizrecivo obuhvatila je Vesna Parun u svom ogromnom pjesničkom rasponu.

Mrtvi mladići i pobjednički konjanici, taoci i crveni barjaci, starci i djeca, rat i užas i »veliko pomračenje«, tuge krvavih voda i rapsodije prkosnih krševa, okrutna smrt i velika pobjeda, strava i sloboda. Domovina, Republika kao završna himna jednog velikog razdoblja — sve je to zazvučalo u pjesničkoj orkestraciji Vesne Parun izvanrednom izvornošću i lakoćom izražavanja, kao da joj je stih jedini način mišljenja, jedini način postojanja.

Čini nam se da je dotakla svojom riječi sve stvari, zadahnula, rastvorila smisao pojavama, vidjela neviđeno, dohvatila nedostiživo. Kad je čitamo, čini nam se da je gledala, da je mislila, da je sanjala prije nas o svemu što smo vidjeli i sanjali diletantski površno u grubim, sumarnim kvantitetama.

Zavidno je bogatstvo kojim se Vesna Parun obraća svijetu. Nije pjesnik jednog pravca, uskog interesa, programa, doktrine, konfesije. Za nju je svaka pjesma katarktički intimna strast i doživljaj, dar čovjeku, koralj vraćen moru. Zahvaćena neodoljivo, sudbinski onim »zakonom nekoga ritma« o kojemu je nekada pjevao Nazor »što nikad umirit se

neće«, Vesna Parun odgovara svojim ritmovima u ovom svijetu nemirnom i burnom, stravična urlanja obogaćuje svojim mnogostrukim jekama, koje čujemo kao jecaj zatajene boli, i kao usklik radosti. Jer pjesnik je kao planina koja vraća čovjeku njegov glas iz daljine, glas obogaćen nekim dubljim smislom dalekog i nepoznatog, a poezija Vesne Parun je nesumnjivo taj glas iz nepoznatog, taj glas budućnosti koji razrješuje tajne.

ŠIME SPAVENTI

Rođen je 1925. godine u Dubrovniku. Studirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je i promoviran za doktora medicine 1956. godine. Specijalizaciju iz radioterapije završio je pri Zavodu za radiologiju i onkologiju Medicinskog fakulteta Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović«, a specijalistički ispit položio je 1961. godine. Specijalistički ispit iz nuklearne medicine položio je 1976. godine. Godine 1963. postao je šef novoosnovanog odsjeka za primjenu radioizotopa u Zavodu za radiologiju i onkologiju Kliničke bolnice »Dr M. Stojanović«, a zatim, nakon što je osnovao Kliniku za nuklearnu medicinu i onkologiju u Kliničkoj bolnici »Dr M. Stojanović«, izabran je za predstojnika, na kojem mjestu radi do danas.

Doktor medicinskih znanosti postao je 1965. godine na Zagrebačkom sveučilištu nakon obrane disertacije »Gamascintigrafija jetre radiokoloidom zlata (^{198}Au)«. Habilitirao se 1966. habilitacijom »Principi radiološke terapije karcinoma jednjaka nuklearnim izvorima«.

Institut »Ruđer Bošković« izabrao ga je 1970. godine višim znanstvenim suradnikom u odjelu za nuklearna i atomska istraživanja. Naslov primariusa dobio je 1972. god. Za izvanrednog profesora onkologije na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu izabran je 1974. god., a za redovitog profesora 1979. god. Stručna usavršavanja obavio je 1959. godine u Czerny klinici Sveučilišta u Heidelbergu. Godine 1961. proučava radiohipofizektomiju metodom implantacije izvora zračenja u hipofizu. U Centru za nuklearnu medicinu Sveučilišta u Pisi 1962. izučava primjenu radioaktivnog joda u dijagnosticiranju i liječenju bolesti štitnjače, te uvođenje gamaencefalografije u istraživanju središnjeg živčanog sustava.

Kao stipendist francuske vlade izobrazbu nastavlja u Institutu Gustave Roussy u Villejuifu, proučavajući primjenu radioizotopa u dijagnostici i terapiji tumora. Na Odjelu za biofiziku centra Pitié-Salpetrier u Parizu proučava primjenu radiotrasera u istraživanju središnjeg živčanog sustava. Sve metode koje je na svojim studijskim boravcima proučavao prenio je na odjel u bolnicu »Dr. M. Stojanović«.

Š. Spaventi objavio je 134 znanstvena i stručna rada, od kojih 80 znanstvenih, 22 stručna od posebnog značenja, 29 stručnih radova i 3 enciklopedijska članka. U inozemnim časopisima objavio je 38 radova.

U izdanjima Jugoslavenske akademije objavljeni su jedan rad i jedno priopćenje (još 2 u tisku), u izdanju Makedonske akademije na naukite i umetnostite objavljen je jedan rad, a u izdanju Rumunjske akademije također jedan rad.

U inozemnim knjigama objavljena su dva rada, dok je u knjigama jugoslavenskih autora sudjelovao sa svojim prilozima u tri knjige.

U knjizi Otorinolaringologija, A. Šercera 1965. objavljen je rad prof. Spaventija: »Gamaencefalografija i scintigrafija mozga«, a u knjizi Angina pektoris, J. Sivačkog s prof. Seksom je napisao poglavlje »Radioizotopi u dijagnozi i terapiji angine pektoris«. U knjizi Kemoterapija malignih solidnih tumora Medicinske akademije Zagreb, sa Z. Kusićem objavio je poglavlje »Kemoterapija štitne žlijezde«.

Š. Spaventi glavni je urednik jugoslavenskog izdanja knjige Klinička onkologija, koja je izašla u dva izdanja. Glavni je urednik knjige »Kemoterapija malignih solidnih tumora« koju je pripremio s K. Kolarićem, D. Dekarisom i M. Grgićem u izdanju Medicinske akademije Zbora liječnika Hrvatske.

Znanstveni rad Š. Spaventija odnosi se na više područja nuklearne medicine i onkologije, i to: istraživanje limfnog sistema, pozitivna dijagnostika tumora, rana detekcija i vizualizacija karcinoma prostate, proučavanje funkcije ventilacije korištenjem kratkoživućih radioizotopa, hormonski receptori i hormonska ovisnost tumora dojke i prostate, radioflorirani androgeni i označeni sintetski estrogeni u diferencijalnoj dijagnozi oboljenja prostate, vrijednosti kratkoživućeg joda u dijagnozi bolesti štitne žlijezde, proizvodnja i primjena kratkoživućih ciklotronskih radioizotopa, imunodijagnoza i imunoterapija malignih bolesti.

Š. Spaventi istakao se u znanstvenim projektima i istraživačkim zadacima. Nosilac je 6 znanstvenih projekata, i to: četiri republička, jednog saveznog i jednog međudržavnog. Kao suradnik sudjelovao je u radu na devet znanstvenih projekata.

Tako širok dijapazon istraživanja u skladu je sa zadacima i obvezama na radnom mjestu rukovodioca Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju. Međutim, iz ovoga se nužno nameće i zaključak da je Š. Spaventi iskusan, široko educiran istraživač i kliničar, suvremenih shvaćanja koji može znalački primijeniti najsuvremeniju tehnologiju i interpretirati rezultate dobivene u timovima najraznovrsnijih stručnjaka.

Š. Spaventi vrlo je aktivni sudionik brojnih internacionalnih i nacionalnih skupova i kongresa na kojima iznosi rezultate vlastitog rada i iskustva stečena u njegovoj instituciji. Na nekima od tih kongresa sudjelovao je kao pozvani predavač. Član je uredništva časopisa »Symposia ORL Iugoslavica«, »Libri oncologici«, »Anali Bolnice »Dr. M. Stojanović«, te »Radiologia Iugoslavica«. Član je Zbora liječnika Hrvatske i vrlo aktivan član i potpredsjednik Sekcije za nuklearnu medicinu. Član je Medicinske akademije Zbora liječnika Hrvatske i njezinog predsjedništva. Član je udruženja radiologa Jugoslavije, udruženja za nuklearnu medicinu, udruženja kancerologa Jugoslavije, Jugoslavenskog udruženja za radiološku zaštitu, The American Nuclear Society, Association des as-

sistants étrangers de l'Institute Gustave Roussy, European Association for Cancer Research, European Society of Nuclear Medicine, Groupe de Curietherapeutes europeens.

Znanstvena priznanja i nagrade: nagrada Zbora liječnika Hrvatske »L. Rakovac« (1971), diploma Udruženja za nuklearnu medicinu Jugoslavije (1975), republička nagrada za znanstveni rad »Nikola Tesla« (1975), zlatna medalja Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti (1978), plaketa i diploma Saveza liječničkih društava Jugoslavije (1979), nagrada »P. Ćulumović« Medicinske akademije ZLH (1981).

DIMITRIJE STEFANOVIC

Rođen je 25. studenoga 1929. u Pančevu. Na Muzičkoj akademiji u Beogradu diplomirao je na historijsko-folklornom odsjeku 1956. godine, a Filozofski fakultet (grupa engleski jezik i književnost) završio je 1955. godine. Po završetku obaju fakulteta, početkom 1958. godine stupio je na dužnost asistenta Muzikološkog instituta SANU. D. Stefanović je od kraja 1958. do 1960. u Oxfordu, gdje je na tamošnjem sveučilištu obranio magistarski rad za znanstveni stupanj B. Litt (Bachelor of Literature) — Januarske stihire — Transkripcija i komentari.

Od 1964. do 1967. kao stipendist Lincoln Collegea boravio je u Oxfordu gdje je pripremao doktorsku disertaciju. Na muzičkom fakultetu Oksfordskog sveučilišta obranio je 1967. g. tezu za znanstveni stupanj doktora filozofije Tradicija četiri ruska stihiromska rukopisa. U Odsjeku za historiju muzike izabran je za višeg znanstvenog suradnika.

U toku akademske godine 1970—1971. boravio je po treći put u Oxfordu, gdje je držao predavanja na Sveučilištu i pripremao za tisak disertaciju, koja je objavljena u seriji »Monumenta Musicae Byzantinae«.

Usporedno s ovim radom, kojim je stekao najviše muzikološke kvalifikacije, D. Stefanović je bio zborski dirigent, isprva sudjelujući kao asistent zbora »Branko Krsmanović«, s kojim je gostovao u Münchenu, Arezzu, Langollenu, Rumunjskoj i Kini, a zatim kao dirigent zbora »Beogradskih madrigalista«, kojemu je utisnuo specifični umjetnički pečat i s kojim je nastupao, osim u mnogim gradovima u zemlji, i u Langollenu (prva nagrada 1962), Londonu, Arezzu, Bratislavi i Veneciji.

Godine 1969. formirao je u okviru Muzikološkog instituta SANU Studijski zbor kojemu je prvenstveni zadatak da zvučno oživi stare muzičke rukopise koje je Stefanović dešifrirao i preveo iz bizantske neumske u suvremenu notaciju. S tim zborom nastupao je u više mahova na raznim kulturnim manifestacijama u zemlji, a također na kongresima i znanstvenim skupovima u Bydgoszczu (Poljska), Modeni (Italija), Grazu, Birminghamu i Londonu. Usporedno s time održao je redovita predavanja i vježbe iz bizantske notacije i stare slavenske muzike za članove zbora, odnosno studente Muzičke akademije.

Stefanovićeva znanstvena aktivnost ogleda se u mnogobrojnim predavanjima iz područja njegove uže specijalnosti, koja je, po pozivu, održao na Muzikološkoj katedri u Zagrebu i Ljubljani, u Institutu Monumenta Musicae Byzantinae u Kopenhagenu, na Muzičkom fakultetu u Durhamu (Engleska) i na Muzikološkoj katedri Sveučilišta u Zürichu. Sa znanstvenim referatima sudjelovao je na međunarodnim muzikološkim i bizantološkim kongresima u Ohridu, Salzburgu, Oxfordu, Grottaferatti, Genèvi, Bukureštu, Sofiji, Bydgoszczu i Londonu.

Radi pripreme svog znanstvenog rada D. Stefanović je obišao velik broj središta u kojima se nalazi potrebna građa za proučavanje bizantskih i slavenskih rukopisa u Hilandaru (u više mahova), u Oksfordskoj Bodleani, Britanskom muzeju, Manchesteru, Cambridgeu, Uppsali, Parizu, Vatikanu, Rimu, Haagu, Kölnu, Grottaferatti, Göttingenu, Münchenu, Berlinu (Vukove zbirke od 48 liturgijskih rukopisa) i mnogim drugim gradovima Njemačke.

Tragajući za preostalim uzorcima tradicionalnog pojenja, u više mahova je obišao mnoge samostane i snimio stare, tradicijom održane crkvene melodije.

U okviru opsežnog dugoročnog projekta »Dokumenti srpske srednjovekovne muzike od XV do XVIII veka«, D. Stefanović je znanstveno obradio niz pojedinačnih tema s pomoću kojih je osvijetlio jedno sasvim nepoznato razdoblje u razvoju srpske muzike.

»Slovenski prevod priručnika vizantijske notacije u rukopisu br. 311 manastira Hilandar« opsežan je rad koji sadrži opis rukopisa, opći uvod i transkripciju bizantske neumatske notacije i komparativnu analizu grčkog i slavenskog teksta, prijevod na suvremeni srpski jezik i muzikološki komentar. Značenje ovog rada je utoliko veće što je jedini rukopis, priručnik bizantske teorijske muzike (psaltikija Stefana Srbina iz XV veka) izgorio u Narodnoj biblioteci, tako da hilandarski rukopis br. 311 predstavlja prvi potpuni priručnik te vrste.

U radovima »Muzika u srednjovekovnoj Srbiji«, »Crkvena muzika od XV do XVIII veka« i »Neki aspekti izraza i oblika srpske srednjovekovne muzike« kronološkim redom su navedeni podaci iz historijskih dokumenata koji govore o počecima srpskog pojenja, zatim je riječ o stvaralačkom postupku prilikom nastajanja liturgijskih pjesama, o načinu njihova izvođenja i o samim izvođačima, a opisani su i dosad pronađeni muzički dokumenti i dane njihove zajedničke karakteristike.

Kao što i već navedeni Stefanovićevi radovi predstavljaju apsolutnu novinu u našoj muzikološkoj literaturi, tako i rad »Ekfonetska notacija u starim slovenskim rukopisima« otkriva mnoge dosad nepoznate činjenice i daje odgovore na mnoga dosad nerasvijetljena pitanja.

U radu »Pojenje stare srpske crkvene poezije« govori se o počecima i formalnoj strukturi srpskog pjevanog pjesništva, te je analizirana najstarija srpska služba koju je u čast sv. Simeona Stefana Nemanje napisao sv. Sava sa svojim učenicima. Radi usporedbe navedena su i dva ruska rukopisa s pjesmama srpskim svetiteljima koje se nalaze u Lenjinovoj biblioteci u Moskvi.

Proučavanjem rukopisa »Atinske narodne biblioteke br. 928« iz druge polovice 15. stoljeća ističe se njegovo izvanredno značenje za povijest srpske muzike, jer je utvrđeno da ga je pisalo dotle nepoznato ime srednjovjekovnog domestika — Isaija Serbina, a uz njegova muzička »tvorenija« nalaze se i pjesme koje su muzički složili Stefan Srbin, Nikola Srbin i Manouil Raoul, veliki domestik Srbije (svi iz 15. st.).

Kao vrlo značajan rezultat svojih dosadašnjih istraživanja D. Stefanović je objavio (1973. i 1975) veliki zbornik »Stara srpska muzika (XV vek)«. Zbornik se sastoji od dva dijela. Prvi, veći, sadrži pet poglavlja teksta, transkripcije i jedanaest pjesama iz 15. st., tekstove u originalu i prijevodu na engleski jezik i komentare. Drugi dio sadrži fotografske reprodukcije rukopisa iz kojih su uvrštene transkripcije. Osim općeg pogleda na razvoj srpske crkvene muzike od početaka 15. st. ovdje su dane podrobne analize tekstova i melodija. Vrijednosti i značenju ovog zbornika pridonosi i lingvistička studija profesora Sveučilišta u Oxfordu A. E. Penningtona »Norma izgovora liturgičkog pojenja u XV veku u Srbiji«.

Ovaj je zbornik od kapitalnog značenja ne samo u razvitku srpske nego i svjetske kulture i znanosti, jer otkriva, poslije pet stoljeća, jedno sasvim nepoznato stvaralačko područje.

Svi su navedeni radovi D. Stefanovića plod ozbiljne studioznosti, temeljitog poznavanja materije, prave znanstveničke savjesti i osobitog vladanja metodologijom. Iznenađuje i kratko vremensko razdoblje u kojem je on to sve postigao. Mnogi njegovi radovi objavljeni su u inozemstvu, gdje je stekao vrlo ugledno ime. O tome svjedoči i činjenica da je on izabran za člana Međunarodne komisije za proučavanje starih slavenskih rukopisa pri Bavarskoj akademiji znanosti u Münchenu, te je bio član komisije za polaganje doktorata na Sveučilištu u Oxfordu i da je u tri maha u istom svojstvu bio na Muzikološkoj katedri Filozofskog fakulteta u Ljubljani.

Pošto je izabran za direktora Muzikološkog instituta SANU 1979. godine, pa samim tim preuzeo na sebe niz odgovornosti, teških administrativnih dužnosti, Stefanović nije smanjio svoju znanstvenu djelatnost, radeći usporedo na nizu problema vezanih za povijest srpske glazbe.

Cijeneći sve njegove zasluge na polju srpske muzikologije, Srpska akademija nauka i umetnosti izabrala ga je 1976. godine za dopisnog člana, a 1985. izabran je za redovnog člana.

PAVAO TEKAVČIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za dopisnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81, i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

P. Tekavčić i nadalje istražuje prijelazno latinsko-romansko razdoblje (cca 5—9 st.), tzv. »phase romane primitive«. Proučava »vulgarni« latinitet, s posebnim akcentom na otkrivanje preteča romanskih inovacija. Osim toga proučava istroromanske govore, kako u njihovu razvoju tako i u današnjoj fazi, te retroromanske govore, naročito sursilvanski i furlanski. Posebno istražuje tvorbu riječi i probleme klasifikacije riječi s obzirom na tzv. »čestice«. »Čestice« proučava i kontrastivno sa stanovišta hrvatskog i talijanskog jezika.

Od izbora za člana suradnika do danas objavio je desetak članaka i nekoliko recenzija.

BOŽIDAR VIDOESKI

Rođen je 8. studenoga 1920. u Zvečanu, općina Makedonski Brod, SR Makedonija. Gimnaziju učio u Prizrenu, Kragujevcu, Skopju, maturirao u Čačku 1941. Studirao filologiju u Beogradu (1945—1946) i Skopju (1946—1949). Diplomirao 1949. na grupi Makedonski jezik. Doktorirao 1957. u Skopju. Od 1949. je asistent na Filozofskom fakultetu, 1958. je izabran za docenta, 1964. za izvanrednog profesora, 1968. za redovitog. Bio je šef Katedre za makedonski jezik i južnoslavenske jezike. Godine 1969. je izabran za dopisnog člana Makedonske akademije nauka i umetnosti, 1971. za redovitog člana. Godine 1959. bio je na specijalizaciji u Poljskoj, gdje je predavao istovremeno i makedonski jezik na Filološkom fakultetu u Varšavi. God. 1967/68. profesor po pozivu u Kölnu, 1975. predavao na Filološkom fakultetu u Moskvi također u funkciji profesora po pozivu. Po pozivu držao predavanja na sveučilištima u Lenjingradu, Varšavi, Krakowu, Sosnovcu, Berlinu, Halleu, Pragu, Bratislavi, Brnu, Münchenu, Kölnu, Tirani, Bukureštu, Krajovi. Sudjelovao s referatima na svim slavističkim kongresima (Sofija, Prag, Varšava, Zagreb, Kijev) i na balkanističkim (Sofija, Bukurešt). Sudjelovao na nekoliko simpozija u našoj zemlji i u inozemstvu. Bio inicijator i organizator većeg broja međunarodnih skupova u Makedoniji. Sedam je godina rukovodio s uspjehom Seminarom za makedonski jezik, književnost i kulturu u Skopju. Kao direktor toga seminara pokrenuo je i nekoliko godina rukovodio znanstvenim skupovima u okviru Seminara (»Naučna diskusija«). U Makedonskoj akademiji sada obnaša dužnost sekretara Odeljenja za lingvistiku i književnu nauku i rukovodi nekolikim projektima (Međunarodni lingvistički atlasi; Atlasi makedonskih govora u Egejskoj Makedoniji; Poljsko-makedonska kontrastivna gramatika), a u Institutu za makedonski jazik rukovodi Odeljenjem za dijalektologiju i u njemu projektom »Makedonski dijalekten atlas«. Odgovorni je urednik časopisa »Makedonski jazik« i »Prilozi Odeljenja za lingvistiku MANU«, a član uredništva nekoliko drugih časopisa i zbornika. Aktivan je i u međuakademijskoj suradnji kao član nekoliko međuakademijskih odbora. Aktivno sudjeluje i u nekoliko međunarodnih komisija i njihovih tijela i u projektima OLA, OKDA, ELA, pa u terminološkim komisijama i dr. U svima tim projektima on obrađuje makedonski dio građe.

B. Vidoeski danas se smatra najistaknutijim predstavnikom jugoslavenske dijalektologije. Kao takvom, njemu je povjereno vodstvo jugoslavenske delegacije kod godišnjih radnih sastanaka međuslavenskih stručnih ekipa koje sudjeluju u radu na OLA (Općeslavenskom lingvističkom atlasu).

Ono što akademik Blaže Koneski znači za makedonsku književnost i suvremeni makedonski jezik, to akademik B. Vidoeski znači za makedonsku dijalektologiju. On je sâm i sa svojim suradnicima propješačio teren i upoznao govorne sustave ne samo u cijeloj SR Makedoniji nego i na relevantnim područjima izvan njezinih granica (u Pirinu, u SR Srbiji, u Albaniji i Grčkoj, i u Turskoj), te je već 1970. u svojem nastupnom predavanju u Makedonskoj akademiji mogao dati vrlo podroban, iscrpan pregled makedonskih govora sve tamo od 14. do 15. stoljeća pa do našega vremena s dijakronog i sinkronog gledišta. Njegove su studije, u kojima se na razborit način služi generativnim zahvatima npr. u sferama inovacija (i onih koje se mogu zvati samoniklima, i onih uvjetovanih balkanskim kompleksima), neophodan kompendij za svakoga slavista koji se želi baviti problematikom toga područja. One su, jer se nadovezuju na srednji vijek, važne i za naša hrvatska i srpska područja.

ZDENKO VINSKI

Rođen je u Zagrebu 1913. god. gdje je završio osnovno i gimnazijsko školovanje. Filozofski fakultet s doktoratom završio je u Beču 1937. god. Od oslobođenja, tj. od 1945. god. do odlaska u mirovinu, 1979. god., djeluje u Arheološkom muzeju u Zagrebu kao kustos muzeja, u zvanju znanstvenog suradnika, višeg znanstvenog suradnika i znanstvenog savjetnika, a kraće vrijeme, od 1951. do 1953. god. bio je i direktor Muzeja. Posvetiši se od samog početka javne djelatnosti muzejskom i znanstvenom radu, kao arheolog, vodio je sve vrijeme svog muzealnog djelovanja srednjovjekovni odjel Muzeja davši njegovoj istoimenoj zbirci prvu temeljitu znanstvenu postavu i učinivši je jednom od najbogatijih zbirki za proučavanje materijalnog i duhovnog života postklasičnih stanovnika naših krajeva (vrijeme seobe, ranih Slavena i posebno Hrvata) u zemlji. Tome su pridonijela brojna njegova iskopavanja značajnih arheoloških lokaliteta tih ranih epoha naše prošlosti (Bijelo Brdo, Mrsunjski lug, Vukovar, Knin i dr.), koja nisu samo obogatila građom spomenutu ekspoziciju već, uz njegove temeljite znanstvene i znalačke interpretacije te građe, znatno unaprijedila našu arheološko-povijesnu medijevalistiku.

Uz muzeološki rad Z. Vinski dulje je vrijeme djelovao i kao sveučilišni nastavnik ponajprije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a potom u Ljubljani, gdje je 1969. god. bio izabran za redovitog honorarnog profesora. Surađivao je i s drugim našim fakultetima i sveučilištima, bilo kao nastavnik i predavač bilo kao mentor brojnim doktorantima, a posebno kao voditelj nastave na postdiplomskom studiju iz srednjovjekovne arheologije. U toku 1963. god. bio je gost profesor na Sveučilištu u Göttingenu.

Kao izuzetno cijenjeni stručnjak za medijevalnu arheologiju, a osobito za razdoblje seobe — između antike i srednjeg vijeka — održao je na poziv uglednih institucija tih zemalja mnogobrojna predavanja u Saveznoj Republici Njemačkoj, Austriji, Čehoslovačkoj, a na međunarodnim skupovima u brojnim drugim zemljama izvještavao o rezultatima svojih istraživanja. Počasni je član Hrvatskog arheološkog društva te dopisni član Njemačkog arheološkog instituta i Austrijskog arheološkog instituta.

Z. Vinski objavio je devedesetak znanstvenih i stručnih radova — uglavnom znanstvenih — koji su tiskani u domaćim i inozemnim struč-

nim i znanstvenim časopisima i drugim publikacijama. Velik dio njegovih znanstvenih radova objavljen je na stranim jezicima. Njegov znanstveni rad bilježi u počecima znanstvenog djelovanja širi dijapazon stručnih interesa (etnologija, kulturna povijest i, osobito prethistorija, kojom se dulje vrijeme također veoma uspješno bavio, uz zapažene priloge iz toga područja), no kasnije se posve predao istraživanjima naše najranije kulturne baštine. I tu je njegov interes i znanstveni napor bio usmjeren u dva pravca: istraživanje do tada jedva dodirnuta razdoblja velike seobe i njezinih odraza u našim krajevima i u etnogenezi južnoslavenskih naroda, posebno Hrvata, te rane formacije hrvatskog etnosa na bazi proučavanja sačuvanih dokumenata materijalne kulture (uglavnom prilozi iz brojnih starohrvatskih nekropola). U bibliografiji njegovih radova posebno bismo istaknuli njegove zapažene znanstvene priloge koji su obogatili naše spoznaje o spomenutim povijesnim razdobljima: »Arheološki spomenici velike seobe naroda u Srijemu«, »O nekim zajedničkim značajkama slavenskih nekropola s područja dalmatinske Hrvatske, Blatnog jezera i Moravske u 9. stoljeću«, »O nalazima 6. i 7. stoljeća u Jugoslaviji s posebnim obzirom na arheološku ostavštinu iz vremena avarskog kaganata«, »Kasnoantička baština u grobovima ranog srednjeg vijeka kao činjenica i kao problem«, »Betrachtungen zur Kontinuitätsfrage des autochthonen romanisierten Ethnikos im 6. und 7. Jahrhundert«, »Umjetnost seobe naroda«, »Autochthone Kulturelemente zur Zeit der slawischen Landnahme des Balkanraums«, »Die völkerwanderungszeitliche Nekropole in Kranj und der Reihengräberfelder-Horizont des 6. Jahrhunderts im westlichen Jugoslawien«, »Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400. do 800. godine«, »Époque des grandes invasions«, »Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata« i dr.

Već iz ovog nepotpunog prikaza radova s tematikom koja pokriva najslabije proučeno vremensko i kulturno razdoblje iz naše prošlosti vidi se s koliko je metodologije i stručne pripreme Z. Vinski pristupio rasvjetljavanju tih nedovoljno poznatih nam epoha, stekavši, ne bez razloga, renome vodećeg srednjovjekovnog arheologa u našoj zemlji i jednog od najkompetentnijih stručnjaka za ta razdoblja u Evropi, pa i u svijetu.

Napominjemo, na kraju, da je prigodom 65. obljetnice života dr. Z. Vinskog, njemu u čast izdan dvobroj časopisa »Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu« (3. ser., sv. XII—XIII, Zagreb 1979—80).

ZLATKO WINKLER

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za dopisnog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Redoviti profesor na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Rijeci kolegija »osnivanje brodogradilišta« s povjerenim kolegijima »metodologija istraživačkog rada«, »objekti morske tehnologije« i »informatika i metode upravljanja« i voditelj grupe kolegija »inženjerstva morske tehnologije«. Voditelj je postdiplomskog usmjerenja »dugoročno planiranje u brodogradnji« i kolegija »organizacija i metodologija istraživačkog rada« te »tehnološko prognoziranje u brodogradnji«.

U posljednje vrijeme Z. Winkler posvećuje sve više pozornosti problemima gradnje specijalnih brodograđevnih konstrukcija (platforme za istraživanje i eksploataciju rudnog blaga u podmorju, plutajući i uronjeni objekti). U objavljenim radovima postavljaju se osnove razvitka tzv. morske tehnologije u našim brodogradilištima.

Svojim znanstvenim i stručnim radovima svrstao se Z. Winkler među vrhunske znanstvene i stručne radnike na području brodogradnje ne samo u nas nego i u inozemstvu. Posebna je vrijednost radova Z. Winklera u tome što su mnoga njegova istraživanja rezultirala i praktičnim realizacijama.

Ugled Z. Winklera u inozemstvu potvrđuje i njegovo autorstvo u knjizi E. Wiebeck, M. Beyrodt, Z. Winkler, Technologie des Schiffskörperbaus, koja je objavljena godine 1985. u Berlinu, te njegovo članstvo u nizu međunarodnih brodograđevnih i brodarskih organizacija. Tako na primjer od 1976. član je Tehničkog komiteta Lloyd's Register of Shipping, London; od 1983. član Standing Committee — International Cooperation on Marine Engineering Systems (I. C. M. E. S.), Paris; član Royal Institution of Naval Architects (R. I. N. A.), London, u rangu Fellow (F. R. I. N. A.) i C. Eng. (Chartered Engineer) — ovlašteni inženjer za U. K.; član Association Technique Maritime et Aeronautique, Paris.

Z. Winkler je od 1982. tajnik izvršnog odbora Znanstvenog savjeta za pomorstvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, od 1983. član a od 1985. i predsjednik Znanstvenog odbora Konferencije rektora Radne zajednice Alpe—Jadran.

MILORAD ŽIVANČEVIĆ

Rođen je 4. svibnja 1933. u Makarskoj. U Beogradu je završio gimnaziju (1952), Filozofski fakultet (1956) i dvogodišnje postdiplomske studije iz hrvatske književnosti (1958), a usporedno je studirao i povijest umjetnosti. Izabran je za asistenta na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1959), šk. god. 1960—1962. bio je na dužnosti lektora hrvatsko-srpskog jezika na Sveučilištu u Krakovu, ujedno na specijalizaciji iz slavistike. Doktorsku disertaciju »Ivan Mažuranić, život i rad« obranio je 1962, za docenta je izabran 1963, za izvanrednog profesora 1968, za redovitog profesora 1973. U međuvremenu je na katedri za istočne i zapadne slavenske jezike gdje predaje (po pozivu) poljski jezik i književnost (1965—1985); inače sve vrijeme predaje povijest književnosti na katedri (danas Institut) za jugoslavenske književnosti.

Usporedno sa znanstvenom aktivnošću M. Živančević bio je niz godina veoma angažiran i društveno-političkim radom. Osim ostalog, bio je sekretar Književnog odeljenja Matice srpske (1964—1966) i prodekan Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (1972—1973). Urednik je edicije »Studija iz historije jugoslavensko-poljskih odnosa«, koju zajednički objavljuju Poljska akademija znanosti i Matica srpska, jedan je od urednika velikog Leksikona jugoslavenskih pisaca, te glavni i odgovorni urednik časopisa »Zbornik za slavistiku« (od 1970). Za svoj rad dobio je mnoga priznanja i odlikovan je ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom, za zasluge u polonistici dobio je poljski orden »L'ordre du Mérite culturel« (1981). Za rad na slovenistici dobio je »Župančičevu povelju« od Društva slovenskih spisateljev (1984).

Glavna zanimanja M. Živančevića usmjerena su na područje komparativne slavistike. Na istraživačkom radu bio je u Poljskoj, Čehoslovačkoj, SSSR i Austriji. Sudjelovao je na više znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu, od kojih spominjemo značajnije: VI. međunarodni kongres slavista u Pragu (1968), Međunarodni slavistički simpozij u Moskvi (1971), VII. međunarodni kongres slavista u Varšavi (1973), Međunarodni slavistički simpozij u Beogradu (1975) i Zagrebu (1978), te Međunarodni simpozij o romantizmu u SANU (1977). Kao gost profesor boravio je i držao predavanja na Sveučilištu Lomonosov u Moskvi (1963), Sveučili-

štu Martin Luther u Halleu (1967) i Karlovom sveučilištu u Pragu (1970). Član je nastavničkog kolegija postdiplomskog studija Sveučilišta u Zagrebu (Dubrovniku) od 1973.

Uzet u cjelini, ovaj plodni rad predstavlja M. Živančevića kao posve izgrađenu i znanstveno profiltranu ličnost. Rijedak je među našim istraživačima hrvatske književnosti srednje generacije tako predan, siguran i tanan istraživač kakav je Živančević. Iz obilja njegovih radova ističemo prije svega monografiju »Ivan Mažuranić« (»Rad JAZU«, 1963, i posebno, Novi Sad 1964) i knjigu »Prilozi proučavanju hrvatske književnosti XIX stoljeća« (»Rad JAZU«, 1969), koja je plod višegodišnjih proučavanja stranih arhiva i tematska je cjelina u objedinjavanju veza naših pisaca sa stranim svijetom. Od njegovih posljednjih radova ističe se kritičko izdanje »Grobničko polje Dimitrija Demetra« (Zagreb 1973), »Ilirizam« (dio »Povijesti hrvatske književnosti«, knj. 4, Zagreb 1976), te sabrana djela Ivana Mažuranića u četiri knjige, koja je priredio u zajednici s I. Frangešom, Sveučilišna naklada »Liber«, Zagreb 1979.

Općenito je potrebno naglasiti da se M. Živančević pretežno bavi razdobljem početaka novije hrvatske književnosti, pa osim o Ivanu Mažuraniću i Dimitriji Demetru piše o Stanku Vrazu, Petru Preradoviću, Ljudevitu Gaju, zatim o srpskim književnicima istog razdoblja, o uzajamnim vezama hrvatske, srpske i ostalih slavenskih književnosti, te književnosti naroda i narodnosti Vojvodine (upravo je rukovodilac jednog takvog tematskog projekta). Na bogatom području dodira pojedinih slavenskih literatura Živančević je pokazao izuzetnu obaviještenost i sigurnu ruku: nije upadao u sentimentalnost nekih starijih istraživača, nije popuštao privlačnoj površnosti nekih novijih, nego je s puno smisla i vidovitosti progovorio o svemu onome što spaja bogate kulturne napore slavenskih naroda. Tako njegova slavistika dobiva sasvim moderno obilježje i može se reći da u Živančeviću imamo ne samo kroatista nego i slavista prvog reda. U taj se vidokrug uklapaju i brojni Živančevićevi prijevodi s raznih slavenskih jezika, zapaženi i u stručnoj i u umjetničkoj kritici.

IVAN ARALICA

Rodio se u Promini 10. rujna 1930. Učiteljsku školu završio je 1953. u Kninu, a 1961. diplomirao je slavistiku na Filozofskom fakultetu u Zadru. Za vrijeme studija radio je kao učitelj u selima kninske i zadarske krajine. Poslije diplome direktor je učiteljske škole i pedagoške gimnazije u Zadru; od 1972. radi na njoj kao profesor. U književnosti se javio novelom Smokva (1956), dok je prvu knjigu Svemu ima vrijeme objavio 1967. Aralica piše osim imaginativne proze i kritiku, bavi se esejom; ali je prije svega izrazit pripovjedač, romanopisac.

Već prvi radovi Araličini posvjedočili su da se javio pripovjedač izoštrena zapažanja i okretna izraza. Ipak, ni po čemu nije se mogao naslutiti dalji Araličin razvoj: prije svega oslobađanje od čvrstog zagrljaja takozvane zavičajne novelistike postšimunovićevskog tipa, zatim sposobnost građenja mnogo šire, romaneskne kompozicije. Tek je roman Konjanik, objavljen 1971, najavio pisca koji je kadar uhvatiti se u koštac ne samo sa složenijim pitanjima prozne kompozicije nego i s tematikom i s porukom koja daleko nadrasta sve što je Aralica dotada pisao. Rođen i odrastao na gospodarski siromašnu ali ljudski i povijesno bogatu terenu Dalmatinske zagore, Aralica je počeo obrađivati takozvane povijesne teme, što je posebno došlo do izražaja u izvrsnom romanu Psi u trgovištu, kojim se Aralica svrstao o bok velikim ostvarenjima hrvatskoga poratnog romana: Božićevim Kurlanima, Marinkovićevom Kiklopu i Novakovim Mirisima, zlatu i tamjanu.

Zahvativši u povijest Aralica je prihvatio pouke i mogućnosti svojih glavnih učitelja, Andrića i Selimovića. Nije to bježanje u prošlost, nego želja i potreba da se ljudski udes, bilo gdje i bilo kada, podvede pod isti nazivnik, uza sve društvene, gospodarske i povijesne razlike koje vladaju među ljudima različitih vremena. Posebno Aralicu zanima povijesni odnos između vlasti i podanika, tehnika osvajanja vlasti i njezina održavanja; način kako se u biti identičan ljudski materijal počinje razlikovati, međusobno suprotstavljati u posebne slojeve: vladajući i vladani. U prvome romanu Psi u trgovištu (1979), za koji mnogi misle da je ujedno i dosad najbolji roman Araličin, priča se raspada na dva dijela: prvi, kraći, govori o Šibenčaninu Antunu Vrančiću, primasu Ugar-

ske, drugi, mnogo razvedeniji, o Sulejmanu Veličanstvenom i njegovim sinovima Mustafi i Džihangiru. Obje priče prepletene su u značenju, a mogle bi se razriješiti kao zapadni, nama bliži, kompleks vlasti, i istočni, azijatski, također nam blizak po mnogim povijesnim povezanostima. Priča o sultanu daje Aralici prigodu da progovori o totalitarizmu, o tiraniji, gaženju ljudskih prava, ugnjetavanju pojedinaca, skupina, pa i čitavih naroda. Vlast se hrani prostorom na kojem postoji, ljudima koji su oko nje, onima koji se dodvoravaju koliko i onima koji joj žele izmaći. Ona ne vidi nego sebe, samo u sebe vjeruje i samo sebe uzima za mjerilo. Ona je toliko neprikosnovena da ide i na vlastitu djecu: Sulejman ubija starijega Mustafu da bi tom egzemplarnom smrću držao na uzdi i mlađega Džihangira i uopće sve moguće pretendente.

Slijedeći roman Araličin Put bez sna (1982) kreće se na mnogo skromnijoj sceni: to je sedamnaesto stoljeće, priča o seobi hrvatskoga življa doline Rame u dolinu Cetine. I opet povijesna tema, ali ne toliko kronika, što bi se u prvi mah moglo pomisliti, nego sjetna balada o mukama ljudi koji u zavičaju ne mogu opstati a u novome ih kraju ne čeka mnogo bolji život. I opet je to »saga« o tragici ljudskih masa, nad kojima se nadmeću zapletene sudbine i dijabolične spletke predstavnika različitih svjetova, kultura pa i civilizacija: na jednoj strani fra Pavao Vučković, redovnik ramskog samostana, pa dubrovački plemić i austrijski vojnik Frano Dživo Gundulić; na drugoj nosioci vlasti, i to one najpodlije: mletački inkvizitor Antonio Zeno i turski vezir Delbatan. Njih četvorica pokazuju četiri aspekta moći pojedinca nad vlastitom grupom; s tom razlikom što prvi od njih ima najmanje vlasti a najviše ljubavi, poistovjećuje svoju sudbinu sa sudbinom puka koji je poveo na veliki *exodus*, dok su druga trojica (pa među njima i »naš« Gundulić) zapravo kadri izdati svakoga, samo da sačuvaju što im je najvrednije — vlast.

Treći Araličin roman, Duše robova (1984) scenografski je kudikamo bliži drugome nego prvome: čak se neki junaci (kao Vučković i obitelj Grabovac) ponovno javljaju, jer i ovaj roman prati sudbinu življa doseljena u Cetinsku krajinu. I opet su junaci romana pripadnici skromnih slojeva, Hrvat Matija Grabovac i Musliman Mesud Zunić, ljudi koji obitavaju uznemirenu tromeđu dvaju carstava aristokratske Mletačke Republike: tri imperija, tri vojne sile, tri strateška interesa, a sve po istim leđima, sve bez ikakve milosti po čovjeka. I pokazuje Aralica kako plemenita, etička svojstva nisu vezana ni za vjersku ni za nacionalnu pripadnost; kako nevolja zbližava više od ideološkog pokrivala. Zbratimljeni, premda pripadnici zakrvljenih vjerskih i društvenih sustava, Matija i Mesud zajednički pjevaju pohvalnu pjesmu ljudskosti.

Izrastao na najboljim tradicijama dalmatinskozagorske epske poetike, blistav stilist, tvorac opojnih slika i pjesnik zamamnih pejzaža, Aralica je svakako veliko osvježenje moderne hrvatske proze. Premda, naoko, njegovo pisanje znači odmak od urbanoga, taj je odmak, u svojoj pučkoj raskošnosti, zapravo realističan u odnosu na tematiku. Ta superiorna analiza pojedinačne psihe u vihoru povijesti i zamršene psihologije vla-

dalaca nad sudbinom pojedinaca jedva da bi mogla naći pregnantniji izraz od Araličina. Stvaralac u punom zamahu, Aralica će, po svoj prilici, naći izraz još adekvatniji svojoj specifičnoj inspiraciji borbe čovjeka za čovještvo.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Svemu ima vrijeme, pripovijetke, Zora, Zagreb 1967.
2. A primjer se zvao Laudina, roman, Pododbor Matice hrvatske, Split 1969.
3. Filip, roman, Pododbor Matice hrvatske, Zadar 1971.
4. Konjanik, roman, Naprijed, Zagreb 1971.
5. Opsjene paklenih crteža, pripovijetke, Znanje, Zagreb 1977.
6. Ima netko siv i zelen, roman, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1977.
7. Psi u trgovištu, roman, Znanje, Zagreb 1979.
8. Put bez sna, roman, Znanje, Zagreb 1982.
9. Duše robova, roman, Znanje, Zagreb 1984.
10. Graditelj svratišta, roman, Znanje, Zagreb 1986.
11. Okvir za mržnju, roman, Znanje (u tisku).

IVO ČIKEŠ

Rođen je 1. listopada 1938. godine u Žeževici (Omiš). Gimnaziju je završio u Splitu, a Medicinski fakultet 1964. godine u Zagrebu. Specijalistički ispit iz interne medicine položio je 1976. Od 1977. radi u Zavodu za bolesti srca i krvnih žila Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra. Iste godine osniva prvi laboratorij za ehokardiografiju koji prerasta u Odjel za neinvazivnu kardiološku dijagnostiku. Doktorsku disertaciju pod naslovom: »Klinička i ehokardiografska studija prolapsa mitralnog zaliska« obranio je 1981. na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Sada u Zavodu za bolesti srca i krvnih žila radi kao docent Medicinskog fakulteta i rukovoditelj Odjela za neinvazivnu kardiološku dijagnostiku.

U Londonu susreće prof. Feigenbauma iz Indianapolisa, pionira ehokardiografije u SAD i vodeću ličnost svjetske ehokardiografije koja mu budi interes za tu novu dijagnostičku metodu koja se u Evropi tek počela klinički primjenjivati. Od tada je glavno područje Čikeševa interesa i istraživanja ehokardiografija.

I. Čikeš je sam i u suradnji objavio stotinjak radova.

Među njima posebno se ističu izumi i patenti o intervencijskim metodama vođenim ultrazvukom po kojima je njegov laboratorij poznat širom svijeta. Od 15 patenata 5 je prijavljeno u U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C. Prvi proizvodi učinjeni prema tim patentima u SAD i Australiji već su se počeli primjenjivati u kliničkoj praksi.

Radovi I. Čikeša su također iz područja nefrologije i kardiologije a osobito primjene dijagnostičkog ultrazvuka u kardiologiji. Najznačajniji radovi odnosno skupine radova u kojima su obrađivane originalne ideje i gdje su proširene znanstvene spoznaje na tom području:

Metode pretrage urina u djece. Opisan je brzi test za otkrivanje celularnih elemenata u urinu i likvoru djece dokazivanjem enzima kataloze metodom flotacije filter-papira. Utvrđeno je da je test pouzdan za brzo otkrivanje asimptomatske infekcije urinarnog trakta u djece. Originalnost rada se sastoji u tome što je ovaj test prvi put ispitan i primjenjen na uzorcima likvora gdje je dokazana njegova visoka specifičnost i osjetljivost (Popis radova 3, 4).

Ispitivana je zatim i prisutnost Sternheimer-Malbinovih stanica u urinu djece s raznim bolestima bubrega i mokraćnih putova. Otkrivena je znatno veća učestalost tih stanica kod upala donjeg dijela mokraćnih putova u djece što se objašnjava reakcijskim jedinstvom dječjeg urinarnog trakta zbog specifičnih anatomskih odnosa u djece. Stoga nalaz ovih stanica kao pokazatelja aktivne upale ima u djece veće značenje nego u odraslih, jer u njih za dijagnozu pijelonefritisa nije potrebno isključiti upalu donjeg dijela mokraćnih putova (4, 7).

Ehokardiografsko odabiranje bolesnika s kroničnim zatajivanjem srca za liječenje vazodilatatorima. Zbog različitog reagiranja bolesnika na vazodilatatore različitog mehanizma djelovanja i zbog mogućnosti nepoželjnih reakcija na tako diferentne lijekove uvedena je originalno neinvazivna metoda odabiranja bolesnika za odgovarajući vazodilatator. Ehokardiografski se u akutnom testu određuje promjena ejekcijske frakcije na datu dozu vazodilatatora. Tom se metodom može odabirati vazodilatator s najpovoljnijim individualnim djelovanjem na hemodinamske poremećaje u bolesnika s kroničnim zatajivanjem srca (9, 11).

Bolesti perikarda. Na tom području ehokardiografija je postala vodeća dijagnostička metoda. Prvi u svijetu opisao je mnoge patološke tvorbe u perikardnoj vreći koje se do sada nisu mogle za života bolesnika dijagnosticirati. To se odnosi na perikardne adhezije, fibrinozne naslage i tumore perikarda (10, 21, 23, 27, 28, 32, 34, 36).

Prvi je uveo originalnu metodu ultrazvučno vođene perikardiocenteze i perikardne biopsije te fenestracije perikarda. Izumio je poseban pribor za vođenje perikardiocenteze i biopsije perikarda koji omogućuje da se punkcijska igla ili bioptom stalno vide u živoj slici dvodimenzijskog ehokardiograma. Ta metoda, nazvana prema Čikešu, smatra se najsigurnijim načinom izvođenja perikardiocenteze i perikardne biopsije, potisnula je dosadašnje usvojene metode i citira se u svjetskim udžbenicima i monografijama. Potaknute izumom dr. Čikeša u posljednje vrijeme brojne tvrtke koje proizvode ultrazvučne aparate opremaju ih takvim uređajima.

Zbog ugleda koji je I. Čikeš stekao u svijetu na ovom području bio je pozvan da napiše nekoliko poglavlja u međunarodnim udžbenicima i monografijama te da održi niz predavanja na uglednim međunarodnim sastancima. Na tom je području publicirao više radova (27, 28, 34, 36, 51, 52, 56).

Prolaps mitralnog zaliska. Istražujući veliku skupinu bolesnika s tom anomalijom I. Čikeš je prvi opisao neke nalaze jednodimenzijske i dvodimenzijske ehokardiografije koji su važni u dijagnozi i diferencijalnoj dijagnostici prolapsa mitralnog zaliska. Tako je prvi opisao zadebljanja endokarda interventrikulskog septuma zbog kroničnog udaranja preobilnog i veoma pokretljivog prednjeg mitralnog kuspisa. Dvodimenzijskom metodom prvi opisuje mnogostruke mitralne areje, sliku pseudotumora i pseudovegetacija koje je nalaze važno poznavati u diferencijalnoj dijagnozi tih stanja.

I. Čikeš je pozvan da taj rad tiska u posebnoj monografiji odabranih radova sa V. svjetskog kongresa ultrazvuka u medicini i biologiji (29, 31).

I. Čikeš je sa suradnicima istraživao i značenje nasljednih činilaca u etiologiji prolapsa mitralnog zaliska. Prvi je promatrao neke genetske biljege u toj bolesti (eritrocitne i leukocitne antigene) i prvi primjenio kvantitativnu analizu dermatoglifa u genetskom istraživanju prolapsa. Ustanovio je da postoji značajna razlika učestalosti šara tenara u bolesnika s prolapsom mitralnog zaliska u odnosu na kontrolnu skupinu (29).

Infektivni endokarditis. Zbog neracionalne primjene antibiotika dijagnoza infektivnog endokarditisa postala je vrlo teška pa je neposredni prikaz vegetacija za života bolesnika od velike važnosti za donošenje kliničkih odluka. I. Čikeš je istraživao morfologiju vegetacija u jednodimenzijskom i dvodimenzijskom ehokardiografskom prikazu i opisao neke ehokardiografske osobine vegetacija koje su važne u njihovom razlikovanju od fibroze, kalcifikacije i tumora. Pokazao je da periferne embolije vegetacija nisu uvijek indikacija za operacijski zahvat na zaliscima kao što se to do tada vjerovalo. Laboratorij dr. Čikeša postao je poznat na tom području, pa je često kao pozvani predavač sudjelovao na međunarodnim sastancima i tečajevima s tom temom (26, 35).

Intrakardijske tvorbe. I. Čikeš je ispitivao pouzdanost ehokardiografije u dijagnostici tumora srca. Uspoređivao je ehokardiografski veličinu, oblik, opseg i hvatište tumora s nalazima pri operaciji na otvorenom srcu i pokazao da se te osobine tumora mogu vrlo točno utvrditi ehokardiografskom pretragom. Napisao je poglavlje (kritički pregled) o toj temi u monografiji koju je izdala »Excerpta Medica« (16, 50).

Kontrastna ehokardiografija. U laboratoriju dr. Čikeša prvi put je u svijetu primjenjeno novo kontrastno ehokardiografsko sredstvo. Riječ je u koloidnoj otopini poligelinu za koju su utvrdili da daje najbolji kontrastni efekt na ehokardiografskoj slici. Do sličnog zaključka su poslije došli i drugi istraživači, pa se danas poligelin upotrebljava u mnogim središtima kao najmoćnije kontrastno sredstvo u ehokardiografiji (39, 55).

Nova metoda kateterizacije srca vođena ultrazvukom. Riječ je o originalnoj metodi dr. Čikeša i suradnika koja je izazvala veliku pozornost u svijetu, što se vidi iz niza poziva za prikaz tog izuma na međunarodnim kardiološkim sastancima i sveučilištima. Tako je dr. Čikeš bio 20 puta pozvan da taj izum prikaže *in extenso* u uglednim kardiološkim ustanovama i sveučilištima Evrope i SAD. Taj je izum patentiran s 10 patenata u Saveznom zavodu za patente u Beogradu i s 5 patenata u U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C.

Da bi izbjegli poznate nedostatke rendgenski vođene kateterizacije srca (zračenje, toksična djelovanja jodnih kontrasta i veliku skupoću opreme) I. Čikeš je sa suradnicima izumio i izradio prototip opreme za kateterizaciju srca vođenu ultrazvukom. Izrađen je prototip katetera s piezo-električnim pretvornikom na vrhu te odgovarajuća elektronika za generiranje signala na vrhu katetera u dvodimenzijskoj ehokardiografskoj slici. Taj signal omogućuje vođenje katetera na željeno mjesto u srčanim šupljinama za mjerenje tlakova, oksimetrijske podatke i eho-kontrast angiografiju. Prototip te opreme I. Čikeš je ispitao u eksperi-

mentu *in vitro*, na životinjama i lešu čovjeka. Njegovi eksperimentalni rezultati provjereni na međunarodnoj znanstvenoj sceni, stimulirali su dvije tvrtke iz SAD i Australije da po patentima I. Čikeša proizvedu prve ultrazvučno označene katetere za humanu primjenu. Nedavno se ta metoda počela primjenjivati i u kliničkoj praksi. Ta metoda ispunjava sve zahtjeve suvremene kardiologije: da dijagnoza bude što točnija, sa što manje opasnosti za bolesnika i da bude što jeftinija. Ona je općenito značajna za razvoj kardiologije i afirmaciju naše kardiologije na međunarodnom polju. Zato je dr. Čikeš sa suradnicima dobio ovogodišnju nagradu »Nikola Tesla« za značajno znanstveno otkriće (41, 44, 52—54, 56, 65, 66, 68, 70—72, 74, 77, 79, 83, 86).

Sustav za uvođenje i kontrolu elektrostimulatora srca. I. Čikeš je sa suradnicima na sličan način kao kod katetera označio piezo-električnim pretvornikom elektrode elektrostimulatora srca te primijenio sličnu elektroniku za generiranje signala, izvršio izmjene u elektronici elektrostimulatora. Ovim sustavom je omogućeno točno postavljanje elektrode elektrostimulatora na željeno mjesto u srčanim šupljinama bez rendgenskog zračenja. Analizom visokofrekventnih signala iz elektrodnog pretvornika mogu se dijagnosticirati akutni i kronični poremećaji elektrostimulacijskog sustava.

Sad se radi na primjeni te metode u elektrofiziološkom ispitivanju srca za endokardno mapiranje i primjenu nekih perkutanih intervencija u srcu ultrazvučno označenim kateterima (primjenom električne energije, hladnoće ili lasera) (42, 49, 57—60, 67, 69, 73, 80, 84, 85).

Odmah po dolasku u Zavod za bolesti srca i krvnih žila 1977. godine dr. I. Čikeš osniva prvi laboratorij za ehokardiografiju, koji je opremljen najsuvremenijim ehokardiografskim aparatima. Uvodi najnovije ehokardiografske metode, širi prostor i povećava broj radilišta i suradnika. Zatim osniva Odjel za neinvazivnu kardiološku dijagnostiku. Zbog Čikešova znanstvenog i nastavnog djelovanja u zemlji i inozemstvu, originalnih metoda i pronalazaka, laboratorij postaje referalni centar Evropskog kardiološkog udruženja a nedavno i referalni centar Svjetske zdravstvene organizacije.

Dr. Čikeš je vrlo aktivan u Evropskom kardiološkom udruženju u Radnoj grupi za ehokardiografiju. Nedavno je izabran za predsjednika ehokardiografije Evropskog kardiološkog udruženja što je najviše priznanje koje se na tom polju može u Evropi dobiti.

Osim dodiplomske nastave dr. Čikeš sudjeluje kao predavač u nizu poslijediplomskih studija i tečajeva na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Organizirao je prvi poslijediplomski tečaj iz ehokardiografije u Jugoslaviji.

Dr. Čikeš organizirao je 4 međunarodna tečaja iz ehokardiografije (Cavtat, Dubrovnik, Tripoli, Benghazi). Kao pozvani predavač predavao je na međunarodnim tečajevima i sveučilištima: Davos, International Postgraduate School Erice-Trapani, Hamburg, Rotterdam, Kopenhagen, Zürich, Verona, Milano, Chieti, Ulm, Houston, UC Los Angeles, UC San Francisco, Mayo Clinic, Boston, Tripoli, Benghazi, Kairo, Brighton, Paris, Madrid.

Dr. Čikeš je osnivač i direktor Internacionalne ehokardiografske škole pri Interuniverzitetskom centru za poslijediplomske studije u Dubrovniku u čijoj nastavnoj aktivnosti sudjeluju i vodeći svjetski kardiolozi.

Dr. Čikeš je aktivno sudjelovao na brojnim kongresima i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.

Dr. Čikeš je član Zbora liječnika Hrvatske, Sekcije za internu medicinu, kardiologiju, ultrazvučnu dijagnostiku, Udruženja kardiologa Jugoslavije, Evropskog kardiološkog udruženja, Evropskog udruženja za primjenu ultrazvuka u biologiji i medicini.

Nagrađen je republičkom nagradom »Nikola Tesla« za značajno znanstveno otkriće u 1985. godini.

POPIS RADOVA

1. Z. Rumboldt, I. Čikeš, Značenje enzima u biologiji i medicini, *Medicinar*, 14 : 109, 1963.
2. Morfofiziologija retikularne formacije s osvrtom na njeno kliničko značenje, *Medicinar*, 14 : 19, 1964.
3. M. Juretić, I. Čikeš, Die praktische Bedeutung des Katalase Flotations Test in Urin und Liquor, *Praxis* (Bern), 41 : 1297, 1966.
4. M. Juretić, I. Čikeš, V. Vlahović, Neke pretrage urina u pedijatrijskoj praksi, *Medicina*, 4 : 12, 1967.
5. M. Dubravčić, I. Čikeš, Kardiovaskularni incidenti u stomatološkoj praksi, *Stomatološki simpozij*, 1 : 79, 1969.
6. I. Čikeš, Molekularne osnove radijacijskog oštećenja, *Stomatološki simpozij*, 2 : 81, 1970.
7. I. Čikeš, M. Juretić, Über die Bedeutung der Vitalfarbung von Leukozyten in Urin von Kindern mit Erkrankungen der Harnwege, *Schweizerische Rundschau für Medizin*, 48/1609, 1971.
8. I. Čikeš, M. Deprato, Lj. Kraljević, M. Plezibat, A. Knežević, Z. Dittrich, Utjecaj kolecistektomije na elektrokardiogram i subjektivne kardijalne smetnje u operiranih bolesnika, *Acta Chirurgica Jugoslavica*, 22 : 1521, 1975.
9. I. Čikeš, Đ. Bubanj, H. Tomić-Brzac, R. Ivančić, Echocardiographic selection of patients with congestive heart failure for vasodilatator therapy, u: Recent Advances in Ultrasound Diagnosis (A. Kurjak, ur.), *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1978, 274.
10. I. Čikeš, N. Čikeš, S. Pustišek, Dvodimenzionalni ehokardiografski prikaz fibrinoznog perikarditisa i perikardijalnih adhezija u bolesnika sa sistemskim lupus eritematodesom, Zbornik radova VIII. sastanka kardioloških sekcija SLD i ZLH u Zlataru, 1979.
11. I. Čikeš, Đ. Bubanj, Ehokardiografsko odabiranje bolesnika s kroničnim zatajivanjem srca za liječenje vazodilatatorima, *Lij. vjesnik*, 101 : 625, 1979.
12. Bolesti srca kao faktor rizika u cerebrovaskularnom inzultu, III. simpozij o cerebrovaskularnim bolestima, Zbirka radova, Zagreb 1979, 22.
13. Echocardiographic selection of patients with chronic heart failure for vasodilator therapy, *Am. J. Cardiol.*, 46 : 528, 1980.
14. Recent advances in mitral valve disease, u: Progress in Medical Ultrasound (A. Kurjak, ur.), vol. I, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1980, 179.
15. Recent advances in tricuspid valve disease, u: Progress in Medical Ultrasound (A. Kurjak, ur.), vol. I, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1980, 207.
16. Recent advances in intracardiac mass lesions, u: Progress in Medical Ultrasound (A. Kurjak, ur.), vol. I, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1980, 239.
17. Dvodimenzionalna ehokardiografija u dijagnozi prirođenih i stečenih bolesti srca, u: Noninvasive methods in cardiology, Proceedings of the International Symposium, Dubrovnik 1980, 97.
18. Dijagnostičke mogućnosti ehokardiografije, *Struka i znanost*, 1 : 61, 1980.

19. I. Čikeš, N. Čikeš, R. Ivančić, Two-dimensional echocardiography in the diagnosis of pericardial and pleuropericardial adhesions, Proceedings of International Congress on Echocardiography, Rome 1980.
20. B. Vrhovac, I. Čikeš, N. Čikeš, Z. Rumboldt, Komentar poglavlju Hipotenzivi i vazodilatatori, u: Laurence D. R., Bennet P. N.: Klinička farmakologija (urednik jugoslavenskog izdanja B. Vrhovac), Jugoslavenska medicinska naklada, I. izdanje, Zagreb 1980, 516 str.
21. Two-dimensional echocardiography in the diagnosis of pericardial effusion and adhesive pericarditis, u: Recent Advances in Ultrasound Diagnosis, 2 (A. Kurjak, ur.), *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford—Princeton 1980, 306 str.
22. R. Ivančić, I. Čikeš, The echocardiography, turning point in diagnosis of the cardiac diseases, VII Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, Hvar 1980.
23. Detection of intracardiac and intrapericardial masses by 2D-echocardiography, Intenational Meeting on Bidimensional Echocardiography, Milano 1980.
24. The role of two-dimensional echocardiography in the diagnosis of acquired and congenital heart diseases, 2nd Italian-Yugoslav Meeting on Ultrasound, Chieti 1980.
25. Recent advances in mitral and tricuspid valve disease, u: Progress in Medical Ultrasound (A. Kurjak, ur.), vol. 2, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1981, 155.
26. I. Čikeš, N. Čikeš, S. Pustišek, Z. Horvat, Prikaz bolesnice s muskuloskeletalnim sindromom infektivnog endokarditisa i zamjenom zaliska u aktivnoj bolesti, *Lij. vjesnik*, 103 : 16, 1981.
27. New possibilities in echocardiographic diagnosis of pericardial disease, Proceedings of IVth European Congress on Ultrasonics in Medicine, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford 1981, 369.
28. I. Čikeš, A. Ernst, New possibilities in echocardiographic diagnosis of pericardial diseases, u: Recent Advances in Ultrasound Diagnosis, 3 (A. Kurjak, ur.), *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford—Princeton 1981, 377 str.
29. Klinička i ehokardiografska studija prolapsa mitralnog zaliska, disertacija, Zagreb 1981.
30. Ehokardiografija u dijagnozi bolesti srca i procjeni funkcionalnog stanja kardiovaskularnog sustava, u: Postdiplomski tečaj iz medicinske rehabilitacije, procjene tjelesnog oštećenja i radne sposobnosti srčanih bolesnika, skripta, Krapinske Toplice 1981, 96 str.
31. V. Goldner, I. Čikeš, B. Štrbo, Z. Batinić, R. Ivančić, Continuous electrocardiography in mitral valve prolapse, u: New Frontiers of Electrocardiology (F. de Padua, P. W. MacFarlane, eds.), Research Studies Press, Chichester—New York —Brisbane—Toronto 1981, 128.
32. I. Čikeš, A. Ernst, New echocardiographic possibilities in detection of pericardial masses and pericardial biopses, Second Joint Meeting of the Working Groups of the European Society of Cardiology, Pavia 1981, *Eur. Heart J.*, 2 (Suppl. A) : 2, 1981.
33. Echocardiography in pericardial disease, u: Progress in Medical Ultrasound III, *Excerpta Medica*, Amsterdam—Oxford—Princeton 1982, 227.
34. New echocardiographic possibilities in the etiological diagnosis and therapy of pericardial diseases, u: Cardiovascular Diagnosis by Ultrasound (P. Hanrath, W. Bleifeld, J. Souqet, ur.), Martinus Nijhoff Publishers, The Hague—Boston—London 1982, 188.
35. Echocardiography in vegetative endocarditis, u: The Practice of M-Mode and Two-dimensional Echocardiography (J. Roelandt, ur.), Martinus Nijhoff Publishers, The Hague—Boston—London 1982.
36. I. Čikeš, A. Ernst, New aspects of echocardiography for the diagnosis and treatment of pericardial disease, u: The Practice of M-Mode and Two-dimensional Echocardiography (J. Roelandt, ur.), Martinus Nijhoff Publishers, The Hague—Boston—London 1982, 141.
37. B. Vrhovac, I. Čikeš, N. Čikeš, Z. Rumboldt, komentar poglavlju: Hipotenzivi i vazodilatatori, u: Laurence D. R., Bennet P. N.: Klinička farmakologija (urednik jugoslavenskog izdanja B. Vrhovac), II. izdanje, Jugoslavenska medicinska naklada, Zagreb 1982, 516 str.

38. A. Ernst, I. Čikeš, Polygelin coloid solution as a new echocardiographic contrast agent, Fifth World Congress of Ultrasound in Medicine and Biology, Brighton, England 1982. *Ultrasound in Med. and Biol.*, Vol. 8 (Suppl. 1) : 52, 1982.
39. I. Čikeš, F. Čustović, R. Ivančić, Some new M-mode and Two-dimensional echocardiographic findings in mitral valve prolapse, Fifth World Congress of Ultrasound in Medicine and Biology, Brighton 1982, *Ultrasound in Med. and Biol.*, Vol. 8 (Suppl. 1) : 33, 1982.
40. I. Čikeš, B. Breyer, Kardijalni kateter s ultrazvučnim markerom i pripadajućom elektronikom, Patentna prijava br. 2616/82, Savezni zavod za patente, Beograd 1982.
41. B. Breyer, I. Čikeš, Elektroda za pacemaker s ultrazvučnim markiranjem, Pat. prijava br. 315/83, Savezni zavod za patente, Beograd 1983.
42. Bolesti miokarda, u: Priručnik interne medicine (M. Radonić, B. Vrhovac, B. Vucelić, ur.), JUMENA, Zagreb 1983.
43. B. Breyer, I. Čikeš, Transponder za ultrazvučno markirani kateter ili elektrodu za pacemaker, Pat. prijava br. 1790/83, Savezni zavod za patente, Beograd 1983.
44. Some new M-mode and two-dimensional echocardiographic findings in mitral valve prolapse, u: Proceedings of the Third Meeting of the World Federation for Ultrasound in Medicine and Biology, Pergamon Press, Oxford 1983, 313.
45. B. Štrbo, V. Goldner, I. Čikeš, F. Custović, Kontinuirana elektrokardiografija u bolesnika s idiopatskom hipertrofičnom subvalvularnom aortalnom stenozom, *Acta med. iug.*, 37 : 317, 1983.
46. Normalni ehokardiografski nalazi, u: Medicinska rehabilitacija i ocjena radne sposobnosti srčanih bolesnika (K. Turkulin, ur.), Krapinske Toplice 1983, 49.
47. Ehokardiografska dijagnostika stečenih bolesti srca, u: Medicinska rehabilitacija i ocjena radne sposobnosti srčanih bolesnika (K. Turkulin, ur.), Krapinske Toplice 1983, 55.
48. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Elektrostimulator srca s ultrazvučnim markiranjem, Pt. prijava br. 1782/83, Savezni zavod za patente, 1983.
49. A. Ernst, I. Čikeš, N. Radovanović, Two-dimensional Echocardiographic Study of Cardiac Hydatid Cyst, *Am. J. Cardiol.*, 52 : 1361, 1983.
50. I. Čikeš, R. Ivančić, New echocardiographic possibilities in diagnosis and therapy of pericardial diseases, VIII Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, Mantova 1983.
51. Interventional echocardiography during pericardiocentesis, pericardial biopsy and catheterization, Deutsche Gesellschaft für Herz und Kreislaufforschung--Herbsttagung, Ulm 1983.
52. I. Čikeš, B. Breyer, A. Ernst, F. Čustović, Cardiac catheterization guided by ultrasound, *J. Am. College Cardiol.*, 3 (Abstracts) : 564, 1984.
53. B. Breyer, I. Čikeš, Ultrasonically marked catheter — A method for positive echographic catheter position identification, *Med. Biol. Eng. Comput.*, 22 : 268, 1984.
54. A. Ernst, I. Čikeš, F. Čustović, Polygelin colloid solution as an echocardiographic contrast agent, *J. Cardiovasc. Ultrasonography*, 3 : 143, 1984.
55. I. Čikeš, B. Breyer, A. Ernst, F. Čustović, Interventional echocardiography, u: Interventional ultrasound (H. H. Holm, ur.), Munksgaard International Publishers, Copenhagen 1984.
56. B. Breyer, I. Čikeš, B. Ferek-Petrić, Elektronički sistem za prikaz elektrodnih katetera s ultrazvučnim markiranjem na ehoskopu, Pat. prijava, br. 1327/84, Savezni zavod za patente, Beograd 1984.
57. B. Breyer, I. Čikeš, Elektrodni kateter s ultrazvučnim markiranjem, Pat. prijava br. 1328/84, Savezni zavod za patente, Beograd 1984.
58. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Elektrostimulator srca s ultrazvučnim markerom, Pat. prijava br. 1326/84, Savezni zavod za patente, Beograd 1984.
59. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Uređaj za elektrofiziološko ispitivanje srca s ultrazvučnim markiranjem, Pat. prijava, br. 1329/84, Savezni zavod za patente, Beograd 1984.
60. Normalni ehokardiografski nalazi, u: Medicinska rehabilitacija i ocjena radne sposobnosti srčanih bolesnika (K. Turkulin, ur.), Krapinske Toplice 1984, 47.

61. Ehokardiografska dijagnoza stečenih bolesti srca, u: Medicinska rehabilitacija i ocjena radne sposobnosti srčanih bolesnika (K. Turkulin, ur.), Krapinske Toplice 1984, 53.
62. Ehokardiografija, u: Priručnik interne medicine (N. Hadžić, M. Radonić, B. Vrhovac, B. Vucelić, ur.), JUMENA, Zagreb 1984, 706.
63. Bolesti miokarda, u: Priručnik interne medicine (N. Hadžić, M. Radonić, B. Vrhovac, B. Vucelić, ur.), JUMENA, Zagreb 1984, 246.
64. R. Ivančić, I. Čikeš, B. Breyer, New method of cardiac catheterisation guided by ultrasound. Relationes, IX Dies Italico-Jugoslavici Medicinae Destinati, JAZU, Cetinje 1984, 119.
65. Echocardiography to guide interventions, 4th International Congress on Echocardiology, Verona 1984, 35.
66. I. Čikeš, B. Ferek, B. Breyer, Clinical usefulness of ultrasonically marked pacing electrodes, *Eur. Heart. J.*, 5 (Supplement I) : 304, 1984.
67. I. Čikeš, B. Breyer, A. Ernst, F. Čustović, Cardiac catheterization guided by ultrasound, IXth European Congress of Cardiology, Düsseldorf, *Eur. Heart. J.*, 5 (Supplement I) : 335, 1984.
68. B. Ferek, B. Breyer, I. Čikeš, Echocardiography marker pacing system, *Revue Europeenne de Technologie Biomedicale*, 6 : 222, 1984.
69. I. Čikeš, B. Breyer, Ultrasonically marked cardiac catheters, U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C., USSN 697, 056, 1985.
70. B. Breyer, I. Čikeš, Signal processor for ultrasonically marked cardiac catheters, U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C., USSN 697, 059, 1985.
71. B. Feruek, I. Čikeš, B. Breyer, Echo marker in temporary pacing, *PACE*, 8 : 14, 1985.
72. I. Čikeš, B. Breyer, B. Ferek-Petrić, I. Malčić, M. Šesto, V. Goldner, Echocardiogaphic guidance of ultrasonically marked cardiac catheters and pacing leads, Proceeding of Fourth Meeting of the World Federation for Ultrasound in Medicine and Biology and the First World Congress of Sonographers, Sidney, Pergamon Press, Oxford 1985, 399.
73. R. Ivančić, I. Čikeš, Untersuchungen über die inotrope Wirkung eines glykosidhaltigen Extraktes, *Therapiewoche*, 35 : 2934, 1985.
74. B. Breyer, I. Čikeš, Physical properties of ultrasonically marked catheters, 6th Symposium on Echocardiology, Rotterdam 1985, 23.
75. I. Čikeš, K. Turkulin, Standardi u ehokardiografiji, Udruženje kardiologa Jugoslavije, 1985.
76. New method of cardiac catheterisation guided by ultrasound, Second Congress of Panafrican Society of Cardiology, Cairo 1985.
77. B. Breyer, I. Čikeš, B. Ferek-Petrić, Cardiac ultrasonically marked leads, U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C., USSN 06-744375, 1985.
78. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Uređaj za elektrofiziološko ispitivanje srca s ultrazvučnim markiranjem, Patentna prijava br. 12085/85, Savezni zavod za patente, Beograd 1985.
79. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Elektrostimulacijski sistem s ultrazvučnim markiranjem, Patentna prijava br. 1194/85, Savezni zavod za patente, Beograd 1985.
80. Progress in interventional ultrasound in cardiology, Recent Advances in Ultrasound Diagnosis, 6, Dubrovnik 1985.
81. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Electrophysiologic study recording system for use ultrasonically marked leads, prijava U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C., 1985.
82. B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Cardiac pacing systems for use with cardiac ultrasonically marked leads, prijava U. S. Patent and Trademark Office, Washington, D. C., 1985.
83. Cardiac catheterization with ultrasonically marked catheters, III International Symposium of Ultrasound in Cardiology, Madrid 1985.
84. I. Čikeš, R. Ivančić, Prolaps mitralnog zaliska, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb.

85. Periokardiocenteza, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb.
86. Kardiomiopatije, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb.
87. Tumori srca, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb.
88. Ehokardiografija, II. dopunski svezak Medicinske enciklopedije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb.
89. I. Čikeš, B. Breyer, R. Ivančić, Nova metoda kateterizacije srca vođena ultrazvukom, Zbornik radova V. znanstvenog međuakademijskog sastanka »Stanje i problemi medicinskih znanosti u Jugoslaviji«, JAZU, Zagreb.
90. Poremećaji punjenja srca, u: Patološka fiziologija (S. Marušić, S. Gamulin, S. Krvavica, ur.).
91. Dijagnostičke metode u kardiologiji, JUMENA, Zagreb.
92. R. Ivančić, I. Čikeš, Klinički pregled kardiološkog bolesnika, u: Dijagnostičke metode u kardiologiji (I. Čikeš, ur.), JUMENA, Zagreb.
93. Ehokardiografija, u: Dijagnostičke metode u kardiologiji (I. Čikeš, ur.), JUMENA, Zagreb.
94. Dopplerova ehokardiografija, u: Dijagnostičke metode u kardiologiji (I. Čikeš, ur.) JUMENA, Zagreb.
95. I. Čikeš, I. Rakuljić, T. Peršić, Praćenje bolesnika s umjetnim zaliscima, u: Dijagnostičke metode u kardiologiji (I. Čikeš, ur.), JUMENA, Zagreb.
96. A. Ernst, I. Čikeš, Punkcija i biopsija perikarda, u: Dijagnostičke metode u kardiologiji (I. Čikeš, ur.), JUMENA, Zagreb.
97. Interventional echocardiography, Martinus Nijhoff, Boston—London—Hague.

THEODOR DÜRRIGL

Rođen je u Zagrebu 20. listopada 1926. godine. Osnovnu školu, klasičnu gimnaziju i medicinski fakultet završio je u Zagrebu. Po odsluženju vojnog roka završio je liječnički staž u općoj bolnici u Zrenjaninu i potom u istom mjestu kao liječnik opće medicine.

Godine 1956. vratio se u Zagreb i zaposlio na Centralnoj reuma-stanici (današnji Zavod za reumatske bolesti u Mihanovićevoj ulici 3), te je 1959. položio specijalistički ispit. Kako je sve vrijeme radio u reumatološkim ordinacijama i publicirao dvadesetak radova, izabran je 1960. za šefa reumatološkog poliklinič kog odjela u istom zavodu. U prosincu 1965. habilitirao se iz predmeta »Fizikalna medicina i rehabilitacija«, a 1966. izabran je za docenta iz istog predmeta na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, i za predsjednika tadašnjeg Zavoda za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju na Rebru. Godine 1971. izabran je za izvanrednog, a 1975. za redovitog profesora. Obnaša dužnost predstojnika Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju u Kliničkom bolničkom centru na Rebru.

Godine 1964. obranio je doktorsku disertaciju iz područja reumatologije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (»Osobitosti reumatoidnog artritisa u muškarca«).

U stručno-društvenom pogledu T. Dürrigl je razvio bogatu aktivnost. U Zboru liječnika bio je od 1956. do 1964. tajnik tadašnje zajedničke sekcije za reumatologiju i fizikalnu medicinu, a od 1964. do 1967. predsjednik. Na njegovu inicijativu osnovana je 1967. godine u Zboru liječnika Hrvatske samostalna Reumatološka sekcija koju Dürrigl vodi od osnutka do 1976. godine i koja daje dalji zamah razvitku reumatologije u Hrvatskoj i Jugoslaviji. Godine 1958—1964. bio je generalni tajnik Udruženja reumatologa Jugoslavije, a sad mu je potpredsjednik.

Publicistički opus T. Dürrigla je zamašan. Objavio je preko 200 znanstvenih i stručnih radova te napisao tri knjige i na poziv određenih autora ili redakcija napisao neka poglavlja u drugim knjigama, između ostaloga u jednom švicarskom udžbeniku za postdiplomsku nastavu. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu napisao je više nastavnih tekstova.

14 godina bio je član uredničkog odbora »Liječničkog vjesnika«. Od 1963. do danas glavni je urednik časopisa »Reumatizam«. Osim toga bio

je stručni sekretar jugoslavenske Medicinske enciklopedije. Član je uredništva inozemnih časopisa: »Archives of Interamerican Rheumatology«, »Zeitschrift für Rheumatologie«, i »Biltena Evropskog reumatološkog društva«.

Aktivan je član Evropskog reumatološkog društva. Za taj svoj rad primio je dvije počasne diplome (Brighton 1971, Paris 1981), a prije dvije godine izabran je za predsjednika stalne komisije za publikacije Evropskog reumatološkog društva.

Za svoj stručni rad, znanstveni i društveni rad primio je brojna priznanja, plakete i diplome. Zbor liječnika Hrvatske dodijelio mu je nagradu »Pavao Ćulumović«. Dvaput je odlikovan: ordenom rada sa zlatnim vijencem i ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama. Izabran je za počasnog člana Čehoslovačkog, Argentinskog i Njemačkog reumatološkog društva, te za dopisnog člana Austrijske znanstvene zajednice za istraživanje bolesti lokomotornog sustava.

Velik broj svojih radova T. Dürrigl je objavio u inozemnim časopisima ili knjigama, a znatan broj citiran je u vanjskim radovima ili knjigama (prema Science Citation Index).

Na njegovu inicijativu osnovana je i pokrenuta na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i postdiplomska nastava iz reumatologije, koju sada vodi zajedno s prof. dr. Z. Radoševićem.

POPIS RADOVA

Znanstveni radovi

1. O lokalnom djelovanju hidrokortizona i problem njegove resorpcije iz zgloba, *Medicinski pregled*, 11 : 84—89, 1958.
2. D. Čop, I. Ružić, T. Dürrigl i M. Majsec, The influence of thermal waters on the concentration of serum glyco- and mucoproteins, *Arch Interamer. Rheumatol.*, 3 : 426—432, 1960.
3. Messungstechnik der sagittalen Reweglichkeit der Brustwirbelsäule, *Z. Rheumaforschung*, 20 : 125—129, 1961.
4. T. Dürrigl, I. Ružić i Nevena Šubić, Diagnostic value of serum copper in active rheumatoid arthritis, u: Atti del X congr. reumatol., II Minerva Medica, Torino 1961, 144—146.
5. Određivanje sagitalne gibljivosti kralježnice, *Liječnički vjesnik*, 83 : 883—888, 1961.
6. T. Dürrigl i Ljerka Mezulić, Kretanja titra hemaglutinacije u toku reumatoidnog artritisa, *Liječ. vjesnik*, 84 : 875—884, 1962.
7. T. Dürrigl i B. Požar, Određivanje sagitalne gibljivosti vratne kralježnice, *Reumatizam*, 10 : 135—136, 1963.
8. Osobitosti reumatoidnog artritisa u muškaraca, disertacija, Zagreb 1963.
9. Vesna Zergollern i T. Dürrigl, O nekim faktorima koji utječu na rezultat testa hemoglutinacije, *Reumatizam*, 11 : 131—135, 1964.
10. Erfahrungen über den Wertklinisch-funktioneller Elemente für die Frühdiagnostik der Spondilytis ankylopoetica, *Z. Rheumaforschung*, 24 : 58—67, 1965.
11. Vesna Zergollern, T. Dürrigl, Inga Črepinko i E. Hauptmann, Citološka analiza izljeva u zglobove kod bolesnika s reumatoidnim artritisom, *Liječ. vjesnik*, 87 : 147—151, 1965.
12. Anamarija Mikloušić, Vesna Zergollern i T. Dürrigl, Leukozyten-Inkusionen (»RA-Zellen«) im peripheren Blut rheumatoider Kranker und ihre Beziehung zum Titer der Wealer-Rose Reaktion, *Z. Rheumaforschung*, 27 : 199—203, 1968.
13. I. Ruszkowski i T. Dürrigl, Važnost mehaničkih i bioloških faktora u etiopatogenezi koksartroze, *Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu*, 17 : 141—149, 1969.

14. Vesna Zergollern i T. Dürrigl, Citomorfološka i citokemijska opažanja na stanicama sinovijalne tekućine, *Acta Medica Iugoslavica*, 25 : 115—126, 1971.
15. Wertigkeit verschiedener Behandlungsmethoden bei der Spondylitis ankylosans, u monografiji: Spondylitis ankylosans, izd. B. Prohaska, Maudrich, Wien 1975, 57—62.
16. Nada Deželić, Vesna Zergollern, G. Deželić, T. Dürrigl, H. Jurak, M. Vitauš i S. Androić, The photometric latex test for rheumatoid factors in patients with rheumatoid arthritis, I. Correlation with other serologic tests, *Z. Rheumatolog.*, 37 : 93—104, 1978.
17. G. Deželić, T. Dürrigl, Nada Deželić, Vesna Zergollern, H. Jurak, M. Vitauš i S. Androić, The photometric latex test for rheumatoid factors in patients with rheumatoid arhtritis, II. Clinical evaluation, *Z. Rheumatolog.*, 37 : 112—122, 1978.
18. Z. Domljan, T. Dürrigl, I. Jajić, Irena Pučar, Zvjezdana Henneberg i A. Kaštelan, Dijagnostička vrijednost određivanja antigena HLA sustava u bolesnika s oligoartritisom, Zbornik radova VII. kongr. reumatologa Jugoslavije, I, Beograd 1978, 66—69.

Stručni radovi od posebnog značenja

1. O popratnim pojavama kod liječenja zlatom, *Arh. hig. rada i toksikologiju*, 10 : 59—75, 1959.
2. D. Čop, I. Rudžić, M. Majsec i T. Dürrigl, Laboratorijski testovi aktivnosti kronične reumatske upale, *Reumatizam*, 7 : 41—51, 1960.
3. T. Dürrigl i H. Jurak, Ein Beitrag zur Kenntnis des Hydrops intermittens, *Z. Rheumaforschung*, 19 : 401—408, 1960.
4. Ocjena radne sposobnosti kod nekih reumatskih bolesti, *Liječ. vjesnik*, 86 : 55—61, 1964.
5. T. Dürrigl i Ljerka Mezulić, Variations des titres d'hémagglutination au cours du traitement de l'arthrite rhumatoide, *Rhumatologie*, 27 : 5—8, 1965.
6. S. Androić i T. Dürrigl, Une contribution au problème de la maladie de Forestier, *Rhumatologie*, 17 : 187—193, 1965.
7. T. Dürrigl, Ljerka Mezulić, S. Androić i M. Vitauš, Ankylosing spondylitis: Clinical examination, *Rheumatism*, 21 : 79—82, 1965.
8. T. Dürrigl i L. Križ, Spondilodiscitis u toku ankilozantnog spondilitisa, *Reumatizam*, 12 : 173—180, 1965.
9. T. Dürrigl, Z. Häussler i L. Križ, A propos d'une coxite dans la spondylite ankylosante, *Rev. rhumat.*, 32 : 623—624, 1965.
10. Prilog funkcionalnom testiranju gibljivosti kralježnice, habilitacijski rad, Zagreb 1965.
11. The index of sagittal flexibility of the spinal column, *Arch. Interamer. Rheumatolog.*, 8 : 188—196, 1965.
12. T. Dürrigl i Milica Topličanec, Sindrom bolnog trohantera, *Liječ. vjesnik*, 88 : 167—179, 1966.
13. T. Dürrigl i Lj. Mezulić, Klinička slika ankilozantnog spondilitisa promatrana sa serološkog aspekta, *Reumatizam*, 13 : 177—180, 1966.
14. T. Dürrigl i P. Dürrigl, Degenerativne afekcije cerebralnog dinamičnog segmenta — Podjela i nazivlje, *Reumatizam*, 14 : 165—169, 1967.
15. V. Mandić, Renata Novak, T. Dürrigl i R. Čepelak, Peloidna nalazišta u Ninskoj laguni, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, 16—17, Zadar 1969, 753—786.
16. P. Dürrigl i T. Dürrigl, Vrijednost »kasne« sinovektomije koljena u reumatoidnom artritisu, *Reumatizam*, 18 : 1—4, 1971.
17. Vera Vitulić i T. Dürrigl, Naš rehabilitacijski postupak nakon sinovektomije koljena u reumatoidnom artritisu, *Reumatizam*, 18 : 5—7, 1971.
18. T. Dürrigl, Zvjezdana Henneberg, Z. Domljan i Irena Pučar, Neuere Möglichkeiten der intraartikulären Behandlung bei rheumatoider Arthritis, V. Conf. Hungarica pro therapia et invest. in pharmacol., Budapest 1971, 455—462.

19. Z. Domljan i T. Dürrigl, Ocjena preostale radne sposobnosti bolesnika s degenerativnim promjenama kralježnice, Zbornik radova II. jugosl. fizijatrijskih dana, Ohrid 1971, 182—185.
20. T. Dürrigl i Vesna Zergollern, Praktische Bedeutung der Untersuchung der Synovialflüssigkeit, *Deutsche med. Wschr.*, 97 : 477—481, 1972.
21. P. Dürrigl, I. Ruszkowski i T. Dürrigl, Indikationen und Resultate der »Spätsynovektomie« am Kniegelenk bei chronischer Polyarthritis, Verh. Verein Orthopäden Österreichs, Wien 1972, 55—59.
22. Zvjezdana Henneberg i T. Dürrigl, Nitrokloubni podavani soli zlata rozpustnych ve vode, *Fysiatricky vestnik*, 50 : 348—351, 1972.
23. Irena Pučar i T. Dürrigl, Naša prva opažanja kod primjene D-penicilina u reumatoidnom artritisu, *Liječ. vjesnik*, 96 : 300—304, 1974.
24. T. Dürrigl, M. Vitauš, Irena Pučar i Mirjana Miko, Diclofenac Sodium: Results of a multi-centre comparative trial in adult-onset rheumatoid arthritis, *Journal of Int. Medical Research*, 3 : 139—144, 1975.
25. T. Dürrigl, Vera Vitulić i O. Muftić, Prevencija deformiranja i ukočenja kralježnice u ankilozantnom spondilitisu, *Acta rheum. Belgradensia*, 5 : 235—243, 1975.
26. The differential diagnosis of ankylosing spondylitis, Reiter's syndrome and systematic connective tissue diseases, with particular reference to involvement of the peripheral joints, Chronic forms of polyarthritis, Huber, Bern 1976, 67—75.
27. Pokušaj diferencijalne indikacije za nesteroidne antiflogistike u reumatskim bolestima, Zbornik radova VIII. struč. sastanka internista Slavonije, Osijek 1977, 59—62.
28. Jasna Nežić-Ivković i T. Dürrigl, Pokušaj usporedbe učinka soli zlata i d-penicilina u reumatoidnom artritisu, *Reumatizam*, 25 : 75—78, 1978.
29. I. Jajić, T. Dürrigl, Z. Domljan, Vesna Kerhin-Brkljačić, Lj. Brkljačić, V. Balog, Milica Glinić i A. Kaštelan, Ankilozantni spondilitis i HLA sustav, Zbornik radova VII. kongr. reumatologa Jugoslavije, II, Beograd 1978, 374—376.
30. Ocjena radne sposobnosti pri oštećenju kralježnice ankilozantnim spondilitisom, Zbornik III. savjetovanja liječ. i invalid. komisija Hrvatske, Zagreb 1980, 67—71.
31. Irena Pučar, Vera Vitulić i T. Dürrigl, Methodik und Resultate der Kryotherapie an der rheumatoiden Hand, *Therapiewoche*, 31 : 5057—5058, 1981.

Knjige i poglavlja u knjigama

1. Balneotherapie der Koxarhtrose. Poglavlje u knjizi: A. Rütt, Die Therapie der Koxarthrose, Thieme, Stuttgart 1969, 32—38.
2. Razgovori o reumatskim bolestima (prijevod s engleskog), Lek, Ljubljana 1974, 112 stranica, 46 slika.
3. Die Untersuchung von Gelenkpunktaten. Poglavlje u knjizi: G. Kaganas, W. Müller i F. J. Wagenhäuser (izd.), Untersuchungsmethoden in der Rheumatologie, Karger, Basel 1976, 149—160.
4. H. Mathies (izd.), Merkmale der wichtigsten rheumatischen Erkrankungen (surađivao u poglavlju: Ekstraartikularni reumatizam), EULAR Publishers, Basel 1976.
5. H. Mathies, P. Otte, J. Villiaumey i A. Dixon (izd.), Klasifikation der Erkrankungen des Bewegungsapparates (surađivao u izradi klasifikacije ekstraartikularnog reumatizma), EULAR Publishers, Basel 1978.
6. Liječenje reumatoidnog artritisa solima zlata, 122, LEK, Ljubljana 1976.
7. Farmakoterapijski priručnik. Pharmaca, Zagreb 1980 (Koautor poglavlja 16: Lijekovi koji djeluju na bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnih tkiva, 699—730).
8. V. Mandić, T. Dürrigl, M. Šimunić i J. Jajić, Bolesti mišićno-koštanog sistema. U knjizi: B. Popović i sur., Zdravstvo u SR Hrvatskoj, knj. I, JUMENA, Zagreb 1981, 223—227.

Nastavni tekstovi

1. Tehnika intraartikularnih injekcija, *Reumatizam*, 4 : 100—104, 1957.
2. Osnove dijagnostike i liječenja nekih u praksi najvažnijih reumatskih bolesti, *Medicinar*, 12 : 47—61, 1961.
3. Postupak liječenja opće prakse u dijagnostici i liječenju lumbalgije, *Med. glasnik*, 17 : 5—10, 1963.
4. Kriteriji za dijagnostiku reumatoidnog artritisa, *Liječ. vjesnik*, 87 : 175—182, 1965.
5. T. Dürrigl, Ljerka Mezulić, S. Androić i M. Vitauš, Odabrana poglavlja iz reumatologije. Skripta za specijalizante opće medicine i studente medicine. Škola nar. zdravlja Med. fakulteta, Zagreb 1966; II. izdanje 1972; III. izdanje 1975.
6. T. Dürrigl, Z. Domljan, Zvjezdana Henneberg i Irena Pučar, Zašto, kada i kako primijeniti kortikosteroide kod reumatskih bolesti, *Liječ. vjesnik*, 90 : 959—964, 1968.
7. T. Dürrigl i Livija Silobrčić, Reumatologija. Skripta za više fizioterapeute. Viša škola za med. sestre i zdrav. tehničare, Zagreb 1970.
8. T. Dürrigl i Vera Vitulić, Reumatologija. Skripta za više fizioterapeute. Viša škola za med. sestre i zdrav. tehničare, Zagreb 1978.
9. T. Dürrigl i Vera Vitulić, Reumatologija. Udžbenik za fizijatre i fizioterapeute, JUMENA, Zagreb 1982, 126 str., 153 sl.

Osim navedenih, T. Dürrigl je u domaćim ili stranim časopisima objavio još 146 stručnih radova, pregleda i drugih članaka, te niz članaka u I. i II. izdanju Medicinske enciklopedije.

Na kongresima, stručnim skupovima i sastancima u zemlji i u inozemstvu, održao je 280 predavanja.

BRANIMIR GLAVIČIĆ

Rođen je 12. svibnja 1926. u Našicama. Studirao je klasičnu filologiju. Poslije studija izabran je za asistenta na Filozofskom fakultetu u Zadru, pa je i sada tamo redoviti profesor klasične filologije.

Prvi veći posao kojega se pothvatio bio je potpun prijevod homerskih himana, koji su u nas tada bili još posve nepristupačni svima koji ih nisu mogi čitati u izvorniku. Tomu je dodao Hesiodovo Rođenje bogova, stari grčki ep, koji također u nas još nije bio preveden. Proučivši temeljito našu bogatu tradiciju prijevodnoga heksametra, Glavičić se izviještio u tom umijeću i dao potpun, temeljit, vjeran i lijep prijevod homerskih himana i Hesiodova epa. Time je bitno upotpunio grčku klasiku u našoj prijevodnoj književnosti.

Poslije stare grčke epske poezije Glavičić je svoju pozornost poklonio hrvatskom latinizmu i njegov je rad ostao usredotočen na tom području sve do danas. Na prvom mjestu, i to ne samo po vremenskom redu, stoji njegov prijevod Marulićeve Davidijade. Budući da je stekao majstorstvo u prevođenju homerskog heksametra, umio je iznijansirati taj novi prijevod da bude primjeren Marulićevu vergilijanskom. Dobili smo tako skladan prijevod Davidijade, prijevod najviše kvalitete, i tako hrvatskoj književnosti vratili vrhunsko djelo koje je bilo zametnuto i gotovo zaboravljeno.

B. Glavičić je svoj prijevod Davidijade popratio pomnim, sažetim ali vrlo sadržajnim komentarom, kojim čitatelju stavlja na raspolaganje sve podatke koji su potrebni za puno razumijevanje Marulićeva teksta. Radeći na prijevodu i komentaru Davidijade, B. Glavičić je rješavao bitna pitanja koja su se pri tome postavljala i objavljivao rezultate svojih istraživanja u nizu studija. Naše poznavanje Marulića latinista time je bitno obogaćeno, a riješeno je i pitanje autorstva onoga latinskoga spjeva koji se prije pogrešno držao prvim pjevanjem inače izgubljene Marulićeve Davidijade.

Glavičićevo bavljenje Marulićem latinistom nije se ograničilo na Davidijadu. Izašao je spis O starozavjetnim ličnostima i Evanđelistar, a dovršen je i prijevod najčitanijega Marulićeva latinskoga djela De institutione bene beateque vivendi. Na drugim djelima Glavičić još radi.

Drugi hrvatski latinist kojemu je B. Glavičić posvetio mnogo rada jest Jakov Bunić. On je priredio tekst Bunićevih epova O otmici Kerbera i O životu i djelima Kristovim i popratio ga potpunim usporednim metričkim prijevodom i sadržajnim komentarom. Time je još jedno vrhunsko djelo hrvatskoga latinističkog pjesništva valjano predstavljeno našoj kulturnoj javnosti.

B. Glavičić izvrstan je klasični filolog, latinist koji je duboko zašao u istraživanje i prikazivanje naše književne baštine. Njegov rad ulazi u jedno od težišta djelatnosti Razreda za filološke znanosti naše Akademije.

POPIS RADOVA

Knjige

1. M. Marul i Dalmatae Davidias — Marko Marulić Dalmatinac, Davidijada (Uvod i latinski tekst akad. V. Gortan, prijevod i komentar B. Glavičić), JAZU, Zagreb 1974, XVI + 475 str. + table.
2. Hesiod, Postanak bogova — Homerove himne (Prijevod, komentar, kazalo, pogovor), Veselin Masleša, Sarajevo 1975, 188 str. (Logos).
3. Iacobus Bonus Racusaeus, De raptu Cerberi; De vita et gestis Christi (loci selecti) — Jakov Bunić Dubrovčanin, Otmica Kerbera; Kristov život i djela (odabrani odlomci) /Predgovor, kritički tekst, prijevod, komentar, kazala/, JAZU, Zagreb 1978, 200 str. + table.
4. Marko Marulić, Latinska djela (De laudibus Herculis, De ultimo Christi iudicio, Quinquaginta parabolae) /Uvodna napomena, predgovori, prijevod, komentar, kazala/, Čakavski sabor, Split 1979, 423 str.
5. Marko Marulić, De Veteris Instrumenti viris illustribus commentarium (Predgovor, kritički tekst, prijevod, komentar, lat. i hrv. kazalo) — 330 kartica (primljeno: Latina & Graeca, Zagreb).
6. Marko Marulić, De institutione bene vivendi per exempla sanctorum (Prijevod, predgovor, komentar, kazala) — 1100 kartica (primljeno: Globus, Zagreb).
7. Marko Marulić, Evangelistarium (Predgovor, prijevod, komentar, kazala) — cca 800 kartica (u izradi).

Studije, rasprave, članci, kongresni referati

1. Jedan sporni konjunktiv u Tacita, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 1, 1959—1960, 82—84.
2. Jedna vrsta tzv. slavenske antiteze u Homera, *Prilozi za knjiž. jezik ist. folk.*, 27/1—2, 1961, 54—64.
3. Vrijedi li Lachmannov zakon za diftonge?, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 3, Zadar 1961—1962, 113—114.
4. Zima u Homera, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 3, Zadar 1961—1962, 253—259.
5. Jedan primjer futurskog konjunktiva u Homera, *Živa antika*, 11, Skopje 1962, 279—282.
6. Metričko zakoračenje u Homera (daktilografirana dok. dis.), Zadar 1964.
7. Aktualni problemi homerologije, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 7, Zadar 1965—1966, 1967—1968, 221—238.
8. U obranu lekcije OIONOISI TE PASI, *Živa antika*, 16, Skopje 1966, 81—121.
9. Treba li u Odiseji XVII 593 mjesto KEINA čitati KEIMA?, *Živa antika*, 17, Skopje 1967, 81—85.
10. Oko spornog konjunktiva u Tacita, *Živa antika*, 18/1, Skopje 1968, 67—72.
11. Oko spora o konjunkturama A 5 PASTA i r 593 KEINA, *Živa antika*, 18/1, Skopje 1968, 95—111.

12. O sintaktičkim osobitostima Homerova trećega kolona, *Živa antika*, 18/2, Skopje 1968, 161—198.
13. Homerov treći kolon kao sintaktička cjelina, *Živa antika*, 19/2, Skopje 1969, 175—206.
14. Funkcionalnost Homerove upotrebe zakoračenja, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 8, Zadar 1968/70, 55—79.
15. O nekim odstupanjima od norme, stih — rečenica u Homera, *Živa antika*, 20/1—2, Skopje 1970, 15—53.
16. Struktura stiha i struktura rečenice u Hesioda, *Živa antika*, 21/1, Skopje 1971, 65—102.
17. O složenijem redu riječi u Homera, *Živa antika*, 21/2, Skopje 1971, 443—462.
18. Važnost proučavanja Marulićeve Davidijade, *Radovi Filozofskog fakulteta*, 13, Zadar 1974—1975, 107—134.
19. Die Bedeutung der Forschung der Davidias Marulić's, referat na XIII. kongresu EIRENE, Dubrovnik, 7—12. X 1974, *Živa antika*, 25/1—2, Skopje 1975, 174—183.
20. O nekim problemima Marulićeve Davidijade, *Čakavska rič*, 5/1, Split 1975, 19—28.
21. Latinski jezik Šimuna Kožičića Benje, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 14—15/1976, 155—173.
22. O prozodiji latinista Jakova Bunića, *Živa antika*, 27/1, Skopje 1977, 219—230.
23. O autorstvu Splitskog ulomka Davidijade, *Radovi Filozofskog fakulteta*, 17/1, Zadar 1977—1978, 137—143.
24. Ritmička struktura Marulićeva heksametra, *Živa antika*, 28/1—2, Skopje 1978, 125—145.
25. Heksametar latinista Jakova Bunića Dubrovčanina, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar*, 17/2, Zadar 1977—1978, 247—265.
26. Podrijetlo Splitskog ulomka Davidijade, *Forum*, 18/3, Zagreb 1979, 401—416.
27. O još jednom Marulićevu novootkrivenom tekstu, *Forum*, 20/3, Zagreb 1981, 329—337.
28. Heksametar latinista Džona Rastića, *Živa antika*, 31/1—2, Skopje 1981, 305—331.
29. O ritmičkoj strukturi Danteova heksametra, referat na međunarodnom simpoziju »Dante i slavenski svijet«, Dubrovnik, 26—29. IX 1981 (u tisku).
30. Hrvatski latinisti u Kombolovoj Povijesti književnosti, referat na simpoziju o Kombolu, Zadar, studeni 1981 (u tisku).
31. O jeziku i stilu Marulićevih Starozavjetnih ličnosti, *Radovi Filozofskog fakulteta Zadar* (u tisku).

Književni prijevodi (pojedinačno ili u izboru)

1. Homerova himna Hermu, *Forum*, 6/9—10, Zagreb 1967, 495—514.
2. Homerova himna Apolonu, *Mogućnosti*, 14/12, Split 1967, 1288—1305.
3. Dvije antičke himne Demetri, Homerova i Kalimahova, *Forum*, 7/2, Zagreb 1968, 441—462.
4. Homerove himne Afroditi, *Zadarska revija*, 17/2, Zadar 1968, 125—134.
5. Hesiod, Postanak bogova (izbor), *Forum*, 8/6, Zagreb 1969, 835—854.
6. Homerove manje himne, *Forum*, 9/1—2, Zagreb 1970, 182—198.
7. Uvodna napomena uz prijevod Marulićeve Davidijade; Marko Marulić, Davidijada (I—II knjiga), *Forum*, 12/9, Zagreb 1973, 387—422.
8. Odabrani odlomci Marulićeve Davidijade, *Mogućnosti*, 21/6—7, Split 1974, 619—656.
9. Dante: Ekloge, u: Dante, Djela, knj. I, Liber, Zagreb 1976, 579—593 (prijevod), 720—730 (komentar).
10. Danteove Ekloge (izbor), *Dubrovnik*, 19/1—2, Dubrovnik 1976, 119—127.
11. Iz poezije latinske ekloge o Lauri, *Forum*, 15/9, Zagreb 1976, 425—448.
12. Petrarkine latinske ekloge o Lauri, *Forum*, 16/7—8, Zagreb 1977, 172—193.

13. Libar Marka Marulića Splićanina o Pohvalama Herkula, *Mogućnosti*, 24/11, Split 1977, 1191—1219.
14. Propovijed Marka Marulića o Kristovu posljednjem sudu, *Mogućnosti*, 25/4, Split 1978, 377—398.
15. Pouke za čestit život s primjerima (M. Marulić, De institutione, knj. I), *Mogućnosti*, 26/5, Split 1979, 485—523.
16. Pouke za čestit život s primjerima (nastavak), *Mogućnosti*, 26/6, Split 1979, 605—634.
17. Prijevod triju pisama pape Ivana VIII Hrvatima: »Časnom đakonu i izabranom biskupu svete ninske crkve Teodoziju«; »Svim časnim svećenicima i cjelokupnom puku«; »Preuzvišenom mužu Branimiru, slavnom knezu i dragom našem sinu . . .«, u: Branimirova godina (od Rima do Nina), Zadar, Nadbiskupski ordinarijat, 1980, 18, 22—23, 267—269.

BOŽIDAR JELČIĆ

Rođen je 1930. godine u Vučitrnu. Osnovnu školu pohađao je u Ohridu i Sušaku, a gimnaziju u Zagrebu. Od 1947. do 1950. godine pohađao je Vojnopomorsku tehničku akademiju, od 1952. do 1956. godine studirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu, 1957. godine izabran je za asistenta za predmet »Financijsko pravo i nauka o financijama«. Doktorirao je 1962. godine. Iste godine izabran je za docenta, 1966. godine za izvanrednog profesora, a 1971. godine za redovitog profesora. Od 1970. do 1975. godine bio je prvi direktor Sveučilišnog instituta za javne financije. Od 1976. do 1980. godine bio je prorektor Sveučilišta u Zagrebu, a od 1983. do 1985. godine dekan Pravnog fakulteta.

Godine 1974. dobio je republičku nagradu za znanstveni rad »Ivan Filipović«, a 1984. godine republičku nagradu »Božidar Adžija«.

Autor je 12 knjiga. Uredio je 3 knjige (zbirke radova), napisao 9 skripata, 60 članaka, tridesetak studija i sedamdesetak stručnih radova. Publicirao u Nizozemskoj, Bugarskoj, Mađarskoj, ČSSR, Poljskoj i SR Njemačkoj. Aktivno je sudjelovao na brojnim znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu.

B. Jelčić poznati je i priznati stručnjak na području financijskog prava i javnih financija. Pripada mu velika zasluga što je unaprijedio to znanstveno područje koje je u našoj republici bilo zapostavljeno. On je prvi djelatni nastavnik koji je, nakon više od dva stoljeća od uvođenja javnih funkcija i više od 130 godina od uvođenja financijskog prava u nastavni plan Pravnog fakulteta u Zagrebu, napisao knjigu u kojoj je cjelovito obrađena materija znanstveno-nastavne discipline Nauka o financijama i financijsko pravo. Knjiga je ocijenjena kao najbolje djelo koje je na ovom području i o ovoj materiji napisano na našem jeziku.

Financijska znanost u knjizi ogleda se u naglašeno prisutnom pravnom aspektu obrade financijskih dokumenata (uz socio-ekonomske aspekte), što u nas predstavlja malo primijenjen pristup u proučavanju problematike prikupljanja, raspodjele i trošenja novčanih sredstava od strane države.

Ta knjiga golem je prinos komparativnom prikazu, analizi i ocjeni financijskih sustava kapitalističkih i socijalističkih država kao i zemalja u razvoju. Broj obrađenih financijskih instrumenata, dubina analize

njihovih karakteristika, aplikativnih mogućnosti i proučavanja rezultata njihove praktične primjene svjedoči o dobrom poznavanju i krajnje odgovornom pristupu obradi prezentirane materije u knjizi, o minuciozoj analizi koju nije ograničio samo na pojedine financijske instrumente i njihove značajke već ih je promatrao i ocijenio u vremenu i prostoru u kojem djeluje. Jelčić je pokazao da je financijski sustav uvjetovan i povezan sa socio-ekonomskim i političkim sustavom u kojem se primjenjuje, pa promjene u sferi socio-ekonomskih i političkih odnosa nužno imaju za posljedicu i promjene u financijskom sustavu.

Veliko zanimanje javnosti kao i izuzetno povoljne kritike stručnih krugova imala je knjiga Nauka o financijama. B. Jelčić je na nov, logičan način stručno korektno a znanstveno utemeljeno izložio gospodarske, financijske, socijalne i druge konsideracije financijske aktivnosti suvremene države.

Rječnik javnih financija i financijskog prava prvo je leksikografsko izdanje te vrste u našoj zemlji. Vrijednost ovog izuzetnog izdanja visoko je ocijenjena.

Knjiga Taxation in European Socialist Countries — SFR Yugoslavia dosad je najcjelovitiji i najreprezentativniji prikaz jugoslavenskog poreznog sustava objavljen izvan granica Jugoslavije. I u ovoj su knjizi uočljivi sustavnost, znanstveni kriteriji i interdisciplinaran pristup analizi mjesta i uloge pojedinih financijskih instrumenata u sustavu prihoda Jugoslavije. Ovdje naročito treba istaći temeljito razrađeno vezivanje društveno-političkih i ekonomskih pretpostavki za uvođenje, izmjenu i dopunu pojedinih financijskih instrumenata u poslijeratnom razvoju Jugoslavije.

Navedene knjige kao i brojni drugi radovi (knjige, članci, studije i sl.), te sudjelovanje na brojnim međunarodnim skupovima stvorili su Jelčiću velik ugled u našim i međunarodnim financijskim i stručnim krugovima. Istaknuto mjesto koje zauzima među poslenicima financijskog prava i financijske znanosti rezultat je bogatog stvaralačkog opusa s kakvim se teško može pohvaliti neki naš znanstveni radnik na tom području.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Porez na promet s posebnim osvrtom na oporezivanje prometa proizvoda u Jugoslaviji, Privredni vjesnik, Zagreb 1963, 117 str.
2. Organizacija i financiranje obrazovanja u SAD, Školska knjiga, Zagreb 1971, 144 str.
3. Financiranje obrazovanja, Školska knjiga, Zagreb 1976, 223 str.
4. Porez na promet proizvoda u teoriji i praksi (koautor Barbara Jelčić), Privredni vjesnik, Zagreb 1977, 383 str.
5. Društveno-ekonomska osnova reforme visokog obrazovanja, Sveučilište u Zagrebu i Centar za stručno usavršavanje i suradnju s udruženim radom Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1978, 190 str.
6. Nauka o financijama, prva knjiga, Informator, Zagreb 1979, 320 str.
7. Osnove financija (koautor Barbara Jelčić), Školska knjiga, Zagreb 1980, 202 str. Osnove financija, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje (koautor Barbara Jelčić), Školska knjiga, Zagreb 1982, 206 str.
8. Rječnik javnih financija i financijskog prava, Informator, Zagreb 1981, 357 str.

9. Nauka o financijama (koautor O. Lončarić-Horvat), Centar za stručno usavršavanje i suradnju s udruženim radom Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1981, 198 str.
10. Taxation in European Socialist Countries — Socialist Federal Republic of Yugoslavia, Amsterdam 1982, 151 str.
11. Nauka o financijama i financijsko pravo, Informator, Zagreb 1983, 614 str.
12. Shkenca mbe financat dhe e dryjta financiare, Priština 1985, 701 str. (prijevod knjige navedene pod 11).
13. Razvoj javnih financija u Jugoslaviji, Centar za stručno usavršavanje i suradnju s udruženim radom Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1985, 256 str.

Skripta

1. Javne financije (koautor O. Jelen), Visoka i Viša upravna škola u Zagrebu, Zagreb 1963, 344 str.
2. Sistem prihoda, Visoka i Viša upravna škola u Zagrebu, Zagreb 1965, 109 str.
3. Društvene financije (koautor Barbara Jelčić), Zajednica upravnih škola SRH, Zagreb 1965, 157 str.
4. Društvene financije (koautor Barbara Jelčić), Zajednica upravnih škola SRH, Zagreb 1966, 154 str.
5. Društvene financije (koautor Barbara Jelčić), Birotehnika, Zagreb 1966, 198 + 33 str. (primjeri).
6. Nauka o financijama, I dio, Viša upravna škola Zagreb, Zagreb 1971, 250 str.
7. Financiranje obrazovanja, Institut za javne financije Sveučilišta u Zagrebu, postdiplomski studij »Financijska teorija i politika« Zagreb 1973, 180 str.
8. Suvremeni porezni sistemi, Institut za javne financije Sveučilišta u Zagrebu, postdiplomski studij »Financijska teorija i politika«, Zagreb 1973, 244 str.
9. Nauka o financijama i financijsko pravo, I dio, Viša upravna škola Zagreb, Zagreb 1974, 274 str.

Članci u časopisima i knjigama

1. Učinak poreza na promet, *Naše teme*, 9, Zagreb 1962, 1307—1317.
2. Karakter poreza na promet u sistemu prihoda, *Naše teme*, 12, Zagreb 1962, 1877—1895.
3. Dejstvo oporezivanja prometa proizvoda, *Financije*, 12, Beograd 1962, 566—577.
4. Oblici poreza na promet — njihove dobre i loše strane, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1, Zagreb 1963, 15—33.
5. Utvrđivanje visine takse u našem sistemu prikupljanja prihoda, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1, Zagreb 1964, 35—41.
6. O doprinosima, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, Zagreb 1964, 175—183.
7. Oporezivanje potrošnje, *Finansije*, 7—8, Beograd 1965, 420—429.
8. Evazija poreza, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 4, Zagreb 1965, 214—222.
9. Ekonomski i društveni aspekti oporezivanja individualnih poljoprivrednika, *Naše teme*, 5, Zagreb 1966, 935—954.
10. Raspodjela prema radu i oporezivanje, *Finansije*, 3—4, Beograd 1966, 150—157.
11. Principi na denčnoto oblagane na graždanite v SFR Jugoslavija, *Pravna misl*, 3, Sofija 1966, 85—89.
12. Poreski instrumenti kao instrumenti ekonomske politike, *Ekonomist*, 1—2, Zagreb 1967, 50—63.
13. Financiranje naučnog i nastavnog rada na sveučilištu, *Ekonomist*, 4, Zagreb 1967, 733—752.
14. Poreski sistem i njegova primjena, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 1, Beograd 1968, 29—40.
15. Primjedbe i prijedlozi na Teze o financiranju odgoja i obrazovanja u SRH, *Univerzitet danas*, 8, Beograd 1967, 31—37.

16. Financiranje fakulteta, *Finansije*, 3—4, Beograd 1968, 195—212.
17. Predgovor knjizi D. Tkalec, Porez na promet, Informator, Zagreb 1968, 2—16.
18. Porez na dodatnu vrijednost, *Ekonomist*, 3, Zagreb 1969, 631—647.
19. Poreska i budžetska politika, *Ekonomist*, 4, Zagreb 1969, 923—939. Isti članak u knjizi Aktuelni problemi ekonomske politike Jugoslavije, Informator 1969, 149—164.
20. Oporezivanje prometa proizvoda u SAD, *Finansije*, 9—10, Beograd 1969, 544—552.
21. Ekonomski efekti obrazovanja, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, Zagreb 1969, 383—393.
22. Efikasnost trošenja sredstava za potrebe obrazovanja, *Obrazovanje i rad*, 4, Zagreb 1969, 23—38.
23. Materijalni položaj visokoškolskog obrazovanja, u knjizi Sveučilište i revolucija, Zagreb 1970, 254—265.
24. Razlozi povećanja sudjelovanja društvenih rashoda u nacionalnom dohotku odnosno društvenom proizvodu, *Finansije*, 1—2, Beograd 1971, 38—59.
25. Prikupljanje prihoda i njihova raspodjela u federativnoj državi, u knjizi Ustavna reforma, Centar za aktualni politički studij, Zagreb 1971, 61—68.
26. Neki problemi izgradnje novog poreznog sistema, *Ekonomist*, 3—4, Zagreb 1972, 503—518.
27. Opravdanost progresivnog oporezivanja u našem financijskom sistemu, *Zbornik radova Više upravne škole*, Zagreb 1972, 169—180.
28. A jugoslav Szocialista Szövetsegi Köztarsasag adorenszere es adopolitikaja, *Penzugyi Szemle*, 5, Budapest 1973, 425—432.
29. Izbjegavanje plaćanja poreza, u: Veliki financijski priručnik, Privredni pregled, Beograd 1974, 365—374.
30. Osnovne značajke poreznog sistema Mađarske, *Finansije*, 1—2, Beograd 1975, 78—97.
31. Die Besteuerung der Arbeitsorganisationen (Unternehmungen) in Jugoslawien (koautor Barbara Jelčić), u knjizi A Szocialista penzugyi jog Aktualis kerdesci, Budapest 1975, 283—300.
32. Utvrđivanje visine sredstava potrebnih za financiranje obrazovanja, *Zbornik više upravne škole u Zagrebu*, Zagreb 1974, 95—109.
33. Razlozi povećanja obrazovnih rashoda, *Obrazovanje i rad*, 2, Zagreb 1975, 75—88.
34. Novi sistem financiranja obrazovanja i njegov utjecaj na efikasnost obrazovnog sistema (koautor Barbara Jelčić), *Obrazovanje i rad*, 3—4, Zagreb 1975, 49—60.
35. Porodica, porezni sistem i porezna politika, *Komuna*, 2, Beograd 1976, 63—65.
36. Dohodovni odnosi kao faktor podruštvljavanja funkcija visokog školstva, *Univerzitet danas*, 7, Sarajevo 1976, 90—109.
37. Expansion of the University in the Contemporary Society (koautor A. Škorić), *Univerzitet danas*, 9—10, Sarajevo 1977, 7—26. Isti članak objavljen je i na hrvatskom jeziku pod naslovom Ekspanzija univerziteta (visokog školstva) u suvremenom društvu, *Univerzitet danas*, 9—10, Sarajevo 1977, 7—21.
38. Oporezivanje prometa proizvoda, prilog u: Sistem društvenog financiranja, Informator, Zagreb 1977, 66—78.
39. The University and the Need of Contemporary Society (koautor Barbara Jelčić), *Univerzitet danas*, 3—4, Novi Sad 1978, 35—50. Isti članak objavljen je i na našem jeziku pod naslovom Sveučilište i potreba suvremenog društva, *Univerzitet danas*, 3—4, Novi Sad 1978, 33—47.
40. Reforma visokoškolskog obrazovanja, *Univerzitet danas*, 5—6, Novi Sad 1978, 37—54.
41. Evolucj systemu budżetowego w Jugoslavii (koautor Barbara Jelčić), *Finanse*, 1, Warszawa 1978, 38—47.
42. Das Wesen der Umsatzsteuer im Einnahmensystem der Mitgliedstaaten des Rates für gegenseitige Wirtschaftshilfe (RWG), u: Problembereiche der Verteilungs und Sozialpolitik, Duncker-Humbolt, Berlin 1978, 97—106.
43. Az oktatasügy fejlödese es finanszirozase Jugoslaviaban, *Penzugyi Szemle*, 10, Budapest 1978, 758—767.
44. Obrazovanje u ekonomskoj teoriji, *Naše gospodarstvo*, 2, Maribor 1978, 91—98.

45. Materijalni položaj visokog obrazovanja u udruženom radu, *Financijska praksa*, 6, Zagreb 1978, 21—32. Isti članak i u radu Društveno-ekonomski odnosi u formiranju i zadovoljavanju obrazovnih, stambenih i zdravstvenih potreba, Savez ekonomista Hrvatske, Zagreb 1978, 83—102.
46. Uloga obrazovanja u uspostavljanju novih ekonomskih odnosa, *Financijska praksa*, 7—8, Zagreb 1979, 61—71.
47. Financing of Permanent Education (koautor Barbara Jelčić), *Univerzitet danas*, 3—4, Novi Sad 1979, 129—140. Isti članak objavljen je i na hrvatskom jeziku pod naslovom Financiranje permanentnog obrazovanja, *Univerzitet danas*, 3—4, Novi Sad 1979, 169—180.
48. Vrste poreza, u: Veliki financijski priručnik, Privredni pregled, Beograd 1974, 407—429.
49. Razvoj sistema financiranja visokog školstva u Jugoslaviji, *Nastava i naučni rad na univerzitetima*, Zajednica univerziteta Jugoslavije, Beograd 1979, 23—41.
50. Osnovne značajke financiranja visokog obrazovanja, *Pravnik*, 16—17, Zagreb 1980, 120—128.
51. Porast i razlozi porasta poreznog opterećenja, u: Financije i financijsko pravo, Pravni fakultet u Osijeku, Osijek 1982, 35—57.
52. Sozialistische Föderative Republik Jugoslawien, u: Handbuch der Finanzwissenschaft, J. C. B. Mohr, Tübingen 1982, 767—781 (koautor Barbara Jelčić).
53. Tax System, u: R. Lang — G. Macesich — D. Vojnić, Essays on the Political Economy of Yugoslavia, Zagreb 1983, 229—239.
54. Obrazovanje u zemljama u razvoju kao faktor izgradnje novog međunarodnog ekonomskog poretka, u: Struktura svjetske privrede i novi međunarodni ekonomski poredak, Informator, Zagreb 1983, 383—403.
55. Die Dezentralisierung des Jugoslawischen Budgesystems (koautor Barbara Jelčić). IV Symposium finančnich pravniku socialistickych zemi, Univerziteta Karlova, Praha 1980, 55—73.
56. Granice porasta javnih (društvenih) rashoda, *Financijska praksa*, 3, Zagreb 1981, 13—24.
57. Planning of Education — Some Problems and Dilemmas, *Univerzitet danas*, 3—4, Beograd 1981, 84—91. Isti članak je objavljen i na hrvatskom jeziku pod naslovom Planiranje obrazovanja — neki problemi i dileme, *Univerzitet danas*, 3—4, Beograd 1981, 77—84.
58. Rules for the Avoidance of International and Internal Double Taxation in Yugoslavia, *Bulletin for International Fiscal Documentation*, 6, Amsterdam 1981, 254—260.
59. Neki aspekti problema internog dvostrukog oporezivanja i mjera za njegovo sprečavanje, *Financijska praksa*, 1, Zagreb 1982, 22—26.
60. Aktuelni problemi poreznog sistema i porezne politike u Jugoslaviji danas (koautor Barbara Jelčić), u knjizi Razvoj političkog sistema socijalističkog samoupravljanja u Jugoslaviji, Univerzitet Svetozar Marković — Centar za marksističko obrazovanje, Kragujevac 1984, 85—102.
61. Porezni suverenitet u federativnim državama, u knjizi: Aktuelni problemi fifinanciranja društvenih potreba, Centar za stručno usavršavanje i suradnju s udruženim radom Pravnog fakulteta, Zagreb 1985, 31—40.

Stručni radovi — studije i sl.

1. Pravni leksikon — cca 20 natuknica, Savremena administracija, Beograd 1964.
2. Porezna politika kao oružje privredne politike u odnosu na individualnog poljoprivrednog proizvođača, Ekonomski institut, Zagreb 1965, 9 str.
3. Ekonomski učinci oporezivanja prometa proizvoda, Ekonomski institut Zagreb i Naučnoistraživački centar Ekonomskog fakulteta u Zagrebu 1967, 25 str.
4. Financijski leksikon — cca 100 natuknica, Informator, Zagreb 1967.
5. Problemi društvenih financija (prihoda), Ekonomski institut Zagreb i Naučnoistraživački centar Ekonomskog fakulteta u Zagrebu 1967, 30 str.
6. Financiranje nastavnog i naučnog rada na Sveučilištu, Simpozij »Društveni i ekonomski aspekti obrazovanja«, Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1967, 179—199.

7. Doprinos iz osobnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti, Ekonomski institut Zagreb, Zagreb 1968, 49 + 13 str.
8. Porez na promet, Ekonomski institut Zagreb, Zagreb 1968, 64 + 8 str.
9. Doprinos na ukupni prihod građana, Ekonomski institut, Zagreb 1968, 44 + 5 str.
10. Analiza važećeg sistema poreza na promet i pitanje potreba za njegovim mijenjanjem, Institut za ekonomiku investicija Beograd, Beograd 1971, 44 str.
11. Osnovni problemi izgradnje poreznog sistema, Institut za javne financije Sveučilišta u Zagrebu i Stalna konferencija gradova Jugoslavije, Opatija 1972, 21 str.
12. Promjene u sistemu financiranja društveno-političkih zajednica i poreznom sistemu, Ekonomist, Savez ekonomista Jugoslavije, Informator i dr., Sarajevo 1970, 59—66.
13. Oporezivanje prometa proizvoda, Institut za javne financije Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1973, 91 str.
14. Fiskalni federalizam, članak u radu Tržište u višenacionalnoj samoupravnoj zajednici, Fakultet ekonomskih nauka u Zagrebu, Institut za ekonomska istraživanja, Zagreb 1971, 37—52.
15. Analiza sadašnjeg sistema poreza na promet u Jugoslaviji i pitanje potrebe za njegovim mijenjanjem, prilog u studiji Uslovi za utvrđivanje poreza na dodatnu vrednost u poreski sistem Jugoslavije, Institut za ekonomiku investicija, Beograd 1971, 67—111.
16. Main Characteristics of Educational Financing in Yugoslavia, University of Zagreb, Institute for Social Research, Zagreb 1972, 1—20.
17. Razlozi porasta obrazovnih rashoda, Zavod za produktivnost — Institut za vodeće kadrove — Zagreb i Katedra za ekonomiku obrazovanja na postdiplomskim studijima, Fakultet političkih nauka u Beogradu, Opatija 1975, 21 str.
18. Materijalna i financijska osnova jugoslavenskih sveučilišta u 1972. i 1973. godini s posebnim osvrtom na Zagrebačko sveučilište, Institut za javne financije u Zagrebu, Zagreb 1974, 124 str.
19. Entwicklungstendenzen des jugoslawischen Steuersystems (koautori K. Bogoev i Barbara Jelčić), Institut za javne financije u Zagrebu, Zagreb 1977, 257—277.
20. Pravna enciklopedija — 15 većih natuknica (financijsko pravo, budžet, banke), Savremena administracija, Beograd 1979.
21. Obrazovanje u zemljama u razvoju kao faktor izgradnje novog međunarodnog ekonomskog poretka — dio projekta: »Teoretska osnova novog međunarodnog ekonomskog poretka«, Ekonomski fakultet — Institut za ekonomska istraživanja, Zagreb 1981, 39 str.
22. Suradnja s inozemnim i domaćim sveučilištima (koautor D. Delić) — prilog u: »Osnove razvoja Sveučilišta u Zagrebu«, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb 1981, 139—152.
23. Planiranje visokog obrazovanja u novom obrazovnom sistemu (koautor Barbara Jelčić), Jugoslavensko savjetovanje o slobodnoj razmjeni rada u usmjerenom obrazovanju, Sveučilište u Osijeku, Osijek 1982, 167—185.
24. Slobodna razmjena rada u sadašnjoj etapi izgradnje sistema udruženog rada (koautor Barbara Jelčić), Sveučilište u Zagrebu, Zagreb 1983, 83 str.
25. Porezni sistem i financije, Enciklopedija Jugoslavije, cca 4 autorska arka (predano za tisak).

KREŠIMIR KOVAČEVIĆ

Krešimir Kovačević, muzikolog, leksikograf i muzički kritičar, rođen je u Zagrebu 16. rujna 1913. Kompoziciju je diplomirao 1939. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kao student F. Lhotke, F. Dugana i K. Odaka. Studij muzikologije i doktorat je postigao na Sveučilištu u Leipzigu 1943. kod H. Schultza (disertacija »Das kroatische Volkslied aus dem Murinselgebiet«). Djelovao je kao operni korepetitor u Zagrebu (1936—1938) i u Beogradu (1938—1939). Od 1940. do 1950. bio je srednjoškolski profesor u Osijeku i Dubrovniku, a od 1950. do 1977. profesor je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (od 1971. do 1977, dekan). Djelovao je kao zborovođa pjevačkih društava »Kolo« u Zagrebu i »Lipa« u Osijeku. Bio je utemeljitelj i prvi dirigent Gradskog orkestra u Dubrovniku (1946—1950). Dugogodišnji je glazbeni kritičar časopisa »Zvuk« (1956—1966), dnevnika »Borba« (od 1957) i Radio-Zagreba (od 1975). Bio je glavni urednik drugog izdanja »Muzičke enciklopedije« (1971—1977, 3 sv.) i »Leksikona jugoslavenske muzike« u izdanju Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, te urednik muzikološkog zbornika »Arti musices« (Zagreb, 1971—1979).

Surađivao je u Enciklopediji Hrvatskog narodnog kazališta (1969), Sovjetskoj enciklopediji, muzičkoj enciklopediji Musik in Geschichte und Gegenwart, Grove's Dictionary of Music and Musicians (1980) i drugdje. Stalni je komentator koncerata Zagrebačke filharmonije (od 1952), Dubrovačkih ljetnih igara (od 1965), RTV-Zagreb itd. Za svoj znanstveni i stručni rad K. Kovačević odlikovan je ordenom rada sa zlatnim vijencem (1970) i ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom (1975).

U svom istraživačkom radu K. Kovačević se bavio poviješću novije hrvatske glazbe. Na tom je području objavio niz znanstvenih i stručnih članaka, te nekoliko knjiga, od kojih se posebno ističe Hrvatski kompozitori i njihova djela (1960), u kojoj je obradio pedeset hrvatskih skladatelja svih razdoblja i oko 380 glazbenih djela. U vrijeme kad još nije bila napisana povijest hrvatske glazbe, to je djelo imalo nesumnjivo značenje i vrijednost po svojim analizama, sređenoj faktografiji i vrednovanju. Kovačevićeva knjiga Muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945—1965 (1966) iznosi rezultate stvaralačkog rada na područjima simfonij-

ske, koncertantne, komorne, klavirske, operne, baletne i zabavne glazbe, te muzikologije i glazbene publicistike u Hrvatskoj u tom razdoblju. Isto je djelo objavljeno i na engleskom pod naslovom The History of Croatian Music of the Twentieth Century (1967). Od ostalih većih Kovačevićevih radova valja spomenuti njegov prilog o hrvatskoj glazbi u leksikonu Jugoslavenska glazbena dela (Ljubljana, 1980) i monografiju Društvo skladatelja Hrvatske, 1945—1985, Stvaralaštvo — akcije (Zagreb 1985).

Kao povjesničar, osobito novije hrvatske glazbe, glazbeni kritičar, leksikograf i publicist, Kovačević je uz J. Andreisa zauzeo vidno mjesto i kao profesor najprije na historijskom, a zatim i na muzikološkom odjelu Muzičke akademije u Zagrebu, istakavši se također svojom organizatorskom i društvenom djelatnošću (predsjednik Društva skladatelja Hrvatske, 1966—1967).

POPIS RADOVA

Knjige

Hrvatski kompozitori i njihova djela, Zagreb 1960.

Muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945—1965, Zagreb 1966.

Jugoslavenska glazbena djela (uz priloge A. Kocija, Z. Kučukalića, D. Ortakova i V. Peričića), Ljubljana 1980.

The History of Croatian Music of the Twentieth Century, Zagreb 1967.

Društvo skladatelja Hrvatske 1945—1985. Stvaralaštvo — akcije, Zagreb 1985.

Članci i studije

Poslijeratno muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945—1956, *Zvuk*, 1957.

Beethoven, simfonija i uvertire, 1958.

Opera i baletno stvaralaštvo u Hrvatskoj, Zbornik Hrvatsko narodno kazalište, 1869—1960.

Die kroatische Musik des XVII. und XVIII. Jahrhunderts, Musica antiqua Europae orientalis, 1956.

Die kroatische Musik des XX. Jahrhunderts, *Zvuk*, 1967.

The History of Croatian Music of the Twentieth Century (poglavlje iz knjige »Muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945—1965«), 1967.

Nacionalizam u udžbenicima, člancima i općim studijama historije muzike, *Zvuk*, 1968 (engleski prijevod u knjizi »Papers of the Yugoslav American Seminar on Music«, Bloomington 1970).

Dubrovnik kao muzički centar, XIX festival, Dubrovnik 1968.

Dix siècles de musique croate, The Bridge, 1986 (hrvatski prijevod u »Republici«, 1971, 11); Uvod u suvremeno jugoslavensko muzičko stvaralaštvo (na hrvatskom i engleskom jeziku), Katalog SAKOJ-a, 1968.

Muzička akademija u Zagrebu. Povodom 140. obljetnice, *Arti musices*, I, 1969 (engleski prijevod, *ibid.*, Special Issue, 1, 1970).

Hrvatski muzikolog Josip Andreis, *ibid.*, 3, 1972.

Blagoje Bersa u svom vremenu, *Zvuk*, 1974.

Perspektive hrvatske muzikologije, *ibid.*, 3, 1974.

Glazba na Dubrovačkim ljetnim igrama, monografija »Dubrovačke ljetne igre 1950—1974« (na hrvatskom i engleskom jeziku), 1974.

Odabrane stranice suvremene hrvatske glazbe, *Republika,* 1976.
Glazbeno stvaralaštvo u Hrvatskoj i Hrvatski glazbeni zavod, *ibid.,* 9, 1978 (engleski prijevod, *ibid.,* Special Issue, 2, 1979).

Više od 1500 koncertnih komentara, oko 1000 kritika i dr.

Urednički rad

Muzička enciklopedija, II. izd. u 3 sveska, 1971—1977.
Leksikon jugoslavenske muzike, 2 sv., 1984.

IVAN PRPIĆ

Rođen je 1927. g. u Sisku. Gimnaziju i medicinski studij završio je u Zagrebu, gdje je i specijalizirao kirurgiju u Kirurškoj klinici Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Nakon položenog specijalističkog ispita 1958. nastavio je rad na istoj klinici, gdje je 1960. završio doktorsku disertaciju i na Medicinskom fakultetu obranio je doktorat znanosti. God. 1956. izabran je za docenta na Medicinskom fakultetu, 1973. za izvanrednog, a 1976. za redovitog profesora kirurgije na istom fakultetu.

Već od završetka specijalizacije, I. Prpić usmjeruje se na područje plastične i rekonstruktivne kirurgije, pa 1959. organizira u okviru Kirurške klinike Službu za plastičnu kirurgiju, koja se uspješno razvija i kasnije dobiva status Zavoda za plastičnu kirurgiju i kirurgiju dojke, kojemu je Zavodu prof. Prpić i sada na čelu. Tokom razvojnog doba Zavoda prof. Prpić se i sam stručno i znanstveno usavršava, i to 1962—1963. u Centru za plastičnu kirurgiju Sveučilišta u Edinburghu, 1970—1971. u Odjelu za plastičnu kirurgiju Kirurške klinike Sveučilišta Wayne u Detroitu (SAD), te 1976. u Centru za plastičnu kirurgiju u Atlanti (SAD). Za studijskih boravaka i za kraćih posjeta svjetskim centrima svoje struke, te pri sudjelovanjima na mnogim svjetskim znanstvenim i stručnim sastancima i kongresima, prof. Prpić je uspio uspostaviti suradnju s nizom vodećih ljudi iz struke i centrima plastične kirurgije u Evropi i SAD, što je u velikoj mjeri pridonijelo uspjehu zagrebačkog zavoda kojim rukovodi.

Prof. Prpić danas je jedan od vodećih stručnjaka plastične kirurgije i rekonstruktivne kirurgije u našoj zemlji, a stekao je u tome području i značajan ugled u inozemstvu.

Prof. Prpić publicirao je 109 radova, od kojih je 30 objavljeno u vodećim svjetskim časopisima i monografijama iz područja plastične kirurgije. Njegovo znanstveno djelovanje očituje se posebno na dva područja. Prvo je područje plastike kože i defekata trbušnog zida. Iz tog područja potječe niz njegovih radova i kongresnih priopćenja, a spoznaje tih istraživanja uspješno se primjenjuju u praksi. Drugo je vrlo značajno područje kirurgija dojke. Istraživanja su ponajprije bila usmjerena na rekonstruktivne zahvate poslije ablacije dojke zahvaćene karcinomom. Novija istraživanja prof. Prpića bave se problemom operacije

karcinoma dojke, pri čemu je cilj da se parcijalnim zahvatom sačuva tkivo i operativno područje pripremi za naknadnu plastiku. Prof. Prpić pripada pionirima metode parcijalnih mastektomija u nas i njegov multidisciplinarni tim postiže vrlo dobre rezultate novim pristupima mastektomiji i cjelokupnom tretmanu karcinoma dojke.

Prof. Prpić član je niza znanstvenih društava: Udruženja za plastičnu i maksilofacijalnu kirurgiju Jugoslavije, Britanskog društva za plastičnu i rekonstruktivnu kirurgiju šake, Međunarodnog društva za plastičnu i rekonstruktivnu kirurgiju, a redoviti je član Medicinske akademije Hrvatske. Odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem.

POPIS RADOVA

Znanstveni radovi

1. Konzerviranje kutis režnja kemijskim putem, disertacija, Sveučilište u Zagrebu, 1960.
2. I. Prpić und M. Pasini, Beitrag zur operativen Therapis der Hypospadie, *Chirurg.*, 33 : 370, 1962.
3. Beitrag zur Problematik der sogenannten Kutisplastik, *Bruns Beiträge zur Klinischen Chirurgie*, 206 : 306, 1963.
4. D. Juzbašić and I. Prpić, Clinical and experimental experience with corium grafts, *British Journal of Plastic Surgery*, 18 : 305, 1965.
5. Eksperimentalna i klinička primjena konzerviranog hemotransplantata koriuma, habilitacijski rad, 1965.
6. Die Anwendung von konservierten Homotransplantaten von Cutislappen zur Deckung von Defekten in Diaphragma in der Brustwand und in der Bauchwand, *Langebecks Archiv für klinische Chirurgie*, 313—729, 1965.
7. D. Juzbašić und I. Prpić, Der konservierte Cutislappen und seine klinische Anwendung, *Der Chirurg.*, 38 : 264, 1967.
8. I. Prpić, V. Hartl-Prpić, Đ. Montani and I. Vladović, Lymphangiographic studies of primary lymphedema, *Plastic Reconstr. Surgery*, 44 : 383, 1969.
9. I. Prpić, J. Belamarić, V. Sardesai, A. Walt and P. Zamick, Lyophilised corium grafts for repair of abdominal wall defects, *British Journal of Plastic Surgery*, 26 : 35, 1973.
10. I. Prpić, J. Belamarić, J. Rosenberg, V. Sardesai, A. Walt and P. Zamick, Use of xenograf corium for reconstruction of abdominal wall defects, *British Journal of Plastic Surgery*, 27 : 125, 1974.
11. V. Hartl-Prpić, Đ. Montani, I. Prpić, P. Martinac i J. Unušić, Limfografske promjene na donjim okrajinama kod varikoznih proširenja vena, *Acta Med. Iug.*, 28 : 453, 1974.
12. S. Gamulin, R. Stojković, P. Martinac, I. Prpić, Steroid Receptors in Fibrocystic Mastopathy — u Endocrinology of cystic breast disease, ed. A. Angeli, H. L. Bradlow, L. Doglioti, Raven press, 26 : 1983, 219—224.

Stručni radovi

1. V. Dolezil, V. Gvozdanović i I. Prpić, Zbornik intersekcijskog sastanka kirurga, Zadar 1956.
2. Z. Kalafatić, I. Prpić, V. Prpić i Z. Jezerinac, Naša iskustva s hormonalnom terapijom adrenogenitalnog sindroma, Zbornik radova Prvog stručnog sastanka endokrinologa Jugoslavije, Biblioteka Srpskog lekarskog društva, 44 : 446, 1963.
3. I. Prpić i V. Hartl-Prpić, Kronični limfedem donjih ekstremiteta, *Lij. vjesnik*, 88 : 627. 1966.
4. Cutislappenbank in der Wiederherstellungschirurgie, *Chirurgia plastica et reconstructiva*, 3 : 168, 1967.

5. I. Prpić and V. Hartl-Prpić, Pseudohermaphroditism, *Acta Chir. plasticae*, 9 : 43, 1967.
6. I. Jeličić, Đ. Montani i I. Prpić, Akrocefalosindaktilija — Apertov sindrom, *Lij. vjesnik*, 89 : 131, 1967.
7. M. Pasini, I. Prpić, I. Bradić, A. Tiefenbach i M. Potkolnjak-Sekso, Spenektomija u dječjoj dobi, *Lij. vjesnik*, 89 : 751, 1967.
8. V. Hartl-Prpić, I. Prpić, Đ. Montani i I. Relja-Vladović, Primjena limfografije u kirurgiji, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 15 : 227, 1967.
9. Patofiziološki problemi u kirurgiji starosne dobi, *Lij. vjesnik*, 87 : 263, 1965.
10. V. Strohal i I. Prpić, Divertikuloza tankog crijeva, *Acta Chir. Yug.*, 5 : 2, 1958.
11. Liječenje opeklina, *Saopćenja*, 3 : 3, 1958.
12. A. Longhino i I. Prpić, Problem bronhografije u dječjoj dobi, *Acta Chir. Yug.*, 6 : 1, 1959.
13. A. Longhino i I. Prpić, Neki anesteziološki problemi u starosti, *Acta Chir. Yug.*, 6 : 1, 1959.
14. M. Pasini i I. Prpić, Opsežne duboke opekline u djeteta, *Lij. vjesnik*, 82 : 1, 1960.
15. Liječenje kontraktura šake, *Vojno sanit. pregled*, 10 : 67, 1960.
16. Plastično kirurško liječenje rane, *Lij. vjesnik*, 83 : 467, 1961.
17. A. Longhino i I. Prpić, Problem hitnog zbrinjavanja suprakond. fraktura, *Acta Chir. Yug.*, 8 : 212, 1961.
18. Kritički osvrt na najčešće greške kod opeklina, *Vojno sanit. pregled*, 19 : 277, 1963.
19. M. Pasini, S. Vukadinović, I. Prpić, Ehinokok pankreasa, *Jug. pedijatrija*, 6 : 181, 1963.
20. Iretiranje bolesnika s kolostomijom, *Acta Chir. Yug.*, 10 : 235, 1963.
21. A. Valečić, Z. Kalafatić, I. Prpić i G. Vlatković, Liječenje retencije testisa u dječjoj dobi, *Lij. vjesnik*, 83 : 763, 1960.
22. Ozljede mekih tkiva, *Chirurgia maxiloplastica*, 4 : 137, 1964.
23. Reconstruction of the thumb, *British Journal of Plastic Surgery*, 17 : 49, 1964.
24. Kirurško liječenje malignih tumora kože, *Lij. vjesnik*, 87 : 1197, 1965.
25. I. Prpić, V. Hartl-Prpić, Dijagnostički i terapeutski problemi kod limfedema, Zbornik radova V. kongresa dermatologa, Zagreb 1965.
26. Elephantiasis of penis and scrotum, *British Journal of Plastic Surgery*, 2 : 173, 1966.
27. Hemotransplantacija koriuma, *Chirurgica maxiloplastica*, 2 : 3 : 142, 1966.
28. Die priere Rekonstruktion das amputierten Daumens, *Klinische Medizin*, 9 : 392, 1966.
29. Primjena lokalnih režnjeva na licu, *Chirurgia maxiloplastica*, 2 : 3 : 135, 1966.
30. Đ. Montani i I. Prpić, Škrletno crvenilo u liječenju površinskih kožnih defekata, *Lij. vjesnik*, 88 : 403, 1966.
31. V. Gvozdanović, V. Hartl-Prpić, I. Prpić, Lymphography in Skin Transplantation, Progres in Lymphology, 1967.
32. V. Hartl-Prpić i I. Prpić, Tehnika kliničke limfografije, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 2 : 159, 1967.
33. V. Gvozdanović, V. Hartl-Prpić i I. Prpić, Klinička limfografija, *Lij. vjesnik*, 88 : 1145, 1966.
34. D. Juzbašić i I. Prpić, Upotreba koriuma u suvremenoj kirurgiji, *Acta Chir. Jug.*, 11 : 1, 1964.
35. M. Kožić i I. Prpić, Posttraumatološki koštani defekt lubanje, *Radovi Med. fakulteta u Zagrebu*, 17 : 299, 1964.
36. I. Prpić, Đ. Montani i I. Vladović, Ozljeda šake s defektom kože, *Chirurgia maxiloplastica*, 6 : 49, 1967.
37. B. Ivanišević, S. Čičin-Šain i I. Prpić, Benigni tumori želuca, *Lij. vjesnik*, 89 : 825, 1967.
38. V. Hartl-Prpić i I. Prpić, Rentgenska anatomija limfnog sistema donjih ekstremiteta, *Radiologyca Jugoslavica*, 1 : 133, 1967.
39. Stenozirajući tendosinovitis u području šake, *Reumatizam*, 4 : 129, 1969.
40. Prva pomoć kod svježih opeklina, *Lij. vjesnik*, 82 : 507, 1960.
41. D. Juzbašić i I. Prpić, Homotransplantacija konzerviranog koriuma, *Symp. ORL Jug.*, 3—4 : 317, 1966.

42. Patofiziološke promjene kod opeklina, *Vojno sanit. pregled*, 4 : 242, 1966.
43. Iretiranje bolesnika sa kolostomijom, X. kongres kirurga Jugoslavije, Zagreb 1962.
44. Homotransplantation of preserved corium grafte, 4th Congress of the International Confederation for plastic surgery, Roma 1967.
45. I. Jeličić, Đ. Montani i I. Prpić, Some observations with acrocephalosyndactly, 4th Congress of the International Confederation for plastic surgery, Roma 1967.
46. I. Prpić, Đ. Montani i I. Relja-Vladović, Neurovaskularni kožni režanj kod rekonstrukcije palca, *Chirurgia maxiloplastica*, 7 : 15, 1969.
47. M. Špoljar, M. Kubović, M. Konstantinović, F. Žunter, I. Voskresensky, I. Pavišić, E. Kosovel, N. Bulić, I. Prpić, Z. Grgić, Naša iskustva u ranom otkrivanju raka dojke, Citološki dani, 1954, 1969.
48. Lj. Čečuk, I. Prpić, Repair after vulvectomy for gigant condylomata acuminata, *Acta Chir. plasticae*, 11 : 296, 1969.
49. J. Jeličić, Đ. Montani and I. Prpić, Some observations on acrocephalosy, *Excerpta Med. Found.*, 174 : 68, 1967.
50. I. Prpić i Đ. Montani, Konzervirani homotransplantat korium u liječenju hernije, *Acta Chir. Jug.*, 16 : 121, 1969.
51. I. Bakran, I. Prpić, B. Ivanišević, Z. Kružić, J. Hančević i V. Vladović, Postoperativne kile trbušne stijenke, *Acta Chir. Jug.*, 17 : 31, 1970.
52. D. Juzbašić and I. Prpić, Homotransplantation of preserved corium grafts, *Excerpta Med. Found.*, 174 : 46, 1967.
53. V. Hartl-Prpić, I. Vladović-Relja, B. Ivanišević, Đ. Montani i I. Prpić, Brahijalne limfografije, *Acta Chir. Jug.*, 15 : 31, 1968.
54. I. Prpić, I. Vladović-Relja i J. Hančević, Regionalna perfuzija dušikovim plikavcem u liječenju malignih tumora na donjim ekstremitetima, *Lij. vjesnik*, 91 : 1238, 1969.
55. V. Hartl-Prpić, I. Relja-Vladović i I. Prpić, Vlastita zapažanja o dijagnostičkoj vrijednosti limfografije u kirurgiji, XI. kongres kirurga Jugoslavije, Sarajevo 1968.
56. T. Beritić, Đ. Montani, I. Prpić and B. Vurdelja, Hydrofluoric acid burns of the hand and their treatment, International Congress of the Research in Burns, Prag 1971.
57. I. Prpić, Đ. Montani i T. Vladović, Naša iskustva u liječenju površinskih opeklina pomoću skeletnog crvenila, III. kongres za plastičnu kirurgiju, Maribor 1968.
58. M. Špoljar, M. Kubović, Z. Grgić, M. Konstantinović, I. Voskresensky, F. Zunter, I. Pavešić, E. Kosovel, N. Bulić and I. Prpić, Some experience with systematic examinations aiming at early breast cancer detection, *Radiobiologica Radiotherapia*, 6 : 691, 1971.
59. Z. Henneberg i I. Prpić, Rana sinovijektomija metakarpofalangealnih zglobova, III. simpozij o bolestima i ozljedama šake, Zagreb 1972.
60. I. Prpić i Đ. Montani, Komplikacije kod primjene kožnih transplantata, XII. kongres kirurga Jugoslavije, 1972.
61. I. Prpić i Đ. Montani, Cranioplasties with palacas, *Chirurgia maxilofacialis plastica*, 8 : 43, 1972.
62. Đ. Montani, V. Hartl-Prpić, T. Vladović and I. Prpić, Cancer in Old Bur Scars, *Chir. plastica*, 2 : 203—210, 1974.
63. J. Posch and I. Prpić, Surgical treatment of the Carpal tunnel Syndroma, *Handchirurgie*, 7 : 2, 1975.
64. A. Jušić and I. Prpić, The reversible Flexion Contracture as a Sign of Peripheral Nerve Lasion, *European Neurology*, 13 : 13, 1975.
65. I. Prpić, Đ. Montani, P. Martinac, J. Unušić, R. Ivrlač, Z. Stanec, Rekonstrukcija dojke s pomoću silastičnog implantata, *Chirurgia maxilofacialis plastica*, 11 : 23—28, 1981.
66. Kirurgija raka dojke i kemoterapija, Kemoterapija solidnih tumora, ed. Š. Spaventi, Zagreb 1983.
67. Reconstruction of the breast after mastectomy for carcinoma, *Aesthetic Plastic Surgery*, 5 : 33—41, 1981.
68. Noviji pogledi na kirurgiju raka dojke, *Libri oncologici*, 7 : 175—180, 1981.

69. I. Prpić, P. Martinac, Reconstruction of the breast as a primary and secondary procedure, u: Breast Cancer and Breast Reconstruction, ed. H. Bohmert Georg Thieme Verlag, 1982, 175—177.
70. I. Prpić, Đ. Montani, P. Martinac, J. Unušić, R. Ivrlač, A. Nikolić, Surgical Management of Fibrocystic Disease of the Breast, u: Endocrinology of cystic breast disease, ed. A. Angeli, H. L. Bradlow, L. Doglioti, Raven press, 26 : 1983, 297—302.
71. Local recurrence and distant metastases as a problem of breast reconstruction after mastectomy for carcinoma, u: Proceeding of the VIII. Int. Congres of Plastic-Reconstructive Surgery, Montreal 1984, 656—658.

Nastavni tekstovi

1. Panaricij i flegmone dlana, *Medicinar*, 1—22, 1968.
2. Prirođene anomalije jednjaka, *Medicinar*, 10 : 1, 1959.
3. Megacolon congenitum — Hischsprungova bolest, *Medicinar*, 1—2 : 3, 1960.
4. Kirurgija za sestre. Skripta, Zagreb 1961.
5. Kirurgija. Udžbenik za škole za medicinske sestre, I. izdanje.
6. Konzerviranje i primjena homotransplantata kutis režnja, IV. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Zagreb 1966.
7. I. Prpić i H. Bauer, Kirurgija. Udžbenik za škole za medicinske sestre, II. prošireno izdanje, Med. knjiga, Beograd—Zagreb 1966.
8. Ozljede tetiva u području šake, V. postdiplomski tečaj iz kirurgije.
9. Prva pomoć kod opeklina, Priručnik Crvenog križa, Zagreb 1963.
10. Prva pomoć kod opeklina, *Naš rad*, 5 : 15, 1963.
11. Principi indikacija i tehnika upotrebe slobodnih kožnih transplantata, VI. postdiplomski tečaj iz kirurgije, 1969.
12. Principi liječenja ozljeda šake, Zbornik radova I. simpozija o šaci, 1969.
13. I. Bradić, Z. Kružić, Đ. Montani, I. Prpić i V. Vladović, Ozljede s manjkom kože i traumatske amputacije šake, Zbornik I. simpozija o šaci, 1969.
14. J. Hančević, Z. Kružić, Đ. Montani i I. Prpić, Prijelomi metakarpalnih kostiju, Zbornik II. simpozija o šaci, 1970.
15. Suvremeni stavovi u liječenju kožnog melanoma, VII. postdiplomski tečaj, 1971.
16. Kirurgija. Udžbenik za škole za medicinske sestre, III. prerađeno izdanje, 1970.
17. I. Prpić, Đ. Montani, Operativna tehnika primjene kožnih režnjeva, VIII. postdiplomski tečaj iz kirurgije, 1972.
18. I. Prpić, Đ. Montani, I. Jelić i I. Tonković, Dupuytrenova kontraktura, III. simpozij o bolestima i ozljedama šake, 1972.
19. Operativna tehnika i komplikacije fasciektomije kod Dupuytrenove kontrakture, XI. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Dubrovnik 1975.
20. I. Prpić, V. Hartl-Prpić i J. Unušić, Sindaktilija, Zbornik o bolestima i ozljedama šake, Opatija 1974.
21. I. Prpić, A. Jušić, Đ. Montani, M. Šoštarko, P. Martinac i J. Unušić, Kompresivne neuropatije na ruci, X. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Dubrovnik 1974.
22. I. Prpić, J. Unušić, Đ. Montani i P. Martinac, Mikrokirurgija perifernih živaca, X. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Dubrovnik 1974.
23. Đ. Montani, I. Prpić, I. Pedirić i J. Unušić, Lokalno liječenje opekline, IX. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Dubrovnik 1973.
24. Kirurgija reumatoidnog artritisa u području šake, *Reumatizam*, 5 : 167, 1974.
25. Kirurgija. Opći dio — za Višu školu za medicinske sestre, Liber, Zagreb 1976.

TOMISLAV RAUKAR

Rođen je u Starome Gradu na Hvaru 1933, danas je redoviti profesor na Katedri za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Prije toga radio je u Arhivu SR Hrvatske do 1963, a potom je bio asistent pri Katedri za pomoćne povijesne znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Od početka rada u struci T. Raukar se orijentirao na nova znanstvena područja, u duhu stremljenja suvremene povijesne znanosti u nas i u svijetu, a s tim suvremenim usmjerenjima u skladu su i njegove metode istraživanja. Dosada je objavio 1 knjigu, 23 znanstvena rada i 27 stručnih radova (uključivši ocjene, bez mnogobrojnih priloga u izdanjima LZ). U tisak je predao desetak drugih radova.

Problemi Dalmacije i dalmatinskih gradova dominiraju u njegovim radovima. Na prvom su mjestu prilozi iz gospodarske prošlosti, u kojima se razmatraju različiti aspekti dalmatinskog gospodarstva u srednjem vijeku: trgovina i trgovačka tehnologija, zemljoradnja, stočarstvo i ribarstvo; proizvodni odnosi u društvu, porezni sustavi, gospodarski odnosi s drugim zemljama i dr. Usporedo s time ide i njegovo zanimanje za proučavanje društvenih struktura, društvenog razvitka te odnos između grada i sela. Dotiče se i problema iz kulturne prošlosti naše zemlje. U novije vrijeme očituju se njegova nastojanja da pojedine probleme zaokruženo obrađuje i spaja u veće cjeline, bilo kao rasprave ili kao dijelove većih cjelina: odreda su to vrijedne sinteze. Svaki njegov rad donosi nove spoznaje bez kojih se ne može pisati ni dalmatinska ni hrvatska povijest. A to i s razloga što on, osim eksploatacije starije i suvremene literature naše i strane, neprestano crpi izvorne podatke iz arhiva.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Zadar u XV stoljeću, Ekonomski razvoj i društveni odnosi, Zagreb 1977, 325 str.

Rasprave i znanstveni prilozi

2. O nekim problemima razvitka ćirilske minuskule (»bosančice«), *Historijski zbornik*, XIX—XX, 1966—1967, 485—499.

3. O nekim problemima hrvatske povijesti u XV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXI—XXII, 1968—1969, 529—548.
4. Prilog poznavanju sistema prihoda dalmatinskih gradova u XIV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXI—XXII, 1968—1969, 343—370.
5. Zadarska trgovina solju u XIV i XV stoljeću, *Radovi Filozofskog fakulteta, Odsjek za povijest*, 7—8, Zagreb 1969—1970, 19—79.
6. Ekonomski odnosi na posjedima Rogovskog samostana u XV i XVI stoljeću, *Historijski zbornik*, XXIII—XXIV, 1970—1971, 215—264.
7. O problemu bosančice u našoj historiografiji, *Radovi Muzeja grada Zenice*, 3, Zenica 1973, 103—144.
8. O nekim obilježjima trgovine dalmatinskih gradova u srednjem vijeku, *Historijski zbornik*, XXIII—XXIV, 1970—1971, 411—442.
9. Prilozi o trgovačkom životu u Zadru XV stoljeća, Spomenica Josipa Matasovića (1892—1962), Zagreb 1972, 163—179.
10. Dalmatinski grad i selo u kasnom srednjem vijeku, *Jugoslovenski istorijski časopis*, 1—2, 1974, 41—50.
11. Cives, habitatores, forenses u srednjovjekovnim dalmatinskim gradovima, *Historijski zbornik*, XXIX—XXX, 1976—1977, 139—149.
12. Venecija i ekonomski razvoj Dalmacije u XV i XVI stoljeću, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 10, Zagreb 1977, 203—225.
13. Društvene strukture dalmatinske komune u srednjem vijeku, *JIČ*, 1—4, 1978, 102—110.
14. Ser Baptista de Augubio, civis Spaleti, *Mogućnosti*, 1979, 108—118; isto u talijanskom prijevodu, u zborniku: I rapporti demografici e popolativi, Roma 1981, 151—163.
15. Il porto di Spalato e le relazioni commerciali nell' Adriatico del tardo Medio Evo, *Italjug*, 4, Roma 1980, 17—21.
16. Društvene strukture u Mletačkoj Dalmaciji, u knjizi: Društveni razvoj u Hrvatskoj od 16. do početka 20. stoljeća, Zagreb 1981, 103—126.
17. Venezia, il sale e la struttura economica e sociale della Dalmazia nel XV e XVI secolo, u zborniku: Sale e saline nell' Adriatico (secc. XV—XX), Napoli 1981, 145—156.
18. Komunalna društva u Dalmaciji u XIV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXXIII—XXXIV, 1980—1981, 139—209.
19. Komunalna društva u Dalmaciji u XV st. i u prvoj polovini XVI stoljeća, *Historijski zbornik*, XXXV, 1982, 43—118.
20. Le città dalmate e il territorio adriatico: relazioni economiche e influenze sociali (XIII—XV secolo), *Italjug*, 3, Roma 1982, 9—17.
21. Grofovi Celjski i hrvatsko kasno srednjovjekovlje, *Historijski zbornik*, XXXVI, 1983, 113—140.
22. Komunalna društva u Dalmaciji u anžuvinskom razdoblju, u zborniku: Dalmacija u vrijeme anžuvinske vlasti, Zadar 1984, 243—250.
23. »Consilium generale« i sustav vladanja u Splitu u XIV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXXVII, 1984, 87—103.

Stručni radovi

24. Hrvatska historiografija, srednji vijek (osim dijelova o Istri), u knjizi: The Historiography of Yugoslavia 1965—1975, Beograd 1975, 61—71; dopunjeno u: *Historijski zbornik*, XXXI—XXXII 1978—1979, 3—20.
25. Trogir za mletačke vlasti, u knjizi: P. Andreis, Povijest grada Trogira, II, Split 1978, 57—85.
26. Izvori i historiografija za povijest Zadra u XV stoljeću, *Historijski zbornik*, XXXI—XXXII, 1978—1979, 281—306.
27. Pregled povijesti naroda Jugoslavije od X do XV stoljeća, u ediciji: Velika ilustrirana povijest svijeta, Rijeka 1977, sv. 9, stupac 4036—4043; sv. 10, stupac 4468—4475.

28. Srednjovjekovna trgovina dalmatinskih gradova — istraživačka dostignuća i problemi, *Historijski zbornik*, XXXI—XXXII, 1978—1979, 349—357.
29. Marginalija uz novootkriveni »Vranski zakonik« iz g. 1454, *Historijski zbornik*, XXV—XXVI, 1972—1973, 369—375.
30. Turci i hrvatsko kasnosrednjovjekovno društvo (u povodu knjige: Govori protiv Turaka, Split 1983), *Historijski zbornik*, XXXVII, 1984, 247—254.
31. Deseto zasjedanje jugoslavensko-talijanske komisije za povijest (Rim, lipanj 1982), *Historijski zbornik*, XXXVI, 1983, 359—361.
32. O šezdesetoj godišnjici profesora Ivana Kampuša, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 17, Zagreb 1984, 297—300.

MLADEN ŠTULHOFER

Rođen je 2. svibnja 1924. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i klasičnu gimnaziju. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu promoviran je 1951. godine za doktora opće medicine. Nakon promoviranja ostaje još godinu dana (šk. god. 1951/52) kao asistent na Anatomskom institutu, a zatim započinje specijalizirati kirurgiju.

Specijalizira u Zagrebu i Ljubljani, gdje 1958. godine polaže specijalistički ispit. U toku svoje specijalizacije bavi se istovremeno intenzivno znanstvenim radom, te je objavio kao autor ili koautor niz radova u domaćim i inozemnim časopisima. Isto tako sudjeluje kao predavač na raznim skupovima.

Nakon položenog specijalističkog ispita radi u Kliničkoj bolnici »Dr. O. Novosel« u Zagrebu. Posvećuje se torakalnoj i kardiovaskularnoj kirurgiji, koja je u to vrijeme predstavljala osnovnu karakteristiku kirurškog rada vezanog na osobu tadašnjeg predstojnika prof. dr Oberhofera.

Godine 1958. dobiva stipendiju grada Pariza, te provodi šest mjeseci u dva velika kirurška centra (Clinique cardiovasculaire Hôpital Broussais i Centre chirurgical Marie Lannelongue), gdje radi na problemima ekstrakorporalne cirkulacije, duboke hipotermije i umjetnog električnog stimuliranja srca. Svoja prva iskustva na polju punkcionog električnog stimuliranja srca objavljuje 1958. godine u Parizu na I. međunarodnom kongresu medicinske elektronike. Po povratku iz Pariza u Zagreb u zajednici sa stručnjacima Instituta »Ruđer Bošković« izrađuje prvi domaći električni stimulator srca (pacemaker) za liječenje intraoperativno nastalog A-V bloka, što objavljuje u »Liječničkom vjesniku« 1963. godine. Istovremeno nastavlja s daljim eksperimentalnim radovima na polju umjetne električne stimulacije srca a rezultate objavljuje u zemlji i inozemstvu. Završna istraživanja i rezultate umjetnog električnog podraživača srca sintetizira u svojoj doktorskoj disertaciji (1963). U svojoj doktorskoj tezi »Električno podraživanje srca kao terapijski problem«, dokazao je da za uspješno provođenje direktnog umjetnog električnog podraživanja srca nije potrebno implantirati elektrode u miokard, već je dovoljna njihova aplikacija u perikard. Ta je

mogućnost manje rizična i jednostavnija i u ono je vrijeme predstavljala značajnu novost i vrijedan znanstveni doprinos.

Od 1963. do 1965. godine uz kirurški stručni rad nastavlja intenzivnim radom na polju eksperimentalne kirurgije. U eksperimentu modificira oksigenator Lillehei-Dewalla, i to u dijelu sustava rekuperacije koronarne krvi, te obavlja prve eksperimentalne ekstrakorporalne cirkulacije u Hrvatskoj i time udara temelje novom medicinsko-tehničkom dostignuću koje je omogućilo razvoj suvremene kardijalne kirurgije.

Godine 1965. izabran je za predstojnika Kirurške službe Kliničke bolnice »Dr. O. Novosel«. Sve veća učestalost kirurške patologije organa probave traži maksimalno angažiranje u toj domeni kirurgije. Zbog toga od 1965. godine posvećuje sav svoj dalji stručni i znanstveni interes kirurškoj patologiji probavnih organa. Iduće godine habilitira se na Medicinskom fakultetu u Zagrebu radom »Karcinom duodenopankreatičke regije i njegova kirurška terapija«. Izborom za docenta započinje i njegov angažman kao nastavnika na dodiplomskoj i postdiplomskoj nastavi. Sve učestalija pojava ulkusne bolesti i potreba za njenom kirurškom terapijom učinila ga je protagonistom suvremeno koncipirane vagotomije u Jugoslaviji. Iz toga razdoblja postoji niz publiciranih radova u kojima je prikazao prednost nemutilirajuće vagotomije nad metodama klasične resekcije. Objavio je i vlastitu tehniku selektivne vagotomije. Njegov stručni angažman se proširuje i na kirurgiji pankreasa. Izvodi s uspjehom veliki broj resekcija pankreasa te izrađuje i objavljuje vlastitu modifikaciju pankreatoduodenalne resekcije u dijelu antirefluksne biliodigestivne anastomoze. Ti radovi na polju pankreasne kirurgije našli su svoje mjesto u klasičnom i standarnom evropskom udžbeniku operativne tehnike (Breitner: Chirurgische Operationslehre — Urban i Schwarzenberg, 1976). Upravo zahvaljujući znanstvenom i stručnom radu M. Štulhofera na polju kirurgije pankreasa, njegova je ustanova stekla veliki stručni ugled ne samo u Jugoslaviji već i u inozemstvu. Ona stručno surađuje izmjenom kirurga s Kirurškom klinikom u Braunschweigu (SR Njemačka), te kirurškim klinikama u Strasbourgu, Parizu i Olomoucu (ČSSR). Često je pozivan da održi predavanja u inozemstvu, te sudjeluje na brojnim nacionalnim i međunarodnim kongresima. Njegov znanstveni i stručni rad pokriva praktički čitavo područje digestivne kirurgije. O tom svjedoče brojni radovi iz kirurgije jednjaka, žučnih putova i debelog crijeva.

M. Štulhofer uvodi prvi u Jugoslaviji radiomanometriju kao rutinsku metodu intraoperativne dijagnostike bilijarnih putova (1970) u kombinaciji s debimetrijom. Time je znatno poboljšao rezultate kirurškog liječenja bilijarne kalkuloze i benignih stenozirajućih procesa regije papile Vateri. Tako dovodi bilijarnu kirurgiju u Kliničkoj bolnici »Dr. O. Novosel« na najviši stručni nivo, o čemu jasno govore objavljeni rezultati.

Godine 1971. izabran je za izvanrednog profesora, a 1974. godine za redovitog profesora kirurgije za potrebe postdiplomske nastave na Me-

dicinskom fakultetu u Zagrebu. Od 1981. godine preuzima cjelokupnu nastavu iz opće kirurgije za grupu studenata medicine VIII. i IX. semestra u okvirima turnusne nastave.

Svoj dugogodišnji znanstveni i stručni rad na polju digestivne kirurgije objavio je u knjizi »Digestivna kirurgija«.

Za njegov stručni rad dodijeljena mu je u dva navrata povelja Saveza liječničkih društava Jugoslavije i orden rada sa zlatnim vijencem.

M. Štulhofer je istaknuti stručnjak na polju kirurgije i poznati znanstveni radnik u zemlji i inozemstvu, član je većeg broja svjetskih kirurških društava i akademija. Svoja stručna i znanstvena dostignuća objavio je u 147 publiciranih radova. Odgojio je i odgaja veći broj mladih znanstvenika i budućih znanstvenih radnika. Sudjelovao je pri organiziranju Znanstvene jedinice Kliničke bolnice »Dr O. Novosel«. Uz to obavljao je i obavlja niz društvenih i stručnih funkcija. Bio je član Glavnog odbora Zbora liječnika, generalni tajnik Udruženja kirurga Jugoslavije, predsjednik Znanstvenog društva digestivnih kirurga Jugoslavije, a sada je nacionalni delegat i član Izvršnog odbora Svjetskog društva za digestivnu kirurgiju (CICD).

POPIS RADOVA

1. M. Štulhofer, E. Freundlich, Pappataci groznica, *Medicinar*, Zagreb 1946.
2. B. Oberhofer i M. Štulhofer, Prilog kirurgiji inzulina, *Acta Chir. Jugosl.*, III : 218, 1956.
3. Endarteriitis obliterans i atherosclerosis obliterans, *Makedonski med. pregled*. 11 : 24, 1956.
4. B. Oberhofer i M. Štulhofer, Rein double compliqué de lithiase et de tuberculose, *Jour. d'urologie*, 1959.
5. I. Mlinarić i M. Štulhofer, Rak žučnog mjehura, Zbornik VII. intersekcijskog sastanka kirurga Slovenije i Hrvatske, Novo Mesto 1961.
6. M. Štulhofer, Z. Herceg, S. Slijepčević, D. Marković, S. Blagović, I. Rakulić i I. Špoljar, Baterijski stimulator za srce domaće konstrukcije i njegova primjena u kirurgiji na otvorenom srcu, *Lij. vjesnik*. 7, 1963.
7. Izbor operativnog zahvata kod karcinoma palvičnog kolona, *Lij. vjesnik*, 85 : 973, 1963.
8. M. Štulhofer, A. Urbanke i Z. Brala, Der Amyloidkropf, *Klinische Medizin*, Wien 1963.
9. M. Štulhofer i S. Blagović, Novi sistem za prikupljanje intrakardijalne krvi u toku ekstrakorporalne cirkulacije sa Lillehei-Dewallovim oksigenatorom, *Acta Chir. Jugoslav.*, 1, 1964.
10. M. Štulhofer, Z. Brala i A. Urbanke, Povodom još jednog uspješno operiranog tumora karotidnog tjelešca (chemodectoma), *Acta Chir. Jugoslav.*, 2, 1964.
11. M. Štulhofer, S. Slijepčević i R. Adamović, Ein Beitrag zur Punktionstechnik zur künstlichen elektrischen Stimulierung des Herzens, *Klinische Medizin*, Wien 1964.
12. Ekstrapleuralno direktno električno podraživanje srca, *Lij. vjesnik*, 87 : 153, 1965.
13. M. Štulhofer, S. Slijepčević, Totalna timektomija u liječenju mijastenije gravis, *Lij. vjesnik*, 87 : 531, 1965.
14. M. Štulhofer, Z. Škrabalo, B. Mrklić i M. Mikuličić, Suvremeni stav u kirurškom liječenju hipertireoze, *Lij. vjesnik*, 87 : 715, 1965.
15. S. Slijepčević i M. Štulhofer, Anesteziološki problemi pri totalnoj timektomiji u liječenju miastenije gravis, *Lij. vjesnik*, 87 : 981, 1965.

16. M. Štulhofer, S. Slijepčević i S. Blagović, Jukstakardijalno direktno električno podraživanje srca, *Lij. vjesnik*, 87 : 1979, 1965.
17. M. Štulhofer, R. Adamović, Đ. Vince, Z. Brala i D. Marković, Punkciona metoda umjetnog električnog podraživanja srca u terapiji eksperimentalno izazvanog totalnog atrio ventrikularnog bloka, *Acta Chir. Jugoslav.*, 2, 1965.
18. M. Štulhofer, B. Gjivan, M. Mikuličić i B. Mrklić, Ulcus perforatum — klinička analiza na temelju 1004 ulkusnih bolesnika, *Acta Chir. Jugoslav.*, XIII, 1966.
19. M. Štulhofer, M. Hromadko i A. Urbanke, Spätkomplikation nach intrathorakaler Osophagogastrostomie, *Klinische Medizin*, Wien 1966.
20. M. Štulhofer, Đ. Vince i K. Županić, Uloga vagotomije u kirurškom liječenju ulkusne bolesti, *Lij. vjesnik*, 88 : 781, 1966.
21. M. Štulhofer, B. Mrakudžić i R. Adamović, Neuobičajena klinička slika medijastilnog tumora, *Lij. vjesnik*, 88 : 1058, 1966.
22. M. Štulhofer i M. Mikuličić, Pankreatoduodenektomija indicirana benignim tumorom duodenuma, *Lij. vjesnik*, 89 : 45, 1967.
23. B. Bezjak, V. Breitenfeld i M. Štulhofer, Povodom četiri smrtna slučaja ulceroznog kolitisa, *Lij. vjesnik*, 89 : 533, 1967.
24. Prilog kirurškoj tehnici pankreatoduodenalne resekcije, *Acta Chir. Jugoslav.*, XV, 1968.
25. M. Štulhofer, B. Gjivan i Z. Brala, Rezultati liječenja pankreatoduodenalnog karcinoma, *Lij. vjesnik*, 90 : 419, 1968.
26. Z. Brala, M. Štulhofer, D. Marković i H. Fabijanić, Uloga spojnih vena potkoljenice u nastajanju venoznog ulkusa i njihova važnost u kirurškoj terapiji, *Lij. vjesnik*, 90 : 739, 1968.
27. Z. Brala, M. Štulhofer, H. Fabijanić i I. Palčić, Endovenozna elektrokoagulacija u kirurškom liječenju varikozno promijenjenih vena donjih ekstremiteta, *Lij. vjesnik*, 90 : 665, 1968.
28. Dijafragmalna kila ezofagealnog hijatusa kao uzrok krvarenja iz probavnog trakta, *Acta Chir. Jugoslav.*, XVI, 1969.
29. M. Štulhofer i S. Čerlek, Detekcija karcinoma želuca, Zbornik IV. kongresa liječnika Hrvatske, Zagreb 1969.
30. Zahvati na vagusu u liječenju duodenalnog ulkusa, VI. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Zagreb 1969.
31. M. Štulhofer, B. Fabijanić i A. Urbanke, Bronchus-Mukoepidermoidtumor, *Acta chirurgica Austriaca*, 1, 1969.
32. Poteškoće nakon resekcije želuca, udio u diskusiji Praxis medici — II. simpozij gastroenterologa, Subotica 1968.
33. Jednostavna tehnika gastrične selektrivne vagotomije, *Acta Chir. Jugoslav.*, XVII, 1970.
34. M. Štulhofer, Đ. Vince i K. Župančić, Izbor operativnog zahvata u liječenju duodenalnog ulkusa, *Lij. vjesnik*, 92 : 913, 1970.
35. M. Štulhofer, Đ. Vince i K. Župančić, Resultats du traitement chirurgical du cancer de la partie distale de l'oesophage, Ist World Congress of Collegium Internationale Chirurgiae Digestivae, San Remo 1971, Digestive Surgery, Piccin edit., Padova 1973.
36. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić i A. Urbanke, Novija iskustva u gastroenterologiji — Neki pogledi na suvremenu terapiju karcinoma želuca, Zbornik radova III. naučnog sastanka gastroenterologa Jugoslavije, Subotica 1970.
37. Neki aspekti kirurške terapije karcinoma pankreasa, III. kongres kancerologa Jugoslavije, Zagreb 1971.
38. M. Štulhofer, Z. Zubac i Đ. Vince, Prilog kombiniranoj hormonalno-citostatskoj terapiji karcinoma dojke, III. kongres kancerologa Jugoslavije, Zagreb 1971.
39. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić i Ž. Posarić, Rezultati niske ezofagektomije u liječenju karcinoma terminalnog jednjaka, III. kongres kancerologa Jugoslavije, Zagreb 1971.
40. Prilog transabdominalnoj korekciji stečene nekomplicirane dijafragmalne kile ezofagealnog hijatusa, *Srpski arhiv*, Beograd 1971.
41. Kirurgija timusa, XII. kongres na jugoslovenskite kirurzi, Skopje 1972.

42. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić i Ž. Posarić, Elektrostimulacijski test kao intraoperativna kontrola gastrične vagotomije, Zbornik XII. kongresa kirurga Jugoslavije, Skopje 1971.
43. B. Mrklić, M. Štulhofer, I. Palčić, H. Fabijanić i A. Urbanke, Hürthleov tumor štitnjače, Zbornik XII. kongresa kirurga Jugoslavije, Skopje—Ohrid, 1971.
44. Selektivna ili proksimalna selektivna vagotomija — metoda izbora u kirurškom liječenju duodenalnog ulkusa, Zbornik VIII. postdiplomskog tečaja, Dubrovnik 1972.
45. Neki pogledi na kirurško liječenje karcinoma područja papile Vateri, *Libri oncologici*, 1, 1972.
46. Fistule biliaire externe apres la duodenopancreatectomie: Peut-on la prevenir?, VIes Journées médicales Franco-Yougoslaves, 1972.
47. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić, Ž. Posarić i M. Mikuličić, Analiza kasnih rezultata vagotomije u kirurškom liječenju duodenalnog ulkusa, Zbornik II. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Ohrid 1972.
48. Mogućnosti kirurške terapije kroničnog pankreatitisa, Zbornik II. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Ohrid 1972.
49. Ž. Brala, M. Štulhofer, D. Marković i H. Fabijanić, Ocjena invalidnosti i preostale radne sposobnosti s područja krvnih žila donjih ekstremiteta, Priručnik za ocjenu invalidnosti, Tehnička knjiga, Zagreb 1972.
50. Uloga elektronskog pojačala i televizije u kirurgiji žučnih putova, *Acta Chir. Jugoslav.*, XIX, 1972.
51. M. Hromadko, M. Štulhofer i Z. Turčić, Tehnika hemostaze prostatične lože nakon prostatektomije, *Liječ. vjesnik*, 95 : 204, 1973.
52. B. Mrakudžić, M. Štulhofer i B. Govorčin, Metode brze dezinfekcije ruku i operacionog polja u suvremenom kirurškom pogonu, Zbornik o hospitalnim infekcijama, Zagreb 1973.
53. Neke kirurške tehničke novine pri duodenopankreatektomiji, *Lij. vjesnik*, 95 : 513, 1973.
54. Ein Beitrag zur Chirurgischen Technik der Duodenopancreatectomie, Kongressbericht der Österreichischen Gesellschaft für Chirurgie, Milstadt 1973.
55. Prävention der Reflux-Cholangitis nach partieller Duodenopankreatektomie, *Chirurgie*, 44, 128—131, 1973.
56. Papilla Vateri kao kirurški problem, IX. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Dubrovnik 1973.
57. Prevencija refluks kolangitisa kao problem pankreatoduodenalne resekcije, Zbornik radova I. naučnog sastanka hirurga Srbije, Beograd 1973.
58. Incidents and Complications of Gastric Vagotomy, *Abdominal Surgery*, 16/6, 1974.
59. Kirurgija terminalnog jednjaka, Zbornik radova X. postdiplomskog tečaja iz kirurgije, Dubrovnik 1974.
60. Mogućnosti i granice radikalne kirurške terapije karcinoma glave pankreasa, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXI, 1974.
61. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić, Ž. Posarić, Proksimalna selektivna vagotomija — neka anatomska, fiziološka i kirurško tehnička razmatranja, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXI, 1974.
62. Radikalno ili palijativno značenje karcinoma glave pankreasa, *Lij. vjesnik*, 96 : 106, 1974.
63. Kirurški aspekti karcinoma želuca, Prilog istraživalačkom radu za potrebe svjetske zdravstvene organizacije »Epidemiologija raka želuca« — Istraživači: B. Kesić, A. Zimolo, A. Bunarović, M. Štulhofer, Ž. Kulčar, Lj. Markić-Čučković, D. Babić, Ž. Bauer, J. Matko, D. Došen, D. Perak, A. Vorko, I. L. Brand.
64. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić i S. Oberhofer, Incidenti i komplikacije gastrične vagotomije, *Lij. vjesnik*, 97 : 457, 1975.
65. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić, Ž. Posarić, Proksimalna selektivna vagotomija, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXII, suppl. 3, 1975.
66. Planiranje kirurškog zahvata kod karcinoma rektuma i rektosigmoidnog prelaza, Katedra za kirurgiju Med. fakulteta — Postdiplomski tečaj, Medicinska naklada, 1975.

67. Mogućnosti i granice kirurške terapije karcinoma pankreasa, Zbornik radova VI. kongresa liječnika Hrvatske, ZLH, 1975.
68. Kritički osvrt na kiruršku terapiju peptičkog ulkusa, *Medicinar*, 26, 1975.
69. M. Štulhofer, Đ. Vince, K. Župančić i Ž. Posarić, Prilog kirurškoj tehnici duodenopankreatektomije, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXII, suppl. 3, 1975.
70. Planiranje kirurškog zahvata kod karcinoma rektuma i rektosigmoidnog prelaza, Zbornik radova XII. postdiplomskog tečaja, Dubrovnik 1976.
71. Duodeno-Pankreatektomie, Pankreaskopfresektion, u: Breitner, Operationslehre IV/1, Urban-Schwarzenberg München, Berlin—Wien 1976.
72. M. Štulhofer, K. Župančić, Ž. Posarić, B. Gjivan i S. Oberhofer, Potpuna gastrektomija po Tomodi u liječenju raka želuca, *Libri oncologici*, V, 1976.
73. M. Štulhofer, B. Gjivan, Ž. Posarić, M. Koršić, S. Srbljin, Neki aspekti duodenopankreatektomije, I. jugoslavenski hepatološki simpozij, Zbornik Ohrid—Beograd 1976.
74. M. Štulhofer, K. Župančić, B. Gjivan, Ž. Posarić, M. Koršić, Kirurško liječenje striktura hepatikusa, I. jugoslavenski hepatološki simpozij, Zbornik, Ohrid—Beograd 1976.
75. Heller's Operation for Treatment of Achalasia of the Cardia, *The Journal of Abdominal Surgery*, 1977.
76. M. Štulhofer, Đ. Vince i B. Gjivan, Bilijarni pankreatitis, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXIV, suppl. 1, 1977.
77. M. Štulhofer, B. Gjivan, K. Župančić, Ž. Posarić i B. Mrklić, Gastrektomija po metodi Tomode, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXIV, suppl. 2, 1977.
78. M. Štulhofer, K. Župančić, B. Gjivan, Ž. Posarić i B. Mrkić, Problem refluks ezofagitisa nakon ezofagogastrične resekcije zbog karcinoma, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXIV, 1977.
79. M. Štulhofer, M. Hromadko, B. Gjivan i Ž. Posarić, Aussere biliäre und pankreatische Fistel als Komplikation der partiellen Duodenopankreatektomie, *Acta Chirurgica Austriaca*, 1976 77.
80. M. Štulhofer, B. Gjivan, B. Mrklić, Ž. Posarić, K. Župančić i M. Mikuličić, Parcijalna pankreatektomija u suvremenoj kirurškoj praksi, *Acta Chir. Jugoslav.*, 279, 1977.
81. B. Gjivan, M. Štulhofer, K. Župančić, Ž. Posarić i M. Mikuličić, Resekcija kolona, *Medicina*, XIV/3, Rijeka 1977.
82. Die partielle Pankreatectomie, Kongressbericht der Österreichischen Gesellschaft für Chirurgie, 1977.
83. M. Štulhofer, K. Župančić, Đ. Vince, Ž. Posarić, M. Mikuličić i B. Gjivan, Modificirana tehnika Hellerove operacije u liječenju ahalazije kardije, V. naučni sastanak hirurga Srbije, Vršac 1977.
84. Kirurška problematika opstruktivnog ikterusa odraslih, XII. postdiplomski tečaj iz kirurgije, Zagreb 1977.
85. M. Štulhofer, B. Gjivan i S. Oberhofer, Ezofagodigestivni By-pass u palijativnom liječenju raka kardije, Zbornik III. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Portorož 1977.
86. S. Dešković, K. Župančić, B. Gjivan, M. Štulhofer i M. Mikuličić, Modificirana hepatojejunostomija, Zbornik III. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Portorož 1977.
87. K. Župančić, M. Štulhofer, Ž. Posarić, S. Oberhofer i M. Koršić, Postoperativna manometrija i debimetrija žučnih putova kao kriterij ocjene kirurškog liječenja benignih stenoza papile Vateri, Zbornik radova III. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Portorož 1977.
88. Đ. Vince, M. Štulhofer, B. Gjivan, Ž. Posarić i K. Župančić, Parcijalna pankreatektomija, Zbornik radova III. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Portorož 1977.
89. M. Mikuličić, M. Štulhofer i K. Župančić, Vrijednosti endo-paractola u gastroenterološkoj endoskopiji, Zbornik radova III. kongresa gastroenterologa Jugoslavije, Portorož 1977.
90. K. Župančić, M. Mikuličić, Ž. Posarić, M. Štulhofer, Drenažni postupak nakon vagotomije — kada i koji?, Zbornik radova I. naučnog sastanka Znanstvenog društva digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1978.

91. Kada je proksimalna selektivna vagotomija metoda izbora u liječenju duodenalnog ulkusa, Zbornik radova 1. naučnog sastanka Znanstvenog društva digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1978.
92. M. Štulhofer, K. Župančić, M. Mikuličić, Ž. Posarić i B. Gjivan, Proksimalna selektivna vagotomija — peroperativne komplikacije, Zbornik radova I. naučnog sastanka Znanstvenog društva digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1978.
93. Đ. Vince, M. Štulhofer, M. Mikuličić i Ž. Posarić, Rane i kasne komplikacije proksimalne selektivne vagotomije, Zbornik radova I. naučnog sastanka Znanstvenog društva digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1978.
94. K. Župančić, M. Štulhofer, M. Mikuličić, Ž. Posarić, S. Oberhofer i M. Koršić, Zaostali bilijarni konkrementi, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXV, suppl. 2, 1978.
95. M. Štulhofer, B. Gjivan, B. Mrklić, Ž. Posarić i K. Župančić, Surgical aspects of pancreatectomy, *Materia Medica Polona*, 10, Fasc. 2 (35), 1978.
96. Parcialni pankreatektomie, *Časopis lekařů českych*, 117, 1978.
97. M. Štulhofer, B. Ivanišević, K. Župančić i V. Borčić, Koledohoskopija i kolangioskopija u suvremenoj bilijarnoj kirurgiji, Endoskopija probavnih organa, Med. fakultet u Rijeci i Znanstveno društvo digestivnih kirurga Jugoslavije, Rijeka—Opatija 1979.
98. M. Štulhofer, Bösartige (maligne) Läsionen der extrahepatischen Gallenwege (EHGW), *Časopis lekařů českych*, listopad 1979.
99. M. Štulhofer, Biliodigestivna anastomoza ili zahvat na papili, Biliodigestivna derivacija, Znanstveno društvo digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1980.
100. M. Štulhofer i S. Dešković, Vagotomija da ili ne?, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXVII, suppl., 1981.
101. Rekonstruktivni zahvati na žučnim putovima, VII simpozij »Sadašnje stanje kirurgije u nas i u svijetu i mogućnosti daljnjeg razvoja«, *Bilten Akademije ZLH*, Zagreb 1977.
102. M. Štulhofer, Ž. Posarić, B. Gjivan, S. Dešković, Niska ezofagektomija u liječenju karcinoma terminalnog jednjaka, *Acta Chir. Jugoslav.*, XXV, suppl., 1, 1978.
103. M. Brajša, Z. Vidaković, P. Dolenčić, M. Štulhofer i S. Oberhofer, Bilijarna kalkuloza u korelaciji s anatomskim varijacijama i anomalijama žučnih vodova, *Radiol. Jugoslavica*, 16 : 391, 1982.
104. I. Mlinarić, M. Kovačević, V. Vukadinović, A. Mlinarić-Džepina, M. Štulhofer, S. Kučić, Udio bakterija iz operacijske dvorane i s tijela bolesnika u razvoju hospitalnih infekcija u abdominalnoj kirurgiji, Zbornik radova o hospitalnim infekcijama, Med. fakultet, Zagreb 1984.
105. M. Štulhofer, Refluks ezofagitis, Zbornik IV. znanstvenog sastanka digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija 1985.
106. M. Štulhofer, Digestivna kirurgija (knjiga), JAZU i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1985.

Osim toga dr. M. Štulhofer održao je niz predavanja na kongresima i objavio više nastavnih tekstova za postdiplomski studij iz opće kirurgije, kao i više enciklopedijskih članaka.

ALICA WERTHEIMER-BALETIĆ

Rođena je 10. prosinca 1937. u Vukovaru, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju. Na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je 1960. godine. Stupanj magistra ekonomskih znanosti stekla je 1964. godine, a doktorat ekonomskih znanosti 1965. godine na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. U 1966. godini bila je i na studijskom boravku u SAD na University of Chicago.

Djeluje na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Za asistenta izabrana je 1961, za docenta 1966, za izvanrednog profesora 1972, a za redovitog profesora 1976. godine. Predaje nastavne predmete demografiju i političku ekonomiku. Demografiju je predavala na redovitom studiju i na više postdiplomskih studija. Od 1968. do 1972. bila je predstojnik Demografskog odjela na Institutu za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu. Surađivala je s mnogim znanstvenim institucijama na istraživačkim projektima iz područja demografije. Sudjelovala je na mnogim međunarodnim skupovima o stanovništvu kao npr. u Londonu (1969), u Windsoru, Kanada (1972), u Liègeu (1973), u Pragu (1976), u Beogradu (1978), u Kijevu (1982).

Za svoj znanstveni rad primila je priznanja: nagradu »Božidar Adžija« (1983), nagradu grada Zagreba (zajedno s grupom autora), (1977), nagradu »Mijo Mirković« na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu primila je pet puta (1967, 1972, 1976, 1977. te 1981). Odlikovana je ordenom rada sa zlatnim vijencem 1980. godine.

Bila je član savjetâ više časopisa, a sada je član savjeta časopisa »Stanovništvo« (Beograd), edicije »Rasprave o migracijama« Centra za istraživanje migracija u Zagrebu i evropskog časopisa »European Demographic Journal« (Louvain). Član je Naučne sekcije Saveza ekonomista Jugoslavije, Naučne sekcije Saveza ekonomista Hrvatske, Jugoslavenskog statističkog društva, Međunarodne unije za znanstveno proučavanje stanovništva (International Union for the Scientific Study of Population) itd. Bila je član Radne grupe za obrazovanje i nastavu demografije pri Jugoslavenskom odboru za Svjetsku godinu stanovništva (1974), član Odbora za međunarodnu godinu žena pri Saboru SRH, član Radne

grupe za zaposlenost i zapošljavanje pri Saboru SRH, surađivala povremeno u Savjetu za pitanja zdravlja, socijalne politike i rada pri Saboru SRH itd.

Znanstveni rad A. Wertheimer-Baletić odvija se u području demografije i političke ekonomije, ali je njezina znanstvena djelatnost pretežno u području demografije s osnovnom orijentacijom na ekonomsku demografiju. Njezin doprinos u ovom području ima veliku znanstvenu i društvenu važnost.

A. Wertheimer-Baletić objavila je veći broj vrijednih i zapaženih radova iz demografije, koji se po užim tematskim područjima mogu podijeliti u četiri skupine: 1. teorijske rasprave iz demografije općenito i ekonomske demografije posebno; 2. istraživanje međuovisnosti demografskih i ekonomskih procesa, posebno međuovisnost ekonomsko-socijalne strukture stanovništva i strukture osobne potrošnje te istraživanje gospodarske aktivnosti stanovništva Jugoslavije i Hrvatske; 3. monografske obrade razvitka stanovništva SR Hrvatske i pojedinih užih područja u Hrvatskoj; 4. rasprave o razvoju stanovništva svijeta i pojedinih zemalja.

U prvoj skupini radova posebno valja istaknuti knjigu: Demografija — Stanovništvo i ekonomski razvitak, koja sadržava originalno izlaganje općih problema demografije, posebno ekonomske demografije, sa središnjim poglavljem o historijskom procesu demografske tranzicije, te o međuovisnosti demografsko-ekonomskih procesa u toku društvenog razvitka. Knjiga je izazvala veliko zanimanje i mnogobrojne pohvalne recenzije u zemlji i inozemstvu (Drugo prošireno i dopunjeno izdanje objavljeno je 1982. godine). Toj skupini pripadaju i radovi: Ekonomski uvjeti smanjivanja poljoprivrednog stanovništva u privrednom razvoju, Malthus i Marx — dileme demografske teorije, Stanovništvo i proširena reprodukcija.

U radovima iz druge skupine analizirani su pojedini aspekti relacija demografskih i gospodarskih procesa i determinante formiranja gospodarski aktivnog stanovništva u različitim etapama privrednog razvitka.

Među radovima treće skupine, odnosno među monografskim obradama razvoja stanovništva Hrvatske i pojedinih užih regija ističemo na prvom mjestu knjigu: Stanovništvo SR Hrvatske — Studije. Studije: Ekonomsko-socijalna struktura stanovništva i suvremene demografske značajke SR Hrvatske i Analiza i projekcije stanovništva Slavonije i Baranje.

U tim i drugim radovima A. Wertheimer-Baletić nastoji cjelovito obraditi razvoj stanovništva ili pojedine njegove aspekte za područje SR Hrvatske i užih regija (općina) i ustanoviti temeljne uzroke (gospodarske i socijalne) određenih demografskih tendencija, a također i njihove posljedice za ukupni gospodarski razvitak.

Četvrtu skupinu čine rasprave i studije o stanovništvu svijeta koje obrađuju demografske procese u suvremenom svijetu, njihove determinante, pravce i posljedice za ukupan društveni razvitak.

Osim demografije koja čini pretežnu znanstvenu djelatnost A. Wertheimer-Baletić, ona se bavila i problemima političke ekonomije, ali pretežno onima povezanim uz demografsku tematiku (tematiku stanovništva i radne grupe).

Znanstveni rad A. Wertheimer-Baletić opsežan je i sustavan. Probleme stanovništva tretira u cjelokupnom društvenom kontekstu, a posebno u uvjetima relativno brzih promjena ekonomsko-socijalne strukture stanovništva koje su karakteristične za suvremeno društvo. Njezin doprinos poznavanju i analizi demografskog razvitka Jugoslavije i Hrvatske, a također i izgradnji marksističkog pristupa demografskoj tematici uopće, analitičkim demografskim istraživanjima posebno, nesumnjivo je vrlo značajan. Svojim radovima iz opće demografije, a posebno ekonomske demografije, A. Wertheimer-Baletić značajno je pridonijela razvitku demografskih istraživanja, njihovom teorijskom utemeljenju i društvenoj afirmaciji ove znanstvene discipline u nas.

POPIS RADOVA

Knjige, studije i monografije

1. Utjecaj promjena u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva na ličnu potrošnju — osvrt na grad Zagreb, magistarski rad, postdiplomski studij iz Ekonomike komune, Ekonomski fakultet, Zagreb 1964, 164 str.
2. Obim i struktura lične potrošnje kao funkcija promjena u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva SFRJ, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Zagreb 1965, 247 str.
3. Stanovništvo SR Hrvatske — Studije, Školska knjiga, Zagreb 1971, 168 str.
4. Demografski razvoj i populaciona politika, Fakultet ekonomskih nauka, postdiplomski studij: Politika ekonomskog razvoja i metode analize, 1971, 124 str.
5. Analiza dosadašnjeg razvoja Jugoslavije sa gledišta utjecaja na demografska kretanja te analiza međuzavisnosti demografskog i društveno-ekonomskog razvoja Jugoslavije, Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, Demografski odjel, Zagreb 1971, 441 str.
6. Demografija — Stanovništvo i ekonomski razvitak, Informator, Zagreb 1973, 420 str.
7. Promjene u ekonomskoj strukturi stanovništva SR Hrvatske u razdoblju 1961—1971, s posebnim osvrtom na ekonomsku aktivnost stanovništva, knjiga III, studije: Uzroci i posljedice demografskih promjena u SR Hrvatskoj, Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1975, 128 str.
8. Tendencija kretanja radnog kontingenta i aktivnog stanovništva SR Hrvatske u razdoblju 1970—1985, studija za projekt »Koncepcija razvoja SR Hrvatske«, Republički zavod za planiranje, Zagreb 1975, 40 str.
9. Politička ekonomija kapitalizma (poglavlja: Akumulacija kapitala i položaj radničke klase u kapitalizmu, i Tendencijski pad profitne stope), Zagreb 1974, 133—153.
10. Stanovništvo općina Hercegovine (u koautorstvu), Privredna komora, Mostar 1975, 64 str.
11. Politička ekonomija socijalizma, poglavlje: Proces potrošnje u socijalizmu, Informator, Zagreb 1976, 231—238.
12. Privredni razvoj i promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva Jugoslavije, u knjizi: Prilozi teoriji i praksi privrednog razvoja Jugoslavije, Suvremeni ekonomski problemi, knj. 4, JAZU—Informator, Zagreb 1977, 223—247.
13. Ekonomska aktivnost stanovništva — demografski aspekti, Školska knjiga, Zagreb 1978, 209 str.
14. Demografia — Popullsia dhe zhvilimi Ekonomik, (prijevod), Universitete Prishtines, 1978, 426 str.

15. Women's Employment in Yugoslavia, u knjizi: The Effect of Current Demographic Changes in Europe on Social Structures, Third European Population Seminar, Belgrade 1978, 43—51.
16. Analiza projekcije stanovništva Slavonije i Baranje (u koautorstvu), Ekonomski institut, Zagreb 1979, 112 str.
17. Stanovništvo i proširena reprodukcija, u knjizi: Samoupravni sistem proširene reprodukcije u socijalističkoj Jugoslaviji, Informator, Zagreb 1980, 159—169.
18. Demografski razvoj i politika zapošljavanja, u knjizi: Materijalni i društveni razvoj SR Hrvatske do 2000. godine, Republički komitet za znanost, tehnologiju i informatiku, JAZU, Zagreb 1980, 363—385.
19. Projekcija rasta i promjene strukture stanovništva Gradske zajednice općina Zagreb do 2000. godine (u koautorstvu), Ekonomski institut, Zagreb 1980, 23 str.
20. Demografski aspekt nezaposlenosti u Jugoslaviji, prilog studiji: Problemi nezaposlenosti u samoupravnom socijalizmu, Institut za ekonomska istraživanja, Ekonomski fakultet, Zagreb 1981, 28 str.
21. Demografija — Stanovništvo i ekonomski razvitak, drugo prerađeno i dopunjeno izdanje, Informator, Zagreb 1982, 449 str.
22. Stanovništvo i novi međunarodni ekonomski poredak, u knjizi: Struktura svjetske privrede i novi međunarodni ekonomski poredak, Informator, Zagreb 1983, 205—230.
23. Problemi demografske politike u SR Hrvatskoj, knjiga IV, u okviru studije »Dugoročne promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva i zaposlenosti«, Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1983, 1—34.
24. Analiza i projekcije stanovništva SR Hrvatske (poglavlja 7, 8, 9), Ekonomski institut, Zagreb 1983, 42—89.
25. Stanovništvo i ekonomski razvoj — politekonomska razmatranja, prilog projektu »Teoretske osnove novog međunarodnog ekonomskog poretka«, Institut za ekonomska istraživanja, Ekonomski fakultet, Zagreb 1984, 37 str.
26. Ekonomsko-socijalna struktura stanovništva i suvremene demografske značajke SR Hrvatske (tri studije: I. Specifičnosti razvoja stanovništva SR Hrvatske, II. Strukturno kretanje stanovništva s posebnim osvrtom na promjene u dinamici i strukturi radnog kontingenta, III. Promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva — aktualne tendencije u formiranju ekonomski aktivnog stanovništva), Zavod za ekonomska istraživanja JAZU, Zagreb 1984, 98 str.

Članci i referati (na znanstvenim skupovima)

1. Ekonomske karakteristike naseljenosti općine Vukovar, *Ekonomski pregled*, 3—5, Zagreb 1964, 257—273.
2. Neki indikatori promjena u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva grada Zagreba, *Ekonomski pregled*, 2—3, Zagreb 1965, 155—187.
3. Promjene u strukturi lične potrošnje gradskih porodica SAD od 1950. do 1960. godine, *Ekonomski pregled*, 11—12, Zagreb 1966, 760—770.
4. Neka obilježja stanovništva SAD prema poljoprivrednom i nepoljoprivrednom porijeklu, *Stanovništvo*, 4, Beograd 1966, 305—314.
5. Razlike u dohotku i potrošnji gradskih, seoskih nepoljoprivrednih i seoskih poljoprivrednih porodica u SAD, *Sociologija sela*, 13—14, Zagreb 1966, 75—86.
6. Moderne građanske teorije potrošnje, *Ekonomist*, 3, Zagreb 1967, 494—510.
7. Utjecaj promjena u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva na potražnju prehrambenih proizvoda u SFRJ, *Ekonomski pregled*, 9—10, Zagreb 1967, 578—595.
8. Demografske determinante razvoja nedovoljno razvijenih zemalja, *Encyclopedia moderna*, 9, Zagreb 1969, 54—62.
9. Neke novije tendencije u kretanju ekonomske strukture stanovništva u Jugoslaviji, *Ekonomski pregled*, 1—2, Zagreb 1969, 53—65.
10. Tendencije kretanja stanovništva u razvijenijim područjima Jugoslavije, u knjizi: Problemi provođenja društveno-ekonomske reforme, Informator, Zagreb 1969, 44—56.

11. Ekonomski uvjeti smanjivanja poljoprivrednog stanovništva u privrednom razvoju, *Stanovništvo*, 1—2, Beograd 1969, 44—57.
12. Regionalne demografske implikacije zapošljavanja u inozemstvu, *Ekonomski pregled*, 7—8, Zagreb 1969, 703—723.
13. Demografske rezerve ženske radne snage u Jugoslaviji, *Ekonomski pregled*, 2, Zagreb 1970, 129—147.
14. Suvremene unutar-evropske migracije radne snage i njihova ekonomsko demografska uvjetovanost, *Politička misao*, 4, Zagreb 1969, 590—604.
15. Radni kontingent i aktivno stanovništvo Slavonije u poslijeratnom razdoblju, Prvi Znanstveni sabor Slavonije, Osijek 1970, 433—456.
16. Demografske odrednice dinamike radne snage u SR Hrvatskoj, *Encyclopedia moderna*, 14, Zagreb 1970, 46—52.
17. Neki faktori smanjivanja ekonomske aktivnosti žena u Jugoslaviji, *Žena*, 2, Zagreb 1970, 70—76.
18. Demografska slika suvremenog svijeta, *Žena*, 1, Zagreb 1971, 11—18.
19. Tendencije kretanja ekonomske aktivnosti žena u Jugoslaviji u razdoblju 1966—1986, *Žena*, 4, Zagreb 1970, 56—65.
20. Stanovništvo, radni kontingent i zaposlenost u SR Hrvatskoj, Ekonomski institut, Zagreb 1971, 20 str.
21. Demografski problemi suvremenog svijeta, u knjizi: Ujedinjene nacije i savremeni svet, Zbornik radova, Beograd 1970, 232—242.
22. O nekim aspektima utjecaja ekonomsko-demografskih faktora na formiranje obujma i strukture lične potrošnje, *Ekonomist*, 1—2, Zagreb 1967, 246—249.
23. Ljudski faktor i uklapanje Jugoslavije u međunarodnu podjelu rada, *Ekonomist*, 3, Zagreb 1966, 612—616.
24. Regionalni aspekt nezaposlenosti u srednjoročnom planu razvoja Jugoslavije, *Ekonomist*, 4, Zagreb 1970, 781—794.
25. Demografski aspekti ekonomske aktivnosti ženskog stanovništva, *Žena*, 5, Zagreb 1972, 39—52.
26. Malthus i Marx — dileme demografske teorije, *Politička misao*, 4, Zagreb 1972, 66—78.
27. Women's Participation in the Labor Force, u knjizi: A. A. Brown, J. A. Licari, E. Neuberger (edited), »Urban and Social Economics in Market and Planned Economies«, 2, Praeger Publishers, New York 1974, 248—258.
28. Populaciona politika i politika radne snage, referat na Savjetovanju o izgradnji društvenih stavova o populacionoj politici u Jugoslaviji, Beograd, rujan 1973; objavljeno u: *Naše teme*, 4, Zagreb 1974, 578—589.
29. Neke tendencije u zapošljavanju žena (anketno istraživanje), *Žena*, 6, Zagreb 1973, 35—42.
30. Statistička analiza u Lenjinovom djelu »Razvitak kapitalizma u Rusiji«, Naučni skup »Lenjin i nauka«, Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd 1974, *Ekonomska politika*, 1148, april 1974, Beograd, 29—33.
31. Demografski okviri ponude radne snage u Jugoslaviji, *Ekonomist*, 1—2, Zagreb 1974, 95—104.
32. Suvremeni problemi razvoja svjetskog stanovništva, *Žena*, 6, Zagreb 1974, 24—33.
33. Demografski razvitak razvijenih zemalja (sa primjerom Švedske), *Ekonomska misao*, 3, Beograd 1974, 146—163.
34. Ekonomska aktivnost žena u SR Hrvatskoj, *Žena*, 1, Zagreb 1976, 36—47.
35. Zaposlenost i zapošljavanje žena, referat na Savjetovanju »Zaposlenost i zapošljavanje u Jugoslaviji«, Savezni ekonomski savet, Beograd, 6. V. 1976, objavljeno u knjizi: Zaposlenost i zapošljavanje u Jugoslaviji, Ekonomski pregled, Zagreb 1977, 951—958.
36. Razmatranje o kretanju radnih resursa SR Hrvatske u razdoblju 1970—1985, *Sociologija sela*, 51—52, Zagreb 1976, 20—36.
37. Stope ekonomske aktivnosti stanovništva i njihove determinante u SR Hrvatskoj, *Stanovništvo*, 3—4, Beograd 1975—1976, 93—104.
38. Radni kontingent i aktivno stanovništvo SR Hrvatske 1961—1971, *Revija za sociologiju*, 2—3, Zagreb 1976, 40—53.
39. Dosadašnje kretanje i projekcije stanovništva, *Most*, 12—13, Mostar 1977, 145—162.

40. Ekonomska aktivnost stanovništva Slavonske Požege, referat na znanstvenom skupu JAZU povodom 750-te obljetnice Slavonske Požege, 1977, 28 str.
41. Demografski kontrasti suvremenog svijeta kao funkcija različitog stupnja razvijenosti, *Geografski horizont*, 3—4, Zagreb 1976, 1—11.
42. Changes in Age Structure as a Determinant of Labor Supply in Yugoslavia, *Acta Universitatis* Carolinae, *Geographica*, XII/2, Praha, 1977, 65—73.
43. Poljoprivredno stanovništvo Jugoslavije, *Jugoslavenski pregled*, 10, Beograd 1977, 371—376.
44. Demografske značajke jednog otočnog depopulacijskog područja — primjer općine Cres — Lošinj, *Ekonomski pregled*, 1—2, Zagreb 1979, 35—53.
45. Stanovništvo Jugoslavije u poslijeratnom razdoblju, referat na Simpoziju u povodu 80-te godišnjice rođenja Mije Mirkovića, Ekonomski fakultet, Zagreb 1977, 24 str.
46. Ekonomska aktivnost stanovništva Jugoslavije, *Economica*, 4, Priština 1978, 411—435.
47. Demografska kretanja — ekonomski i socijalni aspekti, *Žena*, 2—3, Zagreb 1979, 74—79.
48. Ekonomsko-socijalne značajke stanovništva Osijeka, Zbornik radova Znanstvenog skupa »Osijek kao polarizacijsko središte«, JAZU, Centar za znanstveni rad Osijek, Osijek 1981, 61—65.
49. Poljoprivredno stanovništvo Slavonije i Baranje (u koautorstvu), *Stanovništvo*, 1—4, Beograd 1978, 140—152.
50. Demografski razvoj Slavonije i Baranje, u knjizi: Treći Znanstveni sabor Slavonije i Baranje, 1, JAZU, Zavod za znanstveni rad, Osijek 1983, 90—104.
51. Reprodukcija stanovništva i društveni razvoj, *Žena*, 2, Zagreb 1981, 13—17.
52. Nizak fertilitet, aktivno stanovništvo i zaposlenost u SR Hrvatskoj, *Statistička revija*, 3—4, Beograd 1981, 267—275.
53. Demografska tranzicija kao svjetski proces, *Ekonomska revija*, 3—4, Ljubljana 1982, 271—281.
54. Demografičeskaja politika i politika trudovih resursov, referat na Svesojužnoj konferenciji SSSR »Problemi demografičeskoj politiki v socijalističkom obščestve«, Naučnij Sovjet akademii nauka SSSR, Kiev, 26—28. listopada 1982.
55. Ekonomski aktivno stanovništvo SR Hrvatske — stanje i tendencije, *Ekonomski pregled*, 11—12, Zagreb 1983, 425—437.
56. Populaciona politika u politici društveno-ekonomskog razvoja, *Žena*, 3, Zagreb 9184, 29—35.
57. Kretanje stanovništva SR Hrvatske — novije tendencije, *Žena*, 2, Zagreb 1985, 36—45.
58. Karakteristike i problemi reprodukcije stanovništva u SR Hrvatskoj, *Ekonomski pregled*, 1—2, Zagreb 1985, 23—35.
59. Stanovništvo Baranje 1857—1981. godine, Zbornik »Tri stoljeća Belja«, (u tisku), JAZU, Centar za znanstveni rad, Osijek, 30 str.

VINKO ZLAMALIK

Rođen je 21. prosinca 1923. godine u Gradačcu. Povijest umjetnosti diplomirao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1953), a u stalnom je radnom odnosu u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti od 1. siječnja 1954. godine, najprije u Kabinetu za numizmatiku i medalje, a zatim u Strossmayerovoj galeriji starih majstora.

S obzirom na široke raspone stručnog i znanstvenog interesa potrebno je njegove rezultate sistematizirati u nekoliko karakterističnih djelokruga.

Rad u Kabinetu za numizmatiku i medalje. S obzirom na to da se radilo o radnoj jedinici u osnivanju, V. Zlamalik je sredio, sistematizirao i inventirao: a) zbirku srednjovjekovnih pečata, b) zbirku medalja i plaketa, c) numizmatičku zbirku.

Objavio je 23 studije o hrvatskim medaljerima i problemima medaljerske umjetnosti, organizirao zapažene izložbe: a) »Medalja u Hrvatskoj od 15. st. do 1964«; »Memorijal Ive Kerdića« (prikaz medaljerskog stvaralaštva i sitne plastike u Hrvatskoj od 1906. do 1979), te više individualnih izložbi hrvatskih medaljera; »Kroatische Medaillen und Kleinplastik 1906—1980« u Berlinu (1980). Katalozi tih izložbi su, zapravo, povijesni pregledi razvoja medaljerstva u Hrvatskoj, prvi znanstveni radovi te vrste u nas.

Strossmayerova galerija starih majstora. Kao kustos, viši kustos, muzejski savjetnik, a od 1964. godine do danas upravitelj Strossmayerove galerije živo je pratio stručnu i znanstvenu periodiku, vrlo često putovao u inozemstvo radi upoznavanja komparativnog materijala i provjeravao pravilnost atributivnih određenja za slike iz galerijskog fundusa. Rezultate svojih istraživanja objavljivao u znanstvenim časopisima i stručnoj periodici, najčešće u časopisima »Peristil«, Društva povjesničara umjetnosti i »Bulletinu«, Razreda za likovne umjetnosti JAZU.

Najznačajniji rezultati Zlamalikova sustavnog rada predstavljaju tri znanstvena kataloga pod naslovom »Strossmayerova galerija starih majstora«, i to izdanja iz godine 1967 (u povodu proslave stote obljetnice osnutka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti), 1982 (izdanje u kojem su publicirane i umjetnine iz velike donacije Ante Topića Mimare izložene u stalnu postavu), te reprezentativna monografija »Stross-

mayerova galerija« sa 127 reprodukcija u boji i opsežnim tekstom o povijesti galerije i o svakoj reproduciranoj umjetnini. Ovo je djelo objavljeno u tri jezika, na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku.

V. Zlamalik je, također, sredio, sistematizirao i preliminarno znanstveno interpretirao donaciju Ante Topića Mimare, objavivši svoje rezultate u posebnom katalogu, koji je doživio dva izdanja (uz izložbu priređenu u Galeriji 1969. godine).

Posebno treba istaknuti da je V. Zlamalik organizirao i niz studijskih izložbi s djelima starih majstora i monografskih izložbi značajnih hrvatskih modernih umjetnika: »Galerija u Osijeku i Osječki krug« (1961), »Umjetnine iz Poreča« (1966), »Paolo Veneziano i njegov krug« (1967), »Jerolim Miše« (dvije izložbe), »Ljubo Babić (dvije izložbe), »Zlatko Šulentić« (dvije izložbe), »Bruno Bulić«, »Sto godina Strossmaverove galerije« u Muzejskom prostoru 1984 godine, s izvanredno bogatim i reprezentativnim katalogom. Izložba je obuhvatila više od 650 umjetnina, najvećim dijelom iz depoa, tako da je Strossmaverova galerija prva u zemlji dobila i katalog umjetnina koje se ne izlažu.

I u okviru međunarodne suradnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti V. Zlamalik je (sa suradnicima) bio organizator i realizator izložbe u Berlinu, i to: »Malerei von Mitgliedern der jugoslawischen Akademien« (za Savjet akademija Jugoslavije), zatim: »Kroatische Medaillen und Kleinplastik 1906—1980« (njegova autorska izložba sa 806 izložaka od 78 autora). U Strossmayerovoj galeriji priređene su uzvratne izložbe Akademije der Künste iz Berlina: »Ernst Barlach« (1982) i »Nosioci nagrade Käthe Kollwitz« (1985).

Spomen zbirka Bele Čikoš Sesije. Nakon što je preuzeta donacija Juliusa i Marijane Čikoš (1973), V. Zlamalik je sredio, sistematizirao i inventirao 1800 umjetnina i organizirao postavu te spomen-zbirke otvorene za javnost u Martićevoj 14/b. Studirajući život i djelo Bele Čikoša Sesije, on je organizirao tri značajne i zapažene izložbe tog umjetnika: »Retrospektivnu izložbu Bela Čikoš Sesija« u Modernoj galeriji u Zagrebu (1964); izložbu »Odabrana djela iz spomen-zbirke Bele Čikoš Sesije« (1976) u Strossmayerovoj galeriji; »Donacija Juliusa i Marijane Čikoš« u Muzejskom prostoru u Zagrebu (1984).

Najznačajniji je rezultat Zlamalikova rada na opusu ovog umjetnika opsežna i reprezentativna monografija Bela Čikoš Sesija — Začetnik simbolizma u Hrvatskoj, u izdanju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Društva povjesničara umjetnosti SR Hrvatske (Zagreb 1984). Prije je V. Zlamalik obranio doktorsku disertaciju pod gornjim naslovom.

Rad u Društvu povjesničara umjetnosti. V. Zlamalik jedan je od osnivača Društva (1954), stalni član Izvršnog odbora, a od 1964. godine njegov predsjednik. Organizirao je intenzivnu, plodnu i društveno vrijednu aktivnost, ali posebno treba istaći: U okviru izdavačke djelatnosti organizirao je tisak (obavljajući sam sve poslove pripreme i izdavanja knjiga) 38 knjiga u društvenoj biblioteci Kapitalna djela hrvatske povijesti umjetnosti, šest knjiga u biblioteci Suvremena hrvatska umjetnost i 28 brojeva godišnjaka »Peristil«, zbornika za povijest umjetnosti (čiji je glavni i odgovorni urednik od 1971. godine).

Rad na području moderne hrvatske umjetnosti. U popisu radova može se vidjeti da je velik broj izložaba hrvatskih kipara i slikara priređeno s opsežnim uvodnim tekstom V. Zlamalika. Ne samo veliki i afirmirani stvaraoci nego često i manje poznate nadarenosti bile su predmetom njegova zanimanja i vrlo suptilne interpretacije. Uz to su zapažene Zlamalikove monografije: Ljubo Babić (1967), Mario Mikulić (1983), Branko Habunek (1984. u tri jezične verzije, s reprodukcijama u boji) i Bela Čikoš Sesija.

U četiri navrata bio je tajnik Organizacijskog odbora Zagrebačkog salona.

Deset godina bio je organizator poznate pokrajinske likovne manifestacije općejugoslavenskog karaktera »Lički anale« u Gospiću. On je također autor predgovora u većem broju kataloga izložbe.

Osam godina bio je predsjednik Republičke komisije za otkup umjetnina na izložbama u SR Hrvatskoj. Posjećujući s članovima Komisije sve izložbe učinio je mnogo da se svakom nadarenom umjetniku otkupi bar jedno djelo galerijske vrijednosti. Godišnje je otkupljivao od 150 do 350 djela.

Suradnja u »Enciklopediji likovnih umjetnosti« i drugim izdanjima Leksikografskog zavoda u Zagrebu. V. Zlamalik napisao je preko 70 tematskih jedinica u spomenutim izdanjima, i to: sintezne prikaze o umjetnosti značajnih nacionalnih područja likovnog stvaralaštva (Staronizozemska umjetnost, Flamanska umjetnost, Holandska umjetnost, i dr.), o značajnim stilskim razdobljima i pravcima (Impresionizam, Ekspresionizam, Secesija i dr.), o općim pojmovima i likovnim vrstama (Muzeji u Hrvatskoj, Galerija u Hrvatskoj i općenito o Galeriji, Medaljerska umjetnost i dr.), o značajnijim starim majstorima, te o hrvatskim slikarima i kiparima.

V. Zlamalik u 210 publiciranih radova, s posebnom je senzibilnošću i razumijevanjem pristupao analizi i valorizaciji likovnih ostvarenja, pa je svakom zadatku pristupao nakon temeljita uvida u dokumentaciju, arhivsku građu i komparativne materijale, a pritom je znao donijeti meritorne sudove, konciznu interpretaciju i uvjerljivu ocjenu.

POPIS RADOVA

Knjige

1. Ljubo Babić, Naprijed, Zagreb 1960, 52 str.
2. Bela Čikoš Sesija, Moderna galerija JAZU, Zagreb 1964, 54 str.
3. Medalja u Hrvatskoj, Numizmatičko društvo, Zagreb 1964, 103 str.
4. Strossmayerova galerija Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1967, 338 str.
5. Paolo Veneziano i njegov krug, JAZU, Zagreb 1967, 82 str.
6. Ljubo Babić, JAZU, Zagreb 1968, 42 str.
7. Odabrana djela iz zbirke Ante Topić Mimara, JAZU, Zagreb 1969, 94 str.
8. Memorijal Ive Kerdića, JAZU, Zagreb 1980, 254 str.
9. Kroatische Medaillen und Kleinplastik 1906—1979, Akademie der Künste der DDR, Berlin 1981, 144 str.
10. Strossmayerova galerija starih majstora, JAZU, Zagreb 1982, 456 str.
11. Bela Čikoš Sessija — Začetnik simbolizma u Hrvatskoj, Društvo povjesničara umjetnosti i JAZU, Zagreb 1984, 276 str.

12. Branko Bahunek, Spektar, Zagreb 1984, 92 str.
13. Strossmayerova galerija, JAZU i Spektar, Zagreb 1984, 226 str.
14. Die Strossmayer-Galerie, JAZU i Spektar, Zagreb 1984, 226 str.
15. The Strossmayer Gallery, JAZU i Spektar, Zagreb 1984, 226 str.

Znanstveni radovi

1. Neri di Bicci u Staroj galeriji, *Bulletin JAZU*, VII/3, Zagreb 1959, 195—219.
2. Vittore Carpaccio u Strossmayerovoj galeriji, *Bulletin JAZU*, X/1—2, Zagreb 1962, 101—113.
3. Dva gledanja na razvoj slikarstva u Hrvatskoj u XIX. stoljeću, *Bulletin JAZU*, X/1—2, Zagreb 1962, 133—147.
4. Cima da Conegliano, *Bulletin JAZU*, X/3, Zagreb 1962, 266—272.
5. Vittore Carpaccio, *Bulletin JAZU*, XI/3, Zagreb 1963, 64—75.
6. Djelo Giovannija Serodinea u Strossmayerovoj galeriji, *Peristil*, VI—VII/6—7, Zagreb 1964, 75—80.
7. Izložba odabranih djela iz zbirke Ante Topića Mimare, JAZU, Zagreb 1970, 116 str.
8. Jedan mogući Giovanni da Milano u Strossmayerovoj galeriji, *Peristil*, XII—XIII/12—13, Zagreb 1970, 53—58.
9. Djelo Sebastiana Riccija u Strossmayerovoj galeriji, *Peristil*, XIV—XV/14—15, Zagreb 1972, 147—150.
10. Malerei von Mitgliedern der jugoslawischen Akademien, Akademie der Künste der DDR, Berlin 1977, 128 str.
11. Il Cavalier d'Arpino u Strossmayerovoj galeriji, *Peristil*, XX/20, Zagreb 1977, 77—84.
12. Nagovještaj bijega iz realnog u idealno u opusu Bele Čikoša, *Bulletin JAZU*, 2 (48), Zagreb 1979, 51—62.
13. U spomen Branislavu Deškoviću, Kalendar Matice hrvatskih iseljenika, Zagreb 1983, 239—242.
14. Stari majstori iz Metropolitanske galerije, Muzejski prostor, Zagreb 1983, 1—14.
15. Mario Mikulić, Galerija jugoslavenskog portreta, Tuzla 1984, 1—110.

Stručni radovi

1. Medaljerski rad Grge Antunca, *Numizmatičke vijesti*, III/6—7, Zagreb 1956, 17—22.
2. Radovi Ljube Karamana (bibliografija), *Peristil*, III/2, Zagreb 1957, 7—18.
3. Medaljerski rad Vanje Radauša, *Numizmatičke vijesti*, V/12, Zagreb 1958, 1—3.
4. Dvije izložbe u Rimu, *Bulletin JAZU*, VII/3, Zagreb 1959, 211—221.
5. Jerolim Miše, *Bulletin JAZU*, VIII/1, Zagreb 1960, 52—54.
6. Listovi iz NOB-e — Detoni i Radauš, *Bulletin JAZU*, IX/1—2, Zagreb 1961, 65—71.
7. Kulturni spomenici otoka Brača, *Bulletin JAZU*, IX/3, Zagreb 1961, 214—216.
8. Ivo Kerdić, *Numizmatičke vijesti*, VIII/15—16, Zagreb 1961, 23—30.
9. Izložbe 1958. godine, *Ljetopis JAZU*, 65/1961, Zagreb 1961, 381—388.
10. Medaljerski rad akademika Vanje Radauša, *Bulletin JAZU*, X/3, Zagreb 1962, 231—235.
11. Medaljerski rad Ivana Meštrovića, *Numizmatičke vijesti*, IX/17—18, Zagreb 1962, 14—17.
12. Strossmayerova galerija, *Zagrebačka revija*, 10/1966, Zagreb 1966, 40—43.
13. Anđela Horvat: »Između gotike i baroka«, *Život umjetnosti*, 24/25, Zagreb 1976, 171—172.
14. Izložba akademika slikara u Berlinu, *Bulletin JAZU*, 45—46, Zagreb 1978, 28—42.
15. Intimna sjećanja Katarine Henc, *Peristil*, XXII/22, Zagreb 1979, 175—182.
16. Donacija Josipa Jurja Strossmayera, Katalog izložbe »Sto godina SG«, Zagreb 1984, 17—42.

17. Manje donacije i otkupi, Katalog izložbe »Sto godina SG«, Zagreb 1984, 77—101.
18. Donacija Ante Topića Mimare, Katalog izložbe »Sto godina SG«, Zagreb 1984, 103—126.
19. Donacija Juliusa i Marijane Čikoš, Katalog izložbe »Sto godina SG«, Zagreb 1984, 139—165.
20. Donacije jugoslavenski i slavenski umjetnici, Katalog izložbe »Sto godina JAZU«, Zagreb 1984, 77—101.

U »Enciklopediji likovnih umjetnosti« V. Zlamalik je objavio 22 veća priloga (»Flamanska umjetnost«, »Nizozemska umjetnost«, »Impresionizam«, »Ekspresionizam«, »Medaljerska umjetnost« itd.); napisao je veće uvodne tekstove u katalozima 18 grupnih (studijskih i revijalnih) izložbi i 58 predgovora u katalozima samostalnih izložbi hrvatskih likovnih umjetnika. U 7 mapa s po 13 i 6 mapa s po 7 reprodukcija u boji napisao stručno-informativne tekstove o 133 jugoslavenska slikara. U dnevnim listovima i periodičnim publikacijama objavio više od 50 priloga o problemima likovnih umjetnosti, osvrta na izložbe i muzeološke probleme.

NEKROLOZI

BOGDAN BRECELJ

(1906—1986)

Spoznavanjem osobina akademika Bogdana Brecelja u okvirima jugoslavenske ortopedije, zdravstva, i općenito u našem društvenopolitičkom životu, proničemo u ličnost nesvakidašnjih stručnih, znanstvenih, pedagoških i društvenih vrednota.

Rođen je u Gorici 1906. godine u liječničkoj obitelji. Klasičnu je gimnaziju završio u Ljubljani. Medicinski je fakultet završio u Insbrucku 1929. godine, specijalizaciju iz opće kirurgije u Ljubljani 1935. godine, a specijalizaciju iz ortopedije 1937. godine, usavršavajući struku u Pragu i Bologni. Iste je godine postavljen za šefa Ortopedskog odjela Opće bolnice u Ljubljani.

Osim medicinskog, velikog je značenja i društvenopolitička djelatnost akademika Brecelja. Čim je bila osnovana Osvobodilna fronta, stupio je u njezine redove i sudjelovao u organizaciji mreže ilegalnih bolnica u Ljubljani. Bio je voditelj prvog zdravstvenog odbora Osvobodilne fronte u Ljubljani. Zatvaran za okupacije, odlazi 1943. godine na oslobođeni teritorij. Nakon odlaska u partizane nastavio je posao u zdravstvu, baveći se organizacijom saniteta i ilegalnih vojnih bolnica. Godine 1944. postavljen je za glavnog kirurga Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Slovenije. Bio je zamjenik načelnika sanitetskog odsjeka Glavnog štaba Slovenije i instruktor saniteta Devetog korpusa. Jedno je vrijeme bio i organizacijski sekretar pokrajinskog odbora za Slovensko primorje i Trst.

Nosilac je Partizanske spomenice 1941. i mnogih drugih visokih vojnih i mirnodobskih odlikovanja.

Nakon oslobođenja prionuo je B. Brecelj, kao jedini ortoped u Sloveniji, svim svojim snagama i sposobnostima neumornom radu u organizaciji civilne ortopedske službe u Sloveniji. Tu dolaze do punog izražaja njegove organizacijske sposobnosti, posebno u organizaciji Ortopedske klinike u Ljubljani, čiji je bio prvi i dugogodišnji predstojnik. Ortopedsku je kliniku osnovao već 1945. godine, a bio je također i jedan od tvoraca uglednog Medicinskog fakulteta u Ljubljani. Iste je godine imenovan

za redovitog profesora iz ortopedije, a kasnije je za te zasluge dobio naziv »zaslužni profesor« Sveučilišta Edvarda Kardelja u Ljubljani.

Njegov je znanstveni doprinos ortopediji također golem. Spomenimo samo najranije radove na problematici zglobnokoštane tuberkuloze, razradu metodâ konzerviranja koštanih transplantata, istraživanja fizikalnih i kemijskih svojstava sinovijalne tekućine i primjenu izotopa u zglobnokoštanoj kirurgiji.

Njegovo se ime pojavljuje službeno u staleškim djelatnostima jugoslavenske ortopedije, kad djeluje kao jedan od inicijatora osnivanja Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije. Bilo je to na sastanku ortopeda iz svih republika, koji je održan u Ljubljani 1958. godine, prilikom održavanja IX. kongresa kirurga Jugoslavije. Godine 1960. ponovno je osnovano Udruženje ortopeda i traumatologa Jugoslavije, u kojem je B. Brecelj bio potpredsjednik. Godine 1967. se održava IV. kongres ortopeda i traumatologa Jugoslavije pod predsjedništvom dr. B. Brecelja. I kasnije, može se reći, B. Brecelj je sve do sadašnjih dana aktivno sudjelovao u svim ortopedskim kongresima i sastancima dajući svoje obole stručnoj i staleškoj djelatnosti.

Značajni su doprinosi B. Brecelja u razvoju ortopedske službe u nas na nizu područja djelovanja, posebno u istraživačkoj međurepubličkoj akciji o detekciji i prevenciji prirođenih iščašenja kukova. U istraživačkom projektu: »Prirođeno iščašenje kukova« uključio je sve ortopedske centre u zemlji i otkrio nove zakonitosti u etiopatogenezi te aktualne prirođene anomalije, što je rezultiralo poboljšanjem profilaktičkog djelovanja.

Brecelj je već koncem 1949. godine postao redoviti član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, kojoj je, u 37 godina predanog rada, podigao ugled u znanstvenom i društvenom smislu. Nakon osnivanja Medicinskog odjela Akademije 1961. godine postao je njegov načelnik, a 1976. godine postaje upravitelj Instituta za medicinske znanosti Akademije.

Bio je i dopisni član Srpske, Jugoslavenske i Bosanskohercegovačke akademije. Izabran je i za inozemnog člana Akademije znanosti SSSR-a, za počasnog člana Société d'orthopedie et de traumatologie Francuske i Bugarskog društva za ortopediju i traumatologiju, da se dalje ne nabraja čitav niz inozemnih i domaćih priznanja. Visoko priznanje ukazano mu je i kao članu Savjeta federacije nagradom AVNOJ-a, te dodjelom odličja »junaka socijalističkog rada«. Dobio je i Kidričevu nagradu za životno djelo.

Svestrani medicinski i javni radnik, izvrstan dijagnostičar i kirurg bio je i organizator Gorske službe spasavanja u Sloveniji, a pri potresu u Skopju 1963. godine predvodio je kiruršku službu ljubljanskih i mariborskih zdravstvenih ekipa.

Mnoge stručne i društvene dužnosti koje je imao nisu ga ometale da stalno prati najnovija dostignuća ortopedske struke, da ih uvodi u ortopediju i da dovede ortopedski rad u svojoj sredini na razinu svjetskih

Bogdan Brecelj

zbivanja. Rezultati toga rada poznati su u svemu svijetu, pogotovu stoga što je kao poliglot djelatno sudjelovao na mnogim kongresima i sastancima i uspostavio mnoge veze s uglednim svjetskim ortopedima i ustanovama.

Iz naše je sredine nestao zapaženi društveni radnik, vrhunski stručnjak, znanstvenik i humanist, čovjek univerzalnih ljudskih vrijednosti.

Ivo Ruszkowski

JEAN CASSOU

(1897—1986)

Romansijer, novelist, esejist, pjesnik, povjesničar umjetnosti, kritičar i dugogodišnji direktor Musée national de l'art moderne (1945—1965) Jean Cassou umro je u 89. godini u Parizu, 15. siječnja 1986. Kao odan i izuzetan prijatelj naših naroda i kroz 35 godina predsjednik Društva francusko-jugoslavenskog prijateljstva primio je dva mjeseca prije smrti najviše odlikovanje koje naša zemlja dodjeljuje inozemnim prijateljima — Orden jugoslavenske zvijezde sa zlatnim vijencem. Zahvaljujući na priznanju, uzajamno je prijateljstvo okarakterizirao kao »divno, bogato i ozbiljno«. Cassou je nebrojeno puta boravio u našoj zemlji, susretao se s Titom, Miroslavom Krležom i mnogim drugim političarima, književnicima, umjetnicima i kritičarima. Zahvaljujući njegovim izjavama i objašnjenjima, od godine 1949. nadalje, javno mišljenje na Zapadu moglo je saznati punu istinu o Novoj Jugoslaviji u teškim vremenima nakon Rezolucije Informbiroa (1948).

Jean Cassou rođen je 9. srpnja 1897. u Bilbaou od majke Španjolke i oca Francuza, ali od najranijeg djetinjstva živi u Francuskoj. Na Sorboni je završio studij hispanistike a zatim djeluje u uredništvu časopisa »Mercure de France« kao književni kritičar. Od 1924. radi u Ministarstvu prosvjete, surađujući istovremeno u književnim listovima i časopisima. Već 1925. objavljuje prvi roman »Eloge de la Folie«, a zatim 1926. roman »Les Harmonies viennoises«. U Romain Rollandovu književnom listu »Nouvelles Littéraires« uređuje stalnu rubriku »Poésie« (1928—1935), a na prijedlog Louisa Aragona postaje direktorom književnog časopisa »Europe« (1935—1947), razvijajući živu književnu i društvenu djelatnost. Ministar prosvjete Jean Zay imenovao ga je suradnikom za umjetnička pitanja (1936—1939), a početkom 1939. godine postaje pomoćnikom glavnog kustosa u Musée national de l'art moderne, kojim će poslije drugog svjetskog rata rukovoditi kao direktor (1945—1965). U tom je svojstvu omogućio organiziranje reprezentativne izložbe »Srednjovjekovna umjetnost naroda Jugoslavije« (1949) i niza izložbi naše umjetnosti i prezentacije književnih ostvarenja. Kao pisac, kritičar i povjesničar umjetnosti odigrao je istaknutu ulogu u kulturnom i društvenom životu Francuske,

Jean Cassou

što potvrđuje višegodišnja funkcija predsjednika lijevoorijentiranog Comité National des Écrivains i progresivne Union Nationale des Intellectuels, članstvo u Belgijskoj kraljevskoj akademiji (1964), Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti (13. VI. 1966) i nacionalna nagrada za životno djelo (1971).

Životno djelo Jeana Cassoua golemo je i raznovrsno. Najpoznatiji povjesničari i kritičari slažu se u ocjeni da je ono po vrijednosti ujednačeno i da predstavlja autora kao progresivnog pisca velike nadarenosti, dobrog psihologa i poznavaoca ljudi. U njegovim romanima, povijesno i psihološki duboko istinitim, sudbine pojedinaca suptilno su povezane s kolektivnom sudbinom. Osim već spomenutog, Cassou je autor i slijedećih romana: »La Clé des songes«, 1929; »Come une grande image«, 1931; remek-djela »Les massacres de Paris«, 1935; »Légion«, 1939; »Le centre du monde«, 1945; »Le bel automne«, 1951; »Le temps d'aimer«, 1959; »Dernières pensées d'un amoureux«, 1962; »Voisinage des cavernes«, 1971.

Među više od pedeset objavljenih knjiga značajno mjesto zauzimaju Cassouove zbirke pjesama neobičnih invencija i profinjenosti: »Trente-trois sonnets composés au secret«, 1944; »La folie d'Amadis et autres poèmes«, 1950; »Suite«, 1951; »La rose et le vin«, 1952. Te su pjesme pisane vezanim i slobodnim stihom, a katkad se radi i o pjesmama u prozi.

Dva se kulturna nasljeđa ogledaju u esejističkom i kritičarskom stvaralaštvu Jeana Cassoua: španjolsko i francusko. Španjolska povijest, kultura i umjetnost našle su izvanrednog interpretatora u ličnosti koja je sama priznavala da »ima dvije domovine«. Prve tri knjige obrađuju teme iz »zlatnog vijeka« španjolske književnosti i čine jedinstvenu cjelinu: »Vie de Philippe II«, 1929; »Le Gréco«, 1931; »Cervantès«, 1936, dok »Les Conquistadors«, 1941. i prije izašla »Panorama de la littérature espagnole contemporaine«, izvanredne povijesnoknjiževne studije koje otkrivaju pouzdanu dokumentaciju i lucidnu evokaciju velikih zbivanja na kulturnom planu u Španjolskoj. Podsjetiti treba i na mnogobrojne prijevode španjolskih klasičnih i modernih pisaca što ih je u Francuskoj objavio ovaj veliki pisac. Iz kulturne i umjetničke prošlosti Francuske Cassoua su, međutim, zanimala u prvom redu zbivanja i ličnosti počevši od romantizma pa do suvremenosti. Spomenimo najznačajnije eseje i monografska djela: »Les Nuits de Musset«, 1930; »Trois poètes: Rilke, Milosz, Machado«, 1954; »Pour la poésie«. U knjizi »Pour la poésie«, Cassou analizira stvaralaštvo francuskih pjesnika 19. i 20. stoljeća i nekoliko španjolskih i njemačkih stvaralaca.

Kao likovni kritičar i povjesničar umjetnosti Cassou je od dvadesetih godina našeg stoljeća pratio i interpretirao likovno stvaralaštvo, ali su zapaženije njegove monografije: »Marcel Gromaire«, 1925; »Picasso et Matisse«, 1939; »Dialogue sur Pierre Bonnard«, 1965; »Ingres«, 1947; »La gloire de Delacroix«, 1947 i »Raoul Dufy«, 1946. Posebno značajan doprinos povijesti moderne umjetnosti predstavljaju njegovi analitički prikazi kao npr.: »Situation de l'art moderne«, 1950; i »Les impressionistes

et leur époque«, 1953; »Panorama des arts plastiques contemporains«, 1960. i »La création des mondes«, 1971.

Na kraju nužno je istaći i dva memoarska djela ovog velikog intelektualca i umjetnika koji se hrabro borio za svoje shvaćanje demokracije i ljudskog dostojanstva. U polemički pisanim memoarima »La mémoire courte«, 1953, autor interpretira kompleks sudbonosnih moralno-političkih problema poslijeratnog vremena, dok u knjizi uspomena »Une vie pour la liberté« 1982, ocrtava svoj burni i mukotrpni stvaralački život, svoja sjećanja na drugove, prijatelje i suborce od vremena španjolskog građanskog rata do naših dana, evocira uspomene na sudioništvo u francuskom pokretu otpora (1941—1945) i, u posebnom poglavlju pod naslovom »T i t o«, ocrtava okolnosti svojega prvog posjeta našoj zemlji (1949), oduševljeno govori o maršalu Titu (»legenda koja korača«) i povijesnom značenju izgradnje vlastitog puta u socijalizam.

U našoj je zemlji preveden veći broj Cassouovih djela, kao npr.: »Pariski pokolj« (1948), »Četrdeset osma« (1950), »Cervantès« (1952), »El Greco« (1952), »Kratko pamćenje« (1955), »Vrijeme ljubavi« (1960), »Vječita djeca« (1961) i »Jedan život za slobodu« (1983).

Vinko Zlamalik

JOSIP HAMM

(1905—1986)

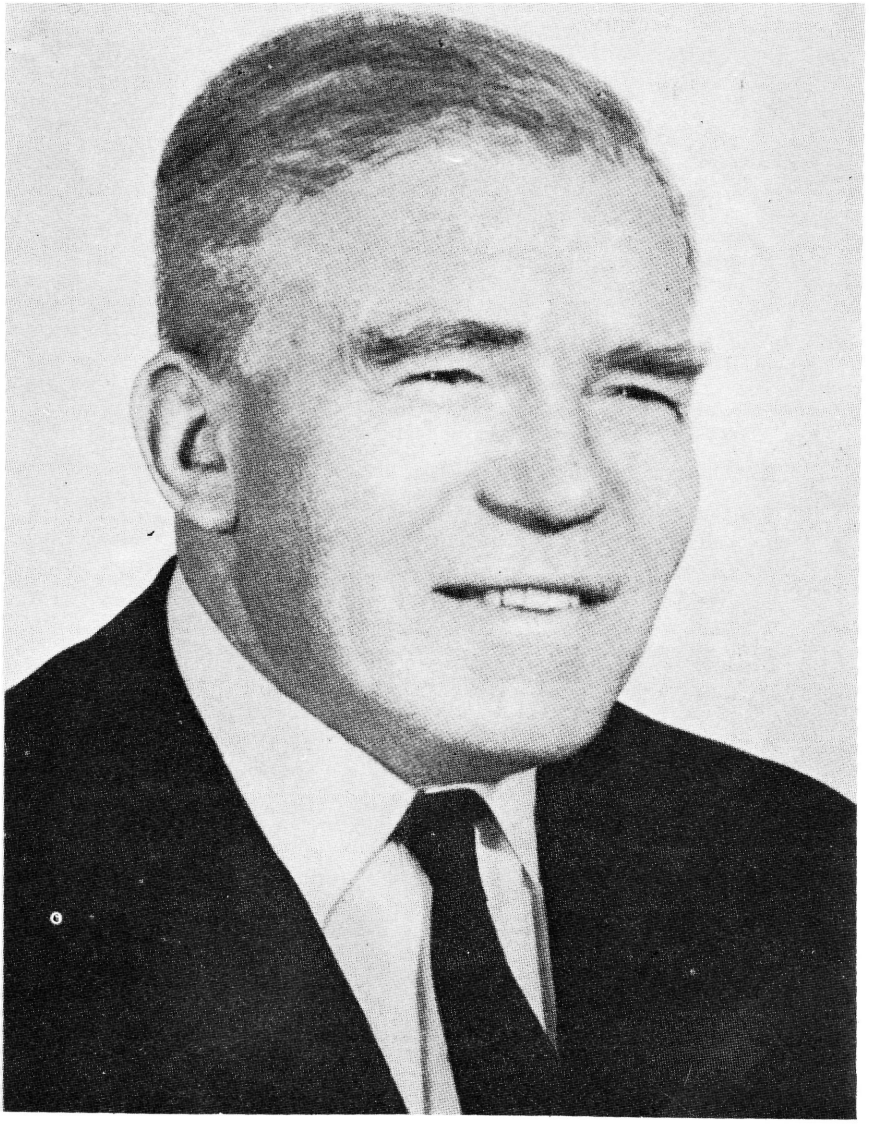
Hrvatska je filologija u relativno kratkom vremenu ponovno izgubila jedno veliko ime: nakon Veljka Gortana, Zdenka Škreba i Josipa Torbarine, 23. studenoga 1986. napustio nas je Josip Hamm. Umro je u Beču, gradu u kojem je šesnaest godina djelovao kao sveučilišni profesor, vraćajući bečkoj slavistici ugled što ga je imala za njegovih prethodnika Franca Miklošiča, Vatroslava Jagića, Nikolaja S. Trubeckoja.

Josip Hamm rodio se 3. prosinca 1905. godine u Gatu, seocetu kod Valpova, u siromašnoj obitelji. Klasičnu gimnaziju u Osijeku (gdje su mu nastavnici bili vrsni stručnjaci poput Antuna Hurma i Ilije Mamuzića) završava god. 1924. Slavistiku je studirao u Zagrebu, kao učenik Dragutina Boranića i Stjepana Ivšića. Za vrijeme apsolutorija dobiva (1928) jednogodišnji stipendij za studijski boravak u Poljskoj. Boravi na sveučilištima u Krakovu, Varšavi i Lavovu, sluša predavanja i radi u seminarima T. Lehra Spławinskog, M. Mateckog, J. Rozwadowskog, K. Moszynskog i drugih uglednih poljskih slavista, stvarajući tako solidne pretpostavke za svoju kasniju polonističku djelatnost na Zagrebačkom filozofskom fakultetu, za uspješno prevoditeljstvo i uspostavljanje trajnih veza prijateljstva i suradnje između hrvatske i poljske znanosti i kulture. Diplomirao je 1929. godine. God. 1932. imenovan je za suplenta u Prištini. Prelazi brzo u Karlovac, a zatim u Zagreb gdje je profesor na II. muškoj realnoj gimnaziji. Zahvaljujući preporukama poznatih poljskih slavista M. Małeckog i K. Nitscha, dobio je — uz službu gimnazijskog profesora — i mjesto honorarnog lektora za poljski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1933). Doktorirao je 1934. god. Nakon izbijanja II. svjetskog rata, 1939. sudjeluje, s A. Štamparom i J. Benešićem, na ilegalnom prebacivanju poljskih izbjeglica preko Zagreba u Francusku i Englesku. Zbog toga — a i zbog nekih svojih izjava — bio je 1944. godine uhapšen od Gestapoa i sedam i pol mjeseci interniran u Grazu. Godine 1948. imenovan je docentom za slavensku filologiju s osobitim obzirom na staroslavenski jezik. Izvanredni sveučilišni profesor postao je 1954, a za redovitog je sveučilišnog profesora izabran 1958. U međuvremenu izabran je 1956. godine i za dopisnog člana Jugoslaven-

ske akademije (redovni je član od 1977). Godine 1960, na poziv austrijskog ministarstva prosvjete, prihvaća mjesto redovitog profesora slavenske filologije i voditelja katedre za slavistiku Bečkog filozofskog fakulteta. Emeritiran je 1976. s navršenom 71. godinom. Do kraja života djelovao je sebi svojstvenom vitalnošću i neumornošću, na svojim istraživačkim projektima, a ne manje djelatan bio je i na području organiziranja znanstvenog života u međunarodnim relacijama. Visok ugled što ga je akademik Hamm uživao u svijetu slavenske filologije potvrđuju izbori u visoke znanstvene institucije, te brojna društvena priznanja i nagrade: izabran je za pravog člana Austrijske akademije znanosti (1966) i dopisnog člana Makedonske akademije znanosti i umjetnosti, a sveučilišta u Wrocławu i Kijevu imenovala su ga za doktora *honoris causa.* U nas je bio odlikovan Ordenom rada s crvenom zastavom, odlikovan je i Zlatnim križem za zasluge u borbi za oslobođenje Poljske, Ordenom zasluga za poljsku kulturu, bugarskim ordenom Kirila i Metodija I. stupnja i austrijskim Velikim križem za zasluge Pokrajinske vlade Gradišća. Za svoj iznimni doprinos znanosti nagrađen je i najvišim priznanjem za znanstveni rad u SRH, Republičkom nagradom »Božidar Adžija« za životno djelo.

U intenzivnoj aktivnosti Josipa Hamma postojano su se preklapale — i nadopunjavale — tri sfere: nastavna, znanstvenoistraživačka i znanstvenoorganizacijska. Enciklopedijsko znanje, ljudska neposrednost u komuniciranju, izrazita sposobnost funkcionalnog metodičkog artikuliranja svakog segmenta nastavnog procesa, individualna predavačka manira uz visoke zahtjeve što su se postavljali studentima na predavanjima, seminarima i ispitima, učinili su njegovu nastavničku djelatnost predloškom uspješna rada, a njegov dugogodišnji kolegij »Gramatika staroslavenskog jezika s književnošću« postao je propedeutičkim za čitav jezični dio studija. Godinama je on generacije studenata znalački, s mnogo pedagoškog i ljudskog takta, uvodio u, za njih posve novi, svijet najstarije općeslavenske ćirilometodske književnosti, njezina jezika i njezinih grafija — glagoljice i ćirilice, upućujući ih ne samo u složenu paleoslavenističku problematiku već i u osnove poredbene slavenske gramatike i indoevropeistike. U Beču je reorganizirao i obogatio tamošnji studij slavistike i novim sadržajima znatno proširio problemski, tematski krug kolegija što su se nudili studentima.

U slavističkom znanstvenom opusu Josipa Hamma, impozantnom ne samo po opsegu već i po izvanrednoj širini zahvaćene problematike dominantna su dva problemska, makrotematska kruga: s jedne strane suvremeno osmišljen filološki studij srednjovjekovnog, hrvatskoglagoljskog korpusa tekstova, tekstološkokritička i paleografijska obrada dijelova bogate građe, a s druge zauzetost lingvističkim — vrlo često poredbenogramatičkim — istraživanjima i pitanjima iz povijesti slavenske filologije (djelo J. Križanića, V. Jagića napose). U svom studiju fenomena glagolizma, jezično-književne tradicije hrvatskog srednjovjekovlja, on je zahvaljujući ogromnom iskustvu i metodološkoj dosljednosti, odmjereno i snažno argumentirano otvarao prostor jednom novom viđenju tog značajnog segmenta naše duhovne povijesti. Upozorio je — usuprot

Josip Hamm

brojnim ranijim shvaćanjima — na 'veličinu malenih', na djelo mahom anonimnih srednjovjekovnih pisaca koje valja čitati u izvorniku i otkrivati u njemu postupno svo bogatstvo jezika, izražajnu ljepotu, čestu namjeru da se tekst oblikuje na razini određenih estetičkih poimanja. To krčenje novog puta u jednu staru temu (što ga je činilo, na neki način, bliskim mladom Jagiću) osjeća se podjednako u egzaktnim izvodima Hammovih fundamentalnih rasprava o datiranju glagoljskih tekstova, o varijantama u kopističkoj djelatnosti hrvatskih glagoljaša, o hrvatskom i srpskom tipu crkvenoslavenskog jezika te u nekonvencionalnim, senzibilnim prosudbama literarnosti, estetičkih dosega starohrvatskog prijevoda »Pjesme nad pjesmama« ili pak u njegovim izdanjima srednjovjekovnih biblijsko-liturgijskih tekstova (jedinstvena, upravo ogledna, tekstološkokritička i književnopovijesna monografija o »Liber Judith« u hrvatskoglagoljskim brevijarima, izdanje Fraščićeva psaltira — »Psalterium Vindobonense . . .«) i kasnosrednjovjekovnih (u našim relacijama) latiničkih narativnih spisa poput »Dijaloga pape Grgura«. Kao visoka škola suvremene metodologije i plodne filološke akribije primijenjenih na jedno do tada zapostavljeno područje istraživanja, taj je dio znanstvenog djela Josipa Hamma napose imao odjeka u oblikovanju stava prema problematici i metodičkoj upravljenosti mladih istraživača, uglavnom njegovih učenika. I upravo takav odjek koji se generacijski transformira i oplođuje mora imati posebnu cijenu u svakoj prosudbi djela i djelovanja nekog znanstvenika.

Čak i kad se poznaju erudicija i poslovična radna energija kakvu je posjedovao Josip Hamm, poštovanje izaziva raspon problema što ih je on s jezikoslovnog polazišta, otvorenog modernim teorijskim smjeranjima, uključivao u vidokrug svojih istraživačkih interesa. Pred nama je opus s gramatikama staroslavenskog, poljskog i hrvatskog ili srpskog jezika i temama iz poredbene slavenske gramatike, hrvatske dijalektologije, povijesti jezika, jezikoslovne teorije, akcentologije, leksikologije i leksikografije, problematike transkripcije, versifikacije, polonistike, rusistike, paleoslovenistike, povijesti slavenske filologije, gramatike, problematike gradišćanskohrvatskog jezika, kulturne povijesti . . . Radovi su s ovih područja objavljeni u vodećim domaćim i inozemnim znanstvenim publikacijama, od kojih je jednom dijelu on bio i urednikom ili članom uredništva.

Od posebna su interesa za opću ocjenu znanstveničke djelatnosti Josipa Hamma brojne recenzije i prikazi (»Slovo«, »Wiener slawistisches Jahrbuch« i dr.) — potvrde njegove obaviještenosti i pomnog praćenja svega što se događalo u slavističkom svijetu — gdje su kritičke zamjerke uvijek popraćene studiozno elaboriranim vlastitim rješenjima i viđenjima relevantne problematike kojima se sugeriraju pravci daljih istraživanja. Slično je i u slučaju studijâ s polemičkim nabojem (»Adhortatio ad poenitentiam«, »Das glagolitische Missale von Kiew«, npr.) u kojima se autor angažirano (ponekad i jetko, ali uvijek s punim poštovanjem osoba) suprostavlja nekim uvriježenim, tradicionalnim shvaćanjima u vezi s pojedinim pitanjima slavenske filologije. Imponiraju pri tome — i onda kada se ne možemo u svemu suglasiti s njime — način provedbe

analize, dokazni postupak, ona tipična širina u poznavanju podataka ili detalja iz literature, smioni kriticizam što proistječe iz uvjerenosti u ispravnost postavljenih teza, opravdanost vlastitog stava.

Znatan dio svoga vremena i iznimnog radnog potencijala taj svestrani i neumorni promotor filološke znanstvene misli postojano je upravljao na organiziranje slavističkog znanstvenoistraživačkog života u nas i u međunarodnim relacijama. O toj propulzivnosti, brizi Josipa Hamma za funkcioniranje znanosti u životu i društvu svjedoči dovoljno i tek nekoliko detalja iz njegove biografije: 1952. osniva — s msgr. Svetozarom Ritigom i prof. Vjekoslavom Štefanićem — Staroslavenski institut u Zagrebu (kao nastavak krčke Staroslavenske akademije) i sudjeluje u pokretanju institutskih časopisa »Slovo« (kojemu je urednik do odlaska u Beč, 1960) i »Radovi«, aktivno je uključen u rad uredništva časopisa »Jezik« tijekom prvih osam godišta (1952—1960) nalazeći vremena da se, svojim člancima u »Jeziku«, pozabavi i — za njega uvijek važnim — pitanjima jezične i pravopisne pravilnosti, svakodnevne jezične prakse (otuda i njegovo sudjelovanje u Novosadskom dogovoru 1954). Nakon dolaska u Beč oživio je djelovanje »Association Internationale de Phonologie« (AIPHon), svojedobno pokrenutu od strane N. S. Trubeckoja, R. Jakobsona i A. Martineta. Bio urednik časopisâ »Wiener slawistisches Jahrbuch«, »International Journal of Slavic Linguistics and Poetics« (Los Angeles — Den Haag), glavni urednik »Njemačko-gradišćanskohrvatskog rječnika« (Željezno — Eisenstadt), zatim urednik edicija Akademije »Stari pisci hrvatski«, »Hrvatska proza Marulićeva vremena« (ovu je posljednju seriju sâm inicirao i izdao u njoj prvu knjigu, druga je pred izlaskom, a bila mu je povjerena i zadaća priređivača »Rječnika hrvatskoga književnog jezika Julija Benešića«. Funkcije i članstva u institucijama i komisijama nisu manje brojna jer je prof. Josip Hamm bio npr. predstojnik Lingvističkog odjela Balkanske komisije (osnovane od strane V. Jagića već god. 1897) Austrijske akademije znanosti, predsjednik Međuakademijskog odbora za onomastiku (sa sjedištem pri našoj Akademiji), predsjednik Transkripcione komisije i komisijâ za povijest slavistike i slavenski lingvistički atlas Međunarodnog komiteta slavista, potpredsjednik istog Komiteta, član Međunarodne komisije za rječnik općeslavenskog književnog jezika. I više nego dovoljno za jedan život.

Josip Hamm bio je, neprijeporno, jedna od stožernih ličnosti novije slavistike, vodeći istraživač na nizu područja, znanstvenik koji je svoje duhovno bogatstvo prenio ljudski, predano, generacijama studenata i na najvišoj razini stručnosti odgojio niz mladih znanstvenih radnika. Svojom širinom, inovacijskim izazovima i poticajima njegovo djelo intenzivno utječe na razvitak slavenske filologije u nas i u svijetu. Poznavaoci tog djela svjesni su veličine gubitka nanijetog znanosti smrću njegova tvorca.

Eduard Hercigonja

VJEKOSLAV MAŠTROVIĆ

(1913—1986)

Smrću Vjekoslava Maštrovića nestao je vrijedan poslenik i proučavatelj našega pomorstva, kulturne i povijesne baštine Zadra i Nina, neumorni bibliograf i bibliotekarski rukovoditelj, ustrajni organizator mnogih obljetnica u vezi s pomorstvom i kulturnom baštinom zadarskog područja, jedan od osnivača Društva za proučavanje i unapređivanje pomorstva Jugoslavije, inicijator i urednik »Pomorskog zbornika«, dugogodišnji direktor Naučne biblioteke u Zadru, direktor Instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru i urednik »Radova« toga instituta, koje je uglavnom sam uređivao, objavivši u njima nekoliko svojih kapitalnih radova iz šire zadarske prošlosti.

Porijeklom iz Nina, diplomirani pravnik zagrebačkog Pravnog fakulteta, sudac u Osijeku . . . ovaj Mediteranac u Panoniji vraća se već sredinom lipnja 1945. u svoj Zadar kojega je napustio kao šestogodišnji dječak nakon talijanske okupacije. U Zadru započinje njegova bogata organizacijska i znanstvena aktivnost. Ondje u širem zavičaju, u gradu koji je, za njegova dolaska, bio sav u ruševinama i gdje su hrvatska riječ i hrvatsko nacionalno biće bili desetljećima potiskivani i zatirani.

Napustivši sudačku struku, postaje direktorom Naučne biblioteke (1947) na čijem je otvaranju radio pune dvije godine. Uz inicijativu, razumijevanje i podršku Jugoslavenske akademije osniva Institut kojemu je od ljeta 1954. honorarnim, a od 1961. stalnim direktorom. Od samoga početka rada Instituta objelodanjuje »Radove« Instituta Akademije u Zadru kojima je urednik idućih 30 svezaka. Zasnovao je i uređivao i sve ostale publikacije toga Instituta, okupivši velik broj stalnih suradnika, koje je poticao na raznovrsnu djelatnost, organizirajući mnoge znanstvene skupove, proslave značajnih obljetnica, izložbe restauriranih umjetnina iz restauratorske radionice koju osniva i otvara 1957, te utemeljuje i uređuje pomorsku zbirku 1958, koja od 1966. prerasta u Pomorski muzej.

Godine 1965. zasniva pri Institutu Odbor za proučavanje kulturne baštine i povijesnog značenja Nina. Taj Odbor priredio je, među ostalim, 1969. znanstveni skup o Ninu; suorganizator je i proslave Krešimirove

povelje »Mare nostrum dalmaticum«. Bio je vrlo angažiran i u organizaciji proslave 20. obljetnice nastanka naše Ratne mornarice.

Neprekidno djelatan, godine 1962, nakon što je u Splitu konstituirano Društvo za proučavanje i unapređivanje pomorstva Jugoslavije obnaša više od jednog desetljeća dužnost glavnog tajnika Društva. Pod njegovim urednikovanjem objavljeno je 8 knjiga »Pomorskog zbornika«, među kojima valja spomenuti jubilarni »Pomorski zbornik« u dvije knjige enciklopedijskoga formata.

Osobito je bio zapažen njegov rad na području bibliotekarstva. Godine 1948. osniva Društvo bibliotekara u Zadru, koje je 1954. preraslo u Podružnicu Hrvatskog bibliotekarskog društva, koju je vodio 12 godina. Obnašao je dužnost potpredsjednika Republičkog odbora Društva bibliotekara Hrvatske. Godine 1949. suosnivač je Saveza bibliotekara Jugoslavije i 1956. godine organizator III. kongresa bibliotekara Jugoslavije u Zadru. Trajnu vrijednost imaju njegove bibliografije knjigâ o pomorstvu Jugoslavije tiskanih u prošlom i ovom stoljeću te mnogobrojnih raspravâ i članaka o pomorstvu Jugoslavije od 1945. do 1962. Tim radovima, zapravo nekolikim svescima bibliografije »Jadertina croatica« dao je neprocjenjiv doprinos u proučavanju Zadra u našoj pomorskoj i uopće kulturnoj povijesti toga područja, koji je kao kulturni i znanstveni pregalac izvrsno poznavao i neizmjerno volio.

Spomenimo usput da je od 1950. punih 20 godina bio predsjednik Savjeta Nacionalnog parka »Paklenica«, na koju je dužnost izabran kao pokretač ideje o proglašavanju Paklenice nacionalnim parkom.

Iste godine (1956) kad je ostvarena ideja o otvaranju Filozofskog fakulteta u Zadru, pri čemu Maštrović također ima određene zasluge, postavljen je za predsjednika Komisije za obnovu samostana i gradnju crkve sv. Marije, a poslije 14 godina rada povjerena mu je dužnost direktora Stalne izložbe crkvene umjetnosti u izgradnji. I taj zadatak uspješno obavlja od 1970. do 1972. kad je to zdanje dovršeno kao jedan od četiriju kapitalnih djela hrvatske kulture.

Njegov svestran rad neumornog organizatora revitalizacije kulturnih vrijednosti nije ostao nezapažen. Godine 1969. dobiva nagradu grada Zadra. Uz tu počast idu i mnoga druga priznanja za zasluge u području bibliotekarstva, turizma, pomorstva, kulture i znanosti. Godine 1968. izabran je za dopisnog člana Pomorske akademije u Genovi.

U mnogim spomenutim djelatnostima V. Maštrović radio je najtješnje povezan sa zadacima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, osobito u njezinu Institutu odnosno Zavodu za povijesne znanosti koji je toliko godina uspješno vodio i razvijao i u čijoj je djelatnosti i radu ostavio duboke i trajne tragove.

Vjekoslav Maštrović

VJEKOSLAV PARAĆ

(1904—1986)

Rođen je u Solinu 2. veljače 1904. Djetinjstvo je proveo u Solinu i Kaštel-Gomilici, ranu mladost u Splitu, gdje je maturirao na realci, a 1922. primljen je na Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Profesori u crtačkim klasama bili su mu T. Krizman, V. Vanka i J. Kljaković, a u slikarskoj (specijalki) profesor Ljubo Babić. Godine 1926. diplomirao je, a nakon prve samostalne izložbe, na prijedlog profesorskog vijeća Akademije, dobio je francusku stipendiju, pa nastavlja studij u Parizu 1929—1931. godine. Pohađa muzeje i galerije, studira i kopira stare majstore u Louvreu, sluša predavanja na Sorboni. Polazi i privatnu Akademiju kod slikara O. Friesza, a zatim kod A. Lhottea. Godine 1935. putuje Italijom, zadržavši se dulje u Rimu na Akademiji, gdje kod prof. F. Ferrazzija uči fresko-slikarstvo.

Godine 1940. nastupio je u službu nastavnika na srednjoj tehničkoj školi u Splitu, za vrijeme okupacije pristupa NOP-u, otklanja sudjelovanje na fašističkoj »Mostra d'arte«, izlaže na ilegalnoj izložbi, odlazi u partizane. Kao referent pri Oblasnom NOO Dalmacije poslan je u Italiju da povrati evakuirane umjetnine hvarskog samostana. Nakon oslobođenja bio je direktor Galerije umjetnina u Splitu, a od godine 1950. do 1972. djeluje kao profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Prvu samostalnu izložbu priređuje u Zagrebu i Splitu 1929, zatim u Zagrebu 1931, te 1934. i 1936. u Splitu. Moderna galerija Jugoslavenske akademije u Zagrebu priređuje god. 1960. njegovu sažetu retrospektivu. Godine 1969. postavlja samostalnu izložbu u Zadru pod naslovom »Naše more«, a godine 1978. veliku izložbu retrospektivnog karaktera (više od stotinu radova) sa sadržajem »Naše more«.

Svojim radovima Vjekoslav Parać sudjeluje na izložbi »Salon d'art français independant« 1931. u Parizu, a godine 1935. na jugoslavenskim reprezentativnim izložbama u Amsterdamu, Saarbrückenu i Bruxellesu. U zemlji izlaže na mnogim skupnim izložbama: »Cvijeta Zuzorić« u Beogradu, na izložbama zagrebačkih umjetnika, na velikoj izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« 1939. u Zagrebu, te na izložbi hrvatskih umjetnika u Splitu 1940. Koncem rata i po njegovom završetku sudjeluje s ve-

ćim brojem radova na izložbama umjetnika partizana, na izložbi Dalmatinskog festivala, na izložbi slavenske grafike u Pragu. Zastupan je na velikoj izložbi »Umjetnost XIX. i XX. stoljeća naroda Jugoslavije« (u Moskvi, Lenjingradu, Warszawi) 1946—1948. Od osnivanja ULUH-a sudjeluje na mnogim skupnim izložbama toga Udruženja, te na saveznim izložbama u Dubrovniku i Ljubljani. Zastupan je na izložbi »Akvarel XIX. i XX. stoljeća u Hrvatskoj«, na izložbi »Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva«, na izložbi »Nagrađeni umjetnici« u Zagrebu. Godine 1977. sudjeluje na reprezentativnoj izložbi »Malerei von Mitgliedern der jugoslawischen Akademien« u Berlinu, a godine 1979. prigodom Mediteranskih igara na izložbi »Dalmatinski motivi« u Galeriji umjetnina u Splitu.

Značajniji radovi Vjekoslava Paraća nalaze se u Modernoj galeriji Jugoslavenske akademije, Galeriji suvremene umjetnosti, u zbirci Sveučilišne biblioteke, u Muzeju narodne revolucije, Kabinetu grafike Akademije u Zagrebu, te u Pomorskom muzeju Akademije u Splitu, Galeriji umjetnina i Vojnopomorskom muzeju u Splitu, Narodnom muzeju u Beogradu, u zbirci Predsjednika Republike na Brijunima, u Modernoj galeriji u Rijeci.

Godine 1955. dobio je nagradu »Vjesnika u srijedu« za sliku »Ručak pod maslinom«. Deset godina kasnije dodijeljena mu je nagrada grada Zagreba za radove u mapi »Grafika otoka Visa«. Godine 1961. odlikovan je ordenom rada sa zlatnim vijencem, a godine 1976. dodijeljena mu je Nagrada Vladimir Nazor za životno djelo.

Slikarski opus Vjekoslava Paraća rastao je prirodno iz svakidašnjice rodnoga kraja. Dojmovi iz djetinjstva provedenog u Solinskom polju, među razvalinama antičkih i starohrvatskih spomenika, odlučno su utjecali na oblikovanje umjetnikove ličnosti. Nakon studija u Zagrebu (»Autoportret«, »Proljeće«), boravak i studij u Parizu raspleo je tonsku gamu u tkanju svijetlih boja i pridružio temama ribara i težaka žustre dojmove s pariških ulica i kavana (»Kafana Coupole«). Impresionistička nijansiranost i postimpresionistički kolorizam njegovih pariških radova zrače i u onima koji su nastali neposredno nakon povratka u domovinu (»Pazar u Solinu«, »Mljekarice«, »Cipal na tanjuru«). Boravak u rodnom kraju i životni tok u tom razdoblju mijenjaju blještavu paletu i slikar reducira koloristička gamu (»Mljekarice« u zimskom pejsažu). U radovima te faze figure se određenije ocrtavaju u pejzažu međusobno raščlanjenih planova. Logički rasplet tih slikarevih sklonosti ostvaren je u monumentalnom slikarstvu fresaka u Klisu i Solinu te u kompozicijama koje sada radi (paneau slika u Zadru).

U Paraćevu slikarstvu, bez obzira na razvojne faze, uvijek je okosnica realizam, onaj likovno usklađeni, kompozicijsko odmjereni realizam mediteranskog duhovnog kruga. U Paraćevim slikama forma se oblikuje kroz valer i nijansiranost boje i jedna poetska slikarska atmosfera obavija cjelovitost djela. Sveukupnim svojim slikarskim radom Vjekoslav Parać daje vrlo značajan doprinos hrvatskoj likovnoj umjetnosti. Osobito je za nas vrijedan onaj dio opusa u kojem je zahvatio i na vlastiti slikarski način obradio sadržaje iz rodnog kraja. Uglavnom to su kompozicije (grupe figura u ambijentu ili pejzažu). Motiv je općenit i u svom vremenskom

Vjekoslav Parać

trajanju došao je gotovo nepromijenjen do naših dana. U tim Paraćevim slikama čvrstog impasta i određenog ritma crteža homogeno djeluju ekspresivnost oblika i čulnost boje (»Povratak s polja«, »Na brodu«, »Ručak pod maslinom«, »Ruševina amfiteatra«, »Stare uljanice«, »Pred zidom dvora«). Isto tako značajan je zahvat u historijske sižeje: freske u crkvi u Klisu — uz religiozne sadržaje redaju se kompozicije iz povijesti Klisa. U velikoj fresko-slici »Karavana uz Kozjak«, u dvorani poduzeća »Dalmacija-cement« u Solinu, motiv iz NOB-a transponiran je u monumentalno-historijsku sliku. Paraćev ciklus »Naše more« nastajao je povremeno kroz više godina. U stilu monumentalnih kompozicija obrađeni su najznačajniji sadržaji iz naše pomorske povijesti. U većem dijelu tih radova historijski sadržaj iz davnine, slikarski obavijen u legendu, pretvara se u simbol i mit (»Domagoj« »Doba kralja Tomislava«, »Svečana jedra«, »Galioti«, »Libertas«).

Složenije i veće zadatke Vj. Paraća prati velik broj studija, crteža i akvarela. Među tim radovima ima i onih koji prelaze dokumentarno studijsko obilježje te produžuju onaj niz neposredno zahvaćenih bilježaka iz rodnog kraja, prozračnih i svježih akvarela iz Pariza i talijanskih gradova, te onih naglih, sugestivnih crteža, dramatski rečenih dojmova iz NOB-a.

Dalmatinski motivi, pejzaži i marine koji sada nastaju (»Na ulazu u selo«, »Lukovi amfiteatra«, ciklus crteža »Stari Solin i Vranjic«, »Brod iz Kaštel-Gomilice«, »Pred Splitom itd.) zapravo su kontinuirani nastavak vrlo ranih njegovih slikarskih zahvata u te sadržaje.

Slikarski je opus Viekoslava Paraća u svim fazama u pravom smislu dorečeno umjetničko djelo. Kako je poznato, njegova je glavna slikarska preokupacija već od početka rodni kraj i ljudi toga kraja, koje je duboko ljudski osjetio i umjetnički izrazio. Dijapazon njegovog slikarstva velikog je raspona: od lirike finih crteža i prozračnih akvarela, nastalih u dahu trenutka, bogatog uljanog slikarstva do epskog melosa velikih zidnih površina njegovih fresaka. Paraćev slikarski opus rastao je organski, prirodno, bez forsiranih zaokreta, a emotivna sadržajnost njegovih djela emanira kao odraz i izraz jedne osebujne i određene umjetničke ličnosti.

Svi značajniji radovi slikarskog opusa Vjekoslava Paraća, bili oni većeg zahvata, ili oni manji, nose uvijek biljeg umjetnikove ličnosti, izraz su toplog ljudskog osjećaja i stava prema životu u spoznaji da je čovjek u svom djelovanju i stremljenju neodvojivi dio naroda i duhovne tradicije zemlje iz koje je izrastao.

Kruno Prijatelj

IVAN SABOLIĆ

(1921—1986)

Teško je povjerovati da Ivana Sabolića nema i da ga više neće biti među nama. Hrvatska smrt je veoma okrutna — rekao je davno Antun Gustav Matoš — što se potvrđuje i u slučaju poštovanog umjetnika, profesora Akademije likovnih umjetnosti, voditelja radionice za kiparstvo u Majstorskim radionicama za likovne umjetnosti i izvanrednog člana Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Ne poštujući u pravilima svoje okrutne igre zakone prioriteta, ona je ugasila život stvaraocu od nepunih šezdeset godina, prekidajući umjetničku evoluciju jednog kiparskog opusa koji nam je bio blizak, s kojim smo živjeli kao suvremenici i kojeg smo poštovali, jer je u žarištu umjetnikova stvaralačkog interesa bio čovjek, njegovo lice i karakterne osobine, ljepota i izražajnost njegova tijela s jedrinom i vitalnošću na muskulaturi muških i rafinmanom erotskih draži u volumenima i u mekoj epidermi ženskih aktova. Upravo u tim motivskim i tematskim rasponima, Ivan Sabolić je želio da bude predstavljen na svoja dva posljednja javna nastupa: na izložbi »Slikari i kipari članovi Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« u Zagrebu (4. III — 10. IV. 1986) dominirala su u izložbenom prostoru dva ženska akta (»Šampionka« i »Klasično moderna«) i nagi atletičar na trapezu (»Poslije saltomortala«), dok je na istoimenoj priredbi u Berlinu umjetnik afirmirao svoju virtuoznu vještinu psihologizacije na portretima »Ivan Šebalj«, »Kipar Kajfeš« i »Miroslav Krleža«. Ni autor ni mi nismo mogli ni slutiti da će njegov posjet zagrebačkoj izložbi biti naš zadnji susret (20. III. 1986) i da izložene umjetnine više nećemo biti u stanju vratiti umjetniku samom. Izlošci iz Berlina stigli su u Zagreb upravo na dan smrti Ivana Sabolića.

Sabolićevo kiparstvo otkrilo je svoje ishodište u najpozitivnijim tradicijama hrvatske figurativne umjetnosti: na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu profesori su mu bili Ivo Lozica i Frano Kršinić, a specijalku je apsolvirao kod Antuna Augustinčića. Godine studija (od 1940. do 1946.) s poukama i oblikovnom metodologijom tih vrsnih umjetnika i likovnih pedagoga stimulirali su mladog Sabolića za radikalno usmjerenje

Ivan Sabolić

vlastitog stvaralaštva prema čovjeku, njegovu individualnom liku i intimnim sferama njegova duhovnog života. Uključujući se u naše kiparsko stvaralaštvo (izložba ULUH-a u Zagrebu, 1948), on je nastupio samosvjesno i nadareno, odan svijetu iz kojeg je izrastao i figurativnoj kiparskoj tradiciji koju je spontano prihvatio kao polaznu osnovu, ali uz konstantno nastojanje da unaprijedi, modernizira i individualizira idiome oblikovanja. Unatoč burnim gibanjima i potresima što karakteriziraju naše stvaralaštvo u posljednja četiri desetljeća, ispunjena neočekivanim obratima i poricanjem kompleksnih slojeva ukusa i estetskih naziranja, umjetnost Ivana Sabolića imala je svoj osebujni, autohtoni tok i razvoj, svoju vlastitu slobodu adekvatnu umjetnikovu htijenju, jasno spoznatim plastičkim afinitetima i želji za iskrenim likovnim očitovanjima intimnih inklinacija i umjetničke poruke.

U markantnom opusu portretnih ostvarenja, s »Glavom starca« iz 1949. godine na čelu, nagrađenu nagradom Vlade NRH, otkrivamo kao bitnu značajku prisan odnos i spontan likovni dijalog sa živim modelom. To su uglavnom naši ljudi, radnici, seljaci, umjetnikovi znanci i prijatelji, slikari, kipari, književnici, istaknute ličnosti političkog i javnog života i, naravno, privlačne i bliske žene. Portretirajući ih akribijom psihoanalitičara, plemenitošću humanista i izražajnošću izvornog plastičkog idioma, jezgrovitim realizmom, ali još češće profinjenim smislom za sažimanje i redukciju, Sabolić je obogatio kompleksni inventar naše portretistike impozantnom zbirkom dokumentarnih, produhovljenih i vješto individualiziranih portreta. Nesumnjivom metijerskom zrelošću i disciplinirano vještinom apstrahiranja, Sabolić je znao osebujno transformirati subjektivnu percepciju i doživljaj u draži plastične forme kao estetske vrijednosti po sebi. Apogej predstavljaju djela u kojima radost stvaranja i strast za vlastitim izričajem eliminiraju faktografsku pedanteriju suprotstavljajući joj apstrahiranu voluminoznost plastičke jezgre koja teži k nutrini, prodire u srž individualiteta, ističe specifično i sugerira bitno. Zanimljivo je da među više od pedeset javnih spomenika Ivana Sabolića njih dvadeset pet nisu drugo nego portretna »spomen-obilježja« na otvorenom ili u prostorima javnih objekata, škola, tvornica i drugih institucija.

Portretnim ostvarenjima, kao primarnoj likovnoj preokupaciji, pridružuje se, neposredno nakon oboljenja na plućima (1945) i povremenih boravaka u sanatorijima (1946, 1951), živ interes za vječnu temu kiparskog oblikovanja: nago ljudsko tijelo, prvenstveno tijelo žene. Motivi »Torza« iz 1949. godine predstavljaju jedre i krepke forme sa živom igrom svjetla i sjene na površinskom sloju u tragu Rodinovih oblikovnih postulata posredno asimiliranih. Nekoliko »Figura« oko godine 1955. odišu ekshibicionizmom kretnji, geometriziranom stilizacijom volumena i grubo strukturiranom epidermom. Dva studijska boravka u Parizu (1954, 1955) i zbližen je s kiparom Osipom Zadkinom, čini se, predstavljaju ohrabrenja za radikalniju metodologiju sinteze i sažimanja plastičkog tijela s očitijom redukcijom narativnih detalja. Novo naziranje srećemo na aktu »Reminiscencija« iz 1956. godine, da bi ono zatim preraslo u novu kvalitetu na nuditetima »Trudnica«, »Klasično moderna«, »Šampionka«, »Ležeća fi-

gura«, »Figura koja sjedi« i drugim ostvarenjima. Oblici su monumentalizirani u neobičnoj hijeratskoj mirnoći i zatvorenosti obrisa, epiderma je pomno modelirana i glatka, sugerirajući mekoću i draž putenosti. U kolikoj je mjeri umjetnik živio sa svojim vremenom i razumio ga, potvrđuju djela oblikovana, tako reći, radikalnom apstrakcijom invencija otkrivenih u svakidašnjici zavičajnih sfera kao što su, npr., »Muslimanka«, »Čovjek sa šubarom«, »Zimsko sunce«, »Žena iz Pisarovine«, »Žena s maramom«, »Makedonski motiv« i nekoliko puta varirane »Žene s koritima«, sve djela realizirana 1957. godine. Taj dragocjeni umjetnikov obol dominantnom trendu apstraktne umjetnosti šestog desetljeća osebujan je po svojoj transparentnoj i sugestivnoj asocijativnosti.

Rijetko se koji od naših kipara može pohvaliti tako velikim brojem javnih spomenika kao Ivan Sabolić. Najčešće su spomenici palim borcima (Ugljan 1949, Aleksinac 1952, Kreka 1953, Koprivnica 1955, Niš 1964, Molat 1978), borcima Narodnooslobodilačkog rata i žrtvama fašizma (Rovinj 1954, Zagreb 1957. i 1970, Daruvar 1975) ili javne plastike na temu iz svakidašnjice (Žena s rupcem, Portorož 1961, Koritarke, Beograd 1962, Odmor, Kutina 1977. i dr.). U tom dijelu opusa zanimljiva je Sabolićeva preokupacija snažnim i voluminoznim muškim aktovima sa živo strukturiranom epidermom (npr. »Picasso«, spomenik u Osijeku). U svim tim radovima otkrivamo posebnosti i odvajanje, emotivno zračenje autora samog, funkcionalno integriranje mnogih prijašnjih iskustava s vlastitim oblikovnim htijenjem, darovima individualne nadarenosti i tehnološkog iskustva.

Smrt Ivana Sabolića predstavlja težak gubitak ne samo za institucije u kojima je djelovao nego i za naše društvo i umjetnost u cjelini. Ali kao što će uspomena na njega kao čovjeka i umjetnika trajno živjeti u našem sjećanju, tako će njegovi javni spomenici biti trajna veza između najširih slojeva publike i tog naprednog stvaraoca i humanista. Njegovu ljubav prema zavičaju i poštovanje njegovih sugrađana u rodnoj mu Podravini prema njemu i njegovu djelu trajno će dokumentirati Spomen-zbirka Ivana Sabolića, otvorena 30. rujna 1983. godine u zgradi nekadašnje Kapetanije u Peterancu kod Koprivnice. Prema umjetnikovoj želji toj zbirci će pripasti sva njegova likovna ostavština, a i njegov se grob nalazi u blizini te Spomen-zbirke.

Vinko Zlamalik

STJEPAN ŠULEK

(1914—1986)

U Zagrebu je 16. siječnja 1986. preminuo akademik Stjepan Šulek, skladatelj, violinist i dirigent. Studij violine završio 1936. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (V. Huml), gdje je kratko vrijeme pohađao i predavanja iz kompozicije (B. Bersa). Njegovo je djelovanje usko povezano sa Zagrebom. God. 1933—38. član Radio-orkestra, 1940—41. profesor violine na srednjoj školi Muzičke akademije, 1941—45. profesor Učiteljske škole, 1945—47. docent za violinu i 1947—75. profesor kompozicije na Muzičkoj akademiji. Uz to je 1935—39. bio član klavirskog trija (I. Maček, Šulek, S. Žepić) prva violina u Zagrebačkom kvartetu (1938) i od 1938. violinist u Komornom triju s I. Mačekom i A. Janigrom, a 1958—62. dirigent Komornog orkestra RTV Zagreb. Šulek je bio pravi član i dugogodišnji tajnik Odjela za muzičku umjetnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Za visoke stvaralačke domete dobio je više priznanja, među kojima Nagradu Vladimir Nazor za životno djelo (1974) i 4 puta Nagradu grada Zagreba.

Jedan od najistaknutijih jugoslavenskih simfoničara, Šulek u svojim klasično oblikovanim djelima povezuje baroknu polifoniju i romantičnu izražajnost, te je stvorio osebujni osobni stil, koji mu je omogućio da hrvatsku muziku obogati vrijednim prilozima. U traženju vlastitog puta Šulek je postepeno prihvaćao tezu da u umjetnosti ne treba pošto-poto ići za originalnošću. Za razliku od umjetnikâ koji smisao napretka vide u pronalaženju uvijek novih rješenja, u njemu je vjera u klasiku sve više rasla, postajala snažnijom i dubljom.

Iako je javnost Šuleka kao kompozitora upoznala tek poslije Oslobođenja, on je već i dotad bio napisao niz djela, koja su ga dovela do umjetnički zrelih ostvarenja. *Koncert za klavir*, dvije *Rapsodije* za violinu, *Simfonijski rondo na međimursku temu* i druga djela izrađena na folklornim značajkama bila su samo etapa u traženju vlastitog izraza i Šulek ih se kasnije nezadovoljan rezultatom, odrekao. Došavši do uvjerenja da ga ni suvremena muzička strujanja ni nacionalni smjer neće dovesti k cilju, u njemu je sve više rasla i jačala vjera u klasiku. I kao umjetnik koji ne poznaje kompromisa, Šulek je toj ideji ostao vjeran do smrti.

Šulekov kompozitorski opus pripada pretežno instrumentalnoj muzici, a 8 simfonija, 4 klasična koncerta za orkestar, 10 instrumentalnih koncerata i druga orkestralna djela odaju izrazitog simfoničara. Njihovi široko zasnovani stavci, nošeni velikim unutrašnjim intenzitetom, odlikuju se moćnim gradacijama i zvukovnim bogatstvom. Ta se obilježja, na svoj način, očituju i u drugim njegovim ostvarenjima. *Prva simfonija u a-molu* (1944), nastala za ratnih dana, u mnogim pojedinostima odaje atmosferu zbivanja punu sudbonosnih pitanja, koja će doći do izražaja i u njegovim kasnijim radovima, a posebno u *Drugoj simfoniji u D-duru* (1946), nazvanoj *Eroica*, svojevrsnom Šulekovu umjetničkom credu. U tom djelu on je u okviru četiri opsežna stavka izrazio humane osjećaje, duboko uvjeren da pravda i istina moraju nadvladati strahote razaranja. Premda se kod toga nije oslanjao ni na kakav izvanmuzički program, on je s iskrenošću pravoga umjetnika digao svoj glas protiv svake sile i ugnjetavanja što unose razdor među ljude. Ostvarujući temeljnu ideju, Šulek je na mahove izradio niz sugestivnih slika koje upravo nameću misao o danima herojske borbe jugoslavenskih naroda i narodnosti. To se posebno odnosi na posljednji stavak, u kojemu iz posmrtne koračnice izrasta trijumf, a nakon reminiscencija na polagani stavak u silnom naletu fuge slijedi vedar optimistički završetak. Nakon *Treće simfonije u e-molu* (1948), lirskog predaha inspiriranog intimnim doživljajem, Šulek se u *Četvrtoj simfoniji u d-molu* (1954) sadržajno nadovezuje na svoju *Eroicu*, što se vidi i iz same posvete: »Desperans Pacem Spero«. Tematski jedinstveno djelo izražava unutrašnji nemir i očajanje što razdiru poštena čovjeka i umjetnika željna vedrije sadašnjosti i svjetlije budućnosti. *Peta simfonija u c-molu* (1964) kao da rekapitulira dotad prijeđeni Šulekov simfonijski razvoj, a tema prvoga stavka sadrži intervale karakteristične za cijelo djelo, što simfoniju čini monolitnom. Neiscrpan u pronalaženju uvijek novih zvukovnih finesa, Šulek je u *Šestoj simfoniji* (1966) orkestar proširio brojnim udaraljkama, ali one, pomno dozirane, nigdje ne narušavaju ravnotežu ostalih orkestralnih skupina, koje se u divnom skladu prelijevaju u brojnim nijansama, od lirskog šapata do moćne dramatike. Iako sam sadržaj simfonije nije nigdje istaknut, očito je da se radi o programnom djelu s tematikom prisutnom u mnogim Šulekovim radovima, o poruci za mirom i ljubavlju među ljudima. *Sedma simfonija* (1979) novi je vrhunac Šulekova simfonizma. U tom se djelu umjetnik javno očitovao kao programni stvaralac izvanrednih sposobnosti, kadar da sugestivno ocrta jednostavnu ideju izraženu riječima: »Pjevati kad je vrijeme pjevanja, umrijeti kad je vrijeme umiranja«. I ranije su Šulekove simfonije bile inspirirane izvanmuzičkim događajima, ali je njihova zvukovna realizacija bila sasvim podređena muzičkoj logici. Taj princip nije, doduše, ni ovdje mimoiđen, ali muzički kontrasti naprosto evociraju konkretne sadržaje, izazivajući — kako kaže sam Šulek — neka formalna odstupanja od klasičnih uzora karakterističnih za njegovo stvaralaštvo. *Sedma simfonija* nema ilustrativnog obilježja, ne radi se o nekoj priči pretvorenoj u tonsku poemu. No, za razliku od dualističkog simfonijskog principa, koji se iscrpljuje u sukobu kontrastnih tema — ovdje temâ života i smrti — Šulek se nije ustručavao muzikom dočarati i bez-

Stjepan Šulek

brižan pjev malih kosića, i lelujanje tratinčica na suncem obasjanoj livadi, niz drugih slikovnih prizora. Šulekova *Osma simfonija* ne postavlja pitanja i ne daje odgovore, a ipak je vjeran odraz života i razmišljanja o njegovu kraju.

Četiri Šulekova klasična koncerta za orkestar stoje za sebe u hrvatskoj muzici. Već *Prvi klasični* koncert za orkestar (1944), prvo Šulekovo javno izvedeno djelo, odaje sva karakteristična obilježja njegova muzičkog stila. U polifonom spletu dionicâ izrastaju stavci u klasično jasne oblike i veće arhitektonske cjeline, a uzorno tretiran orkestralni aparat, posebno skupina gudačkih instrumenata, ističe koncertantni karakter kompozicije. Zbog toga su i sve tri fuge, a to su tri stavka koncerta, bitno različite od baroknog tipa te muzičke forme. Usprkos nazivu, uvodni je »*Preludio*« izgrađen kao pravilna trodjelna fuga na temu ozbiljnoga i dostojanstvenog obilježja. I drugi stavak, »Siciliana«, fuga je s jednom temom. Iako u njemu ima plesnih elemenata, ipak prevladava sjetno raspoloženje. Finale u brzom tempu odiše vedrinom i optimizmom. To je fuga pravilnog sonatnog oblika. *U Drugom klasičnom koncertu* za gudače (1952) Šulek se prepustio radosti muziciranja. No, suprotstavljajući skupini solističkih instrumenata (3 violine, viola, violončelo) gudački orkestar, on se po uzoru na barokne concerte grosse iživljavao u polifonom spletu melodijskih linija, iskušavajući pri tom zvukovne mogućnosti gudačkog sastava. Takvo, u neku ruku objektivno prilaženje sadržajnoj strani umjetničkog djela nije, međutim, slučajna pojava, već posljedica unaprijed zamišljene ideje, izražene u mottu: »Slobodi duha i misli«. Tri stavka koncerta su: »Fanfare«, »Corale« i »Fuga«. Na istim temeljima počiva i *Treći klasični koncert za gudače* (1957), u kojem je Šulek posegnuo za Haydnovim i Mozartovim uzorom. To se osobito očituje u jedinstvenoj tematici svih stavaka (intervalski pomak rastavljenih trozvuka F-dura i E-dura), u snažnoj arhitektonici te u majstorskoj instrumentaciji. Posebno valja upozoriti na srednji stavak koncipiran kao arija. Po izvornosti i iskrenosti umjetničke invencije muzika toga stavka spada u najljepše Šulekove stranice.

Izražavajući revolt protiv svih koji prijete da suprotnosti u svijetu pretvore u samoubilački rat do istrebljenja, Šulek je morao posegnuti za riječju, jer sami instrumenti nisu bili dovoljni da potpuno izraze ideju humanosti, da je dovedu do posljednje kulminacije. Pristupajući kompoziciji opere *Koriolan* (1957), na vlastiti libreto sastavljen prema Shakespeareu, Šuleku je pred očima lebdjela jasna muzička koncepcija cjeline, koju je on zamislio poput simfonije velikih razmjera. Prvi je čin prožet heroikom, u drugom prevladava lirika, a u trećem dolazi do pobjede ljubavi, do afirmacije humanosti. Simfonizaciju opere Šulek je proveo vrlo dosljedno, pa svi sudionici, solisti, zbor i orkestar, tvore nerazdvojnu cjelinu. Zbog toga ni vokalne dionice nisu tretirane na principu belkanta; tekst u svakom času upravlja njegovim melodijskim linijama, oslanjajući se tako na najbolje tradicije velikih opernih reformatora. U operi, izgrađenoj na lajtmotivima, Šulek je punu pažnju posvetio svima faktorima, a osobito orkestru koji se prelijeva u bogatstvu instrumentalnih boja. Šulekova opera *Oluja* (1969), također na vlastiti libreto prema Shakespeareu,

majstorsko je ostvarenje jugoslavenskog muzičkog kazališta. Raspjevana kantilena i lirski ugođaji, patetika i dramatika uz izvrsno stapanje vokalnih i instrumentalnih elemenata redaju se u partituri u efektnom kontrastu. Potaknut, kako sam ističe, toplinom, a možda i sjetom zrelih i pametnih Shakespeareovih misli, Šulek se slobodno prepustio oblikovanju vlastitih muzičkih ideja, koje ovdje naviru snažnije nego u bilo kojem njegovu ranijem djelu.

Deset Šulekovih solističkih koncerata (3 za klavir, te po jedan za violinu, violu, violončelo, klarinet, fagot, rog i orgulje) sadrže brojne virtuozne elemente, koji zahtijevaju suvremeno vladanje instrumentom. Za razliku od sadržajno ozbiljnih simfonija, Šulek je u koncertna djela uglavnom unosio vedrinu i optimizam, o čemu svjedoči već njegov *Prvi koncert za klavir u B-duru* (1949), izgrađen iz čiste muzičke supstance, koji upravo kipti od želje za muziciranjem bez dubljih misaonih preokupacija. U *Drugom koncertu za klavir u cis-molu* (1952) Šulek se udaljio od klasičnih uzora. Djelo ima dva glavna stavka. Prvi je Allegro feroce, kojemu prethodi Preludio, a drugi Adagio ma non troppo, na koji se nadovezuje Postludio. Tematska jezgra koncerta sadržana je u melodijskim pomacima klavira na samom početku, a sama solistička dionica podvrgnuta je u okviru cjeline višim ciljevima umjetničkog oblikovanja.

Glavna karakteristika *Trećeg koncerta za klavir* (1970) sastoji se u tome da se u njemu prepleće izuzetno složeno tkivo klavirske dionice sa simfonijski tretiranim orkestrom, u kojem je važna uloga dodijeljena udaraljkama, osobito zvonima. Ta složenost, pojačana neprekidnim dualizmom dura i mola, pridonosi široj paleti muzičkog doživljaja, a od melankoličnog, upravo tragičnog ugođaja u prvom stavku, preko gotovo djetinje naivnosti u *Larghettu*, do vedrog finala, koji daje temeljno obilježje cijelom djelu. U svojim koncertima za druge instrumente Šulek je jedanput težište stavljao na simfonijski način obrade, kao u *Koncertu za violončelo* (1950) i *Koncertu za rog* (1972), dok je u drugima, u *Koncertu za violinu* (1951), *Koncertu za fagot* (1958), *Koncertu za violu* (1959) i *Koncertu za klarinet* (1970), solistima dao prilike da zablistaju u punom sjaju svoje tehničke dovršenosti. Posebno mjesto u Šulekovu opusu zauzima *Koncert za orgulje* (1974), u kojem se njegova vizija tonskih sklopova, stavljena u službu simfonijskog oblikovanja, pretvorila u dramatičan spektakl vrhunskog djelovanja. Ne radi se o programnosti u tradicionalnom smislu, već o očajnom kriku umjetnika koji upozorava na suprotnosti u svijetu. Otuda se i podnaslov koncerta, *Memento*, odnosi na poziv uništavanja. Suveren simfoničar, Šulek nije želio propustiti priliku koju mu je pružio golemi izvodilački aparat, pa se u koncertu zvukovne boje prelijevaju u bujnom polifonom spletu. Činjenica da se Šulek u ostvarenju dramatičnih prizora poslužio paničnim signalom »SOS«, da je u partituru unio ritam posmrtne koračnice te da je posegao za temom »b-a-c-h«, to su samo sredstva podvrgnuta umjetničkoj poruci. Zbog toga ni brucknerovski polagani stavak, *Illusione*, ne djeluje strano. Štoviše, ta divna oaza usred divljine, idiličan proplanak moguć samo u mašti muzičara koji grčevito žudi za mirom, svojim kontrastom čini tragediju još sugestivnijom i zornijom.

Stvaralac izrazito velikih muzičkih oblika, Šulek se od sama početka rado obraćao klaviru, povjeravajući mu u stanovitim razmacima svoja časovita raspoloženja. Po uzoru na kompozitore XIX. st. on se nije suzdržavao da u svoje klavirske minijature unese sadržaje iz dječje mašte, da ih ispuni složenim virtuoznim zadacima ili da naprosto u njima zabilježi neku muzičku misao. Na svaki način, njegovi ciklusi: *Tri preludija* (1942), *Muzika za mališane* (1946), *Malo pa ništa* (1971) i tri koncertne etide pod naslovom *SOS* (1971) privlačni su i kao dokumenti stvaralačkog procesa i kao vrijedan doprinos hrvatskoj klavirskoj literaturi. Za klavir je Šulek napisao i tri sonate. U *Prvoj sonati* (1947) Šulek je, osobito u brzim stavcima, pustio maha svojoj poletnoj fantaziji, naglašavajući pri tom ozbiljnost muzičkog sadržaja. *Druga sonata* (1978) djelo je snažne dramatičnosti: ističe se sugestivnošću suvremenog harmonijskog govora i strukturalnom izražajnošću virtuozno iskorištenog klavirskog sloga. Osnovna mikrostruktura, koja se pojavljuje u sva tri stavka, povezuje djelo u idejno jedinstvenu cjelinu. *Treća sonata u f-molu* (1980), opsežno djelo simfonijske fakture, prožeto je izvjesnim nemirom, karakterističnim i za stranice vedrijih crta, tako da se može govoriti o raznolikosti u jedinstvu, o sugestivnom doživljaju nedokučenih letova umjetnikove fantazije.

Uz sonate za violinu i klavir (1972), *Vox Gabrieli* za trombon i klavir (1973) i za violončelo i klavir (1974), na području komorne muzike ističe se Šulekov *Sekstet* za 2 violine, violončelo, kontrabas i klavir (1975). U tri stavka izrazito lirske prirode, Šulek se prepustio svojoj bogatoj muzikalnosti, koja ga je naprosto prisilila da zaigra u žice vedrije nego je to učinio u većini svojih simfonijskih ostvarenja. Stilski čvrsto ukorijenjen u klasičnom nasljeđu, on je ovdje dopustio da i zvukovna raskoš odigra značajnu ulogu, pa je suprotstavljanje gudačkih instrumenata klaviru ostvareno kao u instrumentalnom koncertu, na što upućuju mnoge situacije okvirnih stavaka.

Na području vokalne muzike Šulek je napisao jednu kantatu, dva ciklusa solo-pjesama i jedno zborsko *a cappella* djelo. Kantata *Zadnji Adam* (1964), na stihove S. S. Kranjčevića, angažirana je kompozicija u kojoj se Šulek, ruku o ruku s pjesnikom, fantastično buni protiv fatuma, to više što intimno nije sasvim siguran u pobjedonosni ishod te borbe. Iako elokvencija Kranjčevićeve poeme mjestimice poprima patetičan prizvuk, što se neminovno odražava i u muzici, glavna i osnovna misao »Zadnjeg Adama« dobiva u Šulekovoj kantati pečat jedinstvenog umjetničkog doživljaja. U ciklusu *Pjesma mrtvog pjesnika* za glas i klavir (1970), na riječi Dobriše Cesarića, Šulek je muzičkim sredstvima oživio svijet maštovitog zbivanja. Glavni su stupovi ciklusa prva i posljednja pjesma, »Povratak« i »Pjesma mrtvog pjesnika«, između kojih je raspoređeno 10 pjesama na principu kontrasta. Jedinstvo djela postignuto je harmonijskim planom, pri čemu klavirska dionica daleko prelazi ulogu obične pratnje. Ciklus *Strah za glas* i klavir (1975) temelji se na poeziji Đure Sudete. Pjesnik »sutonskih ugođaja, kiše, tjeskobe, bolesti i umiranja, željan sunca, vedrine, proljeća i harmonije, a suočen s realnošću bolesničke postelje« (S. Vereš), našao je u Šuleku puno razumijevanje za svoje motive. No Šulekova muzika nije ilustracija teksta, već umjetnička transpozicija pjes-

nikovih lamentacija, njegovih snatrenja za jesenskim pejzažima i smirenjem, za simpatijama prema slabima i nemoćnima. Jedino Šulekovo vokalno djelo *a cappella* je *Baščanska ploča* za mješoviti zbor (1980).

Kao violinist, koncertant i komorni muzičar, Šulek se istakao već za studija, a osobito u razdoblju do Drugoga svjetskog rata, kada su njegovi nastupi sa stilski sastavljenim programima privlačili veliku pažnju. Nakon Oslobođenja Šulek se uskoro zauzet intenzivnim stvaralačkim i pedagoškim radom, povukao s koncertnog podija, nastupajući samo još povremeno kao interpret vlastitog *Koncerta za violinu*. U to vrijeme on je kao dirigent očitovao još jednu stranu svoga velikoga muzičkog talenta. Komorni orkestar RTV Zagreb razvio se pod njegovom upravom u reprezentativni ansambl koji je požnjeo zapažene uspjehe u mnogim evropskim zemljama. Šulek je bitno pridonio da hrvatska muzika u razdoblju od 1945. doživi novi procvat. No on se afirmirao i kao odgojitelj novih kompozitorskih generacija. Iz njegova razreda na Muzičkoj akademiji u Zagrebu izašao je niz mladih umjetnika, među kojima su Milko Kelemen, Krešimir Šipuš, Stanko Horvat, Pavle Dešpalj, Dubravko Detoni, Igor Kuljerić i dr.

Posljednje Šulekovo djelo je ciklus od pet gudačkih kvarteta pod naslovom *Moje djetinjstvo* (1985). Akademik Šulek preminuo je 16. siječnja 1986. Smrću Stjepana Šuleka Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i njen Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju gube vrlo istaknutog člana čiji prerani odlazak ostavlja, na području glazbene umjetnosti, prazninu koju će teško biti nadoknaditi.

Krešimir Kovačević

Dionizije Švagelj

DIONIZIJE ŠVAGELJ

(1923—1985)

Sve nas koji smo radili s prof. Dionizijem Švageljom duboko je potresla tužna vijest da je u subotu, 16. studenoga u 4 sata poslije podne u vinkovačkoj bolnici preminuo taj plemeniti i dobar čovjek, književnik i pjesnik, te upravitelj Centra za znanstveni rad Jugoslavenske akademije u Vinkovcima. Ima tome 16 godina kako je Akademija osnovala u Vinkovcima Centar za znanstveni rad. Taj je Centar imao zadatak da u ovom dijelu Slavonije razvije znanstvenoistraživačku djelatnost na području šumarstva, drvne industrije, poljoprivrede i ostalih djelatnosti koje su karakteristične za ovu regiju.

Poslije osnivanja Centra u Vinkovcima. Akademija je odmah izabrala rukovodioca Centra. Bio je to rođeni Vinkovčanin, mr. Dionizije Švagelj.

Dakako da je čovjek tako velikog obrazovanja, golemog znanja i velike erudicije kao što je bio prof. Švagelj mogao kao novoimenovani upravitelj Akademijina Centra u Vinkovcima razviti uspješnu djelatnost. Ta se djelatnost očitovala u različitim sektorima: u književnosti, povijesti, poljoprivredi, šumarstvu, medicini, veterini itd., jer je prof. Švagelj imao sposobnost da privuče i okupi ljude oko sebe svojom širokogrudnošću, ljubaznošću i dobrotom, vrlinama koje su ga resile svega njegova života. Ali ono što će ostati kao trajna vrijednost koju nam je ostavio prof. Švagelj kao upravitelj Centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti — to su znanstveni i stručni radovi koji su pod njegovom uredničkom rukom objavljeni u Centru u Vinkovcima.

No prof. D. Švagelj bio je ne samo incijator i organizator simpozijâ, sastanaka, razgovora za okruglim stolom već je istovremeno bio i znanstvenik, istraživač, historik, kritičar, pisac i pjesnik.

Objavio je preko 70 značajnih članaka, studija, eseja, feljtona, a među njima se ističu lijepe Dikine pjesme.

Za svoj plodni rad prof. Švagelj primio je mnoga priznanja u nas i u svijetu; prekoračio je granice svoje lijepe i drage Slavonije, Hrvatske i Jugoslavije, te mu je ime zabilježeno u mnogim zemljama svijeta.

Dušan Klepac

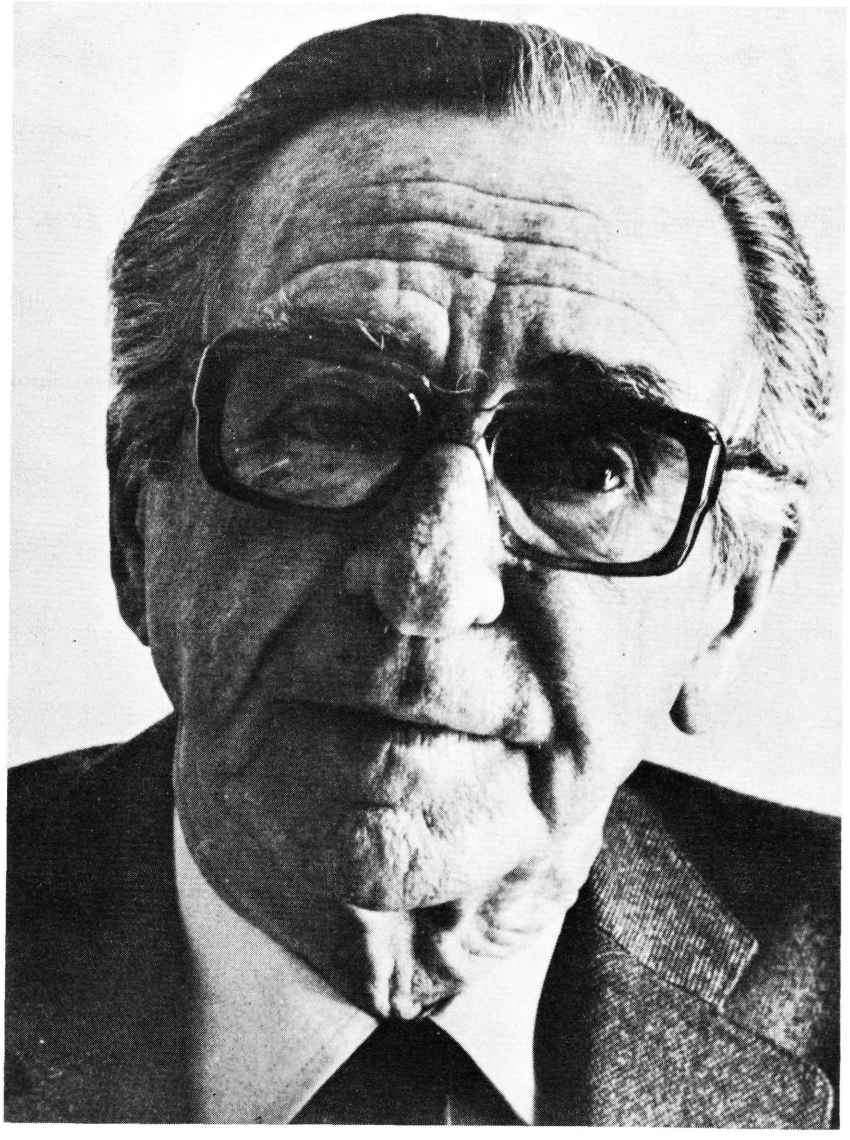
JOSIP TORBARINA

(1902—1986)

Josip Torbarina rođen je 19. rujna 1902. u Račišću na otoku Korčuli. Osnovnu je školu polazio u Rabu, klasičnu gimnaziju u Zadru, Splitu i Dubrovniku. Diplomirao je engleski jezik i književnost u Cambridgeu (Queen's College) god. 1926, a doktorat filozofije stekao je u Londonu god. 1930. na osnovi doktorske disertacije »*Italian Influence on the Poets of the Ragusan Republic*«, koja je na preporuku ispitnog odbora a uz novčanu pomoć Londonskog sveučilišta i Škole slavenskih jezika toga sveučilišta objavljena u Londonu 1931. Svoju sveučilišnu karijeru započeo je u siječnju 1934. kad je imenovan lektorom engleskog jezika na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Iduće godine 1935. postavljen je i za honorarnog nastavnika da bi organizirao, u okviru Germanskog seminara, 4-godišnji studij anglistike, koji je počeo školske godine 1935—36, kad su upisani prvi studenti engleskog jezika i književnosti kao glavnog predmeta. Kao osnivač anglistike i jedini nastavnik te struke predavao je sve predmete za taj studij. Dana 3. travnja 1941. izabran je za docenta, god. 1945. za izvanrednog profesora, a god. 1950. za redovitog profesora. Uskoro zatim, god. 1951, izabran je za dopisnog, a 1956. za redovnog člana Jugoslavenske akademije. Od god. 1960. do 1978. bio je tajnik Razreda za filologiju Akademije i član Predsjedništva. Obveze na Filozofskom fakultetu usmjerile su njegov istraživački rad na polju engleske književnosti, ali nikad nije napustio svoj interes za staru hrvatsku književnost istraživanje koje ga je preko doktorata uvelo u krug znanstvenih radnika, književnih historičara.

Tri su područja u kojima je akademik Torbarina postigao vrhunske rezultate: proučavanje engleske književnosti i rješavanje problema Shakespeareova teksta, uređivanje i prevođenje na hrvatski djela Williama Shakespearea, te istraživanja stare hrvatske književnosti u okvirima hrvatske komparatistike.

Iako mu doktorska disertacija i prvih pet objavljenih članaka pripadaju području komparativnog proučavanja kulturnih i književnih odnosa, ipak je njegov znanstveni interes usmjeren u velikoj mjeri na istraživanje engleske književnosti i njezino populariziranje u nas u razdoblju iz-

Josip Torbarina

među dva rata. Tada su nastali prilozi o D. H. Lawrenceu, J. Galsworthyju, H. G. Wellsu, Bernardu Shawu, A. Huxleyju, Virginiji Woolf, o engleskom eseju, o engleskoj drami i dr. Već u tom ranom razdoblju svojega znanstvenog rada akademik Torbarina pokazuje velik interes za prevođenje u svojim kritičkim osvrtima na prevođenje u nas i za vlastito prevođenje s engleskog na hrvatski poznatijih djela engleske lijepe i stručne književnosti.

Značajan moment u njegovom radu koji je direktno usmjerio njegovo istraživanje i znanstvenu aktivnost u područje šekspirologije bila je god. 1947. kad je počeo uređivati »Sabrana djela W. Shakespearea« za Maticu hrvatsku. Ta ga je dužnost vezala uz prije pokazan interes za Shakespearea i njegova djela. Naime, već u prvoj godini (1935) svoga predavačkog rada na Filozofskom fakultetu u Zagrebu organizirao je seminar »Čitanje i tumačenje Shakespeareovih djela« i vodio ga redovito svake godine do odlaska u mirovinu (god. 1972). Kao urednik te edicije već je prve godine redigirao i pripremio za tisak dva prijevoda M. Bogdanovića: *San Ivanjske noći* i *Mletački trgovac*, a kasnije i neke druge. Rad na tim revizijama ponukao ga je da sam pristupi prevođenju Shakespeareovih drama, pa je već iduće 1948. godine preveo *Vesele žene windsorske*. Tim je prijevodom započeo svoju seriju prijevoda Shakespeareovih drama koja uključuje: *Mjeru za mjeru, Troila i Kresidu, Macbetha, Hamleta, Romea i Giuliettu* i *Cymbeline*. Svi su ti prijevodi popraćeni znanstvenim uvodima, koji osim općih podataka uključuju i rezultate istraživanja vezane uz pojedine drame, i bogatim bilješkama koje sadržavaju osim potrebnih komentara nekih »težih mjesta« u tekstu, i mnoge druge informacije korisne za čitaoca. Torbarinin urednički rad i vlastito prevođenje Shakespeareovih drama pokazuju vrhunski domet u prevođenju koji je rezultat dviju osobina koje prevodilac mora posjedovati ako želi uspješno prevoditi velikog pjesnika. To je najprije savršeno razumijevanje teksta koje je Torbarina kao jedan od vodećih šekspirologa u svijetu posjedovao u najvećoj mogućoj mjeri, i drugo sposobnost prevođenja osnovanu na prevodilačkom iskustvu, na poznavanju njegovih zakonitosti i pjesničke nadarenosti koja omogućuje pjesničko prevođenje. Posjedujući sve te osobine u velikoj mjeri Torbarina se izgradio u najboljeg prevodioca Shakespearea u Jugoslaviji i uvrstio se u vodeće prevodioce u svijetu.

Akademik Torbarina dostigao je taj vrh dugogodišnjim radom na teoretskim pitanjima prevođenja i znanstvenim proučavanjem Shakespeareovog teksta. Tako su nastali njegovi prilozi teoriji prevođenja »On Rendering Shakespeare's Blank Verse into Other Languaegs«, »On Translating Shakespeare«, »Jedan problem u vezi s prevođenjem Šekspira«, »Prenošenje Šekspirova scenskog govora na srpskohrvatski jezik« itd. Mnogi neriješeni problemi Shakespeareova teksta tražili su rješenje i u toku prevođenja na hrvatski. Torbarina je uspješno riješio nekoliko, pa su neka od tih rješenja prihvaćena i u engleskoj šekspirologiji. To su pojedina mjesta u *Hamletu* (»A Minor Crux in *Hamlet*«), *Na tri kralja* (»The Setting of Shakespeare's Plays«), *Macbethu* itd. Drugi Torbarinini prilozi o Shakespeareu mnogo šire zahvaćaju veličinu Shakespeareove umjetnosti: »Shakespeareova slika svijeta«, »The 'Nakedness' of the Shakes-

pearean Tragic Hero«, »Sav svijet je pozornica«, »Okvir i pozadina Shakespeareovih drama«, »Romeo and Juliet and the Petrarchan Tradition« itd. Rezultate tih svojih istraživanja, a posebno predložena rješenja nekih tekstualnih nejasnoća u Shakespeareu, ugradio je akademik Torbarina u svoje predgovore i bilješke te praktički primijenio u prijevodima. Kritičari su posebno isticali jednu od osnovnih karakteristika Torbarininih prijevoda, a to je da je u svoje prijevode uspješno prenosio ne samo sadržajne već i stilske, metričke i ritmičke značajke izvornika, pa je tako ostajao vjeran slovu i duhu djela, a sve to u lijepom pjesničkom jeziku. Kao dobar poznavalac kazališta vodio je u svojim prijevodima računa i o svim elementima koje traži prikazivanje Shakespeareovih drama na pozornici.

Odmah nakon diplomiranja u Cambridgeu Torbarina je u Londonu započeo rad na svojoj doktorskoj disertaciji. Proučavanje talijansko-hrvatskih kulturnih i književnih veza širilo je njegov interes za hrvatsku književnu i kulturnu baštinu. Taj će interes biti stalan poticaj u njegovu radu pa se, osim djelatnosti u području engleske književnosti, stalno bavio i starijom hrvatskom književnošću. Koristeći svoj bogati korpus skupljen u toku rada na disertaciji u Biblioteci Britanskog muzeja, objavljivao je manje ili veće studije iz hrvatske književnosti ili iz područja komparatistike. Već njegov prvi objavljen znanstveni rad god. 1928. pod naslovom »Ranjina, Bošković, Nodije, Grenvil — Istorija jednog primjerka Ranjininih pjesama« pokazuje kojim će se pravcem kretati njegova istraživanja u tom području i kako će široko zahvaćati komparatističku metodu. Dvije godine kasnije u dovršenoj i obranjenoj doktorskoj disertaciji »*Italian Influence on the Poets of the Ragusan Republic*«, objavljenoj 1931, Torbarina je na svoj izvoran i tada potpuno nov način osvijetlio književnu djelatnost u Dubrovniku u okvirima općih kulturnih i društvenih nastojanja u Dubrovniku. Ta monografija, primljena i ocijenjena s najvećim pohvalama, bila je i ostala vrlo vrijedan i koristan izvor za poznavanje dubrovačkog pjesništva, koji se ne može mimoići u ozbiljnim istraživanjima starije hrvatske književnosti. Kao već priznat književni historičar Torbarina nastavlja svoju djelatnost na tom polju do svojih posljednjih dana. Velik broj objavljenih studija i članaka, održanih referata u domovini i u svijetu, dalje izgrađuju veliko djelo koje leži na temeljima njegove disertacije i diže se u visine vrhunskih znanstvenih ostvarenja.

Od disertacije, u kojoj je pokazao koliko su talijanski pjesnici utjecali na hrvatske, Torbarinu zanima i naš prilog evropskim književnostima, posebno evropskom petrarkizmu. To obrađuje u dvije vrlo zapažene studije: »Naš prilog evropskom petrarkizmu« i »Renaissance Poetry of Dubrovnik and Dalmatia in the Concept of European Petrarchism«. Njegov su interes zaokupili hrvatski latinisti, a Kunića i Boškovića proučava zbog njihovih veza s Englezima. Kao već dobro poznat književni historičar, koji hrvatsku stariju književnost proučava komparativno i dolazi do vrlo značajnih i vrijednih rezultata, Torbarina usredotočuje svoja istraživanja na trojicu velikih hrvatskih pjesnika Petra Zoranića, Petra Hektorovića i Marina Držića. Ocjenjujući njihovu vrijednost i mjesto u književnosti, Torbarina svoja istraživanja naslanja na velike evropske

pjesnike Dantea i Petrarku u Italiji i Shakespearea u Engleskoj. To su njegove studije o Petru Zoraniću »Strani elementi i domaća tradicija u Zoranićevim *Planinama*« i »*Zoranićeve Planine* i ostale *Arkadije*«, o Petru Hektoroviću »*Ribanje* u kontekstu evropske književne tradicije«, te o Marinu Držiću »Šekspirske teme u djelu Marina Držića«. Taj pravac svojih istraživanja Torbarina slijedi i u drugim svojim radovima iz tog područja. To se odnosi i na studije o Danteu i Petrarci. Sudbini Dantea u našoj književnosti posvećuje posebnu pozornost obrađujući je u nekoliko svojih radova: »Dante u hrvatskoj renesansnoj književnosti« i »Dante in Old Croatian Poetry«.

U tom području svoje bogate djelatnosti akademik Torbarina postigao je osobito visoke i vrijedne rezultate svojim izvornim pristupom djelima renesansne književnosti u Italiji i u Hrvatskoj, čime je osvijetlio i utvrdio ne samo udio talijanske renesansne književnosti u razvoju starije hrvatske književnosti već i naš prinos evropskoj književnosti.

Ova zavidno bogata znanstvena djelatnost donijela mu je priznanje u zemlji i u inozemstvu. Predsjednik SFR Jugoslavije odlikovao ga je Ordenom rada s crvenom zastavom, Sabor SR Hrvatske dodijelio mu je Republičku nagradu za životno djelo, a u Velikoj Britaniji dobio je kao istaknuti šekspirolog i osnivač anglistike u Hrvatskoj Orden Britanskog imperija (OBE).

Paralelno s tim bogatim znanstvenoistraživačkim radom tekla je i ostala njegova bogata i raznovrsna aktivnost: profesor engleske književnosti, voditelj katedre za englesku književnost, višegodišnji predstojnik Odsjeka za anglistiku, jedan od osnivača HFD i njegov predsjednik nekoliko godina, član odbora IAUPE (Internacionalnog društva sveučilišnih profesora engleskog jezika i književnosti) do umirovljenja, redoviti sudionik Shakespeare Conference u Stratfordu, vrlo aktivan član Jugoslavenske akademije: tajnik Razreda za filologiju i član Predsjedništva, urednik časopisa (SRAZ-a i Filologije) i nekih edicija Akademije. Sva ta djelatnost pribavila mu je u našem društvu zaslužen častan položaj i poštovanje. Aktivan do kraja života na prevođenju Shakespearea i u sudjelovanju na Šekspirskoj konferenciji u Stratfordu, umro je dana 22. kolovoza 1986, u 84. godini života, u Shakespeareovu rodnom gradu Stratfordu za vrijeme konferencije, što za jednog šekspirologa predstavlja dar sudbine koji nije podarila, koliko se zna, nijednom istraživaču djela velikoga pjesnika i dramatičara.

Rudolf Filipović

MIHAILO VUKDRAGOVIĆ

(1900—1986)

Rođen je 8. studenoga 1900. u Okučanima (SR Hrvatska). Klasičnu gimnaziju polazi u Vinkovcima, Varaždinu, Osijeku i Sremskim Karlovcima, gdje je maturirao 1919. U jesen iste godine upisuje se u Muzičku školu u Beogradu i na Filozofski fakultet Beogradskog univerziteta. Od 1921. do 1927. godine boravi u Pragu. Studira kompoziciju i dirigiranje na Praškom konzervatoriju (Kšička, Ferster, Jirak i Talih) i diplomira 1925. godine, a zatim dvije godine ostaje na usavršavanju.

Od 1927. odvija se njegova višestruka i raznovrsna djelatnost u Beogradu. Godine 1927—1937. bio je profesor Srednje muzičke škole »Stanković« (1935—1937. i direktor), a osim toga i dirigent zbora i orkestra »Stanković«. Sezonu 1934/1935. proveo je na radu u Zagrebačkoj operi, gdje je dirigirao opere »Ivica i Marica« E. Humperdincka i »Snjeguročka« Rimskog Korsakova. Sa zborom »Stanković« i Beogradskom filharmonijom izveo je prvi put u Beogradu »Missa solemnis« L. v. Beethovena i »Kantatu o posljednjim stvarima čovjeka« suvremenog češkog kompozitora L. Vicpaleka (ovo djelo i »Staroslavensku misu« Krste Odaka također je izveo i u Zagrebu, sa zborom »Stanković« i Zagrebačkom filharmonijom). U dva maha (1937—1940. i 1945—1948.) djelovao je u Radio-Beogradu kao šef muzičkog programa i šef dirigent simfonijskog orkestra.

Godine 1940. Vukdragović je bio izabran za izvanrednog, a 1945. za redovitog profesora dirigiranja na Muzičkoj akademiji u kom je svojstvu 1972. i umirovljen. Obavljao je mnoge dužnosti u muzičko-društvenim organizacijama (od 1953. do 1956. predsjednik je saveza kulturno-prosvetnih društava Srbije). Godine 1950. izabran je za dopisnog, a 1961. za redovitog člana Srpske akademije nauka i umetnosti. Dobitnik je »Vukove nagrade« 1965. i »Sedmojulske nagrade« SR Srbije 1971. godine. Nosilac je ordena rada sa crvenom zastavom i ordena bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem.

Za čitavo to vrijeme Vukdragović je aktivan i na polju muzičke publicistike i kritike. Dao je niz djela koja govore prije svega o njegovim veoma postojanim estetskim pogledima. Iako je suvremenik i svjedok mo-

Mihailo Vukdragović

dernističkih istraživanja i eksperimentiranja, osobito za vrijeme studija poslije prvog svjetskog rata u Pragu, Vukdragović je dosljedno ostao vjeran stilu koji predstavlja vezu između francuskog impresionizma i češkog neoromantizma (Dvoržak, Suk i drugi), ne negirajući ni narodni melos kao kreativnu inspiraciju.

Sva Vukdragovićeva djela nastala nakon oslobođenja nose pečat zrelog kompozitorskog majstorstva izraženog osobito u vještoj instrumentaciji i znalačkom vođenju glasova, u tehnički spretnom odnosu između pojedinih dionica.

Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1986. Knjiga 90. Izdavač: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Za izdavača: *Hrvoje Požar.* Oprema: *Edo Kovačević.* Tehnički urednik: *Božidar Čečuk.* Tisak: IKRO »Mladost«, OOUR Tiskara, Zagreb, Gundulićeva 24. Tiskanje dovršeno u ožujku 1987. Naklada 700.